Tupanaarü Ore i Tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga

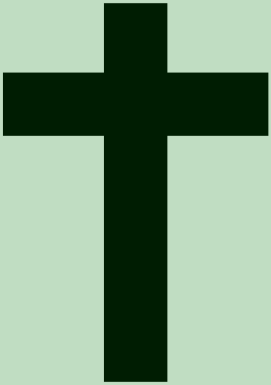

New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)

Tupanaarü Ore i Tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga

New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6

Contents

MATEU 1
MARCU 106
LUCA 167
CUÁÜ 276
PURACÜGÜ 355
DUMACŨÃX 452
1 CORĨTIUCŨÃX 501
2 CORĨTIUCŨÃX 545
GÁRATAANECŨÃX 573
EPÉCHIUCŨÃX 590
PIRIPUCŨÃX 606
COROCHACŨÃX 617
1 TECHARÓNICACŨÃX 627
2 TECHARÓNICACŨÃX 636
1 TIMUTÉU 641
2 TIMUTÉU 653
TITU 662
FILEMÚÜ 668
EBRÉUGÜ 671
CHAÜTIÁGU 709
1 PEDRU 720
2 PEDRU 732
1 CUÁÜ 740
2 CUÁÜ 750
3 CUÁÜ 752
YUDA 754
APOCARÍCHIU 758

ORE I MEXÜ GA MATEU ÜMATÜXÜ

Ngechuchu ya Cristu natanüwa ngóxǔ ga duǔxǔgüchiga
(Lc 3.23-38)

1 Ñaã nixĩ ga yema nuxcümaxǔgüxǔ ga duǔxǔgü ga
Ngechuchu ya Cristu natanüwa ngóxǔ. Rü yematanüwa
rü Dabí nixĩ ga wüxi, rü Abráǔ nixĩ ga to.
2 Rü Abráǔ rü Ichaánatü nixĩ.
Rü nüma ga Ichaá rü Acóbunatü nixĩ.
Rü nüma ga Acóbo rü Yudánatü rü naẽneẽgünatü nixĩ.
3 Rü Yudá rü Fárenatü rü Záranatü nixĩ. Rü Támara
iyixĩ ga norü mamá.
Rü nüma ga Fáre rü Eróǔnatü nixĩ.
Rü nüma ga Eróǔ rü Aráǔnatü nixĩ.
4 Rü Aráǔ rü Aminadánatü nixĩ.
Rü nüma ga Aminadá rü Nachóǔnatü nixĩ.
Rü nüma ga Nachóǔ rü Charmóǔnatü nixĩ.
5 Rü Charmóǔ rü Boónatü nixĩ, rü Raá iyixĩ ga naẽ.
Rü nüma ga Boó rü Obénatü nixĩ, rü nae rü Rux iyixĩ.
Rü nüma ga Obé rü Ichaxínatü nixĩ.
6 Rü nüma ga Ichaxí rü ãẽxgacü ga Dabínatü nixĩ.
Rü nüma ga ãẽxgacü ga Dabí rü Charomóǔnatü nixĩ. Rü
ngima ga Bechabé ga Uría namèxchirẽx ixĩcü iyixĩ ga
naẽ ga Charomóǔ.
7 Rü Charomóǔ rü Roboáǔnatü nixĩ.
Rü nüma ga Roboáǔ rü Abíanatü nixĩ.
Rü nüma ga Abía rü Achánatü nixĩ.
8 Rü Achá rü Yochapánatü nixĩ.
Rü Yochapá rü Yoráǔnatü nixĩ.
Rü nüma ga Yoráǔ rü Uchíanatü nixĩ.
9 Rü Uchía rü Yotáǔnatü nixĩ.
Rü Yotáǔ rü Acánatü nixĩ.
Rü nüma ga Acá rü Echequíanatü nixĩ.
10 Rü Echequía rü Manachénatü nixĩ.
Rü Manaché rü Amóǔnatü nixĩ.
Rü nüma ga Amóǔ rü Yochíanatü nixĩ.
11 Rü Yochía rü Yeconíanatü rü naẽneẽgünatü nixĩ. Rü
yexguma nixĩ ga Babiróniãcǖãx ga churaragü
Yudíugüxǔ íyauxǔxǔ rü Babiróniããnewa nagagüãxǔ.
12 Rü yexguma Babiróniãwa Yudíugüxǔ nagagüguwena, rü
Yeconía nane ga Charatíe nabu. Rü nüma ga Charatíe rü
Chorobabénatü nixĩ
13 Rü Chorobabé rü Abiúnatü nixĩ.
Rü Abiú rü Eriaquíǔnatü nixĩ.
Rü nüma ga Eriaquíǔ rü Achónatü nixĩ.

14 Rü Achó rü Chadóxnatü nixĩ.
Rü Chadóx rü Aquíŭnatü nixĩ.
Rü nüma ga Aquíu rü Eriúnatü nixĩ.
15 Rü Eriú rü Ereachánatü nixĩ.
Rü Ereachá rü Matáŭnatü nixĩ.
Rü nüma ga Matáŭ rü Acóbunatü nixĩ.
16 Rü Acóbu rü Yúchenatü nixĩ. Rü nüma ga Yúche rü María ngĩte nixĩ. Rü ngima ga María rü Ngechuchu ya Cristu naẽ iyixĩ. Rü guma Ngechuchuxŭ nixĩ ga naxunetaxŭ ga Tupana.
17 Rü yemaãcü Abráŭwa inaxügü ga yema duŭxŭgü rü 14 nixĩ ñu̱xmata Dabíwa nangu. Rü yemawena to ga 14 inaxügü ga Dabíwa rü ñu̱xmata Babiróniãcŭ̱ã̱x ga churaragü Yudíugüxŭ íyauŭxguwa nangu. Rü yemawena to ga 14 inaxügü ga yexguma Yudíugüxŭ ínayauŭxguwena rü ñu̱xmata Cristu buxguwa nangu.

Ngechuchu ya Cristuarü buxchiga
(Lc 2.1-7)

18 Rü ñaãcü nixĩ ga yexguma nabuxgu ga Ngechuchu. Rü naẽ ga María rü marü Yúchemaã ixãtechaŭ. Natürü naxŭpa ga nügüna na nangugüxŭ rü marü Tupanaãẽ i Üünexŭãrü ĩnüãxŭ ixãxãcü.
19 Rü Yúche ga María ngĩtechaŭ ixĩcü rü wüxi ga mecü nixĩ. Rü yemacèx tama nanango̱xẽẽchaŭ ga yema na naxãxãcüxŭ ga María. Rü nagu narüxĩnü ga bexmamare ngĩxŭ na ínatáxŭ.
20 Rü yexguma yemagu ínaxĩnüyane, rü wüxi ga daxũcŭ̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ, rü nanegüwa naxcèx nango̱x rü namaã nidexa. Rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Yúche Pa Dabítanüxŭx, ¡tãxŭ i ngĩxŭ cuxoxŭ i María na ngĩmaã cuxãmaxŭ! Erü Tupanaãẽ i Üünexŭ ngĩxna ĩnüxŭgagu nixĩ i naxãxãcüxŭ.
21 —Rü ngĩma tá ngĩxŭ nangẽxma ya wüxi ya ngine, rü cuma rü tá Ngechuchugu cunaxüéga. Rü ngẽma na̱ega rü 'maxẽẽruxŭ' ñaxüchiga nixĩ, erü nüma tá norü pecadugüwa ínananguxŭxẽẽ i norü duŭxŭgü —ñanagürü.
22 Rü guxŭma ga yema orearü ngeruŭ nüxŭ ixuxŭ rü nangupetü na yanguxŭcèx ga Cori ga Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭxŭ ga norü orearü uruŭwa nüxŭ yaxuxŭ ga ñaxŭ:
23 "Rü tá tauemacü ngĩxŭ inayarütaxu i ngẽma nge i taguma yatüxŭ cuèxcü. Rü tá nayatü. Rü Emanue̱ tá nixĩ i na̱ega. Rü ngẽma na̱ega rü 'Tupana tatanüwa nangu', ñaxŭchiga nixĩ",
ñanagürü.
24 Rü yexguma pewa nabèi̱ã̱chigu ga Yúche, rü nanaxü ga yema Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcŭ̱ã̱x namaã nüxŭ ixuxŭ. Rü Maríamaã naxãmèx.

25 Natürü taguma ngĩxũnexũ nacuèx ñu̱xmata nabu ga guma
ngĩne. Rü Ngechuchugu nanaxüéga.

2

Ngechuchuxũ ínayadaugü ga yatügü ga nüxũ cuèxüchigüxũ

1 Rü Ngechuchu rü Yudéaanewa yexmane ga ĩãne ga Beréũgu
nabu ga yexguma Erode ãẽxgacü ixĩxgu ga yema nachiũãnewa.
Rü yexguma nixĩ ga ĩãne ga Yerucharéũwa nangugüxũ ga
ñuxre ga yatügü ga nüxũ cuèxüchigüxũ ga woramacuriwa
ngúexũ ga yaxũwa ne ĩxũ ga üèxcü ne ũxũwa.
2 Rü duũxũgüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá nixĩ
i nangẽxmaxũ ya yima Yudíugüarü ãẽxgacü ya ngexwacèx
bucü? Toma rü yéama tochiũãnewa nüxũ tadau ya norü wora-
macuri rü ngẽmacèx núma taxĩ na nüxũ tayarücuèxüũgüxũcèx
—ñanagürügü.
3 Rü yexguma yemachigaxũ nacuèxgu ga ãẽxgacü ga
Erode rü poraãcü naxoegaãẽ. Rü guxũma ga duũxũgü ga
Yerucharéũcũã̄xgü rü ta naxoegaãẽgü.
4 Rü yexguma ga ãẽxgacü ga Erode rü naxcèx nangema
ga guxũma ga paigüarü ãẽxgacügü rü ngúexẽẽruũgü ga ore
ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ. Rü nüxna naca, rü ñanagürü: —
¿Ngexta nixĩ i nabuégaxũ ya Cristu? —ñanagürü.
5 Rü nümagü nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —Nuã
Yudéaanewa ngẽxmane ya ĩãne ya Beréũgu tá nixĩ i nabuxũ.
Yerü nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ rü nachiga
nanaxümatü, rü ñanagürü ga yema ore:
6 “Rü Beréũ ya ĩãne ya Yudéaanewa ngẽxmane, rü yima rü
tama wüxi ya ngexnerüũnemare ya ĩãne nixĩ, erü nagu tá
nabu i ngẽma ãẽxgacü i taxũ i Cristu. Rü nüma tá nüxna
nadau i guxũma i Tupanaãrü duũxũgü i Yudíugü”,
ñanagürü.
7 Rü yexguma ga ãẽxgacü ga Erode rü bexma naxcèx naca ga
yema yatügü ga nüxũ cuèxüchigüxũ ga yaxũwa ne ĩxũ. Rü
nüxna naca ga tèxacü rü ngunexũ na nangóxũ ga noxri ga
guma woramacuri.
8 Rü ñu̱xũchi ga Erode rü Beréũwa nanamugü ga yema yatügü.
Rü ñanagürü nüxũ: —¡Rü ngẽma pexĩ rü meã naxcèx peyadèu̱x
i ngẽma buxũ. Rü ngẽxguma nüxũ ipeyangauxgu rü chomaã
nüxũ pixu na choma rü ta ngẽma chaxũxũcèx, na nüxũ cha-
yarücuèxüũxũcèx i ngẽma buxũ! —ñanagürü.
9 Rü yexguma yema orexũ naxĩnüẽguwena, rü inaxĩãchi
ga yema yatügü. Rü guma woramacuri ga noxri nüxũ
nadaugücü rü napẽxegu nixũchigü rü ñu̱xmata guma bucü ga
Ngechuchu íyexmaxũẽtüwa nangu. Rü yéma nayachaxãchi.

10 Rü yexguma guma woramacurixŭ nadaugügu ga yema
yatügü, rü poraãcü nataãẽgü.
11 Rü nagu nichocu ga guma ĩ ga nawa nayexmane, rü
yexma nüxŭ nayangau ga guma bucü ngĩmaã ga naẽ ga María.
Rü guma bucüpegu nacaxãpu̱xügü, rü nüxŭ nicuèxüŭgü.
Rü ñu̱xũchi nayawãxna ga norü baúxacügü, rü õxchanana
nanaxãmaregü ga uiru rü pumaragü ga yixichixŭ.
12 Rü yemawena, ga yexguma napeeyane ga yema yatügü,
rü nanegüwa Tupana nayaxucu̱xẽgü na tama Erodecèx na-
woeguxŭcèx. Rü yemacèx to ga namagu nachiŭãnecèx na-
woegu.

Equituanewa nabuxmü

13 Rü yexguma marü íyaxĩxguwena ga yema yatügü rü wüxi
ga daxũcŭ̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ, rü nanegüwa
Yúchecèx nango̱x, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Nabèi̱xãchi rü írüda!
¡Rü ínaxũxũ namaã ya yima bucü rü naẽ rü Equituanewa
naxũ! ¡Rü ngẽma pengẽxmagü ñu̱xmatáta choma cumaã nüxŭ
chixu na ñuxgu tá cutaeguxŭ! Erü ãẽxgacü i Erode rü yima
bucücèx tá nadau na yamáãxŭcèx —ñanagürü nüxŭ.
14 Rü yexguma ga Yúche rü nabèi̱xãchi rü ínarüda. Rü
yexgumatama chütacü namaã inaxũãchi ga guma bucü ga
Ngechuchu rü naẽ. Rü Equituanewa naxĩ.
15 Rü Equituanewa nayexmagü ñu̱xmata nayu̱x ga ãẽxgacü
ga Erode. Rü yemaãcü nangupetü na yanguxŭcèx ga Tu-
panaãrü ore ga nuxcümaŭcü ga norü orearü uruŭ nüxŭ ixuxŭ
ga ñaxŭ:
“Naxcèx changema ya Chaune rü Equituanena
chanataeguxẽẽ”,
ñaxŭ ga yema ore.

Erode nanamu na tüxŭ nadèi̱xŭcèx ga buxegü

16 Rü yexguma ãẽxgacü ga Erode nüxŭ cuèxgu ga to ga nam-
agu na nawoeguxŭ ga yema yatügü ga nüxŭ cuèxüchigüxŭ ga
yaxŭwa ne ĩxŭ, rü poraãcü nanu. Rü Beréŭwa nanamugü ga
norü churaragü na guxŭ ga yema naãnewa tüxŭ nadèi̱xŭcèx
ga guxãma ga guxema buxegü ga iyatüxe ga yexwacèx buexe
rü ñu̱xmata taxre ga taunecü tüxŭ yexmagüxewa nangu. Yerü
yema yatügü ga yaxŭwa ne ĩxŭ rü marü nüxŭ nixugügü rü
taxre ga taunecü nixĩ ga noxri na nangóxŭ ga guma wora-
macuri.
17 Rü yemaãcü ningu ga ore ga nuxcümaŭxŭ ga Tupanaãrü
orearü uruŭ ga Yeremíã ümatüxŭ ga ñaxŭ:
18 “Rü Ramáwa nüxŭ taxĩnüẽ i wüxi i naga i poraãcü
ngechaŭgaãcüma auxexŭ. Rü Raquera iyixĩ i
ngĩxãcügücèx poraãcü auxcü. Rü taxuacüma ngĩxŭ
tataãẽxẽẽẽ̱ga, erü nayue i ngĩxãcügü”,

ñanagürü ga yema ore.
19 Natürü yexguma marü nayu̱xguwena ga ãẽxgacü ga Erode,
rü Equituanewa rü wüxi ga daxũcu̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü
ngeruŭ rü nanegüwa Yúchecèx nango̱x. Rü ñanagürü nüxŭ:
20 —Pa Yúchex, ¡írüda, rü pechiŭãnecèx namaã pewoegu ya
yima bucü ya Ngechuchu! Erü marü nayue i ngema duŭxŭgü
ya yima bucüxŭ imèxgüchaxŭxŭ —ñanagürü.
21 Rü yexguma ga Yúche rü ínarüda rü nachiŭãnecèx namaã
nataegu ga guma bucü rü naẽ.
22 Natürü yexguma Yúche nüxŭ cuáchigagu na Aqueránu
ãẽxgacüxŭ ingucuchixŭ nanatü ga Erodechicüü ga
Yudéaanewa, rü namuŭ ga Yúche ga yéma na naxũxŭ. Yerü
wüxi ga daxũcu̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ nanegüwa
nanaxucu̱xẽ na tama yéma Yudéaanewa na naxũxŭcèx. Rü
yemacèx Gariréaanewa naxũ.
23 Rü yexguma Gariréaanewa nangugügu, rü ĩãne ga
Nacharétuwa naxĩ, rü yexma naxãchiŭgü. Rü yemaãcü
nangupetü na yanguxŭcèx ga yema ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga
Tupanaãrü orearü uruŭgü nüxŭ ixugüxŭ ga ñaxŭ:
“Ngechuchu ya Cristu rü Nacharétucu̱ã̱xmaã tá nanaxugü”,
ñaxŭ.

3

Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ nüxŭ nixu ga Tupanaãrü ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Cu 1.19-28)

1-2 Rü yexguma Nacharétuwa nayexmagu ga Ngechuchu,
rü Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ inanaxügü ga Tupanaãrü orexŭ
na yaxuxŭ ga Yudéaanewa ga dauxchitawa ngextá taxúema
íxãpataxŭwa. Rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixu rü ñanagürü: —¡Nüxŭ
perüxoe i pecüma i chixexŭ! Erü marü ningaica na perü
ãẽxgacü na yiĩxŭ ya Tupana —ñanagürü.
3 Rü guma Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭchiga nixĩ ga naxümatüãxŭ
ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Ichaxía ga
yexguma ñaxgu:
“Rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxŭwa tá nangẽxma
i wüxi i duŭxŭ i ngema tagaãcü ñaxŭ: ‘¡Pegü pemexẽẽx
naxcèx ya Cori! ¡Rü naxcèx ipeyanawẽxãchixẽẽx i perü
maxŭ!’ ”
ñaxŭ.
4 Rü naxchiru ga Cuáŭ rü cameyutèxanaxcèx nixĩ, rü
norü goyexŭ rü naxchèxmünaxcèx nixĩ. Rü beruremaã rü
munümaã naxãwemü.
5 Rü yéma Cuáŭxŭtawa inayarüxĩnüẽgüxŭ ga duŭxŭgü ga
Yeruchareŭcu̱ã̱x, rü duŭxŭgü ga guxŭ ga Yudéaanewa ne ĩxŭ,
rü duŭxŭgü ga natü ga Yudáŭãrü ngaicamagu ãchiŭgüxŭ.

6 Rü guxema duŭxẽgü ga nüxŭ ixugüexe ga tümaãrü pecadugü,
rü Cuáŭ rü tüxŭ ínabaiŭxẽẽ ga natü ga Yudáŭwa.
7 Natürü yexguma Cuáŭ nüxŭ dèu̱xgu ga naxŭtawa na nan-
gugüxŭ ga muxŭma ga ãẽxgacügü ga Parichéugü rü Cha-
duchéugü na ínabaiŭxẽẽãxŭcèx, rü Cuáŭ ñanagürü nüxŭ: —
Pa Ãxtapearü Duŭxŭgüx, ¿rü texé pemaã nüxŭ tixu na nax-
chaxwa pibuxmüxŭcèx i ngẽma Tupanaãrü poxcu i ãũcümaxŭ
i marü ingaicaxŭ?
8 —¡Rü penaxwèxe na Tupana naxwèxexŭãcüma pemaxẽxŭ
na ngẽmaãcü guxŭma i duŭxŭgü nüxŭ nadaugüxŭcèx na
aixcüma marü nüxŭ perüxoexŭ i ngẽma pecüma i chixexŭ!
9 —Erü Tupanapẽxewa rü taxuwama name na pegü pixuxŭ
na Abráŭtanüxŭ i Yudíugü pixĩgüxŭ erü tama ngẽmacèx nixĩ
ya Tupana i duŭxŭgüxŭ nayaxuxŭ. Rü pemaã nüxŭ chixu rü
ngẽxguma Tupana naxwèxegu, rü tama nüxŭ naguxcha na daa
nutawa Abráŭtanüxŭ nanguxŭxẽẽxŭ.
10 —Rü Tupanaãrü yuema rü marü íimemare na nadaxŭxŭcèx
i ngẽma nanetügü i tama mexŭ. Rü guxŭma i nanetügü i
chixearü õõxŭ rü tá nadaxŭ, rü ñu̱xũchi tá ínagu —ñanagürü.
11 Rü ñanagürü ta ga Cuáŭ: —Choma rü aixcüma dexáwamare
pexŭ íchabaiŭxẽẽ na togü i duŭxŭgü nüxŭ cuáxŭcèx na
aixcüma marü nüxŭ perüxoexŭ i pecüma i chixexŭ. Natürü
choweama tá ínangu i to i Tupanaãrü orearü uruŭ. Rü nüma
tá pexŭtawa nanamu i Tupanaãẽ i üünexŭ na naporaexẽẽãxŭ
i ngẽma Tupanawe rüxĩxŭ, rü nüma tá nanapoxcue i ngẽma
Tupanaxŭ oexŭ. Erü nüma rü poraãcü choxŭ narüyexera na
ãẽxgacü yiĩxŭ. Rü choma rü napẽxewa rü taxuwama chame
rü bai i norü chapatuarü ngewaxüra chame.
12 —Rü nüma rü marü ínamemare na ñoma i naãnewa yadex-
echiãxŭcèx i norü duŭxŭgü ñoma wüxi i yatü trigu naãtüna
idexechixŭrüŭ. Rü ngẽmaãcü tá nayadexechi i ngẽma noxrü
ixĩgüxŭ na naxŭtawa nangẽxmagüxŭcèx, natürü ngẽma tama
noxrü ixĩgüxŭ rü tá ínanagu nawa ya yima üxü ya taguma
ixoxŭne —ñanagürü ga Cuáŭ.

Ngechuchuarü baiechiga
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Rü yexguma nixĩ ga Gariréaanewa ne naxũxŭ ga
Ngechuchu. Rü Cuáŭxŭtawa nanguxŭ ga Yudáŭ ga natüwa,
na Cuáŭ ínabaiexẽẽxŭcèx.
14 Rü noxri rü tama Ngechuchuxŭ ínabaiexẽẽchaŭ ga
Cuáŭ. Rü ñanagürü nüxŭ: —Choxŭ waxi nixĩ i namexŭ na
ícubaiexẽẽxŭ. ¿Rü ñuxãcü i cuma i chauxŭtawa cuxũxŭ na
choma cuxŭ íchabaiexẽẽxŭcèx? —ñanagürü.
15 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Name nixĩ i
choxŭ ícubaiexẽẽ i ñu̱xmax. Erü name nixĩ i tanaxü i guxŭma

i ngẽma Tupana tüxŭ muxŭ —ñanagürü. Rü yexguma ga Cuáŭ
rü: —Ngŭ —ñanagürü.
16 Rü yexguma marü Cuáŭ Ngechuchuxŭ íbaiexẽẽguwena,
rü dexáwa ínaxŭãchigu ga Ngechuchu. Rü yexgumatama
niwãxna ga daxũguxŭ ga naãne, rü Ngechuchu nüxŭ nadau
ga Tupanaãẽ i Üünexŭ ga wüxi ga muxtucurüŭ na inagoxŭ rü
nüxna na nanguxŭ.
17 Rü dauxŭwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxŭ: —Daa nixĩ
ya Chaune ya nüxŭ changechaŭxŭchicü, rü poraãcü namaã
chataãẽxŭchicü —ñaxŭ.

4

Ngechuchuxŭ naxü ga Chataná
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Rü yemawena rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü wüxi ga nachica
ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa Ngechuchuxŭ naga na yéma
Chataná nüxŭ üxŭcèx.
2 Rü taguma nachibü ga 40 ga ngunexŭ rü 40 ga chütaxŭ. Rü
yemawena rü nataiya.
3 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü Ngechuchuxŭtawa
nangu, na nüxŭ naxüxŭcèx. Rü ñanagürü nüxŭ: —Ega aixcüma
Tupana Nane quixĩgu, ¡rü daa nutagüxŭ namu na pãũxŭ
nanguxŭxŭcèx! —ñanagürü ga Chataná.
4 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Tupanaãrü
ore i ümatüxŭ rü ñanagürü:
“Tãũtáma pãũxĩca nanamaxẽxẽẽ i duŭxŭgü, natürü guxŭma
i ore i Tupana nüxŭ ixuxŭ nixĩ i duŭxŭgüxŭ
maxẽxẽẽxŭ”,
ñanagürü.
5 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü guma ĩãne ga üünene
ga Yerucharéŭwa nanaga. Rü tupauca ga taxŭnetapẽxegu
nanamunagü.
6 Rü ñanagürü nüxŭ: —Ega aixcüma Tupana Nane quixĩgu, ¡rü
nuã cugü rütáe! Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Tupana tá nanamu i norü orearü ngeruŭgü i daxũcu̱ã̱x
na cuxna nadaugüxŭcèx. Rü naxmẽxmaã tá cuxŭ
niyauxgü na tama ṯacü rü nutagu cunguxŭcèx”,
ñanagürü.
7 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Rü Tupanaãrü ore
i ümatüxŭ rü ñanagürü ta:
“¡Tama name i nüxŭ na cuxüxŭ ya Cori ya curü Tupana!”
ñanagürü.
8 Rü yexguma wenaxãrü ga ngoxo ga Chataná rü wüxi
ga mèxpŭ̃ne ga máxpũ̱xüchinetapẽxewa nanaga. Rü yéma

Ngechuchuxŭ nanawẽx ga guxŭma ga nachiŭãnegü na
ñuxãcü yamexẽchixŭ.
9 Rü Chataná rü ñanagürü nüxŭ: —Choma chi cuxna chanaxã
i guxŭma i ñaã cuxŭ chawéxŭ i ngẽxguma chi chopẽxegu
cucaxãpu̱xügu rü choxŭ quicuèxüügu —ñanagürü.
10 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Choxna
ixũgachi, Pa Chatanáx! Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭ rü
ñanagürü:
"¡Nüxŭ icuèxüŭ ya Cori ya curü Tupana, rü yimaãxŭxĩcatama
napuracü!"
ñanagürü.
11 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü Ngechuchuna
nixũgachi. Rü Ngechuchuxŭtawa nangugü ga daxũcu̱ã̱x
ga Tupanaãrü orearü ngeruŭgü. Rü Ngechuchuxŭ
narüngŭxẽẽgü rü nüxna nadaugü.

Ngechuchu rü inanaxügü ga norü puracü ga Gariréaanewa
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

12 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ ĩnügu ga na napoxcuxŭ ga
Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ, rü Gariréaanewa naxũ.
13 Natürü tama ĩãne ga Nacharétugu narüxã̱ũ̱x, rü ĩãne ga
Capernáũwa naxũ na yexma yaxãchiŭxŭcèx. Rü guma ĩãne
rü naxtaxa ga Gariréacutüwa nayexma ga Chaburãũtanüxŭ rü
Netarítanüxŭ ga duŭxŭgü ixãchiŭgüxŭwa.
14 Rü yema nangupetü na yanguxŭcèx ga ore ga
nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Ichaxía ümatüxŭ
ga ñaxŭ:
15-16 "Rü duŭxŭgücèx tá nangu̱x i wüxi i ngóonexẽẽruŭ
i Chaburãũãrü naãnewa, rü Netaríarü naãnewa, rü
Yudáŭãrü tocutüwa rü ngẽma nama i taxtücutüwa
nadaxŭwa, rü Gariréaanewa i ngextá duŭxŭgü i tama
Yudíugü ixĩgüxŭ ixãchiŭgüxŭwa. Rü ngẽmaãcü i ngẽma
duŭxŭgü ga noxri ẽãnexŭwa yexmagüxŭ, rü tá nüxŭ
nadaugü i wüxi i taxŭ i ngóonexẽẽruŭ. Rü ngẽma
duŭxŭgü ga noxri yutüŭwa yexmagüxŭ rü tá nüxŭ
nabaxi i ngẽma ngóonexẽẽruŭ",
ñanagürü ga yema Ichaxíaarü ore.
17 Rü yexgumaŭcüü nixĩ ga inaxügüãxŭ ga Ngechuchu ga
nüxŭ na yaxuchigaxŭ ga norü ore ga ñaxŭ: —¡Nüxŭ perüxoe
i pecüma i chixexŭ! Erü marü ningaica na perü ã̱ẽxgacü na
yĩĩxŭ ya Tupana —ñaxŭ.

Ngechuchu rü naxcèx naca ga ãgümücü ga püchaetanüxŭ
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Rü yexguma naxtaxa ga Gariréaanacügu yaxũxgu ga
Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga taxre ga yatü ga
nügüeneẽgü ixĩgüxŭ. Rü wüxi rü Chimáũ ga Pedrugu ã̱egaxŭ

nixĩ. Rü to rü Aŭdrégu ãẽgaxŭ nixĩ. Rü nümagü rü ínapüchaegü,
yerü woetama püchaetanüxŭ nixĩgü.
19 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Chowe
perüxĩ! Rü chorü puracüwa tá pexŭ chamugü na chauxŭtawa
penagagüxŭcèx i duŭxŭgü —ñanagürü.
20 Rü yexgumatama ga yema taxre, rü yéma nanatèxgü ga
norü püchagü. Rü Ngechuchuwe narüxĩ.
21 Rü yéamaxŭra naxũ ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau
ga to ga taxre ga nügüeneẽgü. Rü Acobu nixĩ ga wüxi, rü Cuáŭ
nixĩ ga to. Rü Zebedéu nanegü nixĩ ga nümagü. Rü nanatümaã
wüxi ga nguewa nayexmagü. Rü yéma ínanangáitagü ga norü
püchagü. Rü Ngechuchu naxcèx naca.
22 Rü yexgumatama yéma nguewa tüxŭ natèxgü ga nanatü.
Rü Ngechuchuwe narüxĩ.

Ngechuchu nanangúexẽẽ ga muxŭma ga duŭxŭgü
(Lc 6.17-19)

23 Rü guxŭ ga Gariréaanegu nixũgüchigü ga Ngechuchu.
Rü wüxichigü ga ĩãnewa, rü duŭxŭgüarü ngutaquẽxepataŭwa
ninguxẽẽtaechigü. Rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixuchiga ga ore
ga mexŭ na ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxŭ ya Tupana. Rü guxŭma
ga duŭxŭgü ga yema iḏaaweexŭ rü nanameẽxẽẽ ga woo
nañuxraŭxŭ ga norü ḏaawe nüxŭ yexmaxŭ, rü naxcèx ni-
taanegü.
24 Rü Ngechuchuxŭ nacuáchigagü ga guxŭma ga duŭxŭgü
ga Chíriaanecŭãx. Rü naxŭtawa nanagagü ga nagúxŭraŭxŭ
ga ḏaxweanemaã iḏaaweexŭ. Rü yematanüwa nayexma ga
duŭxŭgü ga ngúanemaã iḏaaweexŭ, rü duŭxŭgü ga poraãcü
naxŭnewa nangúxŭ, rü duŭxŭgü ga ngoxo nawa yexmaxŭ,
rü duŭxŭgü ga óxwaãxgüxŭ, rü duŭxŭgü ga nawãĩxãchigüxŭ.
Rü Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga guxŭma ga yema.
25 Rü Ngechuchuwe narüxĩ ga muxŭma ga duŭxŭgü ga
Gariréaanecŭãx, rü Decaporíchiuanecŭãx rü Yerucharéŭcŭãx,
rü Yudéaanecŭãx, rü natü ga Yudáŭãrü tocutücŭãx.

5

Ngechuchu rü mèxpŭ́newa nüxŭ nixu ga Tupanaãrü ore

1 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèuxgu ga yema muxŭma
ga duŭxŭgü, rü wüxi ga mèxpŭ́newa ínaxŭãchi namaã ga
norü ngúexŭgü. Rü yéma narüto, rü norü ngúexŭgü nüxŭ
ínachomaẽguãchi.

Yíxema taãẽgüxechiga
(Lc 6.20-23)

2 Rü inanaxügü ga Ngechuchu ga na nangúexẽẽãxŭ, rü
ñanagürü:

3 —Tataãẽgü ya yíxema nüxŭ icuèxãchitanüxẽ i tümaãrü
pecadu rü nüxŭ rüxoexe. Erü tümacèx nixĩ i ngema daxũguxŭ
i naane i Tupana ãẽxgacü íxĩxüwa.
4 —Tataãẽgü ya yíxema ngechaŭgüxe, erü Tupana tá tüxŭ
nataãẽxẽẽ.
5 —Tataãẽgü ya yíxema tama tügü icuèxüxŭgüxe, erü tá
tanayauxgü i ñoma i naãne i Tupana tümamaã ixunetaxŭ.
6 —Tataãẽgü ya yíxema poraãcü tüxŭ nangúchaŭxẽ na Tu-
panapẽxewa meã tamaxẽxŭ, erü Tupana tá tüxna nanaxã i
ngẽma maxŭ i mexŭ i naxcèx tadaugüxŭ.
7 —Tataãẽgü ya yíxema togü i duŭxŭgü tüxŭ
ngechaŭtümüŭgüxe, erü tümagü rü tá ta Tupanaãxŭ
tangechaŭtümüŭgü.
8 —Tataãẽgü ya yíxema tama chixexŭgu rüxĩnüẽxẽ i
tümaãẽwa, erü yíxemagü tá tixĩgü ya Tupanaxŭ daugüxe.
9 —Tataãẽgü ya yíxema togüarü chogüruŭ ixĩgüxe, erü Tu-
pana rü nanegümaã tá tüxŭ naxu.
10 —Tataãẽgü ya yíxema togü i duŭxŭgü tümachi aiexe naxcèx
na Tupana naxwèxexŭãcüma meã tamaxẽxŭ. Erü tümacèx nixĩ
i ngema daxũguxŭ i naane i Tupana ãẽxgacü íxĩxŭwa.
11 —Petaãẽgü i pema ega duŭxŭgü ṯacü pemaã ixugüegu,
rü chixri pemaã namaxẽgu, rü chaugagu doramaã poraãcü
chixri pechiga yad exagügu.
12 —¡Rü petaãẽgüama rü tama pexoegaãẽgü! Erü daxũguxŭ i
naãnewa tá penayauxgü i wüxi i perü ãmare i mexẽchixŭ. Rü
ngẽma ñṵxma pexŭ ngupetüxŭrüŭ nixĩ ga nüxŭ nangupetüxŭ
ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü, yerü ga
duŭxŭgü rü naxchi rü ta naxaie.

Yucürarüŭ rü omürüŭ pixĩgü i ñoma i naãnewa
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 —Pema rü ñoma yucürarüŭ pixĩgü i ñoma i naãnewa. Erü
yima yucüra rü õna na namexẽẽxŭrüŭ, rü ngẽxgumarüŭ ta i
pema rü ñoma i naãnecṵãx i duŭxŭgüarü mexẽẽruŭ pixĩgü.
Natürü ngẽxguma chi nangeacagu ya yucüra, ¿rü ṯacüwa chi
i namexŭ i ngẽxgumax? Rü dücax, rü taxuwama name, rü
ítanatèxmare, rü ngema duŭxŭgü nawa nangagü.
14 —Pema rü ñoma i naãnecṵãxãrü ngóonexẽẽruŭ pixĩgü. Rü
wüxi ya ĩãne ya wüxi ya mèxpũnewa ngẽxmane, rü taxuacüma
inicux.
15 —Rü taxúema wüxi i omüwa tanangixichi na wüxi i
caichãũtüŭgu na tayaxücuchixŭcèx. Natürü wüxi i omüwa
tanangixichi na norü üchicaŭgu tanaxünagüxŭcèx, na ngema
tüxŭ nabaxixŭcèx ya guxãma ya yíxema yima ĩwa ngẽxmagüxe.
16 —Rü name nixĩ i duŭxŭgüpẽxewa na meã pemaxẽxŭ.
Erü ngẽmaãcü i pema rü omügürüŭ tá pinaĩgü. Rü ngẽmaãcü

duŭxŭgü tá nüxŭ nadaugü i ngẽma mexŭ i pexüxŭ, rü tá nüxŭ nicuèxüŭgü ya Penatü ya daxũwa ngẽxmacü.

Ngechuchu nanangúexẽẽ ga mugüchiga

17 —Tama name i nagu perüxĩnüẽ na núma chaxũxŭ na ichayanaxoxẽẽxŭcèx i Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxŭ, rü yema ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü namaã ngu̱xẽẽtaegüxŭ. Natürü núma chaxũ na meã chayanguxẽẽxŭcèx i ngẽma mugü, rü tama na ichayanaxoxẽẽxŭcèx.

18 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu, rü ñu̱xma na tama nangupetüxŭ i daxũguxü i naane rü ñoma i naãne rü taxucürüwa naxüchicüxü i ngẽma mugü, rü bai i írarüwa ñu̱xmatáta yangu i guxŭma i ngema mugü nüxŭ nixuxŭ.

19 —Rü ngẽmacèx ya yíxema tama naga ĩnüxẽ i ngẽma mugü, rü woo i ṯacü i íraxŭ i ngéma nüxŭ yaxuxŭ rü duŭxŭgüxŭ tangúexẽẽ̱xgu na nümagü rü ta tama naga naxĩnüẽxŭcèx, rü yíxema rü tá guxŭãrü yexera wixweama tatèx i Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxŭwa. Natürü yíxema naga ĩnüxẽ i Tupanaãrü mugü rü duŭxŭgüxŭ ngúexẽẽ̱xẽ na tümagü rü ta naga taxĩnüẽxŭcèx, rü guxŭpẽxewa tá taxü i Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxŭwa.

20 —Rü pemaã nüxŭ chixu, rü ngẽxguma tama Parichéugü rü ngúexẽẽruŭgü i ore i mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭãrü yexera meã pemaxẽgu, rü tagutáma Tupana íngexmaxŭwa pichocu.

Ngechuchu nanangúexẽẽ na tama namexŭ na texé tümaẽneẽmaã na nuxŭ
(Lc 12.57-59)

21 —Pema rü marü nüxŭ pexĩnüẽ ga Moĩchéarü ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgümaã nüxŭ yaxuxŭ ga ñaxŭ:
"¡Tãxŭ i pemáẽtagüxŭ! Erü texé yamáẽtaxe rü tá tapoxcu", ñaxŭ.

22 —Natürü choma rü pemaã nüxŭ chixu rü texé ya tümaẽneẽmaã nuxẽ, rü tá tapoxcu. Rü texé ya ṯacü tümaẽneẽmaã ixugüxe, rü ãẽ̱xgacügüpẽxewa tá tüxŭ nagagü na tüxŭ napoxcuxŭcèx. Rü texé ya tümaẽneẽxŭ ngoxo wogüxe, rü ãũcümaxŭwa tangẽxma, erü ngürüãchi tá tapoxcu nagu ya yima üxü ya ngoxo nagu poxcuene.

23-24 —Rü ngẽxguma tupaucawa Tupanana cunaxãxgu i curü dĩẽru, rü ngẽma nüxna cucuèxãchigu na ṯacücèx cumaã nanuxŭ i cueneẽ, ¡rü ngẽxma tupaucagutama naxü i ngẽma curü ãmare i Tupanana cuxãxchaŭxŭ! ¡Rü cueneẽxŭtawa naxũ, rü namaã yamexẽẽxĩra i ngẽma cuxchi na naxaixŭ! Rü ngẽmawena rü marü name i tupaucacèx cutaegu na Tupanana cuyaxãmarexŭcèx i curü dĩẽru.

25 —Rü ngẽxguma chi wüxie wüxi i ngetanücèx cuxŭ íxuaxŭgu, rü ãẽ̱xgacüxŭtawa cuxŭ tagaxgu, rü name nixĩ i

namawatama tüxʉ̃ curüngüxmüxẽẽ na tama ã̰xgacüpẽxewa cuxʉ̃ tagaxʉ̃cèx. Erü wüxicana na ã̰xgacüxʉ̃tawa cunguxʉ̃, rü ã̰xgacü tá purichíagüna cuxʉ̃ namu na cuxʉ̃ napoxcuxʉ̃cèx.
26 —Rü aixcüma cumaã nüxʉ̃ chixu rü tãũtáma ngẽma poxcupataʉ̃wa ícunguxuchi ñʉxmatáta ngĩxʉ̃ cuxütanü i gʉxcü i ngẽma dĩẽru i nüxʉ̃ ngĩxʉ̃ cungetanücü. Rü name nixĩ i paxa Tupanana peca na pexʉ̃ nüxʉ̃ nangechaʉ̃xʉ̃cèx i perü pecadugü na tama pexʉ̃ napoxcuexʉ̃cèx.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na tama namexʉ̃ na wüxi i ngemaã chixexʉ̃gu rüxĩnüxʉ̃

27 —Pema marü nüxʉ̃ pexĩnüẽ ga Tupanaãrü mu ga Moĩché nuxcüma nüxʉ̃ ixuxʉ̃ ga ñaxʉ̃:

"¡Tama name i naĩ i ngemaã na icupexʉ̃!"
ñaxʉ̃.
28 —Natürü choma rü pemaã nüxʉ̃ chixu, rü yíxema texé ya wüxi i ngexʉ̃ dawenüxẽ rü tüxʉ̃ nangúchaʉ̃xẽ na ngĩmaã itapexʉ̃, rü Tupanapẽxewa rü marü chixexʉ̃ ngĩmaã taxü i tümaãẽwa.
29 —Rü ngẽxguma chi yima curü tügünexẽtü pecadu cuxʉ̃ üxẽẽgu rü ¡noxtacüma nayaxu rü yaxʉ̃gu nañaˈ Erü narümemaẽ nixĩ na yima cuxetüxicatama iyarütaxuxʉ̃ na tama guxʉ̃ i cuxune iyarütaxuxʉ̃cèx nagu ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene.
30 —Rü ngẽxguma chi yima curü tügünemẽxẽ pecadu cuxʉ̃ üxẽẽgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae rü yaxʉ̃gu cuyañaˈ Erü narümemaẽ nixĩ na yima cuxmẽxĩcatama iyarütaxuxʉ̃ na tama guxʉ̃ i cuxune iyarütaxuxʉ̃cèx nagu ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene. Rü ngẽmaãcü ega woo pexʉ̃ naguxchagu rü name nixĩ i nüxna pixĩgachi i guxʉ̃ma i chixexʉ̃ i nagu piyixchaʉ̃xʉ̃ —ñanagürü.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na tama namexʉ̃ na texé tümamèxʉ̃ ítáxʉ̃
(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Moĩché rü ʉ̃pa nüxʉ̃ nixu rü yíxema tümamèxʉ̃ ítáxe, rü tanaxwèxe i ngĩxna tanaxã i wüxi i popera i nawa nüxʉ̃ tixuxʉ̃ na marü ngĩxʉ̃ ítatáxʉ̃.
32 —Natürü choma rü pemaã nüxʉ̃ chixu, rü ngẽxguma wüxi ya yatü naxmèxʉ̃ ítèxgu, rü chi tama naĩ ya yatümaã nangẽãẽxʉ̃gagu yixĩgu, rü ãũcümaxʉ̃wa ngĩxʉ̃ tangẽxmaxẽẽ erü ngẽmaãcü ngürüãchi pecadu ixü. Rü yíxema ngĩmaã ãmaxẽ i wüxi i nge i marü ngĩte ngĩxʉ̃ ítèxcü, rü tüma rü ta pecadu taxü.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae ga unetachiga

33 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pema rü marü nüxʉ̃
pexĩnüẽ ga Moĩchéarü ore ga nuxcümaʉ̃güxʉ̃ ga duʉ̃xʉ̃güma ã
nüxʉ̃ yaxuxʉ̃ ga ñaxʉ̃:
“Ngẽxguma Tupanaẽgagu texémaã ṯacücèx icuxunetagu, rü
name nixĩ i cuyanguxẽẽ i ngẽma curü uneta”,
ñaxʉ̃.
34 —Natürü choma rü pemaã nüxʉ̃ chixu rü tama name i
texéégagu rü ẽxna ṯacüégagu wüxi i duʉ̃xʉ̃maã ipexuneta. Rü
tama name i daxũguxʉ̃ i naãneẽgagu ipexuneta, erü ngẽma
narüto ya Tupana.
35 —Rü tama name i ñoma i naãneẽgagu ipexuneta,
erü Tupanaãrü cuaixcutüchica nixĩ. Rü tama name i
Yerucharéʉ̃ẽgagu ipexuneta, erü Tupana ya guxʉ̃ãrü
ãẽxgacüarü ĩãne nixĩ.
36 —Rü tama name i cugüégagu icuxuneta, erü woo wüxitama
i cuyae rü taxucürüwa cunaxüchicüü na nachóxʉ̃cèx rü ẽxna
nawaxüxʉ̃cèx.
37 —Rü ngẽmacèx rü ngẽxguma icuxunetagu rü narümemaẽ nixĩ
i: —Ngʉ̃, tá chanaxü —ñaperügü, rü ẽxna: —Tãũtáma chanaxü
—ñaperügü. Erü guxʉ̃ma i to i ore i namaã icuxunetaxʉ̃, rü
ngoxo i Chatanáwa ne ũxʉ̃ nixĩ.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na ñuxãcü namexʉ̃ na namaã ichopetüxʉ̃ i ngẽma duʉ̃xʉ̃gü i chixri tamaã maxẽxʉ̃

38 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pema rü marü nüxʉ̃
pexĩnüẽ ga Tupanaãrü mu ga Moĩché nuxcüma nüxʉ̃ ixuxʉ̃ ga
ñaxʉ̃:
“Ngẽxguma texé wüxi i duʉ̃xʉ̃xʉ̃ icháixetüxẽẽgu, rü
tümaxẽtümaãtama tayangutanüxẽẽ. Rü texé
wüxi i duʉ̃xʉ̃xʉ̃ ibüepütagu, rü tümapütamaãtama
tayangutanüxẽẽ”,
ñaxʉ̃.
39 —Natürü choma rü pemaã nüxʉ̃ chixu rü tama name i
pegütama ípepoxʉ̃ nüxna i duʉ̃xʉ̃ i chixecümaxʉ̃. Rü ngẽxguma
texé cuxʉ̃ pechiwegu, rü marü name i curü tochiwe rü ta
icunaxã na ngẽma rü ta cuxʉ̃ tapechiwexʉ̃cèx rü tama name
na cuxütanüxʉ̃.
40 —Rü ngẽxguma texé cuxʉ̃ íyaxuaxʉ̃gu rü cuxna taya-
puchaxʉ̃gu i curü daxũ, rü name nixĩ i curü gáuxʉ̃chiru rü ta
noxtacüma tüxna cunaxã.
41 —Rü ngẽxguma texé cuxʉ̃ mu̱xgu na wüxi i kilómetrugu ṯacü
tüxʉ̃ quingexʉ̃cèx, rü name nixĩ i taxre i kilómetrugu tüxʉ̃
cuyange.
42 —Rü ngẽxguma texé curü ngẽmaxʉ̃cèx cuxna caxgu, rü name
nixĩ i tüxna cunaxã. Rü tama name na namaã cuxaüxʉ̃ i curü
ngẽmaxʉ̃gü ega texé paxaãchi cuxna naxcèx caxgu.

Name nixĩ i nüxʉ̃ tangechaʉ̃ i ngema tamaã rüuwanügüxʉ̃

43 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pema rü marü nüxŭ
pexĩnüẽ ga Tupanaãrü mu ga Moĩché nuxcüma nüxŭ ixuxŭ ga
ñaxŭ:
“¡Nüxŭ nangechaŭ i cumücü, rü naxchi naxai i curü uwanü!”
ñaxŭ.
44 —Natürü i choma rü pemaã nüxŭ chixu rü: —¡Nüxŭ
pengechaŭ i perü uwanügü! ¡Rü naxcèx peyumüxẽ i ngẽma
duŭxŭgü i chixexŭmaa pewe ingexütanüxŭ!
45 —Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu rü aixcüma Penatü ya
daxũgucü nanegü tá pixĩgü. Erü nüma rü inanabáixẽẽ ya
üèxcü naxcèx i mexŭ i duŭxŭgü rü chixexŭ i duŭxŭgü. Rü
nanapuxẽẽ naxcèx i duŭxŭgü i meã maxẽxŭ rü duŭxŭgü i
chixri maxẽxŭ.
46 —Rü ngẽxguma chi ngẽma duŭxŭgü i pexŭ
ngechaŭgüxŭxŭxĩcatama pengechaŭgügu, ¿rü ṯacü rü ãmare tá
Tupanaxŭtawa peyauxgü naxcèx i ngẽma? Erü ngẽma yatügü
i Dumaãrü ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ ideetanüxŭwa puracüexŭ
rü ngẽxgumarüŭ nanaxügü.
47 —Rü ngẽxguma chi peeneẽgüxŭxicatama perümoxẽgu, rü
guxŭ i duŭxŭgürüŭtama pixĩgü. Erü woo ngẽma duŭxŭgü i
tama Tupanaxŭ cuèxgüxŭ, rü ngẽxgumarüŭtama nanaxügü.
48 —Rü ngẽmacèx penaxw̱ae na aixcüma namexŭ i perü maxŭ
naxrüxŭ ya Penatü ya Tupana ya aixcüma mearü maxŭãcü.

6

Ngechuchu rü norü ngúetanüxŭxŭ nangúexẽẽ na ñuxãcü mexŭ naxügüxŭ

1 Rü ngẽxguma ṯacü rü mexŭ pexüxchaŭgu, rü name nixĩ
i pexuãẽ na tama duŭxŭgüpẽxewa penaxüxŭ i ngẽma na
duŭxŭgü pexŭ dauxŭcèx rü pexŭ yacuèxüŭgüxŭcèx. Erü
ngẽxguma duŭxŭgü pexŭ icuèxüŭgüxŭcèx mexŭ pexu̱xgu, rü
Penatü ya daxũgucü rü tãũtáma ãmare pexna naxã.
2 —Rü ngẽmacèx ngẽxguma texéxŭ curüngŭxẽẽchaŭgu, rü
name nixĩ i tama poraãcü nüxŭ quixuchiga i ngẽma. Rü tama
name i ngẽma duŭxŭgü i togüpẽxewa meã maxẽnetaxŭrüŭ na
quiĩxŭ. Erü nümagü rü norü me nixĩ i ngutaquẽxepataŭgüwa
rü ítamŭgüwa nüxŭ nixuchiga ega ṯacü rü mexŭ naxügügu.
Rü ngẽmaãcü nanaxügü na togü meã nachiga idexagüxŭcèx.
Natürü choma rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma na
duŭxŭgü nüxŭ icuèxüŭgüxŭ nixĩ i norü ãmare, rü tãũtáma
nanayauxgü i to i ãmare i Tupanaxŭtawa.
3-4 —Natürü i cuma rü ngẽxguma ṯacü tüxna cuxãxgu ya
yíxema ngearü ngẽmaxŭã̱xgüxe, rü name nixĩ i taxúema cuxŭ
dauãcüma na cunaxüxŭ i ngẽma. Rü woo cumücüxüchi rü
tama name i nüxŭ na nacuáxŭ i ngẽma. Rü Cunatü ya

daxũgucü ya nüxũ daucü i ngẽma cuxicatama cuxüxũ, rü tá cuxna nanaxã i curü ãmare.

Ngechuchu nanangúexẽẽ ga yumüxẽchiga
(Lc 11.2-4)

5 —Rü ngẽxguma peyumüxẽgügu, rü tama name i ngẽma duũxũgü i togüpẽxewa meã maxẽnetaxũrüũ pixĩgü. Erü nümagü rü ngẽxguma nayumüxẽgügu, rü norü me nixĩ na chiãcü nayumüxẽgüxũ i ngutaquẽxepataũgüwa rü ítamũgüwa na duũxũgü nüxũ na daugüxũcèx. Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma na duũxũgü nüxũ daugüxũxĩcatama nixĩ i norü ãmare.
6 —Natürü ngẽxguma cuyumüxẽgu, rü name nixĩ i curü ucapugu cuxücu, rü cunawãxta i curü ĩa̱x, rü ngẽma cuyumüxẽ namaã ya Cunatü ya bexma cumaãxĩcatama ngẽma ngẽxmacü. Rü ngẽxguma ya yima Cunatü ya Tupana ya nüxũ daucü i ngẽma cúãcü cuxüxũ, rü nüma tá cuxna nanaxã i curü ãmare.
7 —Rü tama name i natücèxma cunamèxẽẽ i curü yumüxẽ naxrüũ i ngẽma duũxũgü i tama Tupanaxũ cuèxgüxũ. Erü nümagü rü nagu narüxĩnüẽ rü ngẽma na namèxẽẽgüãxũcèx i norü yumüxẽ rü Tupana tá nüxũ naxĩnü.
8 —Rü tama name i ngẽma duũxũgürüũ pixĩgü, erü woo tauta naxcèx ípecaxgu rü Penatü ya Tupana rü marü nüxũ nacuèx na ṯacü pexũ taxuxũ.
9 —Rü ngẽmacèx rü ñaãcü tá peyumüxẽgü i pemax:
“Pa Tonatü ya Daxũgucüx, rü aixcüma üünecü quixĩ i cumax.
10 ¡Rü núma naxũ na torü ãẽxgacü quiĩxũcèx! Rü tanaxwèxe i curü ngúchaũ na naxügüxũ i duũxũgü i ñoma i naãnewa ngẽxgumarüũ i daxũguxũ i naãnewa na curü ngúchaũ ínaxügüxũrüũ.
11 ¡Rü toxna naxã i torü õna i ñoma i ngunexũcèx ixĩxũ!
12 ¡Rü toxũ nüxũ nangechaũ i torü chixexũ i taxüxũ ngẽxgumarüũ i toma rü tüxũ nüxũ na tangechaũxũrüũ ya yíxema chixexũ tomaã ügüxe!
13 ¡Tãxũ i ṯacü rü chixexũpẽxewa toxũ cuwogüxũ na tama nagu tayixũcèx! Natürü tanaxwèxe i toxna cudau na tama ngẽma chixexũ taxügüxũcèx. Erü cuma rü guxũguma guxũãrü ãẽxgacü quixĩ rü cuporaxüchi rü cumexẽchi. Rü ngẽmaãcü yiĩ”.
14 —Rü ngẽxguma pema nüxũ nüxũ pengechaũgu i ngẽma duũxũgü i chixexũ pemaã ügüxũ, rü Penatü ya daxũgucü rü tá ta pexũ nüxũ nangechaũ i perü pecadugü.
15 —Natürü ngẽxguma tama nüxũ nüxũ pengechaũgu i ngẽma duũxũgü i chixexũ pemaã ügüxũ, rü Penatü ya daxũgucü rü tá ta tãũtáma pexũ nüxũ nangechaũ i perü pecadugü.

Ngechuchu nanangúexẽẽ ga aurechiga

16 —Rü ngẽxguma tama pechibüeãcüma peyumũxẽgügu rü
tama name i pegü pengechaũchíwexẽẽ naxrüũ i ngẽma
duũxũgü i togüpẽxewa meã maxẽnetaxũ. Erü nümagü rü
ngẽmaãcü nanaxügü na togü nüxũ na daugüxũcèx i ngẽma na
Tupanacèx naxaureexũ. Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü
ngẽma na duũxũgü nüxũ daugüxũxĩcatama nixĩ i norü ãmare.
17 —Natürü ngẽxguma cuma rü tama cuchibüãcüma
cuyumũxẽgu rü name nixĩ i meã cugü cuyauxchiwe rü meã
cugü curüxĩxẽẽru.
18 —Rü ngẽmaãcü i togü i duũxũgü rü tãxũtáma nüxũ
nacuèxgü na tama cuchibüãcüma cuyumũxẽxũ. Rü Cunatü ya
bexma cumaã ngẽma ngẽxmacüxicatátama cuxũ nadau, rü tá
cuxna nanaxã i curü ãmare naxcèx i ngẽma cuxüxũ.

Ñuxãcü tüxũ nangẽxma i tórü meruũgü i daxũguxũ i naãnewa
(Lc 12.33-34)

19 —Rü tama name i pegücèx penanutaquẽxe i muxũma
i perü meruũgü i ñoma i naãnewa. Erü ñoma i naãnewa rü
paxama nagũx i perü ngẽmaxũgü, rü naweane rü paxama
nanachixexẽẽ, rü ngĩtèèxgüxũ rü naxcèx nangĩxgü.
20 —Rü narümemaẽ nixĩ i penamuxẽẽ i perü meruũ i
daxũguxũ i naãnewa. Erü ngẽma rü tãxũtáma nagũx, rü
naweane rü tãxũtáma nanachixexẽẽ, rü ngĩtèèxgüxũ rü
tãxũtáma ngexma nachocu na naxcèx nangĩxgüxũcèx.
21 —Erü ngextá ínangẽxmaxũwa i perü ngemaxũgü, rü
ngẽxma nixĩ i perüxĩnüẽxũ.

Taxüneãrü omüchiga
(Lc 11.34-36)

22 —Cuxetügü rü ñoma wüxi i omürüũ nixĩ i cuxunecèx. Rü
ngẽxguma ngẽma Tupana cuxũ naxwèxexũcèx cudèũxgu, rü
guxũma i curü maxũ rü name.
23 —Natürü ngẽxguma ñoma i naãneãrü ngúchaũcèx
cudèũxgu, rü guxũma i curü maxũ rü chixexũwa nangẽxma.
Rü aixcüma nataxuma i ẽãnexũ i ngẽmaãrü yexera ixĩxũ i
Tupanapẽxewa.

¿Texécèx tá cumaxũ, Tupanacèx rü ẽxna dĩẽrucèx?
(Lc 16.13)

24 —Taxucürüwa wüxi i duũxũ rü nataxrearü coriãx. Erü
wüxi i norü corichi rü tá naxai, rü ngẽma to rü tá nüxũ
nangechaũ. Rü ẽxna wüxicèx rü tá meã napuracü, rü ngẽma
to rü tá nüxũ naxo. Rü taxucürüwa Tupanacèx pemaxẽ, ega
perü dĩẽruguama perüxĩnüẽgu.

Tupana rü naxãcügüna nadau
(Lc 12.22-31)

25 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxũ̃ chixu rü: ¡Tãxũ i pexoegaãẽgüxũ̃ naxcèx na ṯacü tá pengõxgüxũ̃ rü ṯacü tá pixaxgüxũ̃,
rü ṯacümaã tá na pexãxchirugüxũ̃! Erü perü maxũ̃ rü õnaãrü
yexera nixĩ, rü pexene rü naxchiruarü yexera nixĩ.
26 —¡Dücèx penangugü i werigü i tama toegüchiréxũ̃, rü tama
nanetüarü o ibuxgüxũ̃, rü ngepatagüxũ̃ na ngexta namaã
nanguxũ̃güxũ̃cèx i norü õna! Natürü Penatü ya daxũgucü rü
nanaxüwemü. Rü pema rü Tupanacèx rü guxũ̃ma i werigüarü
yexera pixĩgü.
27 —Rü taxuwama name na ṯacücèx pexoegaãẽgüxũ̃.
Erü taxucürüwa ya wüxie i pema rü wüxi i oragu rü
ipenamèxãchixẽẽ i perü maxũ̃ ega woo poraãcü naxcèx
pexoegaãẽgügu.
28 —¿Rü tṵxcüũ̃ pexoegaãẽgü naxcèx i pexchiru? ¡Dücèx
penangugü i ngẽma putüragü i ngextámare yaexũ̃ i tama pu-
racüexũ̃, rü tama nügü üxchirugüxũ̃!
29 —Natürü pemaã nüxũ̃ chixu rü woo guma ãẽxgacü ga
Charumóũ ga na namexẽchixũ̃ ga naxchiru, rü taguma wüxi
ga putürachacurüũ̃ namexẽchi.
30 —Rü ngẽxguma Tupana ngẽmaãcü nangèxãẽgu i ngẽma
putüragü i ñṵxma ngẽxmagüxũ̃ natürü moxũ̃ rü marü taxuxũ̃,
rü yexera tá pexna nadau i pemax, Pa Yatügü i Tama Aixcüma
Meã Yaxõgüxũ̃x.
31 —Rü ngẽmacèx tama name i pexoegaãẽgü rü ñaperügügü:
—¿Ṯacü tá tangõxgü? rü ẽxna —¿ṯacü tá tixaxgü? rü ẽxna —
¿ṯacümaã tá taxãxchirugü? —ñaperügügü.
32 —Erü ñoma i naãnecṵãx i duũ̃xũ̃gü rü naxcèx nadaugü i
guxũ̃ma i ngẽma pemaã nüxũ̃ chixuxũ̃. Natürü pema rü pexũ̃
nangẽxma ya Penatü ya daxũgucü ya nüẽchama nüxũ̃ cuácü i
pexũ̃ na nataxuxũ̃ i guxũ̃ma i ngẽma.
33 —Natürü narümemaẽ nixĩ i Tupanacèxira pedaugü na
ngẽma nüma pexũ̃ nanaxwèxexũ̃xĩra pexügüxũ̃cèx. Rü naẹtü
tá pexna nanaxã i guxũ̃ma i ṯacü i pexũ̃ taxuxũ̃.
34 —¡Tãxũ i naxcèx pexoegaãẽgüxũ̃ i ngẽma moxũ̃ tá üpetüxũ̃!
Erü ngẽma moxũ̃ãrü ngunexũ̃ rü tá nüxũ̃ nangẽxma i gux-
chaxũ̃gü i namaã ínanguxũ̃. Erü wüxichigü i ngunexũ̃ rü nüxũ̃
nangẽxma i noxrütama guxchaxũ̃gü, rü ngẽmacèx tama name i
moxũ̃ãrü guxchaxũ̃gücèx pexoegaãẽgü i ñṵxmax —ñanagürü.

7

Tama name i toguexũ̃ tixu
(Lc 6.37-38, 41-42)

1 Rü Ngechuchu rü ñanagürü ta: —¡Rü taxũ i togüxũ̃ pixuxũ̃!
Rü ngẽxguma ya Tupana rü tãxũtáma pexũ̃ nixu na pechixexũ̃.

2 —Erü ngẽxgumarüũ na togüxũ pixuxũ rü Tupana rü tá pexũ
nixu na pechixexũ. Rü ngema na togüxũ pepoxcuexũ, rü
ngemaãcü tátama nixĩ ya Tupana i pexũ napoxcuexũ.
3 —¿Rü tũxcüũ i nüxũ cudawenüxũ i ngẽma cueneẽãrü
üxaxetüxũ i íraxũ, ega chi tama naxcèx cuxoegaãẽgu i ngẽma
cuxetüwatama ngẽxmaxũ i naĩpüta i taxũ?
4 —Rü ngẽxguma cuxetüwatama nangẽxmagu i wüxi i naĩpüta
i taxũ ¿rü ñuxãcü i cueneẽxũ cuchixewexũ, rü ñácuxũ nüxũ:
"¡Pa Chaueneẽx, cuxũ chanayauxchaũ i ngẽma curü
üxaxetüxũ!" —ñácuxũ?
5 —Pa Duũxũ i Meã Maxnetaxũx, rü name nixĩ i cu-
nayauxira i ngẽma naĩpüta i cuxetüwatama ngẽxmaxũ, rü
ngẽmaãcü tá mea nüxũ cudau na cunayaxuxũcèx i ngẽma
cueneẽãrü üxaxetüxũ. [Rü ngẽmacèx name nixĩ i cuxira
nüxũ curüxo i ngẽma chixexũ i taxũ i cumatama cuxüxũ, rü
ngẽxguma tá cume na nüxũ curüngũxẽẽxũcèx i cueneẽ na
nüxũ naxoxũcèx i ngẽma chixexũ i íraxũ i naxüxũ.]
6 —Rü tama name i Tupanaãrü ore i üünexũmaã penachix-
ewe i ngẽma duũxũgü i chixecümagüxũ i tama yaxõgüchaũxũ,
erü ngürüãchi ngẽmacèx tá pexũ nimèxgü. Rü ngẽxgumarüũ
tama name i Tupanaãrü oremaã penachixewe i ngẽma
duũxũgü i tama nüxũ cuèxgüchaũxũ, erü tá ínanatèxgü.

Name nixĩ i tórü yumüxẽwa Tupanana naxcèx taca rü naxcèx tadaugü rü ĩã̱xwa: Tu tu tu, ñatarügügü
(Lc 6.31, 11.9-13)

7 —¡Tupanana naxcèx peca! rü nüma tá pexna nanaxã. ¡Rü
Tupanaxũtagu naxcèx pedau! rü tá nüxũ ipeyangau. ¡Rü
norü ĩã̱xwa: Tu tu tu, ñapegü! rü tá pexcèx nayawãxna.
8 —Erü guxãma ya yíxema naxcèx íc̱axe, rü tanayaxu. Rü
guxãma ya naxcèx dauxe, rü nüxũ itayangau. Rü guxãma ya
yixema ĩã̱xwa: Tu tu tu, ñagüxe, rü tá tümacèx niwãxna.
9 —Rü dücax i pemax, rü ngẽxguma chi wüxi i pexacü pãũcèx
ícaxgu, rü ¿ñuxãcü chi wüxi ya nuta nüxna pexãxũ?
10 —Rü ngẽxguma chi choxnicèx pexna nacaxgu rü ¿ñuxãcü
chi i ãxtape nüxna pexãxũ?
11 —Rü pema na pichixecümachiréxũ rü nüxũ pecuèx na
mexũ i ãmare pexacügüna pexãxũ. Natürü Penatü ya
daxũgucü rü ngẽma pema pexacügüna pexãxũãrü yexera tá
tüxna naxã ya yíxema naxũtawa naxcèx íc̱axe.
12 —Rü pemaã nüxũ chixu, rü ngẽma pema penaxwèxexũ
i togü pemaã na naxüxũ, rü name nixĩ i pema rü ta
ngẽmaãcütama namaã penaxü. Erü ngẽmaãcü tüxũ namu
i Tupanaãrü ore ga Moĩché ümatüxũ rü yema ore ga
nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü ümatüxũ.

Ĩã̱x i íraxũchiga
(Lc 13.24)

13 —Name nixĩ i ngẽma ĩã̱x i íraxũwaama pichocu. Erü ngẽma
ĩã̱x i yuwa tüxũ gaxũ rü ngẽma nama i yuwa daxũ rü nata. Rü
muxũchixũma i duũxũgü nagu naxĩ.
14 —Natürü ngẽma nama i maxũwa nadaxũ rü ngẽma ĩã̱x
i maxũcèx nawa ixücuxũ rü naxíra. Rü noxretama nixĩ i
duũxũgü i nüxũ iyangaugüxũ.

Wüxi i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxũ icuáxũ
(Lc 6.43-44)

15 —Rü naxcèx pexuãẽgü i ngẽma doratèèxgüxũ i nügü
ixugünetaxũ na Tupanaãrü orearü uruũgü yixĩgüxũ. Erü
nümagü rü petanüwa nangugü, rü nügü mexũ i duũxũgüneta
nixĩgüxẽẽ. Natürü naãẽwa rü poraãcü chixexũgu narüxĩnüẽ.
16 —Rü pema rü nacümawa tá nüxũ pecuèx i ngẽma duũxũgü,
ngẽxgumarüũ i wüxichigü i nanetügü rü norü owa na nüxũ
icuáxũrüũ ngoxi name rü ẽxna tama. Rü wüxi i torawa
rü taxucürüwama ubagü tayaxu. Rü wüxi i chuchuxũwa rü
taxucürüwama ori̱x i igu tayaxu.
17 —Erü guxũma i nanetü i mexũ rü name i norü o. Rü
guxũma i nanetü i chixexũ rü nachixe i norü o.
18 —Rü wüxi i nanetü i mexũ rü taxucürüwama nachixe i
norü o. Rü wüxi i nanetü i chixexũ rü taxucürüwama name
i norü o.
19 —Rü guxũma i nanetü i tama mexũ i norü o rü
tayadaxüchi, rü ñu̱xũchi tayagu.
20 —Rü ngẽxgumarüũ nacümawa tá nüxũ pecuèx i ngẽma
duũxũgü i Tupanaãrü orearü uruũgüneta ixĩgüxũ.

Tãũtáma guxũma i duũxũgü nichocu i ngextá Tupana
ã̱ẽxgacü íixĩxũwa
(Lc 13.25-27)

21 —Rü tama guxũma i duũxũgü i nügü ixugüxũ na chorü
duũxũgü yixĩgüxũ rü tá nichocu i ngextá Tupana ã̱ẽxgacü
íixĩxũwa. Natürü yíxema aixcüma Chaunatü ya daxũgucüga
ĩnüẽxẽxĩcatátama tixĩ ya ngẽma ichocuxe.
22 —Rü ngẽxguma ngẽma ngunexũ i naãneãrü gu̱xwa nan-
guxgu, rü muxũma i duũxũgü rü choxũ tá ñanagürügü: —Pa
Corix, toma rü togü i duũxũgümaã nüxũ tixu i curü ore, rü
cuégagu ítanawoxũ i ngoxogü, rü cuégagu tanaxü i muxũma
i mexũ i taxũ i Tupanaãrü poramaã taxüxũ —ñanagürügü tá
choxũ.
23 —Natürü ngẽxguma rü tá ñacharügü nüxũ: —Taguma
chorü duũxũgü pixĩgü. ¡Rü choxna pixĩgachi i pema i chixexũ
ügüe! —ñacharügü tá.

Yatü i Cristuga ĩnüxũ rü yatü i tama Cristuga ĩnüxũchiga
(Mr 1.22, Lc 6.47-49)

24 —Rü ngẽmacèx ya yíxema choxũ ĩnüxẽ rü naxṹxe i ngẽma
choma tüxũ chamuxũ, rü wüxi ga yatü ga meã naãẽxũ cuácü
ga nuta ga tacüétügu üpatacürüũ tixĩ.
25 —Rü pucü ga tacü ínangu, rü narümèx ga taxtü, rü nixũũchi
ga wüxi ga tacü ga buanecü rü guma ĩgu nanguema. Natürü
guma ĩ rü tama niwèxtaũ yerü wüxi ga nutaétügu naxü.
26 —Natürü yíxema choxũ ĩnüxẽ rü tama naxṹxe i ngẽma
choma tüxũ chamuxũ, rü wüxi ga yatü ga tama naãẽxũ cuácü
ga naxnücügumare üpatacürüũ tixĩ.
27 —Rü pucü ga tacü ínangu, rü narümèx ga taxtü, rü wüxi
ga tacü ga buanecü nixũũchi rü nagu nanguema ga guma ĩ.
Rü niwèxtaũ, rü yexma nayarüxo ga guxũma —ñanagürü ga
Ngechuchu.
28 Rü yexguma yagúegagu ga Ngechuchu ga na yadexaxũ, rü
ga duũxũgü rü nabèi̱xãchiãẽgü namaã ga norü ngu̱xẽẽtae.
29 Yerü nüma rü Tupanaãrü poramaã nanangúexẽẽ, rü tama
yema ngúexẽẽruũgü ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũrüũ
nixĩ.

8

Ngechuchu rü wüxi ga rüchaxünexũcèx nayataanexẽẽ
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Rü yexguma guma mèxpṹnewa yanaxüegu ga Ngechuchu,
rü muxũma ga duũxũgü nawe narüxĩ.
2 Rü Ngechuchucèx nixũ ga wüxi ga yatü ga chaxünemaã
i̱daawecü. Rü Ngechuchupẽxegu nayacaxãpü̱xü, rü ñanagürü
nüxũ: —Pa Corix, ngẽxguma chi cuma cunaxwèxegu, rü chi
cuxũ natauxcha na choxũ curümexẽẽxũ —ñanagürü.
3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxũ ningõgü, rü ñanagürü
nüxũ: —Ngũ, chanaxwèxe. ¡Rüme! —ñanagürü. Rü yexguma
yema ñaxgu ga Ngechuchu, rü naxcèx nitaane ga guma yatü
ga na nachaxüneãxũ.
4 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Dücèx, taxuemaã
tá nüxũ quixu! ¡Natürü ngẽma paixũtawa naxũ, rü cugü
iyawẽx! ¡Rü nüxna naxã i ngẽma ãmare ga Moĩché tüxũ muxũ
na duũxũgü nüxũ cuáxũcèx na curümexũ! —ñanagürü.

Ngechuchu rü Dumacũ̱ã̱x ga churaragüarü ãẽ̱xgacüarü
duũxũxũ narümexẽẽ
(Lc 7.1-10)

5-6 Rü Capernáũwa naxũ ga Ngechuchu. Rü yexguma yéma
nanguxgu, rü wüxi ga churaragüarü ãẽ̱xgacü ga capitáũ
ga Dumacũ̱ã̱x rü Ngechuchucèx nixũ. Rü Ngechuchuxũ
nacèèxũ, rü ñanagürü: —Pa Corix, chorü duũxũ rü

nanaw̱ãĩxãchi. Rü ngürücarewa nangẽxma i chopatawa, rü
poraãcüxüchima ngúxŭ̃ ninge —ñanagürü.
7 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ̃: —Marü tá ngẹ̱ma chaxũ
na naxcèx chayataanexẽẽxŭ̃cèx —ñanagürü.
8 Natürü nüma ga capitáŭ̃ nanangãxŭ̃, rü ñanagürü: —
Pa Corix, choma rü taxuwama chame na chopatagu na
cuxücuxŭ̃cèx. Rü chanaxwèxe i curü orewaxicatama nüxŭ̃
quixu, rü tá naxcèx nitaane i chorü duŭ̃xŭ̃.
9 —Erü choma rü ta rü chorü ãẽ̱xgacümẽxẽwa changẽxma.
Rü chọ̱xmẽxwa nangẽxmagü ta i ñuxre i churaragü. Rü
ngẽxguma chanamụ̱xgu i wüxi na ngextá naxũxŭ̃cèx,
rü ngẹ̱ma naxũ. Rü ngẽxguma chaugüxŭ̃tawa naxcèx
changemagu i to, rü chauxŭ̃tawa nangu. Rü ngẽxguma wüxi
i chorü duŭ̃xŭ̃xŭ̃ chamụ̱xgu na ṯacü na naxüxŭ̃cèx, rü choxŭ̃
nanaxü —ñanagürü.
10 Rü yexguma yemaxŭ̃ naxĩnügu ga Ngechuchu rü
nabèṯxãchiãẽ. Rü ñanagürü nüxŭ̃ ga yema duŭ̃xŭ̃gü ga
nawe rüxĩxŭ̃: —Aixcüma pemaã nüxŭ̃ chixu rü taxuŭma i
Yudíugütanüwa nüxŭ̃ ichayangau i wüxi i duŭ̃xŭ̃ i ñaã yatürüŭ̃
aixcüma yaxõxŭ̃.
11 —Rü choma rü pemaã nüxŭ̃ chixu rü muxũchixŭ̃ i
duŭ̃xŭ̃gü rü guxŭ̃wama tá ne naxĩ, rü Tupana ãẽ̱xgacü
íixĩxŭ̃wa tá nachibüe namaã ya tórü ọ̱xigü ya Abráŭ̃ rü Ichaá,
rü Acobu.
12 —Natürü muxŭma i Abráŭ̃tanüxŭ̃gü i Yudíugü rü tãũtáma
nichocu i ngextá Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxŭ̃wa. Rü ẽãnexŭ̃wa
tá nawogü. Rü ngẹ̱ma tá naxauxe, rü tá nixŭ̃xchapütagü —
ñanagürü.
13 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü yema capitáŭ̃xŭ̃:
—¡Cupatacèx nataegu! Rü tá naxcèx nitaane i curü duŭ̃xŭ̃, erü
cuyaxõ na naxcèx tá yataanexŭ̃ —ñanagürü. Rü yexgumatama
naxcèx nitaane ga yema capitáŭ̃ãrü duŭ̃xŭ̃.

Ngechuchu rü Pedru nèxẽcèx nayataanexẽẽ
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Rü Pedrupatawa naxũ ga Ngechuchu. Rü yéma ngĩxŭ̃
nadau ga Pedru nèxẽ ga ngürücaregu irüxã̱ũ̱xcü yerü iyax-
axüne.
15 Rü Ngechuchu ngĩxmẽxgu ningõgü, rü yexgumatama
igèụ̱xãchi ga yema na yaxaxünexŭ̃. Rü íirüda ga ngĩmax. Rü
ñụ̱xũchi naxcèx inamexẽẽ ga õna.

Ngechuchu rü muxŭma ga iḏaaweexŭ̃cèx nayataanexẽẽ
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Rü yexguma marü yanaxücuchaŭ̃gu ga üèxcü, rü
Ngechuchuxŭ̃tawa nanagagü ga muxŭma ga duŭ̃xŭ̃gü ga
ngoxoã̱xgüxŭ̃. Rü wüxitama ga oremaã Ngechuchu ínanawoxŭ̃

ga yema ngoxogü. Rü nanameẽxẽẽ ta ga guxŭma ga yema togü ga iḏaaweexŭ.

17 Rü yemaãcü Ngechuchu nayanguxẽẽ ga yema ore ga nuxcümaŭxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Ichaxía nüxŭ ixuxŭ ga ñaxŭ:

“Rü nüma rü tüxŭ naporaexẽẽ i ngẽxguma ituraegu, rü tüxŭ narümeexẽẽ i ngẽxguma iḏaaweegu”,

ñaxŭ.

Duŭxŭgü ga Ngechuchuwe rüxĩxchaŭxŭchiga
(Lc 9.57-62)

18 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèu̱xgu ga muxŭma ga duŭxŭgü na nüxŭ íchomaẽguãchixŭ, rü norü ngúexŭgümaã nüxŭ nixu, rü ñanagürü: —¡Rü ngĩxã, rü naxtaxaarü tocutüwa taxĩ! —ñanagürü.

19 Rü wüxi ga ngúexẽẽruŭ ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaexŭ, rü Ngechuchucèx nixũ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭ Pa Ngechuchux, cuwe charüxũxchaŭ i ngextá cuma ícuxũxŭwa —ñanagürü.

20 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ngowagü rü nüxŭ nangẽxma i naxmaŭgü, rü werigü rü nüxŭ nangẽxma i naxchiãŭgü. Natürü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü nataxuma i chauchica i ngextá nagu chicuxeruxŭ —ñanagürü.

21 Rü wüxi ga to ga norü ngúexŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Corix, cuwe charüxũxchaŭ, natürü chanaxwèxe i chaunatü tüxŭ ichayatèxira —ñanagürü.

22 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Noxtacüma chowe rüxũ! Rü nüẽ i ngẽma cutanüxŭ i tama yaxõgüxŭ iyatèxgü i ngẽma yuexŭ —ñanagürü.

Ngechuchu rü buanecüxŭ rü yuapexŭ ínayachaxãchixẽẽ
(Mr 4.35-44; Lc 8.22-25)

23 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga nguegu nixüe. Rü norü ngúexŭgü rü ta ínayaxümücügü, rü inaxĩãchi.

24 Rü ngürüãchi naxtaxaarü ngãxŭtügu nüxŭ naxü ga wüxi ga buanecü ga taxüchicü. Rü guma nguewa rü niyau-cuchichigü ga dexá. Natürü ga Ngechuchu rü nape.

25 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü ínanabèi̱xgügü, rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Corix, ¡toxŭ rüngŭxẽẽ, erü ngẽmama itabaxŭgü! —ñanagürügü.

26 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Duŭxŭgü i Tama Aixcüma Yaxõgüxŭx, ¿tü̱xcüŭ pemuŭẽ? —ñanagürü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínarüda. Rü buanecü rü yuapena nachogü. Rü ínayachaxãchi ga buanecü, rü ina-yarüxo ga yuape, rü ínachaxanemare.

27 Rü nümagü ga norü ngúexŭgü rü nabèi̱xãchiãẽgü, rü
nügümaã ñanagürügü: —¿Ṭacü ẽxna nixĩ i ñaã yatü rü
ngẽmacèx woo ya buanecü rü yuape rü naga naxĩnüẽxŭ? —
ñanagürügü.

Yatügü ga Gadáracŭ̱ã̱x ga ngoxogü nawa yexmagüxŭ
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgü rü naxtaxaarü to-
cutüwa nangugü ga Gadáraarü naãnewa. Rü yexguma yéma
nangugügu, rü Ngechuchucèx yéma nibuxmü ga taxre ga
yatügü ga duŭxẽchíquẽxetanügu yarüxauchigütanüneŭxŭ. Rü
yema taxre rü ningoxoã̱x, rü nidüraexüchi. Rü yemacèx
taxucürüwama texé yéma namawa taxüpetü.

29 Rü yema taxre rü aita naxüe, rü ñanagürügü: —¿Ṭü̱xcüŭ
toxŭ nuã cuyachixewe, Pa Ngechuchu ya Tupana Nane?
¿Ẽ́xna nuã cuxũ na toxŭ ícuyawoxŭxŭcèx tauta nawa nan-
guyane na Tupana toxŭ poxcuexŭ? —ñanagürügü.

30 Rü yema nachicaarü ngaicamana nachibüe ga muxŭma
ga cuchigü.

31 Rü yema ngoxogü rü Ngechuchuxŭ nacèèxŭgü, rü
ñanagürügü: —Rü ngẽxguma toxŭ ícuwoxŭgu, ¡rü ngẽma
cuchigügu toxŭ nachocuxẽẽ! —ñanagürügü.

32 Rü yexguma ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxŭ: —Ẽcü,
¡ngẽma pexĩ! —ñanagürü. Rü yexguma ga yema ngoxogü rü
ínachoxŭ nawa ga yema taxre ga yatügü, rü yema cuchigügu
nayachocu. Rü ñu̱xũchi guxŭma ga yema cuchigü rü in-
axŭãchi, rü naxtaxacutüarü mèxpŭxŭwa nayarüyuxgü, rü
yexma nayi.

33 —Rü yema cuchigüarü dauruŭgü rü nabèi̱xãchiãẽgü, rü
ĩãnecèx nibuxmü. Rü yexguma ĩãnewa nangugügu, rü nüxŭ
nixugügü ga guxŭma ga yema ngupetüxŭ ga ñuxãcü naxcèx
na yataanegüxŭ ga yema taxre ga yatügü ga ngoxoã̱xgüxŭ.

34 —Rü yexguma ga guxŭma ga yema ĩãnecŭ̱ã̱x ga duŭxŭgü,
rü Ngechuchuxŭtawa naxĩ. Rü yexguma Ngechuchuxŭ
nadaugügu, rü nüxŭ nacèèxŭgü na ínaxũxũxŭcèx ga yema
norü naãnewa.

9

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga naw̱ãĩxãchicücèx
nayataanexẽẽ
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga nguegu nixüe. Rü
naxtaxaarü tocutüwa naxũ, rü noxrütama ĩãnewa nangu.

2 Rü yéma guma ĩãnewa rü duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭtawa
nanangetaŭgü ga wüxi ga yatü ga naw̱ãĩxãchicü. Rü yexguma
Ngechuchu nüxŭ dèu̱xgu ga ñuxãcü aixcüma na yaxõgüãxŭ

ga yema duŭxŭgü rü ñanagürü nüxŭ ga guma iḏaawecü: —¡Nataãẽ, Pa Chaunex! Erü curü pecadugü rü marü cuxŭ nüxŭ changechaŭ —ñanagürü.

3 Rü yéma nayexma ga ñuxre ga ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa nguxẽẽtaegüxŭ. Rü nümagü rü naãxẽgüwa ñanagürügü: —¿Ñaã yatü rü ṯacü Tupanamaã nixugü? —ñanagürügü.

4 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama ga yema naãẽwa nagu naxĩnüẽxŭ. Rü yemacèx ñanagürü nüxŭ: —¿Tüxcüŭ chixexŭgu perüxĩnüẽ?

5 —¿Ṯacü nixĩ i ngẽma rütauxchamaẽxŭ na namaã nüxŭ ixuxŭ ya daa nawãĩxãchicü:

“Rü curü pecadugü rü marü cuxŭ nüxŭ changechaŭ”, rü ẽxna:

“¡Inachi rü íixũ!” ñagüxŭ nüxŭ?

6 —Natürü i ñuxma rü tá pexŭ nüxŭ chadauxẽẽ na Chaunatü ya Tupana núma choxŭ muxŭ na duŭxŭgüaxŭ nüxŭ changechaŭxŭcèx i norü pecadugü —ñanagürü. Rü yexguma rü ñanagürü nüxŭ ga guma nawãĩxãchicü: —¡Inachi, rü nayaxu i curü caruŭ, rü cupatawa naxũ! —ñanagürü.

7 —Rü yexgumatama ga guma nawãĩxãchicü rü inachi, rü napatawa naxũ.

8 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga duŭxŭgü, rü poraãcü namuŭẽ. Rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü, rü ñanagürügü: —Moxẽ, Pa Tupanax, erü cunaporaxẽẽ i ñaã yatü na ngẽmaãcü mexŭ toxcèx naxüxŭcèx —ñanagürügü.

Mateucèx naca ga Ngechuchu
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

9 Rü yexguma yéma inaxũãchigu ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga wüxi ga yatü ga Mateugu ãẹgaxŭ ga yéma rütoxŭ ga ngextá Dumaãrü ãẹxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ ínayauxgüxŭwa yerü woetama yemawa napuracü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Chowe rüxũ! —ñanagürü. Rü yexguma ga Mateu rü inachi, rü nawe narüxũ.

10 Rü Mateupatawa naxũ ga Ngechuchu, rü yéma nachibü. Rü ínangugü ta ga muxŭma ga togü ga duŭxŭgü ga Dumaãrü ãẹxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ yauxgüxŭwa puracüexŭ, rü togü ga duŭxŭgü ga taxúema nacümamaã taãẽgüxŭ. Rü yema duŭxŭgü rü yéma mechawa narütogü namaã ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgü.

11 Natürü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga Parichéugü, rü Ngechuchuarü ngúexŭgüna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü i perü ngúexẽẽruŭ rü namaã nachibü i ãẹxgacüarü duŭxŭgü i dĩẽruarü yauxwa puracüexŭ, rü duŭxŭgü i pecaduãẹxgüxŭ? —ñanagürügü.

12 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Ngechuchu, rü
ñanagürü nüxŭ ga Parichéugü: —Ngẽma poraexŭ rü tama
nanaxwèxegü ya duturu, natürü ngẽma iḏaaweexŭ nixĩ i
naxwèxegüxŭ.
13 —¡Rü ípixĩ, rü nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i
ñaxŭ:
“Choma rü tama chanaxwèxe i chauxcèx peyamèx
i carnerugü, natürü chanaxwèxe i togü pexŭ
nangechaŭtümüŭgü”,
ñaxŭ! Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Choma rü tama
mexŭgüna na chaxuxŭcèx nixĩ i núma chaxũxŭ, natürü
núma chaxũ na nüxna chaxuxŭcèx i ngẽma pecaduãxgüxŭ
na ngẽmaãcü nüxŭ naxoexŭcèx i nacümagü i chixexŭgü —
ñanagürü.

Ngechuchuna nacagüe ga aurechiga
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Rü yexguma ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭãrü ngúexŭgü, rü
Ngechuchucèx naxĩ, rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —
Toma i Cuáŭãrü ngúexŭgü na tixĩgüxŭ rü nümagü i Parichéugü
rü muẽxpüxcüna tama tachibüeãcüma tayumŭxẽgü. ¿Rü
tüxcüŭ i curü ngúexŭgü rü tama toxrüŭ tama nachibüãcüma
nayumŭxẽgü? —ñanagürügü.

15 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —¿Éxna wüxi i
ngĩgüarü petawa rü pexcèx namexŭ na nangechaŭẽxŭ rü nax-
aureexŭ i ngẽma nüxna naxugüxŭ ega natanüwa nangẽxmagu
i ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxŭ? Maneca tama nixĩ. Natürü
wüxi i ngunexŭgu rü ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxŭ rü
tá namücügüna nixũgachi. Rü ngẽma ngunexŭgu tá nixĩ i
aixcüma naxaureexŭ i namücügü.
16 —Rü taxúema tanapaita i wüxi i naxchiru i ngauxŭ na-
maã i wüxi i natüchi i ngexwacaxŭxŭ i tauta nañaãchimüxŭ.
Erü ngẽxguma nayaüxgu i ngẽma naxchiru rü tá nügü
ínanaxíraxãchi i ngẽma natüchi i ngexwacaxŭxŭ, rü tá nana-
gauxẽẽ i ngẽma wexachiru. Rü noxriarü yexera tá nixĩ i na
nagauxŭ.
17 —Rü ngẽxgumarüŭ ta rü taxúema ngexwacaxŭcü ya binu
rü nagu tayabacuchi i wüxi i naxchixŭ i marü ngauxŭ i
naxchèxmünaxcèx. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü naxüxgu rü yima
binu ya ngexwacaxŭcü rü narüngu, rü tá nayawãĩxẽẽ i ngẽma
naxchixŭ i ngauxŭ i naxchèxmünaxcèx. Rü ngẽxma tá na-
yarütaxu ya binu rü ngẽma naxchixŭ rü ta. Rü ngẽmacèx
tanaxwèxe ya ngexwacaxŭcü ya binu rü ngexwacaxŭxŭ i
naxchixŭgu tayabacuchi. Rü ngẽmaãcü tãũtáma inayarütaxu.
[Rü chorü nguxẽẽtae i ngexwacaxŭxŭ rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ

na taxucürüwama namaã nawüxiguxŭ i ngẽma nuxcümaŭxŭ i pecümagü —ñanagürü ga Ngechuchu.]

Yáiruxacüchiga rü yema nge ga Ngechuchuchirugu ingõgücüchiga
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Rü yexguma yemaãcü ínangúexẽẽtaeyane ga Ngechuchu, rü naxŭtawa nangu ga wüxi ga ãẽxgacü ga Yudíugüarü. Rü Ngechuchupẽxegu nayacaxãpüxü, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Corix, chauxacü rü ngexwacèx iyu. Natürü ngẽxguma chi ngẽma cuxũxgu rü ngĩxŭ quingõgügu, rü wena chixarü imaxŭ —ñanagürü.

19 Rü inachi ga Ngechuchu, rü norü ngúexŭgümaã yema ãẽxgacüwe narüxũ.

20 Rü yexguma yéma naxũyane ga Ngechuchu rü wüxi ga ngecü ga 12 ga taunecü ãgüechacü rü naweama ne ixũ. Rü naxpechinüchirugu iyangõgü.

21 Yerü ngĩma rü nagu irüxĩnü rü yexguma chi naxchiruxŭxĩcatama yangõgümaregu, rü chi ngĩxcèx nitaane.

22 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nügü ínidau, rü ngĩxŭ nadau ga yema nge. Rü ñanagürü ngĩxŭ: —¡Nataãẽ, Pa Chauxacüx! Marü cuxcèx nitaane, erü cuyaxõ —ñanagürü. Rü yexgumatama ngĩxcèx nitaane.

23 Rü yexguma yema ãẽxgacüpatawa nanguxgu ga Ngechuchu, rü nüxŭ nadau ga paxetatanüxŭ ga marü na ínamemaregüxŭ na ngĩxŭ iyatèxgüxŭ ga yema bucü. Rü ga duŭxŭgü rü nixáicha rü naxauxe.

24 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ ga yema duŭxŭgü: —¡Ípechoxŭ i nuã! Erü ngẽma bucü rü tama iyu. Rü ipemare —ñanagürü. Natürü nümagü ga duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭ nacugüeama.

25 Rü yexguma Ngechuchu ínachoxŭxẽẽxgu ga duŭxŭgü, rü yema bucüarü ucapugu naxücu. Rü ngĩxmẽxgu nayayauxãchi, rü yexgumatama íirüda ga ngĩmax.

26 Rü guxŭwama ga yema naãnewa, rü duŭxŭgü nüxŭ nixuchigagü ga yema Ngechuchu üxŭ.

Ngechuchu naxcèx nayataanexẽẽ ga taxre ga yatü ga ingexetüxŭ

27 Rü yexguma yéma ínaxũũxgu ga Ngechuchu, rü taxre ga ngexetüxŭ rü nawe nangẽgü. Rü tagaãcü ñanagürügü: —Pa Ngechuchux, Pa Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ tangechaŭtümüŭgü! —ñanagürügü.

28 Rü yexguma Ngechuchu guma ĩ ga nagu napexŭnegu naxücuxgu, rü yema taxre ga ngexetüxŭ rü naxcèx naxĩ. Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Peyaxõgüxŭ yiĩxŭ

na chaporaxŭ na pexŭ charümeẽxẽẽxŭcèx? —ñanagürü. Rü
nümagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Ngŭ, Pa Corix,
tayaxõgü —ñanagürügü.
29 Rü yexguma ga Ngechuchu rü naxẽtügügu ningõgü, rü
ñanagürü nüxŭ: —¡Cü pexcèx yataane, erü peyaxõgü! —
ñanagürü.
30 Rü naxcèx nitaanegü. Rü Ngechuchu rü poraãcü nayax-
ucu̱xẽgü na taxúemaãma nüxŭ na yaxugüxŭcèx ga yema nüxŭ
ngupetüxŭ.
31 Natürü yema taxre rü yexguma yéma ínachoxŭgu rü
guxŭwama ga yema naãnewa rü nüxŭ nixugüeama ga yema
Ngechuchu üxŭ.

Ngechuchu rü naxcèx nayataanexẽẽ ga wüxi ga yatü ga tama idexacü

32 Rü yexguma yema taxre ga yatü íchoŭxguwena, rü ñuxre
ga duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga wüxi ga yatü
ga tama idexacü yerü ngoxo nawa nayexma.
33 Rü Ngechuchu ínanatèxüchi ga yema ngoxo. Rü yexgu-
matama inanaxügü ga na yadexaxŭ ga guma yatü. Rü
nümagü ga duŭxŭgü rü nabè̱ixãchiãẽgü. Rü ñanagürügü: —
Taguma nüxŭ tadau i nuã tachiŭãnewa i t̲acü i ñaãrüŭ ixĩxŭ
—ñanagürügü.
34 Natürü ga Parichéugü rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü
ngoxogüarü ãẽ̱xgacü i Chatanáãrü poramaã nixĩ i ínawoxŭãxŭ
i ngoxogü —ñanagürügü.

Ngechuchuaxŭ nangechaŭtümüŭgü ga duŭxŭgü

35 Rü yema naãnewa rü guxŭnema ga ĩãnegügu
rü ĩãnexãcügügu nixügüchigü ga Ngechuchu. Rü
wüxichigü ga ĩãnewa, rü duŭxŭgüarü ngutaquẽxepataŭwa
ninguxẽẽtaechigü. Rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixuchigü ga ore ga
mexŭ na ñuxãcü ãẽ̱xgacü na yiĩxŭ ya Tupana. Rü nanameẽxẽẽ
ga duŭxŭgü ga id̲aaweexŭ. Rü woo nañuxraŭxŭ ga norü
d̲aawe nüxŭ yexmaxŭ, rü nanameẽxẽẽ.
36 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèu̱xgu ga yema
muxŭma ga duŭxŭgü ga naxŭtawa ngugüxŭ, rü
nüxŭ nangechaŭtümüŭgü. Yerü carnerugü ga ngearü
dauruŭãxŭrüŭ nanax̲ixãchiãẽgü, rü tama nataãẽgü.
37 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü
ngúexŭgü: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü nangẽxma
i muxũchixŭ i duŭxŭgü i ímemaregüxŭ na yaxõgüãxŭ
i Tupanaãrü ore. Natürü nanoxreẽxpu̱x i Tupanaãrü
puracütanüxŭ na namaã nüxŭ yaxugüxŭcèx i ngẽma ore.

38 Rü ngẽmacèx name nixĩ i duŭxŭgüarü yora ya Tupanana
naxcèx peca i perü yumüxẽwa na yamugüãxŭcèx i norü pu-
racütanüxŭ i orearü uruŭgü na ngẽma duŭxŭgümaã nüxŭ
yaxugüxŭcèx i norü ore i mexŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

10

Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexŭgü na toxnamana namugüãxŭcèx

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

1 Rü yexguma ga Ngechuchu, rü yema 12 ga norü
ngúexŭgücèx naca. Rü nüxna naxãga rü nanaporaexẽẽ na
ínawoxŭãxŭcèx ga ngoxogü rü nameẽxẽẽãxŭcèx ga duŭxŭgü
ga iḏaaweexŭ ga woo nañuxraŭxŭ ga ḏaawe nüxŭ yexmaxŭ.

2 Rü ñaã nixĩ ga naẹgagü ga yema 12 ga Ngechuchuarü
ngúexŭgü ga imugüxŭ. Rü natanüwa rü Chimáũ ga Pedrugu
ãẹgacü nixĩ ga naẽru ixĩxŭ. Rü to nixĩ ga Pedrueneẽ ga Aŭdré.
Rü to nixĩ ga Chaŭtiágu rü to nixĩ ga Chaŭtiágueneẽ ga Cuáŭ.
Rü yema taxre rü Zebedéu nanegü nixĩgü.

3 Rü togü nixĩ ga Piripi, rü Baturumé, rü Tumachi, rü Mateu
ga Dumaãrü ãẹxgacücèx dĩẽruarü yauxwa puracüchirécü. Rü
togü nixĩ ga Chaŭtiágu ga Arupéu nane, rü Tadéu.

4 Rü to nixĩ ga Chimáũ ga iporaãẽcüücü. Rü to nixĩ ga Yuda
ga Icariúte ga yixcama bexma cúãcü Ngechuchuxŭ íxuaxŭxŭ.

Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ nimugü na nüxŭ yanaxugüexŭcèx ga norü ore

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

5 Rü Ngechuchu nayamugü ga yema 12 ga norü ngúexŭgü.
Rü nüxna naxãga, rü ñanagürü: —¡Tãũtáma natanüwa pexĩ
i ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ! ¡Rü tãũtáma
Chamáriacŭãx i duŭxŭgüarü ĩãnegüwa pexĩ!

6 —Natürü chanaxwèxe i ngẽma Yudíugü i carnerugürüŭ
iyarütauxexŭtanüwa pexĩ.

7 —¡Rü ngẹma natanüwa nüxŭ peyarüxu na marü yan-
gaicaxŭ ya Tupana na norü ãẹxgacü yiĩxŭ!

8 —¡Rü penameẽxẽẹx i ngẽma duŭxŭgü i iḏaaweexŭ! ¡Rü
wena penamaxẽxẽẹx i ngẽma duŭxŭgü i marü yuexŭ! ¡Rü
penameẽxẽẹx i ngẽma duŭxŭgü i chaxünemaã iḏaaweexŭ!
Rü ngẽma duŭxŭgü i ngoxogü nawa ngẽxmagüxŭ ¡rü nüxŭ
ípenawoxŭx! Rü tama name i penaxãtanü ega texéxŭ
perümexẽẽxgu, erü pema rü pexŭ nangetanümare i ngẽma
pora.

9-10 —¡Rü tãũtáma ípingearü dĩẽruãxgü na perü ṯacücèx petax-
egüxŭcèx rü bai i perü choca i perü namawaŭ! ¡Rü wüxitama
i pexchiru ípinge, rü bai i perü chapatu, rü bai ya perü
caxŭchigüxŭ ya naĩxmenèxã ípinge! Rü pemaã nüxŭ chixu

rü wüxi i puracütanüxũ rü name nixĩ i ngẽma duũxũ i nüxũ napuracũũxũtawa nachibü.

11 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩãnewa rü ẽxna wüxi ya ĩãnexãcüwa pengugügu i pemax, ¡rü naxcèx pedèu̱x i wüxi i duũxũ i mecümaxũ! ¡Rü ngẽmaxũtagu perücho ñu̱xmatáta ipexĩãchi i ngẽma ĩãnewa!

12 —Rü ngẽxguma yima ĩpatagu pechocugu, rü meã tá nüxũ perümoxẽgü i ngẽma duũxũgü i ngẽma ngẽxmagüxũ rü: “¡Tupana pexũ rüngũxẽẽ̱x!” ñaperügügü tá nüxũ.

13 —Rü ngẽxguma ngẽma duũxũgü rü meã pexũ nayau̱xgu rü Tupana tá nüxũ narüngũxẽẽ. Natürü ngẽxguma tama meã pexũ nayau̱xgu i napatawa rü ñaperügügü tá nüxũ:

“Marü name i toxnamana taxĩ”, ñaperügügü tá.

14 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩwa rü ẽxna wüxi ya ĩãnewa duũxũgü tama meã pexũ yauxgügu rü tama nüxũ naxĩnüẽchaũgu i perü ore, ¡rü ípechoxũ! Rü ngẽxguma ípechoũxgu, ¡rü meã pegü ipepagücutü i perü üxaxũcutü, na ngẽmawa nüxũ nacuèxgüxũcèx na chixexũ na naxügüxũ i ngẽma duũxũgü!

15 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i nagu nagúxũ i naãne, rü Chodomacũ̱ã̱x rü Gomoracũ̱ã̱x i duũxũgüarü yexera Tupana tá nanapoxcue i ngẽma duũxũgü i tama meã pexũ yauxgüxũ.

Guxchaxũgümaã tá pewé ningexũtanü i duũxũgü

16 —Dücèx, ãũcümaxũwa pexũ chamugü, ngẽxgumarüũ i carnerugüxũ aigütanüwa imugüxũrüũ. ¡Rü ngẽmacèx penaxwèxe i ãxtapegürüũ pexuãẽgü, natürü muxtucugürüũ taxuũma i chixexũ pexügü!

17 —¡Rü pegüna pedaugü! Erü duũxũgü rü tá pexũ ínayauxũ, rü ã̱ẽ̱xgacügüxũtawa tá pexũ nagagü na pexũ napoxcuexũcèx. Rü ngutaquẽxepataũgügu tá pexũ ni̱cuaixgü.

18 —Rü chaugagu tá ã̱ẽ̱xgacügü ya tacügüpẽxewa pexũ nagagü. Rü ngẽmaãcü tá chauchigagu pidexagü napẽxewa i ngẽma ã̱ẽ̱xgacügü rü napẽxewa i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ.

19 —Natürü ngẽxguma ã̱ẽ̱xgacügüpẽxewa pexũ nagagügu na pexũ napoxcuexũcèx, ¡rü taxucèxtáma pexoegaãẽgü na ṯacümaã tá penangãxũxũ rü ẽxna ṯacüxũ tá namaã na pixuxũ! Erü ngẽxguma nawa nanguxgu na pidexagüxũ, rü Tupanaãẽ tá pexũ nangu̱xẽẽ na ṯacüxũ tá namaã pixuxũ.

20 —Rü tãũtáma pema nixĩ i pidexagüxũ, natürü Tupanaãẽ i Üünexũ tá nixĩ i pewa idexaxũ.

21 —Rü nügüeneẽgüwa rü tá nügü ínaxuaxŭgü na ãẽxgacügü
yamèxgüxŭcèx. Rü ngẽxgumarüŭ tá ta nanatügü rü
naxãcügüxŭ ínaxuaxŭgü, rü naxãcügü rü nanatügüxŭ tá
ínaxuaxŭgü na ãẽxgacügü tüxŭ imèxgüxŭcèx.
22 —Rü chaugagu tá guxŭ i duŭxŭgü pexchi naxaie. Natürü
yíxema aixcüma yaxõõmáxẽ i chorü ore rü tama choxŭ ítáxe,
rü yíxema tá tixĩ ya nayaxúxe i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ.
23 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩãnewa rü duŭxŭgü pexŭ daix-
chaŭgu, rü name nixĩ i pibuxmü ya yima ĩãnewa, rü
náĩ ya ĩãnewa pexĩ. Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü
tãũtáma guxŭne ya Yudíugüarü ĩãnewa pengugü naxŭpa na
chataeguxŭ i chomax.
24 —Rü taxuŭma i wüxi i ngúexŭ rü norü ngúexẽẽruŭxŭ
narüyexera. Rü taxuŭma i wüxi i coriarü duŭxŭ rü norü
corixŭ narüyexera.
25 —Rü ngẽma norü ngúexẽẽruŭxŭ üpetüxŭrüŭ tátama nüxŭ
naxüpetü i ngẽma norü ngúexŭ. Rü ngẽma norü corixŭ
üpetüxŭrüŭ tátama nüxŭ naxüpetü i ngẽma norü duŭxŭ. Rü
ngẽxguma duŭxŭgü rü ngoxo i Bechebú choxŭ nawogüegu, ¿rü
ñuxãcü tá pexŭ naxu i pemax?

Name nixĩ na Tupanaxŭ pemuŭẽxŭ
(Lc 12.2-7)

26 —Rü ngẽmacèx ¡tãxŭ i nüxŭ pemuŭẽxŭ i ngẽma duŭxŭgü!
Erü guxŭma i ngẽma cúãcü üxŭ rü tá nangoxoma. Rü guxŭma
i ngẽma ñuxma duŭxŭgücèx ẽxŭguxŭ, rü yixcüra rü tá nüxŭ
nacuèxgüama.
27 —Rü guxŭma i ngẽma pemaãxĩcatama nüxŭ chixuxŭ, ¡rü
meã duŭxŭgücèx penangoxẽẽx! Rü guxŭma i ngẽma bexma
pemaã nüxŭ chixuxŭ, ¡rü tagaãcü guxŭ i duŭxŭgümaã nüxŭ
pixu!
28 —¡Rü tãxŭ i nüxŭ pemuŭẽxŭ i ngẽma duŭxŭgü i pexŭ daix-
chaŭxŭ! Erü taxünexŭxĩcatama nimèxgü. ¡Natürü name nixĩ
i nüxŭ pemuŭẽ ya yima Tupana! Erü nüma nüxŭ nangẽxma
i pora na napoxcuãxŭcèx i pexene rü peãẽ rü ta i ngẽma
ngoxogüxŭ ínapoxcuexŭgu.
29 —¿Tama ẽxna wüxitachinü i dĩẽrugu namaã petaxe i taxre
i werixacügü? Natürü bai i wüxi i ngẽma werixacü rü
ñaxtüanegu nangu, ega tama nanaxwèxegu ya Penatü ya Tu-
pana.
30 —Rü woo i peyae rü Tupana rü wüxichigü rü nayaxugü,
rü nüxŭ nacuèx na ñuxre ngẽxmaxŭ.
31 —Rü ngẽmacèx ¡tãxŭ i pemuŭẽxŭ! Erü pema rü muxŭma
i werixacügüarü yexeraxüchi pexŭ nangechaŭ ya Tupana.

Yíxema duŭxŭgüpẽxewa tügü ixuxe na Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgü tiĩxŭ
(Lc 12.8-9)

32 —Rü guxãma ya texé i ñoma i naãnewa i duŭxŭgüpẽxewa tügü ixuxe na chorü duŭxŭ tiĩxŭ, rü choma rü tá ta Chaunatü ya daxũgucüpẽxewa tüxŭ chixu na chorü duŭxŭ tiĩxŭ i tümax.
33 —Natürü texé ya ñoma i naãnewa i duŭxŭgüpẽxewa tügü ixuxe na tama chorü duŭxŭ tiĩxŭ, rü choma rü tá ta Chaunatü ya daxũgucüpẽxewa tüxŭ chixu na tama chorü duŭxŭ tiĩxŭ i tümax.

Ngechuchugagu nixĩ i yatoyexŭ i duŭxŭgü
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 —Rü tama name i nagu perüxĩnüẽ na núma chaxũxŭ na guxŭ i duŭxŭgü rü wüxigu naxĩnüẽxŭcèx. Natürü pemaã nüxŭ chixu rü núma chaxũ na chaugagu yatoyexŭcèx i duŭxŭgü.
35 —Rü nuã chaxũ na wüxi ya yatü rü tama nanatümaã wüxigu naxĩnüxŭcèx, rü wüxi i paxŭ rü tama naẽmaã wüxigu naxĩnüxŭcèx, rü wüxi i nanea̱x rü tama ngĩxẽmaã na wüxigu naxĩnüxŭcèx.
36 —Rü ngẽmaãcü wüxi ya ĩwa, rü nügütanüxŭmaã tátama naxuwanüa̱xgü.
37 —Rü yíxema texé ya choxŭ na tangechaŭxŭãrü yexera tümanatüxŭ rü ẽxna tümaẽxŭ ngechaŭxẽ, rü taxucürüwama chorü duŭxŭ tixĩ. Rü yíxema texé ya choxŭ na tangechaŭxŭãrü yexera tümanexŭ rü ẽxna tümaxãcüxŭ ngechaŭxẽ, rü taxucürüwama chorü duŭxŭ tixĩ.
38 —Rü yíxema tama yaxna namaã ĩnüxẽ i ngẽma guxchaxŭgü i chaugagu tümacèx ínguxŭ rü ngẽmaãcü chowe rüxũxẽ, rü taxucürüwama chorü duŭxŭ tixĩ.
39 —Rü texé ya tügü maxẽẽchaŭxẽ rü tá itayarütaxu. Natürü texé ya chauxcèx yuxe rü tá tanayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ.

Ãmarechiga
(Mr 9.41)

40 —Rü texé ya pexŭ yaxúxe rü choxŭ nixĩ i tayaxuxŭ. Rü texé ya choxŭ yaxúxe rü yima núma choxŭ mucü ya Chaunatüxŭ nixĩ i tayaxuxŭ.
41 —Rü texé ya wüxi i orearü uruŭ i Tupana ngẽma muxŭxŭ yaxúxe, rü ngẽmatama ãmare i wüxi i orearü uruŭ yaxuxŭraŭxŭ tátama tayaxu. Rü texé ya wüxi i yatü i mecümaxŭxŭ yaxúxe erü namecüma, rü ngẽmatama ãmare i wüxi i yatü i mecümaxŭ yaxuxŭraŭxŭ tátama tayaxu.
42 —Rü texé ya wüxi i pochiyuãcu i dexá i gèu̱xchiüxŭ nüxna ãxẽ i ngẽxŭrüüxŭ i chorü buxŭgü i chowe rüxĩxŭ, rü aixcümaxŭchi tá tanayaxu i tümaãrü ãmare —ñanagürü ga Ngechuchu.

11

Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ nanamu ga ñuxre ga norü duŭxŭgü na Ngechuchuxŭtawa íyadaugüxŭcèx
(Lc 7.18-35)

1 Rü yexguma nüxŭ nachauxgu ga Ngechuchu ga na yaxucu̱xẽgüãxŭ ga yema 12 ga norü ngúexŭgü, rü inaxũãchi ga yéma na duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽxŭcèx rü nüxŭ yaxúxŭcèx ga ore ga mexŭ ga guxŭne ga ĩãnegü ga yema naãnewa yexmagünewa.
2-3 Rü Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ rü yexguma poxcupataxŭwa nayexmayane, rü nüxŭ nacuáxchiga ga yema Ngechuchu üxŭ. Rü yemacèx ga Cuáŭ rü Ngechuchuxŭtawa nanamugü ga ñuxre ga norü duŭxŭgü na nüxna yacagüxŭcèx rü aixcüma Cristu ga ínanguxẽẽgücü yiĩ, rü ẽxna to tá yiĩ ya Cristu.
4 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ ga yema duŭxŭgü: —¡Pewoegu rü Cuáŭmaã nüxŭ peyarüxu i ngẽma pematama nüxŭ pedaugüxŭ rü nüxŭ pexĩnüẽxŭ!
5 —¡Rü namaã nüxŭ pixu rü ngẽma ngexetügüxŭ rü marü nidauchigü, rü ngẽma ichixeparaxŭ rü marü inachigü, rü ngẽma chaxüneã̱xgüxŭ rü marü naxcèx nitaanegü, rü ngẽma ngauchi̱xẽgüxŭ rü marü ningo̱xnamachi̱xẽgü, rü ngẽma yuexŭ rü wenaxãrü namaxẽ, rü ngẽma ngearü ngẽmaxŭã̱xgüxŭ rü marü namaã nüxŭ tixu i Tupanaãrü ore i mexŭ!
6 Rü tataãẽ ya yíxema texé ya tama nüxŭ rüxoxe na choxŭ tayaxõxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.
7 Rü yexguma nawoegu̱xgu ga yema Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭãrü duŭxŭgü, rü Ngechuchu inanaxügü ga guma Cuáŭchiga na yadexaxŭ. Rü ñanagürü nüxŭ ga duŭxŭgü: —¿T̲acü nixĩ ga pema ípeyadaugüxŭ ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa? —¿Ẽ́xna wüxi ga ngẽxŭrüüxŭmare ga yatü ga ñoma dexne ga buanecü yaxĩã̱xtanücüüxẽẽcürüŭ ixĩxŭ nixĩ ga ípeyadaugüxŭ?
8 —Rü ẽxna ega tama guma ípeyadaugügu, ¿rü t̲acü nixĩ ga ípeyadaugüxŭ? ¿Ẽ́xna wüxi ga yatü ga poraãcü nügü ngèxãẽxŭ yiĩxŭ ga ípeyadaugüxŭ? Pema nüxŭ pecuèx i ngẽma poraãcü nügü ngèxãẽgüxŭ rü ãẽxgacügü ya tacügüpatawa nangẽxmagü.
9 —¿T̲acü ẽxna nixĩ ga ípeyadaugüxŭ? ¿Ẽ́xna wüxi ga Tupanaãrü orearü uruŭxŭ? Ngẽmáãcü aixcüma yema nixĩ ga ípeyadaugüxŭ. Rü pemaã nüxŭ chixu rü Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭ rü tama wüxi i ngẽxŭrüüxŭmare i Tupanaãrü orearü uruŭ nixĩ.
10 —Rü Cuáŭchiga nixĩ ga naxümatüxŭ ga yema Tupanaãrü ore ga ñaxŭ:

“Cupẽxegu chayamu i chorü orearü ngeruũ na cuxcèx
namexẽẽãxũcèx i duũxũgüarü maxũ”,
ñaxũ.
11 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxũ i duũxũgütanüwa
rü nataxuma i Tupanaãrü orearü uruũ i Cuáũ ya
baiũxẽẽruũãrü yexera ixĩxũ. Natürü yíxema Tupana ãẽxgacü
íixĩxũwa wixwexüchi üxe, rü Cuáũãrü yexera tixĩ.
12 —Rü yexguma noxri Cuáũ ya baiũxẽẽruũ inaxügügu na
nüxũ yaxúxũ i ñuxãcü Tupana ãẽgacü ixĩxũwa nangugüxũ
i duũxũgü, rü nüma ga duũxũgü rü norütama ngúchaxũmaã
nawa nangugüchaxũ i ngema nachica. Rü ñu̱xma rü ta
ngemagutama narüxĩnüe.
13 —Rü guxũma ga Tupanaãrü orearü uruũgüarü orewa, rü
ore ga mugü ga Moĩché ümatüxũwa rü nüxũ nixuchigagü na
ínanguégaxũ ya Cristu na ãẽxgacü na yiĩxũcèx. Rü yemaãcü
nixĩ ñu̱xmata ínangu ga Cuáũ.
14 —Rü ngẽxguma chi peyaxõgüchaũgu i ñaã chorü ore, rü
pemaã nüxũ chixu rü Cuáũ ya baiũxẽẽruũ nixĩ ya yima yan-
guxẽẽcü ga yema ore ga guma nuxcümaũcü ga orearü uruũ ga
Ería ga ípenanguxẽẽcüchiga ümatüxũ.
15 —Rü yíxema ãchi̱xẽgüxe, ¡rü naga taxĩnüẽ i ngẽma ore! —
ñanagürü.
16 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —¿T̲acügu tá chanangu
i ñaã duũxũgü i ñu̱xma maxẽxũ? Maneca ñaã duũxũgü
rü taxumaãma nataãẽgü ngẽxgumarüũ i ñuxre i buxũgü i
nügümaã ĩã̱xtüwa rütogüxũ, rü íxĩnücèxwèxegüxũ, rü tagaãcü
namücügüxũ ñagüxũ:

17 “Marü wowerumaã pexcèx tapaxetagü, natürü tama
ípixũãchitanüxũ. Rü marü ngechaũ i wiyaegu pexcèx
tawiyaegü, natürü tama pexauxe”, ñagüxũ. Rü ngẽma
buxũgürüũ nixĩ i ñaã duũxũgü.

18 —Yerü núma naxũ ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü tama pãũ
nangõ̱x rü tama binu nayaxaxü. Rü yexguma ga nümagü rü:
“Nangoxoã̱x” ñanagürügü nüxũ.
19 —Rü ñu̱xũchi núma chaxũ i choma ya Tupana Nane na
duũxũxũ chiĩxũ. Rü choma rü õna changõ̱x rü binu chayax-
axü. Rü ngẽxguma i nümagü rü taanüxũchixũ rü ngãxwèxexũ
choxũ nawogüe. Rü nüxũ nixugüe rü pecaduã̱xgüxũmaã
chaxãmücü, rü namaã chaxãmücü i ngẽma duũxũgü i Du-
maãrü ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxũ ideetanüxũ. Natürü Tu-
panaãrü cuèx rü meãma nangõ̱x tümawa ya yíxema aixcüma
nawe rüxĩxẽ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ĩãnegü ga tama Tupanaga ĩnüẽne
(Lc 10.13-15)

20 Rü yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga na yan-
gagüãxũ ga yema duũxũgü ga guma ĩãnegücũ̱ã̱x ga ngextá
yexeraãcü ínaxüaxũwa ga taxũ ga mexũgü ga Tupanaãrü po-
ramaã naxüxũ. Rü poraãcü nayangagü, yerü yema duũxũgü
rü tama nüxũ narüxoe ga norü chixexũ.
21 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Rü wüxi i ngechaũ
nixĩ i pexcèx, Pa Corachíũcũ̱ã̱xgü rü Pa Bechaídacũ̱ã̱xgüx,
yerü yexguma chi Tiruarü ĩãnewa rü Chidãũãrü ĩãnewa
chanaxũ̱xgu ga yema mexũgü ga cuèxruũgü ga Tupanaãrü
poramaã petanüwa chaxüxũ, rü woo ga na poraãcü yachixexũ
ga yema duũxũgü rü nuxcümama chitama nüxũ narüxoe ga
yema nacüma ga chixexũ, rü poraãcüxüchi chima nügümaã
nangechaũgü rü naxauxe, yerü chi nügü nicuèxãchitanü ga na
yapecaduã̱xgüxũ.
22 —Natürü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i Tupana
nagu napoxcuexũ i pecaduã̱xgüxũ, rü ngẽma ngunexũgu rü
Tirucũ̱ã̱xgü rü Chidãũcũ̱ã̱xgüarü yexera tá pexũ napoxcue i
pemax, Pa Corachíũcũ̱ã̱xgü rü Bechaídacũ̱ã̱xgüx.
23 —Rü pemax, Pa Capernáũcũ̱ã̱xgü i Duũxũgüx, ¿rü pema
nagu perüxĩnüẽgu rü daxũguxũ i naãnewa tá ipexĩxũ? Pe-
maã nüxũ chixu rü naãnetüũwa i ngextá Tupana Chatanáxũ
ípoxcuxũwa tá nixĩ i pewogüxũ. Rü yexguma chi Chodomaãrü
ĩãnewa chanaxũ̱xgu ga yema mexũgü ga cuèxruũgü ga Tu-
panaãrü poramaã petanüwa chaxüxũ, rü guma ĩãne ga
nuxcüma norü pecadugagu iyarüxoxũne rü ñu̱xma rü chi
nangẽxma.
24 —Natürü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i Tupana
nagu napoxcuexũ i pecaduã̱xgüxũ, rü ngẽma ngunexũgu rü
Chodomacũ̱ã̱xgüarü yexera tá pexũ napoxcue i pemax, Pa
Capernáũcũ̱ã̱xgüx —ñanagürü.

Chauxcèx pexĩ na chauxũtagu perüngũẽxũcèx
(Lc 10.21-22)

25 Rü yexguma rü ñaãcü nayumüxẽ ga Ngechuchu, rü
ñanagürü: —Pa Chaunatü ya Daxũguxũ i Naãne rü Ñoma i
Naãneãrü Yorax, cuxũ chicuèxüũ, erü ñaã chorü ngúexũgüxũ
nüxũ cucuèxẽẽ i ñaã ore i naxchaxwa iquicúxũ i duũxũgü i
ñoma i naãnewa nüxũ cuèxüchigüxũ.
26 —Rü moxẽ cuxna chaxã, Pa Chaunatüx, erü cuma cu-
naxwèxe na ngẽmaãcü cunaxüxũ —ñanagürü.
27 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Chaunatü choxna
nanaxã i guxũma i ĩ̱tacü i ngẽxmaxũ. Rü Chaunatüxicatama
choxũ nacuèx na texé chiĩxũ i choma i Nane. Rü tama guxũma
i duũxũgü aixcüma nüxũ nacuèx na texé yiĩxũ ya Chaunatü.
Rü choma ya Nane, rü ngẽma duũxũgü i Chaunatüxũ nüxũ

chadauxẽẽchaŭxŭxĩcatama nixĩ i aixcüma nüxŭ cuèxgüxŭ na texé yiĩxŭ ya Chaunatü.

28 —¡Rü nuã chauxŭtawa pexĩ i guxãma i pema ya ipaexe nagagu i perü chixexŭgü rü perü ĩxãchiãẽgü! Rü choma rü tá pexna chanayaxu i pexweta na iperüngŭẽxŭcèx.

29 —¡Rü ñuxũchi penayaxu i chorü ucu̱xẽgü rü naxcèx pedauxŭtaegü i chaucüma! Erü choma rü yaxna pemaã chaxĩnü rü taguma chaugü chicuèxüxŭ. Rü ngemaãcü tá nüxŭ ipeyangau i ngema taãẽ i aixcüma ixĩxŭ.

30 —Erü ngẽma pexŭ chamuxŭ rü natauxcha na naga pexĩnüẽxŭ. Rü ngẽma pexŭ chanaxwa̱exŭ rü tama naguxcha na penaxüxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

12

Ngechuchuarü ngúexŭgü rü trigu nicãũẽtanü ga ngüchigaarü ngunexŭgu

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

1 Rü wüxi ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã trigunecügu nixũ. Rü nataiyae ga norü ngúexŭgü, rü yemacèx inaxĩãcüma yoxocüne triguta nicãũẽtanü, rü inayangõẽtanü.

2 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga Parichéugü rü ñanagürügü Ngechuchuxŭ: —Dücèx i curü ngúexŭgü rü chixexŭ naxüe. Erü ngŭxchigaarü ngunexŭgu napuracüe, rü nachu̱xu nixĩ i ngẽma —ñanagürügü.

3 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Taguma ẽxna poperawa nüxŭ pedau ga ṯacü na naxüxŭ ga nuxcümaŭcü ga ãẽxgacü ga Dabí ga yexguma nataiyèxgu ga nüma rü natanüxŭgü?

4 —Rü Tupanapatagu naxücu rü nanangõx ga yema pãũ ga üünexŭ ga Dabícèx rü natanüxŭgücèx chu̱xuxŭ ga na nangõxgüãxŭ. Yerü paigücèxicatama nixĩ ga yema pãũ.

5 —Rü pemax, Pa Parichéugüx ¿taguma ẽxna nawa pengúe ga yema ore ga mugüpanegu Moĩché ümatüxŭ ga ñaxŭ rü marü name i paigü rü ngŭxchigaarü ngunexŭgu napuracüe i tupauca ya taxŭnewa? Rü ngẽma rü tama wüxi i pecadu nixĩ naxcèx i ngẽma paigü.

6 —Natürü pemaã nüxŭ chixu rü nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i duŭxŭ i tupauca ya taxŭneãrü yexera ixĩxŭ i Tupanapẽxewa.

7 —Natürü pema rü tama nüxŭ pecuèx i ñuxũ ñaxŭchiga nixĩ i ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:

“Choma rü tama chanaxwèxe i chauxcèx peyamèx i carnerugü, natürü chanaxwèxe i togü pexŭ nangechaŭtümüügü”,

ñaxʉ̃. Rü ngẽxguma chi meã nüxʉ̃ pecuèxgügu i ngẽma ore,
rü tãũ chima chixri nachiga pidexagü i ñaã chorü ngúexʉ̃gü
i taxuʉ̃ma i chixexʉ̃ ügüxʉ̃ i Tupanapẽxewa.
8 —Rü choma i Tupana Nane na duʉ̃xʉ̃xʉ̃ chiĩxʉ̃, rü aixcüma
ngʉ̃xchigaarü yora chixĩ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi ga yatü ga yumécüchiga
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Rü yexguma yema nachicawa ínaxũũxgu ga Ngechuchu, rü
guma ĩãneãrü ngutaquẽxepataʉ̃gu naxücu.
10 Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü wüxichacüüwa
yumécü. Rü nümagü ga Parichéugü rü naxcèx nadaugü
ga ñuxãcü norü ãẽxgacügüxʉ̃tawa Ngechuchuxʉ̃ na
ínaxuaxʉ̃güxʉ̃. Rü yemacèx Ngechuchuna nacagüe, rü
ñanagürügü: —¿Namexʉ̃ yiĩxʉ̃ na texé naxcèx yataanexẽẽxʉ̃ i
wüxi i d̲aawexʉ̃ i ngʉ̃xchigaarü ngunexʉ̃gu? —ñanagürügü.
11 Rü Ngechuchu nanangãxʉ̃, rü ñanagürü: —¿Texé i
petanüwa rü ngẽxguma chi ngʉ̃xchigaarü ngunexʉ̃gu wüxi i
perü carneru puchugu nguxgu, rü taux ẽxna i ngẽxgumatama
ípeyadaugüxʉ̃ rü ípenatúãchixʉ̃ woo ngʉ̃xchigaarü ngunexʉ̃
yixĩgu?
12 —Natürü Tupanapẽxewa rü wüxi i duʉ̃xʉ̃ rü
poraãcüxüchima wüxi i carneruarü yexera nixĩ. Rü ngẽmacèx
name nixĩ i mexʉ̃ taxü i woo ngʉ̃xchigaarü ngunexʉ̃ yixĩgu
—ñanagürü.
13 Rü ñu̱xũchi ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxʉ̃ ga guma yatü
ga yumécü: —¡Iyarüwẽxãchimẽxẽ! —ñanagürü. Rü guma yatü
rü inayarüwẽxãchimẽxẽ, rü yexgumatama narümemẽx, rü naĩ
ga naxmẽx ga mexʉ̃nerüʉ̃ nixĩ.
14 Rü yexguma yemaxʉ̃ nadaugügu ga Parichéugü, rü
ínachoxʉ̃ ga yéma. Rü inanaxügüe na naxcèx nadaugüxʉ̃ ga
ñuxãcü tá na Ngechuchuxʉ̃ yamèxgüxʉ̃.

Nuxcümaʉ̃xʉ̃ ga ore ga Ngechuchuchiga

15 Rü yexguma Ngechuchu nüxʉ̃ cuáchigagu na Parichéugü
na yamèxgüchaʉ̃xʉ̃, rü ínaxũxũ ga guma ĩãnewa. Rü muxʉ̃ma
ga duʉ̃xʉ̃gü rü nawe narüxĩ. Rü nüma ga Ngechuchu rü
nanameẽxẽẽ ga guxʉ̃ma ga yema duʉ̃xʉ̃gü ga id̲aaweexʉ̃.
16 Rü duʉ̃xʉ̃güna naxãga na tama nüxʉ̃ yaxugüexʉ̃cèx na
texe na yiĩxʉ̃ ga nümax.
17 Rü yemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na yanguxẽẽãxʉ̃cèx
ga yema ore ga nuxcümaʉ̃cü ga Tupanaãrü orearü uruʉ̃ ga
Ichaxía nüxʉ̃ ixuxʉ̃ ga ñaxʉ̃:
18 “Daa nixĩ ya chorü duʉ̃ ya chomatama nüxʉ̃ chaxunetacü
rü nüxʉ̃ changechaʉ̃cü rü namaã chataãẽxʉ̃chicü. Rü
Chauãẽ i Üünexʉ̃ rü nüxna tá chanamu. Rü nüma tá

guxũ i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ nixu
i ore i mexũ i aixcüma ixĩxũ.
19 Rü tagutáma ngextá texémaã niporagacüü rü taxúemaãtáma
ngextá nipura. Rü tagutáma texé ĩãneãrü ítamũgüwa nüxũ
taxĩnü na natagaxũ.
20 Rü nüma rü tãũtáma nanadai i ngẽma duũxũgü i norü
õwa turaexũ, rü tãũtáma inayanaxoxẽẽ i ngẽma duũxũgü i
írarüwatama yaxõgüxũ. Rü ngẽmaãcü tá nixĩ ñu̱xmatáta guxũ
i naãnewa nangu i ngẽma norü ore i aixcüma ixĩxũ.
21 Rü guxũ i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ rü tá naxcèx
naxĩ na ngẽmaãcü naxũtawa nayauxgüãxũcèx i norü maxũ i
taguma gúxũ”,
ñanagürü ga Ichaxía.

Parichéugü rü Ngechuchuxũ nixugüe na ngoxoarü poramaã napuracüxũ
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23, 12.10)

22 Rü Ngechuchuxũtawa nanagagü ga wüxi ga yatü ga
ngoxoãcü ga ngexetücü rü tama idexacü. Rü Ngechuchu
nanamexẽẽ. Rü guma yatü rü yexgumatama nidauchi rü
nidexa.
23 Rü guxũma ga duũxũgü rü nabèi̱xãchiãẽgü ga yexguma
yemaxũ nadaugügu. Rü ñanagürügü: —¿Taux ẽxna daa yiĩxũ
ya Dabí nane ya Cristu? —ñanagürügü.
24 Natürü yexguma yemaxũ naxĩnüẽgu ga Parichéugü,
rü ñanagürügü: —Ñaã yatü i Ngechuchu, rü ngoxogünatü
i Bechebúarü poramaã nixĩ i ínawoxũãxũ i ngoxogü —
ñanagürügü.
25 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nüxũ nacuèxama ga t̠acügu
na naxĩnüẽxũ. Rü yemacèx ñanagürü nüxũ: —Ngẽxguma chi
wüxi i nachiũãnecũ̱ã̱x i duũxũgü nügü itoyegu rü nügütanüwa
chitama nügü nadaixgu, rü nügü chitama nagu̱xẽẽ. Rü
ngẽxguma chi wüxi ya ĩãnecũ̱ã̱x rü ẽxna wüxi ya ĩcũ̱ã̱x
nügümaã nuẽẽchagu rü nügü nadaixgu, rü nügü chitama
nagu̱xẽẽ.
26 —Rü ngẽxguma chi Bechebú nügütama ítèxüchigu rü
nügütama yamèxgu, ¿rü ñuxãcü chi ã̱ẽxgacüecha yiĩxũ?
27 —Rü pemax, Pa Parichéugüx, rü choxũ pixuxgu rü
Bechebúarü poramaã íchanawoxũ i ngoxogü. Natürü ngẽxguma
chi Bechebúarü poramaã íchanawoũxgu i ngoxogü, ¿rü texéarü
poramaã nixĩ i perü ngúexũgü rü ínawoxũãxũ i ngoxogü? Rü
dücax, rü ngẽma perü ngúexũgütama nixĩ i pexcèx nango̱xẽẽxũ
na ípetüexũ.
28 —Natürü pemaã nüxũ chixu rü aixcüma Tupanaãẽ i
Üünexũãrü poramaã nixĩ i íchanawoxũxũ i ngoxogü. Rü

ngẽmawa pexũ̃ nüxũ̃ chacuèxẽẽ na marü núma petanüwa nanguxũ̃ ya Tupana, na perü ãẽxgacü yiĩxũ̃cèx.
29 —¿Rü ñuxãcü texé wüxi ya yatü ya poracüpatagu taxücu
na tanapuxũ̃xũ̃cèx i norü ngẽmaxũ̃gü, ega tama tayanèĩxiragu
i noxrix? Rü ngẽxguma tayanèĩxiraguxicatama nixĩ i nüxna
tanapuxũ̃xũ̃ i norü ngẽmaxũ̃gü ya yima yatü ya poracü.
30 —Rü yíxema tama choxũ̃ ngechaũ̃xẽ rü chauxchi taxai.
Rü yíxema tama choxũ̃ rüngũ̃xẽẽxẽ na Tupanacèx tananu-
taquẽxexũ̃ i duũ̃xũ̃gü rü chauxchawa tanangianexẽẽ.
31 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxũ̃ chixu rü Tupana tá nüxũ̃
nüxũ̃ nangechaũ̃ i guxũma i pecadugü i duũ̃xũ̃gü ügüxũ̃ rü
guxũma i norü dexagü i chixexũ̃. Natürü yíxema Tupanaãẽ i
Üünexũmãã ṯacü ixugüxe, rü Tupana rü tagutáma tüxũ̃ nüxũ̃
nangechaũ̃ i ngẽma chixexũ̃.
32 —Rü guxãma ya texé ya ṯacü chomaã ixugüxe rü Tupana
tá tüxũ̃ nüxũ̃ nangechaũ̃ i ngẽma. Natürü texé ya Tupanaãẽ i
Üünexũmãã ṯacü ixugüxe, rü Tupana rü tagutáma tüxũ̃ nüxũ̃
nangechaũ̃ i ngẽma, rü bai i ñoma i naãnewa, rü bai i daxũguxũ̃
i naãnewa.

Wüxi i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxũ̃ icuáxũ̃ na ṯacü rü nanetü yiĩxũ̃

(Lc 6.43-45)

33 —Rü ngẽxguma wüxi i nanetü rü namexgu, rü norü o rü
ta name. Natürü ngẽxguma wüxi i nanetü rü nachixẽxgu, rü
norü o rü ta nachixe. Rü wüxi i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxũ̃
icuáxũ̃ ngoxi name rü ẽxna tama.
34 —Pa Ãxtapearü Duũ̃xũ̃güx, ¿ñuxãcü i mexũ̃ i orexũ̃ pixuxũ̃
ega pematama rü pichixecümagu? Erü ngẽma ore i peèxmaã
nüxũ̃ pixuxũ̃ rü peãẽwa nixĩ i ne naxũ̃xũ̃.
35 —Wüxi ya mecü ya yatü rü mexũ̃ i orexũ̃ nixu, erü naãẽwa
rü aixcüma mexũ̃gu narüxĩnü. Natürü wüxi i yatü i chix-
ecümaxũ̃ rü chixexũ̃ i orexũ̃ nixu, erü naãẽwa rü chixexũ̃gu
narüxĩnü.
36 —Rü choma pemaã nüxũ̃ chixu rü ngẽma ngunexũ̃ i nagu
nagúxũ̃ i naãne, rü Tupana rü tá nüxna naca i guxũ̃ i duũ̃xũ̃gü
naxcèx i guxũma i ore i chixexũ̃ i nüxũ̃ yaxuxũ̃ i ñoma i
naãnewa.
37 —Erü ngẽma curü dexagüwa rü Tupana tá cuxũ̃ nangugü,
rü tá cumaã nüxũ̃ nixu ngoxita cume i napẽxewa rü ẽxna
tama —ñanagürü ga Ngechuchu.

Duũ̃xũ̃gü ga tama yaxõgüchaũ̃xũ̃ rü naxcèx ínacagü ga to ga cuèxruũ̃ ga Tupanaãrü poramaã üxũ̃

(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

38 Rü yexguma rü ñuxre ga Parichéugü rü Yudíugüarü
ngúexẽẽruũ̃gü ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ̃ rü

ñanagürügü Ngechuchuxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, cuxŭ tadauxchaŭ na cunaxüxŭ i wüxi i cuèxruŭ i mexŭ i Tupanaãrü poramaã cuxüxŭ —ñanagürügü.

39 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ñaã duŭxŭgü i chixecümagüxŭ rü tama yaxõgüxŭ rü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruŭ i mexŭ i Tupanaãrü poramaã üxŭ. Natürü yema cuèxruŭ ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Yonáxŭ ngupetüxŭxŭxĩca tátama nadaugü. Rü taxuŭtáma i to i cuèxruŭ nüxŭ tadauxẽẽ i ñaã duŭxŭgü.

40 —Rü yexgumarüŭ ga Yoná ga tomaẽxpũx ga ngunexŭ rü tomaẽxpũx ga chütaxŭ choxni ga taxŭ ga bayenaãnüwa na nayexmaxŭ rü wenaxãrü na nangóxŭ, rü ngẽxgumarüŭ tá ta nixĩ i choma i tomaẽxpũx i ngunexŭ rü tomaẽxpũx i chütaxŭ i chatáxŭwa changẽxmaxŭ. Natürü wena táxarü changõx.

41 —Rü ngẽxguma naãneãrü gũxgu rü Tupana rü ñaã duŭxŭgüna nacaxgu i norü pecaduchiga, rü nuxcümaŭgüxŭ ga Nínibecũã̃x ga duŭxŭgü rü tá inachigü. Rü Tupanapẽxewa tá ínanaxuaxŭgü i ñaã duŭxŭgü i ñũxma maxẽxŭ. Yerü nümagü ga Nínibecũã̃x rü nüxŭ narüxoe ga nacümagü ga chixexŭ ga yexguma Yoná namaã nüxŭ ixuxgu ga Tupanaãrü ore. Natürü ñũxma nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i Yonáãrü yexera ixĩxŭ.

42 —Rü ngẽxguma naãneãrü gũxgu rü Tupana rü ñaã duŭxŭgüna nacaxgu i norü pecaduchiga, rü ngĩma ga nuxcümaŭcü ga Chabaaneãrü ãẽxgacü rü tá iichi. Rü tá íinaxuaxŭ i ñaã duŭxŭgü i ñũxma maxẽxŭ. Yerü ngĩma rü yaxŭwaxüchi ne ixũ na ãẽxgacü ga Charumóũxŭ naxĩnüxŭcèx ga ñuxãcü poraãcü nüxŭ na nacuèxüchixŭ. Natürü ñũxma nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i Charumóũãrü yexera ixĩxŭ.

ngoxo i taeguxŭchiga
(Lc 11.24-26)

43-44 —Rü ngẽxguma wüxi i ngoxo rü wüxi ya yatüwa ínaxũũxgu, rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxŭwa rü nu ne nanaxũmare. Rü naxcèx nadau na ngexta na nangŭxŭcèx. Rü ngẽxguma taxuxguma nüxŭ iyangauxgu na ngexta nangŭẽgaxŭ, rü nagu narüxĩnü na wena nataeguxŭ naxcèx ya yima yatü ga noxri nawa ínaxũxũchirécü. Rü ngẽxguma nataegugu, rü nüxŭ inayangau ya yima yatü na wüxi ya ĩ ya ngẽãcúne rü mexẽẽne rü meã nabixichinerüŭ na yĩĩxŭ.

45 —Rü ngẽma ngoxo rü ínixũ rü naxcèx nayadau i to i 7 i ngoxogü i norü yexera i chixexŭ. Rü guxŭma i ngẽma rü yima yatügu nayachocu, rü ngẽxma naxãchiŭgü. Rü ngẽxguma ya yima yatü rü noxriarü yexera nachixe. Rü ngẽxgumarüŭ tá ta

nüxʉ̃ naxüpetü i ñaã duʉ̃xʉ̃gü i chixecümagüxʉ̃ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchuarü mamá rü naẽneẽgüchiga
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Rü yexguma duʉ̃xʉ̃gümaã íyadexayane ga Ngechuchu, rü yéma tangu ga naẽ rü naẽneẽgü. Rü ĩpataarü düxétügu tarücho, rü Ngechuchumaã tidexagüchaʉ̃.
47 Rü wüxi ga duʉ̃xʉ̃ Ngechuchumaã nüxʉ̃ nixu, rü ñanagürü: —Yéa düxétüwa tangẽxma ya cue rü cueneẽgü, rü cumaã tidexagüchaʉ̃ —ñanagürü nüxʉ̃.
48 Natürü Ngechuchu nanangãxʉ̃ ga yema duʉ̃xʉ̃ ga namaã nüxʉ̃ ixuxʉ̃ ga yema ore, rü ñanagürü nüxʉ̃: —¿Texé tixĩ ya chaue? ¿Rü texégü tixĩ ya chaueneẽgü? —ñanagürü.
49 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexʉ̃güxʉ̃ naxuneta, rü ñanagürü: —Dücèx, daxe tixĩ ya chaue, rü daagü nixĩ ya chaueneẽgü.
50 —Erü guxãma ya texé ya naxʉ̃́xe i Chaunatü ya daxũgucüarü ngúchaʉ̃, rü yíxema tixĩ ya chaueneẽ rü chaueyèx rü chaue —ñanagürü ga Ngechuchu.

13

Ore ga toecügu ixuxʉ̃
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

1 Rü yematama ngunexʉ̃gu ga Ngechuchu rü ínaxũxũ nawa ga guma ĩ ga nagu napexʉ̃ne. Rü naxtaxaãnacüwa nayarüto.
2 Rü muxʉ̃ma ga duʉ̃xʉ̃gü rü yéma naxcèx nangutaquẽxegü. Rü yemacèx düxwa wüxi ga nguegu nixüe ga Ngechuchu, rü guma nguewa narüto. Rü guxʉ̃ma ga duʉ̃xʉ̃gü rü yexma naxnecütẽxegu nachigü.
3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü muxʉ̃ma ga ore ga cuèxruʉ̃wa nanangúexẽẽ ga duʉ̃xʉ̃gü. Rü norü ngu̱xẽẽtaewa rü ñanagürü: —Rü wüxi ga yatü ga toecü rü trigumaã nanagüane.
4 —Rü yexguma trigumaã nagüaneãgu, rü ñuxre ga guma trigu rü namacüwagu nayi. Rü ínangugü ga werigü, rü nanawecu.
5 —Rü náĩgü ga trigu rü nutatanügu nayi ga ngextá ínachixcaxʉ̃wa ga waixʉ̃mü. Rü paxa narüxügü ga guma trigu, yerü ga waixʉ̃mü rü tama nayaxcü.
6 —Rü yexguma nangunagügu ga üèxcü, rü narüngẽxgü ga guma trigu. Rü nayue yerü tama poraãcü nixãmèxã.
7 —Rü náĩgü ga trigu rü tuxunecügu nayi. Rü yexguma nayaegu ga tuxugü, rü guma triguxʉ̃ inawocu, rü nanadai.
8 —Natürü náĩgü ga trigu rü mexʉ̃ ga waixʉ̃mügu nayi. Rü yexguma nayaegu rü muxʉ̃ma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü

nümaxŭ rü wüxireewa rü 100 pü̱xü ínanguxuchi ga norü o, rü náĩreegüwa rü 60, rü náĩreegüwa rü 30.

9 —Rü yíxema ãchi̱xẽgüxe, ¡rü nagu tarüxĩnüẽ i ngẽma ore! —ñanagürü.

Ṯacücèx nixĩ ga yema ore ga cuèxruŭgügu ixuxŭ
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

10 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü Ngechuchucèx naxĩ, rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿Tü̱xcüŭ i cuèxruŭgügu cuyaxuãcüma cunangúexẽẽxŭ i ñaã duŭxŭgü? —ñanagürügü.

11 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Tupana rü pexŭxĩcatama nüxŭ nacuèxẽẽ i ngẽma ẽxŭguxŭ na ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxŭ i nümax. Natürü nüma i togü i duŭxŭgü rü tama nüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ i ngẽma.

12 —Rü texé ya aixcüma naga ĩnüxẽ i chorü ore, rü Tupana rü yexeraãcü tá tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ. Rü ngẽmaãcü tá tüxŭ nangẽxma i taxŭ i cuèx. Natürü texé ya tama naga ĩnüxẽ i ñaã ore rü Tupana tá tüxna nanayaxu i ngẽma íraxŭ i cuèx i tüxŭ ngẽxmachiréxŭ.

13 —Rü ngẽmacèx nixĩ i ore i cuèxruŭmaã chanangúexẽẽxŭ i ngẽma duŭxŭgü. Erü nümagü rü woo nüxŭ nadaugügu, rü ñoma tama nüxŭ nadaugüxŭrüŭ nixĩgü. Rü woo nüxŭ naxĩnüẽgu, rü ñoma tama nüxŭ naxĩnüẽxŭrüŭ nixĩgü. Rü tama nüxŭ nacuèxgüégа.

14 —Rü aixcüma ngẽma duŭxŭgüchiga nixĩ ga yema Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭcü ga norü orearü uruŭ ga Ichaxía nüxŭ ixuxŭ ga ñaxŭ:

“Rü ngẽma duŭxŭgü rü tá aixcüma nüxŭ naxĩnüẽ, natürü tãũtáma nüxŭ nacuèxgüégа i ṯacüchiga na yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ naxĩnüẽxŭ. Rü aixcüma tá nüxŭ nadaugü, natürü tãũtáma nüxŭ nacuèxgü na ṯacüchiga yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ nadaugüxŭ.

15 Erü ngẽma duŭxŭgü rü tãũtáma nüxŭ nacuèxgüchaŭ i chorü ore, rü naxchaxwa tá nügü narütütamachi̱xẽgü rü tá naxchaxwa napexetügü. Rü ngẽmaãcü tá nanaxügü na tama nüxŭ nadaugüxŭcèx i ngẽma mexŭ i naxcèx chaxüxŭ, rü tama nüxŭ naxĩnüẽxŭcèx i chorü ore, rü tama nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na ñuxãcü choma chanaxwèxexŭãcüma na namaxẽxŭ, rü tama chauxcèx nadaugüxŭcèx na chanamaxẽxẽẽxŭcèx”, ñanagürü.

16 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Natürü pemax, Pa Chorü Ngúexŭgüx, rü petaãẽgü erü pexetügümaãtama nüxŭ pedaugü i ngẽma chaxüxŭ rü pexmachi̱xẽmaãtama nüxŭ pexĩnüẽ i chorü ore.

17 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü muxũchixŭ ga
nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü rü muxũchixŭ
ga duŭxŭgü ga imecümaxŭ, rü nüxŭ nadaugüchaŭ i ngẽma
ñu̱xma chauxŭtawa nüxŭ pedaugüxŭ. Natürü tama nüxŭ
nadaugü. Rü nüxŭ naxĩnüẽchaŭ i ngẽma ore i ñu̱xma
chauxŭtawa nüxŭ pexĩnüẽxŭ. Natürü tama nüxŭ naxĩnüẽ
—ñanagürü.

Ngechuchu rü meã nanango̱xẽẽ ga yema ore ga toecüchigagu yaxuxŭ
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —¡Dücèx, iperüxĩnüẽ na
ñuxũ ñaxŭchiga yiĩxŭ i ngẽma ore i cuèxruŭ i toecüchiga!
19 —Rü guma trigu ga namagu y̱ixŭnerüŭ tixĩgü ya yíxema
nüxŭ ĩnüẽxẽ i ore i mexŭ na ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxŭ ya Tu-
pana natürü tama nüxŭ cuèxgüxe i ñuxũ ñaxŭchiga na yiĩxŭ
i ngẽma ore. Rü tümaxŭtawa nangu i Chataná, rü tüxŭ nüxŭ
inayarüngümaẽxẽẽ i ngẽma ore i tümaãẽwa ngẽxmachiréxŭ.
20 —Rü guma trigu ga nutatanügu y̱ixŭnerüŭ nixĩ i ngẽma
duŭxŭgü i nüxŭ ĩnüẽxŭ i Tupanaãrü ore rü taãẽãcüma
nayauxgüxŭ.
21 —Natürü ngẽma na tama aixcüma nagu naxĩnüẽxŭ i ngẽma
ore, rü paxaãchitama nayaxõgü, rü yixcüra ngẽxguma ngẽma
oregagu guxchaxŭgü nüxŭ üpetügu rü ẽxna duŭxŭgü naxchi
aiegu, rü ínanatèxgü i ngẽma ore.
22 —Rü guma trigu ga tuxunecügu y̱ixŭnerüŭ nixĩ i ngẽma
duŭxŭgü i Tupanaãrü orexŭ ĩnüẽxŭ rü yaxõgüxŭ. Natürü
ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭgücèx oegaãẽgüxŭ, rü ngẽmaguama
rüxĩnüẽxŭ, rü düxwa nüxŭ inayarüngümaẽ i ngẽma ore. Rü
guxŭma i ngẽma rü Tupanaãrü orexŭ nüxŭ narüxoxẽẽ na
tama aixcüma meã Tupanawe naxĩxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü.
23 —Natürü guma trigu ga mexŭ ga waixŭmügu y̱ixŭnerüŭ
nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ ĩnüẽxŭ i Tupanaãrü ore, rü
nüxŭ cuèxgüxŭ i t̲acüchiga na yiĩxŭ, rü naga ĩnüẽxŭ rü meã
naxcèx maxẽxŭ. Rü tümáxẽ rü guma trigu ga 100 pü̱xü
nawa ínguxuchinerüŭ tixĩ. Rü tümáxẽ rü guma 60 pü̱xü
nawa ínguxuchinerüŭ tixĩ. Rü tümáxẽ rü guma 30 pü̱xü nawa
ínguxuchinerüŭ tixĩ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga chixexŭ ga natüane ga trigutanügu toxŭchigagu ixuxŭ

24 Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruŭxŭ duŭxŭgümaã
nixu, rü ñanagürü: —Rü nüma ya Tupana rü ñoma wüxi ga yatü
ga mexŭne ga triguchire naãnegu tocürüŭ tá nanaxü.
25 —Rü guma yatü rü yexguma ínapeyane rü wüxi ga norü
uwanü ga naxchi aixŭ rü yéma naxũ. Rü naẽchita yexma

trigunecügu nayatogü ga chixexŭ ga natüane. Rü ñu̱xũchi
ínixũ.
26 —Rü yexguma naxügügu ga trigu rü nayaegu rü yexwacèx
yaxo̱xgu, rü yema natüane rü ta nango̱x.
27 —Rü yexguma ga yema yatüarü duŭxŭgü, rü namaã nüxŭ
nayarüxugü, rü ñanagürügü:

"Pa Corix, cuma rü cuanegu rü triguxicachirẽx ngẽxma
cuto. ¿Natürü ñuxãcü i ñu̱xma rü chixexŭ i natüane rü ta
ngẽma naxügüxŭ?" ñanagürügü.
28 —Rü yexguma ga yema naãneãrü yora, rü ñanagürü nüxŭ:

"Maneca wüxi i chorü uwanü i chauxchi aixŭ nixĩ i ngẽma
ngexŭ wagüxŭ" ñanagürü. Rü yexguma ga norü duŭxŭgü rü
nüxna nacagü, rü ñanagürügü:

"Pa Corix, ¿cunaxwèxexŭ na tanabéxŭ i ngẽma chixexŭ i
natüane?" ñanagürügü.
29 —Natürü nüma ga norü cori rü ñanagürü nüxŭ ga yema
norü duŭxŭgü:

"¡Nüẽtama ngẽma nangẽxmagü! Erü ngẽxguma chi pen-
abẽxgu, rü ngürüãchi trigumaã chi ta penangauxẽẽ na pen-
abéxŭ.
30 —Rü narümemaẽ nixĩ i nüẽtama ngẽma nayae ñu̱xmatáta
triguarü buxgüwa nangu. Rü ngẽxguma rü ngẽma tá chana-
mugü i chorü puracütanüxŭ, rü tá nanabẽxira i ngẽma chix-
exŭ i natüane. Rü tá ínanagoxŭcüta, rü ñu̱xũchi tá ínanagu.
Rü ngẽmawena tá nayabuxgü i trigu, rü naxchiŭgu tá choxŭ
namaã nanguxŭgü" ñanagürü.

Ore ga motachachiregu ixuxŭ
(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruŭxŭ duŭxŭgümaã
nixu, rü ñanagürü: —Rü ngẽma Tupanaarü ore rü yexera
nixũchigü. Rü ñoma wüxi ya motachachire ya wüxi ya yatü
naãnegu toxŭnerüŭ nixĩ.
32 —Rü woo naxíraxüchichirẽx ya yima naxchire, natürü
ngẽxguma naxüxgu rü nayèxgu, rü wüxi i nanetü i taetaxŭ
nixĩ. Rü ngẽmacèx i werigü rü natanüwa naxĩ, rü ngẽxma
nayarüxüxchiãŭgü —ñanagürü.

Ore ga pãũãrü puxẽẽruŭgu ixuxŭ
(Lc 13.20-21)

33 Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruŭxŭ duŭxŭgümaã
nixu, rü ñanagürü: —Rü Tupanaarü ore rü duŭxŭgütanüwa
nangu. Rü nixũchigü rü nanaxüchicüxü i norü maxü. Rü ñoma
íxraxŭ i pãũãrü puxẽẽruŭ i wüxi i nge taxŭ i ngĩrü pãũchara
namaã ipuxẽẽxŭrüxŭ nixĩ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Cuèxruŭgu ixuxŭ ga oremaã nidexa ga Ngechuchu na yanguxẽẽãxŭcèx ga Tupanaãrü ore
(Mr 4.33-34)

34 Rü guxŭma ga yema ore ga Ngechuchu duŭxŭgümaã
nüxŭ ixuxŭ, rü cuèxruŭgu yaxuãcüma namaã nüxŭ nixu. Rü
yemaãcüxicatama nixĩ ga namaã nüxŭ yaxuxŭ.
35 Rü yemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na yanguxẽẽãxŭcèx
ga yema Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭcü ga norü orearü uruŭ
ga Ichaxía ümatüxŭ ga ñaxŭ:
“Choma rü cuèxruŭgu ixuxŭ i oremaã tá duŭxŭgümaã
chidexa. Rü tá namaã chanango̱xẽẽ i ngẽma cuèx
i ẽxŭguxŭ ga yexguma noxri naãne ixügügumama
iicúxŭ”,
ñaxŭ.

Ngechuchu nanango̱xẽẽ na t̲acüchiga yiĩxŭ ga yema ore ga chixexŭ ga natüane ga trigutanügu toxŭchigagu ixuxŭ

36 Rü Ngechuchu ínayamugü ga duŭxŭgü, rü guma ĩ ga nagu
napexŭnegu naxücu. Rü norü ngúexŭgü rü yéma naxcèx naxĩ,
rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Corix, ¡tomaã nango̱xẽẽ na t̲acüchiga
yiĩxŭ i ngẽma chixexŭ i natüanegu ixuxŭ i ore! —ñanagürügü.
37 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Rü yima
mexŭ i trigumaã toecü, rü nüma nixĩ ya Tupana Nane ya
duŭxŭxŭ ixĩcü.
38 —Rü ngẽma naãne i nagu natoexŭ, rü ñoma i naãne nixĩ.
Rü ngẽma mexŭ i trigu rü ngẽma nixĩ i duŭxŭgü i Tupanaãrü
duŭxŭgü ixĩgüxŭ. Rü ngẽma chixexŭ i natüane, rü ngẽma nixĩ
i duŭxŭgü i Chatanáãrü ixĩgüxŭ.
39 —Rü ngẽma norü uwanü i chixexŭ i natüanemaã naẽchita
naãnegu yatoexŭ, rü ngẽma nixĩ i Chataná. Rü ngẽma ngunexŭ
i nagu nabuxuxŭ i trigu rü naãneãrü gúxchiga nixĩ. Rü ngẽma
puracütanüxŭ i triguarü buxwa puracüexŭ, rü Tupanaãrü
orearü ngeruŭgü i daxũc̲ũ̲ã̲x nixĩgü.
40 —Rü ngẽxgumarüŭ i ngẽma chixexŭ i natüane rü na nabéxŭ
rü ñu̲xũchi na ínaguxŭ, rü ngẽxgumarüŭ tá ta nixĩ i naãneãrü
gu̲xgu.
41 —Rü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü tá
chanamu i chorü orearü ngeruŭgü i daxũc̲ũ̲ã̲x na nadeãxŭcèx
i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ rü ngẽma duŭxŭgü i
t̲oguã̲xŭ chixexŭ ügüxẽẽxŭ. Rü tá ínanawoxŭ.
42 —Rü tá üxüxetüwa nayawocu. Rü ngẽma tá naxauxe rü tá
nixŭxchapütagü.
43 —Natürü guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i Tupanaga ĩnüẽxŭ,
rü tá üèxcürüŭ inabaixgü i ngextá Tanatü ya Tupana ã̲ẽ̲xgacü
íixĩxŭwa. Rü yíxema ãchi̲xẽgüxe, ¡rü nüxŭ taxĩnüẽ i ngẽma ore!
—ñanagürü.

Ore ga taxũ ga dĩẽru ga icúxũgu ixuxũ

44 Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruũxũ duũxũgümaã
nixu, rü ñanagürü: —Rü ngẽma na ãẽxgacü yiĩxũ ya Tupana rü
duũxũgücèx rü namexechi ñoma wüxi i uiru i wüxi i naãnegu
icúxũrüxũ. Rü wüxi ya yatü rü ngẽxguma nüxũ iyangauxgu
i ngẽma uiru, rü paxa wena ngẽma naãnegu nayacux. Rü
taãẽãcüma namaã nataxe i guxũma i norü ngẽmaxũgü na
naxcèx nataxexũcèx i ngẽma naãne na noxrü yiĩxũcèx i ngẽma
uiru —ñanagürü.

Ore ga nuta ga ngèxãẽruũ ga tatanücügu ixuxũ

45 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü duũxũgü rü ñoma
wüxi i taxetanüxũ i nutagü ya ngèxãẽruũcèx dauxũrüũ nixĩgü
na poraãcü Tupanaxcèx nadaugüxũ na nüma norü ãẽxgacü
yixĩxũcèx.

46 —Rü ngẽma taxetanüxũ rü ngẽxguma düxwa nüxũ iyan-
gauxgu ya wüxi ya nuta ya ngèxãẽruũ ya guxũãrü yexera
mexẽchicü, rü namaã nataxe i guxũma i norü ngẽmaxũgü na
naxcèx nataxexũcèx ya yima nuta ya mexẽchicü, na noxrü
yiĩxũcèx.

Ore ga püchagu ixuxũ

47 —Rü ngẽma Tupana na ãẽxgacü yixĩxũ rü wüxi i pücha i
nagúxũraũxũ i choxni namaã iyaxuxũxũrüũ nixĩ.

48 —Rü ngẽxguma naxããcuxgu i ngẽma pücha, rü ngẽma
püchaetanüxũ rü naxnecüpechinügu ínanatúãchigü. Rü ngema
narütogü rü nayadexechi i ngẽma mexũ i choxni, rü pexchigu
nananucu. Rü ngẽma tama ingõxũ i choxni rü ínanawogü.

49-50 —Rü ngẽxgumarüũ tá nixĩ i ngẽxguma naguxgu i naãne.
Erü Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcũãx, rü núma tá
naxĩ. Rü tá nayadexechi i ngẽma mexũ i duũxũgü nüxna i
ngẽma ichixexũ, rü tá üxüxetüwa nayawocu i ngẽma duũxũgü
i chixexũ. Rü ngema tá naxauxe, rü tá nixũxchapütagü —
ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngexwacaxũgüxũ rü nuxcümaũgüxũ i ngẽmaxũgüchiga

51 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexũgüna naca,
rü ñanagürü: —¿Nüxũ pecuáxũ yiĩxũ na tacüchiga yiĩxũ i
ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ? —ñanagürü. Rü nümagü
nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Ngẽmáãcü, Pa Corix, nüxũ
tacuèx —ñanagürügü.

52 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Rü
ngẽxguma wüxi i ngúexẽẽruũ i ore i mugüwa nguxẽẽtaexũ
aixcüma nüxũ cuèxgu na ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxũ ya Tupana,
rü nanaxwèxe na meã nüxũ nacuáxũ i ngẽma nuxcümaũxũ
i Tupanaãrü ore rü ñaã ngexwacaxũxũ i chorü ore rü ta,
ngẽxgumarüũ i wüxi i cori i norü taxepatawa duũxũgücèx

inawéxũ i norü ngẽmaxũgü i ngexwacaxũgüxũ rü norü ngẽmaxũgü i nuxcümaũgüxũ ta —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Nacharétuwa nayexma
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ rüchauxgu ga yema ore ga cuèxruũgüxũ na yaxuxũ, rü inaxüãchi ga yéma.
54 Rü guma ĩãne ga nawa nayaxũne ga Nacharétuwa naxũ. Rü guma ĩãneãrü ngutaquẽxepataũgu naxücu rü yéma nanangúexẽẽ ga duũxũgü. Rü yema duũxũgü rü nabèixãchiãẽgü namaã ga norü ore. Rü ñanagürügü: —¿Ngextá nüxũ nacuèx i ngẽma nguxẽẽtae? ¿Rü ñuxãcü nüxũ nacuèx na naxüãxũ i ngẽma mexũgü i taxũgü i Tupanaãrü poramaã naxüxũ?
55 —¿Taux ẽxna i daa yiĩxũ ya carpinteru ya Yúche nane ya María ngĩne, ya Chaũtiágu rü Yúche rü Chimáũ rü Yuda naẽneẽ ixĩcü?
56 —¿Rü taux ẽxna i naẽyèxgü rü nuxma tatanügu naxãchiũgüxũ? ¿Rü ngẽxguma i ngextá yiĩxũ i nayauxãxũ i ngẽma nüxũ nacuáxũ? —ñanagürügü.
57 Rü yemacèx ga duũxũgü rü tama nüxũ inarüxĩnüẽchaũ. Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Guxũma i togü i duũxũgü rü namaã nataãẽgü i wüxi i Tupanaãrü orearü uruũ. Natürü ngẽma orearü uruũchiũãnewatama rü duũxũgü rü tama namaã nataãẽgü —ñanagürü.
58 Rü yema duũxũgütanüwa rü tama poraãcü nanaxü ga mexũgü ga taxũgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxũ, yerü tama nüxũ nayaxõgüchaũ ga yema duũxũgü.

14

Nayu ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ
(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Rü yema ngunexũgügu nixĩ ga Gariréaaneãrü ãẽxgacü, ga Erode rü Ngechuchuxũ nacuáchigaxũ.
2 Rü Erode rü norü duũxũgümaã ñanagürü: —Yima nixĩ ya Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü marü wena namaxũ. Rü ngẽmacèx nüxũ nangẽxma i pora na naxüãxũ i ngẽma mexũgü i taxũgü i Tupanaãrü poramaã naxüxũ —ñanagürü.
3 Rü yema ñanagürü, yerü nümatama ga Erode rü ũpaacü norü churaragüxũ namu na Cuáũxũ yayauxgüxũcèx rü cadenamaã yanèĩxgüãcüma poxcupataũwa nagagüãxũcèx. Rü yemaãcü nanaxü ga Erode, yerü yemaãcü naxcèx íica ga naxmèx ga Erodía ga naẽneẽ ga Piripi naxmèxchirẽx ixĩcü.
4 Rü Erode rü Cuáũmaã nanu yerü ga Cuáũ rü ñanagürü nüxũ: —Tama name na cuxumèxmaã cuxãmaxũ —ñanagürü.

5 Rü Erode rü Cuáũxũ nimáxchaũ, natürü duũxũgüxũ na-
muũ yerü guxũma ga duũxũgü rü nagu narüxĩnüẽ rü aixcüma
Tupanaãrü orearü uruũ nixĩ ga Cuáũ.
6 Natürü yexguma norü taunecüarü ngunexũwa nanguxgu
ga Erode rü wüxi ga peta naxü. Rü yema petawa rü Erodíaxacü
rü íyayüxparachigüxũ napẽxewa ga yema petatanüxũ. Rü
nüma ga ãẽxgacü ga Erode rü poraãcü norü me nixĩ ga yema
naxüxũ ga naxãcürücü.
7 Rü yemacèx ngĩmaã inaxuneta rü ñanagürü ngĩxũ: —
¡Choxna naxcèx naca i ṯacü i cunaxwèxexũ, rü aixcüma tá
cuxna chanaxã! —ñanagürü.
8 Rü yexguma ga ngĩma rü ngĩẽxũtawa ixũ, rü ngĩẽna iy-
aca, rü ngĩgürügü: —Pa Ma, ¿ṯacü i cunaxwèxexũ na naxcèx
íchaa̱axũ? —ngĩgürügü. Rü ngĩẽ ngĩxũ ingãxũ, rü ngĩgürügü:
—¡Naxcèx ínaca i Cuáũ ya baiũxẽẽruũẽru! —ngĩgürügü ga ngĩẽ.
Rü yexguma ga yema pacü rü ngĩgürügü nüxũ ga Erode: —
Chanaxwèxe i wüxi ya poratugu choxna cunaxã i Cuáũ ya
baiũxẽẽruũẽru —ngĩgürügü.
9 Rü yexguma ga ãẽxgacü ga Erode rü inayarümaãchi namaã
ga yema ore, natürü norü unetacèx rü norü petatanüxũcèx rü
tama ngĩxũ nawomüxẽẽchaũ. Rü nanamu ga ñuxre ga norü
churaragü na ngĩxna naxãgüãxũcèx ga yema naxcèx ínaa̱axũ.
10 Rü yemaãcü poxcupataũwa nanamu na yéma Cuáũxũ
yanadaenaãxũcèx.
11 Rü yemawena wüxi ga poratugu ngĩxũtawa nanange ga
Cuáũẽru, rü yema pacüna nayaxã. Rü ngĩma rü ñu̱xũchi ngĩẽna
iyaxã.
12 Rü yexguma ga Cuáũãrü ngúexũgü rü yéma naxĩ, rü
nayangegü ga naxũne, rü inayatèxgü. Rü yemawena rü
Ngechuchumaã nüxũ nayarüxugüe.

Ngechuchu rü nanachibüexẽẽ ga 5000 ga yatügü
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Cu 6.1-14)

13 Rü yexguma yemaxũ nacuáchigagu ga Ngechuchu, rü
nüxĩcatama wüxi ga nguegu nixüe, rü ínaxũxũ ga yéma. Rü wüxi
ga nachica ga taxúema íxãpataxũwa naxũ. Natürü ga duũxũgü
rü nüxũ nacuèxgüama ga ngextá na naxũxũ. Rü ínachoxũ ga
norü ĩãnegüwa, rü dauxchitagu nawe narüxĩ.
14 Rü yexguma nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu rü
nüxũ nadau ga yema muxũma ga duũxũgü. Rü nüxũ
nangechaũtümüũgü. Rü nanameẽxẽẽ ga yema duũxũgü
ga ia̱aaweexũ ga naxcèx yéma nagagüxũ.
15 Rü yexguma marü nachütachaũgu rü Ngechuchucèx naxĩ
ga norü ngúexũgü, rü ñanagürügü nüxũ: —Marü nachütachaũ,
rü ñu̱xũchi taxúema nuxma taxãpata i nuã. Rü name nixĩ
ícuyamugü i ñaã duũxũgü na ĩãnexãcügü ya ngaicamana

ngẽxmagünewa naxĩxũcèx, rü ngẹ̄ma norü õnatèèx yatax-
egüxũcèx —ñanagürügü.
16 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Taxuacüma
nawoegu. ¡Rü pematama penachibüexẽẽx! —ñanagürü.
17 Rü nümagü nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —Natürü
nuã rü wüximẽẽ̄xpũ̄x i pãũ rü taxre i choxnixĩcatama toxũ
nangẽxma —ñanagürügü.
18 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —¡Nuã
chauxũtawa penana! —ñanagürü.
19 Rü yexguma ga Ngechuchu rü duũxũgüxũ namu na
maxẽtẽxewa natogüxũcèx. Rü ñu̱xũchi nanade ga yema
wüximẽẽ̄xpũ̄x ga pãũ rü yema taxre ga choxnigü. Rü daxũgu
nadawenüãcüma Tupanana moxẽ naxã, rü ñu̱xũchi inan-
abücu ga yema pãũgü. Rü norü ngúexũgüna nanana, rü yema
duũxũgüxũ nayanu.
20 Rü guxũma ga yema duũxũgü rü meãma nachibüe. Rü
yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga
yema pãũ rü choxnichipẽxegü ga íyaxügüxũ.
21 Rü yema yéma chibüexũ rü 5000 ga yatügü nixĩ, natürü ga
ngexũgü rü buxũgü rü tama nayaxugü.

Dexáétügu nixũ ga Ngechuchu
(Mr 6.45-52; Cu 6.16-21)

22 Rü yemawena ga Ngechuchu rü duũxũgüxũ íyamugüyane
rü wüxi ga nguegu nayachoũxẽẽ ga norü ngúexũgü na yoxni
naxtaxaarü tocutüwa naxĩxũcèx.
23 Rü yexguma duũxũgüxũ íyamugüguwena rü guma
mèxpũ̄newa ínaxũãchi ga Ngechuchu na nüxĩca yéma
yayumüxẽxũcèx. Rü yexma nüxĩcatama nachütaũ.
24 Natürü ga norü ngúexũgü rü naxtaxaarü ngãxũtüchiügu
nixãgü ga yexguma. Rü tacü ga buanecü yexma nüxũ naxü,
rü poraãcü nayuape.
25 Rü yexguma marü yangunechaũgu rü norü ngúexũgüwe
inaxũãchi ga Ngechuchu. Rü dexáchiüétügu nixũ naxcèx ga
norü ngúexũgü.
26 Rü yexguma norü ngúexũgü nüxũ daugügu ga
dexáchiüétügu na yaxũxũ, rü poraãcü nabèi̱xãchiãẽgü.
Rü norü muũmaã aita naxüe, rü ñanagürügü: —Wüxi i
naxchi̱ximare nixĩ —ñanagürügü.
27 Natürü ga Ngechuchu rü namaã nidexa rü ñanagürü
nüxũ: —¡Peporae! rü choma chixĩ. ¡Rü tãxũ ipemuũẽxũ! —
ñanagürü.
28 Rü yexguma ga Pedru rü Ngechuchumaã nidexa rü
ñanagürü: —Pa Corix, ega chi cuma quixĩgu, ¡rü choxũ
namu na choma rü ta dexáétügu chixũxũcèx rü cuxũtawa na
chaxũxũcèx! —ñanagürü.

29 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Ẽcü ¡nuã naxũ! —ñanagürü. Rü yexguma ga Pedru rü ínaxüe ga nguewa. Rü inanaxügü ga dexáétügu na yaxũxŭ na Ngechuchuxŭtawa naxũxŭcèx.
30 Natürü yexguma nüxŭ yacuèxãchigu ga na naporaxŭ ga buanecü rü namuŭ, rü inanaxügü ga na dexáchiügu nanguxŭ. Rü aita naxü rü ñanagürü: —Pa Corix, ¡choxŭ rüngŭxẽẽ! —ñanagürü.
31 Rü yexgumatama ga Ngechuchu rü Pedrumẽxẽgu nayayauxãchi, rü ñanagürü nüxŭ: —Cuma rü írarüwatama cuyaxõ. ¿Rü tu̱xcüŭ tama aixcüma cuyaxõxõchi? —ñanagürü.
32 Rü yexguma nguegu yachoŭgu ga Ngechuchu rü Pedru, rü nangupetü ga guma buanecü.
33 Rü guxŭma ga norü ngúexŭgü ga nguewa yexmagüxŭ rü Ngechuchupẽxegu nacaxãpu̱xügü rü nüxŭ nicuèxüŭgü, rü ñanagürügü nüxŭ: —Aixcümaxŭchi cuma nixĩ i Tupana Nane quiĩxŭ —ñanagürügü.

Yenecharétuanewa Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga iḏaaweexŭ (Mr 6.53-56)

34 Rü yexguma marü yanguŭgu ga naxtaawa, rü Yenecharétuanewa nangugü rü yéma ínachoŭ.
35 Rü yexguma yema duŭxŭgü ga yémacu̱ã̱x nüxŭ icuèxãchitanügu ga Ngechuchu na yĩĩxŭ ga guma, rü guxŭma ga yema naãnewa nanguchiga ga yéma na nayexmaxŭ ga Ngechuchu. Rü yemacèx naxŭtawa nanagagü ga yema duŭxŭgü ga iḏaaweexŭ.
36 Rü Ngechuchuxŭ nacèèxŭgü na naxchirupechinügumare yangõgügüxŭcèx. Rü guxŭma ga yema naxchirupechinügu ingõgüexŭ rü narümeẽ.

15

Ṯacü nixĩ i Tupanapẽxewa duŭxŭgüxŭ chixexẽẽxŭ (Mr 7.1-23)

1 Rü Ngechuchucèx naxĩ ga ñuxre ga Parichéugü rü ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ ga Yeruchareŭwa ne ĩxŭ. Rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü:
2 —¿Tu̱xcüŭ i curü ngúexŭgü rü tama nagu naxĩ i nuxcümaŭgüxŭ i tórü o̱xigücüma? ¿Rü tu̱xcüŭ tama nayanguxẽẽgü i ngẽma nacüma na Tupanacèx nayauxmẽxgüxŭ naxŭpa na nachibüexŭ? —ñanagürügü.
3 Natürü ga Ngechuchu rü nüxna naca ga yema Parichéugü rü ngúexẽẽruŭgü, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Rü tu̱xcüŭ i pema rü nüxŭ pexo i Tupanaãrü mu na nagu pexĩxŭcèx i pecümagütama?

4 Erü Tupana rü norü orewa rü ñanagürü:

“¡Tüxŭ nangechaŭ ya cunatü rü cue!”
ñanagürü. Rü ngẽma orewa rü ñanagürü ta:

“Rü texé ya tümanatümaã rü ẽxna tümaẽmaã guxchigaxe rü name nixĩ i noxtacüma ngẽmacèx tüxŭ tayuxẽẽ”,
ñanagürü.
5 Natürü pema rü ñaperügügü:

“Marü name ega wüxi ya yatü nanatüxŭ rü naẽxŭ ñaxgu: ‘Taxucürüwa chorü ngẽmaxŭmaã cuxŭ charüngŭxẽẽ erü guxŭma i chorü ngẽmaxŭ rü marü Tupanana chanaxã’,” ñaxgu.

6 Rü ngẽxguma texé ngẽma ñagügu rü pexcèx rü marü namexŭ na tama tümanatüxŭ rü tümaẽxŭ tarüngŭxẽẽxŭ. Rü ngẽmaãcü ipeyanaxoxẽẽ i Tupanaãrü mu na nagu pexĩxŭcèx i pecümagütama.

7 Pema nixĩ i duŭxŭgü i togüpẽxewa rü meã pemaxẽnetaxŭ, natürü peãẽwa rü chixexŭgu perüxĩnüẽ. Rü aixcüma nixĩ ga yema ore ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Ichaxía pechiga ümatüxŭ ga ñaxŭ:

8 “Ñaã duŭxŭgü rü naã̱xmaãmare choxŭ nicuèxüŭgü. Natürü naãẽwa rü tama aixcüma chaugu narüxĩnüẽ.
9 Rü taxuwama name na ngẽmaãcü natücèxma choxŭ yacuèxüŭgüxŭ. Rü guxŭma i norü ngu̱xẽẽtae rü yatügüarü mugümare nixĩ rü tama aixcüma chorü mu nixĩ”,
ñaxŭ.
10 Rü ñu̱xũchi ga Ngechuchu rü duŭxŭgücèx naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Meã iperüxĩnüẽ i ñaã chorü ore, rü nagu perüxĩnüẽ!
11 Ngẽma õna i duŭxŭgü ngõxŭ rü tama ngẽma nixĩ i napecaduã̱xẽẽgüxŭ. Natürü ngẽma ore i chixexŭ i nüxŭ yaxuxŭ, rü ngẽma waxi nixĩ i napecaduã̱xẽẽgüxŭ —ñanagürü.
12 Rü ñu̱xũchi ga norü ngúexŭgü rü naxcèx naxĩ, rü ñanagürügü nüxŭ: —¿Pa Corix, tama ẽxna nüxŭ cucuèx na Parichéugüãẽwa nangúxŭ i ngẽma ore i namaã nüxŭ quixuxŭ? —ñanagürügü.
13 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nanangaxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Guxŭma i ngema nanetü i tama Chaunatü itoxŭ rü tá nanabẽx.
14 Rü nüẽtama i ngẽma Parichéugü, erü namaãrü cuèxruŭgü i ngexetüxŭrüŭ nixĩgü. Rü ngẽxguma wüxi i ngexetüxŭ rü naxrüŭ ngexetüxŭmaã inacuèxgu rü ngürüãchi ngẽma taxre rü wüxi i ãxmaxŭgu tá nügümaã nayayicu —ñanagürü.
15 Rü ñu̱xũchi ga Pedru rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¡Tomaã meã nango̱xẽẽ na ñuxũ ñaxŭchiga yiĩxŭ i ngẽma ore i tomaã nüxŭ quixuxŭ! —ñanagürü.

16 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —¿Ẽxna pema rü ta
tama nüxŭ pecuèxgüéga i ngẽma ore?
17 ¿Tama ẽxna nüxŭ pecuèx rü guxŭma i ngẽma õna i duŭxŭgü
ngõxŭ rü naãnüwa naxũ, rü yixcama rü ñu̱xũchi ínaxũxũ?
18 Natürü guxŭma i ngẽma ore i duŭxŭgü nüxŭ ixuxŭ rü
naãẽwa nixĩ i ne naxũxŭ. Rü ngẽma ore i chixexŭ waxi nixĩ
i napecaduã̱xẽẽgüxŭ i ngẽma duŭxŭgü.
19 Erü naãẽwa nixĩ i chixexŭgu naxĩnüẽxŭ i duŭxŭgü. Rü
ngẽma ne naxũ na namáẽtaxŭ, rü to i ngexŭ i ãtexŭmaã
na inapexŭ, rü na nangẽãẽmarexŭ, rü na nangĩxŭ, rü na
yadoratèxáxŭ, rü na naguxchigawèxexŭ.
20 Rü guxŭma i ngẽma chixexŭ waxi nixĩ i duŭxŭgüxŭ
pecaduã̱xẽẽxŭ. Natürü ngẽma na tama nayauxmẽxgüxŭ
naxŭpa na nachibüexŭ, rü ngẽma rü tama nanapecaduã̱xẽẽ
i duŭxŭgü —ñanagürü.

Wüxi ga ngecü ga to ga nachiŭãnecŭ̱ã̱x ga Ngechuchuaxŭ yaxõ̱xcüchiga
(Mr 7.24-30)

21 Rü yexguma yéma inaxũãchigu ga Ngechuchu, rü Tiruane
rü Chidãũãneãrü ĩãnegüwa naxũ.
22 Rü Ngechuchuxŭtawa ingu ga wüxi ga ngecü ga
Canácŭ̱ã̱x ga Tiruanegu ãchiŭcü. Rü tagaãcü ngĩgürügü
nüxŭ: —Pa Cori Pa Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ changechaŭtümüŭ!
Erü chauxacü rü wüxi i ngoxo ngĩwa nangẽxma i poraãcü
ngĩxŭ chixewexŭ —ngĩgürügü.
23 Natürü ga Ngechuchu rü tama ngĩxŭ nangãxŭ. Rü
düxwa ga norü ngúexŭgü rü naxcèx naxĩ, rü Ngechuchuxŭ
nacèèxŭgü, rü ñanagürügü: —Pa Corix ¡Ngĩmaã nüxŭ ixu i
ngẽma nge rü íyaxũ, erü tawe iyacaechigü! —ñanagürügü.
24 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Tupana
núma choxŭ namu na Yudíugü i pecaduã̱xgüxŭcèxicatama na
chadauxŭcèx —ñanagürü.
25 Natürü ngĩma ga yema nge ga tama Yudíu ixĩcü rü
Ngechuchucèx iyaxũ. Rü napẽxegu iyacaxãpŭ̱xü, rü
ngĩgürügü nüxŭ: —Pa Corix ¡choxŭ rüngŭxẽẽ! —ngĩgürügü.
26 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü: —Tama name i tax-
acügüna tanapu i norü õna na airugüna naxãxŭcèx —ñanagürü.
[Rü yema ñanagürü yerü nümagü ga Yudíugü rü nügü nix-
ugüe na Tupanaxãcügüxüchi yiĩgüxŭ rü yema togü rü ñoma
airugürüŭ na yixĩgüxŭ.]
27 Natürü ngĩma ga yema nge rü ngĩgürügü: —Rü aixcüma
nixĩ i curü ore, Pa Corix, natürü airugü rü ta norü yoraarü
õnatüchi i mechawa rüyixŭ nangõ̱x —ngĩgürügü.
28 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa
Ngecüx, aixcümaxŭchi cuyaxõ. Marü tá chanaxü i ngẽma

cuma cunaxwèxexŭ —ñanagürü. Rü yexgumatama ngĩxcèx nitaane ga ngĩxãcü.

Ngechuchu rü nanameẽxẽẽ ga muxŭma ga iḏaaweexŭ

29 Rü yemawena ga Ngechuchu rü inaxũãchi ga yema naãnewa, rü naxtaxa ga Gariréacutüwa naxũ. Rü ñu̱xũchi wüxi ga mèxpŭnewa ínaxŭãchi, rü yéma nayarüto.

30 Rü muxŭma ga duŭxŭgü naxŭtawa nangugü. Rü yéma naxŭtawa nanagagü ga duŭxŭgü ga ichixeparagüxŭ, rü ngexetügüxŭ, rü tama idexagüxŭ, rü chixechacüügüxŭ, rü muxŭma ga togü ga iḏaaweexŭ. Rü Ngechuchupẽxegu nayamugü, rü nüma ga Ngechuchu rü nanameẽxẽẽ.

31 Rü ga duŭxŭgü rü poraãcü nabèi̱xãchiãẽgü ga yexguma nüxŭ nadaugügu ga ñuxãcü yema noxri tama idexagüxŭ rü marü na yadexagüxŭ, rü yema noxri chixechacüügüxŭ rü marü naxcèx na yataanegüxŭ, rü yema noxri chixeparagüxŭ rü marü na nameparagüxŭ, rü yema noxri ngexetügüxŭ rü marü na yadauchigüxŭ. Rü yemacèx ga duŭxŭgü rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü.

Ngechuchu nanachibüexẽẽ ga 4000 ga yatügü
(Mr 8.1-10)

32 Rü ñu̱xũchi ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgücèx naca, rü ñanagürü nüxŭ: —Choxŭ nangechaŭtümüügü i ñaã duŭxŭgü, erü marü tomaẽxpü̱x i ngunexŭ nuã chauxŭtawa nangẽxmagü, rü nüxŭ nataxuma i norü õna. Rü taxuacüma ngẽmaãcümare nachiŭwa chanamugü, erü ngürüãchi namagu tá nayaturae —ñanagürü.

33 Rü norü ngúexŭgü rü ñanagürügü nüxŭ: —¿Natürü ngextá tá tanayaxu i õna naxcèx i guxŭma i ñaã duŭxŭgü? Erü taxúema nuxma taxãpata i nuã —ñanagürügü.

34 Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxre i pãũ pexŭ nangẽxma i pemax? —ñanagürü. Rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Toxŭ nangẽxma i 7 i pãũ rü noxretama i choxnixãcügüxicatama —ñanagürügü.

35 Rü ñu̱xũchi ga Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ namu na ñaxtüanewa natogüxŭcèx.

36 Rü nanade ga yema 7 ga pãũ rü yema choxnigü. Rü Tupanana moxẽ naxã. Rü ñu̱xũchi inanabücu. Rü norü ngúexŭgüna nanana na duŭxŭgüxŭ yanuãxŭcèx.

37 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü meãma nachibüe. Rü yemawena rü 7 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãũ rü choxnichipẽxegü ga íyaxügüxŭ.

38 Rü yema yéma chibüexŭ rü 4,000 ga yatügü nixĩ, natürü ga ngexŭgü rü buxŭgü rü tama nayaxugü.

39 Rü yemawena ga Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ ínimugü. Rü
ṉ̃uxũchi wüxi ga nguegu nixüe, rü Magadáarü naãnewa naxũ.

16

Parichéugü rü Chaduchéugü naxcèx ínacagü na nüxŭ nüxŭ nadauxẽẽgüxŭcèx ga wüxi ga cuèxruŭ ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Rü ga Parichéugü rü Chaduchéugü rü Ngechuchuxŭ
ínayadaugü. Rü Ngechuchuna nacagüe na nüxŭ nüxŭ
nadauxẽẽgüxŭcèx ga wüxi ga cuèxruŭ ga Tupanaãrü poramaã
naxüxŭ, yerü nüxŭ naxügüchaŭmare.

2 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü
nüxŭ: —Pema rü yáuanecü rü ñaperügügü:

“Name tá nixĩ i moxŭãrü ngunexŭ, erü nadautüweane”,
ñaperügügü.

3 Rü ngẽxguma pèxmama nadautüweanegu rü poraãcü nacaix-
anegu, rü:

“Nachixe tá nixĩ i ngunexŭ” ñaperügügü. Pema nixĩ i
duŭxŭgü i togüpẽxewa meã pemaxẽnetaxŭ, natürü chixexŭgu
perüxĩnüẽ. Rü pema nüxŭ pecuèx na penangugüxŭ i ñuxgu
tá nameãnexŭ rü ñuxgu tá nachixeanexŭ. Natürü ṉ̃uxma
na yanguxŭ i ngẽma cuèxruŭgü ga nuxcüma Tupana pemaã
ixunetaxŭ rü tama nüxŭ pecuèxgüéga na t̲acüchiga yĩĩxŭ —
ñanagürü.

4 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Ñaã duŭxŭgü i chix-
ecümagüxŭ rü tama yaxõgüxŭ rü naxcèx ínacagü i wüxi i
cuèxruŭ i Tupanaãrü poramaã üxŭ. Natürü yema cuèxruŭ
ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Yonáxŭ
ngupetüxŭrüŭxicatátama nadaugü. Rü yexgumarüŭ na
bayenaãnüwa na ínaxũxũxŭ, rü choma rü ichatáxŭwa tá
íchaxũxũ. Rü taxuxŭtáma i to i cuèxruŭxŭ nüxŭ chadauxẽẽ
i ñaã duŭxŭgü —ñanagürü. Rü ṉ̃uxũchi nüxna yéma nixũ ga
Ngechuchu, rü inaxũãchi.

Parichéugüarü pãũãrü puxẽẽruŭchiga
(Mr 8.14-21)

5 Rü yexguma naxtaxaarü tocutüwa naxĩxgu ga norü
ngúexŭgü, rü nüxŭ inayarüngümaẽ na nawemü ta íyangegüxŭ.

6 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Dücèx,
pexuãẽgü naxcèx i Parichéugü rü Chaduchéugüarü pãũãrü
puxẽẽruŭ! —ñanagürü.

7 Rü yema norü ngúexŭgü rü inanaxügüe ga nügü na
ñagüxŭ: —Ngẽma ñanagürü tüxŭ, erü tama tawemüta ítingegü
—ñanagürügü.

8 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama ga ñuxãcü na
yadexagüxŭ ga norü ngúexŭgü. Rü yemacèx ñanagürü nüxŭ:
—¿Tü̱xcüŭ,
“Tüxŭ nataxu i tawemü” ñaperügügü? Pema rü tama
aixcüma peyaxõgü.
9 —¿Tama ẽxna nüxŭ pecuèxgüéga rü nüxna pecuèxãchie
ga yema wüximẽẽ̱xpü̱x ga pãũ ga yema 5,000 ga yatügücèx
ichabücuxŭ? ¿Rü ñuxre ga pexchi penaxüãcuxŭ namaã ga
yema naxchipẽxegü ga íyaxügüxŭ?
10 —¿Rü tama ẽxna nüxna pecuèxãchie ga yema 7 ga pãũ ga
yema 4,000 ga yatügücèx ichabücuxŭ? ¿Rü ñuxre ga pexchi
penaxüãcuxŭ namaã ga yema naxchipẽxegü ga íyaxügüxŭ?
11 —¿Rü ñuxãcü nixĩ i tama nüxŭ pecuáxŭ i tama pãũchiga na
chidexaxŭ i ngẽxguma ñachagu:
“¡Pexuãẽgü naxcèx i Parichéugü rü Chaduchéugüarü pãũãrü
puxẽẽruŭ!” ñachagu? —ñanagürü ga Ngechuchu.
12 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü nüxŭ nacuèxgü ga
tama pãũãrü puxẽẽruŭchiga na yadexaxŭ ga Ngechuchu,
natürü Parichéugü rü Chaduchéugüarü ngu̱xẽẽtaechiga na
yĩĩxŭ ga na yadexaxŭ.

Pedru nanango̱xẽẽ na Cristu na yĩĩxŭ ga Ngechuchu
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Rü yexguma Checharéa ga Piripuaneãrü ngaicamana
nanguxgu ga Ngechuchu, rü norü ngúexŭgüna naca, rü
ñanagürü: —¿Ñuxũ ñaxŭ i duŭxŭgü i chauchiga na texé chiĩxŭ
i chomax? —ñanagürü.
14 Rü nüma ga norü ngúexŭgü rü nanangãxŭ rü ñanagürügü:
—Nangẽxma i duŭxŭgü rü:
“Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭ quixĩ” ñagüxŭ. Rü togü i:
“Ería quixĩ” ñagüxŭ. Rü togü i:
“Yeremíã quixĩ” ñagüxŭ. Rü togü rü:
“Wüxi ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ quixĩ”
ñagüxŭ —ñanagürügü.
15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü: —
¿Rü pema i ñuxũ ñapegüxŭ choxŭ na texé chiĩxŭ? —ñanagürü.
16 Rü Chimáũ ga Pedru nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —
Cuma nixĩ i Cristu ya Tupana ya maxŭcü Nane quiĩxŭ —
ñanagürü.
17 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Cuma rü
aixcüma cutaãẽ, Pa Chimáũx, Pa Yoná Nanex, erü taxuŭma i
duŭxŭ nixĩ i cuxŭ nüxŭ cuèxẽẽxŭ i ngẽma, natürü Chaunatü
ya daxũgucü nixĩ ya cuxŭ nüxŭ cuèxẽẽcü na Nane chiĩxŭ.
18 —Rü choma cumaã nüxŭ chixu rü cuma rü Pedru quixĩ.
Rü ngẽma cuéga rü “nuta” ñaxŭchiga nixĩ. Rü cuma tá nixĩ

i chorü duŭxŭgüarü dauruŭ quiĩxŭ. Rü Chataná rü tãũtáma
nüxŭ narüyexera i ngẽma chorü duŭxŭgü.
19 —Rü choma rü tá cuxna chanaxã i chorü ore na
duŭxŭgümaã nüxŭ quixuxŭcèx na nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na
ñuxãcü daxũguxŭ i naãnewa nangugüxŭ i ngextá Tupana
ãẽxgacü íixĩxŭwa. Rü yíxema tama cuxŭ irüxĩnüẽxẽ i ngẽma
ore rü tãũtáma ngẽma tichocu. Natürü yíxema meã cuxŭ
irüxĩnüẽxẽ i ngẽma ore rü aixcüma ngẽma Tupana ãẽxgacü
íixĩxŭwa tá tangugü —ñanagürü.
20 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã nüxŭ
nixu, rü ñanagürü: —¡Taxúemaãtáma nüxŭ pixu na choma rü
Cristu chiĩxŭ! —ñanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Rü yemawena inanaxügü ga norü ngúexŭgümaã nüxŭ
na yaxuxŭ ga ṯacü tá nüxŭ na üpetüxŭ. Rü ñanagürü: —
Choma rü Yerucharéŭwa tá chaxũ, rü ngẽma poraãcü ngúxŭ
tá choxŭ ningexẽẽgü. Rü choxŭ tá nimèxgü i Yudíugüarü
ãẽgacügüerugü rü paigüarü ãẽxgacügü rü ngúexẽẽruŭgü i ore
i mugüwa ngṵxẽẽtaegüxŭ. Natürü tomaẽxpṵx i ngunexŭ
ngupetügu rü wena táxarü chamaxŭ —ñanagürü.
22 Rü yexguma ga Pedru rü nüxĩca noxrüwama
Ngechuchuxŭ naga, rü inanaxügü ga na naxucṵxẽãxŭ,
rü ñanagürü: —Pa Corix, Tupana rü tama nanaxwèxe na
ngẽmaãcü quidexaxŭ. Rü tãũtáma ngẽmaãcü cuxŭ nangupetü
i cumax —ñanagürü.
23 Natürü ga Ngechuchu rü Pedrucèx nadaueguãchi,
rü ñanagürü nüxŭ: —¡Choxna ixũgachi, Pa Chatanáx, erü
chixexŭgu choxŭ cunguxẽẽchaŭ! Rü tama Tupana nagu
rüxĩnüxŭgu curüxĩnü, rü yatügü nagu rüxĩnüxŭgumare
curüxĩnü i cumax —ñanagürü.
24 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ
ñanagürü: —Rü ngẽxguma texé chowe rüxũxchaŭgu, ¡ẽcü
nüxŭ tarüxo i tümaãrü ngúchaŭ, rü namaã tapora i ngẽma
guxchaxŭgü i tümacèx ínguxŭ i ñoma curuchawa tipotaxŭrüŭ
tüxŭ ixĩxẽẽxŭ, rü ngẽmaẽtüwa chowe tarüxũãma!
25 Erü yíxema tügü maxẽchaxẽẽchaŭxẽ rü tá tayu. Natürü
yíxema chauxcèx yúxe rü aixcüma tá tüxŭ nangẽxma i maxŭ i
taguma gúxŭ.
26 Rü ¿Ṯacüwa i nüxŭ namexŭ ya wüxi ya yatü ega
nayauã̱xgu i guxŭma i ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭgü, natürü
iyanatauxẽẽãgu i norü maxŭ? Erü taxucürüwama wüxi ya
yatü rü norü dĩẽrumaã naxcèx nataxe i norü maxŭ.

27 Erü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ rü wena
táxarü núma chaxũ. Rü ngẽxguma rü Chaunatü ya Tupa-
narüŭ tá ãẽxgacü chixĩ, rü daxũcu̱ã̱x i orearü ngeruŭgümaã
tá íchangu. Rü ngẽxguma tá nixĩ i nüxŭ chanaxütanüxŭ
i wüxichigü i duŭxŭgü i ngẽma ñuxãcü chauxcèx na na-
maxẽxŭrüŭãcüma maxẽxŭ.
28 Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü nangẽxma i ñuxre i
duŭxŭgü i núma ngẽxmagüxŭ rü tãũtáma nayu ñu̱xmatáta
choxŭ nadaugü na yuwa ícharüdaxŭ rü aixcüma ãẽxgacü ya
poracü na chiĩxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

17

Ngechuchu rü toraxŭãcü nango̱x
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Rü 6 ga ngunexŭguwena rü Ngechuchu ínayagagü ga Pedru
rü Chaŭtiágu rü Cuáŭ ga Chaŭtiáguene ẽ. Rü nüxĩcatama wüxi
ga mèxpŭ̃newa noxrüwama namaã naxũ.
2 Rü yéma yema ngúexŭgüpẽxewa rü toraxŭãcü nango̱x
ga Ngechuchu. Rü üèxcürüŭ nixĩ ga nachiwe ga na
yayauracüüxŭ. Rü naxchiru rü ta üèxcüemarüŭ nixĩ ga na
nangóonexẽẽãxŭ.
3 Rü ngürüãchi yéma naxcèx nango̱xgü ga Moĩché rü Ería. Rü
Ngechuchumaã yéma nidexagü.
4 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Pa
Corix, name nixĩ nuã tangẽxmagü. Rü ngẽxguma cunaxwèxegu
rü tá tanaxü ya tomẽxpü̱x ya düxenü, rü wüxi ya cuxcèx, rü
náĩ ya Moĩchécèx, rü náĩ ya Eríacèx —ñanagürü.
5 Rü yexguma íyadexayane ga Pedru rü wüxi ga caix-
anexŭ ga nangóonexẽẽxŭ rü natanügu nayangaixema. Rü
yema caixanexŭwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxŭ: —
Daa nixĩ ya Chaune ya nüxŭ changechaŭxŭchicü rü namaã
chataãẽxŭchicü. ¡Rü naga pexĩnüẽ! —ñanagürü.
6 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga yema ngúexŭgü, rü
ñaxtüanegu nanangücuchiãchitanü, yerü poraãcü namuŭẽ.
7 Natürü ga Ngechuchu rü naxcèx nixũ, rü nüxŭ na-
yarüngõgü, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ipechigü rü tãxŭ ipemuŭẽxŭ!
—ñanagürü.
8 Rü yexguma wenaxãrü nadaunagütanügu, rü
Ngechuchuxŭxĩcatama nadaugü rü taxúema ga toguexŭ
nadaugü.
9 Rü yexguma ínaxĩgügu ga guma mèxpŭ̃newa, rü Ngechuchu
nayaxucu̱xẽgü ga taxúemaãma na nüxŭ yaxugüexŭcèx ga
yema yéma nüxŭ nadaugüxŭ, ñu̱xmatáta yuwa ínadaxgu rü
wena namaŭxgu.

10 Rü ñu̱xũchi ga yema ngúexŭgü rü Ngechuchuna nacagü,
rü ñanagürügü: —¿Tü̱xcüŭ i ngẽma ngúexẽẽruŭgü i ore i
mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü ñanagürügü:
"Ería tá nixĩ ya nüxĩra cuxŭpa nuã ũcü?" ñanagürügü.
11 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Aixcüma nixĩ
i Ería na nüxĩra tá núma naxũxŭ na chauxŭpa Tupanacèx
yamexẽẽãxŭcèx i duŭxŭgü.
12 Natürü choma pemaã nüxŭ chixu, rü Ería rü marü núma
naxũ, natürü duŭxŭgü rü tama nüxŭ nacuèxgü na texe yiĩxŭ.
Rü yemacèx chixri namaã nachopetü. Rü ngẽxgumarüŭ tá ta
nixĩ na chixri tá chomaã nachopetüxŭ i duŭxŭgü —ñanagürü.
13 Rü yexguma ga yema ngúexŭgü rü nüxŭ nicuèxãchitanü
ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭchiga na yiĩxŭ ga yema Ngechuchu
namaã nüxŭ ixuxŭ.

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga bucü ga ngoxo nawa yexmacü
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Rü yexguma duŭxŭgü íyexmaxŭwa nangugügu, rü wüxi
ga yatü Ngechuchucèx nixũ. Rü napẽxegu nayacaxãpü̱xü rü
ñanagürü nüxŭ:
15 —Pa Corix, ¡nüxŭ nangechaŭ ya chaune rü naxcèx
yataanexẽẽ! Erü mu̱ẽxpü̱xcüna rü naxãũãẽxŭ, rü poraãcü
nüxŭ nangu̱x. Rü mu̱ẽxpü̱xcüna rü üxüxetügu nayanguxẽẽ, rü
ẽxna dexágu.
16 —Rü nuã curü ngúexŭgüxŭtawa chanaga, natürü nümagü
rü tama nüxŭ nacuèxgü na namexẽẽgüãxŭ —ñanagürü.
17 Rü yexguma Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ
ga yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ: —Pa Duŭxŭgü i Tama
Yaxõgüxŭ i Chixri Maxẽxŭx, ¿ñuxguratáta i pemaã chanux-
maxŭ rü yaxna pemaã chaxĩnüxŭ? ¡Nuã penaga ya yima
bucü! —ñanagürü.
18 Rü Ngechuchu nananga ga yema ngoxo ga guma bucüwa
yexmaxŭ. Rü yemaãcü ínanatèxüchi ga yema ngoxo. Rü
yexgumatama naxcèx nitaane ga guma bucü.
19 Rü yemawena ga norü ngúexŭgü rü noxrüwama
Ngechuchumaã nidexagü. Rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü
nüxŭ: —Pa Corix, ¿tü̱xcüŭ i toma rü taxuacüma ítanatèxüchi i
ngẽma ngoxo? —ñanagürügü.
20 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pema
rü taxuacüma ípenatèxüchi erü tama aixcüma peyaxõgü. Rü
aixcüma pemaã nüxŭ chixu, rü ngẽxguma chi woo wüxi
ya motachachirerüxŭ naxiraxŭchigu i perü õ, rü chi daa
mèxpŭ̃nemaã nüxŭ pixuxgu na yaxũgachixŭcèx, rü chi pega
naxĩnü. Rü taxuxŭ chima pexŭ naguxcha ega aixcüma
peyaxõgügu.

21 —Natürü ñaãrüŭ i ngoxo rü tama ínaxũxŭ ega tama ixau-
reãcüma iyumüxẽgu —ñanagürü.

Ngechuchu rü wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Rü yexguma norü ngúexŭgümaã Gariréaarü naãnegu
yaxũxgu ga Ngechuchu, rü norü ngúexŭgümaã nüxŭ nixu,
rü ñanagürü: —Choma ya Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ,
rü chixri tá chomaã nachopetü rü ãẽxgacügüna tá choxŭ
namugü i duŭxŭgü.

23 —Rü tá choxŭ nimèxgü, natürü tomaẽxpũx i
ngunexŭguwena rü wena táxarü chamaxŭ —ñanagürü. Rü
yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu ga norü ngúexŭgü, rü
poraãcü nangechaŭgü.

Ngechuchu ngĩxŭ naxütanü ga yema dĩẽru ga tupauca ga
taxŭnecèx ngĩxŭ nayauxgücü

24 Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã Capernáũãrü ĩãnewa
naxĩ. Rü yexguma yéma nangugügu rü Pedruxŭ ínayadaugü ga
yema yatügü ga tupauca ga taxŭnecèx dĩẽru ngĩxŭ yauxgüxŭ.
Rü Pedruna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Yima curü Cori
rü tama ẽxna ngĩxŭ naxütanü i ngẽma dĩẽru i tupauca ya
taxŭneãrü ixĩcü? —ñanagürügü.

25 Rü Pedru nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngẽmáãcü
nanaxütanü —ñanagürü. Rü yixcama ga yexguma ĩxgu
naxücuxgu ga Pedru, rü Ngechuchuxira Pedrumaã nidexa,
rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ñuxũ ñacuxŭ i cumax, Pa Pedrux, rü
ngextá nixĩ i nayauxgüãxŭ i norü dĩẽru i guxŭ i nachiŭãneãrü
ãẽxgacügü? ¿Cuxcèx i nügütanüwatama rü ẽxna togü i
duŭxŭgütanüwa? —ñanagürü.

26 Rü Pedru nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Maneca togü i
duŭxŭgütanüwa nixĩ i nayauxgüãxŭ —ñanagürü. Rü ñũxũchi
Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Rü ngẽxguma ngẽmaãcü
yixĩgu, rü yixema na Tupanaãrü ixĩgüxŭ rü taxucèxma
tanaxütanügü.

27 —Natürü ngẽma na taxúema tamaã nuxŭcèx, rü
chanaxwèxe i cuyaxütanü i ngẽma dĩẽru. ¡Rü yéa naxtaawa
naxũ, rü ngẽma yapoxwaxe! ¡Rü ngẽma nüxĩraŭxŭ i choxni i
cunapoxwaŭxŭ rü naãxwa tá nüxŭ icuyangau i wüxi i dĩẽru
i nagu mexŭ na yangutanüxẽẽxŭcèx i chauxcèx rü cuxcèx
rü ta! ¡Rü tupauca ya taxŭnewa nange i ngẽma dĩẽru, rü
yaxütanü! —ñanagürü.

18

¿Texé tá tixĩ ya guxããrü yexera ixĩxẽ?
(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü Ngechuchucèx naxĩ
rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Pa Corix, texé tá tixĩ ya
guxŭãrü yexera ixĩxẽ i ngẽma Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa? —
ñanagürügü.
2 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga buxŭcèx naca, rü
norü ngúexŭgüarü ngãxŭtanügu nanachixẽẽ.
3 Rü ñu̱xũchi ñanagürü nüxŭ: —Dücèx, Pa Chorü Ngúexŭgüx,
aixcüma pemaã nüxŭ chixu, rü ngẽxguma tama nüxŭ
perüxoegu i ngẽma na togüarü yexera pegü pixĩgüxẽẽchaŭxŭ
rü ñu̱xũchi tama ñaã buxŭrüŭ pegü íperüxíragu, rü taxucürüwa
pichocu i ngextá Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa.
4 —Rü aixcüma yíxema tügü írüxíraxe rü ñaã buxŭrüŭ ixĩxẽ,
rü yíxema tá tixĩ ya guxŭãrü yexera ixĩxẽ i ngextá Tupana
ãẽxgacü íixĩxŭwa.
5 —Rü texé ya chauégagu meã nayaxúxe i wüxi i buxŭ i
ñaãrüŭ ixĩxŭ rü choxŭ nixĩ i tayaxuxŭ.

Naxãũcüma nixĩ na pecadugu inguxŭ
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 —Rü texé ya pecadugu nanguxẽẽxẽ i wüxi i ñaã buxŭgü
i choxŭ yaxõgüxŭ rü tümacèx rü narümemaẽ chi nixĩ na
noxtacüma wüxi ya nuta tümanaãwa nayangacuchixŭ, rü
ñu̱xũchi ngẽmaãcü taxtüchiüwa tüxŭ nayarütáexŭ na ngẽxma
tayuxŭcèx.
7 —Ñoma i naãnecŭã̱x i duŭxŭgücèx rü wüxi i taxŭ i ngechaŭ
nixĩ na nangẽxmaxŭ i muxũchixŭ i ṯacü i pecadugu nayixẽẽxŭ.
Rü guxŭguma tá nangẽxma i ngẽma chixexŭgü, natürü wüxi i
ngechaŭxŭchi tá nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i togüxŭ pecadugu
nguxẽẽxŭ.
8 —Rü ngẽmacèx i ngẽxguma chi cuxmẽx rü ẽxna cucutü
pecadugu cuxŭ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae
rü yaxŭgu cuyaña. Erü narümemaẽ nixĩ i cuboxmẽxãcüma rü
ẽxna cubocutüãcüma na cunayaxuxŭ i curü maxŭ na tama
guxŭne ya cuxmẽxmaã rü ẽxna guxŭne ya cucutümaã üxü ya
taguma ixoxŭnewa quitèxcuchixŭcèx.
9 —Rü ngẽxguma chi cuxetü pecadugu cuxŭ nguxẽẽgu, rü
name nixĩ i ícunacaxüchi, rü yaxŭgu cunaña. Erü narümemaẽ
nixĩ i wüxixetümaã na cunayaxuxŭ i curü maxŭ na tama
guxŭne ya cuxetümaã üxü ya ngoxogü nagu poxcuenewa
na quitèxcuchixŭcèx. [Rü ngẽmaãcü woo cuxŭ naguxchagu,
natürü name nixĩ i nüxna quixũgachi i guxŭma i ngẽma chix-
exŭgü i nagu cunguchaŭxŭ.]

Ore ga carneru ga iyarütaxuxŭgu ixuxŭ
(Lc 15.3-7)

10 —Rü tama name i nüxŭ pexoo̱x i wüxi i buxŭ i ñaãrüŭ
choxŭ yaxõxŭ. Erü ngẽma norü dauruŭgü i orearü ngeruŭgü
i daxũcu̱ã̱x rü guxŭguma Chaunatü ya daxũgucüpẽxewa
nangẽxmagü na ngema ngẽma buxŭe̱tüwa nachogüxŭcèx.
11 —Rü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ rü núma
chaxũ na chanamaxẽxẽẽxŭcèx i duŭxŭgü iyarütauxexŭ.
12 —¿Rü ñuxũ ñapegüxŭ i pema ega wüxi ya yatü rü nüxŭ
nangẽxmagu i 100 i carnerugü rü wüxi nüxŭ iyarütau̱xgu?
¿Taux ẽxna i nachitaŭgu namugüãxŭ i ngẽma 99, rü ñu̱xũchi
naxcèx yadauxŭ i ngẽma nüxŭ iyarütaxuxŭ?
13 —Rü ngẽxguma nüxŭ iyangauxgu, rü namaã nataãẽxŭchi
i ngẽma norü carneru. Rü woo guxŭguma namaã nataãẽ i
ngẽma 99 i tama iyarütauxexŭ, natürü yexeraãcüxüchi namaã
nataãẽ i ngẽma wüxi i iyarütaxuxŭ, erü marü nüxŭ inayangau.
14 —Rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ ya Penatü ya daxũgucü na tama
nanaxwèxexŭ na wüxi i ñaã buxŭ na iyarütaxuxŭ.

Ñuxãcü tamücüxŭ na ingechaŭxŭchiga
(Lc 17.3)

15 —Rü ngẽxguma cueneẽ chixexŭ cumaã ü̱xgu, rü name nixĩ
i nüxĩcatama namaã quidexa, rü nüxna nüxŭ cucuèxãchixẽẽ
i ngẽma norü chixexŭ i cumaã naxüxŭ. Rü ngẽxguma cuga
naxĩnügu, rü marü wenaxarü mexŭcèx cunataeguxẽẽ i ngẽma
cueneẽ.
16 —Natürü ngẽxguma tama cuga naxĩnügu i ngẽma cueneẽ,
rü name nixĩ i naxcèx cuca i wüxi rü ẽxna taxre i duŭxŭgü na
nümagü rü ta namaã yadexagüxŭcèx i ngẽma cueneẽ.
17 —Rü ngẽxguma rü ta tama nüxŭ inaxĩnügu i ngẽma taxre
i duŭxŭgüarü ore, rü name nixĩ i guxŭ i yaxõgüxŭmaã nüxŭ
quixu na ngẽma cueneẽmaã yadexagüxŭcèx. Rü ngẽxguma rü
ta tama nüxŭ inaxĩnügu i ngẽma yaxõgüxŭãrü ore, rü name
nixĩ i wüxi i duŭxŭ i tama yaxõxŭrüŭgu namaã curüxĩnü.
18 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü yíxema núma ñoma i
naãnewa tama pexŭ irüxĩnüxẽ i chorü ore rü tãũtáma Tupana
ã̱ẽxgacü íixĩxŭwa tichocu. Natürü yíxema meã pexŭ irüxĩnüxẽ
i ngẽma ore rü aixcüma ngema tá tangu.
19 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma chi taxre i pema i
núma ñoma i naãnewa rü wüxigu t̲acücèx ípecaxgu i Chaunatü ya
daxũgucüxŭtawa, rü nüma ya Chaunatü rü tá pexna nanaxã.
20 —Erü ngẽma ngextá taxre rü ẽxna tomã̱xpü̱x i
duŭxŭgü chauégagu íngutaquẽxexŭwa, rü choma rü ta norü
ngãxŭtanüwa changẽxma —ñanagürü.
21 Rü yexguma ga Pedru rü Ngechuchucèx nixũ, rü nüxna
naca, rü ñanagürü: —¿Pa Corix, ngẽxguma chaueneẽ chixexŭ
chomaã ü̱xgu, rü ñuxreẽxpü̱xcüna i namexŭ na nüxŭ nüxŭ
changechaŭxŭ naxcèx i ngẽma chixexŭ i chomaã naxüxŭ? ¿Rü

marü namexŭ i cuxcèx ega 7 ẽxpṳ̄xcüna yixĩgu na nüxŭ nüxŭ changechaŭxŭ? —ñanagürü.

22 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Tama name i 7 ẽxpṳ̄xcünaxĩcatama nüxŭ nüxŭ cungechaŭ. Natürü guxŭgutáma nixĩ i nüxŭ nüxŭ na cungechaŭxŭ woo 70 ẽxpṳ̄xcüna i 7 wa nangu —ñanagürü.

Ore ga ãẽ̱xgacüarü duŭxŭ ga tama namücüaxŭ nüxŭ ngechaŭxŭ ga norü ngetanügu ixuxŭ

23 Rü Ngechuchu rü ñanagürü: —Rü ngẽma Tupana na ãẽ̱xgacü ixĩxŭ, rü ñoma wüxi ga nachiŭãneãrü ãẽ̱xgacü ga norü duŭxŭgü ga nüxŭ nangetanügüxŭmaã namexẽẽchaŭxŭrüŭ nixĩ.

24 —Rü yexguma inaxügüãgu ga meã nüxŭ na yadaugüxŭ ga yema nüxŭ nangetanügüxŭpane, rü naxŭtawa nanagagü ga wüxi ga norü duŭxŭ ga taxüchicü ga dĩẽru nüxŭ ngĩxŭ ngetanüxŭ.

25 —Natürü ga yema norü duŭxŭ rü nangearü dĩẽruã̱x, rü taxuacüma norü cori ga ãẽ̱xgacüaxŭ nanaxütanüẹ̱ga. Rü yemacèx ga yema ãẽ̱xgacü rü norü churaragüxŭ namu na to ga corixŭ namaã nataxegüxŭcèx ga yema yatü, wüxigu tümamaã ga naxmèx rü naxãcügü rü norü yemaxŭgü, na yema natanü ga dĩẽrumaã naxütanüãxŭcèx ga norü ngetanü.

26 —Rü yexguma ga yema norü duŭxŭ rü norü ãẽ̱xgacüpẽxegu nacaxãpṳ̄xü, rü nüxŭ nacèèxŭ, rü ñanagürü:

“Pa Corix ¡choxŭ nangechaŭ! Rü marü tá chapuracü, rü tá cuxŭ chanaxütanü i guxŭma”, ñanagürü.

27 —Rü yema norü ãẽ̱xgacüaxŭ nangechaŭtümüŭ, rü yemacèx namaã nüxŭ nixu ga marü tama nüxŭ na naxütanüãxŭcèx ga yema norü ngetanü. Rü ñṳ̄xũchi ínananguxuchixẽẽ.

28 —Natürü yexgumatama yéma ãẽ̱xgacüxŭtawa ínaxũũxgu ga yema yatü, rü nüxŭ inayangau ga wüxi ga namücü ga írarüwatama nüxŭ nangetanüxŭ. Rü yema yatü rü nüxna natüxüe, rü nananṳ̄xnaxã, rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Choxŭ ngĩxŭ naxütanü i ngẽma dĩẽru i ngĩxŭ cungetanücü!” ñanagürü.

29 —Rü yexguma ga yema namücü rü yema yatüpẽxegu nacaxãpṳ̄xü, rü nüxŭ nacèèxŭ, rü ñanagürü:

“Pa Chomücüx, ¡choxŭ nangechaŭ! Rü marü tá chapuracü, rü tá cuxŭ chanaxütanü i guxŭma”, ñanagürü.

30 —Natürü ga yema yatü rü tama nüxŭ nacuáxchaŭ ga yema ore. Rü poxcupataŭgu tüxŭ napoxcuama ñṳ̄xmata nüxŭ tanaxütanü ga yema tümaãrü ngetanü.

31 —Rü yexguma togü ga yema ãẽ̱xgacüarü duŭxŭgü nüxŭ daugügu ga yema ngupetüxŭ, rü poraãcü naãẽwa nangṳ̄x ga

yema naxüxʉ̃ ga yema yatü. Rü norü corixʉ̃tawa naxĩ rü
nüxʉ̃ nayarüxugüe ga guxʉ̃ma ga yema ngupetüxʉ̃.
32 —Rü yexguma ga yema ãẽxgacü rü nanamu ga norü
churaragü na naxʉ̃tawa nagagüãxʉ̃cèx ga yema yatü. Rü
yexguma naxʉ̃tawa nanguxgu, rü ñanagürü nüxʉ̃:
“Wüxi i chixexʉ̃ i chorü duʉ̃xʉ̃ quixĩ. Choma rü cuxʉ̃ nüxʉ̃
changechaʉ̃ ga yema choxʉ̃ cungetanüxʉ̃, erü choxʉ̃ cucèèxʉ̃
na tama cuxʉ̃ chapoxcuxʉ̃cèx.
33 —Rü cuma rü chita nüxʉ̃ nüxʉ̃ cungechaʉ̃ i ngẽma
cumücü i cuxʉ̃ nangetanüxʉ̃, yexgumarüʉ̃ ga choma rü cuxʉ̃
nüxʉ̃ na changechaʉ̃xʉ̃rüʉ̃ ga yema choxʉ̃ cungetanüxʉ̃”,
ñanagürü nüxʉ̃.
34 —Rü poraãcü nanuxũchi ga yema ãẽxgacü. Rü norü chu-
raragüxʉ̃ namu na napoxcugüãxʉ̃cèx ga yema yatü ñu̱xmata
guxʉ̃ nüxʉ̃ naxütanü ga yema nüxʉ̃ nangetanüxʉ̃ —ñanagürü
ga Ngechuchu.
35 Rü ñu̱xũchi ñanagürü ta: —Rü ngẽxgumarüʉ̃ tá pemaã
nanaxü ya Chaunatü ya daxũgucü i ngẽxguma tama wüxichigü
aixcüma peenexẽgüaxʉ̃ nüxʉ̃ perüngümaegu i ngema chixexʉ̃
i pemaã naxüxʉ̃ —ñanagürü.

19

Parichéugü rü Ngechuchuna nacagüe i táxmèxchiga
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

1 Rü yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü inaxũãchi ga
Gariréaarü naãnewa. Rü natü ga Yudáʉ̃ãrü tocutüwa naxũ ga
Yudéaarü naãnewa.
2 Rü muxʉ̃ma ga duʉ̃xʉ̃gü nawe narüxĩ, rü nüma ga
Ngechuchu rü yéma nanameẽxẽẽ ga yema i̱daaweexʉ̃.
3 Rü Ngechuchucèx naxĩ ga ñuxre ga Parichéugü, rü nüxna
nacagü rü ñanagürügü: —¿Cuxcèx namexʉ̃ i wüxi i yatü na
ínatáxmèxmarexʉ̃ ega i̱tacü rü chixexʉ̃ taxü̱xgu ya naxmèx? —
ñanagürügü. Rü yemaãcü nüxna nacagü yerü Ngechuchuxʉ̃
chixexʉ̃gu nanguxẽẽgüchaʉ̃.
4 Rü Ngechuchu nanangãxʉ̃ rü ñanagürü: —¿Taguma ẽxna
nawa pengúe i ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxʉ̃ i nüxʉ̃ ixuxʉ̃
ga noxri Tupana naxü̱xgu ga duʉ̃xʉ̃gü, rü yatüxʉ̃ rü ngecüxʉ̃
na naxüxʉ̃?
5 —Rü ñanagürü ga Tupana:
“Rü ngẽmacèx ya yatü rü tá nanatü rü naẽna nixũgachi na
namèxmaã inaxãũxʉ̃cèx. Rü ngẽmaãcü i ngẽma taxre rü
ñoma wüxitama i duʉ̃xʉ̃rüʉ̃ tá nixĩgü”.
6 —Rü ñu̱xũchi tama taxre nixĩ, rü wüxitama nixĩ. Rü ngẽmacèx
taxucürüwa texé nügüna tayaxĩgachitanüxẽẽ i ngẽma taxre i
Tupana nügüna mugüxʉ̃ —ñanagürü.

7 Rü yexguma Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: —
¿Tu̱xcüŭ nixĩ ga Moĩché ga duŭxŭgümaã nüxŭ yaxuxŭ rü
ngẽxguma texé tümamèxŭ ítáxchaŭgu rü name nixĩ i wüxi i
popera i tèxgüpane ngĩxna taxã, rü ñu̱xũchi ngĩxŭ ítatèx? ñaxŭ
—ñanagürügü.
8 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pegagu nixĩ
ga Moĩché ga tama pexna nachúxãxŭ na pexmèxŭ ípetáxŭ.
Yerü nüma nüxŭ nacuèx na tama aixcüma peyaxõgüxŭ.
Natürü noxriarü ügügu rü tama yemaãcü nixĩ.
9 —Rü choma pemaã nüxŭ chixu rü tama name na texé
tümamèxŭ ítáxŭ ega tama naĩ ya yatümaã nangẽãẽxŭgagu
yixĩgu. Rü ngẽxguma chi yima yatü rü ñu̱xũchi naĩ i ngemaã
naxãxmèxgu, rü chixexŭ naxü, rü ñoma naĩ i ngemaãmare
nangẽãẽxŭrüŭ nixĩ. Rü texé ya ngĩmaã ãmaxẽ i ngẽma nge i
ngĩte ngĩxŭ ítèxcü, rü ñoma naĩ i ngemaãmare itapexŭrüŭ tixĩ
—ñanagürü ga Ngechuchu.
10 Rü ñu̱xũchi ga norü ngúexŭgü rü ñanagürügü nüxŭ: —Ega
ngẽmaãcü yixĩgu rü name nixĩ i noxtacüma tama naxãmèx ya
yatü rü tama ixãte i nge —ñanagürügü.
11 Rü Ngechuchu norü ngúexŭgüxŭ nangãxŭ rü ñanagürü: —
Taxucürüwa guxŭma i duŭxŭgü nüxŭ nacuèx i ṯacüchiga na
yiĩxŭ i ngẽma ngu̱xẽẽtae. Natürü yíxema Tupana tüxŭ nüxŭ
cuèxẽe̱xẽxĩcatama tixĩ ya nüxŭ cuèxgüxe.
12 —Rü nangẽxma i nagúxŭraŭxŭ i guxchaxŭ na tama
naxãmèxŭcèx ya yatü. Erü nümaxŭ i yatü rü woetama
taxucürüwa naxãmèx erü norü bucüma nangepu̱xüchare.
Rü nümaxŭ i yatü rü taxucürüwa naxãmèx erü
nayauxpu̱xücharee. Rü togü tama naxãmèx erü Tupanaãrü
ngúchaŭxĩcatama naxügüchaŭ. Rü texé ya ngẽmaãcü
maxchaŭxẽ rü marü name i ngẽmaãcü tamaxŭ —ñanagürü ga
Ngechuchu.

Ngechuchu rü buxŭgüxŭ nameãxẽ
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Rü duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga ñuxre
ga buxŭgü na Ngechuchu nüxŭ ingõgüxŭcèx rü namaã
nayumüxẽxŭcèx. Natürü ga Ngechuchuarü ngúexŭgü
rü inanaxügüe ga na yangagüãxŭ ga yema duŭxŭgü ga
Ngechuchuxŭtawa buxŭgüxŭ gagüxŭ.
14 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü
ngúexŭgü: —Marü name i chauxŭtawa naxĩ i buxŭgü. ¡Rü
tãxũ i nüxna penachu̱xuxŭ! Erü Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa
rü tümacèx nixĩ ya yíxema ñaã buxŭgürüŭ meã yaxõgüxe
—ñanagürü.
15 Rü ñu̱xũchi ga Ngechuchu rü yema buxŭgüétü naxümẽx.
Rü yemawena inaxũãchi ga yéma.

Wüxi ga ngextü̱xücü ga dĩẽruã̱xŭchicü Ngechuchumaã nidexa
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Rü wüxi ga ngextü̱xücü rü Ngechuchuxŭtawa nangu, rü
nüxna naca, rü ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruŭ ya Mecüx, ¿t̠acü
tá chaxüxŭ na chanayaxuxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ? —
ñanagürü.
17 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¿Tü̱xcüŭ
“Mecü” ñacurügü choxŭ? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya mecü
ixĩcü, rü nataxuma i to. Natürü ngẽxguma cunayauxchaŭgu i
maxŭ i taguma gúxŭ, rü ¡naga naxĩnü i Tupanaãrü mugü! —
ñanagürü.
18 Rü yexguma ga guma ngextü̱xücü rü ñanagürü: —
¿Ngẽxŭrüüxŭ tá nixĩ i Tupanaãrü mugü i naga chaxĩnüxŭ? —
ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —
¡Tãũtáma cumáẽta, rü tãũtáma naĩ i ngemaã icupe, rü tãũtáma
cungĩtèèx, rü tãũtáma doraxŭ quixu i togüchiga!
19 —¡Rü tümaga naxĩnü ya cunatü rü cue, rü nüxŭ nangechaŭ
i cumücügü ngẽma na cugü cungechaŭxŭrüŭ! —ñanagürü.
20 Rü yexguma ga guma ngextü̱xücü rü ñanagürü: —
Guxŭma i ngẽma mugü i nüxŭ quixuxŭ rü woetama chorü
bucüma meã chayanguxẽẽ. ¿Rü t̠acü rü to tá chaxü na choxŭ
nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ? —ñanagürü.
21 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Ega
aixcüma Tupanapẽxewa mecü quixĩxchaŭgu, rü name nixĩ i
namaã cutaxe i guxŭma i curü ngẽmaxŭgü rü togü i ngearü
ngẽmaxŭã̱xgüxŭna cunaxã i ngẽma curü natanü. Rü ngẽxguma
tá cuxŭ nangẽxma i cuchica i daxũguxŭ i naãnewa. Rü ñu̱xũchi
marü name i chowe curüxũ —ñanagürü.
22 Natürü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga guma ngextü̱xücü
rü poraãcü nangechaŭ, yerü namuãrü dĩẽruã̱xŭchi.
23 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ
ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü naguxchaxüchi
nixĩ na wüxi i duŭxŭ i dĩẽruã̱xŭchixŭ rü Tupana ã̱ẽxgacü
íixĩxŭwa na nanguxŭ.
24 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ñoma wüxi i cameyu
na taxucürüwama wüxi ya ucumaxẽtüwa naxüpetüxŭãrü yex-
era narüguxchamaẽ naxcèx i wüxi i duŭxŭ i dĩẽruã̱xŭchixŭ na
yaxücuxŭ i ngextá Tupana ã̱ẽxgacü íixĩxŭwa —ñanagürü.
25 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga norü ngúexŭgü rü
poraãcü nabèi̱xãchiãẽgü. Rü nügüna nacagüe rü ñanagürügü:
—¿Rü texé tá ẽxna tixĩ ya nayaxúxe i maxŭ i taguma gúxŭ? —
ñanagürügü.
26 Rü Ngechuchu nüxŭ nadawenü rü ñanagürü nüxŭ: —
Duŭxŭgü rü taxuacüma nügü namaxẽẽ, natürü Tupanaãxŭ rü

natauxcha na namaxẽxẽẽãxũ —ñanagürü.
27 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxũ: —Pa Corix, toma
rü marü ítanawogü ga guxũma ga torü yemaxũgü na cuwe
tarüxĩxũcèx. ¿Rü ṯacü tá nixĩ i torü natanü i ñṵxmax? —
ñanagürü.
28 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma
pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i Tupana nagu
nangexwacaxũxẽẽxũ i guxũma, rü choma rü ãẽxgacü ya tacü
tá chixĩ. Rü chorü tochica i mexẽchixũwa tá charüto. Rü pema
i 12 i chorü ngúexũgü na chowe perüxĩxũ rü pema rü tá ta
pexũ nangẽxma i perü tochicaxũ i mexẽchixũ i chauxũtawa.
Rü ngẽma tá perütogü na norü maxũchigacèx nüxũ picagüxũ
i guxũma i Yudíugü.
29 Rü guxãma ya yíxema tümapata chauxcèx ítáxe, rü
ẽxna tümaẽneẽgü rü tümaẽyèxgüxũ chauxcèx ítáxe, rü ẽxna
tümanatü rü tümaẽxũ chauxcèx ítáxe, rü ẽxna tümamèx rü
tümaxãcügüxũ rü tümaãrü naãne chauxcèx ítáxe, rü 100
ẽxpṵxcüna i ngẽma noxri tüxũ ngẽxmaxũãrü yexera tá tayaxu.
Rü naẽtü tá tanayaxu i maxũ i taguma gúxũ.
30 —Natürü muxũma i nümaxũ i ñoma i naãnewa duũxũgü
wixpẽxewa ügüxẽẽxũ, rü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana
tá wixweama nanaxügüxẽẽ. Rü muxũma i nümaxũ i ñoma
i naãnewa duũxũgü wixweama ügüxẽẽxũ, rü daxũguxũ i
naãnewa rü Tupana tá wixpẽxewa nanaxügüxẽẽ.

20

Ore ga puracütanüxũgu ixuxũ

1 —Rü ngẽma Tupana ãẽxgacü íixĩxũwa rü ñoma wüxi
ga ubanecüarü yora ga pèxmama norü puracütanüxũ ta
yadaucürüũ nixĩ.
2 Rü yema puracütanüxũmaã nanamexẽẽ na wüxitachinü ga
dĩẽrugu nüxũ na naxütanüãxũcèx ga wüxichigü ga ngunexũgu.
Rü ñṵxũchi naãnewa nanamugü na yéma yapuracüexũcèx.
3 —Rü yixcama ga 9 arü oragu rü ínayadau ga ngextá yatügü
ga puracücèx daugüxũ íngutaquẽxegüxũxũwa. Rü yexma
nüxũ nayangau ga ñuxre ga yatügü ga ngearü puracüãxgüxũ.
4 —Rü ñanagürü nüxũ:
“¡Ngẽma chorü ubanecüwa peyapuracüe! Rü meã tá pexũ
chanaxütanü”, ñanagürü. Rü nümagü rü yéma naxĩ.
5 —Rü yema ubanecüarü yora rü tocuchigu rü wenaxãrü
togü ga puracütanüxũ ta nayadau. Rü tomaẽxpṵxarü oragu
ga yáuanecü rü wenaxãrü yexgumarüũ ta nayadau.
6 —Rü yixcama ga wüximẽẽxpṵxarü oragu ga yáuanecü rü
wenaxãrü ínayadau ga ngextá yatügü ga puracücèx daugüxũ

íngutaquẽxegüxũxũwa. Rü yexma nüxũ nayangau ga ñuxre ga togü ga yatügü ga ngearü puracüã̱xgüxũ. Rü ñanagürü nüxũ:

“¿Tü̱xcüũ i pema rü nuxã perüchomare i guxũ i ñoma i ngunexũgu, rü tama pepuracüe?” ñanagürü.

7 —Rü nümagü nanangãxũgü, rü ñanagürügü nüxũ:

“Tama tapuracüe erü taxúema toxcèx tadau na tüxũ tapuracüexũcèx”, ñanagürügü. Rü yexguma ga yema naãneãrü yora rü ñanagürü nüxũ:

“¡Pema rü ta ngẽma chorü ubanecüwa pexĩ rü peyapuracüe! Rü meã tá pexũ chanaxütanü”, ñanagürü.

8 —Rü yexguma marü nachütagu rü yema naãneãrü yora, rü naxcèx naca ga norü puracütanüxũãrü dauruũ, rü ñanagürü nüxũ:

“¡Naxcèx naca i ngẽma puracütanüxũ. Rü nüxĩra nüxũ naxütanü i ngẽma wixwenaxũchima ngẽma ĩxũ, rü nawa tá icuyacuèxẽẽ i ngẽma nüxĩra ngẽma puracüexũ!” ñanagürü.

9 —Rü yéma naxĩ ga yema puracütanüxũ ga wüximẽẽ̃xpü̱xarü oragu ga yáuanecü puracüwa ĩxũ. Rü wüxichigü ngĩxũ nayauxgü ga wüxitachinü ga dĩẽru.

10 —Rü yemawena rü yéma naxĩ ga yema nüxĩrama puracüexũ ga puracütanüxũ. Rü nümagü nagu naxĩnüẽgu rü yexera tá ngĩxũ nayauxgü ga dĩẽru, natürü nümagü rü ta ngĩxũ nayauxgü ga wüxitachinütama ga dĩẽru ga wüxichigü.

11 —Rü yexguma ngĩxũ nayauxgügu rü inanaxügüe ga chixri na yadexagüxũ nachigagu ga yema naãneãrü yora.

12 —Rü ñanagürügü:

“Yixema rü guxũ i ngunexũgu üèxcüxetüwa tapuracüe, natürü i ñaã puracütanüxũ i wixwenaxũchi íngugüxũ rü wüxi i oratama napuracüe. Natürü ngẽma tüxũ naxütanüãxũẽ̃xpü̱xtama nüxũ nanaxütanü”, ñanagürügü.

13 —Natürü ga yema ubanecüarü yora nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ ga wüxi ga yema puracütanüxũ:

“Pa Chomücüx, tama cuxũ changĩ̱x. ¿Tama ẽxna i wüxitachinügu yiĩxũ ga chomaã cunamexẽẽxũ na cuxũ chanaxütanüxũ i ngẽma puracü?

14 —¡Ñaã i curü dĩẽru, rü íixũ! Rü ngẽma puracütanüxũ i wüxi i oratama puracüexũ, rü choma nüxna ngĩxũ chaxãxchaũ i ngẽma cuxna ngĩxũ chaxãcüẽ́xpü̱x.

15 —¿Tama ẽxna name i ngẽma choma chanaxwèxexũãcüma ngĩmaã na chaxüxũ i chorü dĩẽru? ¿Rü ẽxna quixãũxãchi erü ngẽmaãcü chamecüma?” ñanagürü.

16 —Rü yíxema ñu̱xma duũxũgü wixweama tüxũ ügüxẽẽ̱xẽ, rü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana tá wixpẽxewa tüxũ naxügüxẽẽ. Rü yíxema ñu̱xma duũxũgü wixpẽxewa tüxũ ügüxẽẽ̱xẽ rü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana tá wixweama

tüxʉ̃ naxügüxẽẽ. Erü Tupana rü muxũchiena naxu, natürü noxretama tixĩ ya yíxema tüxʉ̃ nadexe —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü norü tomaẽxpücüna nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Rü yexguma namagu yaxũxgu ga Ngechuchu ga Yerucharéʉ̃wa na naxũxʉ̃ rü noxrüwama naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexʉ̃gü, rü ñanagürü nüxʉ̃:
18 —Pema nüxʉ̃ pecuèx na marü ingaicaxʉ̃ na Yerucharéʉ̃wa ingugüxʉ̃. Rü ngẽma rü duʉ̃xʉ̃gü rü tá chixri chomaã nachopetü. Rü tá paigüarü ãẽxgacügü rü ngúexẽẽruʉ̃gü i ore i mugüwa nguxẽẽtaegüxʉ̃na tá choxʉ̃ namugü. Rü nümagü rü tá chomaã nanaxuegugü na chayuxʉ̃cèx.
19 —Rü tá to i nachiʉ̃ãnecʉ̃ãxna choxʉ̃ namugü. Rü ngẽmagü tá nixĩ i chaugu idauxcüraʉ̃güxʉ̃ rü choxʉ̃ cuaixgüxʉ̃. rü ñuxũchi tá curuchawa choxʉ̃ nipotagü na ngẽxma chayuxʉ̃cèx. Natürü tomaẽxpüx i ngunexʉ̃guwena rü tá wenaxãrü chamaxʉ̃ —ñanagürü.

Wüxi ga ngʉ̃xẽẽcèx íica ga Chaʉ̃tiágu rü Cuáʉ̃ãrü mamá
(Mr 10.35-40)

20 Rü yéma iyexma ga naẽ ga Chaʉ̃tiágu rü Cuáʉ̃. Rü yema taxre rü Zebedéu nanegü nixĩgü. Rü ngĩma rü Ngechuchucèx iyaxũ namaã ga yema taxre ga ngĩnegü. Rü Ngechuchupẽxegu iyacaxãpüxü, rü wüxi ga ngʉ̃xẽẽcèx nüxna iyaca.
21 Rü nüma ngĩxna naca, rü ñanagürü: —¿Ṭacü nixĩ i cunaxwèxexʉ̃? —ñanagürü. Rü ngĩma inangãxʉ̃ rü ngĩgürügü: —Pa Corix, ngẽxguma ãẽxgacüxʉ̃ quingucuchigu rü chanaxwèxe i cunamu na wüxi i ñaã chaune rü curü tügünecüwawa na natoxʉ̃, rü ngẽma to i curü ṭoxwecüwawa na natoxʉ̃ —ngĩgürügü.
22 Natürü Ngechuchu ngĩxʉ̃ nangãxʉ̃ rü ñanagürü: —Pema rü tama nüxʉ̃ pecuèx na ṭacücèx ípeçaxʉ̃. ¿Namaxã chi peporaexʉ̃ i ngẽma ngúxʉ̃ i tá choxʉ̃ üpetüxʉ̃? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxʉ̃gü rü ñanagürügü: —Ngẽmáãcü namaã tá taporae —ñanagürügü.
23 Rü Ngechuchu nanangãxʉ̃ rü ñanagürü nüxʉ̃: —Aixcüma tá nixĩ i chauxrüʉ̃ ngúxʉ̃ pingegüxʉ̃. Natürü ngẽma chorü tügünecüwawa rü chorü ṭoxwecüwawa na perütogüxʉ̃cèx, rü tama choxmẽxwa nangẽxma na pexna chanaxãxʉ̃. Rü Chaunatümẽxẽwa nixĩ na nangẽxmaxʉ̃ i ngẽma, rü nüma tá tüxna nanaxã ya yíxema tümacèx íyiĩxẽ —ñanagürü.

24 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga yema togü ga 10
ga Ngechuchuarü ngúexŭgü, rü Chaŭtiágumaã rü Cuáŭmaã
nanuẽ.
25 Natürü Ngechuchu naxcèx naca rü ñanagürü nüxŭ: —
Pema nüxŭ pecuèx rü guxŭ i nachiŭãnegüarü ãẽxgacügü rü
poraãcü nanamu i norü duŭxŭgü. Rü ngẽma ãẽxgacügü i
taxŭgü rü norü duŭxŭgüarü yora nügü nixĩgüxẽẽ.
26 —Natürü tãũtáma ngẽmaãcü nixĩ i petanüwa. Rü ngẽxguma
texé naxwèxegu na ãẽxgacü tiĩxŭ i petanüwa, rü name nixĩ i
noxri rü guxããrü ngŭxẽẽruŭ tixĩ.
27 —Rü ngẽxguma chi texé i petanüwa naxwèxegu na
tümamücügüeru na tiĩxŭ, rü name nixĩ i noxri rü guxŭma
i tümamücügüarü ngŭxẽẽruŭ tixĩ.
28 —Yerü chomatama i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ rü
tama togü choxŭ rüngŭxẽẽxŭcèx nixĩ i núma chaxũxŭ. Natürü
núma chaxũxŭ na duŭxŭgüxŭ charüngŭxẽẽxŭcèx rü naxcèx
na chayuxŭcèx rü ngẽmaãcü chanaxütanüxŭcèx na muxŭma
i nümagü rü nüxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ —
ñanagürü.

Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga taxre ga ngexetügüxŭ
(Mr 10. 46-52; Lc 18.35-43)

29 Rü yexguma Ngechuchu norü ngúexŭgümaã Yericúarü
ĩãnewa ícho ŭxgu, rü muxŭma ga duŭxŭgü nawe narüxĩ.
30 Rü yéma namacüwawa narütogü ga taxre ga ingexetüxŭ.
Rü yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu na Ngechuchu yéma üpetüxŭ, rü
tagaãcü Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü: —Pa Corix, Pa
Dabítanüxŭx, ¡Cuxŭ tangechaŭtümüŭgü! —ñanagürügü.
31 Rü yema duŭxŭgü ga Ngechuchuwe rüxĩxŭ rü nayan-
gagü na iyanangeèxgüxŭcèx. Natürü nümagü ga yema ingex-
etüxŭ rü yexeraãcü Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü:
—Pa Corix, Pa Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ tangechaŭtümüŭgü! —
ñanagürügü.
32 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yexma nayachiãchi rü
naxcèx naca ga yema ingexetüxŭ. Rü nüxna naca rü ñanagürü:
—¿Ṭacü i penaxwèxexŭ na pexcèx chanaxüxŭ? —ñanagürü.
33 Rü nümagü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Pa Corix,
tanaxwèxe na toxŭ quidauchitanügüxẽẽxŭ —ñanagürügü.
34 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxŭ nangechaŭtümüŭgü,
rü naxẽtügügu ningõgü. Rü yexgumatama nidauchigü, rü
Ngechuchuwe narüxĩ.

21

Yerucharéŭgu naxücu ga Ngechuchu
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Cu 12.12-19)

1 Rü yexguma marü yangaicagügu ga Yerucharéŭwa na
nangugüxŭ, rü nawa nangugü ga guma ĩãne ga Bechagué
ga Oríbunecüarü mèxpŭ̃neãrü ngaicamana yexmane. Rü
Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexŭgü.
2 Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Gua tórü tõxmèxtawa ngẽxmane ya
ĩãnexãcüwa pexĩ! Rü ngẽxma tá ngixŭ pengau i wüxi i buru i
ngẽxma ngaxŭcü namaã i wüxi i ngixãcü i yatüxŭ i ngixŭtagu
irüxãũxŭ. ¡Rü ngixŭ piwẽxŭ, rü nuã chauxŭtawa ngixŭ pega
namaã i ngixãcü!
3 Rü ngẽxguma texé pexna caxgu na t̲acücèx ngixŭ
piwẽxŭxŭ, ¡rü tümamaã nüxŭ pixu rü ñapegügü:
“Torü Cori nangixwèxe namaã i ngixãcü, natürü paxa tá
ngixŭ nawoeguxẽẽ”, ñapegügü tüxŭ! —ñanagürü.
4 Rü yema naxüpetü yerü yemaãcü Tupana nayanguxẽẽ ga
norü ore ga nuxcümaŭxŭ ga norü orearü uruŭ ümatüxŭ ga
ñaxŭ:
5 “¡Yerucharéŭcŭ̃ã̲xgümaã nüxŭ pixu rü ñapegü: ‘¡Dücèx ya perü
ãẽxgacü ya nuã pexŭtawa ũcü! Rü nüma rü tama nügü
yacuèxüŭãcü ínangu, rü wüxi i buruxacüétügumare nax-
aunagü!’ ”
ñanagürü ga yema ore.
6 Rü yexguma ga yema taxre ga norü ngúexŭgü rü yéma naxĩ,
rü nanaxügü ga yema Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ.
7 Rü Ngechuchuxŭtawa ngixŭ nagagü ga yema buru
ngixacümaã. Rü yema norü ngúexŭgü rü naxchirumaã
nanac̲h̲atagü ga yema ngixacü, rü ñũxũchi ga Ngechuchu rü
natagu naxaunagü.
8 Rü yema muxŭma ga duŭxŭgü ga nawe rüxĩxŭ rü nax-
chirumaã nayac̲h̲amatanü ga nama. Rü togü rü naĩxãtü ta
nadaŭgü rü yemamaã nayac̲h̲amatanü ga nama.
9 Rü yema duŭxŭgü ga napẽxegu ãgüxŭ, rü yema
togü ga wixweama ãgüxŭ, rü tagaãcü ñanagürügü: —
¡Nüxŭ ticuèxüxŭgü ya daa ãẽxgacü ya Dabítanüxŭ! ¡Rü
namecümaxüchi ya daa Tupanaẽgagu núma ũcü! ¡Rü pema
rü ta, Pa Daxũcüã̲x, rü nüxŭ picuèxüxŭgü ya Tupana! —
ñanagürügü.
10 Rü yexguma Ngechuchu Yerucharéŭwa ixücuxgu,
rü guxŭma ga yema ĩãnecŭ̃ã̲x rü nanax̲ixãchiãẽgü, rü
ñanagürügü: —¿Texe nixĩ ya daa? —ñanagürügü.
11 Rü yema Ngechuchuwe rüxĩxŭ ga duŭxŭgü rü
nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Daa nixĩ ya Tupanaãrü
orearü uruŭ ya Ngechuchu ya Gariréaanewa ngẽxmane ya
ĩãne ya Nacharétucŭ̃ã̲x ixĩcü —ñanagürügü.

Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa ínanawoxŭ ga duŭxŭgü

ga yéma taxegüxŭ
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Cu 2.13-22)

12 Rü tupauca ga taxŭnegu naxücu ga Ngechuchu, rü
ínanawoxŭ ga yema yéma ṯacümaã taxegüxŭ rü naxcèx tax-
egüxŭ. Rü nanangüegutanü ga norü mechagü ga yema
duŭxŭgü ga yéma Tupanaarü ãmarewa mexŭ ga dĩẽrumaã tax-
egüxŭ rü muxtucugümaã taxegüxŭ.
13 Rü ñanagürü nüxŭ ga yema duŭxŭgü: —Tupanaãrü ore i
ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Chopata rü yumüxẽpataŭ nixĩ”.
Natürü pema rü ngĩtèèxgüxŭpataŭ peyaxĩxẽẽ —ñanagürü.
14 Rü yéma tupauca ga taxŭnewa rü Ngechuchucèx naxĩ ga
ñuxre ga ingexetügüxŭ rü ichixeparagüxŭ. Rü Ngechuchu
nanameẽxẽẽ.
15 Natürü ga paigüarü ãẽxgacügü rü ngúexẽẽruŭgü ga ore ga
mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü nüxŭ nadaugü ga yema mexŭgü
ga taxŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ ga Ngechuchu rü
buxŭgüxŭ naxĩnüẽ ga na ñagüxŭ: —¡Namexẽchi ya daa ãẽxgacü
ya Ngechuchu ya Dabítanüxŭ! —ñagüxŭ. Rü yemacèx ga yema
ãẽxgacügü rü nanuẽ.
16 Rü ñanagürügü Ngechuchuxŭ: —¿Nüxŭ cuxĩnüxŭ i ngẽma
buxŭgü namaã idexagüxŭ? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu
nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngŭ, nüxŭ chaxĩnü. ¿Natürü
taguma ẽxna nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:
“Rü ngẽma buxŭgü i íraxüchixŭ rü õxchanagü rü tá ta cuxŭ
nicuèxüŭgü”,
ñaxŭ? —ñanagürü.
17 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna yéma nixũ, rü ñu̱xũchi
ínaxũxũ ga guma ĩãnewa. Rü ĩãne ga Betániawa naxũ, rü yexma
nayape.

Ngechuchu rü ori̱x ga iguera ga ngearü oõxŭmaã chixexŭ naxuegu
(Mr 11.12-14, 20-26)

18 Rü moxŭãcü ga pèxmama rü yexguma wenaxãrü
Yerucharéŭcèx nataegugu ga Ngechuchu rü nataiya.
19 Rü namacüwawa nüxŭ nadau ga wüxi ga ori̱x ga iguera.
Rü naxcèx nixũ, natürü taxuŭma ga norü oxŭ inayangau,
rü naãtüxŭxĩcatama inayangau. Rü yemacèx ñanagürü nüxŭ
ga yema ori̱x: —Rü tagutáma wena cuxo̱x, —ñanagürü. Rü
yexgumatama narüñexẽ ga yema ori̱x.
20 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga norü ngúexŭgü, rü
nabèi̱xãchiãẽgü. Rü Ngechuchuna nacagüe rü ñanagürügü: —
¿Rü ñuxãcü i ñaã ori̱x i paxama nañexẽxŭ? —ñanagürügü.
21 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Aixcüma pe-
maã nüxŭ chixu rü ngẽxguma chi meã peyaxõgügu rü tama
ngẽma igueramaã chaxüxŭxĩca chi pexü. Natürü yexeraxŭ chi

pexü. Rü ngẽxguma chi daa mèxpũnemaã nüxũ pixuxgu na yaxũgachixũcèx rü taxtü i taxũchiüwa naxũxũcèx, rü pega chi naxĩnü.
22 Rü guxũma i ṯacü i naxcèx ípeçaxũ i perü yumüxẽwa, rü tá penayauxgü ega aixcüma peyaxõgüãcüma naxcèx ípecaxgu.

Ngechuchuna nacagüe na texégagu tupauca ga taxũnewa nangṯxẽẽtaexũ

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Rü Ngechuchu rü tupauca ga taxũnegu naxücu. Rü yexguma yéma ínangṯxẽẽtaeyane rü naxcèx naxĩ ga paigüarü ãẽxgacügü rü Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü. Rü Ngechuchuna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Rü texégagu nixĩ i cunaxüxũ i ngẽma núma cuxüxũ? ¿Rü texé cuxũ tamu na cunaxüxũcèx i ngẽma? —ñanagürügü.
24-25 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Choma rü tá ta pexna chaca, rü ngẽxguma choxũ pengãxũgu i ngẽma pexna naxcèx chaçaxũ, rü choma rü tá ta pemaã nüxũ chixu na ngẽxũrüüxũ i ãẽxgacü na choxũ muxũ na nuã changṯxẽẽtaexũ. ¿Rü texé tanamu ga Cuáũ na duũxũgüxũ ínabaiũxẽẽxũcèx? ¿Pexcèx rü Tupana yiĩxũ ga namucü rü ẽxna duũxũgümare? —ñanagürü. Rü yexguma ga yema ãẽxgacügü rü inanaxügüe ga nügümaã na ya-poragatanücüüxũ. Rü nügümaãtama ñanagürügü: —¿Ñuxũ ñagügüxũ tá? Erü ngẽxguma chi nüxũ ixuxgu na Tupana núma namuxũ rü nüma rü tá ñanagürü tüxũ:

"¿Rü tṯxcüũ ga tama nüxũ peyaxõgüxũ?" ñanagürü tá.

26 —Rü ngẽxguma chi nüxũ ixuxgu na yatügümare núma namuxũ rü taxcèx rü tá naxãũcüma, erü duũxũgü tá tüxũ nadai. Erü nümagü i duũxũgü rü nagu narüxĩnüẽ na Tupana yiĩxũ ga Cuáũxũ núma mucü —ñanagürügü.
27 Rü yemacèx Ngechuchuxũ nangãxũgü rü ñanagürügü: —Tama nüxũ tacuèx ga texé núma na namuxũ ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Choma rü tá ta tãũtáma pemaã nüxũ chixu na texé choxũ muxũ na chanaxüxũ i ngẽma choxna naxcèx peçaxũ —ñanagürü.

Ore ga taxre ga nanegügu ixuxũ

28 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu —¿Ñuxũ ñapegüxũ naxcèx i ñaã ore i tá pemaã nüxũ chixuxũ? Rü wüxi ga yatü rü nüxũ nayexma ga taxre ga nane. Rü wüxi ga guma nanemaã nüxũ nixu rü ñanagürü nüxũ:

"Pa Chaunex, chanaxwèxe i yéa chorü ubaarü buxgüwa cuyapuracü", ñanagürü.
29 —Rü guma nane nanangãxũ rü ñanagürü:

“Choxŭ nawèxtümüŭ na ngẹ̱ma chaxũxŭ”, ñanagürü. Natürü ga yixcamaxŭra rü nagu narüxĩnü rü düxwa yéma nayapuracü.
30 —Rü yixcüra ga guma nanatü rü naĩ ga nanexŭtawa naxũ, rü yexgumarüŭ ta nüxŭ yema ñanagürü. Rü guma nane nanangãxŭ rü ñanagürü:
“Marü name, Pa Pa, rü ngẹ̱ma tá chaxũ”, ñanagürü. Natürü tama aixcüma yéma naxũ.
31 —Rü ñu̱xma chanaxwèxe i chomaã nüxŭ pixu rü ngexcürüücü ga guma taxre ga nane ga aixcüma naxücü ga yema nanatü naxwèxexŭ —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Ga guma nüxĩra namuãcü nixĩ ga naga ĩnücü —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma yatügü i Dumaãrü ãẹ̱xgacücèx dĩẽru ngĩxŭ dexŭ rü ngẽma ngexŭgü i chixri maxẽxŭ tá nixĩ i pexŭpa nüxĩra ichocuxŭ i ngextá Tupana ãẹ̱xgacü íixĩxŭwa.
32 —Yerü Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ rü núma naxũ na pemaã nüxŭ yaxuxŭcèx na ñuxãcü tá na pemaxẽxŭ, natürü ga pema rü tama nüxŭ peyaxõgü. Natürü ga yema yatügü ga Dumaãrü ãẹ̱xgacücèx dĩẽru ngĩxŭ dexŭ rü yema ngexŭgü ga chixri maxẽxŭ rü Cuáŭãxŭ nayaxõgü. Natürü ga pema rü woo nüxŭ na pedaugüxŭ ga ñuxãcü na yaxõgüãxŭ, rü tama nüxŭ perüxoechaŭ i pecüma i chixexŭ na peyaxõgüxŭcèx —ñanagürü.

Ore ga chixexŭ ga puracütanüxŭgu ixuxŭ
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü chanaxwèxe i iperüxĩnüẽ i ñaã to i ore i cuèxruŭ i tá pemaã nüxŭ chixuxŭ. Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga nüxŭ nayexmacü ga wüxi ga norü naãne. Rü yexma nanato ga muxŭma ga ori̱x ga uba. Rü ñu̱xũchi ínanapoxegu, rü nanaxü ga wüxi ga ubaarü yauxtüŭxŭchica rü wüxi ga dauxŭtaechica. Rü ñu̱xũchi ñuxre ga puracütanüxŭna nüxŭ nadauxẽẽ. Rü namaã nanamexẽẽ na ngãxŭgu namaã ngĩxŭ yatoyexŭcèx ga yema ubatanü. Rü ñu̱xũchi ga yema naãneãrü yora rü wüxi ga to ga nachiŭãne ga yaxŭguxŭwa naxũ.
34 —Rü yexguma norü ubaarü buxgüwa nanguxgu, rü yema naãneãrü yora rü yéma nanamugü ga ñuxre ga norü duŭxŭgü na yema puracütanüxŭna ngĩxcèx yaç̱axŭcèx ga yema ubatanü ga nüxna ücü.
35 Natürü ga yema puracütanüxŭgü rü ínanayauxŭ ga yema coriarü duŭxŭgü. Rü nanaç̱uaixgü ga wüxi, rü ga to rü nayamèxŭchigü, rü ga yema to rü nutamaã ínanamuxũchigü.
36 —Rü yema naãneãrü yora rü wenaxãrü noxriarü yexera rümumaẽxŭ ga norü duŭxŭgü yéma namugü. Natürü ga

yema puracütanüxŭgü rü yema togürüŭtama chixri namaã nachopetü.

37 —Rü düxwa ga yema naãneãrü yora rü yéma nanexŭchixŭ namu yerü nüma nagu naxĩnügu rü chi nanega naxĩnüẽ ga yema puracütanüxŭgü.

38 —Natürü yexguma yema cori nanexŭ nadaugügu ga yema puracütanüxŭgü, rü nügümaã ñanagürügü:

“Ngẽmaãrü tá nixĩ i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngĩxã tayamèxgü na tóxrü yiĩxŭcèx!” ñanagürügü.

39 —Rü nayayauxgü, rü toxnamana nanagagü, rü yexma nayamèxgü —ñanagürü.

40 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema paigüarü ãẽxgacügüna naca rü ñanagürü: —¿Rü ngẽxguma ínanguxgu i ngẽma naãneãrü yora, rü ṯacü tá yema puracütanüxŭmaã naxü? —ñanagürü.

41 Rü yema ãẽxgacügü rü Ngechuchuxŭ nangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Ngẽma naãneãrü yora rü tama nüxŭ nangechaŭtümüŭãcüma tá nanadai i ngẽma puracütanüxŭgü i chixri maxẽxŭ. Rü ñu̱xũchi togü i puracütanüxŭgü i meã namaã ngĩxŭ itoyexŭ i dĩẽruna tá nüxŭ nadauxẽẽ —ñanagürügü.

42 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Taguma ẽxna nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ? Erü ngẽmawa rü ñanagürü:

“Rü yima nuta ya mecü ya ĩãrü üruŭgü nüxŭ oechirécü rü ñu̱xma rü yimatama nixĩ ya Tupana nüxĩra yaxücuchicü na namaã inaxügüãxŭcèx ya ĩpata. Rü tórü Cori ya Tupana nixĩ ga naxücü ga yema, rü ñu̱xma rü namexẽchi i taxcèx”,

ñanagürü i ngẽma ore.

43 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ chixu rü woo pexcèxchirẽx na yiĩxŭ i ngẽma naãne i ngextá Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa, natürü pexna tá nanapu. Rü togü i duŭxŭgü i aixcüma Tupanaga ĩnüẽxŭna tá nanaxã.

44 —Rü yima nuta ega texé namaã yarüñaxgu rü tá itapoŭgü. Rü yíxema tümaẹ̱tügu nanguxe ya yima nuta, rü tá tüxŭ niñaĩxmü —ñanagürü ga Ngechuchu.

45 Rü yexguma ga paigüarü ãẽxgacügü rü Parichéugü nüxŭ ĩnüẽgu ga yema ore ga cuèxruŭ ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ, rü nüxŭ nicuèxãchitanü ga nachiga na yiĩxŭ ga yema ore.

46 Rü yexgumatama ga yema ãẽxgacügü rü Ngechuchuxŭ niyauxgüéga. Natürü taxucürüwama nayayauxgü yerü duŭxŭgüxŭ namuŭẽ, yerü nümagü ga duŭxŭgü rü nayaxõgü ga aixcüma Tupanaãrü orearü uruŭ na yiĩxŭ ga Ngechuchu.

22

Ore ga ngĩgüarü petagu ixuxũ
(Lc 14.15-24)

1 Rü Ngechuchu rü wenaxãrü nanangúexẽẽ. Rü ore ga
cuèxruũgu namaã nayaxu, rü ñanagürü nüxũ:
2 —Rü ngẽma Tupana na ãẽxgacü ixĩxũ rü ñoma wüxi ga
nachiũãneãrü ãẽxgacü ga naneãrü ngĩgü üchiücürüũ nixĩ.
3 —Rü norü duũxũgüxũ namu na naxcèx yaçaxũcèx ga
yema duũxũgü ga marü ũpaacü nüxna naxuxũ. Natürü
yema duũxũgü ga marü nüxna naxuchiréxũ rü tama yéma
naxĩxchaũ.
4 —Rü wenaxãrü togü ga norü duũxũgüxũ yéma namugü. Rü
ñanagürü nüxũ:
"¡Ngẽma pexĩ naxũtawa i ngẽma duũxũgü i nüxna chax-
uchiréxũ, rü namaã nüxũ peyarüxu rü marü íname i chorü
õna i taxũ. Rü marü chanadai i chorü wocagü i ingüexũ rü
guxũma marü ínamemare. Rü chanaxwèxe i paxa nuã naxĩ
naxcèx i ñaã chorü peta!" ñanagürü.
5 —Natürü yema duũxũgü ga nüxna naxuchiréxũ rü tama
naga naxĩnüẽ. Rü wüxi rü naãnewa naxũ, rü ga to rü norü
taxepataũwa naxũ.
6 —Rü ga togü rü yema ãẽxgacüarü duũxũgüxũ ínayauxũ rü
nayaçuaixgü ñũxmata nayuexẽẽã.
7 —Rü yexguma ga guma ãẽxgacü rü poraãcü nanu. Rü
norü churaragüxũ yéma namugü na yadaiãxũcèx ga yema
duũxũgü ga máẽtagüxũ, rü na yagugüãxũcèx ga guma norü
ĩãne.
8 —Rü ñũxũchi ñanagürü nüxũ ga norü duũxũgü:
"Guxũma i chorü peta rü marü ínamemare. Natürü ga yema
duũxũgü ga nüxna chaxuchiréxũ rü woetama nüxũ chaxo na
nuã naxĩxũcèx.
9 —¡Rü yéa taxũ i ítamũwa pexĩ, rü nüxna peyaxu i guxũ
i duũxũgü i ngẽma nüxũ pedauxũ, na núma chorü petawa
naxĩxũcèx!" ñanagürü.
10 —Rü yema ãẽxgacüarü duũxũgü rü yéma ítamũwa naxĩ.
Rü nüxna nixuetanü ga guxũma ga duũxũgü ga mexũgü rü
chixexũgü ga nüxũ iyangaugüxũ. Rü yemaãcü duũxũgümaã
nanapa ga guma ãẽxgacüpata.
11 —Rü yexguma ga guma ãẽxgacü rü nixücu nawa ga yema
ucapu ga nawa peta naxüxũ, yerü ínayadau ga yema duũxũgü
ga nüxna naxuxũ. Natürü yéma nüxũ nadau ga wüxi ga yatü
ga tama norü ngèxãẽchirugu icúxũ.
12 —Rü ñanagürü nüxũ:
"Pa Chomücüx ¿ñuxãcü i nuxã cuxücuxũ na tama curü
ngèxãẽchirugu quicúxũ?" ñanagürü. Natürü nüma ga yema
yatü rü nangeèxmare.

13 —Rü yexguma ga guma ãẽxgacü rü ñanagürü nüxŭ ga
yema norü duŭxŭgü:
“¡Meã peyanèĩxpara rü peyanèĩxchacüügü i ñaã yatü, rü
yéama düxétüwa i poraãcü ínaxẽãnexŭwa peyatá! Rü ngẽma tá
narüdoxü rü tá nixŭxchapüta erü poraãcü tá nüxŭ nangũx”,
ñanagürü.
14 —Rü Tupana rü muxũchíena naxu, natürü noxretama
tixĩ ya yíxema aixcüma Tupana tüxŭ ndexe —ñanagürü ga
Ngechuchu.

Dĩẽru i ãẽxgacüna ngixŭ ixãcüchiga
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Rü yexguma ga Parichéugü rü nixĩgachi. Rü noxrüwama
nügümaã nayamexẽẽgü na ṯacü rü oremaã tá Ngechuchuna
nacagüexŭcèx na chixexŭgu nanguxẽẽgüãxŭcèx rü ñũxũchi
ãẽxgacüxŭtawa na ínaxuaxŭgüãxŭcèx.
16 Rü yemacèx Ngechuchuxŭtawa nanamugü ga ñuxre
ga norü duŭxŭgü namaã ga ñuxre ga Erodearü duŭxŭgü
na yema oremaã Ngechuchuna na yacagüexŭcèx. Rü
yexguma Ngechuchuxŭtawa nangugügu rü ñanagürügü: —
Pa Ngúexẽẽruŭx, nüxŭ tacuèx rü aixcüma nixĩ i ngẽma
nüxŭ quixuxŭ i curü ore. Rü aixcüma cunangúexẽẽ i
duŭxŭgü na Tupana naxwèxexŭãcüma namaxẽxŭcèx. Rü
tama duŭxŭgügamare cuxĩnü, erü tama norü düxétüxŭnegu
cudawenü, natürü nacüma nixĩ i cungugüxŭ.
17 —¡Rü tomaã nüxŭ ixu! rü ngẽma dĩẽru ya ãẽxgacü ya tacü
ya Dumacũãx totanüwa yayauxchaŭxŭ, ¿rü namexŭ yiĩxŭ na
nüxna ngĩxŭ taxãxŭ rü ẽxna tama? —ñanagürügü.
18 Natürü Ngechuchu nüxŭ nacuèxama na chixexŭgu
naxĩnüẽxŭ ga yema duŭxŭgü, rü yemacèx ñanagürü nüxŭ:
—Pema nixĩ i togüpẽxewa meã pemaxẽnetaxŭ, natürü peãẽwa
rü chixexŭgu perüxĩnüẽ. ¿Rü tũxcüŭ i chixexŭgu choxŭ
penguxẽẽchaŭxŭ?
19 —¡Choxŭ ngĩxŭ pewé i wüxi i dĩẽru i ngĩmaã ãẽxgacüaxŭ
penaxütanücü! —ñanagürü. Rü yéma naxŭtawa ngĩxŭ nangegü
ga wüxitachinü ga yema dĩẽru.
20 Rü yexguma Ngechuchu ngĩxŭ dèũxgu, rü nüxna naca, rü
ñanagürü —¿Rü texéchicünèxã rü texéégа nixĩ i ngĩgu üxŭ? —
ñanagürü.
21 Rü nümagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Dumacũãx
ya ãẽxgacü ya tacüchicünèxã nixĩ —ñanagürügü. Rü yexguma
ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ãẽxgacüna ngĩxŭ pexã
i ngẽma ãẽxgacüarü ixĩcü, rü Tupanana ngĩxŭ pexã i ngẽma
Tupanaãrü ixĩcü! —ñanagürü.
22 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu, rü nabèĩxãchiãẽgü.
Rü Ngechuchuna ínixĩ.

Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi yuwa ínadagü i duŭxŭgü
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Rü yematama ngunexŭgu rü ñuxre ga Chaduchéugü rü
Ngechuchuxŭtawa naxĩ. Rü nümagü nixĩ ga nagu naxĩnüẽxŭ
na yuexŭ rü tagutáma wena namaxẽxŭ. Rü yemacèx
Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü:
24 —Pa Ngúexẽẽruŭx, Moĩché nüxŭ ixuxgu rü ngẽxguma wüxi
ya yatü naxãmèx rü nangexacüyane nayu̱xgu, rü name nixĩ
i naẽneẽtama ngĩmaã naxãmèx i ngẽma yutecü i naxŭmèx, na
ngẽmaãcü naxãxãcüxŭcèx nüxŭ ya yima naẽneẽ ya marü yucü
—ñanagürü ga yema ore.
25 Rü ñanagürügü ta ga Chaduchéugü: —Nayexma ga
totanüwa ga 7 ga nügüeneẽ. Rü naxãmèx ga guma yacü, natürü
tauta naxãxãcüyane nayu. Rü yexguma ga naĩ ga naẽneẽ nüxĩ
ngĩmaã naxãmèx ga yema ngecü.
26 —Rü guma rü ta nayu, rü nangexacü. Rü yexguma rü
naĩ ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã naxãmèx. Rü yemaãcü gucüma ga
guma 7 ga nügüeneẽ rü ngĩmaã naxãmèx ga yema nge. Rü
gucüma nayue tauta naxãxãcüyane.
27 —Rü yemawena rü ngĩma rü ta iyu ga yema nge.
28 —Rü ngẽxguma yuexŭ wena maxẽgu, ¿rü ngexcürüücü
ga guma 7 ga nügüeneẽ naxmèx tá iyixĩ i ngẽma nge?
Yerü gucüma ga guma 7 ga nügüeneẽ ngĩmaã naxãmèx —
ñanagürügü.
29 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü:
—Pema rü ípetüe erü tama nüxŭ pecuèx i Tupanaãrü ore i
ümatüxŭ, rü tama nüxŭ pecuèx i ñuxãcü na yiĩxŭ i Tupanaarü
pora.
30 —Rü ngẽxguma yuexŭ wena maxẽgu rü taxúetáma
tixãmèxgü rü ẽxna tixãtegü. Erü daxũcŭ̱ã̱x i Tupanaãrü
orearü ngeruŭgürüŭ tá tixĩgü i ngẽxguma.
31 —Pema choxna peca i yuexŭãrü dagüchiga. ¿Natürü tama
ẽxna nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i ngextá Tu-
panatama ngẽmachigaxŭ pemaã íyaxuxŭwa? Erü ngẽma rü
ñanagürü ya Tupana:
32 “Choma nixĩ i Abráŭãrü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü
Acobuarü Tupana”,
ñanagürü. Rü ngẽma orewa nüxŭ tacuèx rü woo ñoma i
naãnewa nayuegu i duŭxŭgü, natürü Tupanaarü ĩnüwa rü
guxŭguma namaxẽ —ñanagürü ga Ngechuchu.
33 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga duŭxŭgü, rü guxŭma
nabèixãchiãẽgü namaã ga norü ngu̱xẽẽtae ga Ngechuchu.

Ngẽma Tupanaãrü mu i guxŭ i norü mugüarü yexera ixĩxŭ
(Mr 12.28-34)

34 Rü nangutaguẽxegü ga Parichéugü ga yexguma nüxũ
naxĩnüẽgu ga ñuxãcü Ngechuchu rü yema Chaduchéugüxũ na
iyanangeèxgüxẽẽxũ.
35 Rü wüxi ga yema Parichéugü ga ore ga mugüwa
ngu̱xẽẽtaexũ rü Ngechuchuxũ chixexũgu nanguxẽẽchaũ.
Rü yemacèx Ngechuchuna naca rü ñanagürü:
36 —Pa Ngúexẽẽruũx, ¿ngẽxũrüüxũ i Tupanaãrü mu nixĩ i
guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ? —ñanagürü.
37 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ngẽma Tu-
panaãrü mu i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ, rü ñanagürü:
"¡Rü nüxũ nangechaũ ya Cori ya curü Tupana i guxũne ya
curü maxũnemaã, rü guxũ i cuãẽmaã, rü guxũ i nagu
curüxĩnüxũmaã!"
ñanagürü.
38 —Rü ngẽma nixĩ i Tupanaãrü mu i guxũ i norü mugüarü yex-
era ixĩxũ. Rü ngẽma nixĩ i nüxĩraũxũ i norü mu ga duũxũgüna
naxãxũ ga Tupana.
39 —Rü ngẽma norü taxre i Tupanaãrü mu, rü ngẽma nüxĩraũxũ
i norü murüũtama nixĩ, rü ñanagürü:
"¡Nüxũ nangechaũ i cumücü ngẽma na cugü
cungechaũxũrüũ!" ñanagürü.
40 —Rü ngẽma taxre i Tupanaãrü mugüwa nixĩ inaxügüxũ
i guxũma i Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxũ rü
nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü namaã
ngu̱xẽẽtaegüxũ —ñanagürü.

¿Texétaa yiĩxũ ya Cristu?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41-42 Rü yoxni ga Parichéugü rü yéma nangutaquẽxegü, rü
Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ñuxũ ñapegüxũ
i pema nüxũ ya Cristu? ¿Rü texétaa yiĩxũ? —ñanagürü.
Rü nümagü ga Parichéugü rü nanangãxũgü rü ñanagürügü:
—Cristu rü nuxcümaũcü ga ã̱xgacü ga Dabítaa nixĩ —
ñanagürügü.
43 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Tü̱xcüũ ga
Dabí ga norü Corimaã naxuaxũ ga Cristu ga yexguma Tu-
panaãẽ ga Üünexũ Dabíxũ idexaxẽẽgu? Yerü ga Dabí rü
ñanagürü:
44 "Tupana rü chorü Cori ya Cristuxũ ñanagürü: '¡Nuã chorü
tügünecüwawa rüto ñu̱xmatáta nüxũ charüporamaẽ i
curü uwanügü na cuga naxĩnüẽxũcèx!' "
45 —Natürü ¿ñuxũcürüwa i Dabítaa yiĩxũ ya Cristu ega
nümatama ga Dabí rü norü Corimaã naxuãgu? —ñanagürü
ga Ngechuchu.

46 Rü taxumaãma nanangãxũgüéga ga yema Parichéugü, rü
bai ga wüxi ga oremaã. Rü yemawena rü guxũma namuũẽ
na ṯacücèx Ngechuchuna nacagüexũ.

23

Ngechuchu rü duũxũgütanüwa ínanaxuaxũ ga Parichéugü rü ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaegüxũ
(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54, 20.45-47)

1 Rü yemawena ga Ngechuchu rü duũxũgüxũ rü norü
ngúexũgüxũ ñanagürü:
2 —Ngẽma ngúexẽẽruũgü i ore i mugüwa nguxẽẽtaegüxũ rü
Parichéugü, rü meãma nüxũ nacuèxgü ga Tupanaãrü ore ga
Moĩché ümatüxũ.
3 —Rü ngẽmacèx name i naga pexĩnüẽ i guxũma i ngẽma
pemaã nüxũ yaxugüxũ. Natürü tama name i nüma na-
maxẽxũãcüma pemaxẽ, erü nüma nüxũ nixugü i mexũ i ore
natürü chixri namaxẽ.
4 —Erü nüma rü poraãcü pexũ namu na naga pexĩnüẽxũcèx
i norü mugü i guxchaxũ i taxucürüwama texé aurexũ. Natürü
nümagütama rü bai i írarüwa naga na naxĩnüẽxũ i ngẽma nawa
pexũ namuxũ.
5 —Rü guxũma i ngẽma naxügüxũ, rü nanaxügü na duũxũgü
nüxũ daugüxũcèx. Rü ina-yangegü i Tupanaãrü ore na
ngẽmaãcü duũxũgü nagu rüxĩnüẽgu rü aixcüma Tupanaãrü
duũxũgü na yiĩgüxũ. Rü nügü nangèxãẽgü na duũxũgü nüxũ
rüdaunüxũcèx.
6 —Rü petagüarü õnawa rü nümagü i Parichéugü
rü nanaxwèxegü i õnaãrü yoraxũtawaxüchi na
natogüxũ na duũxũgü ngema nüxũ rüdaunüxũcèx. Rü
ngutaquẽxepataũgüwa rü nanaxwèxegü na napẽxewaxüchi
ügüxũ i naxmèxwẽxegüwa natogüxũ.
7 —Rü ĩãneãrü ítamũgüwa rü nanaxwèxegü na duũxũgü
meã nüxũ rümoxẽgüxũ ñoma ãẽxgacüxũ meã rümoxẽxũrüũ.
Rü nanaxwèxegü na duũxũgü rü: “Pa Ngúexẽẽruũx” ñagüxũ
nüxũ.
8 —¡Natürü pema rü tãũtáma ngẽmagu perüxĩnüẽ! Erü
guxãma i pema rü pegüeneẽgü pixĩgü, rü wüxixicatama nixĩ ya
perü ngúexẽẽruũ ixĩcü.
9 —Rü tama name i ñoma i naãnecũãxmaã pexãnatü, erü
wüxixicatama nixĩ ya Penatü, rü nüma rü daxũwa nangẽxma.
10 —Rü tama name i texé: “Pa Ãẽxgacüx” ñatarügü pexũ. Erü
chaxicatama nixĩ i perü ãẽxgacü chiĩxũ.
11 —Rü yíxema petanüwa guxããrü yexera ixĩxẽ rü tanaxwèxe
na guxũma i tümamücüarü ngũxẽẽruũ tiĩxũ.
12 —Erü yíxema tügü írütaxe rü Tupana tá tüxũ naxãnexẽẽ.
Natürü yíxema tügü írüxíraxe, rü Tupana tá tüxũ nicuèxüũ.

13 —Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü
Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duũxũgüpẽxewa meã
pemaxẽnetaxũ natürü peãẽwa rü chixexũgu perüxĩnüẽxũ. Rü
wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx erü pegagu nixĩ na tama Tu-
panaxũtawa nangugüxũ i togü i duũxũgü. Rü pema rü ta
rü tãũtáma ngẽxma pechocu, Rü ngẽxgumarüũ ta rü nüxũ pe-
naguxchaxẽẽ na tama ngẽxma nachocuxũcèx i togü i ngẽxma
chocuchaũxũ.
14 —Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü
Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duũxũgüpẽxewa meã
pemaxẽnetaxũ natürü peãẽwa rü chixexũgu perüxĩnüẽxũ. Rü
wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx erü tüxna penapuxũ ya tümapata
ya yíxema yutegüxe. Rü ñu̱xũchi penamèxẽẽ i perü yumüxẽgü
na duũxũgü nagu rüxĩnüẽgu rü aixcüma mexũ i Tupanaãrü
duũxũgü na pixĩgüxũ. Rü ngẽmacèx pema tá nixĩ i togü i
duũxũgüarü yexera pepoxcuexũ.
15 —Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü
Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duũxũgüpẽxewa meã
pemaxẽnetaxũ natürü peãẽwa rü chixexũgu perüxĩnüẽxũ. Rü
wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx erü guxũwama pexĩ na togü i
duũxũgümaã nüxũ peyarüxuxũcèx i ore na wüxitama ya duũxẽ
pexrüũ na yaxõxũcèx. Rü ngẽxguma marü pexũ tanguũxgu,
rü tüxũ pechixexẽẽ na düxwa taxreẽxpü̱xcüna perü yexera
chixexũwa tangẽxmaxũcèx.
16 —Pa Ngúexẽẽruũgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxũ rü Pa
Parichéugüx, pema rü ñoma cuèxruũgü i ngexetüxũrüũ pixĩgü.
Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erü nüxũ pixuxgu rü:

“Ngẽxguma texé ya tupauca ya taxũneegagu ṯacücèx ix-
unetagu, rü marü name ega tama tayanguxẽẽgu i ngẽma
tümaãrü uneta”, ñaperügügü. Natürü ngẽxguma texé tupauca
ya taxũneãrü dĩẽruégagu ṯacücèx ixunetagu, rü:

“Tanaxwèxe i aixcüma tayanguxẽẽ i ngẽma tümaãrü uneta”,
ñaperügügü.
17 —Pema rü pengẽãẽgü rü ñoma pengexetügüxũrüũ
pixĩgü. ¿Pexcèx rü ṯacü nixĩ i yexera rümemaẽxũ, tupauca
ya taxũneãrü dĩẽru rü ẽxna nümatama ya tupauca ya nagagu
naxüünene i ngẽma dĩẽru?
18 —Rü tupauca ya taxũnewa nangẽxma i ngẽma ãmarechica
i ngexta Tupanacèx ínadaiaxũwa i naxũnagü na Tupanana
naxãmarexũcèx. Rü pema rü ñaperügügü:

“Rü ngẽxguma texé ya tupauca ya taxũneãrü
ãmarechicaégagu ṯacücèx ixunetagu, rü marü name ega tama
tayanguxẽẽgu i ngẽma tümaãrü uneta. Natürü ngẽxguma texé
tupauca ya taxũneãrü ãmarechicawa ngẽxmaxũ i ãmareégagu

tacücèx ixunetagu, rü tanaxwèxe i aixcüma tayanguxẽẽ i ngẽma tümaãrü uneta”, ñaperügügü.

19 —Pema rü pengẽãẽgü rü ñoma pengexetügüxŭrüŭ pixĩgü. ¿Pexcèx rü tacü nixĩ i yexera rümemaẽxŭ, rü yima tupauca ya taxŭneãrü ãmarechicawa ngẽxmaxŭ i ãmare rü ẽxna nümatama ya tupauca ya taxŭneãrü ãmarechica i nagagu naxüünexŭ i ngẽma ãmare?

20 —Erü yíxema tupauca ya taxŭneãrü ãmarechicaégagu tacücèx ixunetaxe, rü tama ngẽma nachicaégaguxicatama itaxuneta, natürü ngẽma ãmare i ngẽma nachicawa ngẽxmaxŭegagu rü ta itaxuneta.

21 —Rü yíxema tupauca ya taxŭneegagu tacücèx ixunetaxe, rü tama ngẽma tupaucaégaguxicatama itaxuneta, natürü Tupana ya ngéma maxŭcüégagu rü ta itaxuneta.

22 Rü yíxema daxũguxŭ i naãneegagu tacücèx ixunetaxe, rü Tupanaãrü toruŭegagu rü ta itaxuneta, rü ngẽxgumarüŭ ta Tupana ya ngema rütocüégagu rü ta itaxuneta.

23 —Pa Ngúexẽẽruŭgü i Ore i Mugüwa Ngüxẽẽtaegüxŭ rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duŭxŭgüpẽxewa meã pemaxẽnetaxŭ, natürü peãẽwa rü chixexŭgu perüxĩnüẽxŭ. Rü wüxi i ngechaŭ nixĩ i pexcèx, erü woo tacü i íraxŭ i pexŭ ngẽxmaxŭ rü Tupanana penaxã i ngẽma nüxna üxŭ. Natürü tama naga pexĩnüẽ i Tupanaãrü mugü i guxŭ i mugüarü yexera ixĩxŭ. Erü pexŭ nataxu na ãẽxgacügü i aixcüma meãma duŭxŭgümaã icuèxgüxŭ na pixĩgüxŭ, rü pexŭ nataxu na duŭxŭgü pexŭ nangechaŭtümüŭgüxŭ, rü aixcüma meã Tupanamaã pixaixcümagüxŭ. Rü guxŭma i ngẽma nixĩ i Tupana naxwèxexŭ na penaxüxŭ, tama nüxŭ ipeyarüngümaẽãcüma i ngẽma mexŭ i marü pexüxŭ.

24 —Pa Cuèxruŭgü i Ngexetügüxŭx, pema rü guxŭma i mugü i woo íraxüchixŭ rü meãma penaxaure, natürü tama Tupana naxwèxexŭãcüma pemaxẽ. Pema rü ñoma wüxi i duŭxŭ i tunücèx norü axexŭ bapetüxŭ rü ñüxũchi arü wüxi i cameyu ixaxwetaŭxŭrüŭ pixĩgü.

25 —Pa Ngúexẽẽruŭgü i Ore i Mugüwa Ngüxẽẽtaegüxŭ rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duŭxŭgüpẽxewa meã pemaxẽnetaxŭ natürü peãẽwa rü chixexŭgu perüxĩnüẽxŭ. Rü wüxi i ngechaŭ nixĩ i pexcèx, erü perü düxétüxŭnewaxicatama pegü pemexẽẽchaŭ, natürü perü maxŭwa rü poraãcü pichixe. Erü penawomüxẽẽãcüma poraãcü naxcèx pengĩx i duŭxŭgüarü ngẽmaxŭgü, rü pegüguxicatama perüxĩnüẽ.

26 —Pa Parichéugü i Ñoma Ngexetüxŭrüŭ Ixĩgüxŭx, name nixĩ i pegü pimexẽẽ i perü aixepewa i perü maxŭwa. Rü ngẽxguma tá nixĩ i perü düxétüwa rü tá ta pimexŭ.

27-28 —Pa Ngúexẽẽruŭgü i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxŭ
rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duŭxŭgüpẽxewa meã
pemaxẽnetaxŭ natürü peãẽwa rü chixexŭgu perüxĩnüẽxŭ. Rü
wüxi i ngechaŭ nixĩ i pexcèx, erü ñoma yuetachiquẽxegü
i düxétüwa cómüxŭmaã chauxetügüxŭ natürü aixepewa
rü yuetachinaxãmaã rü nagúxŭraŭxŭ i ãũãchixŭmaã
napagüxŭrüŭ pixĩgü. Erü perü düxétüwa i duŭxŭgü nüxŭ
ídaugüxŭwaxicatama pime, natürü aixepewa i peãẽwa rü
poraãcü pichixe.

29 —Rü wüxi i ngechaŭ nixĩ i pexcèx, Pa Ngúexẽẽruŭgü
i Ore i Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü Pa Parichéugüx. Pema
rü peyamecagü ga naxchiquẽxegü ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tu-
panaãrü orearü uruŭgü rü yema duŭxŭgü ga imexŭ ga
yuexŭ.

30 —Rü ñu̱xũchi ñaperügügü:

“Rü yexguma chi nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigü maxẽyane
imaxẽgu, rü tãũ chima nüxŭ tarüngŭxẽẽ ga na nadaiãxŭ
ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü”,
ñaperügügü.

31 —Rü ngẽma oremaã rü pegü pengo̱xẽẽ na nataagü
pixĩgüxŭ ga yema duŭxŭgü ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü
orearü uruŭgüxŭ dèi̱xŭ.

32 —¡Ẽcü, noxtacüma chomaã rü ta peyanguxẽẽ̱x ga yema
chixexŭ ga nuxcümaŭgüxŭ ga perü o̱xigü ügüexŭ!

33 —Pa Ãxtapearü Duŭxŭgüx, pema rü poraãcü pichixe.
¿Ñuxãcü tá naxchaxwa pibuxmü ya yima üxü ya Tupana tá
namaã pexŭ poxcuene?

34 —Rü ngẽmacèx i choma rü tá pexcèx núma chanamugü
i Tupanaãrü orearü uruŭgü, rü yatügü i mexŭgü i nüxŭ
cuèxüchigüxŭ, rü ngúexẽẽruŭgü i mexŭgü. Natürü pema
rü tá curuchawa peyapotagüãcüma penadai i ñuxre. Rü
togü rü ngutaquẽxepataŭgüwa rü tá peyac̱uaixgü, rü togü
rü ĩãnechigüwa rü tá nawe pingẽxŭtanü na chixexŭ namaã
pexügüxŭcèx.

35 —Natürü Tupana tá pexŭ napoxcue naxcèx i guxŭma ga
norü duŭxŭgü ga imexŭgü ga perü o̱xigü dèi̱xŭ. Rü Abéwa
nixĩ ga inaxügüãxŭ ga na nadaiãxŭ rü Chacaría ga tupauca ga
taxŭnegu peyamèxgücügu nixĩ ga yacuáxŭ ga yema.

36 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü guxŭma ga yema
chixexŭcèx rü Tupana tá nanapoxcue i duŭxŭgü i ñomaŭcüü
maxẽxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Yerucharéŭcŭ̱ã̱x ga duŭxŭgücèx naxaxu
(Lc 13.34-35)

37 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pa Yerucharéŭcŭ̱ã̱x,
pema penadai i Tupanaãrü orearü uruŭgü, rü nutamaã

ípenamuxũchigü i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i pexcèx núma namugüxŭ. Rü ñuxreẽxpũxcüna wüxigu chaugüxŭtagu pexŭ chanutaquẽxexẽẽchaŭ ñoma wüxi i ota i naxãcüxã nügütüŭgu tüxŭ nutaquẽxexŭrüŭ. Natürü pema rü tama penaxwèxe.

38 —Dücèx i ñũxma ya perü ĩãne, rü Tupana tá ínanatèx.

39 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü tãũtáma wena choxŭ pedau ñũxmatáta daxũguxŭ i naãnewa ne chaxũ. Rü ngẽxguma rü tá choxŭ pedaugü rü tá ñaperügügü:

"Namexẽchi nixĩ ya yima Cori ya Tupana núma namucü", ñaperügügü tá —ñanagürü ga Ngechuchu.

24

Ngechuchu nanaxunagü na tupauca ga taxŭne rü tá nagu na napogüexŭ
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Rü yexguma tupauca ga taxŭnewa ínaxũũxgu ga Ngechuchu, rü norü ngúexŭgü naxcèx naxĩ. Rü ñanagürügü nüxŭ: —Dücèx, Pa Corix, ñuxãcü nimexẽchi ya daa tupauca ya taxŭneãrü ĩpatagü —ñanagürügü.

2 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Pema nüxŭ pedaugü ya guxŭnema ya yima tupauca ya taxŭneãrü ĩpatagü. Natürü pemaã nüxŭ chixu rü aixcüma guxŭnema ya daa ĩpatagü rü tá nagu napogüe. Rü naxtapũxarü nutagü rü taxucütáma nügüétü naxüxüra, rü bai ya wüxi —ñanagürü.

Cuèxruŭgü i tá nüxŭ idauxŭ naxŭpa na nagúxŭ i naãne
(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24, 21.7-24)

3 Rü ñũxũchi guma Mèxpŭ́ne ga Oríbunecügu ãẽganewa naxĩ. Rü yexguma guma mèxpŭ́newa natõxgu ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxicatama naxŭtawa naxĩ na noxrüwama nüxna nacagüexŭcèx. Rü ñanagürügü: —Tanaxwèxe i tomaã nüxŭ quixu na ñuxgu tá nangupetüxŭ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ. ¿Rü ṭacü tá nixĩ i norü cuèxruŭ i nawa nüxŭ tacuáxŭ i ñuxgu tá wena núma na cuxũxŭ rü tá na nagúxŭ i naãne? —ñanagürügü.

4 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Pexuãẽgü na taxúema pexŭ womüxẽẽxŭcèx!

5 —Erü muxũchixŭ i duŭxŭgü tá ínangugü, rü chaugu tá nügü nicũxgü rü tá ñanagürügü:

"Choma nixĩ i Cristu", ñanagürügü tá. Rü muxũchixŭ i duŭxŭgüxŭ tá nawomüxẽẽ.

6 —Rü tá nüxŭ pexĩnüẽchiga na nügü nadèḭxŭ i ñuxre i nachiŭãnegü rü nügü na nadaixchaŭxŭ i togü i nachiŭãnegü. ¡Natürü tãũtáma ngẽmacèx pebèḭxãchiãẽgü! Erü woetama ngẽmaãcü tátama nangupetü i noxrix. Natürü tãũtáma naãneãrü gũx nixĩ i ngẽma.

7 —Erü wüxi i nachiŭãne rü to i nachiŭãnemaã tá nügü
nadai. Rü wüxi i ãẽxgacü rü to i ãẽxgacümaã tá nanu, rü norü
churaragü rü ngẽma to i ãẽxgacüarü churaragümaã tá nügü
nadai. Rü tá taiya nangux, rü tá nataxüchi i daaweanegü, rü
muxŭma i nachicawa rü tá naxĩãxãchiane.
8 —Rü guxŭma i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü ngẽma nixĩ
i norü ügümare i ngẽma ngúxŭ i tá ngupetüxŭ.
9 —Rü ngẽxguma i togü i duŭxŭgü rü tá pexŭ ínayauxŭ na
chixexŭ pemaã naxügüxŭcèx. Rü tá pexŭ nadai. Rü guxŭ i
naãnewa i duŭxŭgü rü tá pexchi naxaie, erü chorü duŭxŭgü
pixĩgü.
10 —Rü ngẽxguma rü tá muxũchixŭ i chorü duŭxŭgü
ínanatèxgü i chorü ore, rü nügütanüwa rü tá nügüchi naxaie.
Rü nügüechita tá ãẽxgacüxŭtawa nügü ínayaxuaxŭgü.
11 —Rü muxũchixŭ i orearü uruŭgüneta tá ínangugü. Rü tá
nüxŭ nixugügü na Tupana yiĩxŭ ya núma namugücü na nüxŭ
yaxugüxŭcèx i ore. Rü ngẽmaãcü tá muxũchixŭ i duŭxŭgüxŭ
nawomüxẽẽgü.
12 —Rü poraãcü tá nangẽxma i chixexŭ, rü ngẽmagagu rü
muxũchixŭtáma i duŭxŭgü rü tãũtáma nügü nangechaŭgü.
13 —Natürü yíxema naetüwa meã Tupanaãxŭ yaxõõmáxẽ rü
yíxema tá tixĩ ya aixcüma nayaxúxe i maxŭ i taguma gúxŭ.
14 —Rü ngẽma Tupanaãrü ore i mexŭ rü guxŭ i naãnewa tá
nüxŭ nixugügü na guxŭ i duŭxŭgü nüxŭ na cuèxgüxŭcèx. Rü
ngẽmawena tá nixĩ i nagúxŭ i naãne.
15 —Rü nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Danié
nachiga nanaxümatü i ngẽma chixexŭ i Tupanapẽxewa
ãũãchixŭ i ínguxchaŭxŭ. Rü ngẽxguma nüxŭ pedèuxgu
na tupauca ya taxŭnewa nangóxŭ i ngẽma chixexŭ i
Tupanapẽxewa chixexüchixŭ, rü name nixĩ i pexuãẽgü.
16 —Rü ngẽxguma ngẽma üpetügu, rü ngẽma Yudéaanewa
ngẽxmagüxŭ i duŭxŭgü rü nanaxwèxe na mèxpŭ́neãnewa
nabuxmüxŭ.
17 —Rü ngẽma ngunexŭgu ega texé tümapataèxtüwa
ngẽxmagu, rü tama name i tümapatagu tayangaxi na tümaãrü
ngẽmaxŭ tayayaxuxŭcèx.
18 —Rü texé ya tümaãnewa ngẽxmaxẽ rü tama name i
tümapatacèx tataegu na tümachirugü tayayaxuxŭcèx.
19 —Rü ngẽma ngunexŭgügu rü wüxi i ngechaŭ tá nixĩ
i tümacèx ya yíxema ngeãxtagü ya tacharaŭgüxe rü yíxema
imaĩxãcügüxe.
20 —¡Rü Tupanana naxcèx peca i perü yumüxẽwa na tama
gáuane ixüyane rü ẽxna ngŭxchigaarü ngunexŭguyane pexŭ
na nangupetüxŭcèx i ngẽma chixexŭ!
21 —Erü ngẽma ngunexŭgügu rü poraãcü tá nangẽxma i

ngúxũ̃ ga noxri naãne ixügügumama taguma yexmaxũ̃, rü
ngẽmawena rü tagutáma wena nangẽxma.
22 —Rü ngẽxguma Tupana tama nanoxrexẽẽgu i ngẽma
ngunexũ̃gü, rü taxúetáma tamaxũ̃. Natürü Tupana tá
nananoxrexẽẽ i ngẽma ngunexũ̃gü tümacèx ya yíxema nüma
tüxũ̃ nadexe.
23 —Rü ngẽxguma texé pexũ̃ ñagügu:
“Dücèx, daa nixĩ ya Cristu” ñagügu, rü ẽxna:
“Gua nixĩ ya Cristu” ñagügu, ¡rü tama name i nüxũ̃
peyaxõgü!
24 —Erü Cristugüneta rü Tupanaãrü orearü uruũ̃güneta
tá ínangugü. Rü tá nanaxügü i muxũma i cuèxruũ̃gü i
taxũ̃gü na ngẽmaãcü, ega nüxũ̃ natauxchagu, na tüxũ̃ na-
womüxẽẽgüxũ̃cèx ètxrüxe ya yíxema duũ̃xẽgü ya Tupanatama
tüxũ̃ dexe.
25 —Dücèx, naxũ̃pa na nangupetüxũ̃ i guxũma i ngẽma
ngúxũ̃, rü marü pemaã nüxũ̃ chixu i nachiga.
26 —Rü ngẽmacèx i ngẽxguma duũ̃xũ̃gü ñagügu pexũ̃:
“Dücèx, yéa taxúema íxãpataxũ̃wa nangẽxma ya Cristu”,
ñagügu, rü tama name i ngema pexĩ. Rü ngẽxguma ñagügu
pexũ̃:
“Dücèx, nuã ucapuwa nangẽxma ya Cristu”, ñagügu, rü tama
name i nüxũ̃ peyaxõgü.
27 —Erü ñoma wüxi i bètxbẽxane i guxũwama
nangóonexẽẽxũ̃rüũ̃ tá nixĩ i ngẽxguma wenaxãrü núma
chaxũxgu i choma i Tupana Nane na duũ̃xũ̃xũ̃ chiĩxũ̃.
28 Rü duũ̃xũ̃gü rü tá chauxcèx nangutaquẽxegü ñoma
ẽxchagü nawemücèx ngutaquẽxexũ̃rüũ̃.

Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma nataegugu ya Tupana Nane ya duũ̃xũ̃xũ̃ ixĩcü
(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33, 17.26-30, 34-36)

29 —Rü nawena i ngẽma ngúxũ̃gü rü tá nixo ya üèxcü, rü
tãũtáma inabáxi ya tauemacü. Rü woramacurigü rü ẽxtagü rü
tá narüyi. Rü guxũma i ñoma i naãne rü üèxcü rü tauemacü
rü woramacurigü rü ẽxtagü rü tá naxĩãxãchitanü rü tá nu ne
nanaxĩmare.
30 —Rü ñuxũchi duũ̃xũ̃gü tá nüxũ̃ nadaugü na ñuxãcü
daxũwa ne chaxũxũ̃. Rü guxũ̃ i nachiũ̃ãnecũ̃ãx i duũ̃xũ̃gü rü
tá naxauxe. Rü tá choxũ̃ nadaugü i ngẽxguma caixanexũ̃gügu
ícharüxĩxgu rü núma chaxũxgu. Rü ngẽxguma i choma rü
ãẽxgacü ya poraxüchicü rü mexẽchicü tá chixĩ.
31 —Rü tá chanamu i chorü orearü ngeruũ̃gü i daxũcũ̃ãx
na yacuegüãxũ̃cèx ya norü cornetagü na ngẽmaãcü
naxĩtaquẽxexẽẽãxũ̃cèx i guxũma i ngẽma duũ̃xũ̃gü i chadexũ̃

i guxŭwama ngẽxmagüxŭ ñu̱xmata naãne iyacuáxŭwa ngẽxmagüxŭ.
32 —¡Iperüxĩnüẽ i ñaã ore i cuèxruŭ i ori̱x i iguerachiga, rü naxcèx pengúe! Rü ngẽxguma ngexwacaxŭxŭ i nachacüügü iyarüyixgu rü naxüátügu, rü ngẽmawa nüxŭ pecuèx na paxa tá taunecü na yiĩxŭ.
33 —Rü ngẽxgumarüŭ tá nixĩ i ngẽxguma nagúxchaŭgu i naãne. Erü ngẽxguma nüxŭ pedèu̱xgu na nangupetüxŭ i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü ngẽmawa tá nüxŭ pecuèx na marü chingaicaxüchixŭ.
34 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü guxŭma i ngẽma nüxŭ chixuxŭ rü tá nangupetü naxŭpa na nayuexŭ i duŭxŭgü i ñomaŭcüü maxẽxŭ.
35 —Rü ñoma i naãne rü ngẽma daxũwa nüxŭ idauxŭ rü tá nagu̱x. Natürü chorü ore rü tagutáma inayarüxo rü aixcüma tá ningu.
36 —Natürü ngẽma ngunexŭ rü ora i nagu tá nangupetüxŭ i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü Chaunatü ya Tupanaxĩcatama nüxŭ nacuèx na ñuxgu tá nangupetüxŭ i ngẽma, rü taxúema ya togue nüxŭ tacuèx. Rü woo i norü orearü ngeruŭgü i daxũcŭã̱x rü tama nüxŭ nacuèxgü, rü woo i choma i Nane na chiĩxŭ rü tama nüxŭ chacuèx na ñuxgu tá nangupetüxŭ i ngẽma.
37 —Rü yexgumarüŭ ga duŭxŭgüxŭ ngupetüxŭ ga yexguma Noe̱ maŭxgu, rü ngẽxgumarüŭ tá ta nüxŭ nangupetü i ngẽxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ.
38 —Rü yexguma, naxŭpa ga guma mucü ga taxüchicü ga guxŭwama inanguanexẽẽcü, rü ga duŭxŭgü rü nachibüe, rü naxaxegü, rü nixãmèxgü rü nixütexacügü ñu̱xmata nawa nangu ga yema ngunexŭ ga nagu Noe̱ naweŭgu ixüexŭ.
39 —Rü noxri ga yema duŭxŭgü rü tama nüxŭ nacuèxgüéga ga i̱acü tá nüxŭ na ngupetüxŭ. Natürü yexguma ínanguxgu ga guma mucü ga taxüchicü ga yema duŭxŭgüxŭ d̲aicü, rü yexguma nixĩ ga nüxŭ yacuèxãchitanüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ tá ta nixĩ i ngẽxguma wenaxãrü núma chaxũxgu i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ.
40 —Rü ngẽma ngunexŭgu rü taxre i yatügü rü wüxi i naãnewa tá nügümaã nangẽxmagü. Rü wüxi tá nixĩ i Tupana igaxŭ rü ngẽma to rü tá ngẽma natèx.
41 —Rü taxre i ngexŭgü tá nügümaã ínacaegü. Rü wüxi tá nixĩ i Tupana igaxŭ rü ngẽma to rü tá ngẽma natèx.
42 —¡Rü pexuãẽgü! Erü tama nüxŭ pecuèx i i̱acü rü ora tá íchangu i chomax.
43 —¡Rü nagu perüxĩnüẽ i ñaã ore! Rü ngẽxguma chi wüxi i ĩpataarü yora nüxŭ cuèxgu na i̱acü rü oragu tá ínanguxŭ i

ngĩtèxáxũ rü tãũ chima nape. Erü nüxna chi nadau ya napata
na tama ngẽxma naxücuxũcèx i ngẽma ngĩtèxáxũ na ṯacücèx
ngẹma yangĩxũcèx.
44 —Rü ngẽmacèx name nixĩ i pexuãẽgü i pemax. Erü ngẽma
ngunexũ i tama nagu íperüxĩnüẽxũgu tá nixĩ i ngürüãchi
íchanguxũ i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ.

Wüxi ga duũxũ ga meã norü coriga ĩnüxũ rü to ga tama meã norü coriga ĩnüxũchiga
(Lc 12.41-48)

45 —¿Rü texé tiĩxũ ya tümaãrü coriarü duũxũ ya aixcüma
yanguxẽẹxẽ rü tümaãẽxũ cuáxe? ¿Tama ẽxna yíxema tiĩxũ ya
tümaãrü cori tüxna ãgaxe na meã nüxna tadauxũcèx rü meã
oragu tanachibüexẽẽxũcèx i norü duũxũgü?
46 Rü tataãẽ ya yíxema coriarü duũxẽ ega ngẽxguma
ínanguxgu i tümaãrü cori rü tüxũ íyanguexũgu na meãma
ítanaxüxũ i ngẽma puracü i nagu tüxũ namuxũ.
47 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma tümaãrü cori rü
tá guxũma i norü ngẽmaxũgüarü dauruũxũ tá tüxũ nixĩxẽẽ.
48-50 —Natürü ngẽxguma chi ngẽma coriarü duũxũ rü wüxi
i yatü i chixexũ yixĩgu, rü chi nagu naxĩnügu na tãũtáma
paxa ínanguxũ i norü cori, rü chi inaxügüãgu na chixri
namuãxũ i namücügü i norü coriarü duũxũgü, rü chi
ngãxẽxũtanügu naxãxgu na namaã nachibüxũcèx rü naxax-
exũcèx, rü ngürüãchi ngẽma ngunexũ rü ngẽma ora i tama
nagu ínanguxẽẽãxũgu rü tá ínangu i norü cori.
51 —Rü poraãcüxüchima tá nanapoxcu i ngẽma norü duũxũ,
ñoma meã maxẽnetaxũ i duũxũgüxũ napoxcuexũrüũ. Rü
ngẹma tá narüdoxü rü nixũxchapüta.

25

Ore ga 10 ga pacügu ixuxũ

1 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Pemaã tá nüxũ chixu i
wüxi i ore na nawa nüxũ pecuáxũcèx i ñuxãcü tá duũxũgüarü
ãẽxgacü na yiĩxũ ya Tupana i ngẽxguma naguxgu i naãne. Rü
iyexma ga 10 ga pacü ga ngĩrü daparinamaã ngĩgüarü petawa
ĩcü na yaxümücügüãxũcèx ga guma yatü ga ingĩxchaũcü.
2 —Rü 5 ga yema pacü rü tama ixuãẽgü. Rü yema naĩ ga 5 ga
pacü rü meãma ixuãẽgü.
3 —Rü yema tama uãẽgücü, rü yexguma ngĩrü daparina
íyangegügu rü tama to ga ngĩrü queruchinu ta íyangegü.
4 —Natürü ga yema uãẽgücü rü to ga ngĩrü queruchinu ta
íyangegü.
5 —Natürü ga guma yatü ga ingĩxchaũcü rü tama paxa
ínangu. Rü düxwa ga yema pacügü rü ipee yerü iyaxtae.

6 —Rü yexguma ngãxʉ̃cüüwa nanguxgu, rü yema pacügü
nüxʉ̃ ixĩnüẽ ga wüxi ga naga ga ñaxʉ̃:
“Domama nixĩ ya yima yatü ya ingĩxchaʉ̃cü. ¡Rü íperüdagü,
rü ípeyadaugü!” ñaxʉ̃.
7 —Rü gu̱xcüma ga yema pacügü rü íirüdagü, rü iyamexẽẽgü
ga ngĩrü daparinagü.
8 —Rü yexguma ga yema 5 ga pacügü ga tama uãẽgücü rü
ngĩgürügügü ngĩxʉ̃ ga yema pacügü ga uãẽgücü:
“¡Íraxʉ̃ i perü queruchinu toxnata pexã, erü torü omügü rü
nixogü!” ngĩgürügügü.
9 —Natürü ga yema pacügü ga uãẽgücü rü ngĩxʉ̃ ingãxʉ̃gü,
rü ngĩgürügügü:
“Taxucürüwa pexna ta taxã, erü ngẽxguma chi pexna ta
taxãxgu rü tãũ chima ningu i toxcèx rü pexcèx. Rü ngẽmacèx
narümemaẽ nixĩ i ngextá namaã ínataxegüxʉ̃wa pegüxʉ̃ nawa
pexĩ”, ngĩgürügügü.
10 —Natürü yexguma ga yema 5 ga pacügü ga tama uãẽgücü
ngĩrü queruchinuwa naxĩyane, rü ínangu ga guma yatü ga
ingĩxchaʉ̃cü. Rü ga yema pacügü ga uãẽgücü rü iyachocu
nawa ga guma ĩ ga nawa iyangĩxʉ̃ne. Rü ñu̱xũchi narüwãxta
ga ĩã̱x.
11 —Rü yemawena íingugü ga yema pacügü ga tama uãẽgücü,
rü ngĩgürügügü:
“¡Pa Corix, toxcèx yawãxna i ĩã̱x!” ngĩgürügügü.
12 —Natürü nüma ga cori, rü ngĩxʉ̃ nangãxʉ̃, rü ñanagürü:
“Pemaã nüxʉ̃ chixu rü aixcüma tama pexʉ̃ chacuèx na
texégü pixĩgüxʉ̃”, ñanagürü.
13 Rü ñu̱xũchi ñanagürü ga Ngechuchu: —¡Ípexuãẽgü! Erü
tama nüxʉ̃ pecuèx i ṯacü rü ngunexʉ̃ rü ṯacü rü ora tá íchangu
i choma i Tupana Nane na duʉ̃xʉ̃xʉ̃ chiĩxʉ̃ —ñanagürü.

Ore ga dĩẽrugu ixuxʉ̃
(Lc 19.11-27)

14 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü ngẽma Tupana
na duʉ̃xʉ̃güarü ã̱ẽxgacü na ixĩxʉ̃ rü ñoma wüxi ga yatü ga
ixũãchichaʉ̃cü ga to ga nachiʉ̃ãnewa na naxũxʉ̃cèxrüʉ̃ nixĩ. Rü
nüma ga guma yatü rü norü duʉ̃xʉ̃gücèx naca, rü nüxna ngĩxʉ̃
naxã ga dĩẽru na nüxʉ̃ ngĩmaã nanguxʉ̃xʉ̃cèx rü ngĩmaã na
ínapuracüexʉ̃cèx.
15 —Rü wüxi ga yema norü duʉ̃xʉ̃na ngĩxʉ̃ naxã ga 5000
tachinü ga dĩẽru. Rü yema tona ngĩxʉ̃ naxã ga 2000 tachinü
ga dĩẽru. Rü yema tona ngĩxʉ̃ naxã ga 1000 tachinü ga
dĩẽru. Rü yemaãcü nanangugü na ñuxãcü tá yema dĩẽrumaã
napuracüexʉ̃ ga wüxichigü ga norü duʉ̃xʉ̃gü rü yemaãcü
wüxichigüna ngĩxʉ̃ naxã ga yema dĩẽru. Rü ñu̱xũchi inaxũãchi
ga yema cori na to ga nachiʉ̃ãnewa naxũxʉ̃cèx.

16 —Rü yema norü duŭxŭ ga 5000 tachinü ga dĩẽru ngĩxŭ
yaxuxŭ, rü ngĩmaã napuracü, rü naĩ ga 5000 tachinü ngĩmaã
nayaxu.
17 —Rü yexgumarüŭ ta ga yema norü duŭxŭ ga 2000 tach-
inü ga dĩẽru ngĩxŭ yaxuxŭ, rü ngĩmaã napuracü, rü naĩ ga 2000
tachinü ngĩmaã nayaxu.
18 —Natürü ga yema norü duŭxŭ ga 1000 tachinü ga dĩẽru
ngĩxŭ yaxuxŭ, rü ngĩmaã ínixũ. Rü ngĩxŭ nixaixmaŭ, rü
yexma ngĩxŭ natèx ga yema norü coriarü dĩẽru.
19 —Rü nuxcüxürama nataegu ga yema duŭxŭgüarü cori. Rü
yexguma ínanguxgu rü inanaxügü ga norü duŭxŭgümaã na
namexẽẽãxŭ ga norü dĩẽruchiga.
20 —Rü nüxĩra norü corixŭtawa naxũ ga yema norü duŭxŭ
ga 5000 tachinü ga dĩẽru ngĩxŭ yaxuxŭ. Rü norü corina ngĩxŭ
naxã ga yema 5000 tachinü. Rü ngĩẹtü ngĩxŭ inaxã ga naĩ ga
5000 tachinü ga ngĩxŭ nayaxucü ngĩmaã ga yema norü cori
nüxna ngĩxŭ ãcü ga dĩẽru. Rü ñanagürü norü corixŭ:

“Dücèx Pa Corix, ñaã iyixĩ ga yema 5000 tachinü ga dĩẽru
ga choxna ngĩxŭ cuxãcü. Marü ngĩmaã chapuracü rü ngĩmaã
cuxŭ ngĩxŭ chayaxu i ñaã naĩ i 5000 tachinü”, ñanagürü.
21 —Rü norü cori rü ñanagürü nüxŭ:

“Pa Chorü Duŭxŭx, wüxi i mexẽchixŭ quixĩ, rü meãma
cupuracü. Rü meã nüxna cudau ga yema noxre ga dĩẽru
ga cuxna ngĩxŭ chaxãcü, rü meãma ngĩmaã cupuracü. Rü
ngẽmacèx i ñu̱xma rü tá rümumaẽcüna cuxŭ chadauxẽẽ. ¡Rü
ixücu i chopatawa rü ngĩxã tataãẽgü!” ñanagürü.
22 —Rü yemawena ínangu ga yema to ga norü duŭxŭ ga 2000
tachinü ga dĩẽru ngĩxŭ yaxuxŭ. Rü ñanagürü norü corixŭ:

“Dücèx Pa Corix, ñaã iyixĩ ga yema 2000 tachinü ga dĩẽru
ga choxna ngĩxŭ cuxãcü. Marü ngĩmaã chapuracü rü ngĩmaã
cuxŭ ngĩxŭ chayaxu i naĩ i 2000 tachinü. Rü ñaã iyixĩ”,
ñanagürü.
23 —Rü norü cori rü ñanagürü nüxŭ:

“Pa Chorü Duŭxŭx, wüxi i mexẽchixŭ quixĩ, rü meãma cupu-
racü. Rü meã nüxna cudau ga yema noxre ga dĩẽru ga cuxna
ngĩxŭ chaxãcü, rü meãma ngĩmaã cupuracü. Rü ngẽmacèx
i ñu̱xmax rü tá rümumaẽcüna cuxŭ chadauxẽẽ. ¡Rü ixücu i
chopatawa rü ngĩxã tataãẽgü!” ñanagürü.
24 —Natürü yexguma norü corixŭtawa nanguxgu ga yema
norü duŭxŭ ga 1000 tachinü ga dĩẽru ngĩxŭ yaxuxŭ, rü
ñanagürü norü corixŭ:

“Dücèx Pa Corix, choma nüxŭ chacuèx rü wüxi i yatü i aüxŭ
quixĩ. Rü cunayaxu i nanetüarü o i ngextá tama ícutoexŭwa,
rü cunabuxarü o̱̱x i nanetü i tama icutoxŭ.

25 —Rü yemacèx chamuŭ. Rü waixŭmügu ngĩxŭ chixaix-
maŭ rü ngĩxŭ ichatèx. Natürü ñaã iyixĩ i ngẽma curü dĩẽru”,
ñanagürü.
26 Rü yexguma ga norü cori rü nanangãxŭ rü ñanagürü:

“Pa Chorü Duŭxŭx, wüxi i chixexŭ rü oxŭ i chorü duŭxŭ
quixĩ. Rü cuma meãma nüxŭ cucuèx rü ngextá tama
íchatoexŭwa rü chanayaxu i nanetüarü o, rü chanabuxarü oõx
i nanetü i tama ichatoxŭ.
27 —Rü yemacèx narümemaẽ chi nixĩ ga bancugu choxŭ
ngĩmaã na cunguxŭxŭ ga chorü dĩẽru na ngẽma choxŭ ngĩxŭ
yamuxẽẽgüxŭcèx, rü ngẽmaãcü mucü ngĩxŭ na chayaxuxŭcèx
i ngẽxguma íchanguxgu”, ñanagürü.
28 —Rü yexguma ga yema cori rü nanamu ga yema togü ga
norü duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ, rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Nüxna ngĩxŭ peyaux i ngẽma dĩẽru, rü ngẽma yatü i 10,000
i dĩẽru nüxŭ ngẽxmaxŭna ngĩxŭ pexã!
29 —Erü yíxema tüxŭ nangẽmèxcü rü yexera tá tüxna ngĩxŭ
taxã, rü ngẽmaãcü tá tüxŭ imuxũchi. Natürü yíxema tüxŭ
nataüxcü rü woo ngẽma noxre i tüxŭ ngẽmèxcü rü tá tüxna
ngĩxŭ tayaxu.
30 —¡Rü yéama düxétüwa i poraãcü ínaxẽãnexŭwa peyatá i
ñaã chorü duŭxŭ i taxuwama mexŭ! Rü ngẽma tá narüdoxü
rü tá nixŭxchapüta”, ñanagürü.

Naãneãrü güxgu rü Cristupẽxegu tá nangutaquẽxegü i guxŭ i nachiŭãnecŭãx i duŭxŭgü na yadexechiãxŭcèx i ngẽma mexŭgü rü na napoxcueãxŭcèx i ngẽma chixexŭgü

31 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Rü ngẽxguma wenaxãrü
núma chaxũxgu i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü
chorü orearü ngeruŭgü i daxũcŭãx rü tá choxŭ naxümücügü.
Rü ãẽxgacü ya tacü tá chixĩ rü chorü tochica i mexẽchixŭwa
tá charüto.
32 —Rü guxŭ i nachiŭãnecŭãx i duŭxŭgü rü tá chopẽxegu
nangutaquẽxegü. Rü choma rü tá chayadexechi ñoma wüxi i
carneruarü dauruŭ i norü carnerugü rü chibugü noxrüwama
mugüxŭrüŭ.
33 —Rü ngẽma choxrü ixĩgüxŭ rü chorü tügünecüwawa tá
chanangẽxmagüxẽẽ. Rü ngẽma tama choxrü ixĩgüxŭ rü chorü
toxwecüwawa tá chanangẽxmagüxẽẽ.
34 —Rü ngẽxguma i choma i tá ãẽxgacü ya tacü na chiĩxŭ rü
ñacharügü tá nüxŭ i ngẽma chorü duŭxŭgü:

“¡Nuã pexĩ i pema ya texé ya Chaunatü ya Tupana tüxŭ
rüngŭxẽẽgüxe, rü penayaxu i ngẽma pechica i ngextá nüma
ãẽxgacü íyiĩxŭwa! Yerü Chaunatü rü pexcèx nanamexẽẽ i
ngẽma pechica ga yexguma tauta naãne naxüxgu.

35 —Rü ngẽmaãcü tá pemaã namecümа yerü yexguma
chataiyagu rü pema rü choxũ pechibüxẽẽ. Rü yexguma
chiṯawagu rü choxũ pexaxexẽẽ. Rü yexguma tama nüxũ
pecuèxgu na texé chiĩxũ rü meã choxũ peyauxgü ga
pepatawa.
36 —Rü yexguma changexchirugu rü choxũ pexüxchiru. Rü
yexguma chiḏaawegu rü choxũ perüngũxẽẽ. Rü yexguma
poxcupataũwa chayexmagu rü choxũ ípeyadau", ñacharügü tá
nüxũ.
37 —Rü ngẽxguma i ngẽma duũxũgü i chadexũ rü ñanagürügü
tá choxũ:
"Pa Corix, ¿ñuxgu ga cuxũ tadauxũ ga na cutaiyaxũ rü cuxũ
tachibüxẽẽxũ? ¿Rü ñuxgu ga cuxũ tadauxũ ga na quiṯaawaxũ
rü cuxũ taxaxẽẽxũ?
38 —¿Rü ñuxgu ga tochixũwa cunguxũ rü meã cuxũ
tayauxgüxũ ga woo tama cuxũ tacuèxgügu? ¿Rü ñuxgu ga
cungexchiruxũ rü cuxũ taxüxchirugüxũ?
39 —¿Rü ñuxgu ga cuxũ tadaugüxũ na quiḏaawexũ rü
ẽxna poxcupataũwa cuyexmaxũ rü cuxũ ítayadaugüxũ?"
ñanagürügü tá choxũ.
40 —Rü choma na ãẽxgacü ya tacü na chiĩxũ, rü tá
chanangãxũ, rü ñacharügü tá:
"Aixcümа pemaã nüxũ chixu rü yexguma nüxũ
perüngũxẽẽgügu i ngẽma chorü duũxũ i yexeraãcü ngearü
ngemaxũáxũ, rü choxũ nixĩ ga perüngũxẽẽgüxũ", ñacharügü
tá nüxũ.
41 Rü ñṵxũchi i choma na ãẽxgacü ya tacü na chiĩxũ, rü
ñacharügü tá nüxũ i ngẽma tama chorü duũxũgü ixĩgüxũ:
"¡Choxna pixĩgachi i pema i perü chixexũcèx poxcuexe! ¡Rü
ngẽma pexĩ nawa ya yima üxü ya taguma ixoxũne ya Tupana
ímexẽẽne naxcèx i ngoxo i Chataná rü norü duũxũgü!
42 —Yerü yexguma chataiyagu rü pema rü tama choxũ
pechibüxẽẽ. Rü yexguma chiṯawagu rü tama choxũ pexaxẽẽ.
43 —Rü yexguma tama nüxũ pecuèxgu na texé chiĩxũ rü
tama meã choxũ peyauxgü ga pepatawa. Rü yexguma
changexchirugu rü tama choxũ pexüxchirugü. Rü yexguma
chiḏaawegu rü poxcupataũwa chayexmagu rü tama choxũ
ípeyadaugü", ñacharügü tá nüxũ.
44 —Rü ngẽxguma i nümagü i tama chorü duũxũgü ixĩgüxũ,
rü ñanagürügü tá choxũ:
"Pa Corix, ¿ñuxgu tochixũwa cungu rü tama meã cuxũ
tayauxgü yerü tama cuxũ tacuèxgü? ¿Rü ñuxgu ga cuxũ
tadaugüxũ ga na cutaiyaxũ, rü ẽxna na quiṯaawaxũ, rü ẽxna
na cungexchiruxũ, rü ẽxna quiḏaawexũ, rü ẽxna poxcu-
pataũwa na cuyexmaxũ, rü tama cuxũ tarüngũxẽẽgüxũ?"
ñanagürügü tá choxũ.

45 —Rü choma na ãẽxgacü ya tacü na chiĩxũ, rü tá
chanangãxũ, rü ñacharügü tá nüxũ:
“Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü yexguma tama nüxũ
perüngũxẽẽgügu ga wüxi ga duũxũ ga yexeraãcü ngearü nge-
maxũáxũ, rü choxũ rü ta tama perüngũxẽẽgü”, ñacharügü tá
nüxũ.
46 —Rü ñu̱xũchi i ngẽma duũxũgü i tama chorü duũxũgü
ixĩgüxũ rü tá poxcu i taguma gúxũwa naxĩ. Natürü ngẽma
duũxũgü i aixcüma meã chauxcèx maxẽxũ rü tá nanayauxgü
i maxũ i taguma gúxũ, —ñanagürü ga Ngechuchu.

26

Yudíugüarü ãẽxgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcü Ngechuchuxũ yayauxgüxũ
(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Cu 11.45-53)

1 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ rüchauxgu ga yema orexũ
na yaxuxũ, rü ñanagürü norü ngúexũgüxũ:
2 —Pema nüxũ pecuèx rü taxre i ngunexũ nataxu na
nangõxgüãxũcèx i ngẽma õna i Üpetüchigaarü petacèx
naxügüxũ. Rü ngẽxguma tá nixĩ i choxũ yayauxgüxũ i chorü
uwanügü na curuchawa choxũ yapotagüxũcèx —ñanagürü.
3 Rü yexgumaũcüü ga paigüarü ãẽxgacügü, rü
ngúexẽẽruũgü ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ, rü
Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü rü nangutaquẽxegü ga
napatawa ga Caipá ga paigüarü ãẽxgacü ixĩcü.
4 Rü yéma nügümaã nanamexẽẽgü na Ngechuchuxũ na-
womüxẽẽgüãcüma na yayauxgüãxũcèx rü na yamèxgüãxũcèx.
5 Natürü nügümaã ñanagürügü: —Taxucürüwama i ñu̱xma
petagu tayayauxgü, erü duũxũgü rü tá tamaã nanuẽ —
ñanagürügü.

Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu inaba ga pumara
(Mr 14.3-9; Cu 12.1-8)

6 Rü Ngechuchu rü Betániãwa nayexma napatawa ga
Chimáũ ga rüchaxünecümaã naxugüãcü.
7 Rü Ngechuchucèx yéma iyaxũ ga wüxi ga ngecü ga
yéma nangecü ga wüxiweũ ga pumara ga tatanüxũchixũ ga
mexẽchicü ga butiyamaã ãchiũxũ. Rü yexguma mechawa
ínachibüyane ga Ngechuchu, rü ngĩma rü naẽrugu inaba ga
yema pumara.
8 Rü yexguma yemaxũ nadaugügu ga Ngechuchuarü
ngúexũgü, rü naãẽwa nangu̱xgü, rü inanaxügüe ga na ñagüxũ.
—¿Tü̱xcüũ ngẽxma inaxaiyaxũ i ngẽma pumara?
9 —Rü narümemaẽ chi nixĩ i tatanüxũgu namaã itaxe, rü
ñu̱xũchi ngẽma dĩẽrumaã nüxũ irüngũxẽẽ i ngẽma duũxũgü i
ngearü ngẽmaxũã̱xgüxũ —ñanagürügü.

10 Rü Ngechuchu nüxŭ naxĩnü. Rü ñu̱xũchi ñanagürü norü
ngúexŭgüxŭ: —¿Tũ̱xcüŭ ngĩxŭ pechixewe i ngẽma nge? Erü
ngẽma chomaã naxüxŭ rü wüxi i mexŭ nixĩ.
11 —Ngẽma ngearü ngẽmaxŭã̱xgüxŭ rü guxŭgutáma
petanüwa nangẽxmagü. Natürü choma rü tãũtáma guxŭgu
petanüwa changẽxma.
12 —Rü ngẽma chomaã naxüxŭ i ñaã ngecü na chaxunegu
nabaãxŭ i ngẽma pumara i yixixŭ, rü ngẽmaãcü inaxü erü
paxa tá chayu rü tá choxŭ inatèxgü. Rü ngẽmacèx nixĩ i
chaxunegu nabaãxŭ i ngẽma pumara.
13 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü guxŭ i naãnewa i
ngextá duŭxŭgü nüxŭ íixugügüxŭwa i Tupanaãrü ore i mexŭ,
rü ñaã ngecü chomaã üxŭ rü tá ta nüxŭ nixugügü. Rü
ngẽmaãcü tá ngĩxna nacuèxãchie i duŭxŭgü —ñanagürü ga
Ngechuchu.

Yuda rü ã̱ẽxgacügümaã nanamexẽẽ na ñuxãcü Ngechuchuxŭ yayauxgüxŭcèx
(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)
14 Rü ñu̱xũchi ga wüxi ga Ngechuchuarü ngúexŭ ga Yuda
ga Icariúte rü paigüarü ã̱ẽxgacügüxŭtawa naxũ rü namaã
nayarüdexa.
15 Rü Yuda rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ñuxre tá choxŭ
penaxütanüxŭ i ngẽxguma pexŭ chanatauxchaxẽẽgu na
Ngechuchuxŭ piyauxgüxŭcèx? —ñanagürü. Rü yexguma
ga nümagü ga paigüarü ã̱ẽxgacügü rü 30 tachinü ga dĩẽrugu
namaã naxuneta.
16 Rü yexgumama inanaxügü ga Yuda ga naxcèx na
nadauxŭ ga ñuxãcü nüxŭ na natauxchaxẽẽgüãxŭ na
Ngechuchuxŭ yayauxgüxŭcèx.

Coriarü õnachiga
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)
17 Rü nawa nangu ga ngunexŭ ga nagu inaxügüxŭ ga yema
peta ga pãũ ga ngearü puxẽẽruŭãxŭ nagu nangõ̱xgüxŭ. Rü
norü ngúexŭgü rü Ngechuchucèx naxĩ, rü ñanagürügü nüxŭ:
—¿Ngextá tá tanamexẽẽ i nachica i nawa nangõ̱xgüxŭ i õna i
Üpetüchigaarü petagu ingõxŭ? —ñanagürügü.
18 Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ngẽ̱ma
ĩãnewa pexĩ, rü yima yatü ya pemaã nüxŭ chaxunetacüpatawa
pexĩ! ¡Rü namaã nüxŭ pixu rü ñapegügü:
“Torü ngúexẽẽruŭ rü ñanagürü: ‘Marü ningaicaxüchi na
chayuxŭ rü nuã cupatawa rü chorü ngúexŭgümaã chananguپetüxẽẽchaŭ i Üpetüchigaarü peta’,” ñaperügügü tá nüxŭ!
19 Rü yéma naxĩ ga yema norü ngúexŭgü. Rü yema
Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭrüŭ nanaxügü. Rü

nanamexẽẽgü ga yema õna ga Üpetüchigaarü petagu tá
nangõxgüxŭ.
20 Rü yexguma nachütagu rü yéma mechawa nachibü ga
Ngechuchu namaã ga yema 12 ga norü ngúexŭgü.
21 Rü yexguma ínachibüeyane, rü Ngechuchu rü ñanagürü
nüxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü wüxie i petanüwa tá
tixĩ ya bexma chauechita choxŭ íyaxuaxŭxẽ —ñanagürü.
22 Rü yexguma ga nümagü ga norü ngúexŭgü rü poraãcü
nangechaŭgü. Rü wüxichigü nüxna nicachigü, rü ñanagürügü:
—Pa Corix, ¿choma ẽxna tá chiĩxŭ ya yíxema cuxŭ íyaxuaxŭxẽ?
—ñanagürügü.
23 Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ngẽma
wüxi ya poratuwa namaã tá chachibüxŭ, rü ngẽma tá nixĩ i
chauechita choxŭ íyaxuaxŭxŭ.
24 —Rü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ rü tá
chayu ngẽxgumarüŭ i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ nüxŭ ix-
uxŭrüŭ. Natürü wüxi i ngechaŭxŭchi nixĩ naxcèx i ngẽma
yatü i choxŭ íyaxuaxŭxŭ. Rü narümemaẽ chi nixĩ ga noxtacüma
tãũ chima na nabuxŭ —ñanagürü.
25 Rü nadexaãchi ga Yuda ga naẽchita íyaxuaxŭxŭ, rü
ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ¿tãũtáma choma nixĩ? —
ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —
Ngẽmáãcü cuma nixĩ —ñanagürü.
26 Rü yexguma ínachibüeyane rü Ngechuchu nanayaxu ga
wüxi ga pãũ. Rü Tupanana moxẽ naxã, rü inanabücu, rü
norü ngúexŭgüxŭ nayanu. Rü ñanagürü: —Ñaã pãũ rü chax-
unechiga nixĩ. Rü ¡penangõ! —ñanagürü.
27 Rü yemawena rü nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binu-
maã ããcuxŭ. Rü yexgumarüŭ ta Tupanana moxẽ naxcèx
naxãxĩra, rü ñu̱xũchi norü ngúexŭgüna nanaxã, rü ñanagürü
nüxŭ: —¡Rü guxãma i pema rü peyaxèü̱x ya daa binu!
28 —Erü daa binu rü nachiga nixĩ ya chaugü ya muxŭma
i duŭxŭgücèx tá ibacü na ngẽmaãcü Tupana nüxŭ nüxŭ
nangechaŭxŭcèx i norü pecadugü. Rü yimawa Tupana
nanangõxẽẽ na aixcüma yiĩxŭ i norü uneta.
29 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü tagutáma wena binu
chayaxaxü ñu̱xmatáta Chaunatü ya Tupana ã̱ẽxgacü íixĩxŭwa
ngexwacaxŭcü ya binu pemaã chayaxèü̱x —ñanagürü.

Ngechuchu nüxŭ nixu rü Pedru rü taxũtáma nügü nixu na norü ngúexŭ yiĩxŭ

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Cu 13.36-38)

30 Rü ñu̱xũchi nawiyaegü ga wüxi ga Tupanaãrü wiyaegu.
Rü yemawena rü guma Mèxpŭ̃ne ga Oríbunecügu ã̱eganewa
naxĩ.

31 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü
ngúexŭgü: —Guxãma i pema rü tá choxŭ ípetèxgü i ñoma i
chütaxŭgu. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
"Tá chayamèx ya carneruarü dauruŭ, rü tá nanaxüanemare i
carnerugü",
ñanagürü i ngẽma ore.
32 —Natürü ngẽxguma marü yuwa ícharüdaxguwena, rü tá
chaxira pexŭpa Gariréaanewa chaxũ —ñanagürü.
33 Rü yexguma ga Pedru rü nanangãxŭ rü ñanagürü: —Rü woo
guxŭma i togü cuxŭ ítèxgu, natürü i chomax rü tãũtáma cuxŭ
íchatèx —ñanagürü.
34 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma cumaã nüxŭ
chixu rü ñomatama i chütaxŭgu rü naxŭpa na otá i̱caxŭ, rü
toma̱ẽxpü̱xcüna tá cugü iquicu̱x na chorü duŭxŭ quiĩxŭ.
35 Rü Pedru nanangãxŭ rü ñanagürü: —Rü woo wüxigu cumaã
chayu̱xgu rü tãũtáma chaugü ichicu̱x na curü duŭxŭ chiĩxŭ —
ñanagürü. Rü guxŭma ga togü ga norü ngúexŭgü rü ta yema
ñanagürügü.

Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayumüxẽ
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã nawa nangugü ga
wüxi ga nachica ga Yechemanígu ã̱egaxŭ. Rü Ngechuchu
rü ñanagürü nüxŭ: —¡Nuã perütogü! Rü paxa yoxni yéa
chayayumüxẽ —ñanagürü.
37 Rü Ngechuchu nügüwe nanagagü ga Pedru rü Zebedéu
nanegü ga Chaŭtiágu rü Cuáŭ. Rü Ngechuchucèx inaxügü ga
na poraãcü nangechaŭxŭ rü nax̱ixãchiãẽxŭ.
38 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Poraãcü
changechaŭ rü nagu charüxĩnü rü ngẽmamaã tá chayu. ¡Rü
nuxa perücho i pemax, rü chauxrüŭ ipedaue! —ñanagürü.
39 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéaxüra naxũ. Rü
waixŭmüãnegu nanangücuchi. Rü nayumüxẽ rü ñanagürü:
—Pa Chaunatüx, ngẽxguma cuma cunaxwèxegu, ¡rü nüxna
choxŭ ínanguxuchixẽẽ i ñaã ngúxŭ i tá choxŭ üpetüxŭ! Natürü
chanaxwèxe i cuxrütama ngúchaŭ cuxü rü tama i choxrü —
ñanagürü.
40 Rü yemawena ga Ngechuchu rü nataegu ga yema norü
ngúexŭgü íyexmagüxŭwa. Rü nüxŭ inayangau ga na ínapeexŭ.
Rü ñanagürü Pedruxŭ: —Pa Pedrux, ¿taxucürüwama ẽxna na-
maã peporae na chomaã ipedauexŭ, rü bai i wüxi i ora?
41 —¡Rü pexuãẽgü rü Tupanana naxcèx pe̱ca na pexŭ
nangŭxẽẽxŭcèx na tama choxŭ ípetáxŭcèx ega ngẽxguma t̲acü
rü guxchaxŭ pexŭ üpetügu! Erü aixcüma peãẽwa rü ípememare,
natürü pexene nixĩ ituraxŭ —ñanagürü.

42 Rü yexguma rü wenaxãrü noxri ínayumüxẽxũcèx nataegu
ga Ngechuchu. Rü wenaxãrü nayumüxẽ, rü ñanagürü: —
Pa Chaunatüx, ngẽxguma tama cunaxwèxegu na nawa choxũ
ícunguxuchixẽẽxũ i ñaã ngúxũ i tá chingexũ, rü marü name i
ngẽma cuma cunaxwèxexũãcüma chomaã cunaxü —ñanagürü.
43 Rü ñu̱xũchi wenaxãrü norü ngúexũgü íyexmagüxũwa
naxũ. Rü nüxũ inayangau ga na ínapeexũ, yerü poraãcü
nayaxtaexüchi.
44 Rü yéma nüxna nixũ, rü wenaxãrü nayayumüxẽ. Rü
noxriãcütama nayumüxẽ.
45 Rü yemawena rü norü ngúexũgü íyexmagüxũwa naxũ.
Rü ñanagürü nüxũ: —¡Ñu̱xma waxi pepee rü iperüngũẽ! Erü
marü nawa nangu i ora na chorü uwanü choxũ iyauxgüxũ rü
pecaduã̱xgüxũna choxũ namugüxũ.
46 ¡Ipechigü rü ngĩxã ítixĩ! Erü marü ñomatáma nixĩ i ngẽma
choxũ íyaxuaxũxũ —ñanagürü.

Ngechuchuxũ niyauxgü
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Cu 18.2-11)

47 Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü ínangu ga
Yuda ga norü ngúexũchirẽx ixĩxũ. Rü nawe narüxĩ ga
muxũma ga duũxũgü ga taramaã rü naĩmaã ixãxnexũ. Rü
yema nixĩ ga duũxũgü ga paigüarü ã̱ẽxgacügü rü Yudíugarü
ã̱ẽxgacügüerugü yéma mugüxũ.
48 Rü ga Yuda ga ínaxuaxũxũ rü marü yema duũxũgümaã
nanamexẽẽ, rü ñanagürü: —Ngẽma nüxũ chachúxuxũ tá nixĩ
i Ngechuchu. Rü ngẽma tá nixĩ i piyauxgüxũ —ñanagürü:
49 Rü yexguma Ngechuchucèx nixũ, rü ñanagürü nüxũ:
—Nuxmaẽ Pa Ngúexẽẽruũx —ñanagürü. Rü ñu̱xũchi nüxũ
nachúxu.
50 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Pa Chomücüx,
¿t̠acüwa nuã cuxũ? —ñanagürü. Rü yexgumatama
Ngechuchuxũ niyauxgü ga yema duũxũgü ga Yudawe rüxĩxũ.
51 Rü wüxi ga Ngechuchumücü nanawẽxechi ga norü tara,
rü paigüarü ã̱ẽxgacüarü duũxũxũ ínadaechinü.
52 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¡Naxchiũgu
yaxücuchi i curü tara! Erü guxãma ya yíxema taramaã nuẽxẽ,
rü taragu tátama tayue.
53 —¿Tama ẽxna nüxũ cucuèx rü ngẽxguma chi choma
chanaxwèxegu, rü Chaunatüna chi naxcèx chaca na choxũ
núma namugüãxũcèx i muxũma i norü orearü ngeruũgü i
daxũcũã̱x na choxũ yanangũxẽẽgüxũcèx?
54 —Natürü ngẽxguma chi ngẽma chaxu̱xgu, rü ¿ñuxãcü chi
ningu i Tupanaãrü ore i ümatüxũ i nüxũ ixuxũ na choma rü tá
chayuxũ?

55 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga yema
duŭxŭgü: —¿Tŭxcüŭ taragü rü naĩxmenèxãgümaã chauxcèx
nuã pexĩ na choxŭ peyarüyauxgüxŭcèx ñoma wüxi i ngĩtèxáxŭ
chiĩxŭrüŭ? Rü guxŭ ga ngunexŭgu rü tupauca ga taxŭnewa
changuxẽẽtae natürü taguma yexma choxŭ piyauxgü.
56 —Natürü guxŭma i ñaã ñuxma ngupetüxŭ, rü
ngẽmaãcü nangupetü na yanguxŭcèx i Tupanaãrü ore
ga nuxcümaŭgüxŭ ga norü orearü uruŭgü ümatügüxŭ —
ñanagürü. Rü yexguma ga guxŭma ga norü ngúexŭgü
rü nüxna nibuxmü. Rü nüxĩcatama yéma nanatèxgü ga
Ngechuchu.

Ãẽxgacügü ga taxŭgüpẽxewa Ngechuchuxŭ nagagü
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Cu 18.12-14, 19-24)

57 Rü Caipá ga paigüarü ãẽxgacüxŭtawa Ngechuchuxŭ na-
gagü ga yema duŭxŭgü ga yayauxgüxŭ. Rü yexma nixĩ
ga nangutaquẽxegüxŭ ga ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa
nguxẽẽtaegüxŭ rü Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü.
58 Natürü ga Pedru rü yaxŭgu nawe nixãchigü ñuxmata
paigüarü ãẽxgacü ga Caipáxŭtawa nangu. Rü purichíagü ga
tupaucaarü dauruŭgümaã yéma ĩãxtüwa narüto, yerü nüxŭ
nadauxchaŭ ga tacü tá Ngechuchumaã na naxüexŭ.
59 Rü ga paigüarü ãẽxgacügü rü guxŭma ga Yudíugüarü
ãẽxgacügüerugü rü naxcèx nadaugü ga wüxi ga ore ga dora-
mare ixĩxŭ na yemamaã Ngechuchuxŭ ínaxuaxŭgüxŭcèx na
yamèxgüãxŭcèx.
60-61 Natürü woo muxŭma ga duŭxŭgü doraxŭmare nachi-
gaxŭ yéma yarüxugüe, natürü taxuxŭma ga chixexŭ inayan-
gaugü ga naxcèx tá yamèxgüãxŭ. Rü düxwa yéma naxĩ ga taxre
ga yatügü ga doraxŭmare yéma yarüxugüxŭ. Rü ñanagürügü:
—Toma nüxŭ taxĩnüẽ i ñaã yatü rü ñanagürü:
“Tá nagu chapogü ya daa tupauca ya taxŭne ya Tupanaãrü,
rü tomaẽxpũx i ngunexŭgu tá wenaxãrü íchanadaxẽẽ”,
ñanagürügü.
62 Rü yexguma ga paigüarü ãẽxgacü ga Caipá rü inachi, rü
ñanagürü Ngechuchuxŭ: —¿Rü tacümaã cunangãxŭ i ñuxmax?
¿Rü ñuxũ ñaxŭ yiĩxŭ i ngẽma cuchiga i nüxŭ yaxugügüxŭ? —
ñanagürü.
63 Natürü ga Ngechuchu rü nangeèxmare. Rü yemacèx ga
paigüarü ãẽxgacü ga Caipá rü ñanagürü nüxŭ: —Tupana ya
Maxŭcüégagu chanaxwèxe i aixcüma tomaã nüxŭ quixu na
texé quiĩxŭ. ¿Rü cuma ẽxna i Cristu ya Tupana Nane quiĩxŭ,
rü ẽxna tama? —ñanagürü.
64 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ngŭ, rü ngẽma
nüxŭ quixuxŭ chixĩ. Rü pemaã nüxŭ chixu rü tá choxŭ
pedaugü i ngẽxguma Chaunatü ya Poracüxŭtawa charütoxgu

rü ngẽxguma caixanexŭgu wenaxãrü núma chaxũxgu —ñanagürü.

65 Rü yexguma ga paigüarü ãẽxgacü rü norü numaã nügüchirugu nagaugü. Rü ñanagürü: —Rü ñaã yatü rü ṯacü Tupanamaã nixugü. Rü taxucèxma marü tanaxwèxe i ñu̱xma i to i ore na napoxcuxŭcèx i ñaã yatü. Rü pematama marü nüxŭ pexĩnüẽ na ñuxãcü chixexŭmaã na yadexaxŭ.

66 —¿Ñuxũ ñapegüxŭ i pemax? —ñanagürü. Rü nümagü ga togü ga ãẽxgacügü rü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Ngẽmáãcü chixexŭ naxü. Rü name nixĩ i noxtacüma nayu —ñanagürügü.

67 Rü yexguma rü Ngechuchuchiwewa nac̱uaixgüe. Rü nüxna nanac̱uaixcagü. Rü togü rü nanapegüchiwegü.

68 Rü ñanagürügü: —Pa Cristux, ¡nüxŭ nacuèx na texé cuxŭ pegüchiwegüxŭ rü cuxna nac̱uaixcagüxŭ! —ñanagürügü.

Pedru rü tama nügü nixu na Ngechuchuxŭ nacuáxŭ
(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Cu 18.15-18, 25-27)

69 Rü yoxni ga Pedru rü ãẽxgacüpataèxtüwa narüto. Rü wüxi ga pacü ga ãẽxgacüarü duŭxŭ ixĩcü, rü Pedrucèx iyaxũ. Rü ngĩgürügü nüxŭ: —Cuma rü ta namücü quixĩ i ngẽma Ngechuchu i Gariréaanecŭ̱ã̱x —ngĩgürügü.

70 Natürü ga Pedru rü guxŭ ga yema duŭxŭgüpẽxewa rü tama nügü nixu na Ngechuchuarü duŭxŭ yiĩxŭ, rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxŭ chacuèx i ṯacüchiga nixĩ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ —ñanagürü.

71 Rü yexguma marü yema ĩpataèxtüarü ĩã̱xwa ínaxũũxgu ga Pedru, rü naĩ ga pacü nüxŭ idau. Rü ngĩgürügü namaã ga yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ: —Ñaã yatü rü Ngechuchu ya Nacharétucŭ̱ã̱xmücü nixĩ —ngĩgürügü.

72 Natürü ga Pedru rü wenaxãrü tama nügü nixu na Ngechuchuarü duŭxŭ yiĩxŭ. Rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxŭ chacuèx i ngẽma yatü. Rü Tupana choxŭ poxcux ega tama aixcüma yixĩgu i chorü ore —ñanagürü.

73 Rü yixcamaxŭra rü yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü Pedrucèx naxĩ, rü ñanagürügü nüxŭ: —Aixcüma nixĩ i cuma rü ta rü ngẽma Ngechuchutanüxŭ quiĩxŭ, erü wüxi i Gariréaanecŭ̱ã̱x idexaxŭrüŭ quidexa —ñanagürügü.

74 Rü nüma ga Pedru rü poraãcü nügü nixã, rü ñanagürü nüxŭ: —Rü aixcüma tama nüxŭ chacuèx i ngẽma yatü. Rü ngẽxguma doraxŭ chixuxgu rü Tupana choxŭ poxcux —ñanagürü. Rü yexgumatama nica ga otá.

75 Rü nüma ga Pedru rü yexguma nüxna nacuèxãchi ga yema ore ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ ga ñaxŭ:

“Rü naxŭpa na otá içaxŭ, rü cuma rü tomaẽxpũxcüna cugü tá quixã na chorü duŭxŭ quiĩxŭ”, ñaxŭ. Rü yéma ínaxũxũ ga Pedru rü poraãcüxüchima naxaxu.

27

Yudíugüarü ãẽxgacügü rü Piratuxŭtawa nanagagü ga Ngechuchu

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Cu 18.28-32)

1 Rü yexguma yangunegu rü guxŭma ga paigüarü ãẽxgacügü rü Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü, rü nügümaã nanamexẽẽgü na ñuxãcü Ngechuchuxŭ yamèxgüxŭ.

2 Rü nayanèĩxgüchacüügü rü yemaãcü ãẽxgacü ga Piratuxŭtawa nanagagü. Piratu nixĩ ga Dumacũã̃x ga ãẽxgacü ga Yudéaanemaã icuácü.

Nayu ga Yuda

3 Rü nüma ga Yuda ga Ngechuchuxŭ íyaxuaxŭxŭ rü nüxŭ nadau ga Ngechuchuxŭ na napoxcuexŭ. Rü poraãcü nagu narüxĩnü ga yema chixexŭ ga nümatama naxüxŭ. Rü yéma naxũ naxŭtawa ga yema paigüarü ãẽxgacügü rü yema Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü. Rü ngĩxŭ nayataeguxẽẽ ga yema 30 tachinü ga dĩẽru ga nüxna ngĩxŭ naxãgücü.

4 Rü ñanagürü nüxŭ: —Choma rü marü chixexŭ chaxü, erü naẽchita íchayaxuaxŭ i wüxi i yatü i taxuŭma i chixexŭ üxŭ, rü ñũxma rü tá ngẽmagagu nayu —ñanagürü. Natürü nümagü ga ãẽxgacügü rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Toma rü tama nüxŭ tacuáxchaŭ i ngẽma. Cugagutama nixĩ, rü cuma i nüxŭ cucuáxŭ na ñuxãcü cugümaã cunamexẽẽxŭ i ngẽma —ñanagürügü.

5 Rü yexguma ga Yuda rü yexma tupauca ga taxŭnechiãgu ngĩxŭ nawotanü ga yema dĩẽru. Rü ñũxũchi ínixũ rü nügü nayawẽxnaxã.

6 Rü ga paigüarü ãẽxgacügü rü ngĩxŭ nade ga yema dĩẽru. Rü ñanagürügü: —Taxucürüwa tupauca ya taxŭneãrü dĩẽruchiŭgu ngĩxŭ tanu i ñaã dĩẽru, erü ngẽmamaã tanaxütanü i ngẽma yatü i tá yuxŭ —ñanagürügü.

7 Rü ñũxũchi nügümaã nanamexẽẽgü na yema dĩẽrumaã naxcèx nataxegüxŭcèx ga wüxi ga naãne ga waixŭmü ga üwechixŭ nawa nayauxgüxŭ. Rü yema naãnecèx nataxegü na nüxŭ nayexmaxŭcèx ga nachica ga ngexta na natèxgüãxŭcèx ga yema duŭxŭgü ga togü ga nachiŭãnecũã̃x ixĩgüxŭ.

8 Rü ngẽmacèx i ñũxma rü ta i ngẽma naãne rü Nagüchitaŭgu naxãẽga.

9 Rü yemaãcü ningu ga Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭcü ga norü orearü uruŭ ga Yeremíã ümatüxŭ ga ñaxŭ:

“Rü nümagü ngĩxũ nade ga yema 30 tachinü ga dĩẽru ga
Cristutanü Yudíugü ngĩxũ ixãgücü.
10 Rü yema dĩẽrumaã naxcèx nataxegü ga wüxi ga naãne ga
waixũmü ga üwechixũ nawa nayauxgüxũ, yema Cori ga Tu-
pana chomaã nüxũ ixuxũrüũ”,
ñaxũ.

Piratupẽxewa nayexma ga Ngechuchu
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Cu 18.33-38)

11 Rü ãẽxgacü ga Piratuxũtawa Ngechuchuxũ nagagü. Rü
nüma ga Piratu rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Cuma
quiĩxũ i Yudíugüarü ãẽxgacü ya tacü? —ñanagürü. Rü
Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngũ, rü ngẽma nüxũ
quixuxũ chixĩ i chomax —ñanagürü.
12 Rü Ngechuchuxũ ínaxuaxũgü ga paigüarü ãẽxgacügü rü
Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü. Natürü ga Ngechuchu rü tax-
uxũmaãma nanangãxũ.
13 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü: —¿Tama ẽxna nüxũ
cuxĩnü i ngẽma ore i namaã cuxũ ínaxuaxũgüxũ? —ñanagürü.
14 Natürü ga Ngechuchu rü taxuxũmaãma nanangãxũ. Rü
yemacèx poraãcü nabèi̱xãchiãẽ ga ãẽxgacü ga Piratu.

Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxũcèx
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Cu 18.38-19.16)

15 Rü guxũguma ga yema Üpetüchigaarü petagu, rü Piratu
ínananguxuchixẽẽxũ ga wüxi ga poxcuxũ ga duũxũgü naxcèx
ícagüxũ, yerü yema nixĩ ga nacüma.
16 Rü yéma nayexma ga wüxi ga poxcuxũ ga guxũ ga
duũxũgü meã nüxũ cuáxũ. Rü Barabá nixĩ ga naẽga.
17 Rü yexguma yéma nangutaquẽxegügu ga duũxũgü,
rü Piratu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ngexũrüxüxũ
i penaxẽaexũ na íchananguxuchixẽẽxũ? ¿Penaxẽèxexũ na
Barabáxũ íchananguxuchixẽẽxũ rü ẽxna Ngechuchu i Cristu-
maã naxugüxũxũ íchananguxuchixẽẽxũ? —ñanagürü.
18 Rü yema ñanagürü ga Piratu yerü nüxũ nacuèx na
Ngechuchuchi naxaiexũ ga Yudíugüarü ãẽxgacügü, rü
yemacèx nixĩ ga naxũtawa nagagüãxũ.
19 Rü yexguma norü tochicawa nato̱xgu ga Piratu, rü
naxmèx yéma imuga, rü ngĩgürügü: —Tama name i cu-
napoxcu i ngẽma yatü i taxuũma i chixexũ üxũ. Yerü nagagu
ĩne chütacü rü poraãcü chachixenegü —ngĩgürügü.
20 Natürü yema paigüarü ãẽxgacügü rü Yudíugüarü
ãẽxgacügüerugü, rü duũxũgüxũ naxucu̱xẽgü na naxcèx
ínacagüxũcèx na Barabáxũ ínanguxuchixẽẽxũcèx rü
Ngechuchuxũ na nayuxẽẽgüxũcèx.

21 Rü ãẽxgacü ga Piratu rü wenaxãrü duŭxŭgünа naca,
rü ñanagürü: —¿Ngẽxŭrüüxŭ i ngẽma taxrewa i pema pe-
naxwèxexŭ na íchananguxuchixẽẽxŭ? —ñanagürü. Rü nümagü
ga duŭxŭgü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Tanaxwèxe i
Barabáxŭ ícunguxuchixẽẽ —ñanagürügü.
22 Rü yexguma ga ãẽxgacü ga Piratu rü nüxna naca, rü
ñanagürü: —¿Ṯacü tá chaxüxŭ namaã i ngẽma Ngechuchu
i Cristugu ãẹgaxŭ? —ñanagürü. Rü guxŭma ga duŭxŭgü
rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! —
ñanagürügü.
23 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Natürü ṯacü
rü chixexŭ naxü? —ñanagürü. Natürü ga nümagü ga duŭxŭgü
rü wenaxãrü tagaãcü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! —
ñanagürügü.
24 Rü yexguma Piratu nüxŭ dèu̱xgu ga marü taxucürüwama
Ngechuchuxŭ na ínanguxuchixẽẽẹgaxŭ, yerü ga duŭxŭgü
rü marü nanaxi̱xãchiãẽgüchaŭ, rü yemacèx wüxi ga norü
duŭxŭxŭ namu ga dexá naxŭtawa na tanangexŭcèx. Rü
nügü nayauxmẽx ga Piratu napẽxewa ga guxŭma ga yema
duŭxŭgü. Rü ñanagürü: —Tama chaugagu tá nixĩ i na nayuxŭ
i ñaã yatü i taxuŭma i chixexŭ üxŭ, rü pegagu tátama nixĩ —
ñanagürü.
25 Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü nanangãxŭgü, rü
ñanagürügü: —Togagu rü toxocügügagu tá nixĩ i nayuxŭ —
ñanagürügü.
26 Rü yexguma ga Piratu rü Barabáxŭ ínanguxuchixẽẽ.
Rü ñu̱xũchi norü churaragüxŭ namu na Ngechuchuxŭ
nac̱uaixgüxŭcèx, rü yemawena curuchawa na
yanapotagüãxŭcèx.
27 Rü ñu̱xũchi ga yema churaragü rü Piratupataarü aix-
epewa Ngechuchuxŭ nagagü. Rü yexma Ngechuchuxŭtagu
nanangutaquẽxexẽẽ ga guxŭma ga churaragü.
28 Rü ñu̱xũchi Ngechuchuxŭ ínac̱u̱xuchigü, rü wüxi ga máxŭ
ga naxchiru ga dauxŭgu nayac̱u̱xẽẽgü.
29 Rü naẽruwa nayangèxcuchigü ga wüxi ga boxŭ ga
chuchuxŭwa naxügüxŭ. Rü wüxi ga naĩxmenèxãxãcüxŭ
nüxŭ nayayauxãchixẽẽ ga norü tügünemẽxẽwa. Rü ñu̱xũchi
napẽxegu nacaxãpü̱xügü, rü nüxŭ nacugüe, rü ñanagürügü:
—¡Namaŭx ya Yudíugüarü Ãẽxgacü ya Tacüx! —ñanagürügü.
30 Rü nüxna nac̱uaixgüe. Rü nüxna nanayauxgü ga guma
naĩxmenèxãxãcü, rü naẽruwa namaã nanac̱uaixcagü.
31 Rü yexguma nüxŭ nacugüeguwena rü ínanac̱u̱xuchigü
ga yema naxchiru ga daucharaxŭ. Rü wenaxãrü nax-
chirugutama nayac̱u̱xẽẽgü. Rü ñu̱xũchi nayagagü na cu-
ruchawa yanapotagüãxŭcèx.

Ngechuchuxŭ curuchawa nipotagü
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Cu 19.17-27)

32 Rü yexguma yéma inaxĩãchigu, rü nüxŭ nadaugü ga wüxi
ga yatü ga Chirénecŭ̱ã̱x ga Chimáũgu ã̱egacü. Rü guma yatüxŭ
ngĩxŭ iningexẽẽgü ga Ngechuchuarü curucha.
33 Rü nawa nangugü ga wüxi ga nachica ga Górgutagu
ã̱egaxŭ. Rü ngẽma nae̱ga rü Duŭxẽẽruchinèxã ñaxŭchiga nixĩ.
34 Rü nüxna nanaxãgü ga binu ga ngúxŭãrü
naãchixẽẽruŭmaã ã̱exŭcü na yaxaxãxŭcèx. Rü Ngechuchu
nüxŭ naxaxneta, natürü tama nayaxaxü.
35 Rü yexguma marü curuchawa yapotagüãxguwena rü ga
churaragü rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rü ñu̱xũchi wüxi
ga dĩẽru ngĩxŭ nañanagügü na yemawa nüxŭ nacuèxgüxŭcèx
na t̲acü tá nayaxuxŭ ga wüxichigü.
36 Rü ñu̱xũchi yéma narütogü ga churaragü na Ngechuchuna
yéma nadaugüxŭcèx.
37 Rü norü curuchatapẽxewa nayapocuchi ga wüxi ga
mürapewa ga ã̱egatachinüxŭ ga nüxŭ ixuxŭ ga t̲acücèx
Ngechuchuxŭ curuchawa na yapotagüxŭ. Rü ñanagürü: “Ñaã
nixĩ i Ngechuchu i Yudíugüarü Ã̱ẽxgacü ya Tacü”, ñanagürü.
38 Rü yexgumarüŭ ta curuchawa nayapotagü ga taxre ga
máẽtagüxŭ. Rü wüxi rü Ngechuchuarü tügünecüwawa naxü, rü
to ga norü t̲oxwecüwawa.
39-40 Rü yema duŭxŭgü ga yéma chopetüxŭ, rü Ngechuchu-
maã naguxchigagü, rü nanexãẽrugüãcüma ñanagürügü: —
Dücèx, cuma cunangutaŭxẽẽe̱ga ya tupauca ya taxŭne, rü
tomã̱xpu̱x i ngunexŭgu wenaxãrü ícunadaxẽẽe̱ga. ¡Cugütama
namaxẽẽ i ñu̱xmax! Rü ngẽxguma chi aixcüma Tupana Nane
quixĩgu, rü ¡írüxĩ i curuchawa! —ñanagürügü.
41 Rü yexgumarüŭ ta Ngechuchuxŭ nacugüecüraxŭ
ga paigüarü ã̱ẽxgacügü, rü ngúexẽẽruŭgü ga ore ga
mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü Parichéugü, rü Yudíugüarü
ã̱ẽxgacügüerugü. Rü nügümaã ñanagürügü:
42 —Rü nüma rü togüxŭ namaxẽxẽẽ natürü i ñu̱xma rü
tama nüxŭ nacuèx na nügütama namaxẽẽxŭ. Rü ngẽxguma
chi aixcüma Yudíugüarü ã̱ẽxgacü yixĩgu, ¡rü ñu̱xma rü ínaxĩ̱x
i curuchawa na nüxŭ yaxõgüxŭcèx!
43 —Rü nüma nagu naxĩnügu rü Tupana tá nüxŭ narüngŭxẽẽ.
Ẽcü, ñu̱xma rü Tupana nüxŭ rüngŭxẽẽ̱x ega aixcüma nüxŭ
nangŭxẽẽchaŭgu. ¿Tama ẽxna nümatama tamaã nüxŭ yaxuxŭ
na Tupana Nane yiĩxŭ? —ñanagürügü.
44 Rü woo ga yema máẽtagüxŭ ga naxrüŭ curuchawa
ipotagüxŭ, rü namaã naguxchigagü.

Nayu ga Ngechuchu
(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Cu 19.28-30)

45 Rü yexguma rü guxŭ ga naãnewa naxẽãne. Rü tocuchigu
inaxügü ga yema ñu̱xmata tomaẽ̱xpü̱xarü orawa nangu ga
yáuanecü.
46 Rü yema tomaẽ̱xpü̱xarü oragu nixĩ ga Ngechuchu ga
tagaãcü aita naxüxŭ, rü ñaxŭ: —Erí, Erí, ¿damá chabátani? —
ñanagürü. Rü ngẽma rü ñaxŭchiga nixĩ:

"Pa Chorü Tupana, Pa Chorü Tupanax, ¿tü̱xcüŭ choxna
quixũgachixŭ?" ñaxŭchiga nixĩ.
47 Rü nümaxŭ ga duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü nüxŭ
naxĩnüẽ, rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü nuxcümaŭcü ga Tu-
panaãrü orearü uruŭ ga Eríacèx naca —ñanagürügü.
48 Rü yexgumatama rü wüxi ga yema duŭxŭgü ga yéma yex-
magüxŭ rü inañaãchi rü Ngechuchuxŭtawa nanange ga wüxi
ga tüaxmü ga binu ga marü ngúchièxüchicümaã yawaixẽẽxŭ.
Rü wüxi ga dexnewa nayanèĩ̱x. Rü ñu̱xũchi Ngechuchuèxgu
nanawẽx na nüxŭ natuxuxŭcèx.
49 Natürü ga yema togü ga duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü
ñanagürügü: —Yixrüma. Rü ngĩxã itarüdaunü ngoxita Ería nuã
ũ na nüxŭ yanangŭxẽẽxŭcèx —ñanagürügü.
50 Rü wenaxãrü tagaãcü aita naxü ga Ngechuchu, rü
ñu̱xũchi nayu.
51 Rü yexgumatama ga tupauca ga taxŭneãrü tüyemachiãxŭ
rü taxregu narügaute. Rü daxũwa inanaxügü ga na na-
gautexŭ rü ñu̱xmata ñaxtüwa nangu. Rü naxĩã̱xãchiane, rü
narüngŭxtegü ga nutagü ga itacü.
52 Rü yuetamaŭgü rü ningenagü. Rü wena namaxẽ ga
muxŭma ga duŭxŭgü ga yuechiréxŭ ga Tupanaãxŭ yaxõgüxŭ.
53 Rü yexguma Ngechuchu wena maŭxguwena, rü nax-
maŭwa ínachoxŭ ga yema duŭxŭgü ga wena maxẽxŭ. Rü
Yerucharéŭwa naxĩ. Rü muxŭma ga duŭxŭgü nüxŭ nadaugü.
54 Rü yema churaragüarü ãẽ̱xgacü rü norü churaragü
ga Ngechuchuna ídaugüxŭ, rü nüxŭ nadaugü ga na
naxĩã̱xãchianexŭ rü guxŭma ga yema ngupetüxŭ. Rü
yexguma rü poraãcü namuŭẽ, rü ñanagürügü: —Aixcüma
nixĩ ya daa yatü i Tupana Nane na yĩĩxŭ —ñanagürügü.
55 Rü iyexmagü ga mucüma ga ngecügü ga yéma
yaxŭwa nüxŭ rüdaunücü. Rü yema ngecügü iyixĩ ga
Ngechuchuxŭ íixümücügücü rü nüxŭ rüngŭxẽẽgücü ga
yexguma Garirédanewa ne naxũxgu.
56 Rü yema ngecügütanüwa iyexma ga María ga Mag-
adácŭ̱ã̱x, rü María ga Chaŭtiágu rü Yúche naẽ, rü Zebedéu
namèx ga Chaŭtiágu rü Cuáŭ naẽ.

Ngechuchu rü naxmaŭgu nayaxücuchigü
(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Cu 19.38-42)

57 Rü yexguma marü nachütachaŭgu, rü yéma nangu ga
wüxi ga yatü ga Arimatéacŭ̱ã̱x ga taarü dĩẽruãcü ga Yúchegu
ãẹgacü. Rü nüma rü ta Ngechuchuaxŭ nayaxõ.
58 Rü nüma rü Piratuna nayaca rü ngoxita name na
nayauxãxŭ ga Ngechuchuxŭne ga curuchawa. Rü Pi-
ratu norü churaragüxŭ namu na nüxna naxãgüãxŭcèx ga
Ngechuchuxŭne.
59 Rü Yúche nanayaxu ga Ngechuchuxŭne ga curuchawa.
Rü wüxi ga naxchápenüŭ ga ngẽmataxŭmaã nananuque.
60 Rü yema naxmaŭ ga yexwacaxüxŭ ga Yúche nügücèxtama
duŭxŭgüxŭ yacaxmaxẽẽxŭ ga nuta ga tacüarü mèxpŭ́xŭwa
yexmaxŭgu nayaxücuchi ga Ngechuchuxŭne. Rü ñu̱xũchi
nanangũxtaŭ namaã ga wüxi ga nuta ga taxüchicü. Rü
yemawena rü ínixũ.
61 Rü yéma Ngechuchumaŭãrü to̱xmèxtawa irütogü ga María
ga Magadácŭ̱ã̱x rü naĩ ga María.

Purichíagü nüxna nadaugü ga yema naxmaŭ ga Ngechuchuxŭ nagu yaxücuchigüxŭ

62 Rü moxŭãcü ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü paigüarü
ãẽ̱xgacügü rü Parichéugü rü yéma Piratuxŭtawa naxĩ.
63 Rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Corix, nüxna tacuèxãchie ga
yema yatü ga Ngechuchu ga idoratèxáxŭ rü yexguma na-
maŭxgu rü ñanagürü tomaã:

“Ngẽxguma chayu̱xgu rü tomaẽ̱xpü̱x i ngunexŭguwena rü
wena táxarü ícharüda”, ñanagürü tomaã.
64 —Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i churaragü ngẹma cumugü na
nüxna yadaugüxŭcèx i ngẽma naxmaŭ ñu̱xmatáta tomaẽ̱xpü̱x
i ngunexŭwa nangu na tama chütacü ngẹma naxĩxŭcèx i
norü ngúexŭgü na yayauxgüãxŭcèx i naxŭne rü ñu̱xũchi
duŭxŭgümaã nüxŭ na yaxugüxŭcèx na marü wena na-
maxŭxŭ. Erü ngẽxguma chi ngẽmaãcü naxüpetügu, rü
noxriarü yexera tá nixĩ na duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽxŭ —
ñanagürügü.
65 Rü Piratu ñanagürü nüxŭ: —Ngẽãgü nixĩ i churaragü
i pexcèx. ¡Ẽcü ngẹma namaã pexĩ na meãma pema pe-
naxwèxexŭãcüma nüxna pedaugüxŭcèx i naxmaŭ! —ñanagürü.
66 Rü yema churaragümaã yéma naxĩ, rü meãma
nayataixẽẽgü ga guma nuta ga Ngechuchumaxŭ namaã
rüngũxtaŭcü. Rü nanaxüarü cuèxruŭã̱xgü na taxúema
naẽchita ínaxügachigüxŭcèx ga guma nuta. Rü ñu̱xũchi yexma
nanamugü ga churaragü na nüxna nadaugüxŭcèx.

28

Yuwa ínarüda ga Ngechuchu
(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Cu 20.1-10)

1 Rü sabaduarü ngunexŭguwena ga yüxüarü pèxmama, rü
yéma naxmaŭwa íiyadaugü ga María ga Magadácŭ̱ã̱x rü naĩ ga
María.
2 Rü ngürüãchi poraãcü naxĩã̱xãchiane, yerü wüxi ga
daxũcŭ̱ã̱x ga Cori ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ínarüxĩ, rü
naxmaŭwa nangu rü ínanangũxgachi ga guma nuta ga namaã
nangũxtaŭcü ga yema naxmaŭ. Rü ñu̱xũchi guma nutaétüwa
narüto.
3 Rü yema orearü ngeruŭ rü wüxi ga bèi̱xbẽxanexŭrüŭ
niyauracüü. Rü nacómüxŭchi ga naxchiru.
4 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga churaragü rü norü
muŭmaã nidu̱ru̱xe, rü yexma niyuãchitanü.
5 Rü yexguma ga yema orearü ngeruŭ, rü ñanagürü ngĩxŭ
ga yema ngecügü: —¡Tãxũ i pemuŭẽxŭ! Choma nüxŭ chacuèx
rü naxcèx pedaugü ya Ngechuchu ga guma curuchawa
yapotagüãcü.
6 Nataxuma i nuã, erü marü wena namaxŭ, yema nüma ŭpa
pemaã nüxŭ yaxuxŭrüŭ. ¡Rü nuã pexĩ, rü ípeyadèu̱x i naxmaŭ
i ngẽma inaxügüãxŭwa ga naxŭne!
7 ¡Rü paxa ípixĩ, rü norü ngúexŭgümaã nüxŭ peyarüxugüe rü
marü ínarüda rü wena namaxŭ ya Ngechuchu! Rü ñu̱xma rü
marü pexŭpa nüxĩra Gariréaanewa naxũ i nümax. Rü ngẽma
tá nixĩ i nüxŭ peyadauxŭ. Rü ngẽma nixĩ i ore i pemaã nüxŭ
chayarüxuxŭ —ñanagürü.
8 Rü yexguma ga yema ngecügü rü paxama nüxna íiyaxĩ ga
yema naxmaŭ. Rü imuŭẽ, natürü itaãẽgü ta. Rü poraãcü
iixŭãchi na Ngechuchuarü ngúexŭgümaã nüxŭ na yanax-
ugüexŭcèx ga yema ore ga daxũcŭ̱ã̱x ngĩmaã nüxŭ ixuxŭ.
9 Rü yexguma inaxŭãchiyane, rü ngürüãchi yéma ngĩxcèx
nango̱x ga Ngechuchu, rü ngĩxŭ narümoxẽ. Rü ngĩmagü rü
Ngechuchucèx iyabuxmü rü nüxŭ iyacuèxüŭgü, rü naparawa
inèĩxãchitanü.
10 Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭgü: —¡Tãxũ i
pemuŭẽxŭ! ¡Rü ípixĩ rü chaueneẽgü i chorü ngúexŭgümaã
nüxŭ peyarüxu rü Gariréaanewa naxĩ! Rü ngẽma tá nixĩ i
choxŭ nadaugüxŭ —ñanagürü.

Churaragü rü paigüarü ãẽxgacügümaã nüxŭ nayarüxugüe ga yema ngupetüxŭ

11 Rü yexguma ga yema ngecügü rü namagu naxĩyane, rü
ñuxre ga churaragü ga yéma naxmaŭwa dauxŭtaegüxŭ rü
Yerucharéŭwa naxĩ. Rü paigüarü ãẽxgacügümaã nüxŭ na-
yarüxugüe ga guxŭma ga yema ngupetüxŭ.

12 Rü yema paigüarü ãẽxgacügü rü namaã nayarüdexagü ga
Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü. Rü nügümaã nanamexẽẽgü ga
ṯacümaã tá churaragüxŭ na yaxucu̱xẽgüxŭ. Rü ñu̱xũchi nüxna
ngĩxŭ naxãgü ga tacü ga dĩẽru.
13 Rü namaã nüxŭ nixugüe rü ñanagürügü: —¡Pema rü
ñaperügügü tá:
“Ngẽxguma chütacü tapeeyane, rü norü ngúexŭgü toechita
ngẹma naxĩ rü nayayauxgü ga naxŭne” ñaperügügü tá!
14 Rü ngẽxguma ãẽxgacü ya Piratu tá nüxŭ cuèxgu i ngẽma
ngupetüxŭ, rü toma rü tá namaã tidexagü rü namaã tá
tanamexẽẽ na taxuŭma pemaã naxüxŭcèx —ñanagürügü.
15 Rü yexguma ga yema churaragü rü ngĩxŭ nayauxgü ga
yema dĩẽru. Rü yema ãẽxgacügü namaã nüxŭ ixugüxŭrüŭ
duŭxŭgümaã nüxŭ nixugüe. Rü ñu̱xma rü ta ngẽmatama dexa
nixĩ i nüxŭ yaxugüxŭ i Yudíugü.

Ngechuchu nanamu ga norü ngúexŭgü
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Cu 20.19-23)

16 Rü yema 11 ga Ngechuchuarü ngúexŭgü rü Gariréa-
anewa naxĩ ga guma mèxpŭne ga Ngechuchu namaã nüxŭ
ixuxŭnewa.
17 Rü yexguma Ngechuchuxŭ nadaugügu rü nüxŭ
nicuèxüŭgü, woo ñuxre ga norü ngúexŭgü rü tama aixcüma
nayaxõgü na Ngechuchu yiĩxŭ.
18 Rü yexguma ga Ngechuchu rü naxcèx nixũ, rü ñanagürü
nüxŭ: —Tupana rü ãẽxgacüxŭ choxŭ nixĩxẽẽ i guxŭ i
daxũguxŭ i naãnewa rü guxŭ i ñoma i naãnewa.
19 —Rü ñu̱xma rü chanaxwèxe i guxŭ i nachiŭãnewa pexĩ i
guxŭ i duŭxŭgütanüwa. ¡Rü chorü duŭxŭgüxŭ peyaxĩgüxẽẽx!
¡Rü ípenabaiŭxẽẽx chauégagu rü Chaunatüégagu rü Naãẽ i
Üünexŭẹgagu!
20 ¡Rü penangúexẽẽx na naga naxĩnüẽxŭcèx i guxŭma i
ngẽma pexŭ chamuxŭ! ¡Rü dücax, guxŭgutáma pexŭtawa
changẽxmaẽcha ñu̱xmatáta nagú i naãne! —ñanagürü ga
Ngechuchu.

ORE I MEXÜ GA MARCU ÜMATÜXÜ

Cuáü ga baiüxẽẽruü nüxü nixu ga Tupanaãrü ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Cu 1.9-28)

1 Ñaã nixĩ i norü ügü i ore i mexü ya Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nanechiga.
2 Rü nuxcümaücü ga Tupanaãrü orearü uruü ga Ichaxía ümatüxü ga Tupanaãrü ore, rü ñanagürü:
“Cupẽxegu chayamu i chorü orearü ngeruü na namexẽẽãxücèx i cumaü.
3 Rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxüwa rü tá nangẽxma i wüxi i duüxü i ngema tagaãcü ñaxü: ‘¡Pegü pemexẽẽx naxcèx ya Cori. Rü naxcèx ipeyanawẽxãchixẽẽx i perü maxü!’ ”
ñaxü tá.
4 Rü Cuáü rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa nangox rü yéma ínanabaiüxẽẽ ga duüxügü. Rü namaã nüxü nixu ga na namexü na Tupanacèx nadaugüxü rü ínabaiüxü na Tupana nüxü nüxü nangechaüxücèx ga norü pecadugü.
5 Rü guxüma ga duüxügü ga Yudéaanecüãx rü ĩãne ga Yerucharéücüãx rü yéma Cuáüxütawa naxĩĩxü ga na nüxü iyanaxĩnüẽxücèx. Rü nümagü rü norü pecadugüxü yéma nayarüxugüxü, rü Cuáü rü natü ga Yudáüwa ínayabaiüxẽẽtanü.
6 Rü naxchiru ga Cuáü rü cameyutèxanaxcèx nixĩ, rü norü goyexü rü naxchèxmünaxcèx nixĩ. Rü beruremaã rü munümaã naxãwemü.
7 Rü Cuáü rü yema nüxü yaxuxü ga orewa, rü ñanagürü: —Choweama tá ne naxũ ya choxü rüyexeracü. Rü choma rü taxuwama chame rü bai na ichayarümaxãchixü na íchayawẽxücèx i norü chapatucunügü.
8 —Choma rü dexáwamare pexü íchabaiüxẽẽ, natürü nüma rü tá Tupanaãẽ i Üünexü pexna nanguxẽẽ —ñanagürü ga Cuáü.

Ngechuchuarü baiechiga
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

9 Rü yema ngunexügügu, rü Ngechuchu rü ínaxũxũ nawa ga guma ĩãne ga Nacharétu ga Gariréaanewa yexmane. Rü Cuáü rü natü ga Yudáüwa ínanabaiexẽẽ.
10 Rü yexguma dexáwa ínaxüãchigu, rü Ngechuchu nüxü nadau ga na yangenaxü ga daxũwa. Rü yema Tupanaãẽ i Üünexü rü wüxi ga muxtucurüü inanago, rü Ngechuchuna nangu.

11 Rü daxũwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxŭ: —Cuma nixĩ i Chaune i cuxŭ changechaŭxŭchixŭ rü cumaã chataãẽxŭchixŭ —ñaxŭ.

Ngechuchuxŭ naxü ga Chataná
(Mt. 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Rü yemawena rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa Ngechuchuxŭ naga.
13 Rü yéma nayexma ga 40 ga ngunexŭ. Rü naẽŭgü ga idüraexŭ íyexmagüxŭwa nayexma, rü ngoxo ga Chataná rü nüxŭ naxü. Natürü Tupanaãrü orearü ngeruŭgü ga daxũcu̱ã̱x rü Ngechuchuxŭ narüngŭxẽẽgü.

Ngechuchu rü Gariréaanewa inanaxügü ga norü puracü
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Rü nawena ga poxcupataŭgu na napoxcuxŭ ga Cuáŭ, rü Gariréaanewa naxũ ga Ngechuchu na naxunagüãxŭcèx ga Tupanaãrü ore i mexŭ.
15 Rü ñanagürü: —Marü nawa nangu i ngunexŭ ga Tupana nagu unetaxŭ, rü pexcèx ningaica na perü ãẽxgacü na yiĩxŭ. ¡Rü ñu̱xma rü name nixĩ i Tupanacèx pedaugü rü peyaxõgü i ngẽma norü ore i mexŭ! —ñanagürü.

Ngechuchu rü ãgümücü ga püchaetanüxŭcèx naca
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Rü yexguma naxtaxa ga Gariréaanacügu yaxũxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga Chimáũ rü naẽneẽ ga Aŭdré. Rü nümagü rü woetama püchaetanüxŭ nixĩgü rü yéma naxtaawa napüchaegü.
17 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Chowe perüxĩ rü tá pexŭ charüngŭxẽẽ na chauxŭtawa penagagüxŭcèx i duŭxŭgü! —ñanagürü.
18 Rü yexgumatama ga yema taxre, rü yéma nanawogü ga norü püchagü. Rü Ngechuchuwe narüxĩ.
19 Rü yéamaxŭra naxũ ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga Chaŭtiágu rü naẽneẽ ga Cuáŭ. Rü Zebedéu nanegü nixĩgü ga nümagü. Rü wüxi ga nguewa nayexmagü, rü yéma ínanangáitagü ga norü püchagü.
20 Rü yexgumatama Ngechuchu naxcèx naca. Rü nümagü rü yéma nguewa tüxŭ natèxgü ga nanatü ga Zebedéu namaã ga tümaãrü puracütanüxŭgü, rü Ngechuchuwe narüxĩ.

Wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxŭchiga
(Lc 4.31-37)

21 Rü ĩãne ga Capernáũwa nangugü. Rü yexguma ngŭxchigaarü ngunexŭwa nanguxgu, rü Ngechuchu rü ngutaquẽxepataŭwa naxũ rü yexma naxücu. Rü yéma inanaxügü ga na nangúexẽẽtaexŭ.

22 Rü duŭxŭgü rü nabèi̱xãchiãẽgü namaã ga norü
ngu̱xẽẽtae, yerü aixcüma Tupanaãrü poramaã meã
nanangúexẽẽ rü tama ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa
ngu̱xẽẽtaegüxŭrüŭ nixĩ.
23-24 Rü guma ĩãneãrü ngutaquẽxepataŭwa nayexma ga
wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxŭ. Rü aita yéma naxü,
rü ñanagürü: —¿Tu̱xcüŭ totanüwa cuxũ, Pa Ngechuchu Pa
Nacharétucŭã̱x? ¿Nuã cuxũ na toxŭ cuyadèi̱xŭcèx? Choma rü
cuxŭ chacuèx na Tupana Nane ya Üünecü quiĩxŭ —ñanagürü.
25 Rü Ngechuchu nüxŭ naxoo̱x ga yema ngoxo, rü ñanagürü:
—¡Iyarüngeèx rü ínaxũxũ nawa ya yima yatü! —ñanagürü.
26 Rü yexguma ga yema ngoxo rü guma yatüxŭ niyuãchixẽẽ,
rü tagaãcü aita naxüãcüma nawa ínaxũxũ.
27 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü nabèi̱xãchiãẽgü, rü
namücügüna nicachigü rü ñanagürügü: —¿T̲acü nixĩ i ñaã?
Maneca wüxi i ngexwacaxŭxŭ i ngu̱xẽẽtae nixĩ. Nüma rü
aixcüma Tupanaãrü poramaã meã nangu̱xẽẽtae. Rü woo i
ngoxogü rü naga naxĩnüẽ i ngẽxguma namuãxgu —ñanagürügü.
28 Rü yemaãcü nixĩ ga paxa guxŭwama ga Gariréaanewa rü
Ngechuchuchigaxŭ nacuèxgüxŭ ga duŭxŭgü.

Ngechuchu rü Chimáũ ga Pedru nèxẽcèx nayataanexẽẽ
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Rü yexguma ngutaquẽxepataŭwa ínaxũxũgu ga
Ngechuchu, rü Chaŭtiágu rü Cuáŭmaã Chimáũ rü
Aŭdrépatawa naxũ.
30 Rü Chimáũ nèxẽ rü ngürücarewa iyexma, yerü iyaxaxüne.
Rü Ngechuchumaã ngĩxŭ nixugüe.
31 Rü ngĩxcèx nixũ, rü ngĩxmẽxgu nayayauxãchi, rü ngĩxŭ
ínarüdaxẽẽ. Rü yexgumatama igèu̱xãchi ga na yaxaxünexŭ. Rü
íirüda, rü inaxügü ga naxcèx na namexẽẽãxŭ ga õna.

Ngechuchu rü muxŭma ga id̲aaweexŭcèx nayataanexẽẽ
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Rü yexguma marü yanaxücuxgu ga üèxcü ga na
nachütachaŭxŭ, rü Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga guxŭma
ga duŭxŭgü ga id̲aaweexŭ rü guxŭma ga ingoxoã̱xgüxŭ.
33 Rü guxŭma ga yema ĩãnecŭã̱x rü yexma guma ĩpataarü
ĩã̱xwa naxcèx nangutaquẽxegü.
34 Rü nüma nanameẽxẽẽ ga muxŭma ga duŭxŭgü ga
nagúxŭraŭxŭ ga d̲aawemaã id̲aaweexŭ. Rü ínanawoxŭ ga
muxŭma ga ngoxogü, natürü nüxna nanachu̱xu ga na yadex-
agüxŭ, yerü nümagü ga ngoxogü rü nüxŭ nacuèxgü na texé
yiĩxŭ.

Ngechuchu rü nanaxunagü ga ore ga mexŭ ga ngutaquẽxepataŭwachigü
(Lc 4.42-44)

35 Rü ngunetüŭ ga tauta yangóonegu, rü inaxũãchi
ga Ngechuchu. Rü ĩãneãrü yéaxüra ga ngextá taxúema
íxãpataxŭwa naxũ na yéamaxŭra yayumüxẽxŭcèx.
36 Rü Chimáũ rü namücügümaã Ngechuchucèx nayadaugü.
37 Rü yexguma nüxŭ iyangaugügu, rü ñanagürügü nüxŭ: —
Guxŭma i duŭxŭgü rü cuxcèx nadaugü —ñanagürügü.
38 Natürü ga nüma rü nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —
¡Ngĩxã rü toxnamana taxĩ náĩgü ya ĩãnexãcügü ya ngaicam-
agünewa na ngẽma rü ta chanaxunagüxŭcèx i ore i mexŭ! Erü
woetama ngẽmacèx nixĩ i Capernáũãrü ĩãnewa íchaxũxũxŭ.
39 Rü yemaãcü ga Ngechuchu rü guxŭma ga Garirée*aanegu*
nixũãgüchigü. Rü wüxichigü ga ĩãneãrü ngutaquẽxepataŭwa
rü nüxŭ nixuchigü ga ore ga mexŭ, rü ínayawoxŭẽtanü ga
ngoxogü.

Ngechuchu rü wüxi ga rüchaxünexŭcèx nayataanexẽẽ
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Rü Ngechuchucèx nixũ ga wüxi ga yatü ga chaxünemaã
i̱daawecü. Rü napẽxegu nayacaxãpü̱xüãcüma ñanagürü nüxŭ:
—Pa Corix, ngẽxguma cunaxwèxegu na choxŭ curümexẽẽxŭ, rü
cuxŭ natauxcha na chauxcèx cuyataanexẽẽxŭ —ñanagürü.
41 Rü Ngechuchuaxŭ nangechaŭtümüŭ ga guma yatü. Rü
nüxŭ ningõgü rü ñanagürü nüxŭ: —Ngŭ, chanaxwèxe. ¡Marü
curüme! —ñanagürü.
42 Rü yexgumatama nüxŭ inayarüxo ga na nachaxünexŭ ga
guma yatü. Rü meãma naxcèx nitaane.
43-44 Rü Ngechuchu rü yexgumatama ínayamu. Rü meãma
nanaxucu̱xẽ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Dücèx, tãxũtáma texémaã
nüxŭ quixu! ¡Natürü ngẽma paixŭtawa naxũ, rü cugü nüxŭ
yadauxẽẽ! ¡Rü curü mexẽẽcèx nüxna yaxuaxŭ i curü ãmare ga
yema Moĩché tüxŭ muxŭ na nüxŭ nacuáxŭcèx i duŭxŭgü na
curümexŭ nawa i curü daawe! —ñanagürü.
45 Natürü nüma ga guma yatü rü ínixũ rü inanaxügü ga
na guxãmaãma nüxŭ yaxuxŭ ga yema nüxŭ ngupetüxŭ. Rü
yemacèx ga Ngechuchu rü marü taxucürüwa ngóxŭwama
duŭxŭgüpẽxewa ĩãnegügu naxücu. Natürü dauxchitagu ga
ngextá duŭxŭgü ítaxuxŭgu narüxã̱ũ̱x. Rü yéma naxcèx
naxĩĩxŭ ga duŭxŭgü ga guxŭãnewa ne ĩxŭ.

2

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga naw̱ãĩxãchicücèx nayataanexẽẽ
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1-2 Rü yixcama ga ñuxre ga ngunexŭwena rü wenaxãrü
Capernáũãrü ĩãnegu naxücu ga Ngechuchu. Rü yexguma
duŭxŭgü nüxŭ cuáchigagügu na ĩpatawa nayexmaxŭ, rü yéma
nangutaquẽxegü ga muxŭma ga duŭxŭgü. Rü düxwa ga
ĩã̱xtüwa rü nanapá. Rü nüma ga Ngechuchu rü namaã nüxŭ
nixu ga ore i mexŭ.
3 Rü yéma nangugü ga ãgümücü ga yatügü ga yéma nange-
taŭgüxŭ ga wüxi ga yatü ga naw̱ãĩxãchicü.
4 Natürü yema na namuxũchixŭ ga duŭxŭgü, rü
taxucürüwama Ngechuchuxŭtawa nangugü. Rü yemacèx
ínanapogüétü ga Ngechuchu íyexmaxŭwa ga guma ĩpata. Rü
yéma norü caruŭgu ínanac̱ẖüxüetaŭgü ga guma naw̱ãĩxãchicü.
5 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèu̱xgu ga ñuxãcü aixcüma
na yaxõgüãxŭ ga yema duŭxŭgü, rü ñanagürü nüxŭ ga guma
naw̱ãĩxãchicü: —Pa Chaunex, curü pecadugü rü marü cuxŭ
nüxŭ changechaŭ —ñanagürü.
6-7 Natürü ñuxre ga ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa
ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü yéma narütogü. Rü naãẽwa ñaxŭgu
narüxĩnüẽ: —¿Ñuxãcü tama namuŭ na ngẽmaãcü yadexaxŭ?
¿Rü ṯacü Tupanamaã yaxugüxŭ? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya
duŭxŭgüarü pecaduxŭ ngechaŭcü —ñaxŭgu narüxĩnüẽ.
8 Natürü yexgumatama ga Ngechuchu rü nüxŭ nicuèxãchi
ga yema nagu naxĩnüẽxŭ, rü yemacèx nüxna naca rü ñanagürü
nüxŭ: —¿Tü̱xcüŭ ngẽmagu perüxĩnüẽ i pemax?
9 —¿Ṯacü nixĩ i rütauchamaẽxŭ na namaã nüxŭ ixuxŭ ya daa
naw̱ãĩxãchicü:
“Curü pecadugü rü marü cuxŭ nüxŭ changechaŭ”, rü ẽxna:
“¡Inachi, rü nayaxu i curü caruŭ, rü íixũ!” ñaxŭ?
10-11 —Natürü ñu̱xma rü tá pexŭ nüxŭ chadauxẽẽ
na Chaunatü núma choxŭ muxŭ na duŭxŭgüaxŭ nüxŭ
changechaŭxŭcèx i norü pecadugü —ñanagürü. Rü yexguma
yema ñaxguwena rü guma naw̱ãĩxãchicüxŭ ñanagürü: —Cumaã
nüxŭ chixu rü ¡inachi, rü nayaxu i curü caruŭ, rü cupatawa
naxũ! —ñanagürü.
12 Rü yexgumatama inachi ga guma iḏaawecü. Rü
nanayaxu ga norü caruŭ, rü ínaxũxũ napẽxewa ga guxŭma
ga yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ. Rü yemacèx ga yema
duŭxŭgü rü nabèi̱xãchiãẽgü, rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü, rü
ñanagürügü: —Taguma nüxŭ tadau i ṯacü i ñaãrüŭ ixĩxŭ —
ñanagürügü.

Lebícèx naca ga Ngechuchu
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Rü yemawena rü wenaxãrü naxtaacutüwa naxũ ga
Ngechuchu. Rü yema muxŭma ga duŭxŭgü rü naxcèx naxĩ.
Rü nüma rü nanangúexẽẽ.

14 Rü yexguma yéma naxüpetügu ga Ngechuchu, rü yéma
nüxŭ nadau ga Lebí ga Arupéu nane. Rü nüma ga Lebí rü
yéma narüto nawa ga yema nachica ga duŭxŭgüna dĩẽru ngĩxŭ
ínayaxuxŭwa naxcèx ga Dumacŭ̱ã̱xãrü ã̱ẽ̱xgacü yerü woetama
yema nixĩ ga norü puracü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ:
—¡Chowe rüxũ! —ñanagürü. Rü inachi ga Lebí, rü nawe narüxũ.
15 Rü yéma Lebípatawa nachibü ga Ngechuchu. Rü yéma
nachibüe ga muxŭma ga duŭxŭgü ga Lebírüŭ Dumaãrü
ã̱ẽ̱xgacücèx dĩẽru ngĩxŭ yauxgüxŭ. Rü nayexmagü ta ga
togü ga duŭxŭgü ga taxúema nacümamaã taãẽgüxŭ ga yéma
mechawa rütogüxŭ namaã ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgü.
Yerü namu ga yema nawe rüxĩxŭ.
16 Rü yéma nayexmagü ta ga ñuxre ga Parichéugü rü
ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ. Rü
yexguma nüxŭ nadaugügu ga yema togümaã na nachibüxŭ
ga Ngechuchu, rü norü ngúexŭgüna nacagü, rü ñanagürügü:
—¿Ñuxãcü i perü ngúexẽẽruŭ rü namaã nachibü i ã̱ẽ̱xgacüarü
duŭxŭgü i dĩẽruarü yauxwa puracüexŭ rü duŭxŭgü i
pecaduã̱xgüxŭ? —ñanagürügü.
17 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Ngechuchu rü
ñanagürü nüxŭ: —Ngẽma poraexŭ rü tama nanaxwèxe ya
duturu, natürü ngẽma id̲aaweexŭ waxi nixĩ i naxwèxexŭ ya
duturu. Choma rü tama mexŭgüna na chaxuxŭcèx nixĩ ga
núma chaxũxŭ, natürü núma chaxũ na nüxna chaxuxŭcèx i
pecaduã̱xgüxŭ —ñanagürü.

Ngechuchuna aurechigacèx nacagüe
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Rü wüxi ga ngunexŭgu rü tama nachibüe yerü Tu-
panacèx naxauree ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭãrü ngúexŭgü rü
Parichéugüarü ngúexŭgü. Rü yemaxŭ nadaugügu ga ñuxre
ga duŭxŭgü, rü Ngechuchuxŭtawa naxĩ rü nüxna nayacagüe,
rü ñanagürügü: —Ngẽma Cuáŭãrü ngúexŭgü rü Parichéugüarü
ngúexŭgü rü naxauree. ¿Rü tu̱xcüŭ i curü ngúexŭgü i tama
naxaureexŭ? —ñanagürügü.

19 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ẽ́xna
wüxi i ngĩgüarü petawa rü pexcèx namexŭ na naxaureexŭ
i ngẽma nüxna naxugüxŭ ega natanüwa nangẽxmagu i ngẽma
yatü i ngexwacèx ãmaxŭ? Pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma
natanüwa nangẽxmayane i ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxŭ rü
taxucürüwama naxauree i ngẽma nüxna naxugüxŭ.
20 —Natürü wüxi i ngunexŭ rü ngẽma yatü i ngexwacèx
ãmaxŭ rü tá namücügüna nixũgachi. Rü ngẽma ngunexŭgu
tá nixĩ i naxaureexŭ. [Rü chorü ngúexŭgü rü taxucürüwama
naxauree i ñu̱xma erü natanüwa changẽxma. Natürü ínangu tá

i ngẽma ngunexŭ na nüxna chixũgachixŭ, rü ngẽxguma tá nixĩ i naxaureexŭ.]

21 —Rü taxúema wüxi i naxchirutüchi i ngexwacaxŭxŭmaã tanapaita i wüxi i naxchiru i ngauxŭ. Erü ngẽxguma nañaãchimügu i ngẽma natüchi i ngexwacaxŭxŭ, rü tá nanagáuxẽẽ i ngẽma ngauxŭ i naxchiru. Rü noxriarü yexera tá narügáu.

22 —Rü ngẽxgumarüŭ ta taxúema ngexwacaxŭcü ya binu rü wüxi i marü ngauxŭ i naxchiŭ i naxchèxmünaxcèxgu tayabacuchi. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü naxŭxgu rü yima binu ya ngexwacaxŭcü rü narüngu, rü tá nayawãĩxẽẽ i ngẽma naxchiŭ i ngauxŭ i naxchèxmünaxcèx. Rü ngẽxma tá inayarüxo ya binu rü naxchiŭ rü ta. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe ya ngexwacaxŭcü ya binu rü ngexwacaxŭxŭ i naxchiŭgu tayabacuchi. [Rü chorü nguxẽẽtae i ngexwacaxŭxŭ rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ na taxucürüwama namaã nawüxiguxŭ i ngẽma nuxcümaŭxŭ i pecümagü —ñanagürü ga Ngechuchu.]

Ngechuchuarü ngúexŭgü rü trigu nibuxetanü ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Wüxi ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã trigunecüwa nachopetü. Rü nümagü ga norü ngúexŭgü rü inaxĩãcüma inanaxügüe ga trigu na yabuxetanüxŭ.

24 Rü yema Parichéugü rü Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: —Dücèx ¿rü tũxcüŭ i curü ngúexŭgü rü nanaxügü i ngẽma tama mexŭ i ngŭxchigaarü ngunexŭgu na naxüxü? —ñanagürügü.

25 Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Taguma ẽxna poperawa nüxŭ pedau ga ṭacü na naxüxŭ ga nuxcümaŭcü ga ãẽxgacü ga Dabí rü natanüxŭgü ga yexguma õna nüxŭ tauxgu rü nataiyaegu?

26 Rü yexguma paigüarü ãẽxgacü yixĩgu ga Abiatáru, rü Dabí rü Tupanapatagu naxücu. Rü nanangõx ga yema pãũ ga üünexŭ ga paigücèxicatama ixĩxŭ. Rü nüma ga Dabí rü natanüxŭmaã rü ta nangau ga yema pãũ —ñanagürü.

27 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Ngẽma ngŭxchigaarü ngunexŭ rü duŭxŭgücèx nixĩ ga naxüxŭ. Rü tama ngŭxchigaarü ngunexŭcèx nixĩ ga naxüxŭ ga duŭxŭgü.

28 —Rü ngẽmacèx ya Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü rü namaã inacuèx ta i ngŭxchigaarü ngunexŭ —ñanagürü.

3

Wüxi ga yatü ga yumécüchiga
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

1 Rü wenaxãrü ngutaquẽxepataŭgu naxücu ga Ngechuchu.
Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü wüxichacüüwa
yumécü.
2 Rü yema Parichéugü, rü Ngechuchuxŭ nangugügü ngoxi
tá namexẽẽã ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu, na yemaãcü nüxŭ
nayexmaxŭcèx ga ṯacücèx na ínaxuaxŭgüãxŭ.
3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga guma
yumécü: —¡Írüda, rü nuxã ngãxŭtanügu yachi! —ñanagürü.
4 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema togü ga yéma yex-
magüxŭna naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ṯacü nixĩ i mexŭ na
naxüxŭ i ngŭxchigaarü ngunexŭgu? ¿Namexŭ na naxüxŭ
i mexŭ rü ẽxna chixexŭ? ¿Rü namexŭ na namaxẽẽxŭ rü
ẽxna yamáxŭ? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü yexma
nayarüngeèxgümare.
5 Rü nüma ga Ngechuchu rü nuchametüãcüma nüxŭ
nidaugüãchi ga yema nüxŭ íchomaẽguãchixŭ. Rü nangechaŭ
yerü tama inaxĩnüẽchaŭ ga yema duŭxŭgü. Rü guma yatüxŭ
ñanagürü: —¡Iyanawẽxãchixẽẽ ya cuxmẽx! —ñanagürü. Rü
yexguma ga guma yatü rü nügü inayarüwẽxãchimẽxẽxẽẽ. Rü
yexgumatama rü narümexmẽx.
6 Natürü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga Parichéugü, rü
ínachoxŭ ga yéma. Rü Erodetanüxŭmaã inanaxügüe ga na
naxcèx nadaugüxŭ ga ñuxãcü tá na Ngechuchuxŭ yamèxgüxŭ.

Naxtaacutüwa Ngechuchucèx nangutaquẽxegü ga muxŭma ga duŭxŭgü

7 Rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã naxtaacutüwa naxũ.
Rü muxŭma ga duŭxŭgü ga Gariréaanecṯ̱ã̱x rü nawe narüxĩ.
8 Rü yexguma nüxŭ nacuáchigagügu ga guxŭma ga yema
mexŭgü ga naxüxŭ ga Ngechuchu, rü naxcèx naxĩtaquẽxe ga
muxŭma ga duŭxŭgü ga Yudéaanecṯ̱ã̱x, rü Yerucharéŭcṯ̱ã̱x,
rü Iduméããnecṯ̱ã̱x, rü Yudáŭãrü tocutücṯ̱ã̱x rü yema naãne
ga Tiru rü Chidãũãrü ĩãnegü nawa yexmaxŭcṯ̱ã̱x.
9 Rü yemacèx ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ namu
na wüxi ya ngue naxcèx namexẽẽgüxŭcèx na tama yéma
yaxũxtügüãxŭcèx ga yema muxŭma ga duŭxŭgü.
10 Yerü nüma rü nanameẽxẽẽ ga muxŭma, rü yemacèx
guxŭma ga yema iḏaaweexŭ rü naxcèx naxĩ na nüxŭ
yangõgügüxŭcèx.
11 Rü yexguma yema ngoxoã̱xgüxŭ ga duŭxŭgü nüxŭ
daugügu, rü napẽxegu nacaxãpṳ̱xügü rü tagaãcü ñanagürügü:
—Cuma nixĩ ya Tupana Nane quiĩxŭ —ñanagürügü.
12 Natürü nüma ga Ngechuchu rü poraãcü nayaxucṳ̱xẽgü na
tama duŭxŭgümaã nüxŭ yaxugüexŭcèx ga nachiga.

Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexŭgü na toxnamana namugüãxŭcèx
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga mèxpŭ̃newa ínaxŭãchi. Rü yéma naxcèx naca ga yema ngúexŭgü ga nüma nanaxwèxexŭ. Rü naxŭtagu naxĩtaquẽxegü.
14 Rü yematanüwa nayadexechi ga 12 ga norü ngúexŭgü na namücügüxüchi yiĩxŭcèx, rü na yamugüãxŭcèx ga norü orearü unagüwa. Rü yemagü rü Imugüxŭgu nanaxüéga.
15 Rü pora nüxna naxã na Tupanaãrü poramaã ínawoxŭãxŭcèx ga ngoxogü.
16 Rü ñaãgü nixĩ ga naẹ̱ga ga yema 12 ga norü ngúexŭgü ga nadexŭ. Rü wüxi nixĩ ga Chimáũ ga Pedrugu naxüégaxŭ.
17 Rü togü nixĩ ga Chaŭtiágu rü naẽneẽ ga Cuáŭ. Rü nümagü rü Zebedéu nanegü nixĩ. Rü Ngechuchu rü Boanéregu nanaxüéga. Rü ngẽma nixĩ i Duruanexŭ Nanegü —ñaxŭchiga.
18 Rü togü nixĩ ga Aŭdré, rü Piripi, rü Baturumé, rü Mateu, rü Tumachi, rü Chaŭtiágu ga Arupéu nane, rü Tadéu, rü Chimáũ ga iporaãẽcüücü.
19 Rü to nixĩ ga Yuda ga Icariúte ga yixcama bexma Ngechuchuxŭ íxuaxŭxŭ.

Ngechuchuxŭ nixugüe na ngoxoarü poramaã napuracüxŭ
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23, 12.10)

20 Rü yemawena rü wüxi ga ĩpatagu naxücu ga Ngechuchu. Rü wenaxãrü naxcèx nangutaquẽxegü ga muxŭma ga duŭxŭgü. Rü yemacèx woo na nachibüexŭcèx rü nangechicagü ga nüma rü norü ngúexŭgü.
21 Rü yexguma yemaxŭ taxĩnüẽgu ga guxema natanüxŭgü ga Ngechuchu, rü ítayadaugü na tayagagüxŭcèx, yerü nüxŭ tixugügü rü: —Naxãũãẽmare —ñatagürügü.
22 Rü yexgumarüŭ ta ga yema ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngụ̱xẽẽtaegüxŭ ga Yerucharéŭwa ne ĩxŭ, rü ñanagürügü: —Ñaã yatü i Ngechuchu, rü ngoxogünatü i Bechebúarü poramaã nixĩ i ínawoxŭãxŭ i ngoxogü —ñanagürügü.
23 Natürü ga Ngechuchu rü naxcèx naca ga yema ngúexẽẽruŭgü. Rü wüxi ga ore ga cuèxruŭxŭ namaã nixu, rü ñanagürü: —¿Rü ñuxãcü i Chataná i nügütama ínatèxüchixŭ?
24 —Rü ngẽxguma chi wüxi i nachiŭãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü rü nügütanüxŭwatama nügü nadaixgu, rü taxuacüma natai i ngẽma nachiŭãne.
25 —Rü ngẽxguma chi wüxi ya ĩpatacŭ̱ã̱x nügü itoyegu, rü taxuacüma natai ya yima ĩpata.

26 —Rü ngẽxgumarüŭ chi ta nixĩ i Chataná ega nügümaã
nanuxgu rü nügü yamèxgu, rü taxuacü chima natai i
ngẽxguma. Rü chi ngẽxma nagu̱x.
27 —Rü taxuacüma texé wüxi ya yatü ya poracüpatagu
taxücu na nüxna tanapuxŭxŭcèx i norü ngẽmaxŭgü, ega tama
tayanèi̱xiragu. Erü ngẽmaãcüxica tá nixĩ i tüxŭ nanguxŭxŭ na
tanapuxŭxŭ i norü ngẽmaxŭgü.
28 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü Tupana tá nüxŭ nüxŭ
nangechaŭ i duŭxŭgü i guxŭma i norü pecadugü rü guxŭma
i ṯacü i chixexŭ i namaã yadexagüxŭ.
29 —Natürü texé ya chixexŭ namaã ixugüxe i Tupanaãẽ i
Üünexŭ, rü tagutáma tüxŭ nüxŭ nangechaŭ ya Tupana. Rü
guxŭgutáma chixexŭwa tüxŭ natèx —ñanagürü.
30 Rü yema ñanagürü ga Ngechuchu, yerü yema
ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü:
“Nangoxoã̱x” ñanagürügü nüxŭ.

Ngechuchuarü mamá rü naẽneẽgüchiga
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Rü yexgumayane rü ítangugü ga Ngechuchuarü mamá rü
naẽneẽgü. Natürü ĩpataarü düxétügu tarücho, rü naxcèx yéma
tangemagü.
32 Rü yema duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭ íchomaẽguãchixŭ, rü
ñanagürügü nüxŭ: —Curü mamá rü cueneẽgü rü cueyèxgü, rü
yéa düxétüwa tangẽxmagü, rü cuxcèx tadaugü —ñanagürügü.
33 Rü nüma nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Texé tixĩ ya chaue rü
chaueneẽgü? —ñanagürü.
34 Rü yema nüxŭ íchomaẽguãchixŭxŭ nidaugüãchi, rü
ñanagürü: —Rü daxegü tixĩ ya chaue rü chaueneẽgü.
35 —Erü guxãma ya texé ya naxŭ́xe i Tupanaãrü ngúchaŭ, rü
yíxema tixĩ ya chaueneẽ rü chaueyèx rü chaue —ñanagürü.

4

Ore ga toecügu ixuxŭ
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

1 Rü wenaxãrü inanaxügü ga Ngechuchu ga na
nangúexẽẽãxŭ ga duŭxŭgü ga guma naxtaxaãnacüwa. Rü
muxŭma ga duŭxŭgü yexma naxcèx nangutaquẽxegü. Rü
yemacèx düxwa wüxi ga ngue ga yéma naxtaawa yexmanegu
nixüe ga Ngechuchu, rü gumawa narüto. Rü yema duŭxŭgü
rü naxtaxaãnacügu narücho.
2-3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga muxŭma
ga ore ga cuèxruŭwa na nangúexẽẽãxŭ ga duŭxŭgü. Rü norü
ngu̱xẽẽtaewa rü ñanagürü: —¡Dücèx, iperüxĩnüẽ i ñaã ore! Wüxi
ga yatü ga toecü rü triguarü towa naxũ.

4 —Rü yexguma triguchiremaã nagüaneãgu, rü ñuxre ga
triguchire rü namagu nayi. Rü ínangugü ga werigü, rü
nanawecu.
5 —Rü náĩgü ga triguchire rü nutatanügu nayi ga ngextá
ínachicaxŭwa ga waixŭmü. Rü paxa narüxügü ga guma
triguchire, yerü ga waixŭmü rü tama nayaxcü.
6 —Natürü yexguma nangunagügu ga üèxcü, rü ínanagu ga
guma trigu rü narüñexgü. Rü nayue, yerü tama poraãcü
nixãmaxã.
7 —Rü náĩgü ga triguchire rü toranecügu nayi. Rü yexguma
nayaegu ga tora, rü guma triguxŭ inawocu, rü yemacèx tama
nixo.
8 —Natürü náĩgü ga triguchire rü mexŭ ga waixŭmügu nayi.
Rü meãma nayae, rü muxŭma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü
nümaxŭneyèxawa rü 30 pü̱xü ínanguxuchi ga norü o, rü náĩgüwa
rü 60, rü náĩgüwa rü 100 ínanguxuchi —ñanagürü.
9 Rü ñu̱xũchi ñanagürü ta: —Rü yíxema ãchi̱xẽgüxe, ¡rü nüxŭ
taxĩnüẽ i ñaã ore! —ñanagürü.

Ṯacüchiga nixĩ ga yema ore ga cuèxruŭgügu ixuxŭ
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10 Rü yemawena ga yexguma nanüxĩcèxgu ga Ngechuchu,
rü yema naxŭtagugüxŭ wüxigu namaã ga yema 12 ga norü
ngúexŭgü, rü nüxna nacagüe ga na ṯacüchiga yiĩxŭ ga yema ore
ga cuèxruŭgu ixuxŭ.
11-12 Rü nüma nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Tupana rü
pexŭ nüxŭ nacuèxẽẽ i ngẽma ẽxŭguxŭ i taxuŭma i togü nüxŭ
cuáxŭ na ñuxãcü ã̱ẽxgacü na yiĩxŭ i nümax. Natürü ngẽma togü
i tama tatanüxŭ ixĩxŭcèx rü cuèxruŭgu chayaxuãcüma namaã
nüxŭ chixu i ore na woo nüxŭ nadaunügu rü ñoma tama nüxŭ
nadaugüxŭrüŭ na yiĩxŭcèx, rü woo nüxŭ naxĩnüẽgu rü tama
nüxŭ na nacuèxgüxŭcèx. Rü ngẽmaãcü namaã nüxŭ chixu na
tama nüxŭ naxoexŭcèx i nacüma i chixexŭ rü tama Tupana
nüxŭ nüxŭ ngechaŭxŭcèx i norü pecadugü —ñanagürü.

Ngechuchu rü meã nanango̱xẽẽ ga yema ore ga cuèxruŭ ga toecüchigagu ixuxŭ
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —¿Pema rü ta ẽxna tama
nüxŭ pecuèxgü na ṯacüchiga yiĩxŭ i ngẽma ore i cuèxruŭ i nüxŭ
chixuxŭ? ¿Rü ñuxũcürüwa tá nüxŭ nacuèxgü i ngẽma togü?
14 —Rü yíxema toexe, rü yíxema tixĩ ya ore i mexŭ unagüxe.
15 —Rü nangẽxma i duŭxŭgü i guma triguchire ga namagu
yixŭnerüŭ ixĩgüxŭ. Rü nümagü rü nüxŭ naxĩnüẽguwena, ngẽma nangu
i Chataná rü nüxna nanapu i ngẽma ore i mexŭ ga noxri
yaxõgüxŭ.

16 —Rü togü rü ngẽma triguchire ga nutatanügu yixŭnerüŭ
nixĩgü. Rü ngẽmagü nixĩ i nüxŭ ĩnüẽxŭ i ore i mexŭ, rü
taãẽãcüma nayauxgüxŭ.
17 —Natürü ngẽma na tama aixcüma nagu naxĩnüẽxŭ i ngẽma
ore, rü paxaãchitama nayaxõgü. Rü ngẽmacèx i yixcama
ngẽxguma ngẽma oregagu guxchaxŭgü nüxŭ üpetügu rü ẽxna
duŭxŭgü naxchi aiegu, rü nüxŭ narüxoe i ngẽma ore ga noxri
yaxõgüxŭ.
18-19 —Rü togü rü guma triguchire ga toranecügu yixŭnerüŭ
nixĩgü. Nümagü rü nüxŭ naxĩnüẽ i ngẽma ore i mexŭ,
natürü ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭgücèx naxoegaãẽgü rü
norü dĩẽruguama narüxĩnüẽ, rü nanaxwèxegü i nüxŭ na
nangẽxmaxŭ i muxŭma i to i norü ngẽmaxŭgü. Rü guxŭma i
ngẽma rü nüxŭ nüxŭ inayarüngümaẽxẽẽ i ngẽma ore i mexŭ rü
nüxŭ nüxŭ narüxoexẽẽ na tama naxügüãxŭcèx i ngẽma mexŭ
i Tupana nüxŭ naxwèxexŭ.
20 —Rü togü rü guma triguchire ga mexŭ ga waixŭmügu
yixŭnerüŭ nixĩgü. Ngẽmagü nixĩ i nüxŭ ĩnüẽxŭ i ore i mexŭ
rü nayauxgüxŭ rü meã Tupana naxwèxexŭãcüma maxẽxŭ.
Rü nümaxŭ rü guma trigu ga 30 pü̱xü nawa ínguxuchinerüŭ
nixĩgü. Rü nümaxŭ rü guma 60 pü̱xü nawa ínguxuchinerüŭ
nixĩgü. Rü nümaxŭ rü guma 100 pü̱xü nawa ínguxuchinerüŭ
nixĩgü —ñanagürü.

Ore ga omügu ixuxŭ
(Lc 8.16-18)

21 Rü yexgumarüŭ ta ñanagürü nüxŭ: —¿Ẽxna nuã tanange
i wüxi i omü na wüxi i caichãũtüŭgu rü ẽxna wüxi i pechi-
catüŭgu na yaxücuchixŭcèx? Tama ngẽmaãcü nixĩ, erü wüxi
i omü rü dauxnagu tanaxünagü na ngẽma inabaxixŭcèx.
22 —Rü ngẽxgumarüŭ ta i guxŭma i tacü iicúxŭ, rü yixcüra rü
duŭxŭgü rü tá nüxŭ nacuèxgüama. Rü guxŭma i ngẽma ñuxma
duŭxŭgücèx ẽxŭguxŭ rü tá nangoxoma i yixcüra.
23 —Rü yíxema ãchixẽgüxe, ¡rü nüxŭ taxĩnüẽ i ngẽma ore! —
ñanagürü.
24 Rü yexgumarüŭ ta ñanagürü nüxŭ: —¡Meã naga
pexĩnüẽ i ngẽma nüxŭ pexĩnüẽxŭ! Rü ngẽma pema naga
na pexĩnüẽxŭrüŭ tá nixĩ i Tupana i pexna naxããxŭ i cuèx. Rü
naẽtü tá poraãcü pexŭ narüngŭxẽẽ.
25 —Rü pemaã nüxŭ chixu, rü texé ya aixcüma naga ĩnüxẽ
i ñaã ore i mexŭ rü Tupana rü yexeraãcü tá tüxŭ nüxŭ
nacuèxẽẽ. Natürü yíxema tama naga ĩnüxẽ i ñaã ore rü Tupana
tá tüxna nanayaxu i ngẽma íraxŭ i cuèx i tüxŭ ngẽxmachiréxŭ —
ñanagürü.

Ore ga triguchire ga rüxüxŭgu ixuxŭ

26 Rü Ngechuchu rü ñanagürü ta: —Pemaã tá nüxŭ chixu i
wüxi i ore i cuèxruŭ na nüxŭ pecuáxŭcèx na ñuxãcü ãẽxgacü
na yiĩxŭ ya Tupana. Rü wüxi ya yatü rü waixŭmügu nanato
ya triguchire.
27 —Rü nüma ya yatü rü chütacü nape rü moxŭãcü ínarüda,
rü yoxni ya yima triguchire rü narüxü rü niyachigü. Natürü
nüma ya yatü rü tama nüxŭ nacuèx na ñuxãcü na naxüxŭ rü
na nayaxŭ.
28 —Rü ngẽmaãcü i ngẽma waixŭmü rü nüẽchamatama
nanaxüxẽẽ ya yima triguchire. Rü naãtügüxira narüxü rü
yixcama i nachacu rü ngẽmawena nachacuwa nanguxŭ i norü
o.
29 —Rü ngẽxguma marü yadauxgu i ngẽma norü o, rü
nanabuxu erü marü nawa nangu i norü buxgü —ñanagürü.

Ore ga motachachiregu ixuxŭ
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü Tupanaarü ore rü
yexera nixũchigü ¿Rü nanat̲acüraxŭ rü t̲acügu tanangu?
31-32 —Rü ñoma wüxi ya motachachire ya waixŭmügu
itoxŭnerüŭ nixĩ. Rü woo guxŭnema ya nanetüchirexŭ
narüxíramaẽ, natürü ngẽxguma inatoxgu, rü narüxü rü naya
ñu̲xmata guxŭma i togü i nanetüxŭ nayexera. Rü nachacüü
rü nita, rü woo werigü rü natanügu nixüachiãŭ —ñanagürü.

Cuèxruŭgu ixuxŭ ga oremaã nidexa ga Ngechuchu
(Mt 13.34-35)

33 Rü yemaãcü ga Ngechuchu rü muxŭma ga
nayexgumaãchiraŭxŭ ga ore ga cuèxruŭgümaã nanangúexẽẽ
ga duŭxŭgü. Natürü yema cuèxruŭgü rü tama yema
duŭxŭgüarü cuèxŭ nangupetü.
34 Rü ore ga cuèxruŭgu ixuxŭxĩcatama nixĩ ga norü
ngu̲xẽẽtae. Rü yixcama ga yexguma nanüxĩcèxgügu, rü norü
ngúexŭgücèx meãma nanango̲xẽẽ ga guxŭma.

Ngechuchu rü buanecüxŭ rü yuapexŭ ínayachaxãchixẽẽ
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 Rü yematama ngunexŭgu ga marü nachütachaŭgu, rü
Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —¡Ngĩxã rü
naxtaxaarü tocutüwa taxĩ! —ñanagürü.
36 Rü yexguma duŭxŭgüna yéma inaxĩãchi. Rü norü
ngúexŭgü rü Ngechuchuxŭ nigagü nagu ga guma ngue ga
marü nawa nayexmane. Rü yexgumarüŭ ta ga togü ga
duŭxŭgü rü náĩgü ga nguegügu ínayaxümücügü.
37 Rü yexguma yaxãŭyane rü inaxü ga wüxi ga buanecü
ga taxüchicü. Rü yema na nataxüchixŭ ga buanecü, rü
guma nguegu niyauxcuchichigü ga yuape, rü yexma
nabaxŭgüchaŭ.

38 Natürü ga Ngechuchu rü guma nguechinüwa wüxi ga
cüxeruŭgu naca, rü yéma nape. Rü ínanaḇaixgügü, rü
ñanagürügü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ¿ẽxna curü me nixĩ na
nuxma ibaxŭgüxŭ? —ñanagürügü.
39 Rü yexguma ínarüda ga Ngechuchu. Rü buanecüna na-
chogü rü ñanagürü nüxŭ ga guma naxtaxa: —¡Iyarüchiane
rü íyachaxãchi! —ñanagürü. Rü ínayachaxãchi ga buanecü rü
guxŭwama ínachaxanemare.
40 Rü yemawena ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ
ñanagürü: —¿Tu̱xcüŭ ngẽmaãcü poraãcü pemuŭẽ? ¿Ñu̱xma rü
ta ẽxna tama aixcüma peyaxõgü? —ñanagürü.
41 Natürü nümagü ga norü ngúexŭgü rü poraãcü namuŭẽ.
Rü nügüna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Texe ẽxna nixĩ ya daa
rü èi̱xrücü ya buanecü rü yuape rü naga naxĩnüẽxŭ? —
ñanagürügü.

5

Yatü ga Gadáracu̱ã̱x ga ngoxogü nawa yexmagüxŭ
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Rü naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadáraanewa.
2-3 Rü yexguma marü nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü
yéma naxcèx nixũ ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxŭ.
Rü yema yatü rü duŭxẽgüchíquẽxewa ne naxũ, yerü yexma
nixĩ ga yanaxauchigünexŭxŭ. Rü taxúexŭma nanguxŭ na
tayanáĩxŭ, woo cadenamaã.
4 Rü woo muẽxpu̱xcüna cadenamaã nayanèĩ̱xparagü rü
nayanèĩ̱xchacüügü, natürü nüma rü guxŭguma íraxŭgu
inanacauŭgüama, rü yemaãcü taxúexŭma nanguxŭ.
5 Rü ngunecü rü chütacü rü yuetachiquẽxetanügu rü
naxpu̱xgügu nanaxauchigüane. Rü yexma nanacaeane, rü
nutamaã nügügu napogü.
6 Natürü yexguma yaxŭgutama Ngechuchuxŭ nadèu̱xgu,
rü naxcèx inañaãchi, rü napẽxegu nayacaxãpu̱xü.
7 Rü aita naxüãcüma ñanagürü nüxŭ: —¿Tu̱xcüŭ nuã choxŭ
cuyachixewe, Pa Ngechuchux, Pa Tupanaxŭchi Nanex?
Rü Tupanaegagu cuxŭ chacèèxŭ na tama ngúxŭ choxŭ
quingexẽẽxŭ —ñanagürü.
8 Rü yemaãcü nidexa ga yema ngoxo yerü Ngechuchu rü
marü ñanagürü nüxŭ: —Pa ngoxox, ¡ínaxũxŭ nawa ya yima
yatü! —ñanagürü.
9 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —
¿Tacü nixĩ i cuéga? —ñanagürü. Rü nüma ga ngoxo nanangãxŭ,
rü ñanagürü: —Muxũchixŭ nixĩ i chauéga, erü tamu i tomax —
ñanagürü.

10 Rü poraãcü Ngechuchuxŭ nacèèxŭgü na tama
ínawoxŭãxŭcèx ga yema naãnewa.
11 Rü yema nachicaarü ngaicamana ga naxpü̱xpechinüwa
rü nayexmagü ga muxŭma ga cuchigü ga yéma chibüexŭ.
12 Rü yemacèx ga yema ngoxogü rü Ngechuchuxŭ
nacèèxŭgü, rü ñanagürügü: —¡Ngẽma cuchitanüwa toxŭ
namugü na nagu tachocuxŭcèx! —ñanagürügü.
13 Rü Ngechuchu rü: —Ngŭ —ñanagürü. Rü yexguma ga
yema ngoxogü rü guma yatüwa ínachoxŭ, rü yema cuchigügu
nayachocu. Rü yema cuchigü ga wixgu 2000 ixĩgüxŭ rü
inaxŭãchi, rü naxtaacutüarü mèxpŭxŭwa nayarüyuxgü. Rü
yexma nayi.
14 Rü yema cuchigüarü dauruŭgü rü ĩãnewa nabuxmü.
Rü ĩãnewa rü yema ĩãneãrü ngaicamana ipeagüxŭ ga
duŭxŭgütanüwa nüxŭ nayarüxugügü ga yema üpetüxŭ. Rü
ga duŭxŭgü rü ínayadaugü.
15 Rü yexguma Ngechuchu íyexmaxŭwa nangugügu, rü yéma
nüxŭ nadaugü ga guma yatü ga ngoxoã̱xchirécü. Rü yéma
narüto, rü naxãxchiru, rü meãma naãẽxŭ nacuèx. Rü poraãcü
naḇaixãchiãẽgü ga duŭxŭgü.
16 Rü yema cuchigüarü dauruŭgü ga nüxŭ daugüxŭ ga ṯacü
na nüxŭ ngupetüxŭ ga guma yatü ga ngoxoã̱xchirécü rü ṯacü
nüxŭ na ngupetüxŭ ga yema cuchigü, rü yema nixĩ ga togü ga
duŭxŭgümaã̄ nüxŭ ixugüexŭ ga guxŭma ga yema ngupetüxŭ.
17 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga duŭxŭgü, rü
inanaxügüe ga Ngechuchuxŭ na nacèèxŭgüxŭ ga na
ínaxũxŭxŭcèx ga yema naãnewa.
18 Rü yexguma wenaxãrü nguegu yaxüegu ga Ngechuchu,
rü guma yatü ga ngoxoã̱xchirécü, rü nüxŭ nacèèxŭ na
Ngechuchuwe naxũxŭcèx.
19 Natürü ga Ngechuchu rü tama nanaxwèxe, rü ñanagürü
nüxŭ: —¡Cuchiŭwa naxũ rü cutanüxŭmaã nüxŭ yarüxu i
guxŭma i ngẽma cuxcèx naxüxŭ ya Cori ya Tupana, rü ñuxãcü
nüxŭ na cungechaŭtümüŭxŭ! —ñanagürü.
20 Rü nüma ga guma yatü rü ínixũ. Rü inanaxügü ga guxŭma
ga Decaporíchiuanewa yexmagüne ga ĩãnegüwa nüxŭ na yax-
uxŭ ga yema Ngechuchu naxcèx üxŭ. Rü guxŭma ga duŭxŭgü
rü naḇaixãchiãẽgü.

Yáiruxacüchiga rü yema nge ga Ngechuchuchirugu
ingõgücüchiga
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Rü yexguma nguegu naxtaxaarü tocutüwa nataegugu
ga Ngechuchu, rü muxŭma ga duŭxŭgü rü naxcèx yéma
nangutaquẽxegü. Rü nüma rü naxtaapechinüwa nayexma.

22 Rü yexguma yéma nayexmayane, rü yéma naxŭtawa
nangu ga ngutaquẽxepataŭãrü ãẽxgacü ga Yáirugu ãẽgacü.
Rü yexguma Ngechuchuxŭ nadèṵxgu, rü napẽxegu
nanangücuchi.
23 Rü poraãcü nüxŭ nacèèxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Chauxacü
rü ituraxüchi. Rü chanaxwèxe i ngẽma cuxũ na ngĩxŭ cu-
yarüngõgüxŭcèx na ngĩxcèx yataanexŭcèx rü namaxŭxŭcèx —
ñanagürü.
24 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nawe narüxũ. Rü muxŭma
ga duŭxŭgü ínayaxümücügü. Rü yéma nayaxũxtügü.
25 Rü yema muxŭ ga duŭxŭgütanüwa iyexma ga wüxi ga nge
ga 12 ga taunecü iḏaawecü namaã ga na naxãgüechaxŭ.
26 Rü muxŭma ga duturugü ngĩxŭ naxüxŭgü rü poraãcü
ngúxŭ ngĩxŭ ningexẽẽgü. Rü yemaãcü natücèxma ngĩxŭ
iguxẽẽ ga guxcü ga ngĩrü dĩẽru. Natürü tama ngĩxcèx nitaa-
neẽga, rü niyexeraguchigüama ga ngĩrü ḏaawe.
27 Rü ŭpaacü togüèxwa Ngechuchuchigaxŭ ixĩnü. Rü
yemacèx yéma ixũ. Rü natanüwa ga yema muxŭma ga
duŭxŭgü rü Ngechuchuweama ne ixũ rü naxchirugu
iyangõgü.
28 Yerü ñaxŭgu irüxĩnü: —Ngẽxguma chi naxchiruxŭmare
chingõgügu, rü chi chauxcèx nitaane —ñaxŭgu iruxĩnü.
29 Rü yexgumatama ínayachaxãchi ga ngĩgü, rü nüxŭ iy-
acuèxãchi ga ngĩxĩnewa ga na ngixcèx yataanexŭ.
30 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nicuèxãchi ga na nawa
ínaxũxŭxŭ ga pora. Rü naxcèx nadauegu ga yema muxŭma
ga duŭxŭgü, rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Texé tixĩ ya
chauxchirugu ingõgüxe? —ñanagürü.
31 Rü norü ngúexŭgü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Cuma
nüxŭ cudau i ñuxre i duŭxŭgü ngẽma cuxŭ na yaxũtügüxŭ rü
ngẽxguma rü ta:
“¿Texé ya choxŭ ingõgüxe?” ñacuxŭ —ñanagürügü.
32 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nidaugüãchiama na tüxŭ
nadauxŭcèx ga na texé na tiĩxŭ ga guxema nüxŭ ingõgüxe.
33 Rü yexguma ga yema nge rü ngĩrü muŭmaã
yaduṵruṵxãcüma naxŭtawa ingu, yerü nüxŭ icuèx ga ṭacü
na ngĩxŭ ngupetüxŭ. Rü napẽxegu iyacaxãpṵxü, rü
aixcümaxŭchi namaã nüxŭ iyaxu ga guxŭma.
34 Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa Chaux-
acüx, curüme erü cuyaxõ. ¡Rü taãẽãcüma íixũ, erü marü
naxüxŭ i curü ḏaawe! —ñanagürü.
35 Rü yexguma íyadexayane, yéma nangugü ga ñuxre ga
natanüxŭgü ga guma ngutaquẽxepataŭãrü ãẽxgacü rü
ñanagürügü nüxŭ: —Cuxacü rü marü iyu. ¿Tṵxcüŭ nüxŭ
cuchixeweecha ya Ngúexẽẽruŭ? —ñanagürügü.

36 Natürü ga Ngechuchu rü tama nüxʉ̃ nacuáxchaʉ̃ ga yema
duʉ̃xʉ̃güarü dexa. Rü yemacèx guma ngutaquẽxepataʉ̃ãrü
ãẽxgacüxʉ̃ ñanagürü: —¡Tãxʉ̃ i cumuʉ̃xʉ̃, rü yaxõmare! —
ñanagürü.
37 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínayagagü ga Pedru
rü Chaʉ̃tiágu rü Cuáʉ̃ ga Chaʉ̃tiágueneẽ. Natürü tama
nanaxwèxe na texé ga togue nawe rüxĩxʉ̃.
38 Rü yexguma guma ngutaquẽxepataʉ̃ãrü ãẽxgacüpatawa
nangugügu, rü Ngechuchu nüxʉ̃ nadau ga na íyacuxcuxʉ̃ rü
poraãcü aita naxüeãcüma naxauxexʉ̃ ga duʉ̃xʉ̃gü.
39 Rü guma ĩpatagu naxücu ga Ngechuchu, rü ñanagürü: —
¿Tü̱xcüʉ̃ ípicuxcu rü ngẽmaãcü pexauxe? Ngẽma bucü rü tama
iyu. Rü ipemare —ñanagürü.
40 Rü nüxʉ̃ nacugüecüraxʉ̃ãma ga duʉ̃xʉ̃gü. Natürü nüma
ga Ngechuchu rü ĩã̱xtüwa nanamugü ga guxʉ̃ma. Rü yema
bucünatücèx naca rü ngĩẽ, rü yema namücügü, rü namaã
nixücu ga ínayexmaxʉ̃wa ga yema bucü.
41 Rü ngĩxmẽxgu nayayauxãchi, rü ñanagürü ngĩxʉ̃: —Tarita
cumi —ñanagürü. Rü ngẽma ore rü ñaxʉ̃chiga nixĩ:
“¡Inachi, Pa Bucü, ñacharügü cuxʉ̃!” ñaxʉ̃chiga nixĩ.
42 Rü yexgumatama ga yema bucü ga 12 ga taunecü ngĩxʉ̃
yexmèxcü, rü íirüda rü iyaxʉ̃. Rü poraãcü naḇaixãchiãẽgü ga
duʉ̃xʉ̃gü.
43 Natürü ga Ngechuchu rü poraãcü nüxna nanachu̱xu na
taxúemaãma nüxʉ̃ yaxugüexʉ̃cèx ga yema ngupetüxʉ̃. Rü
ñu̱xũchi nanamu na ngĩxʉ̃ naxüwemügüxʉ̃cèx ga yema bucü.

6

Nacharétuwa nayexma ga Ngechuchu
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Rü yéma inaxũãchi ga Ngechuchu, rü guma ĩãne ga
Nacharétu ga nawa nayaxʉ̃newatama naxũ. Rü norü
ngúexʉ̃gü rü nawe narüxĩ.
2 Rü yexguma ngʉ̃xchigaarü ngunexʉ̃wa nanguxgu rü
inanaxügü ga na nangúexẽẽtaexʉ̃ ga ngutaquẽxepataʉ̃wa.
Rü yema muxʉ̃ma ga duʉ̃xʉ̃gü ga yéma irüxĩnüẽxʉ̃, rü
naḇaixãchiãẽgü. Rü nügüna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Ngextá
naxcèx nangu̱x i guxʉ̃ma i ngẽma ngu̱xẽẽtae? ¿Rü ngextá
nanayaxu i ngẽma cuèx? ¿Rü ñuxãcü nanaxü i ngẽma mexʉ̃gü
i taxʉ̃gü i naxüxʉ̃?
3 —¿Taux ẽxna ñaã yiĩxʉ̃ i carpinteru i Nachuchu, i Maríane,
ya Chaʉ̃tiágu rü Yúche rü Chimáũ rü Yudaẽneẽ ixĩcü? ¿Rü
taux ẽxna i naẽyèxgü rü nuxma tatanügu naxãchiʉ̃güxʉ̃? —
ñanagürügü. Rü yemacèx ga yema duʉ̃xʉ̃gü rü tama naga
naxĩnüẽchaʉ̃.

4 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Wüxi
i Tupanaãrü orearü uruŭ rü guxŭwama i duŭxŭgü
rü nüxŭ nangechaŭgü. Natürü norü ĩãnewatama rü
natanüxŭgütanüwatama rü napatawatama rü tama aixcüma
nüxŭ nangechaŭgü —ñanagürü.
5 Rü yemacèx taxuacüma yéma nanaxü ga muxŭma ga
mexŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ. Rü noxretama ga
duŭxŭgü ga iḏaaweexŭxŭxĩcatama ningõgü rü naxcèx nay-
ataanexẽẽgü.
6 Rü naḇaixãchiãẽ ga Ngechuchu, yerü yema duŭxŭgü rü
tama nüxŭ nayaxõgü.

Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ nimugü na nüxŭ yanax-
ugüexŭcèx ga Tupanachiga
(Mt 10.5-15)

Rü Ngechuchu rü guma ngaicamagüne ga ĩãnexãcügügu
nixũgüchigü, rü nayangúexẽẽtanü ga duŭxŭgü.
7 Rü naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexŭgü, rü
inanaxügü ga na namuãxŭ ga taxrechigü. Rü nüxna nanaxã
ga pora na ínawoxŭãxŭcèx ga ngoxogü.
8 Rü nüxna naxãga ga na taxuxŭma íyangegüxŭcèx ga norü
namawaxŭ, rü bai ga choca rü bai ga pãũ rü bai ga norü dĩẽru.
Rü nanaxwèxe ga naxnetüxŭxĩcatama na íyangegüxŭ.
9 Rü namaã nüxŭ nixu na nacuaixcuxŭ ga norü chapatu.
Natürü tama nanaxwèxe ga taxre ga naxchiru na íyangegüxŭ.
10 Rü ñanagürü nüxŭ: —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩãnewa wüxi
ya ĩgu pechocuxgu, ¡rü ngẽxma pepegü ñu̱xmata pema ñuxgu
ngẽma ipexĩãchi̱x nawa ya yima ĩãne!
11 —Rü ngẽxguma ngexnerüṹne ya ĩãnewa tama meã pexŭ
nayauxgüchaŭgu rü tama pexŭ inaxĩnüẽchaŭgu, ¡rü ípechoxŭ
i ngẽma! Rü ngẽxguma ipexĩãchigu, ¡rü ipenapagü i perü
üxaxŭcutü na ngẽmawa nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na nataxüchixŭ
tá i norü poxcu i ngẽxguma nagu̱xgu i naãne! —ñanagürü.
12 Rü yexguma inaxĩãchi ga norü ngúexŭgü. Rü
duŭxŭgümaã nüxŭ nixugüe ga na nüxŭ naxoexŭcèx ga
nacüma ga chixexŭ rü Tupanacèx na nadaugüxŭcèx.
13 Rü ínanawoxŭ ta ga muxŭma ga ngoxogü. Rü chixŭmaã
yachagüãcüma nanameẽxẽẽ ga muxŭma ga iḏaaweexŭ.

Nayu ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Rü Ngechuchuchigaxŭ naxĩnü ga ãẽ̱xgacü ga Erode,
yerü guxŭwama duŭxŭgü poraãcü nachiga nidexagü. Rü
yexguma ga Erode rü ñanagürü: —Rü ngẽma Ngechuchu nixĩ i
Cuáŭ i baiŭxẽẽruŭ ixĩxŭ rü wena namaxŭ, rü ngẽmacèx nixĩ i
nüxŭ nangẽxmaxŭ i pora na naxüãxŭcèx i ngẽma taxŭ i mexŭ
i Tupanaãrü poramaã naxüxŭ.

15 Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Nuxcümaŭcü ga orearü
uruŭ ga Ería nixĩ —ñanagürügü. Rü togü rü ñanagürügü: —
Wüxi i Tupanaãrü orearü uruŭ i nuxcümaŭgüxŭrüŭ nixĩ —
ñanagürügü.
16 Natürü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Erode, rü
ñanagürü: —Rü ngẽma Ngechuchu nixĩ i Cuáŭ ga chorü
churaragüxŭ chidayenaxãxẽẽchirẽxŭ, rü ñu̱xma rü wenaxãrü
namaxŭ —ñanagürü.
17 Rü yema ñanagürü ga Erode yerü marüchirẽx Cuáŭxŭ
niyaxu rü poxcupataŭgu cadenamaã nayachota. Rü yemaãcü
nanaxü ngĩgagu ga naxmèx ga Erodía ga naẽneẽ ga Piripimèxchirẽx ixĩcü ga ngĩxŭ napucü ga Erode.
18 Yerü ŭpaacü ga Cuáŭ rü Erodemaã ñanagürü: —Tama
name i cuxmèxŭ cuyaxĩxẽẽ i cueneẽmèx —ñanagürü.
19 Rü yemacèx ga Erodía rü poraãcü Cuáŭchi ixai rü inaxwèxe ga na yamáãxŭ, natürü poraãcü ngĩxŭ naguxcha.
20 Yerü ngĩte ga Erode rü Cuáŭxŭ namuŭ, yerü nüxŭ
nacuèxchirẽx na wüxi ga yatü ga mecü rü üünecü na yiĩxŭ, rü
yemacèx nixĩ ga na̱ẽtüwa nachogüxŭ. Rü yexguma Cuáŭãrü
orexŭ naxĩnügu ga Erode, rü naxoegaãẽ, natürü meã nüxŭ
inarüxĩnü.
21 Natürü wüxi ga ngunexŭ nawa nangu na ngĩxŭ nataux-
chaxŭ na yamáãxŭcèx ga Cuáŭ, ga yexguma Erodearü
taunecüarü ngunexŭwa nanguxgu rü wüxi ga peta ga taxŭ
naxü̱xgu naxcèx ga norü ñatügumaẽgüxŭ ga ãẽ̱xgacügü, rü
norü churaragüarü ãẽ̱xgacügü rü yema Garirẽaanecŭ̱ã̱x ga
corigü ga taxŭgü.
22 Rü yema petawa iyaxücu ga Erodíaxacü, rü yema
petatanüxŭpẽxewa íyañaãchixŭchigüxŭ. Rü poraãcü norü me
iyixĩ ga Erode rü norü petatanüxŭgü. Rü yemacèx ga nüma ga
ãẽ̱xgacü ga Erode rü ñanagürü ngĩxŭ ga yema pacü: —¡Choxna
naxcèx naca i ṯacü i cunaxwèxexŭ, rü tá cuxna chanaxã! —
ñanagürü.
23 Rü aixcümaxŭchi ngĩmaã inaxuneta, rü ñanagürü: —
Ngẽxŭrüüxŭ i ṯacü i choxna naxcèx cuc̱axŭ rü tá cuxna
chanaxã, woo ngãxŭgu i chorü naãne yixĩgu —ñanagürü.
24 Rü nüxna iyaxũgachi, rü ngĩẽna iyaca, rü ngĩgürügü: —
¿Ṯacü i cunaxwèxexŭ na naxcèx íchac̱axŭ? —Ngĩgürügü. Rü
ngĩẽ ngĩxŭ ingãxŭ, rü ngĩgürügü: —¡Naxcèx ínaca i Cuáŭ ya
baiŭxẽẽruŭẽru! —ngĩgürügü.
25 Rü yexgumatama ga yema pacü rü paxa iyaxücu ga
ãẽ̱xgacüxŭtawa rü ngĩgürügü: —Chanaxwèxe i ñu̱xmatama
paxa wüxi ya poratugu choxna cunaxã i Cuáŭ ya
baiŭxẽẽruŭẽru —ngĩgürügü.
26 Rü nüma ga ãẽ̱xgacü rü poraãcü inayarümaãchi, natürü

yema norü petatanüxŭpẽxewa marü ngĩmaã na inaxunetaxŭcèx, rü tama ngĩxŭ nawomüxẽẽchaŭ.

27 Rü yemacèx ga Erode rü yexgumatama yéma
ínapoxcuxŭwa nanamu ga wüxi ga churara na naxŭtawa
nangeaxŭcèx ga Cuáŭẽru.

28 Rü poxcupataŭwa naxũ ga yema churara, rü Cuáŭxŭ
nidaeru. Rü wüxi ga poratugu ã̱ẽxgacüxŭtawa nanange ga
yema naẽru. Rü yema pacüna nanaxã. Rü ngĩma rü ngĩẽna
iyaxã.

29 Rü yexguma yemaxŭ nacuáchigagügu ga norü ngúexŭgü
ga Cuáŭ, rü yéma poxcupataŭwa nayayauxgü ga naxŭne, rü
inayatèxgü.

Ngechuchu rü nanachibüexẽẽ ga 5000 ga yatügü
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Cu 6.1-14)

30 Rü yemawena rü yema norü ngúexŭgü ga yamugüxŭ rü
Ngechuchumaã nangutaquẽxegü. Rü namaã nüxŭ nixugüe
ga guxŭma ga yema naxügüxŭ rü yema nangu̱xẽẽtaegüxŭ.

31 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Nuã pexĩ, rü ngĩxã,
wüxi i nachica i ngextá taxúema íxãpataxŭwa taxĩ, na paxaãchi
ngẽxma yarüngŭgüxŭcèx! —ñanagürü. Rü yema ñanagürü yerü
namu ga duŭxŭgü ga yéma ingugütanücüüxŭ rü woeguxŭ ga
togü. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgü rü woo na
nachibüexŭcèx rü nangechicagü.

32 Rü yemacèx wüxi ga nguegu nichoŭ, rü noxrüwama wüxi
ga nachica ga taxúema íxãpataxŭwa naxĩ.

33 Natürü muxŭma ga duŭxŭgü nüxŭ nadaugü ga yexguma
inaxĩãchigu, rü nüxŭ nacuèxgü ga texégü na yiĩxŭ. Rü yemacèx
guxŭne ga guma ĩãnegücũ̱ã̱x ga duŭxŭgü, rü dauxchitagu
nibuxmü rü napẽxegu nayayi.

34 Rü yexguma nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü
nüxŭ nadau ga yema muxŭma ga duŭxŭgü. Rü nüxŭ
nangechaŭtümüŭgü yerü ñoma carnerugü ga ngearü
dauruũ̱ã̱xgüxŭrüŭ nixĩgü. Rü inanaxügü ga na nangúexẽẽãxŭ
ga muxŭma ga norü ore.

35 Rü yexguma marü nayáuanegu, rü norü ngúexŭgü rü
naxcèx naxĩ, rü ñanagürügü: —Marü nayáuanexŭchi rü ñaã rü
wüxi i nachica i taxúema nagu ãpataxŭ nixĩ.

36 —Rü ngẽmacèx name nixĩ i ícuyamugü i duŭxŭgü na
namapechinüwa ipeagüxŭ i duŭxŭgüxŭtawa rü ĩãnexãcügü
ya ngaicamagünewa naxĩxŭcèx na ngema norü õnacèx yataxegüxŭcèx —ñanagürügü.

37 Natürü ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü
nüxŭ: —¡Pematama penaxüwemü! —ñanagürü. Rü nümagü

nanangãxũgü rü ñanagürügü: —¿Ẽxna cunaxwèxe i 200 tachinü i dĩẽru naguxũ i pãũcèx nüxũ tayataxexũ na ngẽmamaã tanachibüexẽẽxũcèx? —ñanagürügü.

38 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¿Ñuxre i pãũ pexũ nangẽxma? ¡Rü ípeyadèu̱x! —ñanagürü. Rü yexguma íyadaugüãgu, rü ñanagürügü nüxũ: —Toxũ nangẽxma i wüximẽẽ̱xpü̱x i pãũ rü taxre i choxni —ñanagürügü.

39 Rü yexguma ga Ngechuchu rü duũxũgüxũ namu na ñuxrechigü nügüxũtawa rütogüxũcèx ga maxẽtẽxewa.

40 Rü ínarütogü ga 100 chigü rü 50 chigü ga duũxũgü.

41 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema wüximẽẽ̱xpü̱x ga pãũ rü yema taxre ga choxni. Rü daxũguxũ ga naãnegu nadawenüãcüma Tupanana moxẽ naxã. Rü inanabücu ga yema pãũ, rü norü ngúexũgüna nanana na yema duũxũgüxũ yanuãxũcèx. Rü yema taxre ga choxni rü ta guxũma ga yema duũxũgüxũ nüxũ nayanuxẽẽ.

42 Rü guxũma nachibüe ñu̱xmata meãma nüxũ yangu.

43 Rü yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãũ rü choxni ga íyaxügüxũ.

44 Rü yema yéma pãũgü ngõ̱xgüxũ rü 5000 ga yatügü nixĩ.

Dexáétügu nixũ ga Ngechuchu
(Mt 14.22-27; Cu 6.16-21)

45 Rü yemawena ga Ngechuchu rü duũxũgüxũ íyamugüyane rü wüxi ga nguegu nayachoũxẽẽ ga norü ngúexũgü na yoxni naxtaxaarü tocutüwa Bechaídawa naxĩxũcèx.

46 Rü yexguma duũxũgüxũ íyamugüguwena, rü mèxpũnewa naxũ ga Ngechuchu na yéma yayumüxẽxũcèx.

47 Rü yexguma marü nachütagu, rü naxtaxaarü ngãxũtüwa nayexmagü ga norü ngúexũgü. Rü Ngechuchu rü nüxĩcatama dauxchitawa nayaxũãchi.

48 Rü nüxũ nadau na guxchaxũãcüma yaxãgüxũ ga norü ngúexũgü, yerü ga buanecü rü nawaama nabuxuchi. Rü yexguma marü yangunechaũgu, rü Ngechuchu rü dexáétügu nawe narüxũ. Natürü ñoma nüxũ naxüpetüchaũxũrüũ nügü nixĩxẽẽ.

49-50 Rü yexguma norü ngúexũgü nüxũ daugügu ga dexáétügu na yaxũxũ, rü nagu narüxĩnüẽ ga wüxi ga naxchi̱ximare na yiĩxũ. Rü yemacèx aita naxüe, yerü guxũma nüxũ nadaugü rü poraãcü naḇaixãchiãẽgü. Natürü yexgumatama ga Ngechuchu rü namaã nidexa rü ñanagürü nüxũ: —¡Peporae! Rü chomachirẽxtama chixĩ. ¡Tãxũ i pemuũẽxũ! —ñanagürü.

51-52 Rü nguegu nixüe, rü inarüxó ga buanecü. Natürü nümagü ga norü ngúexũgü rü naḇaixãchiãẽgümare yerü woo nüxũ na nadaugüxũ ga yema mexũ ga Tupanaãrü poramaã

naxüxʉ̃ ga Ngechuchu ga yexguma yema pãũ yamuxẽẽgu, natürü tama nüxna nacuè x-ãchie na Tupana Nane na yiĩxʉ̃ yerü nüxʉ̃ naguxcha na yaxõgüãxʉ̃.

Yenecharétuanewa Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga iḏaaweexʉ̃ (Mt 14.34-36)

53 Rü yexguma marü yanguʉ̃gu ga naxtaawa, rü Yenecharétuanewa nangugü. Rü yexma naxãnacügu nanangaxʉ̃gü ga naweʉ̃.
54 Rü yexguma nguewa ínachoʉ̃gu, rü yexgumatama ga duʉ̃xʉ̃gü rü nüxʉ̃ nicuèxãchitanü ga Ngechuchu na yiĩxʉ̃.
55 Rü yema naãnewa rü guxʉ̃ne ga ĩgüwa nabuxmü ga yema duʉ̃xʉ̃gü. Rü yexguma nüxʉ̃ nacuèxgügu ga ngextá na nayexmaxʉ̃ ga Ngechuchu, rü yéma norü caruʉ̃gügu naxcèx nanagagü ga iḏaaweexʉ̃.
56 Rü guxʉ̃wama ga ngextá íyanguchigüxʉ̃wa ga Ngechuchu, ga ĩãnexãcügüwa rü ĩãnegü ga itaxʉ̃newa, rü ĩãnepechinüwa, rü yexma ítamʉ̃pechinügu naxcèx nayamugü ga iḏaaweexʉ̃. Rü nüxʉ̃ nacèèxʉ̃gü na tama nüxna nachúxãxʉ̃cèx na naxchirupechinügumare yangõgügüxʉ̃cèx. Rü guxʉ̃ma ga yema nüxʉ̃ ingõgüexʉ̃, rü naxcèx nitaanegü.

7

Ṯacü nixĩ i Tupanapẽxewa duʉ̃xʉ̃güxʉ̃ chixexẽẽxʉ̃ (Mt 15.1-20)

1 Rü Ngechuchucèx naxĩ ga Parichéugü namaã ga ñuxre ga ngúexẽẽruʉ̃gü ga mugüwa ngṯxẽẽtaegüxʉ̃ ga Yerucharéʉ̃wa ne ĩxʉ̃.
2 Rü yexguma ñuxre ga Ngechuchuarü ngúexʉ̃güxʉ̃ nadaugügu ga tama Yudíugücüma na yanguxẽẽgüxʉ̃, rü tama Yudíugü yauxmẽxgüxʉ̃rüʉ̃ na nayauxmẽxgüxʉ̃ naxʉ̃pa na nachibüexʉ̃, rü chixri nachiga nidexagü.
3 Yerü nümagü ga Parichéugü rü guxʉ̃ma ga togü ga Yudíugü rü nagu naxĩ ga norü o̱xigücüma na nayauxmẽxiraxʉ̃ na yemaãcü Tupanapẽxewa nügü yamexẽẽgüxʉ̃ naxʉ̃pa ga na nachibüexʉ̃.
4 Rü ngẽxguma taxepataʉ̃wa ne naxĩxgu ga nümagü rü tama nachibüe ega tama ngẽmaãcü nügü nayauxmẽxiragu. Rü nangẽxma i muxʉ̃ma i togü i nuxcümaʉ̃xʉ̃ i nacümagü. Rü ngẽmacèx nagu naxĩ i ngẽma nacümagü na Tupanacèx nayauxgüãxʉ̃ i norü pochiyugü rü basugü rü paneragü rü pechicaxʉ̃gü.
5 Rü yemacèx ga yema Parichéugü rü ngúexẽẽruʉ̃gü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Ṯṯxcüʉ̃ i curü ngúexʉ̃gü i tama nagu naxĩxʉ̃ i ngẽma tórü o̱xigücüma rü

tama toma tayauxmẽxgüxŭrüŭ nayauxmẽxgüxŭ naxŭpa na
nachibüexŭ? —ñanagürügü.
6 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Pa Duŭxŭgü
ya Pegü Naxaixcümaraŭgüxe, rü aixcüma pechiga nixĩ ga yema
ore ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Ichaxía
ümatüxŭ ga ñaxŭ:
“Ñaã duŭxŭgü rü naa̱xmaãmare choxŭ nicuèxüŭgü, natürü
naãẽwa rü tama chaugu narüxĩnüẽ.
7 Rü taxuwama name na ngẽmaãcü natücèxma choxŭ
yacuèxüŭgüxŭ. Erü guxŭma i ngẽma norü ngu̱xẽẽtae rü
yatügüarü mugümare nixĩ, rü tama aixcüma chorü mu nixĩ”,
ñaxŭ.
8 —Rü pema i ñu̱xma rü aixcüma nüxŭ perüxoe i Tupanaãrü
mugü na nagu pexĩxŭcèx i ngẽma duŭxŭgücümamare ixĩxŭ —
ñanagürü.
9 Rü yexgumarüŭ ta ñanagürü nüxŭ: —Pema rü penangexrü i
Tupanaãrü mugü na pecümagügutama pexĩxŭcèx.
10 —Yerü ga Moĩché rü ñanagürü:
“¡Tüxŭ nangechaŭ ya cunatü rü cue!”
ñanagürü. Rü ñanagürü ta:
“Texé ya tümanatümaã rü ẽxna tümaẽmaã chixexŭ ixugüxe, rü
ãẽ̱xgacü tá tümamaã nanaxuegu na tayuxŭcèx”,
ñanagürü.
11 —Natürü pema rü ñaperügügü:
“Marü name ega wüxi ya yatü nanatüxŭ rü naẽxŭ ñaxgu:
‘Taxucürüwama chorü ngẽmaxŭmaã cuxŭ charüngŭxẽẽ, erü
guxŭma i chorü ngẽmaxŭ rü marü Tupanana chanaxã’,”
ñaxgu.
12 —Rü ngẽxguma texé ngẽma ñagügu, rü pexcèx rü marü
namexŭ na tama tümanatüxŭ rü tümaẽxŭ tarüngŭxẽẽxŭ.
13 —Rü ngẽmaãcü ipeyanaxoxẽẽ i Tupanaãrü mugü, na
nagu pexĩxŭcèx i pecümagütama i togüwa pexüexẽẽxŭ. Rü
ngẽxgumarüŭ ta muxŭma i to i pecümagü i ngẽmarüŭ ixĩxŭgu
pexĩ —ñanagürü.
14 Rü yexgumawena duŭxŭgücèx naca ga Ngechuchu, rü
ñanagürü nüxŭ: —¡Meã choxŭ iperüxĩnüẽ, rü nüxŭ pecuá i ñaã
chorü ore!
15 —Rü taxuŭma i ṯacü i düxétüwa ne ũxŭ rü taèxwa
ixücuxŭ nixĩ i Tupanapẽxewa tüxŭ chixexẽẽxŭ. Natürü ngẽma
taãẽwa ne ũxŭ, rü ngẽma waxi nixĩ i tüxŭ chixexẽẽxŭ i Tu-
panapẽxewa.
16 —Rü ngẽxguma pixãchi̱xẽgu, ¡rü nüxŭ pexĩnüẽ i ngẽma ore!
—ñanagürü.
17 Rü yexguma Ngechuchu duŭxŭgüna ixũgachigu rü ĩpatagu
naxücuxgu, rü norü ngúexŭgü nüxna nacagü nachiga ga yema
ngu̱xẽẽtae.

18 Rü nüma rü ñanagürü nüxŭ: —¿Pema rü ta ẽxna tama
nüxŭ pecuèxéga i ngẽma? ¿Ẽxna tama i nüxŭ pecuáxŭ na
taxuŭma i ṯacü i düxétüwa ne ũxŭ rü taèxwa ixücuxŭ yiĩxŭ i
Tupanapẽxewa tüxŭ chixexẽẽxŭ?
19 —Erü guxŭma i ngẽma düxétüwa ne ũxŭ rü taèxwa ixücuxŭ,
rü tama taãẽwa nangu. Natürü taanüwa naxũmare na yixcama
taxünewa ínaxũxŭxŭcèx —ñanagürü. Rü yemaãcü nüxŭ nixu na
guxŭma i õna rü namexŭ na nangõxŭ.
20 Rü ñanagürü ta: —Rü ngẽma duŭxŭãẽwa ne ũxŭ, rü ngẽma
waxi nixĩ i Tupanapẽxewa nachixexẽẽxŭ.
21-22 —Erü norü aixepewa i naãẽwa nixĩ i ne naxũxŭ
i muxŭma i chixexŭgü. Rü ngẽma nixĩ i chixexŭgu na
naxĩnüxŭ, rü naxŭneãrü ngúchaŭwe na naxũxŭ, rü na
nangĩxŭ, rü na namáẽtaxŭ, rü naĩ i ngemaã na inapexŭ,
rü togüarü ngẽmaxŭ na nüxŭ nanguchaŭxŭ, rü chixexŭ na
naxüxŭ, rü na yadoratèxáxŭ, rü chixexŭ i nacümagügu na
naxãũxŭ, rü na yaxãũxãchiwèxexŭ, rü na naxoregütèxáxŭ, rü
nügü na yacuèxüŭxŭ, rü tama meã naãẽxŭ na nacuáxŭ.
23 —Rü guxŭma i ngẽma chixexŭgü rü duŭxŭãrü aixepewa
nixĩ i ne naxĩxŭ, rü ngẽma nixĩ i Tupanapẽxewa nachixexẽẽxŭ
—ñanagürü.

Wüxi ga ngecü ga to ga nachiŭãnecṯ̱ã̱x ga Ngechuchuaxŭ yaxõcüchiga
(Mt 15.21-28)

24 Rü yemawena rü ĩãne ga Tiru nawa yexmaxŭ ga naãnewa
naxũ ga Ngechuchu. Rü yéma wüxi ga ĩpatawa nangu, natürü
tama nanaxwèxe na texé nüxŭ cuáxŭ ga yéma na nanguxŭ.
Natürü taxuacüma nügü inicṯ̱x.
25 Rü paxama nüxŭ icuáchiga ga wüxi ga nge ga ngĩxãcüwa
ngoxo yexmèxcü. Rü yéma ixũ, rü Ngechuchupẽxegu iya-
caxãpṯ̱xü.
26 Rü yema nge rü to ga nachiŭãnecṯ̱ã̱x ga
Chiropeníchiucṯ̱ã̱x iyixĩ. Rü Ngechuchucèx iyaxũ, rü nüxŭ
icèèxŭ na ngĩxãcüwa ínatèxüchiãxŭcèx ga yema ngoxo.
27 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —Name nixĩ
i taxacügüxŭxĩra tachibüexẽẽ. Erü tama name i taxacügüna
tanayaxu i norü õna na airugüna naxãxŭcèx —ñanagürü.
[Rü yema ñanagürü yerü nümagü ga Yudíugü rü nügü nix-
ugüe na Tupanaxãcügüxüchi yixĩgüxŭ rü yema togü rü ñoma
airugürüŭ na yixĩgüxŭ.]
28 Natürü ngĩma ga yema nge rü inangãxŭ, rü ngĩgürügü: —
Aixcüma nixĩ i curü ore, Pa Corix, natürü woo airugü rü ta
nanangṯ̱x i ngẽma õnatüchi i mechatüŭgu nayixẽẽxŭ i ngẽma
ĩpataarü yoraxacügü —ngĩgürügü.

29 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —Aixcüma
name nixĩ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ. Rü marü name i cutaegu,
erü ngẽma ngoxo rü marü ínaxũxũ ngĩwa i cuxacü —ñanagürü.
30 Rü yexguma ngĩpatawa nanguxgu ga yema ngecü, rü
yema ngĩrü ngürücarewa ngĩxŭ iyanguéŭ ga ngĩrü bucü.
Natürü marü ngĩxna ínaxũxũ ga yema ngoxo.

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wüxi ga yatü ga ngauchi̱xẽcü rü moxŭcü

31 Rü Tiruanewa nataegu ga Ngechuchu. Rü Chidãũãrü
ĩãnewa naxüpetü, rü ñu̱xũchi Decaporíchiuaneãrü ĩãnegüwa rü
ta naxüpetü rü ñu̱xmata Gariréaaneãrü naxtaawa nangu.
32 Rü yéma naxŭtawa nanagagü ga wüxi ga yatü ga
ngauchi̱xẽcü rü moxŭcü, rü nüxna naxcèx nacagü ga nüxŭ na
yangõgüxŭcèx.
33 Rü yexguma ga Ngechuchu rü noxrüwama duŭxŭgüna
nanaga. Rü naxmachi̱xẽgu nixuxmẽx, rü naxbü̱xágümaã
nügü yawaixmẽxẽẽãcüma norü conügu ningõgü.
34 Rü yemawena rü daxũ nadawenüãcüma yaxna narüngŭ,
rü guma yatüxŭ ñanagürü: —Epéta —ñanagürü. Rü ngẽma rü:
“¡Ingoxna!” ñaxŭchiga nixĩ.
35 Rü yexgumatama ningo̱xnamachi̱xẽ ga guma
ngauchi̱xẽcü, rü norü conü rü marü narüme rü meã nidexa.
36 Rü Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ namu na taxúemaãma
nüxŭ yaxugüexŭcèx. Natürü yexguma yexeraãcü duŭxŭgüna
nachúxãgu ga na taxúemaãma nüxŭ yaxugüexŭcèx ga nachiga
rü yexeraãcü nüxŭ nixugüeama.
37 Rü poraãcü na̱baixãchiãẽgü ga duŭxŭgü, rü ñanagürügü:
—Meãma nanaxü i guxŭma rü woo ngauchi̱xẽgüxŭ rü
nayango̱xnamachi̱xẽgüxẽẽ, rü ngeèxgüxŭ rü nayadexagüxẽẽ
—ñanagürügü.

8

Ngechuchu nanachibüexẽẽ ga 4000 ga duŭxŭgü
(Mt 15.32-39)

1 Rü wüxi ga ngunexŭgu wenaxãrü naxcèx naxĩtaquẽxe ga
muxŭma ga duŭxŭgü, rü nüxŭ nataxuma ga norü õnagü. Rü
Ngechuchu rü norü ngúexŭgücèx naca, rü ñanagürü nüxŭ:
2 —Choxŭ nangechaŭtümüŭgü i ñaã duŭxŭgü, erü marü
tomẽ̱xpü̱x i ngunexŭ nuã chauxŭtawa nangẽxmagü, rü
nataxuma i nawemü i nango̱xgüxŭ.
3 —Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcümare íchayamugügu, rü
chi ngürüãchi namagu tá nayaturae, erü nümaxŭgü rü
yaxŭwama ne naxĩ —ñanagürü.

4 Rü norü ngúexŭgü rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —¿Natürü ñuxãcü tá tanachibüexẽẽ i núma i ngextá taxúema íxãpataxŭwa? —ñanagürügü.

5 Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxre i pãũ pexŭ nangẽxma i pemax? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Toxŭ nangẽxma i 7 i pãũ —ñanagürügü.

6 Rü ñu̱xũchi ga Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ namu na ñaxtüanewa natogüxŭcèx. Rü nanade ga yema 7 ga pãũ, rü Tupanana moxẽ naxã. Rü ñu̱xũchi inanabücu, rü norü ngúexŭgüna nanana. Rü nümagü rü duŭxŭgüxŭ nayanu.

7 Rü nüxŭ nayexma ta ga ñuxre ga choxnixãcügü. Rü Ngechuchu rü Tupanana moxẽ naxã, rü ñu̱xũchi norü ngúexŭgüxŭ namu na iyanuãxŭcèx.

8 Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü meãma nachibüe ñu̱xmata meã nüxŭ yangu. Rü yexguma rü ta 7 ga pexchi nanapagü namaã ga yema íyaxügüxŭ.

9 Rü yema duŭxŭgü ga yéma chibüexŭ rü maneca 4000 nixĩ. Rü yemawena ga Ngechuchu rü duŭxŭgüxŭ ínimugü.

10 Rü ñu̱xũchi wüxi ga nguegu nixüe namaã ga norü ngúexŭgü, rü Damanútaanewa naxũ.

Parichéugü naxcèx ínacagü ga wüxi ga cuèxruŭ ga Tupanaãrü poramaã üxŭ
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Rü Ngechuchuxŭtawa nangugü ga Parichéugü, rü inanaxügüe ga na namaã yaporagatanücüüxŭ. Rü nüxna nacagüe na nüxŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭcèx ga wüxi ga cuèxruŭ ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ, na yemaãcü nüxŭ naxügüxŭcèx, rü nüxŭ nacuèxgüxŭcèx ngoxi aixcüma Tupana Nane yiĩxŭ.

12 Rü Ngechuchu rü poraãcü yaxna narüngŭ, rü ñanagürü: —¿Tü̱xcüŭ i ñaã duŭxŭgü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruŭ i Tupanaãrü poramaã üxŭ? Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü bai i wüxi i cuèxruŭ tá nüxŭ chawẽx —ñanagürü.

13 Rü yema ñaxguwena, rü nüxna yéma nixũ ga yema duŭxŭgü. Rü wenaxãrü nguegu nixüe rü naxtaxaarü tocutüwa naxũ.

Parichéuarü pãũãrü puxẽẽruŭchiga
(Mt 16.5-12)

14 Natürü ga norü ngúexŭgü rü nüxŭ inayarüngümaẽ ga norü õna na íyangegüxŭ, rü wüxixicatama ga pãũ nüxŭ nayexma ga nguewa.

15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nayaxucu̱xẽgü, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Dücèx, pexuãẽ naxcèx i Parichéugüarü rü Erodearü pãũãrü puxẽẽruŭ! —ñanagürü.

16 Rü yema norü ngúexŭgü rü inanaxügüe na nügümaã
ñagüxŭ: —Ngẽma ñanagürü tüxŭ erü tama tawemü ta ítingegü
—ñanagürügü.
17 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama na yema
ñagüxŭ, rü yemacèx ñanagürü nüxŭ: —¿Tu̱xcüŭ “Tangearü
õna̱x”, ñaperügügü? ¿Ẽxna ñu̱xma rü ta tama nüxŭ
pecuèxgüéga rü tama nüxŭ picuèxãchitanü i ngẽmachiga?
¿Ẽxna pexcèx naxẽ i ngẽma?
18 Pema rü pexãxẽtügüchirẽx, ¿rü ñuxãcü i tama nüxŭ
pedauxŭ? Rü pexãxmachi̱xẽgüchirẽx, ¿rü ñuxãcü i tama nüxŭ
pexĩnüẽxŭ? ¿Rü ẽxna tama nüxna pecuèxãchie ga yexguma
chayamuxẽẽgu ga yema pãũ rü choxni?
19 —Rü yexguma yema 5000 ga duŭxŭgüxŭ chayanuxgu ga
yema wüximẽẽxpu̱x ga pãũ, ¿rü ñuxre ga pexchigü yiĩxŭ ga
napagücü ga yexguma penadexgu ga yema íyaxügüxŭ? —
ñanagürü. Rü nümagü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Rü 12
ga pexchigü —ñanagürügü.
20 Rü ñu̱xũchi ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü yexguma
yema 4000 ga duŭxŭgüxŭ chayanuxgu ga yema 7 ga pãũ,
¿rü ñuxre ga pexchigü yiĩxŭ ga napagücü ga yexguma pe-
nadexgu ga yema íyaxügüxŭ? —ñanagürü. Rü nanangãxŭgü
rü ñanagürügü: —7 ga pexchigü —ñanagürügü.
21 Rü yexguma rü ñanagürü nüxŭ: —¿Rü ñu̱xma rü ta taũtama
nüxŭ pecuèxgüégaxŭ na Parichéugücüma rü Erodecüma i chix-
exŭchiga yiĩxŭ i ngẽma pãũãrü puxẽẽruŭgu pemaã chixuxŭ?
—ñanagürü.

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga ngexetücü ga Bechaídawa

22 Rü yemawena rü Bechaídaarü ĩãnewa nangugü. Rü yéma
Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga wüxi ga ngexetücü. Rü nüxŭ
nacèèxŭgü na nüxŭ yangõgüxŭcèx.
23 Rü Ngechuchu rü guma ngexetücümẽxẽgu nayayauxãchi,
rü ĩãneãrü yéamaxŭra nanaga. Rü yéma naxbu̱xágümaã
nayawaixetüxẽẽ, rü ñu̱xũchi naxẽtügu ningõgü, rü nüxna naca
ngoxi marü ṯacüxŭ nadau.
24 Rü yexguma ga guma ngexetücü rü inanaxügü ga na
yadauchixŭ. Rü ñanagürü: —Nüxŭ chadau i duŭxŭgü i ñoma
naĩgü i ixĩxŭnerüŭ ixĩgüxŭ —ñanagürü.
25 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wenaxãrü naxẽtügu
ningõgü. Rü nüma ga guma yatü rü meãma inadawenü.
Rü yemaãcü naxcèx nitaane rü meãma naxcèx nango̱x ga
guxŭma.
26 Rü yemawena ga Ngechuchu rü napatawa nanamu. Rü
namaã nüxŭ nixu na tama ĩãnecèx nataeguxŭ.

Pedru nüxŭ nixu rü Ngechuchu nixĩ ya yima Tupana nüxŭ unetacü ya Cristu
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Rü yemawena rü Checharéa ga Piripuanewa yexmane ga
ĩãnexãcügüwa naxũ ga Ngechuchu norü ngúexŭgümaã. Rü na-
mawa rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgüna naca, rü ñanagürü
nüxŭ: —¿Ñuxũ ñagüxŭ i duŭxŭgü i chauchiga na texé chiĩxŭ i
chomax? —ñanagürü.
28 Rü norü ngúexŭ nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —
Nangẽxma i duŭxŭgü rü:
“Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭ quixĩ”, ñagüxŭ, rü togü i:
“Ería quixĩ”, ñagüxŭ, rü togü rü:
“Wüxi ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ quixĩ”,
ñagüxŭ —ñanagürügü.
29 Rü yexguma Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü: —¿Rü
pema i ñuxũ ñapegügüxŭ choxŭ na texé chiĩxŭ? —ñanagürü. Rü
Pedru nanangãxŭ rü ñanagürü: —Cuma nixĩ i Cristu i Tupana
cuxŭ unetacü quiĩxŭ —ñanagürü.
30 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ namu na
taxúemaãma nüxŭ yaxugüexŭcèx ga yema ore ga nachiga.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuchiga
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Rü yemawena rü Ngechuchu inanaxügü ga norü
ngúexŭgümaã nüxŭ na yaxuxŭ ga ṯacü tá nüxŭ na üpetüxŭ.
Rü ñanagürü nüxŭ: —Choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ
chiĩxŭ, rü poraãcü ngúxŭ tá chinge. Rü choxŭ tá naxoxgü
i Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü, rü paigüarü ãẽxgacügü, rü
ngẽma ngúexẽẽruŭgü i Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ. Rü
tá choxŭ nimèxgü, natürü tomaẽxpü̱x i ngunexŭgu rü wena
táxarü chamaxŭ —ñanagürü.
32 Rü yema ore rü meãma namaã nanango̱xẽẽ. Natürü
yexguma ga Pedru rü nüxĩca noxrüwama Ngechuchuxŭ
naga, rü inanaxügü ga na naxucu̱xẽãxŭ na tama yemaãcü
yadeaxŭcèx.
33 Natürü ga Ngechuchu rü nadauegu, rü norü ngúexŭgüxŭ
nadawenü. Rü Pedruxŭ nanga, rü ñanagürü: —¡Choxna
ixũgachi, Pa Chatanáx! Cuma rü tama Tupana nagu
rüxĩnüxŭgu curüxĩnü, erü yatügü nagu rüxĩnüxŭgumare
nixĩ i curüxĩnüxŭ —ñanagürü.
34 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgücèx rü
duŭxŭgücèx naca. Rü ñanagürü nüxŭ: —Rü ngẽxguma texé
chowe rüxũxchaŭgu, ¡ẽcü nüxŭ tarüxo i tümaãrü ngúchaŭ,
rü ñoma wüxi i curucha ngĩxŭ tayaxuxŭrüŭ namaã tapora i
guxŭma i ngúxŭ i chauxcèx tingexŭ, rü chowe tarüxũ!

35 —Erü yíxema tügü maxẽchaxẽẽchaŭxẽ rü tá tayu. Natürü
yíxema chaugagu rü ore i mexŭgagu yuxe, rü aixcüma tá
tamaxŭ.
36 —¿Rü ṯacüwa nüxŭ namexŭ ya yatü ega ngẽxguma
nayauxãgu i guxŭma i ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭgü, natürü
norü maxŭ iyanatauxẽẽgu?
37 —Rü ngẽxgumarüŭ ta, ¿rü ñuxre i dĩẽru iyangu na
ngẽmamaã naxcèx nataxexŭ i norü maxŭ i wüxi ya yatü?
38 —Rü ngẽxguma texé i ñaã duŭxŭgü i pecaduã̱xgüxŭ i tama
yaxõgüxŭpẽxewa chauxcèx taxãnegu rü naxcèx taxãnegu i
chorü ore, rü choma i Tupana Nane i duŭxŭxŭ na chiĩxŭ rü tá
ta tümacèx chaxãne i ngẽxguma Chaunatüarü poramaã rü norü
orearü ngeruŭgü i daxũcṵã̱x i üünegüxŭmaã wenaxãrü núma
chaxũxgu.

9

1 Rü yexgumarüŭ ta ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ:
—Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ñuxre i duŭxŭgü i nuã
ngẽxmagüxŭ rü tãũtáma nayu ñṵxmatáta nüxŭ nadèṵx na
ñuxãcü ãẽxgacü ya poracü na yiĩxŭ ya Tupana —ñanagürü.

Ngechuchu rü toraxŭãcü nango̱x
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2 Rü 6 ga ngunexŭguwena rü Ngechuchu rü wüxi ga
mèxpũnewa naxũ. Rü ínayagagü ga Pedru rü Chaŭtiágu rü
Cuáŭxĩcatama. Rü yéma yema ngúexŭgüpẽxewa toraxŭãcü
nango̱x ga Ngechuchu.
3 Rü niyauracüü ga naxchiru rü nacómüxŭchi. Rü natax-
uma i yauxchiruxŭ i nüxŭ cuáxŭ na ngẽmaãcü nacómüxẽẽãxŭ.
4 Rü nüxŭ nadaugü ga Ería rü Moĩché ga yéma Ngechuchu-
maã idexagüxŭ.
5 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Pa
Ngúexẽẽruŭx, namexẽchi nixĩ na nuã ingẽxmagüxŭ. Rü tá
tanaxü ya tomaẽxpṵx ya düxenü, rü wüxi ya cuxcèx, rü naĩ
ya Moĩchécèx, rü naĩ ya Eríacèx —ñanagürü.
6 Rü yema na poraãcü naḇaixãchiãẽgüxŭ ga yema ngúexŭgü,
rü yemacèx ga Pedru rü tama nüxŭ nacuèx ga na ñuxŭ ñaxŭ.
7 Rü yexgumatama wüxi ga caixanexŭ ínarüxĩ, rü
natanügu nayangèi̱xema. Rü yema caixanexŭwa inanaxũ
ga wüxi ga naga ga ñaxŭ: —Daa nixĩ ya Chaune ya nüxŭ
changechaŭxŭchicü. ¡Rü nüxŭ iperüxĩnüẽ! —ñaxŭ.
8 Rü yexgumatama nügücüwagu ínadaueguãchitanü, rü
taxúexŭma ga toguexŭ nadaugü, rü Ngechuchuxŭxĩcatama.
9 Rü yexguma ínaxĩgügu nawa ga guma mèxpũne, rü
Ngechuchu nüxna naxãga ga taxúemaãma na nüxŭ yaxugüexŭ

ga yema yéma nüxŭ nadaugüxŭ, ñu̱xmatáta yuwa ínadaxgu ga nümax.
10 Rü yemacèx ga yema ngúexŭgü rü bexma nüxŭ nacuèxgü
ga yema nüxŭ nadaugüxŭ. Natürü nügüna nacagü ga
ṯacüchiga na yiĩxŭ ga:

"Yuwa ínadaxgu", ñaxŭ.

11 Rü ñu̱xũchi ga yema ngúexŭgü rü Ngechuchuna nacagü,
rü ñanagürügü: —¿Tu̱xcüŭ i ngúexẽẽruŭgü i ore i mugüwa
ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü ñanagürügü:

"Ería tá nixĩ ya nüxĩra cuxŭpa núma ũcü?" ñanagürügü.

12 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —
Aixcüma nixĩ i Ería na nüxĩra núma naxũxŭ na chauxŭpa
namexẽẽãxŭcèx i guxŭma. ¿Natürü tu̱xcüŭ i ore i ümatüxŭwa
i ñaxŭ:

"Rü Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü rü tá ngúxŭ ninge, rü
duŭxŭgü rü tá nüxŭ naxoe",

ñaxŭ?
13 Natürü i choma rü pemaã nüxŭ chixu, rü Ería rü marü núma
naxũ. Natürü ga duŭxŭgü rü nümagü nanaxwèxegüxŭãcüma
poraãcü chixri namaã nachopetü, yexgumarüŭ ga ore ga
ümatüxŭwa nüxŭ yaxuxŭrüŭ —ñanagürü.

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wüxi ga buxŭ ga ngoxo nawa yexmaxŭ
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Rü yexguma yema togü ga norü ngúexŭgütanüwa
nangugügu, rü yéma nüxŭ nadaugü ga muxŭma ga duŭxŭgü
ga yema ngúexŭgüxŭ íchomaẽguãchixŭ. Rü ñuxre ga
ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü yéma
niporagatanücüü namaã ga yema ngúexŭgü.
15 Rü yexguma Ngechuchuxŭ nadaugügu ga yema muxŭma
ga duŭxŭgü, rü poraãcü na̱baixãchiãẽgü. Rü guxŭma naxcèx
nibuxmü na nüxŭ yanamoxẽgüxŭcèx.
16 Rü nüma ga Ngechuchu rü nüxna naca, rü ñanagürü nüxŭ:
—¿Ṯacü nixĩ i pema namaã naxcèx ípiporagatanücüüxŭ? —
ñanagürü.
17 Rü wüxi ga yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü
nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruŭx, nuã cuxcèx tüxŭ
chaga ya chaune, erü tümawa nangẽxma i wüxi i ngoxo i tüxŭ
ngegaxẽẽxŭ.
18 —Rü ngextá ítangẽxmaxŭwa rü ngẽxma tüxŭ yaxüxgu rü
waixŭmüãnegu tüxŭ naña. Rü tarüchièx, rü tixŭxchapüta, rü
ngẽxma tiyuãchi. Rü marü nüxŭ chacèèxŭ i curü ngúexŭgü
na tümawa ínatèxüchiãxŭcèx i ngẽma ngoxo, natürü tama nüxŭ
inaxĩnü —ñanagürü.

19 Rü Ngechuchu nanangãxʉ̃, rü ñanagürü: —Pa Duʉ̃xʉ̃gü i
Tama Yaxõgüxʉ̃, ¿ñuxguratáta i pemaã chanuxmaxʉ̃ rü yaxna
pemaã chaxĩnüxʉ̃? ¡Nuã penaga ya yima bucü! —ñanagürü.
20 Rü Ngechuchuxʉ̃tawa nanagagü ga guma bucü. Natürü
yexguma Ngechuchuxʉ̃ nadèu̱xgu ga yema ngoxo, rü guma
bucüxʉ̃ naxü ga na yayuãchixẽẽãxʉ̃. Rü yexma ñaxtüanegu
nayangu. Rü yexma nidixegugü, rü narüchièx.
21 Rü Ngechuchu rü guma bucünatüna naca, rü ñanagürü:
—¿Rü ñuxgumama nixĩ ga naxcèx inaxügüxʉ̃ ga yema? —
ñanagürü. Rü guma bucünatü nanangãxʉ̃ rü ñanagürü: —
Nabuxgumamatama.
22 Rü muẽxpü̱xcüna i ngẽma ngoxo rü üxüxetügu rü
dexágu nanañaʉ̃xʉ̃ na ngẽmaãcü yamáãxʉ̃cèx. Rü ngẽmacèx
ega cumaã nanguxʉ̃gu na ṯacü toxcèx cuxüxʉ̃, ¡rü cuxʉ̃
tangechaʉ̃tümüʉ̃gü, rü toxʉ̃ rüngʉ̃xẽẽ! —ñanagürü.
23 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxʉ̃: —¿Rü
tü̱xcüʉ̃ "ega chomaã nanguʉ̃xgu", ñacurügü? Erü guxʉ̃ma
natauxcha tümacèx ya yíxema yaxõxẽ —ñanagürü.
24 Rü yexguma ga guma bucünatü rü tagaãcü ñatarügü: —
Chayaxõ. ¡Choxʉ̃ rüngʉ̃xẽẽ na yexeraãcü chayaxõxʉ̃cèx! —
ñatarügü.
25 Rü yexguma Ngechuchu nüxʉ̃ dèu̱xgu na muxʉ̃ma ga
duʉ̃xʉ̃gü marü yexma ngutaquẽxexʉ̃, rü nananga ga yema
ngoxo. Rü ñanagürü nüxʉ̃: —Pa ngoxo i Ngegaxẽẽruʉ̃ rü
Ngauchi̱xẽxẽẽruʉ̃x, ¡choma cuxʉ̃ chamu na nawa ícuxũxũxʉ̃ ya
daa bucü, rü tagutáma wena nagu cuyaxücuxʉ̃! —ñanagürü.
26 Rü yexguma ga yema ngoxo rü aita naxü, rü we-
naxãrü guma bucüxʉ̃ niyuãchixẽẽ. Rü ñu̱xũchi nawa ínaxũxũ,
rü ñoma nayuxuchixʉ̃rüʉ̃ yéma nanatèx. Rü yemacèx ga
muxʉ̃ma ga duʉ̃xʉ̃gü rü ñanagürügü: —Marü nayuxuchi nixĩ
—ñanagürügü.
27 Natürü ga Ngechuchu rü naxmẽxgu nayayauxãchi, rü
ínanadaxẽẽ. Rü nüma ga guma bucü rü inachi.
28 Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga ĩpatagu nayaxücu
namaã ga norü ngúexʉ̃gü. Rü yéma nüxĩca nüxna nacagü, rü
ñanagürügü nüxʉ̃: —Pa Corix, ¿tü̱xcüʉ̃ i toma rü taxuacüma
ítanatèxüchi i ngẽma ngoxo? —ñanagürügü.
29 Rü Ngechuchu nanangãxʉ̃ rü ñanagürü: —Tama
ngẽmaãcümare ítanatèxüchi i ngẽmarüʉ̃ ixĩxʉ̃ i ngoxo. Natürü
tanaxwèxe i Tupanana tanaxuaxʉ̃ i tórü yumʉ̃xẽwa na nüma
ínatèxüchiãxʉ̃cèx. Rü ngẽmaãcüxicatama nixĩ i ínaxũxũxʉ̃ —
ñanagürü.

Ngechuchu ru wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuchiga
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Rü yéma inaxĩãchi rü Gariréaanewa nachopetü. Natürü
ga Ngechuchu rü tama nanaxwèxe ga texé nüxŭ na cuáxŭ
ga na yéma nayexmaxŭ, yerü norü ngúexŭgüxŭ ínangúexẽẽ.
Rü ñanagürü nüxŭ: —Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü,
rü duŭxŭgü tá nayayauxgü rü tá nayamèxgü. Natürü
tomaẽxpũx i ngunexŭgu rü wena tá ínarüda —ñanagürü.
32 Natürü ga nümagü rü tama meã nüxŭ nacuèxgü ga
ṯacüchiga na yiĩxŭ ga yema ore, rü namuŭẽ ga nüxna na
nacagüexŭ.

¿Texé tá tixĩ ya guxããrü yexera ixĩxẽ?
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Rü Capernáũãrü ĩãnewa nangugü. Rü yexguma ĩxwa
nayexmagügu, rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü
ṯacü nixĩ ga pegümaã naxcèx piporagaetanüxŭ ga namawa?
—ñanagürü.
34 Natürü ga nümagü rü nangeèxgümare, yerü ga namawa rü
nachigagu nügümaã niporagaetanü ga texé tiĩxŭ ga natanüwa
rüyexeramaẽxẽ.
35 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínarüto, rü naxcèx naca ga
yema 12 ga norü ngúexŭgü, rü ñanagürü nüxŭ: —Rü ngẽxguma
texé naxwèxegu na guxãẹtüwa na taxüxŭ, rü name nixĩ i noxri
rü guxããrü ñaxtümaẽwa tügü taxüxẽẽ na guxããrü ngŭxẽẽruŭ
tiĩxŭ —ñanagürü.
36 Rü yemawena rü norü ngãxŭtanügu nayachixẽẽ ga wüxi
ga buxŭ. Rü ñụxũchi nachacüügu yayauxãchiãcüma ñanagürü:
37 —Rü texé ya chauégagu meã nayaxúxe i wüxi i buxŭ i
ñaãrüŭ, rü choxŭ nixĩ i tayaxuxŭ. Rü texé ya choxŭ yaxúxe, rü
tama choxŭxĩcatama tayaxu, natürü yima núma choxŭ mucü
ya Chaunatüxŭ rü ta nixĩ i tayaxuxŭ —ñanagürü.

Texé ya tama taxchi aixe rü torü ngŭxẽẽruŭ tixĩ
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

38 Rü yexguma ga Cuáŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Pa
Ngúexẽẽruŭx, nüxŭ tadau ga wüxi ga yatü ga cuégagu ngoxogü
íwoxŭxŭ. Natürü toma nüxna tanachụxu ga yema, yerü tama
tatanüxŭ nixĩ ga nümax —ñanagürü.
39 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Tama
name i nüxna na penachụxuxŭ. Erü texé ya chauégagu naxŭ́xe
i wüxi i mexŭ i Tupanaãrü poramaã üxŭ, rü taxucürüwama
yixcama chixri chauchiga tidexa.
40 Erü texé ya tama taxchi aixe, rü tórü ngŭxẽẽruŭ tixĩ.
41 Rü texé ya woo wüxitama i pochiyuãcu i dexá pexna ãxẽ
naxcèx na chorü duŭxŭgü pixĩgüxŭ, rü aixcüma pemaã nüxŭ
chixu rü tá tüxŭ nangẽxma i tümaãrü ãmare —ñanagürü.

Naxãũcüma nixĩ na pecadugu inguxŭ
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 Rü ñanagürü ta: —Texé ya pecadugu nanguxẽẹxẽ i wüxi i ñaã buxŭgü i choxŭ yaxõgüxŭ, rü tümacèx rü narümemaẽ chi nixĩ i noxtacüma wüxi ya nuta ya tacü tümanaxãwa tayangacuchi, rü ngẽmaãcü taxtüchiüwa tüxŭ tayatáe.

43-44 —Rü ngẽxguma chi wüxi ya cuxmẽx pecadugu cuxŭ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae. Erü narümemaẽ nixĩ i cuboxmẽxãcüma cunayaxu i curü maxŭ na tama guxŭne ya cuxmẽx ya mexŭnemaã nawa quitèxcuchixŭcèx ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene ya taguma ixoxŭne.

45-46 —Rü ngẽxguma chi wüxi ya cucutü pecadugu cuxŭ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae. Erü narümemaẽ nixĩ i cubocutüãcüma cunayaxu i curü maxŭ na tama guxŭne ya cucutü ya mexŭnemaã nawa quitèxcuchixŭcèx ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene.

47-48 —Rü ngẽxguma chi wüxi ya cuxetü pecadugu cuxŭ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunacaxüchi. Erü narümemaẽ nixĩ i wüxitama ya cuxetümaã Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa quixücu, na tama guxŭne ya cuxetü ya mexŭnemaã nawa quitèxcuchixŭcèx ya yima üxü ya taguma ixoxŭne ya ngoxogü nagu poxcuene i ngextá õxmigü taguma íyuexŭwa.

49 —Rü aixcüma ñoma õnawa yucüra nagüxŭrüŭ tá nixĩ na guxãtáma guxchaxŭwa chopetüxŭ.

50 —Name ya yucüra. Natürü ngẽxguma chi nangeacagu, ¿rü ñuxãcü tá wenaxãrü naxããca? ¡Rü meã pegüna pedaugü na ñoma yucüra ya taguma iyarüngeacacürüŭ na namexŭcèx i perü maxŭ! ¡Rü meã pegümaã pemaxẽ! —ñanagürü.

10

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na tama namexŭ na texé tümamèxŭ ítáxŭ
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

1 Rü yexguma ga Ngechuchu rü Capernáũãrü ĩãnewa inaxũãchi. Rü Yudéaanewa naxüpetü rü ñuxmata natü ga Yudáŭãrü tocutüwa nangu. Rü yéma rü wenaxãrü naxcèx nangutaquẽxegü ga duŭxŭgü. Rü nüma rü inanaxügü ga na nangúexẽẽtaexŭ guxŭgurüŭ.

2 Rü ñuxre ga Parichéugü rü naxcèx naxĩ ga na nüxŭ yaxügüxŭcèx yerü chixexŭgu nananguxẽẽgüchaŭ. Rü yemacèx nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Namexŭ i cuxcèx na wüxi ya yatü rü naxmèxŭ ínatáxŭ? —ñanagürügü.

3 Rü nüma nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Rü ṯacü yiĩxŭ ga Moĩché pexŭ muxŭ? —ñanagürü.

4 Rü nümagü nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —Moĩché nüxũ
nixu ga na tama nachu̱xuxũ na wüxi ya yatü rü ínatámaxũ, ega
wüxi i popera i tèxgüpane ngĩxna naxãxgu —ñanagürügü.
5 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü
nüxũ: —Rü yema na taxúegama na pexĩnüẽxũgagu nixĩ ga
Moĩché ga tama pexna nachúãxũ ga pexmèxũ na ípetáxũ.
6 —Natürü noxriarü ügügu, rü Tupana nanaxü ga yatüxũ rü
ngexũ.
7 —Rü ngẽmacèx ya yatü rü tá nanatü rü naẽna nixũgachi na
naxmèxmaã inaxãũxũcèx.
8 —Rü ngẽmaãcü i ngẽma taxre rü ñoma wüxitama i duũxũrüũ
tá nixĩgü. Rü marü tãũtáma taxre nixĩ, erü wüxi tátama nixĩ.
9 —Rü ngẽmacèx taxucürüwa texé nügüna tayaxĩgachixẽẽ i
ngẽma taxre i Tupana nügüna mugüxũ —ñanagürü.
10 Rü yexguma marü ĩpatawa nangugügu, rü norü ngúexũgü
rü wenaxãrü nüxna nacagüe naxcèx ga yema.
11 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Rü yíxema tümamèxũ
ítáxe rü naĩ i ngemaã ãmaxẽ rü pecadu taxü ngĩmaã i ngẽma
noxriũcü i tümamèx.
12 —Rü ngẽxgumarüũ ta, ega wüxi i nge ítèxtegu rü naĩ ya
yatümaã naxãtegu, rü ngĩma rü ta pecadu ixü —ñanagürü.

Ngechuchu rü buxũgüxũ nameãxẽ
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Rü yéma Ngechuchuxũtawa tüxũ nagagü ta ga ñuxre
ga buxegü na tüxũ yangõgügüxũcèx. Natürü ga yema norü
ngúexũgü rü inanaxügüe ga tüxũ na yangagüxũ ga guxema
tümaxãcüxegüxũ Ngechuchuxũtawa gagüxe.
14 Rü yexguma yemaxũ nadèu̱xgu ga Ngechuchu, rü naãẽwa
nangu̱x, rü ñanagürü nüxũ: —Chanaxwèxe i chauxũtawa naxĩ
i buxũgü. ¡Rü tãxũ i nüxna penachu̱xuxũ! Erü Tupana
ãẽ̱xgacü íixĩxũwa rü tümacèx nixĩ ya yíxema ñaã buxũgürüũ
taxuũma i chixexũxũ icuáxe.
15 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü texé ya tama wüxi
i buxũrüũ Tupanaxũ yaxúxe na tümaãrü ãẽ̱xgacü yiĩxũcèx,
rü tagutáma nagu taxücu i ngẽma naãne i Tupana ãẽ̱xgacü
íixĩxũwa —ñanagürü.
16 Rü nüma rü tüxũ naganagütanü ga guxema bua̱xta, rü
tümaẽrugügu naxümẽxãcüma ñanagürü tüxũ: —¡Tupana pexũ
rüngũxẽẽ̱x! —ñanagürü.

Wüxi ga yatü ga dĩẽrua̱xũchixũ Ngechuchumaã nidexa
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Rü yexguma marü inaxũãchichaũgu ga Ngechuchu, rü
yéma naxcèx niña ga wüxi ga yatü. Rü napẽxegu naya-
caxãpü̱xü, rü nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũ

ya mecüx, ¿ṯacü tá chaxüxʉ̃ na chanayaxuxʉ̃cèx i maxʉ̃ i taguma gúxʉ̃? —ñanagürü.

18 Rü Ngechuchu nanangãxʉ̃, rü ñanagürü nüxʉ̃: —¿Tṻxcüʉ̃, “Mecü” ñacurügü choxʉ̃? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya mecü ixĩcü, rü nataxuma i to.

19 Cuma rü marü nüxʉ̃ cucuèx i Tupanaãrü mugü i ñaxʉ̃:

“¡Tãũtáma cumáẽta, rü tãũtáma naĩ i ngemaã icupe, rü tãũtáma cungĩtèèx, rü tãũtáma doraxʉ̃ quixu i togüchiga, rü tãũtáma quidoratèèx, rü tümaga naxĩnü ya cunatü rü cue!”

ñaxʉ̃ —ñanagürü.

20 Rü yexguma ga guma yatü rü ñanagürü nüxʉ̃: —Pa Ngúexẽẽruʉ̃x, rü chorü bucümatama meã chanaxaure i guxʉ̃ma i ngẽma mugü i nüxʉ̃ quixuxʉ̃ —ñanagürü.

21 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxʉ̃ nangechaʉ̃ãcüma nüxʉ̃ nadawenü, rü nanangãxʉ̃ rü ñanagürü: —Rü wüxixicatama cuxʉ̃ nataxu. ¡Rü íixũ, rü namaã yataxe i guxʉ̃ma i curü ngẽmaxʉ̃gü, rü ñṵxũchi togü i ngearü ngẽmaxʉ̃ã̱xgüxʉ̃na naxã i ngẽma curü natanü! Rü ngẽmaãcü tá cuxʉ̃ nangẽxma i cuchica i daxũguxʉ̃ i naãnewa. Rü ngẽmawena rü marü name i chowe curüxũ —ñanagürü.

22 Natürü nüma ga guma yatü rü nanaxi̱xãchiãẽ ga yexguma nüxʉ̃ naxĩnügu ga yema ore. Rü nangechaʉ̃ãcüma ínixũ, yerü namuxũchi ga norü yemaxʉ̃gü.

23 Rü Ngechuchu rü nüxʉ̃ nidaugüãchi, rü ñanagürü norü ngúexʉ̃güxʉ̃: —Naguxchaxüchi tá nixĩ na Tupana ãẽ̱xgacü íyiĩxʉ̃wa na yachocuxʉ̃ i ngẽma dĩẽruã̱xʉ̃chigüxʉ̃ —ñanagürü.

24 Rü naḇaixãchiãẽgü ga norü ngúexʉ̃gü namaã ga yema ore. Natürü ga Ngechuchu rü wenaxãrü namaã nüxʉ̃ nixu, rü ñanagürü: —Pa Chauxacügüx, ñuxãcü wüxi i guxchaxüchixʉ̃ nixĩ na Tupana ãẽ̱xgacü íyiĩxʉ̃wa na yaxücuxʉ̃ i wüxi i duʉ̃xʉ̃.

25 —Rü aixcüma pemaã nüxʉ̃ chixu rü ñoma wüxi i cameyu na taxucürüwama wüxi ya ucumaxẽtüwa naxüpetüxʉ̃ãrü yexera narüguxchamaẽ naxcèx i wüxi i duʉ̃xʉ̃ i dĩẽruã̱xʉ̃chixʉ̃ na yaxücuxʉ̃ i ngextá Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxʉ̃wa —ñanagürü.

26 Rü yexguma yemaxʉ̃ naxĩnüẽgu ga norü ngúexʉ̃gü, rü yexeraãcü naḇaixãchiãẽgü. Rü nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Rü texé tá ẽxna tixĩ ya nayaxúxe i maxʉ̃ i taguma gúxʉ̃? —ñanagürügü.

27 Rü Ngechuchu rü nüxʉ̃ nadawenü, rü nanangãxʉ̃ rü ñanagürü nüxʉ̃: —Yatügü rü taxuacüma nügü namaxẽẽ, natürü Tupanaãxʉ̃ rü natauxcha i ngẽma, erü Tupanacèx rü nataxuma i ṯacü i guxchaxʉ̃ —ñanagürü.

28 Rü yexguma inanaxügü ga Pedru ga na yadexaxʉ̃, rü ñanagürü nüxʉ̃: —Toma rü marü yéma tanawogü ga guxʉ̃ma

ga torü yemaxŭgü na cuwe tarüxĩxŭcèx —ñanagürü.
29-30 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü texé ya chaugagu rü ore i maxẽxẽẽruŭgagu tümapatana, rü ẽxna tümaẽneẽgüna, rü ẽxna tümaẽyèxgüna, rü ẽxna tümaẽna, rü ẽxna tümanatüna, rü ẽxna tümaxãcügüna, rü ẽxna tümaãnegüna ngẹ̄ma ixũxẽ, rü tá tanayaxu i tümaãrü natanü. Rü aixcüma ñu̱xma i ñoma i naãnewa rü tá tanayaxu i 100 ẽxpü̱xcüna ya tümapatagü, rü tümaẽneẽgü, rü tümaẽyèxgü, rü tümaẽgü, rü tümaxãcügü, rü tümaãnegü. Natürü ngẽxgumarüŭ tá ta tanayaxu i ngúxŭgü i togü tá tüxŭ ingexẽẽgüxŭ. Natürü yixcamaxŭra i daxũguxŭ i naãnewa rü tá tanayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ.
31 —Natürü muxŭma i nümaxŭ i ñu̱xma ñoma i naãnewa duŭxŭgü wixpẽxewa ügüxẽẽxŭ, rü dāxũguxŭ i naãnewa rü Tupana tá wixweama nanaxügüxẽẽ. Rü muxŭma i nümaxŭ i ñu̱xma ñoma i naãnewa duŭxŭgü wixweama ügüxẽẽxŭ, rü daxũguxŭ i naãnewa rü Tupana tá wixpẽxewa nanaxügüxẽẽ —ñanagürü.

Ngechuchu rü wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuxchiga (Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Rü Yerucharéŭwaama naxĩ. Rü nüma ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgüpẽxegu nixũ. Rü nümagü rü nab̄aixãchiãẽgü, rü yema togü ga duŭxŭgü ga wixweama ãgüxŭ rü namuŭẽ. Rü Ngechuchu rü wenaxãrü noxrüwama naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexŭgü. Rü inanaxügü ga namaã nüxŭ na yaxuxŭ ga ṯacü tá nüxŭ na ngupetüxŭ.
33 Rü ñanagürü nüxŭ: —Pema nüxŭ pecuèx na marü ingaicaxŭ na Yerucharéŭwa ingugüxŭ. Rü ngẹ̄ma rü duŭxŭgü rü tá chixri chomaã nachopetü. Rü paigüarü ãẹ̄xgacügü rü ngúexẽẽruŭgü i ore i mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭna tá choxŭ naxuaxŭgü. Rü nümagü rü tá chomaã nanaxuegugü na chayuxŭ, rü tá ngẽma Dumacu̱ã̱xgüna choxŭ namugü.
34 Rü ngẽmagü tá nixĩ i chaugu idauxcüraŭgüxŭ. Rü tá choxna nacuaixgüe, rü tá choxna nanaçuaixcagü, rü tá choxŭ nayuxẽẽgü. Natürü tomaẹ̄xpü̱x i ngunexŭguwena táxarü chamaxŭ —ñanagürü.

Chaŭtiágu rü Cuáŭ rü wüxi ga ngŭxẽẽcèx ínacagü (Mt 20.20-28)

35 Rü Ngechuchucèx naxĩ ga Chaŭtiágu rü Cuáŭ ga Zebedéu nanegü, rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, tanaxwèxe i toxcèx cunaxü i ngẽma ngŭxẽẽ i naxcèx tá cuxna taçaxŭ —ñanagürügü.
36 Rü nüma rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ṯacü nixĩ i penaxwèxexŭ na pexcèx chanaxüxŭ? —ñanagürü.

37 Rü ñanagürügü: —Rü ngẽxguma ãẽxgacüxũ quingu-
cuchigu, rü tanaxwèxe na wüxie i toma rü curü tügünecüwawa
tarütoxũ, rü togue i curü ṯoxwecüwawa —ñanagürügü.
38 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Pema rü
tama nüxũ pecuèx na ṯacücèx ípeçaxũ. ¿Rü pexũ chi nataux-
chaxũ i na peyaxaxüxũ i ngẽma axexũ i üxchiüxũ i choma tá
chixaxüxũ? ¿Rü namaã chi peporaexũ i ngẽma ngúxũ i tá
chingexũ? —ñanagürü.
39 Rü nümagü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Ngẽmáãcü,
namaã tá taporae —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxũ,
rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma tá nixĩ i chauxrüũ peyaxaxüxũ
i ngẽma axexũ i üxchiüxũ rü chauxrüũ ngúxũ na pingegüxũ.
40 —Natürü ngẽma chorü tügünecüwawa rü chorü
ṯoxwecüwawa na perütogüxũcèx, rü tama choxmẽxwa
nangẽxma na pexna chanaxãxũ, erü Chaunatü tá tüxna
nanaxã ya yíxema tümacèx íyiĩxẽ —ñanagürü.
41 Rü yexguma yemaxũ naxĩnüẽgu ga yema togü ga 10 ga
ngúexũgü, rü Chaũtiágumaã rü Cuáũmaã nanuẽ.
42 Natürü Ngechuchu naxcèx naca rü ñanagürü nüxũ: —
Pema nüxũ pecuèx i togü i nachiũãnegüwa rü nangẽxmagü i
ãẽxgacügü i nügü nacuèxgügu na namexũ na nuãcü namuãxũ
i norü duũxũgü. Rü ngẽma ãẽxgacügü i taxũgü rü norü
duũxũgüarü yora nügü nixĩgüxẽẽ.
43 —Natürü tãũtáma ngẽmaãcü nixĩ i petanüwa. Erü
ngẽxguma texé naxwèxegu na guxããrü yexera na tiĩxũ i
petanüwa, rü name nixĩ i noxri rü guxããrü ngũxẽẽruũ na tiĩxũ.
44 —Rü ngẽxguma chi texé i petanüwa naxwèxegu na
tümamücügüeru na tiĩxũ, rü name nixĩ i noxri rü guxũma
i tümamücügüarü ngũxẽẽruũ na tiĩxũ.
45 —Rü woo i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ,
rü tama togü choxũ rüngũxẽẽxũcèx nixĩ i núma chaxũxũ.
Natürü núma chaxũ na duũxũgüxũ charüngũxẽẽxũcèx
rü naxcèx ichanaxãxũcèx i chorü maxũ, na ngẽmaãcü
chanaxütanüxũcèx na norü pecadugüna ínanguxũxũcèx i
muxũma i duũxũgü —ñanagürü.

Bartiméũ ga ngexetücüxũ narümexẽẽ ga Ngechuchu
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Rü Yericúarü ĩãnewa nangugü. Rü Ngechuchuwe narüxĩ
ga norü ngúexũgü rü muxũma ga togü ga duũxũgü. Rü
yexguma guma ĩãneãrü guxwa nangugüchaũgu ga nüxna na
ínachoxũxũ, rü yéma namacüwawa narüto ga wüxi ga ngex-
etücü ga Bartiméũgu ãẽgacü ga Timéũ nane.
47 Rü yexguma guma ngexetücü nüxũ ĩnügu ga Ngechuchu
ga Nacharétucũẽx na yiĩxũ ga guma yéma üpetücü, rü

inanaxügü ga poraãcü aita na naxüxŭ, rü: —Pa Ngechuchu ya Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ changechaŭtümüŭ! —ñanagürü.

48 Natürü muxŭma ga yema duŭxŭgü rü ínanangaxüchigüama ga na iyanangeáxŭcèx. Natürü ga nüma rü yexeraãcü aita naxüama, ñaxŭmaã: —Pa Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ changechaŭtümüŭ! —ñaxŭmaã.

49 Rü yexguma ga nüma ga Ngechuchu rü inayachiãchi, rü ñanagürü: —¡Naxcèx peca! —ñanagürü. Rü guma ngexetücücèx nacagü, rü ñanagürügü: —¡Nataãẽ rü inachi! Rü cuxcèx nixĩ i naa̱xŭ —ñanagürügü.

50 Rü guma ngexetücü rü yexacü nanañа ga norü gáuxŭchiru. Rü inayuxnagü rü Ngechuchucèx nixũ.

51 Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ta̱cü nixĩ i cunaxwèxexŭ na cuxcèx chanaxüxŭ? —ñanagürü. Rü nüma ga guma ngexetücü, rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruŭx, chanaxwèxe na chidauchixŭ —ñanagürü.

52 Rü yexguma ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ẽcü, íixũ! Rü marü cuxcèx nitaane erü cuyaxõ —ñanagürü. Rü yexgumatama ga guma ngexetücü rü nidauchi, rü Ngechuchuwe narüxũ ga namawa.

11

Ngechuchu rü Yerucharéŭgu naxücu
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Cu 12.12-19)

1 Rü marü Yerucharéŭãrü ngaicamana nangugü ga Oríbunecüarü Mèxpŭneãrü ngaicamana yexmagüne ga ĩãnexãcügü ga Bechagué rü Betániã. Rü yexguma yéma nangugügu, rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexŭgü.

2 Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Gua tórü to̱xmèxtawa ngẽxmane ya ĩãnexãcüwa pexĩ! Rü ngẽxguma nawa pengugügu, rü ngẽxma tá nüxŭ peyangau i wüxi i buru i ngẽxma ngaxŭxŭ i taguma texé natagu aunagüxŭ. ¡Rü peyawẽxŭ rü nuã penaga!

3 —Rü ngẽxguma texé pexna caxgu na ta̱cücèx peyawẽxŭxŭ i ngẽma buru, ¡rü tümamaã nüxŭ pixu rü ñapegügü:

“Torü Cori nanaxwèxe, rü ñu̱xma tátama nanataeguxẽẽ”, ñapegügü!

4 Rü yéma naxĩ. Rü yexma namacüwagu nüxŭ nayangaugü ga yema buru ga wüxi ga ĩpataèxŭtagu ngaxŭxŭ.

5 Rü ñuxre ga duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ta̱cü ípexüe? ¿Rü tu̱xcüŭ peyawẽxŭ i ngẽma buru? —ñanagürügü.

6 Rü nümagü ga yema ngúexŭgü, rü yema ore ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭãcü nanangãxŭgü. Rü yemacèx tama nüxna nanachu̱xgü.

7 Rü natagu nanac̱ẖagümü ga naxchirugü. Rü yemaãcü
Ngechuchuxŭtawa nanagagü. Rü nüma ga Ngechuchu rü
natagu naxaunagü.
8 Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü naxchirumaãtama
nanac̱ẖamagü. Rü togü rü naĩxãtügü ga naãnewa
nadaŭxŭmaã nayac̱ẖamagü.
9 Rü yema duŭxŭgü ga napẽxegu ãgüxŭ rü yema togü
ga wixweama ãgüxŭ, rü tagaãcü ñanagürügü: —¡Cuxŭ
ticuèxüxügü! ¡Rü naxüüne ya daa Tupanaẽgagu núma ũcü!
10 ¡Rü ãẽxgacü ya Dabírüxŭ namecümaxüchi ya daa ãẽxgacü
ya núma ngucü! ¡Rü pema rü ta, Pa Daxũcüã̱x, rü nüxŭ
picuèxüxŭgü ya Tupana! —ñanagürügü.
11 Rü Yerucharéŭgu naxücu ga Ngechuchu, rü tupauca ga
taxŭnecèx nixũ. Rü meãma guxŭwama inanadauaxŭne. Rü
ñũxũchi yema norü 12 ga ngúexŭgümaã Betániããrü ĩãnecèx
nataegu, yerü marü nayáuane.

Ngechuchu rü orix̱ ga iguera ga ngearü oõxŭmaã chixexŭ naxuegu
(Mt 21.18-19)

12 Rü moxŭãcü yexguma Betániãwa inaxĩãchigu ga
Ngechuchu rü nataiya.
13 Rü yaxŭgu nüxŭ nadau ga wüxi ga orix̱ ga iguera
ga ããtüxŭ. Rü nüma ga Ngechuchu rü naxcèx nixũ na
íyadauãxŭcèx rü ngoxi nayexmèx ga norü o. Natürü
yexguma naxŭtawa nanguxgu, rü taxuŭma inayangau, rü
naãtüxŭxĩcatama, yerü tauta norü owa nangu.
14 Rü yexguma rü ñanagürü igueraxŭ: —¡Tagutáma texé
wena cuxŭ tamúãrü oõx! —ñanagürü. Rü norü ngúexŭgü rü
nüxŭ naxĩnüẽ ga yema.

Ngechuchu ínanawoxŭ ga yema tupauca ga taxŭnewa taxegüxŭ ga duŭxŭgü
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Cu 2.13-22)

15 Rü yexguma Yerucharéŭwa nangugügu, rü Ngechuchu
rü tupauca ga taxŭnegu naxücu. Rü inanaxügü ga na
ínawoxŭãxŭ ga yema yéma ṯacümaã taxegüxŭ rü naxcèx taxegüxŭ. Rü nanangüegutanü ga norü mechagü ga yema
duŭxŭgü Tupanaarü ãmarewa mexŭ ga dĩẽrumaã taxegüxŭ rü
muxtucumaã taxegüxŭ.
16 Rü nanachũxu ga texé ṯacü na yéma ngepetüxŭ tupauca
ga taxŭnemachiawa.
17 Rü inanaxügü ga na nangúexẽẽtaexŭ, rü ñanagürü: —
Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Chopata rü guxŭma i nachiŭãnecũã̱xgüarü yumüxẽpataŭgu
tá naxãẽga”,

ñanagürü. Natürü pema rü ngĩtèèxgüxŭpataŭ peyaxĩxẽẽ —ñanagürü.
18 Natürü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga paigüarü ã̱xgacügü rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü inanaxügüe ga naxcèx na nadaugüxŭ ga ñuxãcü Ngechuchuxŭ na yamèxgüxŭ. Natürü duŭxŭgüxŭ namuŭẽ, rü yemacèx taxucürüwama duŭxŭgüpegu nayayauxgü. Yerü nüma ga duŭxŭgü rü namaã nataãxẽgü ga yema Ngechuchuarü ngu̱xẽẽtae.
19 Natürü yexguma marü nayáuanegu, ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã nawa ínachoxŭ ga guma ĩãne.

Narüṉ̃exẽ ga yema iguera ga ngearü oõxŭ
(Mt 21.20-22)

20 Rü moxŭãcü pèxmama rü igueraxŭtawa nachopetü. Rü yéma nüxŭ nadaugü ga na naṉ̃exẽxŭ ñu̱xmata naxchúmèxãwa nangu.
21 Rü yexguma ga Pedru rü nüxna nacuèxãchi ga yema ĩneãcü ngupetüxŭ, rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, dücax i iguera ga chixexŭ namaã cuxueguxŭ, rü marü narüṉ̃exẽ —ñanagürü.
22 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¡Nüxŭ peyaxõgü ya Tupana!
23 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma chi wüxie daa mèxpŭ̃nexŭ tamuxgu na yaxũgachixŭcèx rü taxtü i taxŭchiüwa nügü na yatáexŭcèx, rü chi pega naxĩnü, ega aixcüma peyaxõgüãcüma nüxŭ ngẽma ñapegügu.
24 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ chixu rü guxŭma i ṯacü i naxcèx ípeçaxŭ i perü yumüxẽwa, rü name nixĩ na peyaxõgüxŭ na marü penayaxuxŭ, rü aixcüma tá penayaxu.
25 —Rü ngẽxguma peyumüxẽgügu, natürü nangẽxmagu i ṯacücèx texémaã na penuẽxŭ, ¡rü tüxŭ nüxŭ pengechaŭ! na Penatü ya daxũgucü rü ta pexŭ nüxŭ nangechaŭxŭcèx i perü pecadugü.
26 —Natürü ngẽxguma pema tama tüxŭ nüxŭ pengechaŭgügu, rü Penatü ya daxũgucü rü tá ta tãũtáma pexŭ nüxŭ nangechaŭ —ñanagürü.

Ngechuchuna nacagüe na texéarü oregagu tupauca ga taxŭnewa nangu̱xẽẽtaexŭ
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Rü yemawena rü Yerucharéŭcèx nawoegu. Rü yexguma Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnegu yaxũgüchigüyane, rü naxcèx naxĩ ga paigüarü ã̱xgacügü, rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü Yudíugüarü ã̱xgacügüerugü.

28 Rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Texéarü mugagu
nixĩ i cunaxüxŭ i ngẽma núma cuxüxŭ? ¿Rü texé cuxŭ tamu
na cunaxüxŭcèx i ngẽma? —ñanagürügü.
29-30 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü
ñanagürü nüxŭ: —Choma rü tá ta pexna chaca, rü ngẽxguma
choxŭ pengãxŭgu i ngẽma pexna naxcèx chaa̱xŭ, rü
choma rü tá ta pemaã nüxŭ chixu na texé choxŭ muxŭ
na chanaxüxŭcèx i ngẽma. ¿Rü texé tanamu ga Cuáŭ na
duŭxŭgüxŭ ínabaiŭxẽẽxŭcèx? ¿Rü Tupana yiĩxŭ ga namucü
rü ẽxna duŭxŭgümare? —ñanagürü.
31 Rü yexguma ga nümagü rü inanaxügüe ga nügümaã na
yaporagatanücüüxŭ, rü ñanagürügü: —Rü ngẽxguma chi:

"Tupana núma nanamu", ñagügügu, rü nüma rü chi
ñanagürü tüxŭ:

"¿Tu̱xcüŭ ga tama nüxŭ peyaxõgüxŭ?" ñanagürü chi tüxŭ.
32 ¿Rü ñuxũcürüwa rü:

"Yatügümare núma nanamu", ñatarügügü tá? Rü yema
ñanagürügü yerü duŭxŭgüxŭ namuŭẽ. Yerü guxŭma ga
duŭxŭgü rü nayaxõgü rü aixcüma Tupana nanamu ga Cuáŭ
na nüxŭ yaxuxŭcèx ga norü ore.
33 Rü yemacèx Ngechuchuxŭ nangãxŭgü, rü ñanagürügü:
—Tama nüxŭ tacuèx ga texé núma na namuxŭ ga Cuáŭ ga
baiŭxẽẽruŭ —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü
nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Choma rü ta tãũtáma pemaã
nüxŭ chixu na texé choxŭ muxŭ na chanaxüxŭ i ngẽma
choxna naxcèx pea̱xŭ —ñanagürü.

12

Ore i puracütanüxŭ i chixexŭgügu ixuxŭ
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Rü Ngechuchu rü inanaxügü ga ore ga cuèxruŭgügu ix-
uxŭmaã na nangúexẽẽtaexŭ. Rü ñanagürü nüxŭ: —Nayexma
ga wüxi ga yatü ga norü naãnegu ubanecü ücü. Rü ínanapoxegu,
rü nanaxü ga wüxi ga ubaarü yauxtüxŭxŭchica, rü wüxi
ga dauxŭtaechica na meã nüxna nadauxŭcèx ga guxŭma.
Rü ñu̱xũchi ñuxre ga puracütanüxŭna nüxŭ nadauxẽẽ. Rü
namaã nanamexẽẽ na ngãxŭgu namaã ngĩxŭ yatoyexŭcèx ga
yema ubatanü. Rü ñu̱xũchi ga yema naãneãrü yora rü to ga
nachiŭãnewa naxũ.
2 —Rü yexguma nawa nanguxgu ga na yadauxŭ ga yema
ubagü, rü guma yatü rü yéma puracütanüxŭgüxŭtawa
nanamu ga wüxi ga norü duŭxŭxŭ na naxcèx íya̱xŭcèx
ga yema ubagü ga nüxna üxŭ.

3 —Natürü yema puracütanüxũgü rü nayayauxgü, rü
nanac̱uaixgü ga guma yatüarü duũxũ. Rü taxuũma ga ubagü
nüxna naxãgü, rü yemaãcü ínayamugü.
4 —Rü yexguma ga guma yatü rü to ga norü duũxũxũ
yéma namu. Natürü ga guma rü nayamèxẽrugü, rü namaã
naguxchigagü.
5 —Rü yexguma rü to ga norü duũxũxũ yéma namu. Natürü
nayamèxgü. Rü yemawena, rü yéma nanamugü ga muxũma
ga togü ga norü duũxũgü. Natürü ga yema puracütanüxũgü
rü nayac̱uaixgü ga ñuxre, rü togü rü nanadai.
6 —Rü yexguma rü nüxũ ínayaxü ga nanexũchi ga poraãcü
nüxũ nangechaũcü. Rü düxwa guma nanexũ yéma namu,
yerü nüma nagu naxĩnügu rü chi nanega naxĩnüẽ ga yema
puracütanüxũgü.
7 —Natürü yexguma guma cori nanexũ nadaugügu ga yema
puracütanüxũgü, rü nügümaã ñanagürügü:
“Ngẽmaãrü tá nixĩ i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngĩxã
tayamèxgü na tóxrü na yiĩxũcèx!” ñanagürügü.
8 —Rü yemaãcü nayayauxgü, rü nayamèxgü. Rü yema
ubanecüpechinüwa nayatèxgü ga naxũne.
9 —Rü ñu̱xma rü pexna chaca, ¿pexcèx rü ṯacü tá naxü
ya yima ubanecüarü yora namaã i ngẽma puracütanüxũgü i
chixexũgü? Rü dücax, rü ngẽma tá naxũ, rü tá nanadai i ngẽma
puracütanüxũgü, rü togüna tá nanaxã i ngẽma ubanecü.
10 —¿Taguma ẽxna nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatüxũ?
Erü ngẽmawa rü ñanagürü:
“Rü yima nuta ya mecü ya ĩãrü üruũgü nüxũ oechirécü, rü
ñu̱xma rü yimatama nixĩ ya Tupana nüxĩra yaxücuchicü
na namaã inaxügüãxũcèx ya ĩpata.
11 Rü tórü Cori ya Tupana nixĩ ga naxücü ga yema, rü ñu̱xma
rü namexẽchi i taxcèx”,
ñanagürü i ngẽma ore.
12 Rü yexguma ga yema paigüarü ãẽxgacügü, rü ngúexẽẽruũgü
ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ, rü Yudíugüarü
ãẽxgacügüerugü, rü Ngechuchuxũ niyauxgüchaũ. Yerü nüxũ
nacuèxgü ga nachiga na yiĩxũ ga yema ore ga cuèxruũgu
yaxuxũ. Natürü duũxũgüxũ namuũẽ rü yemacèx taxuũma
namaã naxüe. Rü nüxna yéma ínixĩmare.

Ãẽxgacüaxũ dĩẽrumaã naxütanüxũchiga
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Rü yexguma ga yema ãẽxgacügü rü Ngechuchuxũtawa
nanamugü ga ñuxre ga norü duũxũgü ga Parichéugü rü Erode-
tanüxũgü na nüxna yacagüexũcèx, rü ngoxi ṯacü rü chixexũ
ga dexamaã nüxũ nangãxũ na yemaãcü ãẽxgacügüxũtawa na
íyaxuaxũgüãxũcèx.

14 Rü nümagü rü naxŭtawa naxĩ, rü ñanagürügü nüxŭ: —
Pa Ngúexẽẽruŭx, nüxŭ tacuèx rü aixcüma nixĩ i ngẽma nüxŭ
quixuxŭ i ore. Rü tama duŭxŭgügamare cuxĩnü, erü tama
norü düxétüxŭnegu cudawenü, natürü nacüma nixĩ i cun-
gugüxŭ. Rü aixcüma cunangúexẽẽ i duŭxŭgü na Tupana
naxwèxexŭãcüma namaxẽxŭcèx. ¡Tomaã nüxŭ ixu! Rü ngẽma
dĩẽru ya ã̰ẽxgacü ya tacü ya Dumacṵ̆ã̰x totanüwa ngĩxŭ yaux-
chaŭcü ¿rü namexŭ yiĩxŭ na nüxna ngĩxŭ taxãxŭ, rü ẽxna
tama? —ñanagürügü.

15 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama ga na chix-
exŭgu namaã naxĩnüẽxŭ ga yema duŭxŭgü woo meã na-
maã na yanadexagüxŭ. Rü yemacèx ñanagürü nüxŭ: —
¿Tṵ̆xcüŭ chixexŭgu choxŭ penguxẽẽchaŭxŭ? ¡Nuã ngĩxŭ
pinge i wüxitachinü i dĩẽru na ngĩxŭ chadauxŭcèx! —ñanagürü.

16 Rü yéma naxŭtawa ngĩxŭ nangegü ga wüxitachinü ga
dĩẽru. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Texéchicünèxã
rü texéégа nixĩ i ngĩgu üxŭ? —ñanagürü. Rü nümagü
nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Dumacṵ̆ã̰x ya ã̰ẽxgacü ya
tacüchicünèxã nixĩ —ñanagürügü.

17 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —
¡Ã̰ẽxgacüna ngĩxŭ pexã i ngẽma ã̰ẽxgacüarü ixĩcü, rü Tu-
panana ngĩxŭ pexã i ngẽma Tupanaãrü ixĩcü! —ñanagürü. Rü
yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu, rü namaã na̰baixãchiãẽgü.

Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi wena namaxẽ i duŭxŭgü
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Rü yemawena rü Ngechuchuxŭtawa ínayadaugü ga
ñuxre ga Chaduchéugü. Rü nümagü nixĩ i nüxŭ yaxugüexŭ
na tagutáma wena namaxẽxŭ i yuexŭ. Rü yemacèx
Ngechuchuna nayacagüe, rü ñanagürügü:

19 —Pa Ngúexẽẽruŭx, Moĩchéarü mugüwa rü ñanagürü:

“Rü ngẽxguma wüxi ya yatü naxmèx ngexacüyane nayṵ̆xgu, rü
name nixĩ i naẽneẽtama ngĩmaã naxãmèx i ngẽma yutecü
i naxŭmèx, na ngẽmaãcü naxãxãcüxŭcèx ya naẽneẽ ga
marü yucü”,

ñanagürü ga yema ore.

20 —Dücèx, nayexma ga 7 ga nügüeneẽgü. Rü naxãmèx ga guma
yacü, natürü tauta naxãxãcüyane nayu.

21-22 —Rü yexguma ga naĩ ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã naxãmèx
ga yema ngecü, natürü guma rü ta nayu rü nangexacü. Rü
yexguma ga guma norü tomã̰ẽxpṵ̆x ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã
naxãmèx, natür ü yexgumarüŭtama nüxŭ nangupetü. Rü
yemaãcü, gucüma ga guma 7 ga nügüeneẽ rü ngĩmaã naxãmèx
ga yema nge. Rü gucüma nayue tauta naxãxãcüyane. Rü düxwa
ngĩma rü ta iyu ga yema nge.

23 —Rü dücax, ngẽxguma yuexŭ wena maxẽgu, ¿rü
ngexcürüücü naxmèx tá iyixĩ i ngẽma nge? Yerü gucüma
ga guma 7 ga nügüeneẽgü ngĩmaã naxãmèx —ñanagürügü.
24 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü
nüxŭ: —Pema rü ípetüe erü tama nüxŭ pecuèx i Tupanaãrü
ore i ümatüxŭ, rü tama nüxŭ pecuèx i ñuxãcü na naporaxŭ ya
Tupana.
25 —Rü ngẽxguma yuexŭ wena maxẽgu, rü taxúetáma
tixãmèxgü rü ẽxna tixãtegü. Erü daxũcũ̱ã̱x i Tupanaãrü
orearü ngeruŭgürüŭ tá tixĩgü i ngẽxguma.
26 —Pema choxna peca i yuexŭãrü dagüchiga. ¿Natürü tama
ẽxna nawa pengúe i Tupanaãrü ore ga Moĩché ümatüxŭ
ga naĩxãcü ga íiyauxratanünechigaxŭ íyaxuxŭwa? Erü yema
orewa rü Moĩchéxŭ ñanagürü ga Tupana:
“Choma nixĩ i Abráŭãrü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü
Acobuarü Tupana”,
ñanagürü.
27 —Rü ngẽma orewa nüxŭ tacuèx rü Tupana rü maxẽxŭãrü
Tupana nixĩ rü tama yuexŭãrü Tupana nixĩ, erü Tupanaarü
ĩnüwa rü taxúema tayu. Rü ngẽmaãcü i pema rü poraãcü ípetüe
—ñanagürü.

Ngẽma Tupanaãrü mu i guxŭ i norü mugüarü yexera ixĩxŭ
(Mt 22.34-40)

28 Rü wüxi ga ngúexẽẽruŭ ga Moĩchéarü mugüwa
ngu̱xẽẽtaexŭ, rü nüxŭ naxĩnü ga yema togü ga namücügü
ga Ngechuchumaã na íyaporagatanücüüxŭ. Rü nüma rü
nüxŭ nicuèxãchi ga meãma na nangãxŭãxŭ. Rü yemacèx
Ngechuchucèx nixũ, rü nüxna naca, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa
Ngúexẽẽruŭx, ¿ngẽxŭrüüxŭ i Tupanaãrü mu nixĩ i guxŭ i norü
mugüarü yexera ixĩxŭ? —ñanagürü.

29 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngẽma Tu-
panaãrü mu i guxŭ i norü mugüarü yexera ixĩxŭ, rü ñaã nixĩ,
ñanagürü:
“¡Iperüxĩnüẽ, Pa Iraéanecũ̱ã̱xgü! Rü nüma ya Cori ya tórü
Tupana, rü yixicatama nixĩ ya tórü Cori.
30 ¡Rü nüxŭ nangechaŭ ya Cori ya curü Tupana guxŭne
ya curü maxŭnemaã, rü guxŭ i cuãẽmaã, rü guxŭ i nagu
curüxĩnüxŭmaã, rü guxŭ i curü poramaã!”
ñanagürü.
31 —Rü ngẽma norü taxre i Tupanaãrü mu, rü ñanagürü:
“¡Rü nüxŭ nangechaŭ i cumücü na cugü cungechaŭxŭrüŭ!”
ñanagürü. Rü nataxuma i to i Tupanaãrü mu i ngẽmagüarü
yexera ixĩxŭ —ñanagürü.
32 Rü yexguma ga yema ngúexẽẽruŭ ga mugüwa ngu̱xẽẽtaexŭ,
rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Marü name, Pa Ngúexẽẽruŭx,

erü aixcüma nixĩ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ na wüxixicatama na yiĩxŭ ya Tupana, rü nataxuma ya naĩ.
33 —Rü ngẽma Tupanaxŭ na ingechaŭxŭ guxŭne ya tórü maxŭnemaã, rü guxŭ i nagu rüxĩnüxŭmaã, rü guxŭ i tórü poramaã, rü nüxŭ na ingechaŭxŭ i tamücü i yigü na ingechaŭxŭrüŭ, rü ngẽma rü guxŭma i carnerugü i Tupanacèx idèi̱xŭ rü íguxŭarü yexera narümemae —ñanagürü.
34 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèu̱xgu ga mexŭgu na naxĩnüãcüma na nangãxŭãxŭ ga yema ngúexẽẽruŭ ga mugüwa ngu̱xẽẽtaexŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Marü tama taxŭ cuxŭ nataxu na cunayaxuxŭ ya Tupana na curü ãẽxgacü yiĩxŭcèx —ñanagürü. Rü yemawena rü marü taxuŭma nügü naporaxẽẽ na nüxna yacachigüxŭcèx.

¿Texé nane nixĩ ya Cristu?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Rü yexguma tupauca ga taxŭnewa ínangúexẽẽtaeyane ga Ngechuchu, rü duŭxŭgüna naca, rü ñanagürü: —¿Tü̱xcüŭ nixĩ i ngẽma ngúexẽẽruŭgü i mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ i ñagüxŭ:
"Yima Cristu ya Tupana nüxŭ unetacü rü nuxcümaŭcü ga ãẽxgacü ga Dabítaa nixĩ", ñagüxŭ?
36 —¿Rü ñuxãcü i ngẽmaãcü yadexagüxŭ? Yerü nümatama ga Dabí, rü yexguma Tupanaãẽ i Üünexŭ naãẽwa ideaxgu rü ñanagürü:
"Cori ya Tupana rü chorü Corixŭ ñanagürü: '¡Nuã chorü tügünecüwawa rüto ñu̱xmatáta nüxŭ charüporamaẽ i curü uwanügü na cuga naxĩnüẽxŭcèx!' "
ñanagürü ga yema orewa.
37 —¿Natürü ñuxũcürüwa i Dabítaa yiĩxŭ ya Cristu, ega nümatama ga Dabí, rü norü Corimaã naxuãgu? —ñanagürü. Rü yema muxŭma ga duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ, rü taãẽãcüma Ngechuchuaxŭ inarüxĩnüẽ.

Ngechuchu rü nüxŭ nixu na tama yameãrü maxŭã̱xgüxŭ ga yema ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54, 20.45-47)

38 Ngechuchu rü norü ngu̱xẽẽtaewa rü ñanagürü: —¡Pexuãẽgü naxcèx i ngẽma ngúexẽẽruŭgü i Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ! Erü nümagü rü norü me nixĩ i mexŭ i naxchirumaã na naxĩãneãxŭ. Rü nanaxwèxegü na ítamŭwa duŭxŭgü meã nüxŭ na rümoxẽgüxŭ.
39 —Rü ngutaquẽxepataŭgüwa rü norü me nixĩ i ãẽxgacügümèxwẽxewa na natogüxŭ. Rü õnagü i taxŭwa rü ngẽma õnaãrü yoraxŭtawa ügüxŭ i nachicacèx nadaugü.
40 —Natürü tüxna nanapuxŭ ya tümapatagü ya yíxema yutegüxe. Rü ñu̱xũchi nanamèxẽẽ i norü yumüxẽgü na

ngẽmagu nügü yacu̱xgüxŭcèx rü duŭxŭgü nagu rüxĩnüẽxŭcèx na aixcümа mexŭgü na yixĩgüxŭ. Natürü nümagü tá nixĩ i yexeraãcü napoxcuexŭ —ñanagürü.

Yutecü ga ngearü dĩẽruã̱xcü ga Tupanacèx dĩẽru ngĩxŭ ixãcü
(Lc 21.1-4)

41 Wüxicana ga Ngechuchu rü tupauca ga taxŭneãrü dĩẽruchiŭãrü tọxmèxtawa narüto. Rü yéma inadawenü ga ñuxãcü duŭxŭgü yexma ngĩxŭ yanaxücuchigüxŭ ga norü dĩẽrugü. Rü muxŭma ga duŭxŭgü ga idĩẽruã̱xgüxüchixŭ rü yexma ngĩxŭ nayarüxücuchigü ga muxũchicü ga norü dĩẽru.
42 Rü ngürü yéma ingu ga wüxi ga yutecü ga ngearü dĩẽruã̱xcü. Rü ngĩma rü wüxi ga yema dĩẽruchiŭgu ngĩxŭ iyarüxücuchi ga taxretachinü ga dĩẽruxacü ga ítanücü.
43 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgücèx naca, rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ñaã ngecü i yutecü i ngearü dĩẽruã̱xcü, rü guxŭ i ngẽma togü i dĩẽruchiŭgu dĩẽru ngĩxŭ ixücuchigüxŭãrü yexera ngĩxŭ ixã.
44 Erü guxŭma i togü rü ngĩxŭ inaxãgü i ngẽma nüxŭ íyaxügücü. Natürü ngĩma ngĩxŭ natauxyane ngĩxŭ ixã i gu̱xcüma i ngĩxŭ ngẽxmèxcü i ngĩrü õnatanü —ñanagürü.

13

Ngechuchu nanaxunagü na tupauca ga taxŭnegu tá na napogüexŭ
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

1 Rü yexguma tupauca ga taxŭnewa ínaxũxũgu ga Ngechuchu, rü wüxi ga norü ngúexŭgü rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx ¡dücax ñuxãcü nimexẽchi ya daa tupauca ya itaxŭne rü naxtapü̱xarü nutagü! —ñanagürü.
2 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pema nüxŭ pedaugü ya guxŭnema ya yima tupauca ya taxŭneãrü ĩpatagü. Natürü pemaã nüxŭ chixu rü aixcüma guxŭnema ya daa ĩpatagü rü tá nagu napogüe. Rü norü nutagü rü taxucütáma nügüétü naxüxüra, rü bai tá ya wüxi —ñanagürü.

Cuèxruŭgü i tá nüxŭ idauxŭ naxŭpa na nagúxŭ i naãne
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24, 17.22-24)

3-4 Rü yemawena rü Oríbunecüarü Mèxpŭ̃ne ga tupauca ga taxŭneãrü tọxmèxtawa yexmanewa naxĩ. Rü yéma narüto ga Ngechuchu. Rü Pedru rü Chaŭtiágu rü Cuáŭ rü Aŭdré rü naxŭtawa naxĩ na noxrüwama nüxna nacagüexŭcèx. Rü ñanagürügü: —Tanaxwèxe i tomaã nüxŭ quixu na ñuxgu tá nangupetüxŭ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ. ¿Rü ṯacü tá nixĩ i norü cuèxruŭ i nawa nüxŭ tacuáxŭ ega nawa tá nanguxgu i ngẽma? —ñanagürügü.

5 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ rü ñanagürü
nüxũ: —¡Pexuãẽgü na taxúema pexũ womüxẽẽxũcèx!
6 —Erü muxũchixũ i duũxũgü tá ínangugü, rü chaugu tá nügü
nicu̱xgü, rü ñanagürügü tá:
“Choma nixĩ i Cristu”, ñanagürügü tá. Rü muxũchixũ i
duũxũgüxũ tá nawomüxẽẽ.
7 —Rü ngẽxguma nüxũ pexĩnüẽgu na nügü nadèi̱xũ i
nachiũãnegü i ngaicamagüxũ rü togü i nachiũãnegü i
yaxũgugüxũ, ¡rü tãũtáma ngẽmacèx peḇaixãchiãẽgü! Erü
woetama ngẽmaãcü tá nangupetü. Natürü tãũtáma naãneãrü
gu̱x nixĩ i ngẽma.
8 —Erü wüxi i nachiũãne rü to i nachiũãnemaã tá nügü
nadai. Rü wüxi ya ãẽxgacüarü churaragü rü to i ãẽxgacüarü
churaragümaã tá nügü nadai. Rü muxũma i nachicawa rü tá
naxĩã̱xãchiane. Rü tá taiya nangu̱x. Natürü guxũma i ngẽma
rü norü ügümare nixĩ i ngẽma ngúxũ i tá ínguxũ.
9 —¡Rü meã pegüna pedaugü! Erü ãẽxgacügüpẽxewa tá
pexũ nagagü, rü ngutaquẽxepataũgügu tá pexũ nicuaixgü.
Rü nachiũãnegüarü ãẽxgacügüpẽxewa tá pexũ nagagü naxcèx
na chorü duũxũgü na pixĩgüxũ. Natürü ngẽmaãcü tá pexũ
natauxcha na ngẽma ãẽxgacügümaã nüxũ pixuxũ i chauchiga.
10 —Natürü naxũpa na nagúxũ i naãne rü tá nüxũ nixugüe i
Tupanaãrü ore i guxũ i nachiũãnegüwa.
11 —Natürü ngẽxguma ãẽxgacügüpẽxewa pexũ nagagügu, ¡rü
tãũtáma pexoegaãẽgü naxcèx na ṯacümaã tá penangãxũxũ!
¡Rü namaã nüxũ pixu i ngẽma ore i ngẽxgumatama Tupana
pexna ãxũ na nüxũ pixuxũcèx! Erü tãũtáma pema nixĩ na pi-
dexagüxũ, natürü Tupanaãẽ i Ü̃ünexũ tá nixĩ i pewa idexaxũ.
12 —Rü nügüeneẽgüwa tátama rü ãẽxgacügüxũtawa nügü
ínayaxuaxũgü na ngẽmaãcü tüxũ nadèi̱xũcèx. Rü ngẽxgumarüũ
tá ta i papágü rü mamágü rü tá naxãcügüxũ ínayaxuaxũgü. Rü
nümagü i naxãcügü rü tá nanatügümaã rü naẽgümaã nanuẽ,
rü tá tüxũ ínayaxuaxũgü na ãẽxgacügü tüxũ nadèi̱xũcèx.
13 —Rü guxũ i naãnewa rü duũxũgü tá pexchi naxaie naxcèx
na chorü duũxũgü pixĩgüxũ. Natürü yíxema naẹtüwa meã
Tupanaãxũ yaxõõmáxẽ, rü yíxema tá tixĩ ya aixcüma nayaxúxe
i maxũ i taguma gúxũ.
14 —Rü ngẽxguma nüxũ pedèu̱xgu i ngẽma ãũãchixũ rü
ãũcümaxũchixũ i chixexẽẽruũ i ngextá tama íinaxwèxexũwa na
nangẽxmaxũ, rü ngẽxguma ya yíxema Yudéaanewa ngẽxmagüxe,
rü tanaxwèxe i mèxpũneãnewa tabuxmü. Rü texé ya yíxema
nüxũ daumatüxe, ¡rü name nixĩ i meã nagu tarüxĩnü i ngẽma!
15 —Rü ngẽma ngunexũgu texé tümapataèxtüwa ngẽxmagu, rü
tama name i tümapatagu tayangaxi na ṯacü i tümaãrü ngẽmaxũ
tayayaxuxũcèx.

16 —Rü texé ya tümaãnewa ngẽxmaxẽ rü tama name i
tümapatacèx tataegu na tümachirugü tayayaxuxŭcèx.
17 —Rü ngẽma ngunexŭgügu, rü wüxi i ngechaŭ tá nixĩ
i tümacèx ya yíxema ngexegü ya itacharaŭgüxe rü yíxema
maĩxãcügüxe.
18 —¡Rü Tupanana naxcèx peca i perü yumüxẽwa na tama
gáuane ixüyane pexŭ na nangupetüxŭcèx i ngẽma chixexŭ!
19 —Erü ngẽma ngunexŭgügu rü poraãcü tá nangẽxma i
ngúxŭ ga noxri Tupana naãne ixügügumama taguma yex-
maxŭ, rü ngẽmawena rü tagutáma nangẽxma.
20 —Rü ngẽxguma Tupana tama nanoxrexẽẽgu i ngẽma
ngunexŭgü, rü taxúetáma tamaxŭ. Natürü Tupana rü marü
nananoxrexẽẽ i ngẽma ngunexŭgü erü tüxŭ nangechaŭ ya
yíxema noxrüxŭ tüxŭ nadexe.
21 —Rü ngẽxguma texé pexŭ ñagügu:
“Dücèx, daa nixĩ ya Cristu”, ñagügu, rü ẽxna:
“Gua nixĩ ya Cristu”, ñagügu, ¡rü tãxũ i nüxŭ peyaxõgüxŭ!
22 —Erü Cristugüneta rü Tupanaãrü orearü uruŭgüneta tá
ínangugü. Rü tá nanaxügü i muxŭma i cuèxruŭgü i taxŭgü. Rü
ngẽmaãcü, ega nüxŭ natauxchagu, rü tá tüxŭ nawomüxẽẽgü
woo ya yíxema duŭxẽgü ya Tupanatama tüxŭ dexe.
23 —¡Pexuãẽgü! Erü guxŭma i ngẽma tá ngupetüxŭ, rü marü
naxŭpa pemaã nüxŭ chixu.

Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma nataegugu ya Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü
(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)

24 —Natürü marü nangupetügu i ngẽma ngúxŭgü, rü ngẽma
ngunexŭgügu rü tá nixo ya üèxcü rü tãũtáma inabaxi ya
tauemacü.
25 —Rü woramacurigü rü ẽxtagü rü tá narüyi. Rü guxŭma
i daxũwa ngẽxmaxŭ rü tá naxḭ̃ãxãchitanü rü nachicana tá
nixĩgachitanü.
26 —Rü ngẽxguma i duŭxŭgü rü tá nüxŭ nadaugü ya Tupana
Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü na caixanexŭgu ínaxĩxŭ i guxŭma i
norü poramaã rü norü ngóonexŭmaã.
27 —Rü tá nanamu i norü orearü ngeruŭgü i daxũcṵ̃ã̰x na
tüxŭ nanutaquẽxexŭcèx ya yíxema Tupana tüxŭ idexechixe ya
guxŭwama ngẽxmagüxe ñu̱xmatáta naãne íyacuáxŭwa nangu.
28 —¡Iperüxĩnüẽ i ñaã ngu̱xẽẽtae i ori̱x i iguerachiga,
rü naxcèx pengúe! Rü ngẽxguma ngexwacaxŭxŭ i
nachacüüxacügü iyarüyixgu rü naxüátügu, rü ngẽmawa nüxŭ
pecuèx na paxa tá taunecü yĩĩxŭ.
29 —Rü ngẽxgumarüŭ ta, rü ngẽxguma nüxŭ pedèu̱xgu na
nangupetüxŭ i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü ngẽmawa tá

nüxʉ̃ pecuèx na paxaxüchi tá ínanguxʉ̃ ya Tupana Nane ya
duʉ̃xʉ̃xʉ̃ ixĩcü.
30 —Rü guxʉ̃ma i ngẽma ñu̱xma pemaã nüxʉ̃ chixuxʉ̃ rü
aixcüma tá nangupetü naxʉ̃pa na nayuexʉ̃ i ngẽma duʉ̃xʉ̃gü
i ngẽxguma maxẽxʉ̃.
31 —Daxũguxʉ̃ i naãne rü ñoma i naãne rü tá inayarüxo.
Natürü chorü ore rü tagutáma inayarüxo, rü aixcüma tá ningu.
32 —Natürü ngẽma ngunexʉ̃ rü ora i nagu tá nangupetüxʉ̃
i ngẽma pemaã nüxʉ̃ chixuxʉ̃, rü Tanatü ya Tupanaxĩcatama
nüxʉ̃ nacuèx i ñuxgu tá na nangupetüxʉ̃ i ngẽma, rü taxúema
ya togue nüxʉ̃ tacuèx. Rü woo i norü orearü ngeruʉ̃gü i
daxũcʉ̃ã̱x rü tama nüxʉ̃ nacuèxgü, rü woo i choma na Nane
chiĩxʉ̃ rü tama nüxʉ̃ chacuèx i ñuxgu tá na nangupetüxʉ̃ i
ngẽma.
33 —Rü ngẽmacèx, ¡ipedaue rü pexuãẽgü! Erü tama nüxʉ̃
pecuèx i ṯacü rü ora tá íchangu i chomax.
34 —Rü guxʉ̃ma i ngẽma pemaã nüxʉ̃ chixuxʉ̃, rü ñoma
wüxi ga yatü ga ixũãchichaʉ̃cü na to ga nachiʉ̃ãnewa
naxũxʉ̃cèxrüxʉ̃ nixĩ. Rü yemacèx norü puracütanüxʉ̃na
naxãga na mea nüxna nadaugüxʉ̃cèx ga guma napata. Rü
ñuxũchi wüxichigüna nanaxã ga norü puracü. Rü yẽma ĩã̱xãrü
dauruʉ̃ rü nagu nanamu na mea nadauxʉ̃taegüxʉ̃cèx.
35-36 —¡Rü ngẽmacèx i pema rü name na ípexuãxẽgüxʉ̃! Erü
tama nüxʉ̃ pecuèx i ñuxgu tá ínangu ya yima cori ya ĩpataarü
yora, rü bexmana noxri nachütagu, rü ẽxna ngãxʉ̃cüügu, rü
ẽxna otá icaxgu, rü ẽxna noxri yangóonegu. ¡Rü ngẽmacèx
ipedaue na ngürüãchi ínanguxgu tama ípepeeyane pexʉ̃ na
íyanguéʉ̃xʉ̃cèx!
37 —Rü ngẽma ore i pemaã nüxʉ̃ chixuxʉ̃, rü guxʉ̃ i
duʉ̃xʉ̃gücèx nixĩ. ¡Rü ipedaueecha! —ñanagürü.

14

Ã̱ẽxgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcu Ngechuchuxʉ̃ yayauxgüxʉ̃
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Cu 11.45-53)

1 Rü taxre ga ngunexʉ̃ nataxu ga na nawa nanguxʉ̃ ga
Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga ga nagu nangõxgüãxʉ̃ ga
pãũ ga ngearü puxẽẽruʉ̃ãxʉ̃. Rü ga paigüarü ã̱ẽxgacügü
rü ngúexẽẽruʉ̃gü ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxʉ̃ rü naxcèx
nadaugü ga ñuxãcü bexma duʉ̃xʉ̃güechita Ngechuchuxʉ̃
na yayauxgüxʉ̃ rü na yamèxgüãxʉ̃cèx.
2 Yerü nümaxʉ̃ rü ñanagürügü: —Taxucürüwama ñu̱xma
petagu tayayauxgü, erü duʉ̃xʉ̃gü rü tá tamaã nanuẽ —
ñanagürügü.

Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu inaba ga pumara
(Mt 26.6-13; Cu 12.1-8)

3 Rü Ngechuchu rü Betániãwa naxũ napatawa ga Chimáũ ga rüchaxünecümaã naxugüãcü. Rü yexguma mechawa natoyane, rü yéma ingu ga wüxi ga ngecü ga wüxiweũ ga pumara ga yixichixũ ga tatanüxũchixũ yéma ngecü. Rü iyapoyenagu ga yema pumarachixũ ga nuta ga mexẽchicünaxcèx, rü Ngechuchuerugu inaba.

4 Natürü ñuxre ga yema yéma yexmagüxũ rü nanuẽ naxcèx ga yema naxüxũ ga yema ngecü, rü nügümaã ñanagürügü: —¿Tu̱xcüũ ngẽxma inaxaiyaxũ i ngẽma pumara?

5 —Rü narümemaẽ chi nixĩ i 300 tachinü i dĩẽrugu namaã itaxe, rü ñu̱xũchi ngẽma dĩẽrumaã nüxũ irüngũxẽẽ i ngẽma duũxũgü i ngearü dĩẽrua̱xgüxũ —ñanagürügü. Rü yemaãcü ngĩchiga nidexagü ga yema nge.

6 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Ngexrüma! ¿Tu̱xcüũ ngĩxũ pechixewe? Erü ngẽma chomaã naxüxũ, rü wüxi i mexũ nixĩ.

7 —Rü ngẽma ngearü dĩẽrua̱xgüxũ rü guxũgutáma petanüwa nangẽxmagü, rü ngẽmaãcü pexũ nataauxcha na nüxũ perüngũxẽẽxũ i ngẽxguma penaxwèxegu. Natürü i choma rü tãũtáma guxũgu petanüwa changẽxma.

8 —Rü ñaã nge rü inaxü i guxũma i ngẽma ngĩxũ tauxchaxũ, rü ngẽmacèx yoxni choxũ ipumaraxũne naxũpa na ichatáxũ.

9 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxũ i naãnewa i ngextá duũxũgü nüxũ íixugügüxũwa i ore i maxẽxẽẽruũ, rü ñaã ngecü chomaã üxũ rü tá ta nüxũ nixugügü. Rü ngẽmaãcü tá ngĩxna nacuèxãchie i duũxũgü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Yuda rü ã̱ẽxgacügümaã nanamexẽẽ na ñuxãcü tá na Ngechuchuxũ yayauxgüxũcèx
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10 Rü Yuda Icariúte ga wüxi ga yema 12 ga ngúexũtanüxũ ixĩxũ, rü Yudíugüarü paigüarü ã̱ẽxgacügütanüwa naxũ na namaã yamexẽẽãxũcèx na ñuxãcü tá na Ngechuchuxũ yayauxgüxũcèx.

11 Rü yexguma yemaxũ naxĩnüẽgu, rü nümagü ga yema ã̱ẽxgacügü rü nataãẽgü. Rü dĩẽru Yudana ngĩxũ naxuaxũgü. Rü yexgumama inanaxügü ga Yuda ga naxcèx na nadauxũ ga ñuxãcü nüxũ na nataauxchaxẽẽgüãxũ na duũxũgüechita Ngechuchuxũ yayauxgüxũcèx.

Coriarü õnachiga
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

12 Rü nawa nangu ga ngunexũ ga nagu inaxügüxũ ga yema peta ga pãũ ga ngearü puxẽẽruũãxũ nagu nangõ̱xgüxũ. Rü yema nixĩ ga ngunexũ ga nagu carneruxacü naxcèx

yamèxgüxŭ ga Üpetüchigaarü peta. Rü yexguma ga norü
ngúexŭgü rü Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá
cunaxwèxe na tanamexẽẽxŭ i õna i Üpetüchigaarü petagu
ingõxŭ? —ñanagürügü.
13 Rü yexguma ga nüma rü nanamu ga taxre ga norü
ngúexŭgü, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ẽcü, yéa ĩãnewa pexĩ! Rü
ngẽxma tá nüxŭ peyangau i wüxi i yatü i wüxi ya tŭxŭ ya
dexámaã ããcuxe ngẽxma tüxŭ ingexŭ. ¡Rü nawe perüxĩ!
14 —¡Rü yima ĩpata ya nagu yaxücune i ngẽma yatü, rü yima
ĩãrü yoramaã nüxŭ pixu, rü ñapegügü nüxŭ:
“Torü ngúexẽẽruŭ nüxŭ nacuáxchaŭ na ngẽxŭ yiĩxŭ i ngẽma
ucapu i norü ngúexŭgümaã tá nawa nachibüxŭ i Üpetüchigaarü
õnagu”, ñapegügü nüxŭ!
15 —Rü nüma tá pexŭ nüxŭ nadauxẽẽ i wüxi i ucapu i taxŭ i
marü meã mexẽẽxŭ i norü daxũchiŭwa ngẽxmaxŭ. ¡Rü ngẽma
penamexẽẽx i tórü õna i Üpetüchigacèx ixĩxŭ! —ñanagürü nüxŭ.
16 Rü inaxĩãchi ga yema taxre ga ngúexŭgü, rü ĩãnewa naxĩ.
Rü yexma nüxŭ inayangaugü ga guxŭma yema Ngechuchu
namaã nüxŭ ixuxŭrüŭ. Rü yéma nanamexẽẽ ga õna ga
Üpetüchigacèx ixĩxŭ.
17 Rü yexguma marü nachütachaŭgu, rü ínangu ga
Ngechuchu namaã ga yema 12 ga norü ngúexŭgü.
18 Rü yexguma mechawa ínachibüeyane, rü Ngechuchu rü
ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü wüxie ya
petanüwa i ñũxma chomaã nuã chibüxe tá tixĩ ya bexma
choxŭ íyaxuaxŭxẽ —ñanagürü.
19 Rü yexguma ga nümagü ga norü ngúexŭgü rü po-
raãcü nangechaŭgü. Rü inanaxügüe ga na wüxichigü nüxna
icachigüxŭ, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿choma tá chiĩxŭ i cuxŭ
íchayaxuaxŭxŭ? —ñanagürügü.
20 Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ:
—Wüxi i pema i 12 tanüwa i daatama poratuwa norü pãũ
iwaixẽẽxŭ, rü ngẽma tá nixĩ i choxŭ íyaxuaxŭxŭ.
21 —Rü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü
tá chayu ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxŭ nüxŭ ixuxŭrüŭ.
Natürü wüxi i ngechaŭxŭchi nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i choxŭ
íyaxuaxŭxŭ. Rü narümemaẽ chi nixĩ ga noxtacüma tãũ chima
na nabuxŭ —ñanagürü.
22 Rü yexguma ínachibüeyane, rü Ngechuchu nanayaxu ga
pãũ. Rü Tupanana moxẽ naxã, rü inanabücu, rü norü
ngúexŭgüxŭ nayanu. Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Penayaũx i ñaã pãũ!
Rü ngẽma rü chaxunechiga nixĩ —ñanagürü.
23 Rü yemawena nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binumaã
ããcuxŭ. Rü yexgumarüŭ ta Tupanana moxẽ naxcèx naxãxĩra,

rü ñu̱xũchi norü ngúexŭgüna nanaxã. Rü guxŭma nawa naxaxegü.
24 Rü ñanagürü nüxŭ: —Daa binu ya chaugü i muxŭma
i duŭxŭgüc̱èx ibacüchiga nixĩ. Rü yimawa Tupana meãma
nanango̱xẽẽ na aixcüma yiĩxŭ i norü uneta.
25 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü tãxũtáma wena
chayaxaxü ya daa binu ñu̱xmatáta Tupana ãẽ̱xgacü íixĩxŭwa
binu ya ngexwacaxŭcü chayaxaxũ̱x —ñanagürü.

Ngechuchu nüxŭ nixu rü Pedru rü taxũtáma nügü nixu na norü ngúexŭ yiĩxŭ
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Cu 13.36-38)

26 Rü ñu̱xũchi nawiyaegü ñuxre ga Tupanaãrü wiyaegu. Rü
yemawena rü Oríbunecüarü Mèxpŭ̃newa naxĩ.
27 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Guxãma
i pema rü tá choxŭ ípetèxgü. Erü ngẽmaãcü nüxŭ nixu i
Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:
“Tá chayamèx ya carneruarü dauruŭ, rü tá nanaxüanemare i
carnerugü”,
ñaxŭ.
28 —Natürü ngẽxguma marü yuwa ícharüdaxguwena, rü chaxira
tá pexŭpa Garirée̱anewa chaxũ —ñanagürü.
29 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxŭ: —Woo guxŭma
i togü cuxŭ ítèxgu, rü choma rü tãũtáma cuxŭ íchatèx —
ñanagürü.
30 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma
cumaã nüxŭ chixu rü ñomatama i chŭtaxŭgu rü naxŭpa na
taxreẽxpü̱xcüna yac̱̱axŭ i otá, rü tomaẽ̱xpü̱xcüna taxũtáma
cugü quixu na chorü duŭxŭ quiĩxŭ —ñanagürü.
31 Natürü nüma ga Pedru rü ñanagürüama: —Woo wüxigu
cumaã chayu̱xgu, rü tãxũtáma chaugü ichicu̱x na curü duŭxŭ
chiĩxŭ —ñanagürü. Rü guxŭma ga togü ga norü ngúexŭgü rü ta
yema ñanagürügü.

Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayumüxẽ
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Rü yemawena rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgü rü
nawa naxĩ ga wüxi ga nachica ga Yechemanígu ãẽ̱gaxŭ. Rü
Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Nuã perütogü yoxni paxa yéa
chayayumüxẽ! —ñanagürü.
33 Rü ñu̱xũchi ínayagagü ga Pedru, rü Chaŭtiágu, rü
Cuáŭ. Rü naxcèx inaxügü ga na poraãcü nangechaŭxŭ rü
nax̱ixãchiãẽxŭ.
34 Rü yexguma rü ñanagürü nüxŭ: —Poraãcü changechaŭ,
rü nagu charüxĩnü na ngẽmamaã tá chayuxŭ. ¡Rü nuxa
perücho i pemax, rü ipedaue! —ñanagürü.

35 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéaxüra naxũ. Rü
ñaxtüanegu nanangücuchi. Rü Tupanana naxcèx naca na
nawa ínanguxuchixŭcèx ga yema ngúxŭ ga yexguma chi Tu-
panaãrü ngúchaŭ yixĩgu.
36 Rü norü yumüxẽwa rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, cuxcèx
rü guxŭma natauxcha. ¡Rü nüxna choxŭ ínanguxuchixẽẽ i ñaã
ngúxŭ i tá choxŭ üpetüxŭ! Natürü chanaxwèxe i cunaxü i
cuxrütama ngúchaŭ rü tama i choxrü —ñanagürü.
37 Rü ñu̱xũchi nataegu ga norü ngúexŭgü íyexmagüxŭwa. Rü
nüxŭ inayangau ga na ínapeexŭ. Rü ñanagürü Pedruxŭ: —Pa
Chimáũx, ¿Ícupe? ¿Tama ẽxna namaã cupora na icudauxŭ, rü
bai i wüxi i ora?
38 —¡Rü ipedaue, rü Tupanana naxcèx pe̱ça na pexŭ
nangŭxẽẽxŭcèx na tama choxŭ ípetáxŭcèx i ngẽxguma t̲acü rü
guxchaxŭ pexŭ üpetügu! Erü aixcüma peãẽwa rü ípememare,
natürü pexene nixĩ i ngẽma turaxŭ —ñanagürü.
39 Rü wenaxãrü ínixũ, rü noxrirüŭtama nayayumüxẽ.
40 Rü yexguma wenaxãrü norü ngúexŭgücèx nataegugu,
rü nüxŭ inayangau ga na wenaxãrü ínapeexŭ, yerü po-
raãcü nayaxtaexüchi. Rü yemacèx ga nümagü rü tama nüxŭ
nacuèxgü ga na t̲acümaã tá nangãxŭgüãxŭ.
41 Rü norü tomaẽ̲xpü̲xcüna wenaxãrü norü ngúexŭgücèx
nataegu, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ñu̱xma rü ta ẽxna ípepeeama
rü iperüngŭẽãma? ¡Rü marütama! Erü choma i Tupana Nane
na duŭxŭxŭ chiĩxŭ rü marü nawa nangu i ora na choxŭ na
yayauxgüxŭ rü nüxna na choxŭ namugüxŭcèx i duŭxŭgü i
chixexŭ i pecaduã̲xgüxŭ.
42 —¡Rü ipechigü, rü ngĩxã ítixĩ! Erü marü ñomama nixĩ i
ngẽma choxŭ íyaxuaxŭxŭ —ñanagürü.

Ngechuchuxŭ niyauxgü
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Cu 18.2-11)

43 Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü ínangu ga Yuda
ga norü ngúexŭchirẽx ixĩxŭ. Rü nawe narüxĩ ga muxŭma
ga duŭxŭgü ga taramaã rü naĩmaã ixãxnexŭ. Rü yema
nixĩ ga duŭxŭgü ga yéma namugüxŭ ga paigüarü ãẽ̲xgacügü
rü ngúexẽẽruŭgü ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü Yudíugüarü
ãẽ̲xgacügüerugü.
44 Rü Yuda ga ínaxuaxŭxŭ rü marü yema duŭxŭgümaã
nanamexẽẽ, rü ñanagürü:
“Ngẽma nüxŭ chachúxuxŭ nixĩ i Ngechuchu. Rü ngẽma
tá nixĩ i piyauxgüxŭ rü meã peyanáĩãcüma peyagagüxŭ” —
ñanagürü.
45 Rü yemaãcü Ngechuchucèx nixũ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa
Ngúexẽẽruŭx —ñanagürü. Rü ñu̱xũchi nanachúxu.
46 Rü yexgumatama Ngechuchuxŭ niyauxgü.

47 Natürü wüxi ga Ngechuchutanüxũ nanawẽxechi ga norü
tara, rü yemamaã paigüarü ãẽxgacüarü duũxũxũ ínadaechinü.
48 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema duũxũgüna naca,
rü ñanagürü nüxũ: —¿Tũxcüũ taragü rü naĩxmenèxãgümaã
chauxcèx nuã pexĩ na choxũ peyarüyauxgüxũcèx ñoma wüxi
i ngĩtèxáxũ chiĩxũrüũ?
49 —Rü guxũ ga ngunexũgu rü petanüwa chayexma ga
yexguma tupauca ga taxũnewa changũxẽẽtaegu, rü taguma
choxũ piyauxgü. Natürü ñaã ñũxma ngupetüxũ, rü nangu-
petü na yanguxũcèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũ —ñanagürü.
50 Rü yexguma ga guxũma ga norü ngúexũgü rü nüxna
nibuxmü. Rü nüxĩcatama yéma nanatèxgü ga Ngechuchu.
51 Natürü wüxi ga ngextũxücü ga düxruũmaãxĩca nügü
nuquecü nawe nixũchigü. Rü yema duũxũgü rü nayayauxgü.
52 Natürü nüma rü nüxũ ningẽx ga yema düxruũ, rü
yemaãcü ngexchiruãcüma niña.

Ãẽxgacügüpẽxewa Ngechuchuxũ nagagü
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Cu 18.12-14, 19-24)

53 Rü yexguma ga yema duũxũgü rü paigüarü
ãẽxgacüpẽxewa nanagagü ga Ngechuchu. Rü yexma
nangutaquẽxegü ga guxũma ga togü ga paigü ga ãẽxgacügü
ixĩgüxũ, rü yema Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü, rü yema
ngúexẽẽruũgü ga mugüwa ngũxẽẽtaegüxũ.
54 Natürü ga Pedru rü yaxũgu nawe nixãchigü ñũxmata
guma paigüarü ãẽxgacüpataèxtüwa nangu. Rü purichíagü ga
tupauca ga taxũneãrü dauruũgümaã yéma ĩãxtüwa narüto. Rü
nügü yéma nanaĩxũ üxüxũtawa.
55 Rü yema paigüarü ãẽxgacügü rü guxũma ga yema
togü ga ãẽxgacügü ga itaxũ rü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü
Ngechuchuxũ na ínaxuaxũgüxũ rü na yamèxgüãxũcèx. Natürü
taxucürüwa nüxũ inayangaugü ga ṭacücèx tá na yamèxgüãxũ.
56 Yerü woo muxũma ga duũxũgü rü nüxũ nixugüe ga dora-
mare ga nachiga, natürü nügütanüwatama rü tama nawüxigu
ga norü ore.
57-58 Rü ñuxre ga togü inachigü rü doraxũmare nixugüe ga
Ngechuchuchiga. Rü ñanagürügü: —Toma nüxũ taxĩnüẽ ga na
ñaxũ:

“Tá chanangutaxũxẽẽ ya daa tupauca ya taxũne ya
duũxũgü üxũne. Rü tomaẽxpũx i ngunexũgu tá chanaxü
ya náĩ ya tama duũxũgü üxũne”, ñaxũ —ñanagürügü.
59 Natürü woo yema oremaã, rü tama nawüxiguéga ga norü
ore.

60 Rü yexguma ga guma paigüarü ãẽxgacü rü guxŭpẽxewa
inachi. Rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Ẽxna tax-
uxŭmaãma cunangãxŭ i ñu̱xmax? ¿Rü ṯacü nixĩ i ngẽma nüxŭ
yaxugüxŭ i cuchiga? —ñanagürü.
61 Natürü ga Ngechuchu rü nangeèxmare, rü taxuxŭmaãma
nanangãxŭ. Rü yemacèx ga nüma ga paigüarü ãẽxgacü rü
wenaxãrü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü cuma quiĩxŭ ya
Cristu ya Tupana ya mecü Nane? —ñanagürü.
62 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Ngŭ. Ngẽma nüxŭ
quixuxŭ chixĩ. Rü tá choxŭ pedaugü i ngẽxguma Tupana
ya poracüarü tügünecüwawa charütoxgu rü ngẽxguma caix-
anexŭgu wenaxãrü núma chaxũxgu —ñanagürü.
63 Rü yexguma ga guma paigüarü ãẽxgacü rü norü nu-
maã nügüchirugu nagaugü. Rü ñanagürü: —¿Tü̱xcüŭ marü
tanaxwèxe i to i duŭxŭ i nüxŭ ixugüxŭ i nachiga?
64 —Rü pematama marü nüxŭ pexĩnüẽ na ñuxãcü Tupana-
maã naguxchigaxŭ. ¿Rü ñuxũ ñapegüxŭ i ñu̱xmax? —
ñanagürü. Rü guxŭma wüxigu narüxĩnüẽ rü: —Aixcüma nixĩ
na chixexŭ naxüxŭ rü namexŭ na nayuxŭ —ñanagürügü.
65 Rü ñuxre ga nümagü rü inanaxügüe ga nüxna na
naçuaixgüexŭ. Rü nanatüxetügü rü ñu̱xũchi nüxŭ nidagügü
ñaxŭmaã: —¡Nüxŭ nacuèx na texé cuxŭ idagüxŭ! —
ñanagürügü. Rü yema tupauca ga taxŭneãrü dauruŭgü ga
purichíagü rü nanapechiwegü.

Pedru rü tama nügü nixu na Ngechuchuxŭ nacuáxŭ
(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Cu 18.15-18, 25-29)

66 Rü yoxni ga Pedru rü ñaxtüwa ãẽxgacüpataèxtüwa
nayexma. Rü yexgumayane yéma ingu ga wüxi ga pacü
ga guma ãẽxgacüarü duŭxŭ ixĩcü.
67 Rü yexguma Pedruxŭ nadèu̱xgu ga yéma üxüxŭtawa
nügü na nanaĩxŭxŭ, rü meã nüxŭ idawenü, rü ngĩgürügü
nüxŭ: —Cuma rü ta namücü quixĩ i ngẽma Ngechuchu i
Nacharétucŭã̱x —ngĩgürügü.
68 Natürü ga Pedru rü nügü inicu̱x na Ngechuchuarü duŭxŭ
yiĩxŭ, rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxŭ chacuèx ya yima.
Rü tama nüxŭ chacuèx i ṯacüchiga nixĩ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ
—ñanagürü. Rü yexguma ga nüma rü ĩpataèxtüarü düxétüwa
naxũ. Rü yexgumatama nica ga otá.
69 Natürü ga yema pacü rü wenaxãrü Pedruxŭ idau, rü
inaxügü ga yema togümaã nüxŭ na yaxuxŭ, rü ngĩgürügü: —
Ñaã rü wüxi i natanüxŭ nixĩ —ngĩgürügü.
70 Natürü nüma ga Pedru rü wena tama nügü nixu. Rü
yixcamaxŭra rü yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü we-
naxãrü ñanagürügü nüxŭ: —Aixcüma nixĩ na cuma rü ta ngẽma

Ngechuchutanüxŭ̃ na quiĩxŭ̃, erü wüxi i Gariréaanecŭ̱ã̱x quixĩ —ñanagürügü.

71 Rü yexguma ga Pedru rü poraãcü nügü nixã, rü ñanagürü: —Rü aixcüma tama nüxŭ̃ chacuèx i ngẽma yatü i nachiga pidexagüxŭ̃. Rü ngẽxguma doraxŭ̃ chixuxgu rü ¡Tupana choxŭ̃ poxcux! —ñanagürü.

72 Rü yexgumatama norü taxreẽxpü̱xcüna nica ga otá. Rü yexguma ga Pedru rü nüxna nacuèxãchi ga yema ore ga ŭ̃paacü Ngechuchu namaã nüxŭ̃ ixuxŭ̃ ga ñaxŭ̃:

"Rü naxŭ̃pa na taxreẽxpü̱xcüna otá ic̱axŭ̃, rü cuma rü tá tomaẽ̱xpü̱xcüna cugü quicu̱x na chorü duŭ̃xŭ̃ quiĩxŭ̃", ñaxŭ̃. Rü yexguma ga Pedru rü poraãcüxüchima naxaxu.

15

Piratupẽxewa nayexma ga Ngechuchu
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Cu 18.28-38)

1 Rü yexguma yangunegu, rü nangutaquẽxegü ga ãẽ̱xgacügü ga taxŭ̃gü ga paigüarü ãẽ̱xgacügü rü Yudíugüarü ãẽ̱xgacügüerugü rü ngúexẽẽruŭ̃gü ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ̃ rü guxŭ̃ma ga togü ga yema ãẽ̱xgacügütanüwa ügüxŭ̃. Rü Ngechuchuxŭ̃ yanèĩ̱xgüchacüüãcüma ãẽ̱xgacü ga Piratuxŭ̃tawa nanagagü.

2 Rü nüma ga Piratu rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —¿Cuma quiĩxŭ̃ i Yudíugüarü ãẽ̱xgacü ya tacü? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ̃, rü ñanagürü: —Ngŭ̃, yima nüxŭ̃ quixucü chixĩ —ñanagürü.

3-4 Natürü yema paigüarü ãẽ̱xgacügü rü poraãcü ínanaxuaxŭ̃güama, rü yemacèx ga Piratu rü wenaxãrü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Ḗxna taxuxŭ̃maãma cunangãxŭ̃? ¡Dücèx i ñuxre i cuchiga i nüxŭ̃ yaxugüexŭ̃! —ñanagürü.

5 Natürü ga Ngechuchu rü taxuxŭ̃maãma nanangãxŭ̃. Rü yemacèx ga Piratu rü poraãcü naḇaixãchiãẽ.

Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxŭ̃cèx
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Cu 18.38-19.16)

6 Rü gucü ga taunecügu ga yexguma yema Üpetüchigaarü petawa nanguxgu rü Piratu ínananguxuchixẽẽxŭ̃ ga wüxi ga poxcuxŭ̃ ga duŭ̃xŭ̃gü naxcèx ícagüxŭ̃, yerü yema nixĩ ga nacüma.

7 Rü wüxi ga yatü ga Barabágu ãẹgaxŭ̃, rü poxcupataŭ̃gu napoxcu wüxigu namaã ga togü ga natanüxŭ̃ ga máẽtagüxŭ̃ ga yexguma ãẽ̱xgacüxŭ̃ ínatèxüchigüchaŭ̃gu.

8 Rü yema duŭ̃xŭ̃gü rü yéma Piratuxŭ̃tawa nangugü. Rü inanaxügüe ga Piratuna na nacagüexŭ̃ na naxcèx yangéãxŭ̃cèx ga wüxi ga poxcuxŭ̃ aixrügumarüŭ̃.

9 Rü Piratu nanangãxʉ̃, rü ñanagürü: —¿Penaxwèxexʉ̃ na
pexcèx íchananguxuchixẽẽxʉ̃ ya yima Ngechuchu ya duʉ̃xʉ̃gü
Yudíugüarü ã̰ẽxgacümaã naxugüãcü? —ñanagürü.
10 Rü yema ñanagürü ga Piratu yerü nüxʉ̃ nacuèx ga na
yema paigüarü ã̰ẽxgacügü rü na yaxauxãchiexʉ̃cèx yiĩxʉ̃ ga
Ngechuchu nüxna yamugüãxʉ̃.
11 Natürü ga yema paigüarü ã̰ẽxgacügü rü duʉ̃xʉ̃güxʉ̃
namugü ga na tagaãcü naxcèx ínacagüxʉ̃ ga na Barabáxʉ̃
yangéxʉ̃cèx.
12 Rü yexguma ga Piratu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —
¿Rü ṯacü nixĩ i penaxwèxexʉ̃ na chanaxüxʉ̃ namaã ya yima
Yudíugüarü Ã̰ẽxgacügu pexüégacü? —ñanagürü.
13 Rü nümagü ga duʉ̃xʉ̃gü rü tagaãcü nanangãxʉ̃gü, rü
ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü.
14 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxʉ̃: —¿Natürü ṯacü
rü chixexʉ̃ naxü? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü wenaxãrü
tagaãcü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü.
15 Rü yexguma ga Piratu rü Barabáxʉ̃ ínanguxuchixẽẽ,
yerü duʉ̃xʉ̃güxʉ̃ nataãẽxẽẽchaʉ̃. Rü yexguma churaragüxʉ̃
Ngechuchuxʉ̃ naçuaixẽẽguwena ga Piratu, rü ñu̱xũchi nüxna
nanamu na curuchawa yanapotagüãxʉ̃cèx.
16 Rü yexguma ga nümagü ga churaragü rü
ã̰ẽxgacüpataèxtüwa nanagagü. Rü yéma nanangutaquẽxexẽẽ
ga guxʉ̃ma ga namücügü ga churaragü.
17 Rü ñu̱xũchi ga yema churaragü rü wüxi ga máxʉ̃
ga daucharaxʉ̃ ga naxchirugu nayacu̱xẽẽgü. Rü naẽruwa
nayangèxcuchigü ga wüxi ga boxʉ̃ ga chuchuxʉ̃wa naxügüxʉ̃.
18 Rü yemawena inanaxügüe na tagaãcü ñagüxʉ̃: —¡Namaxʉ̃
ya Yudíugüarü ã̰ẽxgacü! —ñagüxʉ̃.
19 Rü wüxi ga naĩxmenèxãmaã naẽruwa nanaçuaixcagü, rü
nüxna nacuaixgüe. Rü napẽxegu nacaxãpü̱xügü rü nüxʉ̃
nicuèxüʉ̃güneta.
20 Rü yexguma yemaãcü nagu yadauxcüraxʉ̃güguwena,
rü ínanacu̱xuchigü ga yema naxchiru ga daucharaxʉ̃. Rü
wenaxãrü naxchirugutama nayacu̱xẽẽgü. Rü ñu̱xũchi
ínanagaxüchigü na curuchawa yanapotagüãxʉ̃cèx.

Ngechuchuxʉ̃ curuchawa nipotagü
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Cu 19.17-27)

21 Rü yéma naxüpetü ga wüxi ga yatü ga Chirenecʉ̃ã̰x ga
Chimáũgu ã̰egacü ga Areyáʉ̃dru rü Rufu nanatü ixĩcü ga
naãnewa ne ũcü. Rü yexguma yéma naxüpetügu rü yema chu-
raragü rü guma yatüxʉ̃ ngĩxʉ̃ iningexẽẽgü ga Ngechuchuarü
curucha.

22 Rü Ngechuchuxŭ nawa nagagü ga wüxi ga nachica ga
Górgutagu ãẽgaxŭ. Rü yema naẽga rü: Duŭxẽẽruchinèxãchitaŭ,
ñaxŭchiga nixĩ.
23 Rü nüxna nanaxãgü ga binu ga miramaã ãẽŭcü. Natürü
nüma ga Ngechuchu rü tama nayaxaxü.
24 Rü yemawena curuchawa nayapotagü. Rü nümagü ga
churaragü rü wüxi ga dĩẽru ngĩxŭ nañanagügü na yemawa
nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na ñuxãcü tá nügümaã yatoyeãxŭcèx ga
Ngechuchuchiru, rü ṯacü tá na yangexŭ ga wüxichigü.
25 Rü meãma 9 arü oragu ga pèxmama nixĩ ga curuchawa
yapotagüãxŭ.
26 Rü yéma nayapocuchi ga wüxi ga mürapewa ga
ãẽgatachinüxŭ ga nüxŭ ixuxŭ ga ṯacücèx curuchawa na
yapotagüãxŭ. Rü yema naẽga ga mürapewagu üxŭ, rü
ñanagürü: “Yudíugüarü Ãẽxgacü”, ñanagürü.
27 Rü naxrüŭ curuchawa nayapotagü ga taxre ga
máẽtagüxŭ rü wüxi ga norü tügünecüwawa rü to ga norü
ṯoxwecüwawa.
28 Rü yemaãcü ningu ga Tupanaãrü ore ga ümatüxŭ ga ñaxŭ:
“Ngẽma chixexŭ ügüxŭtanüwaama natèx”,
ñaxŭ.
29-30 Rü yema duŭxŭgü ga yéma chopetüxŭ, rü Ngechuchu-
maã naguxchigagü, rü nanexãẽrugüãcüma ñanagürügü: —
¡Dücèx! Cuma cunangutaŭxẽẽẽga ya tupauca ya taxŭne,
rü tomaẽxpũx i ngunexŭgu wenaxãrü ícunadaxẽẽẽga. ¡Ẽcü!
¡Cugütama namaxẽẽ i ñũxmax, rü írüxĩ i curuchawa! —
ñanagürügü.
31 Rü yexgumarüŭ ta Ngechuchuxŭ nacugüecüraxŭ ga
paigüarü ãẽxgacügü, rü ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa
ngũxẽẽtaegüxŭ. Rü ñanagürügü: —Nüma rü togüxŭ
namaxẽxẽẽ, natürü taxucürüwama nügütama namaxẽẽ.
32 —¡Ñũxma rü ínaxĩx i curuchawa i ngẽma Cristu i
Iraéanecŭã̃xãrü Ãẽxgacü na nüxŭ idaugüxŭcèx rü nüxŭ
yaxõgüxŭcèx! —ñanagürügü. Rü woo ga yema máẽtagüxŭ
ga naxrüŭ curuchawa ipotagüxŭ, rü namaã naguxchigagü.

Nayu ga Ngechuchu
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Cu 19.28-30)

33 Rü yexguma tocuchiwa nanguxgu, rü guxŭ ga naãnewa
naxẽãne ñũxmata yáuanecü tomaẽxpũxarü orawa nangu.
34 Rü yematama oragu rü tagaãcü aita naxü ga Ngechuchu,
rü ñanagürü: —Eríx, Eríx, ¿damá chabátani? —ñanagürü. Rü
ngẽma rü ñaxŭchiga nixĩ: “Pa Chorü Tupanax, Pa Chorü
Tupanax ¿tũxcüŭ choxŭ nuã cutèx?” ñaxŭchiga nixĩ.

35 Rü nümaxʉ̃ ga duʉ̃xʉ̃gü ga yéma yexmagüxʉ̃, rü nüxʉ̃
naxĩnüẽ rü ñanagürügü: —¡Dücèx, nüxʉ̃ pexĩnüẽ! Nuxcümaʉ̃cü
ga Tupanaãrü orearü uruʉ̃ ga Eríacèx naca —ñanagürügü.
36 Rü yexguma rü wüxi ga yema duʉ̃xʉ̃gü ga yéma yex-
magüxʉ̃, rü inañaãchi rü wüxi ga tüaxmü niwaixẽẽ namaã
ga binu ga marü ngúchièxüchicü. Rü wüxi ga dexnewa
nayanèĩx, rü ñu̱xũchi Ngechuchuèxgu nanawẽ̃x na nüxʉ̃
natuxuxʉ̃cèx. Rü yema togüxʉ̃ ñanagürügü: —¡Yixrüma!
¡Ngĩxã rü itarüdaunü ngoxita Ería nuã ũ na curuchawa
ínaxĩxẽẽãxʉ̃cèx! —ñanagürügü.
37 Natürü nüma ga Ngechuchu rü tagaãcü aita naxü, rü
ñu̱xũchi nayu.
38 Rü yexguma ga tupauca ga taxʉ̃neãrü tüyemachiãxʉ̃ rü
taxregu narügaute. Rü daxũwa inaxügü ga na nagautexʉ̃ rü
ñu̱xmata ñaxtüwa nangu.
39 Rü guma churaragüarü ãẽ̱xgacü ga Dumacʉ̃ã̱x ga
Ngechuchupẽxewa yexmacü, rü yexguma nüxʉ̃ nadèu̱xgu ga
na nayuxʉ̃, rü ñanagürü: —Aixcüma nixĩ ya daa yatü i Tupana
Nane na yiĩxʉ̃ —ñanagürü.
40 Rü iyexmagü ta ga ñuxre ga ngecügü ga yéma yaxʉ̃wa
nüxʉ̃ rüdaunücü. Rü yematanüwa iyexmagü ga María ga
Magadácʉ̃ã̱x, rü Charumé, rü María ga Yúche rü Chaʉ̃tiágu ga
rübumaẽcü naẽ.
41 Rü yema ngecügü iyixĩ ga Ngechuchuxʉ̃ íixümücügücü
rü nüxʉ̃ rüngʉ̃xẽẽgücü ga yexguma Gariréaanewa nayexmagu.
Rü yexgumarüʉ̃ ta yéma iyexmagü ga mucüma ga naĩgü ga
ngecügü ga Ngechuchuwe rüxĩcü ga yexguma Yerucharéʉ̃wa
naxũxgu.

Ngechuchu rü naxmaxʉ̃gu nayanaxücuchigü
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Cu 19.38-42)

42-43 Rü yexguma marü nachütachaʉ̃gu ga yema ngunexʉ̃
ga Yudíugü nagu nügü imexẽẽgüxʉ̃ naxcèx ga ngʉ̃xchigaarü
ngunexʉ̃, rü noxtacüma Piratuxʉ̃tawa naxũ ga Yúche ga Ari-
matéacʉ̃ã̱x. Rü nüma ga guma Yúche rü Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü
ga tacütanüwa naxü, rü wüxi ga ãẽ̱xgacü ga poraãcü nüxʉ̃
nangechaʉ̃gücü nixĩ. Rü nüma rü ta ínananguxẽẽ na Tupana
norü ãẽ̱xgacü yiĩxʉ̃cèx. Rü Piratuxʉ̃tawa naxcèx ínayaca ga
Ngechuchuxʉ̃ne.
44 Rü naḇaixãchiãẽ ga Piratu ga marü na nayuxʉ̃. Rü
yemacèx norü churaragüarü ãẽ̱xgacücèx nangema na nüxna
nac̱axʉ̃cèx na ñuxgumama yiĩxʉ̃ ga marü na nayuxʉ̃.
45 Rü yexguma norü churaragüarü ãẽ̱xgacü namaã nüxʉ̃
ixuxgu ga marü na nayuxʉ̃, rü nüma ga Piratu rü Yúchena
nanaxã ga naxʉ̃ne.

46 Rü yexguma ga Yúche rü naxcèx nataxe ga wüxi ga
naxchápenüŭ ga mexẽchixŭ. Rü curuchawa nanayaxu ga
Ngechuchuxŭne, rü yema naxchápenüŭmaã nananuque. Rü
wüxi ga mèxpŭ̃ne ga nutanaxcèxgu ŭpaacü yacaxmaŭgüxŭ
ga naxmaxŭgu nayanaxücuchi. Rü ñu̱xũchi wüxi ga nuta ga
tacümaã nanangũxtaŭ.
47 Rü María ga Magadácŭ̱ã̱x rü María ga Yúche naẽ rü nüxŭ
irüdaunü ga ngexta na yanaxücuchigüãxŭ.

16

Wenaxãrü namaxŭ ga Ngechuchu
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Cu 20.1-10)

1 Rü sabaduarü ngunexŭguwena, rü María ga Magadácŭ̱ã̱x,
rü Charumé, rü María ga Chaŭtiágu naẽ naxcèx itaxegü ga
pumara na namaã nachaãxŭcèx ga Ngechuchuxŭne.
2 Rü pèxmamaxŭchi ga noxri üèxcü iyarügoxgu ga yüxüarü
ngunexŭgu, rü yema ngecügü rü íiyadaugü ga yema naxmaxŭ
ga nagu yanaxücuchigüãxŭwa.
3 Rü ngĩgü ngĩgürügügü: —¿Texé tá taxcèx ítanaxügachi ya
yima nuta ya namaã nangũxtaŭcü? —ngĩgürügügü.
4 Natürü yexguma meãma nüxŭ nadaunügu, rü nüxŭ idaugü
ga marü na ínaxügachixŭ ga guma nuta ga tacü ga namaã
nangũxtaŭcü ga yema naxmaxŭ.
5 Rü yexguma nagu nadaugügu ga yema naxmaxŭ, rü nüxŭ
idaugü ga wüxi ga ngextŭ̱xücü ga mèxchiruxŭ ga cómüchiruxŭ
ga yéma naxmaxŭãrü tügünecüwawa rütoxŭ. Rü poraãcü
iḇaixãchiãẽgü ga yema ngecügü.
6 Natürü nüma rü ñanagürü ngĩxŭ: —¡Tãxŭ i peḇaixãchiexŭ!
Pema rü naxcèx pedaugü ya Ngechuchu ya Nacharétucŭ̱ã̱x
ga guma curuchawa yapotagüãcü. Marü wena namaxŭ, rü
nataxuma i nuã. ¡Dücèx, meã nüxŭ pedèu̱x i ñaã nachica ga
nagu naxügüãxŭ!
7 —¡Rü paxa ípixĩ rü Pedrumaã rü ngẽma togü i ngúexŭgümaã
nüxŭ peyarüxugüe, rü ñapegügü nüxŭ:
“Nüma ya Ngechuchu rü marü nüxĩra pexŭpa Gariréaanewa
naxũ. Rü ngẽma tá nüxŭ peyadaugü ngẽma pemaã nüxŭ
yaxuxŭrüŭ”, ñapegügü nüxŭ! —ñanagürü.
8 Rü yexguma ga yema ngecügü rü nüxna íiyabuxmü ga
yema naxmaxŭ, yerü ngĩrü muŭẽmaã poraãcü iyadu̱ru̱xe. Rü
taxúemaãma nüxŭ iyaxugügü, yerü poraãcü imuŭẽ.

Ngechuchu rü ngĩxcèx nango̱x ga María ga Magadácŭ̱ã̱x
(Cu 20.11-18)

9 Rü yexguma Ngechuchu yuwa írüdaxguwena ga noxri yan-
gunegu ga yüxüarü ngunexŭgu, rü ngĩxcèxira nango̱x ga María
ga Magadácŭ̱ã̱x ga ngĩwa ínawoxŭãcü ga 7 ga ngoxogü.

10 Rü ngĩma rü íiyaxũ, rü namaã nüxũ iyarüxu ga yema
Ngechuchumücügü ga íngechaũgüxũ rü íxauxexũ.
11 Natürü ga nümagü rü tama nayaxõgüchaũ ga yexguma
nüxũ naxĩnüẽgu ga na namaxũxũ ga Ngechuchu rü na nüxũ
nadauxũ ga ngĩmax.

Ngechuchu rü taxre ga norü ngúexũgücèx nango̱x
(Lc 24.13-35)

12 Rü yemawena ga Ngechuchu rü tõõcü nango̱x naxcèx ga
taxre ga norü ngúexũgü ga yexguma nama ga naãnewaama
nadaxũgu naxĩxgu.
13 Rü nümagü rü nawoegu, rü yema togü ga ngúexũgümaã
nüxũ nayarüxugü. Natürü yemagüaxũ rü ta tama nayaxõgü.

Ngechuchu nanamu ga norü ngúexũgü
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Cu 20.19-23)

14 Rü yemawena ga Ngechuchu rü naxcèx nango̱x ga yema
11 ga norü ngúexũgü ga yexguma mechawa ínachibüeyane. Rü
nayangagü naxcèx ga tama aixcüma na yaxõgüãxũ rü tama na
inaxĩnüẽxũ. Yerü ga nümagü rü tama nüxũ nayaxõgüchaũ ga
yema nüxũ daugüxũ ga marü wena na namaxũxũ.
15 Rü ñanagürü nüxũ: —¡Guxũ i naãnewa pexĩ rü guxũ i
duũxũgümaã nüxũ peyarüxu i ore i mexũ!
16 —Rü yíxema yaxõxẽ rü íbaiexe rü tá tüxũ nangẽxma i maxũ
i taguma gúxũ. Natürü yíxema tama yaxõxẽ rü tá tapoxcu.
17 —Rü ñaã tá nixĩ i cuèxruũgü i nawa nüxũ icuáxũ i ngẽma
yaxõgüxũ. Rü chauégagu tá ínanawoxũ i ngoxogü. Rü ngexwa-
caxũxũ i nagagüwa tá nidexagü.
18 —Rü naxmẽxmaã tá nüxũ nayayauxãchi i ãxtapegü.
Rü ngẽxguma yaxaxgüãgu i t̲acü i nawa iyuxũ, rü tãũtáma
nanachixexẽẽ. Rü tá tüxũ ningõgügü ya id̲aaweexe rü tá
tümacèx nitaanegü —ñanagürü.

Ngechuchu rü daxũguxũ ga naãnewa naxũ
(Lc 24.50-53)

19 Rü nüma ga Cori ga Ngechuchu rü yexguma norü
ngúexũgümaã yadeaxguwena, rü Tupana rü daxũguxũ ga
naãnewa nanaga. Rü Tupanaãrü tügünecüwawa nayarüto.
20 Rü nümagü ga norü ngúexũgü rü inaxĩãchi na guxũwama
nüxũ yanaxugüexũ ga ore i mexũ. Rü nüma ga Cori rü nüxũ
narüngũxẽẽ, rü nanango̱xẽẽ na aixcüma yiĩxũ ga yema ore,
yerü wüxigu namaã napuracü na naxügüãxũcèx ga mexũ ga
taxũgü ga Tupanaãrü poramaã naxügüxũ.

ORE I MEXÜ GA LUCA ÜMATÜXÜ

Norü ügü i ore ga Ngechuchuchiga

1-2 Pa Mecü Pa Teóquirux, nayexma ga ṯacü ga totanüwa
ngupetüxŭ. Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü marü nanaxümatügü
ga yemachiga, yexgumarüŭ ga tomaã nüxŭ na yaxugüexŭrüŭ
ga yema duŭxŭgü ga noxriarü ügügumama Ngechuchuxŭ
daugüxŭ rü nüxŭ rüngŭxẽẽgüxŭ ga norü orearü uchigawa.

3-4 Rü ngẽmacèx, Pa Teóquirux, rü choma rü ta meãma
naxcèx íchaca ga nachiga ga guxŭma ga yema Ngechuchu
üxŭ. Rü ñu̱xma rü chauxcèx rü name na meãma cuxcèx
chanaxümatüxŭ i ngẽma na meãma nüxŭ cucuáxŭcèx na
aixcüma yiĩxŭ ga yema ore ga marüchirẽx cuxŭ nangu̱xẽẽgüxŭ
ga togü.

Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcŭ̱ã̱x nanaxunagü ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭãrü buxchiga

5 Rü yexguma Erode ã̱ẽxgacü ixĩxgu ga Yudéaanewa, rü yéma
nayexma ga wüxi ga Yudíugüarü pai ga Zacaríagu ã̱ẽgacü. Rü
pai ga Arãũtaa ga Abíatanüxŭ nixĩ ga nümax. Rü namèxéga rü
Erichabé nixĩ. Rü tüma rü ta pai ga Arãũtanüxŭ tixĩ.

6 Rü nüma ga Zacaría rü namèx ga Erichabé rü meãma
Tupanapẽxewa, namaxẽ rü aixcüma naga naxĩnüẽ ga norü
mugü. Rü yemaãcü taxucürüwa texé chixri nachiga tidexagü.

7 Natürü nangexacügü yerü namèx rü ingexacü. Rü ñu̱xũchi
ga nümagü rü marü yaguã̱xgü nixĩgü.

8 Rü wüxi ga ngunexŭgu rü yema paigütücumü ga Zacaría
natanüwa üxŭgu nangu na tupauca ga taxŭnewa Tupanaãrü
puracü naxügüxŭcèx.

9 Rü yema paigü rü nacüma nixĩ ga nüxŭ na naxunetagüxŭ
ga wüxi ga natanüxŭ na tupaucaarü aixepegu naxücuxŭcèx
rü yéma Tupanacèx na yaguãxŭcèx ga pumara ga yixixŭ. Rü
yema ngunexŭgu rü Zacaríagu nangu na tupaucaarü aix-
epegu naxücuxŭcèx na yéma yaguãxŭcèx ga pumara.

10 Rü yema pumara íyaguyane rü guxŭma ga duŭxŭgü ga
düxétüwa yexmagüxŭ rü ínayumüxẽgü.

11 Rü ngürüãchi Zacaríacèx nango̱x ga wüxi ga Tupanaãrü
orearü ngeruŭ ga daxũcŭ̱ã̱x. Rü yema nachica ga pumara
nawa yagugüŭxŭãrü tügünecüwagu nachi.

12 Rü yexguma Zacaría nüxŭ dèu̱xgu ga yema Tupanaãrü
orearü ngeruŭ ga daxũcŭ̱ã̱x, rü poraãcü naḇaixãchiãẽ, rü
poraãcü namuŭ.

13 Natürü yema daxũcŭ̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ rü
ñanagürü nüxŭ: —Pa Zacaríax, ¡tãxŭ i cumuŭxŭ! Erü Tupana

rü marü nüxũ naxĩnü i curü yumüxẽ. Rü cuxmèx i Erichabé
rü cuxũ tá ixãxãcü, rü Cuáũgu tá cunaxüéga.
14 —Rü cuma rü tá poraãcü cutaãẽxũchi i ngẽxguma
nabuxgu. Rü muxũma i togü i duũxũgü rü tá ta
nataãẽgüxüchi.
15 —Erü yima cune rü Tupanapẽxewa rü tá wüxi ya
mexẽchicü nixĩ. Rü tãũtáma binu nayaxaxü, rü taxuũma
to i ṯacü rü ngúchi̱xáxũ tá nixaxü. Rü tauta nabuyane rü
Tupanaãẽ i Üünexũ rü tá nüxna nangu.
16 —Rü nüma tá muxũma i Yudíugüxũ narüngũxẽẽ na norü
Cori ya Tupanacèx nawoeguxũcèx.
17 —Rü nüma ya Cuáũ rü tá Cori ya Cristupẽxegu nixũ. Rü
nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Eríarüũ tá nixĩ erü
tá nüxũ nangẽxma i Tupanaãẽ i poraxũ. Rü ngẽmaãcü tá nüxũ
narüngũxẽẽ i papágü na naxãcügüxũ nangechaũxũ, rü ngẽma
tama Tupanaga ĩnüẽchaũxũ rü na aixcüma inaxĩnüẽxũcèx. Rü
ngẽmaãcü tá duũxũgüxũ ínamexẽẽ naxcèx ya Cori ya Cristu —
ñanagürü ga yema daxũcu̱ã̱x.
18 Rü Zacaría rü yema daxũcu̱ã̱xna naca, rü ñanagürü: —
¿Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽma na naxãxãcüxũ i choxmèx? Erü marü
chayaxüchi i chomax rü ngĩma rü ta marü iya —ñanagürü.
19 Rü Zacaríaxũ nangãxũ ga yema daxũcu̱ã̱x, rü ñanagürü:
—Choma nixĩ i Gabi i Tupanaãrü puracü chaxüxũ. Rü nüma
núma choxũ namu na cumaã nüxũ na chixuxũcèx i ñaã ore i
mexũ.
20 —Natürü ñu̱xma i cuma rü tama choxũ cuyaxõ i ngẽma
ore i cumaã nüxũ chixuxũ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü tá
cungega ñu̱xmatáta nabu i ngẽma cune. Natürü ngẽma cumaã
nüxũ chixuxũ, rü aixcüma tá ningu nagu i ngẽma ngunexũ i
Tupana ixunetaxũ —ñanagürü.
21 Rü yoxni ga duũxũgü rü tupaucaarü düxétüwa Zacaríaxũ
nananguxẽẽgü. Rü nügüna nacagüe ga ṯacücèx na tama paxa
yéma ínaxũxũxũ.
22 Rü yexguma Zacaría tupaucawa íxũũxgu, rü taxucürüwa
duũxũgümaã nidexa, yerü nangega. Rü nümagü ga duũxũgü
rü nüxũ nicuèxãchitanü ga ṯacüxũ na nadauxũ ga Zacaría ga
tupaucaarü aixepena. Rü Zacaría rü naxmẽxmaã duũxũgüxũ
nüxũ nacuèxẽẽ ga ṯacü nüxũ na üpetüxũ, yerü nangega.
23 Rü yexguma Zacaría nagu̱xẽẽgu ga na naxüãxũ ga Tu-
panaãrü puracü ga tupauca ga taxũnewa, rü wenaxãrü nap-
atacèx nataegu.
24 Rü yemawena rü Zacaría namèx ga Erichabé rü ixãxãcü.
Rü ngĩpatagu irüxãũẽcha, rü wüximẽẽ̱xpü̱x ga tauemacü
taguma düxétüwa ixũ.
25 Rü ngĩxĩcatama ngĩgürügü: —Cori ya Tupana rü poraãcü

choxŭ narüngŭxẽẽ. Rü ñu̱xma rü marü tãũtáma chixri chauchiga nidexagü i duŭxŭgü naxcèx na changexacüxŭ —ngĩgürügü.

Wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcŭã̱x nüxŭ nixu ga Ngechuchuarü buxchiga

26 Rü 6 ga tauemacü marü ngĩxŭ mexgu ga Erichabé ga yema na naxãxãcüxŭ, rü Garirée̱anewa yexmane ga ĩãne ga Nacharétuwa Tupana nanamu ga norü orearü ngeruŭ ga Gabi.
27 Rü ngĩxŭtawa naxũ ga wüxi ga pacü ga taguma yatü ngĩmaã maŭxcü. Rü María nixĩ ga ngĩe̱ga. Rü ngĩma rü ixãtechaŭ namaã ga wüxi ga yatü ga Yúchegu ãe̱gacü. Rü nüma ga Yúche rü nuxcümaŭcü ga ãẽ̱xgacü ga Dabítanüxŭ nixĩ.
28 Rü yema nachica ga María nawa yexmaxŭgu naxücu ga Gabi, rü ñanagürü ngĩxŭ: —Nuxmaẽ Pa Maríax. Tupana rü poraãcü cumaã nataãẽ. Rü Cori ya Tupana rü cuxŭtawa nangẽxma, rü guxŭ i ngexŭgüarü yexera marü cuxŭ narüngŭxẽẽ —ñanagürü.
29 Natürü yexguma María nüxŭ dèu̱xgu ga yema daxũcŭã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ, rü namaã iḇaixãchiãẽ ga yema norü ore ga ngĩmaã nüxŭ yaxuxŭ. Rü ngĩgüãẽwa nagu irüxĩnü ga tŭ̱xcüŭ yemaãcü ngĩxŭ na namoxẽxŭ.
30 Rü yexguma ga Gabi rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa Maríax, tama name na cumuŭxŭ, erü Tupana rü poraãcü cumaã nataãẽ.
31 —Rü ñu̱xma rü tá tauemacü cuxŭ inayarütaxu, rü tá cuxãxãcü, rü tá nayatü i cuxacü. Rü Ngechuchugu tá cunaxüéga.
32 —Rü nüma rü wüxi ya ãẽ̱xgacü ya taxüchicü tá nixĩ. Rü Tupana ya Taxüchicü Nane tá nixĩ i nae̱ga. Rü Cori ya Tupana rü tá nuxcümaŭcü ga ãẽ̱xgacü ga Dabírüŭ ãẽ̱xgacüxŭ nayaxĩxẽẽ.
33 —Rü nüma rü guxŭgutáma Yudíugüarü ãẽ̱xgacü nixĩ. Rü tagutáma ínanguxuchi na ãẽ̱xgacü na yĩĩxŭ —ñanagürü.
34 Rü yexguma ga María rü Gabina ica, rü ngĩgürügü: —¿Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽma na chaxãxãcüxŭ, erü tauta chaxãte? —ngĩgürügü.
35 Rü nüma ga Gabi rü ngĩxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —Tupanaãẽ i Üünexŭ tá cuxna nangu. Rü Tupana ya Tacüarü pora rü wüxi i caixanexŭrüŭ tá cugu nayangaixema. Rü ngẽmacèx ngẽma õxchana i namaã cuxãxãcüxŭ rü Tupanapẽxewa mecüxüchi tá nixĩ, rü Tupana Nanemaã tá nanaxugü i duŭxŭgü.
36 —Rü cutanüxŭ i Erichabé rü marü ixãxãcü woo marü yaguã̱xchirẽx na yĩĩxŭ. Rü woo ga duŭxŭgü rü:

“Tagutáma ixãxãcü” ñanagürügü ngĩxũ, natürü i ñu̱xma rü marü 6 ya tauemacü ngĩxũ name na marü naxãxãcüxũ.
37 —Erü Tupanaãxũ rü taxuũma naguxcha —ñanagürü.
38 Rü yexguma ga María rü ngĩgürügü: —Chorü Cori ya Tupanaãrü duũxũ chixĩ i chomax. Rü marü name i chomaã nanaxü i ngẽma chomaã nüxũ quixuxũãcüma —ngĩgürügü. Rü yexguma ngĩxna ínixũ ga yema Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcu̱ã̱x ga Gabi.

María rü Erichabéxũtagu inaxũãne

39 Rü yexgumaũcüü ga María rü paxama nawa ixũ ga guma ĩãne ga Zacaríapata nawa yexmane ga Yudéaaneãrü dauxchitawa.
40 Rü Zacaríapatawa ingu, rü iyaxücu, rü Erichabéxũ irümoxẽ.
41 Rü yexguma Erichabé nüxũ ĩnügu ga Maríaarü moxẽ, rü ngĩrü õxchana ga ngĩãnüwa yexmaxũ rü nixĩã̱xcüü. Rü Tupanaãẽ ga Üünexũ rü Erichabéna nangu.
42 Rü yexguma ga Erichabé rü tagaãcü Maríaxũ ngĩgürügü: —Guxũ i ngexũgüarü yexera Tupana cuxũ narüngũxẽẽ. Rü ngẽxgumarüü ta cunexũ narüngũxẽẽ.
43 —¿Ta̱cüwa chame na nuã chauxũtagu cunaxũãnexũ? Pa Chorü Cori Naẽx.
44 —Erü ngẽxguma nüxũ chaxĩnügu i curü moxẽ, rü chauxacü i chauanüwa ngẽxmaxũ rü norü taãẽmaã nixĩã̱xcüü.
45 —Cuma rü cutaãẽ erü nüxũ cuyaxõ i norü ore ya Tupana. Rü ngẽmacèx Tupana tá nayanguxẽẽ i ngẽma ore i cumaã nüxũ yaxuxũ —ngĩgürügü ga Erichabé.
46 Rü yexguma ga María rü ngĩgürügü: —Choma rü chauãẽwa poraãcü Tupanaxũ chicuèxüũ.
47 —Rü chorü Cori ya chorü Maxẽẽruũmaã chataãẽxũchi.
48 —Rü woo wüxi i Tupanaãrü duũxũ i ngearü dĩẽruãxẽ chixĩ, natürü Tupana chaugu narüxĩnü. Rü ñu̱xmaũcüü i duũxũgü rü taã̱ẽxcümaã guxũgutáma choxũ naxugüe.
49 —Erü Tupana ya Poracü rü taxũ i mexũ chauxcèx naxü. Rü naxüüne i na̱ega ya Tupana.
50 —Rü nüma ya Tupana rü guxũgutáma nüxũ tangechaũtümüũgü ya guxãma ya yíxema aixcüma nüxũ muũẽxẽ.
51 —Rü guxũ ga norü poramaã tüxũ narüyexera ga guxema tügütama icuèxüũgüxe.
52 —Rü marü ínanawoxũ ga yema ã̱ẽxgacügü ga nügü icuèxüũgüxũ. Natürü guxema duũxẽgü ga tama tügü icuèxüũgüxe, rü poraãcü tüxũ narüngũxẽẽ.

53 —Rü guxema tüxŭ nataxúxe, rü muxŭma tüxna naxã.
Natürü guxema muãrü dĩẽruãxgüxe rü taxuŭma tüxna
naxããcüma tüxŭ ínimugü.
54 —Rü poraãcü nüxŭ narüngŭxẽẽ ga norü duŭxŭgü
ga Yudíugü. Rü tama nüxŭ inarüngüma na nüxŭ
ingechaŭtümüŭgüxŭ, yexgumarüŭ ga nuxcümaŭgüxŭ ga
tatanüxŭmaã na inaxunetaxŭ.
55 —Yerü yemaãcü inaxuneta namaã ga tórü oxi ga Abráŭ
rü namaã ga tatanüxŭgü na guxŭgutáma tüxŭ nangŭxẽẽxŭ —
ngĩgürügü ga María.
56 Rü tomaẽxpũx ga tauemacü Erichabéxŭtagu irüxãũx ga
María. Rü ñuxũchi ngĩpatacèx itaegu.

Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭãrü buxchiga

57 Rü nawa nangu ga ngunexŭ ga na naxíraxacüxŭ ga Erich-
abé. Rü nayatü ga ngĩxãcü.
58 Rü yexguma nüxŭ nacuèxgügu na ñuxãcü Tupana ngĩmaã
mecümaxŭ, rü ngĩrü ngaicamagu pegüxŭ ga duŭxŭgü rü
ngĩtanüxŭgü rü ngĩxŭ ínayadaugü, rü ngĩxŭ narümoxẽgü rü
ngĩxŭ nayataãẽgüxẽẽ.
59 Rü 8 ga ngunexŭguwena rü ínayawiechèxmüpẽxechiraŭgü
ga guma ngĩne. Rü nanatü ga Zacaríagu nanaxüégagüchaŭ ga
duŭxŭgü.
60 Natürü naẽ ga Erichabé rü tama inaxwèxe. Rü ngĩgürügü:
—Narümemaẽ nixĩ i Cuáŭgu tanaxüéga —ngĩgürügü.
61 Rü duŭxŭgü rü ñanagürügü ngĩxŭ: —¿Tũxcüŭ cunaxwèxe
i ngẽma naẽga? Erü cutanüxŭtanüwa rü tataxuma ya texé ya
ngẽmagu ãẽgaxe —ñanagürügü.
62 Rü yexguma ga duŭxŭgü rü naxmẽxwa nanatü ga
Zacaríana nacagüe ga tacü rü naẽgagu tá na naxüégaãxŭ.
63 Rü yexguma ga Zacaría rü poperaxŭ naxuneta na yexma
na naxümatüãxŭcèx ga naẽga. Rü yexma nanaxümatü, rü
ñanagürü:
“Cuáŭ tá nixĩ i naẽga”, ñanagürü ga namatü. Rü guxŭma
ga duŭxŭgü rü naḇaixãchiãẽgü ga yexguma yema naẽgaxŭ
nadaugügu.
64 Rü yexgumatama wenaxãrü nidexa ga Zacaría. Rü
inanaxügü ga Tupanaxŭ na yacuèxüŭxŭ.
65 Rü yemacèx guxŭma ga yema duŭxŭgü ga norü ngaicam-
agu ãpatagüxŭ rü poraãcü naḇaixãchiãẽgü. Rü guxŭwama ga
yema naãnewa ga Yudéaanewa rü duŭxŭgü nüxŭ nixuchigagü
ga yema ngupetüxŭ.
66 Rü guxŭma ga nüxŭ cuáchigagüxŭ ga yema ngupetüxŭ,
rü nügüãxẽwa nagu narüxĩnüẽẽcha, rü ñanagürügü: —¿Tacü
tá nixĩ i ngẽma buxŭ? Erü Tupana rü aixcüma naxŭtawa
nangẽxma —ñanagürügü.

Zacaría rü Tupanaxŭ nicuèxüŭ

67 Rü nanatü ga Zacaríana nangu ga Tupanaãẽ i Üünexŭ. Rü
nüxŭ nixu ga yema ore ga Tupana namaã nüxŭ ixuxŭ.
68 Rü ñanagürü: —Name nixĩ i nüxŭ ticuèxüŭgü ya tórü Cori
ga nuxcümaŭcü ga tórü o̱xi ga Iraéarü Tupana. Erü núma
tatanüwa nangu na tüxŭ yamaxẽxẽẽxŭcèx i yixema i norü
duŭxŭgü na ixĩgüxŭ.
69 —Rü ngẽmacèx tüxna nanamu ya wüxi ya poracü ya tórü
maxẽxẽẽruŭ ga nuxcümaŭcü ga norü duŭxŭ ga Dabítanüxŭwa
ne ũcü.
70 —Rü yemaãcü Tupana tamaã inaxuneta nawa ga yema
nuxcümaŭgüxŭ ga norü orearü uruŭgü ga üünegüxŭ.
71 —Rü yema orearü uruŭgüwa nüxŭ nixu rü tá tüxŭ
ínanguxŭxẽẽ naxmẽxwa i tórü uwanügü rü guxŭma i ngema
duŭxŭgü i taxchi aiexŭ.
72 —Rü nuxcümaŭgüxe ga tórü o̱xigümaã nüxŭ nixu na nüxŭ
tangechaŭtümüŭgüxŭ rü tagutáma nüxŭ iyanangümaxŭ ga
yema tümamaã inaxunetaxŭ.
73-75 —Rü yemaãcü ga Tupana rü nuxcümaŭcü ga tórü o̱xi
ga Abráŭmaã inaxuneta. Rü namaã nüxŭ nixu rü tá tüxŭ
ínanguxŭxẽẽ nüxna i tórü uwanügü na tama imuŭẽãcüma
naxüxŭcèx i Tupanaãrü puracü rü aixcüma mecü na ixĩgüxŭ
napẽxewa i guxŭ i tórü maxŭwa i wüxichigü i ngunexŭgu —
ñanagürü ga Zacaría.
76 Rü ñanagürü ta: —Cumax, Pa Chaunex, rü Tupana ya
Taxüchicüarü orearü uruŭmaã tá cuxŭ naxugü. Erü cuma rü
tá Corixŭpa yoxni duŭxŭgümaã nüxŭ quixu i nachiga ya Cori.
77 —Cuma rü Coriarü duŭxŭgüxŭ tá nüxŭ cucuèxẽẽ na Tu-
pana tá nüxŭ nüxŭ ngechaŭxŭ i norü pecadugü na ngẽmaãcü
nayauxgüãxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ.
78-79 —Erü nüxŭ tangechaŭtümüŭgü ya Tupana ya po-
raãcü tüxŭ ngechaŭcü. Rü ngẽmacèx daxũguxŭ i naãnewa
taxcèx ne nanamu i ñoma i naãneãrü ngóonexẽẽruŭ i ngexwa-
caxŭxŭ na nangóonetanüxẽẽãxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü ga noxri
guxŭguma norü chixexŭgagu ãũcümaxŭwa yexmagüxŭ. Rü
nüma tá tüxŭ narüngŭxẽẽ na Tupanamaã rüngüxmüẽxŭcèx —
ñanagürü ga Zacaría.
80 Rü yema buxŭ rü niyachigü rü wüxichigü ga ngunexŭgu
yexeraãcü Tupanaxŭ nicuáchigü. Rü dauxchita ga ngextá
taxúema íxãpataxŭwa nayexma ñu̱xmata yema ngunexŭwa
nangu ga na Yudíugüxŭ nügü nacuèxẽẽxŭ.

2

Ngechuchuarü buxchiga
(Mt 1.18-25)

1 Rü yexguma Agutu ãẽxgacü ga tacü ixĩxgu ga Dumawa,
rü nanaxunagü ga na yaxugüãxŭ ga guxŭma ga duŭxŭgü ga
guxŭ ga naãnewa.
2 Rü yema nüxĩraŭxŭ ga duŭxŭgüarü ugüchiga, rü nanaxü ga
yexguma Quirinu ãẽxgacü ixĩxgu ga Chíriaarü naãnewa.
3 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü wüxichigü norü ĩãne ga nagu
nabuxŭnewa nixũchigü ga yéma na yaxugüãxŭcèx.
4 Rü yemacèx ga Yúche rü Gariréaanewa yexmane ga ĩãne ga
Nacharétuwa ínaxũxũ, rü Yudéaarü naãnewa yexmane ga ĩãne
ga Beréŭwa naxũ. Rü guma nixĩ ga ĩãne ga nuxcümaŭcü ga
ãẽxgacü ga Dabí nagu buxŭne. Rü yemacèx nixĩ ga Yúche ga
yéma naxũxŭ, yerü Dabítanüxŭ nixĩ ga nümax.
5 Rü Beréŭwa naxũ ga Yúche na yaxugüxŭcèx wüxigu
ngĩmaã ga María ga ngĩmaã naxãmèxchaŭcü. Natürü ga María
rü itacharaŭ ga na naxãxãcüxŭ.
6 Rü yexguma Beréŭwa nayexmagüyane, ngĩxna nangu ga
ngĩrü ngunexŭ ga na naxíraxacüxŭ ga María.
7 Rü yexma nabu ga nüxĩraŭcü ga ngĩne. Rü
naxchápenüŭmaã inanuque. Rü wüxi ga wocaarü
chibüchicagumare inacanagüxẽẽ, yerü marü guxŭma nixããcu
ga ucapu nawa ga guma pegüpataŭ.

Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcṻãx rü carnerugüarü dauruŭcèx nangọx

8 Rü Beréŭãrü ngaicamana nayexmagü ga ñuxre ga
carnerugüarü dauruŭgü ga chütacü nachitaŭwa norü
carnerugüna ídaugüxŭ.
9 Rü ngürüãchi yema carnerugüarü dauruŭgücèx nangọx ga
wüxi ga orearü ngeruŭ ga daxũcṻãx. Rü Cori ya Tupanaãrü
üüne rü nawa nayexma rü yemacèx poraãcü nangóone. Rü
yema carnerugüarü dauruxŭgü rü poraãcü namuŭẽ.
10 Natürü yema orearü ngeruŭ ga daxũcṻãx, rü ñanagürü
nüxŭ: —¡Tãxũ i pemuŭẽxŭ! erü pexcèx nuã chanange i wüxi i
ore i mexẽchixŭ i guxŭ i duŭxŭgüarü taãẽxẽẽruŭ tá ixĩxŭ.
11 —Erü ñụxma rü Beréŭgu nabu ya perü maxẽxẽẽruŭ. Rü
nüma rü Cori ya Cristu nixĩ.
12 —Rü ñaã tá nixĩ i perü cuèxruŭ. Rü tá nüxŭ ipeyangau
i wüxi i õxchana i naxchápenüŭmaã nuquexŭ rü wocaarü
chibüchicagu caxŭ —ñanagürü.
13 Rü yexgumatama ngürüãchi yema daxũcṻãx ga orearü
ngeruŭxŭtawa nangọx ga muxŭma ga togü ga daxũcṻãx ga
orearü ngeruŭgü. Rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü, rü ñanagürügü:
14 —Rü ñụxma rü Tupanaxŭ ínicuèxüŭgü rü ínataãẽgü i
daxũguxŭ i naãnewa. Rü pema i ñoma i naãnecṻãx i Tupana
pemaã taãẽgüe, rü name nixĩ i pegümaã perüngüxmüẽ —
ñanagürügü.

15 Rü yexguma daxũwa naxĩxguwena ga yema orearü
ngeruŭgü rü yema carnerugüarü dauruŭgü rü nügümaã
ñanagürügü: —¡Ngĩxã ítayadau i Beréŭwa i ngẽma ngupetüxŭ
i Cori ya Tupana tamaã nüxŭ ixuxŭ nawa i norü orearü
ngeruŭgü! —ñanagürügü.
16 Rü paxa inaxĩãchi, rü yéma naxĩ. Rü yexma inayangaugü
ga Yúche rü María rü guma bucü ga wocaarü chibüchicagu
cacü.
17 Rü yexguma yema bucüxŭ nadaugügu ga yema
carnerugüarü dauruŭgü, rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixugüe ga
yema ore ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x namaã
nüxŭ ixuxŭ ga guma bucüchiga.
18 Rü guxŭma ga duŭxŭgü ga nüxŭ ĩnüẽxŭ ga yema
carnerugüarü dauruŭgüarü ore rü namaã na̱baixãchiãẽgü.
19 Natürü ga María rü inayaxu ga guxŭma ga yema ngu-
petüxŭ rü ngĩãẽgu namaã inguxŭ rü nagu irüxĩnüẽcha.
20 Rü nawoegu ga yema carnerugüarü dauruŭgü. Rü
taãẽãcüma Tupanaxŭ nicuèxüŭgü naxcèx ga guxŭma ga yema
nüxŭ naxĩnüẽxŭ rü nüxŭ nadaugüxŭ yerü aixcüma yema
orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x namaã nüxŭ ixuxŭãcüma nangu-
petü.

Bucü ga Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa nanagagü

21 Rü yexguma 8 ga ngunexŭ nüxŭ yexmagu ga na
nabuxŭ ga õxchana, rü ínanawiechèxmüpẽxechiraŭgü. Rü
Ngechuchugu nanaxüégagü. Rü yematama nixĩ ga na̱ega ga
daxũcu̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ Maríamaã nüxŭ ixuxŭ
ga tauta namaã naxãxãcügu.
22 Rü yexguma marü yanguxgu ga yema ngunexŭ na tu-
pauca ga taxŭnewa Tupanapẽxewa na nügü yamexẽẽgüxŭ rü
yéma naxĩ na yemaãcü Tupanapẽxewa yanguxẽẽgüãxŭcèx ga
yema Moĩchéarü mugü nüxŭ ixuxŭrüŭ. Rü Yerucharéŭwa ga
tupauca ga taxŭnewa nanagagü ga guma bucü na Tupanana
namugüãxŭcèx.
23 Rü yemaãcü nanaxügü yerü Tupanaãrü mugüwa
naxümatü, rü ñanagürü:

“Ngẽxguma wüxi i nge rü nayatügu i nüxĩraŭxŭ i ngĩxãcü, rü
name i Cori ya Tupanana inamu”,

ñanagürü.
24 Rü yéma naxĩ rü yéma nanagagü ga taxre ga muxtucugü
ga yexwacèx yaexŭ, na Tupanacèx nadaiãxŭcèx ga paigü ga
tupaucawa, yerü yema ñanagürü ga Tupanaãrü mugüwa.
25-26 Rü yexgumaŭcüü Yerucharéŭgu naxãchiŭ ga wüxi ga
yatü ga Chimeũgu ã̱egacü. Rü wüxi ga yatü ga mecümacü
nixĩ ga nümax, rü aixcüma Tupanaxŭ ngechaŭcü nixĩ. Rü
nüma rü guxŭguma ínananguxẽẽ na ñuxguacü tá ínanguxŭ ya

Yudíugüarü nguxŭxẽẽruŭ ya Cristu. Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü Chimeũxŭtawa nayexma, rü nüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na tãũtáma nayuxŭ ega tama nüxŭ nadauxiragu ya Cristu ya Cori ya Tupana núma namucü.
27 Rü yema ngunexŭgu rü tupauca ga taxŭnewa Chimeũxŭ naxũxẽẽ ga Tupanaãẽ i Üünexŭ. Rü yéma nayexma ga Chimeũ ga yexguma Yúche rü María tupaucawa nagagügu ga guma bucü ga Ngechuchu na Tupanana namugüãxŭcèx na yemaãcü yanguxẽẽgüãxŭcèx ga Moĩchéarü mu.
28 Rü Ngechuchuxŭ naganagü ga Chimeũ. Rü Tupanaxŭ nicuèxüŭ, rü ñanagürü:
29 —Pa Corix, ñu̱xma rü marü name na chayuxŭ, erü marü cuyanguxẽẽ ga yema chomaã icuxunetaxŭ.
30-31 —Rü chauxetümaãxŭchi nüxŭ chadau ya daa Maxẽxẽẽruŭ ya guxŭ i duŭxŭgücèx núma cunamucü.
32 —Rü nüma nixĩ i ngóonexẽẽruŭ naxcèx i guxŭma i duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ. Rü ñaã õxchanagagu rü togü i duŭxŭgü tá nüxŭ nicuèxüŭgü i curü duŭxŭgü i Yudíugü —ñanagürü.
33 Rü Yúche rü María rü na̱baixãchiãẽgü namaã ga Chimeũãrü ore ga ñuxãcü guma õxchanachigamaã na yadexaxŭ.
34 Rü yexguma ga Chimeũ rü Tupanana naca na meã nüxŭ nangupetügüxŭcèx ga Yúche rü María rü guma õxchana. Rü ñanagürü ngĩxŭ ga María ga Ngechuchu naẽ: —Dücèx, daa õxchana rü tá nanamaxẽxẽẽ i muxŭma i Yudíugü, natürü ngẽma tama nüxŭ yaxõgüchaŭxŭ rü tá inayarütauxe. Rü nüma rü wüxi i cuèxruŭ tá nixĩ i duŭxŭgücèx, rü muxŭma tá nüxŭ naxoe.
35 —Rü ngẽmaãcü tá nanango̱xẽẽãma i guxŭma i naãẽwa nagu naxĩnüẽxŭ i muxŭma i duŭxŭgü. Rü guxŭma i ngẽma tá ñaã õxchanaxŭ ngupetüxŭ rü ñoma wüxi i cüxchi i curü maxŭnewa yarüwáxŭrüŭ tá cuxŭ nangu̱x, Pa Maríax —ñanagürü.
36 Rü yéma ta iyexma ga wüxi ga ngecü ga Tupanaãrü orexŭ ixucü. Rü Ana nixĩ ga ngĩe̱ga. Rü Panue̱xãcü iyixĩ, rü Ácherutanüxŭ iyixĩ. Rü marü yaguã̱xŭchi iyixĩ. Rü yexguma napaxüchigutama ixãte. Natürü 7 ga taunecü- guxicatama ngĩtemaã iyarüxũũxŭ, yerü nayu ga ngĩte.
37 Rü yemaãcü wüxi ga yutecü ga yaguã̱xŭchi iyixĩ, yerü 84 nixĩ ga ngĩrü taunecü. Rü taguma tupauca ga taxŭnewa íixũxŭ. Rü guxŭguma ngunecü rü chütacü rü naxaureãcüma iyumüxẽẽcha. Rü yemaãcü Tupanaxŭ iyacuèxüŭ rü inataxẽẽ.
38 Rü yexgumatama Chimeũ íidexayane, rü yéma ingu ga Ana. Rü Tupanana moxẽ ixã. Rü iinaxügü ga õxchana ga Ngechuchuchiga na yadexaxŭ napẽxewa ga guxŭma ga yema Yudíugü ga Yerucharéŭcŭã̱x ga Cristuxŭ ínanguxẽẽgüxŭ na norü nguxuchixẽẽruŭ yĩĩxŭcèx.

Ĩãne ga Nacharétucèx nawoegu

39 Rü yexguma marü yanguxẽẽgüãguwena ga guxŭma ga
yema Tupanaãrü mugü nüxŭ ixuxŭ, rü Yúche rü María rü
naxcèx nawoegu ga norü ĩãne ga Nacharétu ga Gariréaanewa
yexmane.
40 Rü guma bucü rü niyachigü, rü yexeraãcü niporachigü,
rü yexeraãcü nüxŭ nicuáchigü. Rü Tupana rü poraãcü nüxŭ
narüngŭxẽẽ.

Bucü ga Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa naxo

41 Nanatü rü naẽ rü gucü ga taunecügu Yerucharéŭwa
taxĩĩxŭ naxcèx ga Üpetüchigaarü peta.
42 Rü yexguma Ngechuchu 12 ga taunecü nüxŭ yexmagu, rü
Yerucharéŭwa taxĩ namaã ga nanatü rü naẽ, yerü yema nixĩ
ga Yudíugücüma naxcèx ga Üpetüchigaarü peta.
43 Rü yexguma yagúechigagu ga Üpetüchigaarü peta, rü
tümachiŭcèx tawoegu ga nanatü rü naẽ. Natürü ga Ngechuchu
rü tümaẽchita tüxna Yerucharéŭgu narüxa̰ṵ̃x.
44 Rü tüma nüxŭ tacuèxgügu rü yema muxŭ ga duŭxŭgü
ga tümaweama ixĩxŭtanüxŭtanügu naxã ga Ngechuchu.
Rü yemaãcü marü itaxĩ ga wüxi ga ngunexŭ. Natürü
yexguma naxcèx tadaugügu tümatanüxŭtanügu rü yema
tüxŭ cuèxgüxŭtanügu rü tama nüxŭ itayangaugü.
45 Rü yemacèx wenaxãrü Yerucharéŭcèx tawoegu na
yexma naxcèx tayadaugüxŭcèx.
46 Rü tomaẽxpṵ̈x ga ngunexŭguwena Ngechuchuxŭ itayan-
gaugü ga tupauca ga taxŭnegu. Rü yéma narüto natanüwa ga
yema ngúexẽẽruŭgü ga Tupanaãrü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ,
rü inarüxĩnü ga norü ngu̱xẽẽtae, rü nüxna nicachigü.
47 Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭ ĩnüẽxŭ,
rü na̱baixãchiãẽgü na ñuxãcü nüxŭ nacuèxüchixŭ rü meãma
nangãxŭãxŭ.
48 Rü yexguma nanatü rü naẽ nüxŭ daugügu rü
ta̱baixãchiãẽgü. Rü naẽ rü ñatarügü nüxŭ: —Pa Chaunex,
¿tü̱xcüŭ tomaã ngexŭ cuwagü? Cunatü rü choma rü poraãcü
cuxcèx taxoegaãẽãcüma cuxcèx tadaugüecha —ñatarügü.
49 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Tü̱xcüŭ
chauxcèx pedaugü? ¿Tama ẽxna nüxŭ pecuèx na woetama
Chaunatüchiŭwa tá changẽxmaxŭ? —ñanagürü.
50 Natürü ga tümagü rü tama nüxŭ tacuèxgüéga ga yema
tümamaã nüxŭ yaxuxŭ.
51 Rü yexguma ga Ngechuchu rü tümawe nataegu ga
Nacharétuwa. Rü guxŭguma meã tümaga naxĩnüẽcha. Rü naẽ
ga María rü ngĩãẽwa nagu irüxĩnüẽcha ga guxŭma ga yema
ngupetüxŭ.

52 Rü niyachigü ga Ngechuchu, rü yexeraãcü nüxŭ
nicuáchigü. Rü Tupana rü namaã nataãẽ, rü guxŭma ga
duŭxŭgü rü ta namaã nataãẽgü.

3

Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ nüxŭ nixu ga Tupanaarü ore ga daux-
chitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Cu 1.19-28)

1 Rü yexguma Tibériu 15 ga taunecü Dumaarü ãẽxgacü
yixĩxgu, rü yexguma nixĩ ga Põũchiu Piratu rü Yudéaaneãrü
ãẽxgacü yiĩxŭ, rü Erode rü Gariréaaneãrü ãẽxgacü yiĩxŭ, rü
naẽneẽ ga Piripi rü Itúreaane rü Traconíteaneãrü ãẽxgacü
yiĩxŭ, rü Lichániã rü Abiríniããneãrü ãẽxgacü yiĩxŭ.
2 Rü yexguma ga Aná rü Caipá rü paigüeru nixĩgü. Rü
yexguma nixĩ ga Zacaría nane ga Cuáŭmaã yadexaxŭ ga
Tupana ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa.
3 Rü guxŭma ga yema nachicagü ga Yudáŭcutüarü
ngaicamana yexmagüxŭgu nixũgüchigü ga Cuáŭ. Rü
duŭxŭgümaã nüxŭ nixuchigü na nüxŭ naxoexŭcèx ga
nacümagü ga chixexŭ rü ínabaiŭxŭcèx na yemaãcü Tupana
nüxŭ nüxŭ rüngümaxŭcèx ga norü pecadugü.
4 Rü guma nuxcümaŭcü ga Ichaxía ga Tupanaãrü orearü
uruŭ naxümatüxŭrüŭ nixĩ ga nangupetüxŭ. Yerü duŭxŭgüarü
maxŭãrü mexẽẽchigaxŭ nixu ga yexguma ñaxgu:
"Ngẽma nachica i ngextá taxúema íxãpataxŭwa rü tá nangẽxma
i wüxi i duŭxŭ i ngema tagaãcüma ñaxŭ: '¡Pegü pemexẽẽ
naxcèx ya Cori! ¡Rü naxcèx ipeyanawẽxãchixẽẽ i perü
maxŭ!'
5 Rü guxããrü maxŭ rü tá inayarüwẽxãchi ñoma wüxi i nga-
texŭ rügütaxŭrüŭ na iyawéxŭcèx i nama. Rü guxãma ya
yíxema togüétüwa tügü ngẽxmaxẽẽgüxe rü tá ítarüxĩ ñoma wüxi
ya mèxpŭ́ne rü wüxi i ngüchitaeru idoxochixẽẽxŭrüŭ. Rü
guxŭma i nacüma i wŭxŭ rü tá inayarüwẽxãchigü. Rü ngẽma
duŭxŭgüarü maxŭwa tama mexŭ rü tá nayamexẽẽgü.
6 Rü guxŭma i duŭxŭgü rü tá nüxŭ nadaugü ya yima
Maxẽxẽẽruŭ ya Tupana núma namucü",
ñanagürü ga Ichaxía ümatüxŭ ga ore.
7 Rü yexguma Cuáŭxŭtawa naxĩxgu ga duŭxŭgü na
ínabaiŭxẽẽãxŭcèx, rü nüma ga Cuáŭ rü ñanagürüama nüxŭ:
—Pa Ãxtapearü Duŭxŭgüx ¿Rü ñuxãcü nagu perüxĩnüe na
naxchaxwa pibuxmüxŭ i ngema poxcu i marü ingaicamaxŭ
ega tama nüxŭ perüxoegu i pecüma i chixexŭ?
8 —¡Rü meã pemaxẽ na ngẽmaãcü guxŭma i duŭxŭgü nüxŭ
daugüxŭcèx na aixcüma marü nüxŭ perüxoexŭ i pecüma i
chixexŭ! Rü tama name i ñaperügügü:

“Tãũtáma Tupana toxũ napoxcue, erü Abráũtanüxũ tixĩgü” ñaperügügü. Erü tama ngẽmacèx nixĩ ya Tupana i duũxũgüxũ nayaxuxũ. Rü pemaã nüxũ chixu rü ngẽxguma Tupana naxwèxegu rü tama nüxũ naguxcha na daa nutawa Abráũtanüxũ nanguxũxẽẽxũ.

9 —Tupanaãrü yuema rü marü íimemare na yadaxũãxũcèx i ngẽma nanetügü i tama mexũ. Rü guxũma i nanetügü i chixearü õõxũ rü tá nadaxũ, rü ñu̱xũchi üxüwa tá ínagu —ñanagürü ga Cuáũ.

10 Rü yexguma ga duũxũgü rü Cuáũna nacagü, rü ñanagürügü: —¿T̲acü ẽxna nixĩ i mexũ na tanaxüxũ? —ñanagürügü.

11 Rü Cuáũ rü nanangãxũ rü ñanagürü: —Texé ya taxrearü gáuxũchiruãxẽ rü name nixĩ i texé ya tüxũ nataxúxena tanaxã. Rü texé ya õnaãxẽ rü name nixĩ i texé ya ngearü õnaãxẽmaã tangau i tümaãrü õna —ñanagürü.

12 Rü Cuáũxũtawa naxĩ ta ga ñuxre ga yatügü ga Dumaãrü ã̱ẽxgacücèx dĩẽru ngĩxũ ideetanüxũ. Rü nanaxwèxegü ga Cuáũ na ínabaiũxẽẽxũ. Rü Cuáũna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Ngúexẽẽruũx, ¿T̲acü nixĩ i mexũ na tanaxüxũ i tomax? —ñanagürügü.

13 Rü Cuáũ rü ñanagürü nüxũ: —Tama name i ã̱ẽxgacü pemaã nüxũ ixuxũãrü yexera penayauxgü i dĩẽru i duũxũgüxũtawa —ñanagürü.

14 Rü ñuxre ga churaragü rü ta Cuáũna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Toma rü t̲acü nixĩ i mexũ na tanaxüxũ? —ñanagürügü. Rü nanangãxũ ga Cuáũ rü ñanagürü: —Tama name i texéxũ pexãxũneãcüma tümaãrü ngẽmaxũgü pepuxũ. Rü tama name i t̲acü rü doraxũ tümachigaxũ pixu na ngẽmaãcü tümaãrü ngẽmaxũgü pepuxũxũcèx. Rü name nixĩ i ngẽma dĩẽru i ã̱ẽxgacü pexũ ngĩmaã naxütanücümaãtama petaãẽgü rü tama yexeracücèx ípeca —ñanagürü.

15 Rü yexguma ga duũxũgü rü poraãcü ínananguxẽẽgü na paxa ínanguxũ ga Tupana Nane ga Cristu. Rü nagu narüxĩnüẽ ga na bexmana Cuáũ rü Cristu yiĩxũ.

16 Natürü ga Cuáũ rü guxãxũ ñanagürü: —Aixcüma i choma rü dexáwamare pexũ íchabaiũxẽẽ, natürü tá ínangu i to i Tupanaãrü orearü uruũ, rü nüma tá pexna nananguxẽẽ i Tupanaãẽ i Üünexũ wüxi i üxüemarüũ. Erü nüma rü poraãcü choxũ narüyexera na ã̱ẽxgacü yiĩxũ. Rü choma rü napẽxewa rü taxuwama chame rü bai i norü chapatucunüãrü wẽgüwa chame.

17 —Rü nüma rü marü ínamemare na ñoma i naãnewa yadexechiãxũcèx i norü duũxũgü ñoma wüxi ya yatü trigu naãtüna idexechixũrüũ. Rü ngẽmaãcü tá nayadexechi i ngẽma noxrü

ixĩgüxʉ̃ na naxʉ̃- tawa nangẽxmagüxʉ̃cèx, natürü ngẽma tama noxrü ixĩgüxʉ̃, rü tá ínanagu nawa ya yima üxü ya taguma ixoxʉ̃ne —ñanagürü.

18 Rü yema oremaã rü muxʉ̃ma ga to ga ucu̱xẽgümaã, rü Cuáʉ̃ duʉ̃xʉ̃gümaã nüxʉ̃ nixu ga ore ga mexʉ̃ ga Ngechuchuchiga.

19 Rü Cuáʉ̃ rü ã̰xgacü ga Erodexʉ̃ nanga, yerü ngĩmaã naxãmèx ga Erodía ga naẽneẽ ga Piripi namèx. Rü nananga ta naxcèx ga yema togü ga chixexʉ̃ ga naxüxʉ̃.

20 Natürü ga Erode rü tama Cuáʉ̃ga naxĩnü. Rü yexeraxʉ̃ ga chixexʉ̃ naxü, yerü poxcupataʉ̃wa Cuáʉ̃xʉ̃ namu.

Ngechuchuarü baiechiga
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Rü yexguma taxũta napoxcugu ga Cuáʉ̃, rü guxʉ̃ ga duʉ̃xʉ̃güxʉ̃ ínabaiʉ̃xẽẽxyane, rü yexguma ta nixĩ ga Ngechuchuxʉ̃ ínabaiexẽẽxʉ̃. Rü yexguma Ngechuchu íyumüxẽyane rü ningena ga daxũguxʉ̃ ga naãne.

22 Rü Tupanaãẽ i Üünexʉ̃ rü wüxi ga muxtucurüʉ̃ inanago rü Ngechuchuna nangu. Rü daxũwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxʉ̃: —Cuma nixĩ, Pa Chaunex, i cuxʉ̃ changechaʉ̃xʉ̃chixʉ̃ rü cumaã chataãẽxʉ̃ —ñaxʉ̃.

Ngechuchu ya Cristu natanüwa ngóxʉ̃ ga duʉ̃xʉ̃güchiga
(Mt 1.1-17)

23 Ngechuchu rü 30 ga taunecü nüxʉ̃ nayexma ga yexguma ínaxügüãgu na guxʉ̃wama duʉ̃xʉ̃gümaã nüxʉ̃ yaxuxʉ̃ ga Tupanaarü Ore. Rü duʉ̃xʉ̃gü nagu narüxĩnüẽ rü Yúche nane nixĩ ga nümax.

Rü Yúche rü Erí nane nixĩ.
24 Rü Erí rü Matáx nane nixĩ.
Rü Matáx rü Lebí nane nixĩ.
Rü Lebí rü Merequí nane nixĩ.
Rü Merequí rü Yana nane nixĩ.
Rü Yana rü Yúche nane nixĩ.
25 Rü Yúche rü Matatía nane nixĩ.
Rü Matatía rü Amó nane nixĩ.
Rü Amó rü Naʉ̃ʉ̃ nane nixĩ.
Rü Naʉ̃ʉ̃ rü Echi nane nixĩ.
Rü Echi rü Nagaí nane nixĩ.
26 Rü Nagaí rü Maãx nane nixĩ.
Rü Maãx rü Matatía nane nixĩ.
Rü Matatía rü Chemeĩ nane nixĩ.
Rü Chemeĩ rü Yuchéx nane nixĩ.
Rü Yuchéx rü Yudá nane nixĩ.
27 Rü Yudá rü Yuanáʉ̃ nane nixĩ.
Rü Yuanáʉ̃ rü Récha nane nixĩ.
Rü Récha rü Chorobabé nane nixĩ.
Rü Chorobabé rü Charatía nane nixĩ.
Rü Charatía rü Nerí nane nixĩ.

28 Rü Nerí rü Merequí nane nixĩ.
Rü Merequí rü Adí nane nixĩ.
Rü Adí rü Cocháũ nane nixĩ.
Rü Cocháũ rü Elmadáũ nane nixĩ.
Rü Elmadáũ rü Erú nane nixĩ.
29 Rü Erú rü Yochué nane nixĩ.
Rü Yochué rü Erieché nane nixĩ.
Rü Erieché rü Yoríũ nane nixĩ.
Rü Yoríũ rü Matáx nane nixĩ.
Rü Matáx rü Lebí nane nixĩ.
30 Rü Lebí rü Chimeũũ nane nixĩ.
Rü Chimeũũ rü Yudá nane nixĩ.
Rü Yudá rü Yúche nane nixĩ.
Rü Yúche rü Yonáũ nane nixĩ.
Rü Yonáũ rü Eriaquíũ nane nixĩ.
31 Rü Eriaquíũ rü Meréa nane nixĩ.
Rü Meréa rü Ména nane nixĩ.
Rü Ména rü Matáta nane nixĩ.
Rü Matáta rü Natáũ nane nixĩ.
Rü Natáũ rü Dabí nane nixĩ.
32 Rü Dabí rü Ichaxí nane nixĩ.
Rü Ichaxí rü Obé nane nixĩ.
Rü Obé rü Boó nane nixĩ.
Rü Boó rü Cháru nane nixĩ.
Rü Cháru rü Nachóũ nane nixĩ.
33 Rü Nachóũ rü Aminadá nane nixĩ.
Rü Aminadá rü Admíũ nane nixĩ.
Rü Admíũ rü Arni nane nixĩ.
Rü Arni rü Esróũ nane nixĩ.
Rü Esróũ rü Fare nane nixĩ.
Rü Fare rü Yudá nane nixĩ.
34 Rü Yudá rü Acóbu nane nixĩ.
Rü Acóbu rü Ichaá nane nixĩ.
Rü Ichaá rü Abráũ nane nixĩ.
Rü Abráũ rü Taré nane nixĩ.
Rü Taré rü Nacúx nane nixĩ.
35 Rü Nacúx rü Cherúx nane nixĩ.
Rü Cherúx rü Ragáu nane nixĩ.
Rü Ragáu rü Perex nane nixĩ.
Rü Perex rü Ebéx nane nixĩ.
Rü Ebéx rü Cháru nane nixĩ.
36 Rü Cháru rü Caináũ nane nixĩ.
Rü Caináũ rü Arpacháx nane nixĩ.
Rü Arpachá rü Chéũ nane nixĩ.
Rü Chéũ rü Noẹ nane nixĩ.
Noẹ rü Lamex nane nixĩ.
37 Rü Lamex rü Matucharéũ nane nixĩ.
Rü Matucharéũ rü Enóx nane nixĩ.
Rü Enóx rü Yarex nane nixĩ.
Rü Yarex rü Maararex nane nixĩ.
Rü Maararex rü Caináũ nane nixĩ.
38 Rü Caináũ rü Enóx nane nixĩ.
Rü Enóx rü Chex nane nixĩ.

Rü Chex rü Adáŭ nane nixĩ.
Rü Adáŭ rü Tupana nane nixĩ.

4

Ngechuchuxŭ naxü ga Chataná
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1 Ngechuchuxŭtawa nayexma ga Tupanaãẽ i Üünexŭ. Rü yexguma Yudáŭchiüwa ínaxŭãchigu ga Ngechuchu, rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa nanaga.
2 Rü yéma nayexma ga 40 ga ngunexŭ. Rü ngoxo ga Chataná rü nüxŭ naxü. Rü yexguma yéma nayexmagu rü taguma nachibü. Natürü ga yixcama rü nataiya.
3 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü ñanagürü nüxŭ: —Ega aixcüma Tupana Nane quixĩgu, rü ¡daa nutamaã nüxŭ ixu na pãũxŭ nanguxuchixŭcèx! —ñanagürü ga Chataná.
4 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Tãũtáma õnamaãxĩca namaxẽ i duŭxŭgü, natürü guxŭma i ore i Tupana nüxŭ ixuxŭ tá nixĩ i duŭxŭgüxŭ maxẽxẽẽxŭ”, ñanagürü.
5 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü wüxi ga mèxpŭnechitaeruwa nanaga. Rü yéma paxaãchi nüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ ga guxŭma ga nachiŭãnegü ga ñoma ga naãnecu̱ã̱x.
6 Rü Chataná rü ñanagürü nüxŭ: —Guxŭ i ñaã nachiŭãnegü i mexŭ rü norü ngẽmaxŭgü rü chi cuxna chanaxã. Erü choxrü nixĩ i guxŭma i ñaãgü, rü tüxna chanaxã ya texé ya choma chorü me ixĩxẽ na tüxna na chanaxãxŭ.
7 —Rü ngẽxguma chi chopẽxegu cucaxãpü̱xügu rü choxŭ quicuèxüŭgu rü cuxrü chi nixĩ i guxŭma i ñaã cuxŭ chawéxŭ —ñanagürü.
8 Natürü ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¡Choxna ixũgachi! Pa Chata- nax. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“¡Nüxŭ icuèxüŭ ya Cori ya curü Tupana, rü yimaãxŭxĩcatama napuracü!”
ñanagürü.
9 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü Yerucharéŭ ga ĩãnewa nanaga. Rü tupauca ga taxŭnetapẽxegu nanamunagü. Rü ñanagürü nüxŭ: —Ega aixcüma Tupana Nane quixĩgu, rü ¡nuã cugü rütae!
10 —Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Tupana tá nanamu i norü orearü ngeruŭgü i daxũcu̱ã̱x na cuxna nadaugüxŭcèx.

11 Rü naxmẽxmaã tá cuxŭ niyauxgü na tama ṯacü rü nutagu cunguxŭcèx”,
ñanagürü.
12 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Tupanaãrü ore i
ümatüxŭwa rü ñanagürü ta:
“¡Tama name i nüxŭ na cuxüxŭ ya Cori ya curü Tupana!”,
ñanagürü.
13 Rü yexguma marü taxucürüwama Ngechuchuxŭ naxṵxgu,
rü nüma ga Chataná rü nüxna niña ñṵxmata nüxŭ iyangau na
ñuxãcü wena nüxŭ na naxüxŭ.

Ngechuchu rü Gariréaanewa inanaxügü ga norü puracü
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Rü Ngechuchu rü Gariréaanecèx nataegu. Rü Tupanaãẽ i
Üünexŭ rü naxŭtawa nayexma rü poraãcü nanaporaxẽẽ. Rü
ga duŭxŭgü rü nachiga nidexagü ga guxŭ ga yema naãnewa.
15 Rü wüxichigü ga ĩãneãrü ngutaquẽxepataŭgüwa rü
nangṵxẽẽtae. Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü nüxŭ nicuèxüügü.

Nacharétuwa nayexma ga Ngechuchu
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Rü Nacharétuwa naxũ ga Ngechuchu. Rü guma nixĩ
ga ĩãne ga nanatügü nawa nayaxẽẽgüne. Rü ngŭxchigaarü
ngunexŭgu rü ngutaquẽxepataŭgu naxücu, yerü yema nixĩ
ga nacüma ga guxŭ ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu. Rü yéma
inachi rü duŭxŭgücèx nüxŭ nadaumatü ga Tupanaãrü ore ga
ümatüxŭ.
17 Rü nüxna nanaxãgü ga popera ga Tupanaãrü orearü uruŭ
ga Ichaxía ümatüxŭ. Rü yexguma yangenaãtüãgu, rü nüxŭ
inayangau ga ngextá ínaxümatüxŭwa ga ore ga ñaxŭ:
18 “Cori ya Tupanaãẽ rü chauxŭtawa nangẽxma. Rü
nüma rü choxŭ naxuneta na nüxŭ chixuxŭcèx
i ore i mexŭ namaã i ngẽma duŭxŭgü i ngearü
ngẽmaxŭãxgüxŭ. Rü choxŭ namu na ngẽma
duŭxŭgü i pecadutüŭwa ngẽxmagüxŭmaã nüxŭ na
chixuxŭcèx rü tá na ínanguxŭxŭ. Rü choxŭ namu na
chayadauchixetüxẽẽgüxŭcèx i ngẽma ingexetügüxŭ
rü na íchananguxŭxẽẽxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i
togümẽxẽwa ngẽxmagüxŭ.
19 Rü núma choxŭ namu na duŭxŭgümaã nüxŭ chixuxŭcèx na
Tupana nüxŭ rüngŭxẽẽchaŭxŭ i ngẽma nüxŭ yaxõgüxŭ”,
ñanagürü ga yema ore.
20 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nügüna nananṵxãchiátü
ga popera. Rü ngutaquẽxepataŭãrü dauruŭna
nanaxã rü ñṵxũchi ínarüto. Natürü guxŭma ga yema
ngutaquẽxepataŭwa yexmagüxŭ ga duŭxŭgü rü nüxŭ
narüdaunüẽcha.

21 Rü yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga na yadexaxŭ,
rü ñanagürü: —Ñu̱xmatama nixĩ i pepẽxewa Tupana yan-
guxẽẽxŭ i ñaã ore ga Ichaxía ümatüxŭ —ñanagürü.
22 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü meã Ngechuchuchiga nidexagü.
Rü naḇaixãchiãẽgü namaã ga yema ore ga mexŭ ga namaã
nüxŭ yaxuxŭ. Natürü tama aixcüma nayaxõgüchaŭ. Rü
yemacèx nügüna nacagü rü ñanagürügü: —¿Taux ẽxna daa
yiĩxŭ ya Yúche nane? —ñanagürügü.
23 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Choma nüxŭ chacuèx
rü tá chomaã penaxuxuchi i ngẽma ore i ñaxŭ:

"Pa Duturux ¡Cugütama rümexẽẽ!" ñaxŭ. Rü ẽxna tá choxŭ
ñaperügügü:

"Yema mexŭ ga taxŭ ga nüxŭ taxĩnüẽxŭ ga Tupanaãrü
poramaã cuxüxŭ ga Capernáũwa, rü tanaxwèxe i nuã curü
ĩãnewa rü ta na cunaxüxŭ", ñaperügügü tá.

24 Rü nayadaxẽẽ ga Ngechuchu na yadexaŭ rü ñanagürü:
—Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü guxŭma i Tupanaãrü ore-
arü uruŭ, rü norü ĩãnewatama i duŭxŭgü rü tama meã
nanayauxgü.
25 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü Iraéanewa rü
nayexma ga muxũchixŭma ga ngexŭgü ga iyutegüxŭ ga
yexguma Ería maŭxgu. Rü yexguma nixĩ ga tomaẽ̱xpü̱x ga
taunecüarü ngãxŭ rü taguma napuxŭ, rü poraãcü nangúxŭ
ga taiya ga guxŭ ga ñaa nachixŭanewa.
26 —Natürü ga Tupana rü tama wüxi ga Iraéanecŭ̱ã̱x ga
yutecüxŭtawa Eríaxŭ namu. Natürü ngĩxŭtawa nanamu ga
yema yutecü ga Charépacŭ̱ã̱x ga Chidãũãrü ĩãneãrü ngaicam-
agu ãchiŭcü.
27 —Rü yexguma namaŭxgu ga Erichéu, rü Iraéanewa
nayexmagü ta ga muxŭma ga duŭxŭgü ga chaxünemaã
iḏaaweexŭ. Natürü taxuŭma ga yema iḏaaweexŭ ga
Iraéanewa yexmagüxŭ rü naxcèx nitaaneẽ. Rü Namáŭ ga
Chíriaanecŭ̱ã̱xĩcatama nixĩ ga guma naxcèx yataanecü —
ñanagürü ga Ngechuchu.
28 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu, rü guxŭma ga yema
duŭxŭgü ga guma ngutaquẽxepataŭwa yexmagüxŭ rü po-
raãcü naxcèx nanuẽ.
29 Rü inachigü ga duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭ ínatèxüchigü
ga guma ĩãnewa. Rü guma mèxpŭ́ne ga guma ĩãne nawa
yexmanechitaeruwa nanagagü na yéma yanataegüãxŭcèx.
30 Natürü ga Ngechuchu rü norü ngãxŭtanüwa ínaxũxũãma,
rü ínixũ.

Wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxŭchiga
(Mr 1.21-28)

31 Rü yexguma ga Ngechuchu rü Gariréaaneãrü ĩãne ga
Capernáũwa naxũ. Rü ngŭxchigaarü ngunexŭgu yéma
duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽ.
32 Rü duŭxŭgü rü nab̲aixãchiãẽgü namaã ga norü
ngu̲xẽẽtae, yerü Tupanaãrü poramaã nidexa.
33 Rü guma ngutaquẽxepataŭwa nayexma ga wüxi ga yatü
ga ngoxo nawa yexmaxŭ. Rü aita yéma naxü, rü ñanagürü:
34 —¡Toxna ixũgachi! ¿Tũ̲xcüŭ totanüwa cuxũ, Pa
Ngechuchux, Pa Nacharétucŭ̲ã̲x? ¿Nuã cuxũ na toxŭ
cudèi̲xŭcèx? Choma cuxŭ chacuèx na Tupana Nane ya
Üünecü na quiĩxŭ —ñanagürü.
35 Rü Ngechuchu nananga ga yema ngoxo rü ñanagürü: —
¡Iyarüngeèx rü ínaxũxũ nawa ya yima yatü! —ñanagürü. Rü
yexguma ga yema ngoxo rü duŭxŭgüpẽxegu nayanguxẽẽ ga
guma yatü, rü nawa ínaxũxũ. Natürü tama nanapi̲xẽẽ.
36 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü nab̲aixãchiãẽgü. Rü
nügümücügümaãchigü nachiga nidexagü, rü ñanagürügü:
—¿T̲acü rü ore nixĩ i ngẽma? Erü ñaã yatü rü aixcüma ngẽma
ngoxogümaã inacuèx rü poraãcü nanamu. Rü nümagü rü
naga naxĩnüẽ, rü ínachoxŭ —ñanagürügü.
37 Rü guxŭwama ga yema naãnewa rü Ngechuchuchigaxŭ
nixugüe ga duŭxŭgü.

Ngechuchu rü Chimáũ ga Pedru nèxẽcèx nayataanexẽẽ
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Rü guma ngutaquẽxepataŭwa ínaxũxũ ga Ngechuchu rü
Chimáũpatawa naxũ. Rü Chimáũ nèxẽ rü poraãcü iyaxaxüne.
Rü Ngechuchuna nacagüe ga ngĩxcèx na yataanexẽẽãxŭcèx.
39 Rü nüma rü ngĩxŭtagu nayachi rü narümèxãchi rü
nananga ga yema axüne. Rü yexgumatama igèu̲xãchi ga na
yaxaxünexŭ. Rü yexgumatama íirüda, rü naxcèx inamexẽẽ ga
õna.

Ngechuchu rü muxŭma ga id̲aaweexŭcèx nayataanexẽẽ
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Rü yexguma marü yanaxücuchaŭgu ga üèxcü, rü
Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga guxŭma ga duŭxŭgü
ga nagúxŭraŭxŭ ga d̲aaweanemaã id̲aaweexŭ. Rü ga
Ngechuchu rü wüxichigü ga yema duŭxŭgüxŭ ningõgü, rü
yemaãcü naxcèx nayataanexẽẽchigü.
41 Rü nanameẽxẽẽ ga muxŭma ga duŭxŭgü ga id̲aaweexŭ
ga ngoxo nawa yexmagüxŭ. Rü yema ngoxogü rü aita
naxüe, rü ñanagürügü: —Cuma nixĩ i Tupana Nane quiĩxŭ —
ñanagürügü. Natürü ga Ngechuchu rü nayangagü ga yema
ngoxogü. Rü nüxna nanachu̲xu ga na yadexagüxŭ, yerü yema
ngoxogü rü nüxŭ nacuèxgü na Cristu yiĩxŭ.

Ngechuchu rü nanaxunagü ga ore ga mexŭ ga ngutaquẽxepataŭwachigü
(Mr 1.35-39)

42 Rü yexguma noxri yangóonegu rü yema ĩãnewa ínaxũxũ ga Ngechuchu. Rü wüxi ga nachica ga taxúema íxãpataxŭwa naxũ. Natürü ga duŭxŭgü rü naxcèx nadaugü rü düxwa naxŭtawa nangugü. Rü nüxŭ nacèèxŭgü ga tama na ínaxũxũxŭcèx ga yema norü naãnewa.

43 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Taxucürüwama petanügu charüxãũẽcha erü chanaxwèxe na náĩgü ya ĩãnegüwa ngẽxmagüxŭ i duŭxŭgümaã rü ta nüxŭ chixuxŭ na ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxŭ ya Tupana. Erü woetama ngẽmacèx núma choxŭ namu —ñanagürü.

44 Rü yemaãcü Ngechuchu nüxŭ nixuchigü ga ore ga ngutaquẽxepataŭgüwachigü ga guxŭma ga Gariréaanewa.

5

Muxŭma ga choxni na ínayauxŭxŭchiga
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

1 Rü wüxicana ga yexguma naxtaxa ga Yenecharétuanacüwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü muxŭma ga duŭxŭgü rü naxŭtawa nangugü. Rü düxwa yéma nayaxãũtügü, yerü nüxŭ naxĩnüẽchaŭ ga Tupanaãrü ore.

2 Rü Ngechuchu yéma nüxŭ nadau ga taxre ga ngue ga ingeãcune. Rü guma nguegü rü naxnecüpechinüwa nanadagü, yerü ga püchaetanüxŭ rü nüxna yéma ínachoŭ, yerü norü pücha niyauxgü.

3 Rü wüxi ga guma nguegu nixüe ga Ngechuchu. Rü guma ngue rü Chimáũãrü nixĩ. Rü Chimáũna naca ga naxnecüpechinüãrü ngãxŭtüwaxüra na nangeaxŭcèx. Rü guma nguewa narüto ga Ngechuchu. Rü yéma inanaxügü ga duŭxŭgüxŭ na nangúexẽẽxŭ.

4 Rü yexguma yagúegagu ga Ngechuchu ga na yadexaxŭ, rü Chimáũxŭ ñanagürü: —¡yéa ínamátamaxŭwa namaã naxã ya daa ngue. Rü ngema penatáe i perü pücha na choxnita piyauxgüxŭcèx! —ñanagürü.

5 Rü Chimáũ nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ngewèx rü guxŭ i chütaxŭ rü tapüchae, natürü taxuŭma i choxni tiyaxu. Natürü ñuxma na choxŭ cumuxŭ rü wena táxarü íchanatáe i chorü pücha —ñanagürü.

6 Rü yexguma ínatáegüãgu ga norü pücha, rü muxŭma ga choxni ínayauxŭ. Rü düxwa narügáuxchaŭ ga norü pücha yerü namuxũchi ga choxni.

7 Rü naxmẽxmaã náĩ ga nguewa yexmagüxŭ ga natanüxŭgücèx nacagü na nüxŭ yanangŭxẽẽgüxŭcèx. Rü

yéma naxĩ ga yema natanüxŭgü ga naxcèx nacagüxŭ.
Rü nanaxüãcugü ga guma taxre ga ngue rü wixgutaèx
inangutaŭgü yerü namuxũchi ga choxni.
8 Rü yexguma yemaxŭ nadèu̱xgu ga Chimáũ ga Pedru,
rü Ngechuchupẽxegu nayacaxãpu̱xü, rü ñanagürü nüxŭ: —
¡Choxna ixũgachi! Pa Corix. Erü choma rü wüxi i duŭxŭ i
pecaduãxŭ chixĩ —ñanagürü.
9 Rü yema ñanagürü ga Chimáũ yerü nüma rü guxŭma ga
natanüxŭgü rü namaã naḇaixãchiãẽgü ga yema muxŭma ga
choxni na ínayauxŭxŭ.
10 Rü naḇaixãchiãẽgü ta ga Chimáũmücügü ga Chaŭtiágu rü
Cuáŭ ga Zebedéu nanegü. Natürü Ngechuchu rü Chimáũxŭ
ñanagürü: —¡Tãxŭ i cumuŭxŭ! Erü ñu̱xmacürüwa rü tá
choxŭ cupuracü na chauxŭtawa cunagagüxŭcèx i duŭxŭgü —
ñanagürü.
11 Rü yexguma naxãnacüwa namaã nangugügu ga naweŭgü,
rü yéma nanawogü ga norü guxŭma rü Ngechuchuwe narüxĩ.

Ngechuchu rü wüxi ga rüchaxünexŭcèx nayataanexẽẽ
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12 Rü yexguma wüxi ga yéma yexmagüne ga ĩãnewa
nayexmagu ga Ngechuchu, rü yéma naxŭtawa nangu ga
wüxi ga yatü ga chaxünemaã iḏaawexŭ. Rü yexguma
Ngechuchuxŭ nadèu̱xgu rü napẽxegu nayacaxãpu̱xü
rü yexma nanangücuchi. Rü Ngechuchuxŭ nacèèxŭ, rü
ñanagürü: —Pa Corix, ngẽxguma cuma cunaxwèxegu, rü cuxŭ
natauxcha na choxŭ curümexẽẽxŭ nawa i chorü ḏaawe —
ñanagürü.
13 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxŭ ningõgü, rü ñanagürü
nüxŭ: —Ngŭ, chanaxwèxe. ¡Rüme! —ñanagürü. Rü yexguma
yema ñaxgu ga Ngechuchu, rü naxcèx nitaane ga yema yatü
ga chaxüneãxŭ.
14 Rü Ngechuchu nanaxucu̱xẽ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Dücèx,
taxúemaãtáma nüxŭ quixu, natürü paixŭ cugü yadauxẽẽ na
curümexŭ rü yanguxẽẽ i ngẽma Tupana Moĩchéwa nüxŭ ixuxŭ
na duŭxŭgü nüxŭ cuáxŭcèx na marü curümexŭ nawa i curü
ḏaawe! —ñanagürü.
15 Natürü ga Ngechuchuchiga rü guxŭwama
ninguchigüama. Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü naxcèx
naxĩtaquẽxegü na norü orexŭ naxĩnüẽxŭcèx, rü naxcèx na
yataaneẽxẽẽãxŭcèx ga norü ḏaawegüwa.
16 Natürü Ngechuchu rü ñuxguacü rü ngextá taxúema
íxãpataxŭwa naxũũxŭ. Rü yéma nayayumüxẽxŭ.

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga nawãĩxãchicücèx nayataanexẽẽ
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Rü wüxi ga ngunexũ Ngechuchu íngũxẽẽtaeyane, rü yéma narütogü ga ñuxre ga Parichéugü rü ñuxre ga ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugümaã ngũxẽẽtaegüxũ ga guxũ ga Gariréaaneãrü ĩãnexãcügüwa ne ĩxũ, rü Yudéaanewa ne ĩxũ, rü Yerucharéũwa ne ĩxũ. Rü Tupana rü poraãcü Ngechuchuwa inanawẽx ga norü pora rü muxũma ga idaaweexũ narümeẽxẽẽ.

18 Rü Ngechuchuxũtawa nangugü ga ñuxre ga yatügü, rü naxcèx yéma nanangetaũgü ga wüxi ga yatü ga nawãĩxãchicü. Rü ĩpatagu nanangecuchitaũgüchaũ na Ngechuchupẽxegu yaxütaũgüãxũcèx.

19 Natürü taxuacüma yexma nanangecuchitaũgüéga, yerü namuxũchi ga duũxũgü. Rü yemacèx ĩãcèxwẽxgu naxĩgü. Rü meãma Ngechuchu íyexmaxũẽtüwa ínanapogüãxũgü ga guma ĩpata. Rü yéma duũxũgütanüwa Ngechuchupẽxewa ínanachüxüetaũgü ga guma nawãĩxãchicü.

20 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dèũxgu ga na nüxũ yaxõgüãxũ ga yema yatügü, rü ñanagürü guma nawãĩxãchicüxũ: —Pa Chaunex, marü cuxũ nüxũ changechaũ i curü pecadugü —ñanagürü.

21 Natürü yema ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüarü ngũxẽẽtaeruũgü rü Parichéugü, rü nagu narüxĩnüẽ, rü nügüãẽwa ñanagürügü: —¿Tacü nixĩ i ñaã yatü ecèx Tupanamaã chixexũ yaxugüxũ? Erü taxúema pora tüxũ nangẽxma na duũxũgüaxũ pecaduxũ tangechaũxũ. Rü Tupanaxĩcatama nixĩ ya nüxũ nangẽxmacü i ngẽma pora —ñanagürügü naãẽwa.

22 Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nacuèx ga tacügu na ínaxĩnüẽxũ. Rü yemacèx ñanagürü nüxũ: —¿Tüxcüũ ngẽ-magu perüxĩnüẽ i pemax?

23 —¿Tacü nixĩ irütauxchamaẽxũ na namaã nüxũ ixuxũ ya daa yatü ya nawãĩxãchicü:

"Curü pecadugü rü marü cuxũ nüxũ changechaũ", rü ẽxna:

"¡Inachi rü íixũ!" ñágüxũ nüxũ?

24 —Natürü ñũxma rü tá pexũ nüxũ chadauxẽẽ na Chaunatü núma choxũ muxũ na duũxũgüaxũ nüxũ changechaũxũcèx i norü pecadugü —ñanagürü. Rü yexguma yema ñaxguwena rü guma nawãĩxãchicüxũ ñanagürü: —Cumaã nüxũ chixu rü ¡inachi, rü nayaxu i curü caruũ, rü cupatawa naxũ! —ñanagürü.

25 Rü yexgumatama guxũ ga duũxũgüpẽxewa inachi ga guma nawãĩxãchicü. Rü nanayaxu ga norü caruũ ga nagu nacaxũ. Rü Tupanaxũ yacuèxüũchigüãcüma napatawa naxũ.

26 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü naḇaixãchiãẽgü. Rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü. Rü poraãcü namuŭẽãcüma ñanagürügü: —Ñṵxma rü nüxŭ tadaugü i ñuxre i Tupanaãrü puracügü i aixcüma mexẽchixŭgü —ñanagürügü.

Lebícèx naca ga Ngechuchu
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Rü yemawena ga Ngechuchu rü ínaxũxũ ga guma ĩwa. Rü wüxi ga yatü ga Dumaãrü ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ ideetanüxŭxŭtawa naxüpetü. Rü guma yatü rü Lebí nixĩ ga naẽga. Rü yéma dĩẽru ngĩxŭ ínadexŭwa narüto. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Chowe rüxũ! —ñanagürü.

28 Rü inachi ga Lebí, rü yéma nanatèx ga norü guxŭma, rü Ngechuchuwe narüxũ.

29 Rü yixcama ga Lebí rü Ngechuchucèx napatawa wüxi ga taxŭ ga õna naxü. Rü muxŭma ga yatügü ga Lebírüŭ dĩẽruarü degüwa puracüexŭ, rü muxŭma ga togü ga duŭxŭgü rü ta yéma mechawa narütogü.

30 Natürü ga yema Parichéugü rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüarü ngṵxẽẽtaeruŭgü, rü inanaxügüe na Ngechuchuarü ngúexŭgüchigagu chixri yadexagüxŭ. Rü ñanagürügü: —¿Tṵxcüŭ wüxiwa pechibüe rü namaã pexaxegü i ngẽma yatügü i Dumaãrü ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ dexŭ rü ngẽma pecaduã̱xgüxŭ? —ñanagürügü.

31 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽma poraexŭ rü taxucèxma duturu nanaxwèxegü, natürü ngẽma iḇaaweexŭ nixĩ i duturu naxwèxegüxŭ.

32 —Choma rü tama mexŭgüna na chaxuxŭcèx nixĩ i núma chaxũxŭ, natürü pecaduã̱xgüxŭna na chaxuxŭcèx nixĩ i núma chaxũxŭ na ngẽmaãcü nüxŭ naxoexŭcèx i nacümagü i chixexŭgü rü Tupanawe naxĩxŭ —ñanagürü.

Ngechuchuna nacagüe ga aurechiga
(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

33 Rü yexguma Ngechuchuna nacagüe ga duŭxŭgü, rü ñanagürügü: —Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭãrü ngúexŭgü rü Parichéugüarü ngúexŭgü rü nayumüxẽgüecha, rü muẽxpṵxcüna rü naxauree rü tama nachibüe erü Tupanagu narüxĩnüẽ. Natürü i curü ngúexŭgü, rü guxŭguma nachibüe rü naxaxegümare —ñanagürügü.

34 Natürü ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü wüxi ga ore ga nügüchigaxŭtama namaã nixu, rü ñanagürü: —¿Ḗxna wüxi i ngĩgüarü petawa rü pexcèx namexŭ na penaxaureexẽẽxŭ i ngẽma nüxna naxugüxŭ ega natanüwa nangẽxmagu i ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxŭ? Rü tama nixĩ.

35 —Natürü wüxi i ngunexŭ rü ngẽma yatü i ngexwacèx
ãmaxŭ, rü tá namücügüna nixũgachi. Rü ngẽma ngunexŭgu tá
nixĩ i aixcüma naxaureexŭ i namücügü —ñanagürü.
36 Rü yexguma ga Ngechuchu rü namaã nüxŭ nixu ga
wüxi ga ore ga yema duŭxŭgücüma ga nuxcümaŭxŭchiga rü
noxrütama ngu̱xẽẽtae i ngexwacaxŭxŭchiga. Rü ñanagürü:
—Taxúema wüxi i ngexwacaxŭxŭ i naxchiruta tiyo na na-
maã tanapaitaxŭcèx i wüxi i naxchiru i marü ngauxŭ. Erü
ngẽxguma ngẽmaãcü tanaxu̱xgu rü tanachixexẽẽ i ngẽma nax-
chiru i ngexwacaxŭxŭ. Rü ñu̱xũchi ngẽma natüchi i ngexwa-
caxŭxŭ rü tama nüxŭ nayatãũxŭ i ngẽma naxchiru i marü
ngauxŭ.
37 —Rü ngẽxgumarüŭ ta rü taxúema ngexwacaxŭcü ya binu
rü nagu tayabacuchi i wüxi i naxchiŭ i marü ngauxŭ i nax-
chèxmünaxcèx. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü naxu̱xgu rü yima
binu ya ngexwacaxŭcü rü tá narüngu, rü tá nayawã̱ĩxẽẽ i
ngẽma naxchiŭ i ngauxŭ i naxchèxmünaxcèx. Rü ngẽxma tá
nayarütaxu ya binu rü ngẽma naxchiŭ rü ta.
38 —Rü ngẽmacèx tanaxwèxe na yima ngexwacaxŭcü ya
binu rü ngexwacaxŭxŭ i naxchiŭgu yabacuchixŭ. Rü
ngẽmaãcü rü taxuŭtáma inayarütaxu.
39 —Rü taxúema ya texé ya tümamaã yaxŭ̃xe na ngúchiacü
ya binu tayaxaxüxŭ rü tüxŭ nangúchaŭ na tayaxaxüxŭ ya
binu ya ngexwacaxŭcü ya maĩcuracü. Rü ngẽxgumarüŭ ta
nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i marü namaã yaxüxŭ i nuxcümaŭxŭ
i nacüma i chixexŭ rü tama nanayauxgüchaŭ i ngẽma mexŭ i
ngu̱xẽẽtae i ngexwacaxŭxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

6

Ngechuchuarü ngúexŭgü rü trigu nicãũẽtanü ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu
(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

1 Rü wüxi ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Ngechuchu
rü norü ngúexŭgümaã trigunecüwa nachopetü. Rü norü
ngúexŭgü rü inaxĩãcüma yoxocüne trigu nicãũtanü. Rü
naxmẽxmaã nanadaxi ga trigu rü nayangõẽtanü.
2 Rü ñuxre ga Parichéugü rü yema ngúexŭgüna nacagü, rü
ñanagürügü: —¿Tü̱xcüŭ ngŭxchigaarü ngunexŭgu penabuxu
i trigu? Erü ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü nachu̱xu na texé
puracüxŭ —ñanagürügü.
3 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Taguma ẽxna
poperawa nüxŭ pedau ga ṯacü na naxüxŭ ga nuxcümaŭcü
ga ãẽ̱xgacü ga Dabí ga yexguma nataiyagu ga nüma rü
natanüxŭgü?

4 —Rü Tupanapatagu naxücu rü nüxŭ nadau ga yema pãũ
ga üünexŭ ga yexma nuxŭ. Rü yema pãũ rü nachu̱xu ga
ngexerŭxemare na nangõxŭ, rü paigücèxicatama nixĩ. Natürü
Dabí nanayaxu ga yema pãũ rü nanangõ̱x, rü natanüxŭmaã
rü ta nangau —ñanagürü.
5 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Tupana Nane ya duŭxŭxŭ
ixĩcü rü namaã inacuèx i ngŭxchigaarü ngunexŭ —ñanagürü.

Wüxi ga yatü ga yumécüchiga
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

6 Rü to ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Ngechuchu
rü ngutaquẽxepataŭgu naxücu. Rü inanaxügü ga na
nangu̱xẽẽtaexŭ. Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü
tügünewa yumécü.
7 Rü yema ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa
ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü Parichéugü, rü Ngechuchuxŭ nangugügü
ngoxita ngŭxchigaarü ngunexŭgu guma yumécüxŭ namexẽẽ,
yerü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü norü ã̱xgacügüxŭtawa na
ínaxuaxŭgüãxŭ.
8 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèx ga yema
naãẽwa nagu naxĩnüẽxŭ ga yema yatügü. Rü yemacèx guma
yumécüxŭ ñanagürü: —¡Írüda rü nuxã ngãxŭtanügu yachi! —
ñanagürü. Rü guma yumécü rü inachi rü norü ngãxŭtanügu
nayachi.
9 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca ga yema
Parichéugü rü yema mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü ñanagürü
nüxŭ: —¿t̲acü nixĩ i ngema mexŭ ixüxŭ i ngŭxchigaarü
ngunexŭgu? ¿Rü ngema mexŭ rü ẽxna chixexŭ? ¿Rü namexŭ
i na namaxẽẽxŭ rü ẽxna yamáxŭ? —ñanagürü.
10 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ nidaugüãchi ga yema
duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ. Rü guma yumécüxŭ ñanagürü:
—¡Iyanawẽxãchixẽẽ ya cuxmẽx! —ñanagürü. Rü guma yatü rü
nügü inayarüwẽxãchimẽxẽxẽẽ, rü narümemẽx.
11 Natürü yema Parichéugü rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü
mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü poraãcü nanuẽ. Rü nügü nix-
ucu̱xẽgü na ñuxãcü tá Ngechuchuxŭ na yamèxgüxŭ.

Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexŭgü na tóxnamana
namugüãxŭcèx
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

12 Rü yexguma ga Ngechuchu rü dauxchitawa, wüxi ga
mèxpŭnewa naxũ na yéma yayumüxẽxŭcèx. Rü guxŭ ga yema
chütaxŭgu rü yéma nayumüxẽ.
13 Rü yexguma yangóonegu, rü Ngechuchu norü
ngúexŭgücèx naca. Rü natanüwa nayadexechi ga 12. Rü yema

nixĩ ga yatügü ga Ngechuchu nüxŭ unetagüxŭ na tóxnamana
nangegüãxŭcèx ga norü ore.
14 Rü yema yatügü ga nadexŭ rü Chimáũ ga Pedrugu
nanaxüéga nixĩ ga wüxi. Rü to nixĩ ga Aŭdré ga Chimáũ
naẽneẽ, rü Chaŭtiágu rü Cuáŭ, rü Piripi, rü Baturumé,
15 rü Mateu, rü Tumachi, rü Chaŭtiágu ga Arupéu nane rü
Chimáũ ga iporaãẽcüücü,
16 rü Yuda ga Chaŭtiágueneẽ, rü Yuda Icariúte ga yixcama
Ngechuchuxŭ íxuaxŭxŭ naẽchita.

Ngechuchu rü muxŭma ga duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽ
(Mt 4.23-25)

17 Rü Ngechuchu rü yema yatügü ga nadexŭmaã
ínarüxĩgü nawa ga guma mèxpŭ̃ne. Rü wüxi ga nachica
ga ínametachinüãnexŭwa nayachaxãchitanü. Rü yéma
nayexmagü ga muxŭma ga duŭxŭgü ga guxŭ ga Yudéaanewa
ne ĩxŭ, rü Yerucharéŭwa ne ĩxŭ, rü taxtü ga taxŭãnacüwa ga
Chidãũwa rü Tiruwa ne ĩxŭ. Rü yéma naxĩ yerü Ngechuchuxŭ
naxĩnüẽchaŭ, rü nanaxwèxegü ga Ngechuchu na nameẽxẽẽxŭ
ga norü d̲aawegüwa.
18 Rü yema duŭxŭgü ga chixexŭ ga naãẽ nawa yexmagüxŭ
rü ta naxcèx nitaanegü.
19 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭ ningõgügüchaŭ,
yerü norü poramaã nanameẽxẽẽ.

Duŭxŭgü i taãẽgüxŭchiga rü duŭxŭgü i ngechaŭgüxŭchiga
(Mt 5.1-12)

20 Rü yexguma Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ
nadawenü, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Petaãẽgü i pema ya ingearü
ngẽmaxŭã̲xgüxe! Rü Tupana ãẽ̲xgacü íixĩxŭwa rü pema rü tá
ta pexãchica.
21 —¡Rü petaãẽgü i pema i ñu̲xma taiyaexe! ¡Rü tá meãma
pingãxcharaŭgü! ¡Rü petaãẽgü i pema i ñu̲xma auxexe! Rü
yixcama rü tá pecugüe.
22 —¡Rü petaãẽgü i pema i ngẽxguma duŭxŭgü pexchi aiegu,
rü pexŭ ínawoũ̲xgu, rü t̲acü pemaã yaxugüegu, rü chaugagu
chixri pechiga yadexagügu!
23 —Rü ngẽxguma ngẽma pexŭ üpetügu, rü ¡petaãẽgüama
rü tama pexoegaãẽgü! Erü daxũguxŭ i naãnewa rü tá pe-
nayauxgü i wüxi i perü ãmare i mexẽchixŭ. Rü dücax, ñaã
duŭxŭgü i ñu̲xma pexchi aiexŭãrü o̲xigü rü yexgumarüŭ ta
nixĩ ga naxchi na naxaiexŭ ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü
orearü uruŭgü.
24 —Natürü wüxi i ngechaŭ tá nixĩ i pexcèx i pema ya muãrü
ngẽmaxŭã̲xgüxe erü núma ñoma i naãnewa rü marü petaãẽgü.

25 —Rü wüxi i ngechaŭ tá nixĩ i pexcèx i pema ya marü
ingaxcharaŭgüxe erü tá petaiyae. Rü wüxi i ngechaŭ tá nixĩ
i pexcèx i pema i ñu̱xma marü cugüexe, erü yixcama rü perü
ngechaŭmaã tá pexauxe.
26 —Rü wüxi i ngechaŭ tá nixĩ i pexcèx i ngẽxguma
guxŭma i duŭxŭgü pexŭ icuèxüŭgügu. Erü ngẽma duŭxŭgü
i ñu̱xma pexŭ icuèxüŭgüxŭãrü o̱xigü rü yexgumarüŭ nüxŭ
nicuèxüŭgü ga nuxcümaŭgüxŭ ga orearü uruŭgüneta.

Name nixĩ i nüxŭ tangechaŭ i ngẽma tamaã rüxuwanügüxŭ
(Mt 5.38-48, 7.12)

27 —Natürü pema i ñu̱xma na choxŭ pexĩnüẽxŭ rü pe-
maã nüxŭ chixu rü: —¡Nüxŭ pengechaŭ i ngema pemaã
rüxuwanügüxŭ! ¡Rü meã nüxŭ perüngŭxẽẽ̱x i ngẽma pexchi
aiexŭ!
28 —¡Rü meã nachiga pidexagü rü naxcèx ípeca i Tupanaãrü
ngŭxẽẽ naxcèx i ngẽma pemaã guxchigagüxŭ! ¡Rü naxcèx
peyumüxẽgü i ngẽma chixri pechigamaã idexagüxŭ!
29 —Rü ngẽxguma texé cumaã nuxgu rü cuxŭ tapechiwegu
rü name nixĩ i tama cuxütanü ega woo curü tochiwewa
rü ta cuxŭ tapechiwegu. Rü ngẽxguma texé cuxŭ napuarü
gáuxŭchirũ̱xgu, rü name nixĩ i tüxŭ cungechaŭãma ega woo
curü daxũ rü ta cuxna tanapuxgu.
30 —¡Rü tüxna naxã ya texé ya curü ngẽmaxŭcèx íc̱axe! Rü
ngẽxguma texé curü ngẽmaxŭ cuxna napuxgu, rü tama name
i naxcèx cungema.
31 —Rü ngẽma mexŭ i pema penaxwèxexŭ na togü pemaã
naxüxŭ, rü name nixĩ i pema rü ta ngẽmaãcü mexŭ namaã
pexü.
32 —Rü ngẽxguma pema rü ngẽma duŭxŭgü i pexŭ
ngechaŭxŭxŭxĩcatama pengechaŭgu, rü ¿t̲acüwa namexŭ i
ngẽma? Erü ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭ rü ngẽmaãcü
nanaxügü.
33 —Rü ngẽxguma ngẽma duŭxŭgü i cuxŭ
rüngŭxẽẽxŭxŭxĩcatama curüngŭxẽẽgu, rü ¿t̲acüwa namexŭ
i ngẽma? Erü ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭ rü ngẽmaãcü
nanaxügü.
34 —Rü ngẽxguma ngẽma duŭxŭgü i ixããrü
dĩẽruãxŭnaxĩcatama cunaxãxgu i curü dĩẽru, rü ¿t̲acüwa
namexŭ i ngẽma? Erü ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭ
rü ngẽmaãcü nanaxügü, erü nüxŭ nacuèxgü rü tá nüxŭ
nanataeguxẽẽ i ngẽma dĩẽru.
35 —Natürü pema rü name nixĩ i nüxŭ pengechaŭ i ngema
pemaã rüxuwanügüxŭ, rü nüxŭ perüngŭxẽẽ. Rü ngẽxguma
t̲acücèx pexna nacaxgu, rü name nixĩ i tama pexoegaãẽãcüma
nüxna penaxã ega woo nagu perüxĩnüẽgu na ngürüãchi

tãũtáma pexũ nataeguxẽẽãxũ. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü penaxu̱xgu, rü Tupana rü ngẽmaãrü yexera tá poraãcü pexũ nanataeguxẽẽ, rü naxãcügü tá pixĩgü ya yima Tupana ya Poraxüchicü ya nüxũ rüngũxẽẽcü ta i ngẽma taguma moxẽ nüxna ãgüxũ rü ngẽma chixecümagüxũ.

36 —Rü pema rü name nixĩ i pengechaũwa̱xegü, ngẽma Penatü ya Tupana na ngechaũwa̱xexũrüũ.

Tama name i chixexũgu namaã perüxĩnüe i togü
(Mt 7.1-5)

37 —¡Rü taxũ i togüxũ pixuxũ! Rü ngẽxguma ya Tupana rü tãxũtáma pexũ nixu na pechixexũ. ¡Rü taxũ i poxcu namaã pexueguxũ i togü! Rü ngẽxguma ya Tupana rü tãxũtáma poxcu pemaã naxuegu. ¡Rü nüxũ nüxũ perüngũmae i norü chixexũ i togü! Rü ngẽxguma ya Tupana rü tá pexũ nüxũ narüngũma i perü chixexũ.

38 —¡Rü togümaã pengau i perü ngemaxũgü! Rü ngexguma ya Tupana rü tá pexna nanaxã. Rü ñoma wüxi i choca i meãma napaxũrüũ rü meama ípoõcuxũrüũ tá Tupana pexna nanaxã. Erü ngema nguruxũ i namaã cumücüna cuxãxũ i curü ngemaxũ rü ngematama nguruxũmaã tá Tupana cuxna nanaxã —ñanagürü.

39 Rü Ngechuchu rü ñaã cuèxruũ norü ngúexũgümaã nixu, rü ñanagürü: —¿Ñuxãcü i wüxi i ngexetüxũ rü to i ngexetüxũxũ namaxũ nacuèxẽẽxũ? Erü ngẽma taxre i ngexetüxũ rü wüxi i ãxmaxũgu tá nügümaã nayayicu.

40 —Rü taxuũma i ngúexũ rü norü ngúexẽẽruũxũ narüyexera. Natürü ngexguma meã nangu̱xgu rü tá naxrüxũ nixĩ ya norü ngúexẽẽruũ.

41 —¿Rü tu̱xcüũ nachiga quidexa i cumücü naxcèx i ngẽma íraxũ i chixexũ i naxüxũ natürü tama cugütama cungugü naxcèx i ngẽma chixexũ i taxũ i cuxüxũ?

42 —Rü ngẽxguma tama nüxna cucuèxãchigu i ngẽma chixexũ i taxũ i cumatama cuxüxũ, rü ¿ñuxũcürüwa i nagu curüxĩnüxũ na cunamexẽẽxũ i ngẽma cumücüarü chixexũ i íraxũ? Pa Duũxũ i Meã Maxnetaxũx, name nixĩ i cuxira nüxũ curüxo i ngẽma chixexũ i taxũ i cumatama cuxüxũ, rü ngẽxguma tá cume na nüxũ curüngũxẽẽxũcèx i cumücü na nüxũ naxoxũcèx i ngẽma chixexũ i íraxũ i naxüxũ.

Wüxi i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxũ icuáxũ
(Mt 7.17-20, 12.34-35)

43 —Nataxuma i nanetü i mexũ i chixearü oóxũ. Rü nataxuma i nanetü i chixexũ i meãrü oóxũ.

44 —Rü wüxichigü i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxũ icuáxũ. Rü wüxi i torawa rü taxucürüwama wüxi i ori̱x i imúxũ tayaxu. Rü wüxi i chuxchuxũwa rü taxucürüwa uba tayaxu.

45 —Rü wüxi ya mecü ya yatü rü mexŭ i orexŭ nixu,
erü naãẽwa rü aixcüma mexŭgu narüxĩnü. Natürü wüxi i
yatü i chixecümaxŭ rü chixexŭ i orexŭ nixu, erü chixexŭgu
narüxĩnü. Rü ngẽma naãẽwa ngexmaxŭ i chixexŭ nixĩ i nüxŭ
yaxuxŭ.

Ĩpata ya nutaétügu üxŭne rü ĩpata ya naxnücüétügu
üxŭnechiga
(Mt 7.24-27)

46 —¿Tü̱xcüŭ i pema rü: “Pa Torü Corix” ñaperügü choxŭ,
natürü tama penaxü i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ?
47 —Rü ñu̱xma tá pemaã nüxŭ chixu na ñuxãcü tiĩxŭ ya
yíxema chowe rüxũxẽ rü choxŭ ĩnüxẽ rü naxŭ̃xe i ngẽma
tümamaã nüxŭ chixuxŭ.
48 —Rü tüma rü wüxi ga yatü ga üpatacü rü yamèxmaŭcü ga
norü caxta ñu̱xmata nutawa nangucürüŭ tixĩ. Rü yexguma
namèxgu ga taxtü rü yabaixŭgu ga napata, rü woo ga na
naporaŭchiüxŭ, rü tama niwèxtaŭ, yerü meãma inapugüarü
caxta̱x ga guma ĩ.
49 —Natürü yíxema nüxŭ ĩnümarexe i chorü ore natürü tama
naxŭ̃xe i ngẽma tümamaã nüxŭ chixuxŭ, rü wüxi ga yatü ga
naxnücüétügumare üpatacürüŭ tixĩ. Rü yexguma namèxgu ga
taxtü, rü nibaixŭ ga napata, rü naporaŭchiü. Rü niwèxtaŭ ga
napata, rü yexma nayarüxo ga guma ĩ.

7

Ngechuchu rü Dumacŭ̱ã̱x ga churaragüarü ãẽ̱xgacüarü
duŭxŭxŭ narümexẽẽ
(Mt 8.5-13)

1 Rü yexguma nüxŭ nachauxgu ga duŭxŭgümaã na yadex-
axŭ ga Ngechuchu, rü Capernáũwa naxũ.
2 Rü yéma nayexma ga wüxi ga churaragüarü capitáŭ ga
Dumacŭ̱ã̱x. Rü guma capitáŭ rü nüxŭ nayexma ga wüxi ga
norü duŭxŭ ga poraãcü nüxŭ nangechaŭxŭ. Rü yema norü
duŭxŭ rü nid̲aawe, rü naturaxüchi.
3 Rü yexguma Ngechuchuxŭ naxĩnüchigagu ga guma
capitáŭ, rü Ngechuchuxŭtawa nanamugü ga ñuxre ga
Yudíugüarü ãẽ̱xgacügüerugü. Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ngẽma
Ngechuchuxŭtawa pexĩ na nüxŭ pecèèxŭgüxŭcèx rü núma
naxũ na chorü duŭxŭcèx yanataanexẽẽãxŭcèx! —ñanagürü.
4 Rü Ngechuchuxŭtawa naxĩ, rü poraãcü nüxŭ nacèèxŭgü,
rü ñanagürügü: —Name nixĩ i nüxŭ curüngŭxẽẽ ya torü
capitáŭ.
5 —Erü nüma rü guxŭ i Yudíugüxŭ nangechaŭ. Rü nümatama
nanaxütanü na naxügüãxŭcèx ga torü ngutaquẽxepataŭ —
ñanagürügü.

6 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nawe narüxũ. Natürü
yexguma marü capitáŭpataxŭ yangaicagu, rü nüma ga
capitáŭ rü Ngechuchucèx yéma nanamu ga ñuxre ga
namücügü na namaã nüxŭ yanaxugüxŭcèx ga norü ore ga
ñaxŭ: —Pa Corix, tama cuxŭ chachixewechaŭ na chopatawa
cunguxŭ erü choma rü taxuwama chame na chopatagu na
cuxücuxŭ.
7 —Rü ngẽmacèx nixĩ i tama chomatama cuxcèx chayaa̱xŭ.
Rü chanaxwèxe i curü orewaxicatama nüxŭ quixu na naxcèx
yataanexŭ tá i chorü duŭxŭ.
8 —Erü choma rü ta chorü ãẽxgacümẽxẽwa changẽxma, rü
choxmẽxwa nangẽxmagü ta i ñuxre i churaragü. Rü ngẽxguma
chanamu̱xgu i wüxi na ngextá naxũxŭcèx, rü ngema naxũ.
Rü ngẽxguma chaugüxŭtawa naxcèx changemagu i to, rü
chauxŭtawa nangu. Rü ngẽxguma chorü duŭxŭxŭ chamu̱xgu
na ṯacü na naxüxŭcèx, rü choxŭ nanaxü —ñanagürü.
9 Rü nüma ga Ngechuchu rü yexguma nüxŭ naxĩnügu ga
yema capitáŭãrü ore rü naḇaixãchiãẽ. Rü yema duŭxŭgü ga
nawe rüxĩxŭxŭ nadawenü, rü ñanagürü: —Aixcüma pemaã
nüxŭ chixu rü taxuŭma i Yudíugütanüwa nüxŭ ichayangau i
wüxi i duŭxŭ i ngẽma yatürüŭ aixcüma yaxõxŭ —ñanagürü.
10 Rü yexguma nawoegugu ga yema capitáŭmücügü ga
Ngechuchuxŭtawa namugüxŭ, rü nüxŭ inayangaugü ga
marü naxcèx na yataanexŭ ga yema capitáŭãrü duŭxŭ.

Ngechuchu ínanadaxẽẽ ga wüxi ga yutecü ngĩne

11 Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga ĩãne ga Naĩgu
ãẽganewa naxũ. Rü nawe narüxĩ ga norü ngúexŭgü, rü
muxŭma ga togü ga duŭxŭgü.
12 Rü yexguma guma ĩãneãrü ngaicamana nanguxgu, rü
tüxŭ nadau ga wüxi ga yueta ga tèxgüwa tüxŭ nangegüxe. Rü
guxema yuetaarü mamá rü tayute rü guma yucü rü guxi-
catama nixĩ ga tümane ixĩcü. Rü muxŭma ga duŭxŭgü ga
guma ĩãnecŭã̱x rü tüxŭ ínixümücügü.
13 Rü yexguma Cori ga Ngechuchu guma yucüarü mamaxŭ
dèu̱xgu, rü nüxŭ ingechaŭtümüŭ. Rü ñanagürü ngĩxŭ: —¡Tãxũ
i cuxaxuxŭ! —ñanagürü.
14 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yuetacèx nixũ, rü nüxŭ
ningõgü ga tümachiŭ. Rü yema tüxŭ ingetaŭgüxŭ rü tümamaã
inayachiãchitanü. Rü ñanagürü ga Ngechuchu tüxŭ ga guxema
yueta: —Pa Ngextü̱xücüx, ¡írüda! —ñanagürü.
15 Rü yexguma ga guxema yuchiréxe rü ítarüto, rü
itanaxügü ga na tidexaxŭ. Rü Ngechuchu rü tümaẽna tüxŭ
namu.
16 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga duŭxŭgü, rü guxŭma
namuŭẽ. Rü inanaxügüe ga Tupanaxŭ na yacuèxüŭgüxŭ.

Rü ñanagürügü: —Wüxi i Tupanaãrü orearü uruŭ i poraxŭ tatanüwa nangoxx. Rü ñanagürügü ta: —Tupana nuã naxũ na norü duŭxŭgüxŭ yanangŭxẽẽxŭcèx —ñanagürügü.

17 Rü guxŭma ga Yudéaanewa rü norü ngaicamana, rü duŭxŭgü nüxŭ nacuáchigagü ga yema Ngechuchu üxŭ.

Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ rü Ngechuchuxŭtawa nanamugü ga taxre ga norü duŭxŭgü
(Mt 11.2-19)

18 Rü Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ rü nüxŭ nacuáchiga ga guxŭma ga yema Ngechuchu üxŭ, yerü norü ngúexŭgü ga Cuáŭ rü namaã nüxŭ nixugü. Rü yemacèx ga Cuáŭ rü taxre ga norü ngúexŭgücèx naca.

19 Rü Ngechuchuxŭtawa nanamugü. Rü Cuáŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ngema pexĩ rü Ngechuchuna peca rü ñapegügü nüxŭ: “¿Cuma yiĩxŭ i Cristu i cuxŭ ítananguxẽẽxŭ, rü ẽxna to tá yixĩ i Cristu?” ñapegügü nüxŭ!

20 Rü yema yatügü ga Cuáŭ Ngechuchuxŭtawa mugüxŭ, rü Ngechuchucèx naxĩ. Rü ñanagürügü nüxŭ: —Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭ núma cuxŭtawa toxŭ namugü na cuxna tayacagüxŭcèx rü ¿aixcüma cuma quiĩxŭ i Cristu ya núma nguxchaŭcü, rü ẽxna to tá yixĩ i Cristu? —ñanagürügü.

21 Rü yexgumatama Ngechuchuxŭtawa nangugügu ga Cuáŭãrü ngúexŭgü, rü Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga muxŭma ga duŭxŭgü ga nagúxŭraŭxŭ ga daawemaã idaaweexŭ rü yema ingoxoãxŭ. Rü nayadauchigüxẽẽ ga muxŭma ga ingexetüxŭ.

22 Rü yemacèx Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —¡Pewoegu rü Cuáŭmaã nüxŭ peyarüxu i ngẽma pematama nüxŭ pedauxŭ rü nüxŭ pexĩnüẽxŭ! ¡Rü namaã nüxŭ pixu i ñuxãcü i ngẽma ingexetüxŭ rü marü nidauchigü, rü ngẽma ichixeparaxŭ rü marü inachigü, rü ngẽma chaxünea̱xgüxŭ rü marü naxcèx nitaanegü, rü ngẽma ngauchixẽgüxŭ rü marü ningoxnamachixẽgü, rü ngẽma yuexŭ rü wenaxãrü namaxẽ, rü ngẽma ingearü ngẽmaxŭãxŭmaã rü marü nüxŭ tixu i Tupanaãrü ore i mexŭ!

23 —Rü tataãẽ ya yíxema texé ya tama choxŭ rüxoxe —ñanagürü ga Ngechuchu.

24 Rü yexguma nawoeguxgu ga yema duŭxŭgü ga Cuáŭ yéma mugüxŭ, rü Ngechuchu inanaxügü ga guma Cuáŭchiga na yadexaxŭ. Rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixu, rü ñanagürü: —¿Tacü nixĩ ga pema ípeyadaugüxŭ ga dauxchitawa ga taxúema íxãpataxŭwa? ¿Éxna wüxi ga yatü ga turaxŭ ga ñoma dexne ga buanecü yaxĩãxtanücüüxẽẽcürüŭ ixĩxŭ nixĩ ga ípeyadaugüxŭ?

25 —Rü ẽxna tama guma ípeyadaugügu, ¿rü ṯacü nixĩ ga
ípeyadaugüxŭ? ¿Ẽxna wüxi ga yatü ga poraãcü nügü ngèxãẽcü
ípeyadaugü? Pema nüxŭ pecuèx i ngẽma poraãcü nügü
ngèxãẽgüxŭ rü ãẽxgacügü ya tacügüpatawa nangẽxmagü, rü
taxucèxma dauxchitawa nangẽxmagü.

26 —¿Ṯacü ẽxna nixĩ ga ípeyadaugüxŭ? ¿Ẽxna wüxi ga Tu-
panaãrü orearü uruŭ? Ngẽmáãcü aixcümа yema nixĩ ga
ípeyadaugüxŭ. Rü pemaã nüxŭ chixu rü Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭ
rü tama wüxi i ngẽxŭrüüxŭ i Tupanaãrü orearü uruŭ nixĩ.

27 —Rü Cuáŭchiga nixĩ ga naxümatüxŭ ga yema Tupanaãrü
ore ga ñaxŭ:
“Cupẽxegu chayamu i chorü orearü ngeruŭ na cuxcèx
namexẽẽãxŭcèx i duŭxŭgüarü maxŭ”,
ñaxŭ.

28 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü guxŭ i duŭxŭgütanüwa rü natax-
uma i Tupanaãrü orearü uruŭ i Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭãrü yex-
era. Natürü yíxema Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa wixwexüchi üxe,
rü Cuáŭãrü yexera tixĩ —ñanagürü.

29 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü woo yema yatügü ga Dumaãrü
ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ ideetanüxŭ, rü nüxŭ naxĩnüẽ ga yema
Ngechuchuarü ore rü ñu̱xũchi Tupanaxŭ nicuèxüŭgü yerü
nüxŭ nicuèxãchitanü na aixcümа mecü yiĩxŭ ga Tupana. Rü
yema nixĩ ga duŭxŭgü ga ŭpaacü Cuáŭ íbaiŭxẽẽxŭ.

30 Natürü yema Parichéugü rü yema ngúexẽẽruŭgü ga
Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü tama nanaxwèxegü
ga Cuáŭ na ínabaiŭxẽẽxŭ. Rü yemaãcü nüxŭ naxoe ga yema
mexŭ ga Tupana naxcèx üxchaŭxŭ.

31 Rü nümа ga Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Ṯacügu
tá chanangu i ñomaŭcüü maxẽxŭ i duŭxŭgü? ¿Rü
nanaṯacüraŭgü?

32 —Rü ñaã duŭxŭgü rü taxuxŭmaãma nataãẽgü ngẽxgumarüŭ
i ngema buxŭgü i ĩã̄xtüwa rütogüxŭ, rü íxĩnücèxwèxegüxŭ, rü
tagaãcü namücügüxŭ ñagüxŭ:

“Marü wowerumaã pexcèx tapaxetagü natürü tama
ípixŭãchitanüxŭ. Rü marü ngechaŭxŭ i wiyaegu pexcèx
tawiyaegü natürü tama pexauxe”, ñagüxŭ. Rü ngẽma
buxŭgürüŭ taxuxŭmaãma nataãẽgü i ñomaŭcüü i duŭxŭgü.

33 —Yerü ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ rü núma naxũ, rü tama pãũ
nangõx rü tama binu nayaxaxü. Rü yexguma ga pema rü:
“Nangoxȭx” ñaperügü nüxŭ.

34 —Rü ñu̱xũchi núma chaxũ i choma ya Tupana Nane na
duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü õna changõx rü binu chayaxaxü. Rü
ngẽxguma i pema rü ñaperügügü choxŭ:

“Choma rü chataanüxŭchi rü changãxwèxe, rü pecaduã̄
x-güxŭ i duŭxŭgümaã chaxãmücü, rü yatügü i Dumaãrü

ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ ideetanüxŭmaã chaxãmücü”, ñaperügügü choxŭ.

35 —Natürü Tupanaãrü cuèx rü meãma nangox tümawa ya yíxema aixcüma nawe rüxĩxẽ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Chimáũ ga Parichéupatawa nayexma

36 Rü wüxi ga Parichéu rü Ngechuchuna naxu na napatawa nachibüxŭcèx. Rü yéma naxũ ga Ngechuchu rü yema Parichéuarü mechawa nayarüto.

37 Rü wüxi ga ngecü ga chixri maŭxcü ga guma ĩanecüãx, rü yexguma nüxŭ nacuáchigagu na Parichéupatawa tá na nachibüxŭ ga Ngechuchu, rü yéma ixũ. Rü yéma inange ga wüxi ga pumara ga yixixŭ ga wüxi ga butiya ga nutanaxcèxmaã ãxchiŭxŭ.

38 Rü naxauxãcüma Ngechuchucutüxŭtawa iyarütoxõchi. Rü ngĩxgüxŭxẽtümaã iyawaicutüxẽẽ. Rü ngĩyaemaã íinapicutü, rü inachuxcutü. Rü ñuxũchi yema pumaramaã inachacutü.

39 Rü yexguma yemaxŭ nadèuxgu ga yema Parichéu ga Ngechuchuna uxŭ, rü naãẽwa nagu narüxĩnü rü nügümaãtama ñanagürü: —Ngẽxguma chi ñaã Ngechuchu rü aixcüma wüxi i Tupanaãrü orearü uruŭ yixĩgu, rü nüxŭ chi nacuèx na tacü yiĩxŭ i ñaã ngexŭ i nüxŭ ingõgüxŭ rü ñuxãcü na namaxŭxŭ rü poraãcü na napecaduãxŭ —ñanagürü ga naãẽwa.

40 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama rü Parichéuxŭ ñanagürü: —Pa Chimáũx, choxŭ nangẽxma i wüxi i ore i cumaã nüxŭ chixuxchaŭxŭ —ñanagürü. Rü nüma ga Parichéu rü Ngechuchuxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —¡Ẽcü, chomaã nüxŭ ixu, Pa Ngúexẽẽruŭx! —ñanagürü.

41 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Taxre ga yatügü rü wüxi ga corixŭtawa nanangetanü. Rü wüxi nanangetanü ga 500 tachinü ga dĩẽru rü to nanangetanü ga 50 tachinü.

42 —Natürü yema taxre rü taxuacü nanaxütanü ga norü ngetanü. Rü yemacèx düxwa yema norü cori rü nüxŭ nüxŭ narüngŭma ga yema nüxŭ na nangetanügüãxŭ. Rü ñuxmax, Pa Chimáũx, rü ¡chomaã nüxŭ ixu! rü ¿ngẽxŭrüüxŭ ga yema taxre ga yatügü rü yexeraãcü norü corixŭ nangechaŭ? —ñanagürü.

43 Rü Ngechuchuxŭ nangãxŭ ga Chimáũ, rü ñanagürü: —Chauxcèx ga yema yexeraãcü nüxŭ nangetanüxŭ nixĩ ga yexeraãcü norü corixŭ ngechaŭxŭ —ñanagürü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽmáãcü aixcüma nüma nixĩ —ñanagürü.

44 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ngĩxŭ nadawenü ga yema ngecü, rü ñanagürü Chimáũxŭ: —¿Ngĩxŭ cudauxŭ i ñaã ngecü? Rü cupatagu chaxücu i chomax, Pa Chimáũx, natürü tama dexá choxnata cuxã chorü yauxcutüruŭ. Natürü ñaã ngecü rü

ngĩxgüxŭxetümaã choxŭ iyawaicutüxẽẽ, rü ngĩyaemaã choxŭ
íipicutü.
45 —Cuma rü tama choxŭ cuchuxu i noxri choxŭ
curümoxẽgu, natürü ngĩma i ñaã ngecü rü noxri núma
changuxgumama rü choxŭ iyachuxcutüchigü.
46 —Cuma rü tama pumaramaã choxŭ cuchaeruxüra,
natürü ngĩma i ñaã ngecü rü chaucutügu inaba i pumara.
47 —Rü ngẽmacèx woo namu i ngĩrü pecadugü natürü Tu-
pana ngĩxŭ nüxŭ nangechaŭ i guxŭma, erü ngĩma rü aixcüma
choxŭ ingechaŭ. Natürü yíxema tama aixcüma ngechaŭcèx
íyaa̱axe, rü tama poraãcü Tupanaxŭ tangechaŭ —ñanagürü.
48 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema ngecüxŭ ñanagürü: —
Curü pecadugü rü marü cuxŭ nüxŭ changechaŭ —ñanagürü.
49 Rü yema togü ga nüxna naxugüxŭ ga yéma
Ngechuchumaã mechawa yexmagüxŭ, rü inanaxügü ga
nügümücügümaãchigü na yadexagüxŭ. Rü ñanagürügü: —
¿Ta̱cü nixĩ i ñaã yatü, ecèx ngẽmaãcü duŭxŭgüaxŭ pecaduxŭ
nangechaŭxŭ? —ñanagürügü.
50 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ ga yema ngecü:
—Marü cuxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ, erü choxŭ
cuyaxõ. ¡Ñu̱xma rü taãẽãcüma cuchiŭwa naxũ! —ñanagürü.

8

Ngexŭgü ga Ngechuchuxŭ rüngŭxẽẽgüxŭ

1 Rü yemawena ga Ngechuchu rü Garirée̱aneãrü ĩãnegügu
nixũãgüchigü. Rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixuchigü ga Tupanaãrü
ore na ñuxãcü ã̱ẽxgacü yiĩxŭ ya Tupana. Rü ínayaxümücügü ga
yema 12 ga ngúexŭgü ga marü nadexŭ.
2 Rü yexgumarüŭ ta íiyaxümücügü ga ñuxre ga ngecügü
ga ŭpaacü ngoxogü ngĩwa ínawoxŭcü rü ngĩrü d̲aaweewa
ngĩxŭ nameẽxẽẽcü. Rü yematanüwa iyexma ga María ga
Magadácu̱ã̱xmaã ngĩxŭ naxugücü ga ŭpaacü Ngechuchu 7 ga
ngoxo ngĩwa ínawoxŭcü.
3 Rü yéma iyexma ta ga Cuána ga Cuchu naxmèx. Rü Cuchu
nixĩ ga wüxi ga ã̱ẽxgacü ga Erodeaxŭ puracüxŭ. Rü yéma
nayexmagü ta ga Chuchana rü mucüma ga náĩgü ga ngecügü
ga ngĩrü dĩẽrumaã Ngechuchuxŭ rüngŭxẽẽgücü.

Ore ga toecügu ixuxŭ
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

4 Rü muxŭma ga yema ĩãnegücu̱ã̱x ga duŭxŭgü,
rü Ngechuchuxŭtawa ínayadaugü. Rü yexguma yéma
nangutaquẽxegügu ga muxŭma ga duŭxŭgü, rü Ngechuchu
namaã nüxŭ nixu ga wüxi ga ore ga cuèxruŭ, rü ñanagürü
nüxŭ:

5 —Wüxi ga yatü ga toecü rü trigumaã nanagüane. Rü
yexguma trigumaã nagüaneãgu rü ñuxre ga trigu, rü namagu
nayi. Rü duŭxŭgü nawa nangagüxŭ, rü werigü rü nanawecu.
6 —Rü náĩgü ga trigu rü nutatanügu nayi. Rü yexguma
naxügügu ga guma trigu, rü nipagü rü nayuemare, yerü
nataxuma ga norü waianexŭ.
7 —Rü náĩgü ga trigu rü tuxunecügu nayi. Natürü yexguma
nayaegu ga tuxugü rü guma triguxŭ inawocu rü nanadai.
8 —Natürü náĩgü ga trigu rü mexŭ ga waixŭmügu nayi. Rü
yemacèx ga yexguma nayaegu rü muxŭma ga trigu nawa
ínanguxuchi. Rü wüxipü̱xü ga triguwa ínanguxuchi ga 100 pü̱xü
ga trigu —ñanagürü. Rü yemawena rü Ngechuchu tagaãcü
ñanagürü nüxŭ ga duŭxŭgü: —Rü yíxema ãchi̱xẽgüxe, rü ¡naga
taxĩnüẽ i ngẽma ore! —ñanagürü.

Ṯacüchiga nixĩ ga yema ore ga cuèxruŭgügu ixuxŭ
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

9 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü nüxna nacagüe na
ṯacüchiga yiĩxŭ ga yema ore ga yatü ga toecügu ixuxŭ.
10 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Tupana rü pexŭ
nüxŭ nacuèxẽẽ i ngẽma ẽxŭguxŭ i taxuŭma i togü nüxŭ
cuáxŭ i ñuxãcü ãẽxgacü na yiĩxŭ i nümax. Natürü togücèx
rü cuèxruŭgu chayaxúãcüma namaã nüxŭ chixu i ore.
Rü ngexguma woo nüxŭ nadaugügu rü ñoma tama nüxŭ
nadaugüxŭrüŭ nixĩgü, rü woo nüxŭ naxĩnüẽgu rü ñoma tama
nüxŭ naxĩnüẽxŭrüŭ nixĩgü —ñanagürü.

Ngechuchu rü meã nanango̱xẽẽ ga yema ore ga toecüchigagu yaxuxŭ
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

11 Rü Ngechuchu rü ñanagürü: —Ngẽma ore i toecüchigagu
pemaã chixuxŭ rü ñaãchiga nixĩ. Rü ngẽma trigupü̱xü rü
Tupanaãrü orechiga nixĩ.
12 —Rü guma trigu ga namagu y̱ixŭnerüŭ nixĩ i duŭxŭgü i
ngẽma orexŭ ĩnüẽxŭ. Natürü Chataná rü ngẽma duŭxŭgüxŭ
nüxŭ inayarüngümaẽxẽẽ i ngẽma ore, na tama yaxõgüãxŭcèx
rü tama nayauxgüãxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ.
13 —Rü guma trigu ga nutatanügu y̱ixŭne, rü ngẽma nixĩ
i duŭxŭgü i nüxŭ ĩnüẽxŭ i Tupanaãrü ore rü taãẽãcüma
yaxõgüxŭ. Natürü tama aixcüma nanayauxgü i ngẽma ore,
erü paxaãchi nayaxõgü, rü yixcüra guxchaxŭ nüxŭ üpetügu, rü
nüxŭ narüxoe i ngẽma ore.
14 —Rü guma trigu ga tuxunecügu y̱ixŭne, rü ngẽma nixĩ i
duŭxŭgü i Tupanaãrü orexŭ ĩnüẽxŭ rü yaxõgüxŭ natürü ñoma
i naãneãrü ngẽmaxŭcèx oegaãẽgüxŭ, rü norü ngẽmaxŭguama

rüxĩnüẽxũ rü tama nüxũ rüxoechaũxũ i norü ngúchaũgü. Rü ngẽmagagu düxwa tama Tupanacèx namaxẽ.
15 —Natürü guma trigu ga mexũ ga waixũmügu yixũne, rü ngẽma nixĩ i duũxũgü i aixcüma taãẽãcüma nayauxgüxũ i Tupanaãrü ore, rü naga ĩnüẽxũ, rü meã naxcèx maxẽxũ. Rü ngẽma nixĩ i duũxũgü i aixcüma Tupanawe rüxĩxũ rü naxügüxũ i ngẽma nüma nanaxwèxexũ.

Cuèxruxũ ga omügu ixuxũ
(Mr 4.21-25)

16 —Taxúema wüxi i omüwa tanangixichi na tanatüxpechitaxũcèx rü ẽxna tümaãrü pechicatüũgu tayaxücuchixũcèx. Natürü ngóxũgu tanaxũ na tüxũ nabaxixũcèx ya yíxema ngexma chocuxe.
17 —Rü ngẽxgumarüũ ta i guxũma i ṯacü i cúãcüma ixüxũ rü yixcüra rü duũxũgü tá nüxũ nacuèxgüama. Rü guxũma i ngẽma ñṵxma duũxũgücèx ẽxũguxũ rü tá nango̱xoma.
18 —¡Meã iperüxĩnüẽ i ñṵxmax! Erü texé ya naga ĩnüxẽ i ngẽma ore i mexũ, rü Tupana tá yexeraãcü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ. Natürü yíxema tama naga ĩnüxẽ, rü yexeraãcü tá tüxna nanayaxu i ngẽma íraxũ i tümaãrü cuèx i noxri tüxũ ngẽxmachiréxũ —ñanagürü.

Ngechuchuarü mamá rü naẽneẽgüchiga
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Rü naẽ ga Ngechuchu rü naẽneẽgü, rü yema Ngechuchu íyexmaxũwa tangugü. Natürü taxuacü naxũtawaxüchi tangugü, yerü namuxũchi ga duũxũgü.
20 Rü wüxi ga duũxũ Ngechuchumaã nüxũ nixu, rü ñanagürü: —Yéa düxétüwa tangẽxma ya cue rü cueneẽgü, rü cuxũ tadaugüchaũ —ñanagürü.
21 Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga duũxũgü: —Rü yíxema nüxũ ínũexe i Tupanaãrü ore rü nagu maxexe rü yíxema tixĩ ya chaue rü chaueneẽgü ixĩgüxe —ñanagürü.

Ngechuchu rü buanecüxũ rü yuapexũ ínayachaxãchixẽẽ
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Rü wüxi ga ngunexũgu ga Ngechuchu rü norü ngúexũgümaã wüxi ga nguegu nichoũ. Rü ñanagürü nüxũ: —¡Ngĩxã daa naxtaxaarü tocutüwa taxĩ! —ñanagürü. Rü inaxĩãchi.
23 Rü yexguma yaxãũyane rü nipechigü ga Ngechuchu. Rü ngürüãchi yexma nüxũ naxü ga wüxi ga tacü ga buanecü. Rü guma nguewa rü niyauxcuchichigü ga dexá. Rü düxwa inayangutaũgüchaũ.

24 Rü yemacèx nüma ga norü ngúexũgü rü Ngechuchuxũ
nacagü ga na ínadaxũcèx. Rü ñanagürügü nüxũ: —Pa
Ngúexẽẽruũx, ngẽmama itabaxũgü —ñanagürügü. Rü yexguma
ga Ngechuchu rü ínarüda, rü buanecüxũ rü yuapexũ nanga.
Rü ínayachaxãchi ga buanecü, rü inayarüxo ga yuape, rü
ínachaxanemare.
25 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga
norü ngúexũgü: —¿Ṯacü pexũ naxüpetü ecèx tama
meã peyaxõgüxũ? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü
nabaixãchiãẽgü. Rü nügümücügüna nicachigü, rü ñanagürügü:
—¿Ṯacü ẽxna nixĩ i ñaã yatü rü ngẽmacèx èixrücü ya buanecü
rü yuape rü naga naxĩnüẽxũ? —ñanagürügü.

Yatü ga Gadáracũã̄x ga ngoxogü nawa yexmagüxũ
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Rü düxwa naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadáraarü
naãnewa. Rü yema naane rü Gariréaaneãrü toxmèxtawa
nayexma.
27 Rü yexguma marü nguewa ínaxüegu, ga Ngechuchu, rü
naxcèx nixũ ga wüxi ga yatü ga guma ĩãnecũã̄x ga mucü ga
taunecü ngoxogü nawa yexmagücü. Rü guxũguma nangex-
chiruecha. Rü tama ĩwa nayexma, yerü duũxẽchíquẽxetanügu
nayarüxauxchigünexũ.
28 Rü yexguma Ngechuchuxũ nadèuxgu, rü napẽxegu nay-
acaxãpũxü. Rü aita naxüãcüma ñanagürü: —¿Ṯüxcüũ nuã
choxũ cuyachixewe, Pa Ngechuchux, Pa Tupana ya Tacüxüchi
Nanex? Rü cuxũ chacèèxũ na tama ngúxũ choxũ quingexẽẽxũ
—ñanagürü.
29 Rü yema ñanagürü yerü Ngechuchu marü nanamu ga
yema ngoxogü na ínachoxũxũcèx. Rü muẽxpũxcüna rü guma
yatüxũ naxãũãẽxẽẽxũ ga yema ngoxogü. Rü duũxũgü rü
cadenamaã nayanèĩxchacüügüxũ rü nayanèĩxparagüxũ na
taxuwama naxũxũcèx. Natürü nüma rü nagu nacaugüama
ga cadenagü. Rü yema ngoxogü rü dauxchitawa ga taxúema
íxãpataxũwa nanagagü.
30 Rü Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü: —¿Ṯacü nixĩ i
cuéga? —ñanagürü. Rü nüma rü Ngechuchuxũ nangãxũ, rü
ñanagürü: —Muxũchixũ nixĩ i chauéga —ñanagürü. Rü yema
ñanagürü yerü namuxũchi ga yema ngoxogü ga guma yatügu
chocuxũ.
31 Rü yema ngoxogü rü Ngechuchuna nacagü ga tama
ngẽma poxcuchica i ãxmaxũ i taguma iyacuáxũgu na na-
wocuãxũcèx.
32 Rü guma mèxpũneãrü tuãchiwa nayexmagü ga muxũma
ga cuchigü ga yéma chibüexũ. Rü yemacèx ga yema ngox-
ogü rü Ngechuchuxũ nacèèxũgü na yema cuchigügu naya-
chocuxũcèx. Rü Ngechuchu rü: —Ngũ —ñanagürü.

33 Rü yexguma ga yema ngoxogü rü guma yatüwa ínachoxŭ
rü yema cuchigügu nayachocu. Rü guxŭma ga yema cuchigü
rü inaxŭãchi, rü naxtaacutüarü mèxpŭxŭwa nayarüyuxgü, rü
yexma nayi.
34 Rü yexguma yema cuchigüarü dauruŭgü nüxŭ daugügu
ga yema ngupetüxŭ, rü naḇaixãchiãẽgü rü ínibuxmü. Rü
ĩãnewa nüxŭ nayarüxugüe, rü yema ĩãneãrü ngaicamana
ipeagüxŭ ga duŭxŭgütanüwa rü ta nüxŭ nayarüxugügü.
35 Rü ga duŭxŭgü rü ínayadaugü ga yema ngupetüxŭ.
Rü yexguma Ngechuchuxŭtawa nangugügu, rü yéma nüxŭ
nadaugü ga guma yatü ga ngoxoã̱xchirécü. Rü Ngechuchu-
cutüxŭtawa narüto, rü marü tama naxãũãẽ. Rü namuŭẽ ga
duŭxŭgü.
36 Rü yema duŭxŭgü ga nüxŭ daugüxŭ ga yema ngu-
petüxŭ, rü yema íyadaugüxŭmaã nüxŭ nixugügü ga ñuxãcü
Ngechuchu na namexẽẽxŭ ga guma yatü ga ngoxoã̱xchirécü.
37 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu, rü guxŭma ga yema
Gadáraanecŭã̱x ga duŭxŭgü, rü Ngechuchuxŭ nacèèxŭgü na
ínaxũxũxŭcèx ga yema naãnewa, yerü poraãcü namuŭẽ. Rü
yemacèx ga Ngechuchu rü nguegu nixüe, rü inaxũãchi.
38 Rü guma yatü ga ngoxoã̱xchirécü rü Ngechuchuxŭ
nacèèxŭ ga nawe na naxũxŭcèx. Natürü ga Ngechuchu rü
nanamu ga yexma na naxãũxŭcèx, rü ñanagürü nüxŭ:
39 —¡Cuchiŭwa naxũ, rü duŭxŭgümaã nüxŭ yarüxu ga t̲acü
cuxcèx na naxüxŭ ga Tupana! —ñanagürü. Rü ínixũ ga guma
yatü, rü guxŭma ga yema ĩãnecŭã̱x ga duŭxŭgümaã nüxŭ
nayarüxu ga t̲acü naxcèx na naxüxŭ ga Ngechuchu.

Yáiruxacüchiga rü yema nge ga Ngechuchuchirugu ingõgücüchiga
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40 Rü yexguma Ngechuchu wenaxãrü taegugu ga naxtax-
aarü tocutüwa, rü duŭxŭgü rü taãẽãcüma nanayauxgü, yerü
guxŭma ínananguxẽẽgü.
41 Rü yéma Ngechuchuxŭtawa nangu ga wüxi ga
yatü ga Yáiru ga naẹ̱ga. Rü nüma ga Yáiru rü wüxi ga
ngutaquẽxepataŭãrü ã̱ẹ̱xgacü nixĩ. Rü Ngechuchupẽxegu
nayacaxãpü̱xü rü nüxŭ nacèèxŭ ga napatawa na naxũxŭcèx.
42 Yerü nüxŭ iyexma ga wüxi ga naxãcü ga ngĩgümaã
wüxicacü, rü iyaḏaawe, rü ituraxüchi. Rü ngĩma rü maneca 12
ga taunecü ngĩxŭ nayexma. Rü yexguma Yáirupatawa naxũxgu
ga Ngechuchu, rü muxũchixŭ ga duŭxŭgü nawe narüxĩ, rü
düxwa ínayaxũxtügü.
43 Rü yema duŭxŭgütanüwa iyexma ga wüxi ga ngecü ga
12 ga taunecü ãgüechacü. Rü yemamaã iyaḏaaweecha. Rü

duturugüxŭtagu ngĩxŭ iguxẽẽ ga guxcü ga ngĩrü dĩẽru, natürü
taxúema ga texé ngĩxcèx tayataanexẽẽega.
44 Rü yema ngecü ga Ngechuchuweama ne ixŭ, rü naxpech-
inüchirugu iyangõgü. Rü yexgumatama ínayachaxãchi ga na
naxãgüxŭ.
45 Rü yexguma ga Ngechuchu rü duŭxŭgüna naca, rü
ñanagürü: —¿Texé tixĩ ya choxŭ ingõgüxe? —ñanagürü.
Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü: —Taxúema —ñanagürügü. Rü
yexguma ga Pedru rü namücügü rü ñanagürügü: —Pa
Ngúexẽẽruŭx, cuma nüxŭ cudau i ñuxre i duŭxŭgü ngema
cuxŭ na nayaxũxtügüxŭ, rü ngẽxguma rü ta:

"¿Texé ya choxŭ ingõgüxe?" ñacuxŭ —ñanagürügü.
46 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Ngẽmáãcü wüxie
choxŭ tingõgü, erü nüxŭ chicuèxãchi na chorü poramaã tüxŭ
na charümexẽẽxŭ —ñanagürü.
47 Rü yexguma nangoxomagu ga na nüxŭ nacuèxamaxŭ ga
Ngechuchu ga yema nüxŭ na yangõgüxŭ, rü yaduruxãcüma
naxŭtawa ixũ ga yema ngecü. Rü napẽxegu iyacaxãpüxü.
Rü guxŭ ga duŭxŭgüpẽxewa namaã nüxŭ iyaxu ga tacücèx
nüxŭ na yangõgüxŭ, rü ñuxãcü yexgumatama ngĩxcèx na
yataanexŭ.
48 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa
Chauxacüx, cuxcèx nitaane, erü cuyaxõ. ¡Rü ñuxma rü
taãẽãcüma íixũ! —ñanagürü.
49 Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü yéma nangu
ga wüxi ga duŭxŭ ga ngutaquẽxepataŭãrü ãexgacü ga
Yáirupatawa ne ũxŭ. Rü ñanagürü Yáiruxŭ: —Cuxacü rü
marü iyu. ¡Rü tãxũ i cuyachixewechigüxŭ ya Ngúexẽẽruŭ!
—ñanagürü.
50 Natürü yexguma yema orexŭ naxĩnügu ga Ngechuchu,
rü ñanagürü Yáiruxŭ: —¡Tãxũ i cuyanguãẽxŭ! Erü ngẽxguma
cuyaxõxgu rü cuxacü rü tá wena imaxŭ —ñanagürü.
51 Rü yexguma Yáirupatawa nangugügu, rü Ngechuchu naya-
chocuxẽẽ ga Pedru rü Chaŭtiágu rü Cuáŭ rü ngĩnatü rü ngĩẽ ga
yema bucü ga yuxcü. Natürü tama nanaxwèxe na togü yexma
chocuxŭ.
52 Rü guxŭma ga duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü naxauxe
rü ngĩxcèx nangechaŭgü. Natürü Ngechuchu rü ñanagürü
nüxŭ: —¡Tãxũ i pexauxexŭ! Erü ngẽma bucü rü tama nixĩ i
nayuxŭ. Rü ipemare —ñanagürü.
53 Natürü ga yema duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭ nacugüeama,
yerü ngĩxŭ nadaugü rü aixcüma marü iyu.
54 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ngĩxmẽxgu nayayauxãchi,
rü tagaãcü ñanagürü: —Pa Bucüx, ¡írüda! —ñanagürü.
55 Rü yexguma ga ngĩma rü wena imaxŭ, rü yexgumatama

íirüda. Rü Ngechuchu rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixu na ngĩxŭ
naxüwemügüxŭcèx.
56 Rü ngĩnatü rü ngĩẽ ga yema bucü, rü poraãcü
taḇaixãchiãẽgü. Natürü Ngechuchu rü tüxŭ namu na
taxúemaãma nüxŭ na tixuxŭcèx ga yema ngupetüxŭ.

9

*Ngechuchu norü ngúexŭgüxŭ namu na nüxŭ yanax-
ugüexŭcèx ga Tupanaarü ore*
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

1 Rü Ngechuchu rü nanangutaquẽxexẽẽ ga yema 12 ga
norü ngúexŭgü. Rü pora nüxna naxã rü nüxna naxãga
na ínawoxŭãxŭcèx ga nagúxŭraŭxŭ ga ngoxogü, rü na
nameẽxẽẽãxŭcèx ga duŭxŭgü ga iḏaaweexŭ.
2 Rü nayamugü na duŭxŭgümaã nüxŭ yaxugüexŭcèx ga
ore ga mexŭ na ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxŭ ya Tupana, rü na
nameẽxẽẽãxŭcèx ga duŭxŭgü ga iḏaaweexŭ.
3 Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Rü taxuxŭtáma ípinge i perü na-
mawaŭ, rü bai ya perü caxŭchigüxŭ ya naĩxmenèxã, rü bai i
perü choca, rü bai i perü pãũ, rü bai i perü dĩẽru. Rü wüxitama
i perü daxũ ípinge, rü tama i taxre!
4 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩãnewa pengugügu, ¡rü wüxi ya
ĩpatagutama perücho rü ñu̱xmata ipexĩãchi nawa ya yima ĩãne!
5 —Rü ngextá tama pexŭ ínayauxgüxŭwa, ¡rü ípechoxŭ nawa
ya yima ĩãne! Rü ngẽxguma ngẽma ipexĩãchigu ¡rü ipepagücutü
i perü üxaxŭcutü na ngẽmawa nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na chix-
exŭ naxügüxŭ i ngẽma duŭxŭgü! —ñanagürü.
6 Rü inaxĩãchi, rü guxŭma ga ĩãnexãcügüwa naxĩ. Rü nüxŭ
nixugüetanü ga Tupanaãrü ore ga mexŭ. Rü guxŭwama
nanameẽxẽẽtanü ga duŭxŭgü ga iḏaaweexŭ.

Eróde rü tama nüxŭ nacuèxéga na texe yixĩxŭ ga Ngechuchu
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

7 Rü Gariréaaneãrü ãẽxgacü ga Erode, rü nüxŭ nacuáchiga
ga guxŭma ga yema Ngechuchu üxŭ. Rü poraãcü nagu
narüxĩnü rü naxoegaãẽ ga Erode, yerü nümaxŭ ga duŭxŭgü
rü ñanagürügü: —Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭ nixĩ ya yima, rü marü
wena namaxŭ —ñanagürügü.
8 Natürü togü rü ñanagürügü: —Nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü
orearü uruŭ ga Ería nixĩ, rü wena nangox —ñanagürügü.
Rü togü rü ñanagürügü: —Bexmana náĩ ga nuxcümaŭcü ga
Tupanaãrü orearü uruŭ nixĩ, rü wena namaxŭ —ñanagürügü.
9 Natürü Erode rü ñanagürü: —Chomatama chanamu ga
churaragü na Cuáŭxŭ yadaenaxãgüxŭcèx. ¿Rü ṯacü ẽxna

nixĩ i ngẽma yatü i duŭxŭgü ngẽmaãcü poraãcü nüxŭ ixuchi-
gagüechaxŭ? —ñanagürü. Rü Erode rü nüxŭ nangúchxŭxŭchi
na ñuxãcü Ngechuchuxŭ na nadauxŭ.

Ngechuchu rü nanachibüexẽẽ ga 5000 ga yatügü
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Cu 6.1-14)

10 Rü yexguma nawoeguxgu ga yema Ngechuchuarü
ngúexŭgü ga yamugüxŭ, rü Ngechuchumaã nüxŭ nixugüe
ga yema naxügüxŭ. Rü nüma ga Ngechuchu rü yema norü
ngúexŭgümaã nixũgachi, rü Bechaídaarü ĩãnewa namaã naxũ.
11 Natürü yexguma duŭxŭgü nüxŭ cuèxgügu ga ngextá na
nayexmaxŭ, rü Ngechuchuwe narüxĩ. Rü Ngechuchu rü
meãma yema duŭxŭgüxŭ nayaxu, rü namaã nüxŭ nixu na
ñuxãcü ãẽxgacü yiĩxŭ ya Tupana. Rü nanameẽxẽẽ ga yema
duŭxŭgü ga iḏaaweexŭ.
12 Rü yexguma marü nayáuanegu, rü Ngechuchucèx naxĩ
ga yema 12 ga ngúexŭgü ga yamugüxŭ. Rü ñanagürügü
nüxŭ: —¡Íyamugü i ñaã duŭxŭgü na ĩãnexãcügü rü ĩpatagü
ya ngaicamana ngẽxmagünewa na naxĩxŭcèx, rü ngẽxma na
napegüxŭcèx rü norü õnatèèx yataxegüxŭcèx! Erü nuã
íingẽxmagüxŭwa rü nataxuma i ṯacü rü õna —ñanagürügü.
13 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Pematama pe-
naxüwemü! —ñanagürü. Rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —
Wüximẽẽxpṻx i pãũ rü taxre i choxnixĩcatama toxŭ nangẽxma.
¿Rü ẽxna cunaxwèxe na naxcèx tayataxegüxŭ i õna naxcèx i
guxŭma i ñaã duŭxŭgü? —ñanagürügü.
14 Rü 5000 ga yatügü nixĩ ga yema yéma yexmagüxŭ. Natürü
Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —¡Ẽcü
ípenatogüxẽẽx rü 50 chigü i wüxi tücumüwachigü! —ñanagürü.
15 Rü yemaãcü nanaxügü ga norü ngúexŭgü. Rü
ínanatogüxẽẽ ga guxŭma ga duŭxŭgü.
16 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema
wüximẽẽxpṻx ga pãũ rü yema taxre ga choxni. Rü
daxũgu nadawenüãcüma Tupanana moxẽ naxã, rü ñṻxũchi
inanabücu ga yema pãũ rü choxni. Rü norü ngúexŭgüna
nanaxã na nüxŭ yanuãxŭcèx ga yema duŭxŭgü.
17 Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü meãma nachibüe. Rü
yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga
yema pãũ rü choxnichipẽxegü ga iyaxügüxŭ.

Pedru nanango̱xẽẽ na Cristu na yiĩxŭ ga Ngechuchu
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Rü wüxi ga ngunexŭ rü Ngechuchu norü ngúexŭgümaã
noxrüwama yayumüxẽgu, rü nüma rü norü ngúexŭgüna naca,
rü ñanagürü: —¿Ñuxũ ñaxŭ i duŭxŭgü i chauchiga i choma na
texé chiĩxŭ? —ñanagürü.

19 Rü norü ngúexŭgü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Nangẽxma i duŭxŭgü rü:

“Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭ quixĩ”, ñagüxŭ, rü togü rü:

“Ería quixĩ”, ñagüxŭ, rü togü rü:

“Wüxi ga nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ i wena maxŭcü quixĩ”, ñagüxŭ —ñanagürügü.

20 Rü yexguma Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü: —¿Rü pema i ñuxũ ñapegüxŭ choxŭ na texé chiĩxŭ? —ñanagürü. Rü Pedru nanangãxŭ rü ñanagürü: —Cuma nixĩ i Cristu i Tupana Nane —ñanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Rü Ngechuchu rü nayaxucu̱xẽgü ga norü ngúexŭgü na taxúemaãma nüxŭ yaxugüexŭcèx ga nüma rü Cristu na yĩĩxŭ.

22 Rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —Choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü poraãcü ngúxŭ tá chinge. Rü choxŭ tá naxoo̱xgü i Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü, rü paigüarü ãẽxgacügü, rü ngẽma ngúexẽẽruŭgü i Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ. Rü tá choxŭ nimèxgü, natürü tomaẽxpü̱x i ngunexŭgu rü wena táxarü chamaxŭ —ñanagürü.

23 Rü yixcama rü guxŭma ga norü ngúexŭgüxŭ ñanagürü: —Rü ngẽxguma texé chowe rüxũxchaŭgu, ¡ẽcü nüxŭ tarüxo i tümaãrü ngúchaŭ, rü namaã tapora i ngẽma guxchaxŭgü i tümacèx ínguxŭ i ñoma curuchawa tipotaxŭrüŭ tüxŭ ixĩxẽẽxŭ, rü ngẽmaẽtüwa chowe tarüxũãma!

24 —Erü yíxema tügü maxẽchaxẽẽchaŭxẽ rü tá tayu, natürü yíxema chauxcèx yuxe rü aixcüma tá tüxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.

25 ¿Rü ẽacüwa i nüxŭ namexŭ ya wüxi ya yatü ega nayauxãgu i guxŭma i ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭgü, natürü iyanatauxẽẽãgu i norü maxŭ?

26 —Rü ngẽxguma texé chauxcèx ãnegu rü naxcèx taxãnegu i chorü ore, rü choma i Tupana Nane i duŭxŭxŭ na chiĩxŭ rü tá ta tümacèx chaxãne i ngẽxguma ãẽxgacü chixĩãcüma núma chaxũxgu. Rü ngẽxguma wenaxãrü núma chaxũxgu rü Chaunatü ya Tupanarüŭ tá chapora, rü daxũcŭ̱ã̱x i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i üünegüxŭrüŭ tá chamexẽchi.

27 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ñuxre i duŭxŭgü i nuã ngẽxmagüxŭ rü tá nüxŭ nadaugü na ñuxãcü ãẽxgacü na yĩĩxŭ ya Tupana naxŭpa na nayuexŭ —ñanagürü.

Ngechuchu rü toraxŭ nango̱x
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Rü 8 ga ngunexŭguwena ga na yema ñaxŭ, rü Ngechuchu
rü wüxi ga mèxpŭnewa naxũ na yéma yayumüxẽxŭcèx. Rü
ínayaxümücügü ga Pedru rü Chaŭtiágu rü Cuáŭ.
29 Rü yexguma ínayumüxẽyane ga Ngechuchu rü nachiwe
rü ngürüãchi niyauracüü, rü naxchiru rü ta niyauracüü, rü
poraãcüxüchima nacómü.
30 Rü yexguma rü yéma nango̱x ga taxre ga yatügü ga
Ngechuchumaã idexagüxŭ. Rü Moĩché nixĩ ga wüxi, rü Ería
nixĩ ga to.
31 Rü yema taxre íyexmagüxŭwa rü poraãcüxüchi nangóone.
Rü ínidexagü nachiga ga ñuxãcü Yerucharéŭgu tá na nayuxŭ
ga Ngechuchu.
32 Rü woo ga Pedru rü namücügü rü poraãcü na nayaxtaexŭ
rü tama napee. Rü nüxŭ nadaugü ga ñuxãcü poraãcü na
nangóonexŭ ga naxŭtawa ga Ngechuchu rü yema taxre ga
yatügü ga namaã yexmagüxŭxŭtawa.
33 Rü yexguma yema taxre ga yatügü Ngechuchuna
ixĩgachitanügu, rü Pedru rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Pa
Ngúexẽẽruŭx, namexẽchi nixĩ na nuã ingẽxmagüxŭ. ¡Rü ngĩxã
tanaxü ya tomaẽxpŭ̱x ya düxenü, rü wüxi ya cuxcèx, rü
náĩ ya Moĩchécèx, rü náĩ ya Eríacèx! —ñanagürü. Natürü ga
Pedru rü tama nüxŭ nacuèx ga na ñuxũ ñaxŭ yerü poraãcü
naḇaixãchiãẽ.
34 Rü yexguma íyadexayane ga Pedru, rü wüxi ga caix-
anexŭ natanügu nayangèi̱xema. Rü poraãcü namuŭẽ ga
yema ngúexŭgü ga yexguma yema caixanexŭ natanügu
yangèi̱xemagu.
35 Rü yema caixanexŭwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxŭ:
—Daa nixĩ ya Chaune ya nüxŭ changechaŭxŭchicü. ¡Rü naga
pexĩnüẽ! —ñaxŭ.
36 Rü yexguma yema ñaxguwena ga yema naga rü
Ngechuchuarü ngúexŭgü rü taxúexŭma ga toguexŭ nadaugü,
rü Ngechuchuxŭxĩcatama nadaugü. Rü yema ngúexŭgü rü
taxúemaãma nüxŭ nixugüe ga yema nüxŭ nadaugüxŭ.

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga bucü ga ngoxo nawa yexmacü

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

37 Rü yexguma moxŭãcü ga guma mèxpŭnewa yanachoŭgu,
rü muxŭma ga duŭxŭgü yexma Ngechuchuxŭ nayangaugü.
38-39 Rü yema duŭxŭgütanüwa rü wüxi ga yatü tagaãcü
Ngechuchuxŭ ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ¡choxŭ rüngŭxẽẽ,
rü tüxŭ nadau ya chaune! Erü tügümaã choxŭ tawüxicèx,
rü wüxi i ngoxo tümawa nangẽxma. Rü ngẽxguma tüxŭ
naxüxgu, rü aita tüxŭ naxüxẽẽ, rü tüxŭ naxãũãẽxẽẽ, rü

tüxŭ narüchièxẽẽ. Rü chixexŭ tümamaã naxü, rü tama tüxŭ
ningéxchaŭ.
40 Rü marü nüxŭ chacèèxŭ i curü ngúexŭgü na tümawa
ínatèxüchigüãxŭcèx i ngẽma ngoxo, natürü tama nüxŭ inaxĩnü
—ñanagürü.
41 Rü yexguma Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa
Duŭxŭgü i Tama Yaxõgüxŭx, ¿Ñuxguratáta i pemaã chanux-
maxŭ rü yaxna pemaã cha xĩ-nüxŭ? ¡Nuã naga ya cune! —
ñanagürü.
42 Natürü yexguma Ngechuchuxŭtawa nanguxgu ga guma
bucü, rü yema ngoxo rü guma bucüxŭ ñaxtüanegu nayan-
guxẽẽ, rü nanaxãũãẽxẽẽ. Natürü Ngechuchu nananga ga
yema ngoxo, rü nanamexẽẽ ga guma bucü. Rü ñu̱xũchi
nanatüxŭtawa nanamu.
43 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü na̱baixãchiãẽgü ga yexguma
nüxŭ nadaugügu ga ñuxãcü na naporaxŭ ya Tupana.

Ngechuchu rü wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Rü yexguma duŭxŭgü namaã ḇaixãchieyane ga yema
Ngechuchu üxŭ, rü ñanagürü ga Ngechuchu nüxŭ ga norü
ngúexŭgü:
44 —¡Meã iperüxĩnüẽ i ñaã ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ!
¡Rü tãũtáma nüxŭ ipeyarüngümaẽ! Choma i Tupana Nane
na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü chauechita tá choxŭ ínaxuaxŭgü i
duŭxŭgü na ãẽxgacügü choxŭ iyauxgüxŭcèx —ñanagürü.
45 Natürü ga norü ngúexŭgü rü tama nüxŭ nacuèxgüéga ga
yema namaã nüxŭ yaxuxŭ. Yerü Tupana rü tama naxcèx
nanango̱xẽẽ ga yema ore na nüxŭ nacuèxgüxŭcèx. Rü yema
ngúexŭgü rü namuŭẽ ga Ngechuchuna na nacagüxŭ na meã
namaã nango̱xẽẽãxŭcèx ga yema namaã nüxŭ yaxuxŭ.

¿Texé tá tixĩ ya guxããrü yexera ixĩxẽ?
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü inanaxügüe ga
nügümaã na yaporagatanücüüxŭ nachiga ga texé tá tiĩxŭ ya
natanüwa guxããrü yexera ixĩxẽ.
47 Natürü Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama ga yema norü
ngúexŭgü nagu rüxĩnüẽxŭ. Rü yemacèx wüxi ga buxŭ
nügüxŭtawa naga, rü nügüxŭtagu nayachixẽẽ.
48 Rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —Texé ya ñaã
buxŭxŭ meã yaxúxe chauégagu, rü choxŭ nixĩ i tayaxuxŭ.
Rü yíxema meã choxŭ yaxúxe, rü Chaunatü ya núma choxŭ
mucüxŭ rü ta meã tayaxu. Rü yíxema guxããrü yexera tügü
írüxíraxe, rü yíxema tixĩ ya guxããrü yexera ixĩxẽ —ñanagürü.

Texé ya tama taxchi aixe rü tórü ngŭxẽẽruŭ tixĩ
(Mr 9.38-40)

49 Rü yexguma ga Cuáŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, nüxŭ tadau ga wüxi ga yatü ga cuégagu ngoxogü íwoxŭxŭ. Rü toma nüxna tanachu̱xu ga yema yerü tama tatanüxŭ nixĩ ga nümax —ñanagürü.

50 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Tama name i nüxna na penachu̱xuxŭ. Erü texé ya tama taxchi aixe, rü tórü ngŭxẽẽruŭ tixĩ —ñanagürü.

Ngechuchu nayangagü ga Chaŭtiágu rü Cuáŭ

51 Rü yexguma marü yangaicagu ga Ngechuchu ga daxũguxŭ ga naãnewa na naxũxŭ, rü tama namuŭãcüma inaxũãchi ga Yerucharéŭwa na naxũxŭ.

52 Rü nügüpẽxegu nayamugü ga ñuxre ga norü orearü ngeruŭgü. Rü nümagü rü nawa naxĩ ga wüxi ga ĩãnexãcü ga Chamáriaanewa yexmane, na yexma naxcèx yadaugüxŭcèx ga wüxi ga ĩ na Ngechuchu nagu pexŭnexŭ.

53 Natürü yema Chamáriaanecu̱ã̱x rü tama nanayauxgüchaŭ, yerü nüxŭ nacuèxgü ga Yerucharéŭwa tá na naxũxŭ.

54 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga norü ngúexŭgü ga Chaŭtiágu rü Cuáŭ, rü ñanagürügü Ngechuchuxŭ: —Pa Corix, ¿cunaxwèxexŭ na Tupanana naxcèx tacaxŭ na daxũwa ne namuãxŭcèx ya üxü na nagu̱xẽẽãxŭcèx i guxŭma i ñaã duŭxŭgü, yema nuxcümaŭcü ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Ería üxŭrüŭ? —ñanagürügü.

55 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxŭ nadawenü, rü nayangagü, rü ñanagürü nüxŭ: —Pema rü tama nagu perüxĩnüẽ na texéarü duŭxŭgü pixĩgüxŭ.

56 —Erü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü tama duŭxŭgüarü tauxexẽẽwa núma chaxũ, natürü núma chaxũ na duŭxŭgüxŭ chamaxẽxẽẽxŭcèx —ñanagürü. Rü yexguma rü náĩ ga ĩãnexãcüwa naxĩ.

Duŭxŭgü ga Ngechuchuwe rüxĩxchaŭxŭchiga
(Mt 8.19-22)

57 Rü yexguma namagu naxĩxgu rü wüxi ga yatü Ngechuchuxŭ ñanagürü: —Pa Corix, cuwe charüxũxchaŭ i ngextá cuma ícuxũxŭwa —ñanagürü.

58 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ngowagü rü nüxŭ nangẽxma i naxmaxŭgü, rü werigü rü nüxŭ nangẽxma i naxchiãŭgü, natürü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü nataxuma i chauchica i ngextá nagu chicuxeruxŭ —ñanagürü.

59 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ ga wüxi ga to ga yatü: —¡Chowe rüxũ! —ñanagürü. Natürü nüma ga yema yatü rü

ñanagürü nüxʉ̃: —Pa Corix, noxri chanawèxe i chaunatüxʉ̃ ichayatèxira —ñanagürü.

60 Rü Ngechuchu nanangãxʉ̃ rü ñanagürü: —Nüẽ ngẽma cutanüxʉ̃ i tama yaxõgüxʉ̃ iyatèxgü i ngẽma naxrüʉ̃ yuexʉ̃, natürü cuma rü curü puracü nixĩ na paxa duʉ̃xʉ̃gümaã nüxʉ̃ cuyarüxuxʉ̃ i Tupanaãrü ore na ñuxãcü guxããrü ãẽxgacü na yiĩxʉ̃ i nümax —ñanagürü.

61 Rü wüxi ga to ga duʉ̃xʉ̃ rü ñanagürü Ngechuchuxʉ̃: —Pa Corix, ngẽmáãcü cuwe charüxũxchaʉ̃, natürü noxri chanaxwèxe i nüxʉ̃ chayarümoxẽ i ngẽma chopatacʉ̃ã̃xgü —ñanagürü.

62 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxʉ̃: —Texé ya yíxema inaxügüxe na Tupanaãrü puracüwa tapuracüxʉ̃ natürü tümaãrü ngẽmaxʉ̃guama rüxĩnüxẽ, rü tama tame na Tupanaãxʉ̃ tapuracüxʉ̃ —ñanagürü.

10

Ngechuchu nayamugü ga 72 ga norü ngúexʉ̃gü

1 Rü yemawena ga Cori ga Ngechuchu rü nayadexechi ga 72 ga to ga norü ngúexʉ̃gü. Rü taxrechigü inayamugü na yoxni guxʉ̃ ga yema ĩãnegü rü nachicagü ga Ngechuchu nawa ũxchaʉ̃xʉ̃wa na naxĩxʉ̃cèx.

2 Rü ñanagürü nüxʉ̃: —Aixcümaxʉ̃chi nangẽxma i muxũchixʉ̃ i duʉ̃xʉ̃gü i yaxõgüchaʉ̃xʉ̃ natürü ngema Tupanaarü orearü uwa puracüexʉ̃ rü noxretama nixĩ. Rü ngẽmacèx name i perü yumʉ̃xẽwa nüxna peca ya yima puracüarü yora na ngema norü puracüwa namugüãxʉ̃cèx i to i puracütanüxʉ̃..

3 —¡Rü ipexĩãchi rü ngẽma pexĩ! Rü dücax, ñoma carnerugü i aigütanüwa imugüxʉ̃rüʉ̃ nixĩ i pexʉ̃ chimugüxʉ̃.

4 —¡Rü tãũtáma choca ípinge, rü bai i perü dĩẽru, rü bai i perü chapatu! Rü tama chanaxwèxe i namagu penuxcü i ngẽxguma namawa texéxʉ̃ perümoxẽgügu.

5 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩwa pengugügu, rü ñaããcü tá nüxʉ̃ perümoxẽgü i ngẽma duʉ̃xʉ̃gü:

"¡Petaãxẽ erü Tupana rü napetanügu!", ñaperügügü tá.

6 —Rü ngẽxguma ngẽma nangẽxmagu i duʉ̃xʉ̃gü i Tupanaxʉ̃ cuèxgüchaʉ̃xʉ̃ rü Tupana rü tá nüxna nanaxã i taãxẽ. Natürü ngẽxguma ngẽma nataxũxgu i duʉ̃xʉ̃gü i Tupanaxʉ̃ cuèxgüchaʉ̃xʉ̃, rü ngema Tupanaarü taãxẽ rü pexrütáma nixĩ.

7 —¡Rü wüxi ya ĩgutama perücho, rü ngẽma pechibüe rü peyaxü i ngẽma nüxʉ̃ ngẽxmaxʉ̃ i ngẽma ĩcʉ̃ã̃xgü! Erü wüxi i puracütanüxʉ̃ rü name nixĩ na nayauxãxʉ̃ i norü natanü naxcèx i norü puracü. Rü yima ĩãnewa pengẽxmagüyane rü tama chanaxwèxe i náĩ ya ĩgu peyapegü.

8 —Rü ngẽxguma wüxi ya ĩãne ya nawa meã pexŭ
nayaxunewa pengugügu, ¡rü penangõ i ngẽma õna i pexna
naxãgüxŭ!
9 —¡Rü penameẽxẽẽ̱x i ngẽma iḏaaweexŭ i yima ĩãnewa
ngẽxmagüxŭ! ¡Rü namaã nüxŭ pixu rü ñapegügü nüxŭ:
“Tupanaãrü pora rü marü pexna nangaicama rü
napexŭtagu”, ñapegügü nüxŭ!
10 —Natürü ega nawa pengugügu ya wüxi ya ĩãne i ngextá
duŭxŭgü tama meã pexŭ íyauxgüxŭwa, ¡rü ngẽma ítamŭgu
ípechoxŭ rü ñapegügü nüxŭ i ngẽma ĩãnecŭ̱ã̱x!:
11 “Rü woo ñaã perü ĩãneãrü üxaxŭ i tocutüwa yaxũxŭ, rü
itanapagü, na ngẽmawa nüxŭ pecuáxŭcèx na Tupana rü tama
pemaã nataãẽxŭ. ¡Natürü tama nüxŭ ipeyarüngümaẽ na marü
pexna nangaicamaxŭchichiréxŭ ya Tupana na perü ãẽ̱xgacü
yĩĩxŭ”, ñaperügügü tá nüxŭ i ngẽma ĩãnecŭ̱ã̱x!
12 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma ngunexŭ i nagu nagúxŭ
i naãne, rü Chodomacŭ̱ã̱x i duŭxŭgüarü yexera Tupana tá
nanapoxcue i ngẽma duŭxŭgü i tama meã pexŭ yauxgüxŭ.

Ĩãnegü ga tama Tupanaga ĩnüẽne
(Mt 11.20-24)

13 —Rü wüxi i ngechaŭ nixĩ i pexcèx, Pa Corachĩcŭ̱ã̱x
rü Bechaídacŭ̱ã̱x i Duŭxŭgüx, yerü yexguma chi Tiruarü
ĩãnewa rü Chidãũãrü ĩãnewa chanaxũ̱xgu ga yema mexŭgü ga
cuèxruŭgü ga Tupanaãrü poramaã petanüwa chaxüxŭ, rü woo
ga na poraãcü yachixexŭ ga yema Tirucŭ̱ã̱x rü Chidãũcŭ̱ã̱x
ga duŭxŭgü rü nuxcümama chitama nüxŭ narüxoe ga
nacüma ga chixexŭ, rü poraãcüxüchi chima nügümaã
nangechaŭgü rü naxauxe, yerü chi nügü nicuèxãchitanü
ga na yapecaduã̱xgüxŭ.
14 —Natürü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma ngunexŭ i Tupana
nagu napoxcuexŭ i pecaduã̱xgüxŭ, rü ngẽma ngunexŭgu rü
Tirucŭ̱ã̱x rü Chidãũcŭ̱ã̱xãrü yexera tá pexŭ napoxcue i pe-
max.
15 —Rü pemax, Pa Capernáũcŭ̱ã̱xgü i Duŭxŭgüx ¿éxna pema
nagu perüxĩnüẽgu rü daxũguxŭ i naãnewa tá pexĩxŭ? Pe-
maã nüxŭ chixu rü naãnetüŭwa i ngextá Tupana Chatanáxŭ
ípoxcuxŭwa tá nixĩ i pewogüxŭ.
16 Rü ñu̱xũchi norü ngúexŭgüxŭ ñanagürü: —Rü yíxema pega
ĩnüẽxẽ, rü chauga rü ta taxĩnüẽ. Natürü yíxema tama pega
ĩnüẽxẽ, rü chauga rü ta tama taxĩnüẽ. Rü yíxema tama chauga
ĩnüẽxẽ, rü tama naga taxĩnüẽ ya Chaunatü ya núma choxŭ
mucü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Nawoegu ga yema 72 ga Ngechuchuarü ngúexŭgü

17 Rü taãẽãcüma nawoegu ga yema 72 ga norü ngúexŭgü
ga yamugüxŭ. Rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Corix, ngẽxguma

cuégagu tidexagügu, rü è̱xrüxŭ i ngoxogü rü toga naxĩnüẽ —ñanagürügü.

18 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽmáãcü aixcüma nixĩ. Yerü nüxŭ chadau ga Chataná ga daxũguxŭ ga naãnewa na natáexŭ wüxi ga ãẽmacürüŭ.

19 —Rü choma nixĩ ga pexna chanaxãxŭ ga pora na tama chixexŭ pemaã naxügüxŭcèx ega woo ãxtapegüwa rü ẽxna tuxchinawegüwa pengagügu. Rü yexgumarüŭ ta pexna chanaxã ga pora na nüxŭ perü- yexeraxŭcèx i guxŭma i Chatanáãrü pora na ngẽmaãcü taxucürüwama t̲acü rü chixexŭ pemaã naxüxŭcèx.

20 —¡Natürü tãxũ i petaãẽgüxŭ naxcèx i ngẽma na pega naxĩnüẽxŭ i ngoxogü! Rü narümemaẽ nixĩ i petaãẽgü naxcèx na marü naxümatüxŭ i peéga i Tupanaãrü poperawa i daxũguxŭ i naãnewa —ñanagürü.

Ngechuchu rü nataãẽ
(Mt 11.25-27, 13.16-17)

21 Rü yexgumatama ga Tupanaãẽ ga Üünexŭ rü poraãcü Ngechuchuxŭ nataãẽxẽẽ. Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Pa Chaunatü, Pa Daxũguxŭ i Naãne rü Ñoma i Naãneãrü Yorax, cuxŭ chicuèxüŭ, yerü ñaã chorü ngúexŭgüxŭ nüxŭ cucuèxẽẽ i ñaã ore ga naxchaxwa iquicúxŭ ga duŭxŭgü i ñoma i naãnewa nüxŭ cuèxüchigüxŭ. Rü yemaãcü cunaxü, Pa Chaunatüx yerü yemaãcü nixĩ ga cunaxwèxexŭ —ñanagürü.

22 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Chaunatü choxna nanaxã i guxŭma i t̲acü i ngẽxmaxŭ. Rü taxúema choxŭ tacuèx na Tupana Nane chiĩxŭ. Rü Chaunatüxicatama nixĩ ya choxŭ cuácü na Nane chiĩxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta taxúema nüxŭ tacuèx na texe yiĩxŭ ya Chaunatü. Rü choma ya Nane rü ngẽma duŭxŭgü i Chaunatüxŭ nüxŭ chadauxẽẽchaŭxŭxĩcatama nixĩ i nüxŭ cuèxgüxŭ na texe yiĩxŭ —ñanagürü.

23 Rü yexguma norü ngúexŭgüxŭ nadawenü, rü namaãxĩca ñanagürü: —Tataãẽgü ya yíxema tümaxẽtümaãxŭchi nüxŭ daugüxe i ñaã ñu̲xma pema nüxŭ pedaugüxŭ.

24 —Erü pemaã nüxŭ chixu, rü muxŭma ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü rü ã̲ẽxgacügü ga tacügü, rü nüxŭ nangúchaŭ ga nüxŭ na nadaugüchaŭxŭ i ñaã ñu̲xma pema chauxŭtawa nüxŭ pedaugüxŭ. Natürü tama nüxŭ nadaugü. Rü nüxŭ nangúchaŭ ga nüxŭ na naxĩnüẽchaŭxŭ i ñaã ñu̲xma pema chauxŭtawa nüxŭ pexĩnüẽxŭ. Natürü tama nüxŭ naxĩnüẽ —ñanagürü.

Ore ga mecü ga Chamáriacŭ̲ã̲xgu ixuxŭ

25 Rü yexguma inachi ga wüxi ga ngúexẽẽruŭ ga Moĩchéarü mugüwa ngu̲xẽẽtaexŭ, rü Ngechuchuxŭtawa naxũ na namaã

yanadexaxŭcèx. Rü Ngechuchuxŭ naxüxchaŭ, rü yemacèx
nüxna naca rü ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruŭ ya Ngechuchux,
¿T̲acü nixĩ i mexŭ na chanaxüxŭ na choxŭ nangẽxmaxŭcèx i
maxŭ i taguma gúxŭ? —ñanagürü.

26 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Ñuxũ ñaxŭ i
ngẽma ore i Moĩchéarü mugüwa ümatüxŭ? ¿Rü t̲acüxŭ i cumaã
yaxuxŭ? —ñanagürü.

27 Rü yema ngúexẽẽruŭ ga Moĩchéarü mugüwa ngu̲xẽẽtaexŭ,
rü Ngechuchuxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —¡Nüxŭ nangechaŭ
ya Cori ya curü Tupana i guxŭma i curü maxŭmaã, rü
guxŭ i cuãẽmaã, rü guxŭ i curü poramaã, rü guxŭ i nagu
curüxĩnüxŭmaã! ¡Rü nüxŭ nangechaŭ i cumücü ngẽma na
cugütama cungechaŭxŭrüŭ! —ñanagürü.

28 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽma
ore i choxŭ namaã cungãxŭxŭ rü marü name. Rü ngẽxguma
ngẽma ore quinguxẽẽ̲xgu, rü tá cunayaxu i maxŭ i taguma
gúxŭ —ñanagürü.

29 Natürü ga yema ngúexẽẽruŭ ga Moĩchéarü mugüwa
ngu̲xẽẽtaexŭ, rü nügüétüwa nachogüchaŭ. Rü yemacèx
Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Rü texé tixĩ ya chomücü?
—ñanagürü.

30 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü
nüxŭ: —Wüxi ga yatü Yerucharéŭwa ne naxũ, rü Yericú ga
ĩãnewa naxũ. Rü namagu nüxŭ nangaugü ga ngĩtèèxgüxŭ.
Rü guxŭma ga norü yemaxŭcèx nangĩxgü, rü è̲xrüxŭ ga
naxchiru rü ta naxcèx nangĩxgü. Rü nana̲cuaixgü, rü
nayayuãchixẽẽgü, rü yemaãcü yéma nanatèxgü.

31 —Rü yematama namawa naxüpetü ga wüxi ga Yudíugüarü
pai. Natürü yexguma yema yatüxŭ nadèu̲xgu rü nüxŭ yéma
naxüpetümare.

32 —Rü yéma naxüpetü ta ga wüxi ga Lebítanüxŭ ga tupauca
ga taxŭnewa puracüxŭ. Rü yexguma yema yatüxŭ nadèu̲xgu,
rü nüma rü ta nüxŭ naxüpetümare.

33 —Natürü yixcüra rü wüxi ga Chamáriaanecŭ̲ã̲x ga yatü
rü yematama namawa naxüpetü. Rü yexguma guma yatüxŭ
nadèu̲xgu rü nüxŭ nangechaŭtümüŭ.

34 —Rü guma yatücèx nixũ. Rü chixŭ rü binumaã nanaxüxŭ
ga norü o̲xrigü, rü meãma nayanèĩ̲xgü ga yema norü
o̲xrigü. Rü ñu̲xũchi norü burugu nanamunagü, rü wüxi ga
pegüchicawa nanaga. Rü yéma nüxna nadau.

35 —Rü moxŭãcü ga yexguma inaxũãchigu ga yema
Chamáriaanecŭ̲ã̲x, rü ngĩxŭ nayaxu ga taxretachinü ga norü
dĩẽru, rü yema pegüchicaarü yorana ngĩxŭ naxã. Rü ñanagürü
nüxŭ:

“¡Nüxna nadau i ñaã yatü! Rü ngẽxguma yexeragu

naxãtanügu na nuã nangẽxmaxũ, rü choma tá cuxũ chanaxütanü i ngẽxguma chataeguxgu”, ñanagürü.

36 Rü ñanagürü ga Ngechuchu nüxũ ga yema ngúexẽẽruũ ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaexũ: —Ñuxma chanaxwèxe i chomaã nüxũ quixu i ngẽxũrüüxũ ga yema tomaẽxpũxtanüwa ga aixcüma namücü ixĩxũ ga yema yatü ga ngĩtèèxgüxũ imèxgüxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

37 Rü yexguma ga yema ngúexẽẽruũ ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaexũ rü ñanagürü: —Yema Chamáriaanecũã̃x nixĩ ga yema yatümücü ixĩxũ, yerü nüxũ nangechaũtümüũ —ñanagürü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Ñuxma rü íixũ rü yema Chamáriaanecũã̃x üxũrüũ naxü! —ñanagürü nüxũ.

Marta rü Maríapatawa nangu ga Ngechuchu

38 Rü yexguma Ngechuchu namagu ixũxgu norü ngúexũgümaã rü wüxi ga ĩãnexãcüwa nangu. Rü yéma guma ĩãnexãcüwa rü wüxi ga nge ga Martagu ãẽgacü ngĩgüpatawa inanguxẽẽ.

39 Rü Martaaxũ iyexma ga wüxi ga ngĩẽyèx ga Maríagu ãẽgacü. Rü ngĩma rü Ngechuchucutüxũtawa irüto na inaxĩnüxũcèx ga Ngechuchuarü ore.

40 Natürü ga Marta rü itaarü puracüã̃x rü yemaãcü ngĩrü puracüguama irüxĩnü. Rü yemacèx Ngechuchucèx iyaxũ, rü ngĩgürügü nüxũ: —Pa Corix, ¿tama ẽxna nagu curüxĩnü i ngẽma na chataarü puracüãxũ rü ngẽma chaueyèx rü choxnaxĩca na natáãxũ i guxũma i ngẽma puracü? ¡Rü namaã nüxũ ixu na choxũ nangũxẽẽxũcèx! —ngĩgürügü.

41 Natürü Ngechuchu rü ngĩxũ nangãxũ, rü ñanagürü ngĩxũ: —Pa Martax, cuma rü poraãcü curü puracücèx cuxoegaãẽ, rü muxũma i ngẽmaxũgu curüxĩnü.

42 —Natürü wüxixicatama nixĩ i guxũãrü yexera i mexũ na nagu rüxĩnüxũ. Rü María iyixĩ i ngẽmagu rüxĩnücü. Rü taxúetáma ngĩxna tayanuxũ i ngẽma —ñanagürü ga Ngechuchu.

11

Ngechuchu nanangúexẽẽ ga yumüxẽchiga
(Mt 6.9-15, 7.7-11)

1 Rü wüxicana wüxi ga nachicawa nayumüxẽ ga Ngechuchu. Rü yexguma nüxũ nachauxgu, rü wüxi ga norü ngúexũ rü ñanagürü nüxũ: —Pa Corix ¡toxũ nangúexẽẽ na ñuxãcü tayumüxẽgüxũ, yema Cuáũ ga baiũxẽẽruũ norü ngúexũgüxũ nangúexẽẽxũrüũ! —ñanagürü.

2 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —Rü ngẽxguma peyumüxẽgügu rü ñaperügügü tá:

“Pa Tonatü ya Daxũgucüx, rü aixcüma Üünecü quixĩ i cumax.
¡Rü núma naxũ na torü ãẽxgacü quiĩxŭcèx! Rü
tanaxwèxe i curü ngúchaŭ na naxügüxŭ i duŭxŭgü i
ñoma i naãnewa, ngẽma daxũguxŭ i naãnewa na curü
ngúchaŭ ínaxügüxŭrüŭ.
3 ¡Rü toxna naxã i torü õna i wüxichigü i ngunexŭcèx ixĩxŭ!
4 ¡Rü toxŭ nüxŭ nangechaŭ i torü pecadugü, erü toma rü
ta tüxŭ nüxŭ tangechaŭ ya guxãma ya yíxema chixri tomaã
chopetüxe! ¡Rü tãxũ i ṯacü rü chixexŭpẽxewa toxŭ cuwogüxŭ
na tama nagu tayixŭcèx!”
ñanagürü.
5 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Ngẽxguma chi wüxie i pema
rü tüxŭ nangẽmaxgu i wüxi i tümamücü, rü chi ngãxŭcüü
napatawa taxũxgu rü ñatagügu nüxŭ:

“Pa Chomücüx, ¡tomaẽxpṵx i pãũ choxna naxã!
6 —Erü wüxi i chomücü rü yaxŭwa ne naxũ, rü ngexwacèx
chopatawa nangu. Rü choma rü changearü õnaẽx, rü
taxuŭmaãma chanachibüxẽẽẽga”, ñatagügu.
7 —Rü ngẽma tümamücü i napatawa ngẽxmaxŭ, rü chi tüxŭ
nangãŭxgu rü ñaxgu:

“¡Tãxũ i choxŭ cuchixewexŭ! Chorü ĩẽx rü marü narüwãxta,
rü choma rü chauxacügü rü ngürücarewa tangẽxmagü. Rü
ngẽmacèx taxucürüwa ícharüda na ṯacü cuxna na chaxãxŭcèx”,
ñaxgu chi tüxŭ.
8 —Rü pemaã nüxŭ chixu, rü ngẽma na tümamücü yiĩxŭcèx
rü tãũtáma ínarüda na ṯacü tüxna naxãxŭcèx. Natürü tá ínarüda
na tama tanachixeweechaxŭcèx, rü tá tüxna nanaxã i guxŭma
i ṯacü i tanaxwèxexŭ.
9 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ chixu rü, ¡Naxcèx ípeç̱a rü
Tupana rü tá pexna nanaxã! ¡Rü Tupanacèx pedèṵx rü tá
nüxŭ ipeyangau! ¡Rü ĩẽxwa: Tu tu tu ñapegü, rü tá pexcèx
niwãxna i ĩẽx!
10 —Erü guxãma ya yíxema naxcèx íç̱axe rü tanayaxu, rü
guxãma ya naxcèx dauxe rü nüxŭ itayangau. Rü guxãma ya
ĩẽxwa: Tu tu tu ñagüxe, rü tümacèx tá niwãxna i ĩẽx.
11 —¿Rü ñuxãcü i wüxi i pema na papágü piĩxŭ rü penena
penaxãxŭ ya wüxi ya nuta ega pãũcèx pexna nacaxgu, rü ẽxna
wüxi i ãxtape ega choxnicèx pexna nacaxgu?
12 —¿Rü texé i petanüwa rü penena penaxã i tuxchinawe ega
wüxi ya otacharaŭcèx pexna nacaxgu?
13 —Rü ngẽma pema na pichixecümachiréxŭ natürü nüxŭ
pecuèx na ñuxãcü mexŭ i ãmare pexacügüna na pexãxŭ, rü pe-
maã nüxŭ chixu rü Penatü ya Daxũgucü rü perü yexera tá nixĩ
na pexna mexŭ naxãxŭ. Rü guxãma ya yíxema Tupanaxŭtawa

Naãẽ i Üünexũcèx íc̱axe, rü tá tüxna nanaxã —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchuxũ nixugüe na ngoxoarü poramaã napuracüxũ nawogüe
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Rü Ngechuchu ínanatèxüchi ga wüxi ga ngoxo ga wüxi ga yatüxũ ngegaxẽẽxũ. Rü yexguma ínaxũũxgu ga yema ngoxo rü guma yatü rü nidexa. Rü guxũma ga duũxũgü rü naḇaixãchiãẽgü ga yexguma yemaxũ nadaugügu.

15 Natürü ñuxre ga duũxũgü rü ñanagürügü: —Ñaã yatü i Ngechuchu, rü Bechebú i ngoxogüarü ãẽ̱xgacüarü poramaã nixĩ i ínanawoxũãxũ i ngoxogü —ñanagürügü.

16 Natürü ga togü rü nüxũ naxügüchaũ, rü yemacèx naxcèx ínacagü ga nüxũ na nawéaxũ ga wüxi ga cuèxruũ ga daxũcũ̱ã̱x na yemawa nüxũ nacuèxgüxũcèx rü ngoxi aixcüma Cristu yiĩ.

17 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nüxũ nacuèxama ga ṯacügu na naxĩnüẽxũ, rü yemacèx ñanagürü nüxũ: —Ngẽxguma chi wüxi i nachiũãnecũ̱ã̱x i duũxũgü nügü itoyegu rü nügütanüwa chitama nügü nadaixgu, rü nügü chitama nagu̱xẽẽ. Rü ngẽxguma chi wüxi ya ĩcũ̱ã̱x nügümaã nuẽẽchagu rü nügü nadaixgu, rü nügü chitama nagu̱xẽẽ.

18 —¿Rü ngẽxguma chi Chataná nügümaãtama nuxgu, rü nügütama yamèxgu, rü ñuxãcü chi i ãẽ̱xgacüecha yiĩxũ? Rü ngẽma ñacharügü i ñu̱xma erü pema choxũ pixuxgu rü Bechebúarü poramaã íchanawoxũ i ngoxogü.

19 —Natürü ngẽxguma chi Chatanáãrü poramaã íchanawoxũgu i ngoxogü, rü perü ngúexũgü rü chita Chatanáãrü poramaã ínanawoxũ i ngoxogü. Rü ngẽmawa meã nüxũ tacuèx na pema rü ípetüexũ.

20 —Natürü pemaã nüxũ chixu rü aixcüma Tupanaãrü poramaã nixĩ i íchanawoxũxũ i ngoxogü. Rü ngẽmawa pexũ nüxũ chacuèxẽẽ na núma petanüwa nanguxũ ya Tupana na ãẽ̱xgacü yiĩxũcèx.

21 —Rü ngẽxguma wüxi ya yatü ya poracü rü meãma nügü naxüxnegu rü nüxna nadèu̱xgu ya napata, rü taxúetáma naxcèx tangĩx i norü ngẽmaxũ i napatawa ngẽxmaxũ.

22 —Natürü ngẽxguma ínanguxgu i to i yatü i nüxũ rüporamaẽxũ, rü nüxũ nayexeragu, rü tá nüxna nanapuxũ ya naxne ya nügü namaã ínaporaãxũne, rü tá nüxna nanapuxũ i guxũma i norü ngẽmaxũ, rü tá nayana.

23 —Yíxema tama choxũ ngechaũxẽ rü chauxchi taxai. Rü yíxema tama choxũ rüngũxẽẽ̱xẽ na Tupanacèx tayagagüxũ i duũxũgü rü chauxchawa tanangianexẽẽ.

ngoxo i taeguxŭchiga
(Mt 12.43-45)

24 —Rü ngẽxguma wüxi i ngoxo rü wüxi ya yatüwa ínaxũŭxgu,
rü dauxchitagu nanañaãne, rü naxcèx nadau na ngextá na
nangŭxŭ. Rü ngẽxguma taxuguma nangŭe̱gagu, rü nügü
ínicuèx rü ñanagürü:
"Maneca naxcèx tá chataegu ya yima yatü ga noxri nawa
íchaxũxũchirécü", ñanagürü.
25 —Rü ngẽxguma nataegugu, rü yima yatüxŭ inayangau na
ñoma wüxi ya ĩ ya mexẽe̱ne rü meã nabixichinerüŭ na yiĩxŭ.
26 —Rü ínixũ rü naxcèx nayadau i to i 7 i ngoxogü i norü
yexera i chixexŭ. Rü guxŭma i ngẽma ngoxogü rü wüxigu
yima yatügu nachocu, rü ngẽxma naxãchiŭgü. Rü ngẽxguma ya
yima yatü rü noxriarü yexera nachixe —ñanagürü.

Taãẽ i aixcüma ixĩxŭchiga

27 Rü yemaxŭ íyaxuyane, rü wüxi ga ngecü rü
duŭxŭgütanüwa tagaãcü ngĩgürügü: —Tataãẽ ya yíxema
tügüanüwa cuxŭ yaxẽe̱xẽ rü tügü nixŭwa cuxŭ maĩxẽ —
ngĩgürügü.
28 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Yexeraãcü tataãẽ ya
yíxema nüxŭ ĩnüxẽ i Tupanaãrü ore rü naga ĩnüxẽ —ñanagürü.

Duŭxŭgü ga tama yaxõgüchaŭxŭ rü naxcèx ínacagüama ga to ga cuèxruŭ ga Tupanaãrü poramaã üxŭ
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

29 Rü nimuẽtanü ga duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭtawa
ngutaquẽxegüxŭ. Rü inanaxügü ga Ngechuchu ga namaã
na yadexaxŭ. Rü ñanagürü: —Ñaã duŭxŭgü i ñomaŭcüü
maxẽxŭ rü nichixecüma. Rü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruŭ
i mexŭ i Tupanaãrü poramaã üxŭ. Natürü Tupana rü
wüxixicatama i cuèxruŭ tá nüxŭ nawẽx. Rü ngẽma nixĩ i
cuèxruŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Yonáwa duŭxŭgüxŭ
nawéxŭ na nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na aixcüma Tupana yiĩxŭ ga
guma yéma namucü.
30 —Rü yexgumarüŭ ga Yoná rü wüxi ga cuèxruŭ nixĩ naxcèx
ga Nínibecŭ̱ã̱x ga duŭxŭgü, rü ngẽxgumarüŭ tá ta nixĩ ya
Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü na wüxi i cuèxruŭ tá yiĩxŭ
naxcèx i ñomaŭcüü maxẽxŭ i duŭxŭgü.
31 —Rü ngẽxguma naãneãrü gu̱xgu rü Tupana rü ñomaŭcüü
maxẽxŭ i duŭxŭgüna nacèxgu i norü pecaduchigacèx, rü
ngĩma ga nuxcümaŭcü ga Chabaaneãrü ã̱ẽxgacü tá íirüda rü
tá íinaxuaxŭ i ñomaŭcüü maxẽxŭ i duŭxŭgü. Yerü ngĩma
rü yaxŭwaxüchi ne ixũ ga na ã̱ẽxgacü ga Charumóũxŭ
naxĩnüxŭcèx ga ñuxãcü poraãcü nüxŭ na nacuèxüchixŭ.

Natürü ñu̱xma nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i Charumóũãrü yexera ixĩcü.

32 —Rü ngẽxguma naãneãrü gu̱xgu rü Tupana rü ñomaũcüü maxẽxũ i duũxũgüna nacèxgu norü pecaduchigacèx, rü nuxcümaũgüxũ ga Nínibecũ̱ã̱x ga duũxũgü rü tá ínarüdagü rü tá ínanaxuaxũgü i ñomaũcüü maxẽxũ i duũxũgü. Yerü nümagü ga Nínibecũ̱ã̱xgü ga duũxũgü rü nüxũ narüxoe ga nacümagü ga chixexũ ga yexguma Yoná namaã nüxũ ixuxgu ga Tupanaãrü ore. Natürü ñu̱xma nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i Yonáãrü yexera ixĩxũ.

Taxüneãrü omüchiga
(Mt 5.15, 6.22-23)

33 —Taxúema wüxi i omüwa tanangixichi rü ñu̱xũchi itayacu̱x rü ẽxna ṯacütüũgu tayaxücuchi. Natürü norü üchicaũgu tanaxünagü na ngẽ̱ma tüxũ nabaxixũcèx ya yíxema duũxẽgü ya yima ĩgu chocuxe.

34 —Cuxetügü rü ñoma wüxi i omürüũ nixĩ i cuxunecèx. Rü ngẽxguma ngẽma Tupana cuxũ naxwèxexũcèx cudèu̱xgu, rü guxũma i curü maxũ rü name. Natürü ngẽxguma ñoma i naãneãrü ngúchaũcèx cudèu̱xgu, rü guxũma i curü maxũ rü chixexũwa nangẽxma.

35 —¡Meã cugüna nadau na tama ẽãnexũxũ nanguxuchixũcèx i ngẽma ore i mexũ i cuxũ ngẽxmaxũ, i ñoma wüxi i omürüũ ixĩxũ!

36 —Ngẽxguma chi guxũ i curü maxũwa nangẽxmagu i Tupanaãrü ngóonexũ rü taxuwama nachixẽxgu i curü maxũ, rü meã chi nüxũ cucuèx i Tupanaãrü ngúchaũ ñoma wüxi i omü i cuxũ baxixũrüũ —ñanagürü.

Ngechuchu rü duũxũgütanüwa ínanaxuaxũ ga Parichéugü rü ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

37 Rü yexguma nüxũ nachauxgu ga na yadexaxũ ga Ngechuchu rü wüxi ga Parichéu nüxna naxu ga napatawa na yachibüxũcèx. Rü yema Parichéupatawa naxũ, rü mechawa nayarüto.

38 Rü yema Parichéu rü na̱baixãchiãẽ ga yexguma Ngechuchuxũ nadèu̱xgu na tama yanguxẽẽãxũ ga yema Moichéarü mu na nayauxmẽxgüxiraxũ ga yexguma nachibüegu.

39 Natürü nüma ga Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Pema i Parichéugü rü ñoma pochiyu rü poratu i düxétüwaxicatama iyaxuxũrüũ pixĩgü. Natürü i peãxẽwa rü nagu perüxĩnüẽ na pengíxũ rü chixexũ pexüxũ.

40 —Pa Naẽchitamare Maxẽxũx, ¿tama ẽxna nüxũ pecuèx na guma Tupana ga naxücü i ngẽma tórü düxétüxũnewa

ngẽxmaxŭ, rü gumatama yiĩxŭ ga naxücü ga tórü maxŭ i tórü aixepewa ngẽxmaxŭ?

41 —Rü name nixĩ i Tupanana penaxã i perü maxŭ na aixcüma naxcèx pemaxẽxŭcèx. Rü ngẽmaãcü tá pime i guxŭwama.

42 —Natürü wüxi i ngechaŭ nixĩ i pexcèx, Pa Parichéugüx, erü pema rü perü ngẽmaxŭwa rü meã Tupanana penaxã i ngẽma noxrü ixĩxŭ, natürü perü maxŭwa rü tama aixcüma naga pexĩnüẽ rü tama nüxŭ pengechaŭ. Rü marü name na perü ngẽmaxŭwa Tupanana penaxãxŭ i ngẽma noxrü ixĩxŭ. Natürü perü maxŭwa rü ta penaxwèxe i meã naga na pexĩnüẽxŭ rü nüxŭ na pengechaŭxŭ.

43 —Rü wüxi i ngechaŭ nixĩ i pexcèx, Pa Parichéugüx, erü pema rü pexŭ nangúchaŭ i ãẽxgacüchicagüwa na perütogüxŭ i ngutaquẽxepataŭgüwa. Rü penaxwèxe na ñoma ãẽxgacüxŭ rümoxẽxŭrüŭ na meã pexŭ namoxẽgüxŭ i duŭxŭgü i ítamŭgüwa.

44 —Rü wüxi i ngechaŭ nixĩ i pexcèx, erü ñoma yuetamaŭgü i tama nüxŭ idauxŭ i duŭxŭgü naẽchitamare naẹtüwa chopetüxŭrüŭ pixĩgü. Erü woo perü düxétüwa pime, natürü aixepewa i peãẽwa rü poraãcü pichixe —ñanagürü ga Ngechuchu.

45 Rü wüxi ga ngúexẽẽruŭ ga Moĩchéarü mugüwa ngụxẽẽtaexŭ, rü Ngechuchuxŭ nangãxŭ rü ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruŭ Pa Ngechuchux, rü ngẽma na ngẽma ñacuxŭ, rü toma rü toãẽwa nangụx —ñanagürü.

46 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Wüxi i ngechaŭ nixĩ i pexcèx, Pa Ngúexẽẽruŭgü i Moĩchéarü Mugüwa Ngụxẽẽtaegüxŭx, erü poraãcü penamu i duŭxŭgü na naga naxĩnüẽxŭcèx i ngẽma Moĩchéarü mugü i guxchaxŭ i pematama bai i írarüwa naga pexĩnüẽchaŭxŭ.

47 —Rü wüxi i ngechaŭ nixĩ i pexcèx, erü peyamexẽẽgü i tümamaŭgü ga guxema nuxcümaŭgüxe ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ga perü ọxigü tüxŭ dèịxe.

48 —Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na pema rü ta ipexãgüxŭ nawa ga yema chixexŭ ga perü ọxigü ügüxŭ. Yerü nümagü rü tüxŭ nadai ga guxema Tupanaãrü orearü uruŭgü, rü ñụxma i pema rü peyamexẽẽgü i tümamaŭgü.

49 —Rü yemacèx nixĩ ga Tupana ga ñaxŭ:

“Ngẽma duŭxŭgütanüwa tá chanamugü i chorü orearü uruŭgü rü chorü orearü ngeruŭgü. Natürü ngẽma duŭxŭgü i chixexŭgü rü tá nanadai i nümaxŭ rü togüxŭ rü tá nachixewegü rü tá nawe ningẽxŭtanü”,

ñaxŭ ga Tupana.

50-51 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Rü pemaã nüxŭ chixu

rü Tupana tá nayapeguãchixẽẽ i pema i ñu̱xma maxẽxẽ erü pema rü ta perü o̱xigücümagu pexĩ. Nümagü rü noxritama naãneãrü ügügumama rü nanadai ga muxŭma ga Tupanaãrü orearü uruŭgü. Rü nüxĩra nayamèxgü ga Abé rü gumawena nayadaietanü ga muxŭma ga togü ñu̱xmata Zacaría ga tupauca ga taxŭnegu yamèxgüãcüwa nangu. Rü guxŭma ga yema orearü uruŭgü ga perü o̱xigü dèi̱xŭcèx rü Tupana tá pexna naca, erü pema rü ta perü o̱xigürüŭtama pixĩgü rü tama nüxŭ perüxoechaŭ i ngẽma chixexŭ i pexüxŭ.

52 —Rü wüxi i ngechaŭ nixĩ i pexcèx, Pa Ngúexẽẽruŭgü i Moĩchéarü Mugüwa Ngu̱xẽẽtaegüxŭx, erü duŭxŭgüchaxwa ipeyacu̱x i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxŭ i pematama tama pixõgüxŭ. Rü nüxna penachu̱xu i togü i duŭxŭgü i aixcüma yaxõgüchaŭxŭ na nümagü rü ta tama yaxõgüãxŭcèx —ñanagürü ga Ngechuchu.

53-54 Rü yexguma Ngechuchu yema ñaxgu, rü yema ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü yema Parichéugü rü poraãcü Ngechuchumaã nanuẽ. Rü inanaxügü ga nüxna na nacagüexŭ naxcèx ga muxŭma ga ore ga guxchaxŭmaã na yemaãcü chi nüxŭ iyangaugüxŭcèx ga ore ga chixexŭ na yemamaã norü ãẽ̱xgacügüxŭ- tawa Ngechuchuxŭ íyaxuaxŭgüxŭcèx.

12

Ngechuchu nanangúexẽẽ na tama namexŭ na duŭxŭgüpẽxewa meã imaxnetaxŭ natürü taãẽwa rü chixexŭgu rüxĩnüxŭ

1 Rü yoxni yexma nangutaquẽxegü ga muxũchixŭ ga duŭxŭgü. Rü yema na namuxũchixŭcèx rü düxwa nügücutüwa ningagüetanü ga duŭxŭgü. Rü Ngechuchu inanaxügü ga norü ngúexŭgümaãxĩra na yadexaxŭ, rü ñanagürü: —¡Pexuãẽgü naxcèx i Parichéugü! Erü duŭxŭgüpẽxewa meã namaxẽneta natürü naãẽwa rü chixexŭgu narüxĩnüẽ.

2 —Natürü guxŭma i ṯacü i wüxie cúãcü üxŭ rü tá nango̱xoma. Rü guxŭma i ṯacü iicúxŭ rü yixcüra rü tá duŭxŭgü nüxŭ nacuèxgüama.

3 —Rü ngẽmacèx guxŭma i ngẽma ore i ẽãnexŭwa cúãcü nüxŭ pixuxŭ rü yixcüra rü tá nango̱xoma rü guxŭ i duŭxŭgü tá nüxŭ naxĩnüẽ. Rü ngẽma ore i ucapuarü aixepewa cúãcü nüxŭ pixuxŭ, rü yixcüra rü guxãpẽxewa tá nüxŭ nixugügü i duŭxŭgü.

Name nixĩ na Tupanaxŭ pemuŭẽxŭ
(Mt 10.26.31)

4 —Rü ngẽmacèx i pemax, Pa Chomücügüx, rü pemaã nüxŭ chixu rü ¡tama nüxŭ pemuŭẽ i ngẽma duŭxŭgü i pexŭ

daixchaŭxŭ! Erü taxünexŭxĩcatama nimèxgü, natürü taxucürüwama taãẽxŭ nimèxgü.

5 —Natürü pemaã tá nüxŭ chixu na texéxŭ tá na pemuŭẽxŭ. ¡Nüxŭ pemuŭẽ ya Tupana! Erü nüma nüxŭ nangẽxma i pora na yamáãxŭ i pexene, rü napoxcuãxŭ i peãẽ i ngextá ngoxogüxŭ ínapoxcuxŭgu. ¡Rü yimaxŭ tá nixĩ i pemuŭẽxŭ!

6 —¿Tama ẽxna taxretachinü i dĩẽruxacügu namaã petaxe i wüximẽẽ̱xpü̱x i werixacügü? Natürü Tupana rü tama tüxŭ inayarüngüma ya yíxema werixacüã̱xgü, rü bai ya wüxi.

7 —Rü woo i peyaegü rü Tupana nüxŭ nacuèx na ñuxre i peyae ngẽxmaxŭ. Rü ngẽmacèx, ¡tãxŭ i pexoegaãẽgüxŭ! Erü pema rü muxŭma i werixacügüarü yexeraxüchi pexŭ nangechaŭ ya Tupana.

Yíxema duŭxŭgüpẽxewa tügü ixuxe na Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭ tiĩxŭ
(Mt 10.32-33, 12.32)

8 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü guxãma ya texé i ñoma i naãnewa duŭxŭgüpẽxewa tügü ixuxe na chorü duŭxŭ tiĩxŭ, rü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü napẽxewa i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i daxũcũ̱ã̱x rü tá tüxŭ chixu na chorü duŭxŭ tiĩxŭ i tümax.

9 —Natürü texé ya ñoma i naãnewa duŭxŭgüpẽxewa tügü ixuxe na tama chorü duŭxŭ tiĩxŭ, rü choma rü tá ta napẽxewa i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i daxũcũ̱ã̱x rü tá tüxŭ chixu na tama chorü duŭxŭ tiĩxŭ i tümax.

10 —Rü guxãma ya texé ya chixri chauchiga idexaxe i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü Tupana tá tüxŭ nüxŭ nangechaŭ i ngẽma. Natürü texé ya Tupanaãẽ i Üünexŭchiga chixri idexaxe, rü Tupana rü tãũtáma tüxŭ nüxŭ nangechaŭ i ngẽma.

11 —Rü ngẽxguma duŭxŭgü ngutaquẽxepataŭgüwa rü ẽxna ã̱ẽ̱xgacügüpẽxewa pexŭ nagagügu na pexŭ napoxcuexŭcèx, rü ¡tãxŭ i pexoegaãẽgüxŭ na ṯacümaã tá penangãxŭxŭ rü ẽxna ṯacüxŭ tá namaã na pixuxŭ!

12 —Erü ngẽxguma nawa nanguxgu na pidexagüxŭ, rü Tupanaãẽ i Üünexŭ tá pexŭ nangu̱xẽẽ na ṯacüxŭ tá namaã pixuxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi i ãũcümaxŭ nixĩ na imuãrü dĩẽruãxŭ

13 Rü yema duŭxŭgütanüwa rü wüxi ga yatü Ngechuchuxŭ ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ¡namaã nüxŭ ixu ya chaueneẽ rü choxna naxãã i ngẽma chaunatü ga yucüarü ngẽmaxŭ i choxna üxŭ! —ñanagürü.

14 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Yatüx, ¿texé perü ã̱ẽ̱xgacüxŭ choxŭ tingucuchixẽẽ na chayatoyexŭcèx i ngẽma penatüarü ngẽmaxŭ? —ñanagürü.

15 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —¡Pexuãẽ na tama pexũ
nangúchaũxũcèx i togüarü ngẽmaxũ! Erü wüxi i duũxũ rü
tama ngẽma na namuãrü ngẽmaxũãxũcèx nixĩ i nayauxãxũ i
norü maxũ i taguma gúxũ —ñanagürü.
16 Rü yexguma wüxi ga ore ga cuèxruũxũ namaã nixu, rü
ñanagürü: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga muãrü dĩẽruãcü, rü
guxũma ga yema nanetügü ga naãnegu natogüxũ rü meãma
nüxũ nixo.
17 —Rü guma yatü rü nagu narüxĩnü rü naãẽwa ñanagürü:

“¿Ṯacü tá chaxüxũ i ñu̱xmax? Erü nataxuma i chorü
nachica i ngexta namaã na changuxũxũ i chaunetügüarü o”,
ñanagürü.
18 —Rü naãẽwa ñanagürü:

“Marü nüxũ chacuèx na ṯacü tá chaxüxũ. Rü nagu tá
chapogü ya guxũnema ya chorü ĩpatagü ga nagu namaã
changuxũne ga chaunetügüarü o. Rü náĩ ya taxüragüne
tá chaxü na ngẽxma namaã changuxũxũcèx i guxũma i
chaunetügüarü o rü guxũma i chorü ngẽmaxũgü.
19 —Rü ngẽxguma marü namexgu i guxũma, rü chaugümaã
tá ñacharügü: ‘Ñu̱xma rü tá icharüngũ rü meã tá chachibü rü
meã chaxaxe rü ngẽmaãcü tá chataãẽ. Erü namuxũchi i chorü
ngẽmaxũgü, rü mucümа ya taunecü tá choxũ natai’, ñacharügü
tá chaugümaã”.
20 —Natürü Tupana rü ñanagürü guma yatüxũ:

“Pa Yatüx, cungẽãẽmare i cuma erü ñoma i chütaxũgu tátama
cuyu. Rü ngẽma curü ngẽmaxũgü i namaã cunguxũxũ, rü
¿texéarü tá nixĩ i ngẽxguma?” ñanagürü ga Tupana.
21 —Rü ngẽxgumarüũ tá ta namaã nangupetü i ngẽma
duũxũgü i nügücèxtama norü ngẽmaxũgümaã nguxũxũ
rü tama nügü ímexẽẽxũ i Tupanapẽxewa —ñanagürü ga
Ngechuchu.

Tupana rü naxãcügüna nadau
(Mt 6.25-34)

22 Rü yemawena rü norü ngúexũgüxũ ñanagürü ga
Ngechuchu: —Pemaã nüxũ chixu ¡rü tãxũ i pexoegaãẽgüxũ
naxcèx i ṯacü tá na pengõxũ rü ṯacümaã tá na pixãxchiruxũ!
23 —Erü perü maxũ rü õnaãrü yexera nixĩ, rü pexene rü
naxchiruarü yexera nixĩ.
24 —¡Dücèx penangugü i werigü i tama toegüchiréxũ, rü tama
nanetüarü o ibuxgüxũ, rü ngepatagüxũ na ngexta namaã nan-
guxũgüxũcèx i norü õna! Natürü Tupana rü nanaxüwemü. Rü
pema rü Tupanacèx rü poraãcü guxũma i werigüarü yexera
pixĩgü.

25 —Rü taxuwama name na pexoegaãẽgüxũ. Erü tax-
ucürüwama wüxie i pema rü pegütama ipemèxãchixẽẽ ngãxũ ya
metrugu ega woo poraãcü naxcèx pexoegaãẽgügu.
26 —Rü ngẽxguma tama pemaã nanguxũ i ngẽma íraxũ
rü taxucürüwama pegütama ipemèxãchixẽẽ ega woo naxcèx
pexoegaãẽgügu, rü ¿tũxcüũ i ngẽxguma rü ta ṯacü i togü i
ngẽmaxũgücèx pexoegaãẽgüxũ?
27 —¡Dücèx penangugü i putüragü na ñuxãcü nayaexũ i
nachacu! Rü tama napuracüexũ, rü tama nügü üxchirugüxũ.
Natürü woo guma ãẽ̱xgacü ga Charumóũ ga na namexẽchixũ
ga naxchiru rü taguma wüxi ga putürachacuarü mexũrüũ nixĩ.
28 —Rü marü nüxũ pedau i ñuxãcü Tupana na nangèxãẽxũ
i putüragü i ñu̱xma naãnewa rüxügümarexũ natürü moxũ rü
marü taxuxũ. Rü ngẽxguma Tupana ngẽmaãcü nangèxãẽgu
i putüragü rü pema rü tá ngẽmaãrü yexera pexchiru pexna
naxã, Pa Duũxũgü i Írarüwatama Yaxõgüxũx.
29 —Rü ngẽmacèx tama name i pexoegaãẽ naxcèx i ṯacü tá na
pengõxũ rü ṯacü tá na pixaxüxũ.
30 —Erü ñoma i naãnecũ̱ã̱x i duũxũgü rü naxcèx nadaugü i
guxũma i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ. Natürü pema rü pexũ
nangẽxma ya Penatü ya Tupana ya nüẽchama nüxũ cuácü na
pexũ nataxuxũ i guxũma i ngẽma.
31 —Rü ngẽmacèx narümemaẽ nixĩ na Tupanaãrü ngúchaũcèx
pedaugüxũ na perü ãẽ̱xgacü yiĩxũcèx. Rü ñu̱xũchi nüma rü tá
pexna nanaxã i guxũma i ṯacü i pexũ taxuxũ.

Ñuxãcü tüxũ nangẽxma i tórü ngẽmaxũgü i daxũguxũ i naãnewa (Mt 6.19-21)

32 —¡Tãxũ i pemuũẽxũ, Pa Chauxacügüx! Pema rü noxre-
tama pixĩgü natürü Penatü ya Tupana rü norü ngúchaũ nixĩ
na pexna naxããxũ i pechica i ngextá nüma ãẽ̱xgacü íyiĩxũwa.
33 —¡Rü namaã petaxe i perü ngẽmaxũgü rü togü i duũxũgü
i nüxũ nataxuxũna penaxã i ngẽma dĩẽru! Rü ngẽmaãcü tá
pegüxũ penangẽxmaxẽẽ i perü ngẽmaxũgü i taguma pexũ
ngauxũ rü taguma gúxũ i daxũguxũ i naãnewa i ngextá tama
íyaxücuxũwa i ngĩtèxáxũ rü naweane tama ínachixexẽẽxũwa.
34 —Erü ngextá ínangẽxmaxũwa i perü ngẽmaxũgü, rü
ngẽxma nixĩ i perüxĩnüẽxũ.

Name nixĩ i yigü ítamexẽẽgü naxũpa na ínanguxũ ya Cristu

35 —¡Rü ípememare namaã i perü omügü i naĩgüxũ!
36 —Rü name nixĩ i wüxi i coriarü duũxũgü i
ímemaregüxũrüũ na pixĩgüxũ. Rü penaxwèxe na ñoma
duũxũgü i ĩã̱xwa norü corixũ nanguxẽẽgüxũrüũ na pixĩgüxũ.
Rü ngẽxguma norü cori rü wüxi i ngĩgüarü petawa ne naxũxgu
rü: Tu tu tu ñaxgu, rü paxa naxcèx nayawãxnagü i ĩã̱x.

37 —Rü nataãẽgü i ngẽma coriarü duŭxŭgü ega inadauegu
i ngẽxguma ínanguxgu i norü cori. Rü pemaã nüxŭ chixu rü
ngẽma cori rü norü mechawa tátama nanatogüxẽẽ i ngẽma
norü duŭxŭgü i nüxŭ ínanguxẽẽgüxŭ, rü nüma tátama ngẽma
norü duŭxŭgüxŭ inaxüwemü.
38 —Rü woo ngãxŭcüü ínanguxgu rü ẽxna marü yan-
gunechaŭgu rü nataãẽgü i ngẽma coriarü duŭxŭgü ega in-
adauegu i ngẽxguma ínanguxgu i norü cori.
39 —Rü ngẽxguma chi wüxi ya ĩãrü yora nüxŭ cuèxgu na
ñuxguacü ínanguégaxŭ i ngĩtèxáxŭ, rü tãũ chima nape. Rü chi
nüxna nadau ya napata na tama yawãxnaãxŭcèx rü tama na
nüxŭ nangĩxŭcèx.
40 —Rü pema rü ta penaxwèxe na ípememarexŭ. Erü
ngürüãchi tama nagu íperüxĩnüẽyane tá íchangu i choma i
Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi ga duŭxŭ ga meã norü coriga ĩnüxŭ rü to ga tama meã
norü coriga ĩnüxŭchiga
(Mt 24.45-51)

41 Rü yexguma ga Pedru rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü:
—Pa Corix, ¿toxcèxicatama ẽxna nixĩ i ñaã ore i cuèxruŭ i tomaã
nüxŭ quixuxŭ, rü ẽxna guxŭ i duŭxŭgücèx yiĩxŭ? —ñanagürü.
42 Rü ñanagürü ga Cori ga Ngechuchu: —¿Texé tiĩxŭ ya
yíxema tümaãrü coriarü duŭxẽ ya aixcüma yanguxẽẽxẽ rü
meã tümaãẽxŭ cuáxe? ¿Tama ẽxna yíxema tiĩxŭ ya tümaãrü
cori tüxna ãgaxe na meã nüxna tadauxŭcèx rü meã oragu
tanachibüexẽẽxŭcèx i norü duŭxŭgü?
43 —Rü tataãẽ ya yíxema coriarü duŭxẽ i ngẽxguma ínanguxgu
i tümaãrü cori rü tüxŭ íyangueŭgu na meãma ítanaxüxŭ i ngẽma
puracü i nagu tüxŭ namuxŭ.
44 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma tümaãrü cori rü
tá guxŭma i norü ngẽmaxŭgüarü dauruŭxŭ tá tüxŭ nixĩxẽẽ.
45-46 —Natürü ngẽxguma chi ngẽma duŭxŭ nagu rüxĩnügu
rü norü cori rü tama paxa na ínanguxŭ, rü inaxügüãgu na
chixri namuãxŭ i natanüxŭgü i yatüxŭgü rü ngexŭgü, rü peta
naxüxgu rü nachibüxgu, rü naxaxegu, rü nügü nangãxẽẽgu,
rü ngürüãchi ngẽma ngunexŭ rü ngẽma ora i tama nagu
ínanguxẽẽãxŭgu tá ínangu i norü cori. Rü poraãcüxüchi tá
nanapoxcu ngẽma duŭxŭgü i tama norü coriga ĩnüẽxŭxŭ
napoxcuexŭrüü.
47 —Rü ngẽma coriarü duŭxŭ i nüxŭ cuèxchiréxŭ na tacü
nanaxwèxexŭ i norü cori, natürü tama nügü ímexẽẽxŭ rü tama
norü coriga ĩnüxŭ, rü tá poraãcü nanaçuaxi.
48 —Natürü ngẽma coriarü duŭxŭ i tama nüxŭ nacuáãcüma
chixri norü coriga ĩnüxŭ, rü chixexŭ üxŭ, rü tá írarüwaxüra
nanaçuaxi. Rü texé ya Tupana muxŭma tüxna ãxẽ, rü

muxŭcèxtáma tüxna naca. Rü texé ya muxŭna tüxŭ nadauxẽẹxẽ rü tá yexeraãcü tüxna naca.

Ngechuchugagu nixĩ i yatoyexŭ i duŭxŭgü
(Mt 10.34-36)

49 —Núma chaxũ na ñoma i naãnewa duŭxŭgüxŭ chidauchitanüxẽẽxŭcèx. Rü chierü aixcüma marü yadauchitanügu.
50 —Rü choma rü tá poraãcü ngúxŭ chinge, rü chanaxi̱xãchiãẽ ñu̱xmatáta yangu i ngẽma.
51 —Rü tama name i nagu perüxĩnüẽ na núma chaxũxŭ na guxŭ i duŭxŭgü rü wüxigu naxĩnüẽxŭcèx. Natürü pemaã nüxŭ chixu rü núma chaxũ na chaugagu yatoyexŭcèx i duŭxŭgü.
52 —Erü ñaãwena ega wüxi ya ĩpatawa nangẽxmagu i wüximẽẽxpu̱x i duŭxŭgü, rü tomaẽxpu̱x tá choxŭ nayaxõgü rü taxre i tama, rü ẽxna taxre tá choxŭ nayaxõgü rü tomaẽxpu̱x i tama.
53 —Rü wüxi i papá tá nayaxõ rü nane rü tãũtáma nayaxõ, rü ẽxna nane tá nayaxõ natürü nanatü i tama. Rü ngẽxgumarüŭ ta wüxi i mamá tá iyaxõ rü ngĩxãcü rü tãũtáma iyaxõxchãŭ, rü ẽxna ngĩxãcü tá iyaxõ rü ngĩẽ rü tãũtáma iyaxõxchãŭ. Rü wüxi ya ngĩxẽ tá iyaxõ rü ngĩneã̱x rü tãũtáma iyaxõ, rü ẽxna ngĩneã̱x tá iyaxõ rü ngĩxẽ rü tãũtáma iyaxõ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Cuèxruŭgü i nachiga i ṭacü tá nangupetüxŭ
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

54 Rü Ngechuchu ñanagürü ta nüxŭ ga duŭxŭgü: —Ngẽxguma nüxŭ pedèu̱xgu na naxẽãchianexŭ, rü nagu perüxĩnüẽ tá na napuxŭ. Rü aixcüma ngẽmaãcü nixĩ.
55 —Rü pema nüxŭ pecuèx na ñuxãcü penangugüxŭ ya buanecü, rü ngẽmaãcü nüxŭ pecuèx rü tá na nangu̱xetüxŭ. Rü aixcüma ngẽmaãcü nixĩ.
56 —Pa Duŭxŭgüx, pema rü togü i duŭxŭgüpẽxewa meã pemaxẽneta, natürü peãẽwa rü chixexŭgu perüxĩnüẽ. Pema nüxŭ pecuèx na ñuxãcü penangugüxŭ ega tá napuxgu rü ẽxna tá nangu̱xetügu. ¿Rü ñuxãcü i ñu̱xma i tama nüxŭ pecuáxŭ na Tupana yiĩxŭ ya petanüwa ngucü?

Name nixĩ na curüngüxmüxŭ namaã i curü uwanü
(Mt 5.25-26)

57 —Rü tü̱xcüŭ tama nüxŭ pecuáxchaŭ i ngẽma nama i mexŭ i Tupana pexŭ naxwèxexŭ na nagu pexĩxŭ.
58 —Rü ngẽxguma chi wüxie wüxi i ngetanücèx cuxŭ íxuaxŭgu rü ãẽxgacüxŭtawa cuxŭ tagaxgu, rü name nixĩ i namawatama tüxŭ icurüngüxmüxẽẽ na tama ãẽxgacüpẽxewa cuxŭ tagaxŭcèx. Erü wüxicana na ãẽxgacüxŭtawa cunguxŭ rü ãẽxgacü tá purichíagüna cuxŭ namu. Rü purichíagü tá cuxŭ napoxcu.

59 —Rü cumaã nüxŭ chixu rü ngẽxma poxcuchicagu tá
curüxa̱ũx ñu̱xmatáta ngĩxŭ cuxütanü i gu̱xcü i dĩẽru i nüxŭ
ngĩxŭ cungetanücü. [Rü aixcüma ngẽxgumarüŭ tá cumaã
nanaxü ya Tupana ega tama namaã cunamexẽẽxgu i curü
maxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.]

13

Wüxi i mexŭ nixĩ na nüxŭ rüxoexŭ i tacüma i chixexŭ

1 Rü yexgumatama Ngechuchuxŭtawa nangugü ga
ñuxre ga duŭxŭgü. Rü Ngechuchumaã nüxŭ nixugü ga
na ñuxãcü ãẽxgacü ga Piratu namuxŭ ga norü churaragü
na nadaiãxŭcèx ga ñuxre ga yatügü ga Gariréaanecũ̱ã̱x ga
yexguma yema yatügü rü Tupanacèx carneru nadaixgu
tupauca ga taxŭnewa.

2 Rü Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü nüxŭ: —¿Pema
nagu perüxĩnüẽgu rü yemaãcü nüxŭ nangupetü ga yema
yatügü, yerü yema togü ga Gariréaanecũ̱ã̱xãrü yexera
nipecaduã̱xgü?

3 —Pemaã nüxŭ chixu rü tama nixĩ. Rü ngẽxguma chi pema
rü tama nüxŭ perüxoegu i pecüma i chixexŭ, rü guxãma i pema
rü tá ta ipeyarütauxe.

4 —¿Rü ẽxna pema nagu perüxĩnüẽgu rü guxŭ ga
Yeruchareŭcũ̱ã̱xãrü yexera nipecaduã̱xgü ga yema 18
ga yatügü ga yuexŭ ga yexguma Chiruéwa yexmaxŭ ga
dauxŭtaechica na̱etü rüngutaŭgu?

5 —Pemaã nüxŭ chixu rü tama nixĩ. Rü ngẽxguma chi pema
rü tama nüxŭ perüxoegu i pecüma i chixexŭ, rü guxãma i pema
rü tá ta ipeyarütauxe —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga nanetü ga iguera ga ngearü õõxŭgu ixuxŭ

6 Rü nüma ga Ngechuchu rü nüxŭ nixu ga wüxi ga ore
ga igueragu ixuxŭ, rü ñanagürü: —Rü wüxi ga yatü nüxŭ
nayexma ga wüxi ga ubanecü. Rü yexma nanato ga wüxi ga
iguera. Rü nüma ga guma yatü rü ínayadauuxŭ ga yema iguera
rü ngoxi naxõõ, natürü taxuxŭma ga norü oxŭ inayangau.

7 —Rü yemacèx yema norü duŭxŭ ga norü naãnena dauxŭxŭ
ñanagürü:

“Dücèx, tomaẽxpũ̱x ya taunecü guxŭguma íchayadauxŭ
i ñaã iguera, rü taguma naxo. Rü ngẽmacèx chanaxwèxe
na cuyadaxüchixŭ na tama natücèxma nuã naãnewa
naxíaneã̱xŭcèx”, ñanagürü nüxŭ.

8 —Natürü ga yema norü duŭxŭ ga norü naãnena dauxŭ, rü
norü corixŭ nangãxŭ, rü ñanagürü:

“Pa Corix, ¡nüẽtama doma taunecüxicatama nangẽmèx! Rü
tá chanaxaimüãnepũ̃ne rü waxmüãnexŭmaã tá chanagüpũ̃ne.

9 —Rü bexmana ngẽxguma rü tá naxo. Natürü ngẽxguma
tãũtáma naxo̱xgu rü tá chayadaxüchi", ñanagürü.

Ngechuchu rü ngũxchigaarü ngunexũgu ngĩxcèx
nayataanexẽẽ ga wüxi ga ngecü ga pücèxwecü

10 Rü wüxi ga ngũxchigaarü ngunexũgu rü Ngechuchu
nangu̱xẽẽtae ga wüxi ga ngutaquẽxepataũwa.
11 Rü yéma iyexma ga wüxi ga ngecü ga 18 ga taunecü
iḏaawecü. Rü ipücèxwe yerü wüxi ga ngoxo ngĩxũ
napücèxwexẽẽ, rü taxuacüma iyarüwẽxãchi.
12 Rü yexguma Ngechuchu ngĩxũ dèu̱xgu rü ngĩxcèx naca, rü
ñanagürü ngĩxũ: —Pa Ngecüx, ñu̱xma rü marü cuxcèx nitaane
i curü ḏaawewa —ñanagürü.
13 Rü yexguma rü ngĩxũ ningõgü, rü yexgumatama
iyarüwẽxãchiwemüxũ, rü inaxügü ga Tupanaxũ na
yacuèxüũxũ.
14 Natürü yema ngutaquẽxepataũãrü ãẽxgacü rü nanu,
yerü Ngechuchu rü ngũxchigaarü ngunexũgu ngĩxũ
narümexẽẽ ga yema nge. Rü yemacèx ga yema ãẽxgacü
rü ñanagürü duũxũgüxũ: —Nangẽxma i 6 i ngunexũ i nagu
namexũ na ipuracüexũ. Rü ngẽma ngunexũgügu nixĩ i
namexũ na nuã pexĩxũ na pegü peyarümexẽẽgüxũcèx rü
tama i ngũxchigaarü ngunexũgu —ñanagürü.
15 Rü yexguma ga Cori ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü
ñanagürü: —Pa Duũxũgüx, pema rü togü i duũxũgüpẽxewa
meã pemaxẽneta, natürü peãẽwa rü chixexũgu perüxĩnüẽ.
¿Tama ẽxna guxã i pema rü ngũxchigaarü ngunexũgu
peyawẽxũ i perü woca rü ẽxna perü buru na
peyaxaxexẽẽgüxũcèx?
16 —Rü ñaã ngecü rü Abráũtanüxũ iyixĩ, rü Chataná rü 18
ya taunecü ngĩxũ nachixexẽẽ namaã i ñaã ḏaawe. ¿Rü taux
ẽxna i namexũ na ngĩxcèx chayataanexẽẽxũ i ngũxchigaarü
ngunexũgu? —ñanagürü.
17 Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu, rü guxũma ga
norü uwanügü rü poraãcü naxãneẽ. Natürü guxũma ga togü
ga duũxũgü rü nataãẽgü ga yexguma nüxũ nadaugügu ga
yema mexũgü ga Ngechuchu üxũ.

Ore i motacha- chiregu ixuxũ
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —¿Ñuxãcü nixĩ i ãẽxgacü na
yĩĩxũ ya Tupana, rü nañuxraũxũ i nüma ãẽxgacü íyiĩxũwa? ¿Rü
ṯacügu tá chanangu?
19 —Maneca wüxi ya motachachire ya wüxi ya yatü naãnegu
toxũnerüũ nixĩ. Rü woo naxíraxüchichirẽx ya naxchire natürü

narüxü, rü naya ñu̱xmata wüxi i nanetü i taetaxŭ nixĩ. Rü ngẽmacèx i werigü rü natanügu nixüachiãŭ —ñanagürü.

Ore i pãũãrü puxẽẽruŭgu ixuxŭ
(Mt 13.33)

20 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —¿Ñuxãcü nixĩ i Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa? ¿Rü ṯacügu tá chanangu?
21 —Rü pãũãrü puxẽẽruŭrüŭ nixĩ na guxŭwama nanguxŭ. Erü wüxi i ngecü rü íraxŭ- tama i pãũãrü puxẽẽruŭmaã inaxüéŭ i taxŭ i ngĩrü pãũchara. Rü ngẽma pãũãrü puxẽẽruŭ rü woo naxíra rü nayapuxẽẽ i guxŭma i ngĩrü pãũchara —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ĩã̱x i íraxŭchiga
(Mt 7.13-14, 21-23)

22 Rü inixũchigü ga Ngechuchu ga Yerucharéŭwa na naxũxŭ. Rü yexguma namagu yaxũxgu rü ĩãnegüwa rü ĩãnexãcügüwa nixüpetüchigü, rü yéma nayangúexẽẽtanü ga duŭxŭgü.
23 Rü wüxi ga duŭxŭ nüxna naca rü ñanagürü: —Pa Corix ¿noxretátama nixĩ i ngẽma nayauxgüxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ? —ñanagürü. Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü:
24 —Daxũguxŭ i naãneãrü ĩã̱x rü naxíraxüchi. ¡Rü paxa naxcèx pedau na nawa pichocuxŭcèx! Erü pemaã nüxŭ chixu rü muxũchixŭma i duŭxŭgü tá nüxŭ nangúchaŭ na nawa yachocuxŭ, natürü tãũtáma nawa nichocu.
25 —Erü ngẽxguma ĩãrü yora marü nawãxtagu i ĩã̱x, rü pema i düxétüwa ngẽxmagüxe rü tá penatutuãŭ. Rü ñaperügügü tá:
“Pa Corix, ¡paxa toxcèx yawãxna i ĩã̱x!” ñaperügügü tá. Natürü nüma i cori rü tá pexŭ nangãxŭ, rü ñanagürü tá:
“Tama pexŭ chacuèx na ngextácũã̱x pixĩgüxŭ”, ñanagürü tá pexŭ.
26 —Rü ngẽxguma rü tá ñaperügügü nüxŭ:
“Cumaãchirẽx wüxiwa tachibüe rü taxaxegü. Rü toxŭ cungúexẽẽ ga torü ĩãneãrü ítamŭgüwa”, ñaperügügü tá.
27 —Natürü nüma rü tá pexŭ nangãxŭ rü ñanagürü tá: “Marü pemaã nüxŭ chixu rü tama pexŭ chacuèx na ngextácũã̱xgü pixĩgüxŭ. ¡Rü ípixĩ i nuã chauxŭtawa i guxãma i pemax, Pa Chixri Maxẽxŭx!” ñanagürü tá.
28 —Rü ngẽma tá pexauxe, rü tá pixŭxchapütagü i ngẽxguma nüxŭ pedèu̱xgu i Abráŭ rü Ichaá rü Acobu rü guxŭma i Tupanaãrü orearü uruŭgü na Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa na nangẽxmagüxŭ rü pema rü nüxna na ípewoxŭxŭ.
29 —Erü guxŭwatáma ne naxĩ i duŭxŭgü. Rü Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa tá nangẽxmagü. Rü ngẽma tá narütogü na ngẽma nachibüexŭcèx.

30 —Rü tá nangẽxma i nümaxŭ i ñoma i naãnewa duŭxŭgü
nüxŭ oexŭ, natürü daxũguxŭ i naãnewa rü Tupana tá
wixpẽxewa nanaxügüxẽẽ. Rü tá nangẽxma i nümaxŭ i ñoma
i naãnewa duŭxŭgü nüxŭ icuèxüŭgüxŭ, natürü daxũguxŭ i
naãnewa rü Tupana rü tá wixweama nanaxügüxẽẽ —ñanagürü
ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Yerucharéŭcu̱ã̱x ga duŭxŭgücèx naxaxu
(Mt 23.37-39)

31 Rü yematama ga ngunexŭgu rü Ngechuchuxŭtawa nan-
gugü ga ñuxre ga Parichéugü. Rü ñanagürügü Ngechuchuxŭ:
—¡Íixũ i nuã! Erü ã̱xgacü ya Erode rü cuxŭ nimèxéga —
ñanagürügü.

32 Natürü nüma ga Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —
¡Naxŭtawa pexĩ i ngẽma yatü i nüxŭ cuèxüchixŭ na ñuxãcü
duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽxŭ, rü namaã nüxŭ pixu rü ñu̱xma
rü moxŭ rü tá íchana- woxŭ i ngoxogü, rü tá chanameẽxẽẽ i
ngẽma duŭxŭgü i id̲aaweexŭ, rü pèxmaãcü tá chanagu̱xẽẽ!

33 —Natürü chanaxwèxe i ichixũchigü i ñu̱xma rü moxŭ
rü paxmaãcü ñu̱xmatáta Yerucharéŭwa changu. Erü
Yerucharéŭgu nixĩ i na nayuexŭ i guxŭma i Tupanaãrü
orearü uruŭgü.

34 —Rü dücax, Pa Yerücharéŭcu̱ã̱x, pema peyadaietanü
i Tupanaãrü orearü uruŭgü, rü nutamaã ípenamuxũchigü
i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i pexcèx núma namugüxŭ.
Rü ñuxreẽxpü̱xcüna wüxigu chaugüxŭtagu pexŭ
chanutaquẽxexẽẽchaŭ, ñoma wüxi i ota ya naxãcüã̱x
nügütüŭgu tüxŭ nutaquẽxexŭrüŭ. Natürü pema rü tama
penaxwèxe.

35 —Dücèx i ñu̱xma ya perü ĩãne, rü Tupana tá ínanatèx. Rü
pemaã nüxŭ chixu rü tãũtáma wena choxŭ pedau ñu̱xmatáta
daxũguxŭ i naãnewa ne chaxũ. Rü ngẽxguma rü tá choxŭ pedau
rü tá ñaperügügü:
“Namexẽchi nixĩ ya yima Cori ya Tupana núma namucü”,
ñaperügügü tá —ñanagürü ga Ngechuchu.

14

Ngechuchu rü naxcèx nayataanexẽẽ ga wüxi ga yatü ga
rüchaxünexŭ

1 Rü wüxi ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Ngechuchu rü
wüxi ga Parichéupatawa nayachibü. Rü yéma nayexmagü ga
togü ga Parichéugü ga yéma bexma Ngechuchuxŭ ngugüexŭ.

2 Rü yéma nayexma ta ga wüxi ga yatü ga id̲aawexŭ ga
rüchaxünexŭ.

3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema ngúexẽẽruŭgü
ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭna rü Parichéugüna

naca, rü ñanagürü: —¿Tama penachu̱xuxũ ega ngũxchigaarü
ngunexũgu chanamexẽẽ̱xgu i wüxi i iḏaawexũ? —ñanagürü.
4 Natürü ga nümagü rü nangeèxgümare. Rü yexguma ga
Ngechuchu rü naxmẽxgu nayayauxãchi ga yema iḏaawexũ,
rü nanamexẽẽ. Rü namaã nüxũ nixu ga na íyaxũxũcèx.
5 Rü Ngechuchu rü ñanagürü Parichéugüxũ: —¿Texé i pema i
ngẽxguma perü buru rü ẽxna perü woca puchugu nagoxgu, rü
taux ẽxna i ngẽxgumatama ípeyadauxũ rü ípe- yatúãchixũ i woo
ngũxchigaarü ngunexũgu? —ñanagürü.
6 Rü nümagü rü taxuũmaãma nanangãxũgü.

Duũxũgü ga ngĩgüarü petawa nüxna naxugüxũchiga

7 Rü yexguma mechawa natogüchaũgu ga yema nüxna
naxugüxũ, rü Ngechuchu nüxũ nadau na wüxichigü rü
ĩãrü yoraxũtawaxüchi natoxchaũxũ. Rü yexguma yemaxũ
nadèu̱xgu rü nayaxucu̱xẽgü, rü ñanagürü:
8 —Ngẽxguma texé cuxna uxgu i wüxi i ngĩgüarü petawa, rü
tama name i petaarü yoraxũtawaxüchi üxũ i naxmèxwẽxewa
cuyarüto. Erü yixcüra ngürüãchi tá ínangu i to i nüxna naxuxũ
i curü yexeraxüchi ixĩxũ.
9 —Rü ngẽma petaarü yora i pexna uxũ, rü tá cumaã
nüxũ nayarüxu na icuchixũcèx i ngẽma nachicawa na
ngẽma natoxẽẽãxũcèx i ngẽma to i curü yexera ixĩxũ. Rü
ngẽxguma i cuma rü poraãcü cuxãneãcüma rü nawa iyacuáxũ
i naxmèxwẽxewa tá cuyarüto.
10 —Rü narümemaẽ ega texé cuxna uxgu, rü nawa iyacuáxũ
i naxmèxwẽxewa curüto. Rü ngẽxguma i ngẽma petaarü yora i
cuxna uxũ rü ñanagürü tá cuxũ:

“Pa Chomücüx, ¡nuã chauxũtawa yarüto!” ñanagürü tá cuxũ.
Rü ngẽmaãcü ngẽma petaarü yora rü wüxi i mexũ tá cumaã
naxü napẽxewa i guxũma i duũxũgü i nüxna naxuxũ i cumaã
ngẽma rütogüxũ.
11 —Erü texé ya tügü írütaxe rü Tupana tá tüxũ naxãnexẽẽ.
Natürü texé ya tügü írüxíraxe rü Tupana tá tüxũ nicuèxüũ —
ñanagürü ga Ngechuchu.
12 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu nüxũ ga yema yatü ga
nüxna uxũ: —Rü ngẽxguma wüxi i õnacèx rü ẽxna petacèx
texéna cuxuxchaũgu, rü tama name i nüxna cuxu i cumücügü,
rü bai i cueneẽgü, rü bai i cutanüxũgü, rü bai i curü ngaicam-
agu pegüxũ i duũxũgü i dĩẽru̱ã̱xgüxũ. Erü nümagü rü tá nüxĩ
cuxna naxugüe, rü ngẽmaãcü tá cuxũ nanaxütanügü.
13 —Natürü ngẽxguma wüxi i peta cuxü̱xgu, rü narümemaẽ
nixĩ i nüxna cuxu i duũxũgü i ngearü dĩẽru̱ã̱xgüxũ,
rü duũxũgü i taxucürüwama puracüexũ, rü ngẽma
ichixeparagüxũ, rü ngẽma ingexetügüxũ.

14 —Rü tá cutaãẽxŭchi i ngẽxguma erü nümagü rü taxucürüwa
cuxŭ nanaxütanügü. Natürü tá cunayaxu i curü natanü i
ngẽxguma wena namaxẽgu i Tupanaãrü duŭxŭgü i mexŭ —
ñanagürü.

Ore i taxŭ i õnagu ixuxŭ
(Mt 22.1-10)

15 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga wüxi ga yatü ga
mechawa rütoxŭ rü Ngechuchuxŭ ñanagürü: —Rü tataãẽ ya
yíxema Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa chibüxe —ñanagürü.
16 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Wüxi ga
yatü nanaxü ga wüxi ga õna ga taxŭ. Rü norü duŭxŭxŭ namu
na nüxna yaxuxŭcèx ga muxŭma ga duŭxŭgü.
17 —Rü yexguma marü namexgu ga norü õna, rü wena
norü duŭxŭxŭ namu na yema duŭxŭgü ga marü nüxna nax-
ugüxŭmaã nüxŭ na yanaxuxŭcèx ga marü na namemarexŭ
ga norü õna, rü paxa yéma na naxĩxŭcèx.
18 —Natürü guxŭma ga yema nüxna naxugüxŭ, rü
inanaxügü ga nügü na ínaxuegüxŭ. Rü yema nüxĩra nüxna
naxu rü ñanagürü:

“Ngexwacaxtama naxcèx chataxe i wüxi i naãne. Rü paxa tá
íchayadau. ¡Rü namaã nüxŭ ixu i cori rü taxucürüwama ngẹ̄ma
chaxũ!” ñanagürü.
19 —Rü ga yema to rü ñanagürü:

“10 i wocagü i puracüruŭcèx chataxe, rü tá ngẽmaxŭ
chayaxü. ¡Rü namaxã nüxŭ ixu i cori rü taxucürüwama ngẹ̄ma
chaxũ!” ñanagürü.
20 —Rü ga to rü ñanagürü:

“Ngexwacaxtama chaxãmèx rü ngẽmacèx taxucürüwama
ngẹ̄ma chaxũ”, ñanagürü.
21 —Rü yexguma nataegugu ga yema coriarü duŭxŭ, rü
norü corimaã nüxŭ nixu ga guxŭma ga yema ore. Rü
yexguma ga norü cori rü nanu, rü ñanagürü nüxŭ ga norü
duŭxŭ:

“¡Paxa ngẹ̄ma ĩtamügü i taxŭwa rü ĩtamüacügüwa naxũ,
rü nuã nagagü i ngẽma duŭxŭgü i ngearü dĩẽruã̄xgüxŭ, rü
ngẽma duŭxŭgü i taxucürüwama puracüexŭ, rü ngẽma ichix-
eparagüxŭ, rü ngẽma ingexetügüxŭ!” ñanagürü.
22 —Rü yixcamaxŭra ga yema norü cori namaã nüxŭ ixuxŭ
naxũ̄xguwena rü yema norü duŭxŭ ñanagürü nüxŭ:

“Pa Corix, marü chanaxü i ngẽma chomaã nüxŭ
quixuxŭrüŭ, natürü naxãchicaaneãmatama i nuã cupatawa”,
ñanagürü.
23 —Rü yexguma ga norü cori rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Paxa ngẽma nama i taxŭgüwa rü nama i íraxŭgüwa naxũ,
rü nuã nagagü i togü i duŭxŭgü na nuxã chopatagu na-
chocuxŭcèx, rü ngẽmaãcü na naxããcuxŭcèx ya daa chopata!
24 Erü pemaã nüxŭ chixu rü taxuŭma ga yema nüxĩra nüxna
chaxuxŭ rü nuã chorü õnawa tá nachibüe”, ñanagürü.

Tama natauxcha na Cristuwe rüxũxŭ
(Mt 10.37-38)

25 Rü muxũchixŭma ga duŭxŭgü Ngechuchuwe narüxĩ. Rü
nadauegu ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxŭ:
26 —Rü ngẽxguma texé chowe rüxũxchaŭgu, rü tanaxwèxe
i choxŭ tangechaŭ tümanatüarü yexera, rü tümaẽãrü yex-
era, rü tümamèxãrü yexera, rü tümaxãcügüarü yexera, rü
tümaẽneẽgüarü yexera, rü tümaẽyèxgüarü yexera, rü tümaãrü
maxŭãrü yexera rü ta. Rü ngẽxguma tama ngẽmaãcü choxŭ
tangechaŭgu rü taxucürüwama aixcüma chorü ngúexŭ tixĩ.
27 —Rü yíxema tama naxwèxexẽ na chaugagu ngúxŭ
tingeãcüma chowe tarüxũxŭ, rü taxucürüwama chorü ngúexŭ
tixĩ.
28 —Rü ngẽxguma chi wüxie i petanüwa rü wüxi ya ĩpata ya
taxŭne taxüxchaŭgu, ¿rü tama ẽxna i noxri i tanangugüxiraxŭ
na ñuxre i dĩẽru tá nagu ngĩxŭ ítatáxŭ? Rü ngẽmawa nüxŭ
tacuèx rü marü tüxŭ iyangu i ngẽma tümaãrü dĩẽru i tüxŭ
ngẽxmacü na tayanguxẽẽxŭcèx ya yima ĩ.
29 —Erü ngẽxguma chi tama meã tanangugügu i tümaãrü
dĩẽru na ñuxregu tá naxãtanüxŭ ya yima ĩ, rü norü caxtaxica
chi itapugügu rü yixcüra rü taxucürüwa chi tanaguxẽẽgu i
ngẽma puracü, rü guxŭma i duŭxŭgü i nüxŭ daugüxŭ i ngẽma
tümaãrü puracü rü tá tüxŭ nacugüe.
30 —Rü ñanagürügü tá:
“Ngẽma yatü inanaxügü na naxüpataxŭ, natürü
taxucürüwama nayanguxẽẽ”, ñanagürügü tá.
31 —Rü ngẽxguma wüxi i nachiŭãneãrü ãẽxgacü rü to i
nachiŭãneãrü ãẽxgacümaã nügü nadaixchaŭgu, ¿rü tama
ẽxna i noxri inangugüãxŭ rü ngoxi 10,000 i churaragü rü
yangu na nügü nadaixŭcèx namaã i norü uwanü i 20,000 i
churaragü nüxŭ ngẽxmaxŭ?
32 —Rü ngẽxguma nangugüãgu na tama yanguxŭ i norü
churaragü rü, ¿taux ẽxna i ngẽxguma yaxŭwa nangẽxmagutama
i norü uwanü, rü naxŭtawa namugüãxŭ i norü orearü
ngeruŭgü, rü namaã nüxŭ na yanaxugüexŭcèx na nügümaã
nangüxmüẽxŭ?
33 —Rü ngẽxgumarüŭ tá ta nixĩ i pemax, erü ngẽxguma ngex-
erüxŭxe i petanüwa tama ngẽma tanawogügu i guxŭma i tüxŭ
ngẽxmaxŭ na chowe tarüxũxŭcèx, rü taxucürüwama aixcüma
chorü ngúexŭ tixĩ.

Ngẽxguma nangeacagu ya yucüra rü taxuwama name
(Mt 5.13; Mr 9.50)

34 —Pema rü ñoma yucürarüũ pixĩgü i ñoma i naãnewa, erü
yima yucüra rü õna na namexẽẽxũrüũ rü pema rü ñoma i
naãnecũãx i duũxũgütanüwa rü norü mexẽẽruũ pixĩgü. Name
ya yucüra. Natürü ngẽxguma chi nangeacagu, ¿rü ñuxãcü tá
wenaxãrü naxããca?
35 —Rü taxuwama name. Rü woo waixũmüãrü
waxmüãnexẽẽruũcèx rü tama name. Rü ítanatèxmare. Rü
yíxema aixcüma ãchixexẽ, ¡rü name nixĩ i nagu tarüxĩnüẽ i ñaã
ore! —ñanagürü.

15

Ore i carneru i iyarütaxuxũgu ixuxũ
(Mt 18.10-14)

1 Rü guxũma ga yema yatügü ga Dumaãrü ãẽxgacücèx
dĩẽru ngĩxũ ideetanüxũ, rü togü ga duũxũgü ga chixexũ ga
nacümagu ĩxũ, rü Ngechuchucèx naxĩ na iyanaxĩnüẽxũcèx ga
norü ore.
2 Rü yemacèx ga Parichéugü rü ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü
mugüwa nguxẽẽtaegüxũ, rü Ngechuchuxũ nixugüe, rü
ñanagürügü: —Ñaã yatü rü norü me nixĩ i pecaduãxgüxũmaã
na naxãmücüxũ, rü namaã na nachibüxũ —ñanagürügü.
3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñaã ore ga cuèxruũxũ
namaã nixu, rü ñanagürü:
4 —¿Texé i petanüwa rü ngẽxguma tüxũ nangẽxmagu i 100 i
tümaãrü carnerugü rü wüxi tüxũ iyarütauxgu, rü taux ẽxna i
nachitaũwa tanawogüxũ i ngẽma 99, rü naxcèx tayadauxũ i
ngẽma tüxũ iyarütaxuxũ ñuxmata nüxũ itayangau?
5 —Rü ngẽxguma nüxũ itayangèuxgu rü taãẽãcüma tügüãtügu
tayagaxũ.
6 —Rü ngẽxguma tümapatawa tanguxgu, rü
tanangutaquẽxexẽẽ i tümamücügü, rü duũxũgü i tümaãrü
ngaicamagu pegüxũ, rü ñatagüxũ nüxũ:
"¡Wüxigu chomaã petaãẽgü, Pa Chomücügüx! Erü marü
nüxũ ichayangau i ngẽma chorü carneru ga iyarütaxuxũ",
ñatagüxũ nüxũ.
7 —Rü pemaã nüxũ chixu rü ngẽxgumarüũ ta nataãẽgü i
daxũcũãx i ngẽxguma nangẽxmagu i 99 i duũxũgü i mexũgü
i marü Tupanaãrü ixĩgüxũ, natürü yexeraãcü nataãẽgü i
ngẽxguma wüxi i duũxũ i pecaduãxũ nüxũ rüxoxgu i nacüma
i chixexũ rü Tupanaãxũ yaxõõgu —ñanagürü.

Ore ga dĩẽru ga iyarütauxcügu ixuxũ

8 Rü Ngechuchu rü wüxi ga to ga ore ga cuèxruũxũ nixu,
rü ñanagürü: —Ngẽxguma chi wüxi i ngecüaxũ nangẽxmagu i
10 tachinü i dĩẽru, rü wüxi ngĩxũ iyarütauxgu, ¿rü taux ẽxna

i omüwa nangixichiãxʉ̃ rü nabixichiãxʉ̃ ya ngĩpata, rü meãma
ngĩxcèx nadauxʉ̃ ñu̱xmata ngĩxʉ̃ iyangau?
9 —Rü ngẽxguma ngĩxʉ̃ iyangauxgu, rü inangutaquẽxexẽẽ
i ngĩmücügü i ngexʉ̃gü rü ngĩtanüxʉ̃gü i ngĩrü ngaicamagu
pegüxʉ̃, rü ngĩxʉ̃ nüxʉ̃:
“¡Wüxigu chomaã petaãẽgü, Pa Chomücügüx! Erü marü
ngĩxʉ̃ ichayangau i ngẽma chorü dĩẽru ga iyarütau̱xchirẽxcü”,
ngĩxʉ̃.
10 —Rü pemaã nüxʉ̃ chixu rü ngẽxgumarüʉ̃ ta nataãẽgü i
daxũcʉ̃ã̱x i Tupanaãrü orearü ngeruʉ̃gü i ngẽxguma wüxi
i duʉ̃xʉ̃ i pecaduãxʉ̃ nüxʉ̃ rüxo̱xgu i nacüma i chixexʉ̃ rü
Tupanaãxʉ̃ yaxõõgu —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga wüxi ga ngextü̱xücü ga nanatüna ixũcügu ixuxʉ̃

11 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Nayexma ga wüxi ga yatü
ga taxre ga nane nüxʉ̃ yexmacü.
12 —Rü guma rübumaẽcü, rü nanatüxʉ̃ ñanagürü:
“Pa Pa, ¡choxna naxã i ngẽma curü ngẽmaxʉ̃gü i choxna üxʉ̃!”
ñanagürü. Rü yexguma ga nanatü rü yema taxre ga nanemaã
nayatoye ga norü yemaxʉ̃gü.
13 —Rü ñuxre ga ngunexʉ̃guwena rü guma nane ga
rübumaẽcü rü nananutaquẽxe ga guxʉ̃ma ga norü yemaxʉ̃gü
rü namaã nataxe. Rü yema dĩẽrumaã rü to ga nachiʉ̃ãnewa
naxũ. Rü chixri yéma namaxʉ̃, rü yemaãcü ngĩxʉ̃ nagu̱xẽẽ ga
gu̱xcüma ga norü dĩẽru.
14 —Natürü yexguma marü ngĩxʉ̃ nagu̱xẽẽguwena ga
gu̱xcüma ga norü dĩẽru, rü poraãcü nataxu ga õna ga yema
nachiʉ̃ãnewa. Rü yemacèx ga guma ngextü̱xücü rü inanaxügü
ga taiya nüxʉ̃ na ngúxʉ̃.
15 —Rü yexguma rü norü puracücèx nadau naxʉ̃tagu ga
wüxi ga yatü ga yema nachiʉ̃ãnecʉ̃ã̱x. Rü nüma ga yema
yatü rü norü naãnewa nanamu na yéma norü cuchigüna
yadauxʉ̃cèx.
16 —Rü düxwa nüxʉ̃ nachi̱xéga ga yema cuchiwemü, yerü
poraãcü nataiyaxüchi. Natürü taxúema õna nüxna taxã.
17 —Rü yexguma naãẽwa nagu narüxĩnü, rü ñanagürü:
“¿Ñuxre i chaunatüarü puracütanüxʉ̃ rü nüxʉ̃ nangẽxma i
õna rü nüxʉ̃ ínayaxü? Rü choma i nuã rü taiyamaã tá nuxma
chayu.
18 —Rü chaunatücèx tá chataegu, rü ñachagürü tá tüxʉ̃: ‘Pa
Papax, marü chixexʉ̃ Tupanapewa chaxü rü cupewa rü ta.
19 —Rü tama marü chame na Chaune, ñacuxʉ̃ choxʉ̃. ¡Rü
wüxi i curü puracütanüxʉ̃xʉ̃ choxʉ̃ ixĩxẽẽ!’ ñacharügü tá tüxʉ̃
ya chaunatü”, ñanagürü.
20 —Rü inaxũãchi rü nanatüpatacèx nataegu. Rü yexguma
yangaicagu ga nanatüpata, rü yaxʉ̃gu nüxʉ̃ tadau ga

nanatü, rü tüxʉ̃ nangechaʉ̃tümüʉ̃. Rü naxcèx tiña, rü nüxna
tanèĩ̱xãchi, rü nüxʉ̃ tachúxu.
21 —Rü yexguma ga nüma ga tümane rü ñanagürü tüxʉ̃:
“Pa Papax, marü chixexʉ̃ Tupanapewa chaxü, rü cupewa
rü ta. Rü ngemacèx marü tama name na ‘Chaune’ ñacuxʉ̃
choxʉ̃”, ñanagürü.
22 —Natürü tüma ga nanatü rü tümaãrü duʉ̃xʉ̃güxʉ̃
ñatarügü:
“¡Paxa nuã penange i naxchiru i mexẽchixʉ̃ rü
peyacu̱xcuchi̱x! ¡Rü wüxi i anera ta naxmẽxwa ngĩxʉ̃
pingèxcuchix! ¡Rü chapatu rü ta nuãta penge, rü
peyacuaixcuchix!
23 —¡Rü peyayaxu̱x i ngẽma wocaxacü i rüngümaexʉ̃, rü
peyamá, rü ngĩxã namaã tachibüe rü tapetae!
24 —Erü daa chaune rü chauxcèx rü marü nayu, natürü
maxʉ̃cü chauxcèx ínangu. Rü marü inayarütauxchirẽx, rü
wenaxãrü nango̱x”, ñanagürü. Rü yexguma inanaxügüe ga na
napetaegüxʉ̃.
25 —Rü yoxni ga guma nane ga rüyamaẽcü, rü naãnewa
nayexma. Rü yexguma nataegugu rü marü ĩãrü ngaica-
mana nangugu, rü nüxʉ̃ naxĩnü ga na ínapaxetagüxʉ̃ rü
íyaxʉ̃ãchitanüxʉ̃xʉ̃.
26 —Rü wüxi ga nanatüarü duʉ̃xʉ̃cèx naca, rü nüxna naca ga
̱tacü na ínaxüexʉ̃ ga ĩwa.
27 —Rü yema nanatüarü duʉ̃xʉ̃ rü nanangãxʉ̃, rü ñanagürü:
“Cueneẽ rü marü ínangu. Rü ngẽmacèx cunatü toxʉ̃ tamu na
tayamáxʉ̃cèx i ngẽma wocaxacü i rüngümaexʉ̃, erü cueneẽ rü
mecü ínangu rü tama niḏaawe”, ñanagürü nüxʉ̃.
28 —Natürü ga guma naẽneẽ ga rüyamaẽcü rü nanu, rü tama
ĩgu naxücuchaʉ̃. Rü yemacèx düxwa ga nanatü rü naxcèx
ítaxʉ̃xʉ̃, rü nüxʉ̃ tayacèèxʉ̃ na yaxücuxʉ̃cèx.
29 —Rü nüma rü ñanagürü tüxʉ̃ ga nanatü:
“Cuma nüxʉ̃ cucuèx i ñuxre ya taunecü cuxʉ̃ chapuracü, rü
taguma chixri cuga chaxĩnü. Rü bai i ñuxgu wüxicana wüxi i
chibuxacü choxna cumu na chomücügümaã chapetaexʉ̃cèx.
30 —Natürü ñu̱xma na ínanguxʉ̃ i ngẽma cune i chixri curü
dĩẽru ngĩxʉ̃ gu̱xẽẽxʉ̃ nagu i ngexʉ̃gü i ngẽãẽxʉ̃, rü naxcèx
cuyamèx i ngẽma wocaxacü i rüngümaexʉ̃”, ñanagürü.
31 —Rü yexguma ga nanatü rü ñatarügü nüxʉ̃:
“Pa Chaunex, cuma rü guxʉ̃guma chauxʉ̃tawa cungẽxma,
rü guxʉ̃ma i chorü ngẽmaxʉ̃gü rü cuxrü nixĩ.
32 —Natürü ñu̱xma rü name nixĩ na ipetaegüxʉ̃ rü na
itaãẽgüxʉ̃ erü cueneẽ ga guma chauxcèx rü marü yucü, rü
maxʉ̃cü taxcèx ínangu. Rü woo tüxna inayarütaxu, rü we-
naxãrü taxcèx nango̱x”, ñatarügü.

16

Ore ga yatü ga chixri norü coriarü yemaxũna dauxũgu ixuxũ

1 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu norü ngúexũgüxũ: —Nayexma ga wüxi ga cori ga muãrü yemaxũãxũchixũ. Rü nüxũ nayexma ga wüxi ga norü duũxũ ga norü yemaxũãrü dauruũ. Natürü togü ga duũxũgü rü norü corimaã nüxũ nixugü na yema norü duũxũ rü chixri norü yemaxũna na nadauxũ.

2 —Rü yexguma ga yema cori rü yema norü duũxũcèx naca, rü ñanagürü nüxũ:

“Dücèx, cuchigaxũ chomaã nixugügü i duũxũgü. ¿Rü ṯacü nixĩ i ngẽma? ¡Rü chomaã nüxũ ixu rü ñuxãcü nixĩ i curü puracü, erü marü tãũtáma chorü ngẽmaxũãrü dauruũxũ cuxũ chixĩxẽẽ!” ñanagürü nüxũ.

3 —Rü yexguma ga yema coriarü duũxũ rü nagu narüxĩnü, rü nügüãẽwa ñanagürü:

“¿Ṯacü tá chaxü i ñu̱xmax, erü chorü cori rü marü choxũ ínatèxüchi i ngẽma chorü puracüwa? Tama chapora na naãnewa chapuracüxũcèx, rü chaxãne na dĩẽrucèx na íchaç̱axũ nüxna i togü.

4 —Rü marü nüxũ chacuèx na ṯacü tá na chaxüxũ na choxũ nangẽxmaxũcèx na texé tümapatawa choxũ yaxuxũ i ngẽxguma changearü puracüã̱xgu”, ñanagürü.

5 —Rü yexguma nügüxũtawa naxcèx naca ga wüxichigü ga yema duũxũgü ga norü coriaxũ yangetanügüxũ. Rü yema nüxĩra yéma naxũtawa nguxũna naca, rü ñanagürü:

“¿Ñuxre i nüxũ cungetanüxũ i chorü cori?” ñanagürü.

6 —Rü nüma nanangãxũ, rü ñanagürü:

“Nüxũ chanangetanü i 100 i data i chixũ”, ñanagürü. Rü yema coriarü duũxũ rü ñanagürü nüxũ:

“Ñaã nixĩ i popera i curü ngetanü nawa ngóxũ. ¡Rü paxa írüto rü to i popera naxü, rü 50 i dataguxicatama naxü i curü ngetanü!” ñanagürü.

7 —Rü yemawena rü yema to ga duũxũ ga norü coriaxũ nangetanüxũna naca, rü ñanagürü:

“¿Cuma rü ñuxre yiĩxũ i nüxũ cungetanüxũ i chorü cori?” ñanagürü. Rü nüma rü nanangãxũ, rü ñanagürü:

“Nüxũ chanangetanü i 100 i choca i trigu”, ñanagürü. Rü yema coriarü duũxũ rü ñanagürü nüxũ:

“Ñaã nixĩ i popera i curü ngetanü nawa ngóxũ. ¡Rü paxa írüto rü to i popera naxü rü 80 i chocaguxicatama naxü i curü ngetanü!” ñanagürü.

8 —Rü norü cori rü nüxũ nicuèxüũãma ga yema norü duũxũ ga chixexũ, yerü nüxũ nadau ga ñuxãcü na naxããẽxũchixũ.

Rü pemaã nüxŭ chixu rü ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü,
rü ngẽma Tupanaãxŭ yaxõgüxŭ i duŭxŭgüarü yexera paxa
naxcèx nadaugü na ñux- ãcü nüxŭ natúxŭ i duŭxŭgü.
9 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma ñoma i naãne i chix-
exŭwa pexŭ ngẽxmaxŭ rü name nixĩ i ngẽmamaã nüxŭ
penangúchaŭxẽẽ i duŭxŭgü na Tupanaxŭtawa nangugüxŭ.
Rü ngẽmaãcü i ngẽxguma nagu̱xgu i ngẽma ñoma i naãnewa
pexŭ ngẽxmaxŭ rü peyu̱xgu, rü tá pexŭ nangẽxma ya Penatü
ya pexŭ yaxucü i daxũguxŭ i naãnewa.
10 —Yíxema meã namaã icuáxe ega woo noxretama
tümamẽxẽwa ngẽxmagu, rü ngẽxguma muxŭma tümamẽxẽwa
ngẽxmagu rü tá ta meã namaã itacuèx. Natürü yíxema chixri
namaã icuáxe ega noxretama tümamẽxẽwa ngẽxmagu, rü
ngẽxguma muxŭma tümamẽxẽwa ngẽxmagu rü ngẽxgumarüŭ
tá ta chixri namaã itacuèx.
11 —Rü ngẽxguma tama meã namaã ipecuèxgu i ngẽma
pexmẽxwa ngẽxmaxŭ i ñoma i naãne i chixexŭwa, ¿rü texé tá
pexmẽxgu tanaxü i ngẽma aixcüma mexŭ i Tupanaãrü ixĩxŭ?
12 —Rü ngẽxguma tama meã namaã ipecuèxgu i ngẽma Tu-
pana pexna ãxŭ i ñoma i naãnewa, ¿rü ñuxãcü tá pexna nanaxã
i pechica i daxũguxŭ i naãnewa?
13 —Taxucürüwama i wüxi i duŭxŭ rü nataxrearü coriã̱x.
Erü wüxi i norü corichi rü tá naxai, rü ngẽma to rü tá nüxŭ
nangechaŭ. Rü ẽxna wüxicèx rü tá meã napuracü rü ngẽma
to rü tá nüxŭ naxo. Rü pema rü taxucürüwama Tupanacèx
pemaxẽ ega perü dĩẽruguxicatama perüxĩnüẽgu —ñanagürü ga
Ngechuchu.
14 Natürü ga yema Parichéugü rü poraãcü norü dĩẽruguama
narüxĩnüẽ. Rü yemacèx Ngechuchuxŭ nacugüe ga yexguma
nüxŭ naxĩnüẽgu ga guxŭma ga yema ore.
15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Pema
nixĩ i duŭxŭgüpẽxewa meã pemaxẽnetaxŭ, natürü Tupana
pexŭ nacuèx na ṯacügu perüxĩnüẽxŭ. Rü woo duŭxŭgü
pexŭ nicuèxüŭgü naxcèx i ngẽma pexüxŭ, natürü Tupana rü
naãẽwa nangu̱x i ngẽma —ñanagürü ga Ngechuchu.

Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxŭ rü ñuxãcü ã̱ẽ̱xgacü na yiĩxŭ ya Tupanachiga

16 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Noxri
nayexma ga Tupanaãrü mugü ga Moĩché duŭxŭgüxŭ
ngu̱xẽẽxŭ, rü yema ngu̱xẽẽtae ga nuxcümaŭgüxŭ ga
Tupanaãrü orearü uruŭgü duŭxŭgüxŭ namaã ngu̱xẽẽxŭ.
Natürü yexguma Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭ ínguxguwena, rü marü
duŭxŭgümaã nüxŭ chixuchiga i Tupanaãrü ore i mexŭ i
ñuxãcü ã̱ẽ̱xgacü na yiĩxŭ. Rü ñu̱xma rü guxŭma i ngẽma

duŭxŭgü rü poraãcü nügü naporaexẽẽ na yachocuxŭcèx i ngẹ̄ma Tupana ãẹ̄xgacü íixĩxŭwa.
17 —Naxŭpa na yanguxŭ i Tupanaãrü mugü rü woo wüxi
i mu i íramarexŭ yixĩgu, rü naguxchaxüchi na iyanaxoxŭ i
ngẽma nüxŭ yaxuxŭ. Natürü aixcüma narütauxchamaẽ nixĩ na
iyanaxoxŭ i ñoma i naãne rü guxŭma i ngẽma daxũwa nüxŭ
idauxŭ.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na tama namexŭ na texé
tümamaxŭ ítáxŭ
(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)
18 —Ngẽxguma wüxi ya yatü ítámèxgu rü naĩ i ngemaã
naxãmèxgu rü Tupanapẽxewa rü pecadu naxü. Rü texé ya
yíxema ngĩmaã ãmaxẽ i wüxi i nge i ngĩte ngĩxŭ ítèxcü, rü
Tupanapẽxewa rü tüma rü ta pecadu taxü.

Yatü i dĩẽruã̱xŭchixŭchiga rü Dácharuchiga
19 —Nayexma ga wüxi ga yatü ga dĩẽruã̱xŭchixŭ ga
guxŭguma mexẽchixŭ ga naxchirugu icúxŭ. Rü guxŭ ga
ngunexŭgu rü taxŭma ga õna naxü rü napetaexŭ.
20 —Rü nayexma ta ga wüxi ga yatü ga ngearü
dĩẽruãcü ga Dácharugu ãẹ̄gacü. Rü guxŭguma yema
dĩẽruã̱xŭchixŭpataèxwa nayarütooxŭ.
21 —Rü guma Dácharu rü nanangõxchaŭ ga yema õnatüchi ga
yema yatü ga dĩẽruã̱xŭchixŭãrü mechawa rüyiiixŭ. Rü naxcèx
naxĩ ga airugü, rü nanawearü ō̱xriã̱xgü.
22 —Rü wüxi ga ngunexŭ nayu ga guma ngearü dĩẽruãcü,
rü daxũcŭã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruŭgü rü daxũguxŭ
ga naãnewa nanagagü na wüxiwa Abráŭmaã nayexmaxŭcèx.
Rü nayu ta ga yema yatü ga dĩẽruã̱xŭchixŭ, rü inayatèxgü ga
duŭxŭgü.
23 —Rü ngẽma nachica i Tupana ngoxogüxŭ nagu pox-
cuxŭwa naxũ ga yema yatü ga dĩẽruã̱xŭchixŭ rü yéma po-
raãcü ngúxŭ ninge. Rü daxũ nadau, rü yaxŭgu Abráŭxŭ
nadau na Dácharumaã wüxiwa nayexmaxŭ ga daxũguxŭ ga
naãnewa.
24 —Rü yexguma ga yema yatü ga dĩẽruã̱xŭchichiréxŭ rü
aita naxü rü ñanagürü:
“Pa O̱xi Pa Abráŭx, ¡cuxŭ changechaŭtümüŭ, rü nuã namu
ya Dácharu na dexámaã nügü yawaixpẽxemẽxẽãcüma choxŭ
yanawaixpẽxearü conüãxŭcèx! Erü poraãcü choxŭ nangū̱x i
nuã üxüwa”, ñanagürü.
25 —Natürü Abráŭ rü ñanagürü nüxŭ:
“Pa Chaunex, ¡nüxna nacuèxãchi na taxuŭma cuxŭ taxuxŭ
ga yexguma cumaŭxgu! Natürü Dácharu rü poraãcü chix-
exŭ nüxŭ naxüpetü. Rü ngẽmacèx i ñū̱xma rü nuã mexŭwa
nangẽxma, rü cuma rü ngẹ̄ma poxcuchicawa ngúxŭ quinge.

26 —Rü ñu̱xũchi nangẽxma i wüxi i taxüchixŭ i ngatexŭ i tórü
ngãxŭwa üxŭ. Rü ngẽmacèx ega númacŭ̱ã̱x ngẹ̱ma ĩxchaŭgu,
rü taxucürüwama ngẹ̱ma naxĩ. Rü woo ngẹ̱macŭ̱ã̱x núma
ĩxchaŭgu rü taxucürüwama núma naxĩ", ñanagürü.
27 —Rü yexguma ga yema yatü ga dĩẽrua̱xŭchichiréxŭ rü
ñanagürü:
"Cuxŭ chacèèxŭ, Pa O̱xi, Pa Abráŭx, na chaunatüpatawa
cunamuxŭcèx ya Dácharu.
28 —Erü ngẹ̱ma nangẽxmagü ya wüximẽẽ̱xpü̱x ya
chaueneẽgü. Rü chanaxwèxe na namaã nüxŭ na
yanaxuxŭcèx na tama nuã ñaã poxcuchica i poraãcü choxŭ
ínangúxŭwa naxĩxŭcèx", ñanagürü.
29 —Natürü ga Abráŭ rü ñanagürü nüxŭ:
"Cueneẽgü nüxŭ nangẽxma i Tupanaãrü mugü ga Moĩché
ümatüxŭ rü yema ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü
uruŭgü ümatüxŭ. Rü name nixĩ i ngẽma orega na naxĩnüẽxŭ",
ñanagürü.
30 —Rü yexguma ga yema yatü ga dĩẽrua̱xŭchichiréxŭ rü
Abráŭxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü:
"Ngẽmáãcü, Pa O̱xi, Pa Abráŭx, natürü ngẽxguma chi wüxi
i duŭxŭ i yuchiréxŭ ngẹ̱ma ũxgu rü namaã nüxŭ yanaxuxgu,
rü chi nüxŭ narüxoe i nacüma i chixexŭ", ñanagürü.
31 —Natürü Abráŭ, rü ñanagürü nüxŭ:
"Ngẽxguma tama naga naxĩnüẽgu ga yema ore ga Moĩché
ümatüxŭ rü yema ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü
uruŭgü ümatüxŭ, rü woo chi wüxi i marü yuwa írüdaxŭ i
duŭxŭ ngẹ̱ma ũxgu, rü namaã nüxŭ yanaxuxgu i ore, rü tãũ
chima nüxŭ nayaxõgü", ñanagürü.

17

Naxãũcüma nixĩ na pecadugu inguxŭ
(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

1 Rü Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ ñanagürü: —Rü
guxŭgutáma nangẽxma i ṯacü i duŭxŭgüxŭ pecadua̱xẽẽxŭ.
Natürü wüxi i ngechaŭ tá tümacèx nixĩ ya yíxema duŭxẽ ya
togüxŭ pecadugu nguxẽẹ̱xẽ.
2-3 —Rü tümacèx rü narümemaẽ nixĩ na tümanaxãwa yan-
gacuchixŭ ya wüxi ya nuta ya tacü rü ngẽmaãcü taxtüwa
tüxŭ na itáexŭ naxŭpa na pecadugu tananguxẽẽxŭ i wüxi i
chorü duŭxŭ. ¡Rü ngẽmacèx name nixĩ i pexuãẽgü i pemax!
Rü ngẽxguma wüxi i cueneẽ chixexŭ cumaã ü̱xgu rü ¡meã
naxuxcu̱xẽ! Rü ngẽxguma nüxŭ naxoxgu i nacüma i chixexŭ
rü ¡nüxŭ nüxŭ nangechaŭ i ngẽma!
4 —Rü woo 7 ẽxpü̱xcüna chixexŭ cumaã naxü̱xgu i wüxi i
ngunexŭgu, rü 7 ẽxpü̱xcüna cuxna yacaxgu na nüxŭ nüxŭ

cungechaŭxŭcèx, rü name nixĩ i nüxŭ nüxŭ cungechaŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ñuxãcü tapora ega yaxõxgu

5 Rü norü ngúexŭgü ga norü orearü uwa namugüxŭ rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¡toxŭ rüngŭxẽẽ na yexeraãcü tayaxõgüxŭcèx! —ñanagürügü.

6 Rü yexguma ga Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —Rü ngẽxguma chi woo naxíraxüchigu i perü õ, rü daa naĩ rü chi pega naxĩnü ega ñapegügu:

"¡Cugü nabẽx i nuã rü taxtüchiügu cugü yato!" ñapegügu, rü chi pega naxĩnü.

Wüxi i ngŭxẽẽruŭãrü puracüchiga

7 —Ngẽxguma chi wüxie i petanüwa rü tüxŭ nangẽxmagu i wüxi i tümaãrü duŭxŭ i tümaãnewa ne ũxŭ i puracüwa rü ẽxna carneruarü dauwa, rü tama nügücèxira naxüwemü.

8 —Natürü norü corixŭxĩra naxüwemü na nachibüxŭcèx rü naxaxexŭcèx, rü nüma rü yixcama nachibü.

9 —Rü norü cori rü tama moxẽ nüxna naxã na naxüwemüãxŭcèx, erü woetama ngẽma nixĩ i norü puracü i ngẽma norü duŭxŭ.

10 —Rü ngẽxgumarüŭ tá pixĩgü i pemax. Erü ngẽxguma ngẽma Tupana pexŭ üxẽẽxŭxĩcatama pexŭ̱xgu, rü penaxwèxe i pegü ñaperügügü:

"Puracütanüxŭ i taxuwama mexŭ tixĩgü, erü ngẽma nawa tüxŭ namuxŭxĩcatama nixĩ i tinguxẽẽxŭ", ñaperügügü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga 10 ga yatügü ga chaxünеãxgüxŭ

11 Rü yexguma namagu yaxũxgu ga Ngechuchu ga Yerucharéŭwa na naxũxŭ, rü Chamáriaane rü Gariréaane nügümaã íxüyexŭwa naxüpetü.

12 Rü yexguma wüxi ga ĩãnexãcüwa nanguxgu, rü yexma napẽxegu nayayi ga 10 ga yatügü ga chaxünemaã i̱daaweexŭ. Rü yaxŭgu nüxŭ nachigü.

13 Rü tagaãcü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Ngechuchux, Pa Ngúexẽẽruŭx, ¡cuxŭ tangechaŭtümüŭgü! —ñanagürügü.

14 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèu̱xgu, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Yéa paigüxŭtawa pexĩ, rü nüxŭ pegü peyawẽxgü! —ñanagürü. Rü yexguma namagu naxĩyane, rü naxcèx nitaanetanü ga yema yatügü.

15 Natürü natanüwa rü nayexma ga wüxi ga Ngechuchucèx taeguxŭ ga yexguma marü nügü nadèu̱xgu ga naxcèx na yataanexŭ. Rü tagaãcü Tupanaxŭ nicuèxüŭchigü.

16 Rü Ngechuchupẽxegu nanangücuchi rü moxẽ nüxna naxã. Rü yema yatü rü Chamáriaanecŭ̱ã̱x nixĩ.

17 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Taux ẽxna i
10 chirẽx pixĩgüxŭ na pexcèx chayataanexẽẽgüxŭ? ¿Ngẽxŭgü
nixĩ i ngẽma togü i 9 i yatügü?
18 —¿Rü ñaã to i nachiŭãnecṵ̆ã̰x i duŭxŭxĩcatama nixĩ
itaeguxŭ na Tupanaxŭ yacuèxüŭxŭcèx? —ñanagürü.
19 Rü yexguma rü guma yatüxŭ ñanagürü: —¡Inachi rü íĩxũ!
Cuxcèx nitaane, erü cuyaxõ —ñanagürü.

Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma ínanguxgu ya Tupana na ã̰xgacü yiĩxŭ
(Mt 24.23-28, 36-41)

20 Rü Parichéugü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü:
—¿Ñuxgu tá nixĩ na yangucuchixŭ ya Tupana na ã̰xgacü
yiĩxŭcèx i núma? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü
ñanagürü: —Norü nguchiga ya Tupana rü tama wüxi i ṯacü i
nüxŭ idauxŭrüŭ nixĩ.
21 —Rü taxuacüma ñaperügügü:

"Daa nixĩ", rü ẽxna "Gua nixĩ", ñaperügügü. Erü marü
petanüwa nangu ya Tupana na ã̰xgacü yiĩxŭcèx —ñanagürü.
22 Rü yexguma norü ngúexŭgüxŭ ñanagürü: —Rü tá pexcèx
ínangu i ngunexŭ i nagu poraãcü tá choxŭ pedaugüchaŭxŭ
woo wüxi i paxaãchicèxtama yixĩgu. Natürü tãũtáma choxŭ
pedaugü i ngẽxguma.
23 —Rü duŭxŭgü rü tá ñanagürügü pexŭ:

"Daa nixĩ ya Cristu", rü ẽxna, "Gua nixĩ ya Cristu",
ñanagürügü tá. Natürü pemax ¡rü tãũtáma nüxŭ peyaxõgü, rü
tãũtáma nawe perüxĩ!
24 —Rü ngẽxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na
duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü wüxi i ãẽmacü i guxŭãneguma baxixŭrüŭ
tá chixĩ.
25 —Natürü noxri rü tá poraãcü ngúxŭ chinge, rü ñoma i
naãnecṵ̆ã̰x i duŭxŭgü i ñṵxma maxẽxŭ rü tá choxŭ naxoe.
26 —Rü yexgumarüŭ ga duŭxŭgü na chixri maxẽxŭ ga
yexguma Noẽ maŭxgu, rü ngẽxgumarüŭ tá ta chixri namaxẽ
i duŭxŭgü i ngẽxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na
duŭxŭxŭ chiĩxŭ.
27 —Rü ga duŭxŭgü ga yexguma rü nachibüe, rü naxaxegü,
rü nixãmèxgü, rü nixütexacügü ñṵxmata nawa nangu ga yema
ngunexŭ ga Noẽ naweŭgu nagu ixüexŭ. Rü ínangu ga mucü ga
taxüchicü, rü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü nayue.
28 —Rü yexgumarüŭ ta nangupetü ga yexguma
nuxcümaŭcü ga Lox maŭxgu. Rü duŭxŭgü rü nachibüe, rü
naxaxegü, rü norü yemaxŭcèx nataxegü, rü namaã nataxegü,
rü nixüanegü rü nitoegü, rü nixüpatagü.

29 —Natürü yexguma Lox ixũxgu nawa ga guma ĩãne ga
Chodoma, rü daxũwa narüyi ga üxü ga naxĩchine, rü nanadai
ga guxŭma ga yema duŭxŭgü.
30 —Rü ngẽxgumarüŭ tá ta nangupetü i ngẽxguma íchanguxgu
i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ.
31 Rü ngẽma ngunexŭgu rü texé tama tümapataarü aixepewa
ngẽxmagu, rü tama name i tümapatagu tayangaxi na tümaãrü
ngẽmaxŭgü tayatoxŭcèx. Rü texé ya tümaãnewa ngẽxmaxẽ,
rü tama name i tümapatacèx tataegu na ṯacü ngẹma tayayax-
uxŭcèx.
32 —Rü nüxna pecuèxãchie ga ñuxãcü ngĩxŭ na naxüpetüxŭ ga
Lox namèx ga na nayuxŭ, ga yexguma ngĩgüweama nadèu̱xgu.
33 —Erü yíxema tügü maxẽchaxẽẽchaŭxẽ rü tá itayarütaxu,
natürü yíxema chauxcèx yuxe rü aixcüma tá tüxŭ nangẽxma i
maxŭ i taguma gúxŭ.
34 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma chütaxŭgu rü wüxi i
ngürücarewa tá nangẽxmagü i taxre i duŭxŭgü. Rü wüxi tá
niga, rü ngẽma to rü tá ngẹma natèx.
35 —Rü taxre i ngexŭgü tá nügümaã ínacaegü. Rü wüxi tá niga
rü ngẽma to rü tá ngẹma natèx.
36 —Rü taxre i yatügü rü wüxi i naãnewa tá nangẽxmagü. Rü
wüxi tá niga rü ngẽma to rü tá ngẹma natèx —ñanagürü ga
Ngechuchu.
37 Rü yemaxŭ naxĩnüẽgu ga norü ngúexŭgü, rü
Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿ngextá tá
nixĩ i nangupetüxŭ i ngẽma nüxŭ quixuxŭ? —ñanagürügü. Rü
nüma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Duŭxŭgü
rü tá chauxcèx nangutaquẽxegü ñoma ẽxchagü nawemücèx
ngutaquẽxexŭrüŭ —ñanagürü.

18

Ore ga ãẹxgacügu rü yutecügu ixuxŭ

1 Rü Ngechuchu rü wüxi ga to ga orexŭ namaã nixu
na yemawa nangúexẽẽãxŭcèx na ñuxãcü nanaxwèxexŭ na
taguma nüxŭ nachaueãcüma guxŭguma nayumüxẽgüxŭ.
2 Rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —Wüxi ga ĩãnewa
nayexma ga wüxi ga ãẹxgacü ga tama Tupanaga ĩnüxŭ rü
taxúexŭma ngechaŭxŭ.
3 —Rü guma ĩãnewatama iyexma ga wüxi ga nge ga yutecü
ga ngixŭ nayexmacü ga wüxi ga guxcha namaã ga to ga
duŭxŭ. Rü yemacèx yema ãẹxgacüxŭtawa ixũxecha na ngixŭ
namexẽẽãxŭcèx ga yema guxcha.
4 —Rü muẹxpu̱xcüna yéma ixũũxŭ, natürü yema ãẹxgacü rü
tama ngĩxŭ narüngŭxẽẽchaŭ. Natürü düxwa nagu narüxĩnü ga
yema ãẹxgacü rü naãẽwa ñanagürü:

“Choma rü tama Tupanaxŭ changechaŭ, rü taxúexŭma chacuáxchaŭ.
5 —Natürü ngẽma choxŭ na nachixeweechaxŭcèx i ñaã nge,
rü noxtacüma tá ngĩxŭ charüngŭxẽẽ na tama yeŭcürü choxŭ
nachixeweechaxŭcèx”, ñanagürü.
6 Rü Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Yema nixĩ ga norü
ore ga yema ãẽxgacü ga chixexŭ.
7 —¿Taux ẽxna i Tupana rü paxa tüxŭ ínapoxŭxŭ ya yíxema
duŭxẽ ya tüxŭ nayaxuxe i ngẽxguma chütacü rü ngunecü rü
norü ngŭxẽẽcèx nüxna tacaxgu i tümaãrü yumüxẽwa?
8 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü Tupana rü paxatáma tüxŭ
narüngŭxẽẽ. Natürü ngẽxguma wenaxãrü núma chaxũxgu i
choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, ¿rü ñuxre i duŭxŭgü
i aixcüma yaxõgüxŭxŭ tá ichayangau i ñoma i naãnewa? —
ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore i Parichéugu ixuxŭ rü dĩẽruarü deruŭgu ixuxŭ

9 Rü Ngechuchu rü nüxŭ nixu ga ñaã ore nachiga ga
yema duŭxŭgü ga nügü írümegünetaxŭ rü tama togüxŭ
cuáxchaŭgüxŭ.
10 Rü ñanagürü: —Taxre ga yatü rü tupauca ga taxŭnewa
nayayumüxẽgü. Rü wüxi rü Parichéu nixĩ, rü yema to rü wüxi
ga yatü ga Dumaãrü ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ dexŭ nixĩ.
11 —Rü yema Parichéu rü yexma nachi, rü ñaããcü
nayumüxẽ:

“Pa Tupanax, moxẽ cuxna chaxã erü tama togü i
duŭxŭgürüŭ chixĩ. Rü tama togürüŭ changĩtèx, rü tama
ngẽmarüŭ taxŭ i chixexŭ chaxü rü ẽxna wüxi i nge i ãtecümaã
ichape. Rü bai i ñaã yatü i Dumaãrü ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ
dexŭrüŭ chixĩ.
12 —Choma rü guxcü ya yüxügu rü taxreẽxpũxcüna chax-
aure rü tama chachibü na cugu charüxĩnüxŭcèx. Rü chorü
dĩẽruwa rü guxŭguma meã cuxna chanaxã i ngẽma cuxna
üxŭ”, ñanagürü.
13 —Natürü ga guma yatü ga Dumaãrü ãẽxgacücèx dĩẽru
ngĩxŭ decü, rü yaxŭgu narüxã̄ũ̄x. Rü namuŭ ga daxũ na
nadawenüxŭ, rü yema norü ngechaŭmaã nügü napaxremü,
rü ñanagürü:

“Pa Tupanax, ¡Cuxŭ changechaŭtümüŭ! Erü wüxi i
pecaduãxŭ chixĩ”, ñanagürü ga guma yatü.
14 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ chixu rü guma yatü ga Du-
maãrü ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ decü rü yexguma napatacèx
nataegugu rü Tupanapẽxewa rü mecü nixĩ. Natürü yema
Parichéu rü Tupana rü tama namaã nataãẽ. Erü texé ya
tügü icuèxüxŭxe rü Tupana tá tüxŭ naxãnexẽẽ. Natürü texé

ya tama tügü icuèxüxŭxe rü Tupana rü tá tüxŭ nicuèxüxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü meã buãxgüxŭ nayaxu
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Rü yéma Ngechuchuxŭtawa tüxŭ tagagü ta ga buãxgü na tüxŭ yangõgüchigüxŭcèx. Natürü yexguma norü ngúexŭgü yemaxŭ dauxgügu rü tüxŭ ningagü ga guxema tümaxãcüegü Ngechuchuxŭtawa tüxŭ gagüxe.
16 Natürü Ngechuchu rü nügüxŭtawa tümacèx naca ga guxema buãxta rü ñanagürü norü ngúexŭgüxŭ: —Chanaxwèxe i chauxŭtawa naxĩ i buxŭgü. ¡Rü tãxŭ i nüxna penachũxuxŭ! Erü Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa rü tümacèx nixĩ ya yíxema ñaã buxŭgürüŭ ixĩgüxe.
17 —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü texé ya tama wüxi i buxŭrüŭ Tupanaxŭ yaxúxe na tümaãrü ãẽxgacü na yiĩxŭcèx, rü tagutáma nagu taxücu i Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa —ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi ga yatü ga dĩẽruãxŭchicü Ngechuchumaã nidexa
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Rü wüxi ga yema Yudíugüarü ãẽxgacü rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruŭ ya Mecüx, ¿ũacü tá chaxüxŭ na chanayaxuxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ? —ñanagürü.
19 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¿Tũxcüŭ "Mecü" ñacurügü choxŭ? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya mecü ixĩcü, rü nataxuma i to i mecü ixĩxŭ.
20 —Cuma nüxŭ cucuèx i Tupanaãrü mugü i ñaxŭ:

"¡Tãũtáma naĩ i ngemaã icupe, rü tãũtáma cumáẽta, rü tãũtáma cungĩtèèx, rü tãũtáma doraxŭ quixu i togüchiga, rü tümaga naxĩnü ya cunatü rü cue!"

ñaxŭ.
21 Rü yexguma ga guma yatü rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Woetama chorü bucüma meãma chayanguxẽẽ i guxŭma i ngẽma mugü i nüxŭ quixuxŭ —ñanagürü.
22 Rü yemaxŭ naxĩnügu ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Wüxixicatama cuxŭ nataxu, rü ngẽma nixĩ na namaã cutaxexŭ i guxŭma i curü ngẽmaxŭgü rü togü i ngearü ngẽmaxŭãxgüxŭna na cunaxãxŭ i curü natanü, rü ngẽxguma rü tá cuxŭ nangẽxma i cuchica i daxũguxŭ i naãnewa. Rü ñũxũchi marü name i chowe curüxũ —ñanagürü.
23 Natürü yemaxŭ naxĩnügu ga guma yatü rü poraãcü inayarümaãchi, yerü namuãrü dĩẽruãxŭchi.

24 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ dèu̱xgu ga ñuxãcü na
nangechaŭxŭ, rü ñanagürü nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —
Naguxchaxüchi tá nixĩ na Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa na ya-
chocuxŭ i ngẽma dĩẽruã̱xŭchigüxŭ.
25 —Rü dücax, wüxi i cameyu rü taxucürüwama wüxi ya
ucumaxẽtüwa naxüpetü. Rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ i wüxi i
duŭxŭ i dĩẽruã̱xŭchixŭ rü taxucürüwama Tupana ãẽxgacü
íixĩxŭwa nixücu [ega norü dĩẽruguama naxĩnügu rü tama
yaxõõgu —ñanagürü.]
26 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga duŭxŭgü rü ñanagürügü:
—¿Ẽxna texé tá ya nayaxúxe i maxŭ i taguma gúxŭ? —
ñanagürügü.
27 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Duŭxŭgü rü taxuacüma
nügü namaxẽẽ, natürü Tupanaãxŭ rü natauxcha na na-
maxẽxẽẽãxŭ —ñanagürü.
28 Rü Pedru ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Pa Corix, toma rü yéma
tanawogü ga guxŭma ga torü yemaxŭgü na cuwe tarüxĩxŭcèx
—ñanagürü.
29-30 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga norü
ngúexŭgü: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü texé ya Tu-
panacèx tümapatana, rü ẽxna tümanatüna, rü ẽxna tümaẽna,
rü ẽxna tümaẽneẽgüna, rü ẽxna tümaẽyèxgüna, rü ẽxna
tümamèxna, rü ẽxna tümaxãcügüna ngẽma ixũxẽ na Tu-
panaãxŭ tapuracüxŭcèx, rü ñoma i naãnewa tátama poraãcü
tanayaxu i tümaãrü natanü. Rü daxũguxŭ i naãnewa rü tá ta
tanayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ —ñanagürü.

Ngechuchu rü wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Rü Ngechuchu rü noxrüwama naxcèx naca ga norü
ngúexŭgü, rü ñanagürü nüxŭ: —Ñu̱xma rü Yerucharéŭwa
tá taxĩ na ngẽma yanguxŭcèx i guxŭma ga yema ore ga
nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ümatüxŭ ga
chauchiga.
32 —Rü Yerucharéŭcũã̱x i duŭxŭgü rü tá to i
nachiŭãnecũã̱xna choxŭ namugü. Rü ngẽma duŭxŭgü rü
tá chaugu nidauxcüraŭgü, rü tá chomaã naguxchigagü, rü tá
chauchiwewa nacuaixgüe.
33 —Rü tá choxŭ nacuaixgü, rü yixcüra rü tá choxŭ
nimèxgü. Natürü tomaẽxpü̱x i ngunexŭguwena rü tá we-
naxãrü chamaxŭ —ñanagürü.
34 Natürü yema norü ngúexŭgü rü tama nüxŭ nacuèxgüéga
ga na ṯacüchiga yiĩxŭ ga yema ore ga namaã nüxŭ yax-
uxŭ. Yerü poraãcü nüxŭ naguxcha ga aixcüma nüxŭ na
nacuèxgüxŭcèx.

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wüxi ga ngexetücü ga Yericúwa
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Rü yexguma Ngechuchu ĩãne ga Yericúwa nguxchaŭgu,
rü yéma namacüwawa narüto ga wüxi ga yatü ga ngexetücü ga
dĩẽrucèx yéma iwémécü.
36 Rü yexguma guma ngexetücü nüxŭ ĩnügu ga muxŭma ga
duŭxŭgü na yéma chopetüxŭ, rü duŭxŭgüna naca ga ṯacü na
ngupetüxŭ.
37 Rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Ngechuchu ya
Nacharétucṯ̱ã̱x nuã naxüpetü —ñanagürügü.
38 Rü yexguma ga guma ngexetücü rü tagaãcü ñanagürü: —
Pa Ngechuchux, Pa Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ changechaŭtümüŭ! —
ñanagürü.
39 Rü yema duŭxŭgü ga Ngechuchupẽxegu ĩxŭ, rü nanan-
gagü ga na iyanangeáxŭcèx. Natürü guma ngexetücü
rü yexeraãcü tagaãcü ñanagürü: —Pa Dabítanüxŭx, ¡cuxŭ
changechaŭtümüŭ! —ñanagürüama.
40 Rü yexma nayachiãchi ga Ngechuchu, rü duŭxŭgüxŭ
namu na naxŭtawa nagagüãxŭcèx. Rü yexguma marü
naxŭtawa nanguxgu, rü guma ngexetücüna naca ga
Ngechuchu, rü ñanagürü:
41 —¿Ṯacü i cunaxwèxexŭ na cumaã chanaxüxŭ? —
ñanagürü. Rü guma ngexetücü nanangãxŭ rü ñanagürü: —Pa
Corix, chanaxwèxe na choxŭ quidauchixẽẽxŭ —ñanagürü.
42 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ —¡Idauchi! Rü marü cuxcèx
nitaane erü cuyaxõ —ñanagürü.
43 Rü yexgumatama nidauchi ga guma ngexetücü, rü
Ngechuchuwe narüxũ, rü Tupanaxŭ nicuèxüŭchigü. Rü
guxŭma ga duŭxŭgü ga nüxŭ daugüxŭ ga yema ngupetüxŭ rü
Tupanaxŭ nicuèxüŭgü ta.

19

Ngechuchu rü Zaquéuchiga

1 Rü Ngechuchu rü Yericúarü ĩanewa naxüpetü.
2 Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga dĩẽruã̱xŭchixŭ ga
Zaquéugu ãẽgaxŭ. Rü nüma nixĩ ga naẽru ga yema yatügü ga
Dumaãrü ãẽxgacücèx dĩẽru ngĩxŭ ideetanüxŭ.
3 Rü yema Zaquéu rü poraãcü nüxŭ nangúchaŭ ga
Ngechuchuxŭ na nadauxŭ na nüxŭ nacuáxŭcèx. Natürü
taxuacüma nüxŭ nadau, yerü namuxũchi ga duŭxŭgü, rü
ñu̱xũchi nanuxchanexŭchi ga nümax.
4 Rü yemacèx Ngechuchupẽxegu nayangu, rü namacüwawa
wüxi ga naĩgu naxĩnagü na Ngechuchuxŭ nadauxŭcèx ga
yexguma yéma naxüpetügu.

5 Rü yexguma yéma naxüpetügu ga Ngechuchu, rü daxũ
nadau natüŭwa ga guma naĩ. Rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Za-
quéux, ¡paxa írüxĩ i ngẽma! Erü cupatawa tá changu i ñũxma
—ñanagürü.
6 Rü paxa ínarüxĩ ga Zaquéu, rü taãẽãcüma Ngechuchuxŭ
nayaxu.
7 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga duŭxŭgü, rü guxŭma
inanaxügüe ga chixri Ngechuchuchiga na yadexagüxŭ.
Rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü i nüma rü wüxi i duŭxŭ i
pecaduãxŭpatawa nangu? —ñanagürügü.
8 Rü yexguma ga Zaquéu rü inachi rü ñanagürü
Ngechuchuxŭ: —Dücèx, Pa Corix, choma rü ngearü
dĩẽruã̄xgüxŭna tá chanaxã i ngãxŭgu i guxŭma i chorü
ngẽmaxŭgü. Rü ngẽxguma chi texé tüxŭ chawomüxẽẽãcüma
tüxŭ changĩxgu, rü ãgümücüẽ́xpũ̄xcüna tá tüxŭ ngĩxŭ
chataeguxẽẽ i ngẽma tümaãrü dĩẽru —ñanagürü.
9 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Rü ñoma i ngunexŭgu
cupatawa nangu i maxŭ i taguma gúxŭ, erü cuma rü ta rü
Abráŭrüŭ cuyaxõ.
10 —Rü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü ñoma i
naãnewa chaxũ na naxcèx chayadauxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i
iyarütauxexŭ na chanamaxẽxẽẽxŭcèx —ñanagürü.

Ore i dĩẽrugu ixuxŭ
(Mt 25.14-30)

11 Rü yoxni yema Ngechuchuarü ore inaxĩnüẽyane ga
duŭxŭgü, rü Ngechuchu rü wüxi ga to ga ore ga cuèxruŭxŭ
namaã nixu, yerü marü Yerucharéŭxŭ ningaica, rü duŭxŭgü
nagu rüxĩnüẽgu rü paxa tá ínangu ga Tupana na norü ã̄ẽxgacü
yiĩxŭcèx.
12 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nügüchiga nidexa rü
ñanagürü nüxŭ: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga taxŭ ga cori
ixĩcü ga nayaxucü ga ore na nachiŭãneãrü ã̄ẽxgacüxŭtawa
naxũxŭcèx ga yaxŭwa na yema ã̄ẽxgacü nüxŭ unetaxŭcèx na
guma nawa ne naxũxŭne ga ĩãneãrü ã̄ẽxgacü yiĩxŭcèx.
13 —Rü yexguma tauta inaxũãchigu, rü naxcèx nangema
ga 10 ga norü duŭxŭgü. Rü wüxichigüna ngĩxŭ naxã ga
wüxitachinü ga tatanücü ga dĩẽru. Rü ñanagürü nüxŭ:
"¡Ngĩmaã pepuracüe rü ngĩxŭ pimuxẽẽ i ñaã dĩẽru ñũxmatáta
chataegu!" ñanagürü.
14 —Natürü yema ĩãnecũ̄ã̄x ga duŭxŭgü rü naxchi naxaie ga
guma cori. Rü yemacèx nawenaãma nayamugü ga ñuxre ga
orearü ngeruŭgü na nachiŭãneãrü ã̄ẽxgacümaã nüxŭ yanax-
ugüxŭcèx na tama nanaxwèxegüxŭ na norü ã̄ẽxgacüxŭ na
yiĩxŭcèx ga guma cori.

15 —Natürü nachiŭãneãrü ãẽxgacü rü nayangucuchixẽẽãma
ga guma cori. Rü ñu̱xũchi ga guma cori rü norü ĩãnecèx
nataegu na yéma ãẽxgacü na yiĩxŭcèx. Rü yexguma ínanguxgu
rü naxcèx nangema ga yema 10 ga norü duŭxŭgü ga dĩẽru
nüxna ngĩxŭ naxãxŭ, yerü nüxŭ nacuáxchaŭ ga ñuxrechigü
ngĩxŭ na yamuxẽẽxŭ ga norü dĩẽru ga wüxichigü ga yema norü
duŭxŭgü.

16 —Rü yema nüxĩra dĩẽru nüxna ngĩxŭ naxãxŭ rü norü
corixŭtawa nangu, rü ñanagürü:

“Pa Corix, curü dĩẽru rü 10 ẽxpu̱xcüna ngĩxŭ chimuxẽẽ”,
ñanagürü.

17 —Rü guma Cori ga yexwaca ãẽxgacüxŭ ingucuchicü rü
nanangãxŭ, rü ñanagürü:

“Wüxi i mexŭ i chorü duŭxŭ quixĩ. Maneca meãma namaã
cupuracü i ngẽma íraxŭ i dĩẽru i cuxna chaxãxŭ. Rü ñu̱xma rü
10 ya ĩãnegüarü ãẽxgacüxŭ tá cuxŭ chixĩxẽẽ”, ñanagürü.

18 —Rü yéma nangu ga to ga norü duŭxŭ, rü ñanagürü:

“Pa Corix, curü dĩẽru rü wüximẽẽxpu̱xcüna ngĩxŭ
chimuxẽẽ”, ñanagürü.

19 —Rü norü cori nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ:

“Cuma rü wüximẽẽxpu̱x ya ĩãnegüarü ãẽxgacüxŭ tá cuxŭ
chixĩxẽẽ”, ñanagürü.

20 —Rü yéma nangu ga to ga norü duŭxŭ rü ñanagürü nüxŭ:

“Pa Corix, ñaã iyixĩ i curü dĩẽru. Rü wüxi ya dechugu ngĩxŭ
chanuque, rü ngẽmaãcü ngĩmaã changuxŭ.

21 —Yerü cuxcèx chamuŭ, erü wüxi i yatü i aüxŭ quixĩ.
Rü cunayauxtanü i ngẽma tama cuxrü ixĩxŭ, rü cunayaxu i
nanetüarü o i ngextá tama cuma ícutoexŭwa”.

22 —Rü yexguma ga guma ãẽxgacü rü ñanagürü nüxŭ:

“Wüxi i chorü duŭxŭ i chixexŭ quixĩ i cumax. Rü curü
oretama nixĩ i cuxŭ ixuxŭ na cuchixexŭ. Marü nüxŭ cu-
cuèxchirẽx ga na chaxaüxŭ, rü chanayautanüxŭ i ngẽma tama
choxrü ixĩxŭ, rü chanayaxuxŭ i nanetüarü o i tama choma
ichatoxŭ.

23 —¿Natürü tu̱xcüŭ tama bancugu choxŭ ngĩmaã cun-
guxŭ i chorü dĩẽru na ngema choxŭ ngĩxŭ yamuxẽẽgüxŭcèx,
rü ngẽmaãcü mucü ngĩxŭ na chayaxuxŭcèx i ngẽxguma
íchanguxgu?” ñanagürü.

24 —Rü yexguma ga ãẽxgacü rü yema yexmagüxŭmaã nüxŭ
nixu, rü ñanagürü:

“¡Nüxna ngĩxŭ peyaxu i ngẽma dĩẽru, rü ngẽma 10 i dĩẽru nüxŭ
ngẽxmaxŭna ngĩxŭ pexã!” ñanagürü.

25 —Rü nümagü rü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü:

“Natürü, Pa Corix, nüma rü marü nüxŭ ingẽxma i 10 i dĩẽru”,
ñanagürügü.

26 —Rü guma ãẽxgacü nanangãxŭ, rü ñanagürü:

“Pemaã nüxʉ̃ chixu rü texé ya chauga ĩnüxẽ rü yexera tá
tüxna chanaxã. Natürü texé ya tama chauga ĩnüxẽ rü tá tüxna
chanayaxu i woo ngẽma íraxʉ̃ i tüxʉ̃ ngẽxmaxʉ̃.
27 —Rü yema chorü uwanügü ga tama naxwèxegüxʉ̃ ga norü
ãẽxgacüxʉ̃ na chiĩxʉ̃, ¡rü nuã penagagü, rü nuã chopẽxegu
peyaḏai!” ñanagürü.

Ngechuchu rü Yerucharéʉ̃gu naxücu
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Cu 12.12-19)

28 Rü yema orexʉ̃ yaxuxguwena ga Ngechuchu, rü in-
ixũchigü ga Yerucharéʉ̃wa na naxũxʉ̃.
29 Rü yexguma marü nawa nangugüchaʉ̃gu ga guma ĩãnegü
ga Bechagué rü Betániã ga Oríbunecüarü Mèxpʉ̃neãrü ngaica-
mana yexmagüne, rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü
ngúexʉ̃gü.
30 Rü ñanagürü nüxʉ̃: —¡Gua ĩãnexãcüwa pexĩ! Rü ngẽxma
tá nüxʉ̃ peyangau i wüxi i buru i ngexwaca yaxʉ̃ i ngẽxma
ngaxʉ̃xʉ̃ i taguma texé natagu aunagüxʉ̃. ¡Rü peyawẽxʉ̃, rü
nuã penaga!
31 —Rü ngẽxguma texé pexna c̱axgu na ṯacücèx peyawẽxʉ̃xʉ̃
i ngẽma buru, ¡rü tümamaã nüxʉ̃ pixu rü ñapegügü:
“Torü Cori nanaxwèxe”, ñapegügü tüxʉ̃!
32 Rü yéma naxĩ ga yema taxre ga norü ngúexʉ̃gü. Rü yexma
nüxʉ̃ nayangau ga yema buru ga Ngechuchu namaã nüxʉ̃
ixuxʉ̃rüʉ̃.
33 Rü yexguma yawẽxʉ̃güãgu ga yema buru, rü norü yoragü
rü yema ngúexʉ̃güna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Tʉ̱xcüʉ̃
peyawẽxʉ̃ i ngẽma buru? —ñanagürügü.
34 Rü nümagü nanangãxʉ̃gü, rü ñanagürügü: —Rü tayawẽxʉ̃
erü torü Cori nanaxwèxe —ñanagürügü.
35 Rü Ngechuchuxʉ̃tawa nanagagü ga yema buru. Rü
yema norü ngúexʉ̃gü rü norü gáuxʉ̃chirumaã nanatütagü. Rü
ñu̱xũchi Ngechuchuxʉ̃ natagu naxaunagüxẽẽgü.
36 Rü duʉ̃xʉ̃gü rü Ngechuchupẽxewa norü gáuxʉ̃chirumaã
nayac̱ẖamagü ga nama.
37 Rü yexguma inaxügüãgu na ínaxĩgüxʉ̃ nawa ga yema
nama ga Oríbunecüarü Mèxpʉ̃newa yarüdaexʉ̃, rü guxʉ̃ma ga
yema duʉ̃xʉ̃gü ga yaxõgüxʉ̃ ga nawe rüxĩxʉ̃ rü inanaxügü
ga taãẽãcüma aita na naxüexʉ̃ rü tagaãcü Tupanaxʉ̃ na
yacuèxüʉ̃güxʉ̃ naxcèx ga guxʉ̃ma ga yema cuèxruʉ̃gü ga
taxʉ̃ ga nüxʉ̃ nadaugüxʉ̃ ga Tupanaãrü poramaã naxüxʉ̃ ga
Ngechuchu.
38 Rü ñanagürügü: —¡Namecümaxüchi ya daa tórü ãẽxgacü
ya Tupanaégagu núma ũcü! ¡Rü pema rü ta, Pa Daxũcʉ̃ã̱x, rü
petaãxẽgü rü nüxʉ̃ picuèxüʉ̃gü ya Tupana! —ñanagürügü.

39 Rü yéma duŭxŭgütanüwa nayexmagü ga ñuxre
ga Parichéugü. Rü ñanagürügü Ngechuchuxŭ: —Pa
Ngúexẽẽruŭx, ¡Yangagü i ngẽma cuwe rüxĩxŭ i duŭxŭgü na
yanachianegüxŭcèx! —ñanagürügü.
40 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —
Pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma chi iyanangeèxgügu i ñaã
duŭxŭgü, rü daa nutagü ya namacüwawa ngẽxmagücü rü chi
nüxĩ aita naxüe —ñanagürü.
41 Rü yexguma Yerucharéŭãrü ngaicamana nanguxgu ga
Ngechuchu, rü guma ĩãnecu̱ã̱x ga duŭxŭgücèx naxaxu.
42 Rü ñanagürü: —Pa Yerucharéŭcu̱ã̱xgü, chierü ñoma i
ngunexŭgu nüxŭ pecuèxgu na texé aixcüma taãẽ pexna ãxŭ.
Natürü ngẽma rü pexchawa inicu̱x i ñu̱xma, rü taxuacüma
nüxŭ pecuèx.
43 —Rü tá guxchaxŭgü pexŭ naxüpetü. Rü perü uwanügü
tá nanaxü i norü poxŭchica i norü guxŭcüwawa ya perü ĩãne.
Rü norü churaragü tá pexŭ ínachoeguãchi, rü guxŭcüwawa tá
pexcèx ne naxĩ.
44 —Rü tá nagu napogüe ya perü ĩãne, rü tá pexŭ nadai.
Rü taxucütáma ya nuta ngextá nügüxétü nanugüxüra i perü
ĩãneãrü poeguxŭtapüwa. Rü ngẽmaãcü tá pexŭ naxüpetü,
yerü tama nüxŭ pecuèxgüchaŭ ga yexguma Tupana petanügu
naxũãnegu —ñanagürü.

Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa ínanawoxŭ ga duŭxŭgü ga yéma taxegüxŭ

(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Cu 2.13-22)

45 Rü Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa nangu rü yexma
naxücu. Rü inanaxügü na ínawoxŭãxŭ ga yema duŭxŭgü ga
tupauca ga taxŭnewa taxegüxŭ.
46 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Tupanaãrü ore i
ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Chopata rü yumüxẽpataŭ nixĩ”.
Natürü pema rü ngĩtèèxgüxŭpataŭ peyaxĩxẽẽ —ñanagürü.
47 Rü guxŭ ga ngunexŭgu rü tupauca ga taxŭnewa
nayangu̱xẽẽtae ga Ngechuchu. Natürü ga paigüarü
ã̱ẽxgacügü, rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa
ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü Yerucharéŭãrü ã̱ẽxgacügü, rü naxcèx
nadaugü ga ñuxãcü tá na yamèxgüãxŭcèx.
48 Natürü taxucürüwa ṯacü namaã naxügü, yerü guxŭma ga
duŭxŭgü rü namaã nataãẽgü, rü meã inarüxĩnüẽ ga norü ore.

20

Ngechuchuna nacagü na texéarü oregagu tupauca ga taxŭnewa nangu̱xẽẽtaexŭ

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

1 Wüxi ga ngunexũ ga Ngechuchu rü tupauca ga taxũnewa
nayexma. Rü nanangúexẽẽ ga duũxũgü, rü namaã nüxũ nixu
ga Tupanaãrü ore. Rü yexguma íyadexayane rü yéma nan-
gugü ga paigüarü ãẽxgacügü, rü ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü
mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ, rü Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü.
2 Rü ñanagürügü nüxũ: —¿Texéarü mugagu nixĩ i cunaxüxũ
i ngẽma núma cuxüxũ? ¿Rü texé cuxũ tamu na cunaxüxũcèx i
ngẽma? —ñanagürügü.
3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Choma rü
tá ta pexna chaca, rü chanaxwèxe i choxũ pengãxũgü.
4 —¿Rü texé tanamu ga Cuáũ na duũxũgüxũ
ínabaiũxẽẽxũcèx? ¿Pexcèx rü Tupana yiĩxũ ga namucü rü
ẽxna duũxũgümare? —ñanagürü.
5 Rü yexguma ga Parichéugü rü inanaxügüe ga nügümaã na
yaporagatanücüüxũ. Rü nügümaãtama ñanagürügü: —¿Ñuxũ
ñagügüxũ tá? Erü ngẽxguma chi:
“Tupana núma nanamu”, ñagügu, rü nüma rü chi ñanagürü
tüxũ:
“¿Rü tu̱xcüũ ga tama nüxũ peyaxõgüxũ?” ñanagürü chi tüxũ.
6 —Rü ngẽxguma chi ñagügu:
“Yatügümare nuã nanamu”, ñagügu, rü guxũ i duũxũgü chi
nutamaã tüxũ ínamuxũchigü, rü tüxũ chi nadai. Erü nümagü
i duũxũgü rü nagu narüxĩnüẽ na Tupana yiĩxũ ga Cuáũxũ
mucü.
7 Rü Ngechuchuxũ nangãxũgü rü ñanagürügü: —Tama nüxũ
tacuèx ga texé núma na namuxũ ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ —
ñanagürügü.
8 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Choma
rü ta tãũtáma pemaã nüxũ chixu na texé choxũ muxũ na
chanaxüxũcèx i ngẽma choxna naxcèx pe̱caxũ —ñanagürü.

Ore ga puracütanüxũ ga chixexũgu ixuxũ
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

9 Rü inanaxügü ga Ngechuchu ga duũxũgümaã na yadex-
axũ. Rü ñaã ore ga cuèxruũxũ namaã nixu, rü ñanagürü:
—Nayexma ga wüxi ga yatü ga wüxi ga ubanecü ücü ga
norü naãnewa. Rü ñu̱xũchi ñuxre ga puracütanüxũna nanaxã
na nüxna nadaugüxũcèx rü yixcama rü norü yoramaã na
yayauxyegüãxũcèx ga yema norü o. Rü ñu̱xũchi ga guma yatü
rü nixũ ga yéma rü nuxcüma nataegu.
10 —Rü yexguma nawa nanguxgu ga na yadauxũ ga
yema ubagü, rü guma yatü rü yéma puracütanüxũgüxũtawa
nanamu ga wüxi ga norü duũxũ na naxcèx íya̱caxũcèx ga
yema ubagü ga nüxna üxũ. Natürü yema puracütanüxũgü rü
nana̱cuaixgü ga guma yatüarü duũxũ, rü taxuũma ga uba
nüxna naxãgü. Rü yemaãcü ínayamugü.

11 —Rü yexguma ga guma yatü rü wenaxãrü to ga norü duŭxŭ yéma ta namu. Natürü ga yema puracütanüxŭgü rü chixexŭ namaã nixugüe, rü nanaa̱uaixgü, rü taxuŭma ga uba nüxna naxãgü. Rü yemaãcü ínayamugü.

12 —Rü wenaxãrü to ga norü duŭxŭ yéma ta namu ga guma yatü. Natürü ga yema puracütanüxŭgü rü nanapi̱xẽẽ, rü ínanatèxüchigü ga yema naãnewa.

13 —Rü düxwa ñanagürü ga guma naãneãrü yora:

"¿Ta̱cü tá chaxüxŭ i ñu̱xmax? Rü name nixĩ i chaune ya nüxŭ changechaŭcü ngẽma chanamu. Rü ngẽxguma nüxŭ nadaugügu rü bexmana naga tá naxĩnüẽ", ñanagürü.

14 —Natürü ga yema puracütanüxŭgü rü yexguma guma yatü nanexŭ nadaugügu, rü nügümaã ñanagürügü:

"Ñaããrü tá nixĩ i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngĩxã tayamèxgü na tórü na yiĩxŭcèx!" ñanagürügü.

15 —Rü ínanatèxüchigü ga yema naãnewa, rü nayamèxgü —ñanagürü ga Ngechuchu. Rü yexguma ga Ngechuchu rü duŭxŭgüna naca, rü ñanagürü: —¿Ta̱cü tá ngẽma puracütanüxŭmaã naxü i ngẽma naãneãrü yora i ñu̱xmax?

16 —Rü ngẽma tá naxũ rü tá nanadai i ngẽma puracütanüxŭgü, rü togüna tá nanaxã i norü naãne —ñanagürü ga Ngechuchu. Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga duŭxŭgü rü ñanagürügü: —Chierü tama ngẽmaãcü nangupetüxẽẽãxgu ya Tupana —ñanagürügü.

17 Natürü Ngechuchu rü nüxŭ nadawenü, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Natürü ñuxũ ñaxŭchiga nixĩ i ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ?:

"Yima nuta ya mecü ya ĩãrü üruŭgü nüxŭ oechiécü, rü ñu̱xma rü yimatama nixĩ ya Tupana nüxĩra yaxücuchicü na namaã inaxügüãxŭ ya ĩpata",

ñaxŭ.

18 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Texé ya yima nutamaã yarüñaxẽ, rü tá itapoŭgü. Rü yíxema tümaẽtügu nanguxe ya yima nuta, rü tá tüxŭ niñáĩxmü —ñanagürü ga Ngechuchu.

19 Rü ga paigüarü ã̱ẽxgacügü rü ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü yexgumatama Ngechuchuxŭ niyauxgüchaŭ. Yerü nüxŭ nacuèxgü ga nachiga na yiĩxŭ ga yema ore ga cuèxruŭ ga nüxŭ yaxuxŭ. Natürü tama nayayauxgü, yerü duŭxŭgüxŭ namuŭẽ.

Ã̱ẽxgacüaxŭ dĩẽrumaã naxütanüxŭchiga
(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Rü yemacèx ga yema paigüarü ã̱ẽxgacügü rü Ngechuchuxŭtawa nanamugü ga ñuxre ga norü duŭxŭgü na mexŭ i duŭxŭgürüŭ yéma iyanaxĩnüẽxŭcèx natürü naxcèx

na nadaugüxŭcèx ga ñuxãcü nachiŭãneãrü ãẽxgacüxŭtawa
Ngechuchuxŭ na ínaxuaxŭgüxŭcèx.
21 Rü yemacèx Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: —
Pa Ngúexẽẽruŭx, toma nüxŭ tacuèx rü aixcüma nixĩ i ngẽma
nüxŭ quixuxŭ rü ngẽma namaã cungúexẽẽtaexŭ. Rü tama
duŭxŭãrü düxétüxŭnegu cudawenü erü nacüma nixĩ i cun-
gugüxŭ. Rü aixcüma cunangúexẽẽ i duŭxŭgü na Tupana
naxwèxexŭãcüma namaxẽxŭcèx.
22 —Rü dücax, ngẽma ĩãneãrü dĩẽru i ãẽxgacü ya tacü ya
Dumacŭãx naxwèxexŭ na tanaxütanüxŭ, ¿rü namexŭ yiĩxŭ na
nüxŭ tanaxütanüxŭ rü ẽxna tama? —ñanagürügü.
23 Natürü Ngechuchu nüxŭ nacuèxama na chixexŭgu
naxĩnüẽxŭ ga yema duŭxŭgü, rü yemacèx ñanagürü nüxŭ:
—¿Tüxcüŭ i chixexŭgu choxŭ penguxẽẽchaŭ?
24 —¡Choxŭ ngĩxŭ pewé i wüxi i dĩẽru na ngĩxŭ chadauxŭcèx!
¿Rü texéchicünèxã rü texééga ngĩgu üx? —ñanagürü. Rü
nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Dumacŭãx ya ãẽxgacü ya
tacüchicünèxã nixĩ —ñanagürügü.
25 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —
¡Ãẽxgacüna ngĩxŭ pexã i ngẽma ãẽxgacüarü ixĩcü, rü Tu-
panana ngĩxŭ pexã i ngẽma Tupanaãrü ixĩcü! —ñanagürü.
26 Rü yemaãcü ga Ngechuchu rü woo norü orewa rü tax-
ucürüwama chixexŭgu nananguxẽẽgü ga duŭxŭgüpẽxewa,
yerü meãma nanangãxŭ. Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü
nangeèxgümare yerü nabaixãchiãẽgü namaã ga yema norü
ore.

*Chaduchéugü rü Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi wena na-
maxẽ i duŭxŭgü*
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Rü Ngechuchuxŭtawa ínayadaugü ga ñuxre ga
Chaduchéugü. Rü nümagü nixĩ ga nagu naxĩnüẽxŭ
na tagutáma wena namaxẽxŭ i yuexŭ. Rü yemacèx
Ngechuchuxŭ ñanagürügü:
28 —Pa Ngúexẽẽruŭx, Moĩchéarü mugüwa rü ñanagürü:

“Ngẽxguma wüxi ya yatü naxmèx ngexacüyane nayüxgu, rü
name nixĩ i naẽneẽtama ngĩmaã naxãmèx i ngẽma
yutecü i naxŭmèx, na ngẽmaãcü naxãxãcüxŭcèx nüxŭ
ya naẽneẽ ya marü yucü”,

ñanagürü ga yema ore.
29 Rü ñanagürügü ta ga Chaduchéugü: —Nayexma ga 7
ga nügüeneẽ. Rü naxãmèx ga guma yacü, natürü tauta
naxãxãcüyane nayu.
30 —Rü yexguma naĩ ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã naxãmèx ga yema
ngecü. Rü guma rü ta nayu, rü nangexacü.

31 —Rü yexguma rü naĩ ga naẽneẽ nüxĩ ngĩmaã naxãmèx.
Rü yemaãcü gucüma ga guma 7 ga nügüeneẽgü rü ngĩmaã
naxãmèx ga yema nge. Rü gucüma nayue tauta naxãxãcüyane.
32 —Rü ngĩma rü ta düxwa iyu ga yema nge.
33 Rü ngẽxguma yuexũ wena maxẽgu, ¿rü ngecürüücü naxmèx
tá iyixĩ i ngẽma nge? Yerü yexguma namaxẽgu rü gucüma ga
guma 7 ga nügüeneẽ ngĩmaã naxãmèx —ñanagürügü.
34 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ rü ñanagürü:
—Ñoma i naãnewa rü yatügü rü nixãmèxgü rü ngexũgü rü
nixãtegü.
35 —Natürü ngẽma duũxũgü i Tupanapẽxewa mexũ na wena
namaxẽxũ na daxũguxũ i naãnewa naxĩxũcèx rü ngẹma rü
tãũtáma nixãmèxgü rü ẽxna nixãtegü.
36 —Erü ngẹma rü tagutáma nayue. Rü daxũcũãx i Tupanaãrü
orearü ngeruũgürüũ tá nixĩgü. Rü aixcüma Tupanaxãcügü
nixĩgü erü yuwa ínarüdagü.
37 —Rü yema ore ga naĩxãcü ga iyauratanücüxũnechigawa, rü
Moĩché tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ rü yuexũ rü tá wena na na-
maxẽxũ. Erü yema orewa, rü ñanagürü ga Cori ga Tupana:
"Choma nixĩ i Abráũãrü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü
Acobuarü Tupana",
ñanagürü.
38 —Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx rü woo ñoma i naãnewa nayuegu
i duũxũgü, natürü Tupanacèx rü guxũguma namaxẽ —
ñanagürü.
39 Rü yexguma ga ñuxre ga ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü
mugüwa ngụxẽẽtaegüxũ rü ñanagürügü: —Aixcüma meãma
nüxũ quixu, Pa Ngúexẽẽruũx —ñanagürügü.
40 Rü yemawena rü marü namuũẽ ga ṭacüchigacèx
Ngechuchuna na nacagüexũ.

¿Texé nane nixĩ ya Cristu?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¿Tụxcüũ duũxũgü
nüxũ nixugüe rü Cristu rü nuxcümaũcü ga ãẽxgacü ga Dabítaa
nixĩ?
42-43 —Yerü Dabítama ñaããcü nanaxümatü ga Wiyaegüarü
poperawa:
"Tupana rü chorü Cori ya Cristuxũ ñanagürü: '¡Nuã
chorü tügünecüwawa rüto, ñụxmatáta cuxmẽxwa
chanangẽxmagüxẽẽ i curü uwanügü na namaã
icucuáxũcèx!' "
ñaããcü nanaxümatü.
44 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —¿Ñuxũcürüwa i Dabítaa yiĩxũ
ya Cristu ega nümatama ga Dabí rü norü Corimaã naxuãgu? —
ñanagürü.

Ngechuchu rü nüxŭ nixu na tama nameãrü maxŭã̱xgüxŭ ga yema ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü yéma inarüxĩnüẽ ga yexguma
Ngechuchu norü ngúexŭgüxŭ ñaxgu:
46 —¡Pexuãẽgü naxcèx i ngẽma ngúexẽẽruŭgü i Moĩchéarü
mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ! Erü nümagü rü norü me nixĩ i mexŭ
i naxchirumaã na naxĩãneãxŭ. Rü ítamŭwa nanaxwèxegü na
duŭxŭgü meã nüxŭ rümoxẽgüxŭ. Rü ngutaquẽxepataŭgüwa
rü norü me nixĩ i ãẽ̱xgacügümèxwẽxewa na natogüxŭ. Rü
õna i taxŭwa rü ngẽma õnaãrü yoraxŭtawa ügüxŭ i nachicacèx
nadaugü.
47 —Rü tüxŭ nawomüxẽẽgüãcüma tüxna nanapuxŭ ya
tümapatagü ya yíxema yutegüxe. Rü ñu̱xũchi nanamèxẽẽ i
norü yumüxẽgü na duŭxŭgü nagu rüxĩnüẽxŭcèx na aixcüma
mexŭgü yiĩgüxŭ. Natürü nümagü tá nixĩ i yexeraãcü
napoxcuexŭ —ñanagürü.

21

Yutecüarü ãmarechiga
(Mr 12.41-44)

1 Rü yexguma tupauca ga taxŭnewa nayexmagu ga
Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga ñuxãcü duŭxŭgü ga
idĩẽruãxŭ Tupanana ngĩxŭ na naxãgüxŭ ga norü dĩẽru ga
tupaucaarü dĩẽruchiŭwa.
2 Rü ngĩxŭ nadau ta ga wüxi ga ngecü ga yutecü ga
ngearü dĩẽruã̱xcü ga tupaucaarü dĩẽruchiŭgu taxretachinü ga
íraxüchicü ga dĩẽru ngĩxŭ ixücuchicü.
3 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu
rü ñaã ngecü i yutecü i ngearü dĩẽruã̱xcü rü guxŭ i togü i dĩẽru
ngĩxŭ ixãgüxŭãrü yexera ngĩxŭ ixã.
4 —Erü guxŭma i togü rü ngĩxŭ inaxã i ngema nüxŭ
íyaxügücü. Natürü ngĩma ngĩxŭ natauxyane ngĩxŭ ixã i
gu̱xcüma i ngĩxŭ ngexmaxcü i ngĩrü õnatanü —ñanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü na tupauca ya taxŭnegu tá napogüexŭ
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

5 Rü ñuxre ga norü ngúexŭgü rü nidexagü nachiga ga tu-
pauca ga taxŭne ga ñuxãcü na namexẽchixŭ ga naxtapü̱x ga
nutanaxcèxgü, rü na namexẽchixŭ ga guxŭma ga guma tupau-
caarü yemaxŭgü ga duŭxŭgü nüxna ãmarexŭ. Rü yexguma ga
Ngechuchu rü ñanagürü:

6 —Rü nawa tá nangu i ngunexũgü i guxũnetama ya daa
tupauca ya nüxũ pedauxũne, rü tá nagu napogüe. Rü nax-
tapũxarü nutagü rü taxucütáma nügüétü naxüxüra, rü bai ya
wüxi —ñanagürü.

Cuèxruũgü i tá nüxũ idauxũ naxũpa na nagúxũ i naãne
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7 Rü yexguma ga norü ngúexũgü rü Ngechuchuna nacagü,
rü ñanagürügü: —Pa Ngúexẽẽruũx, ¿ñuxgu tá nixĩ i nangu-
petüxũ i ngẽma nüxũ quixuxũ? ¿Rü tacüwa tá nüxũ tacuèx na
nangupetüxũ tá i ngẽma? —ñanagürügü.

8 Rü Ngechuchu rü ñanagürü: —¡Pexuãẽgü tá na taxuũma
pexũ womüxẽẽxũcèx! Erü muxũchixũ tá chaugu nügü
nicuxgü rü tá ínangugü rü ñanagürügü tá:

“Choma nixĩ i Cristu, rü paxa tá nagux i naãne”, ñanagürügü
tá pexũ. ¡Natürü tãũtáma nüxũ peyaxõgü!

9 —Rü ngẽxguma tá nüxũ pexĩnüẽgu na nügü nadèixũ i wüxi
i nachiũãne to i nachiũãnemaã, rü ẽxna nüxũ pexĩnüẽgu na
wüxi i nachiũãnewatama rü duũxũgü rü norü ãẽxgacümaã
nügü nadèixũ, ¡rü tãũtáma peãaixãchiãẽgü! Erü ngẽmaãcü
tá nangupetü i noxrix. Natürü tãũtáma naãneãrü gux nixĩ i
ngẽma.

10 —Erü wüxi i ãẽxgacüarü churaragü rü to i ãẽxgacüarü
churaragümaã tá nügü nadai. Rü wüxi i nachiũãne rü to i
nachiũãnemaã tá nügü nadai.

11 —Rü nümaxũ i nachiũãnegüwa rü poraãcü tá
naxĩãxãchiane, rü poraãcü tá nangux i taiya, rü tá nataxüchi
i daaweane. Rü duũxũgü tá nüxũ nadaugü i daxũwa i tacü i
namaã naãaixãchiexũ, rü taxũ i cuèxruũgü.

12 —Natürü naxũpa i guxũma i ngẽma rü duũxũgü tá pexũ
ínayauxũ, rü tá pewe ningẽxũtanü. Rü ngutaquẽxepataũgüwa
tá pexũ nagagü na ngema pexna nacagüxũcèx, rü tá pexũ
napoxcue. Rü nachiũãnegüarü ãẽxgacügüpẽxewa tá pexũ
nagagü, naxcèx na chorü duũxũgü pixĩgüxũ.

13 —Rü ngẽmaãcü tá pexũ nataxcha na ãẽxgacügümaã nüxũ
pixuxũ i chauchiga.

14 —Rü ngẽxguma tá ngema pexũ nagagügu, ¡rü tãxũ i pexoe-
gaãẽgüxũ naxcèx na tacümaã tá penangãxũxũ na pegüétüwa
pechogüxũcèx!

15 —Erü choma tá pexũ charüngũxẽẽ na nüxũ pecuáxũcèx
na tacümaã penangãxũxũ i perü uwanügü. Rü nümagü rü
tãũtáma nüxũ nacuèxgü na tacümaã pexũ nangãxũgüxũ i
ngẽxguma.

16 —Natürü pema rü woo penatügü, rü peegü, rü
peeneẽgü, rü peeyèxgü, rü petanüxũgü, rü pemücügü rü

tá napeechitaegü na purichíagüxũtawa pexũ íyaxuaxũgüxũ.
Rü purichíagü rü tá pexũ nadai i ñuxre i pemax.
17 —Rü guxũ i naãnewa rü duũxũgü tá pexchi naxaie, erü
choxũ peyaxõgü rü chorü duũxũgü pixĩgü.
18 —Natürü woo ṯacü pexũ üpetügu rü Tupanamẽxẽwa tá
pengẽxmagü, rü nüma tá pexũ ínapoxũ rü bai i wüxi i peyae tá
inayarütaxu.
19 —Rü ngẽxguma aixcüma peyaxõgüamagu rü tama choxũ
ípetèxgu, rü tá penayauxgü i maxũ i taguma gúxũ.
20 —Rü ngẽxguma nüxũ pedèu̱xgu na perü uwanügüarü chu-
raragü Yerucharéũxũ íchomaẽguãchixũ, rü ngẽmawa tá nüxũ
pecuèx na paxa tá nagu napogüexũ ya yima ĩãne.
21 —Rü yíxema Yudéaanewa ngẽxmagüxe rü name nixĩ
i mèxpũneãnewa tabuxmü. Rü yíxema Yerucharéũwa
ngẽxmagüxe rü tanaxwèxe na paxa ítachoxũxũ. Rü yíxema
tümaãnewa ngẽxmagüxe rü tama name na ĩãnecèx tawoeguxũ.
22 —Erü ngẽma ngunexũgügu tá ínangu i Tupanaãrü poxcu.
Rü ngẽmaãcü tá nayanguxẽẽ i guxũma i ngẽma norü ore i
ümatüxũwa nüxũ yaxuxũ.
23 —Rü ngẽma ngunexũgügu rü tá poraãcü tüxũ naguxcha
ya yíxema ngexegü ya iitacharaũgüxe rü yíxema imaĩxãcügüxe.
Erü tá nangẽxma i taxũ i ngúxũ, rü Tupana rü poraãcü tá
nanapoxcue i ngẽma duũxũgü.
24 —Rü ñuxre, rü tá norü uwanügü taramaã nanadai. Rü
togü, rü tá ínanayauxũ na to i nachiũãnewa nagagüãxũcèx. Rü
ñu̱xũchi i ngẽma norü uwanügü rü tá nagu napogüe ya yima
ĩãne ya Yerucharéũ. Rü ngẽmaãcü tá nangupetü ñu̱xmatáta
nawa nangu na Tupana ínamuxũxũ i ngẽma.

Tupana Nanearü taeguchiga
(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

25 —Rü ngexguma rü tá nangõx i cuèxruxũgü. Rü üèxcü rü
tauemacü rü woramacurigü rü tá nixĩgachitanü i nachicawa..
Rü guxũ i nachiũãnegüwa rü duũxũgü rü tá nanaxĩxãchiãẽtanü
rü tá nab̦aixãchiãẽgü namaã na poraãcü naxãũgaãchixũ i taxũ
i taxtü rü norü yuapegü.
26 —Rü duũxũgü rü norü muũmaã tá inayayiãxẽ i ngẽxguma
nüxũ nadaugu i ngẽma üpetüchaũxũ i ñoma i naãnewa. Erü woo
guxũma i ṯacü i daxũwa nüxũ idauxũ rü tá naxĩã̱xãchitanü rü
tá nu ne nanaxĩmare.
27 —Rü ngẽxguma rü guxũ i duũxũgü i ñoma i naãnecũã̱x rü
tá choxũ nadaugü i ngẽxguma wüxi i caixanexũgu ícharüxĩxgu
rü núma chaxũxgu namaã i chorü pora rü üüne.
28 —Rü ngẽxguma inaxügügu na naxüpetüxũ i ngẽma pemaã
nüxũ chixuxũ, rü name nixĩ na petaãẽgüxũ rü meã pedau-

nagüxŭ, erü paxa tá íchangu na pexŭ íchanguxŭxẽẽxŭcèx —
ñanagürü.
29 Rü yemawena rü wüxi ga ore ga cuèxruŭxŭ namaã nixu
ga Ngechuchu, rü ñanagürü: —¡Dücèx penangugü i iguera, rü
ẽxna ngẽxŭrüüxŭmare i to i naĩgü!
30 —Rü ngẽxguma nüxŭ pedèu̱xgu na ngexwaca naxüátüxŭ,
rü ngẽmawa nüxŭ pecuèx na paxa tá taunecü na yiĩxŭ.
31 —Rü ngẽxgumarüŭ ta i ngẽxguma nüxŭ pedèu̱xgu na nan-
gupetüxŭ i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü ngẽmawa tá nüxŭ
pecuèx na yimama yiĩxŭ ya Tupana na ãẽxgacü yiĩxŭcèx.
32 —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü guxŭma i ngẽma nüxŭ
chixuxŭ rü tá ningu naxŭpa na nayuexŭ i duŭxŭgü i ñu̱xma
maxẽxŭ.
33 —Daxũguxŭ i naãne rü ñoma i naãne rü tá nagu̱x. Natürü
chorü ore rü tagutáma inayarüxo.
34 —¡Pexuãẽgü na tama t̲acü rü chixexŭgagu düxwa nüxŭ
perüxoexŭ na peyaxõgüxŭ! Rü ngẽmacèx penaxwèxe na
pegüna pedaugüxŭ na tama pengãxẽxŭ rü ẽxna ñoma i
naãneãrü ngúchaŭguama na perüxĩnüẽxŭ. Erü ngürüãchi
ngẽmagu íperüxĩnüẽyane tá pexŭ íchayab̲aixgü.
35 —Rü ñoma wüxi ya yüta ya ngürüãchi t̲acü iyaxúnerüŭ
tá nixĩ naxcèx i guxŭma i duŭxŭgü i ñoma i naãnecŭ̲ã̲x i
ngẽxguma wenaxãrü núma chaxũxgu.
36 —Rü ngẽmacèx name nixĩ i pegü ípemexẽẽgü.
¡Rü guxŭguma peyumüxẽgü na ngẽmaãcü tama pexŭ
naxüpetüxŭcèx i ngẽma ãũcümaxŭgü, rü aixcüma pimexŭcèx i
ngẽxguma chopẽxewa pengugügu! —ñanagürü ga Ngechuchu.
37 Rü guxŭ ga ngunexŭgügu rü tupauca ga taxŭnewa
nayexma ga Ngechuchu, rü duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽ. Rü
chütacü rü guma Mèxpŭ̃ne ga Oríbunecügu ãẽganegu nayape-
exŭ.
38 Rü guxŭma ga duŭxŭgü rü pèxmamaxŭchi tupauca ga
taxŭnewa nangugüxŭ na Ngechuchuxŭ naxĩnüẽxŭcèx.

22

Ãẽxgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcü Ngechuchuxŭ yayauxgüxŭ
(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Cu 11.45-53)

1 Rü marü ningaica ga Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga ga
nagu nangõxgüãxŭ ga pãũ ga ngearü puxẽẽruŭãxŭ.
2 Rü ga paigüarü ãẽxgacügü rü ngúexẽẽruŭgü ga
Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ rü naxcèx nadaugü ga
ñuxãcü duŭxŭgüechita Ngechuchuxŭ na yamèxgüxŭ, yerü
duŭxŭgüxŭ namuŭẽ.

3 Rü yexguma ga Chataná rü Yuda ga Icariútegu nangaxi.
Rü nüma ga Yuda rü yema 12 ga Ngechuchuarü ngúexŭgü ga
imugüxŭtanüxŭchirẽx nixĩ.
4 Rü nüma ga Yuda rü ínayadau natanüwa ga paigüarü
ãẽxgacügü rü tupauca ga taxŭneãrü purichíagüarü
ãẽxgacügü. Rü namaã nüxŭ nixu ga ñuxãcü na natauxchaxŭ
ga Ngechuchuxŭ na yayauxgüxŭcèx.
5 Rü nümagü ga yema ãẽxgacügü rü nataãẽgü. Rü dĩẽru
Yudana ngĩxŭ naxuaxŭgü.
6 Rü Yuda rü ngixŭ nayaxu ga yema dĩẽru. Rü inanaxügü ga
naxcèx na nadauxŭ ga ñuxãcü duŭxŭgüechita Ngechuchuxŭ
na yayauxgüxŭ ga ãẽxgacügü.

Üpetüchigaarü õnawa nachibü ga Cori
(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

7 Rü nawa nangu ga yema petaarü ngunexŭ ga nagu
nangõxgüãxŭ ga pãũ ga ngearü puxẽẽruŭãxŭ. Rü yema
nixĩ ga ngunexŭ ga nagu carneruxacü yamèxgüxŭ naxcèx ga
Üpetüchigaarü peta.
8 Rü Ngechuchu nanamu ga Pedru rü Cuáŭ, rü ñanagürü
nüxŭ: —¡Peyamexẽẽx i tórü õna i Üpetüchigacèx! —ñanagürü.
9 Rü nümagü Ngechuchuxŭ nangãxŭgü, rü ñanagürügü: —
¿Ngextá nixĩ i cunaxwèxexŭ na tanamexẽẽxŭ? —ñanagürügü.
10 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngẽxguma
Yerucharéŭwa pengugügu rü ngẽxma tá nüxŭ peyangau i
wüxi ya yatü i wüxi i tŭxŭ i dexámaã ããcuxcü ngĩxŭ ingexŭ.
¡Rü nawe perüxĩ ñu̱xmatáta napatawa pengugü!
11 —¡Rü yima ĩpata ya nagu yaxücune ya yima yatü, rü yima
ĩãrü yoramaã nüxŭ pixu rü ñapegügü nüxŭ:
“Torü ngúexẽẽruŭ rü nüxŭ nacuáxchaŭ na ngẽxŭrüüxŭ yiĩxŭ
i ngẽma ucapu i norü ngúexŭgümaã tá nawa nachibüxŭ i
Üpetüchigaarü õnacèx”, ñapegügü nüxŭ!
12 —Rü tá pexŭ nüxŭ nadauxẽẽ i wüxi i ucapu i taxŭ i
marü mexẽẽxŭ i norü daxũchiŭwa ngẽxmaxŭ. ¡Rü ngẽmawa
tá penamexẽẽ i ngẽma õna i Üpetüchigacèx ixĩxŭ! —ñanagürü
nüxŭ.
13 Rü yéma naxĩ ga nümagü rü nüxŭ inayangaugü ga
guxŭma yema Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭrüŭ. Rü yéma
nanamexẽẽgü ga õna ga Üpetüchigacèx ixĩxŭ.
14 Rü yexguma nawa nanguxgu ga ora ga na nachibüexŭ, rü
mechawa narüto ga Ngechuchu namaã ga norü ngúexŭgü.
15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Ñuxãcü
poraãcü choxŭ nangúchaŭ na pemaã chachibüxŭ i ñaã
Üpetüchigaarü õnawa naxŭpa na chayuxŭ.

16 —Natürü pemaã nüxŭ chixu rü tãũtáma wenaxãrü
Üpetüchigaarü õnawa chachibü, ñu̱xmatáta chowa yangu i
ngẽma Tupana naxwèxexŭ —ñanagürü.
17 Rü yexguma nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binumaã
ããcuxŭ. Rü Tupanana moxẽ naxãxĩra, rü ñu̱xũchi ñanagürü
nüxŭ ga norü ngúexŭgü: —¡Peyaxaxü ya daa binu, rü pegümaã
pengau!
18 —Erü pemaã nüxŭ chixu rü tagutáma wena chayaxaxü ya
binu ñu̱xmatáta nawa nangu na pecaduarü ütanücèx chayuxŭ
na aixcüma pemaã inacuáxŭcèx ya Tupana —ñanagürü.
19 Rü nanayaxu ta ga pãũ, rü Tupanana moxẽ naxcèx
naxã. Rü ñu̱xũchi inanabücu, rü norü ngúexŭgüna nanaxã.
Rü ñanagürü nüxŭ: —Ñaã pãũ rü chaxune i pexcèx
yuxŭchiga nixĩ. ¡Rü ñaãwena rü ñaãcü tá penaxü na choxna
pecuèxãchiexŭcèx! —ñanagürü.
20 Rü marü chibüwena rü to ga pochiyu ga binumaã ããcuxŭ
norü ngúexŭgüna naxã, rü ñanagürü: —Daa binu rü Tu-
panaãrü uneta i ngexwacaxŭxŭãrü cuèxruŭ nixĩ. Rü chaugü
ya pexcèx ibacüwa Tupana pexŭ nüxŭ nadauxẽẽ na aixcüma
yĩĩxŭ i ngẽma norü uneta.
21 —Natürü ngẽma yatü i chauechita ãẽxgacügüna choxŭ
muxchaŭxŭ, rü nuã mechawa tamaã narüto i ñu̱xmax.
22 —Rü choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chĩĩxŭ, rü Chau-
natü ixunetaxŭrüŭ tá chayu. Natürü wüxi i ngechaŭxŭchi tá
nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i ãẽxgacügüna choxŭ muxŭ.
23 Rü yexguma ga norü ngúexŭgü rü inanaxügüe ga nügüna
na nacagüexŭ, rü ñanagürügü: —¿Texé tá tixĩ ya yíxema naẽchita
ãẽxgacügüna namuxẽ? —ñanagürügü.

Norü ngúexŭgü rü nügüna nacagüe na texé tá tixĩxŭ ya guxãxŭ rüyexeraxe i natanüwa

24 Rü yexguma ga yema ngúexŭgü rü nügümaã niporagatanücüü nachiga na texé tá tiĩxŭ ya natanüwa guxããrü yexera ixĩxẽ.
25 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Ñoma i naãnewa rü guxŭ i nachiŭãnegüarü ãẽxgacügü, rü poraãcü norü duŭxŭgüxŭ namugü. Rü ñu̱xũchi nügü yaxugügu rü norü duŭxŭgüarü dauruŭ i mexŭgü nixĩgü.
26 —¡Natürü pema rü tãũtáma ngẽxgumarüŭ pixĩgü! Rü ngẽxguma texé naxwèxegu na guxããrü yexera tiĩxŭ i petanüwa, rü name nixĩ na tügü ítarüxíraxŭ i guxŭma i tümamücügütanüwa. Rü texé naxwèxegu na peeru tiĩxŭ i petanüwa, rü name nixĩ i noxri rü guxããrü ngŭxẽẽruŭ tixĩ.
27 —Rü ñoma i naãnewa rü corigü rü mechawa narütogü na nachibüexŭcèx, rü norü duŭxŭgü nixĩ i ngẽma naxcèx

õna ixüxʉ̃ rü nüxʉ̃ rüngʉ̃xẽẽxʉ̃. Natürü tatanüwa rü tama
ngẽmaãcü nixĩ, erü choma i perü cori na chiĩxʉ̃ rü perü
ngʉ̃xẽẽruʉ̃ chixĩ.
28 —Rü pemagü nixĩ ga guxʉ̃guma chauxʉ̃tawa peyex-
magüxʉ̃ ga yexguma ngúxʉ̃ chingexgu.
29 —Rü ngẽmacèx i choma rü ã̱xgacügüxʉ̃ pexʉ̃ chixĩgüxẽẽ
yema chaunatü ã̱xgacüxʉ̃ choxʉ̃ ingucuchixẽẽxʉ̃rüʉ̃.
30 —Rü ngẽmaãcü ã̱xgacü íchixĩxʉ̃wa rü chomaã tá
pechibüe rü tá pexaxegü. Rü ã̱xgacüchicawa tá perütogü
na norü maxʉ̃cèx nüxna pecagüxʉ̃ i guxʉ̃ma i Yudíugü —
ñanagürü.

Ngechuchu nüxʉ̃ nixu na Pedru tá nügü icúxʉ̃ na norü ngúexʉ̃ yiĩxʉ̃

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Cu 13.36-38)

31 Rü Pedruxʉ̃ ñanagürü ta ga Cori ga Ngechuchu: —Pa
Pedrux, Chataná rü pexcèx ínaca na chixexʉ̃maã poraãcü
pexʉ̃ naxüxʉ̃cèx.
32 —Natürü choma rü Chaunatüxʉ̃ cuxcèx chacèèxʉ̃ na
taguma nüxʉ̃ curüxoxʉ̃cèx na cuyaxõxʉ̃. Rü ngẽmacèx i
cumax, Pa Pedru, rü ngẽxguma chauxcèx cutaeguxgu, rü
chanaxwèxe i nüxʉ̃ curüngʉ̃xẽẽ i cumücügü na nümagü rü
yaxõgüechaãxʉ̃cèx —ñanagürü.
33 Rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Corix, choma rü marü
íchamemare na wüxigu cumaã na chapoxcuxʉ̃ rü ẽxna wüxigu
cumaã na chayuxʉ̃ —ñanagürü.
34 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxʉ̃: —Pa Pedrux,
cumaã nüxʉ̃ chixu rü ñomatama i chütaxʉ̃gu naxʉ̃pa na otá
i̱caxʉ̃, rü cuma rü tomaẽ̱xpʉ̱xcüna tá nüxʉ̃ quixu na tama
choxʉ̃ cucuáxʉ̃ —ñanagürü.

Marü ningaica ga na guxchaxʉ̃gü nüxʉ̃ üpetüxʉ̃

35 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexʉ̃güna
naca, rü ñanagürü: —Yexguma pexʉ̃ chimugügu ngearü
chocaã̱xgüxemaã rü ngearü dĩẽruã̱xgüxemaã rü ngearü
chapatuã̱xgüxemaã, ¿rü ̱tacü pexʉ̃ taxuxʉ̃ ga yexguma?
—ñanagürü. Rü nümagü nanangãxʉ̃gü rü ñanagürügü: —
Taxuʉ̃ma —ñanagürügü.
36 Rü yexguma norü ngúexʉ̃güxʉ̃ ñanagürü ga Ngechuchu:
—Natürü ñu̱xma rü texé ya petanüwa ya chocaãxẽ rü
tanaxwèxe na ítayangexʉ̃ i tümaãrü choca rü tümaãrü
dĩẽruchixʉ̃ rü ta. Rü ngẽxguma texé ngearü taraã̱xgu rü
tanaxwèxe i namaã tataxe i tümaãrü gáuxʉ̃chiru na tümaãrü
poxʉ̃ruʉ̃ i taracèx tataxexʉ̃cèx.
37 —Erü pemaã nüxʉ̃ chixu rü chauchiga nixĩ i ngẽma Tu-
panaãrü ore i ümatüxʉ̃ i ñaxʉ̃:
“Wüxi i máẽtaxʉ̃rüʉ̃ tá nanapoxcugü rü tá nayamèxgü”,

ñaxʉ̃. Erü guxʉ̃ma i ngẽma chauchiga ümatüxʉ̃ i Tupanaãrü
ore i ümatüxʉ̃wa rü aixcüma ngẽmaãcü tá ningu —ñanagürü.
38 Rü yexguma ga norü ngúexʉ̃gü rü ñanagürügü: —Pa Corix,
nuã nangẽxma i taxre i tara —ñanagürügü. Rü nüma ga
Ngechuchu rü nanangãxʉ̃ rü ñanagürü: —Marü ningu i ngẽma
—ñanagürü.

Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayumüxẽ
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

39 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínaxũxũ ga guma ĩãnewa.
Rü Oríbunecüarü Mèxpʉ̃̃newa naxũ, yerü woetama nacüma
nixĩ ga yéma na naxũũxʉ̃xʉ̃. Rü norü ngúexʉ̃gü rü ta nawe
narüxĩ.
40 Rü yexguma yema nachicawa nanguxgu, rü norü
ngúexʉ̃güxʉ̃ ñanagürü: —¡Tupanana naxcèx peca na pexʉ̃
nangʉ̃xẽẽxʉ̃cèx na tama Chatanáãrü ügagu chixexʉ̃gu
peyixʉ̃cèx! —ñanagürü.
41 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéamaxʉ̃ra 50 ga metruwa
norü ngúexʉ̃güna naxũ. Rü yexma nacaxãpüxü rü nayumüxẽ.
42 Rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, ngẽxguma cuma cu-
naxwèxegu, ¡rü nüxna choxʉ̃ ínanguxuchixẽẽ i ñaã ngúxʉ̃ i tá
choxʉ̃ üpetüxʉ̃! Natürü chanaxwèxe i cunaxü i curü ngúchaʉ̃
rü tama i choxrü —ñanagürü.
43 Rü yexguma wüxi ga daxũcʉ̃ã̃x ga Tupanaãrü orearü
ngeruʉ̃ rü naxcèx nango̱x, rü nanaporaxẽẽ.
44 Rü poraãcü nanaxi̱xãchiãẽ ga Ngechuchu, rü yemacèx
yexeraãcü nayumüxẽ. Rü yema na naxi̱xãchiãẽxʉ̃maã po-
raãcü nanaxaiyaãchi. Rü guma norü aiyacümaã nichuruxʉ̃ne.
Rü ñoma nagü waixʉ̃müãnewa ichuruxʉ̃rüʉ̃ nixĩ ga norü aiy-
acü.
45 Rü yema ínayumüxẽxʉ̃wa rü inachi ga Ngechuchu, rü
norü ngúexʉ̃gütanüwa naxũ. Rü nüxʉ̃ inayangau ga na
ínapeexʉ̃ yerü norü ngechaʉ̃maã düxwa nayaxtae.
46 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxʉ̃: —
¿Tü̱xcüʉ̃ ípepee? ¡Íperüdagü rü Tupanana naxcèx peca na
pexʉ̃ nangʉ̃xẽẽxʉ̃cèx na tama Chatanáãrü ügagu chixexʉ̃gu
peyixʉ̃cèx! —ñanagürü.

Ngechuchuxʉ̃ niyauxgü
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Cu 18.2-11)

47 Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü yéma nan-
gugü ga muxʉ̃ma ga duʉ̃xʉ̃gü. Rü Yuda ga Ngechuchuarü
ngúexʉ̃chirẽx ixĩxʉ̃ nixĩ ga naxũpẽxexʉ̃. Rü Ngechuchucèx
nixũ na nüxʉ̃ nachúxã̃cüma nüxʉ̃ namoxẽxʉ̃cèx.
48 Rü Ngechuchu rü ñanagürü: —Pa Yudax, ¿tü̱xcüʉ̃ wüxi i
chúxumaã cuchauechitae? —ñanagürü.

49 Rü yema togü ga Ngechuchuarü ngúexŭgü ga naxŭtawa
yexmagüxŭ, rü yexguma nüxŭ nadaugügu ga yema ngu-
petüxŭ rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Corix, ¿cunaxwèxexŭ na
taramaã tanadèi̱xŭ? —ñanagürügü.
50 Rü wüxi ga Ngechuchuarü ngúexŭ rü paigüarü
ãẽxgacüarü duŭxŭxŭ nanapi̱xẽẽ, rü ínanadae ga norü
tügünechinü.
51 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü: —¡Ngexrüma na pegü
namaã pedèi̱xŭ! —ñanagürü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü
yema yatü ga ídaechinüxŭxŭ ningõgü, rü nanamexẽẽ.
52 Rü Ngechuchu namaã nidexa ga yema ãẽxgacügü ga norü
yauxwa yéma ĩxŭ. Rü yema ãẽxgacügütanüwa nayexmagü ga
paigüarü ãẽxgacügü, rü tupauca ga taxŭneãrü purichíagüarü
ãẽxgacügü, rü Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü. Rü Ngechuchu
rü ñanagürü nüxŭ: —¿Tũxcüŭ taragü rü naĩxmenèxãgümaã
chauxcèx nuã pexĩ ñoma wüxi i ngĩtèxáxŭ chiĩxŭrüŭ?
53 —Rü guxŭ ga ngunexŭgu ga yexguma petanüwa chayex-
magu ga tupauca ga taxŭnewa, rü tama choxŭ piyauxgü.
Natürü marü nawa nangu na pexŭ natauxchaxŭ na choxŭ
piyauxgüxŭ, erü ñoma nixĩ i ora na naporaxŭ i Chataná —
ñanagürü.

Pedru inayacu̱x na Ngechuchuxŭ nacuáxŭ
(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Cu 18.12-18)

54 Rü Ngechuchuxŭ niyauxgü, rü paigüarü ãẽxgacüpatawa
nanagagü. Rü Pedru rü nawe narüxũ, natürü yaxŭguma nüxŭ
nixũchigü.
55 Rü yéma paigüarü ãẽxgacüpataèxtüarü ngãxŭwa,
rü purichíagü nanaxügü ga wüxi ga üxü. Rü nüxŭ
ínachomaẽguãchi. Rü Pedru rü ta yéma natanüwa narüto.
56 Rü yexguma yéma üxücutüwa nato̱xgu ga Pedru, rü wüxi
ga ngecü ga ãẽxgacüarü duŭxŭ nüxŭ idau. Rü meãma nüxŭ
idawenü, rü ngĩgürügü: —Ñaã yatü rü Ngechuchutanüxŭ nixĩ
—ngĩgürügü.
57 Natürü Pedru rü tama nüxŭ nacuáxchaŭ ga yema ore, rü
ñanagürü: —Pa Ngecüx, choma rü tama nüxŭ chacuèx ya yima
Ngechuchu —ñanagürü.
58 Natürü yixcamaxŭra rü to ga duŭxŭ Pedruxŭ nadau,
rü ñanagürü nüxŭ: —Cuma rü ta Ngechuchutanüxŭ quixĩ —
ñanagürü. Natürü Pedru nanangãxŭ rü ñanagürü: —Tama nixĩ,
Pa Yatüx. Tama natanüxŭ chixĩ —ñanagürü.
59 Rü wüxi ga ora ngupetüguwena rü to ga duŭxŭ rü nüxĩ
ñanagürüama: —Aixcümaxŭchi ñaã yatü rü Ngechuchutanüxŭ
nixĩ, erü Gariréaanecũã̱x nixĩ —ñanagürü.

60 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü: —Pa Yatüx, tama
nüxŭ chacuèx na ṯacüchigaxŭ quixuxŭ —ñanagürü. Rü yexgu-
matama Pedru íidexayane rü nica ga otá.
61 Rü yexguma ga Cori ga Ngechuchu rü Pedrucèx nügü
ínidau. Rü nüma ga Pedru rü nüxna nacuèxãchi ga yema ore
ga Cori ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ ga ñaxŭ:
"Ñomatama i chütaxŭgu naxŭpa na otá iç̱axŭ, rü
tomaẽxpü̱xcüna taxũtáma cugü quixu na chorü duŭxŭ
quiĩxŭ", ñaxŭ.
62 Rü yexguma ga Pedru rü ínaxũxũ ga yéma. Rü po-
raãcüxüchi naxaxu.

Ngechuchugu nidaux- cüraŭgü
(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

63 Rü yema yatügü ga Ngechuchuna daugüxŭ, rü nagu
nidauxcüraŭgü, rü nüxna nanaç̱uaixcagüxŭ.
64 Rü nayadüxétügü, rü nachiwegu nidagügü, rü
ñanagürügü: —¡Nüxŭ nacuèx na texé cuxŭ na idagüxŭ! —
ñanagürügü.
65 Rü muxŭma ga to ga ore ga chixexŭ namaã nixugüe.

Ãẽxgacügü ga tacügüpẽxewa nanagagü ga Ngechuchu
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Cu 18.19-24)

66 Rü yexguma yangunegu rü nangutaquẽxegü ga
Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü, rü paigüarü ãẽxgacügü, rü
ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ.
Rü ñu̱xũchi norü purichíagüxŭ namu na napẽxewa
Ngechuchuxŭ nagagüxŭcèx. Rü yéma Ngechuchuna nacagü,
rü ñanagürügü:
67 —Toma rü nüxŭ tacuáxchaŭ rü cuma quiĩxŭ i Cristu rü
ẽxna tama. ¡Tomaã cugü ixu! —ñanagürügü. Rü Ngechuchu
nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ngẽxguma chi pemaã nüxŭ chix-
uxgu na choma chiĩxŭ i Cristu, rü tãũ chima choxŭ peyaxõgü.
68 —Rü ngẽxguma chi pexna chacaxgu na ṯacücèx choxna
peç̱axŭ, rü tãũ chima choxŭ pengãxŭga, rü tãũ chima choxŭ
pingẽxgü.
69 —Natürü ñu̱xmawena rü choma i Tupana Nane na
duŭxŭxŭ chiĩxŭ rü Chaunatü ya Tupana ya poracüxŭtawa tá
changẽxma —ñanagürü.
70 Rü yexguma guxŭma ga yema ãẽxgacügü nüxna nacagü,
rü ñanagürügü: —¿Ẽxna cuma quiĩxŭ i Tupana Nane? —
ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —
Ngŭ. Tupana Nane chixĩ ngẽxgumarüŭ i pematama nüxŭ
pixuxŭrüŭ —ñanagürü.
71 Rü yexguma nügümaã ñanagürügü ga yema ãẽxgacügü: —
Ñu̱xma rü marü taxucèxma naxcèx tadau i to i duŭxŭgü i nüxŭ

ixuxŭ i ñaã yatüchiga. Erü yixematama marü naa̱xwatama
nüxŭ taxĩnüẽ i norü ore na ñuxũ ñaxŭ —ñanagürügü.

23

Piratupẽxewa nayexma ga Ngechuchu
(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Cu 18.28-38)

1 Rü guxŭma ga yema ãẽxgacügü rü inachigü, rü ãẽxgacü ga
Dumacu̱a̱x ga Piratuxŭtawa Ngechuchuxŭ nagagü.
2 Rü yéma Piratupẽxewa inanaxügüe ga Ngechuchuxŭ na
yaxugüexŭ. Rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü nüxŭ itayangaugü
na cumaã nanuẽxẽẽãxŭ i duŭxŭgü. Rü tomaã nüxŭ nixu
na tama namexŭ na ãẽxgacü ya Dumawa ngẽxmacüaxŭ na
tanaxütanüxŭ. Rü nügü nixu na nüma na yiĩxŭ i torü ãẽxgacü
i Cristu —ñanagürügü.
3 Rü yexguma ga Piratu rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü:
—¿Cuma quiĩxŭ i Yudíugüarü ãẽxgacü? —ñanagürü. Rü
Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ngẽmáãcü, ngẽma
nüxŭ quixuxŭ chixĩ i chomax —ñanagürü.
4 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxŭ ga paigüarü
ãẽxgacügü rü togü ga duŭxŭgü: —Chauxcèx rü taxuŭma i
chixexŭ naxü i ñaã yatü —ñanagürü.
5 Natürü nümagü rü yexeraãcü Ngechuchuxŭ nixugüeama,
rü ñanagürügü: —Nüma rü guxŭ i Yudéaanewa nanangúexẽẽ i
duŭxŭgü na cuxchi naxaiexŭcèx. Rü Gariréaanewa inanaxügü
ga yemaãcü na duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽxŭ, rü ngẽmaãcü
nanaxü ñu̱xmata núma Yudéaanewa nangu —ñanagürügü.

Erodepẽxewa nayexma ga Ngechuchu

6 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Piratu, rü duŭxŭgüna
naca rü ngoxi Gariréaanecu̱a̱x yixĩ ga Ngechuchu.
7 Rü yexguma Piratu nüxŭ ĩnügu ga aixcüma Gariréaanecu̱a̱x
na yiĩxŭ ga Ngechuchu rü Gariréaaneãrü ãẽxgacü ga
Erodexŭtawa nanamu, yerü Yerucharéŭwa nayexma ga
Erode ga yexguma.
8 Rü yexguma Ngechuchuxŭ nadèu̱xgu ga Erode rü
nataãẽxŭchi. Yerü nuxcümama poraãcü nüxŭ nadauxchaŭ,
yerü ŭpaacü nüxŭ naxĩnü ga nachiga. Rü ínananguxẽẽ na
Ngechuchuxŭ nadauxchaŭxŭ na napẽxewa naxüãxŭ ga wüxi
ga mexŭ ga taxŭ ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ.
9 Rü mẽxpu̱xcüna Ngechuchuna naca ga Erode. Natürü
Ngechuchu rü tama nanangãxŭ.
10 Rü yéma nayexmagü ta ga paigüarü ãẽxgacügü rü
ngúexẽẽruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ. Rü
nümagü rü poraãcü Ngechuchuxŭ ínaxuaxŭgü.
11 Rü yexguma ga Erode rü norü churaragü rü poraãcü
chixri Ngechuchumaã nachopetü. Rü nagu nidauxcüraŭgü.

Rü ñu̱xũchi wüxi ga ãẽxgacüchirugu nayacu̱xẽẽgü na yemaãcü nüxũ nacugüexũcèx. Rü yemawena Piratuxũta wenaxãrü Ngechuchuxũ namu ga Erode.

12 Rü woo ũpaacü ga Piratu rü Erodemaã nügüchi na naxaiexũ, natürü yema ngunexũgu nixĩ ga nügümaã nangüxmüẽxũ.

Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxũcèx
(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Cu 18.39-19.16)

13 Rü yexguma ga Piratu rü nanangutaquẽxexẽẽ ga paigüarü ãẽxgacügü, rü togü ga Yudíugüarü ãẽxgacügü, rü guxũma ga duũxũgü ga yéma yexmagüxũ.

14 Rü Piratu ñanagürü nüxũ: —Pema nuã chauxcèx penaga i ñaã yatü, rü nüxũ pixu na chomaã nanuẽxẽẽãxũ i duũxũgü. Natürü pepẽxewa nüxna chaca i ngẽmachiga rü ñu̱xma rü marü nüxũ pedau na taxuũma nawa ichayangauxũ i ngẽma chixexũ i naxcèx ípenaxuaxũxũ.

15 —Rü Erode rü ta taxuũma nawa inayangau i ngẽma chixexũ, rü ngẽmacèx wenaxãrü taxcèx nanamuẽgu. Rü dücax, taxuũma i chixexũ naxü na ngẽmagagu nayuxũcèx.

16 —Rü ngẽmacèx chorü churaragüxũ tá chamu na nacu̱aixgüãxũcèx, rü ñu̱xũchi tá chayangẽx —ñanagürü.

17 Rü nüma ga Piratu rü guxũguma ga yexguma yema petawa nanguuũxgu rü duũxũgüxũ nataãẽxẽẽchaũ namaã ga na yangéãxũ ga wüxi ga yatü ga poxcuxũ.

18 Natürü guxũma ga yema duũxũgü rü wüxigu inanaxügüe ga aita na naxüexũ. Rü ñanagürügü: —¡Napoxcu i ngẽma Ngechuchu! ¡Rü Barabáxũ waxi ínanguxuchixẽẽ! —ñanagürügü.

19 Rü yema Barabá rü napoxcu yerü ũpaacü Yerucharéũwa ãẽxgacümaã nananuẽxẽẽ ga duũxũgü, rü ñu̱xũchi namáẽta.

20 Natürü ga Piratu rü wenaxãrü duũxũgümaã nidexa, yerü nüma rü Ngechuchuxũ ningéxchaũ.

21 Natürü ga duũxũgü rü yexeraãcü aita naxüe rü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! ¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü.

22 Rü Piratu norü tomaẽxpu̱xcüna duũxũgümaã nidexa, rü ñanagürü: —Dücèx, ¿țacü rü chixexũ ẽxna naxü? Choma rü taxuũma i chixexũxũ nawa ichayangau na ngẽmacèx chanayuxẽẽxũ. Rü chorü churaragüxũ tá chamu na nacu̱aixgüãxũcèx, rü ñu̱xũchi tá chayangẽx —ñanagürü.

23 Natürü nümagü ga duũxũgü rü yexeraãcü aita naxüeama, rü naxcèx ínacagü na curuchawa yapotaãxũcèx. Rü yema na nayexeragüamaxũ ga yema duũxũgü rü düxwa ga Piratu rü duũxũgüga naxĩnü.

24 Rü nümа ga Piratu rü norü churaragüxŭ namu na
naxügüãxŭcèx ga yema duŭxŭgü naxwèxegüxŭ.
25 Rü Barabáxŭ ningẽx, yerü yema nixĩ ga duŭxŭgü
naxcèx ícagüxŭ. Rü yema Barabá nixĩ ga poxcuxŭ naxcèx
na duŭxŭgüxŭ ãẽxgacümaã nanuẽxẽẽxŭ rü namáẽtaxŭ. Rü
yexguma ga Piratu rü duŭxŭgüna Ngechuchuxŭ namu na
namaã naxügüãxŭcèx ga yema nümagü nanaxwèxegüxŭ.

Ngechuchuxŭ curuchawa nipotagü
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Cu 19.17-27)

26 Rü yema duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭ nigagü na cu-
ruchawa yanapotagüãxŭcèx. Rü yexguma Ngechuchuxŭ
yagagüyane, rü yexma namagu nüxŭ nangaugü ga wüxi ga
yatü ga Chirenecŭ̱ã̱x ga naãnewa ne ũcü. Rü Chimáũ nixĩ ga
nae̱ga. Rü Chimáũxŭ niyauxgü ga duŭxŭgü, rü naãtügu ngĩxŭ
naxünagügü ga curucha na Ngechuchuwe ngĩxŭ nangexŭcèx.
27 Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü nawe narüxĩ. Rü yema
duŭxŭgütanüwa nayexmagü ga muxŭma ga ngexŭgü ga aux-
exŭ rü aita üexŭ, yerü Ngechuchucèx nangechaŭgü.
28 Natürü ga Ngechuchu rü yema ngexŭgüxŭ nadawenü,
rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ngecügüx, Pa Yerucharéŭcŭ̱ã̱x ¡tãxũ
i chauxcèx pexauxexŭ, natürü pegücèxtama pexauxe rü pex-
acügücèx!
29 —Erü nawa tá nangu i ngunexŭgü i nagu ñagüxŭ tá i
duŭxŭgü:
“Tataãẽgü ya yíxema ngea̱xta ya taxuacüma ãxãcügüxe, rü
taguma tacharaŭgüxe, rü taguma maĩxãcügüxe, erü taxu-
catáma tümaxãcügücèx taxauxe”, ñagüxŭ.
30 —Rü ngẽxguma i duŭxŭgü rü tá mèxpŭ̃negüxŭ nacèèxŭgü
rü ñanagürügü tá:
“¡Toétügu rübuemü!” ñanagürügü tá. Rü tá
ngüchitaerugüxŭxŭ nacèèxŭgü, rü ñanagürügü tá:
“¡Toxŭ idüxétügü!” ñanagürügü tá.
31 —¿Erü ñuxãcü tá namaã nachopetü i ngẽma duŭxŭgü i
aixcüma chixexŭ ügüxŭ, ega ñaã chixexŭ chomaã naxügügu
na woo taxuŭma i chixexŭ chaxüchiréxŭ? —ñanagürü ga
Ngechuchu.
32 Rü yéma nanagagü ta ga taxre ga máẽtagüxŭ na
Ngechuchurüŭ curuchawa yanapotagüãxŭcèx.
33 Rü yexguma nawa nangugügu ga yema nachica
ga Duŭxẽẽruchinèxãgu ãe̱gaxŭ, rü yéma curuchawa
Ngechuchuxŭ nipotagü. Rü yema taxre ga máẽtagüxŭ
rü ta Ngechuchurüŭ curuchawa nipotagü, wüxi ga norü
tügünecüwawa rü to ga norü t̲oxwecüwawa.
34 Rü yexguma Ngechuchuxŭ curuchawa íyapotagüyane, rü
ñanagürü ga Ngechuchu: —Pa Chaunatüx, ¡nüxŭ nangechaŭ

i ñaã duŭxŭgü, erü tama nüxŭ nacuèxgü na ṯacü rü chixexŭ naxüexŭ! —ñanagürü. Rü yema churaragü rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rü ñu̱xũchi wüxi ga dĩẽru ngĩxŭ nañanagügü na yemawa nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na texéarü tá yiĩxŭ ga yema Ngechuchuchiru.

35 Rü duŭxŭgü rü yéma inarüdaunü. Natürü yema Yudíugüarü ã̱ẽxgacügü rü Ngechuchuxŭ nacugüe, rü ñanagürügü: —Nüma rü togüxŭ namaxẽxẽẽ. ¡Ẽcü, ñu̱xma rü nügütama namaxẽẽ ega aixcüma Cristu ya Tupana nüxŭ unetacü yixĩgu! —ñanagürügü.

36 Rü yema churaragü rü ta Ngechuchuxŭ nacugüe. Rü naxŭtawa naxĩ, rü nüxna nanaxã ga binu ga üxchiücü.

37 Rü ñanagürügü nüxŭ: —Ega Yudíugüarü ã̱ẽxgacü ya tacü quixĩgu, ¡rü cugütama rüngŭxẽẽ i ñu̱xmax, na ícunguxuchixŭcèx! —ñanagürügü.

38 Rü norü curuchatapẽxewa nipota ga wüxi ga mürapewaxacü ga ãegatachinüxŭ ga Griégugügawa rü Dumacŭã̱xgügawa rü Yudíugügawa ümatüxŭ ga ñaxŭ: —Daa nixĩ ya Yudíugüarü Ã̱ẽxgacü ya Tacüxüchi —ñaxŭ.

39 Rü wüxi ga yema máẽtaxŭ ga naxrüŭ curuchawa ipotaxŭ rü Ngechuchumaã naguxchiga, rü ñanagürü: —Ega aixcüma Cristu quixĩgu, ¡rü cugütama rüngŭxẽẽ na ícunguxuchixŭcèx, rü toxŭ rü ta rüngŭxẽẽ na ítanguxŭxŭcèx! —ñanagürü.

40 Natürü ga yema to ga máẽtaxŭ rü namücüxŭ ínangaxüchiama, rü ñanagürü nüxŭ: —Cuma rü naxrüŭ na curuchawa quipotachiréxŭ, ¿rü ngẽxguma rü ta tama Tupanaxŭ cumuŭxŭ?

41 —Yixema rü name nixĩ na ipoxcuexŭ erü tagagutama nixĩ i ngúxŭ ingegüxŭ erü ngẽma nixĩ i tórü natanü naxcèx ga yema chixexŭ ga ixügüxŭ. Natürü daa yatü rü taxuŭma i chixexŭ naxü —ñanagürü.

42 Rü yexguma ga yema máẽtaxŭ rü ñanagürü: —Pa Ngechuchux, ¡choxna nacuèxãchi i ngẽxguma wenaxãrü núma cuxũxgu rü ã̱ẽxgacüxŭ ícunguxgu! —ñanagürü.

43 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Aixcüma cumaã nüxŭ chixu rü ñomatátama i ngunexŭgu chomaã cungẽxma i mexẽchixŭ i naãnewa —ñanagürü.

Nayu ga Ngechuchu
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Cu 19.28-30)

44 Rü yexguma tocuchiwa nanguxgu rü guxŭwama naxẽãne ñu̱xmata tomã̱ẽxpu̱xarü orawa nangu ga yáuanecü.

45 Rü ga üèxcü rü nixo. Rü tupauca ga taxŭneãrü tüyemachiŭxŭ rü ngãxŭgu narügaute.

46 Rü yexguma ga Ngechuchu rü poraãcü aita naxü rü
ñanagürü: —Pa Chaunatüx, cuxmẽxwa chanangẽx i chauãẽ —
ñanagürü. Rü yema ñaxguwena rü nayu.
47 Rü yexguma yema churaragüarü ãẽxgacü ga Dumacũãx
nüxũ dèũxgu ga yema ngupetüxũ, rü Tupanaxũ nicuèxüũ, rü
ñanagürü: —Aixcüma ñaã yatü rü taxuũma i chixexũ naxü —
ñanagürü.
48 Rü guxũma ga yema togü ga duũxũgü ga yéma yex-
magüxũ rü nüxũ daugüxũ ga yema ngupetüxũ, rü poraãcü
nangechaũgüãcüma napatacèx nawoegu.
49 Natürü guxũma ga yema duũxũgü ga aixcüma
Ngechuchuxũ cuèxgüxũ rü yaxũwa- tama nüxũ narüdaunü ga
yema ngupetüxũ. Rü yema duũxũgütanüwa ta iyexmagü
ga yema ngecügü ga Ngechuchuwe rüxĩcü ga yexguma
Garirédaanewa ne naxũxgu.

Ngechuchu rü naxmaũgu nayanaxücuchigü
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Cu 19.38-42)

50 Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Yudéaanewa yexmane ga
ĩãne ga Arimatéacũãx, rü Yúche nixĩ ga naẽga. Rü nüma rü
Yudíugüarü ãẽxgacügütanüwa naxü, natürü namecüma rü meã
namaxũ.
51 Rü nüma rü poraãcü ínananguxẽẽ na ínanguxũ ga Tupana
na yéma ãẽxgacü yiĩxũcèx. Rü yemacèx tama norü me nixĩ ga
yema Ngechuchumaã naxügüxũ ga yema togü ga namücügü
ga ãẽxgacügü.
52 Rü nüma ga Yúche rü Piratuxũtawa naxũ, rü
Ngechuchuxũnecèx ínayaca.
53 Rü curuchawa nayayaxu ga Ngechuchuxũne, rü wüxi
ga düxruũmaã nananuque. Rü wüxi ga naxmaũ ga nutaarü
mèxpũxũwa yacaxmaũgüxũgu nayanaxücuchi. Rü yema nax-
maũ rü nayexwacaxũ, rü taguma texéxũ nagu yaxücuchigüxũ
nixĩ.
54 Rü yema nixĩ ga ngunexũ ga nagu Yudíugü nügü
imexẽẽgüxũ naxcèx ga ngũxchigaarü ngunexũ. Rü marü
ningóonechaũ ga yema ngũxchigaarü ngunexũ.
55 Rü yema ngecügü ga Ngechuchumaã Garirédaanewa ne ĩcü,
rü Ngechuchuxũ íyaxücuchigüxũwa íiyadaugü. Rü nüxũ idaugü
ga ñuxãcü na íyaxücuchigüãxũ ga naxũne.
56 Rü yexguma ngĩpatawa nangugügu, rü inamexẽẽgü ga
pumara rü chixũ. Rü irüngũgü ga ngũxchigaarü ngunexũgu,
yerü yema nixĩ ga Tupanaãrü mu.

24

Yuwa ínarüda ga Ngechuchu
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Cu 20.1-10)

1 Rü pèxmamaxŭchi ga yüxüarü ngunexŭgu, rü yema
ngecügü rü wenaxãrü naxmaŭwa íiyadaugü. Rü yéma
inangegü ga yema pumara ga yamexẽẽgüxŭ. Rü naĩgü ga
ngecügü rü ta ngĩxŭ íiyaxümücügü.
2 Rü yexguma yéma nangugügu, rü nüxŭ iiyangaugü
ga marü na ínaxügachixŭ ga guma nuta ga naxmaŭãrü
ngũxtaŭxŭ.
3 Rü yexma nagu ichocu, natürü taxuŭma idaugü ga
naxŭne ga Cori ga Ngechuchu.
4 Rü yema ngecügü rü poraãcü iḇaixãchiãẽgü, rü tama
nüxŭ icuèxgüéga ga i̱tacü na naxügüxŭ. Rü ngürüãchi nüxŭ
idaugü ga taxre ga yatügü ga ngĩxŭtagu chigüxŭ ga poraãcü
iyaurachirutanücüüxŭ.
5 Rü yema ngecügü rü iyarümaxãchierugü, yerü poraãcü
imuŭẽ. Rü yemacèx ga yema yatügü rü ñanagürügü ngĩxŭ:
—¿Tü̱xcüŭ nuxã yuetamaŭgu naxcèx peyadau ya yima
maxŭcü?
6 —Nataxuma i nuã ya Ngechuchu, erü marü wena namaxŭ.
¡Rü nüxna pecuèxãchie ga yema ore ga pemaã nüxŭ yaxuxŭ ga
yexguma Gariréaanewa nayexmagu!
7 —Yerü pemaã nüxŭ nixu ga ñuxãcü pecaduã̱xgüxŭ tá
na yayauxgüxŭ, rü curuchawa na yapotagüãxŭ, rü ñuxãcü
tomaẽ̱xpü̱x i ngunexŭgu tá wena na namaxŭxŭ —ñanagürügü
ga yema yatügü.
8 Rü yexguma ga yema ngecügü rü nüxna icuèxãchie ga
yema Ngechuchuarü ore.
9 Rü nüxna iwoegu ga yema naxmaŭ. Rü yema 11 ga
Ngechuchuarü ngúexŭgümaã nüxŭ iyarüxugüe ga guxŭma ga
yema nüxŭ nadaugüxŭ. Rü guxŭma ga togü ga yaxõgüxŭ ga
yéma yexmagüxŭmaã rü ta nüxŭ iyarüxugüe.
10 Rü María ga Magadácŭã̱x, rü Cuána, rü María ga
Chaŭtiágu naẽ, rü naĩgü ga ngecügü iyixĩ ga wüxigu yéma
Ngechuchuarü ngúexŭgüxŭtawa nangegücü ga yema ore.
11 Natürü yema ngúexŭgücèx rü ĩnücamare nixĩ ga yema ore,
rü tama ngĩxŭ nayaxõgüchaŭ.
12 Natürü ga Pedru rü inañaãchi, rü ínayadau ga naxmaŭwa.
Rü yexguma nagu yadaucuchigu ga naxmaŭ, rü nüxŭ
nadau ga düxruŭgü ga wüxicüwagu na nanuxŭ. Rü poraãcü
naḇaixãchiãẽ namaã ga yema ngupetüxŭ, rü ḇaixãchiãẽãcüma
napatacèx nataegu.

Emaũãrü namawa nango̱x ga Ngechuchu
(Mr 16.12-13)

13 Rü yema ngunexŭgutama rü taxre ga yema
Ngechuchuarü ngúexŭgü rü wüxi ga ĩãne ga Emaŭwa naxĩ.

Rü norü yaxŭ ga guma ĩãne rü 11 ga kilómetru nixĩ nüxna ga
Yerucharéŭ.
14 Rü yexguma namagu naxĩyane, rü nachigagu nidexatanü
ga guxŭma ga yema ngupetüxŭ.
15 Rü yexguma yemachigagu iyadexatanüyane, rü
nümatama ga Ngechuchu rü ngürüãchi naxcèx yéma nixũ,
rü natanügu nixũchigü.
16 Natürü yema ngúexŭgü rü woo Ngechuchuxŭ nadaugü,
rü tama nüxŭ nacuèxgüéga na Ngechuchu yiĩxŭ, yerü Tupana
rü nanatoõẽgü na tama Ngechuchuxŭ nacuèxgüxŭcèx.
17 Rü yexguma ga Ngechuchu, rü yema taxre ga ngúexŭgüna
naca, rü ñanagürü: —¿Ṯacüchiga nixĩ i pidexatanüxŭ na nuxã
namagu na pexĩxŭ? ¿Rü ṯacücèx nixĩ i pengechaŭẽxŭ? —
ñanagürü.
18 Rü wüxi ga yema ngúexŭ ga Creopágu ãẽgaxŭ nanangãxŭ,
rü ñanagürü: —Guxŭma i duŭxŭgü nixĩ i nüxŭ cuáxŭ ga yema
yexwaca ngupetüxŭ ga Yerucharéŭwa. Rü cuma na yexma
cunaxũãnechiréxŭ rü maneça cuxicatama nixĩ i tama nüxŭ
cucuáxŭ ga yema ngupetüxŭ —ñanagürü.
19 Rü yexguma ga nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Ṯacü
nangupetü ga Yerucharéŭwa? —ñanagürü. Rü nanangãxŭgü
ga yema ngúexŭgü, rü ñanagürügü: —Poraãcü chixexŭ
nüxŭ naxüpetü ga Ngechuchu ga Nacharétucṵ̃ã̱x. Nüma ga
Ngechuchu rü Tupanaãrü orearü uruŭ ga mecü nixĩ. Rü
Tupanapẽxewa rü duŭxŭgüpẽxewa namecüma rü nanaxü ga
taxŭ ga cuèxruŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ, rü meã
duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽ.
20 —Natürü ga paigüarü ãẽxgacügü rü tórü ãẽxgacügü rü
nayayauxgü. Rü Dumacṵ̃ã̱x ga ãẽxgacügüna nanamugü na
curuchawa yapotagüãcüma nayuxẽẽgüãxŭcèx. Rü yemaãcü
nayamèxgü.
21 —Toma nüxŭ tacuèxgu rü nüma tá nixĩ i tomaã napo-
raxŭ na ínanguxuchixŭcèx i tachiŭãne nüxna i Dumacṵ̃ã̱xãrü
ãẽxgacü. Rü ñṵxma rü marü tomaẽxpṵ̃x i ngunexŭ nawena
nixĩ ga na yamèxgüãxŭ.
22-23 —Natürü tama ngẽxĩcatama nixĩ, yerü ñuxre ga ngexŭgü
ga totanüxŭ rü toxŭ ínayaḇaixgügü. Yerü yema ngexŭgü
rü pèxmamaxŭchi ínayadaugü ga naxmaŭwa, rü tama nüxŭ
inayangaugü ga naxŭne ga guma Ngechuchu. Rü yemacèx
ga yema ngexŭgü rü toxcèx nawoegu, rü tomaã nüxŭ na-
yarüxugüe ga nüxŭ na nadaugüxŭ ga Tupanaãrü orearü
ngeruŭgü ga daxũcṵ̃ã̱x. Rü yema daxũcṵ̃ã̱xgü rü namaã nüxŭ
nixugügü ga Ngechuchu rü na namaxŭxŭ —ñanagürügü.
24 Rü yexguma yema ngexŭgüarü orexŭ taxĩnüẽgu, rü ñuxre
ga tomücügü rü naxmaŭwa ínayadaugü. Rü yema ngexŭgü

nüxŭ ixugüxŭrüŭ nüxŭ inayangaugü ga naxmaŭ. Natürü tama Ngechuchuxŭ nadaugü —ñanagürügü.

25 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Tu̱xcüŭ tama peãẽta ipexü i pemax? ¿Rü ñuxgura tá ta ipeyaxõgüxŭ i nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgüarü ore?

26 ¿Rü tama ẽxna nüxŭ pecuèx ga yema ngúxŭ tá na yangexŭ ga Cristu naxŭpa na daxũguxŭ i naãnewa naxũxŭ, na ngẽma ãẽxgacü yiĩxŭcèx? —ñanagürü.

27 Rü yexguma inanaxügü ga namaã na nangõxẽẽãxŭ ga guxŭma ga Tupanaãrü ore ga nachiga ümatüxŭ. Rü yema Tupanaãrü ore ga Moĩché ümatüxŭmaã inanaxügü. Rü ñu̱xũchi namaã nüxŭ nixu ga guxŭma ga yema Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ümatügüxŭ.

28 Rü yexguma yema ĩãne ga Emaũwa nangugügu, rü Ngechuchu rü nümaxŭ toxnamana nügü naxũxẽẽneta.

29 Natürü ga yema ngúexŭgü rü nüxŭ nacèèxŭgü na yexma naxãũxŭcèx, rü ñanagürügü: —¡Nuxma toxŭtagu nape, erü marü nayáuane, rü paxa tá nachüta! —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü nawe yexma narüxã̰ṵ̃x.

30 Rü yexguma chibücèx wüxiwa mechawa natogügu, rü Ngechuchu nanayaxu ga pãũ. Rü Tupanana moxẽ naxcèx naxã. Rü ñu̱xũchi inanabücu, rü wüxichigüna nanaxã.

31 Rü yexgumatama naãẽxŭ nicuèxãchitanü. Rü nüxŭ nacuèxgü na guma yiĩxŭ ga Ngechuchu. Natürü yexgumatama ngürüãchi inayarütaxu ga nümax.

32 Rü yema taxre ga ngúexŭgü rü nügümaã ñanagürügü: —¿Tama ẽxna ga itaãẽgüxŭ ga tórü maxŭnewa ga yexguma namawa tamaã yadeaxgu rü tamaã nangõxẽẽãgu ga Tupanaãrü ore i ümatüxŭ? —ñanagürügü.

33 Rü yexgumatama ga yema taxre ga ngúexŭgü rü inaxĩãchi ga Yerucharéŭcèx na nawoeguxŭ. Rü yexma nüxŭ nayangau ga na ínangutaquẽxegüxŭ ga yema 11 ga Ngechuchuarü ngúexŭgü rü togü ga natanüxŭgü.

34 Rü yema duŭxŭgü ga íngutaquẽxegüxŭ rü ñanagürügü nüxŭ: —Aixcüma nixĩ i marü wena namaxŭxŭ ya Cori ya Ngechuchu. Rü Chimáũ ga Pedru rü marü nüxŭ nadau —ñanagürügü.

35 Rü yexguma ga yema taxre ga ngúexŭgü rü ta nüxŭ nixugügü ga yema nüxŭ ngupetüxŭ ga namawa, rü ñuxãcü nüxŭ na yacuèxãchitanüxŭ ga guma na yiĩxŭ ga Ngechuchu ga yexguma pãũ inabücu̱xgu.

Ngechuchu rü norü ngúexŭgücèx nangõx
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Cu 20.19-23)

36 Rü yexguma yemaãcü íyadexagüyane, rü ngürüãchi norü
ngãxŭtanügu nachi ga Ngechuchu. Rü nüxŭ narümoxẽ, rü
ñanagürü: —Nuxmaẽ Pa Chorü Duŭxŭgüx —ñanagürü.
37 Natürü nümagü rü naḇaixãchiãẽgü, rü poraãcü namuŭẽ,
yerü nagu naxĩnüẽgu rü wüxi ga naxchi̱xixŭmare nadaugü.
38 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Tü̱xcüŭ
peḇaixãchiãẽgü rü tama peyaxõgü na choma chiĩxŭ?
39 —¡Dücèx, nüxŭ pedèu̱x ya cho̱xmẽxgü rü chaucutügü!
Rü chomatama chixĩ. ¡Rü choxŭ pingõgü rü meã choxŭ
perüdaunü! Erü wüxi i naxchi̱xi rü tama choxŭ pedauxŭrüŭ
naxãmachi rü naxãxchinèxã —ñanagürü.
40 Rü yema ñaxguwena, rü nüxŭ nanawẽx ga naxmẽx rü
nacutü.
41 Natürü ga yema duŭxŭgü rü yexguma rü ta tama nüxŭ
nayaxõgü, yerü naḇaixãchiãẽgü rü nataãẽgü. Rü yemacèx
ga Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü nüxŭ: —¿Pexŭ
nangẽxmaxŭ i õna i nuã? —ñanagürü.
42 Rü yexguma nüxna nanaxãgü ga wüxi ga choxni ga
iguxŭchipẽxe rü wüxiweŭ ga berure.
43 Rü nüma ga Ngechuchu rü nanayaxu. Rü yema
duŭxŭgüpẽxewa nanango̱x.
44 Rü ñu̱xũchi ñanagürü nüxŭ: —Rü yema choxŭ ngupetüxŭ
rü yema nixĩ ga pemaã nüxŭ chixuxŭ ga yexguma tauta
chayu̱xgu rü petanüwa chayexmagu. Yerü yexguma rü pe-
maã nüxŭ chixu rü ñacharügü:

“Rü tá ningu i guxŭma i Tupanaãrü ore i chauchiga ümatüxŭ
i Wiyaegüarü poperawa, rü Moĩché ümatüxŭ i mugüwa, rü ore
i nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ümatüxŭwa”,
ñacharügüchirẽx pexŭ.
45 Rü yemaãcü namaã nanango̱xẽẽ ga Tupanaãrü ore ga
ümatüxŭ.
46 Rü ñanagürü nüxŭ: —Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü
nüxŭ nixu rü choma i Cristu rü tá chayu, rü tomaẽ̱xpü̱x i
ngunexŭgu rü tá wena chamaxŭ.
47 —Rü yematama ore i ümatüxŭwa nüxŭ nixu rü tá
chauégagu tá nixĩ i nüxŭ yaxugüxŭ i ore i mexŭ. Rü
Yerucharéŭwa tá inaxügü i ngẽma ñu̱xmatáta guxŭ i naãnewa
nangu na ngẽmaãcü duŭxŭgü nüxŭ rüxoexŭcèx i nacüma
i chixexŭ na Tupana nüxŭ nüxŭ ngechaŭxŭcèx i norü
pecadugü.
48 —Rü ñu̱xma rü pematama nixĩ i chorü orearü uruŭgü,
rü tá duŭxŭgümaã nüxŭ pixu ga yema chauxŭtawa nüxŭ
pedaugüxŭ rü nüxŭ pexĩnüẽxŭ.
49 —Rü dücax, choma rü pexcèx tá núma chanamu i
Naãẽ i Üünexŭ ga pexcèx nüxŭ naxunetaxŭ ya Chaunatü.

Natürü chanaxwèxe i númatátama daa ĩãne ya Yerucharéŭwa pengẽxmagü, ñu̱xmatáta penayauxgü i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexŭ i daxũwa ne ũxŭ i tá pexŭ poraexẽẽxŭ —ñanagürü.

Ngechuchu rü daxũguxŭ ga naãnewa naxũ
(Mr 16.19-20)

50 Rü yexguma ga Ngechuchu rü Yerucharéŭãrü toxnamana norü ngúexŭgüxŭ nagagü, ñu̱xmata Betániããrü ngaicamana nangugü. Rü yéma norü ngúexŭgüétü nawémẽx, rü Tupanana naxcèx naca na nüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx.
51 Rü yexguma yema ngúexŭgücèx nayumüxẽguwena rü nüxna nixũgachi. Rü Tupana daxũguxŭ ga naãnewa nanaga.
52 Rü nümagü ga norü ngúexŭgü rü Ngechuchuxŭ nicuèxüŭgü. Rü ñu̱xũchi taãẽãcüma Yerucharéŭcèx nawoegu.
53 Rü guxŭguma tupauca ga taxŭnewa naxĩĩxŭ, rü yéma Tupanaxŭ nicuèxüŭgü. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

ORE I MEXÜ GA CUÁÜ ÜMATÜXÜ

Tupana Nane rü duŭxŭãcü nangox

1 Naxŭpa ga guxŭma, rü marü nayexma ga Tupana Nane. Rü Tupanamaã nayexma rü woetama Tupana nixĩ ga nümax. Nüma rü Tupanaãrü Ore nixĩ i naega erü tamaã nüxŭ nixu i Tupanachiga.

2 Rü naxŭpa ga guxŭma rü nüma ga Tupana Nane rü naxŭtawatama nayexma.

3 Rü guma Nanexŭ nixĩ ga namuxŭ ga Tupana na naxüãxŭcèx ga guxŭma. Rü nataxuma i ṭacü i ñuxma ngẽxmaxŭ i tama nüma naxüxŭ.

4 Rü Nanewa nixĩ i nangexmaxŭ i maxŭ. Rü ngema maxŭ rü guxŭ i duŭxŭgüarü ngóonexẽẽruŭ nixĩ.

5 Rü yima Nane rü woo chixexŭ íporaxŭwa rü duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ i Tupanachiga. Rü ngẽma chixexŭ rü taxucü-rüwama ngẽma mexŭxŭ narüyexera.

6-7 Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭgu ãegacü. Rü guma nixĩ ga Tupana núma namucü na nüxŭ yaxuxŭcèx ga nachiga ga guma ngóonexẽẽruŭ na yemaãcü guxãma nüxŭ yaxõgüxŭcèx.

8 Rü nüma ga Cuáŭ rü tama Tupana Nane ya duŭxŭgüarü ngóonexẽẽruŭ nixĩ. Natürü nüma nixĩ ga Tupana núma na-muxŭ na nüxŭ yaxuxŭcèx ga nachiga ga guma ngóonexẽẽruŭ.

9 Rü ñoma ga naãnewa nangu ya yima aixcüma Tupana Nane ixĩcü i guxŭma i duŭxŭgüxŭ ngóonetanüxẽẽcü.

10 Rü nüma ga guma Nane ga Tupanaãrü Ore ixĩcü rü ñoma ga naãnewa nayexma. Rü woo nagagu nixĩ ga naxüãxŭ ga guxŭma ga ñoma ga naãne, natürü ñoma ga naãne-cŭãx ga duŭxŭgü rü tama nüxŭ nacuèxgü na texe yĩĩxŭ.

11 Nuã norü naãnewatama nangu, natürü norü duŭxŭgü ga Yudíugü rü tama nanayauxgü.

12 Natürü guxema nayauxgüxe rü nüxŭ yaxõgüxe rü tüxŭ nanatauxchaxẽẽ na Tupanaxãcügü tixĩgüxŭ.

13 Rü ñuxma rü Tupanaxãcügü tixĩgü ga guxema yaxõgüxe. Natürü tama noxri tabuexŭgagu nixĩ i ngẽma rü tama tümanatügüarü ngúchaŭgagu nixĩ. Natürü i ñuxma rü Tu-panaxãcügü tixĩgü ga guxema yaxõgüxe yerü nümatama ga Tupana rü naxãcügüxŭ tüxŭ nixĩgüxẽẽ.

14 Rü nüma ya yima Nane ya Tupanaãrü ore ixĩcü rü duŭxŭãcü nangox. Rü totanüwa nayexma rü poraãcü toxŭ nangechaŭ rü aixcüma nixĩ ga norü ore. Rü toma nüxŭ tadaugü ga ñuxãcü na naxüünexŭ. Rü Nanatüxŭtawa

nanayaxu ga yema üünе yerü nügümaã nüxũ̃ nawüxicèx ga nüma.
15 Rü gumachigaxũ̃ nixĩ ga yaxuxũ̃ ga Cuáũ̃ ga yexguma
ñaxgu: —Daa nixĩ ga guma pemaã nüxũ̃ chixuchigacü ga
yexguma ñachaxgu:
“Rü yima choweama ne ũcü rü choxũ̃ rüyexeracü nixĩ, yerü
woetama marü nayexma ga tauta chabuxgu ga chomax”,
ñanagürü ga Cuáũ̃.
16 Rü yima Tupana Nane rü namecümaxũ̃chi rü naxmẽxwa
nangẽxma i guxũma. Rü naxũ̃tawa nixĩ i nayauxgüxũ̃ i
guxũma i ngũxẽẽgü.
17 Rü Moĩchéxũ̃ nixĩ ga namuxũ̃ ga Tupana na tüxũ̃
nangúexẽẽxũcèx ga yema norü mugü. Natürü Ngechuchu ya
Cristuxũ̃ nixĩ ga namuxũ̃ na tüxũ̃ nangúexẽẽxũcèx na yigü
ingechaũgüxũ̃ rü nagu imaxẽxũcèx i ore i aixcüma ixĩxũ̃.
18 Taguma texé ñuxgu nüxũ̃ tadau ga Tupana. Natürü
Nane ya nügümaã nüxũ̃ wüxicacü nixĩ ya tüxũ̃ nüxũ̃ cuèxẽẽcü.
Rü yima Nane rü Tupanaxũchi nixĩ, rü Nanatümaã wüxiwa
nangẽxmagü.

Cuáũ̃ ga baiũxẽẽruũ̃ rü nüxũ̃ nixu ga Ngechuchu ya Cristuchiga
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Rü yema Yudíugüarü ãẽxgacügü ga Yerucharéũcũ̃ã̃x
rü Cuáũ̃ ga baiũxẽẽruũxũ̃tawa nanamugü ga paigü rü
Lebítanüxũ̃gü na nüxna yacagüexũcèx na texe yiĩxũ̃.
20 Rü nüma ga Cuáũ̃ rü meãma nügü nixu, rü ñanagürü: —
Tama nixĩ i Cristu chiĩxũ̃ i chomax —ñanagürü.
21 Rü wenaxãrü nüxna nacagü rü ñanagürügü: —¿Texé ẽxna
quixĩ? ¿Ẽ́xna cuma ga nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü
uruũ̃ ga Ería quiĩxũ̃? —ñanagürügü. Rü Cuáũ̃ nanangãxũ̃ rü
ñanagürü: —Tama Ería chixĩ —ñanagürü. Rü nümagü rü we-
naxãrü nüxna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Ẽ́xna cuma quiĩxũ̃
ya yima orearü uruũ̃ ga Moĩché nüxũ̃ ixucü ga ínguxchaũcü?
—ñanagürügü. Rü Cuáũ̃ nanangãxũ̃ rü ñanagürü: —Tama yima
chixĩ —ñanagürü.
22 Rü yexguma ñanagürügüama: —¿Ẽ́xna texé quiĩxũ̃? Erü
tanaxwèxe i ngẽma núma toxũ̃ mugüxũxũ̃tawa tanange i curü
ngãxũ̃ga. ¿Rü ñuxũ ñacuxũ̃ i ñũxma na texé quiĩxũ̃? —
ñanagürügü.
23 Rü Cuáũ̃ nanangãxũ̃ rü ñanagürü nüxũ̃: —Choma nixĩ i
ngẽma duũxũ̃ i dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxũwa
tagaãcü ñachaxũ̃:
“¡Rü nüxũ̃ perüxoe i pecüma i chixexũ̃ rü
ipeyanawẽxãchixẽẽ̃x i perü maxũ̃ naxcèx ya Cori ya Tupana!”

ñachaxŭ, guma nuxcümaŭcü ga orearü uruŭ ga Ichaxía nüxŭ ixuxŭrüŭ —ñanagürü.

24-25 Rü yexguma ga yema paigü rü Parichéugü yéma mugüxŭ ga Cuáŭmaã na yanadexagüxŭcèx rü wenaxãrü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —Rü ngẽxguma tama Cristu quixĩgu, rü tama Ería quixĩgu, rü tama yima orearü uruŭ ya ínguxchaŭcü quixĩgu, ¿rü tũ̱xcüŭ i duŭxŭgüxŭ ícubaiŭxẽẽxŭ i ñu̱xmax? —ñanagürügü nüxŭ.

26-27 Rü Cuáŭ nanangãxŭ rü ñanagürü: —Choma rü dexáwamare íchanabaiŭxẽẽ i duŭxŭgü. Natürü petanüwa nangẽxma ya yima tama nüxŭ pecuácü ya choweama ne ũcü. Rü choma rü napẽxewa rü taxuwama chame, rü bai i norü chapatucunügüarü wẽgüwa chame —ñanagürü ga Cuáŭ.

28 Rü yema nachica ga Betániãgu ãẽgaxŭwa nixĩ ga Cuáŭ ga nüxŭ yaxuxŭ ga yema ore. Rü natü ga Yudáŭãrü tocutüwa nixĩ ga yema nachica ga ngextá Cuáŭ duŭxŭgüxŭ íbaiŭxẽẽxŭwa.

Ngechuchu nixĩ ga Tupana núma namucü na duŭxŭgüarü pecaducèx nayuxŭcèx

29 Rü moxŭãcü ga Cuáŭ rü Ngechuchuxŭ nadau ga naxcèx na yaxũxŭ. Rü ñanagürü ga Cuáŭ: —¡Rü dücax! Daa nixĩ ya yima Tupana núma namucü na nayuxŭcèx na ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgüarü pecaduxŭ iyanaxoxẽẽxŭcèx.

30 —Rü choma rü daa Ngechuchuchigaxŭ nixĩ ga chixuxŭ ga yexguma ñachagu:

“Rü choweama ne naxũ ya wüxi ya chorü yexeracü, yerü nüma rü woetama nayexma ga tauta chabuxgu ga chomax”, ñachagu.

31 —Rü chomatama ga noxri rü tama nüxŭ chacuèx ga texe na yiĩxŭ ga nümax. Natürü núma chaxũ na dexáwamare duŭxŭgüxŭ íchibaiŭxẽẽtanüxŭcèx na tatanüxŭ i Yudíugü nüxŭ cuèxgüxŭcèx na texé yiĩxŭ —ñanagürü.

32 Rü ñanagürü ta ga Cuáŭ: —Rü chomatama nüxŭ chadau ga Tupanaãẽ ga Üünexŭ ga yexguma wüxi ga muxtucurüŭ daxũwa ínaxexeegu rü Ngechuchuxŭnegu yanawèxgux.

33 —Choma rü noxri tama nüxŭ chacuèx ga texe na yiĩxŭ ga nümax. Natürü ga Tupana ga choxŭ mucü na dexáwamare duŭxŭgüxŭ íchabaiŭxẽẽxŭcèx, rü ñanagürü choxŭ:

“Rü yima nüxŭ cudaucü ya chauãẽ i Üünexŭ nae̱tügu írüxexeecü, rü yima tá nixĩ ya chauãẽ i Üünexŭ duŭxŭgüna nguxẽẽcü”, ñanagürü choxŭ.

34 —Choma rü marü yima Ngechuchuxŭ chadau rü pemaã nüxŭ chixu na nüma rü aixcüma Tupana Nane yiĩxŭ —ñanagürü.

Nüxĩraŭxŭ ga norü ngúexŭgü ga Ngechuchu

35 Moxŭãcü rü wenaxãrü Cuáŭmaã yema nachicawa tayex-
magü ga toma ga taxre ga norü ngúexŭgü.
36 Rü yexguma Ngechuchuxŭ nadèu̱xgu ga yéma na
naxüpetüxŭ, rü Cuáŭ rü ñanagürü toxŭ: —¡Dücèx! Yima nixĩ ya
Tupana núma namucü na pecaducèx nayuxŭcèx —ñanagürü.
37 Rü toma ga Cuáŭãrü ngúexŭgü rü nüxŭ taxĩnüẽ ga
yexguma yema ñaxgu. Rü Ngechuchuwe tarüxĩ.
38 Rü nügü ínidau ga Ngechuchu, rü toxŭ nadau ga nawe na
tarüxĩxŭ. Rü toxna naca rü ñanagürü toxŭ: —¿Ṯacücèx pedau?
—ñanagürü. Rü tomagü rü ñatarügügü: —Pa Ngúexẽẽruŭx,
¿ngexta nixĩ i cupexŭ? —ñatarügügü.
39 Rü Ngechuchu toxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü toxŭ: —¡Nuã
chowe perüxĩ rü ípeyadèu̱x! —ñanagürü. Rü nawe tarüxĩ, rü
nüxŭ tadaugü ga na ngexta napexŭ. Rü yexguma yéma tan-
gugügu, rü marü ãgümücüarü orawa nangu ga na nayáuanexŭ.
Rü yexma naxŭtagu tarücho rü ñu̱xmata nachüta.
40 Rü choma chixĩ ga noxri Cuáŭ ga baiŭxẽẽruŭxŭ
chaxĩnüxŭ ga yixcama Ngechuchuwe charüxũxŭ. Rü
chomücü rü Aŭdré nixĩ. Rü nüma rü Pedru ga Chimáũẽneẽ
nixĩ.
41 Rü yexgumatama ga Aŭdré, rü naẽneẽ ga Chimáũcèx
nayadau. Rü ñanagürü nüxŭ: —Rü marü nüxŭ itayangau ya
yima Cristu ga nuxcüma Tupana nüxŭ unetacü —ñanagürü.
42 Rü yemawena, rü Ngechuchu íyexmaxŭwa Chimáũxŭ
naga ga Aŭdré. Rü yexguma Ngechuchu Chimáũxŭ dèu̱xgu,
rü ñanagürü nüxŭ: —Cuma nixĩ i Chimáũ i Cuáŭ nane quiĩxŭ.
Natürü i ñu̱xmawena rü Nuta tá nixĩ i cuéga —ñanagürü. Rü
ngẽma nae̱ga rü Pedru ñaxŭchiga nixĩ.

Ngechuchu rü naxcèx naca ga Piripi rü Natanae̱

43 Rü moxŭãcü ga Ngechuchu rü nügü namexẽẽ na
Gariréaanewa naxũxŭcèx. Rü Piripixŭ inayangau rü ñanagürü
nüxŭ: —¡Chowe rüxũ! —ñanagürü.
44 Rü nüma ga Piripi rü ĩãne ga Bechaídacŭã̱x nixĩ. Rü
yémacŭã̱x ta nixĩ ga Aŭdré rü Pedru.
45 Rü Piripi rü Natanae̱cèx nayadau, rü ñanagürü nüxŭ:
—Marü nüxŭ itayangau ya yima Cristu ga Moĩché nachiga
naxümatücü ga mugüarü poperawa, rü nuxcümaŭgüxŭ ga Tu-
panaãrü orearü uruŭgü ta nachiga naxümatügücü. Yima nixĩ
ya Yúche nane ya Ngechuchu ya Nacharétucŭã̱x —ñanagürü.
46 Rü ñanagürü ga Natanae̱: —¿Ñuxãcü i ṯacü rü mexŭ i
Nacharétuwa ne naxũxŭ? —ñanagürü. Rü Piripi nanangãxŭ,
rü ñanagürü nüxŭ: —¡Dücèx, ngĩxã rü ítayadau! —ñanagürü.
47 Rü yexguma Ngechuchu Natanae̱xŭ dèu̱xgu ga naxcèx na
yaxũxŭ, rü ñanagürü: —¡Dücèx! Yéa ne naxũ i wüxi i yatü i
aixcüma Yudíu ixĩxŭ i aixcüma ngearü chixexŭãxŭ —ñanagürü.

48 Rü yexguma ga Natanae̱ rü Ngechuchuna naca, rü
ñanagürü nüxŭ: —¿Ñuxãcü i choxŭ cucuáxŭ? —ñanagürü. Rü
Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Naxŭpa ga Piripi
cuxcèx na yac̱axŭ, rü choma rü cuxŭ chadau ga yexguma ori̱x
ga igueratüŭgu curüxã̱ũ̱xgux —ñanagürü.
49 Rü Natanae̱ nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Pa
Ngúexẽẽruŭx, cuma rü Tupana Nane quixĩ. Rü cuma nixĩ
i guxŭma i Yudíugüarü Ãẽ̱xgacü quiĩxŭ —ñanagürü.
50 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Cuma
rü choxŭ cuyaxõ erü cumaã nüxŭ chixu na igueratüŭwa
cuxŭ na chadauxŭ. Rü ngẽmacèxicatama nixĩ i cuyaxõxŭ.
Natürü ngẽma ñu̱xma nüxŭ cudauxŭãrü yexera tá nixĩ i nüxŭ
cudauxŭ i yixcüra —ñanagürü.
51 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü aixcüma pemaã nüxŭ
chixu rü tá nüxŭ pedaugü na yawãxnaxŭ i daxũguxŭ i naãne.
Rü tá nüxŭ pedaugü i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i daxũcŭ̱ã̱x
i nge̱ma daxũ ĩgüxŭ rü írüxĩgüüxŭ i nae̱tüwa ya Tupana Nane
ya duŭxŭxŭ ixĩcü —ñanagürü.

2

Ngĩarü peta ga ĩãne ga Canáwa üxŭ ga Gariréaanewa

1 Rü yexguma marü tomaẽ̱xpü̱x ga ngunexŭ Gariréaanearü
ĩane ga Canáwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü nayexma ga
wüxi ga ngĩarü peta. Rü yemawa ngixna naxugü ga naẽ ga
Ngechuchu.
2 Rü Ngechuchuna rü toxna rü ta naxugüe na yéma
taxĩxŭcèx.
3 Rü nagu̱x ga norü axexŭ ga binu. Rü Ngechuchu naẽ
ngĩgürügü nüxŭ ga Ngechuchu: —Marü nagúarü binuã̱xgü —
ngĩgürügü.
4 Natürü Ngechuchu ngĩxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa
Mamax, ¿tü̱xcüŭ chomaã nüxŭ quixu i ngẽma? Erü tauta
nawa nangu na chanaxüxŭcèx i ṯacü rü mexŭ i Tupanaãrü
poramaã üxŭ —ñanagürü.
5 Natürü ga ngĩma ga naẽ rü ngĩgürügü nüxŭ ga yema
baegüxŭ namaã ga binuchiü: —¡Penaxü̱x i guxŭma i ngẽma
nüma pemaã nüxŭ yaxuxŭ! —ngĩgürügü.
6 Rü yéma iyexma ga 6 ga tŭxŭ ga nutagüngĩxcèx. Rü
wüxichigü ga yema tŭxŭwa rü maneca yexma name ga 50
rü ẽxna 70 litrugü ga dexá. Rü yema tŭxŭgü iyixĩ ga yema
Yudíugü ngĩxŭ ixügüãcugücü ga yexguma dexámaã nügü
yayauxmẽxgüchaŭgu na Tupanacèx nügü yamexẽẽgüxŭcèx.
7 Rü Ngechuchu rü yema baegüxŭxŭ namu, rü ñanagürü:
—¡Dexámaã ngĩxŭ pixügüãcu i ñaã tŭxŭgü! —ñanagürü. Rü
nümagü ga yema baegüxŭ rü meãma ngĩxŭ nixügüãcu.

8 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Rü ñu̱xma chanaxwèxe i íraxŭ peyaxu, rü petaarü yoraxŭtawa penange —ñanagürü. Rü yemaãcü nanaxügü ga yema baegüxŭ.
9 Rü yema petaarü yora nüxŭ naxaxneta ga yema dexá ga binuxŭ nacèxichixŭ. Natürü tama nüxŭ nacuèx ga ngextá na nayauxgüãxŭ. Rü yema baegüxŭxĩcatama nixĩ ga nüxŭ cuèxgüxŭ ga dexámare na yiĩxŭ ga noxrix. Rü yexgumatama ga yema petaarü yora rü yema yatü ga ingĩxŭcèx naca.
10 Rü ñanagürü nüxŭ: —Guxŭ i naãnewa rü duŭxŭgü rü noxri rü namaã nabae ya mecü ya binu. Rü ngẽxguma marü meãma guxŭma axegügu i ngẽma nüxna naxuxŭ, rü ngẽmawena rü nüxna nanaxã ya ngexcürüücümare ya binu. Natürü i cuma rü marü nagúxchaŭgu i peta, rü mexẽchicü ya binumaãtama cuyaxaxegüxẽẽ i duŭxŭgü —ñanagürü.
11 Rü guma Gariréaanewa yexmane ga ĩãne ga Canáwa nixĩ ga yema naxüxŭ ga Ngechuchu. Rü yema nixĩ ga nüxĩraŭxŭ ga cuèxruŭ ga Tupanaãrü poramaã üxŭ ga nawa nügü inawéxŭ ga Tupana Nane na yiĩxŭ. Rü toma ga norü ngúexŭgü rü nüxŭ tayaxõgü.
12 Rü yemawena rü Capernáũ ga ĩãnewa naxũ ga Ngechuchu. Rü naẽ rü naẽneẽgü rü toma ga norü ngúexŭgü rü ta ítayaxümücügü. Rü yéma guma ĩãnewa tayexmagü ga ñuxre ga ngunexŭ.

Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa ínanawoxŭ ga yema duŭxŭgü ga yéma taxegüxŭ

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Rü toma ga Yudíugü rü marü ningaica ga torü peta ga Üpetüchiga. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü Yerucharéŭwa naxũ.
14 Rü yexma tupauca ga taxŭnegu nüxŭ nayangau ga duŭxŭgü ga yéma norü wocagümaã rü carnerugümaã rü muxtucugümaã taxegüxŭ. Rü yéma nüxŭ nadau ta ga duŭxŭgü ga norü taxechicawa rütogüxŭ rü Tupanaarü ãmarewa mexŭ ga dĩẽrumaã yéma taxegüxŭ.
15 Rü yexguma yemaxŭ nadèu̱xgu ga Ngechuchu, rü nanaxü ga wüxi ga c̱uaixruŭ ga naxchèxmünaxcèx. Rü yemamaã tupauca ga taxŭnewa ínanawoxŭ ga yema duŭxŭgü guxŭma ga norü carnerugümaã rü wocagümaã. Rü yema dĩẽrucèx taxegüxŭãrü dĩẽru rü ngĩxŭ narüwoŭ ñaxtüanegu. Rü norü mechagü rü ta nüxŭ nawoneta.
16 Rü yema muxtucugümaã taxegüxŭxŭ ñanagürü: —¡Ípeyana i ngẽma perü muxtucugü i nuã! Tama name i taxepataŭxŭ peyaxĩxẽẽ ya daa Chaunatüpata —ñanagürü.
17 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexŭgü rü nüxna tacuèxãchie ga nuxcümaŭxŭ ga ümatüxŭ ga ñaxŭ:

“Duŭxŭgü rü tá chauxchi naxaie erü chanachu̱xu i t̲acü i
chixexŭ na naxügüxŭ i Tupanapatawa”,
ñaxŭ.
18 Rü yexguma ga yema ãẽxgacügü rü Ngechuchuna nacagü,
rü ñanagürügü: —¿T̲acü rü cuèxruŭxŭ toxŭ cudauxẽẽ na nawa
nüxŭ tacuáxŭcèx na aixcüma Tupana yiĩxŭ ya cuxŭ mucü na
ícunawoxŭxŭcèx i ñaã duŭxŭgü i nuã? —ñanagürügü.
19 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¡Nagu pepogüe
ya daa tupauca ya taxŭne! Rü choma rü tomaẽxpü̱x i
ngunexŭgu rü tá wena íchanadaxẽẽ —ñanagürü.
20 Rü yexguma ga yema ãẽxgacügü rü nanangãxŭgü, rü
ñanagürügü: —Rü 46 ga taunecü nawa napuracüe ga duŭxŭgü
na naxügüãxŭcèx ga daa tupauca ya taxŭne. ¿Rü ñuxãcü tá i
cuma i tomaẽxpü̱x i ngunexŭ tátama wena ícunadaxẽẽxŭ? —
ñanagürügü.
21 Natürü guma Tupanapata ga Ngechuchu nachiga idexane
rü naxŭnechigatama nixĩ.
22 Rü yemacèx ga toma ga norü ngúexŭgü, rü yexguma
Ngechuchu yuwa írüdaxgu, rü nüxna tacuèxãchie ga yema ore
ga Ngechuchu nüxŭ ixuxŭ. Rü aixcüma tayaxõgü ga yema ore
ga nüxŭ yaxuxŭ rü yema Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga
orearü uruŭgü Ngechuchuchigagu ümatügüxŭ.

Ngechuchu rü nüxŭ nacuèx i guxŭma i duŭxŭgü

23 Rü yexguma Ngechuchu Üpetüchigaarü petacèx
Yerucharéŭwa yexmagu, rü muxŭma ga duŭxŭgü rü nüxŭ
nayaxõgü, yerü nüxŭ nadaugü ga yema taxŭ ga mexŭgü ga
Tupanaãrü poramaã naxüxŭ.
24 Natürü ga nüma ga Ngechuchu rü tama yema
duŭxŭgümẽxẽwa nügü nayexmaxẽẽchaŭ, yerü woetama
marü nüxŭ nacuèx ga t̲acügu na naxĩnüẽxŭ ga guxŭma ga
yema duŭxŭgü.
25 Rü yemacèx ga nüma rü taxucèxma texé namaã nüxŭ tixu
na t̲acügu naxĩnüẽxŭ ga yema duŭxŭgü. Yerü nümatama marü
nüxŭ nacuèx ga t̲acügu na naxĩnüẽxŭ ga naãẽwa ga wüxichigü.

3

Ngechuchuxŭtagu nanaxũãne ga Nicodému

1 Nayexma ga wüxi ga Parichéu ga Nicodémugu ãẽgacü. Rü
nüma rü wüxi ga ãẽxgacü ga nüxŭ nangechaŭgücü nixĩ ga
Yudíugütanüwa.
2 Rü guma Nicodému rü Ngechuchuxŭtagu nanaxũãne ga
chütacü. Rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: —Pa Ngúexẽẽruŭx, toma
nüxŭ tacuèx na aixcüma Tupana núma cuxŭ muxŭ na toxŭ
cungúexẽẽxŭcèx. Erü taxucürüwa texé cuxrüŭ tanaxü i ngẽma

taxŭ i mexŭgü i Tupanaãrü poramaã üxŭ, ega tama Tupana
tümaxŭtawa ngẽxmagu —ñanagürü.
3 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma
cumaã nüxŭ chixu, rü yíxema tama wenaxãrü buxe rü tax-
ucürüwama Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa tangu —ñanagürü.
4 Rü Nicodému rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü nüxŭ:
—¿Natürü ñuxãcü i wüxi i yatü i marü yaxŭ i wena nabuxŭ?
¿Éxna wena naẽãnügu naxücuxŭ rü ngẽmaãcü wena nabuxŭ?
—ñanagürü.
5 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Rü aixcüma
cumaã nüxŭ chixu rü yíxema tama nüxŭ rüxoxe i tümaãrü
pecadu rü tama Tupanaãẽ i Üünexŭwa nayaxúxe i maxŭ i
ngexwacaxŭxŭ, rü taxucürüwama Tupana ãẽxgacü íixĩxŭwa
tichocu
6 —Yíxema duŭxŭwa buxe rü duŭxŭtama tixĩ. Natürü yíxema
Naãẽ i Üünexŭwa nayaxúxe i maxŭ i ngexwacaxŭxŭ, rü Tu-
panaxãcü tixĩ.
7 —¡Tãũtáma cuḇaixãchiãẽ na cumaã nüxŭ chixuxŭ na Tu-
pana naxwèxexŭ na guxŭma i duŭxŭgü rü wena nabuexŭ!
8 —Ya buanecü rü nüma ínanaxwèxexŭwa nabu. Rü nüxŭ
cuxĩnü i naga, natürü tama nüxŭ cucuèx na ngextáama ne
naxũxŭ rü ngextáama na naxũxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta tixĩgü
ya guxãma ya yíxema Naãẽ i Üünexŭwa nayaxúxe i maxŭ i
ngexwacaxŭxŭ —ñanagürü.
9 Rü Nicodému wenaxãrü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü:
—¿Natürü ñuxãcü nixĩ i ngẽma? —ñanagürü.
10 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Cuma rü
Yudíugüarü ngúexẽẽruŭ i nüxŭ cuáxŭ quixĩ. ¿Rü ñuxãcü chi i
cuma i tama nüxŭ cucuáxŭ i ngẽma?
11 —Aixcüma cumaã nüxŭ chixu rü toma rü namaã tidexagü
i ngẽma nüxŭ tacuáxŭ. Rü norü uruŭ tixĩgü i ngẽma nüxŭ
tadaugüxŭ. Natürü pema rü tama toxŭ peyaxõgü i ngẽma
pemaã nüxŭ tixuxŭ.
12 —Rü ñu̱xma na tama choxŭ peyaxõgüxŭ i ngẽma pemaã
nüxŭ chixuxŭ i ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭchiga, rü ¿ñuxãcü tá
peyaxõgüxŭ ega pemaã nüxŭ chixuxgu i daxũguxŭ i naãneãrü
ngẽmaxŭchiga?
13 —Taguma texé daxũguxŭ i naãnewa taxũ. Natürü i choma
i Tupana Nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ, rü chaxicatama nixĩ i
ngẽma ne chaxũxŭ rü ngẽma tá chaxũxŭ.
14-15 —Pema nüxŭ pecuèx ga ñuxãcü nuxcümaxŭchima yema
nachica ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa, rü Moĩché wüxi ga
naĩgu nanaxünagü ga yema ãxtape ga dĩẽrumünaxcèx. Rü
ngẽxgumarüŭ tá ta i choma i Tupana Nane i duŭxŭxŭ chiĩxŭ,
rü wüxi i naĩgu tá choxŭ naxünagügü i duŭxŭgü na guxãma

ya texé ya choxũ yaxõgüxe rü tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.

Tupana rü poraãcü nüxũ nangechaũ i ñoma i naãnecṵ̃ã̰x

16 —Rü Tupana rü poraãcü nüxũ nangechaũ i ñoma i naãnecṵ̃ã̰x i duũxũgü. Rü yemacèx inanamu ga Nane ga nügümaã wüxicacü na guxãma ya texé ya nüxũ yaxõgüxe rü tama itarütauxexũcèx rü tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.

17 —Yerü ga Tupana rü tama ñoma ga naãnewa nanamu ga Nane na duũxũgümaã naxueguãxũcèx na napoxcuexũ. Natürü núma nanamu na namaxẽxẽẽãxũcèx i duũxũgü.

18 —Rü yíxema Tupana Naneãxũ yaxõxẽ, rü Tupana rü tama tümamaã nanaxuegu na tapoxcuxũ. Natürü yíxema tama nüxũ yaxõxẽ, rü marü tümamaã nanaxuegu na tapoxcuxũ, erü tama nüxũ tayaxõ ya yima Tupana Nane ya nügümaã wüxicacü.

19 —Rü yíxema tama nüxũ yaxõgüxe, rü Tupana rü marü tümamaã nanaxuegu na tapoxcuexũ. Yerü yexguma ñoma ga naãnewa nanguxgu ga Tupana Nane ya duũxũgüarü ngóonexẽẽruũ, rü tama nawe tarüxĩxchaũ. Natürü yexera tümaãrü me nixĩ ga ẽãnexũwaama na tayexmagüxũ, yerü chixexũ taxügü.

20 —Guxãma ya yíxema chixexũ ügüxe rü naxchi taxaie i ngóonexũ. Rü tama nüxna tangaicamagüchaũ erü tama tanaxwèxe na nangóxũ i ngẽma chixexũ i ítaxügüxũ.

21 —Natürü yíxema aixcüma Tupanaãrü ore nüxũ ixuxũãcüma meã maxẽxẽ rü nüxna tangaicama i ngẽma ngóonexũ. Rü ngẽmaãcü tanaxü na meã nangóxũcèx na Tupanaãrü ngúchaũãcüma na yiĩxũ i guxũma i ngẽma taxügüxũ —ñanagürü.

Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü wenaxãrü nüxũ nixu ga Ngechuchuchiga

22 Rü yemawena rü tomaã Yudéaanewa naxũ ga Ngechuchu. Rü ñuxre ga ngunexũ tomaã yéma nayexma rü yéma duũxũgüxũ ítabaiũxẽẽgü.

23 Rü Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü Enóãrü ĩãnewa ga Charíarü ngaicamana rü ínanabaiũxẽẽ ta ga duũxũgü yerü yéma nayexma ga taxũ ga dexá. Rü yema yéma íngugüetanüxũ ga duũxũgü, rü Cuáũ ínayabaiũxẽẽtanü.

24 Rü yemaãcü nangupetü naxũpa ga na poxcupataũgu yatèxcuchixũ ga Cuáũ.

25 Rü yexguma rü ñuxre ga norü ngúexũgü ga Cuáũ, rü wüxi ga Yudíumaã niporagatanücüü nachiga ga nacümagü na ñuxãcü namexũ na Tupanacèx nügü yamexẽẽgüxũ ga duũxũgü.

26 Rü Cuáũmaã nüxũ nayarüxugüe, rü ñanagürügü: —Pa
Ngúexẽẽruũx, dücax guma yatü ga tomaã nüxũ quixucü rü
cumaã yexmacü ga natü i Yudáũãrü tocutüwa, rü yima rü
ñu̱xma rü duũxũgüxũ ínabaiũxẽẽ, rü guxũma i duũxũgü rü
nawe narüxĩ —ñanagürügü.
27 Rü Cuáũ nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Taxúema ṯacü
tüxũ nangẽxma ega Tupana tama tüxna naxãxgu.
28 —Pematama rü marü choxũ pexĩnüẽ ga yexguma ñachagu:
“Choma rü tama Cristu chixĩ. Natürü choma chixĩ i Tu-
pana yima Cristupẽxegu choxũ imuxũ na nüxũ chixuxũcèx i
nachiga”, ñachagu.
29 —Rü wüxi i ngĩgüwa rü yima yatü ya ingĩcü rü naxmèxãrü
yora nixĩ. Rü yima yatümücü i naxũtawa ngẽxmaxũ rü nüxũ
inarüxĩnü i norü ore. Rü nataãẽ i ngẽxguma nüxũ naxĩnügu
i ngẽma na yadexaxũ. Rü ngẽxgumarüü i choma rü aixcüma
Cristumaã chataãẽxũchi i ñu̱xmax.
30 —Nüma rü tá nixĩnagüchigü na ãẹ̱xgacü yiĩxũ, natürü i
choma rü tá ícharüxĩchigü.

Yima daxũwa ne ũxcüchiga

31 —Rü yima Cristu ya daxũwa ne ũxcü rü guxãẹ̱tüwa
nangẽxma. Natürü i choma rü ñoma i naãnewa changẽxma,
rü ñoma i naãnecũ̱ã̱x chixĩ, rü ngẽma ñoma i naãnewa
ngẽxmaxũchigaxũ chixu. Natürü i nüma ya Cristu ya daxũwa
ne ũxcü, rü guxãẹ̱tüwa nangẽxma.
32 —Rü nüma rü tamaã nüxũ nixuchiga ga yema nüxũ
nadauxũ rü nüxũ naxĩnüxũ. Natürü noxretama nüxũ
nayaxõgü i ngẽma nüxũ yaxuxũ.
33 —Natürü ngẽxguma texé nüxũ yaxõxgu i norü ore, rü
ngẽmaãcü tanango̱xẽẽ na aixcüma yiĩxũ i ngẽma Tupana nüxũ
ixuxũ.
34 —Rü yima Tupana núma namucü, rü Tupanaãrü orexũ
nixu. Erü Tupana rü nüxna nanamu i Naãẽ i Üünexũ na
guxũguma naxũtawa nangẽxmaxũcèx.
35 —Rü Tanatü ya Tupana rü Nanexũ nangechaũ. Rü
ngẽmacèx marü naxmẽxwa nanangẽxmaxẽẽ i guxũma i ṯacü
i ngẽxmaxũ.
36 —Rü yíxema Tupana Naneãxũ yaxõxẽ rü tüxũ nangẽxma i
maxũ i taguma gúxũ. Natürü yíxema tama nüxũ yaxõxchaũxẽ
ya Tupana Nane, rü tãũtáma tüxũ nangẽxma i ngẽma maxũ i
taguma gúxũ. Natürü tá tanayaxu i ngẽma ãũcümaxũ i poxcu
i Tupana tá namaã tüxũ poxcuxũ —ñanagürü ga Cuáũ ga
baiũxẽẽruũ.

4

Ngechuchu rü Chamáriaanecũ̱ã̱x ga ngecü

1 Rü Parichéugü rü nüxŭ nacuáchigagü ga Ngechuchu rü
Cuáŭãrü yexera nüxŭ na nayexmaxŭ ga norü ngúexŭgü, rü
norü yexera duŭxŭgüxŭ na ínabaiŭxẽẽxŭ.
2 Natürü tama Ngechuchu nixĩ ga ínabaiŭxẽẽcü ga duŭxŭgü.
Rü toma ga norü ngúexŭgü tixĩ ga tanaxüxŭ ga yema.
3 Rü yexguma Ngechuchu nüxŭ ĩnügu ga Parichéugü rü
nachigagu na yadexagüxŭ, rü yéma Yudéaanewa ítachoxŭ na
Gariréaanecèx tawoeguxŭ.
4 Natürü ga yema nama ga nagu tawoeguxŭ rü
Chamáriaanewa nadapetü.
5 Rü yemacèx ga toma rü nawa tangugü ga wüxi ga
Chamáriaaneãrü ĩãne ga Chicaru. Rü guma ĩãneãrü ngaica-
mana nayexma ga yema naãne ga nuxcümaŭcü ga Acobuaxŭ
yexmaxŭ rü yixcama rü nane ga Yúchena naxãxŭ.
6 Rü yéma nayexma ga wüxi ga puchu ga duŭxŭgü dexácèx
ixaixmaŭgücü ga Acobuarü Puchugu ãe̱gacü. Rü poraãcü
nipa ga Ngechuchu ga namagu na yaxũxŭ. Rü yemacèx guma
puchuxŭtawa nayarütoõchi. Rü tocuchiwa nanguxchaŭ ga
yexguma.
7-8 Rü toma ga norü ngúexŭgü rü guma ĩãnewa taxĩ na torü
õnacèx tayataxegüxŭcèx. Rü towena yéma ingu ga wüxi ga
ngecü ga Chamáriaanecŭ̱ã̱x ga guma puchuwa dexáwa ũcü. Rü
Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —¡Íraxŭ i dexá choxna naxã! —
ñanagürü.
9 Natürü ga yema nge rü iḇaixãchiãẽ yerü ga Yudíugü
rü Chamáriaanecŭ̱ã̱xgümaã nügüchi naxaie rü yemacèx ga
yema nge rü inangãxŭ rü ngĩgürügü nüxŭ: —¿Ñuxãcü i
cuma na Yudíu quiĩxŭ i dexácèx choxna cuc̱axŭ i choma na
Chamáriaanecŭ̱ã̱x chiĩxŭ? —ngĩgürügü.
10 Rü Ngechuchu ngĩxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —Ngẽxguma
chi nüxŭ cucuèxgu i ngẽma mexŭ i Tupana cuxna ãxchaŭxŭ, rü
chi nüxŭ cucuèxgu na texé yiĩxŭ ya yima dexá cuxna tac̱acü,
rü cuma rü chi nüxnata cuca i dexá i maxŭ nawa ngẽxmaxŭ rü
nüma rü chi cuxna nanaxã i ngẽma dexá —ñanagürü.
11 Rü yema ngecü inangãxŭ, rü ngĩgürügü nüxŭ: —Pa
Corix, ¿ñuxãcü tá i dexáta cuyaxu? Erü daa puchu rü
namátamaxŭchi rü cuxŭ nataxuma na ṯacümaã cunayax-
uxŭcèx i dexá. ¿Rü ngextá tá i cunayaxuxŭ i ngẽma dexá i
maxŭ nawa ngẽxmaxŭ na choxna cunaxãxŭcèx?
12 —Nuxcümaŭcü ga tórü o̱xi ga Acobu toxcèx núma
Chamáriaanewa nanatèx ga daa puchu. Rü gumawa nixĩ
ga naxaxexŭ ga nüma rü nanegü rü norü wocagü. ¿Rü ñuxãcü
chi i cuma i norü yexera quiĩxŭ? —ngĩgürügü.
13 Rü Ngechuchu ngĩxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —Rü guxãma
ya texé ya daa puchuarü dexáwa axexe, rü wena táxarü

tiṯawae.

14 —Natürü texé ya yíxema choma tüxna chaxãxŭ̃ i dexáwa
axexe, rü tagutáma wena tiṯawa. Erü ngẽma dexá i choma
tüxna chaxãxŭ̃ rü wüxi ya puchu ya guxŭ̃guma ibaibecürüŭ̃
tá nixĩ i tümawa, erü ngẽma dexáwa nangẽxma i maxŭ̃ i taguma
gúxŭ̃ —ñanagürü.

15 Rü ngĩma ga yema nge rü inangãxŭ̃ rü ngĩgürügü: —
Pa Corix, ¡choxna naxã i ngẽma dexá na taguma wena
chiṯawaxŭ̃cèx, rü taguma wena daa puchuwa dexáwa
chaxũxŭ̃cèx! —ngĩgürügü.

16 Rü Ngechuchu ñanagürü ngĩxŭ̃: —¡Íyadau ya cute, rü
naxcèx yaca, rü nuã pexĩ! —ñanagürü.

17 Rü yema ngecü rü inangãxŭ̃, rü ngĩgürügü nüxŭ̃: —
Nataxuma ya chaute —ngĩgürügü. Rü Ngechuchu ñanagürü
ngĩxŭ̃: —Aixcüma nixĩ i ngẽma nüxŭ̃ quixuxŭ̃ na nataxuŭma
ya cute.

18 —Yerü wüximẽẽ̱xpü̱xchirẽx nixĩ ga cute, rü yima ñu̱xma
cuxŭ̃tawa ngẽxmacü rü tama aixcüma cutexüchi nixĩ. Rü
ngẽmacèx aixcüma nixĩ i curü ore i chomaã nüxŭ̃ quixuxŭ̃ —
ñanagürü.

19 Rü yexguma yemaxŭ̃ naxĩnügu ga yema ngecü, rü
ngĩgürügü: —Pa Corix, nüxŭ̃ chicuèxãchi rü cuma rü wüxi i
Tupanaãrü orearü uruŭ̃ quixĩ.

20 —Nuxcümaŭ̃güxŭ̃ ga torü o̱xigü ga Chamáriaanecŭ̃ã̱xgü rü
daa mèxpŭ̃ne ga Garachíŭwa Tupanaxŭ̃ nicuèxüŭ̃gü. Natürü
i pema i Yudíugü rü ñaperügügü:

“Rü Yerucharéŭ̃ nixĩ i nachica i mexŭ̃ i ngextá Tupanaxŭ̃
ticuèxüŭ̃gü”, ñaperügügü.

21-22 Rü Ngechuchu ngĩxŭ̃ nangãxŭ̃ rü ñanagürü: —Pema i
Chamáriaanecŭ̃ã̱xgü rü tama aixcüma nüxŭ̃ pecuèxgü ya yima
nüxŭ̃ picuèxüŭ̃gücü. Natürü toma i Yudíugü rü aixcüma nüxŭ̃
tacuèx ya yima nüxŭ̃ ticuèxüŭ̃gücü, erü Yudíugügagu nixĩ i
Tupana namaxẽxẽẽxŭ̃ i guxŭma i duŭxŭ̃gü. ¡Choxŭ̃ yaxõ,
Pa Ngecüx! Rü aixcüma ínangu tá i ngunexŭ̃ na tãũtáma daa
mèxpŭ̃newa rü ẽxna Yerucharéŭwa tá nüxŭ̃ na picuèxüŭ̃güxŭ̃
ya Tanatü ya Tupana.

23 —Erü yíxema aixcüma Tupanaxŭ̃ icuèxüŭ̃güxe rü nüẹtama
nixĩ i ngẽxŭ̃rüüxŭ̃mare i nachicawa Tupanaxŭ̃ ticuèxüŭ̃gü.
Erü ñu̱xma rü ngẽma Naãẽ i Üünexŭ̃ naxwèxexŭ̃ nixĩ na
guxŭma i tümaãẽmaã rü tümaãrü maxŭmaã aixcüma Tu-
panaxŭ̃ ticuèxüŭ̃güxŭ̃. Rü ngẽmaãcü nixĩ i nanaxwèxexŭ̃ ya
Tanatü na nüxŭ̃ ticuèxüŭ̃güxŭ̃.

24 —Erü Tupana rü wüxi i Naãẽ nixĩ. Rü ngẽmacèx
yíxema texé ya nüxŭ̃ icuèxüŭ̃güxe rü tanaxwèxe i guxŭma
i tümaãẽmaã rü tümaãrü maxŭmaã na aixcüma nüxŭ̃

ticuèxüŭgüxŭ, ngẽma Naãẽ i Üünexŭ naxwèxexŭãcüma —ñanagürü.

25 Rü yema ngecü inangãxŭ rü ngĩgürügü: —Choma nüxŭ chacuèx rü tá ñoma i naãnewa nangu ya yima Cristu ya Tupana nüxŭ unetacü. Rü ngẽxguma yima núma ũxgu rü tá tamaã nanango̱xẽẽ i guxŭma i Tupanachiga —ngĩgürügü.

26 Rü Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —Choma na cumaã chidexaxŭ, rü yima chixĩ —ñanagürü.

27 Rü yexguma íyadexayane rü ítangugü ga toma ga norü ngúexŭgü. Rü ta̱baixãchiãẽgü yerü ga Ngechuchu rü wüxi ga ngecümaã ínidexa. Natürü taxúema ga toma rü togü taporaxẽẽ ga nüxna na tacagüxŭ ga ṯacü ngĩmaã na nanaxwèxexŭ rü ṯacüchiga yiĩxŭ ga ngĩmaã na íyadexaxŭ.

28 Rü yexguma ga yema ngecü rü yéma ngĩxŭ itèx ga ngĩrü tŭxŭ. Rü ĩãnewa ixũ na duŭxŭgümaã nüxŭ yanaxuxŭcèx.

29 Rü ngĩgürügü: —¡Ngĩxã rü ítayadaugü i wüxi i yatü i chomaã nüxŭ ixuxŭ ga guxŭma ga ṯacü ga chaxüxŭ! ¿Taux ẽxna yima yiĩxŭ ya Cristu? —ngĩgürügü.

30 Rü inaxĩãchi ga yema ĩãnecŭ̱ã̱x, rü Ngechuchu íyexmaxŭwa naxĩ.

31 Rü yoxni ga toma ga norü ngúexŭgü rü Ngechuchuxŭ tachixewegü na nachibüxŭcèx.

32 Natürü ga nüma rü ñanagürü toxŭ: —Choma rü choxŭ nangẽxma i chowemü i pema tama nüxŭ pecuáxŭ —ñanagürü.

33 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexŭgü rü togüna tacagüe, rü ñatarügügü: —Bexmana marü ¿texé nuã tanange i nawemü? —ñatarügügü.

34 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü toxŭ: —Ngẽma õna i choxŭ poraxẽẽxŭ nixĩ na chanaxüxŭ i norü ngúchaŭ ya yima nuã choxŭ mucü ya Chaunatü, rü na chayanguxẽẽxŭ i norü puracü.

35 —Rü pema rü ñaperügügü:

“Rü ãgümücü ya tauemacü nataxu na yabuxgüxŭ i trigu”, ñaperügügü. Natürü i choma rü ñacharügü pexŭ:

“¡Dücèx, rü meã penangugü i duŭxŭgü! Erü marü ínamegü na Tupanaxŭ nayauxgüxŭcèx, ngẽxgumarüŭ i wüxi i trigunecü i marü nawa nanguxŭ na yabuxgüxŭ erü marü nidau”.

36 —Rü yíxema Tupanacèx nadexe i duŭxŭgü rü tá tanayaxu i tümaãrü natanü. Rü guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i tüxŭ irüxĩnüẽxŭ rü tá nanayauxgü i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ngẽmaãcü rü wüxigu tá tataãẽgü ya yíxema tüxira ngẽma duŭxŭgümaã Tupanaãrü orexŭ ixuxe rü yíxema yixcama ngẽma duŭxŭgüxŭ Tupanacèx dexe.

37 —Rü aixcüma nixĩ i ngẽma ore i ñaxŭ:

“Wüxie tixĩ ya namaã toexe i trigu rü togue tixĩ ya yíxema yabuxgüxe i norü o”, ñaxŭ. [Rü ngẽxgumarüŭ rü wüxie tixĩ ya tüxira duŭxŭgümaã nüxŭ ixuxe i Tupanaãrü ore, rü togue tixĩ ya yixcama ngẽma duŭxŭgüxŭ dexe Tupanacèx.]

38 —Rü noxri rü togü nixĩ ga duŭxŭgümaã nüxŭ ixuxŭ ga Tupanaãrü ore, natürü ga duŭxŭgü rü tama nayaxõgü ga yexguma. Rü yemawena rü pexŭ chamu na yema duŭxŭgümaã nüxŭ pixuxŭcèx ga yema ore. Rü pema nixĩ ga yema duŭxŭgüxŭ pedexŭ Tupanacèx, yerü nayaxõgü ga yexguma namaã nüxŭ pixuxgu ga yema ore. Rü yemaãcü ga pema rü marü peyoxniẽ nawa ga togüarü puracü —ñanagürü.

39 Rü muxŭma ga guma Chamáriaanewa yexmane ga ĩãnecŭ̱ã̱x rü Ngechuchuaxŭ nayaxõgü, yerü nüxŭ nayaxõgü ga yema ore ga yema ngecü namaã nüxŭ ixuxŭ ga yexguma ngĩxgu:

“Guxŭma ga ṯacü ga ŭpa chaxüxŭ rü chomaã nüxŭ nixu” ngĩxgu.

40 Rü yemacèx ga yema Chamáriaanecŭ̱ã̱xgü rü yexguma Ngechuchuxŭtawa nangugügu rü nüxŭ nacèèxŭgü ga yexma natanügu na naxãũxŭcèx. Rü taxre ga ngunexŭ yexma natanügu narüxã̱ũ̱x ga Ngechuchu.

41 Rü muxŭma ga togüamachigü ga Chamáriaanecŭ̱ã̱xgü rü Ngechuchuaxŭ nayaxõgü ga yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga yema norü ore ga nümatama nüxŭ yaxuxŭ.

42 Rü yexguma ga yema duŭxŭgü rü ñanagürügü ngĩxŭ ga yema ngecü: —Ñu̱xma waxi nixĩ i aixcüma nüxŭ tayaxõgüxŭ erü tomatama nüxŭ taxĩnüẽ i ngẽma norü ore i tomaã nüxŭ yaxuxŭ. Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na aixcüma yima yiĩxŭ ya Cristu ya ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgüarü maxẽxẽẽruŭ. Rü tama ngẽma cuma tomaã nüxŭ quixuxŭcèxicatama tayaxõgü —ñanagürügü.

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga ãẽ̱xgacü nane

43 Rü taxre ga ngunexŭguwena ga Ngechuchu rü tomaã inaxũãchi ga Chamáriaanewa na Gariréaanewa naxũxŭcèx.

44 Rü nümatama ga Ngechuchu ga ŭpaacü rü ñanagürü: —Wüxi i Tupanaãrü orearü uruŭ, rü norü naãnewatama i duŭxŭgü rü tama meã nanayauxgü —ñanagürü.

45 Natürü yexguma Gariréaanewa tangugügu, rü yema naãnecŭ̱ã̱x ga duŭxŭgü rü meãma nanayauxgü. Yerü nümagü ga yema naãnecŭ̱ã̱xgü rü Yeruchareŭwa naxĩ ta naxcèx ga Üpetüchigaarü peta, rü yéma nüxŭ nadaugü ga yema taxŭ ga mexŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ ga Ngechuchu ga yexguma.

46 Rü ga Ngechuchu rü tomaã nataegu naxcèx ga guma ĩãne ga Caná ga Gariréaanewa yexmane. Rü guma ĩãnewa nixĩ ga

binuxŭ nanguxuchixẽẽãxŭ ga dexá. Rü ĩãne ga Capernáũwa nayexma ga wüxi ga tacü ga ãẽxgacü, rü niḏaawe ga wüxi ga nane.

47 Rü yexguma guma ãẽxgacü nüxŭ cuáchigagu ga Ngechuchu rü Garirréaanewa na nanguxŭ ga Yudéaanewa na ne naxũxŭ, rü naxŭtawa naxũ. Rü nüxŭ nayacèèxŭ na napatawa naxũxŭcèx, rü naxcèx na yanataanexẽẽãxŭcèx ga guma nane ga marü turaxüchicü.

48 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pema rü tama peyaxõgü ega tama nüxŭ pedauxiragu i taxŭ i cuèxruŭgü i Tupanaãrü poramaã üxŭ —ñanagürü.

49 Natürü ga guma ãẽxgacü rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Corix, ¡paxa chowe rüxũ naxŭpa na nayuxŭ ya chaune! —ñanagürü.

50 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Nataegu i cupatawa! Erü cune rü marü naxcèx nitaane —ñanagürü. Rü guma yatü rü nayaxõ ga yema ore ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ. Rü napatacèx nataegu.

51 Rü yexguma napatawa nanguxchaŭgu ga guma ãẽxgacü, rü norü duŭxŭgü napẽxegu nayayi, rü ñanagürügü nüxŭ: —Cune rü marü naxcèx nitaane —ñanagürügü.

52 Rü yexguma rü norü duŭxŭgüna naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ṯacü rü oragu inaxügüxŭ na naxcèx yataanexŭ? —ñanagürü. Rü yema norü duŭxŭgü nanangãxŭ rü ñanagürügü: —Ĩne tocuchiguwena nixĩ ga nüxŭ nangupetüxŭ ga na yaxaxünexŭ —ñanagürügü.

53 Rü guma bucü nanatü rü nüxna nacuèxãchi ga yema oragu na yiĩxŭ ga Ngechuchu ga ñaxŭ nüxŭ:

“Cune rü marü naxcèx nitaane” ñaxŭ. Rü nüma ga guma ãẽxgacü rü guxŭma ga napatacṯãx rü Ngechuchuaxŭ nayaxõgü.

54 Rü yexguma Yudéaanewa ne naxũxgu ga Ngechuchu, rü yema nixĩ ga norü taxre ga cuèxruŭ ga taxŭ ga Tupanaãrü poramaã duŭxŭgüxŭ nawéxŭ ga Garirréaanewa.

5

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga yatü ga iḏaawexŭ ga Betechawa yexmaxŭ

1 Rü ñuxre ga ngunexŭgü ngupetüguwena rü nayexma ga wüxi ga peta ga Yudíugü auregüxŭ na yemaãcü Tupanaxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü Yerucharéŭcèx nataegu.

2 Rü guma ĩãneãrü poxeguxŭ rü nüxŭ nayexma ga wüxi ga ĩãx ga Carneruarü Choxŭchicagu ãẽgaxŭ. Rü yema ĩãxãrü ngaicamana nayexma ga wüxi ga puchu ga Yudíugügawa

Betechagu ãẽgaxũ. Rü guma puchuanacüwa nayexma ga wüximẽẽxpũx ga chopetüchica ga ãxpataũẽtügüxũ.

3 Rü yema chopetüchicagu nacagü ga muxũma ga duũxũgü ga iḏaaweexũ. Rü nümaxũ rü nangexetügü, rü togü rü nachixeparagü, rü togü rü nanaw̰ãĩxãchigü. Rü yema iḏaaweexũ rü yéma nananguxẽẽgü ga guma puchu ga na naxĩã̱xãchichiüxũcèx.

4 Yerü ñuxguacü rü guma puchugu ínarüxĩĩxũ ga wüxi ga daxũcũã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruũ, rü nayaxĩã̱xchiücüüxẽẽxũ. Rü guxema tüxira tügü yéma táexe nachiüwa ga guma puchu ga yexguma yaxĩã̱xchiücüügu, rü tümacèx nitaane woo ga ngẽxũrüũmare ga ḏaawe tüxũ yexmaxẽ.

5 Rü yéma natanüwa nayexma ga wüxi ga yatü ga marü 38 ga taunecü iḏaawecü.

6 Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dèu̱xgu ga guma yatü ga yexma na nacaxũ, rü nüxũ nacuáchiga ga marü mucümа ga taunecü na yaḏaawexũ. Rü yemacèx nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —¿Cunaxwèxexũ i cuxcèx na yataanexũ? —ñanagürü.

7 Rü Ngechuchuxũ nangãxũ ga guma iḏaawecü, rü ñanagürü: —Pa Corix, tataxuma ya texé ya choxũ rüngũxẽẽxẽ na ngẽma choxũ tatáexũcèx i ngẽxguma naxĩã̱xãchichiügu ya daa puchu. Rü guxũguma i ngẽxguma ngẽma chaugü chatáechaũgu, rü yoxni i togü rü marü nüxĩra nügü ngẽma natáegü —ñanagürü.

8 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Inachi, rü nayaxu i curü caruũ, rü íixũ! —ñanagürü.

9-10 Rü yexgumatama naxcèx nitaane ga guma yatü. Rü nanayaxu ga norü caruũ, rü ínixũ. Natürü ga yema ngunexũ rü ngũxchigaarü ngunexũ nixĩ. Rü yemacèx ga yémacũã̱xgü ga Yudíugüarü ãẽxgacügü rü ñanagürügü nüxũ ga guma yatü ga naxcèx itaanecü: —Ñoma nixĩ i ngũxchigaarü ngunexũ. Rü ngẽmacèx nachu̱xu nixĩ na cuyangexũ i curü caruũ erü yemaãcü tamaã nüxũ nixu ga Moĩché —ñanagürügü.

11 Natürü ga guma yatü rü yema Yudíugüarü ãẽxgacügüxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —Yima choxũ rümexẽẽcü rü ñanagürü choxũ:

"¡Nayaxu i curü caruũ rü íixũ!" ñanagürü.

12 Rü yexguma ga yema ãẽxgacügü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Texé ngẽma ñatarügü cuxũ:

"¡Nayaxu i curü caruũ rü íixũ!" ñatarügü cuxũ? —ñanagürügü.

13 Natürü ga guma yatü rü tama nüxũ nacuèx ga texé naxcèx na yataanexẽẽxũ, yerü namuxũchi ga duũxũgü ga yéma, rü yexma nayarütaxu ga Ngechuchu.

14 Natürü yixcama ga Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnegu
nüxŭ nayangau ga guma yatü, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Dücèx i
ñu̱xma marü cuxcèx na yataanexŭ, rü tãũtáma wena chixexŭ
cuxü na tama quida̱awexŭcèx namaã i wüxi i da̱awe i ngẽma
marü cuxŭ ngupetüxŭãrü yexera ixĩxŭ! —ñanagürü.
15 Rü ínixũ ga guma yatü, rü Yudíugüarü ãẽxgacügümaã
nüxŭ nayarüxu ga Ngechuchu na yiĩxŭ ga guma namexẽẽcü.
16 Rü yemacèx nixĩ ga yema ãẽxgacügü ga Ngechuchucèx
nadaugüxŭ na yamèxgüãxŭcèx, yerü ngŭxchigaarü
ngunexŭgu napuracü.
17 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Chaunatü ya
Tupana rü guxŭ i ngunexŭgu napuracü rü mexŭ naxü. Rü
ngẽmacèx i choma rü ta naxrüŭ chapuracü —ñanagürü.
18 Rü yemacèx ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü yexeraãcü
Ngechuchuxŭ nimèxgüchaŭ. Yerü tama naxrüŭ nanaxaure ga
ngŭxchigaarü ngunexŭ rü ñu̱xũchi nüxŭ nixu ga Nanatüxüchi
na yiĩxŭ ga Tupana, rü yemaãcü nügü nixu ga Nanatü ga
Tupanamaã na nawüxiguxŭ.

Nüma ga Tupanatama nixĩ ga Nanena naxããxŭ ga pora

19 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ ga yema
ãẽxgacügü: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü choma i Tupana
Nane rü tama chorü poramaã chanaxü i ta̱cü rü puracü i
mexŭ. Natürü ngẽma nüxŭ chadauxŭ i Chaunatü üxŭxĩcatama
nixĩ ichaxüxŭ. Rü guxŭma i ngẽma Chaunatü üxŭ, rü choma
ya Nane rü ta chanaxü.
20 —Chaunatü ya Tupana rü choxŭ nangechaŭ, rü ngẽmacèx
choxŭ nüxŭ nadauxẽẽ i guxŭma i ta̱cü i nüma naxüxŭ. Rü
ngẽma ñu̱xma choxŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭãrü yexera tá choxŭ
nüxŭ nadauxẽẽ i yixcüra. Rü ngẽxguma i pema ega ngẽmaxŭ
pedaugügu, rü tá peba̱ixãchiãẽgü namaã.
21 —Rü Chaunatü rü ínanadagüxẽẽ i yuexŭgü rü wena
nanamaxẽxẽẽ. Rü ngẽxguma-rüŭ ta i choma i Nane rü
tüxna chanaxã i maxŭ ya yíxema chatümawèxéxe na tüxna
chanaxãxŭ.
22-23 —Rü tama Chaunatü nixĩ ya duŭxŭgüxŭ icagücü i norü
maxŭchiga. Natürü choxŭ nixĩ i namuxŭ na chanaxüxŭcèx
i ngẽma, na choxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx i duŭxŭgü, ngẽma
Chaunatüxŭ na yacuèxüŭgüxŭrüŭ. Rü yíxema tama choxŭ
icuèxüxŭxẽ, rü tama nüxŭ ticuèxüŭ ta ya Chaunatü ya choxŭ
nuã mucü.
24 —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü yíxema texé ya choxŭ
irüxĩnüxẽ i chorü ore, rü nüxŭ yaxõxẽ ya yima Chaunatü ya
núma choxŭ mucü, rü tüxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.
Rü Chaunatü rü tãũtáma tümamaã nanaxuegu na tapoxcuxŭ

erü marü nawa ítanguxuchi na tayuxŭ, rü tüxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.

25 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü marü nawa tá nangu i ngunexŭ rü ñu̱xmatama nixĩ i chauga naxĩnüẽxŭ tá i ngẽma duŭxŭgü i norü pecadugu yuexŭ rü iyarütauxexŭ. Rü texé ya chauga ĩnüẽxẽ rü tá tamaxẽ.

26 —Nüma ya Chaunatü rü nüxŭ nangẽxma i pora na namaxẽxẽẽãxŭcèx i duŭxŭgü. Rü ngẽma pora rü choxna nanaxã ya Chaunatü na choma rü ta duŭxŭgüxŭ chamaxẽxẽẽxŭcèx.

27 —Rü Chaunatü ya Tupana choxŭ namu na duŭxŭgüna cha̱caxŭcèx naxcèx i norü maxŭchiga, erü choma nixĩ i Nane i duŭxŭxŭ chiĩxŭ.

28 —¡Tãxũ i pe̱baixãchiãẽgüxŭ namaã i ñaã ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ! Erü tá ínangu i ngẽma ngunexŭ i nagu guxŭma i duŭxŭgü i yuexŭ rü tá na nüxŭ naxĩnüẽxŭ i chauga.

29 —Rü naxmaŭgüwa tá ínachoxŭ. Rü ngẽma meã maxẽxŭ, rü tá ínarüdagü na nayauxgüãxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ. Natürü ngẽma chixexŭ ügüxŭ, rü tá ínarüdagü na napoxcuexŭcèx.

Nawa nüxŭ icuáxŭ na Tupana yiĩxŭ ga Ngechuchuna naxãcü ga pora

30 —Choma rü taxucürüwa t̲acü chaxü chauechamatama ega tama choxŭ naxüxẽẽãgu ya Chaunatü. Rü Chaunatü chomaã nüxŭ ixuxŭãcüma nixĩ i nüxna cha̱caxŭ i duŭxŭgü i norü maxŭchiga. Rü ngẽxguma nüxna chacaxgu rü aixcüma meãma chanangugü i duŭxŭgü. Erü tama choxrütama ngúchaŭ nixĩ i ngẽma chaxüxŭ, natürü Chaunatü ya nuã choxŭ mucüarü ngúchaŭ nixĩ i ngẽma chaxüxŭ.

31 —Rü ngẽxguma chi chauchigaxŭtama chixuxgu rü taxuwama name i ngẽma.

32 —Natürü nangẽxma i to i chauchigaxŭ ixuxŭ. Rü nüxŭ chacuèx rü aixcüma nixĩ i norü ore i pemaã nüxŭ yaxuxŭ.

33 Pema rü Cuáŭ ya baiŭxẽẽruŭxŭtawa penamugü ga perü duŭxŭgü na nüxŭ pecuáxŭcèx ga ore ga aixcüma ixĩxŭ ga chauchiga. Rü yema ore ga Cuáŭ pexŭ namaã ngãxŭxŭ rü aixcüma nixĩ.

34 —Natürü i choma rü tama chanaxwèxe i t̲acü rü yatü chauétüwa nachogü, erü choma tátama chaugüna chadau. Natürü pemaã nüxŭ chixu i ngẽma Cuáŭãrü ore na choxŭ peyaxõgüxŭcèx rü na penayauxgüxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ.

35 —Cuáŭ rü wüxi ga omü ga iyauracüüxŭ rü pexŭ báxixŭrüŭ nixĩ ga pexcèx. Rü pema rü paxaãchi namaã petaãẽgü.

36 —Natürü nangẽxma i t̲acü i Cuáŭãrü orearü yexera chauétüwa íchogüxŭ. Rü ngẽma nixĩ ga yema taxŭgü ga

cuèxruũgü ga Chaunatü choxũ muxũ na norü poramaã chanaxüxũcèx. Rü yemawa pexũ nüxũ chadauxẽẽ na aixcüma Chaunatü ya Tupana yiĩxũ ga núma choxũ mucü.

37 —Rü ngẽxgumarüũ ta ya Chaunatü ga guma núma choxũ mucü, rü marü chauétüwa ínachogü, woo taguma nüxũ pexĩnüẽ ga naga rü taguma nüxũ pedau.

38 —Rü ngẽma Chaunatüarü ore rü ta tama peãẽwa nixücu, erü tama choxũ peyaxõgü woo Chaunatü núma choxũ na muxũ.

39-40 —Pema meãma nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatüxũ, erü nagu perüxĩnüẽ rü ngẽmawa tá nüxũ ipeyangau i perü maxũ i taguma gúxũ. Natürü woo ngẽmatama Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü chauchiga meã na yadexaxũ, natürü i pema rü tama choxũ peyaxõgüchaũ na ngẽmaãcü penayauxgüxũcèx i ngẽma maxũ.

41-42 —Rü choma rü tama chanaxwèxe na choxũ picuèxüũgüxũ erü meãma pexũ chacuèx, rü nüxũ chacuèx na tama aixcüma Tupanaxũ pengechaũgüxũ.

43 —Chaunatü ya Tupana nixĩ ga núma choxũ mucü, natürü i pema rü tama choxũ peyauxgüchaũ. Natürü ngẽxguma chi tomare i yatü nagagutama núma ũxgu, rü ngẽma chi nixĩ i taãẽãcüma peyauxgüxũ.

44 —¿Rü ñuxãcü chi choxũ peyaxõgü ega penaxwèxegu na pemücügütama pemaã taãẽxũ rü tama naxcèx pedaugügu na Tupanaxũchi pemaã taãẽxũ?

45 —¡Tãxũ i nagu perüxĩnüẽxũ na choma tá yiĩxũ na pexũ chixugüxũ i Chaunatüxũtawa! Erü Moĩché ga guma perü maxũcèx nüxũ peyaxõgücü tátama nixĩ ya yima pexũ ixugücü i Chaunatüxũtawa.

46 —Rü ngẽxguma chi peyaxõgügu i ngẽma ore ga Moĩché ümatüxũ, rü choxũ rü chi ta peyaxõgü. Yerü ga Moĩché rü chauchigagu nixĩ ga naxümatüãxũ ga norü poperawa.

47 —Natürü ngẽxguma tama peyaxõgügu i ngẽma Moĩché ümatüxũ i ore, ¿rü ñuxãcü tá peyaxõgü i ngẽma choma pemaã nüxũ chixuxũ? —ñanagürü ga Ngechuchu.

6

Ngechuchu rü nanachibüexẽẽ ga 5000 ga yatügü
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

1 Rü yemawena ga Ngechuchu rü naxtaxa ga Gariréagu ãẽganearütocutüwa tomaã naxũ. Rü norü toéga ga guma naxtaxa rü Tibéria nixĩ.

2 Rü muxũma ga duũxũgü rü nawe narüxĩ. Yerü ũpaacü rü marü nüxũ nadaugü ga ñuxãcü Ngechuchu na naxüxũ ga taxũ ga mexũgü ga Tupanaãrü poramaã üxũ ga yexguma duũxũgü ga iḏaaweegüxũcèx yataanexẽẽgüãgu.

3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga mèxpűnewa tomaã
ínaxűãchi. Rü wüxigu tomaã yéma narüto.
4 Rü marü ningaica ga yema Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga.
5 Rü yexguma Ngechuchu nüxű dawenügu rü nüxű nadau
ga muxűma ga duűxűgü ga nawe rüxĩxű. Rü yemacèx
Piripina naca, rü ñanagürü: —¿Rü ngextá tá naxcèx tataxe i
nawemü i ñaã duűxűgü na nachibüexẽẽxűcèx? —ñanagürü.
6 Rü nümatama ga Ngechuchu rü marü nüxű nacuèx ga ṯacü
tá na naxüxű. Natürü yema ñanagürü Piripixű, yerü nüxű
nacuáxchaű ga ṯacümaã tá na nangãxűãxű.
7 Rü yexguma Ngechuchuxű nangãxű ga Piripi, rü
ñanagürü: —Woo chi naxcèx itaxegügu i 200 i dĩẽru naguxű
i pãũ, rü tãũ chima nüxű ningu ega woo wüxichigüna íraxű
ixãchigügu —ñanagürü.
8-9 Rü yexguma ga Aűdré ga Ngechuchuarü ngúexű ga Pe-
dru ga Chimáũ naẽneẽ, rü ñanagürü: —Nuã nangẽxma i wüxi i
buxű rü nüxű nangẽxma i 5 i pãũ i chebadanaxcèx rü taxre ta i
choxni. ¿Natürü ṯacüwa name i ngẽma naxcèx i ñaã muxũchixű
i duűxűgü? —ñanagürü.
10 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxű: —¡Ẽcü,
namaã nüxű pixu i duűxűgü na ínatogüxűcèx! —ñanagürü.
Rü yema nachicawa rü nametẽxeane ga guma maxẽ. Rü
gumatẽxewa narütogü ga duűxűgü. Rü maneca 5000 wa
nangu ga yexguma yatügüxica ixugügu.
11 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema pãũgü,
rü Tupanana moxẽ naxã. Rü yemawena rü toxű nayanu
na yema duűxűgü ga yéma rütogüxűxű tayanuxűcèx. Rü
yexgumarüü ta ga choxni rü nüxű toxű nayanuxẽẽ, ñu̱xmata
meãma nachibüe ga guxűma ga yema duűxűgü.
12 Rü yexguma marü meã nachibüegu ga guxűma, rü
Ngechuchu toxű namu rü ñanagürü toxű: —¡Penade i ngẽma
naxchipẽxegü i íyaxügüxű na tama inaxaiyèxűxűcèx! —
ñanagürü.
13 Rü tanade ga yema naxchipẽxegü ga yema 5 ga pãũwa
íyaxüxű, rü 12 ga pexchi namaã tanaxüãcugü.
14 Rü yexguma yema duűxűgü nüxű daugügu ga yema
mexű ga taxű ga Tupanaãrü poramaã naxüxű ga Ngechuchu,
rü ñanagürügü: —Aixcümaxűchi daa nixĩ ya Tupanaãrü orearü
uruű ga guma ínanguxẽẽcü —ñanagürügü.
15 Natürü ga Ngechuchu rü nüxű nicuèxãchi ga duűxűgü rü
na norü ãẽxgacüxű yangu-cuchixẽẽgüchaűãxű. Rü yemacèx
nüxna nixũgachi rü yéamaxűra naxũ nawa ga guma mèxpűne
na nüxĩcatama nayexmaxűcèx.

Dexáétügu nixũ ga Ngechuchu
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 Rü yexguma marü nachütagu, rü toma ga Ngechuchuarü
ngúexũgü rü wenaxãrü naxtaacutüwa taxĩ.
17 Rü poraãcü naxẽãne. Rü tama ínangu ga Ngechuchu. Rü
yemacèx wüxi ga ngue ga taxũnegu tichoũ, rü itaxĩãchi ga na
tocutüwa taxĩxũ ga Capernáũãrü ĩãnewa na tangugüxũcèx.
18 Rü yexguma tixãũyane rü inaxügü ga na poraãcü
yabuaxũ. Rü yemagagu rü poraãcü nayuape.
19 Rü yexguma marü 5 ga kilómetru tixãũgu, rü
Ngechuchuxũ tadaugü ga na dexáchiüétügu yaxũxũ. Rü
toma ga norü ngúexũgü rü poraãcü tamuũẽ.
20 Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxũ: —Choma
chixĩ. ¡Rü tãxũ i pemuũẽxũ! —ñanagürü.
21 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexũgü rü taãẽãcüma
tanayauxgüchaũ ga toweũwa. Rü yexgumatama ítangugü ga
yema ítaxĩxũwa.

Ngechuchucèx nadaugü ga duũxũgü

22 Rü moxũãcü ga yema duũxũgü ga naxtaxaarü tocutügu
rüchoxũ, rü nüxũ nicuèxãchitanü ga toma ga Ngechuchuarü
ngúexũgü ga marü nagu na taxĩxũ ga guma ngue ga taxũne
ga nügümaã wüxicane. Rü nüxũ nacuèxgü ta ga Ngechuchu rü
tama towe na naxũxũ.
23 Rü yexguma yemagu ínaxĩnüẽyane, rü yoxocüne ínangugü
ga náĩgü ga ngue ga itaxũne ga Tibériaarü ĩãnewa ne ĩxũne.
Rü norü ngaicamana nangugü ga yema nachica ga ngextá
Ngechuchu ínachibüexẽẽxũwa ga yema muxũma ga duũxũgü
ga yexguma moxẽ inaxãxgu naxcèx ga yema pãũ.
24 Rü yexguma yema duũxũgü nüxũ daugügu ga guma
nguewa na Ngechuchu rü toma ga na tatauxexũma rü yexma
guma nguegügu nichoũ na Ngechuchucèx yadaugüxũ Ca-
pernáũãrü ĩãnegu.

Ngechuchu nixĩ i pãũ i maxũ tüxna ãxũ

25 Rü yexguma guma naxtaxaarü tocutüwa nangugügu ga
yema duũxũgü, rü Ngechuchuxũ yexma nayangaugü. Rü
nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —Pa Ngúexẽẽruũx, ¿ñuxgu nixĩ
i nuã cunguxũ? —ñanagürügü.
26 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —
Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü tama yema nüxũ na
picuèxãchitanüxũcèx ga yema mexũgü ga Tupanaarü
poramaa chaxüxũ nixĩ i chauxcèx pedaugüxũ. Natürü
chauxcèx pedaugü yerü meãma pechibüe nawa ga yema
õna ga pexna chaxãxũ..

27 —¡Tãxũ i naxcèx pepuracüexũ i õna i paxama gúxũ! Rü
narümemaẽ nixĩ i naxcèx pepuracüe i ngema maxũ i aixcüma
ixĩxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽma nixĩ i maxũ i choma i Tupana
Nane ya duũxũxũ chixĩcü tá pexna chaxãxũ, erü Chaunatü
ya Tupana rü marü nanango̱xẽẽ na aixcüma Nane chiĩxũ —
ñanagürü.
28 Rü yexguma ga nümagü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü:
—¿T̲acü tá taxüe na tayanguxẽẽxũcèx i ngẽma Tupana toxũ
naxwèxexũ? —ñanagürügü.
29 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Rü
Tupana rü núma choxũ namu. Rü ngẽma nüma pexũ
nanaxwèxexũ nixĩ na choxũ peyaxõgüxũ —ñanagürü.
30 Rü yexguma ga nümagü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü
nüxũ: —¿T̲acü rü cuèxruũxũ tá toxũ cudauxẽẽ na cuxũ
tayaxõgüxũcèx na aixcüma Cristu quiĩxũ? ¿Rü t̲acü i to i mexũ
tá toxcèx cuxüxũ i ñu̱xmax?
31 Yerü nuxcümaũgüxũ ga tórü o̱xigü, rü nanango̱xgü ga
yema pãũ ga Tupana nüxna ãxũ ga chianexũwa ga ngextá
taxúema íxãpataxũwa. Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü
ñanagürü:

“Tupana rü daxũcu̱ã̱x ga pãũmaã nanachibüexẽẽ ga
duũxũgü”,
ñanagürü i ngẽma orewa.
32 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma
pemaã nüxũ chixu rü tama nixĩ ga Moĩché yiĩxũ ga nüxna
naxãxũ ga yema pãũ ga daxũ- cu̱ã̱x, natürü Chaunatü ga
Tupana nixĩ ga nüxna naxãcü. Rü nüma nixĩ i ñu̱xma i pexna
naxããxũ i pãũ i aixcüma ixĩxũ i daxũwa ne ũxũ.
33 —Erü ngẽma pãũ i Tupana ixãxũ, rü daxũguxũ i naãnewa
ne naxũ rü nanamaxẽxẽẽ i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũxũgü —
ñanagürü.
34 Rü nümagü rü naxcèx ínacagü, rü ñanagürügü nüxũ: —Pa
Corix, ¡guxũguma toxna naxãẽcha i ngẽma pãũ! —ñanagürügü.
35 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —Choma nixĩ i ngẽma pãũ
i maxẽxẽẽruũ chiĩxũ. Rü yíxema texé ya chauxũtawa ũxẽ
rü tagutáma tataiya. Rü texé ya choxũ yaxõxẽ rü tagutáma
ti̱tawa.
36 —Natürü marü pemaã nüxũ chixu rü woo na choxũ
pedaugüxũ rü tama choxũ peyaxõgü i pemax.
37 —Rü guxãma ya yíxema duũxẽgü ya Chaunatü choxna tüxũ
mugüxe rü chorü duũxũgü tixĩgü. Rü texé ya choxũ yaxõgüxe
rü tãũtáma tüxũ chaxoo̱x.
38 —Yerü tama choxrütama ngúchaũ na chaxüxũcèx nixĩ ga
daxũguxũ ga naãnewa ne chaxũxũ. Natürü núma chaxũ na

chanaxüxŭcèx i norü ngúchaŭ ya Chaunatü ya núma choxŭ
mucü.
39 —Rü ngẽma norü ngúchaŭ ya Chaunatü ya Tupana ya núma
choxŭ mucü nixĩ i na taxúexŭma ichayarütauxẽẽxŭ ya yíxema
choxna tüxŭ namugüxe. Erü nüma ya Chaunatü nanaxw̱ae na
tüxŭ yuwa ícharüdagüxẽẽxŭ i naãneãrü gu̱xgu.
40 —Choma nixĩ i Tupana Nane chiĩxŭ. Rü ngẽma norü
ngúchaŭ ya Chaunatü ya Tupana ya núma choxŭ mucü nixĩ na
tüxŭ nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ ya guxãma ya texé ya
choxŭ daugüxe rü choxŭ yaxõgüxe. Erü choma tá nixĩ i tüxŭ
ícharüdagüxẽẽxŭ i naãneãrü gu̱xgu —ñanagürü.
41 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu ga yema Yudíugü,
rü inanaxügüe ga Ngechuchuchiga na yadexagüxŭ. Yerü
ñanagürü ga Ngechuchu: —Choma nixĩ i pãũ i daxũguxŭ i
naãnewa ne chaxũxŭ —ñanagürü.
42 Rü ñanagürügü: —¿Taux ẽxna ñaã yiĩxŭ i Ngechuchu i Yúche
nane? Rü yixema rü tüxŭ tacuèx ya nanatü rü naẽ. ¿Rü ñuxãcü
i nüma i “Daxũwa ne naxũxŭ”, ñaxŭ? —ñanagürügü.
43 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —¡Nüxŭ perüxoe na choxŭ
na pixuechaxŭ!
44 —Taxúema chauxŭtawa tangu ega tama choxna tüxŭ
namu̱xgu ya chaunatü ga guma núma choxŭ mucü. Rü texé ya
chauxŭtawa ngugüxe rü choma rü tá wena tüxŭ chamaxẽxẽẽ
i naãneãrü gu̱xgu.
45 —Nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgüarü poper-
awa naxümatü i ore i ñaxŭ:
“Tupana tá guxãxŭ nangúexẽẽ”,
ñaxŭ. Rü ngẽmacèx guxãma ya texé ya Chaunatüxŭ ĩnüxẽ rü
naxŭtawa ngúxe, rü chauxŭtawa taxĩ.
46 —Taguma texé Chaunatü ya Tupanaxŭ tadau. Rü chaxi-
catama nixĩ i nüxŭ chadauxŭ erü naxŭtawa ne chaxũ.
47 —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü texé ya choxŭ yaxõxẽ rü
tüxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.
48 —Choma nixĩ i pãũ i maxẽxẽẽruŭ chiĩxŭ.
49 —Rü perü o̱xigü ga nuxcümaŭgüxŭ rü nanango̱x ga yema
pãũ ga Tupana nüxna ãxŭ ga yema nachica ga ngextá taxúema
íxãpataxŭwa. Natürü woo nanango̱xgü ga yema pãũ rü
nayueamatama.
50 —Natürü ñaã pãũ i pemaã nüxŭ chixuxŭ i daxũwa ne ũxŭ rü
chomatama chixĩ. Rü guxãma ya texé ya choxŭ yaxúxe ñoma
pãũ tangõxŭrüŭ rü tá tamaxẽcha.
51 —Chomatama nixĩ i pãũ i maxẽxẽẽruŭ i daxũwa ne chaxũxŭ.
Rü texé ya ñoma chomaã taxãwemüxŭrüŭ choxŭ yaxõxẽ
rü guxŭgutáma tamaxẽcha. Erü ngẽma pãũ i choma tüxna
chaxãxŭ rü chaxunetama nixĩ. Rü ichanaxã i chaxune na

namaxẽxŭcèx i ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü —ñanagürü ga Ngechuchu.
52 Rü yexguma ga yema Yudíugü rü poragaãcü nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü tá i ñaã yatü i naxŭne tátama tüxŭ nangõ̱xẽẽxŭ? —ñanagürügü.
53 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Rü choma i Tupana nane na duŭxŭxŭ chiĩxŭ rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma pema rü tama chaxunemaã pexãwemügügu rü tama nawa pexaxegügu ya chaugü, rü tãũtáma pexŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.
54 —Texé ya chaxunemaã ãwemüxẽ rü chaugüwa axexe rü tüxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ. Erü choma rü tá tüxŭ chamaxẽẽ ega naãneãrü gu̱xgu.
55 —Erü chaxune rü õnaxŭchi nixĩ rü chaugü rü axexŭxŭchi nixĩ.
56 —Texé ya chaxunemaã ãwemüxẽ rü chaugüwa axexe rü chowa tayaxũ̱x rü choma i tümawa.
57 —Chaunatü ga núma choxŭ mucü rü namaxŭ. Rü nüma choxna nanaxã i maxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta i choma rü tá tüxna chanaxã i maxŭ ya yíxema choxŭ yaxúxe rü choxŭ yaxõxẽ.
58 —Marü pemaã nüxŭ chixu na choma rü pãũ i daxũwa ne ũxŭ chiĩxŭ. Natürü choma rü tama yema pãũ ga nuxcümaŭgüxŭ ga perü o̱xigü ngõ̱xgüxŭ ga pãũrüŭ chixĩ. Yerü woo ga yema pãũ na nangõ̱xgüxŭ ga perü o̱xigü rü nayueamatama. Natürü texé ya choxŭ yaxúxe, ñoma pãũ tangõxŭrüŭ, rü choxŭ yaxõxẽ rü guxŭgutáma tamaxŭ —ñanagürü.
59 Rü Ngechuchu rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixu ga yema ore ga yexguma nangúexẽẽãgu ga Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭwa ga ĩãne ga Capernáũwa.

Ngechuchuarü orewa nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ

60 Rü yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga yema ngu̱xẽẽtae, rü muxŭma ga yema duŭxŭgü ga nawe rüxĩxŭ rü ñanagürügü: —Rü ngẽma tamaã nüxŭ yaxuxŭ, rü naguxchaxüchi na nüxŭ icuáxŭ na ñuxũ ñaxŭ. ¿Ñuxãcü texé tüxŭ natauxcha na naga taxĩnüxŭ? —ñanagürügü.
61 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nacuèxama ga yemaãcü nügümaã na íyadexagüxŭ naxcèx ga yema ngu̱xẽẽtae, rü yemacèx nüxna naca, rü ñanagürü: —¿É̱xna peãẽwa nangu̱x i ngẽma ore?
62 —Rü ngẽxguma peãẽwa nangu̱xgu i ngẽma ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü ¿ṯacügu chi perüxĩnüẽxŭ ega choxŭ pedèu̱xgu na wenaxãrü daxũ na chaxĩxŭ, ga noxri ne

chaxũxŭwa na chaxũxŭ i choma i Tupana Nane na duŭxŭxŭ
chiĩxŭ?
63 —Tupanaãẽ i Üünexŭ nixĩ i inaxãxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ.
Rü tama pexene nixĩ i pexŭ maxẽxẽẽxŭ. Rü ngẽma ore i pemaã
nüxŭ chixuxŭ rü peãẽcèx nixĩ, rü nawa nangẽxma i maxŭ i
taguma gúxŭ.
64 —Natürü tangẽxma i petanüwa ya ñuxre ya tama yaxõgüxe
—ñanagürü. Rü yema ñanagürü ga Ngechuchu yerü noxriarü
ügügumama marü nüxŭ nacuèx ga texé tá nüxŭ na yaxõgüxŭ,
rü texé tá cúãcü ínaxuaxŭxŭ.
65 Rü ñanagürü ta: —Rü ngẽmacèx marü pemaã nüxŭ chixu
rü taxuacüma texé chauxŭtawa tangu ega tama Chaunatü
chauxŭtawa tüxŭ gaxgu —ñanagürü.
66 Rü yexguma inanaxügüe ga nüxna na yaxĩgüxŭ ga
muxŭma ga yema duŭxŭgü ga noxri nawe rüxĩchiréxŭ. Rü
marü tama nawe ínaxĩĩxŭ.
67 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü 12 ga ngúexŭgüna
naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¿Éxna pema rü ta choxna
pixĩgachitanüchaŭ? —ñanagürü.
68 Natürü Chimáũ ga Pedru rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa
Corix, ¿Texéxŭtawa chi taxĩxŭ ega cuxna tixĩgachitanügu? Erü
cuma rü cuxŭ nangẽxma i ore i nawa nangẽxmaxŭ i maxŭ i
taguma gúxŭ.
69 —Toma rü marü cuxŭ tayaxõgü, rü nüxŭ tacuèx na cuma
quiĩxŭ ya Cristu ya Üünecü ya Tupana Nane —ñanagürü.
70 Rü Ngechuchu toxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Taux ẽxna
choma yiĩxŭ ga pexŭ chidexechixŭ ga pema ga 12? Natürü
nangẽxma i wüxi i petanüwa i Chatanáãrü duŭxŭ ixĩxŭ —
ñanagürü.
71 Rü Yuda ga Icariúte ga Chimáũ nanechiga nixĩ ga yadex-
axŭ ga Ngechuchu. Yerü Yuda tá nixĩ ga cúãcü ínaxuaxŭxŭ rü
woo ga nüma rü wüxi ga totanüxŭchirẽx na yiĩxŭ.

7

Ngechuchueneẽgü rü tama nüxŭ nayaxõgü

1 Rü yemawena ga Ngechuchu rü Gariréaanewa yexmagüne
ga ĩãnegügu nixũãgüchigü. Rü tama Yudéaanewa nayex-
machaŭ yerü yémacŭ̱ã̱x ga Yudíugüarü ã̱ẽxgacügü rü naxcèx
nadaugü ga na yamèxgüchaŭãxŭcèx.
2 Natürü marü ningaica ga yema Yudíugüarü peta
ga nagu norü düxenügü yaxügüxŭ na yemawa nüxna
nacuèxãchiexŭcèx ga ñuxãcü nuxcümaŭgüxŭ ga norü o̱xigü
na naxügüxŭ ga norü düxenügü ga naĩxãtünaxcèx ga yexguma
Moĩchéwe naxĩxgu ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa. Rü
yemacèx nixĩ ga Düxenügüarü Petagu naxã̱egaxŭ.

3 Rü naẽneẽgü ga Ngechuchu rü ñanagürügü nüxũ: —Tama
name i nuxã Gariréaarü naãnegu curüxã̱ũ̱x. Rü name nixĩ
i petacèx Yudéawa cuxũ, na ngẽma duũxũgü i cuwe rüxĩxũ
i ngẽ̱ma ngẽxmagüxũ nüxũ daugüxũcèx i ngẽma cuèxruũgü i
mexũgü i Tupanaãrü poramaã cuxüxũ.
4 —Erü ngẽxguma chi wüxi ya yatü rü duũxũgüxũ nügü
nacuèxẽẽchaũgu rü tama cúãcü nanaxü i ṯacü i naxüxũ. Rü
ṉ̃ũxma na cunaxüxũ i muxũma i mexũgü i Tupanaãrü pora-
maã cuxüxũ, rü name nixĩ i guxũ i duũxũgüpẽxewa cunaxü
—ñanagürügü.
5 Rü yema ñanagürügü ga naẽneẽgü yerü woo ga nümagü rü
ta tama nüxũ nayaxõgü.
6 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü
nüxũ: —Tauta nawa nangu i ngunexũ na petawa chaxũxũ.
Natürü pexcèx rü ngẽxũrüüxũmare i ngunexũ nixĩ i mexũ na
petawa nagu pexĩxũ.
7 —Ngẽma duũxũgü i ñoma i naãnecũ̱ã̱x rü tama pexchi
naxaie. Natürü chauxchi naxaie erü chanangõ̱xẽẽ i ngẽma
naxügüxũ rü na nachixexũ.
8 —Name nixĩ i petawa pexĩ i pemax. Choma rü tauta
ngẽ̱ma chaxũ erü tauta nawa nangu i ngunexũ i nagu ngẽ̱ma
chaxũxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.
9 Rü yexguma yema ñaxguwena, rü Gariréaanegu narüxã̱ũ̱x.

Ngechuchu rü Düxenügüarü Petawa naxũ

10 Natürü nawena ga naẽneẽgü ga petawa na naxĩxũ, rü
Ngechuchu rü ta yéma naxũ. Natürü cúãcü yéma naxũ, rü
tama poraãcü duũxũgüxũ nügü nadauxẽẽ.
11 Rü yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü rü naxcèx nadaugü ga
yema petawa, rü ñanagürügü: —¿Ngextá nangẽxma i ngẽma
yatü? —ñanagürügü.
12 Rü nügütanüwa ga yema duũxũgü ga yéma yexmagüxũ,
rü poraãcü Ngechuchuchiga ínidexagü. Rü ñuxre ga yema
duũxũgü rü ñanagürügü: —Yima rü wüxi ya yatü ya mecü nixĩ
—ñanagürügü. Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Ngẽma yatü rü
tama name erü duũxũgüxũ nawomüxẽẽ —ñanagürügü.
13 Natürü taxuũma ga duũxũgü rü mea togüpẽxewa
Ngechuchuxũ nicuèxüũgüchaũ, yerü yema Yudíugüarü
ãẽ̱xgacügüxũ namuũẽ.
14 Rü yexguma marü yema petaarü ngãxũwa nanguxgu,
rü nixücu ga Ngechuchu nawa ga tupauca ga taxũne. Rü
inanaxügü ga na nangũ̱xẽẽtaexũ.
15 Rü yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü, rü naḇaixãchiãẽgü na-
maã ga yema ore ga Ngechuchu nüxũ ixuxũ. Rü ñanagürügü:
—¿Ñuxãcü i ngẽmaãcü poraãcü nüxũ nacuáxũ, rü taguma texé
nangũ̱xẽẽ? —ñanagürügü.

16 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Ñaã
chorü ngu̱xẽẽtae rü tama choxrü nixĩ, erü Chaunatü ya núma
choxũ mucüarü nixĩ.
17 —Ngẽxguma texé naxüxchaũgu i Tupanaãrü
ngúchaũ rü yíxema tá nüxũ tacuèx ngoxi aixcüma
Tupanaxũtawa chanayaxu i ngẽma chorü ngu̱xẽẽtae rü ẽxna
chaugüxũtawatama chayaxuxũ yixĩ i ngẽma.
18 —Yíxema texé ya mexũ i tümachigaxũtama ixuxe rü
ngẽmaãcü tanaxü erü tanaxwèxe i duũxũgü na tüxũ
icuèxüũgüxũ. Natürü texé nüxũ tixu i ore i mexũ nachiga
i ngẽma tüxũ muxũ, rü aixcüma nixĩ i tümaãrü ore. Rü tama
dora nixĩ i ngẽma nüxũ tixuxũ.
19 —¿Tama ẽxna aixcüma yiĩxũ ga Moĩché pexna naxãxũ
ga Tupanaãrü mugü? Natürü taxúema i pema naga
pexĩnüẽ i ngẽma mugü. ¿Rü ñu̱xma rü tu̱xcüũ nixĩ i choxũ
pimèxgüchaũxũ? —ñanagürü.
20 Rü yema duũxũgü nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —Cuma
rü ngoxo cuwa nangẽxmamare. ¿Ẽxna texé cuxũ timèxgüchaũ?
—ñanagürügü.
21 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Choma rü
ngũxchigaarü ngunexũgu chanamexẽẽ ga wüxi ga yatü. Rü
guxãma i pema rü penuãẽgü naxcèx ga yema wüxitama ga
mexũ ga ngũxchigaarü ngunexũgu chaxüxũ.
22 —Natürü pema rü ta ngũxchigaarü ngunexũgu pepu-
racüe na nagu pexĩxũcèx ga Moĩchéarü mugü. Rü Moĩché
pemaã nüxũ nixu na tüxũ ípewiechèxmüpẽxechiraũxũ ya
guxãma ya yatüxe ya buxe. Natürü tama Moĩché nixĩ ga
inaxügücü ga yema, yerü nuxcümaũgüxũ ga perü o̱xigüwa
nixĩ ga ne naxũxũ. Rü ñu̱xma i pema rü yema mugagu rü
tüxũ ípewiechèxmüpẽxechiraũ ya guxãma ya buxe ya yatüxe
woo ngũxchigaarü ngunexũ yixĩgu.
23 —Rü ngẽmaãcü i pema rü ngũxchigaarü ngunexũgu
buxexũ ípewiechèxmüpẽxechiraũ erü naga pexĩnüẽchaũ
i Moĩchéarü mugü. ¿Rü ñu̱xma rü tu̱xcüũ yiĩxũ i
chomaã penuẽxũ naxcèx na ngũxchigaarü ngunexũgu
chanamexẽẽxũ ga wüxi ga yatü ga i̱daaweecü?
24 —Rü ngẽmacèx tama name i ngürümare penangugü i
ngẽma chaxüxũ. Rü penaxwèxe i meã nagu perüxĩnüẽxira, na
aixcüma meã penangugüxũcèx —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Tupana Nane nixĩ

25 Rü ñuxre ga yema duũxũgü ga Yerucharéũgu ãchiũgüxũ
rü nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Taux ẽxna daa
yiĩxũ ya yima yatü ya ã̱xgacügü naxcèx daugücü na
yamèxgüchaũãxũcèx?

26 —¡Dücèx! Gua nixĩ rü yéa guxŭ i duŭxŭgüpẽxewa nidexa
rü taxúema ñuxũ ñatarügü nüxŭ. ¿Taux ẽxna i tórü ãẽxgacügü i
marü nüxŭ yaxõgüãxŭ na aixcüma Cristu na yiĩxŭ i nümax?
27 —Natürü i yixema rü nüxŭ tacuèxgü na ngextá ne naxũxŭ
i nümax. Natürü ngẽxguma aixcüma Cristu núma ũxgu rü
taxúetáma nüxŭ tacuèx na ngextá na ne naxũxŭ —ñanagürügü.
28 Rü nüma ga Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa
ínanangúexẽẽ ga duŭxŭgü. Rü yexguma nüxŭ naxĩnügu ga
yema ore ga Yudíugü nüxŭ ixugüexŭ ga nachiga, rü tagaãcü
ñanagürü: —Pema rü marü choxŭ pecuèx rü nüxŭ pecuèx na
ngextá na ne chaxũxŭ. Natürü tama chaugagu nixĩ i núma
chaxũxŭ. Choma núma chaxũ yerü núma choxŭ namu ga
Tupana ya naxwèxecü na nüxŭ yaxõgüxŭ natürü i pema rü
tama nüxŭ pecuácü.
29 —Choma rü nüxŭ chacuèx yerü naxŭtawa ne chaxũ, rü
nüma nixĩ i núma choxŭ namuxŭ —ñanagürü.
30 Rü yexguma ga yema ãẽxgacügü rü Ngechuchuxŭ
niyauxgüchaŭ. Natürü taxuŭma nayayauxgü, yerü tauta
nawa nangu ga ngunexŭ ga na yayauxgüãxŭ rü na
yamèxgüãxŭcèx.
31 Natürü muxŭma ga duŭxŭgü rü nüxŭ nayaxõgü. Rü
ñanagürügü: —¿Ngẽxguma ínanguxgu ya Cristu rü ṯacü rü
cuèxruŭ i taxŭ tá naxü ya daa yatü tama üxŭ i ñu̱xmax? —
ñanagürügü.

Parichéugü rü Ngechuchuxŭ niyauxgüchaŭ

32 Rü yema Parichéugü rü duŭxŭgüxŭ naxĩnüẽ ga yemaãcü
Ngechuchuchiga na yadexagüxŭ. Rü yemacèx ga nümagü
rü paigüarü ãẽxgacügü rü yéma nanamugü ga tupauca ga
taxŭneãrü purichíagü na Ngechuchuxŭ yanayauxgüxŭcèx.
33 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Paxaãchi
tátama nixĩ i petanüwa changẽxmaxŭ, rü ñu̱xũchi tá chataegu
naxŭtawa ya yima núma choxŭ mucü.
34 —Pema rü tá chauxcèx pedaugü, natürü tãũtáma choxŭ
ipeyangaugü. Erü ngẽma ngextá tá íchangẽxmaxŭwa rü taxu-
acü ngẽma pengugü.
35 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü nügüna
nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá tá naxũ ega taxuacütáma
nüxŭ iyarüngaugügu? ¿Ẽxna ngẽma Yudíugü i to i nachiŭãnewa
ngẽxmagüxŭtanüwa tá naxũ rü ẽxna ngẽma tama Yudíugü
ixĩgüxŭtanüwa tá naxũ na yangúexẽẽãxŭcèx?
36 —¿Rü ṯacüchiga nixĩ i ngẽma na ngẽma ñaxŭ:

“Tá chauxcèx pedaugü natürü tãũtáma choxŭ ipeyangaugü,
erü taxuacütáma ngẽma pexĩ i ngẽma tá íchangẽxmaxŭwa”,
ñaxŭ? —ñanagürügü.

Dexá i maxẽẽruŭchiga nidexa ga Ngechuchu

37 Rü yema nawa iyacuáxŭ ga petaarü ngunexŭ nixĩ ga
guxŭ ga togü ga ngunexŭãrü yexera rümemaẽxŭ naxcèx ga
Yudíugü. Rü yema ngunexŭgu nixĩ ga inachixŭ ga Ngechuchu
rü tagaãcü ñaxŭ: —Rü ngẽxguma texé i̱tawaxgu rü ¡nuã
chauxŭtawa taxũ rü tayaxaxe!
38 —Rü “texé ya choxŭ yaxõxẽ rü tümaãrü maxŭnewa tá
nibaibe i taxŭ i dexá i maxẽẽruŭ” ngẽma Tupanaãrü ore i
ümatüxŭ nüxŭ ixuxŭrüŭ —ñanagürü.
39 Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu rü Tupanaãẽ i
Üünexŭchiga nixĩ ga yadexaxŭ. Rü nüxŭ nixu ga guxŭma
ga yema nüxŭ yaxõgüxŭ rü tá na nayauxgüãxŭ i Naãẽ i
Üünexŭ. Natürü tama yexgumatama nanayauxgü, yerü tauta
wenaxãrü daxũguxŭ ga naãnecèx nataegu ga Ngechuchu na
guxŭãrü ãẽ̱xgacü na yiĩxŭcèx.

Ngechuchugagu nügü nitoye ga duŭxŭgü

40 Rü nümaxŭ ga yema duŭxŭgü rü yexguma nüxŭ
naxĩnüẽgu ga yema Ngechuchu nüxŭ ixuxŭ, rü ñanagürügü:
—Aixcüma ñaã yatü nixĩ i ngẽma Tupanaãrü orearü uruŭ i
ínguxchaŭxŭ —ñanagürügü.
41 Rü togü rü ñanagürügü: —Daa nixĩ ya Cristu —ñanagürügü.
Natürü togü rü ñanagürügü: —Tama nixĩ, erü taxucürüwa
Gariréaanecŭ̱ã̱x nixĩ ya Cristu.
42 —Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Cristu rü tá Dabítaa nixĩ, rü tá nango̱x i ĩãne i Beréŭwa ga
ngextá Dabí íbuxŭwa”,
ñanagürügü.
43 Rü yemaãcü Ngechuchugagu nügü nitoye ga duŭxŭgü.
44 Rü ñuxre ga yema duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭ niyauxgüchaŭ,
natürü taxuŭma nayayauxgü.

Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü rü tama Ngechuchuaxŭ nayaxõgüchaŭ

45 Rü yema tupauca ga taxŭneãrü purichíagü, rü
Parichéugücèx rü paigüarü ãẽ̱xgacügücèx nawoegu. Rü yema
ãẽ̱xgacügü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tü̱xcüŭ tama
nuã penaga? —ñanagürügü.
46 Rü yema purichíagü rü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —
Taguma texé tidexa i ñaã yatü idexaxŭrüŭ —ñanagürügü.
47 Rü yexguma ga Parichéugü rü ñanagürügü nüxŭ: —¿Ẽ́xna
pexŭ rü ta marü nawomüxẽẽ i nümax?
48 —Dücèx, rü taxúema i tomax i Parichéugü rü taxuŭma i
tórü ãẽ̱xgacügü rü nüxŭ nayaxõgü i ngẽma Ngechuchu.
49 —Natürü ñaã duŭxŭgü i tama Tupanaãrü mugüxŭ
cuèxgüxŭ rü marü nachixexŭgugü —ñanagürügü.

50 Natürü Nicodému ga Parichéu ixĩcü ga wüxicana
Ngechuchuxŭ̃tagu naxũãnecü, rü ñanagürü nüxŭ̃:
51 —Ngẽma tórü mugü i ümatüxŭ̃wa rü ñanagürü:
“Taxuacüma wüxi i yatüxŭ̃ tapoxcu ega tama nüxŭ̃
ixĩnüẽxĩragu i norü dexa na nüxŭ̃ icuáxŭ̃cèx na t̲acü na
naxüxŭ̃”, ñanagürü.
52 Rü yexguma ga natanüxŭ̃gü rü nanangãxŭ̃gü, rü
ñanagürügü nüxŭ̃: —¿Ḗxna cuma rü ta Gariréaanecŭ̲̃ã̲x
quixĩ? ¡Nawa nangu̲x i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ̃ rü ngẹma
tá nüxŭ̃ cudau rü taxuŭ̃táma i Tupanaãrü orearü uruŭ̃ rü
Gariréaanecŭ̲̃ã̲x nixĩ! —ñanagürügü.
53 Rü yexguma ga wüxichigü rü nachiŭ̃wa naxĩ.

8

Nge ga ãtecü ga naĩ ga yatümaã ngẽãẽxcü

1 Rü Ngechuchu rü Oríbunecügu ãẹgane ga mèxpŭ́newa naxũ.
2 Rü moxŭ̃ãcü ga yexguma yangunegu, rü wenaxãrü tu-
pauca ga taxŭ̃necèx nataegu. Rü ga duŭ̃xŭ̃gü rü naxcèx
naxĩ. Rü nüma ga Ngechuchu rü ínarüto, rü inanaxügü ga na
nangúexẽẽãxŭ̃ ga duŭ̃xŭ̃gü.
3 Rü yema ngúexẽẽruŭ̃gü ga Moĩchéarü mugüwa
ngu̲xẽẽtaegüxŭ̃ rü Parichéugü, rü Ngechuchuxŭ̃tawa ngĩxŭ̃
nagagü ga wüxi ga nge ga ãtecü ga ngĩxŭ̃ nadaugücü ga naĩ ga
yatümaã na inapexŭ̃. Rü guxŭ̃ma ga yema duŭ̃xŭ̃gü ga yéma
yexmagüxŭ̃pẽxegu ngĩxŭ̃ nayachixẽẽgü.
4 Rü ñanagürügü Ngechuchuxŭ̃: —Pa Ngúexẽẽruŭ̃x, ñaã nge
i ãtecü rü ngĩxŭ̃ itayangau na naĩ ya yatümaã na inapexŭ̃.
5 Moĩchéarü mugüwa tamaã nüxŭ̃ nixu na nutamaã ngĩxŭ̃
íimuxũchiãcüma ngĩxŭ̃ imáxŭ̃ i wüxi i nge i ngẽmaãcü maxŭ̃cü.
¿Ñuxũ ñacuxŭ̃ i cuma i ñu̲xmax? —ñanagürügü.
6 Rü yema ñanagürügü ga nümagü, yerü Ngechuchuxŭ̃ gux-
chaxŭ̃gu nanguxẽẽgüchaŭ̃ na nüxŭ̃ nayexmaxŭ̃cèx ga t̲acücèx
na ínaxuaxŭ̃güãxŭ̃. Natürü ga Ngechuchu rü inayarümaxãchi
rü inanaxügü ga naxmẽxmaã waixŭ̃müwa na naxümatüãxŭ̃.
7 Natürü nüxŭ̃ nacèèxŭ̃güama, rü yemacèx düxwa wenaxãrü
nadaunagü ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxŭ̃: —Ngexerŭ́xe i
petanüwa ya ngearü pecaduãxẽ rü tüxira nuta ngĩxŭ̃ tanañ̲a
—ñanagürü.
8 Rü wenaxãrü inayarümaxãchi ga Ngechuchu rü
naxmẽxmaã nanaxümatü ga waixŭ̃müwa.
9 Natürü yexguma nüxŭ̃ naxĩnüẽgu ga yema ore ga
Parichéugü rü inanaxügüe ga nügü na yawüxíxŭ̃ ga nügüwe
na ínachoxŭ̃xŭ̃. Rü yaguã̲xgü ga Parichéugüwa inaxügü ga na
ínachoxŭ̃xŭ̃ rü düxwa guxŭ̃ma ínachoxŭ̃. Rü yexguma marü

guxŭma ga Parichéugü íchoŭxgu, rü Ngechuchu rü yema ngecüxicatama yéma duŭxŭgüpẽxewa nayaxügü.
10 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wena nadaunagü. Rü ngĩxna naca rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa Ngecüx, ¿Ngẽxŭgü nixĩ i ngẽma cuxŭ ixugüexŭ? ¿Rü taxuŭma cuxŭ imáxchaŭ? —ñanagürü.
11 Rü ngĩma rü ngĩgürügü nüxŭ: —Taxuŭma Pa Corix —ngĩgürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —Choma rü ta tama cuxŭ chapoxcu. Ñu̱xma rü marü name rü íquixũ rü tama wena pecadu cuxü —ñanagürü.

Ngechuchu rü ñoma i naãneãrü ngóonex- ẽẽruŭ nixĩ

12 Rü wenaxãrü duŭxŭgümaã nidexa ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxŭ: —Choma nixĩ i ñoma i naãnecŭ̱ã̱xãrü ngóonexẽẽruŭ. Rü yíxema chowe rüxũxẽ rü chorü ngóonexŭwa tangẽxma rü tüxna chanaxã i maxŭ. Rü tá nüxna ítanguxuchi i tümaãrü chixexŭ —ñanagürü.
13 Rü yexguma ga Parichéugü rü ñanagürügü nüxŭ: —Cuma rü cugüchigaxŭtama quixu. Rü ngẽma cuchiga i nüxŭ quixuxŭ rü taxuwama name —ñanagürügü.
14 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Rü ngẽma ore i chauchiga nüxŭ chixuxŭ rü aixcüma nixĩ woo chomatama yixĩgu i namaã chaugüétüwa chidexaxŭ. Erü choma rü nüxŭ chacuèx i ngextá ne chaxũxŭ, rü ngextá tá chaxũxŭ. Natürü pema rü tama nüxŭ pecuèx na ngextá ne chaxũxŭ rü tama nüxŭ pecuèx na ngextá tá chaxũxŭ.
15 Pema rü choxŭ pengugü i ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü nagu rüxĩnüẽxŭãcümamare. Natürü i choma rü taxúexŭma changugü.
16 Natürü ngẽxguma chi texéxŭ changugügu rü aixcüma meãma tüxŭ changugü. Erü tama chaxicatama tüxŭ changugü, natürü yima Chaunatü ga núma choxŭ mucümaã nixĩ i wüxigu tüxŭ tangugüxŭ.
17 Rü ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ i nagu pexĩxŭ, rü ñanagürü:
“Ngẽxguma taxre i duŭxŭgü rü wüxitama i orexŭ yaxugügu, rü ngẽmawa ã̱ẽ̱xgacü nüxŭ nacuèx na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ yaxugüexŭ”, ñanagürü.
18 Rü dücax, choma nixĩ i wüxi i chauchigaxŭ chixuxŭ rü Chaunatü ga núma choxŭ mucü nixĩ ya naĩ. ¿Rü tü̱xcüŭ tama choxŭ peyaxõgüchaŭ i ñu̱xmax? —ñanagürü.
19 Rü yexguma ga nümagü rü nüxna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Ngexcü ya yima Cunatü? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Choxŭ rü tama pecuèx rü Chaunatüxŭ rü ta tama pecuèx. Rü ngẽxguma chi choxŭ pecuèxgügu rü Chaunatüxŭ rü chi ta pecuèxgü —ñanagürü.

20 Rü yema orexŭ nixu ga Ngechuchu ga yexguma
nangu̱xẽẽtaegu ga tupauca ga taxŭnewa naxŭtawa ga
yema nachica ga ngextá duŭxŭgü tupaucana dĩẽ̆ru ngĩxŭ
íxãgüxŭwa. Natürü taxuŭma Ngechuchuxŭ niyauxgü, yerü
tauta nawa nangu ga yema ngunexŭ ga nagu yayauxgüãxŭ.

Ngechuchu rü Parichéugümaã nüxŭ nixu rü ngextá nüma
ínaxũxŭwa rü taxucürüwa ngẹma naxĩ

21 Rü Ngechuchu rü wenaxãrü namaã nüxŭ nixu, rü
ñanagürü: —Choma rü tá pexna chixũ i núma, rü pema rü
tá chauxcèx pedaugü, natürü tá perü pecadugu peyue. Rü
ngextá íchaxũxŭwa rü taxucürüwama ngẹma pexĩ —ñanagürü.

22 Rü yexguma ga yema Yudíugü rü ñanagürügü: —¿É̆xna
nügü tátama nimèx rü ngẽmacèx tamaã nüxŭ yaxuxŭ na tax-
ucürüwama ngẹma ixĩxŭ i ngẽma ínaxũxŭwa? —ñanagürügü.

23 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Pema rü ñoma i
naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü pixĩgü, natürü i choma rü daxũguxŭ i
naãnewa ne chaxũ. Pema rü ñoma i naãneãrü duŭxŭgü pixĩgü
natürü i choma rü tama ñoma i naãnecŭ̱ã̱x chixĩ.

24 —Rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ chixu rü tá perü pecadugu
peyue. Erü ngẽxguma tama choxŭ peyaxõgügu na choma
chiĩxŭ ya Cristu, rü perü pecadugu tá peyue —ñanagürü.

25 Rü yexguma nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Natürü
texé quixĩ i cumax? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ,
rü ñanagürü: —Marü noxritama pemaã nüxŭ chixu na texé
chiĩxŭ.

26 —Rü choma rü choxŭ nangẽxma i muxŭma i ṭacü i
chomatama pexŭ changúexẽẽchaŭxŭ rü ṭacücèx pexna na
chaçaxŭ, natürü tãũtáma chanaxü i ngẽma. Erü yima Chau-
natü ga núma choxŭ mucü chomaã nüxŭ ixuxŭ i orexicatama
nixĩ i ñoma i naãnecŭ̱ã̱xgümaã nüxŭ chixuxŭ. Rü guxŭma i
ngẽma nüxŭ yaxuxŭ ya Chaunatü, rü aixcüma nixĩ —ñanagürü.

27 Natürü nümagü rü tama nüxŭ nacuèxgüéga ga Nanatü ya
Tupanachiga na yiĩxŭ na yema ñaxŭ ga Ngechuchu.

28 Rü yemacèx ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Choma
nixĩ i Tupana Nane i duŭxŭxŭ chiĩxŭ. Rü yixcüra ngẽxguma
curuchawa choxŭ pipotagügu, rü tá nüxŭ picuèxãchitanü
na Cristu na chiĩxŭ. Rü tá nüxŭ pecuèx na taxuŭma
chauechamatama chaxüxŭ. Rü ngẽma Chaunatü chomaã
nüxŭ ixuxŭxĩcatama nixĩ i pemaã nüxŭ chixuxŭ.

29 —Yima núma choxŭ mucü ya Chaunatü rü chauxŭtawa
nangẽxma. Rü taguma choxna nixũgachi, erü choma rü
guxŭguma chanaxü i ngẽma norü ngúchaŭ ixĩxŭ —ñanagürü.

30 Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu rü muxŭma ga
duŭxŭgü nüxŭ nayaxõgü.

Yíxema Tupanaxãcügü ixĩgüxechiga, rü yíxema pecadutüũwa ngẽxmagüxechiga

31 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga yema
Yudíugüarü ãẽxgacügü ga nüxũ yaxõgüxũ: —Ngẽxguma pema
meãma peyaxõgüechagu i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü
aixcümaxũchi tá chorü ngúexũgü pixĩgü.
32 —Rü tá nüxũ pecuèx i ore i aixcüma ixĩxũ. Rü ngẽma ore tá
pexũ ínanguxũxẽẽ —ñanagürü.
33 Rü nümagü rü Ngechuchuxũ nangãxũgü, rü ñanagürügü:
—Toma rü nuxcümaũcü ga torü o̱xi ga Abráũtaa tixĩgü rü
taguma texémẽxẽwa tangẽxmagü. ¿Ñuxãcü i cumax rü tá na
ítanguxũxũ, ñacuxũ? —ñanagürügü.
34 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —Aixcüma pemaã nüxũ
chixu rü guxãma ya pecaduãxẽ rü pecadutüũwa tangẽxmagü.
35 —Wüxi i coriarü duũxũmare rü tama norü coripatacũã̱x
nixĩ. Natürü wüxi i cori nane rü guxũguma nanatü nane nixĩ.
36 —Choma rü Tupana Nane chixĩ. Rü ngẽxguma chi choma
pecaduna pexũ íchanguũxẽẽgu, rü aixcüma tá nüxna ípenguũ.
37 —Marü nüxũ chacuèx na Abráũtaa pixĩgüxũ i pemax.
Natürü choxũ pimèxgüchaũ erü tama aixcüma choxũ
peyaxõgü i ngẽma ore i pemaã nüxũ chixuxũ.
38 —Choma rü yema Chaunatü choxũ wéxũ nixĩ i pemaã
nüxũ chixuxũ. Natürü pema rü penaxü i ngẽma penatü
pemaã nüxũ ixuxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.
39 Rü nümagü rü Ngechuchuxũ nangãxũ rü ñanagürügü: —
Torü o̱xi nixĩ ga Abráũ —ñanagürügü. Natürü Ngechuchu
nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽxguma chi aixcüma
Abráũtaa pixĩgügu rü chi Abráũ üxũrüũ penaxü.
40 —Natürü woo pemaã nüxũ chixu i ore i aixcüma ixĩxũ
ga Chaunatü ga Tupana choxũ ngu̱xẽẽxũ, rü pema rü choxũ
pimèxgüchaũ. Natürü ga Abráũ rü taguma yemaãcü nanaxü.
41 —Pema rü penaxü i penatügücümatama —ñanagürü.
Rü yexguma ga nümagü rü ñanagürügü: —Toma rü tama
tangürüwaũgümare, rü toxũ nangẽxma ya wüxitama ya tonatü.
Rü yima nixĩ ya Tupana —ñanagürügü.
42 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —
Ngẽxguma chi aixcüma Tupana yixĩgu ya penatü rü choxũ chi
pengechaũ, erü choma rü Tupanaxũtawa nixĩ i ne chaxũxũ,
rü ngẽmacèx chanuxma. Rü tama chauechamatama núma
chaxũ, natürü núma chaxũ yerü Chaunatü ya Tupana núma
choxũ namu.
43 —¿Tü̱xcüũ tama nüxũ pecuèxéga i ngẽma pemaã nüxũ
chixuxũ? Pexũ naguxcha erü woetama tama iperüxĩnüẽchaũ
i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ i ore.

44 —Penatü rü Chataná nixĩ rü pema rü naxãcügü pixĩgü.
Rü ngẽmacèx penaxü i ngẽma nüma pexũ̃ nanaxwèxexũ̃. Rü
ngẽma Chataná rü noxriarü ügügumama wüxi i máẽtaxũ̃ nixĩ.
Rü taguma ore i aixcümaxũ̃gu narüxĩnü rü taguma ore i
aixcümaxũ̃ nixu. Rü ngẽxguma yadeaxgu rü doraxũ̃xĩcatama
nixu, erü nüma rü wüxi i doratèxáxũ̃ nixĩ. Rü guxũma i
doratèxáxũ̃natü nixĩ.
45 —Natürü i pema rü tama choxũ̃ peyaxõgüchaũ̃ erü ore i
aixcümaxũ̃ chixu.
46 —¿Texé ya petanüwa choxũ̃ dauxe na pecadu chaxüxũ̃? Rü
ñu̱xma na nüxũ̃ chixuxũ̃ i ore i aixcüma ixĩxũ̃, rü ¿tũ̱xcüũ̃ tama
choxũ̃ peyaxõgü?
47 —Texé ya Tupanaãrü duũ̃xũ̃ ixĩxẽ rü itarüxĩnü i Tu-
panaãrü ore. Natürü i pema rü tama Tupanaãrü duũ̃xũ̃gü
pixĩgü, rü ngẽmacèx nixĩ i tama iperüxĩnüẽchaũ̃xũ̃ i Tupanaãrü
ore —ñanagürü.

Tauta nango̱xgu ga Abráũ̃ rü Cristu rü marü nayexma

48 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü rü
ñanagürügü nüxũ̃: —Rü aixcüma nixĩ ga yema torü ore ga
yexguma ñatagügügu:
“Cuma rü wüxi i Chamáriacũ̱ã̱x quixĩ, rü ngoxo cuwa
nangẽxma”, ñatagügügu —ñanagürügü.
49 Rü Ngechuchu nanangãxũ̃, rü ñanagürü nüxũ̃: —Chowa
rü nataxuma i ngoxo. Rü ngẽma chaxüxũ̃ nixĩ na Chaunatüxũ̃
chicuèxüũ̃xũ̃, natürü i pema rü chixri chauchiga pidexagü.
50 —Choma rü tama naxcèx chadau na texé choxũ̃
icuèxüũ̃güxũ̃cèx. Natürü Tupana nixĩ ya naxwèxecü na
duũ̃xũ̃gü choxũ̃ icuèxüũ̃güxũ̃. Rü nüma tá nanapoxcue i
ngẽma chauxchi aiexũ̃.
51 —Aixcüma pemaã nüxũ̃ chixu, rü texé ya naga ĩnüxẽ i
ngẽma tümamaã nüxũ̃ chixuxũ̃ rü guxũ̃gutáma tamaxẽcha —
ñanagürü.
52 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü, rü
Ngechuchuxũ̃ nangãxũ̃gü, rü ñanagürügü: —Ñu̱xma rü
meãxũ̃chima nüxũ̃ tacuèx na cuwa nangẽxmaxũ̃ i wüxi i
ngoxo. Yerü ga Abráũ̃ rü guxũma ga nuxcümaũ̃güxũ̃ ga
Tupanaãrü orearü uruũ̃gü rü nayue. Natürü cuma rü ñu̱xma
tomaã nüxũ̃ quixu rü texé ya naga ĩnüxẽ i ngẽma curü ore rü
guxũ̃gutáma tamaxẽcha —ñacurügü.
53 —¿Éxna cuma rü tórü o̱xi ga Abráũ̃arü yexera quixĩ? Yerü
nüma rü nayu rü guxũma ga nuxcümaũ̃güxũ̃ ga Tupanaãrü
orearü uruũ̃gü rü ta nayue. ¿Rü cugücèx rü texé quixĩ? —
ñanagürügü.
54 Rü Ngechuchu nanangãxũ̃, rü ñanagürü nüxũ̃: —Ega
chaugü chitama chicuèxüũ̃gu rü ngẽma rü taxuwama name.

Natürü yima choxŭ icuèxüŭcü rü Chaunatü nixĩ. Rü yima Chaunatütama nixĩ ya perü Tupana ixĩcü —ñapegücü nüxŭ.

55 —Natürü i pema rü tama aixcüma nüxŭ pecuèx ya Chaunatü ya Tupana. Natürü i choma rü ngẽmáãcü nüxŭ chacuèx. Rü ngẽxguma chi:

"Tama nüxŭ chacuèx", ñachaxgu, rü pexrüŭ chi wüxi i doratèxáxŭ chixĩ. Natürü i choma rü aixcümaxŭchima nüxŭ chacuèx ya Chaunatü ya Tupana, rü naga chaxĩnü i guxŭma i norü ore i chomaã nüxŭ yaxuxŭ.

56 —Perü o̱xi ga Abráŭ rü nataãẽ yerü aixcüma nayaxõ rü tá na íchanguxŭ i ñoma i naãnewa. Rü yemaxŭ nacuèx rü yemacèx nataãẽ —ñanagürü ga Ngechuchu.

57 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü Ngechuchuxŭ nangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Cuma rü tauta 50 ya taunecü cuxŭ nangẽxma. ¿Ñuxãcü Abráŭxŭ cudau ga tauta cungo̱xgux ga yexguma? —ñanagürügü.

58 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü tauta Abráŭ ngo̱xgu rü choma rü marü chayexma —ñanagürü.

59 Rü yexguma ga nümagü rü nutane nanayauxgü na gumamaã ínamuxũchigüãxŭcèx. Natürü ga Ngechuchu rü naxchaxwa inicu̱x. Rü yemaãcü ínaxũxŭ nawa ga guma tupauca ga taxŭne.

9

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wüxi ga yatü ga norü bucüma ngexetücü

1 Rü yexguma namagu tomaã yaxũxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga wüxi ga yatü ga woetama norü bucüma ngexetücü.

2 Rü toma ga norü ngúexŭgü rü nüxna tacagü, rü ñatarügügü: —Pa Ngúexẽẽruŭx, ¿Tü̱xcüŭ ngexetücüma nabu ya daa yatü? ¿Ẽxna nanatü rü naẽãrü pecadugagu rü ẽxna norü pecadugagutama? —ñatarügügü.

3 Rü Ngechuchu toxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü toxŭ: —Tama norü pecadugagu rü tama i nanatü rü naẽãrü pecadugagu nixĩ i ngẽmaãcü nabuxŭ. Natürü ngẽmaãcü nabu na nawa nüxŭ pedauxŭcèx na ñuxãcü Tupana tüxŭ na rümexẽẽxŭ.

4 —Rü ñoma rü ta nangune rü name nixĩ na paxama na naxüxŭ i ngẽma puracü ya Chaunatü ga núma choxŭ mucü tüxna ãxŭ. Erü paxa tá nachüta rü ngẽxguma rü taxucürüwama texé tá tapuracü.

5 —Rü ñu̱xma na ñoma i naãnewa changẽxmaxŭ rü ñoma i naãneãrü ngóonexẽẽruŭ chixĩ —ñanagürü.

6 Rü yexguma yema ñaxguwena rü Ngechuchu
waixŭmüãnewa nacuaxi. Rü yema waixŭmü ga iwaixŭmaã
nanachaxetü ga guma yatü ga ngexetücü.
7 Rü yexguma guma ngexetücüxŭ ñanagürü: —¡Dexámaã
cugü yayauxetü i Chiruéarü puchuwa! —ñanagürü. Rü ngẽma
nae̱ga rü "Tüxŭ muxŭ", ñaxŭchiga nixĩ. Rü yéma naxũ ga
guma ngexetücü rü nügü dexámaã nayauxetü. Rü yexguma
nataegugu rü marü nidauchixetü.
8 Rü yexguma ga yema duŭxŭgü ga guma ngexetücü̱pataarü
ngaicamagu pegüxŭ rü yema duŭxŭgü ga ŭpaacü nüxŭ
daugüxŭ ga na nangexetüxŭ, rü ñanagürügü: —¿Taux ẽxna
i ñaã yiĩxŭ ga yema yatü ga ngexetüchiréxŭ ga duŭxŭgüxŭ
dĩẽrucèx cèèxŭxŭ? —ñanagürügü.
9 Rü nümaxŭ rü ñanagürügü: —Ngẽmáãcü nüma nixĩ —
ñanagürügü. Rü togü rü ñanagürügü: —Tama nixĩ i yima
yĩĩxŭ, natürü nanangẽxgumaraŭxŭchi —ñanagürügü. Natürü
nümatama ga guma yatü ga ngexetüchirécü, rü ñanagürü: —
Ngẽmáãcü choma chixĩ —ñanagürü.
10 Rü yexguma ga yema duŭxŭgü rü nüxna nacagü rü
ñanagürügü: —¿Rü ñuxãcü nixĩ i marü quidauchixŭ i ñu̱xmax?
—ñanagürügü.
11 Rü nüma nanangãxŭ rü ñanagürü: —Yima yatü ya
Ngechuchugu ãe̱gacü rü yima waixŭmüãnewa nacuaxi. Rü
yema waixŭmü ga iwaixŭmaã choxŭ nachaxetü. Rü ñanagürü
choxŭ:
"¡Yéa Chiruéarü puchuwa naxũ rü nge̱ma dexámaã cugü
yayauxetü!" ñanagürü choxŭ. Rü yéma chaxũ, rü yexguma
dexámaã chaugü chayauxetügu rü chidauchi —ñanagürü ga
guma yatü.
12 Rü yexguma nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá
nangẽxmaxŭ i ñu̱xma ya yima yatü ya cuxŭ rümexẽẽcü? —
ñanagürügü. Rü nüma ga guma yatü ga ngexetüchirécü rü
ñanagürü: —Tama nüxŭ chacuèx —ñanagürü.

Parichéugü rü guma ngexetücü ga Ngechuchu namexẽẽcüna nacagüe

13-14 Natürü yema ngunexŭ ga Ngechuchu nagu namexẽẽxŭ
ga guma ngexetücü, rü ngŭxchigaarü ngunexŭ nixĩ. Rü
yemacèx ga duŭxŭgü rü Parichéugüxŭtawa nanagagü ga
guma yatü ga ngexetüchirécü.
15 Rü yexguma ga yema Parichéugü rü nüxna nacagüe ga
guma yatü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü i marü curümexẽtüxŭ
i ñu̱xmax? —ñanagürügü. Rü nüma nanangãxŭ rü ñanagürü: —
Waixŭmü ga naxbüxágümaã yawaixẽẽxŭmaã choxŭ nachax-
etü ga Ngechuchu, rü ñu̱xũchi dexámaã chaugü chayayaux-
etü, rü ngẽmacèx marü chidauchi —ñanagürü.

16 Rü yexguma ga ñuxre ga Parichéugü rü ñanagürügü: —
Yema yatü ga cuxŭ rümexẽẽxŭ rü tama Tupanaãrü duŭxŭ
nixĩ, erü tama nanaxaure i ngŭxchigaarü ngunexŭ —
ñanagürügü. Natürü togü ga Parichéugü rü ñanagürügü:
—¿Ñuxãcü nanaxü i ngẽma cuèxruŭ i mexŭ i taxŭ ega wüxi i
pecaduãxŭ yixĩxgux? —ñanagürügü. Rü yemaãcü nügü nitoye
ga nagu naxĩnüẽxŭwa ga yema Parichéugü.
17 Rü wena nüxna nacagüe ga guma yatü ga ngexetüchirécü,
rü ñanagürügü: —¿Natürü cuma rü ñuxũ ñacuxŭ nachiga i
ngẽma yatü ga cuxŭ rümexẽẽxŭ? —ñanagürügü. Rü nüma
nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Chauxcèx rü wüxi i Tupanaãrü
orearü uruŭ nixĩ —ñanagürü.
18 Natürü ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü tama nüxŭ
nayaxõgüchaŭ ga nüma na yiĩxŭ ga na nangexetüchiréxŭ ga
noxrix, rü ñu̱xma rü marü na yadauchixŭ. Rü yemacèx ga
yema ãẽxgacügü rü tümacèx nangemagü ga nanatü rü naẽ ga
guma yatü ga rümexẽtücü.
19 Rü tüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Daa yiĩxŭ ga guma
pene ga nüxŭ pixucü ga woetama ngexetüãcü bucü? ¿Ñuxãcü
i ñu̱xma i yadauchixŭ? —ñanagürügü.
20 Rü nanatü rü naẽ tanangãxŭgü rü ñatarügügü: —
Ngẽmáãcü nüxŭ tacuèx rü daa nixĩ ya tone ga ngexetüãcüma
buchirécü.
21 Natürü tama nüxŭ tacuèx ga ñuxãcü na yadauchixŭ i
ñu̱xmax. Rü tama nüxŭ tacuèx ga texé na namexẽtüxẽẽxŭ.
¡Ẽcü nüxnatama pecagü! Erü nüma rü marü naya, rü nümatama
pemaã nüxŭ na yaxuxŭcèx —ñatarügügü.
22 Rü yema ñatarügügü ga nanatü rü naẽ, yerü tamuŭẽ. Yerü
ga Yudíugüarü ãẽxgacügü rü marü nügümaã nanamexẽẽgü
na tüxŭ ínatèxüchigüxŭcèx ga ngutaquẽxepataŭwa ga texé ga
Ngechuchuaxŭ yaxõxẽ na Cristu yiĩxŭ.
23 Rü yemacèx nixĩ ga nanatü rü naẽ ga ñatagügüxŭ: “¡Ẽcü,
nüxnatama pecagü! Erü nüma rü marü naya rü nümatama
pemaã nüxŭ na yaxuxŭcèx”, ñatagügüxŭ.
24 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü
wenaxãrü naxcèx nacagü ga guma ngexetüchirécü. Rü
ñanagürügü nüxŭ: —Rü ñu̱xma tanaxwèxe i Tupanapẽxewa
rü aixcüma tomaã nüxŭ quixu na texé cuxŭ rümexẽẽxŭ. Erü
toma rü meãma nüxŭ tacuèx i ngẽma Ngechuchu rü wüxi i
pecaduãxŭ na yiĩxŭ —ñanagürügü.
25 Rü nüma nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Choma rü tama
nüxŭ chacuèx ega wüxi i pecaduãxŭ yixĩgu rü ẽxna tama. Rü
ngẽma nüxŭ chacuáxŭ nixĩ ga na changexetüchiréxŭ ga noxrix
rü ñu̱xma rü na chidauchixŭ —ñanagürü.
26 Rü wenaxãrü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Rü ṯacü

nixĩ ga cumaã naxüxũ? ¿Rü ñuxãcü ga naxüãxũ ga cuxũ na yadauchixetüxẽẽxũ? —ñanagürügü.

27 Rü nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Marü pemaã nüxũ chixu, rü tama choxũ iperüxĩnüẽchaũ. ¿Tü̱xcüũ penaxwèxe na wena pemaã nüxũ chixuxũ? ¿Ẽxna pema rü ta nüxũ peyaxõgüchaũ? —ñanagürü.

28 Rü yexguma rü guma yatümaã chixexũ nixugüe, rü ñanagürügü: —Cumaẽrü nixĩ i nüxũ cuyaxõxũ i ngẽma yatü, natürü i toma rü Moĩchéarü oreaxũ nixĩ i tayaxõgüxũ.

29 —Toma rü nüxũ tacuèx ga Tupana rü aixcümа Moĩchémaã na yadexaxũ, natürü ngẽma Ngechuchu rü tama nüxũ tacuèx na ngextá na ne naxũxũ —ñanagürügü.

30 Rü guma yatü nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —¿Ñuxãcü nixĩ i ngẽma? Nümа rü marü choxũ narümexẽtüxẽẽ, natürü ¿ñuxãcü i pema i tama nüxũ pecuáxũ na ngextá ne naxũxũ?

31 —Rü guxãma i yixema rü meãma nüxũ tacuèx rü Tupana tama nüxũ naxĩnü i pecadua̱xgüxũãrü yumüxẽ. Natürü Tupana rü tüxũ nüxũ naxĩnü i tümaãrü yumüxẽ ya yíxema nüxũ icuèxüũgüxe rü naxṹxe i Tupanaãrü ngúchaũ.

32 —Taguma ñuxgu nüxũ taxĩnüchiga i wüxi i yatü na yadauchixẽẽãxũ i wüxi i duũxũ i norü bucümа ngexetüxũ.

33 —Rü ngẽxguma chi tama Tupana núma namu̱xgux ya daa yatü ya choxũ rümexẽẽcü, rü taxuacü chima mexũ naxü —ñanagürü ga guma yatü ga ngexetüchirécü.

34 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü, rü ñanagürügü nüxũ: —Cuma na pecadugu na cubuxũ, ¿rü ñuxãcü cunaxwèxe na toxũ cungúexẽẽchaũxũ? —ñanagürügü. Rü ñu̱xũchi ínanatèxüchigü ga ngutaquẽxepataũwa.

Duũxũgü i tama yaxõgüxũ rü ngexetüxũrüũ nixĩgü

35 Rü Ngechuchu rü nüxũ nacuáchiga ga na ínatèxüchigüãxũ ga guma ngexetüchirécü. Rü yexguma nüxũ nadèu̱xgu, rü ñanagürü nüxũ: —¿Nüxũ cuyaxõxũ ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü? —ñanagürü.

36 Rü yexguma ga nümа rü Ngechuchuxũ nangãxũ rü ñanagürü: —Pa Corix, ¡chomaã nüxũ ixu na texe yiĩxũ na nüxũ chayaxõxũcèx! —ñanagürü.

37 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Marü nüxũ cudau ya Tupana Nane. Rü chomatama nixĩ i cumaã na íchidexaxũ chiĩxũ —ñanagürü.

38 Rü yexguma ga guma yatü ga ngexetüchirécü rü Ngechuchupẽxegu nacaxãpu̱xü, rü nüxũ nicuèxüũ, rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽmáãcü cuxũ chayaxõ, Pa Corix —ñanagürü.

39 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Rü ñoma
i naãnewa chaxũ na chayadexechixũcèx i chorü duũxũgü
nüxna i ngẽma duũxũgü i tama choxrü ixĩgüxũ. Rü nuã
chaxũ na chanameẽxẽẽxũcèx i ngẽma duũxũgü i noxri
tama Tupanaxũ cuèxgüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta núma chaxũ
na duũxũgü i tama choxũ cuèxgüchaũxũxũ chanawéxũ na
duũxũgü i ngexetüxũrüũ na yixĩgüxũ, erü tama choxũ
nayaxõgüchaũ —ñanagürü.

40 Rü ñuxre ga Parichéugü ga yéma Ngechuchumaã
yexmagüxũ, rü yexguma yema orexũ naxĩnüẽgu, rü
Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿É̍xna toma rü ta
tama Tupanaxũ tacuèxgü ñacuxũ? —ñanagürügü.

41 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽxguma
chi tama aixcüma Tupanaxũ pecuèxgügu rü tãũ chima pe-
gagu nixĩ na pepecaduãxgüxũ. Natürü ngẽma na pegü pix-
uxũ na Tupanaxũ pecuáxũ rü ngẽmacèx pegagutama nixĩ na
pepecaduãxgüxũ i ñuxmax —ñanagürü.

10

Carnerugüarü dauruũ rü norü carnerugü

1 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Rü aixcüma pe-
maã nüxũ chixu rü ngẽma yatü i tama carnerupṹxũãrü ĩãxwa
ixücuxũ rü wüxi i ngĩtèxáxũ nixĩ i ngẽma, erü ngextámare
nixücu.

2 —Natürü ngẽma carnerupṹxũãrü ĩãxwa meãma ixücuxũ,
rü ngẽma nixĩ i norü dauruũxũchi i carnerugü.

3 —Rü ngẽma yatü i carnerupṹxũãrü ĩãxna dauxũ rü
nayawãxna i ĩãx na yaxücuxũcèx i carnerugüarü dauruũ. Rü
nüma i carnerugü rü nüxũ nacuèxgü i naga i ngẽma norü
dauruũ. Rü ngẽma norü dauruũ rü wüxichigü i norü carneru
rü naegamaã naxcèx naca na ínamuxũãxũcèx i naxpṹxũwa.

4 —Rü ngẽxguma ínamuxũãxgu i guxũma i norü carnerugü,
rü nüma i norü dauruũ rü napẽxegu nixũchigü. Rü nümagü i
carnerugü rü nawe narüxĩ, erü nüxũ nacuèxgü i naga.

5 —Natürü ngẽxguma wüxi i yatü i tama aixcüma norü dau-
ruũ ixĩxũ, rü tama nawe narüxĩ i ngẽma carnerugü. Rü nüxna
naxĩgü, erü tama nüxũ nacuèxgü i naga i ngẽma tama norü
dauruũ ixĩxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

6 Rü Ngechuchu rü duũxũgümaã nüxũ nixu ga yema ore
ga cuèxruũ, natürü ga nümagü rü tama nüxũ nacuèxgüéga ga
tacüchiga na yĩĩxũ.

Ngechuchu rü carneruarü dauruũ ya mecü nixĩ

7 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wenaxãrü ñanagürü
nüxŭ: —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü choma nixĩ i
carnerupŭxŭãrü ĩã̱x i nawa yachocuxŭxŭ i carnerugü.
8 Guxŭma ga yema chopegu nüxira núma ĩxŭ rü ngĩtèèxgüxŭ
rü máẽtagüxŭ nixĩgü. Natürü yema carnerugü rü tama naga
naxĩnüẽ.
9 Choma nixĩ i ĩã̱x. Rü texé ya chowa ixücuxe rü tá tamaxŭ.
Rü meãma tá tüxŭ naxüpetü ngẽxgumarüŭ i wüxi i carneru i
naxpŭxŭgu ücuxŭ rü íxũxũxŭxŭ rü nüxŭ iyangaucü ya mecü
ya maxẽ.
10 Ngẽma ngĩtèxáxŭ rü núma naxũ na yangĩxŭcèx rü
namáẽtaxŭcèx rü nachixexẽẽãxŭcèx. Rü ngẽmacèxicatama
núma naxũ. Natürü i choma rü núma chaxũ na chana-
maxẽxẽẽxŭcèx i duŭxŭgü rü na aixcüma nüxŭ nangẽxmaxŭcèx
i maxŭ i taguma gúxŭ.
11 Choma nixĩ i carneruarü dauruŭ ya mecü chiĩxŭ. Erü
wüxi i carneruarü dauruŭ ya mecü rü norü carnerugüxŭ
ínapoxŭ rü ñu̱xmata naxcèx nayu̱x.
12 Natürü ngẽma dĩẽrucèxmare puracüxŭ, rü ega ngẽxguma
aixŭ nadèu̱xgux rü carnerugüna ngẽma niña. Rü ngẽmaãcü
nanaxü erü tama aixcüma norü dauruŭ nixĩ i nümax, rü tama
noxrü nixĩ i ngẽma carnerugü. Rü ngẽma ai rü carnerugüxŭ
ínayauxŭ rü ngẽxma tüxŭ naxüanexẽẽmare.
13 Rü ngẽma yatü rü niña, erü norü dĩẽrucèxicatama ngẽma
napuracü. Rü tama aixcüma carnerugügu narüxĩnü.
14-15 Choma nixĩ i carnerugüarü dauruŭ ya mecü chiĩxŭ. Rü
ngẽxgumarüŭ ya Chaunatü na choxŭ nacuáxŭ rü choma rü
Chaunatüxŭ na chacuáxŭ, rü ngẽxgumarüŭ ta nüxŭ chacuèx
i chorü carnerugü, rü nümagü rü choxŭ nacuèxgü. Rü choma
rü naxcèx chayu i chorü carnerugü.
16 Rü choxŭ nangẽxmagü ta i togü i carnerugü i tama ñaã
naxpŭxŭwa ngẽxmagüxŭ. Rü ngẽmagü rü tá ta nuã chana-
gagü, rü tá chauga naxĩnüẽ. Rü wüxitücumü tátama nixĩ rü
choma tátama nixĩ i norü dauruŭ chiĩxŭ.
17 Chaunatü rü choxŭ nangechaŭ, erü chorü carnerugücèx
chayu rü wena táxarü chamaxŭ.
18 Taxúema choxŭ tayuxẽẽ, natürü chomatama chorü
ngúchaŭmaãtama ichanaxã i chorü maxŭ. Erü cho̱xmẽxwa
nangẽxma na ichanaxãxŭcèx, rü wena na chanayaxuxŭcèx,
yerü yemaãcü choxŭ namu ga Chaunatü —ñanagürü.
19 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu ga yema Yudíugüarü
ã̱ẽxgacügü rü wenaxãrü nügü nitoye ga yema nagu
naxĩnüẽxŭwa.
20 Rü muxŭma ga nümagü rü ñanagürügü: —¿Tu̱xcüŭ nüxŭ
iperüxĩnüẽ i ñaã yatü i ngẽãẽxŭ i ngoxo nawa ngẽxmaxŭ? —
ñanagürügü.

21 Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Taxuŭma i yatü i ngoxo
nawa ngẽxmaxŭ rü ñaãrüŭ meã nidexa. ¿Ñuxãcü i wüxi i yatü
i ngoxo nawa ngẽxmaxŭ rü tüxŭ narümexẽtüxẽẽ ya wüxi ya
ngexetüxe? —ñanagürügü.

Yudíugüarü Ãẽxgacügü rü Ngechuchuxŭ naxoe

22 Rü nawa nangu ga yema peta ga gucü ga taunecügu
norü tupauca ga taxŭnecèx naxügüxŭ ga Yudíugü na nüxna
nacuèxãchigüxŭcèx ga yema ngunexŭ ga nagu yanguxŭ ga
guma tupauca. Rü nagáuane ga Yeruchareŭwa ga yexguma.
23 Rü guma tupauca ga taxŭnewa nayexma ga wüxi ga
chopetüchica ga Charumóũãrü Chopetüchicagu ãẽgaxŭ. Rü
yemagu nayarüxũũxŭ ga Ngechuchu.
24 Rü ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü nüxŭ
ínachomaẽguãchi, rü ñanagürügü nüxŭ: —¿Ñuxguratáta tomaã
quixaixcüma na cugü quixuxŭ na texé na quiĩxŭ? Ega aixcüma
cuma rü Cristu quixĩgu, rü ¡meã noxtacüma tomaã nüxŭ ixu!
—ñanagürügü.
25 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Marü
pemaã nüxŭ chixu, natürü i pema rü tama choxŭ peyaxõgü.
Guxŭma i ṯacü i chaxüxŭ rü Chaunatüarü poramaã nixĩ i
chanaxüxŭ, rü ngẽmawa meãma pexŭ nüxŭ chadauxẽẽ na
choma rü Cristu na chiĩxŭ.
26 —Natürü pema rü tama peyaxõgü, erü tama chorü
carnerugütanüxŭ pixĩgü.
27 —Chorü carnerugü rü nüxŭ nacuèx i chauga, rü choma rü
chorü carnerugüxŭ chacuèx, rü nüma rü chowe narüxĩ.
28 —Rü choma rü nüxna chanaxã i maxŭ i taguma gúxŭ.
Rü nümagü rü tagutáma inayarütauxe, rü taxúetáma choxna
tanapuxŭ i chọxmẽxwa.
29 —Rü yíxema Chaunatü choxna tüxŭ mugüxe ya chorü
carnerugü, rü guxŭãrü yexera tixĩ i napẽxewa. Rü taxúema
texé nüxna tüxŭ tapuxŭ.
30 —Chaunatü rü choma rü wüxitama tixĩgü —ñanagürü.
31 Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü we-
naxãrü nutane nanayauxgü na gumamaã Ngechuchuxŭ
ínamuxũchigüxŭcèx.
32 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Pepẽxewa
chanaxü i muxŭma i mexŭgü i Chaunatüarü poramaã
chaxüxŭ. ¿Rü ngẽxŭrüüxŭ i ngẽma mexŭ i chaxüxŭcèx nixĩ i
choxŭ nutamaã ípemuxũchigüchaŭxŭ? —ñanagürü.
33 Rü yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü Ngechuchuxŭ
nangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Tama wüxi i puracü i mexŭcèx
cuxŭ ítamuxũchigüchaŭ. Natürü cuxŭ ítamuxũchigüchaŭ erü

Tupanamaã rü ṯacü quixugü. Cuma rü wüxi i duŭxŭmare quixĩ rü cugü Tupanaxŭ quixĩxẽẽchaŭ —ñanagürügü.
34 Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Perü mugüpanewa rü naxümatü i Tupanaãrü ore i ñaxŭ:
“Rü pematama nixĩ i tupanagü pixĩgüxŭ”,
ñaxŭ.
35 —Rü ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa nüxŭ yaxuxŭ, rü nüxŭ tacuèx rü taxucürüwama texé itayanaxoxẽẽ. Rü ngẽma orewa rü Tupana rü ñanagürü:
“Guxãma ya yíxema texé yanayauxgüxe i chorü ore rü tupanagü tixĩgü”,
ñanagürü i ngẽma orewa.
36 —Rü Tupana choxŭ nayaxu na chanaxüxŭcèx i norü puracü, rü yemacèx ñoma ga naãnewa choxŭ namu. ¿Rü ñuxãcü i pema nagu perüxĩnüẽgu rü chixexŭ Tupanamaã chaxüxŭ i ngẽxguma Tupana Nane chixĩ —ñachagu pemaã?
37 —Rü ngẽxguma chi tama chanaxṵxgu i ngẽma mexŭ i Chaunatü üxŭ, rü marü name ega woo tama choxŭ peyaxõgügu.
38 —Natürü ngẽxguma chanaxṵxgu i ngẽma Chaunatü üxŭ, rü woo tama choxŭ peyaxõgügu, rü chanaxwèxe i nüxŭ peyaxõgü i ngẽma taxŭ i mexŭgü i Chaunatüarü poramaã chaxüxŭ. Erü ngẽmawa tá nüxŭ pecuèx na Chaunatü rü chowa nangẽxmaxŭ rü choma i nawa —ñanagürü.
39 Rü wenaxãrü Ngechuchuxŭ niyauxgüchaŭ ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü. Natürü nüma ga Ngechuchu rü naxchaxwa niña.
40 Rü yexguma ga Ngechuchu rü natü ga Yudáŭãrü tocutücèx tomaã nataegu. Rü yema nachica ga Cuáŭ duŭxŭgüxŭ ŭpaacü nawa íbaiŭxẽẽxŭgu tomaã narüxa̱ṵx.
41 Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü Ngechuchuxŭ ínayadaugü, rü ñanagürügü: —Cuáŭ rü taxuŭma ga taxŭ ga mexŭ ga cuèxruŭ naxü ga Tupanaãrü poramaã. Natürü guxŭma ga ore ga Cuáŭ tamaã nüxŭ ixuxŭ ga ñaã yatüchiga rü aixcüma nixĩ —ñanagürügü.
42 Rü yema nachicawa rü muxŭma ga duŭxŭgü rü Ngechuchuaxŭ nayaxõgü.

11

Dácharuarü yuxchiga

1 Nayexma ga wüxi ga yatü ga iḏaawecü ga Dácharugu ãẽgacü. Rü nüma rü naẽyèxgü ga María rü Marta rü ĩãne ga Betániãcṵa̱x nixĩgü.
2 Rü yema María iyixĩ ga Cori ga Ngechuchucutügu pumara bacü rü ñṵxũchi ngĩyaemaã ínapicutücü. Rü guma Dácharu ga iḏaawecü nixĩ ga ngĩẽneẽ.

3 Rü poraãcü nid̲aawe ga Dácharu. Rü yemacèx ga naẽyèxgü,
rü Ngechuchuxŭtawa imugagü, rü ngĩgürügügü: “Pa Corix,
cumücü ya Dácharu ya nüxŭ cungechaŭcü rü nid̲aawe”,
ngĩgürügügü.
4 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnügu ga Ngechuchu, rü
ñanagürü: —Ngẽma d̲aawe rü tãũtáma yumaã inayacuèx.
Natürü nid̲aawe na duŭxŭgü nüxŭ nadaugüxŭcèx na ñuxãcü
naporaxŭ ya Tupana rü ñuxãcü choma i Nane rü ta na chapo-
raxŭ —ñanagürü.
5 Rü Ngechuchu poraãcü María rü Marta rü Dácharuxŭ
nangechaŭ.
6 Natürü yexguma nüxŭ naxĩnügu ga na yad̲aawexŭ ga
Dácharu, rü tama paxa ínayadau. Rü taxre ga ngunexŭãmatama
yexma narüxã̲ũ̲x ga yema nachica ga nawa nayexmaxŭwa.
7 Rü yixcama ga yemawena rü toxŭ ñanagürü: —¡Ngĩxã rü
wena Yudéaanewa taxĩ! —ñanagürü.
8 Rü toma ga norü ngúexŭgü rü ñatarügügü nüxŭ: —Pa
Ngúexẽẽruŭx, yexwacatama nixĩ ga yémacũ̲ã̲x ga Yudíugüarü
ã̲ẽxgacügü yexma nutamaã cuxŭ ímuxũchigüchaŭxŭ. ¿Rü
tũxcüŭ wena ng̲ema cuxũxchaŭ i ñ̲uxmax? —ñatarügügü.
9 Rü Ngechuchu rü tomaã nüxŭ nixu ga wüxi ga ore na
nüxŭ tacuèxgüxŭcèx na tauta nawa nanguxŭ na nayuxŭ ga
nümax. Rü ñanagürü toxŭ: —¿Taux ẽxna i wüxi i ngunexŭ rü
12 i ora nawa ngẽxmaxŭ? Ngẽxguma texé ngunecü ixũxgu rü
tama t̲acümaã itayarüña, erü tümacèx nangóone.
10 —Natürü ngẽxguma wüxie chütacü ixũxgu rü ngẽmáãcü
t̲acümaã itayarüña, erü tümacèx naxẽãne —ñanagürü. Rü
yemaãcü nanango̲xẽẽ na tauta nawa nanguxŭ na nayuxŭ ga
nümax.
11 Rü yemawena ga Ngechuchu rü ñanagürü toxŭ: —
Tamücü ya Dácharu rü napemare. Natürü ñ̲uxma rü tá
chayab̲aixãchixẽẽ —ñanagürü.
12 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexŭgü rü ñatarügügü:
—Pa Corix, ega napemaregu, rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na
naxcèx tá yataanexŭ —ñatarügügü.
13 Natürü ga Ngechuchu rü nüxŭ nixuxchaŭchirẽx ga
Dácharu ga marü na nayuxŭ. Natürü ga toma nüxŭ tacuèxgügu
rü na napemarexŭchigaxŭ yiĩxŭ ga tomaã yaxuxŭ.
14 Rü yexguma ga Ngechuchu rü meãma tomaã nüxŭ nixu
rü ñanagürü: —Dácharu rü marü nayu.
15 —Natürü choma rü chataãẽ na tama ng̲ema changẽxmaxŭ,
erü ngẽmaãcü nixĩ i namemaẽxŭ i pexcèx na choxŭ
peyaxõgüxŭcèx. ¡Rü ngĩxã rü ítayadaugü! —ñanagürü.
16 Rü yéma nayexma ga totanüxŭ ga Tumachi ga Wüxigu
Buexŭ ga Taxreẽxpŭ́xŭmaã, naxugüxŭ. Rü nüma ga Tumachi

rü ñanagürü toxũ: —¡Ngĩxã i yixema rü ta ngẽma taxĩ na wüxigu Ngechuchumaã iyuexũcèx! —ñanagürü.

Ngechuchu nixĩ i wena namaxẽxẽẽxũ i yuexũ

17 Rü yexguma Betániãwa tomaã nanguxgu ga Ngechuchu, rü marü ãgümücü ga ngunexũ nangupetü ga na iyatèxgüãxũ ga Dácharu.
18 Rü guma Betániã rü Yerucharéũãrü ngaicamana nayexma. Rü tomaẽxpũx ga kilómetru nixĩ ga norü yaxũ.
19 Rü muxũma ga Yudíugü rü Dácharueyèx ga Marta rü Maríaxũtawa naxĩ na ngĩxũ yataãẽxẽẽgüxũcèx, yerü nayu ga ngĩẽneẽ.
20 Rü yexguma Marta nüxũ cuèxgu ga marü na ínanguxũ ga Ngechuchu, rü nüxũ iyatüxãchi. Natürü ga María rü ĩxgutama irüxã̃ũ̃x.
21 Rü Marta rü ngĩgürügü nüxũ ga Ngechuchu: —Pa Corix, yexguma chi cuma cunumèxgu rü tãũ chima nayu ga chaueneẽ.
22 —Natürü choma nüxũ chacuèx na woo i ñũxma na nayuxũ, rü Tupana tá cuxna nanaxã i guxũma i ṯacü i naxcèx ícuçaxũ —ngĩgürügü.
23 Rü Ngechuchu ngĩxũ nangãxũ rü ñanagürü: —Cueneẽ rü wena tá namaxũ —ñanagürü.
24 Rü Marta ngĩgürügü nüxũ: —Ngẽmáãcü nüxũ chacuèx rü wena tá namaxũ i ngẽxguma nagũxgu i naãne rü ngẽxguma wena namaxẽgu i guxũma i yuexũ —ngĩgürügü.
25 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Choma nixĩ i íchanadagüxẽẽxũ i yuexũgü, rü wena chanamaxẽxẽẽxũ. Rü yíxema choxũ yaxõxẽ rü woo tayũxgu rü tá wenaxãrü tamaxũ.
26 —Rü guxãma ya texé ya maxũxẽ rü choxũ yaxõxẽ, rü guxũgutáma tamaxũ. ¿Cuyaxõxũ yĩĩxũ i ngẽma? —ñanagürü ga Ngechuchu.
27 Rü ngĩma rü ngĩgürügü nüxũ: —Ngũ, Pa Corix, choma rü chayaxõ na cuma rü Tupana Nane ya Cristu ga ítananguxẽẽcü na quiĩxũ —ngĩgürügü.

Dácharu itáxũwa naxaxu ga Ngechuchu

28 Rü yema ñaxguwena rü Marta rü ngĩẽyèx ga Maríacè x iyaca. Rü bexma ngĩmaã nüxũ iyarüxu, rü ngĩgürügü: —Marü nuã nangu ya Ngúexẽẽruũ ya Ngechuchu, rü choxũ cuxcèx nayacaxẽẽ —ngĩgürügü.
29 Rü yexguma María nüxũ ĩnügu ga marü yéma na nanguxũ ga Ngechuchu, rü paxa ichi, rü Ngechuchuxũ íiyadau.
30 Rü Ngechuchu rü tauta ĩãnewa nangu ga yexguma, rü yema nachica ga Marta nüxũ ídauxũwatama nixĩ ga nayexmaxũ.

31 Rü Maríapatawa nayexma ga ñuxre ga yémacũ̱ã̱x ga
Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü ga ngĩxŭ̃ yéma taãẽxẽẽgüxŭ̃. Rü
yexguma ngĩxŭ̃ nadaugügu ga paxa na inachixŭ̃ rü na
ínaxũxũxŭ̃, rü ngĩwe narüxĩ. Yerü nüma nüxŭ̃ nacuèxgügu rü
yéma Dácharu itáxŭ̃wa ixũ na yéma yaxaxuxŭ̃cèx.
32 Rü yexguma Ngechuchuxŭ̃tawa nanguxgu ga María, rü
napẽ̃xegu iyacaxã̃pü̱xü, rü ngĩgürügü: —Pa Corix, yexguma
chi cuma cunumèxgu rü tãũ chima nayu ga chaueneẽ ya
Dácharu —ngĩgürügü.
33 Rü yexguma Ngechuchu ngĩxŭ̃ dèu̱xgu ga na naxaxuxŭ̃
rü na naxauxexŭ̃ ga yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü ga ngĩwe
rüxĩxŭ̃, rü poraãcü ngechaŭ̃ nüxŭ̃ nangu̱x.
34 Rü Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü: —¿Ngexta
nixĩ i ipenatáxŭ̃? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxŭ̃ rü
ñanagürügü: —Pa Corix, ¡dücax, nuã naxũ, rü íyadau! —
ñanagürügü.
35 Rü naxaxu ga Ngechuchu.
36 Rü yema Yudíugü rü ñanagürügü: —¡Dücèx ñuxãcü po-
raãcü Dácharuxŭ̃ nangechaŭ̃! —ñanagürügü.
37 Natürü ñuxre ga yema ãẽ̱xgacügü ga Yudíugüarü rü
ñanagürügü: —Daa nixĩ ga guma yatü ga ngexetücüxŭ̃
rümexẽẽcü. ¿Rü tü̱xcüŭ̃ taxucürüwa ṯacü rü mexŭ̃ Dácharucèx
naxü na tama nayuxŭ̃cèx? —ñanagürügü.

Wenaxãrü namaxŭ̃ ga Dácharu

38 Rü Ngechuchu poraãcü ngechaŭ̃ nüxŭ̃ nangu̱x rü
Dácharumaxŭ̃cèx nixũ. Rü wüxi ga mèxpŭ́neãrü ãxmaxŭ̃ nixĩ
ga yema naxmaxŭ̃. Rü nayexma ga wüxi ga nuta ga norü
ngũxtaŭ̃ruŭ̃.
39 Rü Ngechuchu rü ñanagürü: —¡Ípenangũxgachi̱x ya yima
nuta ya namaã nangũxtaŭ̃cü! —ñanagürü. Natürü ga Marta
ga Dácharueyèx rü ngĩgürügü: —Pa Corix, cuxá marü nayixane
nixĩ, erü marü ãgümücü i ngunexŭ̃ nae̱tü nixĩ ga na nayuxŭ̃
—ngĩgürügü.
40 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ̃: ¿Taux ẽ̃xna i
marü cumaã nüxŭ̃ chixuchiréxŭ̃ rü ngẽxguma cuyaxõ̱xgu rü
tá nüxŭ̃ cudau i wüxi i mexŭ̃ i taxŭ̃ i Tupana üxŭ̃? —ñanagürü.
41 Rü yexguma ínanangũxgachigü ga guma nuta. Rü
Ngechuchu daxũgu nadawenüãcüma ñanagürü: —Pa Chau-
natü Pa Tupanax, moxẽ cuxna chaxã erü marü choxŭ̃ cuxĩnü.
42 —Choma nüxŭ̃ chacuèx rü guxŭ̃guma choxŭ̃ cuxĩnü.
Natürü moxẽ cuxna chaxã i ñu̱xma erü chanaxwèxe i ñaã
duŭ̃xŭ̃gü na yaxõgüãxŭ̃ na cuma núma choxŭ̃ cumuxŭ̃ —
ñanagürü.
43 Rü yexguma yema ñaxguwena, rü tagaãcü ñanagürü: —Pa
Dácharux, ¡ínaxũxŭ̃ i nge̱ma! —ñanagürü.

44 Rü ínaxũxŭ ga Dácharu ga naxchápenüŭmaã guxŭwama
rübuxpüxŭcü. Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ ga duŭxŭgü: —
¡Ípeyawẽxpüxŭ na íyaxũxŭcèx! —ñanagürü.

Ãẽxgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcü Ngechuchuxŭ yayauxgüxŭ
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

45 Rü yema Yudíugüarü ãẽxgacügü ga Maríawe rüxĩxŭ
rü nüxŭ nadaugü ga yema Ngechuchu üxŭ, rü muxŭma
Ngechuchuaxŭ nayaxõgü ga yexguma nüxŭ nadaugügu ga
ñuxãcü wena Dácharuxŭ na namaxẽẽxŭ.
46 Natürü ñuxre ga yema ãẽxgacügü rü Parichéugümaã nüxŭ
nayarüxugü ga yema Ngechuchu üxŭ.
47 Rü yexguma ga yema Parichéugü rü paigüarü
ãẽxgacügü rü nangutaquẽxegü namaã ga guxŭma ga yema
ãẽxgacügütücumüwa ügüxŭ. Rü ñanagürügü: —¿Ṯacü tá taxüe?
Erü ñaã yatü i Ngechuchu rü nanaxü i muxŭma i mexŭ i
cuèxruŭgü.
48 —Ngẽxguma chi tama yayauxgügu, rü guxŭtáma i duŭxŭgü
rü tá nüxŭ nayaxõgü, rü Dumacṯãxgüarü churaragü rü núma
chi naxĩ rü nagu napogüe ya tórü tupauca ya taxŭne, rü düxwa
tãũ chima tóxrü nixĩ i ñaã tachiŭãne —ñanagürügü.
49 Natürü guma taunecügu rü yema paigütanüwa rü Caipá
nixĩ ga norü ãẽxgacü. Rü nüma rü ñanagürü nüxŭ: —Pemagü
rü taxuŭma pecuèx.
50 —¿Ḗxna tama nüxŭ pecuèx rü taxcèx rü na namemaẽxŭ
na wüxitama i yatü guxŭ i duŭxŭgücèx na yuxŭ, na tama
nayuexŭcèx i guxŭma i tachiŭãnecṯãx i duŭxŭgü? —ñanagürü.
51 Natürü ga Caipá rü tama nüẽchama yema ñanagürü, yerü
guma taunecügu rü nüma nixĩ ga paigüarü ãẽxgacü yiĩxŭ. Rü
yemacèx rü Tupana nixĩ ga Caipáwa idexacü ga yexguma
nüxŭ yaxuxgu na Ngechuchu rü guxŭma i Yudíugücèx tá na
nayuxŭ.
52 Rü yema orewa rü nanangoxẽẽ na tama
Yudíugücèxicatama tá na nayuxŭ, natürü guxŭma i Tupanaãrü
duŭxŭgü i guxŭ i naãnewa ngẽxmagüxŭcèx rü tá ta na nayuxŭ,
na ngẽmaãcü wüxigu nangutaquẽxexŭcèx i guxŭma i ngẽma
duŭxŭgü i Tupanaãrü ixĩgüxŭ.
53 Rü yexgumaŭcüü nixĩ ga inaxügüeãxŭ ga Yudíugüarü
ãẽxgacügü ga nagu na naxĩnüẽxŭ ga ñuxãcü tá na
Ngechuchuxŭ yamèxgüxŭ.
54 Rü yemacèx ga Ngechuchu rü marü tama yema Yudíugü
ímuxŭtanügu naxã. Rü tomaã ínaxũxũ ga Yudéaanewa, rü wüxi
ga ĩãnexãcü ga Efraĩgu ãeganewa naxũ. Rü yexma tomaã

narüxa̱ũx. Rü guma ĩãne rü wüxi ga nachica ga ngextá taxúema íxãpataxũãrü ngaicamana nayexma.

55 Rü marü ningaica ga yema Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga. Rü yemacèx muxũma ga duũxũgü ga náĩ ga ĩãnecũa̱x rü Yerucharéũwa naxĩ na Tupanacèx nügü yamexẽẽgüxũcèx naxũpa ga yema peta.

56 Rü Ngechuchucèx nadaugü ga duũxũgü. Rü tupauca ga taxũnewa nügüna nicagüetanü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxũ ñapegüxũ i pemax? ¿Ñoma i petawa tá naxũxũ rü ẽxna tama? —ñanagürügü.

57 Rü yema Parichéugü rü paigüarü ãẽxgacügü rü duũxũgüna naxãgagü, rü ñanagürügü: —Ngẽxguma ngextá nüxũ pedaugügu i ngẽma Ngechuchu, ¡rü tomaã nüxũ peyarüxu na tayayauxgüxũcèx! —ñanagürügü.

12

Wüxi ga nge rü Ngechuchucutügu pumara iba
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

1 Rü 6 ga ngunexũ naxũpa ga Üpetüchigaarü peta, rü Ngechuchu rü tomaã Betániãwa naxũ. Rü guma ĩãne nixĩ ga nagu naxãchixũne ga Dácharu ga Ngechuchu wena namaxẽẽcü.

2 Rü yéma Dácharuchixũwa Ngechuchucèx nanaxügü ga taxũ ga õna. Rü totanüwa ga yema mechawa yexmagüxe rü Dácharu nixĩ ga Ngechuchuxũtawaama chibücü. Rü Marta iyixĩ ga inaxücü ga õna.

3 Rü yexguma ga María rü yéma inange ga wüxi ga taxürawe̱ũxũ ga pumara ga yixichixũ rü tatanüxũchixũ. Rü Ngechuchuxũ namaã iyixcutü. Rü ñu̱xũchi ngĩyaemaã íinapicutü. Rü guma ĩ rü guxũwama nayixmachĩã namaã ga yema pumara.

4-5 Rü yexguma ga Yuda ga Icariúte ga wüxi ga totanüxũchirẽx ixĩxũ ga yixcama bexma cúãcü Ngechuchuxũ íxuaxũxũ, rü ñanagürü: —¿Tũ̱xcüũ tama tatanüxũgu namaã itaxe i ngẽma pumara na ngẽma dĩẽrumaã nüxũ nangũxẽẽxũcèx i ngẽma duũxũgü i ngearü dĩẽruã̱xgüxũ? —ñanagürü.

6 Natürü ga Yuda rü tama aixcüma nagu narüxĩnü ga yema ngearü dĩẽruã̱xgüxũ. Natürü yema ñanagürü yerü nüma rü wüxi ga ngĩtèxáxũ nixĩ. Rü naxmẽxwa nayexma ga yema choca ga dĩẽru ngĩxũ nagu taxügüxũ ga guxãma ga toma ga Ngechuchuarü ngúexũgü. Rü Yuda rü ñuxguacü rü noxrüxũtama ngĩxne nangĩ̃xĩxũ.

7 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Tãxũ i ngĩxũ cuchixewexũ! Erü choma rü paxa tá chayu rü

tá ichatèx. Rü ngẽmacèx nixĩ i ngẽma pumaramaã choxŭ
nachaxŭ.
8 —Ngẽma ngearü dĩẽruãxgüxŭ rü guxŭgutáma petanüwa
nangẽxmagü. Natürü i choma rü tãũtáma guxŭgu petanüwa
changẽxma —ñanagürü.

Paigüarü ãẽxgacügü rü nügümaã nanamexẽẽgü ga ñuxãcü
Dácharuxŭ tá na yamèxgüxŭ

9 Rü muxŭma ga Yudíugü rü nüxŭ nacuáchiga ga Betániãwa
na nayexmaxŭ ga Ngechuchu. Rü yéma naxĩ na nüxŭ
nadaugüxŭcèx. Rü tama Ngechuchuxŭxĩcatama nadaugüchaŭ
natürü nüxŭ nadaugüchaŭ ta ga Dácharu ga Ngechuchu wena
namaxẽẽcü.
10 Rü yexguma ga paigüarü ãẽxgacügü rü nügümaã
nanamexẽẽgü ga Dácharuxŭ rü ta na yamèxgüxŭcèx.
11 Yerü Dácharugagu nixĩ ga muxŭma ga Yudíugü ga
Ngechuchuaxŭ yaxõgüãxŭ rü yema paigüna naxĩgüxŭ.

Ngechuchu rü Yerucharéŭgu naxücu
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

12 Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü Yerucharéŭwa naxĩ
naxcèx ga Üpetüchigaarü peta. Rü moxŭãcü duŭxŭgü
nüxŭ nacuáchigagü ga Ngechuchu rü guma ĩãnewa na
nanguxchaŭxŭ.
13 Rü yexguma moruátüta nadaŭgü rü yemamaã
Ngechuchuxŭ nayatüxgütanüãchi. Rü tagaãcü ñanagürügü:
—¡Rü naxüüne rü namecümaxüchi ya daa Tupanaégagu núma
ũcü! ¡Rü yixema na Iraétanüxŭ ixĩgüxŭ rü namecümaxüchi ya
daa tórü ãẽxgacü! —ñanagürügü.
14 Rü Ngechuchu nüxŭ inayangau ga wüxi ga buru, rü
naẽtügu naxaunagü ga yema Tupanaãrü ore ga ümatüxŭ nüxŭ
ixuxŭrüŭ ga yexguma ñaxgu:
15 “¡Tãxũ i pemuŭẽxŭ, Pa Yerucharéŭcũãxgüx! ¡Rü iperüdaunü
na ngẽma ne naxũxŭ ya perü ãẽxgacü ya wüxi i buru i
íraxŭẽtügu aunagücü!”
ñaxŭ.
16 Rü noxri ga toma ga norü ngúexŭgü rü tama nüxŭ
tacuèxgüéga ga Ngechuchuchiga na yiĩxŭ ga yema ore.
Natürü yixcüra marü Ngechuchu Tupanaxŭtawa ũxgu, rü
yexguma nixĩ ga nüxna tacuèxãchiexŭ ga guxŭma ga yema
Ngechuchuxŭ ngupetüxŭ, rü yema Tupanaãrü ore nüxŭ ix-
uxŭãcütama nüxŭ na nangupetüxŭ.
17 Rü yema duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭtawa yexmagüxŭ ga
yexguma Dácharuxŭ wena namaxẽẽgu, rü nüxŭ nixugüe ga
yema nüxŭ nadaugüxŭ.
18 Rü yemacèx nixĩ ga duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭ
yatüxãchitanüxŭ na nayauxgüãxŭcèx, yerü nüxŭ

nacuáchigagü ga yema taxŭ ga mexŭ ga Tupanaãrü poramaã
naxüxŭ.
19 Natürü ga yema Parichéugü rü nügümaã ñanagürügü: —
Marü nüxŭ pedauxŭ i ñu̱xma na taxucürüwama ṯacü namaã
ixüxŭ. ¡Rü dücax, guxŭma i duŭxŭgü rü nawe narüxĩ! —
ñanagürügü.

Griégugü rü Ngechuchuxŭ nadaugüchaŭ

20 Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü petacèx Yerucharéŭwa
naxĩ na yéma Tupanaxŭ na yanacuèxüŭgüxŭcèx. Rü yema
duŭxŭgütanüwa nayexma ga ñuxre ga Griégugü.
21 Rü yema Griégugü rü Piripicèx naxĩ. Rü nüma ga Piripi rü
Gariréaaneãrü ĩãne ga Bechaídacu̱ã̱x nixĩ. Rü nüxŭ nacèèxŭgü
rü ñanagürügü: —Pa Corix, nüxŭ tadauxchaŭ ya Ngechuchu
—ñanagürügü.
22 Rü Piripi rü Aŭdrémaã nüxŭ nayarüxu. Rü yema taxre rü
wüxigu Ngechuchuxŭtawa naxĩ, rü namaã nüxŭ nayarüxugü.
23 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Rü marü
nawa nangu tá na chayuxŭ rü wenaxãrü Chaunatüxŭtawa tá
na chaxũxŭ i choma i Tupana Nane i duŭxŭxŭ chiĩxŭ.
24 —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma
chi wüxipũ̱xü i trigu tama waixŭmüãnegu toxgu rü
wüxipũ̱xüechatama nixĩ. Natürü ega waixŭmügu natoxgu,
rü ngẽma naxüxgu, rü muxũchinema ínanguxuchi. [Rü
ngẽxgumarüŭ tá ta Tupanaxŭtawa nangugü i muxŭma i
duŭxŭgü ega chayu̱xgux.]
25 —Rü pemaã nüxŭ chixu rü texé ya yíxema tümaãrü
maxŭxŭ ngechaŭxẽ i ñoma i naãnewa rü tá itayarütaxu. Natürü
texé ya yíxema tama tümaãrü maxŭxŭ ngechaŭxẽ rü tama
yuxŭ muŭxẽ i ñoma i naãnewa, rü tá tüxŭ nangẽxma i maxŭ
i taguma gúxŭ.
26 —Rü ngẽxguma texé choxŭ puracüchaŭgu rü name nixĩ i
chowe tarüxũ. Rü ngẽma choma tá íchangẽxmaxŭwa rü ngema
rü tá ta tangẽxma i tümax. Rü ngẽxguma texé choxŭ puracügu
rü Chaunatü ya Tupana rü tá tümamaã nataãẽ —ñanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuxchiga

27 —Rü Ngechuchu ñanagürü: —Rü ñu̱xma rü poraãcü
changechaŭ rü chanaxi̱xãchiãẽ. ¿Rü ṯacüxŭ tá Chaunatümaã
chixuxŭ? Taxucürüwa namaã nüxŭ chixu na choxŭ
ínanguxuchixẽẽxŭcèx na tama chayuxŭcèx, erü woetama
ngẽmacèx núma chaxũ —ñanagürü.
28 Rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, ¡Choxŭ rüngŭxẽẽ na
duŭxŭgüpẽxewa cuxŭ chataxẽẽxŭcèx! —ñanagürü. Rü
yexguma ga yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ rü nüxŭ
naxĩnüẽ ga wüxi ga naga ga daxũwa inaxũxŭ ga ñaxŭ: —Marü
cuxŭ charüngŭxẽẽ na choxŭ cutaxẽẽxŭ ga noxrix, rü wena

táxarü cuxŭ charünguxẽẽ na choxŭ cutaxẽẽxŭcèx —ñanagürü ga yema naga.
29 Rü yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ ga nüxŭ ĩnüẽxŭ ga yema naga, rü ñanagürügü: —Wüxi i duruanexŭ nixĩ —ñanagürügü. Natürü togü rü ñanagürügü: —Wüxi i Tupanaãrü orearü ngeruŭ i daxũcu̱ã̱x nixĩ i namaã idexaxŭ —ñanagürügü.
30 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Tama chauxcèx nixĩ i nüxŭ pexĩnüẽxŭ i ngẽma naga. Rü pexcèxtama nixĩ i nüxŭ pexĩnüẽxŭ.
31 —Rü ñu̱xma tá nixĩ i Tupana inaxügüãxŭ na tüxŭ napoxcuexŭ ya duŭxẽ naxcèx i tümaãrü pecadugü. Rü ñu̱xma tá nixĩ i Tupana ínatèxüchixŭ i ngẽma ñoma i naãnewa poraxŭ i Chataná.
32 —Rü ngẽxguma curuchawa chipotagu rü chaugüxŭtawa tá chanagagü i guxŭma i duŭxŭgü —ñanagürü ga Ngechuchu.
33 Rü yema orewa duŭxŭgümaã nüxŭ nixu ga ñuxãcü tá na nayuxŭ.
34 Rü yema duŭxŭgü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Torü mugü i ümatüxŭwa nüxŭ tadaugü na guxŭgutáma namaxẽchaxŭ ya Cristu. ¿Rü ñuxãcü i cuma rü ñacurügü: “Rü Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü rü curuchawa tá nipota”, ñacurügü? ¿Rü texé tixĩ ya yíxema Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩxẽ? —ñanagürügü.
35 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Ñoma rü ta petanüwa changẽxma na ñoma i naãnewa pexŭ changúexẽẽxŭcèx rü ngẽmaãcü pexŭ changóonetanüxẽẽxŭcèx. Natürü paxaãchicèxicatama petanüwa changẽxma. Rü name nixĩ i paxa choxŭ peyaxõgü ñoma rü ta pexcèx chanangóonexẽẽ naxŭpa na naxẽãnexŭ. Erü yíxema ẽãnexŭwa ngẽxmaxẽ rü tama nüxŭ tacuèx na ngextá taxũxŭ.
36 —Rü ñoma rü ta petanüwa changẽxma rü name nixĩ i paxa choxŭ peyaxõgü na chorü ngóonexŭwa pengẽxmagüxŭcèx —ñanagürü. Rü yema ñaxguwena rü natanüwa ínaxũxŭ ga Ngechuchu. Rü naxchaxwa inicu̱x.

Ṯacücèx nixĩ ga Yudíugü ga tama Ngechuchuaxŭ yaxõgüãxŭ

37 Rü woo ga Ngechuchu rü duŭxŭgüpẽxewa nanaxü ga muxŭma ga taxŭ ga mexŭ ga cuèxruŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ, natürü yexguma rü ta tama nüxŭ nayaxõgü ga duŭxŭgü.
38 Rü yemaãcü Tupana nayanguxẽẽ ga yema ore ga Ichaxía ümatüxŭ ga ñaxŭ:
“Pa Corix, taxúema tayaxõ ga yema ore ga tüxŭ tangúexẽẽxŭ.
Rü woo nüxŭ tadaugü na ñuxãcü naporaxŭ ya Tupana, rü tama tayaxõgü”,

ñaxŭ.
39-40 Rü yemaãcü ga yema duŭxŭgü rü tama nayaxõgü yema
Ichaxía ümatüxŭwa nüxŭ yaxuxŭrüŭ, rü:
“Yema duŭxŭgü rü tama nüxŭ nadaugüchaŭ rü tama
nayaxõgüchaŭ rü tama Tupanacèx nawoeguchaŭ.
Rü yemacèx ga Tupana rü nüxna nixũ na tama nüxŭ
nadaugüxŭcèx rü tama yaxõgüãxŭcèx rü tama naxcèx
nawoeguxŭcèx na nüma nüxna naxããxŭcèx i maxŭ i
ngexwacaxŭxŭ”,
ñaxŭ.
41 Rü yema ñanagürü ga Ichaxía yerü nangoxetügu marü nüxŭ
nadau na ñuxãcü ãẽxgacü ya tacüxüchi na yiĩxŭ ya Ngechuchu
ya Cristu. Rü yemaãcü nachiga nidexa.
42 Natürü muxŭma ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü
Ngechuchuaxŭ nayaxõgü, rü woo ga ñuxre ga naẽrugü rü ta
nayaxõgü, natürü tama nügü nixugüchaŭ ga duŭxŭgüpẽxewa,
yerü namuŭẽ na Parichéugü ngutaquẽxepataŭwa ínawoxŭxŭ.
43 Rü yemaãcü tama nügü nixugüchaŭ, yerü norü me nixĩ
ga duŭxŭgü namaã nataãẽgüxŭ rü tama aixcüma naxcèx
nadaugü na Tupana namaã taãẽxŭ.

Texé ya tama Ngechuchuarü oreaxŭ yaxõxẽ rü tá tapoxcu

44 Rü tagaãcü ñanagürü ga Ngechuchu: —Texé ya choxŭ
yaxõxẽ rü tama choxŭxĩcatama tayaxõ. Natürü Chaunatü ya
núma choxŭ mucüaxŭ rü ta tayaxõ.
45 —Rü texé ya choxŭ dauxe, rü Chaunatü ya núma choxŭ
mucüxŭ rü ta tadau.
46 —Choma na ngóonexẽẽruŭ chiĩxŭ, rü ñoma i naãnewa
changu na guxãma ya texé ya choxŭ yaxõxẽ rü tama
ẽãnexŭwa na tangẽxmagüechaxŭcèx.
47 —Natürü ngẽxguma texé nüxŭ ĩnügu i chorü ore rü tama
tayaxõxgu rü tama choma nixĩ i tüxŭ chapoxcuxŭ. Erü tama
ñoma i naãnewa changu na chanapoxcuexŭcèx i duŭxŭgü,
natürü núma chaxũ na chanamaxẽxẽẽxŭcèx.
48 —Yíxema texé ya tama choxŭ yaxõxẽ rü tama chauga
ĩnüxẽ rü marü tüxŭ nangẽxma na tacücèx tá Tupana tüxŭ
poxcuxŭ. Erü ngẽma ore i nüxŭ chixuxŭgagu tátama nixĩ ya
Tupana i tüxŭ napoxcuxŭ i naãneãrü guxgu, erü tama tayaxõ
i ngẽma ore i nüxŭ chixuxŭ.
49 —Tama chaugagutama chidexa, natürü guma Chau-
natü ga núma choxŭ mucü, rü guma nixĩ ga chomaã nüxŭ
ixucü na tacüxŭ tá duŭxŭgümaã chixuxŭ rü ñuxãcü tá
chanangúexẽẽxŭ.
50 —Rü nüxŭ chacuèx na Chaunatüarü orewa nangẽxmaxŭ
i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ngẽmacèx i ngẽma ore i nüxŭ
chixuxŭ, rü ngẽmatama ore nixĩ i Chaunatü choxŭ muxŭ na
nüxŭ chixuxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

13

Ngechuchu rü norü ngúexŭgüxŭ niyauxgücutü

1 Rü wüxi ga ngunexŭ nataxu ga nawa na nanguxŭ ga yema
Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga. Rü Ngechuchu nüxŭ nacuèx
ga marü nawa na nanguxŭ ga ñoma ga naãnewa na yaxũxŭ rü
wenaxãrü Nanatüxŭtawa na naxũxŭ. Rü nüma rü yexguma
ñoma ga naãnewa nayexmagu rü guxŭguma tüxŭ nangechaŭ
ga guxema noxrü ixĩgüxe. Rü yexgumarüŭ ta ga yexguma
toxna yaxũxchaŭgu ga daxũguxŭ ga naãnewa na naxũxŭ, rü
yemaãcü poraãcü toxŭ nangechaŭ.

2-4 Natürü ga Chataná rü marü Yuda ga Chimáũ ga Icariúte
nanena nangu na bexma cúãcü Ngechuchuxŭ ínaxuaxŭxŭcèx.
Rü Ngechuchu rü marü nüxŭ nacuèx ga Nanatüxŭtawa na ne
naxũxŭ rü wena táxarü Nanatücèx na nataeguxŭ. Rü nüxŭ
nacuèx ga Nanatü rü naxmẽxgu na naxüãxŭ ga guxŭma ga
pora. Rü yemacèx ga yema chütaxŭgu ga yexguma mechawa
ítachibüeyane, rü inachi ga Ngechuchu. Rü ínacu̱xuchi ga norü
gáuxŭchiru, rü wüxi ga tuayamaã nügü nigoye.

5 Rü ñu̱xũchi yauxmẽxŭpáxŭgu dexáta naba, rü toxŭ
niyauxgücutü. Rü guma tuaya ga namaã yagoyecümaã toxŭ
ínapigücutü.

6 Rü yexguma Chimáũ ga Pedruxŭ nayauxcutüchaŭgu rü
ñanagürü ga Pedru: —Pa Corix, ¿ñuxãcü tá i cuma i choxŭ
cuyauxcutüxŭ? —ñanagürü.

7 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ñu̱xma rü tama
nüxŭ cucuèx i tu̱xcüŭ na chanaxüxŭ i ñaã, natürü yixcama rü
tá nüxŭ cucuèx —ñanagürü.

8 Natürü ga Pedru rü ñanagürü: —Choma rü tãũtáma
chanaxwèxe na choxŭ cuyauxcutüxŭ —ñanagürü. Rü
Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Ngẽxguma tama
cuxŭ chayauxcutügu, rü tãũtáma choxrü quixĩ —ñanagürü.

9 Rü yexguma ga Chimáũ ga Pedru rü ñanagürü nüxŭ: —Pa
Corix, ¡Tama choxŭ cuyauxcutüxicatama! Natürü chanaxwèxe
i choxŭ cuyauxmẽx rü choxŭ cuyauxeru ta —ñanagürü.

10 Natürü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Texé
ya ngexwacèx aiyaxe rü tanaxwèxe i tümacutüxicatama tayaxu,
erü guxŭwama tangemata. Rü pema rü marü pingematagü,
natürü tama guxãma aixcüma tingemata —ñanagürü.

11 Rü Ngechuchu nüxŭ nacuèx na texé tá bexma cúãcü
ínaxuaxŭxŭ, rü yemacèx ñanagürü nüxŭ: —Natürü tama
guxãma aixcüma tingemata —ñaxŭ.

12 Rü yexguma toxŭ yayauxgücutüguwena, rü Ngechuchu
wena nicu̱xcuchi ga norü gáuxŭchiru. Rü wenaxãrü
mechawa narüto. Rü ñanagürü toxŭ: —¿Nüxŭ pecuáxŭ yiĩxŭ i
ngẽma chaxüxŭ?

13 —Pema rü: “Pa Ngúexẽẽruũ” rü “Pa Corix”, ñaperügü
choxũ. Rü marü name i ngẽma ñaperügü, erü aixcümaxũchi
ngẽma chixĩ.
14 —Rü ṉ̃xma i choma na ngúexẽẽruũ chixĩxũ rü pemaã na
ichacuáxũ, rü pexũ chiyauxgücutü. Rü ngexgumarüxũ ta i
pema rü name i wüxichigü i pemücüxũ piyauxgücutü..
15 —Choma rü pexũ nüxũ chadauxẽẽ na ñuxãcü tá penaxüxũ
na pema rü ngema pemaã chaxüxũãcü penaxüxũcèx.
16 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü taxuũma i wüxi i
coriarü duũxũ rü norü coriétüwa nügü nangexmaxẽẽ. Rü
taxuxũma i ãẽxgacüarü orearü ngeruxũ i norü ãẽxgacü i
namuxũétüwa nügü nangexmaxẽẽ.
17 —Rü ngẽxguma nüxũ pecuèxgu i chorü ore rü penaxü̱xgu
i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü aixcüma tá petaãẽgü.
18 —Rü tama guxãma i pechiga nixĩ i chidexaxũ. Erü choma
rü tüxũ chacuèx rü texégü tixĩ ya yíxema tüxũ chidexechíxe.
Natürü Tupana nayanguxẽẽchaũ i norü ore i ümatüxũ i ñaxũ:
“Texé ya chomaã chibüxe rü chomaã tarüxuwanü”,
ñaxũ. Rü ngẽmaãcü tá nangupetü na yanguxũcèx i ngema
Tupanaarü ore.
19 —Natürü naxũpa na nangupetüxũ i ngẽma, rü pemaã nüxũ
chixu na choxũ peyaxõgüxũcèx i ngẽxguma nangupetüxgu.
20 —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü texé ya tüxũ yaxúxe ya
yíxema choma ngema tüxũ chamuxẽ, rü choxũ nixĩ i tayax-
uxũ. Rü texé ya choxũ yaxúxe, rü Chaunatü ga núma choxũ
mucüxũ nixĩ i tayaxuxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu nüxũ nixu ga Yuda rü tá bexma cúãcü na ínaxuaxũãxũ
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Rü yexguma yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü poraãcü
ngechaũ nüxũ nangu̱x, rü meãma tomaã nanango̱xẽẽ, rü
ñanagürü toxũ: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü wüxie i
petanüwa tá nixĩ i bexma cúãcü choxũ ítaxuaxũxũ —ñanagürü.
22 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexũgü rü wüxichigü togü
tadawenü, rü tama nüxũ tacuèxgü ga texéchiga na yema ñaxũ.
23 Rü choma ga norü ngúexũ ga poraãcü choxũ
nangechaũxẽ rü nacüwawa charüto ga Ngechuchu ga
mechawa.
24 Rü Chimáũ ga Pedru rü bexma choxũ naxuneta ga na
Ngechuchuna cha̱caxũcèx ga texéchiga na yiĩxũ ga yema.
25 Rü yexguma ga choma rü yexeraãcü Ngechuchuna chi-
maxcuchi rü nüxna chaca, rü ñacharügü: —Pa Corix, ¿texé tá
tixĩ ya yíxema? —ñacharügü.
26 Rü Ngechuchu choxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —Wüxi
i pãũãrü bücuxũ tá íchacúe, rü yíxema tüxna chanaxãxẽ, rü

yíxema tixĩ —ñanagürü. Rü yexguma ínanacúe ga wüxi ga pãũãrü bücuxũ rü Yuda ga Icariúte ga Chimáũ nanena nanaxã.
27 Rü yexgumatama Yuda nayauxgu ga yema pãũãrü bücuxũ rü ngoxo ga Chataná rü Yudagu naxücu. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Rü ngẽma cuxüxchaũxũ, ¡rü paxa naxü! —ñanagürü.
28 Natürü taxúema ga toma ga mechawa chibüexe nüxũ tacuèxgü ga ṯacüchiga na yiĩxũ ga yema ñaxũ ga Ngechuchu.
29 Rü nüma ga Yuda rü dĩẽruchiũãrü dauruũ nixĩ. Rü yemacèx ñuxre ga toma nüxũ tacuèxgügu rü Ngechuchu taxewa nanamu, na ṯacücèx yataxexũcèx naxcèx ga peta, rü ẽxna duũxũgü ga ngearü dĩẽruãxũna ngĩxũ na naxãxũcèx ga dĩẽru.
30 Rü yexguma Yuda nayauxgu ga yema pãũ, rü ínaxũxũ ga yema ucapuwa. Rü marü nachüta ga yexgumax.

Ngechuchu norü ngúexũgümaã nüxũ nixu ga yexwacaxũxũ ga norü mu

31 Rü yexguma Yuda íxũxguwena, rü Ngechuchu rü ñanagürü: —Rü ñu̱xma rü tá aixcüma nango̱x na ñuxãcü naporaxũ ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü. Rü yimawa tá nixĩ i nango̱xẽẽãxũ ya Tupana i norü pora.
32 —Rü ngẽxguma yima Tupana Nane nango̱xẽẽ̱xgu i Tupanaãrü pora, rü ngẽxgumarüũ tá ta ya Tupana rü nanango̱xẽẽ i Naneãrü pora. Rü paxa tá nixĩ i ngẽma.
33 —Pa Chauxacüã̱xgüx, tãũtáma muxũ i ngunexũ petanüwa changẽxma. Rü pema rü tá chauxcèx pedaugü, natürü ngẽma choma íchaxũxũwa rü taxucürüwama ngẽma pexĩ. Rü ñaãtama ore nixĩ ga marü Yudíugüarü ãẽ̱xgacügümaã nüxũ chixuxũ, rü ñu̱xma rü pemaã rü ta nüxũ chixuxũ.
34 —Rü pemaã nüxũ chixu i wüxi i ngexwacaxũxũ i mu. Rü ngẽma pexũ chamuxũ nixĩ i pemücügüxũ na pengechaũxũ i wüxichigü. Rü ngẽma na choma pexũ changechaũxũrüũ, rü chanaxwèxe i wüxichigü i pema rü pemücügüxũ pengechaũgü.
35 —Rü ngẽxguma wüxichigü pemücügüxũ pengechaũgu, rü guxũma i duũxũgü tá nüxũ nicuèxãchitanü na chorü ngúexũgü pixĩgüxũ —ñanagürü.

Ngechuchu nüxũ nixu rü Pedru rü tãxũtáma nügü nixu na norü ngúexũ yixĩxũ

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

36 Rü Chimáũ ga Pedru rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —Pa Corix ¿ngextá tá cuxũ? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngẽma íchaxũxũwa rü taxucürüwa chowe curüxũ i ñu̱xmax. Natürü yixcama rü ngẽmáãcü tá chowe curüxũ —ñanagürü.

37 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü: —Pa Corix, ¿tü̱xcüŭ
taxucürüwa cuwe charüxũ i ñu̱xmax? Erü marü ícham̃emare
na cuxcèx na chayuxŭ —ñanagürü.
38 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Aixcüma yiĩxŭ
i marü ícumemarexŭ na chauxcèx cuyuxŭ? Aixcüma cumaã
nüxŭ chixu rü tãũtátama yacaxgu ya otá, rü tomaẽpü̱xcüna
tá nüxŭ quixu na tama choxŭ cucuáxŭ —ñanagürü ga
Ngechuchu.

14

Ngechuchu rü nama i Nanatüxŭtawa nadaxŭ nixĩ

1 —¡Tãxũ i penaxi̱xãchiãẽgüxŭ i pemax! ¡Tupanaãxŭ
peyaxõgü rü choxŭ rü ta peyaxõgü!
2 —Chaunatüxŭtawa nangẽxma i muxũchixŭma i nachicagü.
Ngẽxguma chi nataŭxguma, rü tãũ chima pemaã nüxŭ chixu
na pexcèx chayamexẽẽxŭcèx i pechicagü.
3 —Rü ngẽxguma marü ngẹma chaxũxgu rü wüxi i pechica
chamexẽẽxgu, rü wena táxarü núma chaxũ. Rü pexŭ tá chaya-
gagü na ngẽma nachica i chomatátama nawa changẽxmaxŭwa
na pengẽxmagüxŭcèx i pemax.
4 —Rü pema rü nüxŭ pecuèx na ngextá tá na chaxũxŭ, rü
marü nüxŭ pecuèx i nama i ngẹma nadaxŭ —ñanagürü ga
Ngechuchu.
5 Rü Tumachi rü ñanagürü: —Pa Corix, tama nüxŭ tacuèx
na ngextá na cuxũxŭ. ¿Rü ñuxãcü tá i nüxŭ tacuáxŭ i ngẽma
nama? —ñanagürü.
6 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Choma
nixĩ i ngẽma nama i Chaunatüxŭtawa nadaxŭ chiĩxŭ. Rü
aixcüma nixĩ i ngẽma ore i nüxŭ chixuxŭ. Rü choma nixĩ
i duŭxŭgüxŭ chamaxẽxẽẽxŭ. Rü chaugaguxicatama nixĩ i
Chaunatüxŭtawa nangugüxŭ i duŭxŭgü.
7 —Rü ngẽxguma chi pema rü aixcüma meã choxŭ
pecuèxgügu, rü Chaunatüxŭ rü chi ta pecuèxgü. Rü
ñu̱xmaŭcüü nixĩ i Chaunatüxŭ pecuáxŭ, erü marü nüxŭ
pedaugüecha —ñanagürü.
8 Rü yexguma ga Piripi rü ñanagürü: —Pa Corix, ¡Toxŭ nüxŭ
nadauxẽẽ ya Cunatü! Rü ngẽxĩcatama i tanaxwèxegüxŭ —
ñanagürü.
9 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa Piripix,
¿ñuxre ya taunecü marü petanüwa changẽxma rü ñu̱xma rü
ta tama choxŭ cucuèxégaxŭ? Yíxema choxŭ dauxe rü Chau-
natüxŭ rü ta tadau. ¿Rü tü̱xcüŭ i ngẽxguma rü ta cunaxwèxexŭ
i pexŭ nüxŭ na chadauxẽẽxŭ ya Chaunatü?
10 —¿Tama ẽxna cuyaxõ na choma rü Chaunatümaã rü
wüxitama tixĩgüxŭ? Rü guxŭma i ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ

rü tama chauechama nüxŭ chixu. Erü yima Chaunatü ya wüxiwa chomaã ngẽxmacü, rü yima nixĩ ya naxücü i guxŭma i noxrütama puracü.

11 —Chanaxwèxe i choxŭ peyaxõgü na choma rü Chaunatümaã wüxitama tixĩgüxŭ. Natürü woo tama ngẽma pixõgügu rü chanaxwèxe na choxŭ peyaxõgüxŭ naxcèx i ngẽma mexŭgü i taxŭ i Tupanaãrü poramaã chaxüxŭ.

12 —Aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü yíxema choxŭ yaxõxẽ rü tá tanaxü i guxŭma i choma chaxüxŭ. Rü ngẽma chaxüxŭãrü yexera tá taxü, erü choma rü tá Chaunatüxŭtawa chaxũ.

13 —Rü guxŭma i ṯacü i chauégagu Tupanaxŭtawa naxcèx ípeçaxŭ rü tá pexna chanaxã. Rü ngẽmaãcü tá chanaxü na chaugagu nangóxŭcèx i Chaunatüarü pora.

14 —Rü choma tá chanaxü i guxŭma i ṯacü i chauégagu choxna naxcèx peçaxŭ.

Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã inaxuneta na naxcèx tá núma namuãxŭ i Naãẽ i Üünexŭ

15 —Rü ngẽxguma aixcüma choxŭ pengechaŭgu, rü naga tá pexĩnüẽ i chorü mugü.

16 —Rü choma tá Chaunatüna naxcèx chaca na núma pexcèx namuãxŭcèx i to i perü ngŭxẽẽruŭ i Naãẽ i Üünexŭ, na guxŭgutáma petanüwa nangẽxmaxŭcèx. Rü nüma tá nixĩ i pexcèx nango̱xẽẽãxŭ i ore i aixcüma ixĩxŭ.

17 —Rü ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü rü taxucürüwama nanayauxgü, erü tama nüxŭ nadaugü rü tama nüxŭ nacuèxgü. Natürü i pema rü marü nüxŭ pecuèx, erü nüma rü petanüwa nangẽxma. Rü guxŭgutáma pemaã inarüxã̱ũ̱x.

18 —Rü tãũtáma núma pexŭ chawogümare i chomax, erü wena táxarü pexcèx chataegu, na petanüwa changẽxmaxŭcèx.

19 —Rü paxa tá nixĩ na tãũtáma choxŭ nadaugüxŭ i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü. Natürü i pema rü tá choxŭ pedaugü. Rü tá pemaxẽ, erü choma rü chamaxŭ.

20 —Rü ngẽxguma yuwa ícharüdaxgu rü wena chamaŭxgu, rü ngẽxguma tá nüxŭ picuèxãchitanü na choma rü Chaunatüwa chamaxŭxŭ rü pema i chowa rü choma i pewa.

21 —Yíxema texé ya nüxŭ cuáxe rü naga ĩnüxẽ i chorü mugü, rü tanango̱xẽẽ na aixcüma choxŭ tangechaŭxŭ. Rü Chaunatü tá tüxŭ nangechaŭ ya yíxema choxŭ ngechaŭxẽ, rü choma rü tá ta tüxŭ changechaŭ. Rü tüxŭ tá chaugü chawẽx —ñanagürü ga Ngechuchu.

22 Rü nayexma ga to ga Ngechuchuarü ngúexŭ ga Yudagu ãegaxŭ ta. Rü yema rü ñanagürü: —Pa Corix, ¿tü̱xcüŭ toxŭ cugü cuwẽx, rü tama ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgüxŭ cugü cuwẽx? —ñanagürü.

23 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Yíxema choxũ
ngechaũxẽ rü naga taxĩnü i ngẽma ore i tümamaã nüxũ chix-
uxũ. Rü Chaunatü tá tüxũ nangechaũ. Rü choma rü Chau-
natümaã wüxigu tümaxũtawa tá tangẽxmagü.
24 —Yíxema tama choxũ ngechaũxẽ rü tama naga taxĩnü i
ngẽma chorü ore. Rü ngẽma ore i chauxũtawa nüxũ pexĩnüẽxũ
rü tama chorü ore nixĩ, natürü guma Chaunatü ga núma
choxũ mucüarü ore nixĩ.
25 —Ñoma rü ta petanüwa changẽxma rü pemaã nüxũ chixu
i guxũma i ngẽma ore i pexcèx choxũ ngẽxmaxũ.
26 —Natürü Chaunatü rü tá chauégagu núma nanamu i Naãẽ
i Üünexũ na pexũ nangũxẽẽxũcèx. Rü nüma i Naãẽ i Üünexũ tá
pexũ nangúexẽẽ i guxũma, rü tá nüxna pexũ nacuèxãchixẽẽ i
guxũma i ore ga pemaã nüxũ chixuxũ.
27 —Rü ṉ̃xma na pexna íchixũxũ, rü pexna chanaxã i
taãẽ. Natürü ngẽma taãẽ i pexna chaxãxũ, rü tama ñoma i
naãnecũ̱ã̱x pexna ãxũ i taãẽrüũ nixĩ. Rü tama chanaxwèxe i
penax̱ixãchiãẽgü rü pemuũẽ.
28 —Marü pemaã nüxũ chixu na pexna tá íchixũxũ rü wena
táxarü pexcèx chataeguxũ na pemaã changẽxmaxũcèx. Rü
choxũ pexĩnüẽ ga yexguma yema ñachaxgu. Rü ngẽxguma
aixcüma choxũ pengechaũgu rü tá petaãẽgü ega nüxũ
pecuèxgu na Chaunatücèx chataeguxũ, erü Chaunatü rü
chorü yexera nixĩ.
29 —Rü naxũpa na nangupetüxũ i ngẽma, rü pemaã nüxũ
chixu na choxũ peyaxõgüxũcèx i ngẽxguma nangupetügu.
30 —Marü tãũtáma poraãcü pemaã chidexa, erü marü ínangu
i Chataná i ñoma i naãneãrü ãẽ̱xgacü ixĩxũ. Natürü nüma rü
taxuwama choxũ narüyexera.
31 —Natürü ngẽma tá choxũ ngupetüxũ, rü ngẽmaãcü tá nixĩ
na guxũma i ñoma i naãnecũ̱ã̱x i duũxũgü nüxũ nacuáxũcèx
na choma rü Chaunatüxũ na changechaũxũ, rü chanaxüxũ i
ngẽma nüma choxũ namuxũ. ¡Rü ipechigü, rü ngĩxã ítixĩ! —
ñanagürü ga Ngechuchu.

15

Ubanegu nügü nangu ga Ngechuchu

1 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Choma nixĩ i ñoma wüxi i
ubanerüũ chiĩxũ rü Chaunatü nixĩ ya norü yora ixĩcü i ngẽma
uba.
2 —Rü chorü duũxũgü rü ngẽma ubachacüügürüũ nixĩgü.
Rü ngẽma ubachacüü i tama oxũ, rü norü yora rü nayadae.
Natürü ngẽma nachacüü i oxũ, rü meã nanamexẽẽtanü na
yexeraãcü poraãcü naxoxũcèx.

3 —Pema rü marü pime, yerü naga pexĩnüẽ ga yema ore ga
pexũ changúexẽẽxũ.
4 —Rü name nixĩ i guxũguma chowa peyaxũxgü, ngẽma
na choma rü pewa chayaxũxũrüũ. Erü wüxi i ubachacüü
rü tama nüxĩca naxo, ega tama nanewa yaxũxgux. Rü
ngẽxgumarüũ ta i pema rü taxuacüma chauxcèx pemaxẽ, ega
tama chowa peyaxũxgüechagu.
5 —Choma nixĩ i ubane, rü pema i nachacüügü. Rü
yíxema chowa yaxũẽchaxe rü choma i tümawa, rü aixcüma tá
chauxcèx tamaxũ. Rü ngẽmaãcü wüxi i ubachacüü i oxũrüũ
tá tixĩ. Natürü ngẽxguma tama chowa peyaxũxgüechagu, rü
taxucürüwama ṯacü pexüe.
6 —Rü texé ya tama chowa yaxũẽchaxe rü tá ítatèxüchi. Rü
wüxi i ubachacüü i daexũ rü ipaxũ rü iguxũrüũ tá tixĩ, rü
ngẽxma tá tayarüxo.
7 —Rü ngẽxguma chowa peyaxũxgüechagu rü taguma nüxũ
ipeyarüngümaẽgu i ngẽma ore i pexũ changúexẽẽxũ, rü marü
name i naxcèx ípeca i ṯacü i penaxwèxexũ, rü choma rü tá
pexna chanaxã.
8 —Rü ngẽxguma aixcüma meã chauxcèx pemaxẽgu, rü Chau-
natüxũ tá nicuèxüũgü i duũxũgü. Rü ngẽmaãcü aixcüma
chorü ngúexũgü tá pixĩgü.
9 —Choma rü pexũ changechaũ ngẽma na Chaunatü choxũ
ngechaũxũrüũ. Rü chanaxwèxe i aixcüma meã chauga
pexĩnüẽẽcha, erü choma rü guxũguma pexũ changechaũ.
10 —Choma rü naga chaxĩnü i Chaunatüarü mugü rü nüma
rü guxũguma choxũ nangechaũ. Rü ngẽxgumarüũ tá ta
nixĩ ega naga pexĩnüẽgu i chorü mugü, rü guxũgutáma pexũ
changechaũẽcha.
11 —Choma rü ngẽmaãcü pemaã nüxũ chixu na wüxigu
chomaã petaãẽgüxũcèx. Rü ngẽmaãcü tá aixcüma petaãẽgü.
12 —Rü choma pexũ chamu na pemücügüxũ
pengechaũgüxũcèx, ngẽma choma na pexũ
changechaũxũrüũ.
13 —Rü ngẽxguma wüxie aixcüma tümamücüxũ ngechaũgu,
rü nüxũ tangechaũãma rü nüẹtama ega woo tümamücücèx
tayu̱xgu. Rü nataxuma i to i ngechaũ i ngẽmaãrü yexera.
14 —Pema rü chomücügü pixĩgü i ngẽxguma chauga
pexĩnüẽgu.
15 —Choma rü marü tama chorü duũxũgümareãcü pexũ
chaxu. Erü wüxi i coriarü duũxũmare rü tama nüxũ nacuèx i
ngẽma norü cori üxũ. Natürü ñu̱xma rü chomücügümaã pexũ
chaxu, erü pexũ nüxũ chacuèxẽẽ i guxũma i ore ga Chaunatü
chomaã nüxũ ixuxũ.
16 —Pema rü tama pexira chauxcèx pedaugü, natürü

chaxira nixĩ ga pexcèx chadauxŭ rü pexŭ chamuxŭ
na aixcüma chauxcèx pemaxẽxŭcèx rü chauxŭtawa
penagagüxŭcèx i muxŭma i duŭxŭgü na guxŭguma choxŭ
yaxõgüãxŭcèx. Rü Chaunatü ya Tupana tá pexna nanaxã i
guxŭma i ṯacü i chauégagu nüxna naxcèx pec̱axŭ.
17 —Rü ngẽma nixĩ i pexŭ chamuxŭ na pemücügüxŭ
pengechaŭgüxŭcèx.

Ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü rü Ngechuchuchi rü norü ngúexŭgüchi naxaie

18 —Ngẽxguma ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü pexchi aiegu, rü
¡nüxna pecuèxãchie ga chaxira chauxchi na naxaiexŭ!
19 —Rü ngẽxguma chi ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgürüŭ
pixĩgügu, rü ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü rü chi pexŭ
nangechaŭgü ngẽma natanüxŭgüxŭ na nangechaŭgüxŭrüŭ.
Natürü choma nixĩ ga pexcèx chadauxŭ natanüwa ga ñoma ga
naãnecŭ̱ã̱x ga duŭxŭgü. Rü ngẽmacèx nixĩ i pexchi naxaiexŭ,
erü marü tama naxrüŭ pixĩgü.
20 —¡Nüxna pecuèxãchie ga pemaã ñachagu:
“Taxuxŭma i wüxi i coriarü duŭxŭ rü norü coriétüwa nügü
nangexmaxẽẽ”, ñachagu! Rü yema na chauxchi na naxaiexŭ,
rü pexchi rü tá ta naxaie. Rü yexguma chi chauga naxĩnüẽgu
rü ñu̱xma rü chi ta pega naxĩnüẽ.
21 —Rü ngẽmaãcü ta chaugagu pexchi naxaie i ñoma i
naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü erü tama nüxŭ nacuèxgü ya Chaunatü
ga núma choxŭ mucü.
22 —Rü ngẽxguma chi choma tama namaã chanango̱xẽẽgu
na ñuxãcü chixri na namaxẽxŭ, rü tãũ chima nüxŭ nacuèxgü
ga pecadu na naxügüxŭ. Natürü ñu̱xma namaã nüxŭ na
chixuxŭ na ñuxãcü chixri namaxẽxŭ, rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü
taxuacüma nüxŭ nixugü na yangearü pecaduãxŭ.
23 —Rü guxŭma i duŭxŭgü i chauxchi aiexŭ rü Chaunatüchi
rü ṯa naxaie.
24 —Rü ngẽma duŭxŭgüpẽxewa rü Tupanaãrü poramaã
chanaxü i mexŭgü i taxŭ i taguma texé ya togue üxŭ. Rü
ngẽxguma chi tama napẽxewa chanaxü̱xgu i ngẽma mexŭgü
rü tãũ chima Tupana namaã nanaxuegu na nagagutama
yapecaduã̱xgüxŭ. Natürü na woo marü nüxŭ nadaugüxŭ
i ngẽma mexŭgü i taxŭ i Tupanaãrü poramaã chaxüxŭ, rü
ngẽxguma rü ta chauxchi naxaieama rü Chaunatüchi rü ta
naxaie.
25 —Natürü ngẽmaãcü nangupetü erü Tupana
nayanguxẽẽchaŭ i norü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:
“Chauxchi naxaie woo taxuŭma i chixexŭ chaxü̱xgu”,
ñaxŭ.

26 —Natürü choma rü tá Chaunatüégagu pexcèx núma
chanamu i perü ngŭxẽẽruŭ i Tupanaãẽ i Üünexŭ i tá pexŭ
nüxŭ cuèxẽẽxŭ i ore i aixcüma ixĩxŭ. Rü nüma tá nixĩ i meãma
pemaã nüxŭ yaxuxŭ i chauchiga.
27 —Rü pema rü tá ta chauchigaxŭ pixugüe, yerü noxri
ichanaxügügu ga duŭxŭgümaã nüxŭ na chixuxŭ ga chorü
ore, rü woetama marü chauxŭtawa peyexmagü —ñanagürü
ga Ngechuchu.

16

1 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Rü pemaã nüxŭ chixu i
ñaã ore na tama nüxŭ na perüxoexŭcèx na choxŭ peyaxõgüxŭ.
2 —Rü ngutaquẽxepataŭgüwa tá pexŭ ínawoxŭ. Rü aixcüma
tá nawa nangu na texé pexŭ dèixŭ rü tá nagu tarüxĩnüxŭ na
ngẽmaãcü mexŭ Tupanacèx taxüxŭ.
3 —Rü ngẽmaãcü tá pemaã namaxẽ i duŭxŭgü, erü taguma
nüxŭ nacuèxgü ya Chaunatü, rü choxŭ rü ta tama nacuèxgü.
4 —Rü pemaã nüxŭ chixu i ñaã ore i ñuxmax, na nüxna
pecuèxãchiexŭcèx i ngẽxguma yixcüra ngẽmaãcü pexŭ nangu-
petügu.

Tupanaãẽ i Üünexŭãrü puracüchiga

—Noxri rü tama pemaã nüxŭ chixu i ñaã ore, yerü petanügu
charüxãũx.
5 —Natürü i ñuxma rü tá pexna íchixũ na Chaunatü ga núma
choxŭ mucüxŭtawa na changẽxmaxŭcèx. Rü pema rü taxúema
choxna peca na ngextá tá na chaxũxŭ.
6 —Natürü poraãcü pengechaŭgüama erü pemaã nüxŭ chixu
i ngẽma ore.
7 —Natürü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü pexcèx
narümemaẽ nixĩ na Chaunatücèx chataeguxŭ. Rü ngẽxguma
chi tama Chaunatüxŭtawa chaxũxgu rü tãũ chima núma naxũ
i Naãẽ i Üünexŭ i pexŭ rüngŭxẽẽxŭ. Natürü ngẽxguma ngema
chaxũxgu rü choma tá núma chanamu i Naãẽ i Üünexŭ.
8 —Rü ngẽxguma Naãẽ i Üünexŭ núma ũxgu rü tá guxŭ
i duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na yapecaduãxgüxŭ. Rü tá
nanangoxẽẽ i ñuxãcü na yiĩxŭ i ngẽma maxŭ i Tupanapẽxewa
aixcüma mexŭ. Rü tá duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na Tupana
tá napoxcuexŭ i duŭxŭgü naxcèx i norü pecadugü.
9 —Rü nüma i Naãẽ i Üünexŭ tá duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ
na pecaduãxgüxŭ yiĩxŭ erü tama choxŭ nayaxõgü.
10 —Rü tá nanangúexẽẽ i ñuxãcü na yiĩxŭ i ngẽma maxŭ
i Tupanapẽxewa aixcüma mexŭ, erü choma rü tá Chau-
natüxŭtawa chaxũ, rü pema rü tãũtáma marü choxŭ pedaugü.

11 —Rü Naãẽ i Üünexũ tá duũxũgüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na Tupana tá napoxcuexũ i duũxũgü i chixexũ ügüxũ, erü Tupana rü namaã nanaxuegu na marü napoxcuãxũ i Chataná i ñoma i naãnemaã icuáxũ.

12 —Choma rü choxũ nangẽxma i muxũma i to i ore i pemaã nüxũ chixuxchaũchiréxũ. Natürü ega ñu̱xma chi pemaã nüxũ chixuxgu rü tãũ chima nüxũ pecuèxgü.

13 —Rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü nüxũ nixu i ore i aixcüma ixĩxũxĩcatama. Rü ngẽxguma núma naxũxgu rü nüma tá pexũ nangúexẽẽ i guxũma i ore i aixcüma ixĩxũ. Erü nüma rü tama nüẽchama tá nidexa, natürü ngẽma ore i Chaunatüxũtawa rü chauxũtawa nüxũ naxĩnüxũxũxica tátama nixu. Rü tá pexũ nüxũ nacuèxẽẽ i guxũma i t̲acü i yixcüra tá ngupetüxũ.

14 —Rü nüma rü tá choxũ nataxẽẽ, erü chauxũtawa tá nanayaxu i norü ngu̱xẽẽtae, rü ñu̱xũchi tá pexũ nangúexẽẽ namaã i ngẽma ngu̱xẽẽtae.

15 —Guxũma i Chaunatüaxũ ngẽxmaxũ rü choxrü ta nixĩ. Ngẽmacèx pemaã nüxũ chixu rü Naãẽ i Üünexũ rü chauxũtawa tá nanayaxu i norü ngu̱xẽẽtae, rü ñu̱xũchi pexũ tá namaã nangúexẽẽ.

16 —Rü paxa tãũtáma choxũ pedau. Natürü ngẽmawena rü wena táxarü choxũ pedau erü Chaunatüxũtawa tá chaxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngema guxchaxũgü rü yixcüama rü tá taãẽxũ nananguxuchi

17 Rü yexguma ñuxre ga toma ga Ngechuchuarü ngúexũgü rü togüna tacagü, rü ñatarügügü: —¿T̲acüchiga nixĩ na ngẽma ñaxũ:

“Rü paxa tãũtáma choxũ pedaugü. Natürü ngẽmawena rü wena táxarü choxũ pedaugü”, ñaxũ? ¿Rü t̲acüchiga ta nixĩ na ñaxũ:

“Choma rü Chaunatüxũtawa tá chaxũ”, ñaxũ?

18 —¿Rü t̲acüchiga ta nixĩ na ñaxũ:

“Rü paxa tãũtáma choxũ pedaugü”, ñaxũ? Rü yixema rü tama nüxũ tacuèxgüéga na t̲acüchigaxũ tamaã yaxuxũ —ñatarügügü.

19 Rü Ngechuchu rü nüxũ nacuèxama ga nüxna na tacagüchaũxũ ga tomax. Rü yemacèx ñanagürü toxũ: —Choma rü marü pemaã nüxũ chixu rü paxa tãũtáma choxũ pedau, natürü ngẽmawena rü wena táxarü choxũ pedau. ¿Rü ngẽma dexacèxtama i pegüna pecagüxũ?

20 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü pema rü tá pexauxe, rü tá pengechaũgü. Natürü ñoma i naãnecũ̲ã̲x i duũxũgü rü tá nataãẽgü. Natürü woo pema tá pengechaũgü, rü ngẽma perü ngechaũ rü tá taãẽxũ nananguxuchi.

21 —Ngẽxguma wüxi i nge íraxacüchaŭgu rü inaxixãchiãẽ,
erü inguxneca. Natürü ngẽxguma marü tabuxgu ya ngĩrü
õxchana, rü nüxŭ iyarüngüma na ñuxãcü poraãcü ngĩxŭ na
nanguxchiréxŭ i noxrix, erü tümamaã itaãẽ ya ngĩrü õxchana.
22 —Rü ngẽxgumarüŭ tá ta pexŭ nangupetü i pemax, erü
ñuxma rü penaxixãchiãẽgü. Natürü wena táxarü chataegu rü
pexŭ íchayadau. Rü ngẽxguma rü tá pexŭ nangẽxma i wüxi i taãẽ
i taxucürüwama texé pexna yaxuxŭ.
23 —Rü ngẽxguma ínanguxgu tá i ngẽma ngunexŭ na yanguxŭ
i ñaã pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü taxucèxtáma tacücèx choxna
pecagü erü aixcüma Chaunatü tá nixĩ ya pexna naxãcü i
guxŭma i tacü i chauégagu nüxna naxcèx pecaxŭ.
24 —Ñuxmarüta i pema rü taxuŭcèxma chauégagu ípecagü.
¡Naxcèx ípeca rü tá penayaxu i ngẽma naxcèx ípecaxŭ! Rü
ngẽmaãcü rü tá aixcüma petaãẽgü.

Ngechuchu rü marü nüxŭ narüyexera i guxŭma i tacü i ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ

25 —Ñuxma rü cuèxruŭgügu chayaxuãcüma pemaã nüxŭ
chixu i ore. Natürü nawa tá nangu i ngunexŭ i marü tãũtáma
ngẽmaãcü pemaã nüxŭ chixu. Rü ngẽxguma rü tá noxtacüma
meã pemaã chanangoxẽẽ i Chaunatüchiga.
26-27 —Rü ngẽma ngunexŭgu i pema rü Chaunatüxŭtawa tá
chauégagu naxcèx ípeca i tacü i penaxwèxexŭ. Rü taxucèxma
tüxcüŭ choma tá Chaunatüxŭtawa pexŭ naxcèx íchaca, erü
nümatama ya Chaunatü rü woetama pexŭ nangechaŭ, erü
pema rü choxŭ pengechaŭ rü peyaxõgü na naxŭtawa ne
chaxũxŭ.
28 —Chaunatüxŭtawa ne chaxũ na ñoma ga naãnewa
chaxũxŭcèx. Rü ñuxma rü tá nüxna chataegu i ñoma i naãne
na wenaxãrü Chaunatüxŭtawa chaxũxŭcèx —ñanagürü.
29 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexŭgü rü ñatarügügü: —
Ñuxma waxi nixĩ i meãxŭchima tomaã cunangoxẽẽxŭ i curü
ore i tomaã nüxŭ quixuxŭ. Rü tama tacügu ixuxŭãcüma tomaã
nüxŭ quixu.
30 —Rü ñuxma rü nüxŭ tacuèx na aixcüma guxŭxŭma na cu-
cuáxŭ. Rü taxuacüma texé ñuxũ ñatagürü cuxŭ. Rü ngẽmacèx
nixĩ i tayaxõgüxŭ na aixcüma Tupanaxŭtawa na ne cuxũxŭ —
ñatarügügü.
31 Rü Ngechuchu toxŭ nangãxŭ rü ñanagürü: —¿Aixcüma
peyaxõgüxŭ i ñuxmax?
32 —Rü nawa tá nangu i ngunexŭ rü ñuxmatátama nixĩ i
na pegü pewoonexŭ. Rü wüxichigü i pema rü tá pepatawa
pexĩ, rü chaxica tá nuã choxŭ petèx. Natürü tama chaxica tá
icharüxãũx, erü Chaunatü rü chauxŭtawa nangẽxma.

33 —Rü guxŭma i ñaã ore rü pemaã nüxŭ chixu na chaugagu
petaãẽgüxŭcèx. Rü ñoma i naãnewa rü tá ngúxŭ pinge. Natürü
¡peporae! erü choma rü marü nüxŭ charüyexera i guxŭma i
t̲acü i ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ —ñanagürü.

17

Ngechuchu rü norü ngúexŭgücèx nayumüxẽ

1 Rü yema ñaxguwena rü Ngechuchu daxũgu nadawenü, rü
ñanagürü: —Pa Chaunatüx, marü nawa nangu i ngunexŭ na
chayuxŭ. Rü chanaxwèxe na duŭxŭgüxŭ nüxŭ cucuèxẽẽxŭ na
aixcüma choma rü cune chiĩxŭ. Rü ngẽmaãcü i choma rü tá
nüxŭ nüxŭ chacuèxẽẽ na cuma rü aixcüma Tupana na quiĩxŭ.
2 —Erü marü guxŭ i duŭxŭgüarü ã̲ẽxgacüxŭ choxŭ quixĩxẽẽ,
na chanamaxẽxẽẽxŭcèx i guxŭma i duŭxŭgü i choxna cu-
mugüxŭ.
3 —Rü ngẽma duŭxŭgü tá nüxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma
gúxŭ ega cuxŭ nacuèxgügu na cuxicatama Tupana na quiĩxŭ,
rü choxŭ nacuèxgügu na choma rü Cristu ga núma choxŭ
cumucü na chiĩxŭ.
4 —Choma rü marü cuxŭ chataxẽẽ i ñoma i naãnewa rü
chayanguxẽẽ i guxŭma i puracü ga nawa choxŭ cumuxŭ.
5 —Rü ñu̲xma Pa Chaunatüx, rü chanaxwèxe i cugüxŭtawa
choxŭ cungẽxmaxẽẽ na choxŭ nangẽxmaxŭcèx ga yematama
pora ga cumaã choxŭ yexmaxŭ ga noxri tauta naãne ü̲xgu.
6 —Rü guxema duŭxẽgü ya tüxŭ quidexechixe ga ñoma ga
naãnewa na choxna tüxŭ cumugüxŭcèx, rü marü tüxŭ nüxŭ
chacuèxẽẽ i texé na quiĩxŭ i cumax. Rü woetama cuxrügü
tixĩgü rü cuma nixĩ ga choxna tüxŭ cumugüxŭ. Rü tümagü rü
marü naga taxĩnüẽ i curü ore.
7 —Rü ñu̲xma rü marü nüxŭ tacuèx rü guxŭma i ngẽma
choxna cuxãxŭ, rü aixcüma cuxŭtawa ne naxũ.
8 —Rü choma rü marü tümamaã nüxŭ chixu ga curü ore
ga chomaã nüxŭ quixuxŭ. Rü tümagü rü marü tayaxõgü i
ngẽma ore. Rü nüxŭ ticuèxãchitanü na aixcüma cuxŭtawa na
ne chaxũxŭ i chomax. Rü tayaxõgü ga cuma núma choxŭ na
cumuxŭ.
9 —Rü ngẽmacèx cuxna chaca na tüxŭ na curüngŭxẽẽxŭcèx.
Rü tama cuxna chaca na nüxŭ curüngŭxẽẽxŭcèx i ñoma
i naãnecŭ̲ã̲x i duŭxŭgü, natürü cuxna chaca na tüxŭ
curüngŭxẽẽxŭcèx ya guxema choxna tüxŭ cumugüxe, erü
curü duŭxŭgü tixĩgü.
10 Rü guxãma ya yíxema choxrügü ixĩgüxe rü cuxrügü tixĩgü.
Rü guxãma ya cuxrügü ixĩgüxe rü choxrügü tixĩgü. Rü
tümagagu rü duŭxŭgü choxŭ nicuèxüŭgü.
11 —Choma rü marü tãũtáma ñoma i naãnewa changẽxmaẽcha,
natürü i tümagü rü ngẽmáãcü ñoma i naãnewa tá tangẽxmagü

ngẽxguma cuxŭtawa chaxũyane. Pa Chaunatü ya Üünecüx, rü chanaxwèxe na curü pora ga choxna cuxãxŭmaã tüxna cudauxŭ ya yíxema choxna tüxŭ cumugüxe, na ngẽmaãcü guxãma wüxigu rüxĩnüẽxŭcèx, ngẽma cuma rü choma na wüxigu rüxĩnüẽxŭrüŭ.

12 —Rü yexguma guxema choxna tüxŭ cumugüxetanüwa chayexmagu ga ñoma ga naãnewa, rü curü pora ga choxna cuxãxŭmaã tüxna chadau rü tüxŭ íchapoxŭ. Rü taxúema ga guxema choxna tüxŭ cumugüxe rü itayarütauxe. Rü Yuda ga woetama iyarütaxuxŭxicatama inayarütaxu na yanguxŭcèx i curü ore i ümatüxŭ.

13 —Rü ñu̱xma rü cuxŭtawa tá chaxũ. Natürü ñomarüta ñoma i naãnewa changẽxma-yane rü nüxŭ chixu i ñaã curü ore na tümagü rü ta tüxŭ nangẽxmaxŭcèx i ngẽma taãẽ i aixcüma ixĩxŭ i choma choxŭ ngẽxmaxŭ.

14 —Choma rü marü tümamaã nüxŭ chixu i curü ore. Natürü ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü rü tümachi naxaie, erü tüma rü tama naxrüŭ tixĩgü, ngẽxgumarüŭ i choma rü tama ñoma i naãnecŭ̱ã̱xrüŭ chixĩ.

15 —Tama cuxna tümacèx chaca na tüxŭ na quigagüxŭcèx i ñoma i naãnewa. Natürü cuxna chaca na tüxŭ na ícupoxŭxŭcèx nüxna i ngoxo i Chataná.

16 —Choma rü tama ñoma i naãnecŭ̱ã̱x chixĩ. Rü tümagü rü ta tama ñoma i naãnecŭ̱ã̱x tixĩgü, erü cuxrügü tixĩgü i ñu̱xmax.

17 —Curü ore rü aixcüma nixĩ. Rü chanaxwèxe i tüxŭ cungúexẽẽ i curü ore, na aixcüma cupẽxewa tixüünexŭcèx ya yíxema choxna tüxŭ cumugüxe.

18 —Rü yexgumarüŭ ga ñoma ga naãnecŭ̱ã̱x ga duŭxŭgütanüwa choxŭ na cumuxŭrüŭ, rü ngẽxgumarüŭ i choma rü ta ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü-tanüwa tüxŭ chamugü.

19 —Rü tümagagu chaugü ichaxã na tüxŭ changúexẽẽxŭcèx i curü ore i aixcüma ixĩxŭ, na cupẽxewa tixüünexŭcèx ya yíxema choxna tüxŭ cumugüxe.

20 —Natürü tama yíxema ñu̱xma yaxõgüxecèxicatama cuxna chaca. Natürü cuxna chaca ta tümacèx ya yíxema yixcüra tá yaxõgüxe nagagu i tümaãrü ore ya yíxema ñu̱xma yaxõgüxe.

21 —Rü guxãma ya yíxemacèx cuxna chaca na aixcüma wüxitama tixĩgüxŭcèx. Rü ngẽma cuma rü choma na wüxitama ixĩgüxŭrüŭ, Pa Chaunatüx, rü chanaxwèxe i guxãma i tüma rü ta wüxitama tixĩgü. Rü ngẽmaãcü i ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü, rü tá nayaxõgü na cuma núma choxŭ cumuxŭ.

22 —Rü choma rü marü tüxna chanaxã i ngẽmatama pora i cuma choxna cuxãxŭ na ngẽmaãcü wüxitama tixĩgüxŭcèx ngẽma cuma rü choma na wüxitama ixĩgüxŭrüŭ.

23 —Rü chanaxwèxe na tümawa changẽxmaxŭ rü cuma

i chowa na cungẽxmaxʉ̃ na ngẽmaãcü aixcümа wüxitama ixĩgüxʉ̃ i guxãma i yixema. Rü ngẽmaãcü i ñoma i naãnecʉ̱ã̱x i duʉ̃xʉ̃gü rü tá nüxʉ̃ nicuèxãchitanü na cuma núma choxʉ̃ cumuxʉ̃, rü tá nüxʉ̃ nicuèxãchitanü na tüxʉ̃ cungechaʉ̃xʉ̃ ya yíxema choxna tüxʉ̃ cumugüxe ngẽma na choxʉ̃ cungechaʉ̃xʉ̃rüʉ̃.

24 —Pa Chaunatüx, cuma choxna tüxʉ̃ cumugü. Rü chanaxwèxe i chauxʉ̃tawa tangẽxmagü i ngẹma tá íchangẽxmaxʉ̃wa, na nüxʉ̃ tadaugüxʉ̃cèx i chorü pora ga choxna cuxãxʉ̃. Yerü choxʉ̃ cungechaʉ̃ ga yexguma tauta naãne ixügügumama.

25 —Pa Chaunatü ya Mecüx, ñoma i naãnecʉ̱ã̱x i duʉ̃xʉ̃gü rü tama cuxʉ̃ nacuèxgü. Natürü choma rü cuxʉ̃ chacuèx. Rü yíxema choxna tüxʉ̃ cumugüxe rü ta marü nüxʉ̃ tacuèxgü na cuma núma choxʉ̃ cumuxʉ̃.

26 —Rü marü tüxʉ̃ nüxʉ̃ chacuèxẽẽ na texé quiĩxʉ̃. Rü guxʉ̃gutáma tüxʉ̃ nüxʉ̃ chicuèxẽẽãmachigü na cuma choxʉ̃ cungechaʉ̃xʉ̃rüʉ̃ tügü tangechaʉ̃güxʉ̃cèx rü choma rü tümaxʉ̃tawa na changẽxmaxʉ̃cèx —ñanagürü ga Ngechuchu.

18

Ngechuchuxʉ̃ niyauxgü
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

1 Rü yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü tomaã inaxũãchi, na Cheduruarü ngatexʉ̃ãrü tocutüwa taxĩxʉ̃cèx. Rü yéma nayexma ga wüxi ga nanetünecü. Rü yemawa naxũ ga Ngechuchu tomaã.

2 Rü Yuda ga yema bexma cúãcü Ngechuchuxʉ̃ íyaxuaxʉ̃xʉ̃ rü nüxʉ̃ nacuèx ga yema nachica, yerü Ngechuchu rü muẽ̱xpü̱xcüna yéma tomaã nangutaquẽxexʉ̃.

3 Rü yéma nangu ga Yuda namaã ga ñuxre ga churaragü rü ñuxre ga tupauca ga taxʉ̃neãrü purichíagü ga yéma namugüxʉ̃ ga paigüarü ãẽ̱xgacügü rü parichéugü. Rü meãma nixãxne, rü yéma nanangegü ga omügü.

4 Natürü ga Ngechuchu rü marü nüxʉ̃ nacuèx ga guxʉ̃ma ga ṯacü tá nüxʉ̃ na ngupetüxʉ̃. Rü yemacèx naxcèx nixũ, rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Texécèx nixĩ i pedaugüxʉ̃? —ñanagürü.

5 Rü nümagü rü Ngechuchuxʉ̃ nangãxʉ̃gü, rü ñanagürügü: —Nacharétucʉ̱ã̱x i Ngechuchucèx nixĩ i tadaugüxʉ̃ —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxʉ̃, rü ñanagürü: —Choma chixĩ —ñanagürü. Rü Yuda ga bexma cúãcü ínaxuaxʉ̃xʉ̃ rü yema churaragütanüwa nayexma.

6 Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu: “Choma chixĩ”,
ñaxgu, rü nügüweama nacaixŭtanü ga yema churaragü, rü
yexma nayayi.
7 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wena nüxna naca, rü
ñanagürü: —¿Texécèx nixĩ i pedaugüxŭ? —ñanagürü. Rü
nümagü rü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Nacharétucŭãx i
Ngechuchucèx nixĩ i tadaugüxŭ —ñanagürügü.
8 Rü Ngechuchu rü wenaxãrü ñanagürü nüxŭ: —Marü pe-
maã nüxŭ chixu rü choma chixĩ. Rü ngẽxguma chauxcèx
pedaugügu rü ¡ípeyaxĩxẽẽ i ñaã chorü ngúexŭgü! —ñanagürü.
9 Rü yemaãcü nangupetü na yanguxŭcèx ga norü ore ga
nümatama ga Ngechuchu nüxŭ yaxuxŭ ga ñaxgu:
“Yíxema Chaunatü choxna tüxŭ mugüxe rü taxúetáma ita-
yarütauxe”, ñaxgu.
10 Rü Chimáũ ga Pedru rü nüxŭ iyexma ga wüxi ga cüxchi.
Rü ngĩxŭ nayaxu ga norü cüxchi rü yemamaã ínanadaechinü
ga paigüarü ãẽxgacüarü duŭxŭ ga Macugu ãẽgaxŭ. Rü norü
tügünechinü ínadae.
11 Natürü ga Ngechuchu rü Pedruxŭ ñanagürü: —
¡Ngĩxchixŭgu ngĩxŭ ixücuchi i curü cüxchi! ¿Tama ẽxna nüxŭ
cucuèx na choma rü tá ngúxŭ chingexŭ ngẽma Chaunatü
chomaã naxueguxŭrüŭ? —ñanagürü.

Anápatawa Ngechuchuxŭ nagagü
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

12 Rü yexguma ga churaragüarü ãẽxgacü, namaã ga norü
churaragü rü tupaucaarü purichíagü, rü Ngechuchuxŭ
niyauxgü. Rü nayanèĩxchacüügü.
13 Rü noxri rü ãẽxgacü ga Anápatawa nanagagü. Rü Aná rü
Caipánèxtü nixĩ. Rü guma taunecügu ga Caipá rü paigüeru
nixĩ.
14 Rü yema Caipá nixĩ ga ŭpaacü yema Yudíugüarü
ãẽxgacügümaã nüxŭ ixuxŭ ga na namemaẽxŭ ga wüxitama ga
yatü guxŭma ga Yudíugücèx na yuxŭ.

Pedru rü Ngechuchuxŭ nixã
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Rü choma rü Chimáũ ga Pedru rü wüxigu Ngechuchuwe
tarüxĩ. Rü yema paigüarü ãẽxgacü rü choxŭ nacuèx. Rü
yemacèx ga choma rü wüxigu Ngechuchumaã tichocu ga
ãẽxgacüpataèxtüwa.
16 Natürü ga Pedru rü ĩãxãrü düxétügutama narüxãũx. Rü
yemacèx íchaxũxŭ ga choma, rü yema ĩãxãrü dauruŭ ga
ngecümaã chayarüdexa rü yexguma Pedruxŭ iyamucuchi.
17 Rü yexguma ga yema ngecü ga ĩãxãrü dauruŭ, rü Pe-
druna ica, rü ngĩgürügü: —¿Tama ẽxna cuma rü ta wüxi i norü

ngúexŭ quiĩxŭ i ngẽma yatü i yayauxgüxŭ? —ngĩgürügü. Rü Pedru ngĩxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —Tama nixĩ —ñanagürü.

18 Rü yéma ĩã̱xtüwa rü ãẽxgacüarü duŭxŭgü rü purichíagü rü nanaxügü ga wüxi ga üxü, yerü nagáuane. Rü guma üxüxetüarü ngaicamagu nachigü, rü yéma nügü ninaĩxŭgü. Rü Pedru rü ta yéma nügü nanaĩxŭ naxẽtüwa ga guma üxü.

Paigüarü ãẽxgacü rü Ngechuchuna naca
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Rü yema paigüarü ãẽxgacü rü inanaxügü ga Ngechuchuna na nac̱axŭ, rü ñanagürü: —¿T̲acü nixĩ ga duŭxŭgüxŭ namaã cungúexẽẽxŭ? ¿Rü texégü tixĩ ya yíxema curü ngúexŭgü? —ñanagürü.

20 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxŭ: —Choma rü guxŭ ga duŭxŭgüpẽxewa nüxŭ chixu ga chorü ore. Rü ngutaquẽxepataŭgüwa rü tupauca ya taxŭnewa i ngextá guxŭma i Yudíugü íngutaquẽxegüxŭwa chanangúexẽẽ ga duŭxŭgü. Rü yemaãcü taxuŭma ichicu̱x ga chorü ore.

21 —¿Rü tũ̱xcüŭ i choxna cuc̱axŭ i ñu̱xmax? Ẽcü, ¡nüxna naca i ngẽma duŭxŭgü ga nüxŭ ĩnüẽxŭ ga chorü ore! Rü nümagü tá cumaã nüxŭ nixugüe ga t̲acüchigaxŭ namaã na chixuxŭ. Erü nümagü rü nüxŭ nacuèxgü i guxŭma ga t̲acü ga namaã nüxŭ chixuxŭ —ñanagürü.

22 Rü yexguma Ngechuchu yema ñaxgu, rü wüxi ga tupauca ga taxŭneãrü purichía ga naxŭtagu chixŭ, rü Ngechuchuchiwegu nidagü. Rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: —¿Tũ̱xcüŭ ngẽmaãcü cunangãxŭ ya daa paigüarü ãẽxgacü? —ñanagürü.

23 Rü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Rü ngẽxguma t̲acü rü chixexŭxŭ chixuxgu, ¡rü nüxŭ ixu na ñuxãcü chixri na chidexaxŭ! Natürü ega chorü ore rü aixcümа yixĩgu, rü ¿tũ̱xcüŭ i choxŭ quidagüxŭ i ñu̱xmax? —ñanagürü.

24 Rü yexguma ga Aná rü Ngechuchuxŭ yanáĩãcüma paigüarü ãẽxgacü ga Caipáxŭtawa nanamu.

Pedru rü wenaxãrü tama Ngechuchuxŭ nacuèxneta
(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Rü yoxni ga Pedru rü üxüarü ngaicamagu nachiecha, rü yéma nügü nanaĩxŭãma. Rü yema yéma yexmagüxŭ rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Tama ẽxna cuma rü ta norü ngúexŭ quiĩxŭ i ngẽma yatü i yayauxgüxŭ? —ñanagürügü. Natürü ga Pedru rü tama nügü nixu, rü ñanagürü: —Tama nixĩ —ñanagürü.

26 Rü yéma nayexma ga wüxi ga paigüarü ãẽxgacüarü duŭxŭ. Rü yema rü Pedru ídaechinüxŭtanüxŭ nixĩ. Rü Pedruna

naca, rü ñanagürü: —¿Tama ẽxna cuma yiĩxũ̃ ga nanetünecüwa Ngechuchumaã cuxũ̃ chadauxũ̃? —ñanagürü.
27 Rü Pedru rü wena tama nügü nixu. Rü yexgumatama nica ga otá.

Ngechuchu rü Piratu- pẽxewa nayexma
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Rü yexguma Ngechuchumaã nüxũ̃ nachauegu ga nüxna na nacagüxũ̃, rü Caipápatawa ínanagaxüchigü rü Yudéaaneãrü ãẽ̱xgacü ga Dumacũ̱ã̱xpatawa nanagagü. Natürü marü ningóonechaũ̃ ga yexguma rü yemacèx ga yema Yudíugü rü tama guma ãẽ̱xgacüpatagu nachocu, yerü norü mugü nüxũ̃ nixu rü taxũ̃ ga pecadu nixĩ na wüxi ga Dumacũ̱ã̱xpatagu na nachocuxũ̃ ga yema ngunexũ̃gu. Rü yemaãcü tama Tupanapẽxewa nügü nixüxaarü maxũ̃ã̱xẽẽgüchaũ̃, yerü yexguma nügü yaxüxaarü maxũ̃ã̱xẽẽgügu, rü taxucürüwa nanangõ̱xgü ga õna ga Ütpetüchigaarü petacèx namexẽẽxũ̃.
29 Rü yemacèx ga guma ãẽ̱xgacü ga Dumacũ̱ã̱x ga Piratu rü napatawa ínaxũxũ ga duũ̃xũ̃gümaã na yadexaxũ̃cèx. Rü ñanagürü nüxũ̃: —¿Ṯacücèx ípenaxuaxũ̃ ya daa yatü? —ñanagürü.
30 Rü nümagü rü Piratuxũ̃ nangãxũ̃gü, rü ñanagürügü: —Ngẽxguma chi tama wüxi i taxũ̃ i chixexũ̃ naxũ̱xgu, rü tãũ chima cuxũ̃tawa tanaga —ñanagürügü.
31 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxũ̃: —¡Ẽcü perü ãẽ̱xgacügüxũ̃tawa penaga, rü perü mugü pemaã nüxũ̃ ixuxũ̃ãcüma penapoxcux! —ñanagürü. Natürü ga yema Yudíugü rü Piratuxũ̃ nangãxũ̃gü, rü ñanagürügü: —Natürü pema i Dumacũ̱ã̱xgü rü marü toxna penachũ̱xu na texéxũ̃ timèxgüxũ̃ tümaãrü chixexũ̃cèx —ñanagürügü.
32 Rü yemaãcü ningu ga yema ore ga Ngechuchu ũ̃paacü nüxũ̃ ixuxũ̃ ga ñuxãcü tá na nayuxũ̃.
33 Rü Piratu rü wenaxãrü napatagu naxücu, rü Ngechuchucèx nangema. Rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Cuma yiĩxũ̃ i Yudíugüarü Ãẽ̱xgacü quiĩxũ̃? —ñanagürü.
34 Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ̃: —¿Cuechamatama i nagu curüxĩ̃nüxũ̃ na ngẽmaãcü choxna cuc̱axũ̃, rü ẽxna togü marü cumaã nüxũ̃ nixu na ngẽmaãcü choxna cuc̱axũ̃cèx? —ñanagürü.
35 Rü Piratu Ngechuchuxũ̃ nangãxũ̃, rü ñanagürü: —¿Ẽ́xna cuma nagu curüxĩ̃nügu rü Yudíu chiĩxũ̃? Rü ngẽma cuchiũ̃ãnecũ̱ã̱xgü rü paigüarü ãẽ̱xgacügütama nixĩ i chauxũ̃tawa cuxũ̃ gagüxũ̃. ¿Ẽ́xna ṯacü rü chixexũ̃ cuxü? —ñanagürü.

36 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxŭ, rü ñanagürü:
—Choma rü tama ñoma i naãnewa ãẽxgacü chixĩ. Rü ngẽxguma
ñoma i naãnewa ãẽxgacü chixĩgu, rü chorü duŭxŭgü rü chi
Yudíugüarü ãẽxgacügümaã nügü nadai rü tãũ chima choxŭ
niyauxgü i ngẽxguma. Natürü tama ñoma i naãnewa ãẽxgacü
chixĩ —ñanagürü.

37 Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ẽxna to
i nachiŭãneãrü ãẽxgacü quixĩ i cumax? —ñanagürü. Rü
Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Cumatama marü
nüxŭ quixu na ãẽxgacü chiĩxŭ. Rü yemacèx ga choma rü
chabu rü ñoma ga naãnewa chaxũ na duŭxŭgümaã nüxŭ cha-
yarüxuxŭcèx i ore i aixcüma ixĩxŭ. Rü guxãma ya texé ya nüxŭ
cuáxchaŭxẽ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ, rü choxŭ itarüxĩnüẽ i
ngẽma ore i nüxŭ chixuxŭ —ñanagürü.

38 Rü Piratu rü ñanagürü nüxŭ: —¿Ṯacü nixĩ i ngẽma ore i
aixcüma ixĩxŭ? —ñanagürü.

Ngechuchumaã nanaxuegu na yamèxgüãxŭ
(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Rü yemaãcü Ngechuchuna nacaxguwena ga Piratu, rü
wenaxãrü Yudíugümaã nayarüdexa. Rü ñanagürü nüxŭ: —
Taxuŭma i chixexŭxŭ nawa chadau i ñaã yatü. ¿Rü tṵxcüŭ
chi inapoxcuxŭ?

39 —Natürü guxŭguma ega Üpetüchigaarü petawa nan-
guxgu, rü pecüma nixĩ na choxna naxcèx na pec̱axŭ na
íchananguxuchixẽẽxŭcèx i wüxi i duŭxŭ i poxcuxŭ. ¿Rü pe-
naxwèxexŭ na pexcèx íchananguxuchixẽẽxŭ i ñaã perü ãẽxgacü,
Pa Yudíugüx? —ñanagürü.

40 Rü yexguma ga guxŭma ga yema duŭxŭgü, rü tagaãcü
aita naxüe, rü ñanagürügü: —Tama tanaxwèxe na cuya-
ngéxŭ i ngẽma yatü. Rü Barabá waxi nixĩ i tanaxwèxexŭ
na cuyangéxŭ —ñanagürügü. Rü yema Barabá rü wüxi ga
máẽtaxŭ nixĩ.

19

1 Rü yexguma ga Piratu rü churaragüxŭ namu na
Ngechuchuxŭ nac̱uaixgüxŭcèx.

2 Rü yema churaragü rü chuchuxŭwa nanaxügü ga wüxi ga
boxŭ, rü ñṵxũchi naẽruwa nayangèxcuchigü. Rü wüxi ga máxŭ
ga naxchiru ga dauxcharaxŭgu nayacṵxẽẽgü.

3 Rü ñṵxũchi naxcèx naxĩ, rü nüxŭ nacugüeãcüma
ñanagürügü nüxŭ: —¡Namaxŭ, Pa Yudíugüarü Ãẽxgacüx! —
ñanagürügü. Rü nanapechiwegü.

4 Rü Piratu rü wenaxãrü düxétüwa naxũ, rü Yudíugüxŭ
ñanagürü: —¡Dücèx! ñṵxma tá nuã pepẽxewa chanaga na

nüxŭ pecuáxŭcèx na taxuŭma i chixexŭxŭ nawa chadauxŭ —ñanagürü.

5 Rü düxétüwa naxũ ga Ngechuchu. Rü namaã nangèxcueru ga yema boxŭ ga chuchuxŭwa naxügüxŭ. Rü nagu nicu̱x ga yema máxŭ ga naxchiru ga dauxcharaxŭ. Rü yex-guma ga Piratu rü Yudíugüxŭ ñanagürü: —Daa nixĩ ya yima yatü —ñanagürü.

6 Natürü yexguma Ngechuchuxŭ nadaugügu ga paigüarü ãẽxgacügü rü purichíagü, rü inanaxügüe ga aita na naxüexŭ. Rü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! ¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü. Rü Piratu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ẽcü, peyaga rü pematama curuchawa peyapota! Erü choma rü taxuŭma i chixexŭxŭ nawa chadau —ñanagürü ga Piratu.

7 Natürü ga yema Yudíugü rü Piratuxŭ nangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Toma toxŭ nangẽxma i wüxi i torü mu. Rü ngẽma torü mu toxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na namexŭ na nayuxŭ i ñaã yatü, yerü nüma rü nüxŭ nixu ga Tupana Nane na yiĩxŭ —ñanagürügü.

8 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Piratu, rü yexeraãcü namuŭ.

9 Rü wena Ngechuchumaã napatagu naxücu. Rü yéma Ngechuchuna nayaca, rü ñanagürü: —¿Ngextácu̱ã̱x quixĩ i cumax? —ñanagürü. Natürü ga Ngechuchu rü tama nanangãxŭ.

10 Rü yexguma ga Piratu rü Ngechuchuxŭ ñanagürü: —¿Ẽxna ngẽma tãũtáma choxŭ cungãxŭ? ¿Tau ẽxna i nüxŭ cucuáxŭ na cho̱xmẽxwa cungẽxmaxŭ na curuchawa cuxŭ chipotaxŭ rü ẽxna cuxŭ na íchanguxuchixẽẽxŭcèx? —ñanagürü.

11 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Tãũ chima cuxmẽxwa changẽxma, ega tama Tupana naxwèxegu. Rü ngẽmacèx nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i cuxna choxŭ mugüxŭ rü curü yexera poraãcü napecaduã̱xgü —ñanagürü.

12 Rü yemawena rü Piratu nagu narüxĩnü ga ñuxãcü Ngechuchuxŭ na ínanguxuchixẽẽẹgaxŭ. Natürü yema Yudíugü rü poraãcü aita naxüe, rü ñanagürügü: —Ngẽxguma tá ícunanguxuchixẽẽxgu rü tama curü ãẽxgacü ya tacü ya Dumacu̱ã̱x ya Chécharuxŭ cungechaŭ. Erü ngexerŭxe ya ãẽxgacü ya tacüxŭ tügü ingucuchixẽẹxẽ, rü Dumacu̱ã̱x ya ãẽxgacü ya tacü ya Chécharuarü uwanü tixĩ —ñanagürügü.

13 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Piratu, rü churaragüxŭ namu ga Ngechuchuxŭ düxétüwa na nagagüxŭcèx. Rü nawa nayarüto ga wüxi ga tochicaŭ ga taxŭ ga nutagünaxcèx ga togawa rü Gabatagu ãẹgaxŭ. Rü yema nachicawa nixĩ ga poxcuexŭ ga duŭxŭgüna na̱caxŭ ga ãẽxgacü.

14 Rü wüxi ga ngunexŭ nataxu ga Üpetüchigaarü petawa na

nanguxũ ga yexguma, rü marü tocuchiwa nangu. Rü Piratu rü Yudíugüxũ ñanagürü: —¡Daa nixĩ ya yima perü ãẽxgacü! ñanagürü.

15 Natürü ga nümagü rü aita naxüe, rü ñanagürügü: —Tanaxwèxe na nayuxũ. Rü ¡curuchawa yapota! —ñanagürügü. Rü Piratu nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —¿Ñuxãcü i choma rü ichanamu na curuchawa yapotagüãxũcèx ya perü ãẽxgacü? —ñanagürü. Natürü ga paigüarü ãẽxgacügü rü Piratuxũ nangãxũgü, rü ñanagürügü: —Yima ãẽxgacü ya tacü ya Chécharu ya Dumawa ngẽxmacü rü yima nixĩ ya torü ãẽxgacü, rü nataxuma i to —ñanagürügü.

16 Rü yexguma ga Piratu rü yema Yudíugüna Ngechuchuxũ namu na curuchawa yapotagüãxũcèx. Rü nümagü rü nayagagü.

Curuchawa Ngechuchuxũ nipotagü
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

17 Rü ínaxũxũ ga Ngechuchu, rü norü curucha ngĩxũ ininge. Rü yéma nanagagü nawa ga wüxi ga nachica ga "Duũxẽẽruchinèxãgu" ãẽgaxũ. Rü yema rü Górguta nixĩ ga naẽga ga togawa.

18 Rü yéma curuchawa Ngechuchuxũ nayarüpotagü. Rü Ngechuchurüü curuchawa nayapotagü ga taxre ga to ga yatügü, rü wüxi ga norü tügünecüwawa rü to ga norü ṯoxwecüwawa.

19 Rü Piratu rü churaragüxũ namu na Ngechuchuarü curuchatapẽxewa na yapocuchigüãxũcèx ga wüxi ga mürapewaxacü ga ãẽgatachinüxũ ga ñaxũ:

"Ngechuchu ya Nacharétucṵãx ya Yudíugüarü Ãẽxgacü", ñaxũ.

20 Rü muxũma ga yema Yudíugü nüxũ nadaumatü ga yema namatü ga mürapewaxacügu üxũ. Yerü yema nachica ga Ngechuchuxũ curuchawa íyanapotagüxũwa, rü ĩãneãrü ngaicamana nixĩ. Rü tomaẽxpṵx ga nagawa naxümatü ga yema naẽga ga yema mürapewawa. Rü togawa rü Griégugügawa rü Dumacṵãxgügawa naxümatü.

21 Rü yemacèx ga yema Yudíugüarü paigüarü ãẽxgacügü rü Piratuxũ ñanagürügü: —Toma rü tama tanaxwèxe i cunaxümatü i "Yudíugüarü Ãẽxgacü", ñaxũ. Rü narümemaẽ nixĩ i cunaxümatü rü ñacurügü:

"Nügü ixucü na Yudíugüarü Ãẽxgacü yiĩxũ", ñacurügü.

22 Natürü Piratu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ngẽma chaxümatüxũ rü marü ngẽxma naxümatü —ñanagürü.

23 Rü curuchawa marü Ngechuchuxũ yapotagüguwena ga churaragü, rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rü yema ãgümücü ga churaragü rü nügümaã nayatoye ga naxchiru.

Rü nanayauxgü ta ga norü gáuxŭchiru ga máxŭ. Natürü taxuwama narüngèi̱xte, yerü woetama yemaãcü naxü.

24 Rü yemacèx ga yema churaragü rü nügümaã ñanagürügü: —¡Tãũtáma nagu tagaugüe! Rü narümemaẽ nixĩ i naxcèx tá naxĩnücèxwẽxegü rü ngĩxŭ tañanagügü i wüxi i dĩẽru na ngẽmawa nüxŭ icuèxgüxŭcèx na texéarü tá na yiĩxŭ —ñanagürügü. Rü yemaãcü ningu ga Tupanaãrü ore ga ümatüxŭ ga ñaxŭ:

"Nügümaã nayatoye i chauxchiru, rü naxcèx ngĩxŭ tanañanagügü i wüxi i dĩẽru",

ñaxŭ. Rü aixcüma yemaãcü nixĩ ga naxügüãxŭ ga churaragü.

25 Rü Ngechuchuarü curuchapünewa iyexma ga naẽ ga María, rü ngĩẽyèx, rü María ga Creopá naxmèx, rü María ga Magadácŭã̱x.

26 Rü yexguma Ngechuchu naẽxŭ dèu̱xgu ga yexma chauxŭtagu na nachixŭ, rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa Mamax, yima nixĩ ya cune, —ñanagürü.

27 Rü yemawena, rü ñanagürü choxŭ: —Ngẽma iyixĩ i cue —ñanagürü. Rü yexgumamama rü chopatawa ngĩxŭ chayaxu. Rü chauxŭtawa iyexmaẽcha.

Nayu ga Ngechuchu

28 Rü Ngechuchu nüxŭ nacuèx ga marü na yanguxŭ ga guxŭma ga norü puracü ga ñoma ga naãnewa. Rü yema Tupanaãrü ore ga ümatüxŭ na yanguxẽẽxŭcèx, rü ñanagürü: —Chi̱tawa —ñanagürü.

29 Rü yéma iyexma ga wüxi ga tŭxŭxãcü ga binu ga marü üxchiücümaã ããcuxcü. Rü wüxi ga tüèxmü guma binumaã niwaixẽẽgü, rü wüxi ga dexnemenèxãwa nayanèĩ̱x. Rü yemamaã naã̱xgu nanawẽxgü.

30 Rü Ngechuchu nayaxaxü ga guma binu ga üxchiücü rü ñanagürü: —Marü ningu i guxŭma i chorü puracü —ñanagürü. Rü ñu̱xũchi inayarümaxãchieru, rü nayu.

Wüxi ga churara rü wocaxemaã Ngechuchuxŭ nacanapacütüxŭ

31 Natürü ga yema Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü rü tama nanaxwèxegü ga curuchagüwa na nayexmagüxŭ ga yema naxŭnegü. Yerü moxŭãcü rü ngŭxchigaarü ngunexŭ nixĩ. Rü yema Yudíugücèx rü yema nixĩ ga guxŭ ga ngŭxchigaarü ngunexŭãrü yexera ga üünexŭ, yerü norü peta ga Üpetüchigaarü ügü nixĩ. Rü yemacèx Piratuna naxcèx nacagü na churaragü yéma namugüxŭcèx na yapoyeparagüãxŭcèx na paxa nayuexŭcèx ga yema curuchawa ipotagüxŭ, rü paxa na nadeãxŭcèx ga curuchawa naxŭpa ga ngŭxchigaarü ngunexŭ.

32 Rü yéma naxĩ ga churaragü rü inanapoeparagü ga
yema taxre ga yatügü ga Ngechuchumaã yéma curuchawa
ipotagüxʉ̃.
33 Rü Ngechuchucèx naxĩ ga churaragü, natürü nüxʉ̃
nadaugü ga marü na nayuxʉ̃. Rü yemacèx tama
nayapoyeparagü.
34 Natürü wüxi ga churara rü Ngechuchuxʉ̃ nacana-
pacütüxʉ̃. Rü yexgumatama ínayèxüchi ga nagü rü dexá.
35 Rü choma i Cuáʉ̃ rü nüxʉ̃ chadau i guxʉ̃ma ga ñaã
pemaã nüxʉ̃ chixuxʉ̃. Rü aixcüma nixĩ i ñaã chorü ore. Rü
chomatama nüxʉ̃ chacuèx i aixcüma na yiĩxʉ̃, rü pemaã nüxʉ̃
chixu na pema rü ta peyaxõgüxʉ̃cèx.
36 Rü yema nangupetü na yanguxʉ̃cèx i Tupanaãrü ore i
ümatüxʉ̃ i ñaxʉ̃:
“Rü taxúnetáma ya naxchinèxã nipoyegü”,
ñaxʉ̃.
37 Rü toxnamana i Tupanaãrü ore i ümatüxʉ̃wa rü ñanagürü:
“Tá nüxʉ̃ narüdaunü ya yima nacanapacütüxʉ̃güãcü”,
ñanagürü.

Ngechuchuxʉ̃ inatèxgü
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Arimatéacʉ̃ã̱x ga Yúchegu
ã̱egacü. Rü nüma rü ta Ngechuchuaxʉ̃ nayaxõ, natürü
cúãcü nayaxõ yerü natanüxʉ̃ ga Yudíugüarü ã̱ẽxgacügüxʉ̃
namuʉ̃. Rü guma nixĩ ga Piratuna yaçacü na nayauxãxʉ̃cèx
ga Ngechuchuxʉ̃ne. Rü Piratu rü: —Ngʉ̃, —ñanagürü. Rü
yexguma ga Yúche rü yéma naxũ ga curuchawa íyapotaxʉ̃wa,
rü curuchawa nayayaxu ga naxʉ̃ne ga Ngechuchu.
39 Rü yéma nangu ga Nicodému ga ʉ̃paacü chütacü
Ngechuchuxʉ̃tagu naxũãnecü. Rü yéma nanange ga 30 kilo
naguxʉ̃ ga pumara ga yixichixʉ̃ na Ngechuchuxʉ̃ namaã
nachaxünegüxʉ̃cèx.
40 Rü yemaãcü ga Yúche rü Nicodému rü curuchawa
nanayauxgü ga naxʉ̃ne ga Ngechuchu. Rü naxchiru ga marü
pumaracharaxʉ̃maã nayanáĩxpüxʉ̃gü. Yerü yema nixĩ ga
tocüma ga toma ga Yudíugü ga yexguma wüxi ga yueta tüxʉ̃
itatèxgügu.
41 Rü yema nachica ga Ngechuchu curuchawa íipotaxʉ̃wa
nayexma ga wüxi ga nanetünecü. Rü yema nanetünecüwa
nayexma ga wüxi ga naxmaxʉ̃ ga yexwacaxʉ̃xʉ̃ ga taguma
texéxʉ̃ nagu natèxgüxʉ̃.
42 Rü yema naxmaxʉ̃gu nayaxücuchigü ga Ngechuchuxʉ̃ne
yerü nangaicama, rü paxa tá ningune ga ngʉ̃xchigaarü
ngunexʉ̃cèx.

20

Ínarüda ga Ngechuchu
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

1 Rü yüxüarü pèxmamaxŭchi ga tauta meã yangóonegu, rü María ga Magadácŭ̱ã̱x rü Ngechuchuxŭ íyaxücuchigüxŭwa ixũ. Rü nüxŭ idau ga guma nuta ga Ngechuchumaxŭ namaã rüngũxtaŭcü, rü marü na ínaxügachixŭ.

2 Rü yexgumatama iiñaãchi, rü yema choma rü Chimáũ ga Pedrumaã ítayexmagüxŭwa iña. Rü ngĩgürügü toxŭ: —Rü marü nanayauxgü ya Cori ya Ngechuchu i naxmaxŭwa. Rü tama nüxŭ tacuèx na ngexta na naxügüãxŭ —ngĩgürügü.

3 Rü yexguma ga choma rü Pedru rü Ngechuchuxŭ íyaxücuchigüxŭwa taxĩ.

4 Rü wüxigu itaxŭãchi ga tomax, natürü ga choma rü poraãcü Pedruarü yexera ichañaãchi. Rü chaxira Ngechuchuxŭ íyaxücuchixŭwa changu.

5 Rü ichayarümaxãchi na nagu chidaucuchixŭcèx. Rü nüxŭ chadau ga naxchiru ga namaã yanáĩxpüxŭgüãxŭ ga yexma na naxüxŭ. Natürü tama aixepegu chaxücu.

6 Rü choweama ínangu ga Chimáũ ga Pedru. Rü nüma rü yema naxmaxŭgu naxücu. Rü nüma rü ta nüxŭ nadau ga yema naxchiru ga namaã yanáĩxpüxŭchiréxŭ.

7 Rü nüxŭ nadau ta ga naxchiru ga namaã yanè̱ĩxẽrugüãxŭ ga meãma dixcumüxŭ ga nüxrüguma üxŭ. Rü tama wüxigu namaã nanu ga yema naxchiru ga namaã yanáĩxpüxŭgüãxŭ.

8 Rü yexguma ga choma ga chaxiraxüchi yéma na changuxŭ, rü choma rü ta chixücu. Rü nüxŭ chadau ga guxŭma, rü chayaxõ ga Ngechuchu rü marü wena na namaxŭxŭ.

9 Yerü noxri rü tama nüxŭ tacuèxgüéga ga yema Tupanaãrü ore ga ümatüxŭ ga ñaxŭ:
“Cristu rü tá wena namaxŭ”,
ñaxŭ.
10 Rü yexguma ga toma rü tochiŭcèx tawoegu.

Ngechuchu rü ngĩxcèx nango̱x ga María ga Magadácŭ̱ã̱x
(Mt 16.9-11)

11 Natürü ga María rü yexma irüxã̱ũ̱x naxŭtagu ga Ngechuchumaxŭ. Rü yéma ixaxu. Rü naxauxãcüma iyarümaxãchi, rü nagu iyadaucuchi ga naxmaxŭ.

12 Rü nüxŭ idau ga taxre ga daxũcŭ̱ã̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruŭgü ga icómüchiruxŭ. Rü Ngechuchuxŭne ixüchiréxŭwa narütogü, rü wüxi ga Ngechuchueru ixüxŭwaama rü to ga nacütawaama.

13 Rü yema daxũcŭ̱ã̱x ga duŭxŭgü rü ngĩxna nacagüe, rü ñanagürügü: —Pa Ngecüx, ¿̱tacücèx cuxaxu? —ñanagürügü. Rü ngĩma rü inangãxŭ, rü ngĩgürügü: —Chaxaxu erü nayangegü

i naxŭne ya chorü Cori, rü tama nüxŭ chacuèx na ngexta naxügüãxŭ —ngĩgürügü.

14 Rü yexgumatama yema ngĩxgu, rü ngĩgüweama idau. Rü nüxŭ idau ga Ngechuchu ga ngĩxŭtawa na nayexmaxŭ. Natürü tama nüxŭ icuèx ga Ngechuchu na yiĩxŭ ga guma.

15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ngĩxna naca, rü ñanagürü: —Pa Ngecüx, ¿ṭacücèx cuxaxu? ¿Rü texécèx nixĩ i cudauxŭ? —ñanagürü. Rü ngĩma nüxŭ nacuèxgu rü yema nixĩ ga yema nanetünecüarü dauruŭ. Rü yemacèx ngĩgürügü nüxŭ: —Pa Corix, ega cuma cuyangexgu i naxŭne ya Ngechuchu, rü ¡chomaã nüxŭ ixu na ngexta na cunaxüxŭ na choma chayayax-uxŭcèx! —ngĩgürügü.

16 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —Pa Maríax —ñanagürü. Rü ngĩma rü naxcèx idaueguãchi, rü to-gawa ngĩgürügü nüxŭ: —Pa Rabunix —ngĩgürügü. Rü ngẽma rü "Pa Ngúexẽẽruŭx", ñaxŭchiga nixĩ.

17 Rü Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxŭ: —¡Tãxŭ i choxŭ quingõgüxŭ, erü tauta Chaunatüxŭtawa chaxũ! ¡Natürü ngẹ̄ma chaueneẽgütanüwa naxũ rü namaã nüxŭ yarüxu na choma rü tá Chaunatü ya chorü Tupana ya Penatü ya perü Tupanaxŭtawa chaxũxŭ! —ñanagürü.

18 Rü yexguma ga María ga Magadácṵ̄ã̄x rü tomaã nüxŭ iyarüxu ga marü nüxŭ na nadauxŭ ga Cori ga Ngechu-chu. Rü ñṵxũchi tomaã nüxŭ iyaxu ga yema ore ga Ngechuchu ngĩmaã nüxŭ ixuxŭ.

Norü ngúexŭgücèx nangọ̄x ga Ngechuchu
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Rü yema yüxüarü ngunexŭãrü chütacü, rü tangutaquẽxegü ga toma ga Ngechuchuarü ngúexŭgü. Rü togü tarüwãtaŭgü, yerü yema Yudíugüarü ãẽ̄xgacügüxŭ tamuŭẽ. Rü Ngechuchu rü ngürüãchi yéma nangọ̄x, rü torü ngãxŭtanügu nachi. Rü toxŭ narümoxẽ, rü ñanagürü: —¡Petaãẽgü! —ñanagürü.

20 Rü yema ñaxguwena rü toxŭ nügü nawémẽx, rü nügü inawépacütüxŭ. Rü tomagü ga norü ngúexŭgü rü tataãẽgü, yerü nüxŭ tadaugü ga guma torü Cori.

21 Rü yexguma rü wenaxãrü ñanagürü toxŭ: —¡Petaãẽgü! Rü yema Chaunatü núma choxŭ na muxŭrüŭ tátama nixĩ i pexŭ chamuxŭ i chomax —ñanagürü.

22 Rü yexguma rü toétü "cue" ñanagürü ga Ngechuchu. Rü ñṵxũchi ñanagürü toxŭ: —¡Penayauxgü i Tupanaãẽ i Üünexŭ!

23 Rü ngẽxguma duŭxŭgü nüxŭ rüxoegu i norü pecadugü, rü pema rü pexŭ nangẽxma i pora na namaã nüxŭ pixuxŭ na Tupana marü nüxŭ nüxŭ rüngümaxŭ i norü pecadugü. Natürü ngẽxguma duŭxŭgü tama nüxŭ rüxoegu i norü pecadugü,

rü pema rü pexŭ nangẽxma i pora na namaã nüxŭ pixuxŭ na marü ngẽma norü pecadugüwatama nangẽxmagüxŭ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Tumachi nüxŭ nadau ga Cori ga wena maxŭcü

24 Natürü totanüxŭ ga Tumachi ga Wüxigu Buexŭmaã taxugüxŭ, rü tama totanüwa nayexma ga yexguma Ngechuchu toxcèx ngo̱xgu.

25 Rü yixcama ga toma rü Tumachimaã nüxŭ tixugüe, rü ñatarügügü: —Marü nüxŭ tadau ya tórü Cori ya Ngechuchu —ñatarügügü. Natürü ga Tumachi rü toxŭ nangãxŭ rü ñanagürü: —Ngẽxguma tama nüxŭ chadèu̱xgu i norü itapuamaxŭ i naxmẽxwa rü tama nüxŭ chingõgügu i ngẽma itapuamaxŭ rü ngẽma norü cana-pacütüxŭ, rü tãũtáma chayaxõ i ngẽma ore i chomaã nüxŭ pixuxŭ —ñanagürü.

26 Rü 8 ga ngunexŭguwena rü wenaxãrü tangutaquẽxegü ga toma ga wüxi ga ĩpatawa. Rü totanüwa nayexma ga Tumachi ga yexguma. Rü woo ga na nawãxtaxŭ ga ĩã̱x, rü ngürüãchi yéma nango̱x ga Ngechuchu, rü torü ngãxŭtanügu nachi. Rü toxŭ narümoxẽ, rü ñanagürü: —¡Petaãẽgü! —ñanagürü.

27 Rü yexguma Tumachixŭ ñanagürü ga Ngechuchu: —¡Nüxŭ ingõgü i ñaã chorü itapuamaxŭ i cho̱xmẽxwa ngẽxmaxŭ, rü nüxŭ nadau ya daa cho̱xmẽx! ¡Rü nuxa chorü canapacütüxŭgu ingõgü! ¡Rü nüxŭ rüxo na tama cuyaxõxŭ! ¡Rü meãma yaxõ i ñu̱xmax! —ñanagürü.

28 Rü yexguma ga Tumachi rü Ngechuchuxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa Chorü Corix, cuma nixĩ i chorü Tupana quiĩxŭ —ñanagürü.

29 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Tumachix, cuma cuyaxõ i ñu̱xma erü choxŭ cudau. Natürü tataãẽgü ya yíxema tama choxŭ daugüãcüma yaxõgüxe —ñanagürü.

Ṯacücèx naxümatü i ñaã popera

30 Rü Ngechuchu rü topẽxewa nanaxü ga muxŭma ga to ga mexŭgü ga cuèxruŭgü i tama ñaã poperagu ümatüxŭ.

31 Natürü guxŭma i ñaã poperagu ümatüxŭ, rü naxümatü na peyaxõgüxŭcèx na Ngechuchu rü Cristu ya Tupana Nane na yiĩxŭ. Rü ngẽxguma nüxŭ peyaxõgügu rü tá pexŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.

21

Ngechuchu rü 7 ga norü ngúexŭgücèx nango̱x

1 Rü yemawena ga Ngechuchu rü wenaxãrü toxcèx nango̱x naxtaxa ga Gariréaanacüwa. Rü Tibéria nixĩ ga to ga nae̱ga. Rü ñaãcü nixĩ ga toxcèx nangóxŭ.

2 Rü wüxiwa tayexmagü ga choma rü Chaŭtiágu ga Zebe-
deu nanegü rü Chimáũ ga Pedru, rü Tumachi ga Wüxigu
Buexŭmaã taxugüxŭ, rü Natanae̱ ga Gariréaanegune ga ĩãne
ga Canácŭ̱ã̱x, rü to ga taxre ga tomücügü ga Ngechuchuarü
ngúexŭgü.
3 Rü Chimáũ ga Pedru rü ñanagürü toxŭ: —Tá chayapüchae
—ñanagürü. Rü yexguma ga toma rü tanangãxŭgü, rü
ñatarügügü nüxŭ: —Toma rü tá ta cuwe tarüxĩ —ñatarügügü.
Rü yéma taxĩ, rü wüxi ga nguegu tichoŭ. Natürü yema
chütaxŭgu rü taxuŭma ga choxni tiyauxgü.
4 Rü yexguma noxri yangóonegu rü Ngechuchu toxcèx
nango̱x ga naxtaxaanacüwa. Natürü ga toma rü tama nüxŭ
tacuèxgü ga Ngechuchu na yiĩxŭ.
5 Rü yexguma ga Ngechuchu rü toxna naca, rü ñanagürü
toxŭ: —Pa Ngextü̱xücügüx, ¿ẽxna taxuŭma i choxni
piyauxgü? —ñanagürü. Rü toma rü tanangãxŭgü rü
ñatarügügü: —Taxuŭma —ñatarügügü.
6 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxŭ: —¡Peweŭãrü
tügünecüwawaama penatáe i perü pücha! rü tá ípenayauxŭ i
choxni —ñanagürü. Rü yémaãma tanatáegü ga torü pücha,
rü taxucürüwa ítanatúãchigü, yerü muxũchixŭ ga choxni
tiyauxgü.
7 Rü yexguma ga choma rü Pedruxŭ ñacharügü: —Yima
nixĩ ya Cori ya Ngechuchu —ñacharügü. Rü yexguma yemaxŭ
naxĩnügu ga Pedru ga guma na yiĩxŭ ga Cori, rü nicu̱xcuchi
ga naxchiru yerü noxri rü ínacu̱xuchichirẽx. Rü natüchiüwa
nayuxu, rü naxãnacüwa naxcèx nawẽxẽ.
8 Rü toma ga natanüxŭ rü nguemaãtama naxãnacüwa
taxãgü. Rü yéma tanatúgü ga yema pücha ga choxnimaã
ããcuxŭ yerü 100 metruxicatama nataxu ga na naxãnacüwa na
tangugüxŭ.
9 Rü yexguma nguewa ítachoŭgu rü yéma nüxŭ tadau ga
wüxi ga üxü, rü naxẽtügu naxü ga wüxi ga choxni. Rü yéma
nayexma ta ga wüxi ga pãũ.
10 Rü Ngechuchu rü ñanagürü toxŭ: —¡Nuãta penge i ñuxre i
ngẽma choxni i ípeyauxŭxŭ! —ñanagürü.
11 Rü Chimáũ ga Pedru rü nguegu nixüe. Rü yema püchamaã
naxnücügu ínanatúãchiwetaŭ ga choxni ga ínayauxŭxŭ. Rü 153
ga choxni ga itaxŭ nayexma nawa ga yema pücha. Rü woo ga
na namuxũchixŭ, rü tama narügáu ga pücha.
12 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxŭ: —¡Nuã pexĩ
rü peyachibüe! —ñanagürü. Rü taxúema ga toma rü nüxna
tacaxchaŭ na texé yiĩxŭ ga nümax, yerü marü nüxŭ tacuèxgü
ga guma na yiĩxŭ ga Cori ga Ngechuchu.
13 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéma toxŭtawa naxũ. Rü

nanayaxu ga pãũ rü wüxichigü toxna nanaxã. Rü yexgumarüũ̃ ta ga choxni rü toxna nanaxã.
14 Rü yema nixĩ ga norü tomaẽxpũxcüna ga toxcèx na nangóxũ̃ ga Ngechuchu ga yuwa ínadaxguwena.

Ngechuchu rü Pedrumaã nidexa

15 Rü yexguma chibüewa tingugüguwena rü Ngechuchu rü Chimáũ ga Pedruna naca, rü ñanagürü: —Pa Chimáũ Pa Cuáũ̃ Nanex, ¿aixcüma choxũ̃ cungechaũ̃xũ̃ i ñaã cumücügüxũ̃ na cungechaũ̃xũ̃ãrü yexera? —ñanagürü. Rü Pedru nanangãxũ̃, rü ñanagürü: —Ngũ̃, Pa Corix, cuma nüxũ̃ cucuèx na cuxũ̃ changechaũ̃xũ̃ —ñanagürü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ̃: —¡Nachibüexẽẽ i chorü duũ̃xũ̃gü! —ñanagürü.
16 Rü wenaxãrü Pedruna naca, rü ñanagürü: —Pa Chimáũ Pa Yoná Nanex, ¿aixcüma i choxũ̃ cungechaũ̃xũ̃? —ñanagürü. Rü Pedru nanangãxũ̃, rü ñanagürü: —Ngũ̃, Pa Corix, cuma nüxũ̃ cucuèx na cuxũ̃ changechaũ̃xũ̃ —ñanagürü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ̃: —Ẽcü, ¡nüxna nadau i chorü duũ̃xũ̃gü! —ñanagürü.
17 Rü norü tomaẽxpũxcüna wenama Pedruna naca, rü ñanagürü: —Pa Chimáũ Pa Yoná Nanex, ¿aixcümaxũ̃chi yiĩxũ̃ i choxũ̃ cungechaũ̃xũ̃? —ñanagürü. Rü yexguma ga Pedru rü düxwa nangechaũ̃, yerü norü tomaẽxpũxcüna Ngechuchu nüxna naca ngoxi aixcüma nüxũ̃ nangechaũ̃. Rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Corix, cuma nüxũ̃ cucuèx i guxũma. Rü cuma nüxũ̃ cucuèx na aixcümaxũ̃chi cuxũ̃ changechaũ̃xũ̃ —ñanagürü. Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ̃: —Ẽcü ¡nachibüexẽẽ i chorü duũ̃xũ̃gü!
18 —Rü aixcüma cumaã nüxũ̃ chixu rü yexguma cungextũxügu rü cugü quicũxcuchi ga na ngextá cuma ícunaxwèxexũ̃wa cuxũxũ̃cèx. Natürü ngẽxguma yaguã̃x quixĩgu rü tá quixuuchichacüü na togue cuxũ̃ icũxcuchixũ̃cèx. Rü ngẽma tama cuma ícunaxwèxexũ̃wa tá cuxũ̃ nagagü —ñanagürü.
19 Rü Ngechuchu rü yema ñanagürü na nüxũ̃ nüxũ̃ nacuèxẽẽxũ̃cèx ga ñuxãcü tá na nayuxũ̃ ga Pedru na yemaãcü Tupanaxũ̃ nataxẽẽxũ̃cèx. Rü yemawena ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ̃: —¡Chowe rüxũ̃! —ñanagürü.

Yema ngúexũ̃ ga Ngechuchu poraãcü nüxũ̃ ngechaũ̃xũ̃chiga

20 Rü yexguma nügüweama nadèũxgu ga Pedru rü choxũ̃ nadau ga naweama na ne chaxũ̃xũ̃. Rü chomachirẽx nixĩ ga chibüwa Ngechuchucüwawa charütoxũ̃ rü nüxna chaçaxũ̃ rü ñachaxũ̃:
“Pa Corix, ¿texé tá tixĩ ya yíxema bexma cuechita cuxũ̃ íxuaxũ̃xẽ?” ñachaxũ̃.

21 Rü yexguma Pedru choxŭ dèu̱xgu rü Ngechuchuna naca,
rü ñanagürü: —Pa Corix, ¿ñaã Cuáŭ rü ṯacü tá nüxŭ üpetüxŭ?
—ñanagürü.
22 Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —
Ngẽxguma choma chanaxwèxegu rü chanamaxẽẽ ñu̱xmatáta
wena núma chaxũ. ¿Rü tüxcüxŭ i nagu curüxĩnüxŭ i ngema?
Rü cuma ¡rü chowe rüxũ! —ñanagürü.
23 Rü yexguma yema chomücügü nüxŭ ĩnüẽgu ga yema
chauchiga, rü nagu narüxĩnüe na taxũtáma chayuxŭ. Natürü
Ngechuchu rü tama nüxŭ nixu ga tãxũtáma na chayuxŭ.
Natürü ñanagürümare:
“Ngẽxguma choma chanaxwèxegu rü chanamaxẽẽ
ñu̱xmatáta wena núma chaxũ. ¿Rü tüxcüxŭ i nagu curüxĩnüxŭ
i ngẽma?”, ñanagürümare.
24 Rü chomatama nixĩ ga nüxŭ chadauxŭ i guxŭma i
ñaã pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü chomatama nixĩ i pexcèx
chanaxümatüxŭ i ñaã ore. Rü guxãma i toma rü nüxŭ tacuèx
na aixcüma na yiĩxŭ i ñaã pemaã nüxŭ chixuxŭ.
25 Rü nayexma ga to ga muxũchixŭma ga ṯacü ga Ngechuchu
üxŭ. Rü ngẽxguma chi naxümatügu i guxŭma ga yema
naxüxŭchiga, rü nagu charüxĩnügu rü tãũ chima ñoma i
naãnegu name i ngẽma poperagü i nachiga ümatüxŭ.

NGECHUCHUARÜ NGÚEXÜGÜ GA YAMUGÜXÜÃRÜ PURACÜCHIGA

Tupana inaxuneta rü tá ínangu i Naãẽ i Üünexũ

1-2 Pa Mecü Pa Teóquirux, nüxĩra chaxümatüxũ ga poperawa cumaã nüxũ chixu ga guxũma ga Ngechuchu üxũ rü duũxũgüxũ namaã nangúexẽẽxũ ga noxritama inaxügüãgu ga norü puracü ñuxmata yema ngunexũ ga Tupana daxũguxũ ga naãnewa nagaxgu. Rü yexguma tauta daxũguxũ ga naãnewa naxũxgu ga Ngechuchu rü nayadexechi ga norü ngúexũgü ga yamugüchaũxũ na Tupanaãrü puracü naxügüxũcèx. Rü Tupanaãẽ i Üünexũãrü poramaã nanangúexẽẽ ga yema duũxũgü, rü namaã nüxũ nixu ga tacü tá na naxüexũ.

3 Rü yexguma marü yuwa ínadèxguwena ga nüma ga Ngechuchu rü 40 ga ngunexũgu rü nügü nangoxẽẽxũ naxcèx ga norü ngúexũgü rü muxũma ga togü ga nüxũ yaxõgüxũ na yemaãcü nüxũ nacuèxgüxũcèx na aixcüma wena namaxũxũ. Rü namaã nüxũ nixuchiga na ñuxãcü na yixĩxũ i Tupana ãẽxgacü íyixĩxũwa.

4 Rü yexguma yema ngúexũgü ga yamugüxũtanüwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü namaã nüxũ nixu ga tama nüxna na ngextá naxĩxũcèx ga Yerucharéũ. Rü ñanagürü nüxũ: —¡Ípenanguxẽẽx i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ ga Chaunatü pemaã ixunetaxũ ga pemaã nüxũ chixuchigaxũ!

5 Aixcüma nixĩ ga Cuáũ rü dexáwa duũxũgüxũ ínabaiũxẽẽxũ, natürü i pema rü tãũtáma muxũ i ngunexũ nangupetü na Tupanaãẽ i Üünexũ tá pexna nguxũ —ñanagürü.

Daxũguxũ ga naãnewa naxũ ga Ngechuchu

6 Rü yexguma nangutaquẽxegügu ga yema norü duũxũgü, rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿ẽxna ñoma tá nixĩ i ngunexũ i marü ícunawoxũ i nuã Yudíugüchiũãnewa i torü uwanügüarü churaragü na wenaxãrü tomatama namaã itacuáxũcèx i ñaã tochiũãne? —ñanagürügü.

7 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Pema rü taxucèxma nüxũ pecuáxchaũ i ñuxgu tá nixĩ i ngẽma ngunexũ, erü Chaunatüxicatama nüxũ nangẽxma i pora na nüxũ naxunetaxũ i ngẽma ngunexũ i choxna naxcèx pecaxũ.

8 Natürü ngẽxguma pexna nanguxgu i Tupanaãẽ i Üünexũ, rü tá pexũ naporaexẽẽ. Rü tá ípechoxũ na nüxũ peyarüxugüexũcèx i chauchiga i Yerucharéũwa, rü guxũma i

Yudéaanewa, rü Chamáriaanewa, rü ñu̱xmatáta guxŭ i naãnewa nangu —ñanagürü.

9 Rü yexguma yema ñaxguwena rü nüxŭ ínadaunüyane ga norü ngúexŭgü, rü Tupana rü daxũguxŭ ga naãnewa Ngechuchuxŭ naga. Rü wüxi ga caixanexŭgu nayaxücu, rü yemaãcü tama wenaxãrü nüxŭ nadaugü.

10 Rü yexguma Ngechuchuxŭ ínadaunüyane ga daxũwa na naxũxŭ, rü ngürüãchi natanüwa nango̱x ga taxre ga yatü ga icómüchiruxŭ.

11 Rü ñanagürügü nüxŭ: —Pa Yatügü i Gariréaanecŭ̱ã̱x, ¿tü̱xcüŭ daxũgu íperüdaunü? Erü daatama Ngechuchu ga petanüwa yexmacü rü ñu̱xma Tupana daxũwa nagacü, rü ngẽma ñu̱xma nüxŭ na pedauxŭ na ñuxãcü daxũwa naxũxŭ, rü ngẽmaãcü tátama nixĩ i wena núma naxũxŭ —ñanagürügü.

Yudachicüü nanayauxgü ga Matía

12 Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ na Tupanaãrü puracü naxügüxŭcèx, rü nüxna ínixĩ ga guma mèxpŭ̃ne ga Oríbunecügu ã̱egane. Rü Yerucharéŭcèx nawoegu. Rü guma ĩanearü yaxŭ nüxna ga guma mèxpŭ̃ne rü wüxi ga kilómetru nixĩ.

13 Rü yexguma Yerucharéŭãrü ĩãnewa nangugügu, rü nagu nachocu ga guma ĩ ga nagu napegüne. Rü dauxna naxĩgü naxcèx ga yema ucapu ga taxŭ ga nagu napegüxŭ. Rü nümagü nixĩ ga Pedru, rü Cuáŭ, rü Chaŭtiágu, rü Aŭdré, rü Piripi, rü Tumachi, rü Baturumé, rü Mateu, rü Chaŭtiágu ga Arupéu nane, rü Chimáũ ga Iporaãẽcüücü, rü Yuda ga Chaŭtiágu naẽneẽ.

14 Rü guxŭma ga nümagü rü guxŭguma nangutaquẽxegüxŭ na wüxigu nayumüxẽgüxŭcèx namaã ga Ngechuchueneẽgü, rü ngĩmaã ga María ga Ngechuchu naẽ, rü ñuxre ga togü ga ngexŭgü.

15 Rü guxŭma ga yema ngunexŭgügu rü nangutaquẽxegüxŭ ga yema yaxõgüxŭ. Rü 120 nixĩ. Rü wüxi ga ngunexŭgu ga Pedru rü inachi ga norü ngãxŭtanüwa, rü ñanagürü:

16 —Pa Chomücügüx, marü ningu ga yema Tupanaãẽ i Üünexŭ nuxcüma Dabíxŭ muxŭ na naxümatüãxŭcèx nachiga ga Yuda ga namaãrü cuèxruŭ ixĩxŭ naxcèx ga yema duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭ iyauxgüxŭ.

17 —Rü tatanüxŭchirẽx nixĩ ga Yuda, rü nüma rü ta taxrüŭ ñaã Tupanaãrü puracüwa napuracü ga noxrix.

18 —Natürü nüma ga Yuda rü bexma Ngechuchuxŭ ínaxuaxŭ. Rü yemacèx ga ã̱exgacügü rü nüxŭ nanaxütanü. Natürü yixcama ga Yuda rü naxcèx ínicuèx ga yema chixexŭ ga naxüxŭ, rü yemacèx nanataeguxẽẽ ga yema dĩẽru. Rü yemawena rü nügü nawẽxnaxã rü naĩtanüwa nügü narütáe. Rü yexguma

duŭxŭgü nadaexŭgügu rü inanago, rü niwãĩxpütüwe rü
ínayixŭ ga naŭnüta. Rü yema dĩẽru ga nataeguxẽẽxŭmaã ga
ãẽxgacügü rü naxcèx nataxe ga wüxi ga naãne.
19 —Rü nüxŭ nacuáchigagü ga guxŭma ga Yerucharéŭcũãx,
rü yemacèx Achédamagu nanaxüéga ga yema naãne. Rü ngẽma
nixĩ i "Nagüchitaŭ" ñaxŭchiga.
20 —Rü Wiyaegüarü poperawa yemachiga nanaxümatü ga
Dabí, rü ñanagürü:
"Yixrüma rü ngẽma natá ya napata, rü taxúema nagu pe",
ñanagürü. Rü toxnamana i ngẽma poperawa rü ñanagürü ta:
"Rü name nixĩ na togue naxüxŭ i ngẽma norü puracü",
ñanagürü.
21-22 —Rü nuã tatanüwa nangẽxmagü i ñuxre i yatügü ga
guxŭguma tüxŭ ümücügüxŭ ga yexguma tatanüwa nanux-
magu ga Cori ga Ngechuchu. Rü nümagü rü tawe narüxĩ ga
noxritama Cuáŭ Ngechuchuxŭ íbaiexẽẽgu rü ñũxmata yema
ngunexŭ ga daxũguxŭ ga naãnewa naxũxgu. Rü name nixĩ i
ngẽmatanüwa na nayaxuxŭ i wüxi i Yudachicüüxŭ na tamücü
yiĩxŭcèx rü tarüŭ nüxŭ yaxuxŭcèx i ñuxãcü wena na na-
maxŭxŭ ya Ngechuchu.
23 Rü yemawena rü nüxŭ naxunetagü ga taxre ga yatügü.
Rü wüxi nixĩ ga Yúche ga Yuchugu ãẽgaxŭ ga Bachabámaã
naxugüxŭ. Rü Matía nixĩ ga to.
24-25 Rü ñaãcü nayumüxẽgü: —Pa Corix, cuma nüxŭ cucuèx
i guxŭma i duŭxŭgüarü maxŭ. ¡Rü ñũxma rü toxŭ nawẽx i
ngẽxŭrüüxŭ i cuxcèx mexŭ i ñaã taxrewa na cunamuxŭcèx rü
nüma na naxüãxŭcèx i ñaã puracü ga Yuda ítáxŭ ga yexguma
norü poxcuwa naxũxgu! —ñanagürügü.
26 Rü wüxi ga dĩẽru ga cuèxruŭ ngĩxŭ nañanagügü na yemawa
nüxŭ nacuèxgüxŭcèx ga ngẽxŭrüüxŭ ga yema taxre tá
na ixücuxŭ. Rü Matíagu nangu na yangucuchixŭcèx. Rü
yexgumatama rü yema 11 ga duŭxŭgü ga Ngechuchu
imugüxŭtanügu naxã ga Matía.

2

Ínangu ga Tupanaãẽ i Üünexŭ

1 Rü nawa nangu ga yema Yudíugüarü peta ga Pẽtecóstegu
ãẽgaxŭ. Rü yema ngunexŭgu rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ
rü wüxi ga nachicawa nangutaquẽxegü.
2 Rü ngürüãchi daxũwa ne naxũ ga wüxi ga naga ñoma wüxi
ya buanecü ya taxüchicü icuxcugurüŭ, rü guxŭne ga guma ĩ
ga nawa nayexmagünegu nayaxũga.
3 Rü naxcèx nangõx ga üxüema ga ñoma naconügüraŭxŭ.
Rü yema üxüema rü nügüna nixĩgü, rü wüxichigü ga yema
yaxõgüxŭna ninguchigü.

4 Rü guxŭma ga yema yexmagüxŭ rü Tupanaãxẽ ga Üünexŭ
nüxna nangu. Rü yema Naãẽ i Üünexŭ yadexagüxẽẽxŭãcüma
inanaxügüe ga to ga nagawachigü na yadexagüxŭ.
5 Rü yema ngunexŭgügu rü yema petacèx Yerucharéŭwa
nayexmagü ga muxŭma ga toxnamana ne ĩxŭ ga Yudíugü ga
Tupanaga ĩnüẽxŭ ga guxŭ ga togü ga nachiŭãnewa ne ĩxŭ.
6 Rü yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga ñuxãcü na yadexagüxŭ
ga yema yaxõgüxŭ, rü nangutaquẽxegü ga muxŭma ga yema
duŭxŭgü ga toxnamana ne ĩxŭ. Rü nab̲aixãchiãẽgü yerü yema
yaxõgüxŭ rü wüxichigü ga yema togü ga duŭxŭgügawachigü
nidexagü.
7 Rü yema na poraãcü nab̲aixãchiãẽgüxŭcèx, rü nügümaã rü
ñanagürügü: —¿Tama ẽxna Gariréaanecŭ̲ã̲x yixĩgüxŭ i guxŭ i
ñaã duŭxŭgü i tagawa idexagüxŭ?
8 —¿Rü ñuxãcü ẽxna i nüxŭ ixĩnüẽxŭ i wüxichigü i yixema i
taga i nawa iyaexŭwa na yadexagüxŭ?
9-11 —Yixema tixĩgü i Pártiaanecŭ̲ã̲x, rü Médiaanecŭ̲ã̲x, rü
Eraŭãnecŭ̲ã̲x, rü Mechopotámiããnecŭ̲ã̲x, rü Yudéaanecŭ̲ã̲x, rü
Capadochíaanecŭ̲ã̲x, rü Põtuanecŭ̲ã̲x, rü Áchiaarü naãnecŭ̲ã̲x,
rü Piríquiaanecŭ̲ã̲x, rü Paŭpíriaanecŭ̲ã̲x, rü Equituarü
naãnecŭ̲ã̲x, rü Díbiaarü naãnecŭ̲ã̲x i Chirenecŭ̲ã̲x. Rü tatanüwa
nangẽxma ta i duŭxŭgü i Crétaanewa rü Arábiaarü naãnewa
ne ĩxŭ. Rü ñuxre i yixema rü Dumacŭ̲ã̲x i Yudíugü tixĩgü.
Rü nuã tatanüwa nangẽxma ta i Dumacŭ̲ã̲x i tama Yudíugü
ixĩgüxŭ natürü tacümagu ĩxŭ. Rü guxãma rü nüxŭ taxĩnüẽ na
wüxichigü i tagawachigü na yadexagüxŭ i ñaã ngúexŭgü. Rü
tagawa tamaã nüxŭ nixugüe i ñuxãcü na namexẽchixŭ ya
Tupana —ñanagürügü.
12 Rü guxŭma poraãcü nab̲aixãchiãẽgü, rü tama nüxŭ
nacuèxgü ga ñuxãcü na yiĩxŭ ga yema. Rü nügüna nacagüe, rü
ñanagürügü: —¿T̲acüchiga nixĩ i guxŭma i ñaã? —ñanagürügü.
13 Natürü ga togü rü nüxŭ nacugüecüraxŭ, rü ñanagürügü:
—Nangãxẽmare rü ngẽmacèx nixĩ i ngẽmaãcü yadexagüxŭ —
ñanagürügü.

Pedruarü dexa

14 Rü yexguma inachi ga Pedru namaã ga yema 11 ga
namücügü, rü tagaãcüma ñanagürü: —Pa Yudíugü i nuxma
Yerucharéŭgu naxĩãnexŭ rü Pa Nuãcŭ̲ã̲xgüx, ¡rü dücax, meã
iperüxĩnüẽ i ñaã tá pemaã nüxŭ chixuxŭ!
15 —Rü ñaã chomücügü rü tama nangãxẽ i pema nagu
perüxĩnüẽxŭrüŭ, erü pèxmamatama nixĩ rü ngexwacèx 9 arü
orawa nangu.
16 —Natürü ñaã ñu̲xma nüxŭ pedauxŭ nixĩ ga yema Tu-
panaãrü orearü uruŭ ga Yoé marü nüxŭ ixuchigaxŭ ga
yexguma ñaxgux:

17 “Rü ñanagürü ya Tupana: ‘Ngẽma nawa ỉyacuáxŭ
i ngunexŭgügu rü guxŭ i duŭxŭgütanüwa tá
chanamu i Chauãẽ i Üünexŭ, rü penegü rü pexacügü
rü tá chauchigagu nidexagü. Rü choma rü tá
chayango̱xetüxẽẽ i perü ngextü̱xüxŭgü rü tá nüxŭ
nadaugü i ngẽma tá nüxŭ chawéxŭ. Rü perü
yaguã̱xgümaã tá chidexa i nanegüwa.
18 Rü chorü duŭxŭgütanüwa tá chanamu i Chauãẽ i Üünexŭ i
ngẽma ngunexŭgügu, rü tá chauchigagu nidexagü.
19 Rü naãnetüwewa tá ichanawẽx i mexŭgü i taguma nüxŭ
idauxŭ. Rü ñoma i naãnewa tá ichanawẽx i cuèxruŭgü i nagü,
rü üxüema, rü taemaxŭ.
20 Rü üèxcü rü tá nixoema rü tauemacü rü tá nagürüŭ
naduema naxŭpa na wenaxãrü núma naxũxŭ ya Cori. Rü
ngẽma ngunexŭ i nagu núma naxũxŭ, rü wüxi i ngunexŭ i
mexẽchixŭ tá nixĩ.
21 Rü guxãma ya yíxema Corina c̱axe na tüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx,
rü tá tamaxẽ’ ”,
ñanagürü ga yema orewa.
22 Rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Duŭxŭgü Pa Yudíugüx,
¡iperüxĩnüẽ i ñaã ore! Rü pema rü meãma nüxŭ pecuèx rü
Ngechuchu ga Nacharétucŭã̱x rü guma nixĩ ga wüxi ga yatü
ga Tupana pepẽxewa nüxŭ yaxucü na Nanexŭchi yiĩxŭ. Rü
yemacèx ga Tupana rü norü poramaã nüxŭ nanaxüxẽẽ ga
muxŭma ga mexŭgü rü cuèxruŭgü ga noxri taguma nüxŭ
idauxŭ.
23 —Rü Tupana pexna nanamu ga guma Ngechuchu na peca-
ducèx nayuxŭcèx yerü yemaãcü nanaxüxchaŭ ga Tupana,
rü yemaãcü nagu narüxĩnü ga noxri tauta naxü̱xgux ga
naãne. Rü pema penamu ga yatügü ga tama yaxõgüxŭ
na yayauxgüãxŭcèx rü curuchawa na yapotagüãxŭcèx. Rü
yemaãcü penayuxẽẽ.
24 —Rü woo nayuchirẽx natürü tama yexma nayacuèx, yerü
Tupana wena nanamaxẽẽ rü ínanadaxẽẽ. Rü yemaãcü ga
yema yu rü taxuacüma marü nüxŭ narüporamaẽẽcha.
25 —Yerü ga ã̱ẽxgacü ga Dabí rü Ngechuchuchigagu nidexa, rü
ñanagürü:
“Guxŭguma nachauxŭtagu ya Cori ya Tupana rü choxŭ
narüngŭxẽẽ na taxucèxma chaxoegaãẽxŭcèx.
26 Rü yemacèx marü chataãẽ rü taãẽxŭ ga oremaã chidexa. Rü
choma nüxŭ chacuèx na mexŭ tá choxŭ üpetüxŭ i ngẽxguma
chayu̱xgux.
27 Erü cuma tãũtáma yuexŭchicawa choxŭ cutèx, rü tãũtáma
cunaxwèxe na yayixixŭ i chaxune i choma ya Cune ya Üünecü
na chiĩxŭ.

28 Marü choxŭ nüxŭ cucuèxẽẽ i ñuxãcü tá chanayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ, rü tá poraãcü choxŭ cutaãẽxẽẽ, erü chomaã tá icurüxa̱ũx”,
ñanagürü ga Dabí.
29 Rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Chaueneẽgüx, rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu na nayuxŭ ga nuxcümaŭcü ga tórü ãẽxgacü ga Dabí, rü marü inatèx, rü ñu̱xma rü ta tatanüwa nangẽxma i naxmaxŭ.
30 —Natürü nüma ga Dabí rü wüxi ga Tupanaãrü orearü uruŭ nixĩ. Rü yemacèx nüxŭ nacuèx rü wüxi ga nataa tá nixĩ i ãẽxgacü ya Cristuxŭ ingucuchicü, yerü ga Tupana rü yemaãcü namaã inaxuneta.
31 —Rü yemacèx nuxcümaxŭchima ga Dabí rü ñoma marü nüxŭ nadauxuchixŭrüŭ nüxŭ nixu rü Cristu rü tá yuwa ínarüda rü tãũtáma naxmaxŭwa nangẽxmaẽcha rü tãũtáma niyixi i naxŭne.
32 —Rü ñu̱xma ya Tupana rü marü wena nanamaxẽẽ ga guma Ngechuchu, rü guxãma ga toma rü nüxŭ tadaugü na wena namaxŭxŭ, rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ tixuchiga.
33 —Rü Tupana rü daxũguxŭ ga naãnewa nanaga na norü tügünecüwawa yanatoxŭcèx. Rü Tanatü ya Tupana rü marü nüxna nanamu ga Naãẽ i Üünexŭ ga nuxcüma nüxŭ yaxuxŭ rü tá nuã na namuãxŭ. Rü ñu̱xma ya yima Ngechuchu rü núma totanüwa nanamu i ngẽma Naãẽ i Üünexŭ. Rü ngẽma Naãẽ nuã üxŭ nixĩ i ñu̱xma nüxŭ pedauxŭ rü nüxŭ pexĩnüẽxŭ.
34-35 —Rü taguma daxũwa naxũ ga Dabí, natürü nümatama rü ñanagürü:
“Tupana rü chorü Cori ya Cristumaã nüxŭ nixu rü ñanagürü:
> ‘¡Rü chorü tügünecüwawa rüto ñu̱xmatáta cuxmẽxwa chanangẽxmagüxẽẽ i curü uwanügü!’ ”

ñanagürü.
36 Rü ñanagürü ga Pedru: —Name nixĩ i guxãma i pema i Yudíugü na nüxŭ pecuèxgüxŭ rü guma Ngechuchu ga cu-ruchawa peyapotacü, rü Tupana rü marü perü Cori ya Cristuxŭ nayaxĩxẽẽ —ñanagürü ga Pedru.
37 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga yema duŭxŭgü ga yéma yexmagüxŭ, rü poraãcü nanaxi̱xãchiãẽgü. Rü Pedruna nacagüe, rü yema togü ga Pedrumücügüna rü ta nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Rü ṯacü tá taxüexŭ i ñu̱xmax, Pa Toeneẽgüx? —ñanagürügü.
38 Rü Pedru nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¡Nüxŭ perüxoe i pecüma i chixexŭ rü Tupanacèx pedaugüe rü Ngechuchuégagu ípebaiŭ na pexŭ nüxŭ nangechaŭxŭcèx i perü pecadugü ya Tupana! Rü Tupana tá pexna nanamu i Naãẽ i Üünexŭ.

39 —Rü ñaã Tupanaãrü uneta, rü pexcèx nixĩ, rü pexacügücèx,
rü guxŭ i duŭxŭgü i yaxŭwa ngẽxmagüxŭcèx nixĩ. Erü guxŭ i
duŭxŭgü i tórü Cori ya Tupana nügüxŭtawa naxcèx c̱axŭcèx
nixĩ i ngẽma uneta —ñanagürü ga Pedru.
40 Rü yema oremaã rü muxŭma ga to ga oremaã nayax-
ucu̱xẽgü ga Pedru, rü ñanagürü: —¡Nüxna pixĩgachi i ngẽma
duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ na pema rü ta tama chixexŭ
pexügüxŭcèx! —ñanagürü.
41 Rü yema duŭxŭgü ga naga ĩnüẽxŭ ga yema ore ga Pedru
namaã nüxŭ ixuxŭ, rü ínabaiŭ. Rü yema ngunexŭgu rü
poraãcü nayexera ga na yamuxŭ ga yema yaxõgüxŭ. Rü 3,000
ga duŭxŭgü nixĩ ga Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ ga yexguma.
42 Rü yema yexwacèx yaxõgüxŭ rü guxŭguma inarüxĩnüẽ ga
yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭãrü ngu̱xẽẽtae. Rü
meã nügümaã nangaugü ga norü yemaxŭgü. Rü guxŭguma
nayumüxẽgüxŭ rü chibücèx nangutaquẽxegüxŭ.

Yema yaxõgüxŭ rü aixcüma nügü nangechaxŭgü

43 Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ rü nanaxügü
ga muxŭma ga mexŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxügüxŭ.
Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu ga togü ga duŭxŭgü, rü
poraãcü na̱baixãchiãẽgü ga guxŭma.
44 Rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ, rü wüxigu narüxĩnüẽ. Rü
meã nügümaã nangaugü ga norü yemaxŭgü.
45 Rü namaã nataxegüxŭ ga norü naãnegü rü guxŭma ga
togü ga norü yemaxŭgü. Rü nügümaã ngĩxŭ nitoyegüxŭ ga
yema dĩẽru yexgumarüŭ na ñuxre natümawèxexŭ ga norü
õnatanü ga wüxichigü.
46 Rü guxŭ ga ngunexŭgu tupauca ga taxŭnewa
nangutaquẽxegüxŭ, rü chibücèx nangutaquẽxegüxŭ ga
napatagüwa, rü taãẽãcüma nügümaã nachibüexŭ.
47 Rü guxŭguma Tupanaxŭ nicuèxüŭgüxŭ. Rü guxŭma ga
yema ĩãnecŭ̱ã̱x rü nüxŭ nangechaŭgü ga yema yaxõgüxŭ.
Rü wüxichigü ga ngunexŭgu rü nimuẽtanü ga duŭxŭgü
ga yaxõgüxŭ, yerü nüma ga Cori ga Ngechuchu rü nüxŭ
narüngŭxẽẽ na nayauxgüãxŭcèx ga norü maxŭ i taguma
gúxŭ.

3

Naxcèx nitaane ga wüxi ga yatü ga chixeparacü

1 Rü wüxi ga ngunexŭgu ga Pedru rü Cuáŭ rü
tomaẽ̱xpü̱xarü oragu ga yáuanecü rü tupauca ga taxŭnewa
naxĩ, yerü yema nixĩ ga yumüxẽãrü ora.
2 Rü yéma guma tupauca ga taxŭnewa nayexma ga wüxi
ga yatü ga norü bucümatama chixeparacü. Rü guxŭ ga
ngunexŭgu rü natanüxŭgü rü guma tupauca ga taxŭneãrü

ĩa̱x ga Mexẽchixŭgu ãe̱gaxŭgu nayamugüxŭ, na dĩẽrucèx ínacaüüxŭcèx nüxna ga duŭxŭgü ga guma tupauca ga taxŭnegu chocuxŭxŭ.

3 Rü yexguma Pedru rü Cuáŭxŭ nadèu̱xgux ga tupauca ga taxŭnegu na nachocuxŭ, rü guma chixeparacü rü nüxŭ nawémẽx rü dĩẽrucèx nüxna naca.

4 Rü Pedru rü Cuáŭ meãma nüxŭ narüdaunü, rü Pedru rü ñanagürü nüxŭ: —¡Toxŭ nadawenü! —ñanagürü.

5 Rü nüma ga yatü rü nüxŭ nadawenü, yerü nüma nüxŭ nacuèxgu rü chi i̱tacü nüxna naxãgü.

6 Natürü ga Pedru rü ñanagürü nüxŭ: —Choxŭ nataxuma i dĩẽru. Natürü ngẽma choxŭ ngẽxmaxŭ tá cuxna chaxã. Rü nae̱gagu ya Ngechuchu ya Cristu ya Nacharétucŭa̱x cuxŭ chamu, rü ¡inachi rü ixü! —ñanagürü.

7 Rü yema ñaxguwena ga Pedru, rü norü tügünemẽxẽgu nayayauxãchi, rü inanachixẽẽ, rü yexgumatama napora ga namẽxtu̱xügüwa rü nacutügüwa.

8 Rü nayuxnagü rü inachi, rü inanaxügü na iyaxũxŭ. Rü nümatama iyaxũãcüma Pedru rü Cuáŭwe tupauca ga taxŭnegu naxücu. Rü nanayuxnagüane rü Tupanaxŭ nicuèxüŭ.

9 Rü guxŭma ga duŭxŭgü nüxŭ nadaugü ga na íyaxũxŭ, rü Tupanaxŭ na yacuèxüŭxŭ.

10 Rü poraãcü na̱baixãchiãẽgü ga duŭxŭgü naxcèx ga yema nüxŭ ngupetüxŭ ga guma yatü. Yerü nüxŭ nacuèxgü ga na guma yiĩxŭ ga tupauca ga taxŭneãrü ĩa̱x ga Mexẽchixŭgu ãe̱gaxŭwa rütooxŭchirécü rü yéma dĩẽrucèx ícacü.

Tupaucacüwawa yexmaxŭ ga chopetüchica ga Charomóŭarü Üpetüchicagu ãégaxŭwa nidexa ga Pedru

11 Rü guma chixeparachirécü ga marü naxcèx yataanecü, rü tama Pedru rü Cuáŭna nixũgachichaŭ. Rü guma tupauca ga taxŭnecüwawa nayexma ga wüxi ga chopetüchica ga “Charomóŭãrü Üpetüchicagu” ãe̱gaxŭ. Rü yema chopetüchicawa rü Pedru rü Cuáŭcèx naxĩtaquẽxe ga guxŭma ga duŭxŭgü yerü poraãcü na̱baixãchiãẽgü.

12 Rü yexguma Pedru nüxŭ dèu̱xgu ga yema duŭxŭgü ga yéma naxcèx ĩtaquẽxegüxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Chautanüxŭgü i Yudíugüx, ¿Tü̱xcüŭ pe̱baixãchie namaã i ngẽma ñaã yatümaã ngupetüxŭ? ¿Rü tü̱xcüŭ toxŭ perüdaunü ñoma torü poramaã rü torü mexŭmaã tanamexẽẽxŭrüŭ?

13 —Nuxcümaŭgücü ga tórü o̱xigü ga Abráŭ rü Ichaá rü Acobu rü togü ga tórü o̱xigü rü nüxŭ nayaxõgü ga Tupana. Rü yimatama Tupana nixĩ ya ñu̱xma Ngechuchuxŭ taxẽẽcü, na guxŭãrü yexera yiĩxŭcèx. Rü gumatama Ngechuchu ya

Tupanaãrü ngŭxẽẽruŭ ixĩcü nixĩ ga pema ãẽxgacü ga Piratuxŭtawa penagagücü. Rü yexguma nüxŭ yangéxchaŭgu ga Piratu, rü pema rü tama penaxwèxegü ga na yangéãxŭ.

14 —Pema rü tama penaxwèxe ga na ínanguxuchixŭ ga guma üünecü ga aixcüma mecü ga Ngechuchu, natürü naxcèx ípeca na pexcèx ínanguxuchixẽẽãxŭcèx ga wüxi ga máẽtaxŭ.

15 —Rü yemaãcü pematama peyamèxgü ga guma Ngechuchu ya tüxŭ maxẽxẽẽcü. Natürü ga Tupana rü wena nanamaxẽẽ. Rü toma nixĩ ga nüxŭ tadaugüxŭ ga wena na namaxŭxŭ.

16 —Rü ñaã yatü ga chixeparachiréxŭ i pema nüxŭ pedauxŭ rü nüxŭ pecuáxŭ rü marü naxcèx nitaane erü Ngechuchuaxŭ nayaxõ. Rü ngẽma Ngechuchuaxŭ na yaxõõxŭcèx nixĩ i naxcèx yataanexŭ ngẽma ñu̱xma guxãma i pema nüxŭ pedauxŭrüŭ.

17 —Rü dücax i ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü yexguma pema rü wüxigu perü ãẽxgacügümaã peyamèxgügu ga Ngechuchu, rü tama nüxŭ pecuèxgü ga ṯacü na pexüexŭ.

18 —Natürü ga Tupana rü yemaãcü nayanguxẽẽ ga yema uneta ga nuxcüma nümatama nüxŭ yaxuxŭ nawa ga guxŭma ga norü orearü uruŭgü. Yerü yema norü ore ga ümatüxŭwa rü ñanagürü:

“Cristu rü tá ngúxŭ ninge”,
ñanagürü.

19-20 —Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i nüxŭ perüxoe i pecüma i chixexŭ, rü Tupanacèx pedaugü, rü nüxŭ peyaxõgü na nüma pexŭ ínapiãxŭcèx i perü pecadugü. Rü ngẽxguma i nüma rü tá pexŭ nataãẽgüxẽẽ, rü tá núma nanamu ya Ngechuchu ga noxritama naãne ixügügu pexcèx nüxŭ naxunetacü na perü ãẽxgacü ya Cristu na yiĩxŭcèx.

21 —Natürü i ñu̱xma rü Tupana nanaxwèxe i daxũguxŭ i naãnegu na naxãũxŭ ya Ngechuchu ñu̱xmatáta nüma ya Tupana wena namexẽẽãgu i guxŭma i ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ. Yerü yemaãcü nixĩ ga nüxŭ yaxuxŭ ga Tupana nawa ga nuxcümaŭgüxŭ ga norü orearü uruŭgü ga ixüünexŭ.

22 —Rü Moĩché rü tórü o̱xigümaã nüxŭ nixu rü ñanagürü:

“Rü perü Cori ya Tupana rü petanüwa tá nüxŭ naxuneta i wüxi i norü orearü uruŭ i chauxrüŭ ixĩxŭ. Rü name nixĩ na naga pexĩnüẽxŭ i guxŭma i ngẽma pemaã nüxŭ yaxuxŭ.

23 Rü texé ya tatanüwa tama naga ĩnüxẽ i ngẽma orearü uruŭ, rü tá tüxŭ ínatèxüchi i tatanüwa”,
ñanagürü ga Moĩché.

24 —Rü Chamue̱ rü guxŭma ga togü ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ga naweama ügüxŭ rü ta nüxŭ nixugüe ga ṯacü tá na üpetüxŭ i ñomaŭcüü.

25 —Rü nuxcümaxũchima ga Tupana rü tórü o̱xi ga Abráũmaã
nüxũ nixu rü ñanagürü:
“Rü wüxi i cutaa tá nixĩ i nüxũ rüngũxẽẽxũ i guxũma i
duũxũgü i ñoma i naãnecũã̱x”,
ñanagürü. Rü yemaãcü ta Tupana inaxuneta nawa ga
nuxcümaũgüxũ ga norü orearü uruũgü. Rü pemaã nüxũ
chixu i ñu̱xma, rü pexcèx nixĩ ga yema unetagü ga
nuxcümaũgüxũ ga orearü uruũgüwa tórü o̱xigümaã nüxũ
yaxuxũ ga Tupana.
26 —Rü pemaã nüxũ chixu Pa Chautanüxũgü i Yudíugüx, rü
yexguma Tupana wena namaxẽẽgu ga Nane ga Ngechuchu
rü petanüwaxira nanamu na pexũ nangũxẽẽxũcèx, erü
nanaxwèxe i wüxichigü i pema na nüxũ perüxoexũ i pecümagü
i chixexũ —ñanagürü ga Pedru.

4

Ãẽ̱xgacügüpẽxewa nayexmagü ga Pedru rü Cuáũ

1 Rü yexguma duũxũgümaã íyadexagügu ga Pedru rü
Cuáũ, rü yexgumayane yéma nangugü ga guma tupauca ga
taxũneãrü purichíaarü ãẽ̱xgacü, rü paigü, rü Chaduchéugü.
2 Rü Pedru rü Cuáũmaã nanuẽ ga paigü yerü duũxũgüxũ
nangúexẽẽ ga na marü wena namaxũxũ ga Ngechuchu, rü
naxrüũ tá ta wena namaxẽxũ i guxũma i duũxũgü i marü
yuexũ.
3 Rü ínanayauxũ, rü poxcupataũgu nanawocu ñu̱xmata
moxũãcü, yerü marü nayáuane.
4 Natürü muxũma ga yema duũxũgü ga nüxũ ĩnüẽxũ ga
yema Tupanaãrü ore rü nayaxõgü. Rü 5000 wa nangu ga
yatüxũxica ixugügu.
5 Rü moxũãcü Yerucharéũwa nangutaquẽxegü ga
Yudíugüarü ãẽ̱xgacügü namaã ga naerugü, rü ngúexẽẽruũgü
ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxũ.
6 Rü yéma nayexma ta ga Aná ga paigüeru ixĩcü, rü Caipá,
rü Cuáũ, rü Areyáũdru, rü guxũma ga yema togü ga paigü ga
paigüerutanüxũ ixĩgüxũ.
7 Rü nanamu na naxũtawa nagagüãxũcèx ga Pedru rü Cuáũ.
Rü yexma norü ngãxũtanügu nanachigüxẽẽ rü nüxna nacagü,
rü ñanagürügü: —¿Texé pexũ tamu, rü texé pexna tanaxã i
pora na penamexẽẽxũcèx i ñaã yatü? —ñanagürügü.
8-9 Rü Pedruwa nayexma ga Tupanaãẽ ga Üünexũ rü nana-
poraxẽẽ. Rü yemacèx ga Pedru rü nanangãxũ, rü ñanagürü:
—Pa Ĩãneãrü Ãẽ̱xgacügüx, rü Pa Yudíugüarü Ãẽ̱xgacügüerugüx,
rü ñu̱xma toxna naxcèx peca naxcèx ga norü mexẽẽ i ñaã chix-
eparachiréxũ erü nüxũ pecuáxchaũ ga ñuxãcü na namexũ.

10 —Rü ñu̱xma tá pemaã nüxŭ tixu na nüxŭ pecuáxŭcèx
i guxãma i pema rü nüxŭ nacuèxgüxŭcèx i guxŭma i
tatanüxŭgü i Yudíugu. Rü ñaã yatü i ñu̱xma pepẽxewa
ngẽxmaxŭ rü Ngechuchu ya Cristu ya Nacharétucŭ̱ã̱x nixĩ ga
namexẽẽcü. Rü guma nixĩ ga pema curuchawa peyapotacü
rü peyuxẽẽcü. Natürü ga Tupana rü wena nanamaxẽẽ.
11 —Rü gumatama Ngechuchu nixĩ ga pema nüxŭ pex-
oecü. Natürü ga Tupana rü nayamucuchi na guxŭarü ã̱ẽgacü
yixĩxŭcèx.
12 —Rü yima Ngechuchuxicatama nixĩ ya tórü maxẽxẽẽruŭ,
erü yixicatama nixĩ ga Tupana nüxŭ unetacü i ñoma i
naanewa na tüxŭ namaxẽxẽẽxŭcèx —ñanagürü ga Pedru.
13 Rü yexguma yema ã̱ẽxgacügü nüxŭ daugügu ga ñuxãcü
tama muŭẽãcüma na yadexagüxŭ ga Pedru rü Cuáŭ, rü
na̱baixãchiãẽgü, yerü nüxŭ nicuèxãchitanü ga tama meã
poperaxŭ na yacuáxŭ rü puracütanüxŭmare yixĩgüxŭ. Rü
aixcüma nüxŭ nicuèxãchitanü ga Ngechuchuarü ngúexŭgü na
yixĩgüxŭ.
14 Rü ñu̱xũchi nüxŭ nadaugü ta ga guma yatü ga rümecü
ga Pedru rü Cuáŭxŭtagu na nachixŭ. Rü yemacèx ga yema
ã̱ẽxgacügü rü taxuacüma ñuxũ ñanagürügüéga nachiga ga
yema ngupetüxŭ.
15 Rü yexguma ga yema ã̱ẽxgacügü rü ínanamuxŭ ga yema
ínangutaquẽxegüxŭwa, rü nüxĩcatama nügümaã nidexagü.
16 Rü ñanagürügü: —¿Ṯacü tá namaã ixüexŭ i ñaã yatügü?
Erü guxŭma i Yerucharéŭcŭ̱ã̱x i duŭxŭgü rü nüxŭ nacuèxgü i
ngẽma mexŭ i taxŭ i naxügüxŭ, rü taxuacüma itayacu̱x.
17 —Natürü ngẽma na tama yexeraãcü duŭxŭgütanüwa nan-
guchigaxŭcèx i ngẽma ngupetüxŭ, ¡rü ngĩxã tanamuŭẽxẽẽ
na ñu̱xmawena rü taxúemaãma ngẽma Ngechuchuchigagu
yadexagüxŭcèx! —ñanagürügü.
18 Rü wenaxãrü Pedru rü Cuáŭcèx nacagü, rü nüxna naxãga
na tama Ngechuchuchigamaã yadexagüxŭcèx, rü bai i texéxŭ
na nangúexẽẽxŭcèx i nachiga.
19 Natürü ga Pedru rü Cuáŭ rü nanangãxŭgü, rü
ñanagürügü: —¡Nagu perüxĩnüẽ i pematama! ¿Rü namexŭ
i Tupanapẽxewa na pega taxĩnüẽxŭ rü ẽxna Tupanaga
taxĩnüẽxŭ?
20 —Erü toma rü taxuacüma nüxŭ tarüxoe na nüxŭ tixuxŭ ga
yema nüxŭ tadaugüxŭ rü nüxŭ taxĩnüẽxŭ —ñanagürügü.
21 Rü yexguma ga yema ã̱ẽxgacügü rü nayaxãxũnegü rü
yemaãcü ínayamugü, yerü nataxuma ga ṯacücèx na napox-
cueãxŭ rü duŭxŭgüxŭ namuŭẽ, yerü guxŭma ga duŭxŭgü rü
Tupanaxŭ nicuèxüŭgü naxcèx ga yema nüxŭ ngupetüxŭ ga
guma yatü ga chixeparawa rümecü.

22 Rü guma yatü ga yemaãcü Tupanaãrü poramaã naxcèx
itaanecü, rü 40 arü yexera nixĩ ga norü taunecü.

Yema yaxõgüxŭ rü Tupanaarü ngŭxẽẽcèx ínacagü

23 Rü yexguma marü ínamuxŭã̱xgu, rü Pedru rü Cuáŭ rü
namücügü íyexmagüxŭwa naxĩ. Rü namaã nüxŭ nixugüe ga
guxŭma ga yema ore ga Yudíugüarü ãẽxgacügü rü paigüarü
ãẽxgacügü namaã nüxŭ ixuxŭ.

24 Rü yexguma Pedru rü Cuáŭxŭ naxĩnüẽgu ga namücügü,
rü guxŭma wüxigu nayumüxẽgü rü Tupanamaã nidexagü rü
ñanagürügü: —Pa Corix, cuma cunaxü ga daxũguxŭ ga naãne
rü ñoma ga naãne, rü taxŭ i taxtü, rü guxŭma i ṯacü i nawa
ngẽxmaxŭ.

25 —Rü cumatama nixĩ ga nuxcüma Cuãẽ i Üünexŭxŭ cu-
muxŭ na curü ngŭxẽẽruŭ ga Dabíwa yanadexaxŭcèx rü
ñaxŭcèx:
"¿Tu̱xcüŭ ínipurae i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü i tama
yaxõgüxŭ? ¿Rü tu̱xcüŭ ngẽma natücèxmamare
ixĩgüxŭgu narüxĩnüẽ i guxŭ i nachiŭãnecu̱ã̱x?

26 —Nümagü i nachiŭãnegüarü ãẽxgacügü rü Tupanamaã
nanuẽ, rü nügümaã nangutaquẽxegü na wüxigu nügümaã
nagu naxĩnüẽxŭcèx na ñuxãcü tá nüxŭ na nayexeragüxŭcèx
ya Cori ya Tupana rü Nane ya nüxŭ naxunetacü ya Cristu",
ñanagürü.

27 —Rü aixcüma nixĩ ga ñoma ga ĩãnewa ga ãẽxgacügü ga
Erode rü Piratu ga nangutaquẽxegüxŭ namaã ga to ga
nachiŭãnegücu̱ã̱x rü totanüxŭ ga Yudíugü, na chixexŭ
naxügüxŭcèx namaã ya curü ngŭxẽẽruŭ ya üünecü ya
Ngechuchu ya Cristuxŭ nüxŭ cuxunetacü.

28 —Rü yemaãcü ga nümagü rü nayanguxẽẽ ga guxŭma ga
yema cuma nuxcümama nagu curüxĩnüxŭ rü nüxŭ cuxune-
taxŭ rü tá na yanguxŭ.

29 —¡Rü dücax, Pa Corix, cuma nüxŭ cucuèx na ñuxãcü toxŭ
naxãxũnegüxŭ! Toma nixĩ i curü ngŭxẽẽruŭgü rü tanaxwèxe
na toxŭ cuporaexẽẽxŭ na tama tamuŭẽãcüma nüxŭ tixuxŭcèx
i curü ore.

30 —¡Rü curü poramaã nameẽxẽẽ i duŭxŭgü i i̱daaweexŭ!
¡Rü duŭxŭgüxŭ nawẽx i cuèxruŭgü i curü poramaã cuxüxŭ
i nae̱gagu ya curü ngŭxẽẽruŭ ya üünecü ya Ngechuchu! —
ñanagürügü.

31 Rü yexguma yumüxẽwa nüxŭ nachauegu, rü guma ĩpata
ga nawa nangutaquẽxegüne rü naxĩã̱xãchi. Rü Tupanaãẽ i
Üünexŭ rü nüxna nangu ga guxŭma. Rü tama namuŭẽãcüma
nüxŭ nixugüe ga Tupanaãrü ore.

Yema yaxõgüxŭãrü yemaxŭgü rü guxŭãrü nixĩ

32 Rü namu ga yema yaxõgüxŭ. Rü guxŭma rü wüxigu
narüxĩnüẽ. Rü taxuŭma nagu narüxĩnü ga noxrüxicatama na
yiĩxŭ ga norü yemaxŭgü, natürü guxŭma ga namücügümaã
nangau.
33 Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ na Tupa-
naãrü puracü naxügüxŭcèx, rü Tupanaãrü poramaã nüxŭ
nixugüe ga ñuxãcü wena na namaxŭxŭ ga Cori ga Ngechuchu.
Rü Tupana rü poraãcü nüxŭ narüngŭxẽẽ ga guxŭma ga yema
yaxõgüxŭ.
34-35 Rü natanüwa rü nataxuma ga wüxi ga nüxŭ natax-
uxŭ, yerü guxŭma ga yema nüxŭ yexmaxŭ ga naãnegü rü
ẽxna ĩpatagü, rü namaã nataxegü. Rü yema dĩẽru ga ngĩxŭ
nayauxgücü rü yéma ngĩxŭ nangegü, rü yema ngúexŭgü ga
Ngechuchu imugüxŭna ngĩxŭ nayaxãgü. Rü ñu̱xũchi nügü
ngĩxŭ ninuŭxŭ ga ñuxrechigü nüxŭ nataxuxŭ ga wüxichigü.
36 Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Lebítanüxŭ ga Chiprecu̱ã̱x
ga Yúchegu ãe̱gacü. Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu
imugüxŭ na Tupanaãrü puracü naxügüxŭcèx rü Bernabémaã
nanaxugü. Rü ngẽma nae̱ga, rü: “Taãẽxẽẽruŭ”, ñaxŭchiga nixĩ.
37 Rü nüma ga Bernabé rü nüxŭ nayexma ga wüxi ga
naãne, rü namaã nataxe. Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu
imugüxŭxŭtawa ngĩxŭ nana ga yema dĩẽru.

5

Ananíã rü Chacuíraarü pecaduchiga

1 Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Ananíãgu ãe̱gaxŭ rü
Chacuíra ga namèx. Rü nümagü rü namaã nataxegü ga wüxi
ga norü naãne.
2 Natürü nüma ga Ananía rü namèxmaã wüxigu nagu
narüxĩnüe na nügüxŭ ngĩxne nayauxgüxŭ ga ñuxre ga yema
naãnetanü. Rü ñu̱xũchi yema ngúexŭgü ga Ngechuchu
imugüxŭxŭtawa ngĩxŭ nangegü ga yema nüxŭ íyaxücü.
3 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ananíãx,
¿tü̱xcüŭ ngoxo i Chatanága cuxĩnü rü Tupanaãẽ i Ŭünexŭmaã
quidora, rü cugüxŭ ngĩxne cuyaxu i ñuxre i ngẽma curü
naãnetanü?
4 —¿Ẽxna yexguma tauta namaã cutaxegu, rü tama ẽxna
cuxrü yiĩxŭ ga yema naãne? ¿Rü yexguma namaã cutaxegu,
tama ẽxna cuxrü yiĩxŭ ga yema dĩẽru na ngĩxŭ cugu̱xẽẽxŭcèx
i ngẽma cuma cunaxwèxexŭãcüma? ¿Tü̱xcüŭ i cunaxüxŭ i ñaã?
Tama yatügümaãxĩca quidora, natürü Tupanamaã rü ta nixĩ i
quidoraxŭ —ñanagürü ga Pedru.
5 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnügu ga Ananíã, rü yuxŭma
inayangu. Rü poraãcüxüchima namuŭẽ ga guxŭma ga yema
duŭxŭgü ga yexguma yemaxŭ nacuáchigagügu.

6 Rü ñuxre ga yéma yexmagüxŭ ga ngextü̱xüxŭgü rü
nanayauxgü ga naxŭne, rü nananuquegü, rü inayatèxgü.
7 Rü tomaẽxpü̱x ga ora ngupetüxgu rü íingu ga namèx. Rü
yexma ixücu natürü tama nüxŭ icuèx ga ṯacü na ngupetüxŭ.
8 Rü Pedru ngĩxna naca, rü ñanagürü: —¿Yema natanü ga
ipexunetaxŭgu yiĩxŭ ga namaã petaxegüxŭ ga perü naãne?
—ñanagürü. Rü ngĩma rü: —Ngŭ, ngẽxgumaẽxpü̱xgu nixĩ —
ngĩgürügü.
9 Rü Pedru rü ñanagürü ngĩxŭ: —¿Tü̱xcüŭ pegümaã
ngẽmaãcü wüxigu perüxĩnüẽ na namaã pidoraexŭcèx i
Tupanaãẽ i Üünexŭ? ¡Dücèx, ngẽma cutexŭ iyatèxgüxŭ rü
marü ínangugü, rü ñu̱xma rü cuxŭ rü tá ta ngẽma nangegü!
—ñanagürü.
10 Rü yexgumatama yu̱xcüma Pedrupẽxegu iyangu. Rü
yexguma nachocu̱xgu ga yema ngextü̱xüxŭgü, rü yu̱xcüma
ngĩxŭ inayangaugü. Rü ngĩxŭ nayauxgü, rü ngĩtexŭtagutama
ngĩxŭ nayatèxgü.
11 Rü yexguma nüxŭ nacuèxgügu ga yema ngupetüxŭ, rü
guxŭma ga yema yaxõgüxŭ rü yema togü ga duŭxŭgü rü ta
poraãcüxüchima namuŭẽ.

Tupanaãrü poramaã nanaxügü ga muxŭma ga mexŭgü

12 Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ, rü
duŭxŭgüpẽxewa nanaxügü ga muxŭma ga mexŭgü ga
Tupanaãrü poramaã naxügüxŭ. Rü inanawẽxgü ga muxŭma
ga cuèxruŭgü. Rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ rü guxŭguma
naxĩtaquẽxegüxŭ nagu ga yema tupauca ga taxŭnewa
yexmaxŭ ga chopetüchica ga Charomóŭãrü Üpetüchicagu
ãẽgaxŭ.
13 Rü yema togü ga duŭxŭgü ga tama yaxõgüxŭ rü namuŭẽ
na yema yaxõgüxŭtanügu naxãgüxŭ, natürü poraãcü yema
yaxõgüxŭxŭ nangechaŭgü.
14 Rü nimuẽtanüãma ga yema yaxõgüxŭ yerü muxŭma ga
duŭxŭgü ga yatüxŭgü rü ngexŭgü rü Coriaxŭ nayaxõgüetanü.
15 Rü nüma ga duŭxŭgü rü ĩtamŭgügu nayamugüxŭ ga
iḏaaweexŭ naxcháperüŭmaã rü norü caruŭgümaã na
yexguma Pedru yéma üpetüxgu, rü naxchipetamare nüxŭ
na nachixŭcèx.
16 Rü yexgumarüŭ ta rü yéma naxĩtaquẽxegüxŭ ga muxŭma
ga duŭxŭgü ga Yerucharéŭãrü ngaicamana imugüne ga
ĩãnewa ne ĩxŭ. Rü yéma naxcèx nanagagüxŭ ga yema
iḏaaweexŭ rü yema ngoxoã̱xgüxŭ. Rü guxŭma naxcèx ni-
taanegü.

Pedru rü Cuáŭwe ningẽxŭtanü ga paigü

17 Rü yexguma ga guma paigüeru rü guxŭma ga yema
natanüxŭgü ga Chaduchéugü rü poraãcü nixãũxãchigü
naxcèx ga yema mexŭgü ga naxügüxŭ ga yema ngúexŭgü
ga Ngechuchu imugüxŭ.
18 Rü yemacèx norü purichíagüxŭ namu na ínayauxŭãxŭcèx
ga yema ngúexŭgü. Rü ĩãneãrü poxcupataŭgu nanapoxcue.
19 Natürü Coriarü orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x naxcèx
nayawãxna ga yema poxcupataŭãrü ĩã̱xgü ga chütacü. Rü
ínanamuxŭ, rü ñanagürü nüxŭ:
20 —¡Ngẽma tupauca ya taxŭnewa pexĩ, rü guxŭ i
duŭxŭgümaã nüxŭ pixu na ñuxãcü Tupana inaxãxŭ i
ngexwacaxŭxŭ i maxŭ! —ñanagürü.
21 Rü yexguma ga yema ngúexŭgü ga Ngechuchu
imugüxŭ rü naga naxĩnüẽ ga yema ore. Rü moxŭãcü ga
pèxmamaxŭchi rü tupauca ga taxŭnewa naxĩ, rü duŭxŭgüxŭ
nangúexẽẽ. Rü yoxni ga guma paigüeru rü natanüxŭgü, rü
nanangutaquẽxexẽẽ ga guxŭma ga yema togü ga ã̱ẽxgacügü
ga ã̱ẽxgacügütücumüwa ügüxŭ. Rü poxcupataŭwa nanamugü
ga purichíagü na yagagüãxŭcèx ga yema ngúexŭgü ga
Ngechuchu imugüxŭ.
22-23 Rü yexguma poxcupataŭwa nangugügu ga yema
purichíagü, rü taxuxŭxŭma inayangaugü. Rü nayawoegu,
rü nüxŭ nayarüxugüe, rü ñanagürügü: —Yima poxcupataŭ
rü narüwãxta, rü meãma nataichirẽx, rü purichíagü nüxna
nadaugü i naã̱xwa. Natürü ngẽxguma tayawãxnagu, rü tax-
uxŭxŭma itayangaugü i aixepewa —ñanagürügü.
24 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu ga yema paigüeru rü
yema togü ga paigü ga ã̱ẽxgacügü ixĩgüxŭ rü yema tupauca ga
taxŭneãrü purichíagüarü ã̱ẽxgacü rü guxŭma nab̲aixãchiãẽgü
yerü tama nüxŭ nacuèxgü ga ngextá tá na nanguxŭ ga
guxŭma ga yema rü ñuxãcü tá na iyanaxoxẽẽgüãxŭ.
25 Rü yexguma yemagu ínaxĩnüẽyane rü yéma nangu ga wüxi
ga yatü, rü namaã nüxŭ nixu, rü ñanagürü: —Ngẽma yatügü
i pepoxcuechiréxŭ, rü tupauca ya taxŭnewa nangẽxmagü, rü
ínanangúexẽẽ i duŭxŭgü —ñanagürü.
26 Rü yéma naxĩ ga tupauca ga taxŭneãrü purichíagüarü
ã̱ẽxgacü wüxigu namaã ga norü purichíagü na yagagüãxŭcèx.
Natürü namuŭẽ na duŭxŭgü nutamaã yamuxŭtanüxŭ, rü
yemacèx meãmare yema ngúexŭgüxŭ nigagü.
27 Rü yexguma namaã ínangugügu, rü yema
ã̱ẽxgacügüpẽxewa nanagagü. Rü yema paigüeru rü namaã
nidexa rü ñanagürü nüxŭ:
28 —Marü poraãcü pexna tanachu̱xu na tama ngẽma
Ngechuchuégamaã penangúexẽẽxŭcèx. Natürü i pema
rü guxŭne ya Yerucharéŭwa penangúexẽẽ i duŭxŭgü, rü

ñu̱xũchi toxna penaxuxchaŭ ga na togagu nayuxŭ ga yema
Ngechuchu —ñanagürü.
29 Rü Pedru rü namücügümaã nanangãxŭgü, rü ñanagürügü:
—Narümemaẽ nixĩ na Tupanaga taxĩnüẽxŭ rü tama i yatügüga.
30 —Guma Tupana ga nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigü nüxŭ
yaxõgücü, rü guma nixĩ ga wena namaxẽẽcü ga Ngechuchu
ga pema peyamácü ga yexguma curuchawa peyapotagügu.
31 —Natürü Tupana rü nanataxẽẽãma, rü nügüarü
tügünecüwawa nanatoxẽẽ. Rü tórü cuèxruŭ rü maxẽxẽẽruŭ
nayangucuchixẽẽ na tatanüxŭgü i Yudíugüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx
na nüxŭ naxoexŭcèx i norü chixexŭgü, rü Tupana nüxŭ nüxŭ
nangechaŭxŭcèx i norü pecadugü.
32 —Rü toma nüxŭ tacuèx na aixcüma yiĩxŭ i guxŭma i
ngẽma pemaã nüxŭ tixuxŭ erü tomatama nüxŭ tadaugü. Rü
ngẽxgumarüŭ ta i Tupanaãẽ i Üünexŭ i Tupana tüxna ãxŭ
ya yíxema naga ĩnüẽxẽ, rü nüxŭ nacuèx na aixcüma yiĩxŭ —
ñanagürügü.
33 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga yema ãẽxgacügü, rü
poraãcüxüchima nanuẽ, rü nanadaixchaŭ.
34 Natürü yema ãẽxgacügütanüwa nayexma ga wüxi
ga Parichéu ga Gamarié ga naẽga. Rü nüma rü meãma
nanangúexẽẽ ga Tupanaãrü mugü. Rü guxŭma ga duŭxŭgü
rü nüxŭ nangechaŭgü. Rü nüma ga Gamarié inachi rü
nanamu na paxaãchi ínamuxŭãxŭcèx ga yema ngúexŭgü
ga Ngechuchu imugüxŭ.
35 Rü ñu̱xũchi namücügü ga ãẽxgacügümaã nüxŭ nixu rü
ñanagürü: —Pa Chautanüxŭx, ¡pexuãẽgü na t̲acü tá namaã
pexüexŭ i ñaã yatügü!
36 —Rü nüxna pecuèxãchie ga ŭpa ga ñuxãcü ãẽxgacüxŭ nügü
ningucuchixẽẽchaŭ ga Teudá. Rü nügütama nixu na wüxi ga
t̲acü na yiĩxŭ. Rü maneca 400 naguxŭ ga yatügü nawe narüxĩ.
Natürü churaragü nayamèxgü, rü nayu. Rü guxŭma ga yema
nawe rüxĩxŭ rü nangĩãchi, rü yexma nayarüxo ga guxŭma.
37 —Rü yixcüra ínangu ga to ga yexguma tachiŭãneãrü
ãẽxgacü duŭxŭgüxŭ ixugügu, rü yema nixĩ ga Yuda ga
Gariréaanecŭã̱x ga ãẽxgacüxŭ nügü ingucuchixẽẽchaŭxŭ. Rü
nayaxucu̱xẽgü ga duŭxŭgü rü nawe narüxĩ ga ñuxre. Natürü
yemaxŭ rü ta nimèxgü rü nayu. Rü guxŭma ga yema nawe
rüxĩxŭ rü nangĩãchi.
38 —Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü pexŭ chaxucu̱xẽ na
peyangẽxgüxŭ i ñaã yatügü, rü tama penapoxcuexŭ. Erü
ngẽxguma nagagutama yixĩgu i ngẽma nüma naxügüxŭ, rü tá
inayarüxo.
39 —Natürü ngẽxguma Tupanaãrü yixĩgu i ñaã naxügüxŭ, rü
taxuacüma ipeyanaxoxẽẽ. ¡Rü pexuãẽgü na tama ngürüãchi

Tupanamaã yiĩxũ i penuẽxũ! —ñanagürü. Rü guxũma ga yema
ãẽxgacügü rü naga naxĩnüẽ ga yema norü ucu̱xẽ.
40 Rü ñu̱xũchi nanachocuxẽẽ ga yema ngúexũgü ga
Ngechuchu imugüxũ. Rü nayac̱uaixgü. Rü nüxna naxãga
na tama Ngechuchuchiga yadexagüxũcèx. Rü yemawena rü
nayangẽxgü.
41 Rü yema ãẽxgacügüna ínixĩ ga yema ngúexũgü. Rü
nataãẽgü yerü woetama Tupana nanaxwèxe ga yemaãcü
Ngechuchucèx ngúxũ na yangegüxũ.
42 Rü guxũ ga ngunexũgu tupauca ga taxũnewa rü
ĩpatagüwa, rü nanangúexẽẽãma, rü nüxũ nixugüetanü ga ore
ga mexũ ga Ngechuchu ya Cristuchiga.

6

Yema ngúexũgü ga Ngechuchu imugüxũ rü nüxũ naxuneta ga 7 ga yatügü na nüxũ nangũxẽẽgüxũcèx ga Tupanaãrü puracüwa

1 Rü yexgumaũcüü rü yexeraãcü nimuchigü ga yema
duũxũgü ga yaxõgüxũ. Rü natanüwa nayexmagü ga
Yudíugüchirẽx ga Griéguanewa ne ĩxũ rü Griégugawa
idexagüxũ. Rü nayexma ta ga yaxõgüxũ ga Yudíugü ga
Yerucharéũcũã̱x ga woetama nagawa idexagüxũ. Rü
yema yaxõgüxũ ga Griégugawa idexagüxũ rü nidexagüecha
nachigagu ga yema yaxõgüxũ ga Yerucharéũcũã̱xgü ixĩgüxũ,
rü ñanagürügü: —Totanüwa yutegüxe rü tama meã õna
tüxna naxãgüxũ i ngẽxguma õna inaxãgüũ̱xgu i wüxichigü i
ngunexũgu —ñanagürügü.
2 Rü yexguma ga yema 12 ga ngúexũgü ga
Ngechuchu imugüxũ rü guxũma ga yema yaxõgüxũxũ
nangutaquẽxexẽẽgü, rü ñanagürügü nüxũ: —Tama name
na ítanangéxũ i Tupanaãrü orearü uchiga i tomax na õnamaã
itacuáxũcèx.
3 —Rü ngẽmacèx, Pa Tomücügüx, rü ¡Naxcèx pedèu̱x i
petanüwa ya 7 ya yatügü ya guxãma nüxũ ngechaũcü, rü meã
naãẽxũ cuácü, rü aixcüma Tupanaãẽ i Üünexũ nawa ngẽxmacü!
Rü toma tá nüxna tanaxã i ngẽma puracü na nümagü õnamaã
inacuèxgüxũcèx.
4 —Rü ngẽxguma i toma rü yumüxẽwa rü Tupanaãrü orearü
uchigawaxicatama tá tapuracüe —ñanagürügü.
5 Rü yexguma ga guxũma ga yema duũxũgü rü: —
Ngũ —ñanagürügü naxcèx ga yema ore. Rü nüxũ nax-
unetagü ga Etébaũ ga meã yaxõcü rü aixcüma Tupanaãẽ i
Üünexũ nawa yexmacü, rü Piripi, rü Pócoro, rü Nicanúru, rü
Timú rü Paruménu, rü Nicuráchi ga Aũtioquíacũã̱x ga tauta
Ngechuchuaxũ yaxõõgu Yudíugücüma yaxucü.

6 Rü yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭxŭtawa nanagagü. Rü nümagü naxmẽxmaã nüxŭ yangõgüãcüma naxcèx nayumüxẽgü.
7 Rü yema Tupanaãrü ore rü yexeraãcü nixũchigü. Rü poraãcü nimuẽtanü ga yema yaxõgüxŭ ga Yerucharéŭwa. Rü woo muxũchixŭma ga Yudíugüarü paigü rü ta Ngechuchuaxŭ nayaxõgü.

Etébaŭxŭ niyauxgü

8 Rü Etébaŭ nixĩ ga wüxi ga yatü ga Tupana poraãcü nüxŭ rüngŭxẽẽcü rü naporaxẽẽcü na duŭxŭgütanüwa naxüãxŭcèx ga mexŭgü ga taxŭgü rü cuèxruŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ.
9 Rü nayexma ga wüxi ga ngutaquẽxepataŭ ga Yudíugüarü ga Ínguxŭxŭãrü Ngutaquẽxepataŭgu ãẽgane. Rü gumawa nangutaquẽxegü ga duŭxŭgü ga ŭpaacü corigümẽxẽwa yexmagüxŭ. Rü ñuxre ga guma ngutaquẽxepataŭcŭ̱ã̱x rü wüxigu namaã ga ñuxre ga Chireneãnecŭ̱ã̱x, rü Aleyãdríaanecŭ̱ã̱x, rü Chiríchiaanecŭ̱ã̱x, rü Áchiaarü naãnecŭ̱ã̱x, rü inanaxügüe ga Etébaŭmaã na iyaporagatanücüüxŭ.
10 Natürü taxuacüma Etébaŭxŭ narüyexeragü, yerü nüma ga Etébaŭ rü nidexa namaã ga yema cuèx ga Tupanaãẽ i Üünexŭ nüxna ãxŭ.
11 Rü yexguma ga yema duŭxŭgü rü togüaxŭ nanaxütanügü na Etébaŭchiga doraxŭ yaxugüxŭcèx. Rü ñanagürügü ga yema idoraegüxŭ: —Toma nüxŭ taxĩnüẽgu, rü Moĩchéchiga rü Tupanachigamaã chixexŭ ga ore nixugü ga Etébaŭ —ñanagürügü.
12 Rü yemaãcü nananuẽxẽẽ ga duŭxŭgü rü Yudíugüarü ãẽ̱xgacügüerugü rü ngúexẽẽruŭgü ga ore ga mugüwa ngu̱xẽẽtaegüxŭ. Rü yemacèx Etébaŭcèx nibuxmü, rü nayayauxgü, rü ãẽ̱xgacügüerugü íngutaquẽxegüxŭwa nanagagü.
13 Rü naxcèx nadaugü ta ga yatügü ga doraxŭ ixugüemarexŭ rü yema rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü guxŭguma chixexŭmaã nidexa i nachigagu ya daa tupauca ya taxŭne, rü nachigagu i Tupanaãrü mugü.
14 —Rü toma rü nüxŭ taxĩnüẽ rü:
"Yima Ngechuchu ya Nacharétucŭ̱ã̱x rü tá nanangutaŭxẽẽ ya daa tupauca, rü tá inayanaxoxẽẽ i nacümagü ga Moĩché tüxŭ ngúexẽẽxŭ", —ñanagürügü.
15 Rü yexguma Etébaŭxŭ nadaunügu ga guxŭma ga yema ãẽ̱xgacügü ga yéma rütogüxŭ, rü nüxŭ nadaugü ga nachametü rü wüxi ga daxũ-cŭ̱ã̱x ga orearü ngeruŭchametürüŭ na yiĩxŭ.

7

Etébaŭãrü ore

1 Rü nüma ga paigüeru, rü Etébaŭna naca rü ñanagürü: —¿Aixcüma yiĩxŭ i ñaã ore i nüxŭ yaxugüexŭ? —ñanagürü.

2 Rü Etébaŭ nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Pa Chautanüxŭ Pa Ãẽxgacügüx, ¡Choxŭ iperüxĩnüẽ! Guma Tupana ya mexẽchicü, rü nuxcümaŭcü ga tórü o̱xi ga Abráŭcèx nango̱x ga yexguma Mechopotámiããrü naãnegu naxãchiŭgu ga yexguma tauta Aráŭãrü naãnewa naxũxgu na yexma yaxãchiŭxŭcèx.

3 —Rü Tupana rü ñanagürü nüxŭ:

"¡Nüxna ixũ i cuchiŭãne rü cutanüxŭ, rü ngẽma choma tá cuxŭ nüxŭ chadauxẽẽxŭ i naãnewa naxũ!"

ñanagürü.

4 —Rü yexguma ínaxũxũ ga Abráŭ nawa ga yema Cadéucu̱ã̱xãrü naãne ga ngextá noxri ínaxãchiŭxŭwa, rü Aráŭãrü naãnegu nayaxãchiŭ. Rü yexguma nanatü yu̱xguwena, rü ñoma ga naãne i ñu̱xma nagu pexãchiŭxŭwa naxũ, yerü yemaãcü Tupana núma nanaga.

5 —Natürü yexguma rü ta taxuŭma ga noxrüxüchi ga naãne nüxna naxã ga Tupana i ñoma i naãnewa, rü bai ga íraxŭ ga noxrüxüchi ga naãne. Natürü Abráŭmaã inaxuneta ga yixcama tá nüxna na naxããxŭ ga ñoma i naãne na noxrüxüchi yiĩxŭcèx, rü yixcama marü nayu̱xguwena rü nanegüarü na yiĩxŭcèx. Rü yemaãcü Abráŭmaã inaxuneta ga woo na nangexacüxŭ ga yexguma.

6 —Rü ñanagürü Abráŭxŭ ga Tupana:

"Rü yixcama i cutaagü rü tá to i nachiŭãne i tama noxrü ixĩxŭwa nangẽxmagü. Rü ngẽma nachiŭãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü rü norü duŭxŭgüxŭ tá nayaxĩgüxẽẽ. Rü 400 ya taunecü rü ngẽma duŭxŭgü rü tá chixri namaã nachopetü i cutaagü.

7 Natürü choma tá chanapoxcue i ngẽma nachiŭãnecu̱ã̱x i norü duŭxŭgüxŭ yaxĩgüxẽẽxŭ. Rü ngẽmawena i cutaagü rü tá ínachoxŭ nawa i ngẽma naãne, rü nuã ñaã i naãnewa tá choxŭ nicuèxüŭgü",

ñanagürü ga Tupana.

8 —Rü yexguma Tupana rü Abráŭ rü nügümaã nanamexẽẽ, rü ñanagürü ga Tupana:

"Choma rü tá cuxŭ charüngŭxẽẽ ega cuma rü guxŭma i cutanüxŭgü ípewiŭchèxmüpẽxechiraŭgu. Rü ngẽma tá nixĩ i cuèxruŭ i yigümaã imexẽẽxŭ",

ñanagürü ga Tupana. Rü nabu ga wüxi ga nane ga Abráŭ, rü Ichaágu nanaxüéga. Rü yexguma 8 ga norü ngunexŭwa nanguxgu ga Ichaá, rü nümatama ga Abráŭ rü ínanawiechèxmüpẽxechiraŭ. Rü yexguma marü nayèxgu ga Ichaá rü nabu ga nane ga Acobu, rü nümatama ga Ichaá rü ínanawiechèxmüpẽxechiraŭ. Rü yixcama marü nayèxgu

ga Acobu rü nüxʉ̃ nayexma ga 12 ga nanegü. Rü nümatama ga Acobu rü ínanawiechèxmüpẽxechiraʉ̃ ga guxʉ̃ma ga yema 12 ga nanegü. Rü yema 12 ga nanegü nixĩ ga yema 12 ga nuxcümaʉ̃güxʉ̃ ga tórü o̱xigü.

9-10 —Rü yema 12 ga Acobu nanegü ga tórü o̱xigü ixĩgüxʉ̃tanüwa rü wüxi rü Yúche nixĩ ga nae̱ga. Natürü naẽneẽgü ga guma Yúche rü nixãũxãchie, rü yemacèx Equituarü naãnewa ĩxʉ̃ ga taxetanüxʉ̃xʉ̃ Yúchemaã nataxegü na Equituarü naãnewa nagagüãxʉ̃cèx. Natürü Tupana rü Yúchemaã nayexma, rü nüxʉ̃ narüngʉ̃xẽẽ na tama pecadu naxüxʉ̃cèx ga yexguma guxchaxʉ̃wa nayexmagu. Rü nüxna nanaxã ga cuèx, rü Yúchexʉ̃ narüngʉ̃xẽẽ ga meã na nayauxãxʉ̃cèx ga Equituaneãrü ã̱ẽxgacü ga Faraʉ̃. Rü yemacèx ga Faraʉ̃ rü ã̱ẽxgacüxʉ̃ nayangucuchixẽẽ. Rü nüma ga Yúche nixĩ ga ã̱ẽxgacü ga Faraʉ̃patawa rü guxʉ̃ma ga yema nachiʉ̃ãnewa. Rü Faraʉ̃xĩcatama nixĩ ga Yúchearü yexera na ã̱ẽxgacü yiĩxʉ̃ ga yema naãnewa.

11 —Rü yexgumaʉ̃cüü nayexma ga taiya ga guxʉ̃ ga Equituarü naãnewa rü Canaããrü naãnewa. Rü poraãcü taiya nüxʉ̃ nangu̱x ga duʉ̃xʉ̃gü. Rü yemacèx ga yema nuxcümaʉ̃güxʉ̃ ga tórü o̱xigü rü düxwa taxuacüma nüxʉ̃ inayangaugü ga nabü ga Canaããrü naãnewa.

12 —Natürü yexguma nüxʉ̃ nacuáchigaxgu ga Acobu ga na nayexmaxʉ̃ ga nabü ga Equituanewa, rü yéma nanamugü ga nanegü ga guma tórü o̱xigü ixĩgücü. Rü yema nixĩ ga nawa inaxügüxʉ̃ ga noxrima nabücèx Equituanewa na naxĩxʉ̃.

13 —Rü yixcama marü nagu̱xgu ga yema nabü rü wenaxãrü Equituanewa naxĩ nawa ga nabü. Rü yexguma wenaxãrü yéma naxĩxgu ga naẽneẽgü, rü nügü nixu ga Yúche namaã. Rü yexguma nüxʉ̃ nacuèx ga Faraʉ̃ ga ngextácʉ̃ã̱x na yiĩxʉ̃ ga Yúche.

14 —Rü yixcamaxʉ̃ra ga Yúche rü tümacèx nangema ga nanatü rü guxʉ̃ma ga natanüxʉ̃. Rü maneca 75wa nangu ga yema duʉ̃xʉ̃gü ga Yúchetanüxʉ̃.

15 —Rü yemaãcü Equituanewa naxũ ga Acobu na yexma yaxãchiʉ̃xʉ̃cèx. Rü yexma nayu ga nümax. Rü yexma nayue ta ga nanegü ga tórü o̱xigü.

16 —Rü yexguma nayu̱xgu ga Acobu, rü Chiquéʉ̃wa nanangegü ga naxʉ̃ne na yexma yatèxgüãxʉ̃cèx nagu ga yema naxmaxʉ̃ ga Abráʉ̃ dĩẽrumaã naxcèx taxexʉ̃ ga Amú nanegüxʉ̃tawa ga Chiquéʉ̃wa.

17 —Rü düxwa nawa nangu na Equituanewa ínanguxʉ̃xʉ̃cèx ga tatanüxʉ̃ ga yexgumarüʉ̃ ga Tupana Abráʉ̃maã ixu-netaxʉ̃. Rü yexguma rü marü poraãcü nimu ga tatanüxʉ̃ ga Equituanewa.

18 —Rü yexguma ningucuchi ga to ga Equituaneãrü ã̱ẽxgacü

ga tama Yúchechigaxŭ cuáxŭ.
19 —Rü yema ãẽxgacü rü tatanüxŭxŭ nawomüxẽẽ rü chixri
tümamaã naxüpetü ga guxema nuxcümaŭgüxe ga tórü o̱xigü.
Rü tüxŭ namu na yexwaca buexe ga tümaxãcügüxŭ ítawogüxŭ
na tayuexŭcèx.
20 —Rü yexgumaŭcüü nabu ga Moĩché, rü Tupanaãxŭ
nangúchaŭ. Rü tomaẽxpü̱x ga tauemacü nüxna tadaugü
ga tümapatawa ga naẽ rü nanatü.
21 —Rü yexguma düxwa ítanatèxgügu, rü Faraŭxãcü inayaxu,
rü ngĩnexŭ inayaxẽẽ.
22 —Rü yemaãcü Moĩchéxŭ nangu̱xẽẽgü ga guxŭma ga Equitu-
anecŭ̱ã̱xãrü cuèx. Rü nüma ga Moĩché rü wüxi ga ãẽxgacü ga
poracü nixĩ, rü norü dexawa rü ta napora.
23 —Rü yexguma 40 ga norü taunecüwa nanguxgu ga Moĩché
rü nagu narüxĩnü ga natanüxŭgü ga Yudíugütanügu na
naxũãneãxŭ.
24 —Rü nüxŭ nadau ga wüxi ga Equituanecŭ̱ã̱x ga wüxi ga
Yudíuxŭ na nac̱uaxixŭ. Rü yemacèx ga Moĩché rü yema
Yudíuétüwa ínayuxu, rü yema Equituanecŭ̱ã̱xŭ nimèx rü
nanayuxẽẽ.
25 —Rü nüma ga Moĩché nagu rüxĩnügu rü chi natanüxŭgü ga
Yudíugü rü chi nüxŭ nacuèxgü na Tupana yéma namuxŭ na
ínanguxŭxẽẽãxŭcèx. Natürü tama nüxŭ nacuèxgüéga ga yema
natanüxŭgü.
26 —Rü moxŭãcü ga Moĩché rü nüxŭ nadau ga to ga taxre ga
Yudíugü ga nügü yexma dèi̱xŭ, rü nüxna nachogüchaŭ. Rü
ñanagürü nüxŭ:

“Pema rü pegütanüxŭgü pixĩgü. ¿Rü tü̱xcüŭ pegü pedai i
pemax?” ñanagürü.

27 —Rü yexguma ga yema namücüxŭ ic̱uaxixŭ rü Moĩchéxŭ
natèxneta, rü ñanagürü nüxŭ:

“¿Texé cuxŭ tamu na toeru quiĩxŭcèx rü tomaã icu-
cuáxŭcèx?

28 —¿Éxna choxŭ quimáxchaŭ ta, ga ĩne quimáxŭ ga Equitu-
anecŭ̱ã̱xrüŭ?” ñanagürü.

29 —Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Moĩché, rü niña ga
yema naãnewa. Rü Madiáŭãnewa naxũ. Rü yema nachiŭãne ga
tama noxrü ixĩxŭgu nayaxãchiŭ. Rü yexma naxãmèx rü nabu
ga taxre ga nanegü.
30 —Rü 40 ga taunecüguwena ga dauxchitawa ga Chinaĩ ga
mèxpŭ̃neãrü ngaicamana, rü wüxi ga naĩxẽtaxacü ga yéma
iyauraxŭwa Moĩchécèx nango̱x ga wüxi ga Tupanaãrü orearü
ngeruŭ ga daxũcŭ̱ã̱x.
31 —Rü naḇaixãchiãẽ ga Moĩché ga yexguma nüxŭ nadèu̱xgu.
Rü naxcèx nixũ rü nüxna nangaicama na meã nüxŭ

nadauxŭcèx. Rü yexguma Moĩchémaã nidexa ga Cori ga Tupana, rü ñanagürü nüxŭ:

32 “Choma nixĩ i curü o̱xigüarü Tupana chiĩxŭ rü Abráŭ rü Ichaá rü Acobuarü Tupana chiĩxŭ”,

ñanagürü. Rü yexguma ga Moĩché rü inanaxügü ga norü muŭmaã na yadu̱ru̱xŭ. Rü namuŭ ga yexma na nadawenüxŭ.

33 —Rü yexguma ga Cori ga Tupana rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Ínacuaixŭ i curü chapatu erü ñaã naãne i nagu cuchixŭ rü naxüüne, erü chanuxma!

34 Choma rü ngóxŭwama nüxŭ chadau i ñuxãcü poraãcü ngúxŭ na yangegüxŭ i chorü duŭxŭgü i Equituanewa. Rü nüxŭ chaxĩnü i na naxauxexŭ. Rü ngẽmacèx núma chaxũ na íchananguxŭxẽẽxŭcèx. ¡Nuã naxũ na Equituanewa cuxŭ chamuxŭcèx!”,

ñanagürü.

35 —Rü woo ga noxri ga nümagü ga natanüxŭgü rü guma Moĩchéxŭ naxoe ga yexguma ñagügu:

“¿Rü texé cuxŭ tamu na toeru quiĩxŭcèx rü tomaã icucuáxŭcèx?” ñagügu, natürü ga Tupana rü yéma nanamuãma na yema duŭxŭgüxŭ ínanguxŭxẽẽxŭcèx rü norü ãẽxgacü na yiĩxŭcèx. Rü yemaãcü Moĩchéxŭ namu ga Tupana ga yexguma naxŭtawa namuãxgu ga yema norü orearü ngeruŭ ga yema naĩxẽtaxacü ga iyauraxŭwa naxcèx ngóxŭ.

36 —Rü Moĩché nixĩ ga Equituarü naãnewa ínagaxŭxŭ ga nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigü. Rü Equituanewa, rü Dauchiüxŭ ga Taxtüwa, rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa inanawẽx ga cuèxruŭgü, rü nanaxü ga mexŭ ga taxŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ. Rü yemaãcü 40 ga taunecü nüxŭ na rü-ngŭxẽẽ ga yema duŭxŭgü.

37 —Rü nümatama ga Moĩché nixĩ ga tatanüxŭgü ga Yudíugümaã ñaxŭ:

“Tupana rü yixcüra tá pexcèx nüxŭ naxuneta i petanüwa i wüxi i norü orearü uruŭ ga yexgumarüŭ ga choxŭ na naxunetaxŭrüŭ”,

ñanagürü.

38 —Rü nümatama ga Moĩché nixĩ ga nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigümaã nangutaquẽxexŭ ga yema naãne ga ngextá taxúema ixãpataxŭwa. Rü tórü o̱xigümaã nayexma ga Chinaĩ ga mèxpŭ̃newa ga yexguma namaã yadeaxgu ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcŭ̃ã̱x. Rü nümatama ga Moĩché nixĩ ga nayauxãxŭ ga Tupanaãrü ore i maxẽxẽẽruŭ na nüxĩ tüxna naxããxŭcèx.

39 —Natürü ga tórü o̱xigü rü tama naga naxĩnüẽchaŭ ga guma Moĩché. Rü ínanatèxüchigüama, rü Equituaneguama narüxĩnüãẽgü.

40 —Rü tórü o̱xigü rü Moĩchéeneẽ ga Arãũxũ ñanagürügü: “¡Rü
toxcèx naxü i tupanachicünèxãgü na nawe tarüxĩxũcèx! Erü
tama nüxũ tacuèxgü i ṯacü nüxũ na üpetüxũ i ngẽma Moĩché
ga Equituanewa tüxũ yagagüxũ”, ñanagürügü.
41 —Rü yexguma nanaxügü ga wüxi ga wocaxacüchicünèxã
norü tupanaxũ. Rü ñu̱xũchi naxcèx nanadai ga ñuxre ga
carnerugü na yemamaã nüxũ yacuèxüũgüxũcèx. Rü wüxi
ga peta naxcèx naxügü ga yema wocaxacüchicünèxã ga
nümatama naxügüxũ.
42 —Rü yemacèx ga Tupana rü nüxna nixũgachi ga yema
duũxũgü. Rü ínanawogü na woramacuri rü üèxcü rü
tauemacümaã natupanaã̱xẽẽãxũcèx. Yerü yemaãcü
Tupanaãrü orearü uruũgüarü poperagu naxümatü, rü
ñanagürü:

“Pema, Pa Yudíugüx, ¿Chauxcèx yiĩxũ ga penadèi̱xũ ga carnerugü ga yexguma 40 ga taunecü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa peyexmagügu?

43 Tama aixcüma chauxcèx nixĩ yerü ga pema rü ngextá
ípexĩxũwa rü ípenangeexũ ga napata ga perü tupananeta ga
Moro rü ípenangeexũ ga perü tupananeta ga Refããrü wora-
macurichicünèxã. Rü yemaãcü pegümaã ípenangeexũ ga yema
tupananetachicünèxãgü ga pematama pexügüxũ na nüxũ
picuèxüũgüxũcèx. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü perü naãnewa tá
pexũ íchawoxũ rü yaxũwa i Babiró-niããrü yexerawa tá pexũ
chamugü”,
ñanagürü ga Tupana ga yema orewa.
44 —Rü yema naãne ga ngextá taxúema íxãpataxũwa rü tórü
o̱xigü nüxũ nayexma ga wüxi ga ĩpata ga naxchirunaxcèx ga
nagu namaã nanguxũgüne ga Tupanaãrü mugü ga nutagu
ümatüxũ. Rü guma ĩpata ga naxchirunaxcèx nixĩ ga nüxũ
nawéãcüma Tupana Moĩchéxũ naxüxẽxe̱ne.
45 —Rü yexguma nayu̱xguwena ga Moĩché, rü Yochué ningu-
cuchi ga ãẽxgacü na yiĩxũ. Rü tórü o̱xigü rü nuã tórü naãnewa
nanangegü ga guma ĩpata ga naxchirunaxcèx ga yexguma
Yochuémaã napugüãgu ga ñaã naãne nüxna ga yema duũxũgü
ga Tupana íwoxũxũ napẽxewa ga tórü o̱xigü. Rü núma
nayexma ga guma ĩpata rü ñu̱xmata Dabí ingucuchigu ga
ãẽxgacü na yiĩxũ.
46 —Rü guma ãẽxgacü ga Dabí rü Tupana rü poraãcü namaã
nataãẽ, rü nüxũ narüngũxẽẽ. Rü nüma ga Dabí rü Tupanana
naxcèx naca na naxüãxũcèx ga wüxi ga tupauca ga taxũne
ga nawa Tupanaxũ na yacuèxüũgüxũcèx ga tatanüxũgü ga
Acobutaagü.
47 —Natürü Dabí nane ga Charumóũ nixĩ ga naxücü ga guma
tupauca ga Tupanacèx ixĩxũne.

48 —Natürü ya Tupana ya tacüxüchima rü tama duŭxŭgü
üxŭne ya tupaucagümaã naxãpata. Rü yemacèx ga Tupana rü
nuxcümaŭcü ga norü orearü uruŭwa rü ñanagürü:
49-50 “Choma nixĩ ya ãẽxgacü ya tacüxüchima, rü daxũguxŭ
i naãne nixĩ i chorü toxmaxwèxeruŭ ixĩxŭ rü ñoma i
naãne nixĩ i chorü chicutüruŭ ixĩxŭ. ¿Rü ñuxũcürüwa i
nagu perüxĩnüẽxŭ tá na penaxüxŭ ya wüxi ya tupauca
ya chaugu mexŭne?”
ñanagürü ga Cori ya Tupana. Rü ñanagürü ta ga Tupana:
“¿Tama ẽxna choma yĩĩxŭ ichanaxüxŭ ga guxŭma i ṯacü i
ngẽxmaxŭ? ¿Rü ñuxãcü chi penaxüxŭ i wüxi i nachica
i nagu charüngŭxŭ?”
ñanagürü ga norü orewa.
51 Rü ñanagürü ga Etébaŭ: —Dücèx Pa Ãẽxgacügüx, pema
rü guxŭguma nüxŭ pexoe i Tupanaãrü ore, rü tama
iperüxĩnüẽchaŭ. Rü peãẽwa rü tama peyaxõgüchaŭ. Rü pema
rü guxŭguma Tupanaãẽ i Üünexŭmaã penuẽẽcha. Yema
nuxcümaŭgüxŭ ga perü o̱xigürüŭtama pixĩgü i pemax.
52 —Rü perü o̱xigü rü chixeãcüma namaã nachopetü ga
guxŭma ga Tupanaãrü orearü uruŭgü. Rü nanadai ga yema
orearü uruŭgü ga nüxŭ ixuchigagüxŭ ga na núma naxũxŭ tá
ga guma mecü ya Ngechuchu. Rü yexguma ínanguxgu ga guma
Ngechuchu rü pema Piratuna penamu rü penayuxẽẽ.
53 —Rü woo pema rü Tupanaãrü orearü ngeruŭgü ga
daxũcŭã̱xŭtawa penayaxu ga Tupanaãrü ore, natürü tama
naga pexĩnüẽ —ñanagürü ga Etébaŭ.

Nayu ga Etébaŭ

54 Rü yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga yema ore, rü
nanuẽxŭchiama ga yema duŭxŭgü. Rü norü numaã
Etébaŭcèx nixŭxchapütagü.
55 Natürü ga Etébaŭ rü aixcüma Tupanaãẽ i Üünexŭ nawa
nayexma. Rü daxũ nadawenü, rü nüxŭ nadau na ñuxãcü
namexẽchixŭ ga Tupana. Rü nüxŭ nadau ga Ngechuchu ga
Tupanaãrü tügüneguama chicü.
56 Rü yexguma rü ñanagürü: —Nüxŭ chadau i na
yango̱xnaãchixŭ i naãnetüwe, rü nüxŭ chadau ya Cristu ya
Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcü ya Tupanaãrü tügüneguama
chicü —ñanagürü ga Etébaŭ.
57 Natürü nümagü rü nügü narütütamachi̱xẽgü, rü tagaãcü
aixta naxüeãcüma nüxna nayuxgü.
58 Rü ínanagaxüchigü ga ĩãnewa, rü nutagümaã
ínanamuxũchigü. Rü yéma nayexma ga wüxi ga ngextŭ̱xüxŭ
ga Chaurugu ã̱egaxŭ. Rü yemaxŭ nanawotanü ga norü
gáuxŭchirugü ga ínacu̱xuchigüxŭ ga yema duŭxŭgü ga
Etébaŭxŭ imèxgüxŭ.

59 Rü yexguma nutamaã ínamuxũchigüãguyane, rü
nayumüxẽ ga Etébaũ rü ñanagürü: —Pa Cori Pa Ngechuchux,
¡Nayaxu i chauãẽ! —ñanagürü.
60 Rü yemawena rü inacaxãpu̱xü, rü tagaãcü aixta naxü,
rü ñanagürü: —Pa Cori Pa Tupanax, ¡Tãxũ i ñaã pecaducèx
cunapoxcuexũ i ñaã duũxũgü! —ñanagürü. Rü yexguma yema
ñaxguwena rü nayu.

8

Chauru rü guxema yaxõgüxewe ningẽchigü na tüxũ napoxcuexũcèx

1 Rü Chauru rü norü me nixĩ ga Etébaũxũ na yamèxgüxũ.
Rü yematama ngunexũgu rü norü uwanügü rü inanaxügüe
ga na poraãcü nawe yangẽxũtanüxũ ga yema yaxõgüxũ
ga Yerucharéũwa yexmagüxũ. Rü düxwa ga guxũma rü
Yudéaanegu rü Chamáriaanegu nügü nawoone. Rü yema
ngúexũgü ga Ngechuchu imugüxũxicatama ínayaxügü ga
Yerucharéũwa.
2 Rü ñuxre ga yatügü ga meãma Tupanaãxũ yaxõgüxũ rü
nanayauxgü ga Etébaũxũne, rü inanatèxgü rü poraãcü naxcèx
naxauxe.
3 R yexguma ga Chauru rü chixri tümamaã naxüpetü
ga guxema yaxõgüxe. Rü tümapatagu nixücuchigü na tüxũ
ínayauxũxũcèx. Rü yéma tüxũ ínatúxũ ga yatügü rü ngexegü,
rü ñu̱xũchi poxcupataũgu tüxũ nawocu.

Chamáriawa nüxũ nixuchiga ga Tupanaãrü ore i mexũ

4 Rü yema yaxõgüxũ ga Chauruchaxwa ibuxmüxũ ga
Yerucharéũwa, rü guxũwama ga ngextá ínaxĩxũwa rü nüxũ
nixuchigagü ga ñuxãcü Ngechuchu tüxũ na maxẽxẽẽxũ.
5 Rü Piripi nixĩ ga wüxi ga yema orexũ ixuchigacü. Rü
nüma rü ĩãne ga Chamáriawa naxü, rü yéma inanaxügü ga
Cristuchigaxũ na yaxuxũ.
6 Rü yema duũxũgü ga Chamáriacũ̱ã̱x, rü Piripicèx
nangutaquẽxegü. Rü guxũma meãma inarüxĩnüẽ ga yema
ore ga namaã nüxũ yaxuxũ, yerü nüxũ nadaugü ga yema
mexũgü ga taxũgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxũ ga Piripi.
7 Rü muxẽma ga duũxẽgü ga ngoxogü tümawa yexmaxẽ
rü tümacèx nitaanegü. Rü yema ngoxogü rü tagaãcü aita
naxüeãcüma tümawa ínachoxũ. Rü yexgumarüũ ta rü muxẽma
ga nawãĩxãchigüxe rü chixeparagüxe rü tümacèx nitaanegü.
8 Rü yemacèx poraãcü nataãẽgü ga guxũma ga duũxũgü ga
guma ĩãne ga Chamáriawa.
9 Natürü guma ĩãnewa nayexma ga wüxi ga yatü ga
Chimáũgu ãegaxũ ga ñuxre ga taunecü norü yuümaã

duŭxŭgüxŭ womüxẽẽxŭ ga guma ĩãnewa. Rü nügü nixu ga na wüxi ga ṯacüxŭ cuáxŭ na yiĩxŭ.

10 Rü guxŭma meãma nüxŭ inarüxĩnüẽ woo ga buxŭgü rü yaxŭgü. Rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü aixcüma nüxŭ nangẽxma i Tupanaãrü pora i taxŭ —ñanagürügü.

11 Rü naga naxĩnüẽ ga duŭxŭgü, yerü mucüma ga taunecü rü norü yuümaã nanawomüxẽẽ.

12 Rü Piripi rü yema duŭxŭgümaã nüxŭ nixu ga ore ga mexŭ ga Ngechuchu ya Cristuchiga, rü ñuxãcü na ãẽxgacü yiĩxŭ ya Tupana. Rü yexguma yema ore yaxõgügu ga duŭxŭgü, rü Piripi ínanabaiŭxẽẽ ga yatüxŭ rü ngexŭgü.

13 Rü nümatama ga Chimáũ rü ta nayaxõ, rü ínabaie. Rü inanaxügü ga Piripixŭ na naxümücüxŭ. Rü yexguma nüxŭ nadèu̱xgu ga yema cuèxruŭgü rü mexŭgü ga taxŭ ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ ga Piripi, rü poraãcü na̱baixãchiãẽ ga Chimáũ.

14 Rü yema Ngechuchuarü ngúexŭgü ga Yerucharéŭwa yexmagüxŭ rü nüxŭ naxĩnüẽchiga ga meã na nayauxgüãxŭ ga Tupanaãrü ore ga Chamáriawa. Rü yemacèx yéma nanamugü ga Pedru rü Cuáŭ.

15 Rü yexguma Chamáriawa nangugügu ga Pedru rü Cuáŭ, rü naxcèx nayumüxẽgü ga yema yexwaca yaxõgüxŭ ga duŭxŭgü, na nayauxgüãxŭcèx ga Tupanaãẽ i Üünexŭ.

16 Yerü yexguma noxri yaxõgüãgu ga yema duŭxŭgü rü Piripi marü ínanabaiŭxẽẽmare na̱egagu ga Cori ga Ngechuchu, natürü taxuxŭnata nangu ga Tupanaãẽ i Üünexŭ.

17 Rü yemacèx ga Pedru rü Cuáŭ naxmẽxmaã nüxŭ ningõgügü ga yema yaxõgüxŭ, rü yexguma nanayauxgü ga Tupanaãẽ i Üünexŭ.

18-19 Rü nüxŭ nadau ga Chimáũ ga na duŭxŭgüna nanguxŭ ga Tupanaãẽ i Üünexŭ ga yexguma Pedru rü Cuáŭ naxmẽxmaã yema duŭxŭgüxŭ yangõgügügu. Rü yemacèx dĩẽru Pedru rü Cuáŭna ngĩxŭ naxãxchaŭ ga Chimáũ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Choxna rü ta penaxã i ngẽma pora, na yíxema tüxŭ chingõgüxe rü ta tüxna nanguxŭcèx i Tupanaãẽ i Üünexŭ! —ñanagürü.

20 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxŭ: —¡Cuxrüŭtama iyanataxu̱x i curü dĩẽru, erü ngĩmaã naxcèx cutaxechaŭ i Naãẽ i Üünexŭ i Tupana tüxna mumarexŭ!

21 Cuma rü taxucürüwama cunayaxu i ngẽma pora, erü curü maxŭ rü tama name i Tupanapẽxewa.

22 ¡Nüxŭ rüxo i ngẽma curü chixexŭ, rü Tupanana naxcèx naca na cuxŭ nüxŭ nangechaŭxŭcèx! Rü bexmana tá cuxŭ nüxŭ nangechaŭ i ngẽma chixexŭ i cuãẽwa nagu curüxĩnüxŭ.

23 Erü nüxũ chacuèx rü poraãcü cunuãẽwèxe, rü ngẽma
curü chixexũ rü cumaã inacuèx rü ñoma cupoxcuxũrüũ cuxũ
nixĩxẽẽ —ñanagürü.
24 Rü Chimáũ nanangãxũ, rü ñanagürü: —¡Pema Tupanana
chauxcèx pec̱a na tama choxũ nangupetüxũcèx i ngẽma nüxũ
pixuxũ! —ñanagürü.
25 Rü Pedru rü Cuáũ rü yema Chamáriaanecũ̱ã̱x ga
duũxũgümaã nüxũ nixugüe ga Cori ga Ngechuchuchiga,
rü namaã nüxũ nixugüe ga Tupanaãrü ore. Rü yemawena
rü Yerucharéũcèx nawoegu. Rü namawa rü muxũne ga
Chamáriaanewa yexmane ga ĩãnexãcügüwa rü nüxũ nixuetanü
ga Tupanaãrü ore i mexũ.

Piripi rü namagu nüxũ nangau ga wüxi ga ã̱ẽxgacü ga Etiópiaanecũ̱ã̱x

26 Rü yemawena, rü Tupanaãrü orearü ngeruũ ga
daxũcũ̱ã̱x rü Piripimaã nüxũ nixu, rü ñanagürü: —¡Rü paxa
inaxũãchi rü ĩãne ya Gachawaama naxũ nawa i ngẽma
nama i Yerucharéũwa ne daxũ rü Gachawa iyarügoxũ! —
ñanagürü. Rü ngẽma nixĩ i nama i dauxchitawa i ngextá
taxúema íxãpataxũwa dapetüxũ.
27 Rü inaxũãchi ga Piripi rü yema namawa naxũ. Rü yexma
nügü nangau namaã ga wüxi ga yatü ga Etiópiaanenanguxũ ga
gu̱xcüma ga yema ã̱ẽxgacüarü dĩẽru. Rü ĩneãcü Yerucharéũwa
naxũ na Tupanaxũ yanacuèxüũxũcèx.
28 Rü nachiũãnecèx nataegu, rü norü autu ga cowaru
itúchigünewa narüto. Rü nawa ningúchigü ga yema ore ga
Tupanaãrü orearü uruũ ga Ichaxía ümatüxũ.
29 Rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü Piripixũ ñanagürü: —¡Paxa
naxcèx ixũ i ngẽma autu! —ñanagürü.
30 Rü paxa yema autucèx niña ga Piripi. Rü yexguma
naxũtawa nanguxgu rü nüxũ naxĩnü ga na Tupanaãrü orearü
uruũ ga Ichaxía ümatüxũ ga orewa nangúxũ ga yema ã̱ẽxgacü.
Rü yexguma ga Piripi rü nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —
¿Nüxũ cucuáxũ i ṯacüchiga na yiĩxũ i ngẽma nawa cungúxũ?
—ñanagürü.
31 Rü nüma ga ã̱ẽxgacü ga Etiópiaanecũ̱ã̱x rü nanangãxũ,
rü ñanagürü: —¿Ñuxũcürüwa i nüxũ chacuáxũ ega taxúema
chomaã inanguxũxẽẽgux? —ñanagürü. Rü Piripicèx naca na
naxĩnagüxũcèx, rü naxũtawa na natoxũcèx.
32 Rü yema nawa yangúchigüxũ ga Tupanaãrü ore ga
ümatüxũ, rü ñanagürü:
“Rü ñoma wüxi i carneru i norü mèxwa nagagüxũrüũãcü
nayagagü. Rü wüxi i carneruxacü i ngẽma
yayo̱xtèxagüxũpẽxewa tama aita üxũrüũ nachianemare, rü taxu ñanagürü.

33 Rü yexguma duŭxŭgü poraãcü chixri namaã chopetügu rü
taxúema naẽtüwa tachogü. ¿Rü texé tá meã nachiga tidexa ga
yema duŭxŭgü ga yemaãcü poraãcüxüchima chixexŭ ügüxŭ?
Yerü nayamèxgü na nataxuxŭcèx i norü maxŭ i ñoma i
naãnewa”,
ñanagürü ga yema ore ga nawa nangúxŭ.
34 Rü Piripina naca ga yema ãẽxgacü ga Etiópiaanecũã̃x, rü
ñanagürü: —¡Chomaã nüxŭ ixu! ¿Rü texéchigagu nixĩ ga yadex-
axŭ ga yema Tupanaãrü orearü uruŭ? ¿Nügüchigagutama rü
ẽxna toguechigagu? —ñanagürü.
35 Rü yexguma nanangãxŭ ga Piripi. Rü yematama ore ga
ümatüxŭmaã inanaxügü na namaã nüxŭ yaxuxŭ ga ore i
mexŭ ga Ngechuchuchiga.
36 Rü yixcamaxŭra ga yexguma inaxĩyane, rü dexá
íyexmaxŭwa nangugü. Rü ñanagürü ga yema ãẽxgacü: —
Nuã nangẽxma i dexá. ¿Rü tama ẽxna inamexŭ na nuã choxŭ
ícubaiexẽẽxŭ? —ñanagürü.
37 Rü ñanagürü ga Piripi: —Ngẽxguma aixcüma meãma
cuyaxõxgux, rü marü name i na cuxŭ íchabaiexẽẽxŭ —
ñanagürü. Rü nanangãxŭ ga yema ãẽxgacü, rü ñanagürü:
—Ngẽmáãcü chayaxõ na Nguechuchu ya Cristu yiĩxŭ ya Tupana
Nane —ñanagürü.
38 Rü yexguma ínayachaxãchixẽẽ ga norü autu, rü wüxigu
dexáchiüwa nachoŭ. Rü Piripi ínanabaiexẽẽ ga yema ãẽxgacü.
39 Rü yexguma dexáwa ínachoõchigu, rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü
Piripixŭ niga. Rü yema ãẽxgacü rü marü tama wena Piripixŭ
nadau. Natürü taãẽãcü namagu nixũ.
40 Natürü Achotowa nayangõx ga Piripi. Rü yema ĩãnewa
inaxũãchi, rü nüxŭ nixuchigü ga ore i mexŭ ga guxŭma ga
ĩãnewa ñũxmata Checharéaarü naãnewa nangu.

9

Ngechuchuaxŭ nayaxõ ga Chauru

1-2 Rü yoxni ga Chauru rü daimaã nayaxãxũnechigüama
ga yema duŭxŭgü ga Cori ga Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ. Rü
yemacèx paigüeruxŭtawa naxũ, rü naxcèx nüxna naca ga
popera ga nüxna ãgaxŭ na Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭgü
ga Damacuwa yexmagünegu yaxücuchigüxŭcèx rü yexma
tümacèx nadauxŭcèx ga guxema yaxõgüxe ga yatüxe rü ngex-
egü na Yeruchareŭwa tüxŭ nagagüxŭcèx rü yexma tüxŭ
yapoxcuexŭcèx.
3 Natürü yexguma marü Damacuxŭ yangaicagu, rü
ngürüãchi meãma nüxŭ nabáxi ga wüxi ga omü ga poraxŭ
ga daxũwa ibáxixŭ.

4 Rü ñaxtüanegu nayangu ga Chauru, rü nüxŭ naxĩnü ga
wüxi ga naga ga nüxna ca̱güxŭ ga ñaxŭ: —Pa Chauru Pa
Chaurux, ¿tü̱xcüŭ i chowe quingẽchigüxŭ? —ñaxŭ.
5 Rü Chauru nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¿Rü texé quixĩ,
Pa Corix? —ñanagürü. Rü nüma ga Cori rü nanangãxŭ rü
ñanagürü: —Choma nixĩ i Ngechuchu, rü chorü duŭxŭgü nixĩ
i ngẽma nawe quingẽchigüxŭ.
6 ¡Rü inachi, rü ngẽma Damacuarü ĩãnewa naxũ! Rü ngẽma
rü wüxi ya yatü tá cumaã nüxŭ nixu na ta̱cü tá cuxüxŭ —
ñanagürü.
7 Rü yema yatügü ga Chauruxŭ íixümücügüxŭ, rü inayan-
guãẽgü, yerü nüxŭ naxĩnüẽ ga yema ore natürü taxúexŭma
nadaugü.
8 Rü ñu̱xũchi inachi ga Chauru ga ñaxtüanewa ga íyanguxŭwa,
rü nidauchixetü, natürü taxuŭma nadau yerü nixoxetü. Rü
yemacèx ga namücügü, rü nachacüügu nayayauxãchi, rü
yemaãcü Damacuwa nanagagü.
9 Rü tomaẽxpü̱x ga ngunexŭgu, rü nangexetü, rü tama
nachibü, rü tama naxaxe.
10 Rü Damacuwa nayexma ga wüxi ga yatü ga
Ngechuchuaxŭ yaxõxŭ ga Ananíã ga nae̱ga. Rü Cori ya
Ngechuchu naxcèx nango̱x, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Ananíãx
—ñanagürü. Rü nüma ga Ananíã nanangãxŭ, rü ñanagürü:
—¿Ta̱cü? Pa Corix —ñanagürü.
11-12 Rü nüma ga Cori nanangãxŭ, rü ñanagürü: —¡Dücèx,
ngẽma ítamŭ i Meã i Wéxŭgu ãe̱gaxŭwa naxũ! ¡Rü ngẽma
Yudapatawa naxcèx ínaca i wüxi i yatü i Tarsucŭã̱x i Chaurugu
ãe̱gaxŭ! Rü nüma rü ngẽma ínayumüxẽ rü nango̱xetü rü marü
cuxŭ nadau, Pa Ananíãx, na ngẽxma cuxücuxŭ rü naxẽtügu
quingõgüxŭ na wena yadauchixŭcèx —ñanagürü ga Cori ga
Tupana.
13 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga Ananíã, rü ñanagürü:
—Pa Corix, muxŭma i duŭxŭgü chomaã nüxŭ nixu i ngẽma
yatüchiga na ñuxre i chixexŭ naxüxŭ namaã i curü duŭxŭgü
i Yerucharéŭwa.
14 Rü ñu̱xma rü paigüarü ãẽxgacügüarü mumaã núma naxũ
na ínayauxŭãxŭcèx i guxŭma i duŭxŭgü i cuégagu yumüxẽgüxŭ
—ñanagürü.
15 Natürü nüma ga Cori rü ñanagürü nüxŭ: —¡Ngẽma naxũ!
Erü choma chanayaxu i ngẽma yatü na choxŭ yaxuchi-
gaxŭcèx namaã i togü i nachiŭãnecŭã̱xgü i duŭxŭgü rü norü
ãẽxgacügü, rü ngema Iraécüã̱xgü.
16 Rü choma tá nüxŭ nüxŭ chadauxẽẽ i ñuxre i ngúxŭ i tá
yangexŭ i chauxcèx —ñanagürü ga Cori.
17 Rü guma ĩpata ga Chauru nawa yexmanewa naxũ ga

Ananíã. Rü nagu naxücu, rü nüxŭ ningõgü, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Chaueneẽ Pa Chaurux, nüma ya Cori ya Ngechuchu ga guma namawa cuxcèx ngócü ga yexguma núma cuxũxgu, rü núma choxŭ namu na wenaxãrü quidauchixŭcèx, rü cuxna nanguxŭcèx i Naãẽ i Üünexŭ —ñanagürü.

18 Rü yexgumatama rü ñoma ṯacüchicutẽxerüŭ naxẽtüwa ínayi, rü yexguma wenaxãrü meã nidauchixetü. Rü yexguma inachi ga Chauru, rü Ananíã ínanabaiexẽẽ.

19 Rü yemawena nachibü, rü wenaxãrü napora. Rü ñuxre ga ngunexŭgu yexma Damacugu narüxa̱ũ̱x namaã ga yema yaxõgüxŭ ga yexma ãchiŭgüxŭ.

Chauru rü Damacuwa nüxŭ nixu ga Ngechuchuchiga

20 Rü yexguma inanaxügü ga Chauru ga ngutaquẽxepataŭgüwa nüxŭ na yaxuchigaxŭ na Ngechuchu yiĩxŭ ya Tupana Nane.

21 Rü guxŭma ga yema nüxŭ ĩnüẽxŭ rü poraãcü nab̲aixãchiãẽgü, rü ñanagürügü: —¿Tama ẽxna ñaã yatü yiĩxŭ ga Yerucharéŭwa íyayauxŭgüxŭ ga guxŭma ga duŭxŭgü ga Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ? ¿Rü tama ẽxna ñaãtama yiĩxŭ ga yema núma ũxŭ na ínayauxŭãxŭcèx rü ñu̱xũchi paigüarü ãẽ̱xgacüxŭtawa nagagüãxŭcèx i duŭxŭgü i yaxõgüxŭ? —ñanagürügü.

22 Natürü ga Chauru rü guxŭ ga ngunexŭgu yexeraãcü tama namuŭãcüma nüxŭ nixuchigaama ga ore ga Ngechuchuchiga. Rü inayanangeèxgüxẽẽ ga Yudíugü ga Damacuwa yexmagüxŭ, yerü meãma nanango̱xẽẽ na Cristu yiĩxŭ ga Ngechuchu.

Chauru rü Yudíugü- chaxwa niña

23 Rü marü muxŭma ga ngunexŭgü ngupetüguwena rü yema Yudíugü rü wüxigu nügümaã nagu narüxĩnüẽ na Chauruxŭ yamèxgüxŭcèx.

24 Natürü nüma ga Chauru rü nüxŭ nacuáchiga ga na yamèxgüchaŭãxŭ. Rü yema Yudíugü rü ngunecü rü chütacü rü guma ĩãneãrü poxeguxŭãrü ĩã̱xgügu Chauruxŭ nanèĩ̱xgüxŭ na yamèxgüãxŭcèx.

25 Natürü ga Chauruarü ngúexŭgü rü chütacü rü wüxi ga pexchi ga tacügu guma ĩãneãrü poxeguxŭtapü̱xétüwa ínanac̲h̲üxüetaŭgüama, rü yemaãcü niña ga Chauru.

Yerucharéŭwa nayexma ga Chauru

26 Rü yexguma Yerucharéŭwa nanguxgu ga Chauru, rü yema yaxõgüxŭmaã nangutaquẽxechaŭ. Natürü yema yaxõgüxŭ rü nüxŭ namuŭẽ, yerü nüma nüxŭ nacuèxgügu rü tama aixcüma Ngechuchuaxŭ nayaxõ.

27 Natürü Bernabé rü yema ngúexũgü ga Ngechuchu
imugüxũtanüwa nanagaama. Rü yema ngúexũgümaã nüxũ
nixu ga ñuxãcü Cori ya Ngechuchuxũ na nadauxũ ga Chauru
ga namawa, rü ñuxãcü Cori namaã na idexaxũ. Rü nüxũ
nixu ta ga ñuxãcü Damacuwa rü tama namuũãcüma nüxũ na
yaxuxũ ga Ngechuchuchiga.
28 Rü yemaãcü ga Chauru rü Yerucharéũgu narüxa̱ũ̱x. Rü
yema ngúexũgü ga Tupana imugüxũtanügu naxã. Rü tama
namuũãcüma Cori ya Ngechuchuchigaxũ nixuchigü.
29 Rü yema Yudíugü ga Griégugawa idexagüxũmaã nidexaxũ
ga Chauru, rü Ngechuchuchigagu nügümaã nayaporagaexũ.
Natürü ga nümagü rü naxcèx nadaugüama ga ñuxãcü tá na
yamèxgüãxũ.
30 Rü yexguma nüxũ yacuèxãchitanügu ga yema togü ga
yaxõgüxũ, rü Checharéawa Chauruxũ nagagü. Rü yexguma
yéma nangugügu rü wüxi ga wapurugu nayamuẽgü rü Tar-
suwa naxũ.
31 Rü yexguma rü meãma nüxũ naxüpetü ga yema
yaxõgüxũ ga guxũma ga Yudéaanewa, rü Gariréaanewa
rü Chamáriaanewa. Rü yexeraãcü meã nayaxõgüetanü
rü aixcüma Tupana naxwèxexũãcüma meã namaxẽ. Rü
Tupanaãẽ i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã nimuẽtanüãma ga yema
yaxõgüxũ.

Eneã rü narüme

32 Rü yexguma Pedru yema yaxõgüxũtanügu
ixũãgüchigüxgu, rü yema Didágu ãchiũgüxũ ga
yaxõgüxũtanüwa rü ta nangu.
33 Rü yexma nüxũ nayangau ga wüxi ga yatü ga Eneã
ga na̱ega ga 8 ga taunecü norü pechicagu cacü, yerü
nanaw̱ãĩxãchi.
34 Rü Pedru ñanagürü nüxũ: —Pa Eneãx, Ngechuchu ya
Cristu cuxũ narümexẽẽ. ¡Inachi rü namexẽẽ i cuxchapenüxũ!
—ñanagürü. Rü yexgumatama inachi.
35 Rü guxũma ga yema Didácũ̱ã̱xgü rü Charunacũ̱ã̱xgü rü
nüxũ nadaugü ga na inachixũ ga guma yatü, rü nüxũ narüxoe
ga nacümagü ga chixexũ, rü Cori ya Ngechuchuwe narüxĩ.

Wena imaxũ ga Dorca

36 Rü yexgumaũcüü ga ĩãne ga Yopewa rü iyexma ga wüxi ga
Tupanaãxũ yaxõ̱xcü ga ngecü ga Tabita ga ngĩ̱ega. Rü ngẽma
na̱ega i Griégugawa rü Dorca ñaxũchiga nixĩ. Rü ngĩma rü wüxi
ga mecü iyixĩ ga ngĩrü üwa, rü guxũguma nüxũ irüngũxẽẽ ga
yema duũxũgü ga ̱tacü nüxũ taxuxũ.
37 Rü yexgumaũcüü iyad̲aawe ga Dorca, rü iyu, rü
ngĩmücügü nanamexẽẽ ga ngĩxĩne. Rü ĩpataarü daxũchiũwa
yexmaxũ ga ucapugu nanaxügü ga ngĩxĩne.

38 Rü Yopearü ngaicamana nayexma ga guma ĩãne ga Didá
ga Pedru nawa yexmane. Rü yema yaxõgüxũ ga Yopecũãx rü
nüxũ nacuèxgü ga Didáwa na nayexmaxũ ga Pedru. Rü naxcèx
yéma nanamugü ga taxre ga yatü ñaxũmaã: —¡Rü paxa toxcèx
nuã naxũ! —ñaxũmaã.
39 Rü yexguma ga Pedru rü nawe narüxũ. Rü
yexguma ínanguxgu, rü yema ucapu ga yema yueta nawa
yexmaxũwa nanagagü. Rü guxũma ga yutegüxũ rü Pedruxũ
ínachomaẽguãchi, rü naxauxe, rü nüxũ nayawégü ga yema
naxchirugü ga Tabita nüxũ íxüxũxũ ga yexguma namaũxgu.
40 Rü Pedru rü düxétüwa nanamugü ga guxũma. Rü in-
acaxãpũxü, rü nayumüxẽ. Rü ñũxũchi ngĩxcèx nadauegu ga
yema yũxcü, rü ñanagürü: —Pa Tabitax, ¡Írüda! —ñanagürü. Rü
yexguma rü iyadauchixetü, rü Pedruxũ idau, rü íirüto.
41 Rü yexguma ngĩxmẽxgu nayayauxãchi, rü ngĩxũ in-
achixẽẽ. Rü ñũxũchi naxcèx naca ga yema yaxõgüxũ rü yema
yutegüxũ, rü maxũxcü nüxũ ngĩxũ nawẽx.
42 Rü guxũma ga yema duũxũgü ga Yopewa yexmagüxũ
rü nüxũ nacuáchigagü ga yema. Rü Cori ga Ngechuchuaxũ
nayaxõgü ga muxũma.
43 Rü muxũma ga ngunexũ Yopegu narüxãũx ga Pedru
napatagu ga Chimáũ ga naxchèxmüãrü paxẽẽwa puracüxũ.

10

Pedru rü Cornériuchiga

1 Rü ĩãne ga Checharéawa nayexma ga wüxi ga yatü ga
Cornériugu ãẽgacü. Rü 100 ga Itáriaanecũãx ga churaragüarü
capitáũ nixĩ.
2 Rü nüma nixĩ ga wüxi ga yatü ga meãma Tupanaãxũ
yaxõcü. Rü wüxigu namèxmaã rü naxãcügümaã Tupanaxũ
nangechaũgü. Rü mucüma ga norü dĩẽrumaã nüxũ
narüngũxẽẽ ga duũxũgü ga Yudíugü ga ṭacü nüxũ taxuxũ.
Rü guxũguma nayumüxẽ rü Tupanamaã nidexa.
3 Rü wüxi ga ngunexũ ga yexguma tomaẽxpũxarü orawa
nanguxchaũgu ga yáuanecü, rü nangõxetü. Rü meãma nüxũ
nadau ga wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcũãx
ga yema ucapu ga nawa nayexmaxũgu ücuxũ. Rü ñanagürü
nüxũ: —Pa Cornériux —ñanagürü.
4 Natürü nüma ga Cornériu rü meãma nüxũ nadawenü,
rü poraãcü namuũãcüma nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ṭacü
cunaxwèxe, Pa Corix? —ñanagürü. Rü nanangãxũ ga yema
orearü ngeruũ ga daxũcũãx, rü ñanagürü: —Curü yumüxẽgü
rü Tupana marü cuxũ nüxũ naxĩnü, rü cumaã nataãẽ na
ñuxãcü nüxũ curüngũxẽẽxũ i duũxũgü i ṭacü nüxũ taxuxũ.

5 —¡Rü chanaxwèxe i Yopewa cunamugü i ñuxre i yatügü na
naxcèx yacagüxŭcèx i wüxi i yatü i Chimáũ i Pedrugu ãe̱gaxŭ!
6 —Rü to i Chimáũ i naxchèxmüãrü paxẽẽwa
puracüxŭpatawa nangẽxma rü ngẽxma nape. Rü yima napata
rü taxtü i taxŭcutüwa nangẽxma —ñanagürü.
7 Rü yexguma nüxna iyanatau̱xgu ga yema orearü ngeruŭ
ga namaã yéma idexaxŭ, rü Cornériu rü naxcèx naca ga taxre
ga norü puracütanüxŭ rü wüxi ga churara ga meã naga ĩnüxŭ
ga meã Tupanaãxŭ yaxõxŭ.
8 Rü namaã nüxŭ nixu ga guxŭma ga yema nüxŭ nadauxŭ,
rü ñu̱xũchi Yopewa nanamugü.
9 Rü moxŭãcü ga yexguma namagu naxĩyane rü marü
Yopexŭ yangaicagügu ga yema duŭxŭgü ga Cornériu yéma
mugüxŭ, rü Pedru rü daxũ naxĩ ga ĩpataétüwa na yéma
nayumüxẽxŭcèx. Rü tocuchiarü oragu nixĩ ga yexguma.
10 Rü nataiya, rü nüxŭ nachi̱xéga ga na nachibüxŭ. Rü
yexguma norü õna ínaxügüyane, rü nango̱xetü ga Pedru.
11 Rü nüxŭ nadau ga na yango̱xnaxŭ ga naãnetüwe, rü
yéma ínarüxĩ ga wüxi ga naxchiru ga ñoma wüxi ga taxŭ ga
naxchápenüŭrüŭ ixĩxŭ. Rü norü ãgümücüpẽxewa naxãtü̱xü
rü yemaãcü ínarüc̱ẖüxüe ñu̱xmata ñaxtüanewa nangu.
12 Rü yemagu ínarüc̱ẖüxüewetaxŭ ga nagúxŭraŭxŭ ga
naẽxŭgü, rü ãxtapegü, rü werigü. Rü yema naxchápenüŭwa
nayexma ta ga ṯacü ga tama nangõxgüxŭ ga Yudíugü.
13 Rü Pedru nüxŭ naxĩnü ga Tupanaga ga nüxŭ ñaxŭ: —Pa
Pedrux ¡Inachi, rü ta imèx, rü nangõx! —ñaxŭ.
14 Rü Pedru nanangãxŭ rü ñanagürü: —Taxucürüwa nixĩ,
Pa Corix, erü taguma chanangõx i ṯacü i toxcèx ãũãchixŭ —
ñanagürü.
15 Rü yexguma ga yema Tupanaga, rü wenaxãrü ñanagürü:
—Ngẽma choma chamexẽẽxŭ rü tama name i ãũãchi nüxŭ
cuwogü —ñanagürü.
16 Rü tomaẽ̱xpü̱xcüna yemaãcü nangupetü. Rü yexguma
wenaxãrü daxũ nac̱ẖüxnagü ga yema naxchápenüŭ namaã ga
guxŭma ga nawa yexmagüxŭ.
17 Rü poraãcü nagu narüxĩnü ga Pedru ga ṯacüchiga na
yiĩxŭ ga yema nüxŭ nadauxŭ ga yexguma nango̱xetügu. Rü
yemagu ínaxĩnüyane, rü guma ĩpataèxwa nangugü ga yema
yatügü ga Cornériu yéma mugüxŭ ga naxcèx íicaetanüxŭ ga
Chimáũpata.
18 Rü yéma naxcèx ínacagü rü aixcüma yexma nape ga wüxi
ga yatü ga Chimáũ ga Pedrugu ãe̱gaxŭ.
19 Rü Pedru nagu írüxĩnüyane ga yema nüxŭ nadauxŭ ga
yexguma nango̱xetügu, rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü ñanagürü
nüxŭ: —Ngẽãgü nixĩ i tomaẽ̱xpü̱x i yatügü i cuxcèx daugüxŭ.

20 —¡Inachi, rü írüxĩ, rü tama cuxoegaãẽãcüma nawe rüxũ!
Erü choma nixĩ i núma chanamugüxŭ̃ —ñanagürü.
21 Rü yexguma naxcèx ínarüxĩ ga Pedru, rü ñanagürü nüxŭ̃
ga yema yatügü: —Choma nixĩ i chauxcèx pedaugüxŭ̃. ¿Rü
ṯacüwa nuã pexĩ? —ñanagürü.
22 Rü nümagü nanangãxŭ̃gü, rü ñanagürügü: —Capitáŭ̃ ya
Cornériuxŭ̃tawa ne taxĩ rü nüma nixĩ i nuã toxŭ̃ namugüxŭ̃.
Rü wüxi ya yatü ya mecü nixĩ, rü Tupanaxŭ̃ nangechaŭ̃. Rü
guxŭ̃ma i Yudíugü nüxŭ̃ nangechaŭ̃ i nümax. Rü wüxi ga
Tupanaãrü orearü ngeruŭ̃ ga daxũcṵ̃ã̱x nanamu na cuxcèx
toxŭ̃ yacaxẽẽxŭ̃cèx ga Cornériu rü napatawa cuxũxŭ̃cèx rü
nüxŭ̃ na naxĩnüxŭ̃cèx i curü ore —ñanagürügü.
23 Rü yexguma nanachocuxẽẽ ga Pedru, rü yexma
nanapegüxẽẽ ga yema chütaxŭ̃gu. Rü moxŭ̃ãcü inaxĩãchi
rü nawe narüxũ ga Pedru. Rü ínayaxümücügü ga ñuxre ga
Yopecṵ̃ã̱x ga yaxõgüxŭ̃.
24 Rü moxŭ̃ãcü Checharéawa nangugü ga ngextá Cornériu
ínanguxẽẽxŭ̃wa namaã ga guxŭ̃ma ga natanüxŭ̃gü rü
namücügü ga nüxŭ̃ nangechaŭ̃güxŭ̃ ga nüxna naxuxŭ̃.
25 Rü yexguma Cornériupatawa nanguxgu ga Pedru, rü
ĩã̱xtüwa naxcèx naxũ ga Cornériu, rü Pedrupẽxegu naya-
caxãpṵ̃xü, rü nüxŭ̃ nicuèxüŭ̃.
26 Natürü ga Pedru rü inanachixẽẽ rü ñanagürü: —¡Inachi! Rü
choma rü ta cuxrüŭ̃ duŭ̃xŭ̃mare chixĩ rü tama Tupana chixĩ
—ñanagürü.
27 Rü nügümaã yadexagüãcüma wüxigu nichocu. Rü Pedru
yéma namaã inayarüxũ ga muxŭ̃ma ga duŭ̃xŭ̃gü ga yexma
ngutaquẽxegüxŭ̃.
28 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxŭ̃ ga yema
duŭ̃xŭ̃gü ga yexma ngutaquẽxegüxŭ̃: —Pema nüxŭ̃ pecuèx
i toma i Yudíugücèx rü nangẽxma i torü mugü i toxna
nachṵ̃xuxŭ̃ na pemaã tangutaquẽxegüxŭ̃, rü pepatagu na
tachocuxŭ̃. Natürü Tupana choxŭ̃ nangṵ̃xetüxẽẽ rü choxŭ̃
nüxŭ̃ nadauxẽẽ na tama namexŭ̃ na ngẽmaãcü nagu na
charüxĩnüxŭ̃ pemaã.
29 Rü ngẽmacèx tama chaxoõcüma núma chaxũ i ngẽxguma
chauxcèx pengemagu. Rü ñṵ̃xma rü chanaxwèxe i chomaã
nüxŭ̃ pixu na ṯacücèx chauxcèx pengemaxŭ̃ —ñanagürü.
30 Rü Cornériu nanangãxŭ̃, rü ñanagürü: —Marü ãgümücü
i ngunexŭ̃ nangupetü ga ñúxgumaãcü ga tomaẽ̱xpṵ̃xarü
oragu ga yáuanecü, rü nuã chopatawa chayumüxẽ erü
guxŭ̃guma ngẽmaãcü chanaxü. Rü yexguma chayumüxẽgu
rü changṵ̃xetü, rü chauxcèx nangṵ̃x ga wüxi ga yatü ga
iy̱aurachirucüüxŭ̃.
31 —Rü ñanagürü choxŭ̃:

“Pa Cornériux, Tupana marü nüxŭ naxĩnü i curü yumüxẽ rü cumaã nataãẽ na ñuxãcü nüxŭ curüngŭxẽẽxŭ i duŭxŭgü i ṯacü nüxŭ taxuxŭ.
32 —¡Rü Yopewa namugü i ñuxre i yatügü na naxcèx yacagüxŭcèx i Chimáũ i Pedrugu ãẹgaxŭ! Rü to i Chimáũ i naxchèxmüãrü paxẽẽwa puracüxŭpatagu pexŭ. Rü yima napata rü taxtü i taxŭcutüwa nangẽxma”, ñanagürü choxŭ.
33 Rü yemacèx rü yexgumatama paxa cuxcèx yéma chanamugü, rü cuma rü mexŭ toxcèx cuxü erü núma cuxũ. Rü ñụxma i guxãma i toma rü Tupanapẽxewa tangẽxmagü. Rü nüxŭ taxĩnüẽchaŭ i gux-ŭma i ngẽma ore i Cori namaã núma cuxŭ muxŭ na tomaã nüxŭ quixuxŭcèx —ñanagürü ga Cornériu.

Pedru rü Cornériupatawa nüxŭ nixu ga Ngechuchuchiga

34 Rü yexguma inanaxügü ga Pedru ga na yadexaxŭ, rü ñanagürü: —Ñụxma waxi nixĩ i nüxŭ chacuáxŭ na Tupanacèx nawüxiguxŭ i guxŭma i duŭxŭgü erü nüma rü aixcüma guxãxŭma nangechaŭ.
35 —Rü nüma rü wüxichigü i nachiŭãnewa nanade i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ ngechaŭgüxŭ rü mexŭ ügüxŭ.
36 —Rü nüma ga Tupana rü Yudíugütanüwaxíra nanamu ga norü ore rü marü nüxŭ nixu na tüxŭ nüxŭ nangechaŭxŭ i tórü pecadugü i ngẽxguma Cristu ya guxããrü Cori ixĩcüaxŭ yaxõgügu.
37 —Pema rü meãma nüxŭ pecuèx na ṯacü ngupetüxŭ ga guxŭwama ga Yudíugüarü naãnewa. Rü noxri ga Cuáŭ rü nüxŭ nixu na Tupana naxwèxexŭ na ínabaiŭxŭ ga duŭxŭgü. Rü yemawena ga Ngechuchu rü Gariréaanewa inanaxügü ga duŭxŭgümaã nüxŭ na yaxuxŭ ga ore i mexŭ.
38 —Rü pema nüxŭ pecuèx ga ñuxãcü Tupana na naporaxẽẽxŭ ga Ngechuchu ya Nacharétucṯ̱ã̱x yerü nüxna nanaxã ga Naãẽ i Üünexŭ. Rü nüma ga Ngechuchu rü mexŭ naxü ga yema íyaxũgüxŭwa, rü nanameẽxẽẽ ga guxŭma ga yema duŭxŭgü ga ngoxoã̱xgüxŭ. Rü yemaãcü nanaxü yerü Tupana nüxŭ narüngŭxẽẽ.
39 —Rü toma nixĩ ga nüxŭ tadaugüxŭ rü nüxŭ tixuchigaxŭ i guxŭma ga naxüxŭ ga Ngechuchu ga Yudéaanewa rü Yerucharéŭãrü ĩãnewa. Rü yemawena rü nayamèxgü rü curuchawa nayapotagü.
40 —Natürü ga Tupana rü tomaẹ̱xpṵx ga ngunexŭ ngupetügu rü wena nanamaxẽẽ rü toxcèx nanangọxẽẽ.
41 —Natürü tama guxŭ ga duŭxŭgücèx nangọx. Rü toxcèxicatama nangọx ga toma ga ŭpamama Tupana toxŭ dexe na nüxŭ tixuxŭcèx i Ngechuchuchiga. Rü yexguma

marü yuwa ínadaxguwena rü namaã tachibüe rü namaã taxaxegü.
42 —Rü nümatama ga Ngechuchu toxũ nimugü na duũxũgümaã nüxũ tixuxũcèx na Tupana marü ãẽxgacüxũ yangucuchixẽẽxũ na guxũ i duũxũgüarü ngugüruũ na yĩĩxũcèx. Rü nüma ya Ngechuchu nixĩ i tórü maxũxũ nangugüxũ, rü nüma tá nixĩ i guxũ i duũxũgü i maxẽxũ rü yuexũxũ yacagüxũ naxcèx i norü maxũchiga.
43 —Rü ũpamamatama guxũma ga Tupanaãrü orearü uruũgü rü Ngechuchuchiga nidexagü, rü ñanagürügü:
"Rü nüma tá nüxũ nüxũ nangechaũ i norü pecadugü i guxũma i duũxũgü i nüxũ yaxõgüxũ",
ñanagürügü.

Tupanaãẽ i Üünexũ rü yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũtanüwa nangu

44 Rü yexguma íyadexayane ga Pedru, rü Tupanaãẽ i Üünexũ nüxna nangu ga guxũma ga yema yéma irüxĩnüẽxũ ga yema ore.
45 Rü yema yaxõgüxũ ga Yudíugü ga Pedrumaã yéma ĩxũ, rü poraãcü naḇaixãchiãẽgü yerü Tupanaãẽ i Üünexũ rü nüxna rü ta nangu ga yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũ.
46 Rü nüxũ naxĩnüẽ ga to ga nagawachigü na yadexagüxũ, rü Tupanaxũ na yacuèxüũgüxũ.
47 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü: —¿Ẽxna nangẽxmaxũ i texé na nüxna nacẖuxuxũ i na ínabaiũxũ i ñaã duũxũgü i marü taxrüũ Tupanaãẽ i Üünexũ nüxna nguxũ? —ñanagürü.
48 Rü nanamu na Ngechuchu ya Cristuégagu na ínabaiũxũ ga yema duũxũgü ga yexwaca yaxõgüxũ. Rü yexguma Pedruxũ nacèèxũgü na yexma naxãũxũcèx ga ñuxre ga ngunexũ.

11

Pedru rü Yerucharéũwa yexmagüxũ ga yaxõgüxũmaã nüxũ nixu ga ṯacü na ngupetüxũ ga Checharéawa

1 Rü yema ngúexũgü ga Ngechuchu imugüxũ rü yema yaxõgüxũ ga Yudéagugüxũ, rü nüxũ nacuáchigagü na yema tama Yudíugü ixĩgüxũ rü ta nayauxgüãxũ ga Tupanaãrü ore.
2 Natürü yexguma Yerucharéũwa nanguxgu ga Pedru, rü ñuxre ga Yudíugü ga yaxõgüxũ rü Pedruxũ nixugüe.
3 Rü ñanagürügü: —¿Rü ṯüxcüũ natanüwa cuxũ i ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxũ, rü namaã cuchibü? —ñanagürügü.
4 Rü Pedru meãma namaã nüxũ nixu ga guxũma ga ṯacü na ngupetüxũ, rü ñanagürü nüxũ:
5 —Choma rü Yopearü ĩãnewa chayexma, rü yexguma íchayumüxẽyane, rü chango̱xetü. Rü nüxũ chadau ga wüxi ga

naxchápenüŭrüŭ ixĩxŭ ga norü ãgümücüpẽxewa ãtü̱xüxŭ ga
írüc̱ẖüxüexŭ ñu̱xmata chauxŭtawa nguxŭ.
6 —Rü meãma nüxŭ chadawenü na nüxŭ chadauxŭcèx na
ṯacü yexmaxŭ ga aixepewa. Rü nüxŭ chadau ga naxŭnagü
ga ixãgümücüparaxŭ rü naẽxŭgü ga idüraexŭ, rü ãxtapegü rü
werigü. Rü yema naxchápenüŭwa nayexma ta ga ṯacü ga
tama ingõxŭ, erü taxcèx i yixema i Yudíugü rü naxãũãchi.
7 —Rü nüxŭ chaxĩnü ta ga Tupanaga ga choxŭ ñaxŭ:
“¡Inachi! Pa Pedrux. ¡Rü ta imèx, rü nangõ̱x!” ñaxŭ.
8 —Natürü choma chanangãxŭ, rü ñacharügü:
“Taxucürüwa nixĩ, Pa Corix, erü taguma chanangõ̱x i ṯacü i
toxcèx ãũãchixŭ”, ñacharügü.
9 —Rü yexguma wenaxãrü ñanagürü choxŭ ga yema Tu-
panaga ga daxũwa inaxũxŭ:
“Ngẽma choma i Tupana chamexẽẽxŭ, rü tama name i
ãũãchi nüxŭ cuwogü”, ñanagürü.
10 —Rü tomaẽ̱xpü̱xcüna yemaãcü nangupetü, rü yexguma
wenaxãrü daxũ nac̱ẖüxnagü ga yema naxchápenüŭ namaã ga
guxŭma ga nawa yexmagüxŭ.
11 —Rü yexgumatama guma ĩ ga nawa chayexmanewa nan-
gugü ga tomaẽ̱xpü̱x ga yatügü ga Checharéawa ne mugüxŭ ga
chauxcèx daugüxŭ.
12 —Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ choxŭ namu na nawe
charüxũxŭcèx woo tama Yudíugü na yixĩgüxŭ ga yema
duŭxŭgü. Rü chomaã ta yéma naxĩ ga ñaã 6 ga yaxõgüxŭ.
Rü napatawa tangugü ga guma yatü ga Cornériu, rü yexma
tachocu.
13 —Rü tomaã nüxŭ nixu ga ñuxãcü na napatawa nüxŭ
nadauxŭ ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũc̱ũ̱ã̱x ga yexma
chixŭ ga ñaxŭ nüxŭ:
“¡Yopewa namugü i yatügü na naxcèx yacagüxŭcèx i Chimáũ
i Pedrugu ãẽgaxŭ!
14 —Rü nüma tá cumaã nüxŭ nixu na ñuxãcü tá cuma rü guxŭ
i cupatagugüxŭmaã penayaxuxŭ i perü maxŭ i taguma gúxŭ”,
ñanagürü nüxŭ.
15 —Rü yexguma ichanaxügügu ga na chidexaxŭ, rü nüxna
nangu ga Tupanaãẽ i Üünexŭ, yexgumarüŭ ga noxri tüxna
nanguxgurüŭ.
16 —Rü yexguma ga choma rü nüxna chacuèxãchi ga Cori ya
Ngechuchuarü ore ga yexguma ñaxgu:
“Rü aixcüma nixĩ ga Cuáŭ ga dexáwamare ínabaiŭxẽẽãxŭ,
natürü i pema rü Tupanaãẽ i Üünexŭ tá pexna nangu”, ñaxgu.
17 —Rü pema nüxŭ pecuèx na ñuxãcü Tupana tüxna nan-
guxẽẽxŭ ga Naãẽ i Üünexŭ i yixema na Cori ya Ngechuchu
ya Cristuaxŭ yaxõgüxŭ. Rü ñu̱xma na taxrüŭ Tupana yema

duŭxŭgünа nanguxẽẽxŭ ga Naãẽ i Üünexŭ, ¿rü ñuxũcürüwa i choma i nüxŭ chaxoxŭ na naga chaxĩnüxŭ ya Tupana? —ñanagürü ga Pedru.

18 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu ga yema yaxõgüxŭ ga Yerucharéŭcu̱ã̱x, rü nachianegümare. Rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü. Rü ñanagürügü: —Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na Tupana tüxŭ dexŭ ya yíxema woo tama Yudíugü ixĩgüxe. Rü ngẽxguma nüxŭ tarüxoegu i tümaãrü chixexŭ rü Tupanacèx tadaugügu, rü nüma tüxna nanaxã i maxŭ i taguma gúxŭ —ñanagürügü.

Yaxõgüxŭ ga Aŭtioquíawa yexmagüxŭchiga

19 Rü yexguma Etébaŭxŭ yamèxgüguwena, rü norü uwanügü poraãcü nawe ningẽxŭtanü ga yema yaxõgüxŭ. Rü yemacèx nügü nawoone. Rü Peníchiawa, rü Chiprewa rü Aŭtioquíawa nabuxmü. Rü yéma nüxŭ nixugüe ga ore ga mexŭ ga Ngechuchuchiga. Natürü Yudíugümaãxĩcatama nüxŭ nixugüe ga yema ore rü tama ga togümaã.

20 Natürü yéma Aŭtioquíawa nangugü ta ga ñuxre ga togü ga yaxõgüxŭ ga Chíperecu̱ã̱x, rü Chirenecu̱ã̱x. Rü nümagü rü yema tama Yudíugü ixĩgüxŭmaã rü ta nüxŭ nixugüe ga ore i mexŭ i Cori ya Ngechuchuchiga.

21 Rü Tupana nüxŭ narüngŭxẽẽ, rü nanaporaexẽẽ. Rü yemacèx muxŭma ga yema duŭxŭgü rü nüxŭ narüxoe ga nuxcümaŭxŭ ga nacümagü, rü Cori ya Ngechuchuaxŭ nayaxõgü.

22 Rü yexguma yemaxŭ nacuáchigagügu ga yema yaxõgüxŭ ga Yerucharéŭwa yexmagüxŭ, rü Aŭtioquíawa nanamugü ga Bernabé.

23 Rü yexguma yéma nanguxgu ga Bernabé, rü nüxŭ nadau ga ñuxãcü Tupana nüxŭ na rüngŭxẽẽxŭ ga yema yaxõgüxŭ ga Aŭtioquíacu̱ã̱x, rü poraãcü namaã nataãẽ. Rü nayaxucu̱xẽgü ga guxŭma na meãma Cori ya Ngechuchuwe naxĩãmaxŭcèx, rü taguma nüxŭ naxoexŭcèx.

24 Yerü nüma ga Bernabé rü wüxi ga yatü ga mecü nixĩ. Rü aixcüma Tupanaãẽ i Üünexŭ rü nawa nayexma, rü napora ga norü õwa. Rü yemacèx muxũchixŭma ga duŭxŭgü rü Cori ya Ngechuchucèx naxĩ rü nüxŭ nayaxõgü.

25 Rü yemawena ga Bernabé rü Tarsuwa naxũ na Chaurucèx yadauxŭcèx.

26 Rü yexguma nüxŭ iyangauxgu, rü Aŭtioquíawa nanaga. Rü wüxi ga taunecü wüxiwa yéma nayexmagü namaã ga yema yaxõgüxŭ. Rü nanangúexẽẽ ga muxũchixŭma ga duŭxŭgü. Rü Aŭtioquíawa nixĩ ga inaxügüxŭ ga duŭxŭgü na Cristutanüxŭmaã na naxugüãxŭ ga yema yaxõgüxŭ.

27 Rü yexgumaŭcüü Yerucharéŭwa ne naxĩ ga ñuxre ga
Tupanaãrü orearü uruŭgü rü Aŭtioquíawa naxĩ.
28 Rü natanüwa nayexma ga wüxi ga orearü uruŭ ga Agabu
ga naẽga. Rü nanangutaquẽxexẽẽ ga yema yaxõgüxŭ ga
Aŭtioquíawa yexmagüxŭ. Rü yema ngutaquẽxewa rü inachi
ga Agabu rü Tupanaãẽ i Üünexŭ nanamu ga na yadexaxŭ,
rü ñanagürü: —Wüxi i taiya i taxŭ tá ínangu i guxŭ i ñaã
nachiŭãnewa —ñanagürü. Rü aixcüma ínangu ga yema taiya ga
yexguma Cáudiu ãẽxgacü ixĩxgu.
29 Rü yexguma ga yema yaxõgüxŭ ga Aŭtioquíawa yex-
magüxŭ, rü marü wüxigu nagu narüxĩnüẽ na yéma ngĩxŭ
namugüxŭcèx ga dĩẽru na nüxŭ nangŭxẽẽgüxŭcèx ga yema
yaxõgüxŭ ga Yudéaanegu ãchiŭgüxŭ. Rü wüxichigü ngĩxŭ inaxã
ga dĩẽru yexgumarüü ga ñuxre ga nüxŭ yexmacü.
30 Rü yemaãcü nanaxügü, rü Bernabé rü Chaurumaã yéma
ngĩxŭ namugü ga yema dĩẽru naxcèx ga yema yaxõgüxŭãrü
ãẽxgacügü ga Yudéaanewa yexmagüxŭ.

12

Ãẽxgacü ga Erode rü Chaŭtiáguxŭ nimèx rü Pedruxŭ napoxcu

1 Rü yexgumaŭcüü inanaxügü ga ãẽxgacü ga Erode ga na
ínayauxŭãxŭ ga ñuxre ga yaxõgüxŭ ga Yerucharéŭcũã̃x na
napoxcuexŭcèx.
2 Rü norü churaragüxŭ namu na taramaã Chaŭtiágu ga
Cuáŭẽneẽxŭ yamèxgüxŭcèx.
3 Rü yexguma nüxŭ nadèũxgu ga Erode ga norü me na yiĩxŭ
ga Yudíugü ga yema na naxüxŭ, rü norü churaragüxŭ namu
na Pedruxŭ rü ta yayauxgüxŭcèx. Rü yema nangupetü ga
Yudíugüarü peta ga Üpetüchigagu ga yexguma pãũ ga ngearü
puxẽẽruŭãxŭ nangõxgügu.
4 Rü yexguma Pedruxŭ yayauxgügu, rü poxcupataŭgu
nayatèxcuchi. Rü ñũxũchi ga Erode rü nanamu ga
ãgümücütücumü ga norü churaragü na nüxna nadaugüxŭcèx.
Rü wüxitücumüwachigü rü nayexma ga ãgümücü ga
churaragü. Rü yemaãcü nanaxü ga Erode, yerü nagu
narüxĩnü ga yema petawena guxŭ ga duŭxŭgüpẽxewa na
nagaãxŭcèx na yamèxgüãxŭcèx.
5 Rü yemaãcü ga Pedru rü poxcupataŭwa nayexma rü chu-
raragü rü meãma nüxna nadaugü. Natürü ga yema yaxõgüxŭ
ga Yerucharéŭcũã̃x rü poraãcü nayumüxẽgü, rü Tupanana
naxcèx nacagü.

Tupana rü Pedruxŭ ínanguxuchixẽẽ ga poxcupataŭwa

6 Rü yematama ga chütaxŭgu naxŭpa ga yema ngunexŭ
ga Erode duŭxŭgüpẽxewa nagaxchaŭxŭ, rü taxre ga chu-
raragüarü ngãxŭwa nape ga Pedru. Rü taxre ga cadenamaã
ninèĩxgüchacüü. Rü togü ga churaragü ga dauxŭtaexŭ nüxna
nadaugü ga poxcupataŭãrü ĩã̱x.
7 Rü ngürüãchi yema poxcupataŭwa nango̱x ga wüxi ga
orearü ngeruŭ ga daxũcũã̱x ga Coriarü. Rü poraãcü nangóone
ga guma poxcupataŭwa. Rü yema orearü ngeruŭ Pedruxŭ
nacu̱xagü, rü nanab̲aixãchixẽẽ. Rü ñanagürü: —¡Paxama írüda!
—ñanagürü. Rü yexgumatama íniwẽgü ga guma cadena ga
Pedru namaã inèĩxgüchacüücü.
8 Rü Pedruxŭ ñanagürü ga yema orearü ngeruŭ: —¡Rü
icu̱xcuchichiru rü nacuaixcu i curü chapatu! —ñanagürü. Rü
yemaãcü nanaxü ga Pedru. Rü ñanagürü ta: —¡Rü icu̱xcuchi i
curü gáuxŭchiru, rü chowe rüxũ! —ñanagürü.
9 Rü nawe narüxũ ga Pedru. Rü tama nüxŭ nacuèx ga
aixcüma na yiĩxŭ ga yema orearü ngeruŭ namaã üxŭ. Rü
naxcèx rü nango̱xetümare.
10 Rü nüxŭ nachopetü ga nüxĩraŭxŭ ga dauxŭtaexŭ, rü
ñu̱xũchi ga yema to ga dauxŭtaexŭ. Rü yexguma nawa
nangugügu ga yema ĩã̱x ga áchumenèxãnaxcèx ga ítamŭwaama
üxŭ, rü nüẽchama niwãxna. Rü ínachoxŭ. Rü yexguma marü
wüxi ga ítamŭ inaxĩxgu, rü nüxna inayarütaxu ga yema orearü
ngeruŭ.
11 Rü yexguma nüxŭ nicuèxãchi ga Pedru, rü nügümaã
ñanagürü: —Ñu̱xma waxi i nüxŭ chacuáxŭ na aixcüma
Cori ya Tupana núma namuxŭ i norü orearü ngeruŭ
na Erodemẽxẽwa choxŭ napuxŭ, rü nawa choxŭ
ínanguxuchixẽẽxŭ i guxŭma i ngẽma chomaã naxügüchaŭxŭ i
ngẽma Yudíugü i tama yaxõgüxŭ —ñanagürü.
12 Rü yexguma yemaxŭ yacuèxãchigu ga Pedru, rü ngĩpatawa
naxũ ga wüxi ga ngecü ga Maríagu ãe̱gacü. Rü ngĩma iyixĩ ga
Cuáŭ Marcu naẽ. Rü yéma nangutaquẽxegü ga muxŭma ga
duŭxŭgü ga yéma yumüxẽgüxŭ.
13 Rü ĩã̱xtüarü poxeguxŭãrü ĩã̱xwa, rü: —Tu tu tu —ñanagürü
ga Pedru. Rü wüxi ga pacü ga Rode ga ngĩe̱ga íiyadau.
14 Rü yexguma nagawa nüxŭ nacuèxgu ga na Pedru yiĩxŭ,
rü ngĩrü taãẽmaã rü íiyañamare na nüxŭ yanaxuxŭ ga na Pedru
yiĩxŭ ga ĩã̱xtüarü ĩã̱xgu chicü. Rü tama iyawãxna ga ĩã̱x.
15 Rü yema yexmagüxŭ rü: —Cungẽãẽmare —ñanagürügü
ngĩxŭ. Natürü ngĩma rü: —Aixcüma nixĩ —ngĩgürügü. Rü
yexguma ñanagürügü: —Maneca tama nüma nixĩ. Rü norü
dauruŭ i daxũcũã̱xmare nixĩ —ñanagürügü.
16 Natürü ga Pedru rü yoxni ĩã̱xwa: —Tu tu tu —
ñanagürüama. Rü yexguma naxcè x yawãxnaãgu rü nüxŭ

nadaugügu ga Pedru na yiĩxũ, rü naḇaixãchiãẽgü.
17 Natürü nüma naxunagümẽxẽ, rü naxmẽxmaã
nayanachianexẽẽgü. Rü namaã nüxũ nixu na ñuxãcü
Cori ínanguxuchixẽẽxũ ga poxcupataũwa. Rü ñanagürü ta:
—¡Chaũtiágumaã rü ngẽma togü i yaxõgüxũmaã nüxũ pixu i
ngẽma ore! —ñanagürü. Rü yexguma inaxũãchi, rü toxnamana
naxũ.
18 Rü yexguma yangunegu, rü yema churaragü ga pox-
cupataũwa dauxũtaegüxũ rü poraãcü nanax̱ixãchiãẽgü yerü
tama nüxũ nacuèxgü ga ṯacü na ngupetüxũ namaã ga Pedru.
19 Rü yemacèx ga Erode rü yema churaragüxũ namu na
Pedrucèx yadaugüxũcèx. Rü yexguma taxuxũũma iyan-
gaugügu, rü Erode rü yema churaragügutama nananguxẽẽ
na nayuexũcèx. Rü yemawena ga Erode rü ínaxũxũ ga
Yudéaanewa, rü Checharéagu nayaxãchiũ.

Nayu ga Erode

20 Rü Erode rü namaã nanu ga Tirucũ̱ã̱xgü rü Chi-
dãũcũ̱ã̱xgü. Natürü ga yema Tirucũ̱ã̱xgü rü Chidãũcũ̱ã̱xgü rü
naxcèx nadaugü na ñuxãcü Erodexũ nangüxmüxẽẽgüxũ, yerü
Erodechiũãnewa nixĩ ga nayauxgüãxũ ga nabü. Rü yemacèx
wüxi ga Erodearü duũxũ ga ã̱ẽ̱xgacü ga Batumaã naxãmücügü
na nüxũ nangũxẽẽxũcèx na Erodemaã yadexagüxũcèx.
21 Rü Erode rü namaã inaxuneta ga wüxi ga ngunexũ na
namaã yadexaxũcèx. Rü yexguma yema ngunexũ ga nagu
inaxunetaxũwa nanguxgu, rü yema Tirucũ̱ã̱x rü Chidãũcũ̱ã̱x
rü Erodexũtawa nangugü. Rü nicu̱xcuchi ga Erode ga norü
ã̱ẽ̱xgacüchiru, rü norü tochicaxũwa narüto, rü duũxũgümaã
nüxũ nixu ga norü ore.
22 Rü yexguma ga guxũma ga yema duũxũgü rü tagaãcü
ñanagürügü: —Ñaã ã̱ẽ̱xgacü rü tama duũxũãrü dexarüũ
nixĩ i norü dexa, natürü ñoma Tupanaãrü dexarüũ nixĩ —
ñanagürügü.
23 Rü Erode rü yema duũxũgüarü oremaã nataãẽ, rü
tama Tupanaxũ nicuèxüũchaũ ga ñuxãcü Tupana nüxũ
narüngũxẽẽxũ. Rü yemacèx wüxi ga Tupanaãrü orearü
ngeruũ ga daxũcũ̱ã̱x rü yexgumatama Erodexũ niḏaawexẽẽ.
Rü õxmigü nanangõ̱x, rü yemamaã nayu.
24 Natürü yema yaxõgüxũ rü yexeraãcü guxũwama nüxũ
nixugüe ga Cori ga Tupanaãrü ore. Rü muxũchixũ ga duũxũgü
nüxũ nayaxõgü.
25 Rü yexguma marü yanguxẽẽãgu ga norü puracü ga
Chauru rü Bernabé, rü ínachoxũ ga Yeruchareũwa, rü we-
naxãrü Aũtioquíacèx nawoegu. Rü nayagagü ga Cuáũ Marcu.

13

Bernabé rü Chauru rü inanaxügüe ga to ga nachiũãnewa na nangegüãxũ ga Tupanaãrü ore

1 Rü yema yaxõgüxũ ga Aũtioquíawa yexmagüxũtanüwa rü nayexma ga ñuxre ga yatügü ga Tupanaãrü orearü uruũgü, rü ñuxre ga yatügü ga Tupanaãrü orewa ngu̱xẽẽtaegüxũ. Rü yematanüwa nayexma ga Bernabé, rü Chimáũ ga Waxwegu ãẽgaxũ, rü Dúchiu ga Chirenecũã̱x, rü Manae̱ ga wüxigu ãẽ̱xgacü ga Erodemaã yaexũ, rü Chauru.

2 Rü wüxi ga ngunexũ ga yexguma Coricèx ínangutaquẽxegügu rü tama nachibüeãcüma ínayumüxẽgüguyane, rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü ñanagürü nüxũ: —¡Choxna penamugü i Chauru rü Bernabé na naxügüãxũcèx i ngẽma puracü i choma nawa chanamugüchaũxũ! —ñanagürü.

3 Rü yexguma nüxũ nachauegu ga tama nachibüeãcüma na nayumüxẽgüxũ, rü Chauru rü Bernabéétügu naxümẽxgü ga yema yaxõgüxũ, rü ñu̱xũchi inanamuãchitanü na naxügüãxũcèx ga Tupanaãrü puracü.

Chiprewa naxĩ ga Bernabé rü Chauru

4-5 Rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü inanamuãchitanü ga Bernabé rü Chauru. Rü ĩãne ga Cheúchiawa naxĩ, rü gumaãrü türewa inaxĩãchi, rü capaxũ ga Chiprewa naxĩ. Rü Cuáũ Marcu nawe narüxũ na nüxũ nangũxẽẽxũcèx. Rü yexguma Charamína ga ĩãneãrü türewa nangugügu, rü inanaxügüe ga nüxũ na yaxugüxũ ga Tupanaãrü ore ga Yudíugüarü ngutaquẽxepataũgüwa.

6 Rü guxũgu nixĩãgütanü ga yema capaxũwa ñu̱xmata Papu ga ĩãnewa nangugü. Rü yéma namaã inayarüxĩ ga wüxi ga Yudíu ga yuüxũ ga Barechúgu ãẽgaxũ. Rü nüma rü wüxi ga idoratèxáxũ nixĩ yerü nügü yaxuxgu rü aixcüma Tupanaãrü orearü uruũ nixĩ.

7 Rü nayexma ga yema capaxũãrü ãẽ̱xgacü ga Chérquiu Paurugu ãẽgaxũ. Rü nüma nixĩ ga wüxi ga yatü ga meã naãẽxũ cuácü. Rü yema yuüxũ rü guma ãẽ̱xgacüarü ngũxẽẽruũ nixĩ. Rü nüma ga ãẽ̱xgacü rü norü duũxũgüxũ namu na Chauru rü Bernabécèx yacagüxũcèx, yerü nüxũ naxĩnüchaũ ga Tupanaãrü ore.

8 Natürü yema yuüxũ ga Griégugawa Erimínugu ãẽgaxũ, rü Chauru rü Bernabéna nayanuxũ na Tupanaãrü orexũ yaxugüxũ. Yerü tama nanaxwèxe na yaxõõxũ ga guma ãẽ̱xgacü.

9-10 Natürü ga Chauru ga Paurugu ta ãẽgaxũ, rü aixcüma Tupanaãẽ i Üünexũ nawa nayexma. Rü nüma ga Pauru rü meãma nüxũ nadawenü ga yema yuüxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Pa Idoratèxáxũ Pa ngoxo Nanex, cuma rü chixexũxicatama

cuxüxchaŭ, rü naxchi cuxai i guxŭma i mexŭ. ¿Ñuxgura tá ta
i nüxŭ curüxoxŭ na ícuyatóxẽẽxŭ i Cori ya Tupanaãrü ore i
aixcüma ixĩxŭ?
11 —Ñu̱xmatátama cuxŭ napoxcu ya Cori ya Tupana. Rü
tá cungexetü, rü ñuxre i ngunexŭgu rü tãũtáma nüxŭ cudau
ya üèxcü —ñanagürü. Rü yexgumatama naxcèx naxẽãnexŭchi
ga yema yuüxŭ, rü naxmẽxmaã nadaugü na texé naxmẽxgu
yayauxãchixŭcèx rü namaã ítixũxŭcèx.
12 Rü yexguma yemaxŭ nadèu̱xgu ga yema capaxũãrü
ãẽxgacü rü nayaxõ ga Tupanaãrü ore, yerü namaã
nab̲aixãchiãẽ ga yema Pauru rü Bernabé nüxŭ ngu̱xẽẽxŭ
ga Cori ya Tupanachiga.

Pauru rü Bernabé rü Pichídiaanewa yexmane ga ĩãne ga Aŭtioquíawa nangugü

13 Rü Papuwa inaxĩãchi ga Pauru namücügümaã rü nixãŭ
ga taxtü ga taxŭwa. Rü Pérupe ga ĩãnewa nangugü ga
Paŭpíriaanewa. Natürü yéma nüxna naxo ga Cuáŭ Marcu, rü
Yerucharéŭcèx nataegu.
14 Rü Pérupewa inaxĩãchi ga Pauru rü Bernabé rü
ĩãne ga Aŭtioquíawa nangugü ga Pichídiaanewa. Rü
yéma rü ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Yudíugüarü
ngutaquẽxepataŭgu nachocu, rü yéma narütogü natanüwa ga
yema íngutaquẽxegüxŭ.
15 Rü yema ngutaquẽxewa rü nüxŭ nadaumatügü ga Tu-
panaãrü mugü ga Moĩché ümatüxŭ rü yema ore ga Tu-
panaãrü orearü uruŭgü ümatüxŭ. Rü yemawena, rü guma
ngutaquẽxepataŭãrü ãẽxgacügü, rü Bernabé rü Pauruna
nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Toeneẽgüx, ngẽxguma pexŭ
nangẽxmagu i perü ore i taãẽxẽẽruŭ i toxcèx rü marü name i
ñu̱xma tomaã nüxŭ pixu —ñanagürügü.
16 Rü yexguma inachi ga Pauru, rü naxunagümẽxẽ na
iyanachianexŭcèx ga duŭxŭgü. Rü yexguma duŭxŭgümaã
nidexa, rü ñanagürü: —Pa Duŭxŭgü Pa Chautanüxŭgüx rü
Guxãma i Pema i To i Nachiŭãnecŭ̱ã̱x Ixĩgüxex ya Tupanaxŭ
Ngechaŭgüxe, rü ¡iperüxĩnüẽ!
17 —Yima tórü Tupana i yixema i Yudíugü, rü tüxŭ nade
ga nuxcümaŭgüxe ga tórü o̱xigü na tüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx. Rü
poraãcü tüxŭ nimuxẽẽ ga yexguma woo to ga nachiŭãne ga
Equituanewa tayexmagügu. Rü yemaãcü wüxi ga taxŭ ga
nachiŭãne tüxŭ nixĩgüxẽẽ. Rü ñu̱xũchi yemawena, rü norü
poramaã tüxŭ ínagaxŭ ga yema naãnewa.
18 —Rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa tüxŭ
nagagü. Rü yéma 40 ga taunecü Tupana yaxna tümamaã
naxĩnü ga guxema tórü o̱xigü.

19 —Rü Tupana nanadai ga yema 7 ga ãẽxgacügü ga
Canaããnecũã̃xgü guxũma ga norü duũxũgümaãchigü. Rü
yemaãcü nanaxü na tórü o̱xigüna naxããxũcèx ga yema naãne
na tümaãrügüxüchi yiĩxũcèx.
20 —Rü 450 ga taunecü rü yemaãcü tüxũ narüngũxẽẽ. Rü
yemawena rü tüxna nanamu ga togü ga ãẽxgacügü ga dau-
ruũgü ñu̱xmata Tupanaãrü orearü uruũ ga Chamue̱ ingu-
cuchi̱x.
21 —Rü yexguma ga duũxũgü rü Tupanana naxcèx nacagü
ga wüxi ga ãẽxgacü ga rei na namaã inacuáxũcèx. Rü Tupana
rü nüxna nanamu ga Chaú ga Chiche nane ga Beyamítaa ixĩcü.
Rü nüma nüxna nadau ga duũxũgü ga 40 ga taunecügu.
22 Rü yemawena ga Tupana rü ínanatèxüchi ga Chaú, rü
Dabíxũ naxuneta na guma norü ãẽxgacü yiĩxũcèx. Rü Dabíxũ
nixuchiga ga Tupana, rü ñanagürü:
“Nüxũ chadau rü Dabí ya Ichaí nane rü wüxi ya yatü ya
poraãcü choxũ ngúchaũcü nixĩ. Rü nüma tá nanaxü i
guxũma i ngẽma choma chanaxwèxexũ”,
ñanagürü ga Tupana.
23 Rü nuxcüma ga Tupana rü marü inaxuneta rü wüxi i Dabítaa
tá nixĩ i Cristu ixĩxũ, rü tá nanamaxẽxẽẽ i Yudíugü. Rü
Ngechuchu nixĩ ga guma maxẽxẽẽruũ ga tórü o̱xigümaã nüxũ
yaxucü ga Tupana.
24 Natürü naxũpa ga Ngechuchu na ínguxũ, rü Cuáũ ga
baiũxẽẽruũ rü guxũma ga Yudíugümaã nüxũ nixuchiga ga ore
i mexũ rü ñanagürü:
“Rü name nixĩ i nüxũ perüxoe i pecüma i chixexũ, rü Tu-
panacèx pedaugü, rü ípebaiũ”, ñanagürü.
25 Rü yexguma marü yangaicaxgu ga tá na nayuxũ ga Cuáũ,
rü ñanagürü:
“Rü tama choma nixĩ i ngẽma pema nagu perüxĩnüẽxũ i
Cristu chiĩxũ. Natürü choweama ne naxũ i nüma ya aixcüma
Cristu ixĩcü. Rü choma rü napẽxewa taxuwama chame, rü bai
i norü chapatucunüãrü wẽgüwaxüra chame erü nüma rü wüxi
i ãẽxgacü i tacüxüchima nixĩ”, ñanagürü ga Cuáũ.
26 Rü ñanagürü ga Pauru, —Pa Chautanüxũgü i Abráũtaagüx,
rü Guxãma i Pema i To i Nachiũãnecũã̃x i Tupanaxũ
Ngechaũgüxex, rü pexcèx nixĩ i ñaã ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ.
27 —Rü aixcüma yema Yerucharéũcũã̃xgü ga duũxũgü rü
yema norü ãẽxgacügü rü tama nüxũ nacuèxgü ga Tupana
Nane na yiĩxũ ga Ngechuchu. Rü tama meã nüxũ nacuèxgü
ga ṯacüchiga na yiĩxũ ga yema ore ga nuxcümaũgüxũ
ga Tupanaãrü orearü uruũgü ümatüxũ i ñu̱xma perü
ngutaquẽxepataũwa nüxũ pedaumatügüxũ i wüxichigü i
ngũxchigaarü ngunexũgu. Rü yemaãcü nümagütama ga

yema duŭxŭgü ga Ngechuchuxŭ imèxgüxŭ rü yexguma yamèxgüãgu rü nayanguxẽẽ ga yema ore ga nuxcüma ümatüxŭ.

28 —Rü woo taxuŭma ga ṯacü ga chixexŭ nawa inayangaugü na nayuxẽẽãxŭcèx, natürü Piratuna naxcèx nacagü na yamáãxŭcèx.

29 —Rü ningu ga guxŭma ga yema ore ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ümatüxŭ ga Ngechuchuchiga ga ñuxãcü tá na nayuxŭ. Rü yemawena rü nanayauxgü ga naxŭne ga curuchawa, rü wüxi ga naxmaxŭgu nayanaxücuchigü.

30 —Natürü ga Tupana rü wena nanamaxẽẽ ga woo marü na nayuxŭ.

31 —Rü nüma ga Ngechuchu rü muxŭma ga ngunexŭ naxcèx nango̱x ga yema duŭxŭgü ga nawe rüxĩxŭ ga yexguma Gariréaanewa ne naxũxgu rü Yerucharéŭwa naxũxgu. Rü ngẽma duŭxŭgü nixĩ i ñu̱xma i guxŭ i duŭxŭgümaã nüxŭ ixugüxŭ i nachiga.

32-33 Rü ngẽmaãcü i toma rü núma tangugü na pemaã nüxŭ tixuxŭcèx i ngẽma ore i aixcüma mexŭ. Rü dücax, rü yema uneta ga nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigümaã nüxŭ yaxuxŭ ga Tupana, rü taxcèx nayanguxẽẽ ga yexguma Ngechuchuxŭ wena namaxẽẽgu. Rü wiyaegüpanewa i norü taxre i capíturuwa rü ngẽmachiga nüxŭ nixu i ngẽxguma:

“Cuma nixĩ i Chaune, rü choma nixĩ i Cunatü chiĩxŭ”, ñaxgu.

34 —Rü Tupana rü nuxcüma rü marü nüxŭ nixu ga wena tá na namaxẽẽãxŭ ga Ngechuchu na tama yayixixŭcèx ga naxŭne. Rü norü orewa rü ñanagürü:

“Rü choma tá pexcèx chayanguxẽẽ ga yema unetagü i üünegüxŭ i aixcüma ixĩgüxŭ ga nuxcüma Dabímaã nüxŭ chixuxŭ”,
ñanagürü.

35 —Rü ngẽmacèx toxnamana i Tupanaãrü orewa rü ñanagürü ta:

“Tama cunaxwèxe na yayixixŭ i naxŭne ya Cune ya üünecü,”
ñanagürü.

36 —Rü yexguma namaŭxgu ga Dabí, rü nüxŭ narüngŭxẽẽ ga norü duŭxŭgü, yexgumarüŭ ga ñuxãcü Tupana namuxŭ. Natürü ñu̱xũchi nayu, rü nanatü rü naẽxŭtagu natèx ga naxŭne, rü niyixi.

37 —Natürü guma Tupana wena namaxẽẽcü ga Ngechuchu rü tama niyixi ga naxŭne.

38 —Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i nüxŭ pecuèx rü yimatama Ngechuchugagu Tupana tüxŭ nüxŭ nangechaŭ i tórü pecadugü ngẽxgumarüŭ i pemaã nüxŭ tixuxŭrüŭ.

39 —Rü ñu̱xma ya guxãma ya yíxema nüxŭ yaxõgüxe, rü
Ngechuchugagu Tupana tüxŭ nüxŭ nangechaŭ i guxŭma ga
yema pecadugü ga noxri taxucürüwa tüxŭ nüxŭ nangechaŭxŭ
ga yexguma nagu taxĩxgu ga yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ.
40 —Rü pexuãẽgü na tama pegu nanguxŭcèx i ngẽma poxcu
i Tupanaãrü orearü uruŭgü nüxŭ ixuchigaxŭ ga yexguma
ñagügu:
41 “Rü dücax, Pa Duŭxŭgü i Tupanaãrü Orexŭ Cugüexŭx, rü
tá pe̱baixãchie rü tá peyue erü pema pemaxẽyane rü tá
chanaxü i ṯacü i taxŭ. Rü pema rü tãũtáma peyaxõgü i
woo texé pemaã nüxŭ ixuxgu”,
ñanagürü. Rü yexma nayacuèxẽẽ ga Pauru ga norü ore.
42 Rü yexguma guma ngutaquẽxepataŭwa ínachoxŭgu
ga Pauru rü namücügü, rü yema duŭxŭgü ga tama
Yudíugü ixĩgüxŭ rü nüxŭ nacèèxŭgü na to ga ngŭxchigaarü
ngunexŭgu rü wenaxãrü yematama orexŭ namaã
yaxuxŭcèx.
43 Rü yexguma marü nüxŭ nachauegu ga na
nangutaquẽxegüxŭ, rü Pauru rü Bernabéwe narüxĩ ga
muxŭma ga Yudíugü rü müxŭma ga togü ga duŭxŭgü ga
tama Yudíugü ixĩgüxŭ natürü Yudíugürüŭ yaxõgüxŭ. Rü
Pauru rü Bernabé rü namaã nidexagü rü nayaxucu̱xẽgü na
guxŭguma nagu naxĩnüẽẽchaxŭcèx ga ñuxãcü Tupana nüxŭ
ngechaŭãcüma na nadexŭ.
44 Rü yema to ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu, rü
wixgutaèx guxŭma ga yema ĩãnecŭ̱ã̱x nangutaquẽxegü na
inaxĩnüẽxŭcèx ga Tupanaãrü ore.
45 Natürü nayexma ga ñuxre ga Yudíugü ga tama
ngutaquẽxegu chocuxŭ. Rü yexguma nüxŭ nadaugügu ga
na namuxũchixŭ ga duŭxŭgü ga Paurucèx ngutaquẽxegüxŭ
rü poraãcü nixãũxãchie. Rü inanaxügüe ga na Pauruxŭ
nachoxŭgagüxŭ rü namaã naguxchigagüxŭ.
46 Natürü ga Pauru rü Bernabé rü tama namuŭẽãcüma yema
Yudíugüxŭ nangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Tupana nanaxwèxe
na pemaãxĩra nüxŭ tixuxŭ i norü ore. Natürü ñu̱xma na nüxŭ
pexoexŭ i ngẽma ore rü tama na penayauxgüchaŭxŭ i maxŭ i
taguma gúxŭ, rü ngẽmacèx i ñu̱xmax i toma rü tá ngẽma tama
Yudíugü ixĩgüxŭtanüwa taxĩ.
47 —Yerü yemaãcü toxŭ namu ga Cori, rü ñanagürü:
“Duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭãrü ngóonexẽẽruŭ marü
cuxŭ chixĩxẽẽ, na guxŭwama i ñoma i naãnewa cu-
nangexŭcèx i chorü ore i maxẽxẽẽruŭ”,
ñanagürü.
48 Rü yexguma yema orexŭ naxĩnüẽgu ga yema duŭxŭgü
ga tama Yudíugü ixĩgüxŭ, rü nataãẽgü rü ñanagürügü: —Rü

namexẽchi nixĩ i ñaã Cori ya Tupanaãrü ore —ñanagürügü.
Rü nayaxõgü ga guxŭma ga yema duŭxŭgü ga Tupana marü
nüxŭ unetaxŭ na nayauxgüãxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ.
49 Rü yemaãcü guxŭwama ga yema naãnewa nanguchigü ga
Cori ya Tupanaãrü ore.
50 Natürü yema Yudíugü ga tama Ngechuchuaxŭ
yaxõgüchaŭxŭ, rü chixexŭmaã nayaxuxcu̱xẽgü ga ñuxre
ga ngexŭgü ga mexŭgü ga Tupanaxŭ ngechaŭgüxŭ rü guma
ĩãneãrü ã̱ẽxgacügü na Pauru rü Bernabéxŭ ínawoxŭxŭcèx. Rü
yemacèx ínanawoxŭ ga yema naãnewa.
51 Rü yexguma ga Pauru rü Bernabé rü inapagücutü ga norü
üxaxŭcutü na yemawa nüxŭ yacuèxãchitanüxŭcèx ga norü
chixexŭ ga yema ĩãnecu̱ã̱xgü ga duŭxŭgü. Rü ñu̱xũchi ga
Pauru rü Bernabé rü ĩãne ga Icúniũwa naxĩ.
52 Natürü yema yaxõgüxŭ ga guma ĩãne ga nawa
ínachoxŭnewa yexmagüxŭ rü poraãcü Tupanamaã nataãẽgü,
rü Naãẽ i Üünexŭ rü aixcüma nawa nayexma.

14

Pauru rü Bernabé rü ĩãne ga Icúniũwa nayexmagü

1 Rü Icúniũwa rü wüxigu Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭgu
nachocu ga Pauru rü Bernabé. Rü meãma nüxŭ nixuchiga
ga Tupanaãrü ore rü yemaãcü nayaxõgü ga muxŭma ga
duŭxŭgü ga Yudíugü rü yema tama Yudíugü ixĩgüxŭ rü ta.
2 Natürü yema Yudíugü ga tama Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ,
rü chixexŭmaã nayaxucu̱xẽgü ga yema tama Yudíugü ixĩgüxŭ
na yema yaxõgüxŭchi naxaiexŭcèx.
3 Rü yemacèx muxŭma ga ngunexŭ yexma narücho ga
Pauru rü Bernabé, rü tama namuŭẽãcüma nüxŭ nixuchiga
ga Cori ya Tupanaãrü ore. Rü yema duŭxŭgümaã nüxŭ nixu
na ñuxãcü Tupana poraãcü tüxŭ nangechaŭxŭ. Rü nüma ga
Cori rü yema duŭxŭgüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ na namaã nataãẽxŭ
ga yema ore. Rü yemacèx Pauru rü Bernabéxŭ narüngŭxẽẽ
na inawẽxgüãxŭcèx ga cuèxruŭgü rü na naxügüãxŭcèx ga
mexŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxügüxŭ.
4 Natürü ga guma ĩãnecu̱ã̱x ga duŭxŭgü rü nitoye. Rü
nümaxŭ rü yema Yudíugüwaama naxügü rü togü rü Pauru rü
Bernabéwaama naxügü.
5 Rü yexguma ga yema Yudíugü, rü yema duŭxŭgü ga
tama Yudíugü ixĩgüxŭ, rü guma ĩãneãrü ã̱ẽxgacügümaã wüxigu
nagu narüxĩnüẽ na Pauruxŭ rü Bernabéxŭ yayauxgüxŭ na
nutamaã ínamuxũchigüãxŭcèx.
6-7 Natürü yexguma nüxŭ nacuáchigagügu ga Pauru rü Bern-
abé, rü nibuxmü. Rü Dicóniũãnewa yexmane ga ĩãnegü ga Lis-
tra rü Derbewa naxĩ. Rü guma ĩãnegüwa rü guxŭma ga yema

naãnewa ipeagüxŭ ga duŭxŭgümaã rü ta nüxŭ nixuchigagü ga ore i mexŭ.

Nutagümaã Pauruxŭ ínamuxũchigü ga Listrawa

8-9 Rü yéma Listrawa nayexma ga wüxi ga yatü ga ínapogücutüxŭ norü bucümatama. Rü yéma narüto rü inarüxĩnü ga yema Pauru nüxŭ ixuxŭ ga ore. Rü Pauru rü meãma nüxŭ nadawenü, rü nüxŭ nadau ga na nüxŭ nayexmaxŭ ga norü õ na naxcèx yataanexŭcèx.

10 Rü yexguma ga Pauru rü tagaãcü ñanagürü nüxŭ: —¡Inachi, rü meãma ínangacutü! —ñanagürü. Rü yexguma inayuxnagü ga guma yatü, rü inanaxügü ga na iyaxũxŭ.

11 Rü yexguma yema muxŭma ga duŭxŭgü nüxŭ daugügu ga yema na naxüxŭ ga Pauru, rü tagaãcü yema Dicóniũgawa nidexagü, rü ñanagürügü: —Tupanagü i naduŭxŭgüraŭxŭ ínarüxĩgü, rü tatanüwa nangugü —ñanagürügü.

12 Rü Bernabé rü tupana ga Chéumaã nanaxüégagü. Rü Pauru rü Éremema ã nanaxüégagü yerü nüma nixĩ ga yadexaxŭ.

13 Rü guma ĩãne íixücuxŭwa nayexma ga tupana ga Chéuarü tupauca ga taxŭne. Rü guma tupaucaarü pai rü yéma nanagagü ga wocagü ga iyatüxŭ ga putüramaã ngèxãẽgüxŭ. Rü nüma ga pai rü ga duŭxŭgü rü nanadaixchaŭ ga yema wocagü naxcèx ga Pauru rü Bernabé na yemamaã nüxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx.

14 Natürü yexguma nüxŭ yacuèxãchitanügu ga Bernabé rü Pauru, rü norü gáuxŭchirugu nagáugüe na yema duŭxŭgü nüxŭ cuèxgüxŭcèx na tama namexŭ ga yema naxcèx naxüechaŭxŭ. Rü yema muxŭma ga duŭxŭgütanüwa nabuxmü, rü ñaxŭmaã aita naxüe:

15 —Pa Yatügüx, ¿tü̱xcüŭ toxcèx penaxü i ngẽma? Toma rü pexrüŭ duŭxŭgümare tixĩgü. Rü nuã taxĩ na pemaã nüxŭ tayarüxuxŭcèx na nüxŭ perüxoexŭcèx i ngẽma chixexŭgü i taxuwama mexŭ rü naxcèx pedaugüxŭcèx ya Tupana ya maxŭcü ga naxücü ga daxũguxŭ i naãne, rü ñoma i naãne, rü taxtü i taxŭ, rü guxŭma i nawa ngẽxmaxŭ.

16 —Rü nuxcümayerü nixĩ ga Tupana ga yaxna namaã naxĩnüxŭ ga duŭxŭgü ga woo nümagü nanaxwèxegüxŭ naxügügu.

17 —Natürü nüma ga Tupana rü taguma nüxŭ narüchau na duŭxŭgüxŭ nangŭxẽẽxŭ. Rü yemaãcü tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na Tupana yiĩxŭ i nümax. Rü nümatama nixĩ i núma namuãxŭ ya pucü rü meã pexŭ nayaexẽxẽãxŭ i penetügü. Rü nüma nixĩ i pexna naxããxŭ i pewemü na ngẽmaãcü petaãẽgüxŭcèx —ñanagürügü ga Pauru rü Bernabé.

18 Natürü woo yema orexũ namaã na yaxugüxũ rü poraãcü
nüxũ naguxcha ga Pauru rü Bernabé ga nüxna na nachogüxũ
ga duũxũgü ga tama naxcèx na nadaiãxũcèx ga yema wocagü
na yemamaã nüxũ yacuèxüũgüxũcèx. Rü düxwa yemacèx
tama naxcèx nanadai.
19 Natürü yexgumayane rü ínangugü ga ñuxre ga Yudíugü
ga Aũtioquíawa rü Icúniũwa ne ĩxũ. Rü chixexũmaã nayax-
ucu̱xẽgü ga yema muxũma ga duũxũgü na tama Pauru rü
Bernabéga naxĩnüẽxũcèx, rü namaã nanuẽxũcèx. Rü yemacèx
ga yema duũxũgü rü nutamaã Pauruxũ ínamuxũchigü, rü
ĩãneãrü ĩxpemawa nanatúchigügü, yerü nüma nüxũ nacuèxgügu
rü marü nayu.
20 Natürü yexguma yema yaxõgüxũ naxũtawa
ngutaquẽxegu, rü inachi ga Pauru, rü wenaxãrü nagu naxücu
ga guma ĩãne. Rü moxũãcü inaxũãchi ga yéma, rü Bernabémaã
Derbewa naxũ.
21 Rü guma ĩãnewa nüxũ nixugüe ga ore ga mexũ. Rü
nanangúexẽẽ ga duũxũgü, rü muxũma Tupanaãxũ nayaxõgü.
Rü yemawena rü wenaxãrü naxcèx nawoegu ga Listra, rü
Icúniũ, rü Aũtioquía.
22 Rü guma ĩãnegüwa rü yema yaxõgüxũxũ nixucu̱xẽgü,
rü nüxũ nanangúchaũxẽẽgü na guxũguma meã na
yaxõgüãxũcèx. Rü namaã nüxũ nixugüe, rü ñanagürügü: —
Ngẽma Tupana ã̱ẽxgacü íxĩxũwa na ixücuxũcèx, rü tanaxwèxe
na mu̱ẽxpü̱xcüna guxchaxũgümaã yaxna ixĩnüẽxũ i ñoma i
naãnewa —ñanagürügü.
23 Rü Pauru rü Bernabé rü wüxichigü ga ĩãnewa rü nüxũ
nixunetatanü ga ñuxre ga yatügü na yaxõgüxũãrü ã̱ẽxgacügü
yixĩgüxũcèx. Rü tama nachibüeãcüma naxcèx nayumüxẽgü.
Rü yemawena rü yima Cori ya Tupana ga nüxũ yaxõgüãcüna
nanaxuaxũgü na guxũguma namaã inaxãũxũcèx rü meã
nüxna nadauxũcèx ga yema yaxõgüxũãrü ã̱ẽxgacügü.

Pauru rü Bernabé rü naxcèx nawoegu ga Aũtioquía ga Chíriaanewa yexmane

24 Rü Pichídiaanewa nichopetü, rü Paũpíriaanewa nangugü.
25 Rü Pérupe ga ĩãnewa nüxũ nixugüe ga Tupanaãrü ore, rü
ñu̱xũchi Atária ga ĩãnewa naxĩ.
26 Rü yéma rü wüxi ga wapurugu nichoũ na Aũtioquíacèx
nawoeguxũcèx. Rü guma ĩãne ga Aũtioquíawa nixĩ ga
noxri duũxũgü Tupanana namugüxũ ga Pauru rü Bernabé
na naxügüãxũcèx ga yema puracü ga ñu̱xma marü yan-
guxẽẽgüxũ.
27 Rü yexguma ínangugügu ga Pauru rü Bernabé, rü
nanangutaquẽxexẽẽ ga guxũma ga yema duũxũgü ga
yaxõgüxũ. Rü namaã nüxũ nixugügü ga guxũma ga ñuxãcü

Tupana poraãcü nüxũ na rüngũxẽẽxũ. Rü yexgumarüũ ta rü namaã nüxũ nixugügü ga ñuxãcü na yaxõgüãxũ ga yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũ, yerü Tupana nüxũ nanatauxchaxẽẽ na yaxõgüãxũcèx.

28 Rü muxũma ga ngunexũgu yema yaxõgüxũtanüwa nayexmagü ga Pauru rü Bernabé.

15

Yerucharéũwa nangutaquẽxegü

1 Rü yexgumaũcüü rü nayexma ga ñuxre ga duũxũgü ga Yudéaanewa ne ĩxũ ga Aũtioquíawa ngugüxũ. Rü nümagü inanaxügüe ga tüxũ na nangúexẽẽxũ ga guxema yaxõgüxe ga Aũtioquíacũ̱ã̱x, rü ñanagürügü: —Ngẽxguma tama pegü ípewiũchèxmüpẽxechiraũgu yema Moĩché tüxũ muxũrüũ rü taxuacüma pexũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ —ñanagürügü.

2 Natürü ga Pauru rü Bernabé rü tama norü me nixĩ ga yema, rü yemacèx poraãcü nügü namaã nachoxũgagü ga yema duũxũgü ga Yudéaanewa ne ĩxũ. Rü düxwa Pauru rü Bernabé rü ñuxre ga togü ga Aũtioquíacũ̱ã̱x ga yaxõgüxũxũ naxunetagü na Yerucharéũwa naxĩxũcèx na yema ngúexũgü ga Ngechuchu imugüxũ rü yema yaxõgüxũãrü ã̱ẽxgacügümaã yamexẽẽgüãxũcèx ga yemachiga.

3 Rü yemaãcü ga yema yaxõgüxũ ga Aũtioquíacũ̱ã̱x rü Yerucharéũwa nanamugü ga yema yatügü na naxcèx íyacagüxũcèx rü yamexẽẽgüãxũcèx ga yema ore. Rü Peníchiaanewa rü Chamáriaanewa nachopetü ga Pauru rü Bernabé. Rü yéma rü duũxũgümaã nüxũ nixugüe ga ñuxãcü yema tama Yudíugü ixĩgüxũ rü nüxũ na naxoexũ ga nuxcümaũxũ ga nacümagü na Tupanawe naxĩxũcèx. Rü yema oremaã poraãcü nanataãẽxẽẽgü ga guxũma ga yema yaxõgüxũ.

4 Rü Yerucharéũwa nangugü ga Pauru rü Bernabé. Rü guxũma ga yema yaxõgüxũ rü yema ngúexũgü ga Ngechuchu imugüxũ rü yema yaxõgüxũãrü ã̱ẽxgacügü rü meãma nanayauxgü. Rü Pauru rü Bernabé namaã nüxũ nixugügü ga guxũma ga ñuxãcü Tupana poraãcü nüxũ na rüngũxẽẽxũ na duũxũgümaã nüxũ yaxugüxũcèx ga ore i mexũ.

5 Natürü ñuxre ga Parichéugü ga Ngechuchuaxũ yaxõgüxũ, rü inachigü, rü ñanagürügü: —Name nixĩ na nügü ínawiũchèxmüpẽxechiraũgüxũ i ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxũ i ngexwaca yaxõgüxũ. Rü name nixĩ na naga naxĩnüẽxũ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ —ñanagürügü.

6 Rü yexguma nangutaquẽxegü ga yema ngúexŭgü ga
Ngechuchu imugüxŭ rü yema yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü na
namexẽẽgüãxŭcèx ga yema ore.
7 Rü yixcama marü ñuxgumama nügümaã yéma yapora-
gatanücüügu, rü inachi ga Pedru, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa
Chaueneẽgüx, pema nüxŭ pecuèx ga na ŭpamama Tupana
choxŭ yaxuxŭ ga petanüwa na yema duŭxŭgü i tama Yudíugü
ixĩgüxŭmaã nüxŭ chixuxŭcèx i norü ore i mexŭ i maxẽxẽẽruŭ,
na nümagü rü ta Ngechuchuaxŭ yaxõgüãxŭcèx.
8 —Rü yima Tupana ya guxããẽxŭ cuácü rü tüxŭ nüxŭ
nadauxẽẽ na nadeãxŭ i ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü
ixĩgüxŭ, yerü nüxna nanamu ga Naãẽ i Üünexŭ yema tüxna
namuãxŭrüŭ.
9 —Rü Tupanapẽxewa rü yixema i Yudíugü rü namaã
tawüxigu i ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ. Yerü
nümagü rü ta Tupana nüxŭ nüxŭ nangechaŭ ga norü
pecadugü ga yexguma nüxŭ yaxõgüãgu.
10 —¿Rü tü̱xcüŭ tama namaã petaãẽ i ñu̱xma i ngẽma Tu-
pana üxŭ? ¿Rü tü̱xcüŭ ngẽma ngexwacèx yaxõgüxŭxŭ pe-
naxüxẽẽchaŭ i ngẽma Moĩchéarü mugü i guxchaxŭ ga tórü
o̱xigü rü taxuacüma naga taxĩnüẽxŭ rü woo yixemagü rü ta
taxuacüma inguxẽẽxŭ?
11 —Rü tama ngẽma mugü nixĩ i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Natürü
yixema rü tayaxõgü na tórü Cori ya Ngechuchu tamaã
mecümaxŭgagu yiĩxŭ na tüxna naxãmareãxŭ i maxŭ i taguma
gúxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ i naxcèx i nümagü i tama
Yudíugü ixĩgüxŭ —ñanagürü ga Pedru.
12 Rü inanaxügü ga Bernabé rü Pauru na yadexagüxŭ.
Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü inarüchianegü rü
inarüxĩnüẽmare. Rü Bernabé rü Pauru rü namaã nüxŭ
nixugüe ga ñuxãcü Tupana na nüxŭ rüngŭxẽẽgüxŭ na
naxügüãxŭcèx ga mexŭ ga taxŭgü ga Tupanaãrü poramaã
naxügüxŭ natanüwa ga yema duŭxŭgü ga tama Yudíugü
ixĩgüxŭ.
13 Rü yexguma Bernabé rü Pauru igúegagügu, rü nüxĩxãrü
nidexa ga Chaŭtiágu, rü ñanagürü: —Pa Chaueneẽgüx, ¡choxŭ
iperüxĩnüẽ!
14 —Pedru i Chimáũ rü tamaã nüxŭ nixu na ñuxãcü Tupana
inaxügüxŭ ga nüxŭ na nangŭxẽẽxŭ ga yema duŭxŭgü i tama
Yudíugü ixĩgüxŭ. Rü tamaã nüxŭ nixu ta na ñuxãcü Tupana
yema duŭxŭgütanüwa nadeãxŭ ga ñuxre ga duŭxŭgü na noxrü
yixĩgüxŭcèx.
15 —Rü ngẽma Pedru nüxŭ ixuxŭ rü nawüxigu namaã ga
yema ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga orearü uruŭgü ümatüxŭ ga
ñaxŭ:

16 “Rü ngẽmawena rü tá chataegu, rü tá nüxũ charüngũxẽẽ
i Dabítaagü i Yudíugü. Rü woo nawoonemare i
ñu̱xmax, natürü wena táxarü wüxiwa chanaxĩxẽẽ, rü tá
íchanadagüxẽẽ na noxrirüũ naporaexũcèx.
17 Rü ngẽmaãcü tá nüxũ charüngũxẽẽ na ngẽma duũxũgü i
tama Yudíugü ixĩgüxũ rü chauxcèx nadaugüxũcèx, wüxigu
namaã i guxũma i chorü duũxũgü i Yudíugü i choma chadexũ.
18 Rü yemaãcü nüxũ nixu ga nüma ga Cori ya Tupana ga
nuxcümama tüxũ nüxũ cuèxẽẽcü ga yema”,
ñanagürü ga yema ore ga nuxcüma ümatüxũ.
19 Rü ñanagürü ga Chaũtiágu: —Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx,
rü chauxcèx rü tama name na guxũ i Moĩché ümatüxũ i
mugümaã nüxũ ichixewexũ i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü
ixĩgüxũ i nüxũ rüxoexũ i nuxcümaũxũ i nacümagü na Tu-
panawe naxĩxũcèx.
20 —Rü narümemaẽ nixĩ i naxcèx tanaxümatü i popera, rü
ngẽmawa namaã nüxũ tixu:
(1) Rü tama name na nangõxgüãxũ i ngẽma
naxũnagümachi i togü norü tupananetachicünèxãgücèx dèi̱xũ.
(2) Rü tama name na naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya
yatümaã inapexũ.
(3) Rü tama name na nangõxgüãxũ i namachi i ngẽma
naẽxũ rü ẽxna naxũna i wẽxnaãxũ rü ẽxna natügu
nguxũ.
(4) Rü tama name na nangõxgüãxũ ya nagü.
Rü ngẽxĩcatama nixĩ i inaxwèxexũ na naxcèx naxümatüxũ.
21 —Erü guxũne ya ĩãnewa nangẽxma ya Yudíugüarü
ngutaquẽxepataũ i ngextá nuxcümama guxũ i ngũxchigaarü
ngunexũgu nawa ínangúe rü nüxũ nixuchigagü i guxũma i
ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ —ñanagürü ga Chaũtiágu.

Popera ga yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũcèx ümatüxũ

22 Rü yema ore rü norü me nixĩ ga yema ngúexũgü ga
Ngechuchu imugüxũ, rü yema yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü, rü
guxũma ga yema yaxõgüxũ. Rü nügümaã ñanagürügü: —
¡Ngĩxã tatanüwa tanade ya taxre ya yatügü na Aũtioquíawa
namugüxũcèx namaã ya Pauru rü Bernabé! —ñanagürügü. Rü
nüxũ naxunetagü ga Yuda ga Barsabágu ãẽgaxũ rü Chira. Rü
nümagü ga Yuda rü Chira rü ãẽxgacügü nixĩ ga natanüwa ga
yema yaxõgüxũ ga Yerucharéũwa yexmagüxũ.
23 Rü namaã yéma nanamugü ga popera, rü ñaã nixĩ ga
yema ore ga nagu naxümatügüxũ:
“Pa Toeneẽgü i Tama Yudíugü Ixĩgüxe i Aũtioquíagu rü
Chíriaanegu rü Chiríchiaanegu Ãchiũgüxe, rü toma i peeneẽgü

i Ngechuchu toxŭ imugüxe rü toma i yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü ixĩgüxex, rü pexŭ tarümoxẽgü.

24 Rü nüxŭ tacuáchigagü rü ñuxre ga duŭxŭgü ga núma ne ĩxŭ rü woo tama toma yéma tanamugü natürü nümagü rü yéma naxĩ rü Moĩchéarü mugümaã pexŭ nachixewegü rü yemaãcü pexŭ ínatüexẽẽ.

25 Rü yemacèx guxãma ga toma rü wüxigu nagu tarüxĩnüẽ na totanüwa nüxŭ taxunetaxŭ ga taxre ga taeneẽgü na pexcèx ngẽma tanamugüxŭcèx namaã i taeneẽgü i nüxŭ ingechaŭgüxŭ i Bernabé rü Pauru.

26 Rü nümagü i Bernabé rü Pauru nixĩ ga poraãcü ãũcümaxŭwa nayexmagüxŭ naxcèx ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

27 Rü ñũxma rü pexcèx ngẽma tanamugü i Yuda rü Chira na nümagüxüchi pemaã nüxŭ yaxugüxŭcèx rü pemaã nangõxẽẽgüãxŭcèx i guxŭma i torü ore.

28-29 Erü Tupanaãẽ i Üünexŭcèx name, rü toxcèx rü ta name na tama muxŭma i mugü pexna taxãgüxŭ. Rü ñaã ãgümücü i mugüxicatama nixĩ i pexŭ tamuxŭ:

(1) Rü tama name na penangõxŭ i naxŭnagümachi i togü norü tupananetachicünèxãgücèx dèĩxŭ.

(2) Rü tama name na penangõxŭ i namachi i ngẽma naxŭnagü i wẽxnaãxŭ.

(3) Rü tama name na penangõxŭ ya nagü.

(4) Rü tama name na naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya yatümaã ipepexŭ.

Rü mexŭ tá pexügü ega penaxauregu i ngẽma mugü. Rü nuãma pexna", ñanagürü ga yema ore ga naxümatügüxŭ.

30 Rü natanüxŭxŭ namoxẽgüguwena, rü inaxĩãchi ga yema yéma mugüxŭ, rü Aŭtioquíawa naxĩ. Rü yexguma yéma nangugügu rü nanangutaquẽxexẽẽ ga guxŭma ga yema yaxõgüxŭ ga duŭxŭgü, rü nüxna nanaxãgü ga yema popera.

31 Rü yexguma nüxŭ nadaumatügügu, rü poraãcü nataãẽgü namaã ga yema ucũxẽgü ga nüxna naxãgüxŭ.

32 Rü Yuda rü Chira ga Tupanaãrü orearü uruŭgü na yixĩgüxŭ, rü muxŭma ga oremaã nayaxucũxẽgü ga yema yaxõgüxŭ, rü nüxŭ narüngŭxẽẽ na yexeraãcü yaxõgüãxŭcèx.

33 Rü marü ñuxre ga ngunexŭ yéma nayexmagüguwena, rü ínixĩ. Rü yema yaxõgüxŭ ga Aŭtioquíacũãx, rü taãẽãcüma Yuda rü Chiraxŭ narümoxẽgü rü meãma ínayamugü na naxcèx nawoeguxŭcèx ga yema Yerucharéŭcũãx ga noxri natanüwa namugüxŭ.

34 Natürü ga Chira rü nagu narüxĩnü na yexma Aŭtioquíagu naxãũxŭ, rü yemacèx Yudaxicatama Yerucharéŭcèx nataegu.

35 Rü Pauru rü Bernabé rü ta yexma narücho. Rü wüxigu
namaã ga muxŭma ga togü, rü nanangúexẽẽ ga duŭxŭgü, rü
namaã nüxŭ nixugügü ga Cori ya Tupanaãrü ore i mexŭ.

Pauru rü wenaxãrü inaxũãchi ga to ga nachiŭãnegüwa na nangeaxŭ ga Tupanaãrü ore

36 Rü yexguma marü ñuxre ga ngunexŭ ngupetügu, rü
ñanagürü ga Pauru Bernabéxŭ: —¡Ngĩxã wenaxãrü natanügu
tanaxĩãne i ngẽma yaxõgüxŭ i guxŭne ya ĩãne ga ngextá nüxŭ
íixuchigaxŭwa ga Cori ya Tupanaãrü ore na nüxŭ idauxŭcèx
na ñuxãcü nüxŭ ínangupetügüxŭ! —ñanagürü.

37 Rü Bernabé rü nayagaxchaŭ ta ga Cuáŭ Marcu.

38 Natürü ga Pauru rü tama nanaxwèxe ga na yagaãxŭ,
yerü Paŭpíriawa nüxna naxo ga noxri, rü tama ínayaxümücü ga
yema puracüwa.

39 Rü poraãcü nügümaã niporagatanücüü naxcèx ga yema,
rü düxwa nügüna nixĩgü. Rü Bernabé nayaga ga Marcu, rü
Chiprearü capaxũwa naxũ.

40 Rü yoxni ga Pauru rü Chiraxŭ niga. Rü yema
Aŭtioquíacŭ̱ã̱x ga yaxõgüxŭ rü naxcèx nayumüxẽgü na
Tupana nüxŭ rüngŭxẽẽgüxŭcèx. Rü yexguma inaxĩãchi.

41 Rü Chíriaanewa rü Chiríchiaanewa nachopetü, rü yéma
Tupanaãrü oremaã nanataãẽxẽẽgü ga yema yaxõgüxŭ.

16

Pauru rü Chirawe narüxũ ga Timutéu

1 Rü Derbewa rü Listrawa nangugü ga Pauru rü Chira. Rü
yéma nayexma ga wüxi ga yaxõcü ga Timutéugu ã̱gacü. Rü
naẽ rü wüxi ga Yudíu ga yaxõ̱xcü iyixĩ. Rü nanatü rü wüxi ga
Griégu tixĩ.

2 Rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ ga Listracŭ̱ã̱xgü rü
Icúniũcŭ̱ã̱xgü rü nüxŭ nixugüe na mea maxŭcü yixĩxŭ ga
nüma ga Timutéu.

3 Rü Pauru rü nanaxwèxe na Timutéu íyaxümücüxŭ. Natürü
naxŭpa ga na yagaãxŭ rü ínanawiechèxmüpẽxechiraŭ, yerü
yemaãcü nanaxwèxegü ga yema Yudíugü ga yema naãnewa
yexmagüxŭ. Yerü guxŭma nüxŭ nacuèxgü ga na Griégu tiĩxŭ
ga nanatü.

4 Rü guxŭnema ga guma ĩãnegü ga nawa nachopetünewa,
rü duŭxŭgümaã nüxŭ nixugüetanü ga yema ucu̱xẽ ga yema
Yeruchareŭcŭ̱ã̱x ga ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭ rü
yema yaxõgüxŭãrü ã̱ẽxgacügü nüxŭ ixugüxŭ.

5 Rü yemaãcü yexeraãcü meã nayaxõgü ga guxŭma ga yema
yaxõgüxŭ, rü guxŭ ga ngunexŭ rü yexeraãcü nimuẽtanü ga
yema yexwacèx yaxõgüxŭ.

Pauru nango̱xetü rü wüxi ga yatü ga Machedóniãcũ̱ã̱xũ nadau

6 Rü Áchiaanewa naxĩxchaũ na yéma nüxũ yaxugüxũcèx ga
ore i mexũ. Natürü Tupanaãẽ i Üünexũ rü nüxna nanachu̱xu
ga yema. Rü yemacèx Piríquiaanewa rü Gárataanewaama na-
chopetü.
7 Rü Míchiaarü naãnewa nangugü, rü yéma nagu narüxĩnüẽ
ga na Bitíniããrü naãnewa naxĩxũ. Natürü yéma rü ta Tupanaãẽ
i Üünexũ nüxna nanachu̱xu ga na yéma naxĩxũ.
8 Rü yemacèx Míchiaanewa nachopetümare rü ĩãne ga Tróawa
nangugü.
9 Rü yema chütaxũgu rü Pauru nango̱xetü rü nüxũ nadau ga
wüxi ga yatü ga Machedóniãcũ̱ã̱x ga napẽxegu chicü. Rü nüxũ
nacèèxũ, ñaxũmaã: —¡Machedóniãwa naxũ, rü toxũ rüngũxẽẽ!
—ñaxũmaã.
10 Rü yexguma yemaxũ nadèu̱xgu ga Pauru, rü yexgu-
matama togü tamexẽẽgü na Machedóniãwa taxĩxũcèx. Yerü
nüxũ tacuèxgü rü aixcümaxũchi nixĩ ga Tupana toxcèx ça̱xũ
na yema duũxũgümaã nüxũ tixuxũcèx ga ore i mexũ.

Piripuwa nayexmagü ga Pauru ru Chira

11 Rü Tróaarü türewa itaxĩãchi, rü capaxũ ga Chamotáchiucèx
wẽxgu taxĩ. Rü moxũãcü Neãporiwa tangugü.
12 Rü yéma rü dauxchitagu taxĩ rü Piripuwa tangugü.
Rü guma nixĩ ya Dumacũ̱ã̱xgüarü ĩãne ga Machedóniããnegu
naxügüne. Rü guma nixĩ ya guxũne ya ĩãneãrü tamaẽne ga
yéma. Rü yéma tayexmagü ga ñuxre ga ngunexũgü.
13 Rü ngũxchigaarü ngunexũgu, rü guma ĩãne iyacuáxũwa
taxĩ ga natüpechinüwa, yerü nagu tarüxĩnüẽgu rü yéma
nayexma ga Yudíugüarü yumüxẽchica. Rü yéma tarütogü,
rü namaã tidexagü ga ñuxre ga ngexũgü ga yéma
ngutaquẽxegüxũ, rü namaã nüxũ tixugü ga Tupanaãrü ore.
14 Rü yéma iyexma ga wüxi ga ngecü ga Díria ga ngĩe̱ga
ga Tupanaxũ icuèxüũxcü. Rü Tiatíra ga ĩãnecũ̱ã̱x iyixĩ. Rü
dauxracharaxũ ga naxchirumaã itaxe yerü yema nixĩ ga
ngĩrü puracü. Rü ngĩma rü meãma yéma irüxĩnü, yerü nüma
ga Cori ya Tupana rü ngĩxũ nanangúchaũxẽẽ na meã in-
axĩnüxũcèx ga yema ore ga Pauru nüxũ ixuxũ.
15 Rü yemawena rü ñu̱xũchi íibaie wüxigu namaã ga guxũma
ga ngĩtanüxũgü. Rü yixcama rü toxũ icèèxũ ñaxũmaã: —
Ngẽxguma pema choxũ pedèu̱xgu na aixcüma nüxũ chayaxõxũ
ya Cori ya Tupana, rü marü name ega chopatagu peyapegügu
—ngĩgürügü. Rü yéma toxũ ixĩxẽẽ.
16 Rü wüxi ga ngunexũgu ga yexguma yumüxẽwa taxĩxgu
ga tomax, rü yexma ngĩxũ tayangau ga wüxi ga pacü ga
corigüxũtaxũ ixĩcü ga ngoxoã̱xcü. Rü yema pacü rü wüxi ga

ṯacüxŭ cuèxcü iyixĩ, rü duŭxŭgümaã nüxŭ iyaxu ga ṯacü tá yixcüra na ngupetüxŭ. Rü yemacèx ga duŭxŭgü rü dĩẽrumaã ngĩxŭ nanaxütanü na nüxŭ yaxuxŭcèx na ṯacü tá na ngupetüxŭ. Rü yemaãcü poraãcü dĩẽruxŭ itú naxcèx ga ngĩrü corigü.

17 Rü ngĩma towe ingẽ ga toma rü Pauru, rü tagaãcü ngĩgürügü: —Ñaã yatügü rü Tupana ya tacüxüchimaãrü duŭxŭgü nixĩ, rü pemaã nüxŭ nixu na ñuxãcü tá penayaxuxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ —ngĩgürügü.

18 Rü yemaãcü iyixĩ ga muxŭma ga ngunexŭgu. Rü düxwa nüxŭ nawèxtümüxŭ ga Pauru, rü ngĩxcèx nadauegu, rü ñanagürü nüxŭ ga yema ngoxo ga ngĩwa yexmaxŭ: —Ngechuchu ya Cristuégagu cuxŭ chamu, na ngĩwa ícuxũxũxŭcèx —ñanagürü. Rü yexgumatama ngĩwa ínaxũxũ ga yema ngoxo.

19 Rü yexguma nüxŭ nadaugügu ga ngĩrü corigü ga marü tama ngĩgagu dĩẽru ngĩxŭ na nayauxgüxŭ, rü Pauru rü Chiraxŭ ínayauxŭ, rü ãẽxgacügüarü ngutaquẽxechicawa nanagagü.

20 Rü ãẽxgacügüna nanaxuaxŭ ga yema ngĩrü corigü, rü ñanagürügü: —Ñaã Yudíugü rü tórü ĩãnewa nanachixeãẽxẽẽgü i duŭxŭgü.

21 —Rü tüxŭ nangúexẽẽ na naxaurexŭcèx i nacümagü i tüxna chu̱xuxŭ i yixema i Dumacŭ̱ã̱xgü —ñanagürügü.

22 Rü yexguma ga guxŭma ga yema ĩãnecŭ̱ã̱x, rü Pauru rü Chirana nayuxgü. Rü yema ãẽxgacügü nanamu na ínacu̱xŭãxŭcèx rü ngexchiruxŭma naĩxmenèxãmaã yac̱uaixgüãxŭcèx.

23 Rü yexguma marü poraãcü yac̱uaixgüãguwena, rü poxcupataŭgu nanawocu. Rü nüxna naxãga ga yema poxcupataŭãrü dauruŭ na meãma nüxna nadauxŭcèx.

24 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga yema dauruŭ, rü poxcupataŭãrü aixepeguxüchixŭ ga ucapugu nanawocu, rü meãma nayachotaparagü.

25 Natürü ngãxŭcüügu rü nayumüxẽgü ga Pauru rü Chira, rü nawiyaegü, rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü. Rü yema togü ga poxcuexŭ rü nüxŭ naxĩnüẽ.

26 Rü ngürüãchi poraãcü naxĩã̱xãchiane, rü ínayangogütanüãchi ga guma poxcupataŭãrü caxtagü. Rü yexgumatama niwãxnagü ga guxŭma ga ĩã̱xgü ga guma poxcupataŭ. Rü guxŭma ga yema poxcuexŭãrü cadenaparagü rü niwẽgü.

27 Rü pewa naḇaixãchi ga yema poxcupataŭãrü dauruŭ. Rü yexguma nüxŭ nadèu̱xgu ga na yawãxnagüxŭ ga ĩã̱xgü ga guma poxcupataŭ rü nanayaxu ga norü tara na nügü yamáxŭcèx, yerü nüma nüxŭ nacuèxgu rü marü nibuxmü ga

yema poxcuexŭ.
28 Natürü tagaãcü aixta naxü ga Pauru, rü ñanagürü nüxŭ:
—¡Tãxŭ i cugü quimáxŭ! Rü guxãma i toma rü tanuxmagü —
ñanagürü.
29 Rü yexguma ga yema poxcupataŭãrü dauruŭ rü naxcèx
ínaca ga wüxi ga omü, rü inañaãchiãcüma yema duŭxŭgü
ípoxcuexŭgu nayangaxi, rü yaduṟuxãcüma Pauru rü Chi-
rapẽxegu nayacaxãpṟüxü.
30 Rü yexguma ĩã̱xtüwa Pauru rü Chiraxŭ nagagü, rü
ñanagürü nüxŭ: —Pa Corigüx, ¿Ṯacü tá chaxüxŭ i choma na
choxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ? —ñanagürü.
31 Rü nümagü rü nanangãxŭgü rü ñanagürügü nüxŭ: —¡Nüxŭ
yaxõ ya Cori ya Ngechuchu, rü tá cuxŭ nangẽxma i maxŭ i
taguma gúxŭ i cuma rü guxŭ i cupatacṟ̱ã̱x! —ñanagürügü.
32 Rü namaã rü guxŭma ga yema napatacṟ̱ã̱xgümaã rü ta
nüxŭ nixugüe ga Cori ya Tupanaãrü ore.
33 Rü yematama oragu ga chütacü, rü nüma ga yema pox-
cupataŭãrü dauruŭ nayayauxgü ga norü o̱xrigü ga Pauru
rü Chira. Rü yemawena rü ñṟ̱xũchi ínabaie ga nüma wüxigu
tümamaã ga naxmèx rü naxacügü.
34 Rü ñṟ̱xũchi ga nüma ga poxcupataŭarü dauruŭ rü na-
patawa Pauruxŭ rü Chiraxŭ nagagü. Rü õna nüxna naxã
rü nataãẽ ga nüma rü guxŭma ga napatacṟ̱ã̱xgü ta, yerü
Tupanaãxŭ nayaxõgü.
35 Rü moxŭãcü pèxmama rü yema ĩãneãrü ã̱ẽxgacügü
rü yema poxcupataŭãrü dauruŭxŭtawa nanamugü ga
purichíagü na namaã nüxŭ yanaxugüxŭcèx na Pauru rü
Chiraxŭ ínamuxŭxŭ.
36 Rü yexguma ga yema poxcupataŭãrü dauruŭ rü
ñanagürü Pauruxŭ: —Rü ngẽma ã̱ẽxgacügü rü nuã nanamugü
i ore na pexŭ íchamuxŭxŭcèx. ¡Rü ẽcü ípechoxŭ, rü meã ípixĩ!
—ñanagürü.
37 Natürü ga Pauru rü ñanagürü nüxŭ ga yema purichíagü:
—Marü chixri tomaã nachopetü i toma i Dumacṟ̱ã̱xŭchigü
na tixĩgüxŭ, rü tama toxna nacaxiraãcüma toxŭ nic̱uaixgü ga
napẽxewa ga guxŭma ga duŭxŭgü, rü ñṟ̱xũchi poxcupataŭgu
toxŭ nawocu. Rü ñṟ̱xma rü cúãcüma toxŭ ínamuxŭchaŭ.
Rü tãũtáma ngẽmaãcü nixĩ. ¡Rü ẽcü nümatama núma naxĩ i
ã̱ẽxgacügü na nümatama toxŭ íyamuxŭxŭcèx! —ñanagürü ga
Pauru.
38 Rü yexguma ga yema purichíagü rü ã̱ẽxgacügümaã nüxŭ
nayarüxugüe ga yema ore. Rü poraãcü naḇaixãchiãẽgü ga
yema ã̱ẽxgacügü ga yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga na Du-
macṟ̱ã̱xŭchi yixĩgüxŭ.
39 Rü yéma naxĩ, rü Pauru rü Chirana nayacagü na nüxŭ
nüxŭ nangechaŭgüxŭcèx naxcèx ga yema namaã naxügüxŭ.

Rü ínanamuxŭ, rü nüxŭ nacèèxŭgü na nawa ínachoxŭxŭcèx ga guma ĩãne.

40 Rü yexguma poxcupataŭwa ínachoxŭgu ga Pauru rü Chira, rü Díriapatawa naxĩ. Rü yema yaxõgüxŭmaã nangutaquẽxegü, rü nayaxucu̱xẽgü, rü Tupanaãrü oremaã nanataãẽxẽẽgü. Rü ñu̱xũchi yemawena rü inaxĩãchi.

17

Pauru rü Chiramaã nanuẽ ga duŭxŭgü ga Techarónicawa

1 Rü ĩãnegü ga Aŭfípori rü Aporóniãwa nachopetü ga Pauru rü Chira, rü ĩãne ga Techarónicawa nangugü. Rü yéma nayexma ga wüxi ga ngutaquẽxepataŭ ga Yudíugüarü.

2 Rü guma ngutaquẽxepataŭwa naxũũxŭ ga Pauru, yerü woetama yema nixĩ ga nacüma. Rü tomaẽxpü̱x ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Tupanaãrü ore ga ümatüxŭchiga yema Yudíugümaã yéma nidexa.

3 Rü meãma naxcèx nanango̱xẽẽ ga yema ore, rü namaã nüxŭ nixu ga ṯacücèx na nayuxŭ ga Cristu rü tũxcüŭ wena na namaxŭxŭ. Rü ñanagürü: —Rü yima Cristu rü Ngechuchu nixĩ, rü nachiga nixĩ i pemaã nüxŭ chixuxŭ —ñanagürü ga Pauru.

4 Rü ñuxre ga yéma yexmagüxŭ ga Yudíugü rü nayaxõgü, rü Pauru rü Chiratanügu naxãgü. Rü yexgumarüŭ ta Ngechuchuaxŭ nayaxõgü ga muxŭma ga Griégugü ga noxri Yudíugürüŭ yaxõgüxŭ. Rü muxŭma ga ngexŭgü ga dĩẽrua̱xgüxŭ rü ta nayaxõgü.

5 Rü yemacèx ga yema Yudíugü ga tama yaxõgüxŭ, rü nanuẽ rü nixãũxãchigü yerü muxŭma ga duŭxŭgü nüxŭ nayaxõgü ga Pauru rü Chiraarü ore. Rü norü numaã nanaxĩtaquẽxexẽẽ ga ñuxre ga yatügü ga chixexŭgü ga taxuwama mexŭ. Rü yemaxŭ namugü na nanuẽxẽẽãxŭ ga yema ĩãnecŭã̱x ga duŭxŭgü. Rü Yachãũpatawa nabuxmü ga yema chixexŭ ga duŭxŭgü na Pauru rü Chiracèx nadaugüxŭcèx, yerü yema muxŭma ga duŭxŭgüpẽxewa nanagagüchaŭ.

6 Natürü yexguma tama yexma nüxŭ yangaugügu, rü Yachãũxŭ niyauxgü, rü ñuxre ga yaxõgüxŭxŭ rü ta ínayauxŭ. Rü nayagauxŭtanü, rü guma ĩãneãrü ã̱xgacügüpẽxewa nanagagü. Rü tagaãcü ñanagürügü: —Ngẽma Pauru rü Chira i guxŭ i naãnewa duŭxŭgüxŭ chixexẽẽgüxŭ, rü núma rü ta nangugü.

7 —Rü Yachãũ nixĩ ga nayaxuxŭ ga napatawa. Rü guxŭma i nümagü i ngẽma yatügü rü tama naga naxĩnüẽchaŭ i tórü ã̱xgacü ya Dumacŭã̱xãrü mugü, erü nüxŭ nixugüe rü nangẽxma i to i ã̱xgacü i Ngechuchu —ñanagürügü ga yema chixexŭ ga duŭxŭgü.

8 Rü yexguma nüxʉ̃ naxĩnüẽgu ga yema oregü, rü poraãcü nanuẽ ga yema muxʉ̃ma ga duʉ̃xʉ̃gü rü yema ĩãneãrü ãẽ̱xgacügü ta.
9 Natürü ga Yachãũ rü namücügü rü dĩẽrumaã nügü naxütanügü, rü yemacèx nayangẽxgü.

Pauru rü Chira rü Beréawa nayexmagü

10 Rü yematama ga chütaxʉ̃gu rü yema yaxõgüxʉ̃ ga Techarónicacʉ̃ã̱x rü ĩãne ga Beréawa nanamugü ga Pauru rü Chira. Rü yexguma yéma nangugügu, rü Yudíugüarü ngutaquẽxepataʉ̃wa naxĩ.
11 Rü yema Yudíugü ga Beréacʉ̃ã̱x, rü yema togü ga Yudíugü ga Techarónicawa yexmagüxʉ̃ãrü yexera narümemaẽgü. Rü norü ngúchaʉ̃maã meãma nanayauxgü ga yema ore. Rü guxʉ̃ ga ngunexʉ̃gu rü Tupanaãrü ore ga ümatüxʉ̃wa nangúe na meã nüxʉ̃ nacuèxgüxʉ̃cèx ngoxi aixcüma yiĩxʉ̃ ga yema ore ga Pauru rü Chira namaã nüxʉ̃ ixuxʉ̃.
12 Rü muxʉ̃ma ga yema Beréacʉ̃ã̱x ga Yudíugü rü Ngechuchuaxʉ̃ nayaxõgü. Rü yexgumarüʉ̃ ta ga muxʉ̃ma ga Griégugü ga Yatüxʉ̃gü rü ngexʉ̃gü ga ãẽ̱xgacügü namèx ixĩgüxʉ̃, rü nayaxõgü.
13 Natürü yexguma yema Yudíugü ga Techarónicacʉ̃ã̱x nüxʉ̃ cuáchigagügu ga na Beréawa rü ta nüxʉ̃ na yaxuxʉ̃ ga Tupanaãrü ore ga Pauru, rü yéma naxĩ, rü nananuẽxẽẽ ga yema ĩãnecʉ̃ã̱x ga duʉ̃xʉ̃gü na Paurumaã chixri nachopetüxʉ̃cèx.
14 Natürü yexguma yemaxʉ̃ nacuáchigagügu ga yema yaxõgüxʉ̃, rü paxama Pauruxʉ̃ ínaxũxũxẽẽgü ga guma ĩãnewa. Rü ñuxre ga yema yaxõgüxʉ̃ rü Pauruxʉ̃ ínixümücügü. Rü dauxchitagu naxĩ rü ñu̱xmata taxtüpechinüwa nangugü. Natürü ga Chira rü Timutéu rü Beréagu narüchooma.
15 Rü yema duʉ̃xʉ̃gü ga Pauruxʉ̃ íixümücügüxʉ̃, rü wapurugu ínayaxümücügü ñu̱xmata ĩãne ga Atenawa nangugü, rü ñu̱xũchi Beréacèx nawoegu. Rü Pauru rü yema duʉ̃xʉ̃güxʉ̃ yéma namuga na paxa naxʉ̃tawa naxĩxʉ̃cèx ga Chira rü Timutéu.

Atenawa nayexma ga Pauru

16 Rü yexguma Pauru rü Atenawa Chira rü Timutéuxʉ̃ nanguxẽẽgu, rü tama nataãẽcüraxʉ̃ yerü nüxʉ̃ nadau ga guma ĩãnewa ga na poraãcü naxchicünèxãmaãmare na natupanaã̱xgüxʉ̃.
17 Rü yemacèx ga Pauru rü Yudíugüarü ngutaquẽxepataʉ̃wa Cristuchigaxʉ̃ nixu namaã ga yema Yudíugü rü yema togü ga tama Yudíugü ixĩgüxʉ̃ ga Tupanaxʉ̃ icuèxüʉ̃güxʉ̃. Rü guxʉ̃ ga ngunexʉ̃gu ga ĩãneãrü plaza ga taxʉ̃wa rü ta Cristuchigaxʉ̃ nixu namaã ga yema duʉ̃xʉ̃gü ga yéma ãmücüwa ĩxʉ̃..

18 Rü nayexmagü ta ga ñuxre ga yatügü ga Epicúriugüarü
ngu̱xẽẽtaewa ngúexŭ, rü togü ga Etóicugüarü ngu̱xẽẽtaewa
ngúexŭ. Rü nümagü rü inanaxügüe ga Paurumaã na yapor-
agatanücüüxŭ. Rü ñuxre ga nümagü rü ñanagürügü: —¿Rü
ṯacü nixĩ i nüxŭ yaxuxŭ i ñaã yatü i idexaechamarexŭ? —
ñanagürügü. Rü togü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Maneca
wüxi i to i nachiŭãnecŭ̱ã̱xãrü tupanagüarü orearü uruŭ nixĩ
—ñanagürügü. Rü yemaãcü nidexagü ga yema duŭxŭgü, yerü
Pauru rü nüxŭ nixu ga ore ga mexŭ ga Ngechuchuchiga ga
nuxãcü wena na namaxŭxŭ.
19 Rü düxwa norü ã̱ẽxgacügüarü ngutaquẽxechica ga
Areópagu ã̱ẽgaxŭwa nanagagü. Rü yéma nüxna nacagü,
rü ñanagürügü nüxŭ: —Toma nüxŭ tacuáxchaŭ na ṯacü
rü ngu̱xẽẽtae i ngexwacaxŭxŭ yiĩxŭ i ngẽma namaã
cungu̱xẽẽtaexŭ.
20 Erü toxcèx rü wüxi i taguma nüxŭ taxĩnüẽxŭ nixĩ i ngẽma
ore, rü nüxŭ tacuáxchaŭ na ṯacüchiga yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ
quixuxŭ —ñanagürügü.
21 Rü yemaãcü nidexagü, yerü guxŭma ga Atenacŭ̱ã̱xgü
rü yema to ga nachiŭãnecŭ̱ã̱xgü ga yexma ãchiŭgüxŭ, rü
woetama yexicagu narüxĩnüẽ ga na nüxŭ yaxuxŭcèx rü nüxŭ
naxĩnüẽxŭcèx ga yexwacaxŭxŭ ga oregü.
22 Rü yemacèx ga Pauru rü inachi norü ngãxŭtanüwa ga
yema duŭxŭgü ga yema Areópaguwa ngutaquẽxegüxŭ, rü
ñanagürü: —Pa Atenacŭ̱ã̱xgüx, nüxŭ chadau na poraãcü perü
tupanagügu perüxĩnüẽxŭ.
23 —Erü ngẽxguma perü ngutaquẽxechicagüwa
chixüpetüchigügu, rü nüxŭ chadau i naxchicünèxãgü i nüxŭ
picuèxüŭgüxŭ. Rü wüxi i nachicawa namaã chayarüxũ i wüxi
i yumüxẽchica, rü ngẽxma naxümatü i naẽga i ñaxŭ: “Tupana
ya tama nüxŭ icuácü”, ñaxŭ. Rü yima Tupana ya tama nüxŭ
pecuáãcüma nüxŭ picuèxüŭgücü nixĩ ya choma pemaã nüxŭ
chixuchigacü.
24 —Rü guma Tupana ga naxücü ga guxŭma ga naãnegü rü
guxŭma i nawa ngẽxmaxŭ, rü nüma nixĩ i norü yora yiĩxŭ i
daxũguxŭ i naãne rü ñoma i naãne. Rü ngẽmacèx nüma rü tama
duŭxŭgü üxŭne ya tupaucagügu naxãchiŭ.
25 —Rü nümatama ya Tupana rü taxucèxma nanaxwèxe i
duŭxŭgüarü ngŭxẽẽ na namaxŭxŭcèx i nümax, erü taxuŭma
nüxŭ nataxu. Rü nümatama guxãna nanaxã i maxŭ, rü tüxna
nanaxã ya buanecü ya namaã ingŭãtanücüücü. Rü nümatama
tüxna nanaxã i guxŭma.
26 —Nüma rü wüxi ga duŭxŭwatama nanaxü ga guxŭma
ga duŭxŭgü na guxŭ i naãnewa nangẽxmagüxŭcèx. Rü nüma
inaxuneta i ñuxgu tá na nabuxŭ i duŭxŭgü rü ngexta tá

naxãchiũxũ i wüxichigü.

27-28 —Rü yemaãcü nanaxü na naxcèx nadaugüxũcèx ga duũxũgü rü ñoma ẽãnexũwa ṯacücèx idaugüxũrüũ nüxũ iyangaugüxũcèx. Natürü nüma ya Tupana rü woetama guxũguma tüxna nangaicamachirẽx, erü nagagu nixĩ i imaxẽxũ rü ixĩã̱xtanücüüxũ rü ingẽxmaxũ, ngẽxgumarüũ i ñuxre i perü poperaarü ümatüxũgü naxümatüxũrüũ, rü ñanagürügü:

"Rü Tupanaxãcü tixĩgü", ñanagürügü.

29 —Rü ñu̱xma na Tupanaxãcügü ixĩgüxũ, rü tama name i nagu tarüxĩnüẽ rü Tupana rü wüxi i naxchicünèxã i uirumüwa rü ẽxna dĩẽrumüwa rü ẽxna nutawa ixüxũrüũ nixĩ. Erü guxũma i ngẽma naxchicünèxãgü rü nümatama i duũxũgü nagu naxĩnüẽxũãcüma nanaxügü.

30 —Rü nuxcüma ga duũxũgü rü naẽchitamare ínatüe, natürü nüma ga Tupana rü namaã yaxna naxĩnü. Natürü i ñu̱xma ya Tupana rü nanamu i duũxũgü i guxũwama na naxcèx nadaugüxũ rü nüxũ naxoexũ i nacüma i chixexũgü.

31 Yerü nüma ga Tupana rü marü nüxũ naxuneta i wüxi i ngunexũ i nagu tá aixcüma guxũ i ñoma i naãnecũ̱ã̱x i duũxũgüna naç̱axũ i norü maxũchiga. Rü marü nüxũ naxuneta ya wüxi ya yatü ya Ngechuchu, rü yima tá nixĩ ya duũxũgüna ç̱acü. Rü Tupana rü guxãxũma nüxũ nacuèxẽẽ ga yema ga yexguma Ngechuchuxũ wena namaxẽẽgu — ñanagürü ga Pauru.

32 Rü yexguma yema wena na namaxẽxũchigaxũ naxĩnüẽgu ga duũxũgü, rü ñuxre ga nümagü rü Pauruxũ nacugüe. Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Rü wenagu táxarü cuxũ itarüxĩnüẽ i ngẽmachiga —ñanagürügü.

33 Rü yexguma ga Pauru rü ínaxũxũ ga natanüwa.

34 Natürü ñuxre ga duũxũgü rü Pauruwe narüxĩ, rü Ngechuchuaxũ nayaxõgü. Rü natanüwa nayexma ga Diuníchiu ga wüxi ga Areópagutanüxũ, rü wüxi ga ngecü ga Dámari ga ngĩe̱ga. Rü ñuxre ga togü rü ta nayaxõgü.

18

Corĩtiuwa nayexma ga Pauru

1 Rü yemawena rü inaxũãchi ga Pauru ga Atenawa, rü ĩãne ga Corĩtiuwa naxũ.

2 Rü yéma namaã inayarüxũ ga wüxi ga yatü ga Aquiru ga Põtuanecũ̱ã̱x ga yexwacèx Dumawa ga Itáriaanewa ne ũxũ namèx ga Prisilamaãx. Rü yéma Corĩtiuwa nayexma yerü Dumacũ̱ã̱xgüarü ãẽ̱xgacü ga Cáudiu nanamu ga na ínachoxũxũcèx ga guxũma ga Yudíugü ga Dumawa. Rü Pauru rü naxũtagu nanaxũãne.

3 Rü yexma nape rü naxchirunaxcèx ga düxenüãrü üwa
nügümaã napuracüe yerü woetama yema nixĩ ga norü puracü
ga Pauru rü Aquiru rü Prisila.
4 Rü guxŭ ga ngŭxchigaarü ngunexŭgu rü Yudíugüarü
ngutaquẽxepataŭwa naxũũxŭ ga Pauru, rü duŭxŭgümaã
nidexaxŭ, rü nayaxucu̱xẽgüxŭ. Rü yexgumarüŭ ta nayax-
ucu̱xẽgüxŭ ga yema duŭxŭgü ga tama Yudíugü ixĩgüxŭ.
5 Rü yixcamaxŭra ínangugü ga Chira rü Timutéu ga
Machedóniãwa ne ĩxŭ. Rü yexguma inanaxügü ga Pauru
ga aixcüma poraãcü nüxŭ na yaxuxŭ ga Tupanaãrü ore. Rü
meãma Yudíugüxŭ nangúexẽẽ na Ngechuchu rü Tupana Nane
ya Cristu na yiĩxŭ.
6 Natürü nümagü ga yema Yudíugü rü inanaxügüe ga
Paurumaã na nanuẽxŭ, rü namaã naguxchigagüxŭ. Rü
yexguma inapamüchiru ga Pauru, yerü yema nixĩ ga wüxi
ga cuèxruŭ naxcèx ga yema duŭxŭgü na yemawa nüxŭ
yacuèxãchitanüxŭcèx ga norü chixexŭ. Rü ñanagürü nüxŭ: —
Pegagu tátama nixĩ i na ipeyarütauxexŭ, rü marü tama chau-
gagu tá nixĩ. Rü ñomaŭcüü i choma rü tá ngẽma tama Yudíugü
ixĩgüxŭtanüwa chaxũ —ñanagürü ga Pauru.
7 Rü ínaxũxũ ga guma ngutaquẽxepataŭwa. Rü
yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga Tíchiu ga Yuchugu
ã̱gaxŭ. Rü nüma rü Tupanaxŭ nangechaŭ rü yexma
ngutaquẽxepataŭcüwagu naxãpata. Rü yemaxŭtawa naxũ
ga Pauru, rü yexma nape.
8 Rü Cripu ga ngutaquẽxepataŭãrü ã̱xgacü rü namèx rü
guxŭma ga naxãcügü rü Cori ya Ngechuchuaxŭ nayaxõgü. Rü
yexgumarüŭ ta rü muxŭma ga Corĩtiucŭã̱xgü rü nayaxõgü
ga yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga yema ore, rü ñu̱xũchi Pauru
ínanabaiŭxẽẽ.
9 Rü wüxi ga chütaxŭ rü nango̱xetü ga Pauru. Rü Cori ya
Tupana namaã nidexa, rü ñanagürü: —¡Rü tãxũ i cumuŭxŭ!
¡Rü nüxŭ ixuama i chorü ore! ¡Rü tãxũ i curüchianexŭ!
10 —Erü choma rü chacuxŭtagu, rü taxúetáma chixexŭ
cumaã taxü. Erü daa ĩãnewa rü choxŭ nangẽxma i muxŭma
i chorü duŭxŭgü —ñanagürü ga Tupana.
11 Rü wüxi ga taunecüarü ngãxŭ Corĩtiuwa nayexma ga
Pauru. Rü yéma yema duŭxŭgütanüwa namaã nangúexẽẽtae
ga Tupanaãrü ore.
12 Natürü yexguma Acayaaneãrü ã̱xgacü yixĩgu ga
Gariõũ, rü yema Yudíugü rü wüxigu Pauruxŭ niyauxgü,
rü ã̱xgacüpẽxewa nanagagü.
13 Rü ñanagürügü nüxŭ ga guma ã̱xgacü: —Ñaã yatü
rü duŭxŭgüxŭ naxucu̱xẽ na Tupanaxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx
rü tama naga na naxĩnüẽxŭcèx i tachiŭãneãrü mugü —

ñanagürügü.

14 Rü Pauru marü nachonagüchaŭ, natürü nüma ga ãẽxgacü
ga Gariõũ rü yema Yudíugüxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü: —
Rü ngẽxguma chi wüxi i taxŭ i chixexŭ naxũxgu, rü ẽxna
namáẽtagu, rü ngẽxguma chi nixĩ i choma i pexŭ ichaxĩnüxŭ,
Pa Yudíugüx.

15 —Natürü ngẽma pecümachiga rü perü mugüchiga rü perü
ngũxẽẽtaechiga na yiĩxŭ, rü choma rü tama nüxŭ chacuáxchaŭ
i ngẽma. ¡Rü pematama penamexẽẽx! Rü choma rü tama
ngẽmachigaarü ãẽxgacü chixĩxchaŭ —ñanagürü.

16 Rü yexguma ínanawoxŭ ga yéma.

17 Rü yexguma guxŭma ga yema duŭxŭgü rü Yudíugüarü
ngutaquẽxepataŭãrü ãẽxgacü ga Chótenegu ãẽgaxŭxŭ
yexma niyauxgü. Rü yexmatama ãẽxgacü ga Gariõũpẽxegu
nanac̱uaixgü. Natürü nüma ga Gariõũ rü taxu ñanagürüama.

Pauru rü Aŭtioquíacèx nataegu, rü ñũxũchi wenaxãrü inaxũãchi na norü tomaẽxpũxcüna to ga nachiŭãnegüwa nangeaxŭ ga Tupanaãrü ore

18 Rü yemawena rü muxŭma ga ngunexŭ yéma Corĩtiuwa
nayexma ga Pauru. Rü yixcama nüxŭ narümoxẽ ga yema
yaxõgüxŭ rü nüxna inaxũãchi. Rü ĩãne ga Chẽcreawa naxũ
namaã ga Prisila rü Aquiru. Rü Chẽcreawa nügü nidüpũxüeru
ga Pauru yerü marü nayanguxẽẽ ga wüxi ga uneta ga Tupana-
maã nüxŭ yaxuxŭ. [Rü woetama yema nixĩ ga nacümagü ga
Yudíugü ga yexguma yanguxẽẽgüãxgu ga wüxi ga uneta ga
Tupanamaã nüxŭ yaxuxŭ.] Rü ñũxũchi Chẽcreaarü türewa rü
wüxi ga wapurugu nichoŭ na Chíriaanewa naxĩxŭcèx.

19 Rü yexguma Epéchiuwa nangugügu, rü Pauru
nüxna nixũgachi ga Prisila rü Aquiru, rü Yudíugüarü
ngutaquẽxepataŭwa naxũ. Rü yéma namaã nidexa ga yema
Yudíugü ga guma ngutaquẽxepataŭwa ngutaquẽxegüxŭxŭ.

20 Rü yema Yudíugü, rü muxŭma ga ngunexŭgü nüxŭ
nacèèxŭgü ga yexma na naxãũxŭcèx, natürü ga nüma rü tama
nanaxwèxe.

21 Rü yemacèx nüxŭ narümoxẽãma, rü ñanagürü nüxŭ: —
Rü ngẽxguma Tupana naxwèxegu, rü wena táxarü pexcèx
chataegu —ñanagürü. Rü yemawena rü Epéchiuarü türewa
nayarüxüe, rü inaxũãchi.

22 Rü Checharéaarü türewa nangu, rü yéma ínaxüe. Rü
ñũxũchi Yeruchareŭwa naxũ na nüxŭ yanamoxẽxŭcèx ga
guxŭma ga yema yaxõgüxŭ. Rü ñũxũchi Aŭtioquíawa naxũ.

23 Rü yexguma marü ñuxre ga ngunexŭ yéma Aŭtioquíawa
nayexmagu, rü wenaxãrü inaxũãchi ga Pauru na wüxichigü ga
ĩãne ga Gárataanewa rü Fríyiaanewa yexmagünewa íyadauxŭcèx

rü yataãẽxẽẽgüãxũcèx ga guxũma ga yema yaxõgüxũ ga guma
ĩãnegüwa yexmagüxũ.

Aporu rü Epéchiuwa nüxũ nixu ga Tupanaãrü ore

24 Rü yexgumaũcüü rü Epéchiuwa nangu ga wüxi ga Yudíu
ga Aporugu ãẽgaxũ. Rü nüma rü ĩãne ga Aleyãdríacũ̱ã̱x nixĩ, rü
nüxũ natauxcha ga duũxũgüpẽxewa na yadexaxũ. Rü meãma
nüxũ nacuèx ga Tupanaãrü ore i ümatüxũ.

25 Rü nüma meã nüxũ nacuèx ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũãrü
ngu̱xẽẽtae ga Cori ga Ngechuchuchiga, rü nüxũ nacuèx na
ñuxãcü Cuáũ duũxũgüxũ íbaiũxẽẽxũ. Natürü yexicaxũtama
nacuèx ga Ngechuchuchiga. Natürü poraãcü nataãẽãcüma
nidexa rü aixcüma nanangúexẽẽ ga duũxũgü.

26 Rü nüma ga Aporu rü tama namuũãcüma inanaxügü ga
na yadexaxũ ga Yudíugüarü ngutaquẽxepataũwa. Natürü
yexguma Aporuxũ naxĩnüẽgu ga Prisila rü Aquiru, rü nap-
atawa nanagagü na yexeraãcü namaã inanguxũxẽẽãxũcèx ga
Ngechuchuchiga.

27 Rü yexguma Acayaanewa naxũxchaũgu ga Aporu, rü
yema yaxõgüxũ ga Epéchiucũ̱ã̱x nüxũ narüngũxẽẽgü. Rü
popera yéma namugü naxcèx ga yema yaxõgüxũ ga Acay-
acũ̱ã̱x na meã Aporuxũ nayauxgüxũcèx. Rü yexguma
Acayawa nanguxgu ga Aporu rü poraãcü nüxũ narüngũxẽẽ ga
yema duũxũgü ga Tupanaãrü ngechaũgagu Ngechuchuaxũ
yaxõgüxũ.

28 Rü guxũ ga duũxũgüpẽxewa nüxũ nüxũ nacuèxẽẽ ga
poraãcü na ínatüexũ ga yema Yudíugü ga tama Ngechuchuxũ
cuáxchaũgüxũ. Rü nümagü ga Yudíugü rü taxucürüwama ñuxũ
ñanagürügü, yerü ga Aporu rü Tupanaãrü ore ga ümatüxũwa
meãma nüxũ nanawẽx ga na Ngechuchu rü aixcüma Tupana
Nane ya Cristu na yiĩxũ.

19

Epéchiuwa nayexma ga Pauru

1 Rü yexguma Corĩtiuwa nayexmayane ga Aporu, rü Pauru
rü naxpũxanegu idaxũ ga namawa nixüpetü, rü Epéchiuwa
nangu. Rü yexma nüxũ nayangau ga ñuxre ga yaxõgüxũ.

2 Rü nüxna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Marü penayaxuxũ i
Tupanaãẽ i Üünexũ ga yexguma peyaxõgügu? —ñanagürü. Rü
nümagü nanangãxũ, rü ñanagürügü: —Tama. Taguma nüxũ
taxĩnüẽchiga na ṯacü yiĩxũ i Tupanaãẽ i Üünexũ —ñanagürügü.

3 Rü yexguma ga Pauru rü nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —
¿Texéaxũ peyaxõgüxũ ga yexguma ípebaiũgu? —ñanagürü. Rü
nümagü nanangãxũ, rü ñanagürügü: —Toma nüxũ tayaxõ ga
yema Cuáũ ga baiũxẽẽruũãrü ngu̱xẽẽtae —ñanagürügü.

4 Rü yexguma ga Pauru rü ñanagürü nüxŭ: —Cuáŭ
ínanabaiŭxẽẽ ga yema duŭxŭgü ga nüxŭ rüxoexŭ ga nacüma ga
chixexŭ rü Tupanacèx daugüxŭ. Natürü yema duŭxŭgümaã
nüxŭ nixu ta na nüxŭ yaxõgüãxŭcèx ga Ngechuchu ga
naweama ãcü —ñanagürü ga Pauru.
5 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüẽgu ga yema duŭxŭgü rü
ínabaiŭ naẹgagu ga Cori ya Ngechuchu.
6 Rü yexguma Pauru rü yema yaxõgüxŭẹtügu naxümẽxgu,
rü nüxna nangu ga Tupanaãẽ i Üünexŭ, rü to ga nagawachigü
nidexagü, rü nüxŭ nixugüe ga Tupanaãrü ore.
7 Rü maneca 12 ga yatü nixĩgü ga yema duŭxŭgü.
8 Rü tomaẽxpũx ga tauemacü yéma nayexma ga Pauru.
Rü Yudíugüarü ngutaquẽxepataŭwa naxũũxŭ rü tama
namuŭãcüma nüxŭ nixuuxŭ ga Tupanaãrü ore. Rü
nanangúexẽẽ na ñuxãcü ãẽxgacü na yĩĩxŭ ya Tupana, rü
nüxŭ nanangúchaŭxẽẽ na Ngechuchuaxŭ yaxõgüãxŭcèx.
9 Natürü nayexma ga ñuxre ga duŭxŭgü ga tama
nüxŭ cuèxgüchaŭxŭ rü tama yaxõgüchaŭxŭ. Rü nümagü
inanaxügüe ga na yema muxŭma ga duŭxŭgüpẽxewa
chixexŭ yaxugüexŭ nachigagu ga Cori ga Ngechuchu. Rü
yemacèx nüxna nixũgachi ga Pauru, rü toxnamana nanagagü
ga yema yaxõgüxŭ. Rü guxŭ ga ngunexŭgu namaã nüxŭ
nixuchiga ga ore nawa ga wüxi ga ngutaquẽxepataŭ ga
Tiranuãrü ngúepataŭ ga naẹga.
10 Rü yemaãcü nanaxü ga taxre ga taunecü, rü yemaãcü
guxŭma ga Áchiacũã̃xgü ga Yudíugü rü Griégugü rü nüxŭ
naxĩnüẽ ga Cori ya Tupanaãrü ore.
11 Rü Tupana Pauruxŭ narüngŭxẽẽ ga na naxüãxŭ ga
taxŭgü ga mexŭgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxŭ.
12 Rü èi̱xrüxŭ ga norü dechugü ga Pauru rü naxchirugü
rü duŭxŭgü rü yema iḏaaweexŭxŭtawa nanangegü. Rü
yexguma yema iḏaaweexŭ nüxŭ ingõgügügu ga yema nax-
chiru rü ẽxna dechu, rü naxcèx nitaanegü. Rü yema duŭxŭgü
ga ngoxoã̃xgüxŭ rü ta naxcèx nitaanegü.
13 Natürü nayexma ga ñuxre ga Yudíugü ga ĩãnegüwachigü
ixĩẽtanüxŭ rü ngoxogüarü woxŭwa puracüexŭ. Rü nüxŭ
naxügü na Cori ya Ngechuchuégagu na ínawoxŭãxŭ ga ngox-
ogü nawa ga yema duŭxŭgü ga ngoxoã̃xgüxŭ. Rü ñanagürügü:
—Ngechuchu ya Pauru nüxŭ ixuchigacüégagu pexŭ tamu na
ípechoxŭxŭcèx —ñanagürügü ga yema Yudíugü.
14 Rü yema 7 ga yema ügüxŭ, rü wüxi ga Yudíugüarü
paigüarü ãẽxgacü ga Echebagu ãẹgaxŭ nanegü nixĩgü.
15 Natürü wüxi ga ngunexŭgu ga yexguma wüxi ga ngoxoxŭ
ínatèxüchigüchaŭgu, rü yema ngoxo nanangãxŭ, rü ñanagürü:
—Nüxŭ chacuèx ya Ngechuchu, rü nüxŭ chacuèx ya Pauru na

texé yiĩxũ. ¿Natürü i pema rü texégü pixĩgü? —ñanagürü.
16 Rü yexguma ga yema yatü ga ngoxoãxũ rü yema
duũxũgü ga ínatèxüchigüchaũxũna nayuxu, rü nüxũ
narüporamaẽ ga guxũma, rü ínanagáuũxũne. Rü yemaãcü
ngexchiruxũma rü napíexũma nibuxmü ga guma ĩwa.
17 Rü guxũma ga Yudíugü rü Griégugü ga Epéchiuwa yex-
magüxũ rü nüxũ nacuáchiga ga yema. Rü poraãcü namuũẽ
ga guxũma. Rü yemaãcü yexeraãcü natachiga ga Cori ga
Ngechuchu ga yéma.
18 Rü muxũma ga yema yaxõgüxũ rü yéma ningugüetanü, rü
guxũ ga duũxũgüpẽxewa nüxũ nixugüechigü ga nüma rü ta na
nayuüechiréxũ, natürü tá nüxũ na naxoexũ ga yema.
19 Rü muxũma ga yema iyuüechiréxũ, rü yéma nanana
ga norü poperagü ga yuüpane ga nawa nangúexũ, rü
guxãpẽxewa ínanagu. Rü yexguma nangugügüãgu ga natanü
ga yema poperagü, rü maneca 50,000 tachinü ga dĩẽru ga
tatanüxũwa nangu.
20 Rü yemaãcü ga Cori ya Tupanaãrü ore, rü yexeraãcü
nixũchigü, rü yexeraãcü duũxũgü nüxũ nadau na ñuxãcü
naporaxũ ga yema ore.
21 Rü yemawena ga Pauru, rü nagu narüxĩnü ga
Machedóniããnewa rü Acayaanewaxíra na naxũxũ, rü yéma
ñu̱xũchi Yerucharéũwa na naxũxũ. Yerü yema ñanagürü: —Rü
ngẽma Yerucharéũwa tá chaxũ, rü yixcama rü Dumawa rü
tá ta chaxũ —ñanagürü.
22 Rü yemacèx nügüpẽxegu Machedóniããnewa nanamugü
ga taxre ga norü ngũxẽẽruũ ga Timutéu rü Eratu. Natürü
nüma ga Pauru rü ñuxre ga ngunexũ Áchiagu narüxã̱ũ̱x.

Nanuẽ ga duũxũgü ga Epéchiuwa

23 Rü yexgumaũcüü rü Epéchiuwa rü nanax̱ixãchitanüãẽ ga
duũxũgü, rü poraãcü nanuẽ nachigagu ga Cori ya Tupanaãrü
ore.
24 Rü yemaãcü naxüpetü nagagu ga wüxi ga yatü
ga dĩẽrumüwa puracüxũ ga Demétriugu ãẽgaxũ. Rü
nüma rü ínanaxüxũ ga norü tupana ga Atemíchaarü
tupaucachicünèxãgü ga dĩẽrumünaxcèx. Rü nayexma ga
muxũma ga norü puracütanüxũ ga yemawa puracüexũ. Rü
guxũma poraãcü meã nüxũ naxãtanü ga yema puracü.
25 Rü nüma ga Demétriu rü nanangutaquẽxexẽẽ ga guxũma
ga puracütanüxũ ga yemawa puracüexũ, rü ñanagürü nüxũ: —
Pa Chomücügüx, meã nüxũ pecuèxgü na ñaã tórü dĩẽrumüãrü
puracügu na ngĩxũ iyaxuxũ i tórü dĩẽru.
26 Rü marü nüxũ pedaugü i ngẽma Pauru rü nüxũ pexĩnüẽ
na ñuxãcü yaxucu̱xẽgüãxũ i duũxũgü, rü ñuxãcü namaã nüxũ
yaxuxũ na tama aixcüma tupanagü yiĩxũ i ngẽma tupanagü

i yixema ixügüxũ. Rü ngẽmaãcü muxũma i duũxũgüxũ
nüxũ narüxoexẽẽ na tama tórü tupanagüaxũ yaxõgüãxũcèx.
Rü tama núma Epéchiuwaxicatama ngẽxũ nawagü natürü
wixguxüchi taèx guxũ i Áchiaanewa ngẽmaãcü chixri nayax-
ucu̱xẽgü i duũxũgü.
27 Rü pema nüxũ pecuèx rü tórü puracücèx rü naxãũcüma
i ngẽma. Rü wüxi i chixexũ ta nixĩ i naxcèx i tórü tupana
i Atemíchaarü tupauca ya taxũne. Rü ñu̱xma rü muxũma i
duũxũgü rü ngĩxũ nangechaũ i Atemícha i guxũ i Áchiaanewa
rü guxũ i naãnewa. Natürü ngẽma Pauruarü ucu̱xẽgagu rü
düxwa taxuxũtáma ngĩxũ nangechaũ i duũxũgü, rü ngẽmaãcü
düxwa inaãrüxo tá ta i tórü puracü —ñanagürü ga Demétriu.
28 Rü yexguma yemaxũ naxĩnüẽgu, rü poraãcü nanuẽ, rü
tagaãcü ñanagürügü: —¡Namaxũ i Epéchiucu̱ã̱xgüarü tupana i
Atemícha! —ñanagürügü.
29 Rü guxũma ga yema ĩãnecu̱ã̱xgü rü poraãcü
yexma ínatüeãẽ. Rü ínanayauxũ ga Gayu rü Aritárcu ga
Machedóniããnecu̱ã̱xgü ga Paurumücügü, rü guma ĩ ga
ĩãneãrü ngutaquẽxepataũwa nanagauxũtanü.
30 Rü Pauru rü ta yexma naxücuchaũ na yema duũxũgümaã
yadexaxũcèx, natürü yema yaxõgüxũ nüxna nanachu̱xu ga
yexma na naxücuxũ.
31 Rü yema Áchiaaneãrü ã̱xgacügütanüwa rü nayexma ga
ñuxre ga Paurumücügü ixĩgüxũ. Rü nümagü rü ta Pau-
ruxũtawa namugagü na tama yema ngutaquẽxechicagu
naxücuxũcèx.
32 Rü yoxni ga duũxũgü ga yema ínangutaquẽxegüxũwa, rü
nümaxũ rü wüxi ga oremaã aita naxüe, rü togü ga to ga ore-
maã aita naxüe. Yerü poraãcü nanaxi̱xãchiãẽgü ga guxũma
ga yema duũxũgü ga yéma ngutaquẽxegüxũ. Rü muxũma rü
tama nüxũ nacuèxgü ga ṯacücèx na nangutaquẽxegüxũ.
33 Natürü yéma nayexma ga wüxi ga Yudíu ga Areyáũdrugu
ã̱egaxũ. Rü yema togü ga Yudíugü rü namaã nüxũ nixu
ga ṯacücèx na nangutaquẽxexũ. Rü duũxũgüpẽxewa nana-
mugü na yadexaxũcèx rü naẹtüwa nachogüxũcèx ga yema
Yudíugü ga yéma yexmagüxũ. Rü nüma ga Areyáũdru rü nax-
unagümẽxẽ na iyanachianegüxũcèx ga duũxũgü, na namaã
yadexaxũcèx.
34 Natürü yexguma nüxũ yacuèxãchitanügu ga Aré rü Yudíu
na yiĩxũ, rü guxũma ga yema duũxũgü rü wüxigu tagaãcü aita
naxüe. Rü taxre ga ora ninge ga na tagaãcü ñagüxũ: —¡Namaxũ
i Epéchiucu̱ã̱xgüarü tupana i Atemícha! —ñagüxũ.
35 Rü düxwa yema ĩãneãrü ã̱xgacü nanachiãchixẽẽ
ga yema muxũma ga duũxũgü, rü ñanagürü nüxũ: —
Pa Epéchiucu̱ã̱xgüx, guxũma i duũxũgü nüxũ nacuèx na

Atemíchaarü tupauca ya taxŭneãrü dauruŭ na ixĩgüxŭ.
Rü guxŭma nüxŭ nacuèx na núma tüxŭ nangẽxmaxŭ i
Atemíchachicünèxã i daxũwa rünguxŭ.
36 —Rü ñu̱xma na guxŭma nüxŭ na cuáxŭ na aixcüma yiĩxŭ
i ngẽma, rü name nixĩ na pechiãchixŭ, rü taxuŭma i chixexŭ
pexüexŭ.
37 —Erü ñaã yatügü i nuã pegagüxŭ, rü taxuŭma i chix-
exŭ ngĩmaã naxügü i tórü tupana, rü tama chixexŭ nixugüe
ngĩchigagu.
38 —Rü ngẽxguma chi Demétriu rü ngẽma namücügü i
namaã napuracüexŭ rü nüxŭ nangẽxmagu i ṯacü i tama
norü me ixĩxŭ, rü nangẽxma i ngutaquẽxechicagü i ngextá
ãẽ̱xgacügü duŭxŭgüxŭ íicagüxŭwa. Rü name nixĩ na ngẽma
ãẽ̱xgacügüpẽxewa namexẽẽãxŭ i ṯacü i tama norü me ixĩxŭ.
39 —Rü ngẽxguma nangẽxmagu i ṯacü i to i perü guxchaxŭgü,
rü name nixĩ i ĩãneãrü ãẽ̱xgacügüarü ngutaquẽxewa pe-
namexẽẽ i ngẽma.
40 —Erü ñu̱xma rü taxãũcümaxŭgugü rü ngürüãchi ãẽ̱xgacü
ya tacü ya Dumawa ngẽxmacü rü tüxna tá naxcèx naca i ngẽma
ñu̱xma ngupetüxŭ. Erü aixcüma taxumaãma tanangãxŭẽ̱ga i
ãẽ̱xgacü, ega tüxna nacaxgu naxcèx i ñaã ngutaquẽxe i nawa
pexãũgatanüxŭ —ñanagürü.
41 Rü yexguma marü yema ñaxguwena, rü ínayamugü ga
yema duŭxŭgü.

20

Machedóniããnewa rü Griégugüchiŭãnewa naxũ ga Pauru

1 Rü yexguma marü nangupetügu ga yema na íyacuxcuxŭ ga
duŭxŭgü, rü Pauru naxcèx nangema ga yema yaxõgüxŭ
na yaxucu̱xẽgüãxŭcèx. Rü yexguma marü namaã
nüxŭ nachaugu, rü nüxŭ narümoxẽ, rü inaxũãchi ga
Machedóniããnewa na naxũxŭ.
2 Rü yexguma yema naãnewa yaxüpetügu, rü taãẽxŭ ga
oremaã nayaxucu̱xẽgü ga yema yaxõgüxŭ ga wüxichigü ga
ĩãnewa yexmagüxŭ. Rü yemaãcü Griégugüchiŭãnewa nangu.
3 Rü yéma nayexma ga tomaẽ̱xpü̱x ga tauemacü. Rü
yexguma marü inaxũãchichaŭgu ga Chíriaanewa na naxũxŭ,
rü tama wapurugu nixũ yerü nüxŭ nacuáchiga ga na ñuxre
ga Yudíugü yamèxgüchaŭxŭ. Rü yemacèx nagu narüxĩnü ga
dauxchitagu na nataeguxŭ, rü wenaxãrü Machedóniããnewa
na naxüpetüxŭ.
4 Rü ínayaxümücügü ga Chópate ga Beréacŭ̱ã̱x ga Píru
nane, rü Aritárcu rü Segũdu ga Techarónicacŭ̱ã̱xgü, rü Gayu
ga Derbecŭ̱ã̱x, rü Timutéu, rü Tíquicu, rü Turuquínu ga
Áchiaanecŭ̱ã̱xgü.

5 Rü yema yatügü rü nüxĩra topẽxegu naxãgü, rü Tróawa
toxũ nayarünguxẽẽgü.
6 Rü nawena ga yema Yudíugüarü peta ga üpetüchiga ga
pãũ ga ngearü puxẽẽruũãxũ nagu nangõxgüxũ, rü wapurugu
Piripuwa itaxĩãchi. Rü wüximẽẽxpüx ga ngunexũ ngupetügu,
rü Tróagu nüxũ tayangaugü ga yema topẽxegu ãgüxũ. Rü
yexma tarücho ga 7 ga ngunexũ.

Tróagu nanaxũãne ga Pauru

7 Rü yema yüxüarü ngunexũgu rü tangutaquẽxegü namaã
ga yema yaxõgüxũ na tanangõxũcèx ga pãũ ga bücuxũ yema
Ngechuchu toxũ ngúexẽẽxũrüũ. Rü yema yaxõgüxũmaã
nidexa ga Pauru. Rü nanamèxẽẽ ga norü dexa ñũxmata
ngãxũcüwa nangu, yerü moxũãcü inaxũãchichaũ.
8-9 Rü daxũwa ga guma ĩpataarü tomaẽxpüxchiũwa yex-
maxũ ga ucapuwa tangutaquẽxegü. Rü namu ga omü ga yéma
naĩgüxũ. Rü nayexma ga wüxi ga ngextüxücü ga Eutícugu
ãẽgacü. Rü yéma wüxi ga yema ucaputapüxarü ĩãxwa narüto.
Natürü ga Pauruarü dexa, rü poraãcü namèx. Rü yemacèx ga
guma ngextüxücü rü poraãcü nayaxta, rü düxwa nipeãchi rü
yema ĩãxwa narüngu, rü ñaxtüanegu nangu. Rü yéma yucüma
nanayauxgü.
10 Rü ínarüxĩ ga Pauru, rü nayanawüxüchi ga guma
ngextüxücü, rü duũxũgüxũ ñanagürü: —¡Tãxũ i peẽaixãchiexũ,
erü namaxũ nixĩ! —ñanagürü.
11 Rü yexguma wenaxãrü daxũ naxĩ, rü inanabücu ga yema
pãũ, rü nanangõx. Rü wenaxãrü nidexa ñũxmata yangune, rü
yexguma inaxũãchi.
12 Rü guma ngextüxücü rü maxũcü napatawa nanagagü.
Rü yemacèx poraãcü nataãẽgü ga guxũma ga nümagü.

Tróawa inaxũãchi ga Pauru rü Miretuwa naxũ

13 Rü yexguma ga Pauru rü ñanagürü: —Dauxchitagu tá
chixũ ñũxmatáta ĩãne ya Achuwa changu na ngẽma pexũ
chixüexũcèx —ñanagürü. Rü yemacèx ga toma rü wapurugu
tichoũ rü yoxni napẽxegu taxĩ ñũxmata Achuwa tangugü.
14 Rü yexguma Achugu Paurumaã togü tayangauxgu, rü
yéma toxũ nixüe. Rü tachopetü ga yéma ñũxmata Miterénewa
tangugü.
15 Rü yéma itaxĩãchi rü moxũãcü Quíuarü tõxmèxtawa
tachopetü. Rü yemaãrü moxũãcü Chamowa tangugü. Rü
yemaãrü moxũãcüama Miretuwa tangugü.
16 Rü yemaãcü ítixĩ yerü ga Pauru rü tama Áchiaanegu
nanuxcüchaũ. Yerü nanaxwèxe ga paxa Yeruchareũwa na
nanguxũ naxcèx ga Pẽtecóstearü ngunexũ. Rü yemacèx nagu
narüxĩnü na tama Epéchiugu íyadauxũ.

Yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü ga Epéchiucŭãxmaã nidexa ga Pauru

17 Natürü yexguma Miretuwa tangugügu rü Epéchiuwa
naxcèx namuga ga Pauru na naxŭtawa naxĩxŭcèx ga yema
yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü ga Epéchiucŭãx.
18 Rü yexguma Pauruxŭtawa nangugügu, rü ñanagürü
nüxŭ: —Pema meã nüxŭ pecuèxgü ga ñuxãcü pepẽxewa
na chamaxŭxŭ ga guxŭgu ga yexguma noxritama nuã
Áchiaanewa chaxũxgu.
19 Rü guxŭguma ga yexguma petanüwa chayexmagu, rü
meãma chanaxü ga Cori ya Tupanaãrü puracü, taguma
chaugü chicuèxüŭãcüma. Rü woo muẽxpũxcüna poraãcü
changechaŭgu, nagagu ga yema chixexŭ ga chomaã
naxügüchaŭxŭ ga Yudíugü, natürü naẽtüwa chanaxüama
ga yema puracü.
20 Rü taguma íchayachaxãchi ga pemaã nüxŭ na chixuxŭ ga
guxŭma ga yema ore ga perü mexŭcèx ixĩxŭ. Rü guxŭ ga
duŭxŭgüpẽxewa, rü pepatagüwa rü ta pexŭ changúexẽẽ ga
yema ore.
21 Rü Yudíugümaã rü yema tama Yudíugü ixĩgüxŭmaã nüxŭ
chixu na namexŭ ga na nüxŭ naxoexŭcèx ga norü chixexŭgü
rü Tupanaga naxĩnüẽxŭcèx, rü nüxŭ na yaxõgüãxŭcèx ga tórü
Cori ya Ngechuchu.
22 Rü ñũxma rü Yerucharéŭwa chaxũ erü Tupanaãẽ i
Üünexŭ rü ngẽma choxŭ namu. Natürü tama nüxŭ chacuèx
na ẽtacü tá choxŭ üpetüxŭ i ngẽma.
23 Rü ngẽma nüxŭ chacuáxŭ nixĩ i duŭxŭgü tá choxŭ
napoxcu rü guxchaxŭgü tá choxŭ naxüpetü i Yerucharéŭwa.
Rü ngẽxĩcatama nixĩ i chomaã nüxŭ yaxuxŭ i Tupanaãẽ i
Üünexŭ i guxŭne ya ĩãne i ngextá íchixũgüxŭwa.
24 Natürü tama ngẽma ãũcümaxŭgu charüxĩnü erü nüẽtama
nixĩ ega woo chayũxgu. Natürü ngẽma chanaxwèxexŭ nixĩ
na taãẽãcüma chapuracüamaxŭ na meã chayanguxẽẽxŭcèx
i ngẽma puracü ga tórü Cori ya Ngechuchu choxna ãxŭ rü
nüxŭ chixuxŭcèx i norü ore i mexŭ na ñuxãcü Tupana tüxŭ
ngechaŭxŭ.
25 Rü ñũxma rü marü nüxŭ chacuèx rü tagutáma wena
choxŭ pedaugü i pema ga marü pemaã nüxŭ chixuxe na
ñuxãcü ãẽxgacü na yiĩxŭ ya Tupana.
26 Rü ngẽmacèx i ñoma i ngunexŭgu rü pemaã nüxŭ chixu rü
marü tama chaugagu nixĩ ega texé petanüwa iyarütaũxgu.
27 Erü marü meãma pemaã nüxŭ chixu i guxŭma i ngẽma
Tupana pexŭ naxwèxexŭ, rü taxuŭma ichicũx.
28 Rü ngẽmacèx i ñũxma rü penaxwèxe na pexuãẽgüxŭ
rü meã nüxna pedaugüxŭ i guxŭma i yaxõgüxŭ i petanüwa

ngẽxmagüxũ. Erü ngẽma nixĩ i Tupanaãxẽ i Üünexũ nagu pexũ mugüxũ na nüxna pedaugüxũcèx i ngẽma Tupanaãrü duũxũgü i yaxõgüxũ i Ngechuchu nagümaãtama naxcèx taxexũ.

29 Choma nüxũ chacuèx rü ngẽxguma íchixũxgu, rü chowena tá pexcèx nuã naxĩ i togü i duũxũgü. Rü tá nanachixexẽẽchaũ i ngẽma yaxõgüxũ ñoma airugü i idüraexũ i carnerugüxũ ngĩãchixẽẽxũrüũ.

30 Rü woo petanüwatátama nangẽxmagü i nümaxũ i tá doramaremaã nangúexẽẽxũ i ngẽma yaxõgüxũ na nügüwe naxĩxẽẽãxũcèx.

31 ¡Pegüna pedaugü, rü nüxna pecuèxãchie na ñuxãcü tomaẽxpü̱x ga taunecügu rü ngunecü rü chütacü rü taguma íchayachaxãchixũ ga pexcèx chaxauxãcüma na pexũ chixucu̱xẽgüxũ ga wüxichigü!

32 Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgüx, rü Tupanana pexũ chamugü. Rü chanaxwèxe i naga pexĩnüẽ i norü ore i tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ na ñuxãcü poraãcü tüxũ nangechaũxũ. Erü ngẽma norü ore tá pexũ naporaexẽẽ na tórü Coricèx pemaxẽxũcèx rü pexũ nangẽxmaxũcèx i pechica namaã i guxũma i duũxũgü i Tupana dexũ.

33 Choma rü taxuguma chaugücèx chanaxwèxe ga texéarü dĩẽru rü texéchiru.

34 Rü pematama rü meã nüxũ pecuèx ga ñuxãcü daa cho̱xmẽxmaã na chapuracüxũ naxcèx ga yema choxũ rü chomücügüaxũ taxuxũ.

35 Rü guxũguma meã pexũ changúexẽẽ na ngẽmaãcü pepuracüexũ na nüxũ perüngũxẽẽxũcèx i ngẽma duũxũgü i nüxũ nataxuxũ. Rü name nixĩ na nüxna pecuèxãchiexũ i Cori ya Ngechuchuarü ore ga nümatama ñaxũ:

"Rü narümemaẽ nixĩ i pema na toguena penaxãxũ rü tama i tüma pexna tanaxãxũ", ñaxũ.

36 Rü yexguma yema ñaxguwena ga Pauru, rü inacaxãpü̱xü namaã ga guxũma, rü nayumüxẽ.

37 Rü guxũma poraãcü naxauxe, rü Pauruna nanèĩ̱xãchigü, rü nüxũ nachúxgü.

38 Yerü poraãcü nangechaũẽ naxcèx ga yema ore ga namaã nüxũ yaxuxũ ga:

"Marü tagutáma wena choxũ pedaugü" ñaxũ. Rü nümagü ínayaxümücügü ñu̱xmata wapuruwa nangu.

21

Yerucharéũwa naxũ ga Pauru

1 Rü yexguma nüxna itaxĩãchi ga yema yaxõgüxũ, rü wapurugu tichoũ. Rü capaxũ ga Coscèx noxtacüma tixaũ. Rü

moxŭãcü rü Rodawa taxĩ. Rü yéma itaxĩãchi, rü Pátarawa tangugü.

2 Rü yexma nüxŭ tayangau ga wüxi ga wapuru ga Peníchiawa ũxŭne. Rü nagu tichoŭ, rü itaxĩãchi.

3 Rü yixcamaxŭra nüxŭ tadaugü ga Chipre. Rü torü ṯoxwecüwawaama naxü, rü nüxŭ tachopetü. Rü itiñaxwetaxŭ ñu̱xmata Chíriaanewa tangugü. Rü Tiruwa ítachoŭ, yerü yéma nixĩ ga ínanuŭãcuxŭ ga guma wapuru.

4 Rü yexma nüxŭ tayangau ga yémacŭ̱ã̱x ga yaxõgüxŭ, rü 7 ga ngunexŭ yéma natanüwa tayexmagü. Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ nayadexagüxẽẽ ga yema yaxõgüxŭ, rü Pauruxŭ ñanagürügü: —¡Tãxŭ i Yerucharéŭwa cuxũxŭ! —ñanagürügü.

5 Natürü yexguma nangupetügu ga yema 7 ga ngunexŭgü, rü itaxĩãchi. Rü yema yaxõgüxŭ rü towe narüxĩ. Rü naxmèxmaãchigü rü naxãcügümaãchigü toxŭ ínixümücügü ga guxŭma ñu̱xmata guma ĩãnechipenüwa tangugü. Rü yexma naxnücügu tacaxgüãpu̱xü, rü tayumüxẽgü.

6 Rü yexguma ga toma rü nüxŭ tarümoxẽgü, rü tichoŭ ga wapuruwa. Rü nümagü rü napatacèx nawoegu.

7 Rü toma rü Tiruwa itaxĩãchi rü Turemáĩdawa tangugü. Rü yéma ítachoŭ, yerü yexma nayacuèx ga wapurugu na taxĩxŭ. Rü nüxŭ tarümoxẽgü ga yema yaxõgüxŭ ga yéma yexmagüxŭ, rü wüxi ga ngunexŭ natanügu tarücho.

8 Rü moxŭãcü itaxĩãchi ga yéma, rü Checharéawa tangugü. Rü Piripi ga Tupanaãrü orearü uruŭpatawa taxĩ. Rü nüma rü yema 7 ga ngŭxẽẽruŭgü ga tupaucana daugüxŭtanüxŭ nixĩ. Rü yexma naxŭtagu tapegü.

9 Rü nüma nüxŭ iyexma ga ãgümücü ga naxãcügü ga taguma ixãtecü ga Tupanaãrü orexŭ ixugüecü.

10 Rü yexguma marü ñuxre ga ngunexŭ yéma tayexmagügu, rü Yudéaanewa ne naxũ ga wüxi ga Tupanaãrü orearü uruŭ ga Agabugu ã̱egaxŭ.

11 Rü yexguma toxŭtawa nanguxgu ga Agabu, rü nanayaxu ga Pauruarü goyexŭ. Rü namaã nügü ninèĩ̱xgücutü, rü nügü nináĩmẽx, rü ñanagürü: —Tupanaãẽ i Üünexŭ marü chomaã nidexa rü ñanagürü:

“Rü ñaãcü tá nayanèĩ̱xgü i Yudíugü i Yerucharéŭwa i ñaã goyexŭãrü yora. Rü ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭna tá nanamugü”, ñanagürü.

12 Rü yexguma yema orexŭ taxĩnüẽgu, rü toma rü yema Checharéacŭ̱ã̱xgümaã Pauruxŭ tacèèxŭgü ga tama Yerucharéŭwa na naxũxŭcèx.

13 Natürü nüma ga Pauru rü toxŭ nangãxŭ rü ñanagürü: —¿Tu̱xcüŭ pexauxe rü choxŭ pengechaŭxẽẽ? Choma rü íchamemare na chináĩxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta rü marü íchame

na Yerucharéŭgu chayuxŭ naxcèx ya Cori ya Ngechuchu —ñanagürü.

14 Rü yexguma marü taxuacüma tanachu̱xugu, rü tachianemare, rü ñatarügü: —¡Ẽcü yangu i Cori ya Tupanaãrü ngúchaŭ! —ñatarügügü.

15 Rü yemawena rü togü tamexẽẽgü, rü Yerucharéŭwa taxĩ.

16 Rü towe narüxĩ ga ñuxre ga yaxõgüxŭ ga Checharéacŭ̱ã̱xgü, rü Machõũpatawa toxŭ nagagü. Rü nüma nixĩ ga wüxi ga Chíperecŭ̱ã̱x ga ŭpamama woetama yaxõxŭ. Rü naxŭtagu tapegüxŭ.

Chaŭtiáguxŭtagu nanaxũãne ga Pauru

17 Rü yexguma Yerucharéŭwa tangugügu, rü yema yaxõgüxŭ rü taãẽãcüma toxŭ nayauxgü.

18 Rü moxŭãcü ga Pauru rü tomaã Chaŭtiáguxŭtagu nanaxũãne. Rü yéma nangutaquẽxegü ga guxŭma ga yaxõgüxŭãrü ã̱ẽxgacügü.

19 Rü nüxŭ narümoxẽ ga Pauru, rü ñu̱xũchi meãma namaã nüxŭ nixu ga guxŭma ga yema Tupana üxŭ ga yexguma yema tama Yudíugü ixĩgüxŭmaã nüxŭ yaxuxgu ga Tupanaãrü ore.

20 Rü yexguma Pauruarü orexŭ naxĩnüẽgu ga nümagü, rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü. Rü ñanagürügü Pauruxŭ: —Dücèx, Pa Toeneẽx, cuma nüxŭ cucuèx rü nangẽxma i muxũchixŭ i Yudíugü i yaxõgüxŭ. Rü guxŭma i nümagü rü nanaxwèxegü na nagu naxĩxŭ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ.

21 Natürü ga togü ga tama yaxõgüxŭ rü marü namaã nüxŭ nixugügü na cuma rü cunangúexẽẽxŭ i guxŭma i Yudíugü i togü i nachiŭãnewa ngẽxmagüxŭ, na tama naga naxĩnüẽxŭcèx i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ. Rü marü namaã nüxŭ nixugügü na cunangúexẽẽxŭ na tama tüxŭ ínawiŭchèxmüpẽxechiraŭxŭcèx ya nanegü, rü na tama naga naxĩnüẽxŭcèx i tacümagü ga Moĩché tüxŭ muxŭ.

22 ¿T̲acü tá ixüexŭ i ñu̱xmax? Erü ngẽma Yudíugü i yaxõgüxŭ rü aixcüma tá nüxŭ nacuèxgü na marü nuã cunguxŭ.

23 ¡Rü ngẽmacèx name nixĩ na cunaxüxŭ i ngẽma tá cumaã nüxŭ tixuxŭ! Nuã totanüwa nangẽxma i ãgümücü i yatügü i yanguxẽẽchaŭxŭ i wüxi i uneta i Tupanamaã nüxŭ yaxuxŭ.

24 ¡Ngẽma tupauca ya taxŭnewa nagagü, rü wüxigu namaã yanguxẽẽ i ngẽma tacüma ga Moĩché tüxna ãxŭ, rü Tupanapẽxewa pegü peyamexẽẽgü! ¡Rü nüxŭ naxütanü i ñuxregu nüxŭ naxãtanü na yadüpü̱xüerugüxŭcèx i ngẽma yatügü na ngẽmaãcü yanguxẽẽgüãxŭcèx i norü unetagü! Rü ngẽmawa rü guxŭma i ngẽma Yudíugü rü tá nüxŭ nacuèxgü na aixcüma cuma rü ta naga cuxĩnüxŭxŭ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ rü tama aixcüma na yĩĩxŭ ga yema ore ga cuchiga ga nüxŭ yaxugüexŭ.

25 Rü ñu̱xũchi ngẽma yaxõgüxŭ i tama Yudíugü ixĩgüxŭ, rü marü naxcèx tanaxümatü ga torü ore na tama nangõ̱xgüãxŭcèx i ṯacü i namachi i marü togü norü tupananetachicünèxãgüxŭ namaã icuèxüŭgüxŭ, rü tama na nangõ̱xgüãxŭcèx ya nagü, rü tama nangõ̱xgüãxŭcèx i naẽxŭgü rü ẽxna naxŭnagü i wẽxnaãxŭ, rü tama naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya yatümaã inapexŭcèx —ñanagürügü.

Tupauca ga taxŭnegu Pauruxŭ niyauxgü

26 Rü yexguma ga Pauru rü yéma tupauca ga taxŭnewa nanagagü ga yema ãgümücü ga yatügü. Rü moxŭãcü rü Tupanapẽxewa nügü namexẽẽ ga Pauru wüxigu namaã ga yema yatügü. Rü ñu̱xũchi guma tupauca ga taxŭnegu namaã naxücu na paimaã nüxŭ yaxuxŭcèx na 7 ga ngunexŭgu tá yiĩxŭ na yanguxẽẽgüãxŭ ga yema norü uneta ga Tupanamaã nüxŭ yaxugüxŭ, rü yemawena rü tá na inaxãmaregüãxŭ ga norü ãmaregü ga Tupanaxŭ namaã yacuèxüŭgüxŭ ga wüxichigü.

27 Rü yexguma marü nagúxchaŭgu ga yema 7 ga ngunexŭ, rü ñuxre ga Yudíugü ga Áchiaanecṯ̱ã̱xgü rü Pauruxŭ nadaugü ga tupauca ga taxŭnewa. Rü yema Yudíugü rü duŭxŭgüxŭ nanuẽxẽẽ na Pauruxŭ yayauxgüxŭcèx. Rü yemacèx Pauruna nayuxgü.

28 Rü tagaãcü aita naxüe ñaxŭmaã: —Pa Tomücügü Pa Yudíugüx, ¡Paxa toxŭ perüngŭxẽẽx! Ñaã nixĩ i ngẽma yatü i guxŭwama yangúexẽẽchigüxŭ i duŭxŭgü na taxchi naxaiexŭcèx i yixema i Yudíugü, rü naxchi na naxaiexŭcèx i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ rü daa tupauca ya taxŭne. Rü naẹ̱tüwa i ñu̱xmax rü nuxa daa tupauca ya taxŭnegu nanamucu i ñuxre i duŭxŭgü i tama tacümagu ĩxŭ, rü ngẽmaãcü nanaxüxaxẽẽ i ñaã nachica i üünexŭ —ñanagürügü.

29 Rü yema ñanagürügü yerü ŭpaacü Yerucharéŭwa Paurumaã nüxŭ nadaugü ga Turuquínu ga wüxi ga Epéchiucṯ̱ã̱x ga tama Yudíu ixĩxŭ. Rü nüxŭ nacuèxgügu rü Pauru marü yexma nanaxücuxẽẽ ga tupauca ga taxŭnegu.

30 Rü guxŭma ga yema ĩãnecṯ̱ã̱xgü rü poraãcü nanuẽ. Rü tupauca ga taxŭnecèx nibuxmü, rü Pauruxŭ niyauxgü, rü tupaucaarü ĩã̱xtüwa nanatúchigügü. Rü yexguma paxa nanawãxtagü ga guma tupauca ga taxŭneãrü ĩã̱xgü.

31 Rü yexguma Pauruxŭ yamèxgüchaŭgu ga duŭxŭgü, rü Dumacṯ̱ã̱x ga churaragüarü ãẹ̱xgacüxŭtawa nanguchiga ga ore na guxŭwama ga Yerucharéŭwa rü na nanuẽxŭ ga duŭxŭgü.

32 Rü yexgumatama ga guma churaragüarü ãẹ̱xgacü rü nanangutaquẽxexẽẽ ga yema norü capitáŭgü namaã ga norü churaragü, rü paxa yema duŭxŭgü íyexmagüxŭwa naxĩ. Rü

yexguma guma ãẽxgacüxŭ rü yema churaragüxŭ nadaugügu ga duŭxŭgü, rü ínayachaxãchigü ga na Pauruxŭ yamèxgüxŭ.
33 Rü yexguma ga guma ãẽxgacü rü Paurucèx nixũ rü nayayaxu. Rü nanamu na taxre ga cadenamaã na yanèĩxgüãxŭcèx. Rü nüxna naca na texé yiĩxŭ, rü ṯacü naxüxŭ.
34 Natürü yema muxŭma ga duŭxŭgü rü toxica ga oremaã aita naxüe ga wüxichigü. Rü yexguma taxuacüma meã nüxŭ nacuèxgu ga ṯacücèx na nanuẽxŭ, rü guma ãẽxgacü rü nanamu na churaragüpatawa Pauruxŭ nagagüxŭ.
35-36 Rü yexguma churaragüpataarü toxõnewa nanguxgu ga Pauru, rü churaragü nayangetaŭgü naxchaxwa ga yema muxŭma ga duŭxŭgü, yerü nanuẽxŭchi rü nawe nicaetanü rü ñanagürügü: —¡Yamèxŭchi! —ñanagürügü.

Pauru rü duŭxŭgüpẽxewa nügüétüwa nidexa

37 Rü yexguma marü churaragüpatagu yamucuchigüchaŭãgu rü Pauru rü Griégugawa guma ãẽxgacüna naca rü ñanagürü: —¿Cuxŭ namexŭ na cumaã nüxŭ chixuxŭ i wüxi i ore? —ñanagürü. Rü nüma ga ãẽxgacü nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ẽxna nüxŭ cucuèx na Griégugawa quidexaxŭ.
38 ¿Tama ẽxna cuma yiĩxŭ i Equitucŭãx ga ŭpaxüra rü duŭxŭgüxŭ cunuẽxẽẽxŭ na ãẽxgacümaã nügü nadèĩxŭcèx rü dauxchitawa ga taxúema íxãpataxŭwa cunagagüxŭ ga 4000 ga yatügü ga máẽtaxŭgü? —ñanagürü.
39 Rü yexguma ga Pauru rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Choma rü Yudíu chixĩ, rü Tarsucŭãx chixĩ. Rü Chiríchiaanewa rü yima nixĩ ya wüxi ya ĩãne ya taxüchine. Rü ngẽxguma curü me yixĩgu, rü cuxna chaca na duŭxŭgümaã chidexaxŭcèx —ñanagürü.
40 Rü yexguma ga guma ãẽxgacü rü: —Ngŭ —ñanagürü. Rü nüma ga Pauru, rü churaragüpataarü toxõnegu nachinagü, rü naxunagümẽxẽ na nachiãchixŭcèx ga duŭxŭgü. Rü yexguma nachiãchiegu, rü Yudíugawa nidexa, rü ñanagürü nüxŭ:

22

1 —Pa Chautanüxŭgüx, ¡rü choxŭ iperüxĩnüẽ i ngẽma ñṵxma tá pemaã nüxŭ chixuxŭ na chaugüétüwa chidexaxŭcèx! —ñanagürü.
2 Rü yexguma nüxŭ naxĩnüẽgu ga na Yudíugawa namaã yadexaxŭ, rü yexeraãcü inayarüchianegü. Rü yexguma namaã yadexagu ga Pauru, rü ñanagürü:
3 —Choma rü Yudíu chixĩ, rü Chiríchiaaneãrü ĩãne ga Tarsugu chabu. Natürü doma ĩãne ya Yerucharéŭwa chaya, rü Gamaniéu nixĩ ga chorü nguẽxẽẽruŭ. Rü meãma nawa changuẽx ga guxŭma ga mugü ga nuxcümaŭgüxŭ ga tórü ọxigü nagu ĩxŭ. Rü guxŭguma naxcèx chadau na guxŭma i

chorü ngúchaŭmaã Tupanaãxŭ chapuracüxŭ, ngẽxgumarüŭ i guxãma i pema i ñu̱xmax.

4 —Rü choma ga ŭpa rü poraãcü nawe chingẽchigü ga yema Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ na chanadèi̱xŭcèx. Rü íchanayauxŭ, rü chanapoxcue ga muxŭma ga yema yaxõgüxŭ ga yatüxŭgü rü ngexŭgü.

5 —Rü nüma ya paigüeru rü guxŭma i tupauca ya taxŭneãrü ãẽxgacügüerugü rü nüxŭ nacuèxgü na aixcüma yiĩxŭ i ñaã chorü ore. Yerü nümagü rü choxna nanaxãgü ga popera na choxŭ nangŭxẽẽgüxŭcèx ga tatanüxŭgü ga Yudíugü ga Damacuwa yexmagüxŭ. Rü yéma Damacuwa chaxũ na naxcèx chayadauxŭ-cèx ga yema Ngechuchuaxŭ yaxõgüxŭ, rü nuã Yerucharéŭwa na chanagagüxŭcèx rü nuxã chayapoxcuexŭcèx.

Pauru nüxŭ nixu na ñuxãcü Ngechuchuaxŭ yaxõõxŭ

6 —Natürü yexguma namagu chixũyane rü marü chingaicaxgu ga Damacuwa na changuxŭ, rü meãma tocuchigu nixĩ ga yexguma. Rü ngürüãchi wüxi ga omü ga poraxŭ ga daxũwa ne baxixŭ rü choxŭ nabaxi.

7 —Rü ñaxtüanegu chayangu, rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga ñaxŭ choxŭ:

“Pa Chaurux, ¿tü̱xcüŭ i chowe quingẽchigüxŭ?” ñaxŭ.

8 —Rü yexguma ga choma rü chanangãxŭ, rü ñacharügü:

“¿Rü texé quixĩ Pa Corix?” ñacharügü. Rü nüma ga yema naga rü choxŭ nangãxŭ, rü ñanagürü:

“Choma nixĩ i Ngechuchu ya Nacharétucŭã̱x, rü chorü duŭxŭgü nixĩ i ngẽma nawe quingẽchigüxŭ”, ñanagürü choxŭ.

9 —Rü yema chomücügü rü nüxŭ nadaugü ga yema omü, rü na̱baixãchiãẽgü, natürü tama nüxŭ naxĩnüẽ ga yema naga ga chomaã idexaxŭ.

10 —Rü nüxna chaca, rü ñacharügü ga chomax:

“¿Rü ṯacü tá chaxüxŭ, Pa Corix?” ñacharügü. Rü yexguma ñanagürü choxŭ ga Cori:

“¡Írüda, rü inachi, rü Damacuwa naxũ, rü ngema tá cumaã nüxŭ nixu ya wüxi ya yatü na ṯacü tá cuxüxŭ!” ñanagürü ga nüma ga Cori.

11 —Rü yexguma ga choma rü chixoxetü yema omüẽmamaã, rü yemacèx ga yema chomücügü rü cho̱xmẽxgu yangĩgüãcüma choxŭ nigagü, rü yemaãcü Damacuwa changu.

12 —Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga Ananíãgu ãẽgacü. Rü nüma nixĩ ga wüxi ga yatü ga aixcüma Tupanaga ĩnücü, rü nüma rü meãma nayanguxẽẽ ga yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ. Rü guxŭma ga Yudíugü ga Damacuwa yexmagüxŭ, rü meã nachiga nidexagü.

13 —Rü nüma ga Ananíã rü choxŭ ínayadau. Rü yexguma
chauxŭtawa nanguxgu rü ñanagürü choxŭ:
“Pa Chaueneẽ Pa Chaurux, ¡wenaxãrü ingo̱xnaxẽtü!”
ñanagürü. Rü yexgumatama wenaxãrü chingo̱xnaxẽtü rü
meãma nüxŭ chadau.
14 —Rü yexguma ñanagürü ta:
“Yima Tupana ya nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigüarü Tupana
cuxŭ naxuneta na nüxŭ cucuáxŭcèx i norü ngúchaŭ, rü na
nüxŭ cudauxŭcèx ya yima Cristu ya mecü, rü naã̱xwatama
nüxŭ cuxĩnüxŭcèx i naga.
15 —Erü cuma tá nixĩ i guxŭ i duŭxŭgümaã nüxŭ quixuchi-
gaxŭ ga ñuxãcü na Tupanaxŭ cudauxŭ rü cumaã yadexaxŭ.
16 —¡Rü ñu̱xma rü marü taxuŭma ícunanguxẽẽ! ¡Rü írüda rü
ínabaie! ¡Rü Cori ya Ngechuchuégagu naxcèx ínaca na cuxŭ
nüxŭ nangechaŭxŭcèx i curü pecadugü!” ñanagürü choxŭ.

Pauru nüxŭ nixu na ñuxãcü Tupana namuxŭ na yema tama Yudíugü ixĩgüxŭtanüwa naxũxŭcèx

17-18 —Rü yexguma Yerucharéŭcèx chataeguxgu, rü tu-
pauca ga taxŭnewa chaxũ na yéma chayumüxẽxŭcèx. Rü
chango̱xetü, rü nüxŭ chadau ga Cori ya Tupana. Rü ñanagürü
choxŭ:
“¡Napaxaãẽ, rü inaxũãchi i nuã Yerucharéŭwa, erü duŭxŭgü
rü tãũtáma naga naxĩnüẽ i ngẽma ore i chauchiga nüxŭ quix-
uxŭ!” ñanagürü.
19 —Rü choma chanangãxŭ, rü ñacharügü:
“Pa Corix, nüma i duŭxŭgü rü nüxŭ nacuèxgü ga choma
na yiĩxŭ ga guxŭne ga ngutaquẽxepataŭgüwa chaxũxŭ rü
íchanayauxŭxŭ rü chanapoxcuexŭ rü chayac̱uaixgüxŭ ga
yema cuxŭ yaxõgüxŭ.
20 —Rü yexguma yamèxgüãgu ga guma curü duŭcü ga
Etébaŭ ga curü orearü uruŭ, rü chomatama yéma chayexma,
rü chorü me nixĩ ga na yamèxgüãxŭ. Rü choma nixĩ ga nüxna
chadauxŭ ga naxchiru ga yema yamèxgüxŭ”, ñacharügü nüxŭ.
21 —Natürü nüma ga Cori rü ñanagürü choxŭ:
“¡Rü paxa cugü namexẽẽ rü inaxũãchi! Erü yaxŭguxŭ
i nachiŭãnegüwa i ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü
ixĩgüxŭtanüwa tá cuxŭ chamu” —ñanagürü.

Churaragüarü ãẽxgacümẽxẽwa nayexma ga Pauru

22 Rü yexguma Pauru yema ñaxgu rü yexma nayacuèxẽẽgü
ga na meã nüxŭ inaxĩnüẽxŭ ga yema duŭxŭgü. Rü yexguma
aita naxüeãcüma ñanagürügü: —¡Noxtacüma peyamá! Rü name
nixĩ i na nayuxŭ rü ngẽxma na yanaxoxŭ —ñanagürügü.
23 Rü yexguma aita naxüegu, rü norü gáuxŭchirumaã nibu-
atanücüü, rü ãtẽxeanexŭ daxũ niwogütanücüü.

24 Rü yexguma yemaxŭ nadèu̱xgu ga churaragüarü
ãẽxgacü, rü nanamu ga churaragüpatagu na yamu-
cuchigüãxŭcèx ga Pauru. Rü nanamu na poraãcü
naçuaixgüãxŭcèx na yadexaxŭcèx na nüxŭ nacuáxŭcèx
ga tü̱xcüŭ yiĩxŭ na yemaãcü nachigamaã aita naxüexŭ ga
duŭxŭgü.
25 Rü yexguma marü yanèĩxgüãgu na naçuaixgüãxŭcèx, rü
Pauru nüxna naca ga yema capitáŭ ga yéma yexmaxŭ, rü
ñanagürü: —¿Éxna pexmẽxwa nangẽxma na penaçuaxixŭ i
wüxi i Dumacŭã̱x ega tama nüxna pecaxiragu? —ñanagürü.
26 Rü yexguma yemaxŭ naxĩnügu ga capitáŭ, rü guma
churaragüarü ãẽxgacüxŭtawa naxũ, rü namaã nüxŭ nixu, rü
ñanagürü: —¿Ṯacü tá cuxü? Erü ñaã yatü rü Dumacŭã̱x nixĩ
—ñanagürü.
27 Rü yexguma ga guma churaragüarü ãẽxgacü, rü Pau-
rucèx nixũ, rü nüxna naca rü ñanagürü nüxŭ: —¿Aixcüma yiĩxŭ
na Dumacŭã̱x quiĩxŭ i cumax? —ñanagürü. Rü nüma ga Pauru
nanangãxŭ, rü: —Ngŭ —ñanagürü.
28 Rü yexguma ga guma churaragüarü ãẽxgacü rü
nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Choma rü poraãcü choxŭ
naxãtanü na Dumacŭã̱x chaugü chixĩxẽẽxŭ —ñanagürü.
Rü yexguma nachonagü ga Pauru, rü ñanagürü: —Natürü
i choma rü woetama chorü bucüma Dumacŭã̱x chixĩ —
ñanagürü.
29 Rü yexgumatama nüxna nixĩgachi ga yema Pauruxŭ
çuaixgüchaŭxŭ. Rü nümatama ga yema churaragüarü ãẽxgacü
rü ta namuŭ ga yexguma nüxŭ nacuèxgu ga Dumacŭã̱x na
yiĩxŭ ga Pauru, yerü marü cadenamaã nayanèĩxchirẽx.

Yudíugüarü ãẽxgacügütücumüpẽxewa nayexma ga Pauru

30 Rü yema churaragüarü ãẽxgacü meãma nüxŭ nacuáxchaŭ
ga tü̱xcüŭ na ínaxuaxŭgüãxŭ ga yema Yudíugü. Rü yemacèx
ga moxŭãcü rü nanamu na nangutaquẽxegüxŭcèx ga
paigüarü ãẽxgacügü rü guxŭma ga yema ãẽxgacügütücumü
ga Yudíugüarü. Rü nayawẽgü ga Pauruarü cadena rü yéma
ãẽxgacügüpẽxewa nanagagü.

23

1 Rü Pauru meãma nüxŭ nadawenü ga yema ãẽxgacügü,
rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Chautanüxŭgüx, chomatama nüxŭ
chacuèx rü guxŭguma meã chamaxŭ ga Tupanapẽxewa
ñu̱xmata ñoma i ngunexŭwa nangu —ñanagürü.
2 Rü yexguma ga yema paigüeru ga Ananíã rü nanamu
ga yema Pauruarü ngaicamana yexmagüxŭ na naã̱xwa
tayamèxgüxŭcèx.

3 Rü yexguma ga Pauru rü ñanagürü nüxʉ̃: —Tupana tá cuxʉ̃ napéax, Pa Ãẽxgacüx. Cuma rü düxétüwaxica cume natürü aixepena rü nachixe i curü maxʉ̃. Rü ñʉ̱xma rü ngẽma curüto na Moĩché ümatüxʉ̃ i mugü nüxʉ̃ ixuxʉ̃ãcüma choxna cuc̱axʉ̃cèx. Natürü wüxi i chixexʉ̃ cuxü erü cumatama rü tama naga cuxĩnü i ngẽma Tupana tüxʉ̃ muxʉ̃ erü cunamu na choxʉ̃ napéaxʉ̃cèx —ñanagürü ga Pauru.

4 Rü yexguma ga yema yexmagüxʉ̃ rü ñanagürügü: —¿Tʉ̱xcüʉ̃ i ngẽmaãcü ṯacü namaã quixugüxʉ̃ i paigüeru ya Tupana nüxʉ̃ unetacü? —ñanagürügü.

5 Rü Pauru nanangãxʉ̃, rü ñanagürü: —Tama nüxʉ̃ chacuèx, Pa Chautanüxʉ̃güx, na paigüeru yiĩxʉ̃. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxʉ̃wa nüxʉ̃ tadau rü ñanagürü:

"¡Tama curü ãẽxgacümaã chixexʉ̃ quixugü!"
ñanagürü.

6 Rü yexguma nüxʉ̃ nacuèxgu ga Pauru ga na Chaduchéugü yiĩxʉ̃ ga togü, rü na Parichéugü yiĩxʉ̃ ga togü, rü yema ãẽxgacügüpẽxewa tagaãcüma ñanagürü: —Pa Chautanüxʉ̃güx, choma rü Parichéu chixĩ, rü Parichéu nane chixĩ. Rü ngẽmacèx choxna pecagü i ñʉ̱xmax, erü chayaxõ i wena tá na namaxẽxʉ̃ i yuexʉ̃ —ñanagürü.

7 Rü yexguma yema ñaxgu ga Pauru, rü yema Parichéugü rü Chaduchéugü rü inanaxügüe ga nügümaã na iyaporagaexʉ̃, rü yexma nügü nitoye ga yema ngutaquẽxewa.

8 Erü ngẽma Chaduchéugü nagu rüxĩnüẽgu rü tama wena namaxẽ i ngẽma yuexʉ̃, rü nataxuma i orearü ngeruʉ̃gü i daxũcʉ̃ã̱x, rü nataxuma i naãẽgü —ñanagürügü. Natürü ngẽma Parichéugü rü nayaxõgü na nangẽxmaxʉ̃ i guxʉ̃ma i ngẽma.

9 Rü yemacèx guxʉ̃ma aita naxüe. Rü ñʉ̱xũchi ñuxre ga ngúexẽẽruʉ̃gü ga Moĩchéarü mugüwa ngʉ̱xẽẽtaegüxʉ̃ ga Parichéugütücumüwa ügüxʉ̃ rü inachigü, rü ñanagürügü: —Toxcèx rü taxuʉ̃ma i chixexʉ̃ naxü i ñaã yatü. Bexmana wüxi i ṯacü rü naãẽ namaã nidexa rü ẽxna wüxi i orearü ngeruʉ̃ i daxũcʉ̃ã̱x —ñanagürügü.

10 Rü yexeraãcü norü numaã nanax̱ixãchiãẽgü ga yema duʉ̃xʉ̃gü. Rü yemacèx naxoegaãẽ ga guma churaragüarü ãẽxgacü ga na Paurugu nagaugügüchaʉ̃xʉ̃. Rü norü churaragüxʉ̃ namu na yéma duʉ̃xʉ̃gütanüwa Pauruxʉ̃ napugüxʉ̃cèx rü wena churaragüpatawa na nagagüãxʉ̃cèx.

11 Rü moxʉ̃ãcüarü chütaxʉ̃gu Paurucèx nango̱x ga Cori ga Tupana, rü ñanagürü nüxʉ̃: —¡Rü nataãẽ! Rü ngẽxgumarüʉ̃ i núma Yerucharéʉ̃wa choxʉ̃ na quixuchigaxʉ̃, rü ngẽxgumarüʉ̃ tá ta nixĩ i Dumawa na choxʉ̃ quixuchigaxʉ̃ —ñanagürü ga Tupana.

Yudíugü naxcèx nadaugü na ñuxãcü Pauruxʉ̃ yamèxgüchaʉ̃xʉ̃

12 Rü moxũãcü, rü ñuxre ga Yudíugü rü nügümaã inaxunetagü ga tãũtáma na nachibüexũ rü naxaxegüxũ ñu̱xmatáta Pauruxũ yamèxgü. Rü ñanagürügü: —Tachixexũgugü tá ega ṯacü ingõxgügu naxũpa na yamáxũ i Pauru —ñanagürügü.

13 Rü 40 arü yexera ga yatügü nixĩ ga yema nügümaã ixunetagüxũ.

14 Rü paigüarü ãẽxgacügütanüwa rü Yudíugüarü ãẽxgacügügütanüwa naxí, rü ñanagürügü nüxũ: —Marü togümaã itaxuneta rü tachixexũgugü tá ega ṯacü tangõxgügu naxũpa na tayamáxũ i Pauru.

15 Rü name nixĩ i pema rü ngẽma togü i pexrüũ ãẽxgacügütücumüwa ügüxũ, rü churaragüarü ãẽxgacüna naxcèx peyacagü i ñu̱xma na moxũ wena pepẽxewa nagagüãxũcèx i Pauru. ¡Rü namaã nüxũ pixu na penaxwèxegünetaxũ na meã nüxũ pecuáxchaũxũ i nachiga! Rü toma rü tá marü ítamemare na namagu tayamáxũcèx naxũpa na ínanguxũ —ñanagürügü.

16 Natürü ngĩne ga Paurueyèx rü nüxũ nacuáchiga ga Pauruxũ na yamèxgüchaũxũ, rü yemacèx churaragüpatawa naxũ na Paurumaã nüxũ yanaxuxũcèx.

17 Rü Pauru naxcèx naca ga wüxi ga capitáũ, rü ñanagürü nüxũ: —¡Curü ãẽxgacüxũtawa naga i ñaã ngextü̱xüxũ, erü nüxũ nangẽxma i ore i namaã nüxũ yaxuxchaũxũ! —ñanagürü.

18 Rü yema capitáũ rü ãẽxgacüxũtawa nanaga ga yema ngextü̱xüxũ. Rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽma poxcuxũ i Pauru rü chauxcèx naca, rü choxna naca na nuã cuxũtawa chanagaxũcèx i ñaã ngextü̱xüxũ, erü nüxũ nangẽxma i ore i cumaã nüxũ yaxuxchaũxũ —ñanagürü.

19 Rü naxmẽxgu yayauxãchiãcüma toxnamana nanaga ga ãẽxgacü, rü yéma nüxna naca rü ñanagürü: —¿Ṯacü yiĩxũ i ngẽma chomaã nüxũ quixuxchaũxũ? —ñanagürü.

20 Rü nüma ga ngextü̱xüxũ nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngẽma Yudíugü, rü nügümaã inaxunetagü na cuxna naxcèx nacagüxũcèx na moxũ Yudíugüarü ãẽxgacügütücumüpẽxewa na cunagaxũcèx i Pauru. Rü tá cumaã nüxũ nixugü na meã nüxũ nacuèxgüchaũxũ i nachiga.

21 —¡Natürü tãũtáma nüxũ cuyaxõ! Erü 40 arü yexera i yatügü rü marü nügümaã inaxunetagü, rü ñanagürügü:

“Tachixexũgugü tá ega ṯacü ingõxgügu rü ẽxna ixaxegügu naxũpa na yamáxũ i Pauru”, ñanagürügü. Rü ñu̱xma rü marü ínamemare, rü namagu nananèĩxgü, rü curü orexicatama nixĩ i ñu̱xma ínanguxẽẽgüxũ —ñanagürü.

22 Rü yexguma ga ãẽxgacü rü ínayamu ga yema ngextü̱xüxũ, rü nüxna naxãga na taxúemaã nüxũ yaxuxũcèx ga na namaã nüxũ yaxuxũ ga yemachiga.

Ãẽxgacü ga Perixŭtawa Pauruxŭ namu

23 Rü yexguma ga guma ãẽxgacü rü taxre ga norü
capitáŭcèx naca, rü ñanagürü nüxŭ: —¡Penamexẽẽ i 200
i churaragü i nacutümaãmare ixĩxŭ, rü 70 i churaragü i
cowarutagu ĩxŭ, rü 200 i churaragü i wocaxemaã ixãxnexŭ
na 9 arü oragu i chütacü Checharéawa naxĩxŭcèx!
24 —¡Rü ngẽxgumarüŭ ta penamexẽẽ i ñuxre i cowarugü i
Paurucèx na tórü ãẽxgacü i Perixŭtawa naxũxŭcèx rü na
taxuŭma nüxŭ üpetüxŭcèx i namawa! —ñanagürü.
25 Rü yema capitáŭgümaã yéma nanamu ga wüxi ga popera
ga ñaxŭ:

26 "Choma i Cláudiu Díchiu, rü cuxŭ charümoxẽ Pa Ãẽxgacü ya
Mecüxüchi Pa Perix.
27 Rü yima yatü ya cuxcèx ngẽma chanamucü, rü Yudíugü
nayayauxgü rü wixguxüchi taèx nayamèxgü. Natürü
yexguma nüxŭ chacuáchigagu na Dumacũãx na yiĩxŭ, rü
yéma chaxũ chorü churaragümaã, rü nüxna chanapu.
28 Rü nüxŭ chacuáxchaŭ ga ṭacü ga chixexŭmaã
na ínaxuaxŭgüãxŭ, rü yemacèx Yudíugüarü
ãẽxgacügütücumüpẽxewa chanaga.
29 Rü yexguma nüxŭ chacuèx ga na Yudíugüarü muchi-
gacèxmare na ínaxuaxŭgüãxŭ. Natürü taxuŭma ga chixexŭ
naxü na tũxcüŭ yamáxŭcèx rü napoxcuxŭcèx.
30 Natürü yexguma nüxŭ chacuáchigagu ga na nügümaã
inaxunetaxŭ ga Yudíugü ga na yamèxgüãxŭcèx, rü
yexgumatama nagu charüxĩnü na cuxŭtawa chanamuxŭ.
Rü yema ínaxuaxŭgüxŭ, rü namaã tá nüxŭ chixu na cuxŭtawa
naxĩxŭ rü cumaã nüxŭ na yanaxugüxŭcèx na ṭacücèx
ínaxuaxŭgüãxŭ",
ñanagürü.
31 Rü yema chütaxŭgu inaxĩãchi ga yema churaragü, yexgu-
marüŭ ga norü ãẽxgacü na namuxŭrüŭ. Rü Pauruxŭ nigagü
ñũxmata Aŭtípatiwa nangugü.
32 Rü moxŭãcü rü nawoegu ga yema churaragü ga na-
cutümaãmare ixĩxŭ rü naxpataŭwa naxĩ. Rü yema churaragü
ga cowarutagu ĩxŭ, rü Paurumaã inaxĩãma.
33 Rü yexguma Checharéawa nangugügu, rü ãẽxgacü ga Perina
nanaxã ga yema popera, rü Pauruxŭ rü ta inamugü.
34 Rü yexguma nüxŭ nadaumatügu ga popera ga ãẽxgacü ga
Peri, rü Pauruna naca ga ngextácũãx na yiĩxŭ. Rü yexguma
nüxŭ nacuèxgu ga na Chiríchiaanecũãx yiĩxŭ, rü ñanagürü
nüxŭ:
35 —Cuxŭ tá icharüxĩnü i ngẽxguma ínangugügu i ngẽma cuxŭ
íxuaxŭgüxŭ —ñanagürü. Rü yexguma nanamu ga churaragü

na wüxi ga ucapu ga ãẽxgacü ga Erodepatawa yexmaxŭwa nüxna na nadaugüxŭcèx.

24

Pauru rü ãẽxgacü ga Peripẽxewa nügüétüwa nidexa

1 Rü wüximẽẽxpũx ga ngunexŭ ngupetügu, rü Yerucharéŭwa ne naxũ ga paigüeru ga Ananíã, namaã ga ñuxre ga Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü rü wüxi ga yatü ga meãma dexaxŭ cuáxŭ ga Téturu ga naẽga. Rü nümagü rü ãẽxgacü ga Perixŭtawa naxĩ na namaã nüxŭ yanaxugüxŭcèx ga tũxcüŭ Pauruxŭ na ínaxuaxŭgüxŭ.

2 Rü yexguma Pauruxŭ yéma nagagügu, rü inanaxügü ga Téturu ga nüxŭ na yaxuxŭ, rü ñanagürü:

—Moxẽxŭchima i cuma Pa Ãẽxgacü Pa Perix, erü cugagu nixĩ i meãma toxŭ naxüpetüxŭ i nuã. Rü cugagu nixĩ i nuã i ñoma i nachiŭãnewa na toxŭ nangẽxmaxŭ i muxŭma i mexŭgü.

3 Rü moxẽ cuxna taxã erü guxŭwama rü guxŭguma cuxŭtawa tanayauxgü i guxŭma i ngẽma mexŭgü Pa Ãẽxgacüxüchima, Pa Perix.

4 Natürü tama yexeraãcü cuxŭ chachixewechaŭ. Rü ngẽmacèx cuxna chaca na paxaãchi meã toxŭ icurüxĩnüxŭ.

5 Rü ñũxma rü wüxi i orexŭ cumaã chixuxchaŭ. Rü marü nüxŭ tadau i ñaã yatü rü wüxi i d̲aaweanerüŭ na yiĩxŭ, erü chixexŭmaã nayaxucũxẽgü i Yudíugü i guxŭ i naãnewa na nügü yatoyexŭcèx. Rü nüma nixĩ i norü ãẽxgacü i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ yaxõgüxŭ i Ngechuchu i Nacharétucũã̄x.

6 Rü toma tayayauxgü i ñaã yatü ga yexguma tupauca ga taxŭne naxüxaxẽẽchaŭgu. Rü torü mugü tomaã nüxŭ ixuxŭãcüma nüxna tacagüchaŭ.

7 Natürü ínangu ga churaragüarü ãẽxgacü ga Díchiu, rü muxŭma ga norü churaragümaã toxna nanapu. Rü toma i ínaxuaxŭgüxe, rü toxŭ namu na cuxŭtawa taxĩxŭcèx.

8 Rü ñũxma rü marü name i cumatama nüxna cuca i ngẽma Pauru na nüxŭ cucuáxŭcèx na aixcüma yiĩxŭ i guxŭma i ngẽma naxcèx ítanaxuaxŭgüxŭ i tomax —ñanagürü.

9 Rü yema togü ga Yudíugü rü ta, rü ñanagürügü: —Rü aixcüma nixĩ i ngẽma ore —ñanagürügü.

10 Rü yexguma ga guma ãẽxgacü ga Peri rü naxmẽxmaã Pauruxŭ naxuneta na yadexaxŭcèx. Rü yexguma ga Pauru, rü ñanagürü: —Chorü taãẽmaã cupẽxewa chaugücèx chidexa, erü nüxŭ chacuèx na mucüma ga taunecü ñoma i nachiŭãneãrü ãẽxgacü quiĩxŭ.

11 Marü name i cumatama naxcèx ícuca, erü 12 i ngunexŭxĩcatama nangupetü ga na Yerucharéŭwa changuxŭ na Tupanaxŭ chayarücuèxüŭxŭcèx.

12 Rü bai ga tupauca ga taxŭnewa, rü bai ga ngutaquẽxepataŭgüwa, rü bai ga ngürüanewamare ga ĩãnewa choxŭ nadaugü ga Yudíugü ga na texémaã íchiporagacüüxŭ, rü na chananuẽxẽẽxŭ ga duŭxŭgü.

13 Rü ñu̱xma i ñaã duŭxŭgü i choxŭ íxuaxŭgüxŭ, rü bai i wüxiwaxüra cuxcèx nanango̱xẽẽgü na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma naxcèx choxŭ ínaxuaxŭgüxŭ.

14 Natürü cumaã nüxŭ chixu, rü nuxcümaŭgüxŭ ga chorü o̱xigüarü Tupanaãxŭ nixĩ i chapuracüxŭ ngẽxgumarüŭ i choxŭ na nanaxwèxexŭ ya Ngechuchu ya Cristu ya nüxŭ chayaxõcü. Rü ngẽma nixĩ i nümagü i Yudíugü naxugüãgu rü na:

"Tomare i ore", ñagüxŭ. Rü aixcüma nüxŭ chayaxõ i guxŭma i Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxŭ rü guxŭma i Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭgüxŭ ga norü orearü uruŭgü ümatügüxŭ.

15 Rü choma rü ta yema nuxcümaŭgüxŭrüŭ Tupanaãxŭ chayaxõ. Rü naxrüŭ chayaxõ rü tá wena na namaxẽxŭ i ngẽma yuexŭ i mexŭgü rü chixexŭgü.

16 Rü ngẽmacèx nixĩ i guxŭguma meã chaugüna chadauxŭ na chauãẽwatama nüxŭ chacuáxŭcèx na chamexŭ i Tupanapẽxewa rü duŭxŭgüpẽxewa.

17 Rü dücax, Pa Ãẽ̱xgacüx, rü ñuxre ga taunecü togü ga nachiŭãnegu chixũgü, rü düxwaxarü chauchiŭãnecèx wena chataegu na nuã chanangexŭcèx ga dĩẽru ga namaã nüxŭ charüngŭxẽẽchaŭxŭ i chautanüxŭgü i Yudíugü i nüxŭ natax-uxŭ, rü nuã Tupanana chanaxãxŭcèx i chorü ãmaregü.

18-19 Rü yema ngunexŭgu rü tupauca ya taxŭnewa Tupanana íchanaxã ga chorü ãmaregü, nawena na chaugü chamexẽẽxŭ ga Tupanapẽxewa. Rü tama muxŭ ga duŭxŭgümaã chayexma, rü tama chananuẽxẽẽ ga duŭxŭgü ga yexguma ñuxre ga Yudíugü ga Áchiaanecu̱ã̱x choxŭ daugügu ga yéma tupauca ya taxŭnewa. Rü ngẽmagü chi nixĩ i ñu̱xma nuã ĩxŭ na choxŭ ínaxuaxŭgüxŭcèx ega ṯacü nüxŭ ngẽxmagu i chauchiga.

20 Rü ngẽxguma tama ṯacü nüxŭ ngẽxmagu ga yema tupauca ya taxŭnewa choxŭ daugüxŭ, ¡rü ẽcü ñaã ñu̱xma nuxmagüxŭ cumaã nüxŭ ixugü na ṯacü ga chixexŭxŭ chowa nadaugüxŭ ga yexguma Yudíugüarü ãẽ̱xgacügütücumüpẽxewa chayex-magu!

21 Rü ñaxŭxĩcatama nixĩ ga chorü ore ga tagaãcü namaã chachonagüxŭ ga yexguma yema ãẽ̱xgacügüpẽxewa chayex-magu:

"Rü ñu̱xma rü choxna pecagü erü choma chayaxõ i wena tá na namaxẽxŭ i yuexŭ", ñacharügü ga yexguma —ñanagürü ga Pauru.

22 Natürü ga Peri rü meã nüxũ nacuèx ga yema Cristu-
axũ yaxõchiga. Rü yemacèx ga yexguma Pauruaru orexũ
naxĩnügu, rü ínayachaxãchi ga na nüxna naçaxũ, rü ñanagürü
Yudíugüxũ: —Ngẽxguma churaragüarü ãẽxgacü ya Díchiu núma
ũxgu, rü tá meãma nüxũ chacuèx i ngẽma naxcèx ípenaxuaxũxũ
—ñanagürü.
23 Rü yexguma ga Peri rü norü capitáũxũ namu ga na
Pauruna nadauxũcèx. Natürü tama nanapoxcuxüchi, rü tama
nanachuxu ga na naxũtagu naxĩãneãxũ ga namücügü, rü
nüxũ na nangũxẽẽgüxũ.
24 Rü ñuxre ga ngunexũ marü ngupetügu rü wena yéma
naxũ ga Peri ngĩmaã ga naxmèx ga Drusíla ga Yudíu ixĩcü. Rü
Paurucèx nayacaxẽẽ, rü nüxũ naxĩnü ga yema ore ga Pauru
namaã nüxũ ixuxũ ga Cristuaxũ na yaxõxũchiga.
25 Natürü yexguma Pauru meãma namaã nüxũ ixuxgu
na ñuxãcü Tupana naxwèxexũ na meã imaxũxũ rü ñuxãcü
nanaxwèxexũ na tórü maxũmaã meã icuáxũ rü ñuxãcü tá
tüxna naçaxũ i tórü maxũchiga, rü poraãcü nabaixãchiãẽ
ga Peri. Rü düxwa ñanagürü nüxũ: —¡Ẽcü íixũ i ñuxmax!
Rü ngẽxguma ñuxguacü icharüxãũxmaregu, rü wena táxarü
cuxcèx changema —ñanagürü.
26 Yerü Peri ínananguxẽẽ na Pauru chi dĩẽru nüxna ixãxũ na
yangéãxũcèx, rü yemacèx muẽxpũxcüna naxcèx nangemaxũ,
rü namaã nidexaxũ.
27 Rü taxre ga taunecü yemaãcü nixĩgü. Rü ínanguxuchi
ga Peri ga na ãẽxgacü yiĩxũ, rü nachicüü ningucuchi ga
Pórchiu ga Festu. Natürü nüma ga Peri, rü Yudíugümaã
nügü namecümaxẽẽchaũ, rü yemacèx tama ínananguxuchixẽẽ
ga Pauru.

25

Ãẽxgacü ga Festupẽxewa nayexma ga Pauru

1 Rü Checharéawa nangu ga Festu na yéma ãẽxgacüxũ
yaxücuxũcèx. Rü marü tomaẽxpũx ga ngunexũ yéma nayex-
magu, rü wenaxãrü inaxũãchi, rü Yerucharéũwa naxũ.
2 Rü yéma Yerucharéũwa rü yema paigüarü ãẽxgacügü rü
Yudíugüarü ãẽxgacügü rü Pauruxũ ínaxuaxũgü Festupẽxewa.
3 Rü naxcèx ínacagü ga Yerucharéũwa Pauruxũ na na-
muxũcèx. Yerü nümagü rü nagu narüxĩnüẽ na namagu
yacuxéũgüãxũ na yexma yamèxgüãxũcèx.
4 Natürü ga Festu rü nanangãxũ, rü ñanagürü: —
Checharéagu napoxcu i Pauru, rü choma rü tá paxa ngema
Checharéawa chaxũ.

5 Rü ngẽmacèx name nixĩ i perü ãẽxgacügü rü chowe narüxĩ
i Checharéawa, rü ngẽxguma ṯacü rü chixexŭ naxṵxgu i ngẽma
yatü, rü ngẹma tá nixĩ i chomaã nüxŭ pixugüxŭ —ñanagürü.
6 Rü maneca 8 rü ẽxna 10 ga ngunexŭ Yerucharéŭwa
nayexma ga Festu, rü ñṵxũchi Checharéacèx nataegu. Rü
yexguma ínanguxguarü moxŭãcü rü yema nachica ga ngextá
duŭxŭgüna ínaçaxŭwa naxũ, rü yéma nayarüto norü tochi-
caxŭwa. Rü Paurucèx nangema na yéma napẽxewa na-
gagüãxŭcèx.
7 Rü yexguma yexma yaxücuxgu ga Pauru, rü yema Yudíugü
ga Yerucharéŭwa ne ĩxŭ, rü naxcèx naxĩ. Rü muxŭma ga
chixexŭgümaã ínanaxuaxŭgü. Natürü taxuwama nüxŭ nüxŭ
nadauxẽẽ na aixcüma yiĩxŭ ga yema naxcèx ínaxuaxŭgüãxŭ.
8 Rü yexguma ga Pauru rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —
Pa Ãẽxgacüx, taxuŭma ga chixexŭ namaã chixugü ga yema
mugü ga Moĩché ümatüxŭ, rü bai ga tupauca ya taxŭnemaã,
rü bai ga ãẽxgacü ya Chécharumaã —ñanagürü.
9 Natürü nüma ga Festu rü Yudíugümaã nügü
namecümaxẽẽchaŭ, rü yemacèx Pauruna naca, rü ñanagürü
nüxŭ: —¿Cunaxwèxexŭ na Yerucharéŭwa cuxũxŭ na ngẹma
cuxna chaçaxŭcèx naxcèx i guxŭma i ngẽma naxcèx cuxŭ
ínaxuaxŭgüxŭ? —ñanagürü.
10 Rü yexguma ga Pauru rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —
Choma rü cupẽxewa changẽxma na choxna cuçaxŭcèx, erü
cuma nixĩ i cuxŭ naxunetaxŭ i ãẽxgacü ya tacü ya Chécharu
na ãẽxgacü quiĩxŭ i núma. Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i nuã
choxna cuca. Erü taxuŭma i chixexŭ chaxü i Yudíugümaã,
ngẽxgumarüŭ i cuma meãma nüxŭ cucuèx.
11 Ngẽxguma chi ṯacü i chixexŭ chaxṵxgu rü marü name
na naxcèx choxŭ yamèxgüxŭ, rü marü name i na chayuxŭ.
Natürü ngẽxguma nataxṵxguma i ṯacü i aixcüma ixĩxŭ i ngẽma
naxcèx choxŭ ínaxuaxŭgüxŭ, rü taxuacüma texé Yudíugüna
choxŭ tamu. Rü naxcèx íchaca na nümatama ya ãẽxgacü ya
tacü ya Chécharu choxna naçaxŭcèx —ñanagürü ga Pauru.
12 Rü yexguma ga Festu rü norü ucṵxẽruŭgü ga
ãẽxgacügümaã nidexa, rü ñṵxũchi ñanagürü Pauruxŭ: —Marü
naxcèx ícuca na ãẽxgacü ya tacü ya Chécharu cuxna çaxŭcèx.
Ẽcü, ñṵxma rü naxŭtawa tá cuxŭ chamu —ñanagürü.

Ãẽxgacü ga Agripapẽxewa nayexma ga Pauru

13 Rü ñuxre ga ngunexŭ ngupetügu, rü Checharéawa
nangugü ga Yudíugüarü ãẽxgacü ga Agripa rü naẽyèx ga
Bereníche, na Festuxŭ yanamoxẽgüxŭcèx.

14 Rü marü ñuxre ga ngunexŭ yéma nayexmagügu, rü Agri-
pamaã nüxŭ nixu ga Festu ga Pauruchiga, rü ñanagürü: —Nuã
nangẽxma i wüxi i yatü i poxcuxŭ ga Peri tama ínguxuchixẽẽxŭ.
15 —Rü yexguma choma Yerucharéŭwa chayexmagu,
rü paigüarü ãẽxgacügü rü Yudíugüarü ãẽxgacügüerugü rü
ínanaxuaxŭgü, rü naxcèx ínacagü na namaã chanaxueguxŭcèx
rü na yamèxgüãxŭcèx.
16 —Rü choma chanangãxŭ, rü tama tocüma nixĩ i toma i Du-
macŭ̱ã̱xgü i na tayamáxŭ i wüxi i duŭxŭ ega tama nügüétüwa
yadexaxíragu napẽxewa i ngẽma ínaxuaxŭgüxŭ.
17 —Rü yemacèx ga yexguma núma nangugügu ga yema
Yudíugü, rü yexgumaãrü moxŭãcü rü chorü tochicaxŭwa
chitocuchi na nüxna chaca̱xŭcèx nachiga ga yema, rü yéma
naxcèx changema ga yema yatü.
18 —Natürü ga yema Yudíugü ga ínaxuaxŭgüxŭ, rü taxuŭma
ga t̲acü ga chixexŭ ga choma íchananguxẽẽxŭxŭ nixugü.
19 —Natürü norü Tupanachiga rü wüxi ga yatü ga
Ngechuchuchiga nixĩ ga yema nagu yadexagüxŭ. Rü nüma
ga Yudíugü nüxŭ nixugü ga na nayuxŭ ga yema Ngechuchu,
natürü Pauru nüxŭ ixuxgu rü marü wena namaxŭ.
20 —Rü yexguma ga choma ga tama na nüxŭ chacuáxŭ ga
ñuxãcü tá chanamexẽẽxŭ ga yema guxchaxŭ, rü yemacèx
nüxna chaca ga Pauru ngoxi nanaxwèxe ga Yerucharéŭwa na
naxũxŭ, na yéma nüxna chaca̱xŭcèx.
21 —Natürü nüma ga Pauru naxcèx ínaca ga na ãẽxgacü ya
tacü ya Chécharupẽxewa naxũxŭ na nümatama ya Chécharu
nüxna ca̱xŭcèx. Rü yemacèx chanamu na meã nüxna
nadaugüxŭcèx ñu̱xmata choma ãẽxgacü ya Chécharuxŭtawa
chanamux —ñanagürü.
22 Rü yexguma ga Agripa rü ñanagürü Festuxŭ: —Choma rü
ta nüxŭ chaxĩnüchaŭ i norü ore i ngẽma yatü —ñanagürü. Rü
Festu nanangãxŭ rü ñanagürü: —Moxŭ tátama nüxŭ cuxĩnü —
ñanagürü.
23 Rü moxŭãcü yema ucapu ga ãẽxgacügü
íngutaquẽxegüxŭwa nangugü ga Agripa rü Bereníche
rü poraãcü nangèxãẽgü. Rü namaã ínangugü ta ga
churaragüarü ãẽxgacügü rü yema ĩãnecŭ̱ã̱xgü ga corigüxüchi
ixĩgüxŭ. Rü ñu̱xũchi Paurucèx nangema ga Festu na yema
ãẽxgacügüpẽxewa nagagüãxŭcèx.
24 Rü ñanagürü ga Festu: —Pa Ãẽxgacü Pa Agripax, rü
Pa Guxãma i Pema ya Nuxmagüxe, ñaã nixĩ i ngẽma yatü i
nachigamaã yadexagüxŭ i guxŭma i Yudíugü. Rü chopẽxewa
ínanaxuaxŭgü ga Yerucharéŭwa rü núma rü ta. Rü guxŭguma
tagaãcüma choxna naxcèx nacagü na nayuxŭ.
25 —Natürü i choma rü taxuŭma i t̲acü i chixexŭ i naxüxŭ

nawa chadau na naxcèx yamáxũ. Natürü nüma ga Pauru rü naxcèx ínaca na ãẽxgacü ya tacü ya Chécharu nüxna c̱axũ, rü ngẽmacèx nagu charüxĩnü na ngẽma chanamuxũ.

26 —Natürü taxuũma i ore i aixcüma ixĩxũ i nachiga choxũ nangẽxma na chorü ãẽxgacü ya Chécharucèx chanaxümatüxũcèx. Rü ngẽmacèx chanamu na nuã pepẽxewa nagagüãxũcèx, rü cuxcèx türü nixĩ, Pa Ãẽxgacü Pa Agripax, na nüxna cuc̱axũcèx, na nüxũ chacuáxũcèx i ṯacü tá na chaxümatüxũ naxcèx ya ãẽxgacü ya Chécharu.

27 —Erü chauxcèx rü tama name na ngextá namuxũ i wüxi i poxcuxũ ega tama naxümatüxíragu nachiga na ṯacücèx ínaxuaxũgüãxũ.

26

Pauru rü ãẽxgacü ga Agripapẽxewa nügüétüwa nidexa

1 Rü yexguma ga Agripa rü ñanagürü Pauruxũ: —Marü name i ñu̱xma i cugüétüwa quidexa —ñanagürü. Rü yexguma naxunagümẽxẽ ga Pauru, rü inanaxügü ga nügüétüwa na yadexaxũ, rü ñanagürü:

2 —Chataãẽ, Pa Ãẽxgacü Pa Agripax, erü cupẽxewa chidexa i ñu̱xma na chaugüétüwa chachogüxũcèx i guxũma i ngẽma choxũ na ínaxuaxũgüxũ i ngẽma chautanüxũ i Yudíugü.

3 —Rü yexeraãcü chataãẽ erü cuma nüxũ cucuèx i guxũma i tocüma i toma i Yudíugü, rü guxũma i Moĩché ümatüxũ i mugü i naxcèx yadexagüxũ i chautanüxũgü. Rü ngẽmacèx cuxna chaca na meã choxũ icurüxĩnüxũcèx.

Pauruarü maxũ naxũpa ga Ngechuchuaxũ na yaxõõxũ

4 —Rü guxũma i ngẽma chautanüxũgü i Yudíugü rü nüxũ nacuèxgü ga ñuxãcü na chamaxũxũ ga natanüwa ga chauchiũãnewa rü Yerucharéũwa ga yexguma changextü̱xüüragu.

5 —Rü ngẽxguma chauchigaxũ yaxugüechaũgu, rü nüma nüxũ nacuèxgü ga choma rü woetama Parichéu na chiĩxũ. Rü toma i Yudíugü i Parichéugü na tixĩgüxũ, rü toma nixĩ i guxũma i totanüxũ i Yudíugüarü yexera na poraãcü tanaxaurexũ i ngẽma tocüma.

6 —Rü ñu̱xma i ngẽma chautanüxũgü i Yudíugü rü nuã pepẽxewa choxũ nagagü erü chayaxõ na Cristugagu nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ, yema Tupana nuxcümaũgüxũ ga torü o̱xigümaã inaxunetaxũrüũ.

7 —Rü guxũma i totanüxũgü i Yudíugü rü ínananguxẽẽgü na nüxũ nadaugüxũ rü tá na yanguxũ i ngẽma uneta. Rü ngẽmacèx Tupanaxũ nicuèxüũgü rü guxũguma i ngunecü rü chütacü rü Tupanaãxũ napuracüe. Rü choma rü ta íchananguxẽẽ na nüxũ chadauxũ rü tá na yanguxũ i ngẽma

uneta, rü ngẽmacèx nixĩ, Pa Ãẽxgacüx, i ñu̱xma i choxŭ ínaxuaxŭgüxŭ i ngẽma chautanüxŭgü i Yudíugü.

8 —¿Rü tu̱xcüŭ tama peyaxõgü na Tupana wena na-
maxẽxẽẽxŭ i ngẽma yuexŭ?

Pauru rü nüxŭ nixu ga ñuxãcü yema yaxõgüxŭwe na yangẽchigüxŭ

9 —Rü choma nagu charüxĩnügu ga noxri rü name ga muxŭma ga chixexŭ namaã na chaxüxŭ ga yema Ngechuchu ya Nacharétucu̱ã̱xãxŭ yaxõgüxŭ.

10 —Rü yemacèx nawe chingẽchigü ga Yerucharéŭwa. Rü paigüarü ãẽxgacügüxŭtawa naxcèx íchaca ga popera na chanapoxcuexŭcèx ga yema yaxõgüxŭ. Rü yexma chanapoxcue ga muxŭma. Rü yexguma chautanüxŭ ga Yudíugü nadaixgu ga yema yaxõgüxŭ, rü choma rü chorü me nixĩ.

11 —Rü mu̱ẽxpu̱xcüna rü chanapoxcuexŭ na nüxŭ nax-
oexŭcèx ga yema na yaxõgüãxŭ. Rü yemaãcü chanaxü ga guxŭnema ga ngutaquẽxepataŭgüwa. Rü poraãcü naxchi chaxaxichi ga yema yaxõgüxŭ, rü yemacèx nawe chingẽchigü ñu̱xmata to ga nachiŭãnegune ga ĩãnegüwa.

Pauru rü wenaxãrü nüxŭ nixu ga ñuxãcü na yaxõõxŭ ga noxrix

12 Rü ñanagürü ga Pauru: —Rü yema yaxõgüxŭxŭ na chapoxcuexŭcèx nixĩ ga Damacuwa chaxũxŭ. Rü yemacèx ga paigüarü ãẽxgacügü rü choxŭ namugü rü choxna nanaxãgü ga popera ga nawa choxna naxãgagüxŭ na chanapoxcuexŭcèx ga yema yaxõgüxŭ.

13 —Rü yexguma namagu taxĩyane, Pa Ãẽxgacüx, rü yexguma meãma tocuchiwa nanguxgu, rü nüxŭ chadau ga wüxi ga omü ga daxũwa ne ũxŭ ga üèxcüarü yexera ixĩxŭ ga choxŭ baxixŭ rü yema chomücügüxŭ rü ta baxixŭ.

14 —Rü guxãma ga toma rü ñaxtüanegu tayayi. Rü choma rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga Yudíugawa choxŭ ñaxŭ:

“Pa Chauru Pa Chaurux, ¿tu̱xcüŭ i chowe quingẽchigüxŭ? Poraãcü cugütama cuchixexẽẽ ñoma wüxi i u̱̱tacü i ãmaguxŭgu cucuxgüxŭrüŭ”, ñanagürü choxŭ.

15 —Rü choma chanangãxŭ, rü ñacharügü:

“¿Texé quixĩ, Pa Corix?” ñacharügü. Rü nüma ga Cori rü ñanagürü choxŭ:

“Choma nixĩ i Ngechuchu rü chorü duŭxŭgü nixĩ i ngẽma nawe quingẽchigüxŭ.

16 —¡Natürü írüda rü inachi! Rü marü cuxcèx chango̱x i ñu̱xmax, erü cuxŭ chamuxchaŭ na choxŭ cupuracüxŭcèx rü nüxŭ quixuchigaxŭcèx i ngẽma ñu̱xma na choxŭ cudauxŭ rü ngẽma yixcüra tá chauxŭtawa nüxŭ cudauxŭ.

17 —Rü cuxna tá chadau i natanüwa i cutanüxŭgü i Yudíugü
rü ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxŭ i ñu̱xma tá natanüwa cuxŭ
chamuxŭ.
18 —Rü ngẽma cuxŭ chamu na ngẽma duŭxŭgüxŭ
choxŭ cucuèxẽẽxŭcèx rü nüxŭ naxoexŭcèx i nacüma i
chixexŭgü rü chauga naxĩnüẽxŭcèx. Rü ngẽma tá cuxũ
na Chatanámẽxẽwa ícunanguxŭxẽẽxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü
na chowe naxĩxŭcèx rü choxŭ yaxõgüãxŭcèx na choma rü
nüxŭ nüxŭ changechaŭxŭcèx i norü pecadugü, rü nüxŭ
nangẽxmaxŭcèx i nachica namaã i guxŭma i chorü duŭxŭgü
i üünegüxŭ", ñanagürü choxŭ ga Cori.

Pauru rü naga naxĩnü ga yema Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭ

19 —Rü yemacèx ga chomax, Pa Ãẽxgacü Pa Agripax, rü naga
chaxĩnü ga yema ore ga Ngechuchu chomaã nüxŭ ixuxŭ ga
yexguma choxŭ nabaxixgu ga yema omü ga daxũwa ne ũxŭ.
20 —Natürü noxri rü Damacucŭ̱ã̱xgümaã nüxŭ chixuchiga
ga Tupanaãrü ore. Rü yixcama ga Yerucharéŭcŭ̱ã̱xgümaã, rü
yemawena rü guxŭ ga Yudéaanewa, rü ñu̱xũchi yema tama
Yudíugü ixĩgüxŭmaã nüxŭ chixu. Rü ñacharügü:
"¡Nüxŭ perüxoe i pecüma i chixexŭgü, rü Tupanacèx
pedaugü, rü meã pemaxẽ na duŭxŭgü nüxŭ daugüxŭcèx na
aixcüma peyaxõgüxŭ!" ñacharügü.
21 —Rü yemacèxtama nixĩ ga tupauca ya taxŭnegu choxŭ
yayauxgüxŭ rü choxŭ yamèxgüchaŭxŭ ga chautanüxŭgü i
Yudíugü.
22-23 —Natürü Tupana choxŭ narüngŭxẽẽ rü ngẽmacèx
taguma íchayachaxãchi na guxŭma i duŭxŭgümaã nüxŭ chix-
uxŭ rü woo buxŭ rü yaxŭ. Rü namaã nüxŭ chixu ga yema ore
ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü rü Moĩché
nüxŭ ixugüxŭ na ñuxãcü tá nüxŭ nangupetüxŭ ga Cristu rü
ñuxãcü tá na nayuxŭ, natürü yemawena rü nüma tá yiĩxŭ
ga nüxĩra yuwa ínadaxŭ. Rü namaã nüxŭ chixu ta ga yema
nuxcümaŭgüxŭãrü ore ga ñaxŭ:
"Rü Cristu rü tatanüxŭ i Yudíugümaã rü ngẽma to i duŭxŭgü i
tama Yudíugü ixĩgüxŭmaã tá naxunagüãxŭ i ore i tüxŭ
maxẽxẽẽxŭ",
ñaxŭ. Rü yemachigaxŭxĩcatama nixĩ ga namaã chixuxŭ —
ñanagürü ga Pauru.

Pauru rü Agripaaxŭ nanangúchaŭxẽẽ na yaxõõxŭcèx

24 Rü yexguma yemaãcü nügüétüwa yadeaxgu ga Pauru, rü
ñanagürü ga Festu tagaãcüma: —Cungẽãẽmare Pa Paurux. Rü
ngẽma na yeŭcürü cungúechaŭ, rü düxwa nawa cungẽãẽ —
ñanagürü.

25 Natürü ga Pauru rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Tama
changẽãẽ Pa Ãẽxgacüxüchi, Pa Festux. Erü ñaã ore i nüxŭ
chixuxŭ, rü aixcümaxŭchima nixĩ.
26 —Rü daa ãẽxgacü ya Agripa rü meãma nüxŭ nacuèx i
guxŭma i ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ. Rü ngẽmacèx tama
chamuŭãcüma chorü taãẽmaã napẽxewa nüxŭ chixu, erü
nüxŭ chacuèx na nüma rü ta nüxŭ nacuáxŭ i ṯacüchiga na yiĩxŭ
i guxŭma i ñaã ore. Erü tama ngextámare cúãcü naxüpetü i
ngẽma.
27 —¿Cuyaxõxŭ, Pa Agripax, i ngẽma Tupanaãrü orearü
uruŭgü nüxŭ ixuxŭ? Choma nüxŭ chacuèx rü cuyaxõ —
ñanagürü ga Pauru.
28 Rü Pauruxŭ nangãxŭ ga Agripa, rü ñanagürü: —¿Ẽxna
cuma nagu curüxĩnügu rü ngẽmaãcü noxre i curü oremaã na
choxŭ cuyaxõxẽẽxŭ? —ñanagürü.
29 Rü ñanagürü ga Pauru: —Woo noxre i oremaã rü woo
muxŭ i oremaã rü Tupana nanaxwèxe na cuyaxõxŭ. Rü
tama i cuxicatama, natürü guxŭma i ñaã nuã choxŭ ĩnüẽxŭ
rü ta, rü Tupana nanaxwèxe na chauxrüŭ yixĩgüxŭ, natürü
tama chauxrüŭ daa cadenagümaã na yanèĩ̱xgüxŭ —ñanagürü
ga Pauru.
30 Rü yexguma inachigü ga Agripa, rü Festu, rü Bereníche,
rü guxŭma ga yema namaã yéma rütogüxŭ.
31 Rü yexguma ga nümagü rü noxrüwama naxĩ na yéma
nügümaã Pauruchiga yadexagüxŭcèx. Rü ñanagürügü: —Rü
ngẽma yatü, rü taxuŭma i chixexŭ naxü na naxcèx yamáxŭ
rü ẽxna naxcèx napoxcuxŭ —ñanagürügü.
32 Rü Festuxŭ ñanagürü ga Agripa: —Ngẽxguma chi tama
nümatama naxcèx ínacaxgu na Chécharu nüxna c̱axŭcèx, rü chi
ítananguxuchixẽẽ —ñanagürü.

27

Pauruxŭ Dumawa namugü

1 Rü yema ãẽxgacügü rü düxwa nagu narüxĩnüẽ na
norü ãẽxgacü ga Chécharu ga Itáriaanewa yexmacüxŭtawa
na toxŭ namugüxŭ. Rü norü churaragüarü capitáŭna
nanamu ga Pauru namaã ga ñuxre ga togü ga poxcuexŭ
na Chécharuxŭtawa nagagüãxŭcèx. Rü guma capitáŭ rü Yúriu
nixĩ ga naẽga, rü norü churaragütücumü rü Chécharuarü
Dauruŭgü nixĩ ga naẽga.
2 Rü nagu tichoŭ ga wüxi ga wapuru ga buanecümaã
ixũxŭne ga Adamíchiuwa ne ũxŭne ga Áchiaarü
ĩãnegüwa ũxchaxŭne. Rü towe ta nixüe ga Aritárcu ga
Machedóniããnecŭ̱ã̱x ga Techarónicawa ne ũxŭ.

3 Rü moxŭãcü rü Chidãũãrü türewa tangugü. Rü Paurumaã
namecüma ga capitáŭ ga Yúriu. Rü ínanaxüexẽẽ na yémacu̱ã̱x
ga namücügüxŭtagu naxũãneãxŭcèx ga Pauru, na nümagü
nüxŭ nangŭxẽẽgüxŭcèx.
4 Rü yéma itaxĩãchi. Rü Chiprearü capaxũãrü tocüwaguama
taxĩ, naxchaxwa ga buanecü, yerü towaama nabu.
5 Rü yéma Chiprewa tixãŭ ga taxtü rü Chiríchiaanecutüwa
tarüyicu. Rü yemacutügu taxĩ, rü Paŭpíriaanewa tachopetü rü
ñu̱xmata Díchiaanewa yexmane ga ĩãne ga Mirawa tangugü.
6 Rü yema capitáŭ yexma nüxŭ nayangau ga wüxi ga wa-
puru ga Aleyãdríawa ne ũxŭne ga Itáriaanewa ũxŭne. Rü
gumagu toxŭ nichoŭxẽẽ, rü tomaã inaxũãchi.
7 Natürü írarüwatama itiñaxwetaxŭ ga muxŭma ga
ngunexŭgu, rü guxchaãcüma Guíduarü to̱xmèxtawa tangugü.
Natürü towaama nabuema ga buanecü, rü yemacèx capaxũ
ga Chamonaãrü to̱xmèxtawa tachopetü rü capaxũ ga Crétaxŭ
ítachoeguãchi.
8 Rü guxchaãcüma nacutügu taxĩ ga yema capaxũ, rü wüxi
ga nachica ga Mexŭ ga Türegu ãe̱gaxŭwa tangugü. Rü ĩãne ga
Dácheaarü ngaicamana nayexma.
9 Natürü marü poraãcü namagu tanuxcü ga na itaxĩxŭ, rü
marü naxãũcüma ga na itaxĩãmaxŭ yerü marü nawa nangu ga
guma tauemacügü ga nagu nagáuanecü. Rü yemacèx ga Pauru
rü nayaxucu̱xẽ ga duŭxŭgü, rü ñanagürü:
10 —Pa Chomücügüx, nüxŭ chacuèx i ngẽxguma chi ixĩãmagu,
rü tá naxãũcüma. Rü daa wapuru rü tá inayarütaxu namaã
i guxŭma i naãcu. Rü ngürüãchi i yixema rü tá ta tayue —
ñanagürü.
11 Natürü yema churaragüarü capitáŭ rü yexeraãcü
guma wapuruarü yoragaama naxĩnü, rü marinerugüarü
capitáŭgaama naxĩnü, rü tama aixcüma Pauruga naxĩnü.
12 Natürü yema türe rü tama name ga yéma na tananguu-
petüxẽẽxŭ ga gáuanexŭ. Rü yemacèx wixguxüchi guxŭma ga
duŭxŭgü nagu narüxĩnüẽ rü narümemaẽ nixĩ ga na itaxĩãchixŭ
ga yéma. Rü nanaxwèxegü ga chi Cueníchewa na tangugüxŭ na
yéma tanangupetüxẽẽxŭ ga gáuanexŭ, yerü yema nixĩ ga wüxi
ga Crétaarü türe ga mexŭ ga tama poraãcü buanecü ga taxŭ
nawa nguxŭ.

Taxtüarü ngãxŭtügu nüxŭ naxü ga buanecü ga tacü

13 Rü inanaxügü ga na meãma topẽxewaama nabuxŭ ga
buanecü, rü yemacèx ga nümagü ga marinerugü rü nüxŭ
nacuèxgügu rü chi meã ítangugü ga yema ítaxĩxŭwa. Rü
yemacèx itaxĩãchi, rü nacutüarü ngaicamagu taxĩ ga yema
Crétaarü capaxũ.

14-15 Rü natürü ngürüãchi yixcamaxũ̃ra rü wüxi ga buanecü ga taxüchicü ga capaxũ̃arü tocüwawa ne ũ̃xcü ngã̃xũ̃tüwaama nanacue ga guma wapuru. Rü taxuacüma itixũ̃taũ̃ nawaama ga buanecü. Rü yemacèx düxwa ítayachaxã̃chi ga na tanatochinüxũ̃, rü toxũ̃ ínicuetaũ̃.

16 Rü wüxi ga capaxũ̃xã̃cü ga Caudagu ãẽgaxũ̃ã̃rü tocüwawaama tachopetü ga ngextá tama poraã̃cü íyabuaxũ̃wa. Rü yéma poraã̃cü tapuracüe na guma wapurugu tanatúnagüxũ̃ ga norü ngue ga yatúchigüne.

17 Rü yexguma marü natúnagügüã̃gu ga guma ngue, rü napanaxã̃gü ga tanütaxũ̃maã nayanèĩxgütüwe ga guma wapuru. Rü ñu̱xũ̃chi nayawẽ̃gü ga yema naxchirutachinügü ga namaã yacuetaũ̃xũ̃ ga noxrix, yerü namuũ̃ẽ ga na Chírutearü naxnücüwa yanangaixtaũ̃güxũ̃. Rü yema buanecü toxũ̃ nicuetaũ̃mare.

18 Rü moxũ̃ã̃cü ga buanecü rü tama nangupetüéga, rü yemacèx inanaxügü ga na ínawoũ̃ã̃cuã̃xũ̃.

19 Rü norü tomaẽ̃xpü̱x ga ngunexũ̃gu, rü naxmẽ̃xmaã̃tama ínanawoũ̃ ga yema natü̱xügü ga guma wapuru, rü guxũ̃ma ga to ga norü yemaxũ̃gü.

20 Rü muxũ̃ma ga ngunexũ̃gu, rü tama nangõx ga üèxcü rü ẽ̃xtagü, rü tama nangupetüéga ga guma buanecü ga taxüchicü. Rü düxwa nagu tarüxĩnüẽ̃ ga marü tã̃ũtáma na tamaxẽ̃xũ̃.

21 Rü yexguma marü muxũ̃ma ga ngunexũ̃ tingegügu ga tama na tachibüexũ̃, rü yexguma guxũ̃ma ga yema duũ̃xũ̃gütanüwa inachi ga Pauru, rü ñanagürü: —Narümemaẽ̃ chi nixĩ, Pa Chomücügüx, ga chauga na pexĩnüẽ̃xũ̃, rü tã̃ũ chima na ixĩã̃chixũ̃ ga Crétawa, rü tã̃ũ chima ñu̱xmarüũ̃ tüxũ̃ naxüpetü i ñaã ã̃ũcümaxũ̃ rü taxuxũ̃ chima i chixexũ̃ tüxũ̃ nangupetü.

22 —Natürü ¡petaã̃ẽgü! erü wapuruxica tá inayarütaxu, natürü i yixema rü taxúetáma tayue.

23 —Erü ngewèxarü chütaxũ̃gu ya Tupana ya nüxũ̃ chapuracücü ya chorü cori ixĩcü rü núma nanamu i wüxi i norü orearü uruũ̃ i daxũ̃cũ̃ã̃x i chauxcèx ngóxũ̃.

24 —Rü ñanagürü choxũ̃:

"¡Tã̃xũ̃ i cumuũ̃xũ̃, Pa Paurux! Erü ã̃ẽxgacü ya Chécharupẽ̃xewa tá cungu, rü cugagu tá Tupana nanamaxẽ̃xẽ̃ẽ̃ i guxũ̃ma i ngẽma cumücügü i cumaã ngẽxma wapurugu ĩxũ̃", ñanagürü choxũ̃.

25 —Rü ngẽmacèx, Pa Chomücügüx, ¡rü petaã̃ẽgü! erü choma rü aixcüma Tupanaã̃xũ̃ chayaxõ, rü aixcüma tá nixĩ i ngẽmaã̃cü tá nangupetüxũ̃ ngẽxgumarüũ̃ i ngẽma chomaã nüxũ̃ yaxuxũ̃.

26 —Natürü wüxi i capaxũwa tá tayarücüxcuchitaŭgü —
ñanagürü ga Pauru.
27 Rü yexguma taxre ga yüxü tingexgu ga na itaxĩxŭ, rü taxŭ
ga taxtü ga Ariáticuwa tayexmagü, yerü ga buanecü rü núxĩca
toxŭ nacuetaŭ. Rü ngãxŭcüügu nüxŭ nicuèxãchitanü ga yema
marinerugü ga na dauxchitacutüwa tangugüchaŭxŭ.
28 Rü ínanataegü ga norü ngugütamaxŭ rü 36 ga metru nixĩ ga
norü mátama. Rü yexguma marü írarüwa yaxŭguxüra itaxĩxgu
rü wenaxãrü nanangugütamagü, rü 27 ga metru nixĩ ga norü
mátama ga yexgumax.
29 Rü namuŭẽ ga na nutamaã yanañataŭgüxŭ ga
naxãnacüwa, rü yemacèx guma wapuruchinüwa ínanawoŭ
ga ãgümücü ga aŭclagü ga achugünaxcèx ga napanaxãmaã
ixãtu̱xüxŭ na yemaãcü íyachaxãchigüxẽẽãxŭcèx ga guma
wapuru. Rü nayumüxẽgü ga paxa na yangunexŭcèx.
30 Natürü ga yema marinerugü rü nibuxmüchaŭ ga guma
wapuruwa, rü yemacèx nanaw̱ãĩxẽgü ga guma wapuruarü
ngue, rü ñanagürügü: —Ngẽma wapurupẽxearü aŭclagü tá
ítawoŭ na nataixŭcèx ya wapuru —ñanagürügüneta.
31 Natürü ga Pauru rü churaragüarü capitáŭmaã rü
norü churaragümaã nüxŭ nixu rü ñanagürü: —Ngẽxguma
ñaã marinerugü rü tãũtáma nuxã wapurugu nachoxgu, rü
guxãma i pema rü tá peyue —ñanagürü.
32 Rü yexguma ga yema churaragü rü nayadaecunügü ga
guma ngue, rü inananguxẽẽgü.
33 Rü yexguma marü yangunechaŭgu, rü Pauru nayax-
ucu̱xẽgü ga guxŭma na nachibüexŭcèx, rü ñanagürü: —Taxre
i yüxü nixĩ i ñu̱xma na taguma aixrügumarüŭ pechibüexŭ, rü
bai i ṯacü na pengõxŭ yerü poraãcü pexoegaãẽgü.
34 Rü ñu̱xma rü pemaã nüxŭ chixu na pechibüexŭ na pe-
poraexŭcèx, rü taxuŭma pexŭ üpetüxŭcèx. Erü taxúetáma
itayarütaxu rü bai i wüxi i peyaexüra inayarütaxu —ñanagürü.
35 Rü yexguma marü yema ñaxgu, rü nanayaxu ga wüxi
ga pãũ, rü Tupanana moxẽ naxã napẽxewa ga guxŭma. Rü
inanabücu ga yema pãũ, rü inanaxügü ga na nangõõxŭ.
36 Rü yexguma nataãẽgü ga guxŭma, rü nümagü rü ta
nachibüe.
37 Rü 276 tixĩgü ga guxãma ga toma ga guma wapurugu ĩxẽ.
38 Rü yexguma marü nangãxẽgu, rü ínanawoŭ ga yema trigu
ga wapuru namaã ããcuxŭ na nangünagüãchixüraxŭcèx ga
guma wapuru.

Inangu ga guma wapuru

39 Rü yexguma yangunegu, rü yema marinerugü tama
nüxŭ nacuáane ga yéma. Natürü nüxŭ nadaugü ga wüxi ga

axcuchixũ ga naxnücüpechinüãxũ, rü nagu narüxĩnüẽ ga yéma na yanangaixẽẽgüãxũ ga wapuru.

40 Rü yexguma nanadaũ ga norü ngaxũxũ ga aũclagü, rü yéma nanawogü. Rü nayawẽgü ga norü toxchinüxũãrü nèĩxruũgü, rü inananga ga yema napẽxewa üxũ ga naxchirutachinü ga namaã iticuetaũxũ. Rü itanaxügü ga nüxũ na tingaicaxũ ga yema naxnücüpechinü.

41 Natürü wüxi ga naxnücüarü nuxtamaxũwa tayarüngaixtaũ. Rü yéma naxnücüwa nayarüwápẽxe ga guma wapuru rü marü tama yéma itaxĩãchi. Rü yoxni ga nachinüwa, rü yuape nayapuxẽẽ.

42 Rü yema churaragü rü nagu narüxĩnüẽ ga na nadaiãxũ ga yema poxcuexũ na taxuũma iñaxũcèx ga yexguma naxãnacüwa nangugügu.

43-44 Natürü yema norü capitáũ ga churaragü, rü Pauruxũ namaxẽẽchaũ, rü yemacèx tama nanaxwèxe ga na nadaiãxũ ga yema poxcuexũ. Natürü nanamu na yema ixãnüxũ rü nüxĩra ínayuxgüxũ na naxãnacüwa nawẽxgüxũcèx, rü yema togü rü mürapewagügu rü ẽxna yema wapurutüchigügu meã na ínachoũxũcèx. Rü yemaãcü guxãma meãma naxãnacüwa tangugü.

28

Capaxũ ga Mártawa nayexma ga Pauru

1 Rü yexguma meãma naxãnacüwa tangugügu ga guxãma rü yexguma nüxũ tacuèxgü na Márta na yiĩxũ ga naẹ̱ga ga yema capaxũ.

2 Rü yema yémacṵ̱ã̱xgü ga duũxũgü rü meãma toxũ nayauxgü ga guxãma. Rü nanangixtagü ga wüxi ga üxü ga taxũne. Rü toxcèx nacagü ga guxãma na yéma togü tanaĩxũgüxũcèx, yerü napu rü nagáuane.

3 Rü Pauru nanadetaquẽxe ga ñuxre ga naĩchacüügü, rü üxüxetüwa nayawocu. Natürü yexguma yéma yawocuãgu, rü üxüarü naĩẽmaxũchaxwa inayago ga wüxi ga ãxtape. Rü Paurumẽxẽwa nayuxu, rü yéma nayarütuãchi.

4 Rü yexguma yema yémacṵ̱ã̱xgü nüxũ daugügu ga yema ãxtape ga Paurumẽxẽwa na natuxũ, rü nügümaã ñanagürügü: —Ñaã yatü rü maneca wüxi i máẽtaxũ nixĩ. Rü woo taxtüwa yuwa na yañaxũ, natürü Tupana tama nanamaxẽẽchaũ —ñanagürügü.

5 Natürü guma üxüxetügu nanamaxũ ga yema ãxtape, rü taxuũma nüxũ naxüpetü ga Pauru.

6 Natürü guxũma ga yema duũxũgü rü ínananguxẽẽgü rü ngoxi tá nachamé rü ẽxna nayu̱x. Rü marü nuxcüxürama ga yema nüxũ na nadaunüxũ rü taxuũma nüxũ na üpetüxũ, rü

düxwa togu narüxĩnüẽ rü inanaxügüe ga na ñagüxŭ: —Maneca wüxi ya tupana nixĩ —ñagüxŭ.

7 Rü yema nachicaarü ngaicamana nayexma ga norü naãne ga yema capaxũãrü ãẽxgacü ga Púbiru ga naẽga. Rü nüma meãma toxŭ nayaxu, rü yexma toxŭ napegüxẽẽ ga tomaẽxpũx ga ngunexŭ. Rü tomaã namecümaxŭchi.

8 Rü guxema Púbiru nanatü rü ngürücarewa tayexma, yerü tixaxüne rü taduŭ. Rü yéma tümaxŭtawa nangu ga Pauru, rü tümamaã nayumüxẽ, rü tümaẽtügu naxüxmẽx, rü tüxŭ narümexẽẽ.

9 Rü yexguma yemaxŭ nadaugügu, rü Paurucèx yéma naxĩ ta ga guxŭma ga togü ga iḏaaweexŭ ga yema capaxũcũã̄x, rü narümeẽ.

10 Rü nümagü rü muxŭma toxna naxãmaregü. Rü yexguma itaxĩãchigu, rü toxna nananagü ga guxŭma ga tanaxwèxexŭ ga torü namawaŭ ga õna.

Dumawa nangu ga Pauru

11 Rü tomaẽxpũx ga tauemacü yéma capaxũwa tayexmagü. Rü ñṵxũchi nagu tichoŭ ga wüxi ga wapuru ga yema capaxũwa gáuanexŭ ngupetüxẽxẽne. Rü Aleyãdríacũã̄x nixĩ ga guma wapuru. Rü napẽxeraŭwa nayexmagü ga taxre ga norü tupanachicünèxãgü ga Catu rü Porugu ãẽgagüxŭ.

12 Rü Chiracúchaarü türewa tangugü, rü tomaẽxpũx ga ngunexŭ yéma tayexmagü.

13 Rü yéma itaxĩãchi, rü nacutüarü ngaicamagu taxĩ ñṵxmata Dequíuwa tangugü. Rü moxŭãcü ínangu ga wüxi ga buanecü ga ítaxĩxŭwaama bucü rü toxŭ inicuetaŭ. Rü yemaãrü moxŭãcüama rü Puteriwa tangugü.

14-15 Rü yexma nüxŭ tayangau ga ñuxre ga duŭxŭgü ga yaxõgüxŭ. Rü toxna naxu na wüxi ga yüxü yexma naxŭtagu tarüchoxŭcèx. Rü marü wüxi ga yüxü ngupetügu rü itaxĩãchi na namagu Dumawa taxĩxŭcèx. Rü marü toxŭ nacuáchigagü ga yema yaxõgüxŭ ga Dumagugüxŭ. Rü yema nama ga Ápiugu ãẽgaxŭgu naxĩ na yexma toxŭ yangaugüxŭcèx. Rü ñuxre rü yema nachica ga Tomaẽxpũx ga Taxepataŭgu ãẽgaxŭwa toxŭ nayarünguxẽẽgü Rü togü rü nachopetü ñṵxmata yema nachica ga Ápiuarü Ngŭẽchicagu ãẽgaxŭwa nangugü. Rü yexguma Pauru nüxŭ dèṵxgu ga yema yaxõgüxŭ, rü Tupanana moxẽ naxã rü poraãcü nataãẽ. Rü yemaãcü Dumawa tangugü.

16 Rü yexguma Dumawa tangugügu rü wüxi ga ĩpatawa nananguxẽẽgü ga Pauru nüxĩca namaã ga wüxi ga churara ga nüxna dauxŭ.

Dumawa nayexma ga Pauru

17 Rü tomaẽxpũx ga ngunexũ marü yéma nayexmagu,
rü Pauru naxcèx nangema ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü
ga Dumawa yexmagüxũ. Rü yexguma nangutaquẽxegügu,
rü ñanagürü ga Pauru nüxũ: —Choma, Pa Chaueneẽgüx,
rü taxuũma i chixexũ chaxü namaã i tatanüxũgü, rü
bai i nuxcümaũgüxũ i tórü o̱xigücümagümaã. Natürü
Yerucharéũgu choxũ niyauxgü ga tatanüxũgü, rü Dumacũ̱ã̱x
ga churaragüna choxũ namugü.
18 Rü yexguma marü choxna nacagüegu ga Dumacũ̱ã̱xgü,
rü choxũ ningẽxgüchaũ, yerü taxuũma ga ṯacü ga chixexũ
chowa nadaugü na choxũ yamèxgüxũcèx.
19 Natürü yema tatanüxũgü ga Yudíugü rü nayamuẽtanü na
tama choxũ yangẽxgüxũcèx, rü yemacèx düxwa naxcèx íchaca
na nümatama ya ãẽxgacü ya Chécharu choxna c̱axũcèx. Natürü
tama tatanüxũgüxũ na íchaxuaxũxũcèx nixĩ ga yemacèx
íchac̱axũ.
20 Rü ngẽmacèx nixĩ i pexcèx nuã changemaxũ na pexũ
chadauxũcèx rü pemaã chidexaxũcèx. Pema nüxũ pecuèx
rü yixema i Yudíugü rü ítananguxẽẽ i na ínanguxũ ya Cristu.
Rü yima Cristucèx nixĩ i choma i ñu̱xma i daa cadenamaã
chináĩxũ —ñanagürü.
21 Rü nümagü nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —Toma rü
taxuũma i popera i Yudéawa ne muxũ i cuchigagu ümatüxũ
tayauxgü. Rü ngẽma taeneẽgü i ngẽma ne ĩxũ rü núma
ngugüxũ rü bai i wüxi i nüxũ ixuxũ i ṯacü rü ore i chixexũ i
cuchiga.
22 Rü cuxũtawa nüxũ taxĩnüẽchaũ rü ¿ñuxũ ñacuxũ i cumax?
Erü nüxũ tacuèxgü rü guxũwama i Yudíugü rü chixri nachiga
nidexagü i ngẽma ore i ngexwacaxũxũ i Ngechuchuchiga —
ñanagürügü.
23 Rü yexguma Paurumaã inaxunetagü ga wüxi ga
ngunexũ, rü napatawa naxĩ ga muxũma ga duũxũgü. Rü
Pauru namaã nüxũ nixu ga Tupanaãrü ore ga ñuxãcü ãẽxgacü
na yiĩxũ ya Tupana. Rü pèxmama inanaxügü, rü ñu̱xmata
nachütaxũ rü nüxũ nanangúchaũxẽẽ ga yema duũxũgü na
Ngechuchuaxũ yaxõgüãxũcèx. Rü yemacèx Moĩché ümatüxũ
ga mugüwa rü nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü
ümatüxũ ga orewa namaã nüxũ nixu ga Ngechuchuchiga.
24 Rü nümaxũ rü nayaxõgü ga yema Pauru namaã nüxũ
ixuxũ natürü ga togü rü tama nayaxõgü.
25 Rü yexguma tama wüxigu naxĩnüẽgu ga yema duũxũgü,
rü inanaxügü ga na íyaxĩxũ. Rü yemacèx ga Pauru rü ñanagürü
nüxũ: —Meã perü o̱xigümaã nidexa ga Tupanaãẽ i Üünexũ ga
yexguma Ichaxíaxũ yadexaxẽẽgu rü ñaxgu:
26 “¡Rü ngẽma naxũ, rü ngẽma duũxũgümaã nüxũ yarüxu rü

ñacurügü tá nüxũ: ‘Rü woo nüxũ pexĩnüẽgu rü tãũtáma aixcüma nüxũ pecuèxgü. Rü woo nüxũ perüdaunügu rü tãũtáma aixcüma peyaxõgü.

27 Rü ngẽmaãcü pixĩgü i ñu̱xmax, erü tama choxũ pecuáxchaũ i pemax. Rü tama nüxũ pexĩnüẽ i chorü ore erü tama nüxũ pexĩnüẽchaũ. Rü tama nüxũ peyaxõgü i ngẽma choma pexũ nüxũ chadauxẽẽxũ erü tama nüxũ peyaxõgüchaũ. Rü tama peãẽwa chaugu perüxĩnüẽ erü tama nüxũ perüxoechaũ i pecüma i chixexũgü rü tama chauxcèx pedaugüchaũ na choma pexũ chamaxẽxẽẽxũcèx!’ ”

ñanagürü ga Tupanaãẽ i Üünexũ.

28 Rü ñanagürü ta ga Pauru: —Rü name nixĩ i pema rü ta nüxũ pecuèx rü ñu̱xma rü marü inaxügü na ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxũtanüwa naxunagüxũ i ñaã Tupanaãrü ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ. Rü nümagü tá nixĩ i aixcüma inaxĩnüẽxũ —ñanagürü.

29 Rü yexguma Pauru yema ñaxgu, rü ínixĩ ga yema Yudíugü, rü poraãcü nügümaã íniporagatanücüü.

30 Rü taxre ga taunecü ga mecü yéma nayexma ga Pauru nawa ga guma ĩ ga naxütanüne ga nagu na napexũcèx. Rü yéma meãma nanayaxuxũ ga guxũma ga duũxũgü ga naxũtawa íyadaugüxũxũ.

31 Rü nüxũ nixuchiga ga ñuxãcü ãẽxgacü na yiĩxũ ga Tupana. Rü taxúema nüxna tanachu̱xu na nangúexẽẽãxũ ga Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga. Rü taxúema naxcèx tanachixewe.

POPERA GA DUMAWA YEXMAGÜXÜ GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Dumaãrü ĩãnewa yexmagüxũ

1 Pa Chaueneẽgüx, choma i Pauru nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choma nixĩ i Ngechuchu ya Cristuarü duũxũ chiĩxũ. Rü choma nixĩ ga Tupana choxũ yaxuxũ na choxũ yamuxũcèx na duũxũgümaã nüxũ chixuxũcèx i norü ore i mexũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ.
2 Rü nuxcümaxũchima Tupana nanamu ga norü orearü uruũgü na naxümatügüãxũcèx ga norü ore i mexũ. Rü yemaãcü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ ga ñaã ore i mexũ.
3 Rü ñaã ore i mexũ rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga nixĩ. Rü nüma rü woo Tupana Nane na yiĩxũ, natürü duũxũgürüũ nabu ga yexguma ñoma ga naãnewa nanguxgu. Rü nuxcümaũcü ga ãẽxgacü ga Dabítaa nixĩ.
4 Natürü nümatama ya Ngechuchu rü üünecü nixĩ. Rü yexguma yuwa ínadaxgu rü Tupana tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na aixcüma Nanexũchi na yiĩxũ. Rü nüxna nanaxã ga guxũma ga pora.
5 Rü Ngechuchu ga Cristugagu nixĩ ga chomaã namecümaxũ rü choxũ naxunetaxũ ga Tupana na norü puracü chaxüxũcèx. Rü yemacèx Ngechuchuégagu choxũ namu na guxũ i nachiũãnewa nüxũ chixuxũcèx i norü ore na yaxõgüãxũcèx i duũxũgü rü Tupanaga naxĩnüẽxũcèx.
6-7 Rü pema rü ta, Pa Dumacũãxgüx, rü ngẽma duũxũgütanüwa pengẽxmagü yerü Tupanaãxũ peyaxõgü rü naga pexĩnüẽ. Rü nüma rü pexũ nangechaũ rü marü pexũ naxuneta na Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü pixĩgüxũcèx rü ngẽma norü duũxũgütanüxũ na pexĩgüxũcèx. Rü ñũxmax, Pa Chaueneẽgü i Dumacũãxgüx, rü chanaxwèxe i nüma ya Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pemaã namecümagü rü pexũ narüngũxẽẽgü na meã pexũ naxüpetüxũcèx rü aixcüma petaãẽgüxũcèx.

Pauru rü nüxũ nangúchaũ na íyadauãxũ ga yema yaxõgüxũ ga Dumawa yexmagüxũ

8 Rü ñũxma rü Ngechuchu ya Cristuégagu Tupanana moxẽ chaxã pexcèx, erü guxũwama i guxũ i naãnewa rü duũxũgü nüxũ nixugügü na aixcüma Cristuaxũ peyaxõgüxũ rü Tupanacèx pemaxẽxũ.

9 Rü nüma ya Tupana choxũ nadau rü nüxũ nacuèx na
aixcüma guxũguma pexcèx chayumüxẽxũ. Rü yimaãxũ nixĩ
i guxũma i chorü ngúchaũmaã chapuracüxũ rü nüxũ chixuxũ
i norü ore i mexũ i Nanechiga.
10 Rü guxũguma nüxna chaca na choxũ ngẽma namuxũcèx
rü ngẽmaãcü düxwa pexũ íchayadauxũcèx ega norü ngúchaũ
yixĩgu.
11 Erü aixcüma choxũ nangúchaũ na pexũ chadauxũ na
pemaã nüxũ chixuxũcèx i Tupanaãrü ore na aixcüma meã
peyaxõgüxũcèx rü yexeraãcü peporaexũcèx.
12 Rü ngẽxguma ngẽmaãcü wüxiwa ingẽxmagügu, rü tá
wüxichigü yigü tataãẽgüxẽẽ rü yigüaxũ tanangúchaũxẽẽ. Erü
choma rü tá nüxũ chadau na ñuxãcü tórü Coriaxũ peyaxõgüxũ
rü pema rü tá ta nüxũ pedau na ñuxãcü chayaxõxũ.
13 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i nüxũ pecuèx na
muẽxpũxcüna pexũ íchayadauxchaũxũ, natürü ñũxmarüta rü
choxũ naguxcha. Natürü ngẽma petanüwa chaxũxchaũ, erü
chanaxwèxe na pemaã nüxũ chixuxũ i Tupanaãrü ore yema
toxnamana yexmagüxũ ga duũxũgümaã nüxũ chixuxũrüũ.
Erü chanaxwèxe i ngẽma duũxũgürüũ meã peyaxõgü na
ngẽmaãcü Cristuwe naxĩxũcèx i ngẽma petanüxũgü i ñũxma
tama yaxõgüxũ.
14 Rü aixcüma ngẽma changuxchaũ erü nümatama ya Tu-
pana choxũ namu na guxũ i duũxũgümaã nüxũ na chix-
uxũcèx i norü ore. Rü nanaxwèxe i duũxũgü i meã poper-
axũ icuáxũmaã nüxũ na chixuxũ rü duũxũgü i tama pop-
eraxũ icuáxũmaã ta nüxũ chixuxũ i ngẽma norü ore. Rü
ngẽxgumarüũ ta nanaxwèxe na ngẽma duũxũgü i cuèx nüxũ
ngẽxmaxũmaã nüxũ na chixuxũ rü ngẽma duũxũgü i tax-
uguma rüxĩnüẽxũmaã nüxũ na chixuxũ.
15 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgü i Dumagu Ãchiũgüxũ, rü
choma rü marü íchamemare na petanüwa na chaxũxũ, na
pemaã rü ta nüxũ chixuxũcèx i Tupanaãrü ore i mexũ.

Tupanaãrü ore rü napora

16 Rü taxucèxma naxcèx chaxãne i ngẽma ore i mexũ. Erü
ngẽma ore rü napora, rü ngẽmamaã nixĩ i napuracüxũ ya
Tupana na guxãma ya yixema Cristuaxũ yaxõgüxe rü tüxũ
nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽma maxũ, rü
Yudíugücèxirachirẽx nixĩ, natürü i ñũxma rü guxũma i ngẽma
tama Yudíugü ixĩgüxũcèx rü ta nixĩ.
17 Rü ngẽma norü orewa nixĩ i tamaã nüxũ yaxuxũ ya
Tupana na tórü õgaguxicatama yiĩxũ na napẽxewa imexũ. Erü
norü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Rü yíxema tümaãrü õgagu Tupanapẽxewa mexẽ, rü tá tüxũ
nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ”,

ñanagürü.

Nagagutama nixĩ i duŭxŭgü inapoxcuexŭ

18 Rü nüxŭ tadaugü na Tupana daxũguxŭ i naãnewa ne namuxŭ i norü poxcu i ãũcümaxŭ naxcèx i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i tama naga ĩnüẽxŭ rü chixexŭ ügüxŭ rü ngẽma norü chixexŭmaã togüaxŭ naguxchaxẽẽgüxŭ na tama nüxŭ nacuèxgüxŭcèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ.

19 Rü ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ rü meã nüxŭ nacuèxgüchirẽx na ñuxãcü yiĩxŭ ya Tupana yerü nümatama ga Tupana rü marü nüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ ga yema.

20 Rü woo tama nüxŭ idaugügu ya Tupana, natürü guxŭma i ṯacü i naxüxŭwa nixĩ i nüxŭ idaugüxŭ. Rü yexguma noxri naãne naxṵxgumama nixĩ ga meãma duŭxŭgüxŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭ na aixcüma Tupana na yiĩxŭ rü guxŭguma na naporaxŭ. Rü ngẽmacèx i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ, rü taxucürüwama ṯacümaã nügü ínapoxŭgü i Tupanapẽxewa.

21 Yerü woo nüxŭ nacuèxgüchirẽx na ñuxãcü yiĩxŭ ga Tupana, natürü tama nanayauxgüchaŭ na norü Tupana yiĩxŭcèx, rü bai na moxẽ nüxna naxãgüxŭ. Natürü yema ore ga taxuwama mexŭguama narüxĩnüẽ, rü yemaãcü naẽchitamare namaxẽ rü yexeraãcü chixexŭgu narüxĩnüẽ.

22-23 Rü nügü yaxugüegu rü duŭxŭgü i nüxŭ icuáxŭ nixĩgü natürü taxuguma narüxĩnüẽ. Yerü nüxna nixĩgachitanü ga Tanatü ya Tupana ya mexẽchicü ya taguma yucü, na nawe naxĩxŭcèx ga norü naxchicünèxãgümare ga duŭxŭgü i yuxwèxexŭchicünèxãmare ixĩgüxŭ rü werigüchicünèxãmare ixĩgüxŭ rü naẽxŭgüchicünèxãmare ixĩgüxŭ rü ãxtapegüchicünèxãmare ixĩgüxŭ.

24 Rü yemacèx ga Tupana rü düxwa yemawa nanawogü ga yema duŭxŭgü na naxügüãxŭcèx ga guxŭma ga yema chixexŭ ga nüxŭ ngúchaŭgüxŭ rü nügümaã na naxügüãxŭcèx ga naxŭneãrü ngúchaŭgü i ãne tüxna ãxŭ.

25 Rü yemaãcü nüxna nixĩgachi ga guma aixcümaxŭchi Tupana ixĩcü na nawe naxĩxŭcèx ga norü tupanagü ga tama aixcüma ixĩgüxŭ. Rü yema Tupana üxŭpẽxewa nayumüxẽgü rü yemaxŭ nicuèxüŭgü, natürü tama nüxŭ nicuèxüŭgü ga Tanatü ya Tupana ga naxücü rü inaxwèxecü na guxŭguma nüxŭ icuèxüŭgüxŭ. Rü ngẽmaãcü yixĩ.

26 Rü yemacèx ga Tupana rü düxwa yemawa nanawogü ga yema duŭxŭgü na naxügüãxŭcèx ga naxŭneãrü ngúchaŭ i ãne tüxna ãxŭ. Rü èṯxrüŭ ga ngexŭgü rü naxrüŭ ngexŭgümaãtama nangẽãẽgü rü tama yatügümaã.

27 Rü yexgumarüŭ ta ga yatügü rü naxrüŭ yatüxŭmaãtama nangẽãẽgü, rü tama ngexŭgümaã. Rü yema naxŭneãrü ngúchaŭ ga chixexŭgü rü nüxŭ napora na naxrüŭ yatüxŭmaã

namaxẽxũ. Rü yemaãcü ga yema yatügü rü nügümaã nanaxügü ga yema naxũneãrü ngúchaũ i ãne tüxna ãxũ, rü düxwa yemagagu nid̲aawee rü naturaxũnegü.

28 Rü yema na tama Tupanaxũ nacuèxgüchaũxũ, rü yemacèx ga nüma ga Tupana rü düxwa yemawa nanawogü ga yema duũxũgü na norü chixexũgu na naxĩnüẽẽchaxũcèx rü na naxügüãxũcèx ga yema chixexũ.

29 Rü düxwa ga yema duũxũgü rü guxũraũxũ ga chixexũ naxügü ga Tupanapẽxewa. Rü tama aixcüma meã naxmèxmaã rü natemaã namaxẽ. Rü naxaü rü nügünaxĩcatama nananugüchaũ i guxũma i t̲acü. Rü t̲oguã̱xũ nachixexẽẽgüchaũ. Rü nixãũxãchiwèxegü, rü namáẽtagü, rü nanuẽwèxe, rü nawomüxẽẽwèxegü, rü naxũneãrü ngúchaũ nüxũ napora, rü naxoregütèèxgü.

30 Rü chixexũmaã t̲oguã̱xũ nixugüe, rü Tupanachi naxaie, rü t̲oguã̱xmaã naguxchigagü. Rü nügügu naxĩnüẽgu rü togüarü yexera nixĩgü, rü nügü nicuèxüũgü. Rü naxcèx nadaugü na yexera chixexũ naxügüxũ. Rü tama nanatüga rü naẽga naxĩnüẽchaũ.

31 Rü tama inarüxĩnüẽchaũ. Rü tama aixcüma nayanguxẽẽ i ngẽma nüxũ yaxugüxũ. Rü taxúexũma nangechaũgü. Rü tama togüaxũ nüxũ nangechaũ i t̲acü rü guxchaxũ. Rü tama t̲oguã̱x nüxũ tangechaũtümüũgü.

32 Rü nümagü i ngẽma duũxũgü rü meãma nüxũ nacuèxgüchirẽx rü Tupana rü marü namaã nanaxuegu na noxtacüma nayuexũ i ngẽma duũx-ũgü i ngẽmaãcü maxẽxũ. Natürü woo meãma nüxũ nacuèxgüchirẽx i guxũma i ngẽma, natürü nanaxügüama i ngẽma chixexũ, rü nataãẽgü ega togü naxü̱xgu.

2

Ngẽxguma Tupana duũxũgüxũ poxcugu, rü tama chixexũ naxü, erü ngẽma duũxũgü rü norü chixexũgagutama nanapoxcue

1 Rü ngẽmacèx, Pa Duũxũx, rü woo texé quixĩgu rü taxuacüma Tupanapẽxewa cugüétüwa cuchogü, ega togüxũ quixuechagu. Erü ngẽxguma togüxũ quixuechagu na nachixexũ rü cugütama cupoxcu, erü cuma na cumücüxũ quixuechaxũ rü cuma rü ta cunaxü i ngẽma chixexũ i cumücüxũ naxcèx quixuechaxũ.

2 Rü nüxũ tacuèx rü Tupana tá nanapoxcue i ngẽma duũxũgü i namücügüxũ ixugüechaxũ. Rü ngẽxguma napoxcueãgu, rü tama chixexũ naxü ya Tupana, erü ngẽma duũxũgü rü norü chixexũgagutama nixĩ i napoxcueãxũ.

3 Rü dücax, Pa Duũxũx, rü ngẽxguma togüxũ quixuechagu, natürü cuma rü ta cunaxü̱xgu i ngẽmatama chixexũ

i nümа naxüxũ, ¿rü ñuxũcürüwa tá i nagu curüxĩnüxũ na Tupanachaxwa iquicúxũ na tama cuxũ napoxcuxũcèx?

4 ¿Rü tũxcüũ tama nagu curüxĩnü i ngẽma mexũ i Tupana cuxcèx üxũ? Nümа rü poraãcüxüchi cumaã namecümа rü yaxna cumaã naxĩnü rü tama paxa curü chixexũcèx cuxũ napoxcuchaũ. ¿Rü ñũxma rü tũxcüũ nüxũ cuxo? ¿Tama ẽxna nüxũ cucuèx na Tupana ngẽmaãcü cumaã mecümaxũ na nüxũ curüxoxũcèx i curü chixexũ rü naxcèx na cumaxũxũcèx ya Tupana?

5 Natürü cuma rü tama Tupanaxũ cucuáxchaũ rü tama nüxũ curüxoxchaũ i curü chixexũ. Rü ngẽmaãcü cugücèxtama cunayexeraxẽẽ i curü poxcu i tá cuyaxuxũ i ngẽma ngunexũ i nagu Tupana napoxcuexũ i ngẽma chixexũ ügüxũ. Rü ngẽma ngunexũgu rü Tupana tá aixcümа ngẽma duũxũgümaã nanaxuegu na ñuxãcü tá na napoxcueãxũ.

6 Rü ngẽxguma tá nixĩ i Tupana nüxũ yaxügütanüxũ i wüxichigü i duũxũ naxcèx i ngẽma naxügüxũ.

7 Rü maxũ i taguma gúxũmaã Tupana tá tüxũ nanaxütanü ya yíxema guxũguma mexũ taxügüãcümа naxcèx daugüxe na Tupana tümamaã taãẽxũ rü naxcèx daugüxe na aixcümа Tupanaxũtawa tangugüxũ.

8 Natürü Tupana tá tümamaã nanu rü tá tüxũ napoxcu ya yíxema tügüguxicatama rüxĩnüẽxẽ rü tama naga ĩnüẽchaũxẽ i ore i aixcümа ixĩxũ rü naxcèx daugüxe na ngẽma chixexũ taxügüxũ.

9 Rü guxũma i ngẽma duũxũgü i chixexũ ügüxũ rü tá ngúxũ ningegü rü poraãcü tá chixexũ nüxũ naxüpetü. Rü ngẽma Yudíugü i chixexũ ügüxũxĩra tá nixĩ i Tupana inapoxcuexũ. Rü ngẽmawena rü tá nanapoxcue i guxũma i ngẽma togü i duũxũgü i chixexũ ügüxũ.

10 Natürü ngẽma duũxũgü i mexũ ügüxũ, rü Tupana tá namaã nataãẽ, rü tá nanatachigaxẽẽ, rü tá nanataãẽxẽẽ. Rü ngẽma Yudíugü i mexũ ügüxũcèxira tá nixĩ i ngẽma. Rü ngẽxgumarüũ i guxũma i togü i duũxũgü i mexũ ügüxũcèx rü tá ta nixĩ.

11 Erü Tupanapẽxewa rü nawüxigu i ngẽma duũxũgü i Yudíugü ixĩgüxũ rü ngẽma togü i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ. Rü guxãma ya texé ya chixexũ ügüxe rü tá tanayaxu i tümaãrü poxcu, natürü guxãma ya texé ya mexũ ügüxe rü tá Tupana tümamaã nataãẽ.

12 Rü guxũma i duũxũgü i pecadu ügüxũ i tama nüxũ cuèxgüxũ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ, rü tá inayarütauxe. Rü ngẽxgumarüũ ta i guxũma i ngẽma pecaduãxgüxũ i nüxũ cuèxgüxũ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ, rü ngẽma mugü nüxũ ixuxũãcümа Tupana tá nanapoxcue.

13 Erü Tupanapẽxewa rü taxuwama name i ngẽma duũxũgü
i nüxũ ĩnüẽmarexũ natürü tama nagu maxẽxũ i norü mugü.
Natürü ngẽma duũxũgü i Tupanaãrü mugüga ĩnüẽxũ nixĩ i
aixcüma Tupanapẽxewa imexũ.
14 Dücèx, i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ. Nümagü
rü tama nüxũ nacuèxgü i Tupanaãrü mugü. Natürü ngẽxguma
nüẽchamatama naxügümareãgu i ngẽma Tupana tüxũ muxũ,
rü tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na nüxũ nacuèxgüxũ i ṯacü na yiĩxũ
i mexũ rü ṯacü na yiĩxũ i chixexũ, woo tama nüxũ na
nacuèxgüchiréxũ i Tupanaãrü mugü.
15 Erü nacümagüwatama nixĩ i tüxũ nüxũ nadauxẽẽxũ na
nüxũ nacuèxgüxũ na ṯacü yiĩxũ i mexũ rü ṯacü na yiĩxũ i
chixexũ. Rü ngẽma duũxũgü rü ngẽxguma chixexũ naxügügu,
rü naãẽwatama nixĩ i nüxũ nacuèxgüxũ na nachixexũ i ngẽma
naxügüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta i ngẽxguma mexũ naxügügu,
rü naãẽwatama nixĩ i nüxũ nacuèxgüxũ na namexũ i ngẽma
naxügüxũ.
16 Rü ngẽma ngunexũ i nagu Tupana Cristuxũ namuxũ na
guxũ i duũxũgüxũ yacagüxũcèx i norü maxũchiga, rü ngẽma
duũxũgü i tama Tupanaãrü mugüxũ cuèxgüxũ rü naãẽwa
tátama nixĩ i nüxũ nacuèxgüxũ na chixexũ naxügüxũ rü ẽxna
mexũ naxügüxũ. Rü ngẽxguma tá nixĩ i nangóxũ i guxũma
i ngẽma chixexũ i cúãcüma naxügüxũ i duũxũgü, rü ngẽma
chixexũ i nüxĩcatama nagu naxĩnüẽxũ. Rü Tupanaãrü ore i
pemaã nüxũ chixuxũ nixĩ i tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ i ngẽma.

Yudíugüchiga rü mugü ga Moĩché ümatüxũchiga

17 Natürü pema Pa Chaueneẽgü i Yudíugüx, rü ñaperügügü:
"Toma rü Yudíugü tixĩgü rü meãma nüxũ tacuèx i
Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxũ", ñaperügügü. Rü
ngẽmaãcü nagu perüxĩnüẽ na Tupanapẽxewa pimexũ erü
meãma nüxũ pecuèx i ngẽma Tupanaãrü mugü ga Moĩché
ümatüxũ. Rü ngẽmaãcü Tupanamaã pegü picuèxüũgü erü
nagu perüxĩnüẽ na Tupana pexũ nangechaũxũ erü Yudíugü
pixĩgü.
18 Rü nüxũ pixu na meãma nüxũ pecuáxũ i ṯacü nixĩ i
Tupanaãrü ngúchaũ rü ṯacü nixĩ i mexũ rü ṯacü nixĩ i chixexũ.
Rü Tupanaãrü mugüwa naxcèx pengúe na naxcèx pedauxũ i
ngẽma aixcüma mexũ ixĩxũ.
19 Rü pema rü ñaperügügü:
"Toma rü meãma nüxũ tacuèx na tanaxucu̱xẽxũ i ngẽma
togü i duũxũgü i tama Tupanaxũ cuèxgüxũ. Rü meãma nüxũ
tacuèx na itayanawẽxãchixẽẽxũ i ngẽma togü i chixexũwa
ngẽxmagüxũ", ñaperügügü.
20 Rü pema nagu perüxĩnüẽgu rü nüxũ pecuèx na ñuxãcü
penaxucu̱xẽxũ i ngẽma togü i duũxũgü i tama Tupanaxũ

cuèxgüxŭ rü ñuxãcü penangúexẽẽxŭ i ngẽma duŭxŭgü i ngexwacèx yaxõgüxŭ. Rü ngẽmaãcü nagu perüxĩnüẽ na togüarü ucu̱xẽruŭgü pixĩgüxŭ, erü Tupanaãrü mugüwa pengúe rü ngẽmacèx meãma nüxŭ pecuèx i ṯacü nixĩ i mexŭ rü ṯacü nixĩ i ore i aixcüma ixĩxŭ.

21 Rü dücax, Pa Chaueneẽgü i Yudíugüx, pema na togüxŭ pengúexẽẽxŭ, ¿rü tũxcüŭ tama pegütama pengúexẽẽ? Pema nüxŭ pixu na tama namexŭ na ingĩxŭ, ¿rü tũxcüŭ i pema ipengĩẽxŭ?

22 Rü pema nüxŭ pixu na tama namexŭ na naĩ i ngemaã ipexŭ, ¿rü tũxcüŭ i pema i ngẽmaãcü pemaxẽxŭ? Rü pema na naxchi pexaiexŭ i togüarü tupanagünetachicünèxãgü, ¿rü tũxcüŭ i naxcèx pengĩẽxŭ i norü tupaucagüarü ngẽmaxŭgü?

23 Pema nüxŭ pixu na namexŭ i Tupanaãrü mugü i ümatüxŭ, rü petaãẽ erü meã nüxŭ pecuèxgü i ngẽma mugü. Natürü Tupanamaã chixexŭ pexüe, erü tama naga pexĩnüẽ i ngẽma pexŭ namuxŭ i norü mugüwa.

24 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

“Rü pegagu nixĩ na chixri Tupanachiga yadexagüxŭ i ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ”,

ñanagürü.

25 Pema rü pegü ípewiechèxmüpẽxechiraŭgü na Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgüxŭcèx. Rü name nixĩ na penaxüxŭ i ngẽma, ega aixcüma naga pexĩnüẽgu i Tupanaãrü mugü. Natürü ngẽxguma chi tama naga pexĩnüẽgu i Tupanaãrü mugü, rü woo Yudíugü pixĩgügu, natürü Tupanapẽxewa rü taxuwama pexŭ name i ngẽma na pegü ípewiechèxmüpẽxechiraŭgüxŭ.

26 Rü ngẽma togü i duŭxŭgü i tama nügü íwiechèxmüpẽxechiraŭgüxŭ, rü woo tama ngẽma naxügügu, natürü Tupanaãrü duŭxŭgü tá nixĩgü ega naga naxĩnüẽgu i norü mugü.

27 Rü dücax, Pa Chaueneẽgü i Yudíugüx, rü ngẽma duŭxŭgü i tama íwiechèxmüpẽxechiraŭgüxŭ natürü naga ĩnüẽxŭ i Tupanaãrü mugü, rü ngẽma duŭxŭ rü tá Tupana-pẽxewa pexŭ nixu na ñuxãcü pechixexŭ. Rü ngẽmaãcü tá pexŭ naxüpetü erü tama naga pexĩnüẽ i Tupanaãrü mugü i woochirẽx na nüxŭ pecuáxŭ i ngẽma mugü, rü woochirẽx na ípewiechèxmüpẽxechiraŭgüxŭ.

28 Rü dücax, rü tama ngẽma na Yudíuxacügü pixĩgüxŭcèx nixĩ na aixcüma Tupanaxãcügü pixĩgüxŭ. Rü tama ngẽma na ípewiechèxmüpẽxechiraŭgüxŭcèx nixĩ na Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgüxŭ.

29 Erü yíxema aixcüma tümaãrü maxŭnewa Tupanaga ĩnüxẽ tixĩ ya aixcüma Tupanaxãcü ixĩxẽ. Rü ngẽxguma aixcüma taãẽwa yaxõxgu nixĩ i aixcüma Tupanaãrü ixĩxŭ. Rü Tupanaãẽ

i Üünexŭ nixĩ i tüxŭ rüngŭxẽẽxŭ na yaxõxŭcèx, rü tama ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭgagu nixĩ. Rü yíxema aixcüma Tupanaãrü ixĩxẽ, rü Tupana rü tümamaã nataãẽ woo duŭxŭgü tama tümamaã taãẽgügu.

3

1 ¿Rü ñu̱xma rü ṯacüwa tüxŭ namexŭ na Yudíugü ixĩgüxŭ? ¿Rü ṯacüwa namexŭ na íiwiechèxmüpẽxechiraŭgüxŭ?

2 Rü poraãcüxüchima tüxŭ name na Yudíugü ixĩgüxŭ. Yerü nüma ga Tupana rü tüxnaxŭchi nixĩ ga naxããxŭ ga norü mugü i ümatüxŭ.

3 ¿Rü ṯacü tá ngupetüxŭ i ñu̱xma ega ñuxre i tatanüxŭ i Yudíugü rü tama meã yanguxẽẽgüãgu i ngẽma Tupana tüxŭ muxŭ? ¿Rü pexcèx rü ngẽmacèx tãũtáma yanguxẽẽãxŭ ya Tupana i ngẽma tamaã inaxunetaxŭ?

4 Rü tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü woo guxŭ i duŭxŭgü rü yadoratèèxgügu, natürü Tupana rü taguma nidora rü guxŭguma nayanguxẽẽ i ngẽma nüma tamaã inaxunetaxŭ. Rü yemacèx norü ore ga Dabí ümatüxŭwa rü ñanagürü:

“Cumax, Pa Tupanax, rü aixcüma nixĩ i curü ore i nüxŭ quixuxŭ. Rü ngẽxguma cuxŭ tangugügügu rü nüxŭ tadaugü na aixcüma cumexŭ”,

ñanagürü.

5 Natürü duŭxŭgü rü ínatüe erü ñanagürügü:

“Rü nüẹtama nixĩ na chixexŭ ixügüxŭ erü ngẽmaãcü yexeraãcü nango̱x na namecümaxŭ ya Tupana”, ñanagürügü. Rü ñanagürügü ta:

“Rü ngẽxguma chi tórü chixexŭgagu yexeraãcü nango̱xgu na aixcüma namecümaxŭ ya Tupana, rü maneca tama name ega tórü chixexŭcèx tüxŭ napoxcuegu”, ñanagürügü.

6 Natürü ngẽma ñaxŭgu na naxĩnüẽxŭ i duŭxŭgü rü poraãcü ínatüe, erü tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü ngẽxguma chi tama namexgu ya Tupana, ¿rü ñuxãcü chi i meã duŭxŭgüxŭ yacagüxŭ i naãneãrü gu̱xgu?

7 Natürü i duŭxŭgü rü ñanagürügü:

“Rü ngẽxguma chi chorü chixexŭgagu yexeraãcü nango̱xgu na ñuxãcü aixcüma namexŭ ya Tupana, ¿rü tu̱xcüŭ yiĩxŭ i choxna nac̱axŭ naxcèx i chorü chixexŭ rü choxŭ napoxcuxŭ naxcèx i ngẽma?” ñanagürügü.

8 Natürü ngẽma ñaxŭgu na naxĩnüẽxŭ i duŭxŭgü rü poraãcü ínatüe. Erü ngẽxguma chi aixcüma yixĩgu i ngẽma nagu naxĩnüẽxŭ i duŭxŭgü, rü chi narümemaẽ nixĩ na yexeraãcü chixexŭ naxügüxŭ na yexeraãcü mexŭ na ínguxuchixŭcèx. Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, nangẽxma i chixexŭ i duŭxŭgü i choxŭ ügagümarexŭ i nüxŭ ixugüexŭ na ngẽma yiĩxŭ i chorü

nguxẽẽtae i duũxũgüxũ namaã changúexẽẽxũ. Natürü ngẽma duũxũgü i ngẽma ñagüxũ rü nagagu tátama napoxcue.

Guxãma i yixema rü taxüetüxũgü

9 ¿Rü ñuxãcü nixĩ i ñuxmax? ¿Pexcèx rü yixema i Yudíugü rü togü i duũxũgüarü yexera Tupanapẽxewa imexũ? Pemaã nüxũ chixu rü tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü guxũma i duũxũgü i Yudíugü ixĩgüxũ rü guxũma i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ, rü naxüetüxũgü.

10 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
"Rü tataxuma ya texé ya aixcüma Tupanapẽxewa mexẽ, rü bai ya wüxie.
11 Rü tataxuma ya texé ya aixcüma nüxũ cuáxe i Tupanaãrü ore na ñuxãcü nanaxwèxexũ na naxcèx imaxẽxũ. Rü tataxuma ya texé ya aixcüma Tupanacèx dauxe.
12 Rü guxãma ítatüe, rü guxãma itayarütauxe rü chixexũ taxügü i Tupanapẽxewa. Rü tataxuma ya texé ya aixcüma mexũ üechaxe, rü bai ya wüxie.
13 Rü tümaãx rü wüxi i yuetamaxũ i ingenaxũrüũ nixĩ erü ngema ítanaxũxũxẽẽ i nagúxũraũxũ i dexa i chixexũ. Rü tümaãrü conümaã rü poraãcü tidorae. Rü ngẽma tümaãrü dexa rü ñoma ãxtapeguchatarüũ nixĩ erü togüxũ nachixexẽẽ.
14 Rü chixexũ i ore i duũxũgüãẽwa ngúxũmaãxĩcatama tidexagü.
15 Rü ítamemare na duũxẽxũ timáxũ.
16 Rü ngextá ítaxĩxũwa rü togüxũ tachixexẽẽ rü tanangechaũxẽẽ rü chixexũgu tanayixẽẽ.
17 Rü tama nüxũ tacuèx na ñuxãcü togü i duũxũgüxũ tangechaũgüxũ rü meã natanüwa tamaxẽxũ.
18 Rü tama nüxũ tacuáxchaũ na Tupanaxũ tamuũẽxũ",
ñanagürü i ngẽma ore i ümatüxũwa.
19 Rü nüxũ tacuèx rü ngema poxcu i Tupanaarü mugüwa nüxũ yaxuxũ rü naxcèx nixĩ i ngema Yudíugü ga natanüwa nanguxũ ga yema mugü. Rü woo ngema tama Yudíugü ixĩgüxũ i duũxũgücèx rü ta nixí i ngema poxcu. Erü taxúema aixcüma naga taxĩnü i ngẽma mugü. Rü ngẽmacèx taxucürüwa texé Tupanapewa tügü ítapoxũ i ngẽxguma Tupana tüxũ icagügu i tümaãrü pecaduchiga.
20 Rü ñuxma na taxúema aixcüma naga ĩnüẽxũ i ngẽma mugü, rü ngẽmacèx taxucürüwama texé tügü tixu na ngẽma mugü taxaurexũgagu Tupanapẽxewa tamexũ. Erü ngẽma mugü tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ nixĩ na poraãcü ipecaduãxgüxũ.

Tórü õgagu nixĩ i Tupana tüxna naxãxũ i maxũ

21-22 Rü ñuxma na taxucürüwama Tupanapẽxewa tüxũ yamexẽẽxũ i ngẽma mugü, rü ngẽmacèx ya Tupana rü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na ñuxãcü yiĩxũ i tüxũ yamexẽẽxũ na

napẽxewa imexũcèx. Rü pemaã nüxũ chixu rü Ngechuchu ya Cristuaxũ na yaxõgüxũgagu nixĩ i tüxũ yamexẽẽxũ ya Tupana na aixcüma napẽxewa imexũcèx. Rü yema mugü ga Moĩché ümatüxũ rü yema ore ga nuxcümaũgüxũ ga orearü uruũgü ümatüxũ rü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ i ngẽma. Rü yema mexũ ga Tupana taxcèx üxũ ga yexguma núma namuãgu ga Nane na tórü pecadu naxütanüxũcèx, rü guxũ i duũxũgü i yaxõgüxũcèx nixĩ, erü Tupanapẽxewa rü nawüxigu i guxũma i ngẽma duũxũgü.

23 Rü guxãma tipecaduã̲xgü rü nüxna tayaxũgugü ya Tupana ya tüxũ maxẽxẽẽcü.

24 Natürü ga Tupana rü poraãcü tamaã namecüma rü yemacèx tüxũ nangetanüãcüma tüxũ nimexẽẽgü na napẽxewa imexũcèx. Rü ñu̲xma rü tüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ, yerü Ngechuchu ya Cristu rü marü tüxũ nanaxütanü ga tórü pecadugü.

25-26 Rü Tupana rü aixcüma núma nanamu ga Cristu na nayuxũcèx rü yemaãcü tórü pecadu naxütanüxũcèx na Tupana tüxũ nüxũ rüngümaxũcèx i ngẽxguma aixcüma Cristuaxũ yaxõgügu. Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na tüxũ nüxũ nadauxẽẽxũcèx na ñuxãcü nüma nügücèx tüxũ yamexẽẽxũ na aixcüma napẽxewa imexũcèx. Rü nuxcüma ga Tupana rü yaxna namaã naxĩnü ga duũxũgü ga yexguma chixexũ naxüegu, rü tama paxa nanapoxcue. Rü ñu̲xma rü ta tüxũ nanawẽx na ñuxãcü aixcüma namexũ i ngẽma nüma naxüxũ erü tüxũ ínanapi i tórü pecadugü. Rü ngẽmaãcü tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na ñu̲xma rü ta aixcümacü yiĩxũ i ngẽxguma tüxũ yaxuxgu na napẽxewa marü timexũ ya guxãma ya yíxema Ngechuchuaxũ yaxõgüxe.

27 Rü ngẽmacèx i ñu̲xma rü taxucürüwama yigü ticuèxüũgü rü nüxũ tixu na yixematama yigü imexẽẽgüxũ i napẽxewa. Erü taxucürüwama texé tügü tamexẽẽ i Tupanapẽxewa. Rü tama ngẽma na naxaurexũcèx i ngẽma mugü nixĩ i imexũ, rü tama ngẽma na mexũ ixügüxũcèx nixĩ i imexũ. Natürü Tupanapẽxewa time i ñu̲xma, erü Cristuaxũ tayaxõgü.

28 Rü yixema nüxũ tacuèx rü ngẽxguma Cristuaxũ yaxõgügu nixĩ i Tupanapẽxewa imexũ, rü tama ngẽma mugü na ixauregüxũcèx nixĩ i napẽxewa imexũ.

29 ¿Ẽxna pexcèx rü Tupana rü Yudíugüarü Tupanaxĩcatama yiĩxũ? ¿Rü tama ẽxna i ngẽma togü i duũxũgüarü Tupana rü ta yiĩxũ? Ngẽmáãcüx, ngẽma togü i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũãrü Tupana ta nixĩ.

30 Rü nüxũ tacuèxgü na nangẽxmaxũ ya wüxitama ya Tanatü ya Tupana. Rü guxũma i duũxũgü i Cristuaxũ yaxõgüxũ, rü nüma ya Tupana rü nayamexẽẽ na napẽxewa yamexũcèx.

Rü ngẽmaãcü i nüma ya Tupana rü Yudíugüxũ nimexẽẽ
i ngẽxguma yaxõgüãgu. Rü ngẽxgumarüũ ta nayamexẽẽ i
guxũma i togü i duũxũgü i ngẽxguma Cristuaxũ yaxõgüãgu.
31 Rü ñu̱xma na Cristuaxũ yaxõgüxũ, rü bexmana nagu
perüxĩnüẽ na ngẽmaãcü iyanaxoxẽẽxũ i ngẽma mugü. Natürü
tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü ñu̱xma na Cristuaxũ yaxõgüxũ rü
aixcüma tayanguxẽẽ i ngẽma Tupana tüxũ muxũ.

4

Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ rü yemacèx Tupana nüxũ nixu na namexũ

1 ¿Rü ñu̱xma rü ñuxũ ñagüxũ tá i nachiga ga nuxcümaũcü ga
tórü o̱xi ga Abráũ? ¿Rü ñuxãcü nixĩ ga nüxũ naxüpetüxũ ga
Tupanapẽxewa? ¿Rü tü̱xcüũ yiĩxũ ga Tupana nüxũ ixuxũ ga
Abráũ rü mecü na yiĩxũ?
2-3 Rü dücax, yexguma chi wüxi ga norü puracü ga mexũcèx
Tupanapẽxewa namexgu ga Abráũ, rü yexguma chi waxi
nixĩ ga nüxũ nayexmaxũ ga ṯacücèx nügü na yacuèxüũxũ.
Natürü taxucèxma Tupanapẽxewa nügü nicuèxüũ ga Abráũ,
erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ, rü yemacèx Tupana nanayaxu
rü nüxũ nixu na namexũ”,

ñanagürü i ngẽma ore.
4 Rü ngẽxguma texé wüxi i puracü ü̱xgu rü tüxũ naxütanügu rü
woetama tümaãrü natanü nixĩ rü tama ãmare nixĩ i ngẽma.
5 Natürü tama ngẽmaãcü nixĩ i ngẽxguma Tupanaãxũ yaxõ̱xgu.
Erü ngẽxguma yaxõ̱xgu, rü tama ṯacü rü puracü i mexũcèx
nixĩ i Tupanapẽxewa imexũ, natürü Tupanapẽxewa time erü
tayaxõ. Rü ngẽmaãcü Tupana tüxũ nayaxu ya yíxema yaxõxẽ
woo taxuũma i ṯacü rü puracü i mexũ taxü̱xgu na ngẽmacèx
Tupana tüxũ rüngũxẽẽxũ.
6 Rü nuxcümaũcü ga ã̱ẽxgacü ga Dabí rü ta tümachiga nidexa
ga guxema duũxẽ ga yaxõxẽ. Rü nüxũ nixu ga na tataãẽxũ ga
guxema duũxẽ yerü Tupanapẽxewa tame, woo tama ṯacü rü
mexũ taxü̱xgu na yemaãcü Tupanapẽxewa tamexũcèx.
7 Rü nüma ga Dabí rü ñanagürü:

“Rü tataãẽgü ya yíxema duũxẽgü ya Tupana tümaãrü
chixexũgüxũ ngechaũxẽ rü tümaãrü pecadugüxũ
iyanangümaxẽ.

8 Rü tataãẽ ya yíxema duũxẽ ya Tupana tama tüxũ nagu
naxĩnüxẽ i tümaãrü pecadu”,

ñanagürü ga Dabí.
9 Rü dücax, ¿pexcèx rü ngẽma taãẽ rü ngẽma duũxũgü i Yudíugü
ixĩgüxũcèxicatama yiĩxũ, rü ẽxna ngẽma togü i duũxũgücèx ta

yiĩxũ? Dücèx, rü marü pemaã nüxũ tixu rü Tupanapẽxewa
name ga Abráũ yerü nayaxõ. Rü yemacèx Tupana nanayaxu.
10 ¿Natürü ñuxgu nixĩ ga nayauxãxũ? ¿Ẽxna marü
ínawiechèxmüpẽxechiraũguwena, rü ẽxna naxũpa ga na
ínawiechèxmüpẽxechiraũxũ? Rü pemaã nüxũ chixu rü
naxũpa nixĩ ga na Tupana nayaxuxũ ga Abráũ.
11 Rü Tupana nayaxuxguwena nixĩ ga
ínawiechèxmüpẽxechiraũxũ ga Abráũ. Rü yema nixĩ ga norü
cuèxruũ ga nawa nüxũ nacuáxũ na aixcüma Tupana marü
nayaxuxũ rü nüxũ nadauxũ na namexũ yerü nüxũ nayaxõ.
Rü ngẽmacèx i ñu̱xma ya Abráũ rü tümanatü yiĩxũ ya guxãma
ya yíxema yaxõgüxe woo tama ítawiechèxmüpẽxechiraũgügu.
Rü ngẽmaãcü ya Tupana rü tüxũ nayaxu ya guxãma ya yíxema
yaxõgüxe, rü tüxũ nadau na timexũ erü tayaxõgü.
12 Rü ngẽxgumarüũ ta ya Abráũ rü tümanatü nixĩ ya guxãma
ya yíxema íwiechèxmüpẽxechiraũgüxe rü Abráũrüũ yaxõgüxe.
Natürü tama ngẽma na tügü ítawiechèxmüpẽxechiraũgüxũcèx
nixĩ i tümanatü yiĩxũ. Natürü tümanatü nixĩ erü tayaxõgü
yexgumarüũ ga na yaxõõxũ ga nüma ga tanatü ga Abráũ
naxũpa ga na ínawiechèxmüpẽxechiraũxũ.

*Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ rü yemacèx Tupana nayan-
guxẽẽ ga norü uneta ga Abráũmaã nüxũ yaxuxũ*

13 Rü Tupana rü Abráũmaã inaxuneta na nüma ya Abráũ
rü guxũma i naxrüũ yaxõgüxũ rü tá na nayauxgüãxũ i ñoma i
naãne na noxrü yiĩxũcèx. Natürü tama yema na mugü nax-
aurexũcèx nixĩ ga Tupana yemaãcü Abráũmaã ixunetaxũ.
Natürü yemaãcü namaã inaxuneta yerü Abráũ nayaxõ, rü
yemacèx Tupanapẽxewa name.
14 Natürü ngẽxguma chi ngẽma duũxũgü i mugü
auregüxũcèxicatama yixĩgu i ngẽma Tupanaãrü uneta, rü
natücèxmamare chi nixĩ i ngẽma na yaxõgüxũ, rü chi ngẽma
Tupanaãrü uneta rü taxuwama name.
15 Nüxũ tacuèx rü ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ rü
poxcuwa tüxũ naga erü taxúema aixcüma meã tayanguxẽẽ.
Natürü yexguma chi nata̱uxguma ga yema mugü rü tataxu
chima na texé chixri yanguxẽẽxũ.
16 Rü yexguma Tupana Abráũmaã ixunetagu na nüxũ tá
nangũxẽẽxũ, rü Abráũãrü õgagu nixĩ ga namaã inaxunetaxũ.
Rü ngẽmacèx i guxãma i yixema na Abráũrüũ yaxõgüxũ rü
taxcèx ta nixĩ ga yema Tupanaãrü uneta ga Abráũmaã nüxũ
yaxuxũ. Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx rü tama yíxema mugü
auregüxecèxicatama nixĩ i ngẽma Tupanaãrü uneta, natürü
guxãma ya yíxema Abráũrüũ Tupanaãxũ yaxõgüxecèx ta nixĩ.
Rü ñu̱xma rü guxãma i yixema na Abráũrüũ meã yaxõgüxũ rü

Abráŭxãcügü tixĩgü rü nüma rü tanatü nixĩ i Tupanapẽxewa
yerü nüxĩra nayaxõ.
17 Rü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü Abráŭchigaxŭ nixu rü
ñanagürü:

“Rü muxŭma i duŭxŭgünatü tá cuxŭ chixĩxẽẽ”,
ñanagürü. Rü Abráŭ rü Tupanaãxŭ nayaxõ, rü yemacèx
Tupana nayanguxẽẽ ga norü uneta ga namaã nüxŭ yaxuxŭ.
Rü yima Tupana nixĩ ya wena namaxẽxẽẽcü i yuexŭ. Rü
yimatama nixĩ ya naxücü i ngẽma woo ñu̱xma taxuxŭ.
18 Rü nüma ga Abráŭ rü aixcüma nayaxõ ga yexguma Tupana
nüxŭ ñaxgu:

“Rü tá namuxũchi i cutaagü”,
ñaxgu. Rü woo ga Abráŭ ga marü yagua̱xŭchichirẽx na yiĩxŭ
rü na nangexacüxŭ, natürü nayaxõõma ga yema Tupanaãrü
uneta rü meã ínananguxẽẽ na wüxi ga nane tá nüxŭ yexmaxŭ.
Rü yemaãcü ningu na muxŭma i duŭxŭgünatü yiĩxŭ, yema
Tupana namaã nüxŭ ixuxŭrüŭ.
19 Rü Abráŭ rü wixguxuchi 100 ga taunecü nüxŭ nayexma ga
yexguma. Natürü tama inayarümaãchi ga na yaxõõxŭ woo
nüxŭ na nacuáxŭ ga paxa tá na nayuexŭ ga nüma rü namèx
ga Chara rü marü poraãcü nangupetüarü taunecüã̱xgüxŭ ga
na naxãxãcügüxŭcèx.
20 Rü yemaãcü ga Abráŭ rü nayaxõõma na nüxŭ tá nayexmaxŭ
ga wüxi ga nane yema Tupana namaã ixunetaxŭrüŭ. Rü tama
nagu narüxĩnü na Tupana ngürüãchi nawomüxẽẽxŭ. Natürü
yexeraãcü Tupanaãxŭ nayaxõõma, rü nüxŭ nicuèxüŭ.
21 Rü aixcümaxŭchi nayaxõ na naporaxŭ ya Tupana na yan-
guxẽẽãxŭcèx i guxŭma i ngẽma norü uneta.
22 Rü yemacèx ga Tupana rü nüxŭ nixu na napẽxewa namexŭ
ga Abráŭ. Yerü Tupana nüxŭ nadau ga ñuxãcü aixcüma nüxŭ
na yaxõõxŭ.
23 Rü tama Abráŭchigaxicatama nixĩ ga naxümatüxŭ ga Tu-
panaãrü ore ga ñaxŭ:

“Rü Tupana rü nüxŭ nixu na napẽxewa namexŭ ga Abráŭ,
yerü nüxŭ nadau ga ñuxãcü aixcüma nüxŭ na yaxõõxŭ”,
ñaxŭ.
24 Natürü guxãma i yixema na yaxõgüxŭchiga ta nixĩ i ngẽma
ore. Erü Tupana rü tórü õgagu tüxŭ nade na napẽxewa imexŭ
i yixema i nüxŭ na yaxõgüxŭ ya yima yuwa tórü Cori ya
Ngechuchuxŭ írüdaxẽẽcü.
25 Rü Ngechuchuxŭ nixĩ ga namuxŭ ga Tupana na tórü
pecaducèx nayuxŭcèx. Rü ñu̱xũchi nüma ga Tupana rü we-
naxãrü Ngechuchuxŭ ínarüdaxẽẽ na nagagu imexŭcèx i Tu-
panapẽxewa.

5

Ñũxma rü Tupanapẽxewa tame erü Cristuaxũ tayaxõgü

1 Rü ñũxma rü Tupanapẽxewa time erü tayaxõgü. Rü
ngẽmacèx marü tama Tupanamaã taxuwanüã̲xgü i ñũxmax,
erü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü marü tamaã
nanangüxmüxẽẽ ya Tupana.
2 Rü Cristugagu nixĩ na tamaã namecümaxũ ya Tupana
i ñũxmax erü tayaxõgü. Rü nüxũ tacuèx rü guxũgutáma
tamaã namecüma. Rü tataãẽgü erü nüxũ tacuèx na tüxũ tá
nangẽxmaxũ i tachica i mexũ i Tupanaxũtawa.
3 Rü ngẽxgumarüũ ta tataãẽgü i woo ngúxũ ingegügu. Erü
nüxũ tacuèx rü ngẽma ngúxũ rü tüxũ narüngũxẽẽ na yex-
eraãcü iporaexũ rü yaxna namaã ixĩnüẽxũcèx.
4 Rü ngẽxguma yaxna namaã ixĩnüẽgu rü Tupana rü tamaã
nataãẽ. Rü ngẽma na tamaã nataãẽxũ rü ngẽmacèx meã
ítananguxẽẽ na tüxũ tá nangẽxmaxũ i tachica i mexũ i Tu-
panaxũtawa.
5 Rü ñũxma na ínanguxẽẽxũ na tüxũ tá nangẽxmaxũ i tachica
i Tupanaxũtawa, rü ngẽmacèx taxucèxma tangechaũgü. Erü
Tupana rü poraãcü tüxũ nangechaũ. Rü ngẽma Naãẽ i Üünexũ
i tüxna namuxũ nixĩ i tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ i ngẽma.
6 Rü yexguma taxucürüwama yigütama imaxẽxẽẽgu, rü nawa
nangu na Tupana yanguxẽẽxũ ga yema norü uneta. Rü
yexguma nixĩ ga ñoma ga naãnewa namuãxũ ga Cristu na
pecaduã̲xgüxũcèx nayuxũcèx.
7 Rü tama natauxcha na wüxie rü to i duũxũcèx tayuxũ, woo
wüxi i duũxũ i mexũcèx yixĩgu. Rü woo tangẽxmagu ya texé
ya naxcèx yuchaũchiréxe i wüxi i duũxũ i aixcüma mexẽchixũ,
natürü tama tüxũ natauxcha i ngẽma.
8 Natürü Tupana tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na ñuxãcü tüxũ
nangechaũxũ yerü yexguma ipecaduã̲xgügu nixĩ ga taxcèx
nayuxũ ga Cristu.
9 Rü ñũxma rü Tupanapewa time yerü taxcèx nayu ga
Cristu. Rü ngẽmacèx meãma nüxũ tacuèx rü nüma rü aixcüma
tá tüxũ ínanguxũxẽẽ na tama tüxũ napoxcuexũcèx ya Tupana.
10 Rü yexguma norü uwanügü ixĩgügu, rü nümatama ga Tu-
pana rü nügümaã tüxũ narüngüxmüẽxẽẽ ga yexguma nayũxgu
ga Nane. Rü ñũxma na marü namaã irüngüxmüẽxũ, rü yex-
eraãcü nüxũ tacuèx na tüxũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma
gúxũ nagagu na namaxũxũ i nümax.
11 Rü tama ngẽxĩcatama nixĩ. Natürü i ñũxma rü tórü Cori
ya Ngechuchu ya Cristugagu rü Tupanamaã tataãẽgü, yerü
Cristugagu nixĩ ga Tupana ga tamaã nangüxmüxũ.

Adáũchiga rü Cristuchiga

12 Rü nüxiraxũcü ga yatü ga Adáũgagu nixĩ ga guxũma ga
duũxũgüwa nanguxũ ga pecadu. Rü pecadugagu ínangu i yu.
Rü yemaãcü guxũma ga duũxũgüwa naxüe na nayuexũ, yerü
guxũma nipecaduã̱x.
13 Rü naxũpa na Tupana Moĩchéna naxãxũ ga yema mugü ga
naxümatüxũ, rü duũxũgü rü chixexũ naxügüecha, rü yemacèx
nayue. Natürü yema mugü rü tauta nayexma ga yexguma, rü
yemacèx taxucürüwa texé nüxũ tixu ga yema duũxũgü ga na
chixri naga naxĩnüẽxũ ga yema mugü.
14 Rü yema duũxũgü ga Adáũwena buexũ rü tama
Adáũrüũ nanangõ̱x ga yema orĩ̱x ga Tupana nüxna chu̱xuxũ.
Natürü chixexũ naxügü, rü yemacèx nayue. Rü yemaãcü
nixĩ ñu̱xmata Tupana Moĩchéna naxã ga yema mugü ga
naxümatüxũ. Rü Adáũwa inaxügü na nayuexũ ga duũxũgü,
natürü Cristuwa inaxügü na nayaxuxũ i maxũ i taguma gúxũ.
15 Natürü yema chixexũ ga Adáũ üxũ rü taxuacü nagu
tanangu i ngẽma ãmare ga Tupana tüxna ãxũ, erü tama na-
maã nawüxigu. Rü aixcüma nixĩ ga wüxi ga yatüarü chix-
exũgagu na nayuexũ i guxũma i duũxũgü. Natürü tama
yemaãcü tamaã nanaxü ga Tupana. Yerü nüma rü tüxũ
nangetanüãcüma núma nanamu ga Nane ya Ngechuchu ya
Cristu na tórü pecaducèx nayuxũcèx. Rü yemaãcü guma
Cristugagu Tupana nanamaxẽxẽẽ i muxũma i duũxũgü.
16 Rü yema pecadu ga Adáũ üxũ rü taxuacüma nagu
tanangu ga yema ãmare ga Tupana tüxna ãxũ. Yerü wüxitama
ga Adáũãrü pecadugagu, rü Tupana nüxũ nixu rü tá nayu
naxcèx ga yema. Natürü Ngechuchu ya Cristugagu rü Tupana
nüxũ nixu na napẽxewa imexũ rü nüxna íinguxũxũ i guxũma
i tórü pecadugü.
17 Rü guxũma i duũxũgü nayue yerü wüxitama ga yatü ga
Adáũ rü pecadu naxü. Natürü tama yemaãcü tamaã nanaxü
ga Tupana, yerü ga nüma rü poraãcü tamaã namecüma
rü tüxũ nangetanüãcüma tüxũ narüngũxẽẽ. Rü ngẽmacèx i
ñu̱xma rü guxũma i ngẽma duũxũgü i Tupana nüxũ ixuxũ
na napẽxewa yamexũ, rü nümatama ya Tupana rü Nane ya
Ngechuchu ya Cristugagu nanamaxẽxẽẽ na namaã wüxigu
ãẽ̱xgacügü yixĩgüxũcèx.
18 Rü yema Adáũãrü chixexũ rü poxcuwa nanagagü ga
guxũma ga duũxũgü. Natürü yema mexũ ga Ngechuchu ya
Cristu üxũ rü pecaduwa ínananguxũxẽẽ i guxũma i duũxũgü i
yaxõgüxũ, rü nüxna nanaxã i maxũ i taguma gúxũ.
19 Rü guma nüxĩraũcü ga yatü ga Adáũ rü tama Tupanaga
naxĩnü. Rü yemaãcü wüxitama ga yatügagu rü muxũma ga
duũxũgü rü nipecaduã̱x. Natürü ínangu ga guma yatü ga
Ngechuchu, rü meã Tupanaga naxĩnü. Rü gumagagu rü

muxũma i duũxũgü rü tá nime i Tupanapẽxewa.
20 Rü Tupana rü Moĩchéna nanaxã ga norü mugü na
duũxũgüxũ nüxũ nacuèxẽẽxũcèx na ñuxãcü poraãcü pecadu
naxügüxũ. Natürü yexguma yexeraãcü pecadu naxügügu ga
duũxũgü, rü yexeraãcü Tupanaãxũ nangechaũtümüũgü.
21 Rü ñũxma woo pecadugagu na iyuexũ, natürü Tu-
panaãxũ tangechaũtümüũgü i guxũguma. Rü ngẽmaãcü
pecaduwa tüxũ ínanguxũxẽẽ na napẽxewa imexũcèx rü tórü
Cori ya Ngechuchu ya Cristugagu tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ
i taguma gúxũ.

6

Ñũxma rü tama pecadu ixügüxũcèx nixĩ i imaxẽxũ, natürü Cristucèx nixĩ i imaxẽxũ

1 Rü ñũxma na Tupanaãxũ ingechaũtümüũgüxũ,
¿rü ñuxãcü tá imaxẽxũ i ñũxmax? ¿Rü pexcèx rü
namexũ na pecadu ixügüechaxũ na yexeraãcü Tupanaãxũ
ingechaũtümüũgüxũcèx?
2 Rü dücax, tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü ñũxma pecaduchaxwa
rü ñoma iyuexũrüũ tixĩgü, erü marü tama naga taxĩnüẽ. Rü
ngẽmacèx tama name i yeũcürü pecadu taxügüecha.
3 ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx na ṯacücèx yiĩxũ na íibaiũxũ?
Rü ítabaiũ na ngẽmaãcü duũxũgüxũ nawéxũcèx na aixcüma
Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü na ixĩgüxũ. Rü yexguma
íibaiũgu, rü nüma nayuxũrüũ yexma nayu ga tacüma ga
nuxcümaũxũ.
4 Rü yexguma íibaiũgu, rü Cristu yuxũrüũ yexma nayu ga
tacüma ga nuxcümaũxũ, rü Cristu itáxũrüũ inatèx ga yema
tacüma ga nuxcümaũxũ. Rü yemaãcü naxüpetü na wena
imaxẽxũcèx rü tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i ngexwacaxũxũ,
yexgumarüũ ga Ngechuchu na yuwa írüdaxũ rü wena na-
maxũxũ ga yexguma Nanatü ga Tupana norü poramaã
ínadaxẽẽgu.
5 Rü ñũxma na Cristumaã wüxigu nayuxũ ga tacüma ga
nuxcümaũxũ, rü nüxũ tacuèx na aixcüma Cristumaã tüxũ
nangẽxmaxũ i maxũ i ngexwacaxũxũ.
6 Rü nüxũ tacuèx rü yema tórü maxũ ga nuxcümaũxũ rü
Cristumaã wüxigu curuchagu nayu na yexma yanaxoxũcèx ga
yema tacüma ga chixexũ. Rü ñũxma rü tama pecadutüũwa
tangẽxmagü, rü ngẽmacèx marü tama naga taxĩnüẽ.
7 Erü yíxema yúxe rü marü tama pecadutüũwa tangẽxma na
yeũcürü pecadu taxüechaxũcèx.
8 Rü ñũxma na Cristumaã nayuxũ ga tórü maxũ ga
nuxcümaũxũ, rü nüxũ tacuèx na Cristurüũ tüxũ nangẽxmaxũ
i maxũ i ngexwacaxũxũ.

9 Rü nüxŭ tacuèx rü ñu̱xma na yuwa ínadaxŭ ya Cristu, rü
tagutáma wena nayu. Yerü nüma rü marü yuxŭ narüyexera.
10 Rü yexguma nayu̱xgu ga Cristu rü pecaducèx nixĩ ga
nayuxŭ, rü noxtacüma yexma wüxicana ningutanü ga guxŭma
ga duŭxŭgüarü pecadugü. Natürü ñu̱xma na namaxŭxŭ,
rü Tupanacèx nixĩ i namaxŭxŭ na Tupanaãrü ngúchaŭ
nax̱üxŭcèx.
11 Rü ngẽxgumarüŭ ta i pema rü name nixĩ i pegügu
perüxĩnüẽ na marü peyuexŭ pecaduchaxwa rü Tupanacèx
pemaxẽxŭ, erü Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgü pixĩgü.
12 Rü ngẽmacèx rü tama name i pecadutüŭwa pegü
pengẽxmagüxẽẽ na pemaã inacuáxŭcèx. Rü tama name i
penaxüchica i pecadu na pexeneãrü ngúchaŭgü i chixexŭ
pexŭ naxüxẽẽxŭcèx.
13 Rü tama name i pecaduna penaxãgü i pexene na
ngẽmamaã chixexŭ pexügüxŭcèx. Rü name nixĩ i Tupanana
pegü pexãgü, erü ñoma duŭxŭgü i yuexŭ rü wena maxẽxŭrüŭ
pixĩgü. Rü ngẽmacèx name nixĩ i Tupanana penaxãgü i pex-
ene na ngẽmamaã mexŭ pexügüxŭcèx.
14 Rü ñu̱xma rü tãũtáma pecadutüŭwa pengẽxmagü na
pemaã inacuáxŭcèx. Rü yexguma yema mugü ga Moĩché
ümatüxŭwe perüxĩxgu, rü pemaã inacuèx ga pecadu. Natürü i
ñu̱xma rü Cristugagu Tupana pemaã namecüma, rü nüma nixĩ
i pemaã inacuáxŭ i ñu̱xmax.

Ngẽxguma wüxi i corimẽxẽwa yigü ingẽxmagüxẽẽgu, rü ngẽmaga nixĩ i ixĩnüẽxŭ

15 Rü ñu̱xma na tama yema Moĩché ümatüxŭ ga mugütüŭwa
ingẽxmagüxŭ, rü ñu̱xma na Tupana rü Cristugagu tamaã
mecümaxŭ, ¿rü ñuxãcü tá imaxẽxŭ? ¿Rü pexcèx namexŭ
na yeŭcürü pecadu ixügüechaxŭ? Rü dücax, tama name na
ngẽmaãcü imaxẽxŭ.
16 Rü pema nüxŭ pecuèx rü ngẽxguma wüxi i corimẽxẽwa
pegü pengẽxmagüxẽẽgu na naga pexĩnüẽxŭcèx rü ngẽma tá
nixĩ i perü cori ixĩxŭ, rü pema rü norü duŭxŭgü tá pixĩgü
i ngẽma cori i naga pexĩnüẽxŭ. Rü ñu̱xma rü pema tá
nüxŭ pedaugü ngoxi ngẽxŭrüüxŭ perü me yixĩ na ngẽmaga
pexĩnüẽxŭcèx. Rü ngẽxguma pecadu i yuwa tüxŭ gagüxŭ perü
me yixĩgu, rü ngẽma tá nixĩ i pemaã icuáxŭ. Rü ngẽxguma perü
me yixĩgu na Tupanaga na pexĩnüẽxŭ, rü yimaga tá pexĩnüẽ na
napẽxewa pimexŭcèx.
17 Natürü Tupanana moxẽ chaxã, yerü woo pecaduga na
pexĩnüẽchiréxŭ, natürü i ñu̱xma rü aixcüma naga pexĩnüẽ i
ngẽma ngu̱xẽẽtae i marü peyaxuxŭ i Cristuchiga.
18 Rü ñu̱xma rü Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgü erü
nüma rü chixexŭna pexŭ ínanguxŭxẽẽ na tama pecadu

pexügüechaxũcèx. Rü ngẽmaãcü pexũ narüngũxẽẽ na napẽxewa pimexũcèx rü meã naxcèx pemaxẽxũcèx.

19 Rü ñoma i naãnecü̲ã̲x i duũxũgümaã chidexarüũ nixĩ i tauxchaxũ i oremaã pemaã chidexaxũ i ñu̲xmax, erü pema rü woetama taguma nüxũ pexĩnüẽ i ñaã ore, rü ngürüãchi tãũtáma nüxũ pecuèx i i̲acüchiga na yiĩxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ. Rü dücax, rü nuxcüma rü ipenaxã ga pexene na namaã penaxügüxũcèx ga nagúxũraũxũ ga chixexũ. Natürü i ñu̲xma rü name nixĩ i Tupanana pegü pexã na aixcüma napẽxewa pexüünegüxũcèx rü naxcèxicatama pemaxẽxũcèx.

20 Rü yexguma pecadutüũwa peyexmagügu, rü taxucürüwama Tupanapẽxewa mexũ pexügü ga yexguma.

21 ¿Natürü i̲acüwa pexũ namexũ ga yema chixexũ i ñu̲xma rü wüxi i ãne pexna ãxũ? Yerü yema chixexũ rü yuwamare pexũ nagagü, rü tama i maxũwa.

22 Natürü marü tama pecadutüũwa pengẽxmagü i ñu̲xmax, erü marü nüxna ípenguũ rü marü Tupanaãrü duũxũgü pixĩgü. Rü ngẽma waxi nixĩ i poraãcü pexũ mexũ erü ngẽmagagu penayaxu i maxũ i Tupanapẽxewa üünexũ rü ngẽmawena tá penayaxu i maxũ i taguma gúxũ.

23 Rü ngẽma natanü na pecadu ixüxũ, rü yu nixĩ. Natürü yíxema tórü Cori ya Ngechuchuaxũ yaxõgüxe, rü Tupana tüxna nanaxãmare i maxũ i taguma gúxũ.

7

Wüxi i ngecü rü ngẽxguma nayutegu rü marü tama ngĩtemẽxẽwa ingẽxma. Rü ñu̲xma na taxcèx nayuxũ ya Cristu, rü marü tama yema Moĩché ümatüxũ ga mugütüũwa tangẽxmagü

1 Pa Chaueneẽgüx, rü pema na nagu pexĩxũ i ngẽma mugü, rü nüxũ pecuèx rü ngẽxguma tamaũxguxicatama nixĩ na ngẽma mugütüũwa tangẽxmaxũ ya wüxichigü ya duũxẽ.

2 Rü dücax, rü wüxi i ngecü i ãtecü rü ngĩtemẽxẽwa ingẽxma ega namaxyane ya ngĩte, erü ngẽma ñanagürü i ore i mugü. Natürü ngẽxguma nayu̲xgu ya ngĩte, rü marü tama ngĩtemẽxẽwa ingẽxma. Rü yema mugü ga ngĩtemẽxẽwa ngĩxũ yexmaxẽẽxũ ga noxri rü marü tama ngĩmaã inacuèx.

3 Rü ngẽmaãcü i ngẽxguma namaxyane ya ngĩte rü to i yatümaã inapexgu, rü pecadu ixü. Natürü ngẽxguma marü nayu̲xgu ya ngĩte, rü marü nüxna íinguxuchi i ngẽma mugü ga ngĩtemẽxẽwa ngĩxũ yexmaxẽẽxũ ga noxrix. Rü ngẽxguma wenaxãrü naxãtegu rü taxuũma i chixexũ ixü.

4 Rü ngẽxgumarüũ ta i pemax, Pa Chaueneẽgüx, rü marü tama yema Moĩché ümatüxũ ga mugütüũwa pengẽxmagü yerü nüma ga Cristu rü pexcèx nayu. Rü ngẽmacèx i ñu̲xma rü

Cristu ga yuwa írüdacüarü pixĩgü. Rü ngẽmaãcü nanaxü ya
Tupana na naxcèx imaxẽxũcèx, rü norü ngúchaũ ixügüxũcèx.
5 Rü yexguma nuxcümaũxũ ga tacümawe rüxĩxgu rü po-
raãcü tanaxü ga taxüneãrü ngúchaũgü woo yema mugü tüxna
na nachu̱xuxũ ga yema. Natürü yexguma nüxũ icuèxgu
na nachu̱xuxũ ga yema pecadu ga ixüxũ, rü yexeraãcü
tanaxüxchaũ. Rü yemaãcü ga yema tórü pecadugü rü yuwa
tüxũ nagagü.
6 Natürü i ñu̱xma rü marü tama ngẽma mugütüũwa
tangẽxmagü, erü Tupana rü marü nüxna tüxũ ínanguxũxẽẽ.
Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü ñoma duũxũgü i iyuexũrüũ tixĩgü i
napẽxewa i ngẽma mugü, erü marü tama tamaã inacuèx. Rü
ngẽmacèx tama nagu taxĩ i ngẽma nuxcüma ümatüxũ ga mugü,
erü marü nüxna ítanguxũ na Tupanaãrü ngúchaũ ixügüxũcèx
rü naxcèx na imaxẽxũcèx namaã i tórü maxũ i ngexwacaxũxũ
i Naãẽ i Üünexũ tüxna ãxũ.

Ngẽma pecadu i chowa ngẽxmaxũ rü chomaã inacuèx

7 ¿Rü ñuxũ ñagüxũ tá i ñu̱xmax? ¿Rü pexcèx rü yema
mugü yiĩxũ ga tüxũ pecadu̱ã̱xẽẽxũ? ¡Rü dücax, tama name i
ngẽmaãcü nagu tarüxĩnüẽ! Natürü yexguma chi yema mugü
rü tama choxũ nüxũ nacuèxẽẽgu, rü tãũ chima nüxũ chacuèx
na pecadutüũwa chayexmaxũ. Rü dücax, rü yexguma chi
yema mugü rü tãũ chima choxũ nüxũ cuèxẽẽgu na wüxi i
pecadu yiĩxũ na ṯogua̱ã̱xãrü ngẽmaxũcèx chixauxãchixũ, rü tãũ
chima nüxũ chacuèx na pecadu yiĩxũ i ngẽma.
8 Natürü yexguma yema mugü choxũ ngu̱xẽẽgu na
nachixexũ na ṯogua̱ã̱xãrü ngẽmaxũ choxũ ngúchaũxũ, rü
yexguma ga pecadu rü nayoxniẽ na yexeraãcü choxũ na
nangúchaũxẽẽãxũ. Rü ngẽmaãcü nüxũ tadau rü ngẽxguma
chi natau̱xgu i ngẽma mugü, rü tãũ chima nüxũ tacuèxgü na
ñuxãcü wüxi i chixexüchixũ na yiĩxũ i ngẽma pecadu.
9-10 Rü noxri tauta yema mugüxũ chacuèxgu, rü choma
nagu charüxĩnügu rü chame. Natürü yexguma yema mugüxũ
chacuèxgu, rü nüxũ chicuèxãchi na chixexũ chaxüxũ rü ngẽma
chixexũcèx rü tá na chayuxũ. Rü yemaãcü ga yema mugü
ga Tupana Moĩchéna ãxũ na duũxũgüxũ namaxẽxẽẽxũcèx, rü
choxũ nayuxẽẽãma.
11 Rü nüma ga pecadu rü nayoxniẽ namaã ga yema
mugü. Yerü yexguma yema mugü choxũ ngu̱xẽẽgu na ñuxãcü
nachixexũ ga yema pecadu, rü yexeraãcü choxũ nangúchaũ
ga yema pecadu. Rü yemaãcü ga yema pecadu rü choxũ
nawomüxẽẽ rü nayoxniẽ namaã ga yema mugü rü yuwa
choxũ naga.

12 Natürü yema mugü rü aixcüma naxüüne i
Tupanapẽxewa. Rü guxŭma i ngẽma Tupana tamaã nüxŭ
ixuxŭ rü naxüüne rü aixcüma name rü tüxŭ narüngŭxẽẽ.

13 ¿Natürü ñuxãcü nixĩ i ngẽma i ñu̱xmax? ¿Ẽxna pexcèx rü
yema mugü yiĩxŭ ga yuwa choxŭ gaxŭ? Rü düca̱x, rü tama
ngẽmaãcü nixĩ. Erü ngẽma pecadu nixĩ i Tupanaãrü mugümaã
yoxniẽxŭ na yuwa choxŭ nagaxŭcèx. Rü ngẽmaãcü nüxŭ
tacuèx na ñuxãcü poraãcü nachixexŭ i pecadu. Rü yexguma
yema mugü choxŭ ngu̱xẽẽgu na ñuxãcü poraãcü nachixexŭ
ga yema pecadu, rü yexeraãcü choxŭ nangúchaŭ ga yema
chixexŭ rü yexeraãcü chanaxüama ga pecadu.

14 Nüxŭ tacuèx i ngẽma mugü rü Tupanaãẽ i Üünexŭwa ne
naxũ. Natürü choma rü duŭxŭmare chixĩ, rü ngẽmacèx nixĩ i
chomaã inacuáxŭ i ngẽma pecadu i chaxüxŭ.

15 Rü tama nüxŭ chacuèx na t̲acü choxŭ üpetüxŭ erü
tama chanaxü i ngẽma mexŭ i chanaxwèxexŭ na chaxüxŭ,
natürü ngẽma chixexŭ i tama chanaxwèxexŭ na chaxüxŭ rü
ngẽmaãma nixĩ i chaxüxŭ.

16 Natürü i ñu̱xma na chanaxüxŭ i ngẽma tama
chanaxwèxechiréxŭ na chaxüxŭ, rü ngẽmawa nüxŭ
chicuèxãchi na namexŭ i ngẽma mugü.

17 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü tama chauechama nixĩ i
chanaxüxŭ i ngẽma chixexŭ. Natürü ngẽma pecadu i chowa
ngẽxmaxŭ nixĩ i chomaã icuáxŭ, rü ngẽma nixĩ i chixexŭ choxŭ
üxẽẽxŭ.

18 Rü choma nüxŭ chacuèx rü wüxi i pecaduãxŭ i
duŭxŭmare chixĩ, rü ngẽmacèx chowa rü nataxuma i t̲acü
i mexŭ. Erü woo chanaxwèxe na mexŭ chaxüxŭ, natürü tama
chomaã nanguxŭ na chanaxüxŭ.

19 Erü ngẽma mexŭ i chanaxwèxexŭ na chaxüxŭ, rü tama
chanaxü. Natürü chanaxüama i ngẽma chixexŭ i tama
chanaxwèxexŭ na chanaxüxŭ.

20 Rü ngẽxguma chi chanaxüamagu i ngẽma chixexŭ i tama
chanaxwèxexŭ na chaxüxŭ, rü meãma nango̱x na tama
chauechama chanaxüxŭ. Natürü ngẽma pecadu i chowa
ngẽxmaxŭ nixĩ i chomaã icuáxŭ rü chixexŭ choxŭ üxẽẽxŭ.

21 Rü ngẽmaãcü nüxŭ chadau i ñuxãcü na chiĩxŭ. Rü
ngẽxguma mexŭ chaxüxchaŭgu rü choxŭ natauxcha na chix-
exŭãma chaxüxŭ.

22 Choma rü chauãẽwa rü chorü me nixĩ i Tupanaãrü mugü,
rü naga chaxĩnüchaŭ.

23 Natürü ñaã chaxune i ñoma i naãnecŭ̲ã̲x ixĩxŭwa,
rü nangẽxma i t̲acü i tama naxüxchaŭxŭ i ngẽma chauãẽ
naxwèxexŭ. Rü ngẽma pecadu i chowa ngẽxmaxŭ nixĩ i
chomaã icuáxŭ rü chixexŭ choxŭ üxẽẽxŭ.

24-25 Rü ngẽmaãcü i choma rü chauãẽwa chayanguxẽẽchaŭ i Tupanaãrü mugü, natürü ñoma i naãnecüãx i chaxune rü nanaxüxchaŭ i ngẽma nanaxwèxexŭ i pecadu. Rü taxucèxma chataãẽ i chomax. ¿Rü texé tá nüxna choxŭ ítanguxuchixẽẽ i ñaã pecadu i chowa ngẽxmaxŭ rü yuwa choxŭ gaxchaŭxŭ? Rü Tupanana moxẽ chaxã erü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü tá choxŭ nüxna ínanguxuchixẽẽ.

8

Tupanaãẽ i Üünexŭ naxwèxexŭãcüma tamaxẽ

1 Rü ñüxma ya Tupana rü marü taxucèxma nanapoxcue i ngẽma duŭxŭgü i Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgü ixĩgüxŭ.

2 Erü Tupanaãẽ i Üünexŭ i Ngechuchu ya Cristugagu tüxŭ maxẽxẽẽxŭ, rü nüxna tüxŭ ínanguxŭxẽẽ i pecadu na tama yuwa tüxŭ nagagüxŭcèx.

3 Rü yema taxüneãrü ngúchaŭgü rü marü nüxŭ narüyexera ga yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ. Rü yemacèx ga yema mugü rü taxucürüwa mexŭ tüxŭ naxüxẽẽ. Natürü nüma ga Tupana rü marü nanaxü ga yema taxucürüwa naxüxŭ ga yema mugü. Yerü ga Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Nanexŭchi. Rü woo taxüne i pecaduãxŭrüŭ nixĩ ga naxŭne, natürü nüma ga Nane rü taguma napecaduãx. Rü nüma ga Nane rü tórü pecaducèx nayu, rü yemaãcü inayanaxoxẽẽ ga norü pora ga yema pecadu ga taxünewa yexmaxŭ.

4 Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na tüxŭ na nataux-chaxŭcèx na yanguxẽẽxŭ i ngẽma tüxŭ namuxŭ i ngẽma mugü. Erü ñüxma rü tama ñoma i taxüne naxwèxexŭãcüma tamaxẽ, natürü Tupanaãẽ i Üünexŭ naxwèxexŭãcüma nixĩ i imaxẽxŭ.

5 Rü yíxema tümaxŭne naxwèxexŭãcüma maxẽxẽ, rü naxcèx tadaugü i ngẽma ñoma i naãnecüãx naxwèxexŭ. Natürü yíxema Tupanaãẽ i Üünexŭ naxwèxexŭãcüma maxẽxẽ, rü ngẽma Tupanaãẽ i Üünexŭ naxwèxexŭ nixĩ i naxcèx tadaugüxŭ.

6 Rü yíxema Tupanaãẽ i Üünexŭ naxwèxexŭcèx daugüxe rü tataãẽgü, rü tá tüxŭ nangẽxma i tümaãrü maxŭ i taguma gúxŭ. Natürü yíxema tümaxŭne naxwèxexŭcèx daugüxe rü ngẽma rü tá yuwa tüxŭ nagagü.

7 Rü yíxema tümaxŭne naxwèxexŭcèx daugüxe rü Tupana-maã tarüxuwanügü. Rü tama Tupanaga taxĩnüẽchaŭ erü tax-ucürüwama naga taxĩnüẽ.

8 Rü ngẽmacèx ya yíxema tümaxŭneãrü ngúchaŭwe rüxĩxẽ, rü taxucürüwa Tupanaãrü ngúchaŭ taxügü.

9 Natürü ngẽxguma aixcüma pewa nangẽxmagu i Tupanaãẽ i Üünexŭ rü tama pexeneãrü ngúchaŭ pexü, natürü Naãẽ i Üünexŭãrü ngúchaŭ nixĩ i pexüxŭ. Rü yíxema tama tüxŭ

nangẽxmaxẽ i Tupanaãẽ i Üünexũ i Cristu tüxna ãxũ, rü tama Cristuarü duũxũ tixĩ.

10 Natürü ngẽxguma pewa namaxũxgu ya Cristu, rü peãxẽ rü namaxũ erü Cristugagu Tupana pexũ nüxũ inayarüngüma i perü pecadugu. Rü woo i pexene rü pecadugagu tá nayuama, natürü peãxẽ rü Cristugagu tá namaxũ, erü Tupana pexũ nadau na pimexũ.

11 Rü ngẽxguma pewa namaũxgu i Naãẽ ya yima Tupana ga Ngechuchu ya Cristuxũ írüdaxẽẽcü, rü nümatátama ya yima Cristuxũ írüdaxẽẽcü tá wena nanamaxẽẽ i pexene i yuxwèxexũ, rü Naãẽ i Üünexũ i pewa maxũxũ tá nixĩ i naxüxũ i ngẽma.

12 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü tanaxwèxe i Tupanaãrü ngúchaũ taxü, rü tama tanaxwèxe i taxüne i pecaduãxũãrü ngúchaũ taxü.

13 Erü ngẽxguma chi pexeneãrü ngúchaũ pexu̱xgu rü tá ipeyarütauxe. Natürü ngẽxguma Tupanaãẽ i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã ipeyanaxoxẽẽgu i ngẽma pexene üxchaũxũ, rü aixcüma tá pexũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ.

14 Erü guxãma ya yíxema Tupanaãẽ i Üünexũ tümamaã icuáxe, rü aixcüma Tupanaxãcügü tixĩgü.

15 Yerü tama penayauxgü ga wüxi ga naãxẽ ga pecaduwa pexũ gagüxũ rü ngemagagu wenaxarü Tupanaarü poxcucèx pemuũẽ. Natürü yema Naãxẽ ga peyauxgüxũ rü Tupanaãxẽ i Üünexũ i naxacügü pexũ ixĩgüxẽẽxũ nixĩ. Rü ngẽmatama Naãẽ i Üünexũ nixĩ i tüxũ rüngũxẽẽxũ na tama imuũẽxũcèx na Tupanana ingaicamagüxũ rü:

"Pa Chaunatüx", ñagüxũ nüxũ.

16 Rü ngẽmatama Naãẽ i Üünexũ nixĩ i aixcüma tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ na Tupanaxãcügü na ixĩgüxũ.

17 Rü ñu̱xma na Tupanaxãcügü ixĩgüxũ i yixema, rü nüxũ tacuèx rü daxũguxũ i naãnewa tá tanayaxu i ngẽma mexũgü i Tupana tüxna ãxchaũxũ. Rü ngẽmaãcü Cristumaã tá tüxũ nangẽxma i tachica i mexũ i Tupanaxũtawa, erü Cristurüũ ngúxũ tingegü na yixcüra wüxigu namaã mexũwa ingẽxmagüxũcèx.

Ngẽma mexũ i yixcüra tá nüxũ idauxũchiga

18 Rü dücax, choma nagu charüxĩnü rü ngẽma ngúxũ i ñu̱xma ñoma i naãnewa ingegüxũ, rü taxuũma nixĩ i ngẽxguma nagu nanguxgu i ngẽma mexũ i yixcüra tá nüxũ idauxũ i ngẽxguma Cristumaã ingẽxmagügu i daxũguxũ i naãnewa.

19 Rü ñu̱xma rü guxũma i t̲acü i Tupana üxũ rü taxũ i norü ngúchaũmaã ínananguxẽẽgü i ngẽma ngunexũ i nagu tá

nataeguxŭ ya Cristu na Tupana guxŭpẽxewa naxãcügüxŭ iwéxŭ.
20 Rü nüxŭ tacuèxgü rü yexguma pecadu naxüxgu ga guma nüxĩraŭcü ga yatü rü yexguma nixĩ ga nachixexŭ ga guxŭma ga yema Tupana üxŭ. Rü tama yema Tupana üxŭãrü ngúchaŭ nixĩ ga yema, natürü yemaãcü nüxŭ naxüpetü yerü ga Tupana rü yemaãcü inaxuneta ga yexguma pecadu naxüxgu ga guma yatü. Natürü i ñuxma rü guxŭma ga yema Tupana üxŭ rü ínananguxẽẽ na ngẽma chixexŭwa ínanguxŭxŭcèx.
21 Erü ngẽma ngunexŭ i Tupana tá nagu nadexŭ i naxãcügü na naxŭtawa nangẽxmagüxŭcèx, rü ngẽxguma tá ta nixĩ i chixexŭwa ínanguxŭxẽẽãxŭ i guxŭma ga yema nümatama naxüxŭ. Rü ngẽmaãcü wenaxãrü noxrirüŭ tá name i guxŭma.
22 Rü nüxŭ tacuèx rü ñaa naane rü guxŭma i nawa ngexmaxŭ rü ñoma wüxi i nge i ixraxacüchaxŭcürüxŭ poraãcü ngúxŭ ninge ñuxmatáta nawa nangu i ngema ngunexŭ i nagu Tupana wena nangexwacaxŭxẽẽxŭ i guxŭma..
23 Rü tama ñaa naanexĩcatama nixĩ i ngúxŭ ingexŭ i ñuxma, natürü yixema i tüxŭ ngexmaxŭ i Tupanaãxẽ i Üünexŭ rü ta ngúxŭ tingegü ñxmatáta nawa nangu na Tanatü tüxŭ dexŭ rü ngexwacaŭxŭ i taxŭnegü tüxna ãxŭ. Rü woo tüxŭ nangexma i Naãxẽ i Üünexŭ ya Tupana tüxna muxŭ na norü ügü yixĩxŭcèx i ngema mexŭgü i Tupana tá tüxna naxãxŭ i dauxŭguxü i naanewa, natürü tanaxwèxe na ngemaxŭchi ingugüxŭ.
24 Cristu tüxna nanaxã i maxŭ i taguma gúxŭ, natürü ítananguxẽẽgümare na naxŭ-tawa ingugüxŭ na nayauxgüxŭcèx i ngẽma maxŭ. Natürü nüxŭ tacuèx rü ngẽxguma chi marü nüxŭ idaugügu i ngẽma írünguxẽẽgüxŭ, rü taxucèxma tüxcüŭ ítananguxẽẽgü. Erü ngẽma marü nüxŭ idauxŭ, rü taxucèxma ítananguxẽẽ.
25 Natürü ngẽxguma tauta nüxŭ idaugügu i ngẽma írünguxẽẽgüxŭ, rü tanaxwèxe i meã ítananguxẽẽgüecha ñuxmatáta nüxŭ idaugü. Rü ngẽmaãcü nixĩ i Cristuxŭ írünguxẽẽgüxŭ.
26 Rü Tupanaãẽ rü tüxŭ narüngŭxẽẽ ta na iporaexŭcèx i ngẽxguma ituraegu i tórü õwa. Rü yixema rü tama nüxŭ tacuèx na ñuxãcü Tupanamaã idexagüxŭ rü tacücèx iyumüxẽgüxŭ. Natürü Naãẽ i Üünexŭ rü naxauxãcüma ore i tama nüxŭ icuáxŭmaã Tupanamaã nidexa rü taxcèx nayumüxẽ.
27 Rü Tupana ya meã tüxŭ cuácü rü nüxŭ nacuèx na ñuxũ ñaxŭchiga yiĩxŭ i ngẽma Naãẽ i Üünexŭ nüxŭ ixuxŭ. Erü ngẽma Naãẽ i Üünexŭ rü Tupana naxwèxexŭãcüma Tupanaxŭ nacèèxŭ tümacèx ya yíxema Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxe.

Cristu rü tüxŭ naporaexẽẽãma na taxuŭma i guxchaxŭgü

tüxũ narü- yexeraxũcèx

28 Rü nüxũ tacuèx rü tümaãrü mexũcèx nixĩ i Tupana
ínanguxẽẽxũ i guxũma i ngẽma tüxũ üpetüxũ ya yíxema nüxũ
ngechaũgüxe ga nüma nanaxwèxexũãcüma tüxũ nadexe.
29 Rü woetama nuxcümama ga Tupana rü marü tüxũ nacuèx
na texégü tá tixĩgüxũ ya yíxema noxrü ixĩgüxe. Rü noxri-
tama naãne ixügügumama tüxũ nade na Nanerüũ timexũ i
napẽxewa, rü yima Nane rü tümamaã nayaxũcèx rü tümamaã
inacuáxũcèx ya guxãma ya yíxema naẽneẽgü ixĩgüxe.
30 Rü guxema noxri naãne ixügügumama Tupana tüxũ dexe,
rü tümacèx naca na noxrü tixĩgüxũcèx. Rü guxema tümacèx
naca̱axe, rü nügücèx tüxũ nimexẽẽgü. Rü guxema nügücèx
tüxũ yamexẽẽgüxe, rü daxũwa tá tüxũ nagagü na guxũgutáma
naxũtawa tangẽxmagüxũcèx.
31 ¿Rü ñuxũ ñagüxũ tá i ñu̱xma i ngẽmachiga? Rü ngẽxguma
Tupana taétüwa chogügu, ¿rü texé tá tüxũ rüyexeraxũ?
32 Yerü nüma ga Tupana rü tama tüxna nayanuxũ ga
Nanexũchi. Natürü taxcèx inanamu ga Nane na taxcèx
nayuxũcèx i guxãma i yixema. Rü ñu̱xma na yemaãcü taxcèx
inamuãxũ ga Nane, ¿rü taux ẽxna tü̱xna naxããxũ i guxũma i
ṯacü i inaxwèxexũ na naxcèx imaxẽxũcèx?
33 Rü Tupana tüxũ nade rü tüxũ nixu na napẽxewa imexũ.
Rü ngẽmacèx ¿rü texé tá napẽxewa tüxũ tixugü na ichixexũ?
Erü Tupanatama nixĩ ya tüxũ ixucü na tüxũ nataxuũma i
chixexũ.
34 ¿Rü texé tá poxcuwa tüxũ tamugü i ñu̱xmax? ¿Pexcèx
rü Cristu tá yiĩxũ? Dücèx, taxucürüwama ngẽmaãcü nixĩ yerü
Cristu nixĩ ga taxcèx yucü na tüxũ namaxẽxẽẽxũcèx. Rü
tama ngẽxĩcatama taxcèx naxü, natürü wenaxãrü ínarüda. Rü
ñu̱xma rü Tupanaxũtawa nangẽxma rü ngẽma ãẽxgacü nixĩ.
Rü ngẽma taétüwa nachogü rü Tupanaxũ taxcèx nacèèxũ.
35 ¿Rü ñu̱xma rü ṯacü tá Cristuna tüxũ ixĩgachixẽẽxũ na tama
tüxũ nangechaũxũcèx? Rü woo ngúxũ ingegügu, rü ẽxna
guxchaxũgü tüxũ ngẽxmagu, rü ẽxna duũxũgü Cristugagu
taxchi aiegu, rü ẽxna itaiyaegu, rü ẽxna ingexchirugügu, rü
ẽxna ãũcümaxũwa ingẽxmagügu, rü ẽxna duũxũgü tüxũ daix-
chaũgu, natürü woo guxũma i ngẽma tüxũ üpetügu, natürü ya
Cristu rü tãũtáma nüxũ narüchau na tüxũ nangechaũxũ.
36 Natürü guxũguma ãũcümaxũwa tangẽxmagü, ngẽma Tu-
panaãrü ore i ümatüxũ nüxũ ixuxũrüũ. Erü ngẽma ore rü
ñanagürü:

“Rü cugagu duũxũgü toxũ nadaixchaũ rü duũxũgüpẽxewa rü
ñoma carnerugü i daiwa ĩxũrüũ tixĩgü”,
ñanagürü i ngẽma ore.

37 Natürü woo guxũma i ngẽma tüxũ na ngupetüxũ, rü
Ngechuchu ya Cristu ya tüxũ ngechaũcü, rü tüxũ napo-
raexẽẽãma na taxuũma i guxchaxũgü tüxũ narüyexeraxũcèx,
rü bai i ṯacü.
38-39 Rü ngẽmacèx aixcüma chayaxõ na taxucürüwama ṯacü
Tupanana tüxũ ixĩgachixẽẽxũ na ngẽmaãcü tama tüxũ
nangechaũxũcèx. Rü woo iyu̱xgu rü woo imaxẽgu, natürü
Tupana tá tüxũ nangechaũẽcha. Rü taxucürüwama Tupanana
tüxũ nixĩgachixẽẽ i ṯacü i norü orearü ngeruũgü, rü ẽxna ṯacü
rü ngoxogü rü ẽxna ṯacü i to i poraxũ. Rü bai i ṯacü i ñu̱xma
tüxũ üpetüxũ, rü bai i ṯacü i yixcüra tá ngẽxmaxũ, rü bai i ṯacü
i daxũwa ngẽxmaxũ, rü bai i ṯacü i naãnetüũwa ngẽxmaxũ, rü
bai i ṯacü i to i Tupana üxũ, rü taxucürüwama Tupanana tüxũ
nixĩgachixẽẽ na tama tüxũ nangechaũxũcèx. Rü ngẽmaãcü
nixĩ i tüxũ nangechaũxũ ya Tupana nagagu ya tórü Cori ya
Ngechuchu ya Cristu.

9

Tupana rü nanade i Yudíugü na norü duũxũgü na yixĩgüxũcèx

1 Dücèx, Pa Chaueneẽgüx, rü pemaã tá nüxũ chixu i wüxi
i ore. Rü ngẽma ore i pemaã tá nüxũ chixuxũ rü aixcüma
nixĩ erü Cristuarü duũxũ chixĩ. Rü tama chidora. Rü
chauãẽwatama nüxũ chacuèx na aixcüma na yiĩxũ i ngẽma ore
erü Tupanaãẽ i Üünexũ nixĩ i chauãẽmaã icuáxũ.
2 Rü poraãcü changechaũ, rü choxũ nangúecha i chauãẽwa,
erü tama nayaxõgü i chautanüxũgü i Yudíugü.
3 Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxũguma ngẽma chau-
tanüxũgu charüxĩnü, rü poraãcü chanaxwèxe na Cristuaxũ
yaxõgüãxũ. Rü choma rü aixcüma íchamemare na poxcuwa
choxũ namuxũ ya Tupana rü Cristuna choxũ yaxũgachixẽẽxũ
ega ngẽmaãcü chi nüxũ chayaxõgüxẽẽgu rü chanamaxẽxẽẽgu
i ngẽma chautanüxũgü i Yudíugü.
4 Rü nümagü rü chauxrüũ Yudíugü nixĩgü. Rü Tu-
pana rü nuxcümaxũchima namaã inaxuneta na naxãcügü
yixĩgüxũcèx. Rü norü o̱xigü rü nüxũ nadaugü na ñuxãcü
namexẽchixũ ga Tupana ga yexguma naxcèx nango̱xgux. Rü
Tupana rü norü o̱xigümaã inaxuneta rü ñanagürü nüxũ:

“Rü ngẽxguma chauga pexĩnüẽgu rü tá pexũ charüngũxẽẽ”,
ñanagürü nüxũ. Rü Tupana rü nüxna nanaxã ga yema
mugü ga Moĩché ümatüxũ. Rü nanangúexẽẽ na ñuxãcü nüxũ
yacuèxüũgüxũcèx. Rü meãma namaã inaxuneta na Cristu rü
naxcèx núma tá namuãxũ na namaxẽxẽẽãxũcèx rü nüxna na
naxããxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.

5 Rü yema nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigütaa nixĩgü i
ngẽma Yudíugü, rü ngẽmacèx naxcèx ta nixĩ ga yema
uneta ga tórü o̱xigümaã nüxŭ yaxuxŭ ga Tupana. Rü
ngẽma Yudíugütanüxŭwatama nixĩ ga nabuxŭ ga Cristu ya
Tupanaxŭchi ixĩcü ya guxŭe̱tüwa ngẽxmacü. Rü tanaxwèxe i
guxŭguma nüxŭ ticuèxüŭgü. Rü ngẽmaãcü yiĩ.
6 Rü ñu̱xma rü woo tama guxŭ i Yudíugü na yaxõgüxŭ,
natürü taxucürüwama texé nüxŭ tixu na Tupana rü tama
yanguxẽẽãxŭ i ngẽma norü uneta. Erü ngẽma Yudíugü rü tama
aixcüma guxŭma Tupanaãrü duŭxŭgü nixĩgü.
7 Rü tama guxŭma i duŭxŭgü i Abráŭtaagü ixĩgüxŭ, rü
aixcüma Abráŭtanüxŭ nixĩgü i Tupanapẽxewa. Yerü ga Tu-
pana rü Abráŭmaã nüxŭ nixu, rü ñanagürü:

“Rü cune ya Ichaátanüxŭgü tá nixĩ i aixcüma cutanüxŭgü
ixĩgüxŭ i chopẽxewa”,

ñanagürü. Rü yemaãcü namaã inaxuneta woo na nayexmaxŭ
ga togü ga Abráŭxãcügü.
8 Rü ngẽmawa meãma nüxŭ tacuèx rü tama ngẽma na Abráŭtaa
tixĩgüxŭcèx nixĩ i Tupanaxãcügü tixĩgüxŭ. Natürü yíxema
aixcüma Tupanaãrü uneta nüxŭ ixuxŭrüŭãcüma yaxõgüxe
waxi tixĩ ya aixcüma Abráŭtaa ixĩgüxe i Tupanapẽxewa.
9 Yerü naxŭpa ga na nabuxŭ ga Abráŭ nane, rü yema Tu-
panaãrü uneta ga Abráŭmaã nüxŭ yaxuxŭ, rü ñanagürü:

“Rü naĩ ya taunecüarü ñúxgumaãcü tá wena nuã chaxũ, rü
cuxmèx i Chara rü tá ixãxãcü i ngẽxguma”,

ñanagürü.
10 Natürü tama Abráŭmaãxĩcatama nixĩ ga yemaãcü yadexaxŭ
ga Tupana. Yerü tórü o̱xi ga Ichaá namèx ga Rebecamaã
rü ta nidexa ga Tupana. Rü ngĩma rü ngĩteaxŭ ixãxãcü rü
nataxreẽxpü̱x ga ngĩne.
11-13 Natürü yexguma tauta nabuegu rü taxuŭma ga mexŭ
rü ẽxna chixexŭ naxüegu ga yema ngĩnegü, rü Rebecamaã
nidexa ga Tupana, rü ñanagürü:

“Rü ngẽma nüxĩra buxŭ i cune, rü ngẽma wixweama buxŭãrü
duŭxŭ tá nixĩ”,

ñanagürü ngĩxŭ. Rü yema dexa rü namaã nawüxigu i Tu-
panaãrü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:

“Marü chanayaxu ya Acobu, natürü nüxŭ chaxo ya Echaú”,

ñaxŭ. Rü yemaãcü ga Tupana rü ngĩmaã nanango̱xẽẽ na
namẽxwa nangẽxmaxŭ na tüxŭ nayaxuxŭ ya yíxema woetama
nüxŭ ngúchaŭxẽ na tümacèx na̱caxŭ tama nagu naxĩnüãcüma
i ṯacü rü mexŭ rü ẽxna ṯacü rü chixexŭ na taxüxŭ.
14 ¿Rü ñuxũ ñagüxŭ i ñu̱xmax? ¿Pexcèx rü Tupana rü chixexŭ
naxüxŭ ga yexguma tama Acobuxŭ nangechaŭxŭrüŭ nüxŭ
na nangechaŭgu ga Echaú? Rü dücax, tama chixexŭ naxü.

15 Yerü norü orewa rü Tupana rü Moĩchéxŭ ñanagürü:
“Rü ngẽxguma chi texémaã chamecümachaŭgu, rü tümamaã tá
chamecüma. Rü choxŭ tá tangechaŭtümüŭ ya yíxema
choxŭ ngechaŭtümüŭchaŭxẽ”,
ñanagürü.
16 Rü ngẽmaãcü tama ngẽma tümatama tanaxwèxexŭgagu rü
ẽxna ngẽma taxüxŭgagu nixĩ i Tupana tüxŭ yaxuxŭ ya texé.
Natürü tüxŭ nayaxu erü nüxŭ tangechaŭtümüŭ.
17 Rü yexgumarüŭ ta ga Tupana rü norü ore i ümatüxŭwa rü
ñanagürü nüxŭ ga Equituaneãrü ãẽxgacü:
“Rü ãẽxgacüxŭ cuxŭ chingucuchixẽẽ na cuwa duŭxŭgüxŭ
nüxŭ chadauxẽẽxŭcèx i ñuxãcü na chaporaxŭ. Rü
ngẽmaãcü chanaxü na guxŭ i duŭxŭgü i guxŭ i naãnewa
ngẽxmagüxŭ, nüxŭ na cuáxŭcèx i chauchiga”,
ñanagürü.
18 Rü ngẽmaãcü ya Tupana rü nüxŭ tangechaŭtümüŭ ya
yíxema nüxŭ ngechaŭtümüŭchaŭxẽ. Rü ngẽxguma tüxŭ
nataiãchiarü maxŭãxẽẽchaŭgu rü tüxŭ nanataiãchiarü
maxŭãxẽẽ ya yíxema tama nüxŭ cuáxchaŭxẽ.
19 Natürü bexmana tá ñacurügü choxŭ:
“Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcü yixĩgu ya Tupana, ¿rü tüxcüŭ
nüxŭ nixu na tagagu yiĩxŭ na chixexŭ ixügüxŭ rü tama naga
ixĩnüẽxŭ? ¿Rü texé tapora na itayanaxoxẽẽxŭcèx i Tupanaãrü
ngúchaŭ?” ñacurügü tá.
20 Natürü Pa Duŭxŭx, ¿texé quixĩ i cuma rü ngẽmacèx
ngẽmaãcü Tupanaxŭ cuyaxũgaxŭ? ¿Cuxcèx rü ẽxna wüxi i
tŭxŭ i waixŭmüwa üxŭ rü namexŭ i ngẽma norü üruŭmaã na
ñaxŭ?
“¿Rü tüxcüŭ ngẽmaãcü choxŭ cuxü na ngẽmaãcü chixĩxŭcèx
i ñuxmax?” ñaxŭ.
21 Rü ngẽma tŭxŭãrü üruŭ rü waixŭmüwa nanaxü i tacü
i nüma naxüxchaŭxŭ. Rü ngẽxguma nanaxwèxegu, rü ngẽma
waixŭmüwa nanaxü i wüxi i tŭxŭ na norü meruŭ yiĩxŭcèx. Rü
ngẽxguma nanaxwèxegu, rü ngẽmatama waixŭmüwa nanaxü i
wüxi i tŭxŭ na norü guxchirechixŭ yiĩxŭcèx.
22 Rü ngẽxgumarüŭtama nixĩ i naxüãxŭ ya Tupana. Erü
tüxŭ nanawéxchaŭ na ñuxãcü naporaxŭ i nüma rü ñuxãcü
napoxcueãxŭ i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ, natürü po-
raãcü yaxna namaã naxĩnü i ngẽma duŭxŭgü, rü tama paxa
nanapoxcue i ngẽma ímemaregüxŭ na napoxcuexŭ.
23 Natürü ga Tupana rü inanawéxchaŭ na ñuxãcü poraãcü
tamaã namecümaxŭ i yixema na yaxõgüxŭ. Rü ngẽmacèx nixĩ
i nüxŭ ingechaŭtümüŭgüxŭ, rü nuxcümamatama tüxŭ nadexŭ
na naxŭtawa ingẽxmagüxŭcèx i daxũguxŭ i naãnewa i ngextá
ínamexẽchixŭwa.

24 Rü ngẽmaãcü i yixema na Yudíugü ixĩgüxŭ, rü tatanüwa
Tupana tüxŭ nidexechi ya ñuxre na norü duŭxŭgü
tixĩgüxŭcèx. Rü ngẽxgumarüŭ ta i ngẽma tama Yudíugü
ixĩgüxŭtanüwa rü nayadexechi i togü.
25 Rü ngẽmacèx rü Tupanaãrü ore ga Ochéa ümatüxŭwa rü
ñanagürü:
"Rü ngẽma duŭxŭgü i tama chorü duŭxŭgüchirẽx ixĩgüxŭ, rü:
'Pema rü chorü duŭxŭgü pixĩgü i ñu̱xmax', ñacharügü
tá nüxŭ. Rü ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugürüŭ nüxŭ
changechaŭchiréxŭ, rü: 'Pexŭ changechaŭ i ñu̱xmax',
ñacharügü tá nüxŭ.
26 Rü noxri ga Tupana rü yema duŭxŭgü ga tama Yudíugü
ixĩgüxŭmaã nüxŭ nixu, rü ñanagürü nüxŭ: 'Pema rü tama
chorü duŭxŭgü pixĩgü', ñanagürü nüxŭ. Natürü yematama
nachica ga ngextá nüxŭ íyemañaxŭwa, rü wenaxãrü yema
duŭxŭgü ga tama Yudíugü ixĩgüxŭmaã nidexa ga Tupana
ya Maxẽxẽẽruŭ, rü ñanagürü nüxŭ: 'Pema rü chauxacügü tá
pixĩgü', ñanagürü nüxŭ".
Rü yema nixĩ ga Tupanaãrü ore ga Ochéa ümatüxŭ.
27-28 Rü Yudíugüchiga rü ta nidexa i Tupanaãrü ore, yerü
nuxcümaŭcü ga norü orearü uruŭ ga Ichaxía rü ñanagürü:
"Rü woo namuxũchichirẽx i Yudíugü yima naxnücü ya
taxtüpechinüwa yimacürüŭ, natürü noxre tátama nixĩ i
aixcüma nayauxgüxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü paxa
tá ínangu ya tórü Cori na napoxcueãxŭcèx i guxŭma i
ngẽma tama noxrü ixĩgüxŭ",
ñanagürü ga Ichaxía.
29 Rü nümatama ga Ichaxía, rü ñanagürü ga ŭpa:
"Rü ngẽxguma chi nüma ya tórü Cori ya guxŭ i naãneãrü
yora rü tãũ chima íyaxügüxẽẽãgu i ñuxre i tatanüxŭgü
i Yudíugü, rü chi itayarüxoxochi, yexgumarüŭ ga na
iyanaxogüxŭ ga guma ĩãnegü ga Chodoma rü Gomora
namaã ga guxŭma ga yema duŭxŭgü ga yéma yex-
magüxŭ",
ñanagürü ga Ichaxía.

Yudíugü rü tama nayaxõgüchaŭ i ore i mexŭ i Cristuchiga

30 ¿Rü ñuxũ ñagüxŭ i ñu̱xmax? Rü pemaã nüxŭ chixu rü
ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ ga tama Tupanacèx
daugüxŭ ga noxrix, rü ngẽmatama duŭxŭgü nixĩ i ñu̱xma
Tupanapẽxewa imexŭ yerü nayaxõgü.
31 Natürü yema Yudíugü ga nagu ĩxchaŭxŭ ga yema
Moĩchéarü mugü na Tupanapẽxewa yamexŭcèx, rü ínatüe.
32 ¿Rü ñuxãcü ínatüe? Dücèx, ínatüe yerü yema mugüguama
naxĩ na Tupanapẽxewa yamexŭcèx, rü tama Ngechuchuaxŭ

nayaxõgüchaũ. Rü yemaãcü ga Ngechuchu rü yema
duũxũgücèx rü wüxi ga guxchaxũ nixĩ.
33 Rü ngẽmachiga nixĩ i Tupanaãrü ore i ümatüxũ i ñaxũ:
“Choma rü Yudíugütanüwa chanamu ya Cristu. Rü nüma
rü ngẽma Yudíugücèx rü wüxi i guxchaxũ tá nixĩ erü
ngẽxguma tama nüxũ yaxõgüãgu rü tá inayarütauxe.
Natürü ngẽma duũxũgü i nüxũ yaxõgüxũ, rü aixcüma tá
namaxẽ”,
ñanagürü.

10

1 Pa Chaueneẽgüx, rü ngẽma poraãcü chanaxwèxexũ rü
chorü yumüxẽwa Tupanana naxcèx chaca̱xũ, rü ngẽma nixĩ
na guxũma i chautanüxũgü i Yudíugü na yaxõgüxũ rü
ngẽmaãcü aixcüma Tupanaãrü na yixĩgüxũcèx.
2 Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu, rü nümagü i Yudíugü
rü aixcüma poraãcü Tupanagu narüxĩnüẽ rü nanaxügüchaũ
i Tupanaãrü ngúchaũ. Natürü ínatüe erü tama Cristuaxũ
nayaxõgüchaũ na ngẽmaãcü Tupanapẽxewa yamexũcèx.
3 Rü woo Tupana ñoma ga naãnewa nanamu ga Cristu
na gumagagu Tupanapẽxewa yamexũcèx i duũxũgü, natürü
nümagü i Yudíugü rü tama nüxũ nacuèxgüchaũ i ngẽma. Rü
nügütama nimexẽẽgüchaũ, rü ngẽmacèx nagu naxĩãma i ngẽma
mugü ga Moĩché ümatüxũ rü tama Cristuaxũ nayaxõgüchaũ na
nagagu Tupanapẽxewa yamexũcèx.
4 Natürü nüma ga Cristu rü nayanguxẽẽ ga yema mugü rü
yemaãcü inayanaxoxẽẽ na tama tamaã inacuáxũcèx i ngẽma
mugü. Rü yemaãcü nanaxü ga Cristu na guxũma i duũxũgü i
nüxũ yaxõgüxũ rü aixcüma Tupanapẽxewa yamexũcèx.
5 Rü Moĩché nanaxümatü nachiga na ñuxãcü
Tupanapẽxewa tamexũ ya wüxie ega naga taxĩnügu i ngẽma
mugü, rü ñanagürü:
“Tupana pexũ namu na guxũgutáma meã peyanguxẽẽxũ i
guxũma i ngẽma mugü erü ngẽxguma naga pexĩnüẽgu i
guxũma i ngẽma mugü rü tá pemaxẽ. Natürü ngẽxguma
tama naga pexĩnüẽgu i wüxitama i ngẽma mugü, rü
tãũtáma pemaxẽ”,
ñanagürü.
6 Natürü ñu̱xma rü Tupanapẽxewa time ega Cristuaxũ
yaxõgügu. Rü ngẽmacèx taxucèxma i cuãẽwa rü ñacurügü:
“¿Texé tá daxũguxũ i naãnewa taxũ na Cristucèx tayaca̱xũ
na nuã naxũxũcèx rü tüxũ yanangũxẽẽxũcèx na imexũcèx i
Tupanapẽxewa?” ñacurügü.
7 Rü taxucèxma cuãẽwa ñacurügü:
“¿Rü texé tá yuexũtanüwa taxũ na ngẽxma Cristucèx
tayadauxũcèx na nuã tanagaxũcèx?” ñacurügü.

8 Erü tama ngẽmaãcü nixĩ i Cristucèx idauxŭ, yerü yema ore
ga Moĩché ümatüxŭ rü ñanagürü:
“Rü marü cuxŭtawa nangẽxma i Tupanaãrü ore. Rü cuèxwa
nangẽxma na nüxŭ quixuxŭcèx. Rü cuãẽwa nangẽxma
na nagu curüxĩnüxŭcèx”,
ñanagürü. Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü pemaã nüxŭ chixu
rü ngẽmatama ore nixĩ i guxŭwama duŭxŭgümaã nüxŭ tixuxŭ.
Rü ngẽma ore nixĩ i pexŭ nüxŭ cuèxẽẽxŭ na ñuxãcü pexŭ
nangẽxmaxŭ i maxŭ ega aixcüma peyaxõgügu.
9 Erü ngẽxguma cuèxmaã nüxŭ quixuxgu na curü Cori yiĩxŭ ya
Ngechuchu, rü ngẽxguma cuãẽwa cuyaxõxgu na yuwa Tupana
ínadaxẽẽxŭ, rü tá cuxŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.
10 Erü taãẽwa tayaxõgü na ngẽmaãcü Tupanapẽxewa imexŭ.
Rü taèxmaã nüxŭ tixu na Ngechuchu rü tórü Cori yiĩxŭ, rü
ngẽmaãcü tanayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ.
11 Rü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Rü guxãma ya yíxema ya Ngechuchuaxŭ yaxõxẽ, rü nüma
ya Ngechuchu rü taxútáma tüxŭ narümaãchiixẽẽ erü tá
nayanguxẽẽ i guxŭma i ngema tümamaã inaxunetaxŭ”,
ñanagürü.
12 Rü Tupanapẽxewa rü guxŭma i duŭxŭgü rü nawüxigu. Rü
woo Yudíugü yixĩgu rü ẽxna woo tama Yudíugü yixĩgu, natürü
Tupanapẽxewa rü nawüxigu i guxŭma i duŭxŭgü. Erü nüma
ya tórü Cori, rü guxããrü Cori nixĩ. Rü nüma rü aixcüma
tüxŭ namaxẽxẽẽ ya guxãma ya texé ya nüxna ç̱axe na tüxŭ
namaxẽxẽẽxŭcèx.
13 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Rü guxãma ya texé ya tórü Corina ç̱axe na tüxna naxããxŭcèx
i maxŭ, rü tá tanayaxu i tümaãrü maxŭ i taguma gúxŭ”,
ñanagürü.
14 ¿Natürü ñuxãcü tá tórü Corina naxcèx tacagü, ega tama nüxŭ
tayaxõgügu? ¿Rü ñuxãcü tá nüxŭ tayaxõgü, ega taguma nüxŭ
taxĩnüẽgu i nachiga? ¿Rü ñuxãcü tá nüxŭ taxĩnüẽ i norü ore,
ega taguma texé tümamaã nüxŭ ixuxgu?
15 ¿Rü ñuxãcü tá texé nüxŭ tixu i Cristuchiga ega taxúema
tüxŭ nüxŭ yarüxuxẽẽgu? Rü ngẽmacèx nixĩ i Tupanaãrü ore
i ümatüxŭ i ñaxŭ:
“Rü wüxi i taãẽ nixĩ na ínangugüxŭ i Tupanaãrü orearü uruŭgü
na duŭxŭgümaã nüxŭ yaxugüxŭcèx i Tanatüarü ore i
mexŭ i Cristuchiga”,
ñaxŭ.
16 Natürü tama guxŭma i duŭxŭgü naga naxĩnüẽ i ngẽma ore
i mexŭ. Rü Ichaxía nüxŭ ixuxŭrüŭ nixĩ. Yerü ga nüma rü
ñanagürü:
“Pa Corix, noxretama nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i toxŭ yaxõgüxŭ i
ngẽma ore i nüxŭ tixuxŭ”,

ñanagürü.
17 Rü dücax, rü ngẽma na Cristuchigaxŭ naxĩnüẽxŭwa nixĩ i ne
naxũxŭ na yaxõgüãxŭ i duŭxŭgü. Rü ngẽma nüxŭ naxĩnüẽxŭ,
rü ore i mexŭ i Cristuchiga nixĩ.
18 Natürü i ñu̱xma rü pexna chaca, ¿ẽxna pexcèx rü ngẽma
Yudíugü rü taguma nüxŭ naxĩnüẽ i ngẽma ore i mexŭ i
Cristuchiga? Dücèx, ngẽmáãcü marü nüxŭ naxĩnüẽ. Erü
Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

"Rü ngẽma Tupanaãrü orearü uruŭgü, rü guxŭwama i ñoma
i naãnewa rü nüxŭ nixugüe i norü ore. Rü ngextá
ínangẽxmagüxŭwa i Yudíugü, rü ngẽma rü ta nüxŭ nix-
ugügü",

ñanagürü i ngẽma ore.
19 Natürü wena pexna chaca, ¿rü ngẽma Yudíugü rü tama ẽxna
nüxŭ nicuèxãchitanü na Cristugagu yĩĩxŭ na Tupana nadexŭ
i duŭxŭgü i ñu̱xmax? Rü ngẽmáãcü nüxŭ nacuèxgü. Yerü
Tupanaãrü ore ga Moĩché ümatüxŭwa rü ñanagürü:

"Dücèx, Pa Yudíugüx, choma rü tá chanamaxẽxẽẽ i ngẽma
duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ, rü ngẽmacèx i pema
rü tá pixãũxãchigü. Rü ngẽxguma chanamaxẽxẽẽgu i
ngẽma togü i duŭxŭgü i tama choxŭ cuèxgüchiréxŭ, rü
pema i Yudíugü rü tá penuẽ erü nüxŭ charüngŭxẽẽ i
ngẽma togü",

ñanagürü.
20 Rü yemawena ga Ichaxía, rü tama namuŭ ga yema
Yudíugümaã nüxŭ na yaxuxŭ ga yema Tupanaãrü ore ga ñaxŭ:

"Rü ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ i tama chauxcèx
daugüxŭ, rü choxŭ tá inayangaugü. Rü choma rü tá
chaugü chango̱xẽẽ naxcèx i ngẽma duŭxŭgü i tama
chauxcèx ícagüchiréxŭ",

ñaxŭ.
21 Rü Tupana rü Ichaxíawa Yudíugüchiga nidexa rü ñanagürü:

"Rü guxŭ i ngunexŭgu rü nüxna chaxuecha i ngẽma duŭxŭgü
i tama chauga ĩnüẽchaŭxŭ rü chomaã nuẽxŭ. Natürü
tama choxŭ inarüxĩnüẽchaŭ",

ñanagürü.

11

Nangẽxma i ñuxre i Yudíugü i Tupana dexŭ na aixcüma noxrü yixĩgüxŭcèx

1 Ñu̱xma pexna chaca rü, ¿pexcèx ẽxna ya Tupana rü marü
nüxŭ naxo i norü duŭxŭgü i Yudíugü? Tama nixĩ i nüxŭ
naxoxŭ. Erü choma i Pauru rü Yudíu chixĩ. Rü Abráŭtanüxŭ
chixĩ, rü Abráŭtaa ya Beyamítanüxŭ chixĩ.

2 Rü nuxcümamatama Tupana Yudíugümaã inaxuneta na
norü duŭxŭgü yixĩgüxŭcèx, rü ñu̱xma rü tama Yudíugüxŭ
naxo. ¿Tama ẽxna nüxŭ pecuèx na ñuxũ ñaxŭ ga Tupanaãrü
orearü uruŭ ga Ería? Rü Tupanaãrü orewa nüxŭ tadaugü rü
Ería rü Tupanapẽxewa poraãcü yema Yudíugüxŭ nixugü.
3 Rü ñanagürü ga Ería:
"Pa Corix, ngẽma Yudíugü rü marü nanadai i curü ore-
arü uruŭgü. Rü nagu napogüe i ngẽma nachicagü
i ngextá duŭxŭgü cuxŭ íicuèxüŭgüxŭwa. Rü chaxi-
catama íchayaxüãchi. Rü choxŭ rü ta nimèxgüchaŭ",
ñanagürü ga Ería.
4 Natürü Tupana nanangãxŭ, rü ñanagürü:
"Dücèx, choma rü marü choxŭ nangẽxma i 7000 i yatügü i
chaugüxŭ chidexechixŭ. Rü nümagü rü taguma nüxŭ
nicuèxüŭgü i ngẽma tupananetachicünèxã i Baá",
ñanagürü.
5 Rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ i ñu̱xmax. Rü woo muxŭma i
Yudíugü tama nayaxõgü, natürü nangẽxma i ñuxre i Tupana
namaã mecümaxŭgagu dexŭ.
6 Rü ñu̱xma na Tupana tüxŭ ngechaŭxŭgagu tüxŭ nadexŭ,
rü taxucürüwama texé nüxŭ tixu na t̲acü rü mexŭ na
ixügüxŭgagu na yixĩxŭ. Erü ngẽxguma chi t̲acü rü mexŭ
ixügüxŭgagu yixgu na tüxŭ nadexŭ, rü natücèxmamare chi
nixĩ na nüxŭ ingechaŭtümüxŭgüxŭ.
7 ¿Rü ñuxãcü yiĩxŭ i ñu̱xmax? Rü ngẽma rümumaẽxŭ i
Yudíugü rü tama nüxŭ inayangaugü i ngẽma maxŭ i naxcèx
nadaugüxŭ. Natürü ngẽma noxretama i Yudíugü i Tupana
dexŭ, rü ngemagü nixĩ i nüxŭ iyangaugüxŭ. Rü guxŭma ga
yema togü ga Yudíugü rü Tupana ínanawogü yerü tama naga
naxĩnüe.
8 Rü ngẽmachiga nixĩ i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i ñaxŭ:
"Tupanatama ngẽma duŭxŭgüaxŭ nanaguxchaxẽẽ. Rü
ngẽmacèx woo nüxŭ nadaugügu i ngẽma ore i aixcüma
ixĩxŭ, rü tama nüxŭ nacuèxgüéga. Rü woo nüxŭ
naxĩnüẽgu i ngẽma ore, rü tama nayaxõgü. Rü ñu̱xma
rü ta ngẽmaãcü nixĩ",
ñanagürü.
9 Rü Dabí rü ta rü ñanagürü:
"Rü ngẽma duŭxŭgü rü norü petacèx naxügüxŭ i õnagügagu rü
norü muxŭma i ngẽmaxŭgügagu rü chixexŭgu tá nayi
rü ngẽmacèx tá napoxcue.
10 Rü naãẽwa rü tãũtáma nüxŭ nacuèxgü, rü guxchaxŭgü tá
nüxŭ nangẽxma. Rü ñoma wüxi i duŭxŭ i t̲acü i yaxŭ ípaxixŭrüŭ
tá nixĩgü namaã i norü guxchaxŭgü",
ñanagürü.

Tupana nanamaxẽxẽẽ i ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxũ

11 Rü pexna chaca, rü ñuxma na Cristuxũ naxoexũ i ngẽma Yudíugü, ¿rü pexcèx ẽxna rü ngẽmacèx ya Tupana rü tá nüxũ naxoxochixũ? Tama nüxũ naxo. Natürü ñuxma na tama Cristuaxũ yaxõgüãxũ i ngẽma Yudíugü, rü ngẽmacèx ya Tupana rü nüxũ narüngũxẽẽ rü nanamaxẽxẽẽ i ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxũ. Rü ngẽmaãcü nanaxü ya Tupana na yaxãũxãchiexũcèx i ngẽma Yudíugü, rü Cristuaxũ na yaxõgüãxũcèx.

12 Rü yema na ínatüexũ ga yema Yudíugü, rü yemagagu muxũma ga togü ga duũxũgü nanayauxgü ga Tupanaãrü ngũxẽẽ i taxũ. Rü yema na noxretama ga Yudíugü nayaxõgüxũ, rü yemagagu Tupana nanamaxẽxẽẽ ga yema tama Yudíugü ixĩgüxũ. Natürü ngẽxguma tá Tupanacèx nawoeguxgu i guxũma i Yudíugü, rü Tupana rü tá yexeraãcü nüxũ narüngũxẽẽ i guxũma i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ.

13-14 Rü ñuxma Pa Duũxũgü i Tama Yudíugü Ixĩgüxũx, rü choxũ nangẽxma i wüxi i ore i pemaã nüxũ chixuxchaũxũ. Rü dücax, petanüwa nixĩ i choxũ namuxũ ya Tupana na pemaã nüxũ chixuxũcèx i norü ore. Rü ñuxma rü aixcüma meã chayanguxẽẽ i ngẽma puracü, erü chanaxwèxe na pexũ nadaugüxũ i ngẽma chautanüxũ i Yudíugü na ñuxãcü Tupana pexũ na rüngũxẽẽxũ. Rü ngẽmaãcü tá nixãũxãchie i ñuxre i nümagü, rü tá Cristuaxũ nayaxõgü, rü ngẽmaãcü tá nanayauxgü i maxũ i taguma gúxũ.

15 Nüxũ tacuèx rü ngẽma Yudíugü rü tama Cristuaxũ nayaxõgüchaũ i ñuxmax. Rü ngẽmacèx ya Tupana rü nanade i ngẽma togü i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ. Natürü ñuxma na ngẽmaãcü yiĩxũ, ¿rü ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma Cristuaxũ yaxõgüãgu i ngẽma Yudíugü, rü wena Tupana nadexgu? Rü wüxi i mexẽchixũ tá nixĩ naxcèx i ngẽma Yudíugü. Erü ñoma wüxi i duũxũ i yuxũ rü wenaxãrü maxũxũrüũ tá nixĩgü.

16 Rü Tupana rü wena tá nanade i ngẽma Yudíugü i ngẽxguma yaxõgüãgu. Rü ngẽ-maãcü tá nixĩ, yerü nuxcümaũcü ga nanatü ga Abráũ rü Tupanaãrü duũxũ nixĩ. Rü ngẽmacèx i nataagü i Yudíugü rü Tupanaãrü duũxũgü ta nixĩgü. Rü ñoma wüxi i pãũ i Tupanana ixãxũrüũ tá nixĩ. Erü ngẽxguma ngẽma pãũwa íraxũ Tupanaãrü yixĩgu, rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na guxũma i ngẽma pãũ rü noxrü na yiĩxũ. Rü ngẽma wüxi i nanetü i Tupanana ixãxũrüũ tá nixĩ. Rü ngẽxguma ngẽma nanetüchumèxã rü Tupanaãrü yixĩgu, rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na guxũma i ngẽma nanetü rü noxrü na yiĩxũ. Rü ngẽmaãcü tá nixĩ i ngẽma Yudíugümaã nangupetüxũ, erü wüxi i ngunexũgu rü guxũma i nümagü rü Tupanacèx tá nawoegu.

17 Tupana nüxũ naxo ga yema Yudíugü ga tama
yaxõgüchaũxũ. Rü ñoma wüxi i orixchacüü i idaexũrüũ nixĩ
ga yema Yudíugüxũ naxoxũ. Natürü nachicüü Tupana pexũ
nade woo tama Yudíugü na pixĩgüxũ. Rü wüxi i naĩxnecücũãx
i orixchacüü rü orix i toxũwa yarüñaxcuchixũrüũ pixĩgü. Rü
ñuxma i pema rü ta pexũ nangẽxma i pechica i natanüwa i
ngẽma duũxũgü i Tupanaãrü ixĩgüxũ. Rü Tupana rü pexũ
narüngũxẽẽ rü pexũ rü ta namaxẽxẽẽ.

18 Natürü pema i tama Yudíugü na pixĩgüxũ, rü tama
name i pegü picuèxüũ rü nüxũ pixu na ngẽma Yudíugüarü
yexera pixĩgüxũ. Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcü pegü
picuèxüũgüchaũgu, rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie na tama
petanüwa ne naxũxũ ga Cristu ya pexũ maxẽxẽẽcü, natürü
Yudíugütanüwa nixĩ ga ne naxũxũ. Rü ngẽma Yudíugügagu nixĩ
i Tupana pexũ dexũ rü pexũ namaxẽxẽẽxũ i ñuxmax.

19 Natürü bexmana tá ñaperügügü:

"Tupana rü marü nüxũ naxo ga yema Yudíugü rü yemacèx
nachicüü tüxũ nade", ñaperügügü tá.

20 Ngẽmáãcü aixcüma nixĩ ga Tupana nüxũ oxũ ga
yema Yudíugü yerü tama nayaxõgü. Rü ngẽma na
peyaxõgüxũcèxicatama nixĩ i nachicüü Tupana pexũ dexũ
i ñuxmax. Rü ngẽmacèx tama name i pegü picuèxüũgü.
¡Natürü pexuãẽgü na tama yema Yudíugüxũ üpetüxũrüũ pexũ
üpetüxũcèx!

21 Yerü yema Yudíugü ga noxri Tupanaãrü ixĩgüxũ, rü Tu-
pana nüxũ naxo yerü tama nayaxõgü. Rü yexguma yemaãcü
Tupana nüxũ oxgu ga yema duũxũgü rü pexũ rü tá ta naxo
ega tãũtáma peyaxõgüechagu.

22 Dücèx, na ñuxãcü namecümaxũ ya Tupana. Natürü tüxũ
napoxcu ta ega tama aixcüma yaxõgügu. Rü nanapoxcue
ga yema duũxũgü ga chixexũgu yixũ, natürü pemaã
rü namecüma. Natürü penaxwèxe i guxũguma nüma
nanaxwèxexũãcüma pemaxẽ rü peyaxõgü na guxũguma
pemaã namecümaẽchaxũcèx. Erü ngẽxguma tama nüma
nanaxwèxexũãcüma pemaxẽgu rü tama peyaxõgüechagu,
rü tãũtáma pemaã namecüma. Rü pexũ rü tá ta naxo, rü tá
pexũ ínawogü.

23 Natürü ngẽxguma yaxõgüãgu i ngẽma Yudíugü i ñuxma
maxẽxũ, rü woo Tupana na nüxũ oxũ ga noxrix, natürü
wena táxarü nanade erü nüxũ nangẽxma i pora na wenaxãrü
nadeãxũcèx ega aixcüma yaxõgüãgu.

24 Rü pema na tama Yudíugü na pixĩgüxũ, rü tama Tu-
panaãrü duũxũgü pixĩgü ga noxrix. Natürü Tupana pexũ
nade na noxrü pixĩgüxũcèx. Rü ñuxma na yemaãcü Tupana
pexũ dexũ, rü ngẽxguma yaxõgüãgu i ngẽma Yudíugü, rü

Tupana rü pexŭ nadexŭãrü yexera tá nüxŭ natauxcha na nadeãxŭ i ngẽma Yudíugü, yerü woetama norü duŭxŭgüchirẽx nixĩgü ga noxrix.

Wüxi i ngunexŭ rü guxŭma i Yudíugü tá nanayauxgü i maxŭ i taguma gúxŭ

25 Pa Chaueneẽgü i Yaxõgüxŭx, nangẽxma i wüxi i ore ga noxri tama duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽxŭ ga Tupana. Natürü chanaxwèxe i nüxŭ pecuèx i ngẽma ore na tama nagu perüxĩnüẽxŭcèx na duŭxŭgü i nüxŭ cuèxüchixŭ pixĩgüxŭ, rü pexicatama Tupana pexŭ dexŭ. Rü dücax, noxretama nixĩ i ngẽma Yudíugü i aixcüma yaxõgüxŭ. Rü ngẽmaãcü tá nixĩ ñu̱xmatáta yaxõgüã i guxŭma i ngẽma togü i duŭxŭgü i Tupana dexŭ.

26 Natürü ngẽmawena rü guxŭtáma i Yudíugü rü tá ta nayaxõgü, rü tá nanayauxgü i maxŭ i taguma gúxŭ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

"Yima Cristu ya ínanguxŭxẽẽcü, rü Yudíugütanüwatama ne naxũ. Rü nüma rü tá Yudíugüxŭ chixexŭwa ínanguxŭxẽẽ.

27 Rü aixcüma norü pecaduwa tá íchananguxŭxẽẽ i ngẽma Yudíugü. Rü ngẽxguma tá nixĩ na aixcüma chayanguxẽẽxŭ i ngẽma chorü uneta ga ŭpaxüchima Abráŭmaã nüxŭ chixuxŭ", ñanagürü ga Tupana.

28 Natürü i ñu̱xma ya Tupana rü Yudíugüxŭ nadau na norü uwanügü yiĩxŭ erü tama nayaxõgü i ngẽma ore i mexŭ. Natürü ngẽmaãcü naxüpetü na pexŭ natauxchaxŭcèx na peyaxõgüxŭ i pema i tama Yudíugü na pixĩgüxŭ. Natürü nüma ya Tupana rü ñu̱xma rü ta ngẽma Yudíugüxŭ nangechaŭ yerü nuxcümaŭgüxŭ ga norü o̱xigümaã inaxuneta na nüxŭ tá nangŭxẽẽxŭ.

29 Rü ngẽxguma Tupana rü ṯacü i mexŭmaã inaxunetagu, rü aixcüma nayanguxẽẽ i ngẽma, rü taguma nüxŭ inayarüngüma. Rü ngẽxgumarüŭ ta i ngẽxguma texécèx nacaxgu, rü taguma nüxŭ inayarüngüma i ngẽma.

30 Rü pema na tama Yudíugü pixĩgüxŭ, rü ŭpa rü tama Tupanaga pexĩnüẽ. Natürü ñu̱xma na tama naga naxĩnüẽxŭ i Yudíugü, rü ngẽmacèx Tupanaãxŭ pengechaŭtümüŭgü erü peyaxõgü i pemax.

31 Rü ngẽma pexŭ ngupetüxŭrüŭ nixĩ i ngẽma Yudíugüxŭ nangupetüxŭ. Nümagü rü tama Tupanaga naxĩnüẽ i ñu̱xmax, natürü ngẽmaãcü nüxŭ nangupetü na Tupanaãxŭ pengechaŭtümüŭgüxŭcèx, rü nümagü rü ta Tupanaãxŭ nangechaŭtümüŭgüxŭcèx i ñu̱xmax.

32 Yerü nüma ga Tupana rü guxŭma ga duŭxŭgümaã nanaxuegu na chixexŭwa nangẽxmagüxŭ nagagu ga norü

pecadugü. Natürü yemaãcü namaã nanaxuegu ga Tupana na
nüxũ nangechaũtümüũgüxũcèx i guxũma i duũxũgü.
33 Rü namexẽchi ya tórü Tupana, rü poraãcüxüchima tüxũ
narüngũxẽẽ. Rü nüma rü nũxũ nacuèxüchi erü guxũxũma
nacuèx. Rü yixema rü taxucürüwama nüxũ tacuèx i tũxcüũ
yiĩxũ i tüxũ nadexũ, rü taxucürüwama nüxũ tacuèx i guxũma i
ngẽma naxüxũ i nümax.
34 ¿Erü texé i tatanüwa nüxũ tacuèx i guxũma i ngẽma tórü
Cori nagu rüxĩnüxũ? ¿Rü texé nüxũ tacuèx na tórü Corixũ
taxucũxẽxũ?
35 ¿Rü texé tüxira t̲acü rü ãmare tórü Corina taxã, na yixcama
nüxĩ t̲acümaã tüxũ nataeguxẽẽãxũcèx?
36 Erü guxũma i t̲acü ingẽxmaxũ rü Tupanaxũtawa ne naxĩ. Rü
nüma nixĩ ga naxüãxũ ga guxũma na noxrü yiĩxũcèx. Rü name
nixĩ i guxũguma nüxũ ticuèxüũgü rü tanataxẽẽ. Rü ngẽmaãcü
yiĩ.

12

Pexũ chacèèxũ na pegütama Tupanana pexãgüxũ na wüxi i ãmare i maxũxũ na pixĩgüxũcèx

1 Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, ñuxãcü Tupana
poraãcüxüchima tamaã namecüma. Rü ngẽmacèx pexũ
chacèèxũ na pegütama Tupanana pexãgüxũ na wüxi i ãmare
i maxũxũ na pixĩgüxũcèx. Rü ngẽma ãmare nixĩ i aixcüma
napẽxewa üünexũ rü namaã nataãẽxũ. Rü ngẽmaãcü nixĩ ya
Tupana i nanaxwèxexũ na nüxũ picuèxüũgüxũ.
2 Rü tama name i ñoma i naãnecũã̲x i duũxũgücümagu pexĩ.
Natürü name nixĩ i Tupanana pegü pexãgü na nüma pexũ
naxüchicüüxũcèx rü ngexwacaxũxũ i peãẽ pexũ ngẽxmaxũcèx
rü ngẽmaãcü naxcèxicatama pemaxẽxũcèx. Rü ngẽmaãcü tá
nüxũ pecuèx i t̲acü nixĩ i Tupana pexũ naxwèxexũ na pe-
naxüxũ, rü t̲acü nixĩ i aixcüma mexũ i napẽxewa, rü t̲acü nixĩ
i namaã nataãẽxũ.
3 Rü Tupana ya chomaã mecümacü, rü choxũ namu na
pemaã nüxũ chixuxũcèx i guxãma i pema na tama namexũ na
texé i petanüwa tügü írütaxũ rü tügügu tarüxĩnüxũ na togüarü
yexera tiĩxũ. Natürü name nixĩ na wüxichigü meã tügü
ngugüarü maxũãxũ rü tügügu rüxĩnüxũ na ñuxãcü Tupana
tüxna naxãxũ i tümaãrü cuèx wüxigu namaã i tümaãrü õ.
4 Rü dücax, rü taxünewa nangẽxma i taeru rü tachacüügü
rü taparagü rü muxũma i to i taxüneãrü ngẽmaxũgü. Rü
wüxichigü i ngẽma taxüneãrü ngẽmaxũgü rü nüxũ nangẽxma
i noxrütama puracü.

5 Rü ngẽxgumarüŭ ta i yixema na yaxõgüxŭ, rü woo
na imuxŭ natürü wüxitama i duŭxŭgü tixĩgü, erü Cristu-
arü duŭxŭgü tixĩgü. Rü ngẽmacèx i guxãma i yixema rü
yigümücügü tixĩgü, erü woetama wüxitama i duŭxŭgü tixĩgü.
6 Rü wüxichigü i yixema, rü Tupana tüxna nanaxã i tórü cuèx
i nüma nanaxwèxexŭ na tüxŭ nangẽxmaxŭ. Rü tanaxwèxe
i meãma nagu taxĩ i ngẽma cuèx i Tupana tüxna ãxŭ. Rü
ngẽxguma tüxna naxããgu i tórü cuèx na norü orearü uruŭ
ixĩgüxŭcèx, rü name nixĩ i ngẽma õ i tüxŭ ngẽxmaxŭmaã
tanaxü i ngẽma puracü.
7 Rü ngẽxguma tüxna naxããgu i tórü cuèx na togüxŭ
rüngŭxẽẽgüxŭcèx, rü name nixĩ i meãma tanaxü i ngẽma.
Rü ngẽxguma texéna naxããgu i tümaãrü cuèx na togüxŭ
tangúexẽẽxŭcèx, rü name nixĩ i meãma tanaxü i ngẽma.
8 Rü yíxema nüxŭ cuáxe na Tupanaãrü oremaã togüxŭ
tataãẽxẽẽxŭ, rü name nixĩ i meãma tanaxü i ngẽma. Rü yíxema
nüxŭ cuáxe na togümaã tangauxŭ i tümaãrü ngẽmaxŭ, rü
name nixĩ i tümaãrü ngúchaŭmaã tanaxü i ngẽma. Rü yíxema
ãẽxgacü ixĩxẽ rü name nixĩ i meãma tayanguxẽẽ i ngẽma pu-
racü. Rü yíxema nüxŭ cuáxe na togü tüxŭ ngechaŭtümüŭgüxŭ,
rü name nixĩ i taãẽãcüma tanaxü i ngẽma.

Ñuxãcü nanaxwèxe na namaxẽxŭ i duŭxŭgü i Cristuaxŭ yaxõgüxŭ

9 Rü name nixĩ i aixcüma meãma pegü pengechaŭgü i
wüxichigü. ¡Rü nüxŭ pexo i guxŭma i tacü i chixexŭ ixĩxŭ! ¡Rü
nagu pexĩ i ngẽma aixcüma mexŭ ixĩxŭ!
10 Rü name nixĩ i wüxichigü pegü pengechaŭgü, ñoma
pegüeneẽxŭchixŭ pengechaŭxŭrüŭ. Rü name nixĩ i naxcèx
pedaugü na ñuxãcü peeneẽgüxŭ petaxẽẽxŭ rü ñuxãcü pegü
perüngŭxẽẽxŭ.
11 Rü tama name i cuxo ega tacü rü puracü cuxŭ namuxgu
ya tórü Cori. Natürü name nixĩ i curü ngúchaŭmaã cunaxü i
norü puracü.
12 Rü name nixĩ i petaãẽgü erü ípenanguxẽẽ na
Tupanaxŭtawa pengugüxŭ. Rü ngẽxguma tacü rü ngúxŭ
pexŭ ngupetügu, rü name nixĩ i yaxna namaã pexĩnüẽ. ¡Rü
tama name i nüxŭ perüchaue na peyumüxẽgüxŭ!
13 Rü ngẽxguma nüxŭ pedèuxgu na tacü nüxŭ taxuxŭ i ngẽma
togü i yaxõgüxŭ, rü name nixĩ i nüxŭ perüngŭxẽẽ. ¡Rü meã
penayaxu i ngẽma duŭxŭgü i pexŭtagu naxĩãnexŭ!
14 Rü ngẽxguma chi texé chixri pemaã üpetügu, rü name
nixĩ i tümacèx peyumüxẽgü na meã tüxŭ naxüpetüxŭcèx.
Rü ngẽmaãcü name nixĩ i Tupanana tümacèx peca na tüxŭ
nangŭxẽẽxŭcèx rü tama tüxŭ napoxcuxŭcèx.

15 ¡Rü wüxigu tümamaã petaãẽgü ya yíxema taãẽgüxe! ¡Rü
wüxigu tümamaã pexauxe ya yíxema ngechaũgüxe rü auxexe!
16 ¡Rü meã pegü pengechaũgü i wüxichigü! ¡Rü tama pegü
picuèxüũgü! ¡Rü namaã pegü pewüxiguxẽẽ i ngema tama
nügü icuèxüũgüxũ! ¡Rü tama pegügu perüxĩnüẽ na togüarü
yexera nüxũ cuèxüchigüxũ na pixĩgüxũ!
17 Rü ngẽxguma texé chixexũ pemaã ũxgux, ¡rü tãũtáma
chixexũmaã pexütanü! Natürü name nixĩ i naxcèx pedau na
mexũ pexüxũ i guxũ i duũxũgüpẽxewa.
18 ¡Rü naxcèx pedau na guxũma i duũxũgümaã meã pe-
maxẽxũ rü namaã na iperüngüxmüxũcèx i guxũguma!
19 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxe, tama name i
pegütama pexütanü ega texé ṯacü rü chixexũ pemaã ũxgu.
Natürü name nixĩ i Tupanamẽxẽgu penaxü i ngẽma na
nüma napoxcuãxũcèx. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü
ñanagürü:

“Rü choxmẽxwa nangẽxma na duũxũgüxũ chapoxcuxũ i norü
chixexũcèx. Rü choma tá nüxũ chanaxütanü i ngẽma
duũxũ i chixexũ üxũ”,

ñanagürü ya tórü Cori.
20 Rü ngẽxguma ṯacü rü chixexũ cumaã naxũxgu i togü, rü
tama name i chixexũmaã cunataeguxẽẽ. Natürü name nixĩ
i nagu quixũ i Tupanaãrü ore i ñaxũ,

“Rü ngẽxguma curü uwanü taiyèxgu, ¡rü nachibüxẽẽ! Rü
ngẽxguma yaṯawaxgu, ¡rü naxaxexẽẽ! Erü ngẽxguma
ngẽmaãcü cunaxũxgu, rü poraãcü tá cunaxãnexẽẽ”,

ñaxũ.
21 Rü ngẽxguma togü chixexũ cumaã ũxgux, rü name nixĩ
i cuxuãẽ na tama chixexũgu cunguxũcèx. Rü name nixĩ
na mexũ cuxüxũ namaã i ngẽma duũxũ. Rü ngẽmaãcü tá
icuyanaxoxẽẽ i ngẽma chixexũ i cumaã naxüxchaũxũ.

13

1 Rü name nixĩ i guxũma i duũxũgü rü meã nórü ãẽxgacüga
naxĩnüẽ. Erü Tupana nixĩ ya nüxũ unetacü i guxũma i
ãẽxgacügü. Erü nataxuma i ãẽxgacü i tama Tupana ingu-
cuchixẽẽxũ.
2 Rü ngẽmacèx, texé ya tama tümaãrü ãẽxgacüga ĩnüchaũxẽ,
rü Tupanaga nixĩ i tama taxĩnüxũ. Rü yíxema tama naga
ĩnüẽchaũxẽ, rü tá tapoxcue.
3 Erü ngẽma ãẽxgacügü rü tama ngẽma mexũ ügüxũãrü
poxcuruũ nixĩ, natürü ngẽma chixexũ ügüxũãrü poxcuruũ
nixĩ. Rü ngẽxguma cunaxwèxegu na tama nüxũ cumuũxũ i
wüxi i ãẽxgacü, rü name nixĩ i meã cumaxũ. Rü nüma i
ãẽxgacü rü tá cumaã nataãẽ.

4 Erü nüma i ãẽxgacü rü Tupanaãrü ngũxẽẽruũ nixĩ rü
ngẽmacèx nanamu na cuxũ nangũxẽẽxũcèx. Natürü ngẽxguma
chixri cumaũxgu, rü ngẽxguma tá waxi nixĩ i nüxũ cu-
muũxũ. Erü nüma i ãẽxgacü rü tama natücèxma nixĩ na
nüxũ nangẽxmaxũ i pora na cuxũ napoxcuxũ. Erü woetama
Tupana nanamu na napoxcuãxũcèx i ngẽma duũxũ i chixri
maxũxũ.
5 Rü ngẽmacèx name nixĩ i naga cuxĩnü i curü ãẽxgacügü. Rü
tama ngẽma poxcuxũ na cumuũxũcèxicatama nixĩ i namexũ
na naga cuxĩnüxũ, natürü name nixĩ i naga cuxĩnü erü marü
nüxũ cucuèx na namexũ i ngẽma.
6 Rü ngẽmacèx name nixĩ i meã nüxũ penaxütanü i ngẽma
dĩẽru i perü ãẽxgacügücèx ixĩxũ i ngẽma nümagü nagu naxune-
taxũẽxpũx na nüxũ penaxütanüxũcèx. Erü ngẽma ãẽxgacügü
rü Tupanaãxũ nixĩ i napuracüexũ i ngẽxguma naxüãgu i ngẽma
puracü na pemaã inacuáxũ.
7 Rü wüxichigü i ngẽma ãẽxgacügü, rü name nixĩ i nüxna pe-
naxã i ngẽma nüxna üxũ. ¡Rü nüxũ penaxütanü i ngẽma dĩẽru i
perü ãẽxgacügü nagu unetaxũẽxpũx na nüxũ penaxütanüxũ!
¡Rü penaxũx i ngẽma ĩãneãrü puracü i perü ãẽxgacügü pexũ
muxũ na penaxüxũcèx! ¡Rü nüxũ pengechaũgü rü naga
pexĩnüẽ i ngẽma perü ãẽxgacügü! Erü ngẽmaãcü nixĩ i namexũ
na penaxüxũ.
8 Rü tama name i texéaxũ tacü pengetanü. Natürü
nangẽxma i wüxitama i ngetanü i taguma tüxũ ingutanüxũ.
Rü ngẽma nixĩ na yigü ingechaũgüxũ. Rü ngẽmacèx ya
yíxema aixcüma tümamücüxũ ngechaũxẽ rü marü tayanguxẽẽ
i guxũma i ngẽma Tupana tüxũ muxũ.
9 Rü ñanagürü i Tupanaãrü mugü:

"¡Rü tãũtáma naĩ i ngemaã icupe! ¡Rü tãũtáma cumáẽta! ¡Rü
tãũtáma cungĩx! ¡Rü tãũtáma toguãxãrü ngẽmaxũ cuxũ
nangúchaũ!"

ñanagürü. Natürü ngẽma mugü rü guxũma i togü i Tupanaãrü
mugümaã rü wüxigu nanu nagu i norü ore i ñaxũ:

"¡Rü nüxũ nangechaũ i cumücü na cugütama
cungechaũxũrüũ!"

ñaxũ.
10 Rü yíxema tümamücüxũ ngechaũxẽ, rü taxuũma i chixexũ
namaã taxü. Rü ngẽmacèx i ngẽxguma tamücüxũ ingechaũgu,
rü aixcüma tayanguxẽẽ i Tupanaãrü mugü.
11 Rü name nixĩ i tanaxü i guxũma i ngẽma, erü ñomaũcüü
rü nangẽxma i muxũma i guxchaxũgü. Rü name nixĩ i pegü
ípemexẽẽ rü paxa penaxü i tórü Coriarü puracü. Erü ñũxma rü
noxri yaxõgüguarü yexera ningaicamachigü i ngẽma ngunexũ
i nagu tá taxcèx nataeguxũ ya tórü Cori.

12 Rü woo na naporaxŭ i Chataná i ñoma i naãnewa i ñu̱xmax,
natürü paxa tá nagu̱x i ngẽma, rü paxa tá ínangu ya Cristu
na nügüxŭtawa tüxŭ nagagüxŭcèx. Rü ngẽmacèx name nixĩ i
nüxŭ tarüxoe i guxŭma i chixexŭ ixügüxŭ. Rü ñu̱xma na nüxŭ
icuáxŭ i Tupanaãrü ore, ¡rü ngĩxã yigüna tadaugü na tama
nagu iyixŭcèx i i̱acü rü chixexŭgü! ¡Rü ngĩxã meã tamaxẽ na
ngẽmaãcü nüxŭ rüyexeragüxŭcèx i guxŭma i chixexŭ!
13 ¡Rü ngĩxã mexŭ taxügü rü meã tamaxẽ! Erü aixcüma Cristu-
arü duŭxŭgü tixĩgü, rü tanaxwèxe i nüma nanaxwèxexŭãcüma
tamaxẽ. Rü tama name na ingãxẽxŭ rü na naxügüxŭ i
petagü i chixexŭ i duŭxŭgü nawa ãũgatanüxŭ. Rü tama
name i tingẽãẽmare rü ẽxna to i chixexŭ taxügü, rü bai na
yigü ichoxŭgagüxŭ, rü bai i togüchi ixaiexŭ naxcèx i norü
ngẽmaxŭgü.
14 Natürü name nixĩ i nacümagu pexĩ ya tórü Cori ya
Ngechuchu ya Cristu, rü nüxna naxcèx peca na pexŭ
nangŭxẽẽxŭcèx na meã naxcèx pemaxẽxŭcèx. Rü tama
name i naxcèx pedaugü na ñuxãcü pexeneãrü ngúchaŭ na
pexügüxŭ.

14

Tama name i nüxŭ quixu i cueneẽ i yaxõxŭ

1 Rü ngẽxguma petanügu naxãxchaŭgu i wüxi i peeneẽ i
tama perüŭ meã Tupanaãrü orexŭ cuáxŭ, rü name nixĩ i
meã penayaxu. Natürü tama name i namaã pegü pechoxŭga
naxcèx i nacümagü i nagu yaxũxŭ i Tupanapẽxewa.
2 Rü dücax, nangẽxma i ñuxre i taeneẽgü i nagu rüxĩnüẽxŭ na
namexŭ na guxŭraŭxŭ i õna nangõ̱xgüxŭ. Natürü nangẽxma
i togü i taeneẽgü i tama aixcüma meã Tupanaãrü orexŭ
cuèxgüxŭ i tama namachi ngõ̱xgüchaŭxŭ. Rü nümagü nüxŭ
nacuèxgügu rü Tupanapẽxewa nachu̱xu na i̱acü rü namachi
nangõ̱xgüxŭ, rü ngẽmacèx nixĩ i nabü rü ori̱xgüxicatama
nangõ̱xgüxŭ.
3 Rü ngẽxguma tangẽxmagu ya texé ya namachi ngõxẽ, rü
tama name i nüxŭ taxoo̱x i ngẽma togü i duŭxŭgü i tama
namachi ngõ̱xgüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta ya yíxema tama na-
machi ngõxẽ, rü tama name na nüxŭ tixuxŭ i ngẽma duŭxŭgü
i namachi ngõ̱xgüxŭ, erü nümagü rü ta Tupanaãrü duŭxŭgü
nixĩgü.
4 ¿Rü texé quixĩ i cuma rü ngẽmacèx nüxŭ quixu i to i coriarü
duŭxŭgü? Rü dücax, pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma norü cori tá
nixĩ i nangugüxŭ rü ngoxi mexŭ naxü̱x i ngẽma norü duŭxŭ,
rü ẽxna tama. Rü ngẽma duŭxŭ rü Tupanapẽxewa rü tá name,
erü nüma ya tórü Cori ya Cristu rü nüxŭ nangẽxma i pora na
nügücèx namexẽẽãxŭ i ngẽma duŭxŭ.

5 Rü dücax, nangẽxma i ñuxre i duŭxŭgü i nagu rüxĩnüẽxŭ
na ngŭxchigaarü ngunexŭ rü togü i ngunexŭãrü yexera
namexŭ na nagu Tupanaxŭ yacuèxüŭgüxŭ. Rü nangẽxma i
togü i duŭxŭgü i nagu rüxĩnüẽxŭ na guxŭma i ngunexŭgü
rü nawüxiguxŭ i Tupanapẽxewa. Natürü wüxichigü i yix-
ema rü tanaxwèxe i meã taãẽwa nüxŭ tacuèx na aixcüma
Tupanapẽxewa namexŭ i ngẽma taxüxŭ rü tixõxŭ.
6 Rü yíxema duŭxẽ ya ṯacü rü ngunexŭ Tupanacèx
íxüxüchixe, rü ngẽmaãcü tanaxü na ngẽma ngunexŭgu
tórü Corixŭ ticuèxüŭxŭcèx. Rü yíxema namachi ngõxẽ,
rü ngẽmaãcü tanangõx na tórü Corixŭ ticuèxüŭxŭcèx, rü
Tupanana moxẽ taxã naxcèx i ngẽma tangõxŭ. Rü yíxema
tama namachi ngõxẽ, rü ngẽmaãcü tanaxü na tórü Corixŭ
ticuèxüŭxŭcèx, rü tüma rü ta Tupanana moxẽ taxã naxcèx i
ngẽma nabü i tangõxŭ.
7 Rü ñu̱xma na ñoma i naãnewa imaxẽxŭ, rü taxúema
tügücèxtama tamaxŭ rü ẽxna tügücèxtama tayu.
8 Erü ñu̱xma na imaxẽxŭ, rü tórü Coriarü ngúchaŭ na
ixügüxŭcèx nixĩ i imaxẽxŭ. Rü ngẽxguma iyuegu, rü ngẽma rü
ta tórü Corimẽxẽwa nangẽxma. Rü ngẽmaãcü nüxŭ tadau rü
woo imaxẽgu rü ẽxna woo iyuegu, rü tórü Coriarü duŭxŭgü
tixĩgü, rü namẽxwa tangẽxmagü.
9 Rü yemacèx nixĩ ga nayuxŭ ga Cristu rü wenaxãrü na-
maxŭxŭ na tümaãrü Cori yiĩxŭcèx ga guxãma ga guxema
yaxõgüxe ga marü yuexe rü guxãma ya yíxema yaxõgüxe ya
ñu̱xma rü ta maxẽxẽ.
10 Rü ngẽmacèx Pa Chaueneẽx, ¿rü tu̱xcüŭ i nüxŭ quixuxŭ
i cueneẽ i yaxõxŭ? Rü cumax, Pa To i Chaueneẽx, ¿rü
tu̱xcüŭ i nüxŭ cuxoxŭ i cueneẽ? Erü guxãtáma i yixema rü
Tupanapẽxewa tá tangugü na nüma tüxŭ nangugüxŭcèx rü
ngoxi ime rü ẽxna tama.
11 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü ya tórü Cori:
“Ngẽma aixcüma na chamaxŭxŭrüŭ tá ta nixĩ i aixcüma
guxŭtáma i duŭxŭgü chopẽxegu caxãpu̱xügüxŭ, rü
guxŭtáma choxŭ icuèxüŭgüxŭ”,
ñanagürü.
12 Rü ngẽmaãcü nüxŭ tacuèx na wüxichigü i yixema rü aixcüma
tá Tupanapẽxewa na ingugüxŭ na namaã nüxŭ ixuxŭcèx na
ñuxãcü imaxẽxŭ rü ṯacü na ixüxŭ.

Tama name i chixexŭgu cunanguxẽẽ i cueneẽ i yaxõxŭ

13 Rü ngẽmacèx nixĩ, Pa Chaueneẽgüx, i tama namexŭ
na tamücügüxŭ ixuechaŭ. Natürü narümemaẽ nixĩ i nüxŭ
perüxoe i guxŭma i ṯacü i peeneẽgüxŭ pecadugu yixẽẽxŭ rü
ẽxna norü õxŭ chixexẽẽxŭ.

14 Choma nüxũ chacuèx rü nataxuma i õna i Tupanapẽxewa
chixexũ. Rü aixcümaxũchi nüxũ chacuèx i ngẽma erü tórü
Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü duũxũ chixĩ, rü nüma choxũ
nüxũ nacuèxẽẽ i ngẽma. Natürü ngẽxguma chi texé nagu
rüxĩnügu na tama Tupanapẽxewa namexũ i ṯacü rü õna na
tangõxũ, rü name nixĩ i noxtacüma tama na tanangõxũ ega
nagu tarüxĩnügu na tama namexũ i ngẽma.
15 Rü ngẽxguma ngẽma cungõxũcèx tümaãẽwa cunanguxẽẽgu
ya cueneẽ, rü cumaã nüxũ chixu rü tama aixcüma tüxũ
cungechaũ. Rü tama name i ngẽma cungõxũgagu chixexũgu
tüxũ cunguxẽẽ rü tüxũ icuyarütauxẽẽ ya yíxema cueneẽ ya
Cristu tümacèx yuxe.
16 Rü ngẽmacèx, woo cuxcèx namexgu i ngẽma cuxüxũ,
natürü tama name na cunaxüamaxũ ega ngẽmacèx togü tá
cuxũ ixuxgu na pecadu yiĩxũ i ngẽma cuxüxũ.
17 Rü ngẽma Tupanapẽxewa na imexũcèx rü tama ṯacü
rü õna na ingõxũ rü ẽxna ṯacü rü axexũ na ixaxüxũgagu
nixĩ. Natürü napẽxewa na imexũcèx rü tanaxwèxe i Naãẽ
i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã meã tayanguxẽẽ i ngẽma Tupana
naxwèxexũ rü yigümaã itarüngüxmüẽ rü aixcüma tataãẽgü
napẽxewa ya Tupana.
18 Rü yíxema ngẽmaãcü Cristucèx maxũxẽ, rü Tupana
rü tümamaã nataãẽ, rü guxũma i duũxũgü rü ta tümamaã
nataãẽgü.
19 Rü ngẽmacèx, ¡ngĩxã naxcèx tadaugü i guxũma i nacüma
i mexũ i yigümaã tüxũ rüngüxmüẽxẽẽxũ! ¡Rü ngĩxã yigü
tarüngũxẽẽ na yexeraãcü iyaexũcèx i tórü õwa rü Tupanaãrü
orewa!
20 Rü tama name i ṯacü rü õna na cungõxũgagu icuyanax-
oxẽẽ i Tupanaãrü puracü i cueneẽãrü maxũwa. Rü aixcüma
nixĩ i guxũma i õnagü i namexũ i Tupanapẽxewa. Natürü
wüxi i chixexũ nixĩ ega ngẽma õna i ingõxũgagu chixexũgu
nayixẽẽgu i taeneẽgü.
21 Rü ngẽmacèx tama name i cunangõx i namachi, rü ẽxna
cuyaxaxü ya binu, rü ẽxna cunaxü i ṯacü i to, ega ngẽmagagu
chixexũgu cunanguxẽẽgu i cueneẽ i yaxõxũ.
22 Rü ngẽxguma cuma nagu curüxĩnügu na namexũ na cu-
nangõxũ i ngẽxũrüüxũmare i õna, rü Tupanapẽxewa rü name
nixĩ i cuxicatama nüxũ cucuèx i ngẽma. Rü tataãẽ ya yíxema
tümaãẽwa nüxũ cuáxe na Tupanapẽxewa namexũ i ngẽma
taxüxũ.
23 Natürü ngẽxguma wüxie nagu rüxĩnügu na tama namexũ
i Tupanapẽxewa na ṯacü rü õna na tangõxũ, rü pemaã nüxũ
chixu rü chixexũ taxü ega tanangõxomagu, erü tümaãẽwa
nagu tarüxĩnü na tama aixcüma namexũ i ngẽma taxüxũ. Rü
guxũma i ngẽma tümaãẽwa nagu tarüxĩnüxũ na nachixexũ rü

aixcüma pecadu taxü ega tanaxüamagu.

15

Name nixĩ i cumücüxŭ cutaãxẽxẽẽ

1 Rü yixema na iporaexŭ i tórü õwa, rü name nixĩ i nüxŭ
tarüngŭxẽẽ i ngẽma tamücügü i turaexŭ i norü õwa. Rü tama
name i yigüguxicatama tarüxĩnüẽ rü tóxrücèxicatama tadaugü.
2 Natürü wüxichigü i yixema rü name nixĩ i taeneẽãxŭ
tanangúchaŭxẽẽ na ngẽmaãcü nüxŭ rüngŭxẽẽxŭcèx na yex-
eraãcü yaxõõxŭcèx.
3 Yerü woo ga Cristu rü tama noxrütama ngúchaŭ naxü.
Natürü nayanguxẽẽ ga yema Tupanaãrü ore ga ñaxŭ:
“Pa Chaunatüx, rü ngẽma duŭxŭgü i cumaã guxchigagüxŭ, rü
chomaã nixĩ i naguxchigagüxŭ”,
ñaxŭ.
4 Rü guxŭma ga yema nuxcüma ümatüxŭ ga Tupanaãrü
orewa, rü naxümatü na tüxŭ nangu̱xẽẽxŭcèx na taguma nüxŭ
rüxoexŭ ega woo i̱acü rü guxchaxŭ tüxŭ üpetügu. Rü yema
Tupanaãrü ore rü naxümatü na tüxŭ nataãẽxẽẽxŭcèx rü tüxŭ
nüxŭ nacuèxẽẽxŭcèx na aixcüma Tupanaãrü ixĩgüxŭ.
5 Rü Tupana nixĩ ya tüxŭ rüngŭxẽẽcü na yaxna namaã
ixĩnüẽxŭcèx i guxŭma i guxchaxŭgü. Rü nüma nixĩ i tüxŭ
nataãẽxẽẽxŭ. Rü chanaxwa̱e i nüma ya Tupana pexŭ
narüngŭxẽẽ na aixcüma ngẽma Cristu pexŭ naxwa̱aexŭãcüma
pemaxẽxŭ.
6 Rü chanaxwèxe na ngẽmaãcü pemaxẽxŭ na guxãma i pema
rü wüxigu nüxŭ picuèxüŭgüxŭcèx ya Tupana ya Nanatü ya
tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

Duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭmaã nüxŭ nixu i ore i mexŭ

7 Rü ngẽmacèx, yema Cristu pexŭ na dexŭrüŭ rü name
nixĩ i wüxichigü meã pegü peyaxu na ngẽmaãcü Tupanaxŭ
yacuèxüŭgüxŭcèx i duŭxŭgü.
8 Rü pemaã nüxŭ chixu rü Cristu núma naxũ na Yudíugüxŭ
yanangŭxẽẽxŭcèx, na yemaãcü yanguxẽẽãxŭcèx ga yema
uneta ga nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigümaã nüxŭ yaxuxŭ ga
Tupana. Rü yemaãcü ga Cristu rü tüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ na
aixcümacü na yĩĩxŭ ya Tupana rü aixcüma yanguxẽẽãxŭ i
ngẽma norü uneta.
9 Rü yexgumarüŭ ta ga Cristu rü núma naxũ naxcèx i
ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ na nümagü rü ta
Tupanaxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx naxcèx na poraãcü Tupanaãxŭ
nangechaŭtümüŭgüxŭ. Rü yemachiga nixĩ ga yema Tu-
panaãrü ore ga Dabí ümatüxŭ ga ñaxŭ:
“Rü ngẽmacèx guxŭ i nachiŭãnecŭã̱x i duŭxŭgüpẽxewa tá
cuxŭ chicuèxüŭ. Rü tá chorü wiyaewa cuxŭ chataxẽẽ”,

ñaxŭ.
10 Rü toxnamana i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Pa Duŭxŭgü i Tama Yudíugü Ixĩgüxŭ, rü name nixĩ i pema rü
wüxigu chorü duŭxŭgü i Yudíugümaã petaãẽgü”,
ñanagürü.
11 Rü toxnamana, rü ñanagürü ta:
“Pa Duŭxŭgü i Tama Yudíugü Ixĩgüxŭx, rü name nixĩ i
nüxŭ picuèxüŭgü ya tórü Cori. Rü Pa Guxŭma i
Nachiŭãnecüãx i Duŭxŭgüx, rü name nixĩ i penataxẽẽ”,
ñanagürü.
12 Rü Ichaxía rü ta nanaxümatü rü ñanagürü:
“Rü Dabí nanatü ya Ichaíwa tá ne naxũ i wüxi i nataa
i tá Cristu ixĩxŭ. Rü nüma tá nixĩ i norü ãẽxgacü
yiĩxŭ i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü
ixĩgüxŭ. Rü ngẽma duŭxŭgü rü tá aixcüma nüxŭ
nayaxõgü rü tá ínananguxẽẽgü na yimagagu Tupana
nüxŭ rüngŭxẽẽgüxŭ”,
ñanagürü.
13 Rü ñüxma i pema na nüxŭ peyaxõgüxŭ rü chanaxwèxe i po-
raãcü pexŭ nataãẽxẽẽ ya yima Tupana ya pexŭ rüngŭxẽẽcü na
meã Cristuxŭ ípenanguxẽẽgüxŭcèx. Rü ngẽmaãcü i Tupanaãẽ
i Üünexŭ rü tá pexŭ naporaexẽẽ na yexeraãcü Cristuxŭ
ípenanguxẽẽgüxŭcèx.
14 Pa Chaueneẽgüx, meãma nüxŭ chacuèx na guxŭ i
duŭxŭgümaã pemecümaxŭ, rü aixcüma Tupanaxŭ na
pecuáxŭ, rü aixcüma meãma pegü pixucüxẽgüxŭ.
15 Natürü ñaã poperawa rü meãma pexcèx chanaxümatü i
ñuxre i Tupanaãrü ucüxẽgü, erü tama chanaxwèxe i nüxŭ
ipeyarüngümaẽ. Rü tama chamuŭ na pexcèx chanaxümatüxŭ
i ngẽmachiga yerü Tupana nixĩ ga choxŭ mucü na pemaã nüxŭ
chixuxŭcèx.
16 Rü nüma nixĩ ga choxŭ namuxŭ na Ngechuchu ya Cristu-
arü puracü chaxüxŭcèx i natanüwa i ngẽma duŭxŭgü i tama
Yudíugü ixĩgüxŭ. Rü ngẽma puracü ga nawa choxŭ namuxŭ
nixĩ na ngẽma duŭxŭgümaã nüxŭ chixuxŭ i ore i mexŭ na
Tupanaxŭtawa chanagagüxŭcèx, na wüxi i ãmare i Tupana
namaã taãẽxŭ i ngẽma duŭxŭgü i Naãẽ i Üünexŭ imexẽẽgüxŭ.
17 Rü ñüxma na Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭ na chiĩxŭ,
rü ngẽmacèx chataãẽ namaã i ngẽma puracü i Tupanaãxŭ
chaxüxŭ.
18-19 Rü ñüxma rü yema Cristu chorü maxŭwa
üxŭchigaxŭxĩcatama nixĩ i chixuxŭ. Rü nüma nixĩ ga
choxŭ nangŭxẽẽxŭ na Tupanaxŭtawa chanagagüxŭcèx ga
yema duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ, na nümagü rü ta
Tupanaga naxĩnüẽxŭcèx. Rü yemaãcü chorü oremaã, rü

chorü puracümaã, rü cuèxruŭgü ga taxŭ ga Tupana üxŭmaã,
rü Naãẽ i Üünexŭãrü poramaã Tupanaxŭtawa chanagagü ga
yema duŭxŭgü. Rü yemaãcü Yerucharéŭwa rü guxŭwama
ñu̱xmata Ilíricuarü naãnewa meãma chayanguxẽẽ na nüxŭ
chixuxŭ ga yema ore i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ i Cristuchiga.
20 Rü yemaãcü chapuracü na nüxŭ chixuxŭcèx ga Tu-
panaãrü ore i mexŭ ga ngextá taguma ñuxgu Cristuchigaxŭ
ínaxĩnüẽxŭwa ga duŭxŭgü. Yerü tama chanaxwèxe ga marü
togü nüxŭ íxuxŭwa rü duŭxŭgü marü nüxŭ ícuáxŭwa nüxŭ na
chixuxŭ ga yema ore.
21 Rü yemachiga nixĩ ga Tupanaãrü ore ga Ichaxía ümatüxŭ ga
ñaxŭ:
“Rü yíxema taguma Cristuchigaxŭ cuèxgüxe, rü taguma nachi-
gaxŭ ĩnüẽxẽ, rü tá nüxŭ tacuèxgü i nachiga”,
ñaxŭ.

Pauru rü Dumawa naxũxchaŭ

22 Rü yema toxnamana na chapuracüxŭcèx nixĩ ga tax-
ucürüwa petanüwa chaxũxŭ woo mue̱xpü̱xcünachirẽx yéma
chaxũxchaŭ.
23 Natürü ñu̱xma na marü chanagu̱xẽẽxŭ i ngẽma puracü i
toxnamana, rü nagu charüxĩnü na petanüwa chaxũxŭ. Yerü
ñuxgumamatama nixĩ ga nagu charüxĩnüẽchaxŭ na petanüwa
chaxũxchaŭxŭ.
24 Rü ngẽxguma Españawa chaxũxgu, rü nagu charüxĩnü
na woe pexŭtagu íchidauxŭ. Rü nagu charüxĩnü na ñuxre
i ngunexŭ ngẽxma petanügu charüxãũxŭ. Rü wüxi i chorü
taãẽ tá nixĩ i ngẽma. Rü ngẽmawena rü chanaxwèxe i choxŭ
perüngŭxẽẽ na Españawa chaxũxŭcèx.
25 Natürü i ñu̱xma rü Yerucharéŭwa tá chaxũ, na ngẽma
chanangexŭcèx i ñuxre i dĩẽru naxcèx i taeneẽgü i ngẽma
ngẽxmagüxŭ.
26 Erü ngẽma taeneẽgü i yaxõgüxŭ i Machedóniããnewa
rü Acayaanewa ngẽxmagüxŭ, rü norü ngúchaŭmaã nagu
narüxĩnüẽ na ngĩxŭ nanutaquẽxegüxŭ i ñuxre i dĩẽru na
ngẽmaãcü nüxŭ nangŭxẽẽgüxŭcèx i taeneẽgü i nüxŭ nataxuxŭ
i Yerucharéŭwa ngẽxmagüxŭ.
27 Rü ngẽma taeneẽgü i Machedóniãcũ̱ã̱x rü Acayacũ̱ã̱x
rü norü me nixĩ na ngẽmaãcü naxügüãxŭ. Rü ngẽma
duŭxŭgü rü aixcüma nüxŭ nangẽxma i norü ngetanü i
taeneẽgü i Yudíugütanüwa. Erü ngẽma taeneẽgü i Yudíugügagu
nixĩ i ngẽma togü i duŭxŭgütanüwa nanguxŭ i Tupanaãrü
ore. Rü ñu̱xma rü name nixĩ i ngẽma togü i duŭxŭgü
rü norü ngẽmaxŭmaã taeneẽgü i Yudíugü i yaxõgüxŭxŭ
narüngŭxẽẽgü.
28 Rü ngẽxguma chanagu̱xẽẽgu i ngẽma puracü, rü ngẽxguma
taeneẽgü i Yudíugüna marü ngĩxŭ chaxãxgu i ngẽma dĩẽru, rü

Españawa tá chaxũ. Rü ngẽxguma ngẹma chaxũxgu, rü tá woe pexŭtagu íchidau.
29 Rü nüxŭ chacuèx rü ngẽxguma petanüwa changuxgu, rü wüxigu tá tataãẽgü, erü nüma ya Cristu tá tüxŭ nataãẽxẽẽ i ngẽxguma ngẽmaãcü wüxiwa ingẽxmagügu.
30 Pa Chaueneẽgüx, tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu, rü ngẽma na Naãẽãrü ngŭxẽẽmaã choxŭ pengechaŭxŭgagu pexŭ chacèèxŭ na Tupanana chauxcèx peçaxŭ i perü yumüxẽwa. Rü ngẽmaãcü tá choxŭ perüngŭxẽẽ nawa i ñaã puracü i Tupana choxna ãxŭ.
31 ¡Rü Tupanana peça na choxŭ ínapoxŭxŭcèx nüxna i ngẽma Yudíugü i Yudéaanewa ngẽxmagüxŭ i tama yaxõgüxŭ! ¡Rü nüxna peça naxcèx i ngẽma taeneẽgü i yaxõgüxŭ i Yerucharéŭwa ngẽxmagüxŭ, na taãẽãcüma nayauxgüãxŭcèx i ngẽma dĩẽru i ngẹma naxcèx changexŭ!
32 Rü ngẽmaãcü ngẽxguma Tupana naxwèxegu, rü taãẽãcüma petanüwa tá changu, na wüxigu pemaã chataãẽxŭcèx.
33 Rü chanaxwèxe na pemaã inaxãũxŭ ya Tupana ya tüxŭ taãẽxẽẽcü. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

16

Pauru rü nüxŭ narümoxẽ ga yema duŭxŭgü ga yaxõgüxŭ ga Dumawa yexmagüxŭ

1 Rü ñụxma na petanüwa naxũxchaŭxŭ i taeyèx i Febe, rü pemaã ngĩxŭ chixu rü wüxi i taeyèx i mecü iyixĩ. Erü ngĩma rü nüxŭ irüngŭxẽẽ i ngẽma yaxõgüxŭ i Chẽcréaarü ĩãnewa ngẽxmagüxŭ.
2 Rü chanaxwèxe i meã ngĩxŭ peyaxu, naẹgagu ya tórü Cori ya Ngechuchu, erü ngẽma nixĩ i mexŭ na penaxüxŭ namaã i guxŭma i yaxõgüxŭ. Rü chanaxwèxe i guxŭma i ṭacü i ngĩxŭ taxuxŭwa rü ngĩxŭ perüngŭxẽẽ, erü ngĩma rü poraãcü togüxŭ irüngŭxẽẽ, rü choxŭ rü ta irüngŭxẽẽ.
3 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü i Prisila rü Aquiru! Rü nümagü rü chomücügü nixĩgü i Ngechuchu ya Cristuarü puracüwa.
4 Rü nümagü rü ãũcümaxŭwa nichocu na chauétüwa nachogüexŭcèx, na tama chayuxŭcèx ga chomax. Rü ngẽmacèx moxẽ nüxna chaxã. Rü tama chaxicatama moxẽ naxcèx nüxna chaxã, natürü moxẽ nüxna naxãgü ta i guxŭma i taeneẽgü i yaxõgüxŭ i tama Yudíugü ixĩgüxŭ.
5 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü ta i guxŭma i taeneẽgü i Aquirupatawa ngutaquẽxegüüxŭ! ¡Rü ngẽxgumarüŭ ta nüxŭ perümoxẽgü ya chomücü ya nüxŭ changechaŭcü ya Epenétu! Rü nüma nixĩ ga nüxĩra Cristuaxŭ yaxõõxŭ ga Áchiaanewa.
6 ¡Rü ngĩxŭ perümoxẽgü i María ga poraãcü petanüwa Tupanaãxŭ puracücü!

7 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü i chautanüxŭgü i Aŭdrúnicu rü
Yúniã ga wüxigu chomaã poxcuexŭ! Rü nümagü nixĩ i
yatügü i aixcüma Tupana imugüxŭ i guxŭma i yaxõgüxŭ nüxŭ
ngechaŭgüxŭ. Rü nümagü rü nüxĩra chauxŭpa Cristuaxŭ
nayaxõgü.
8 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü ya Aŭpriátu ya chomücü ya nüxŭ
changechaŭcü ya chauxrüŭ tórü Coriaxŭ yaxõcü!
9 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü ya Urubánu ya tomücü ixĩcü i Cristu-
arü puracüwa! ¡Rü ngẽxgumarüŭ ta nüxŭ perümoxẽgü ya
Estaqui ya nüxŭ changechaŭcü!
10 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü ya Apere ya aixcüma tüxŭ nüxŭ
dauxẽẽcü na ñuxãcü Cristuaxŭ yaxõõxŭ! ¡Rü ngẽxgumarüŭ ta
nüxŭ perümoxẽgü i Aritúburutanüxŭgü!
11 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü i chautanüxŭ i Erudiũ! ¡Rü
ngẽxgumarüŭ ta nüxŭ perümoxẽgü i Narsíchutanüxŭ i tórü
Coriaxŭ yaxõgüxŭ!
12 ¡Rü ngĩxŭ perümoxẽgü i Trifena rü Trifocha! Rü
ngĩmagü rü tórü Coriaxŭ ipuracüe. ¡Rü ngẽxgumarüŭ ta ngĩxŭ
perümoxẽgü i taeyèx i Péchida i ngĩxŭ ingechaŭgücü! Rü ngĩma
rü marü poraãcü tórü Coriaxŭ ipuracü.
13 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü ya Rufu ya aixcüma meã tórü Cori-
axŭ yaxõcü! ¡Rü ngẽxgumarüŭ ta ngĩxŭ perümoxẽgü i naẽ ga
chauerüŭ chomaã ixĩcü!
14 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü i Achícritu, rü Peregúte, rü Erme,
rü Patroba, rü Erma, rü guxŭma i togü i taeneẽgü i natanüwa
ngẽxmagüxŭ!
15 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü ta i Firórugu, rü Yúria, rü Neréu, rü
naẽyèx, rü Oripa, rü guxŭma i togü i taeneẽgü i yaxõgüxŭ i
natanüwa ngẽxmagüxŭ!
16 Rü chanaxwèxe i pegü pengechaŭgüãcüma pegü
perümoxẽgü i wüxichigü. Rü guxŭma i ngẽma yaxõgüxŭ i
toxnamana ngẽxmagüxŭ, rü pexŭ narümoxẽgü.
17 Pa Chaueneẽgüx, pexŭ chacèèxŭ na pegüna
pedaugüxŭcèx nüxna i ngẽma duŭxŭgü i pexŭ itoyechaŭxŭ
rü chixexŭgu pexŭ yixẽẽgüchaŭxŭ. Erü ngẽma duŭxŭgüarü
ngu̱xẽẽtae rü tama namaã nawüxigu i ngẽma ngu̱xẽẽtae ga
noxri peyauxgüxŭ ga yexguma noxri peyaxõgügu. Rü name
nixĩ i noxtacüma nüxna pixĩgachi i ngẽma duŭxŭgü rü tama
natanügu pexãgü.
18 Erü ngẽma duŭxŭgü rü tama tórü Cori ya Ngechuchu
ya Cristuarü ngúchaŭ naxügü, natürü noxrütama ngúchaŭ
nixĩ i naxügüxŭ. Rü ore i tauxchaxŭgümaã nayaxucu̱xẽgü i
duŭxŭgü, rü ngẽmaãcü nanawomüxẽẽgü i ngẽma duŭxŭgü i
tama meã nüxŭ cuèxgüxŭ.
19 Rü guxŭma i duŭxŭgü nüxŭ nacuèxgü na aixcüma meã

Tupanaga pexĩnüẽxũ i pemax. Rü ngẽmacèx pemaã chataãẽ i chomax. Rü chanaxwèxe na meã nüxũ pecuáxũ i ṯacü nixĩ i mexũ i Tupanapẽxewa na penaxüxũcèx i ngẽma. Natürü ngẽma Tupanapẽxewa chixexũ, rü ¡nüxna pixĩgachi na tama nagu peyixũcèx!

20 Rü ngẽxguma ngẽmaãcü meã pemaxẽgu rü nüma ya Tanatü ya Tupana ya tüxũ taãẽxẽẽcü rü tá pexũ naporaexẽẽ na aixcüma nüxũ perüyexeraxũcèx i Chataná. Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pemaã inarüxã̱ũ̱x rü pexũ narüngũxẽẽ.

21 Rü pexũ narümoxẽ ya Timutéu ya chomücü ixĩcü i Tupanaãrü puracüwa. Rü ngẽxgumarüũ ta pexũ narümoxẽgü i chautanüxũgü i Dúchiu, rü Yachóũ rü Sochípatru.

22 Rü choma i Téchiu na chanaxümatüxũ i ñaã popera, rü choma rü ta pexũ charümoxẽ naẽgagu ya tórü Cori.

23 Rü pexũ narümoxẽ ta ya Gayu ya napatawa changẽxmacü. Rü nüma rü inanaxã ya daa napata na nawa nangutaquẽxegüxũcèx i guxũma i yaxõgüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta pexũ narümoxẽgü i Eratu i daa ĩãneãrü dĩẽruarü dauruũ ixĩxũ, rü taeneẽ i Cuartu.

24 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ narüngũxẽẽ i guxãma i pemax. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Pauru rü Tupanaxũ yacuèxüũãcüma nanagu̱xẽẽ i norü popera

25-26 ¡Rü ñu̱xmax, rü ngĩxã nüxũ ticuèxüũgü ya Tanatü ya Tupana! Rü nüma nüxũ nangẽxma i pora na pexũ naporaexẽẽxũcèx na meã peyaxõgüamaxũcèx i ngẽma norü ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ tamaã nüxũ ixuxũrüũ. Rü ngẽma nixĩ i ore i guxũwama nüxũ chixuxũ rü namaã changúexẽẽtaexũ i Ngechuchu ya Cristuchiga. Rü ngẽmatama ore i Cristuchiga rü taxchaxwa naxẽxũgu ga noxrix, natürü i ñu̱xma ya Tupana rü marü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ i ngẽma. Rü nuxcüma tauta naãne ũ̱xgu rü Tupanaxĩcatama nüxũ nacuèx ga yema, natürü i ñu̱xma rü norü orearü uruũgü ümatüxũ ga orewa taxcèx nanango̱xẽẽ. Rü ngẽma ore rü namaã nawüxigu ga yema ore ga nuxcüma nüxũ yaxuxũ ga Tupana ya guxũguma maxẽchacü. Rü ñu̱xma ya Tupana rü guxũwama nanamugü i norü orearü uruũgü na guxũ i duũxũgümaã nüxũ na yaxugüexũcèx i ngẽma ore i Cristuchiga na nüxũ yaxõgüãxũcèx rü naga na naxĩnüẽxũcèx.

27 Rü nüma ya Tupana rü nüxĩcatama nixĩ i Tupana yiĩxũ, rü nüxĩcatama nixĩ i guxũxũ nacuáxũ. ¡Rü ñu̱xmax, rü ngĩxã guxũguma nüxũ ticuèxüũgü, erü Nane ya Ngechuchu ya Cristu rü poraãcü tüxũ narüngũxẽẽ! Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,

Pauru

NÜXĨRAÜXŨ GA POPERA GA CORĨTIUCŨÃX GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXŨ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Corĩtiuarü ĩãnewa yexmagüxũ

1-2 Pa Chaueneẽgü i Corĩtiucũãxgüx, choma i Pauru nixĩ i Tupana yaxuxũ norü ngúchaxũmaã na Ngechuchu ya Cristu norü puracüwa choxũ namuxũcèx. Rü choma rü namaã i taeneẽ i Chótene nixĩ i pexũ tarümõxẽgüxũ rü pexcèx tanaxümatüxũ i ñaã popera. Pa Chaueneẽgü ya Tupanaãrü Ixĩgüxex, pema rü marü Tupanapẽxewa pixüüne yerü Ngechuchu ya Cristu marü pexũ nixüünexẽẽ. Rü Tupana rü marü pexũ nade na norü duũxũgü pixĩgüxũcèx wüxigu namaã i guxũma i ngẽma duũxũgü i guxũwama tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuxũ icuèxüũgüxũ. Rü nüma ya Ngechuchu ya tórü Cori ixĩcü, rü ngẽma duũxũgüarü Cori ta nixĩ.

3 Rü chanaxwèxe ya Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu norü ngechaxũgagu poraãcü pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

Tupana tüxũ narüngũxẽẽ erü Cristuarü duũxũgü tixĩgü

4 Rü taguma nüxũ charüchau na Tupanana moxẽ pexcèx chaxãxũ. Rü moxẽ nüxna chaxã naxcèx i ngema ngũxẽẽ i Ngechuchu ya Cristugagu Tupana pexna ãmarexũ.

5 Yerü Cristugagu Tupana pexna nanamu ga Naãxẽ i Üünexũ na pemaxã inaxãṹxũcèx. Rü pexna nanaxã ga norü ore, rü naétü pexũ nanatauxchaxẽẽ na nüxũ pecuáxũcèx na ñuxũ ñaxũchiga yixĩxũ.

6 Rü yemaãcü yexguma nüxũ pexĩnüẽgu ga yema ore ga Cristuchiga rü aixcüma peyaxõgü.

7 Rü ngẽmacèx i ñũxma na ípenanguxẽẽxũ na wena táxarü núma naxũxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu, rü Tupana pexna nanaxã i taxũ i cuèx na taxuũma pexũ taxuxũcèx na naxcèx pemaxẽxũ.

8 Rü ngẽmaãcü tá pexna nadau ya Tupana ñũxmatáta nagú i naãne, rü guxũgutáma pexũ naporaexẽẽ na aixcüma peyaxõgüamaxũcèx rü naxcèx pemaxẽxũcèx, na taxúema chixexũmaã pexũ ixugüxũcèx i ngẽxguma wenaxãrü núma naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

9 Rü Tupana rü guxũguma nayanguxẽẽ i norü uneta. Rü
nüma nixĩ ga pexũ nadexũ na aixcüma Nane ya tórü Cori ya
Ngechuchu ya Cristumücügü pixĩgüxũcèx.

Nügü nitoye ga yema yaxõgüxũ

10 Pa Chaueneẽgüx, tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu
pexũ chacèèxũ na wüxigu pegümaã perüxĩnüẽxũ rü tama pegü
pitoyexũcèx. Rü name nixĩ i aixcüma pegü pengechaũgü rü
aixcüma wüxigutama perüxĩnüẽ i peãẽwa.
11 Pa Chaueneẽgüx, pemaã nüxũ chixu i ngẽma ore, yerü
Croétanüxũtanüwa nüxũ chacuáchiga ga pegümaã na penuẽxũ,
rü tama aixcüma wüxigu na perüxĩnüẽxũ.
12 Rü pemaã nüxũ chixu i ngẽma erü ñuxre i pema rü
ñaperügügü:
“Choma rü Pauruwe charüxũ”, ñaperügügü. Rü togue rü:
“Choma rü Aporuwe charüxũ”, ñaperügügü. Rü togue rü:
“Choma rü Pedruwe charüxũ”, ñaperügügü. Rü togue rü:
“Choma rü Cristuwe charüxũ”, ñaperügügü.
13 ¿Rü ñuxãcü nixĩ i ngẽma? ¿Pexcèx rü Cristu rü marü
niyauxye? ¿Éxna pema nüxũ pecuèxgu rü choma i Pauru
chiĩxũ ga curuchawa pexcèx chipotaxũ rü chayuxũ? ¿Rü ẽxna
pema nüxũ pecuèxgu rü chauégagu yiĩxũ ga ípebaiũxũ?
14 Rü Tupanana moxẽ chaxã, yerü taxúema pexũ
íchabaiũxẽẽ ga pemax. Rü Crispu rü Gayuxicatama nixĩ
ga íchabaiũxẽẽxũ.
15 Rü ngẽmacèx taxucürüwa texé tügü tixu na chauégagu
ítabaiexũ.
16 Rü yemáãcü aixcüma íchanabaiũxẽẽ ga Estéfanatanüxũgü
ta, natürü chauxcèx rü taxúema ga togue tüxũ íchabaiũxẽẽ.
17 Yerü nüma ga Cristu rü tama choxũ namu ga duũxũgüxũ
na íchabaiũxẽẽxũcèx, natürü choxũ namu na duũxũgümaã
nüxũ chixuxũcèx i norü ore i mexũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ. Rü
nanaxwèxe i tauxchaxũ i oremaã nüxũ chixu i ngẽma ore.
Erü ngẽxguma chi ñoma nüxũ cuèxüchixũrüũ nüxũ chixuxgu
i ngẽma ore, rü ngürüãchi i duũxũgü rü tá chauguama
narüxĩnüẽ rü tá nüxũ inayarüngümaẽ na Cristu yiĩxũ ga tüxũ
maxẽxẽẽcü ga yexguma curuchagu nayu̱xgux.

Cristuwa nixĩ ga Tupana inawéxũ ga norü pora rü norü cuèx

18 Rü ngẽma ore na ñuxãcü tórü pecaducèx curuchagu
nayuxũ ga Cristu, rü wüxi i natücèxmamare nixĩ naxcèx i
ngẽma duũxũgü i poxcuwa ĩxũ. Natürü yixema na Tupana
tüxũ maxẽxẽẽxũ, rü nüxũ tacuèx na ngẽma ore rü Tupanaãrü
pora yiĩxũ.
19 Erü norü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü ga Tupana:

“Rü tá ichayanaxoxẽẽ i guxũma i norü cuèx i ngẽma duũxũgü
i nüxũ cuèxüchigüxũ. Rü tá nüxũ chaxo i ngẽma
duũxũgüarü cuèx”,
ñanagürü.
20 Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgüx, ¿Tupanapẽxewa rü ṯacüwa
namexũ i ngẽma duũxũgü i poraãcü nüxũ cuèxüchixũ? ¿Rü
ṯacüwa namexũ i ngẽma duũxũgü i Moĩché ümatüxũ i mugüwa
nguu̱xẽẽtaegüxũ? ¿Rü ṯacüwa namexũ i ngẽma duũxũgü i meã
nüxũ cuèxgüxũ i ñoma i naãneãrü cuáchigagu na yadexagüxũ?
Erü guxũma i ngẽma cuèx i duũxũgü nagu rüxĩnüẽxũ rü
Tupanacèx rü taxuwama name.
21 Natürü nüma ya Tupana ya guxũxũma cuácü, rü tama
nanaxwèxe na ñoma i naãnecu̱a̱x i duũxũgüarü cuágagu na
yiĩxũ i naxũtawa nangugüxũ i nümagü. Natürü nanaxwèxe na
ngẽma norü ore i mexũgagu na yiĩxũ i namaxẽxẽẽãxũ i ngẽma
duũxũgü i yaxõgüxũ woo togücèx rü natücèxmamare yixĩgu i
ngẽma ore.
22 Ngẽma Yudíugü rü nüxũ nadaugüchaũ i cuèxruũgü i Tu-
panaãrü poramaã üxũ. Rü ngẽma Griégugü rü naxcèx
nadaugü i ñoma i naãneãrü cuèx.
23 Natürü ngẽma ore i toma nüxũ tixuxũ, rü Cristu ga cu-
ruchawa ipotacüchiga nixĩ. Rü ngẽma ore rü naãẽwa nangu̱x
i ngema Yudíugü. Rü ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü
ixĩgüxũcèx rü wüxi i natücèxmamare nixĩ.
24 Natürü ngẽma duũxũgü i Tupana dexũ i Yudíugü rü
ẽxna tama Yudíugü ixĩgüxũ rü ngẽma duũxũgücèx Tupana
inanawẽx i norü pora rü norü cuèx ga yexguma pecaducèx
nayu̱xgu ga Cristu.
25 Rü yema Tupana üxũ ga yexguma nayu̱xgu ga Cristu rü
muxũma i duũxũgücèx rü wüxi i ngẽãẽmare nixĩ. Natürü
ngẽma Tupana nagu rüxĩnüxũ rü guxũma i ñoma i naãnecu̱a̱x
i duũxũgüarü cuèxarü yexera nixĩ. Rü yexguma curuchagu
nayu̱xgu ga Cristu rü muxũma ga duũxũgücèx rü natura ga
Tupana ga yexguma. Natürü yexguma nixĩ ga inawéãxũ ga
ñuxãcü guxũ i duũxũgüarü yexera na naporaxüchixũ.
26 Pa Chaueneẽgüx, name nixĩ i nagu perüxĩnüẽ na ñuxãcü
Tupana pexũ dexũ na norü duũxũgü pixĩgüxũcèx. Rü
noxretama pixĩgü na nüxũ pecuèxüchixũ ega duũxũgü pexũ
ngugügu, rü noxretama pixĩgü na ãẽxgacügü pixĩgüxũ, rü
noxretama pixĩgü i ngẽma itaarü dĩẽruãxũtanüxũ pixĩgüxũ.
Natürü woo ngẽma na pixĩgügu rü Tupana rü pexũ nade na
norü duũxũgü pixĩgüxũcèx.
27 Rü Tupana nanade ga yema duũxũgü ga togü ga duũxũgü
nüxũ ixuxgu rü taxuũma icuáxũ. Rü yemaãcü nanaxü
ga Tupana na naxãneẽxẽẽãxũcèx i ngẽma duũxũgü i nüxũ

icuèxüchixŭ. Rü Tupana nanade ga yema duŭxŭgü ga togü
nüxŭ ixuxgu rü turaexŭ. Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na
naxãneẽxẽẽãxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i poraexŭ.
28 Rü Tupana nanade ga yema duŭxŭgü ga togü nüxŭ oexŭ,
rü ñoma i naãnewa taxuŭma ixĩgüxŭ. Rü yemaãcü Tupana
nanaxãneexẽẽ i ngẽma duŭxŭgü i ñoma i naanewa norü nge-
maxŭgümaã nügü icuèxüŭgüxŭ.
29 Rü ngẽmacèx taxucürüwama texé tügü ticuèxüŭ i Tu-
panapẽxewa.
30 Rü nümatama ga Tupana nixĩ ga Ngechuchu ya Cristu-
arü duŭxŭgüxŭ pexŭ yaxĩgüxẽẽxŭ. Rü tatanüwa nanamu
ga Cristu na nüma tüxna naxããxŭcèx i cuèx i aixcüma ixĩxŭ,
rü pecaduwa tüxŭ ínanguxŭxẽẽxŭcèx. Rü nüma ya Cristu
nixĩ i tüxŭ namaxẽxẽẽxŭ rü tüxŭ yamexẽẽgüxŭ na aixcüma
ixüünexŭcèx napẽxewa ya Tupana.
31 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Rü ngẽxguma texé tügü icuèxüŭchaŭgu rü name nixĩ i tórü
Corixŭ ticuèxüŭ”,
ñanagürü.

2

Cristu ga curuchawa ipotacüchiga

1 Pa Chaueneẽgüx, yexguma noxri petanüwa chaxũxgu na
pemaã nüxŭ chixuxŭcèx ga Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxŭ i
Cristuchiga, rü tama ñoma nüxŭ cuèxüchixŭrüŭãcüma pemaã
chidexa, rü tama ore ga guxchaxŭmaã nixĩ ga pemaã nüxŭ
chixuxŭ.
2 Yerü yexguma petanüwa chayexmagu, rü Cristuchi-
gaxŭxĩcatama nixĩ ga pemaã chixuxŭ. Rü taxuŭma ga ṯacü
ga togu charüxĩnü. Rü yemaãcü Ngechuchu ya Cristu ga
curuchawa ipotacüguxicatama nixĩ ga charüxĩnüxŭ.
3 Rü yexguma petanüwa changuxgu rü nüxŭ chadau ga taxŭ
ga guxchaxŭgü ga petanüwa, rü yemacèx poraãcü chaxoegaãẽ
rü Tupanapewa chorü muŭmaã chiḏurux.
4 Rü yexguma pemaã chideaxgu rü pemaã nüxŭ chixuxgu
ga Tupanaãrü ore, rü tama ñoma nüxŭ cuèxüchixŭrüŭãcüma
pemaã nüxŭ chixu na yemaãcü pexŭ chanangúchaŭxẽẽxŭ na
peyaxõgüxŭcèx. Natürü Tupanaãẽ i Üünexŭãrü ngŭxẽẽmaã rü
Tupanaãrü poramaã nixĩ ga pexŭ chanangúchaŭxẽẽxŭ.
5 Rü yemaãcü Tupanaãrü poramaã pemaã nüxŭ chixu ga
yema ore na Tupanagagu yĩĩxŭ na nüxŭ peyaxõgüxŭ, rü tama
ñoma i naãnecu̱a̱x i duŭxŭgüarü cuágagu na yĩĩxŭ.

Tupana rü Naãẽ i Üünexŭwa nügü tüxŭ nacuèxẽẽ

6 Natürü pemaã nüxŭ chixu, rü ngẽxguma natanüwa
changẽxmagu i ngẽma duŭxŭgü i marü meãma yaxõgüxŭ, rü

ngẽxguma nixĩ i chanangúexẽẽxũ i ngẽma aixcüma Tupanaarü cuèx i üünexũ. Natürü ngẽma cuèx rü tama ñoma i naãnewa ne naxũ, rü bai i ñoma i naãneãrü ãẽxgacügü i paxa tá iyarüxoxũwa ne naxũ.

7 Natürü ngẽma cuèx rü Tupanawa nixĩ i ne naxũxũ. Rü ngẽma cuèx nixĩ ga noxri tauta naãne ũxgu Tupanaxĩcatama nüxũ cuáxũ ga na ñuxãcü tá tüxna naxããxũ i maxũ i taguma gúxũ.

8 Natürü yema Tupana nagu rüxĩnüxũ, rü taxuũma ga ñoma ga naãnecũã̃x ga ãẽxgacü nüxũ nacuèx. Yerü yexguma chi aixcüma nüxũ nacuèxgügu ga yema Tupana nagu rüxĩnüxũ rü tãũ chima curuchawa nayapotagü ga guma mecü ya tórü Cori.

9 Rü ngemachiga nixĩ i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa i ñaxũ:

“Rü ngẽma duũxũgü i Tupanaxũ ngechaũgüxũcèx, rü nüma nanamexẽẽ i ṯacü i taxúema nüxũ dauxũ, rü taguma texé nüxũ ĩnüxũ, rü bai i texé nagu rüxĩnüxũ”,

ñaxũ.

10 Rü ngẽma Tupana mexẽẽxũ naxcèx i ngẽma duũxũgü i nüxũ ngechaũgüxũ, rü ñṵxma rü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ i ngẽma, yerü núma nanamu ga Naãẽ i Üünexũ na taxcèx nangọxẽẽãxũcèx. Rü ngẽma Naãẽ i Üünexũ rü guxũxũma nacuèx, rü èị̃xrüxũ i ngẽma Tupanaxĩcatama nüxũ cuáxũ rü ta nüxũ nacuèx.

11 Rü duũxũgütanüwa rü ¿texé nüxũ tacuèx na ṯacügu naxĩnüxũ i wüxi ya yatü? Rü naãẽxĩcatama nixĩ i nüxũ cuáxũ i ngẽma nagu naxĩnüxũ i ngẽma yatü. Rü ngẽxgumarüũ ta Tupanaãẽ i Üünexũxĩcatama nixĩ i nüxũ cuáxũ na ṯacügu naxĩnüxũ ya Tupana.

12 Rü yixema rü tama ñoma i naãnecũã̃x i naãẽ nixĩ ga iyauxgüxũ. Natürü tanayauxgü i ngema Naãẽ i Üünexũ ga Tupana taxcèx núma muxũ na aixcüma nüxũ icuáxũcèx i guxũma i ngẽma mexũgü ga Tupana norü ngechaũmaã tüxna ãmarexũ.

13 Rü ñṵxma na pemaã nüxũ tixuxũ i ngẽmachiga, rü Tupanaãẽ i Üünexũ toxna ãxũ i oremaã nixĩ i pemaã nüxũ tixuxũ. Rü tama ore i torü cuèxwa tayaxuxũmaã nixĩ i pemaã nüxũ tixuxũ. Rü ngẽmaãcü nüxũ tixu i Tupanaãẽ i Üünexũãrü ore namaã i ngẽma duũxũgü i aixcüma Tupanaãẽ nawa ngẽxmagüxũ.

14 Rü texé ya tama Tupanaãẽ i Üünexũ tümawa ngẽxmaxẽ, rü taxucürüwa tanayaxu i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ tüxũ ngṵxẽẽxũ, erü tümacèx ya yíxema duũxẽ rü natücèxmamare nixĩ. Rü tama nüxũ tacuèxéga erü yíxema Tupanaãẽ i Üünexũ tümawa ngẽxmaxẽxĩcatama tixĩ ya nüxũ cuáxe na tanangugüxũ na ñuxũ ñaxũchiga yiĩxũ i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ tüxũ ngṵxẽẽxũ.

15 Rü yíxema duŭxẽ ya Tupanaãẽ i Üünexŭ tümawa ngẽxmaxẽ,
rü meã tanangugü i guxŭma. Natürü ngẽma togü i duŭxŭgü i
tama Tupanaxŭ cuèxgüxŭ, rü taxucürüwama tümaãrü maxŭxŭ
nangugü ya yíxema duŭxẽ ya aixcüma Tupanaãẽ tümawa
ngẽxmaxẽ.
16 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
"¿Texé nüxŭ tacuèx na ṯacügu naxĩnüxŭ ya tórü Cori? ¿Rü texé
nüxŭ tacuèx na Tupanaxŭ taxucu̱xẽxŭ?"
ñanagürü. Natürü yixema nixĩ i aixcüma nüxŭ icuáxŭ i ngẽma
Cristu nagu rüxĩnüxŭ.

3

Pauru rü Aporu rü wüxigu Tupanaãxŭ napuracüe

1 Pa Chaueneẽgüx, yexguma noxri petanüwa changuxgu, rü
taxucürüwa ngẽma duŭxŭgü i Tupanaãẽ nawa ngẽxmaxŭmaã
chidexaxŭrüŭãcü pemaã chidexa. Natürü ñoma i naãnecũ̱ã̱x
i tama Tupanaxŭ cuèxgüxŭmaã chideaxgurüŭ nixĩ ga pemaã
chidexaxŭ. Yerü pema rü yexwacèx, peyaxõgü ga yexguma,
rü yemacèx yexwacèx yaxõgüxŭmaã chideaxŭrüŭãcü pemaã
nüxŭ chixu ga Cristuchiga.
2-3 Rü tauxchaxŭ ga oremaã pexŭ changúexẽẽ, ngẽxgumarüŭ
i wüxi i õxchana ega noxri nabuxgu rü naẽgünenixŭ ya
tauxchaãcü yaxaxüne nüxna taxã. Rü yemaãcü tauxchaxŭ
ga oremaã pemaã nüxŭ chixu ga Tupanaãrü ore ga
noxrix, yerü taxucürüwa nüxŭ pecuèxéga ga Tupanaãrü
ore ga guxchaxŭ. Rü ñu̱xma rü ta tama nüxŭ pecuèxéga
i Tupanaãrü ore i guxchaxŭ, erü ñoma tama yaxõgüxŭ i
duŭxŭgürüŭtama pemaxẽ. Rü dücax, ngẽxguma ñu̱xma rü ta
pixãũxãchiwèxegu rü pegümaã penuẽgu, rü ngẽmawa nango̱x
na ngẽma tama yaxõgüxŭrüŭacütama nagu perüxĩnüẽxŭ rü
ñoma i naãnecũ̱ã̱xrüŭacütama na pemaxẽxŭ.
4 Rü ngẽxguma petanüwa wüxie ñágügu rü:
"Choma rü Pauruwe charüxũ", ñágügu, rü togue rü:
"Choma rü Aporuwe charüxũ", ñágügu, rü ngẽmawa nüxŭ
tacuèx na ngẽma duŭxŭgü i tama yaxõgüxŭrüŭãcüma na pe-
maxẽxŭ.
5 Rü ngẽxguma meã nagu rüxĩnüẽgu, ¿rü ṯacü chixĩ i choma i
Paurux? rü ¿ṯacü nixĩ i nüma i Aporux? Toma rü Tupanaãrü
duŭxŭgümare tixĩgü, rü togagu nixĩ ga nüxŭ peyaxõgüxŭ ga
tórü Cori ya Ngechuchu. Rü wüxichigü ga toma rü tanaxü ga
yema puracü ga tórü Cori toxna ãxŭ.
6 Rü chauxŭtawa nixĩ ga nüxŭ pexĩnüẽxŭ rü peyaxõgüxŭ ga
Tupanaãrü ore ga noxrix. Rü Aporu nixĩ ga pexŭ rüngŭxẽẽcü
na yexeraãcü meã peyaxõgüxŭ ga yema ore. Natürü Tupana
nixĩ ga pexŭ maxẽxẽẽcü.

7 Rü ngẽmacèx woo yíxema tüxira duŭxŭgümaã nüxŭ ixuxe i Tupanaãrü ore rü woo yíxema wixwena yexeraãcü duŭxŭgüxŭ ngúexẽẽxẽ, rü taxuŭma tixĩgü. Natürü Tupana nixĩ ya guxŭma ücü, erü nüma nixĩ i duŭxŭgüxŭ namaxẽxẽẽxŭ.

8 Rü ngẽmaãcü ya yíxema tüxira duŭxŭgümaã nüxŭ ixuxe i Tupanaãrü ore, rü yíxema wixwena yexeraãcü duŭxŭgüxŭ ngúexẽẽxẽ rü tawüxigumare i ngẽma puracüwa. Natürü Tupana rü tá tüxŭ nanaxütanü i tümaãrü puracü ya wüxichigü ngẽxgumarüŭ na ñuxãcü tanaxüxŭ i ngema puracü..

9 Rü ngẽmaãcü i toma rü wüxigu Tupanaãxŭ tapuracüe. Rü ngẽmaãcü nixĩ i perü maxŭwa napuracüxŭ ya Tupana na nüma nanaxwèxexŭãcüma pixĩgüxŭcèx.

10 Rü choma nixĩ ga Tupana choxŭ muxŭ na chaxira pemaã nüxŭ chixuxŭcèx ga Cristuchiga. Rü togü nixĩ ga chowena yexeraãcü pexŭ ngúexẽẽxŭ. Natürü guxãma ya texé ya naxŭ́xe i ñaã puracü rü name nixĩ i taxuãẽ na meã tanaxüxŭcèx.

11 Rü ñaã puracü rü Ngechuchu ya Cristuwa nixĩ ga inaxügüxŭ, rü ngẽmacèx taxucürüwama texé tayangucuchixẽẽ i to i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ.

12 Rü ñuxma na norü puracü ixüxŭ i wüxichigü i yixema, rü tanaxwèxe i taxuãẽ na aixcüma meã naxüxŭ i ngẽma. Erü yíxema aixcüma meã naxŭ́xe i norü puracü, rü ñoma wüxi i ĩpataarü üruŭ i uirumü rü dĩẽrumü rü nuta i mexẽchixŭmaã üpataxŭrüŭ tixĩ. Natürü yíxema tama aixcüma meã naxŭ́xe i ngẽma Cristuarü puracü rü ñoma ĩpataarü üruŭ i chixexŭ i naĩ rü naĩxãtü rü dexnemenèxãmaremaã üpataxŭrüŭ tixĩ.

13 Natürü ngẽxguma nagxgu i naãne, rü tá nangox na ñuxãcü naxüãxŭ i Tupanaãrü puracü i wüxichigü i duŭxŭ. Erü ngẽma ngunexŭgu rü tá nangẽxma ya üxü ya taxüchine. Rü ñoma tacü üxüwa iguxŭrüŭ tá nixĩ i Tupana nüxŭ na üxŭ i wüxichigü i duŭxŭãrü puracü na nüxŭ nacuáxŭcèx ngoxi aixcüma name rü ẽxna tama.

14 Rü yíxema aixcüma meã naxŭ́xe i Cristuarü puracü, rü yima ĩpata ya taixŭne ya tama üxümaã ixaxŭnerüŭ tá nixĩ i ngẽma tümaãrü puracü. Rü tá Tupanaxŭtawa tanayaxu i tümaãrü natanü naxcèx i ngẽma taxüxŭ.

15 Natürü yíxema tama aixcüma meã naxŭ́xe i ngẽma puracü, rü yima ĩpata ya tama taixŭne ya üxümaã ixaxŭnerüŭ tá nixĩ i ngẽma tümaãrü puracü. Rü tá ngẽxma inayarüxomare i guxŭma i ngẽma taxüxŭ. Rü tüxicatama tãũtáma tixa ñoma wüxi i duŭxŭ i üxüemawa iyagoxŭrüŭ.

16 ¿Tama ẽxna nüxŭ pecuèx i pema rü Tupanapata na pixĩgüxŭ, rü ngema Naãẽ ya Tupana rü pewa na namaxŭxŭ?

17 Rü ngẽxguma texé pexŭ chixetanüxẽẽgu, rü Tupana

tá tüxŭ napoxcu, erü Tupanapata ya nawa namaxŭne rü naxüüne. Rü pematama nixĩ ya yima Tupanapata na pixĩgüxŭ.

18 Tama name i texé tügütama tawomüxẽẽ. Rü ngẽxguma petanüwa texé tügügu rüxĩnügu na wüxi i duŭxŭ i nüxŭ cuáxe na tiĩxŭ i ñoma i naãnewa, rü name nixĩ i ñoma taxuŭma tacuáxŭrüŭ tügü tixĩxẽẽ. Rü ngẽxguma tá nixĩ i wüxi i duŭxŭ i aixcüma nüxŭ cuáxe tá tiĩxŭ.

19 Erü ñoma i naãneãrü cuèx rü wüxi i ngẽãẽmare nixĩ i Tupanacèx. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

"Rü ngẽma duŭxŭgü i nügügu rüxĩnüẽxŭ na nüxŭ cuèxüchigüxŭ yiĩxŭ, rü norü cuèxgutama ínanatüexẽẽ ya Tupana",

ñanagürü.

20 Rü toxnamana i Tupanaarü orewa rü ñanagürü ta:

"Tórü Cori ya Tupana rü nüxŭ nacuèx na taxuwama namexŭ i ngẽma norü ĩnü i ngẽma duŭxŭgü i ñoma i naanewa cuèxwa ngugüxŭ",

ñanagürü.

21 Rü ngẽmacèx tama name i texé tügü ticuèxüxŭ ega duŭxŭgüarü cuèxwamare tarüxũxgu.. Erü Tupana rü marü pexna nanaxã i guxŭma na pexrü yiĩxŭcèx.

22 Rü ngẽmacèx i choma i Pauru, rü taeneẽ ya Aporu, rü taeneẽ ya Pedru, rü ñoma i naãne, rü torü maxŭ, rü torü yu, rü ñomatama i ngunexŭ, rü moxŭãrü ngunexŭ, rü guxŭma i ngẽma rü pexrü nixĩ.

23 Rü pematama rü Cristuarü pixĩgü. Rü Cristu rü Tupanaãrü nixĩ.

4

Yema ngúexŭgü ga Ngechuchu imugüxŭãrü puracüchiga

1 Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i tomaã nagu perüxĩnüẽ na Cristuarü puracütanüxŭmare na tixĩgüxŭ. Rü nüma nixĩ i toxŭ namuxŭ na pexŭ tangúexẽẽxŭcèx ga yema ore ga noxri Tupanaxĩcatama nüxŭ cuáxŭ.

2 Rü ngẽxguma texé ṯacü rü puracü tüxna ãxgu, rü name nixĩ i aixcüma tayanguxẽẽ i ngẽma puracü i tüxna taxãxŭ na ngẽmaãcü itanawéxŭcèx na aixcüma wüxi i duŭxŭ i mexŭ tixĩxŭ.

3 Rü ngẽmacèx i ñṵxma na meã chayanguxẽẽchaŭxŭ i ngẽma puracü i Tupana choxna ãxŭ, rü taxucèxma chaugücèx chaxoegaãẽ ega woo choxna pecagu rü ẽxna ṯacü rü ãẽxgacügü choxna caxgu naxcèx i ngẽma puracü i chaxüxŭ. Rü woo i chomatama rü taxuxŭcèxma íchicuèx na ngextá chixri chanaxüxŭ i ngẽma puracü.

4 Natürü ñu̱xma na chomatama nagu charüxĩnüxũ na
nataxuũma i chorü chixexũ i Tupanapẽxewa, rü tama
ngẽmacèx Tupana choxũ nadau na changearü pecaduãxũ.
Erü nümatama ya tórü Cori ya Tupana nixĩ i aixcüma choxũ
nacuáarü maxũãxũ.
5 Rü ngẽmacèx tama name na toxũ pengugüarü maxũãxũ
naxũpa na núma naxũxũ ya tórü Cori. Natürü name nixĩ i
nüxũ ípenanguxẽẽ, erü nüma tá nixĩ i nango̱xẽẽãxũ i guxũma
i ngẽma ñu̱xma icúxũ rü guxũma i ngẽma duũxũgü naãẽwa
nagu rüxĩnüẽxũ. Rü ngẽxguma tá nixĩ ya Tupana i tümamaã
nataãẽxũ ya wüxichigü ya yíxema aixcüma mexũ ügüxe.
6 Pa Chaueneẽgüx, perü mexũcèx nixĩ i pemaã nüxũ
tixuxũ i ngẽma ore na ngema Tupana naxwèxexũãcüma
pemaxẽxũ. Rü choma rü Aporu nixĩ i perü cuèxruũgü
tixĩgüxũ na towa pengúexũ na Tupanaãrü ore pemaã nüxũ
ixuxũrüũãcü penaxüxũ. Rü ngẽmacèx tama name na wüxi i
perü ngu̱xẽẽtaexũmaã petaãẽgüxũ rü to rü nüxũ pexoexũ.
7 Rü ñu̱xma rü pexna chaca, ¿rü texé tixĩ ya yíxema pemaã
nüxũ ixuxe na togüarü yexera pexũ ixĩxẽe̱xẽ? ¿Erü guxũma i
ngema cuèx i pexũ ngẽxmaxũ rü Tupana pexna nanaxã? Rü
ñu̱xma na nüma pexna naxããxũ i ngẽma cuèx ¿rü tü̱xcüũ pegü
picuèxüũgü ñoma pematama perü poramaã penayaxuxũrüũ?
8 Rü pegügu perüxĩnüẽgu rü aixcüma marü meãma Tu-
panaxũ picuèxüchi rü marü pexũ nangẽxma i guxũma
i ṯacü i penaxwèxexũ na naxũtawa pengugüxũcèx. Rü
pegügu perüxĩnüẽgu rü ñoma ãẽ̱xgacügü i taxũrüũ pixĩgü rü
taxuũma toxũtawa penaxwèxe i ñu̱xmax. ¡Chierü aixcüma
Tupanapẽxewa ãẽ̱xgacügü pixĩgügu na toma rü ta wüxigu
pemaã ãẽ̱xgacügü na tixĩgüxũcèx!
9 Rü toma na Ngechuchu toxũ imugüxũ, rü chauxcèx rü
wixwe toxũ nawogü ya Tupana. Rü ñoma poxcuexũ i yuewa
ĩxũrüũ tixĩgü. Rü ñoma wüxi i ṯacü i nüxũ nacugüexũrüũ
tixĩgü i napẽxewa i Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcũ̱ã̱x,
rü napẽxewa i ñoma i naãnecũ̱ã̱x i duũxũgü, rü napẽxewa i
guxũma i ṯacü i Tupana üxũ.
10 Rü ñu̱xma na Cristuwe tarüxĩxũ, rü ngẽmacèx taxuũma
icuáxũ toxũ nawogü i duũxũgü, natürü i pema rü pegügu
perüxĩnüẽgu rü guxũxũma pecuèx i Cristuchiga. Toma nüxũ
tacuèx na duũxũgüpẽxewa taturaexũ, natürü i pema rü
pegügu perüxĩnüẽ na aixcüma peporaexũ. Rü duũxũgü toxũ
naxo, natürü pexũ nangechaũgü.
11 Rü ñu̱xma rü ta tama inayacuèx na ngúxũ tingegüxũ, erü
ñu̱xma rü ta taiya toxũ nangu̱x, rü tiṯawae, rü tangexchiru.
Rü duũxũgü rü chixri tomaã nachopetü, rü tangepata.
12 Rü tipae na yeũcürü toxmẽxmaã tapuracüeechaxũ. Rü

duŭxŭgü rü ṯacü tomaã nixugüe, natürü i toma rü mexŭ i oremaã tanangãxŭgü. Rü towe ningẽxŭtanü, natürü yaxna namaã taxĩnüẽ.
13 Rü chixri tochiga nidexagü, natürü i toma rü meã nachiga tidexagü. Rü ñoma guxchirexŭ nadaugüxŭrüŭ tomaã nixĩgü, rü ñoma duŭxŭgü i taxuwama mexŭãcü toxŭ nixĩxẽẽ. Rü ñṵxma rü ta ngemagutama tomaã naarüxĩnüe.
14 Tama pexcèx chanaxümatü i ñaã popera na pexŭ chaxãneẽxẽẽxŭcèx. Natürü pexcèx chanaxümatü na pexŭ chixucṵxẽgüxŭcèx chauxacügüxüchirüŭ, erü pexŭ changechaŭ.
15 Erü woo nangẽxmagu i muxŭma i perü ngṵxẽẽruŭgü i Cristuchiga pexŭ ngúexẽẽxŭ, natürü chaxicatama nixĩ i penatü chiĩxŭ ga Cristuxŭ na peyaxuxŭwa. Yerü chauxŭtawa nixĩ ga noxri ga penayaxuxŭ ga Ngechuchu ya Cristuarü ore i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Rü ngẽmacèx chaxicatama nixĩ i penatü chiĩxŭ i perü õwa.
16 Rü ngẽmacèx pexŭ chacèèxŭ na chauxrüxŭ meã pemaxẽxŭ.
17 Rü ngẽmacèx pexŭtawa chanamu ya Timutéu ya poraãcü nüxŭ changechaŭcü ya chaune ixĩcü i tórü Coriarü orewa. Rü nüma rü aixcüma meã nayanguxẽẽ i guxŭma i ngẽma nagu chanamuxŭ. Rü nüma tá pexna nüxŭ nacuèxãchixẽẽ na ñuxãcü Ngechuchu ya Cristu naxwèxexŭãcüma meã chamaxŭxŭ rü chanangúexẽẽxŭ ga yema yaxõgüxŭ ga natanügu chixũgüxŭ.
18 Rü ñuxre i pemagü rü pegü picuèxüŭgü, erü nagu perüxĩnüẽ na tagutáma pexŭtawa íchayadauxŭ.
19 Natürü ngẽxguma nanaxwèxegu ya tórü Cori, rü paxa tá ngema chaxũ na pexŭ íchayadauxŭcèx. Rü ngẽxguma rü tá chomaxŭchi nüxŭ chadau ngoxi ngẽma duŭxŭgü i nügü icuèxüŭgüxŭ nüxŭ nangẽxma i Tupanaãrü pora rü ẽxna yadoragümare.
20 Erü Tupanaarü pora rü tama nüxŭ tixumare, natürü nagu ítamaxẽ i ngema pora.
21 ¿Rü ñṵxma rü ṯacü ẽxna nixĩ i penaxwèxexŭ i pema? ¿Penaxwèxe na pexŭ chingagüxŭ i ngẽxguma ngema changuxgu, rü ẽxna penaxwèxe na pexŭ changechaŭãcüma rü pemaã chamecümaãcüma pexŭ na íchayadauxŭ?

5

Duŭxŭgü i chixri maxẽxŭchiga

1 Rü duŭxŭgü nüxŭ nixugügü rü wüxi i yatü i petanüwa rü naẽrücümaãtama naxãmèx. Rü ngẽma nixĩ i pecadu

i poraãcü chixexüchixũ, erü woo ngẽma duũxũgü i tama
yaxõgüxũtanüwa rü tama ngẽmaãcü naxüpetü.
2 ¿Rü ñuxãcü i pema i ngẽxguma i pegü picuèxüũgüamaxũ?
Rü narümemaẽ chi nixĩ na poraãcü pengechaũgüxũ. Rü ngẽma
yatü i ngẽma chixexũ üxũ rü name nixĩ na ípenamuxũchixũ i
petanüwa.
3 Rü woo tama petanüwa changẽxmagu i chomax,
natürü guxũguma pegu charüxĩnü. Rü ñoma pexũtawa
changẽxmaxũrüũ rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu
pemaã nüxũ chixu na ṯacü tá namaã pexüxũ i ngẽma duũxũ.
4 Rü name nixĩ i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu
pengutaquẽxegü. Rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu rü tá
napetanũgu na pexũ naporaexẽẽxũcèx. Rü choma rü tá pexna
chacuèxãchi i chorü yumüxẽwa.
5 Rü ngẽma norü poxcu i tá nüxna pexãxũ i ngẽma yatü, rü
ngẽma tá nixĩ na ípenamuxũchixũ i petanüwa na Chataná ngúxũ
nüxũ ingexẽẽxũcèx. Rü ngẽmaãcü tá inayarüxo i naxũneãrü
ngúchaũ i chixexũ, natürü naãẽ rü tá namaxũ i ngẽxguma
wena núma naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu.
6 ¡Rü tama name i pema rü pegü picuèxüũ naxcèx i ngẽma
pexüxũ! ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx i ngẽma ore i ñaxũ:
“Wüxi i íraxũ i pãũãrü puxẽẽruũ rü taxũma i pãũchara
nipuxẽẽ”, ñaxũ?
7 Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxũ perüxoe i guxũma i
nuxcümaũxũ i pecüma i pexũ chixexẽẽxũ. Rü ngẽxguma
ngẽmaãcü penaxũxgu, rü ñoma ngexwacaxũxũ i pãũ i ngearü
puxẽẽruũãxũ i Ũpetüchigaarü petawa ingõxũrüũ tá pime. Rü
ñuxma i pema rü aixcüma ngexwacaxũxũ i duũxũgü pixĩgü,
yerü Cristu rü ñoma wüxi i carnerurüũ marü tachicüü tórü
pecaducèx nayu.
8 Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxũ tarüxoe i nuxcümaũxũ i
tacüma i chixexũgü rü aixcüma Tupanagu tarüxĩnüẽ rü meã
naxcèx tamaxẽ, erü ngexwacaxũxũ i norü duũxũgü tixĩgü.
9 Nüxĩraũxũ ga chorü poperawa rü pemaã nüxũ chixu na
tama natanügu pexãgüxũ i ngẽma duũxũgü i naĩ i ngemaã
naxũneãrü ngúchaũ ügüxũ.
10 Natürü yexguma yema ñachagu pexũ, rü tama pemaã
nüxũ chixu na nüxna pixĩgachitanüxũchixũ i ngẽma duũxũgü
i tama yaxõgüxũ i naĩ i ngemaã maxẽmarexũ, rü ẽxna
ngẽma duũxũgü i guxũma i ṯacü nügüna nugüchaũgüxũ,
rü ẽxna ngĩtèèxgüxũ, rü ẽxna ngẽma duũxũgü i tupanane-
tachicünèxãxũ icuèxüũgüxũ. Erü ngẽxguma chi naxchaxwa
ípechoũxgu i ngẽma duũxũgü, rü chi taxucürüwa i ñoma i
naãnewa pengẽxmagü.
11 Natürü yexguma pemaã nüxũ chixuxgu na tama

natanügu pexãgüxũ i ngẽma duũxũgü i chixri maxẽxũ, rü nachiga chidexa i ngẽma duũxũgü i nügü ixugüxũ na peeneẽgü i yaxõgüxũ na yixĩgüxũ natürü naĩ i ngemaã maxẽxũ, rü ẽxna aüexũ, rü ẽxna tupananetachicünèxãxũ icuèxüũgüxũ, rü ẽxna oregütèèxgüxũ, rü ẽxna ngãxẽwèxegüxũ, rü ẽxna ngĩtèèxgüxũ. Rü ngẽma duũxũgü nixĩ i pemaã nüxũ chixuxũ na tama namexũ na natanügu pexãgüxũ rü bai i namaã na pechibüexũ.

12-13 Erü tama chõxmẽxwa nangẽxma na nüxna chaçaxũ i ngẽma duũxũgü i tama Tupanaãxũ yaxõgüxũ. Rü Tupana tá nixĩ ya nüxna çacü i ngẽma duũxũgü. Natürü i pema rü pemẽxwa nangẽxma na nüxna peçaxũ i ngẽma peeneẽgü i yaxõgüxũ i tama meã maxẽxũ. Rü name nixĩ i petanüwa ípenamuxũchi i ngẽma duũxũ i chixri maxũxũ.

6

Ngẽxguma ṭacü rü guxchaxũ tüxũ ngẽxmagu taeneẽmaã, rü tama name i ãẽxgacügü i tama yaxõgüxũpẽxewa tayamexẽẽ i ngẽma

1 Rü ngẽxguma wüxie i pema pexũ nangẽxmagu i ṭacü rü guxchaxũ i wüxi i peeneẽ i yaxõxũmaã, ¿rü tũxcüũ wüxi i ãẽxgacü i tama yaxõxũãrü ngũxẽẽcèx ípeyaca na nüma pexũ namexẽẽãxũcèx i ngẽma perü guxchaxũgü? ¿Rü tama ẽxna inamexũ i ngẽma peeneẽgü i yaxõgüxũ na namexẽẽgüxũ i ngẽma perü guxchaxũgü?

2 ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx na yixema na yaxõgüxũ tá yiĩxũ i naãneãrü gũxgu nüxna icagüxũ i guxũma i ñoma i naãnecũãx i duũxũgü? Rü ñũxma na pema tá yiĩxũ i ñoma i naãnecũãx i duũxũgüxũ picagüxũ, ¿rü tũxcüũ taxucürüwa i pematama penamexẽẽ i ngẽma perü guxchaxũgü i írachiréxũ?

3 ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx rü woo ngẽma daxũcũãx i Tupanaãrü orearü ngeruũgü, rü yixema tá yiĩxũ i nüxũ icagüxũ? Rü ngẽmacèx nixĩ i yexeraãcü pemẽxwa nangẽxmaxũ na ñuxãcü penamexẽẽxũ i ngẽma guxchaxũgü i ñoma i naãnewa pexũ ngẽxmagüxũ.

4 Rü ngẽmacèx, ngẽxguma ṭacü rü guxchaxũ pexũ ngẽxmagu i ñoma i naãnewa, ¿rü tũxcüũ i ngẽma ãẽxgacügü i tama yaxõgüxũxũtawa pegü ípeyaxuaxũgüxũ na pexũ namexẽẽgüãxũcèx i ngẽma?

5 Rü pemaã nüxũ chixu i ngẽma ore na pexãneẽxũcèx. ¿Ẽxna tataxuma i petanüwa ya wüxie ya nüxũ cuáxe na tanamexẽẽxũ i ngẽma guxchaxũgü i petanüwa ngẽxmaxũ?

6 Rü tama pegümaã penuẽxĩcatama, natürü naẹtü rü ãẽxgacügü i tama yaxõgüxũxũtawa pexĩ na penamexẽẽxũcèx i ngẽma perü guxchaxũgü.

7 Rü ngẽma na pegümaã penuẽxũ, rü ngẽma rü poraãcü
chixexũ nixĩ. ¿Rü tũxcüũ tama yaxna namaã pexĩnüẽ i ngẽma
guxchaxũgü i peeneẽ pemaã üxũ? ¿Rü tũxcüũ tama namaã
peporae ega texé perü tacücèx ngĩxgux?
8 Natürü i pema rü poraãcü chixexũ pexüe, erü woo
peeneẽgü i yaxõgüxũãxũ rü ta pengix..
9-10 ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx na ngẽma duũxũgü i chixexũ
ügüxũ rü nataxuxũtáma i nachica i ngextá Tupana ãẽxgacü
íyiĩxũwa? ¡Rü tama name i pegütama pewomüxẽẽgü! Erü
ngextá Tupana ãẽxgacü íyiĩxũwa rü nataxũtáma i nachica i
ngẽma duũxũgü i naĩ i ngemaã ipexũ, rü ngẽma duũxũgü i
tupananetachicünèxãxũ icuèxüũgüxũ, rü ngẽma duũxũgü i
naxmèxẽchita rü ẽxna nateechita ngẽãẽxũ, rü ngẽma yatügü
i naxrüũ yatüxũmaã ngẽãẽxũ, rü ngẽma ngĩtèèxgüxũ, rü
ngẽma duũxũgü i nügünaxica nanuxũchixũ i norü ngẽmaxũgü,
rü ngẽma duũxũgü i ngãxẽwèxegüxũ, rü ngẽma duũxũgü i
oregütèèxgüxũ, rü ngẽma duũxũgü i womüxẽẽwèxegüxũ. Rü
guxũma i ngẽmagü rü nataxũtáma i nachica i ngextá Tupana
ãẽxgacü íyiĩxũwa.
11 Rü yexgumarüũtama pixĩgü ga ñuxre ga pema ga
ũpax. Natürü i ñũxma ya Tupana rü marü pexũ ínanapi i
perü chixexũ na noxrüxicatama pixĩgüxũcèx. Rü ñũxma rü
aixcüma napẽxewa pime yerü Naãẽ i Üünexũ rü tórü Cori
ya Ngechuchu ya Cristuégagu marü perü pecaduna pexũ
ínanguxũxẽẽ.

Ñuxãcü naxüüne i taxüne

12 Rü ñuxre i pema rü ñaperügügü:

“Rü marü name na chanaxüxũ i ngẽma chanaxwèxexũ”,
ñaperügügü. Rü aixcüma nixĩ i ngẽma, natürü tama
guxũ i ngẽma ixügüxũ rü tüxũ name. Rü aixcüma nixĩ i
Tupana choxũ ínguxuchixẽẽxũ na chanaxüxũcèx i ngẽma
chanaxwèxexũ, natürü tama name na tacü rü chixexũgu
chaugü changuxẽẽxũ na chomaã inacuáxũcèx.
13 Rü ngẽxgumarüũ ta rü ñuxre i duũxũgü rü ñanagürügü:

“Rü õna rü taxünecèx nixĩ, rü taxüne rü õnacèx nixĩ”,
ñanagürügü. Rü aixcüma ngẽmaãcü nixĩ, natürü ya Tupana rü
tá inayanaxoxẽẽ i guxũma i ngẽma. Rü taxüne rü tama naĩ i
ngemaã namaã na ingẽãẽmarexũcèx nixĩ. Erü taxünemaã nixĩ
i naxüxũ i tórü Coriarü ngúchaũ. Rü tórü Cori nixĩ ya taxünexũ
maxẽẽcü.
14 Rü yema Tupana wena namaxẽẽxũrüũ ga tórü Cori ya
Ngechuchu, rü ngẽxgumarüũ tá ta norü poramaã wena tüxũ
namaxẽxẽẽ.

15 ¿Rü tama ẽxna nüxũ pecuèx na ngẽma pexene rü Cristuarü na yiĩxũ? ¿Rü ñuxãcü i ngẽma chaxune i Cristuarü ixĩxũ rü ngexũ i ngẽãẽxũmaã inapexũ? Taxucürüwama ngẽmaãcü nixĩ.
16 ¿Rü ẽxna tama nüxũ pecuèx ega wüxi i ngexũ i ngẽãẽxũmaã inapexgu ya wüxi ya yatü rü ngẽma taxre i naxũne rü wüxitama i naxũne yiĩxũ? Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
"Ngẽma taxre i naxũne rü wüxitama i naxũne tá nixĩ",
ñanagürü.
17 Natürü ngẽxguma wüxi i duũxũ rü tórü Cori ya Cristuaxũ yaxõõxgu, rü ngẽma naãẽ i ngẽma duũxũ rü Cristuãẽmaã wüxigutama narüxĩnüẽ.
18 Rü ngẽmacèx name nixĩ na nüxũ perüxoexũ i pexeneãrü ngúchaũ na pexüxũ. Rü guxũma i togü i pecadu i wüxi i duũxũ üxũ rü tama naxũnexũ nachixexẽẽ. Natürü ngẽma na naĩ i ngemaã nangẽãẽxũ rü ngẽma waxi nixĩ i naxũnexũ chixexẽẽxũ.
19 ¿Tama ẽxna nüxũ pecuèx i pexene rü Tupanaãẽ i Üünexũpata na yiĩxũ? Rü pegu nixĩ i naxãchiũxũ i ngẽma Naãẽ i Üünexũ i Tupana pexna muxũ. Rü ngẽmacèx i pema rü tama pegüarü yoratama pixĩgü.
20 Erü Tupana rü marü pexcèx nataxe rü poraãcü nüxũ petatanü. Rü ngẽmacèx penaxwèxe i ngẽma pexenemaã meã Tupanacèx pemaxẽ na ngẽmaãcü namaã penataxẽẽxũ ya Tupana.

7

Ucu̱xẽgü i ãmèxchiga

1 Rü ñu̱xma rü tá pexũ changãxũ ga yema ãmèxchiga ga choxna naxcèx pe̱caxũ ga perü poperawa. Rü narümemaẽ chi nixĩ i noxtacüma tama naxãmax ya yatü.
2 Natürü ngẽma na naxũneãrü ngúchaũ na naxügümarexũ i duũxũgü, rü narümemaẽ nixĩ i wüxichigü ya yatü rü na naxãmaxũ, rü wüxichigü i nge rü na naxãtexũ.
3 Rü yima yatü ya ãmacü rü taxucürüwama naxmèxna nügü ninuxũ. Rü ngẽma nge i ãtecü rü taxucürüwama ngĩtena ngĩgü iyanuxũ.
4 Erü ngẽma nge i ãtecü rü tama ngĩgüxũneãrü yoratama iyixĩ, erü ngĩte nixĩ ya ngĩxĩneãrü yora ixĩcü. Rü ngẽxgumarüũ ya ngĩte rü tama nügüxũneãrü yora nixĩ, erü naxmèx iyixĩ i naxũneãrü yora ixĩcü.
5 Rü tama name i wüxi ya yatü rü namèxna nügü ninuxũ, rü ẽxna wüxi i ngecü rü ngĩtena ngĩgü iyanuxũ, ega tama nügümaã namexẽẽãgu na ñuxre i ngunexũ tama nügümaã namaxẽxũ naxcèx na nayumüxẽgüxũ. Rü ngẽmawena rü name

nixĩ na wenaxãrü noxrirüũ nügümaã namaxẽxũ na tama Chataná nüxna ĩnüxũcèx na chixexũgu nayixẽẽãxũcèx.

6 Rü guxũma i ñaã ore i pemaã nüxũ chixuxũ i ãmèxchiga rü ãtechiga rü tama wüxi i mu nixĩ i ngẽma. Natürü pemaã nüxũ chixumare na nüxũ pecuáxũcèx na namexũ i ngẽmaãcü na penaxüxũ.

7 Rü chomatama nagu charüxĩnü rü chierü name nixĩ ega choma chamaxũxũrüũ namaxẽgu i guxũma i duũxũgü. Natürü Tupana rü wüxichigü i duũxũna nanaxã i nacüma na ñuxãcü namaxẽxũcèx rü ñuxãcü nagu naxĩnüxũcèx. Rü ngẽmacèx tama guxãma tawüxigu.

8 Rü ngẽma ngemèxgüxũ rü ngetegüxũ rü yutegüxũ rü namaã nüxũ chixu rü narümemaẽ nixĩ i chauxrüũ tama naxãmèx rü tama naxãte.

9 Natürü ngẽxguma wüxi i duũxũ taxucürüwa naxũneãrü ngúchaũmaã naporagu, rü name nixĩ na naxãmaxũ rü ẽxna naxãtexũ. Erü narümemaẽ nixĩ i noxtacüma naxãmèx rü ẽxna naxãte na tama ngema norü ngúchaũgagu düxwa chixexũgu nanguxũcèx.

10 Natürü yíxema marü ãmaxẽ rü ãtexe, rü tümamaã nüxũ chixu na tama namexũ na tümatexũ na ítatáxũ. Rü ngẽma mu rü tórü Coriarü mu nixĩ, rü tama choxrü nixĩ.

11 Natürü ngẽxguma chi ngürüãchi wüxi i ngexũ natexũ ítèxgu, rü name nixĩ i noxtacüma nangete rü ẽxna wena natecèx nataegu. Rü ngẽxgumarüũ ta ya yatü rü tama name i namèxũ ínatèx.

12 Rü ñu̱xma rü choxũ nangẽxma i wüxi i ore i tümacèx ya yíxema ãmaxẽ ngĩmaã i wüxi i nge i tama yaxõ̱xcü. Rü ngẽma ore rü choxrütama nixĩ rü tama tórü Coriarü nixĩ. Rü ngẽxguma wüxi ya yatü ya õcü ngĩmaã ãmaxgu i wüxi i nge i tama yaxõ̱xcü, rü tama name i ngĩxũ ínatèx, ega ngĩma rü aixcüma namaã naxãtechaũgu.

13 Rü ngẽxguma wüxi i nge i yaxõ̱xcü ãtegu namaã ya wüxi ya yatü ya tama yaxõcü, rü tama name i íínatèx ya yima ngĩte ega nüma ya yima yatü rü aixcüma ngĩmaã naxãmèxchaũgu.

14 Rü yima yatü ya tama yaxõcü, rü namèx i yaxõ̱xcügagu Tupana nüxũ nacuèx. Rü ngẽma ngecü i tama yaxõ̱xcü, rü ngĩte ya yaxõcügagu Tupana ngĩxũ nacuèx. Erü ngẽxguma chi tama ngẽmaãcü yixĩgu, rü chi ngẽma naxãcügü rü duũxũgü i tama yaxõgüxũãcügürüũ tá nixĩgü. Natürü i ñu̱xma ya naxãcügü rü marü Tupana tüxũ nacuèx.

15 Natürü ngẽxguma yima yatü ya tama yaxõcü rü namèxũ ínatáxchaũgu rü ¡noxtacüma ngĩxũ ínatá! Rü ngẽxgumarüũ ega ngẽma ngecü i tama yaxõcü rü ngĩtexũ ínatáxchaũgu, rü ¡noxtacüma ngĩtexũ ínatá! Rü ngẽxguma ya yima yatü ya yaxõcü rü marü name ega wena naxãmèxgu. Rü ngẽma ngecü i yaxõcü

rü marü name ega wena naxãtegu. Erü Tupana pexũ nade na
pegü pengechaũgüxũcèx.
16 Rü ngẽmacèx, Pa Ngecü i Tupanaãxũ Yaxõxcüx, rü
ngẽxguma cute i tama yaxõxũ cuxũ ítáxchaũgu, namẽ nixĩ
i tama cunachuxu, erü tama nüxũ cucuèx ngoxi tá nüxũ
cuyaxõxẽẽ i ngẽma cute rü ẽxna tama. Rü cumax, Pa
Yatü ya Yaxõxcüx, rü ngẽxguma cuxmèx i tama yaxõxũ cuxũ
ítáxchaũgu, rü name nixĩ i tama cunachuxu, erü tama nüxũ
cucuèx ngoxi tá ngixũ cuyaxõxẽẽ i ngẽma cuxmèx rü ẽxna
tama.
17 Rü ñuxma rü pemaã nüxũ chixu rü nüma ga Tupana rü
wüxichigü ga duũxẽna nanaxã ga tümaãrü cuèx na tümaãrü
maxũmaã itacuáxũcèx rü meã tanaxüxũcèx i ngẽma puracü
ga noxri tüxũ yexmaxũ ga tauta Tupana tümacèx caxgu. Rü
ngẽma nguxẽẽtae nixĩ i namaã chanangúexẽẽxũ i guxũma i
yaxõgüxũ i wüxichigü ya tupaucawa ngẽxmagüxũ.
18 Rü ngẽxguma Tupana naxcèx caxgu i wüxi i duũxũ i marü
Yudíugürüũ íwiechèxmüpẽxechiraũxũ, rü nüetama nixĩ ega
ngẽmaãcütama yixĩgu. Rü ngẽxguma Tupana nayauxgu i wüxi
i duũxũ i tama íwiechèxmüpẽxechiraũxũ, rü nüetama nixĩ ega
ngẽmaãcütama yixĩgu.
19 Erü Tupanapẽxewa rü nüetama nixĩ ega wüxi i duũxũ
rü ínawiechèxmüpẽxechiraũgu rü ẽxna tama. Erü ngẽma Tu-
pana aixcüma naxwèxexũ nixĩ na naga naxĩnüxũ i wüxichigü i
duũxũ.
20 Rü wüxichigü i duũxũ rü name nixĩ i nawatama napuracü
ga yema puracü ga nüxũ yexmaxũ ga yexguma Tupana noxri
naxcèx caxgu.
21 Rü yexguma wüxi ga coriarü duũxũ quixĩyane Tupana
cuxcèx caxgu, rü tama name i ngẽmacèx cuxoegaãẽ. Natürü
ngẽxguma cuxũ natauxchagu na nüxna ícunguxuchixũ i ngẽma
cori, rü marü name na ícunguxuchixũ.
22 Rü cuma ga na cucoriãxyane cuxcèx naçaxũ ga Tupana,
rü name nixĩ i nüxna cucuèxãchi na Cori ya Cristu pecaduwa
cuxũ ínguxuchixẽẽxũ. Rü cuma ga na cungearü coriãxyane
cuxcèx naçaxũ ga Tupana, rü name nixĩ i nüxna cucuèxãchi
na tórü Cori ya Cristuarü duũxũ quiĩxũ i ñuxma na nüxũ
cupuracüxũcèx.
23 Tupana rü marü pexcèx nataxe rü poraãcü nüxũ
petatanü. ¡Rü ngẽmacèx i ñuxma rü tãũtáma naga pexĩnüẽ i
ngẽma duũxũgü i wenaxãrü ñoma i naãneãrü chixexũwa pexũ
gagüchaũxũ!
24 Rü name nixĩ, Pa Chaueneẽgüx, i wüxichigü i pema rü meã
Tupanapẽxewa penaxüama ga yema puracü ga noxri pexũ
yexmaxũ ga yexguma Tupana pexcèx caxgu.
25 Rü ñuxma rü tá pemaã nüxũ chixu i nachiga i ngẽma

duũxũgü i ngemèxgüxũ rü ngetegüxũ. Rü tórü Cori ya Ngechuchu rü taxuũma i mu choxna naxã i ngẽmachiga. Natürü tá pemaã nüxũ chixu i ñuxãcü nagu charüxĩnü i ngẽmachiga. Rü ngẽma chorü ore rü aixcüma nixĩ erü choma nixĩ i wüxi i duũxũ ga nüxũ changechaũtümüũãcüma choxũ nayaxuxũ ga tórü Cori.

26 Natürü ngema ṉ̃xma nüxũ idauxũ i guxchaxũgügagu rü chauxcèx rü chi name i tama nixãmèx i ngẽma yatügü i ngemèxgüxũ.

27 Rü ngẽxguma marü cuxãmèxgu rü tama name i ngĩxũ ícutèx. Natürü ngẽxguma cungemèxgu rü name i tama cuxãmèx.

28 Natürü ngẽxguma cuxãmèxgu rü tama pecadu nixĩ i ngẽma. Rü ngẽxguma wüxi i paxũ ãtegu rü tama pecadu nixĩ i ngẽma. Natürü ngẽma ixãmèxgüxũ rü ixãtegüxũ rü tá nayexera i norü guxchaxũgü i ñoma i naãnewa, rü ngẽma nixĩ i tama chanaxwèxexũ na nüxũ nangupetüxũ.

29 Pa Chaueneẽgüx, pemaã nüxũ chixu rü tama muxũ i ngunexũ tüxũ nangẽxma na naxüxũcèx i Tupanaãrü puracü. Rü ngẽmacèx ya yíxema ixãmèxgüxe rü name nixĩ i meã tanaxügü i Tupanaãrü puracü ñoma tangemèxgüxũrüũ.

30 Rü yíxema ngexwaca yutanügüxe rü yixema peta ügüxe rü yíxema itaxegüxe, rü tama name i ngẽmacèx Tupanaãrü puracü na ítangẽxgüxũ.

31 Rü yíxema tüxũ nangẽxmaxẽ i tümaãrü ngẽmaxũgü i ñoma i naãnewa, rü tama name i ngẽmacèx Tupanaãrü puracü na ítangẽxgüxũ. Erü ñoma i naãne i ṉ̃xma nüxũ idauxũ rü paxa tá nagu̱x.

32 Rü tama chanaxwèxe na ṯacücèx pexoegaãẽgüxũ. Rü ngẽxguma wüxi i yatü ngemèxgu, rü Tupanaãrü puracügu narüxĩnü rü nagu narüxĩnü na ñuxãcü Tupanaãrü ngúchaũ naxüxũ.

33-34 Natürü ngẽxguma naxãmèxgu ya wüxi ya yatü, rü ñoma i naãneãrü ngẽmaxũgu narüxĩnü rü nagu narüxĩnü na ñuxãcü namèxũ nataãẽxẽẽxũ. Rü ngẽmaãcü muxũgu narüxĩnü. Rü ngẽxgumarüũ ta nixĩ i ngexũgü. Rü ngẽma ngexũ i ngetexũ rü Tupanaãrü puracügu narüxĩnü, erü marü Tupanana nügü naxã rü guxũ i naxũnemaã rü naãẽmaã naxcèx namaxũ. Natürü ngẽma ngexũ i ãtexũ rü ñoma i naãneãrü ngẽmaxũgu narüxĩnü, rü nagu narüxĩnü na ñuxãcü natexũ nataãẽxẽẽxũ.

35 Rü perü mexũcèx nixĩ i pemaã nüxũ chixuxũ i ngẽma, rü tama pexna na chanachu̱xuxũcèx nixĩ. Natürü ngẽma ñacharügü na meã pemaxẽxũcèx rü aixcüma penaxüxũcèx i tórü Coriarü puracü.

36 Rü ngẽxguma texé nagu rüxĩnügu na tümaxãcü rü marü

na napaxũ, rü tümacèx namexgu na naxãtexũ, rü marü name i ngĩxũ taxüte ega aixcüma tümacèx namexgu. Rü ngẽma na naxãtexũ i tümaxãcü rü tama pecadu nixĩ.

37 Natürü ngẽxguma wüxi i yatü nüxũ nangẽxmagu i norü pacü rü tama nanaxwèxegu na ngĩxũ naxütexũ, rü ngẽma rü ta marü name. Erü naxmẽxwa ingẽxma rü taxucèxma texé tanachixewe na ngĩxũ naxütexũcèx.

38 Rü ngẽmawa nüxũ tadau rü ngẽma yatü i naxãcü ngĩxũ ütexũ rü mexũ naxü. Rü ngẽma yatü i tama naxãcü ngĩxũ ütexũ rü yexeraxũ i mexũ naxü.

39 Rü wüxi i nge i ãtecü rü ngĩtemẽxẽwa ingẽxma i ngẽxguma namaũxgu ya ngĩte. Natürü ngẽxguma nayu̱xgu ya ngĩte, rü marü name ega to i yatü i ngĩma ngĩxũ ngúchaũxũmaã naxãtegu. Natürü inaxwèxe na wüxi ya yatü ya yaxõcümaã naxãtexũ.

40 Natürü chauxcèx rü yexeraãcü chi itaãẽ i ngẽxguma chi tãũ chima wena naxãtegu. Rü ngẽma ore rü choxrütama nixĩ, natürü nagu charüxĩnü rü Tupanaãẽ i Üünexũãrü ĩnü ta nixĩ.

8

Tupananetachicünèxãgüna naxuaxũgüxũ ga õnachiga

1 Ñu̱xma rü tá pemaã nüxũ chixu i nachiga i ngẽma õnagü i ngẽma duũxũgü i tama Ngechuchuaxũ yaxõgüxũ norü tupananetachicünèxãgüna uaxũgüxũ. Rü aixcüma nixĩ i wüxichigü i yixema i meãma nüxũ icuáxũ i ngẽmachiga. Natürü ngẽma nüxũ na icuáxũgagu rü ñuxguacü rü yigü namaã ticuèxüxũ. Natürü ngẽma na yigü ingechaũxũ rü tüxũ narüngũxẽẽ na yexeraãcü meã yaxõgüchigüxũ.

2 Rü ngẽxguma chi texé nagu rüxĩnügu na ṯacüxũ tacuáxũ, rü name nixĩ i nüxna tacuèxãchi na ngẽxguma rü ta tama aixcüma nüxũ tacuáxũ i guxũma i ngẽma cuèx i aixcüma ixĩxũ.

3 Natürü ngẽxguma texé aixcüma Tupanaxũ ngechaũgu, rü Tupana rü tüxũ nacuèx ya yíxema.

4 Rü ngẽma na nangõxũ i ngẽma õnagü i tupananetachicünèxãgüna naxuaxũgüxũ i duũxũgü, rü meãma nüxũ tacuèx na taxuwama namexũ i ngẽma tupananetachicünèxãgü erü tama aixcüma Tupanaxũchi nixĩgü. Erü wüxixicatama nixĩ ya aixcüma Tupana ixĩcü, rü nataxuma ya naĩ.

5 Rü woo duũxũgü nagu narüxĩnüe rü nangexma i muxũma i tupanagü i ñoma i naanewa rü dauxũguxũ i naanewa, natürü taxcèx rü tama ngemaãcü nixĩ.

6 Erü yixema nüxũ tacuèx na wüxitama yixĩxũ ya Tupana ya Tanatü ixĩcü. Rü nüma ya Tanatü nixĩ i naxüãxũ i guxũma i ṯacü i ngẽxmaxũ, rü naxcèx nixĩ i imaxẽxũ i yixemax.

Rü ngẽxgumarüũ ta nangẽxma i wüxitama ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Rü yimagagu nixĩ na nangẽxmaxũ i guxũma, rü yimagagu nixĩ i tüxũ nangẽxmaxũ i maxũ.

7 Natürü tama guxũma i yaxõgüxũ nüxũ nacuèx na nangẽxmaxũ ya wüxitama ya Tupana rü wüxitama ya tórü Cori. Rü ñuxre i nümagü ga ũpa rü nüxũ nayapue na nüxũ yaxõgüãxũ i ngẽma tupananetachicünèxãgü, rü ñu̱xma rü ta tama aixcüma nüxũ nacuèxgü i ngẽma mexũ i Tupana nüxũ naxwèxexũ. Rü ngẽmacèx nixĩ i ñu̱xma i nagu naxĩnüẽxũ na chixexũ naxügüxũ i ngẽxguma nangõ̱xgüãgu i ngẽma naxũnamachi i togü i duũxũgü norü tupananetachicünèxãgüna uaxũgüxũ na nüxũ namaã yacuèxüũgüxũcèx.

8 Rü yixema nüxũ tacuèx na tama ṯacü rü namachi na ingõxũgagu yiĩxũ na Tupana tüxũ dexũ. Rü tãũtáma yexera time i napẽxewa ega nangõ̱xgügu i ngẽma namachi. Rü tãũtáma yexera tichixe i napẽxewa ega tama nangõ̱xgügu.

9 Natürü i pema i nüxũ na pecuáxũ na tama pecadu yiĩxũ na nangõxũ i ngẽma namachi, ¡rü pexuãẽgü erü ngürüãchi ngẽma na pengõxũgagu chixexũgu tá penayixẽẽ i ngẽma peeneẽgü i tauta aixcüma meã nüxũ cuèxgüxũ na ṯacü yiĩxũ i Tupana nüxũ naxwèxexũ!

10 Erü cuma na meã Tupanaxũ cucuáxũ, rü ngẽxguma chi cunangõ̱xgu i ngẽma namachi i ngextá tupananetachicünèxãgüxũ íyacuèxüũgüxũwa, rü ngürüãchi wüxi i cueneẽ i tauta meã Tupanaxũ cuáxũ tá cuxũ nadau. Rü ngürüãchi nüma rü tá ta nanangõ̱x i ngẽma namachi woo naãẽwa nagu naxĩnügu na wüxi i chixexũ yiĩxũ na nangõxũ i ngẽma namachi.

11 Rü ngẽmaãcü i cuma na meã Tupanaxũ cucuáxũ, rü tá icuyanatauxẽẽ i ngẽma cueneẽ i Cristu naxcèx yuxũ i tauta meã Tupanaxũ cuáxũ.

12 Rü ngẽmacèx i ngẽxguma chixexũgu cunanguxẽẽ̱xgu i ngẽma cueneẽ i tauta meã Tupanaxũ cuáxũ, rü Cristumaã rü ta chixexũ cuxü.

13 Rü ngẽmacèx i ngẽxguma ngẽma namachi i changõxũgagu chixexũgu chananguxẽẽ̱xgu i chaueneẽ, rü narümemaẽ nixĩ i noxtacüma taguma namachi changõ̱x na tama pecadugu chananguxẽẽxũcèx i ngẽma chaueneẽ.

9

Yíxema Cristu tüxũ muxẽ na nüxũ tapuracüxũcèx, rü tüxna naxü i tümaãrü natanü

1 Rü pemaã nüxũ chixu rü tórü Coritama nixĩ ya choxũ yaxucü rü choxũ mucü na norü puracü chaxüxũcèx, rü ngẽmacèx taxuũma i duũxũgümẽxẽwa changẽxma i ñu̱xmax. Rü

chomatama chauxetümaã tórü Cori ya Ngechuchuxũ chadau,
rü ngẽma puracü i nüxũ chaxüxũgagu nixĩ i peyaxõgüxũ i
pemax.
2 Rü woo togü i duũxũgü tama choxũ cuèxgüchaũgu na tórü
Cori choxũ muxũ, natürü i pema rü meãma nüxũ pecuèx na
nüma yiĩxũ ga choxũ namuxũ. Yerü chauxũtawa nixĩ ga tórü
Coriaxũ peyaxõgüxũ, rü ngẽmawa nüxũ pecuèx na aixcüma
yiĩxũ na nüma choxũ namuxũ.
3-4 Rü ñaã nixĩ i chorü dexa i namaã chanangãxũxũ i ngẽma
duũxũgü i chauchiga idexagüxũ:

"¿Ẽxna tama name na duũxũgü choxna naxãxũ i chorü õna
rü chorü axexũ naxcèx i chorü puracü?

5 ¿Ẽxna tama inamexũ ta na wüxi i ngexũ i yaxõxũmaã
na chaxãmaxũ na chayagaxũcèx ngẽxgumarüũ na naxãmaxũ
i Pedru, rü naẽneẽgü ya tórü Cori, rü ngẽma togü i yatügü i
Tupana imugüxũ?
6 ¿Rü ẽxna pema nagu perüxĩnüẽgu rü choma rü Bern-
abéxicatama i tama namexũ na toxũ perüngũxẽẽgüxũ ngẽma
togü i orearü uruũgüxũ na perüngũxẽẽgüxũrüũ?
7 ¿Ṯacü rü duũxũ i churarawa ũxũ i nügüxũtama
naxütanüxũ i norü õna? ¿Rü ṯacü rü duũxũ i orṯix itoxũ i
tama namúxũ i norü o? ¿Rü ṯacü rü duũxũ i carnerugüna
dauxũ i tama nagünenixũ ne ixaxüxũ?" Ngẽma ñacharügü
nüxũ i ngẽma duũxũgü i chauchiga idexagüxũ.
8 ¡Rü ñṵxma rü tãũtáma nagu perüxĩnüẽ na chorü orexi-
catama yiĩxũ i ñaã nüxũ chixuxũ! Erü Tupanaãrü ore ga
Moĩché ümatüxũwa rü ta ngẽma ñanagürü.
9 Erü ngẽma ore rü ñanagürü:
"¡Rü ngẽma woca i aruchuarü putẽxewa puracüxũ, rü tãũtáma
cunaẽxnagu na tama yima aruchuwa nachibüxũcèx!"
ñanagürü i ngẽma ore. Rü nüxũ tacuèx na tama wocagügu
naxĩnüxũ ga Tupana ga yexguma yema ñaxgu.
10 Natürü pemaã nüxũ chixu rü tagu nixĩ ga naxĩnüxũ
ga yexguma yema ñaxgu ga Tupana. Rü tachiga nixĩ ga
naxümatüxũ ga yema ore. Erü yíxema aruchunecü ũxe
rü yíxema norü oarü pṵxwa puracüxe, rü ngẽxguma tapu-
racüeyane rü tanaxwèxegü na ítananguxẽẽgüxũ i ngẽma norü
o i tüxna üxũ.
11 Rü toma rü wüxi ya nanetüchire ya itatoxũnerüũ tixĩgü ga
yexguma pemaã nüxũ tixuxgu ga Tupanaãrü ore. ¿Rü ñṵxma
rü tama ẽxna i pexcèx namexũ na toxna penaxãxũ i ṯacü i
toxũ taxuxũ?
12 Rü ngẽxguma ngẽma togü i orearü uruũgü petanüwa
nayauxgügu i ngẽma nüxũ taxuxũ, rü maneca toma rü yex-
era name nixĩ i petanüwa tanayaxu i ngẽma toxũ taxuxũ.

Natürü i toma rü tama ngẽmaãcü tanaxü. Erü toma rü guxũ i guxchaxũmaã taporae na tama pexũ tanaguxchaxẽẽxũcèx na Cristuaxũ peyaxõgüxũ.

13 Pema nüxũ pecuèx rü guxũma i duũxũgü i tupauca ya taxũnewa puracüexũ, rü ngẽma õna ya yima tupaucawa ngẽxmaxũtama nangõxgü. Rü ngẽma duũxũgü i tupaucagu Tupanacèx naxũnagü dèixũ, rü nanade i ñuxre i ngẽma namachi norü ngõxruũ.

14 Rü ngẽxgumarüũ ta ya yíxema nüxũ ixugüxe i ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ, rü tórü Cori nüxũ nixu rü name nixĩ i tanayauxtanü i ngema tümaarü puracü..

15 Natürü i choma rü taguma ngẽmaãcü chanaxü. Rü ñuxma na pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera, rü tama tacü choxna pexãxũcèx nixĩ. Erü ngẽma na taguma texéxũtawa tacücèx íchaçaxũ, rü wüxi i chorü taãẽ nixĩ. Rü narümemaẽ chierü nixĩ na chayuxũ naxũpa na texé choxna nayaxuxũ i ñaã taãẽ i choxũ ngẽxmaxũ.

16 Rü ñuxma na nüxũ chixuxũ i ngẽma ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ, rü taguma ngẽmacèx chaugü chicuèxüũ. Erü woetama ngẽma nixĩ i chorü puracü ga Tupana choxna ãxũ, rü ngẽmacèx taxucürüwama chanangexrü. Erü poraãcü chi chachixexũgu i ngẽxguma tãũ chima nüxũ chixuxgu.

17 Rü ngẽxguma chi chaugagu chitama chanaxüxgu i ngẽma puracü, rü nagu chi charüxĩnü na choxũ naxãtanüxũ. Natürü ngẽxguma Tupana choxũ muxũãcüma chanaxüxgu, rü chanaxüama erü woetama ngẽma nixĩ i chorü puracü ga Tupana choxna ãxũ.

18 ¿Rü ñuxma rü tacü tá nixĩ i chorü natanü naxcèx i ngẽma puracü i chaxüxũ? Rü dücax, rü chorü natanü nixĩ i ngẽma taãẽ i chayaxuxũ i ngẽxguma ngetanüãcüma nüxũ chixuxgu i ngẽma ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ. Rü ngẽmaãcü woo Tupanapẽxewa name na petanüwa chanayaxuxũ i chorü natanü na ngẽmamaã chamaxũxũcèx, natürü taguma texena naxcèx chaca..

19 Rü woo taxúxemẽxẽwa changẽxma i chomax, natürü guxãmẽxẽwa chaugü changẽxmaxẽẽ, na ngẽmaãcü yexeraãcü muxũma i duũxũg üxũ charüngũxẽẽxũcèx na Cristuaxũ yaxõgüãxũcèx.

20 Rü ngẽxguma chautanüxũ i Yudíugütanüwa changẽxmagu, rü namaã chaugü chawüxiguẽẽ na ngẽmaãcü nüxũ charüngũxẽẽxũcèx na Cristuaxũ yaxõgüãxũcèx. Rü woo tama yema Moĩché ümatüxũ ga mugütüũwa changẽxmagu, natürü chayanguxẽẽãma i ngẽma mugü na ngẽmaãcü Cristuxũtawa chanagagüxũ i ngẽma duũxũgü i ñuxma rü ta nagu ĩxũ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ.

21 Rü ngẽxguma natanüwa changẽxmagu i ngẽma duŭxŭgü
i tama Yudíugü ixĩgüxŭ, rü ngẽma duŭxŭgümaã chaugü
chawüxiguxẽẽ na ngẽmaãcü nüxŭ charüngŭxẽẽxŭcèx na
Cristuaxŭ yaxõgüãxŭcèx. Natürü taguma íchanangẽx i
Tupanaãrü mugü erü guxŭguma Cristuarü mugütüŭwa
changẽxma.
22 Rü ngẽxguma natanüwa changẽxmagu i ngẽma duŭxŭgü
i tama poraãcü Cristuchigaxŭ cuèxgüxŭ, rü choma rü ta
ngẽma duŭxŭgümaã chaugü chawüxiguxẽẽ, na ngẽmaãcü
nüxŭ charüngŭxẽẽxŭcèx na Cristuaxŭ yaxõgüãxŭcèx.
Rü ngẽmaãcü guxŭma i duŭxŭgürüŭ chaugü chixĩxẽẽ,
rü nagúxŭraŭãcüma naxcèx chadau na ngẽmaãcü düxwa
Tupanaxŭtawa chanagagüxŭcèx i ñuxre i nümagü.
23 Rü ngẽmaãcü nixĩ i chapuracüxŭ na guxŭwama nan-
guxŭcèx i ngẽma ore i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Erü chanaxwèxe na
choma rü ta choxŭ nangẽxmaxŭ i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ,
naxrüŭ i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ yaxõgüxŭ.
24 Pema rü meãma nüxŭ pecuèx i wüxi i inüca i nawa iñaãchixŭ
rü muxŭma inaxŭãchi, natürü wüxixicatama nixĩ i ngẽma
nüxĩra ínguxŭ rü nayaxuxŭ i norü ãmare. Rü name nixĩ i
pegüna pedau na Tupana pexna naxãxŭcèx i ngẽma perü
ãmare.
25 Guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i nügü ngúexẽẽxŭ naxcèx
i wüxi i inüca na toguegüxŭ naporamaexŭcèx, rü meã
nügüna nadaugü na ngẽmaãcü nayauxgüãxŭcèx i norü
ãmare i paxaãchiruŭ ixĩxŭ. Natürü yixema na yaxõgüxŭ rü
yigüna tadaugü na meã naxügüxŭcèx rü meã imaxẽxŭcèx na
nayauxgüxŭcèx i tórü ãmare i taguma gúxŭ.
26 Rü ngẽmacèx i choma rü tama ñoma chauechitamare
chiñaxŭrüŭ chixĩ, rü tama ñoma tacü i nügü dèixŭ i
ngürüanegumare idagüxŭrüŭ chixĩ.
27 Rü ngẽmacèx meã chaugümaã ichacuèx na taxuŭma i
chaxuneãrü ngúchaŭ chaxüxŭcèx. Erü tama chanaxwèxe i
mexŭmaã togüxŭ changuxẽẽchirẽxãcüma chixexŭ chaxü rü
ngemagagu tama chanayaxu i chorü ãmare.

10

Nayaxucuxẽgü na tama nüxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx i tupananetachicünèxãgü

1 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i nüxna pecuèxãchie ga tacü
nüxŭ na ngupetüxŭ ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga tórü oxigü ga
Moĩchéwe rüxĩxŭ. Rü pema nüxŭ pecuèx rü yexguma nawe
naxĩxgu rü wüxi ga caixanexŭ napẽxegu nixũ rü nayadüxü.
Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü rü wüxigu Moĩchémaã natüŭgu

nixĩxũtanü. Rü yexgumarüũ ta Moĩchémaã nawa nichoũ ga yema Taxtü ga Dauchiüxũ.

2 Rü guxũma ga yema duũxũgü rü yexguma wüxigu Moĩchémaã yema caixanexũpechitatüũgu yaxĩxũtanügu rü yema Taxtü ga Dauchiüxũwa yachoũgu, rü yemaãcü nügü nangõxẽẽgü na Moĩchéweama naxĩxũ.

3 Rü yexgumarüũ ta ga guxũma ga yema duũxũgü nanangõxgü ga yema pãũ ga daxũwa rüyixũ.

4 Rü guxũma ga yema duũxũgü nayaxaxgü ga yema dexá ga Cristu nüxna ãxũ. Yerü Cristu rü yema duũxũgüxũ ínixümücü ga yema ínaxĩxũwa, rü nüxna nanaxã ga yema dexá ga yaxaxgüxũ.

5 Natürü narümumaẽ ga yema duũxũgü ga tama Tupanaãrü ngúchaũ ügüxũ. Rü yemacèx ga yema duũxũgü rü yexma nayue rü yéma nawogü ga naxũnegü ga dauxchitawa ga taxúema íxãpataxũwa.

6 Rü guxũma ga yema nangupetü na tórü cuèxruũ yiĩxũcè rü tama tórü oxigürüxũ chixexũcèxama idaugüxũcèx.

7 Rü ngẽmacèx tama name i nüxũ picuèxüũgü i tacü rü tupananetachicünèxãgü, yexgumarüũ ga ñuxre ga nümagü naxügüxũrüũ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü tórü oxigüchigaxũ nixu rü ñanagürü:

"Rü duũxũgü ínarütogü na nachibüexũcèx rü na naxaxegüxũcèx, rü ngẽmawena rü inachigü na íyayüxexũcèx", ñanagürü i ngẽma ore.

8 Rü tama name i yixema rü naĩ i ngemaã itape yexgumarüũ ga ñuxre ga nümagü naxügüxũrüũ. Rü yemacèx wüxitama ga ngunexũgu rü nayue ga 23,000.

9 Rü tama name i nüxũ taxü ya tórü Cori na ñuxãcü yaxna tamaã naxĩnüxũ yexgumarüũ ga ñuxre ga nümagü naxügüxũrüũ. Rü yemacèx nixĩ ga yema duũxũgüxũ nangõxcuxũ ga ãxtapegü rü nayuexũ.

10 Rü tama name i chixexũ Tupanamaã pixugü yema ñuxre ga nuxcümaũgüxũ ga tórü oxigürüũ. Rü yemacèx ga Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcüãx rü nanadai.

11 Rü guxũma ga yema nuxcümaxũgüxũ ga duũxũgüxũ ngupetüxũ, rü ñomaxũcüü rü tórü cuèxruũ nixĩ. Rü naxümatü na ngẽmawa nüxũ icuáxũcèx na ñuxãcü Tupana naxwèxexũ na imaxẽxũ i yixema i ñomaũcüü.

12 Rü ngẽmacèx ya yíxema tügügu rüxĩnüxẽ na taporaxũ i Tupanapẽxewa, rü name nixĩ na meã tügüna tadauxũ na tama chixexũgu tanguxũcèx.

13 Rü ñuxma rü ta taguma pexcèx ínangu i ngúchaxũ i chixexũ i taxucürüwama namaã yaxna pexĩnüexũ. Rü name nixĩ i Tupanana perüyoũ erü nüma rü aixcüma nayanguxẽẽ i

ngema tamaã inaxunetaxũ rü taxũtáma nawa pexũ nawogü i
ngúchaxũgü i taxucürüwama yaxna namaã pexĩnüexũ. Natürü
ngexguma tá ngúchaxũgü i chixexũ pexcèx ínguxgu rü nüma rü
tá pexũ ínapoxũ na tama nagu peyixũcèx.
14 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex,
¡rü nüxũ perüxoe i ngema nacümagü i tupanane-
tachicünèxãgücèx naxügüxũ i ngema duũxũgü i tama
yaxõgüxũ!
15 Pemaã nüxũ chixu i ngẽma ore, erü chauxcèx rü duũxũgü i
nüxũ cuáxũ pixĩgü. Rü pema tátama nagu perüxĩnüẽ i ngẽma
pemaã nüxũ chixuxũ.
16 Rü ngẽxguma õna i üünexũcèx ingutaquẽxegügu, rü yax-
axgügu ya yima binu ya üünecü rü moxẽ naxcèx ixãgügu, rü
ngẽmaãcü yigü tangõxẽẽ na Cristu ya taxcèx nagü ibacüwe
rüxĩxũ. Rü ngẽxguma nangõxgügu i ngẽma pãũ i ibücuxũ, rü
ngẽmaãcü yigü tangõxẽẽ na Cristu ya taxcèx naxũne ixãcüwe
rüxĩxũ.
17 Rü woo na imuxũ i yixema, natürü wüxitama i pãũ tangõxgü.
Rü ngẽmaãcü nixĩ i wüxitama ixĩgüxũ erü wüxiwetama tarüxĩ.
18 ¡Rü dücax i ngẽma Yudíugü i nangõxgüxũ i ngẽma
naxũnamachi i Tupanacèx nadèixũ! Rü ngẽxguma wüxigu
nügümaã nangõxgüãgu, rü guxũma i ngẽma nangõxgüxũ rü
ngẽmaãcü nügü nangõxẽẽ na wüxigu Tupanawe naxĩxũ.
19 Rü ñũxma na ngẽma ñachaxũ, rü tama chanaxwèxe i nagu
perüxĩnüẽ na naxüünexũ i ngẽma namachi i ngẽma duũxũgü
i tama yaxõgüxũ norü tupananetachicünèxãcèx dèixũ. Rü
tama chanaxwèxe i nagu perüxĩnüẽ na tacüwa namexũ i
ngẽma norü tupananetachicünèxãgü, erü nangearü maxũãx.
20 Natürü pemaã nüxũ chixu rü ngẽxguma ngẽma duũxũgü
i tama Tupanaxũ cuèxgüxũ, norü tupananetachicünèxãcèx
nadaiãgu i tacü rü naxũna, rü tama Tupanacèx nixĩ i
nadaiãxũ, natürü ngoxogücèx nixĩ i nadaiãxũ. Rü tama
chanaxwèxe i ngoxogütanüxũxũ pegü pixĩgüxẽẽ.
21 Rü pema na peyaxaxgüxũ ya yima binu ya tórü Corixũ
namaã picuèxüügücü rü taxucürüwama namaã pexãmücü
i ngẽma duũxũgü i Chatanáwe rüxĩxũ. Rü pema na tórü
Coriarü mechawa penangõxũ i ngẽma õna i nüxũ namaã
picuèxüügüxũ rü taxucürüwama ngẽma duũxũgü i Chatanáwe
rüxĩxũãrü mechawa peyachibüe.
22 ¿Rü ñuxũ ñapegüxũ i ñũxmax? ¿Ẽxna penanuxẽẽchaũ ya tórü
Cori? ¿Ẽxna pexcèx rü nüxũ tarüporamaẽgü i yixemax?

Name nixĩ i taeneẽarü mexũc èx tadaugü rü tama i tóxrütama

23 Pema rü ñaperügügü:

“Marü name na tanaxüxũ i ṯacü i tanaxwèxegüxũ”, ñaperügügü. Rü aixcüma nixĩ i ngẽma, natürü tama tüxũ name i guxũma i ngẽma ixüxchaũxũ. Rü ngẽmáãcü Cristu tüxũ ínanguxũxẽẽ na naxüxũcèx i ngẽma inaxwèxexũ, natürü tama guxũma i ngẽma ixüxũ tüxũ narüngũxẽẽ na yexeraãcü meã yaxõgüamachigüxũcèx.

24 Rü tama name nixĩ i tóxrütama mexũcèx tadaugü, natürü name nixĩ i togüarü mexũcèx tadaugü.

25 Rü marü name i penangõ̱x i nagúxũraũxũ i namachi i namaã nataxegüxũ, natürü taxucèxma tü̱xcüũ naxcèx ípeca ngoxi marü tupananetagüxũ namaã yacuèxüxũgüxũ i namachi yixĩ.

26 Erü ñoma i naãne rü guxũma i nawa ngẽxmaxũ, rü tórü Cori ya Tupanaarü nixĩ.

27 Rü ngẽxguma chi wüxi i duũxũ i tama yaxõxũ pexna uxgu na naxũtawa peyachibüexũcèx, rü chi ngẽma pexĩxgu, rü marü name i penangõ̱x i guxũma i õna i pepẽxegu yaxüxüchixũ. Rü taxucèxma tü̱xcüũ naxcèx pexoegaãẽ rü nüxna peca na ngextá ne naxũxũ i ngẽma namachi i pemaã nangõxũ.

28 Natürü ngürüãchi wüxie tá pemaã nüxũ tixu rü ñatarügü:

“Ñaã namachi rü tupananetachicünèxãcèx yamèxgüxũ i naxũnawa ne ũxũ nixĩ”, ñatarügü. Rü ngẽxguma i pema rü tama name na penangõxũ i ngẽma namachi na tama chixexũgu tüxũ penguxẽẽxũcèx ya yíxema pemaã nüxũ ixuxe, rü tama ngẽmacèx taxoegaãẽxũcèx i tümax.

29 Rü tama pechiga nixĩ i chidexaxũ i ngẽxguma:

“Na tama taxoegaãẽxũcèx”, ñachagu. Natürü yíxema pemaã nüxũ ixuxechiga nixĩ i chidexaxũ. Natürü bexmana ngürüãchi wüxi i yaxõxũ tá cuxna naca rü ñanagürü tá cuxũ:

“¿Tü̱xcüũ i togü naxcèx oegaãẽxũgagu choxna cunachu̱xu na tama chanaxüxũ i ṯacü i chanaxwèxexũ?

30 Rü ngẽxguma chi Tupanana moxẽ chaxãxgu naxcèx i ngẽma õna i changõxũ, ¿rü tü̱xcüũ i ngẽma õnacèx choxũ quixu?” ñanagürü.

31 Dücèx, pemaã nüxũ chixu rü name nixĩ i guxũma i ngẽma pexüxũmaã Tupanaxũ picuèxüxũgü. Rü ngexguma ṯacü pengõ̱xgügu rü exna ṯacü pixaxgügu rü ẽxna ṯacü i to pexügügu, rü name nixĩ i ngẽmamaã Tupanaxũ picuèxüxũgü.

32 Rü tama name i penaxü i ṯacü i togüxũ chixexũgu yixẽẽxũ, rü woo Yudíugü yixĩgügu rü ẽxna tama Yudíugü yixĩgügu, rü ẽxna yaxõgüxũ yixĩgügu.

33 Rü choma rü guxũwama guxũxũma chataãẽxẽẽchaxũ. Rü ngemacèx tama chanaxü i ngema chomatama namaã chataãxẽxũ, natürü chanaxü i ngema togü namaã taãxẽxũ na

ngemaãcü nümagü rü ta nuxŭ nangúchaxŭ na yaxõgüãxŭ rü nayauxgüãxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ.

11

1 Rü name nixĩ i nagu pexĩ i chaucüma ngẽxgumarüŭ i choma na Cristucümagu chixũxŭrüŭ.

Name nixĩ i ngexŭgü rü mexü i nacümagu naxĩ

2 Pa Chaueneẽgüx, pemaã chataãẽ erü guxŭguma chaugu perüxĩnüẽ rü nagu pexĩ ga yema nguxẽẽtae ga pexŭ changúexẽẽxŭ.

3 Natürü chanaxwèxe i nüxŭ pecuèx na Cristu rü wüxichigü i yatüeru na yiĩxŭ. Rü yatüxŭgü rü naxmèxẽru nixĩgü ngẽxgumarüŭ ya Tupana rü Cristueru na yiĩxŭ.

4 Rü ngẽmacèx i ngẽxguma wüxi ya yatü ngutaquẽxewa yumüxẽgu rü ẽxna Tupanaãrü orexŭ yaxuxgu, rü tama ínangèxüchipatẽxegu, rü ngẽma rü wüxi i chixexŭ nixĩ i Cristupẽxewa naxüxŭ.

5 Natürü ngẽxguma chi wüxi i ngecü ngutaquẽxewa yumüxẽgu rü ẽxna Tupanaãrü orexŭ yaxuxgu, rü chi tama ngĩgü natüerugu, rü ngẽma rü wüxi i chixexŭ nixĩ i ngĩtepẽxewa naxüxŭ. Rü ñoma ngĩgü yadüeruxŭrüŭ iyixĩ.

6 Erü ngẽxguma chi tama ngĩgü natüeruchaŭgu, rü narümemaẽ nixĩ i noxtacüma ngĩgü ibèixeru. Natürü ngẽxguma chi wüxi i ngĩrü ãne yixĩgu i ngẽma na ngĩgü nabèixeruxŭ rü ẽxna ngĩgü yadüeruxŭ, rü narümemaẽ nixĩ i ngĩgü itüeru.

7 Natürü yatügü rü tama name na nügü natüerugüxŭ. Yerü ga Tupana rü nügüraŭãcü nanaxü ga yatü rü Tupanachipeta nixĩ. Rü yima yatüwa nixĩ i nangóxŭ na ñuxãcü namexẽchixŭ ya Tupana. Rü ngẽma ngecüwa nixĩ i nangóxŭ na ñuxãcü namexŭ ya yatü.

8 Yerü yexguma noxri Tupana naxüxgu ga yatü, rü tama ngecüwa nixĩ ga naxüãxŭ. Rü ngĩma waxi nixĩ ga yatüwa ngĩxŭ naxüxŭ.

9 Rü yatücèx nixĩ ga Tupana ngĩxŭ üxŭ ga ngecü, rü tama ngecücèx nixĩ ga Tupana naxüxŭ ga yatü.

10 Rü ngẽmacèx name nixĩ i ngĩgü itüeru na duŭxŭgüpẽxewa rü Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i daxũcũãxgüpẽxewa nangóxŭcèx na ngĩtemẽxẽwa nangẽxmaxŭ.

11 Natürü Tupanapẽxewa rü taxuŭma nixĩ ya yatü ega nataüxgu i ngecü. Rü ngẽxgumarüŭ ta i ngecü rü taxuŭma iyixĩ ega nataüxguma ya yatü.

12 Yerü yexguma noxri Tupana ngĩxŭ üxgu ga ngecü, rü yatüwa nixĩ ga ngĩxŭ naxüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta ya yatü

rü ngecüwa nixĩ i nabuxũ. Natürü Tupana nixĩ ya naxücü i guxũma i duũxũgü.
13 Rü pematama tá penangugü rü ngoxi name na wüxi i ngecü rü tama ngĩgü natüeruãcüma nayumüxẽxũ.
14 Rü woetama tórü bucüma nixĩ i nüxũ na icuáxũ na wüxi i ãne yiĩxũ na nügü namèxyaexẽẽxũ i wüxi i yatüxũ.
15 Natürü ngecücèx rü wüxi i mexẽchixũ nixĩ na namèxyaexũ. Erü Tupana rü ngĩxna nanaxã i ngĩyae na ngẽmamaã ngĩgü natüeruxũcèx.
16 Natürü ngẽxguma chi texé ngẽmachiga tügü choxũgagügu, rü name nixĩ i nüxũ tacuèx na ngẽmatama yiĩxũ i tacüma rü nacüma i guxũma i yaxõgüxũ i guxũnema ya tupaucagüwa.

Duũxũgü rü chixri namaã inacuèxgü ga Coriarü õna i üünexũ

17 Rü ñu̱xma i ñaã popera i pexcèx chaxümatüxũwa rü pemaã nüxũ chixu rü nangẽxma i wüxi i pecüma i chixexũ i tama namaã chataãẽxũ. Erü chauxcèx i ngẽma perü ngutaquẽxegü rü pexũ nachixexẽẽ, rü tama aixcüma perü meruũgü nixĩ.
18 Erü duũxũgü chomaã nüxũ nixugügü rü ngẽxguma tórü Coricèx pengutaquẽxegüũxgu rü pegü pitoye. Rü ngãxũgu chayaxõ na aixcüma yiĩxũ i ngẽma nüxũ yaxugügüxũ.
19 Choma rü nüxũ chacuèx na aixcüma woe tátama yiĩxũ i pegü pitoyexũ na ngẽmawa nüxũ icuáxũcèx na texégü tiĩxũ ya yíxema aixcüma Cristuarü duũxũgü ixĩgüxe.
20 Rü ngẽma pegü na pitoyexũgagu nixĩ na tama aixcüma tórü Corixũ picuèxüũgüãcüma yiĩxũ i penangõxũ i tórü Coriarü õna i Üünexũ i ngẽxguma pengutaquẽxegüũxgu.
21 Erü ngẽxguma penangõ̱xgu i ngẽma õna i Üünexũ rü wüxichigü rü peñuxãẽgü na pexira na penayaxuxũcèx i ngẽma õna. Rü yoxni i ngẽma togü rü ngẽxma nataiyae, rü togü rü nayaxaxgü ya binu ñu̱xmata nangãxẽ.
22 ¿Éxna pengechiũgü ecèx tama ngẽma pechibüexũ rü pexaxegüxũ? ¿Tũxcüũ nüxü pexoe i ngẽma togü i yaxõgüxũ rü penaxãneẽxẽẽ i ngẽma yaxõgüxũ i ngearü ngẽmaxũã̱xgüxũ? ¿Rü ṯacüxũ tá pemaã chixu i ñu̱xmax? ¿Pexcèx rü tá pemaã chataãẽxũ? Dücèx, pemaã nüxũ chixu rü tama pemaã chataãẽ naxcèx i ngẽma pexügüxũ.

Tórü Coriarü õna i üünexũchiga

23 Rü ngema ngu̱xẽẽtae i pemaã nüxũ chixuxũ rü tórü Corixũtawatama chanayaxu. Rü yexguma tórü Cori ga Ngechuchuxũ ínaxuaxũgu, rü yematama chütaxũgu rü nüma rü nanayaxu ga wüxi ga pãũ.
24 Rü Tupanana moxẽ naxã, rü yemawena rü inanabücu, rü ñanagürü:

“Ñaã nixĩ i chaxune i pexcèx ichaxãxũchiga. ¡Rü penangõ i ñaã pãũ na ngẽmaãcü peãẽwa choxna pecuèxãchiexũcèx!” ñanagürü.

25 Rü yexgumarüũ ta ga chibüwena rü Ngechuchu nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binuchiümaã ããcuxũ, rü ñanagürü:

“Rü daa binu rü wüxi i cuèxruũ nixĩ na ngexwacèx Tupana duũxũgümaã ixunetaxũ i maxũ i taguma gúxũchiga. Rü chaugü ya pexcèx ibacümaã nixĩ i Tupana pexũ nüxũ cuèxẽẽxũ i ngẽmachiga. Rü ngẽxguma ñuxguacü daa binu pixaxgügu rü ñu̱xma choma na chanaxüxũrüũ tá penaxü na peãẽwa choxna pecuèxãchiexũcèx”, ñanagürü ga Ngechuchu.

26 Rü guxũguma i ngẽxguma penangõxgu i ñaã pãũ rü peyaxaxgügu ya daa binu rü ngẽmawa tá duũxũgüxũ nüxũ picuèxẽẽ na ñuxãcü tórü pecaducèx nayuxũ ga tórü Cori. Rü ngẽmaãcü tá penaxü ñu̱xmatáta wena nataegu i nümax.

Texegücèx nixĩ i tórü Coriarü õna i üünexũ

27 Natürü ngẽxguma chi texe tama tügü tamexẽẽarü maxũx̱ãcüma nangõxgu i Coriarü pãũ i üünexũ rü tayaxaxü̱xgu ya yima binu ya üünecü, rü pecadu taxü napewa ya tórü Cori ya taxcèx yucü rü nagü ibacü.

28 Rü ngẽmacèx naxũpa na tanangõxũ i ngẽma pãũ rü na tayaxaxüxũ ya yima binu, rü name nixĩ i wüxichigü meã tümaarü maxũgu tarüxĩnü ngoxi nataxuma i t̲acü rü chixexũ i tümaãrü maxũwa.

29 Erü ngẽxguma tama tügü tamaxẽẽarü maxũãcüma tanangõxgu rü tayaxaü̱xgu, rü tügütama poxcuwa taga. Erü tama aixcüma tayaxõ na tórü Corichiga yixĩxũ i ngema pãũ rü yima binu..

30 Rü ngẽmacèx nixĩ i muxũchixe i petanüwa rü pid̲aaweexũ rü peturaexũ, rü ñuxre i togü rü marü nayuexũ.

31 Natürü ngẽxguma chi tórütama maxũgu rüxĩnüegu naxũpa na nangõxũ i ngẽma Coriarü õna, rü nüma rü taxucèx tüxũ napoxcüe.

32 Natürü ngẽxguma tórü Cori ñoma i tórü maxũwa tüxũ poxcugu, rü ngẽmaãcü tüxũ inayarüwẽxãchixẽẽ na tama yixcüra naãneãrü gu̱xgu tüxũ napoxcuxũcèx wüxigu namaã i ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ.

33 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, ngẽxguma pengutaquẽxegügu na penangõxũcèx i ngẽma õna i üünexũ, name nixĩ i pegü ípenanguxẽẽ na guxãma wüxigu meã penangõxũcèx.

34 Rü ngẽxguma chi texé taiyèxgu, rü name nixĩ i tümapatawatama tachibü na tama Tupana pexũ poxcuexũcèx naxcèx na chixexũ pexüexũ i perü ngutaquẽxegüwa. Rü

ngẽma to i guxchaxũgü i pexũ ngẽxmaxũ, rü choma tá chanamexẽẽ i ngẽxguma petanüwa chaxũxgu.

12

Ngẽma cuèx i Tupanaãẽ i Üünexũ tüxna ãxũchiga

1 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i nüxũ pecuèx na ñuxãcü yiĩxũ i ngẽma cuèx rü ñuxacü na yixĩxũ i ngema tauxcha i Tupanaãẽ i Üünexũ tüxna ãxũ. Rü ngẽmachiga nixĩ i pemaã nüxũ chixuxchaũxũ i ñu̱xmax.

2 Rü pema meãma nüxũ pecuèx ga yexguma tauta Cristuaxũ peyaxõgügu, rü pegü nüxna pexãgü ga tupananetachicünèxãgü ga tama idexaxũ.

3 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü chanaxwèxe i meã nüxũ pecuèx rü taxucürüwama texe ya Tupanaãẽ i Üünexũ tümawa ngexmaxe rü chixri Ngechuchuchuga tidexa. Rü ngexgumarüxũ ta rü taxucürüwama texe ngürümare tüechama rü:

"Ngechuchu rü tórü Cori nixĩ", ñatarügü ega tama Tupanaãẽ i Üünexũ tüxũ mu̱xgu na ngẽmaãcü tidexaxũcèx.

4 Rü nüma ya Tupana rü duũxũgüna nanaxã i naguxũraũ i tauchagü. Natürü ngema Naãxẽ i Üünexũ i nawa ne naxĩxũ i ngema tauchagü rü wüxitama nixĩ.

5 Nangẽxma i nagúxũraũxũ i Tupanaarü puracü, natürü yima tórü Cori ya tüxna naxãcü i ngema puracügü rü wüxitama nixĩ..

6 Rü Tupanaãrü pora rü nagúxũraũãcü nango̱x. Natürü wüxitama nixĩ ya yima Tanatü ya tawa gúxũraũãcü nango̱xẽẽcü i ngema norü puracü.

7 Rü ngema Naãẽ i Üünexũ wüxixewachigü nanango̱xẽẽ i Tupanaarü pora i norü duũxũgütanüwa na ngemaãcü guxãarü ngũxẽẽruũ yixĩxũcèx.

8 Rü Naãẽ i Üünexũ rü tümáxena rü nanaxã i tauxcha na ucu̱ẽxũ tacuáxũcèx. Rü ngẽmatama Naãẽ i Üünexũ rü togueãxũ rü nanatauxchaxẽẽ na nüxũ tacuáxũ na mea tangúexẽẽtaexũ i Tupanaarü ore.

9 Rü togue rü ngẽmatama Naãẽ i Üünexũ tüxũ nanatauxchaxẽẽ na Tupanana tarüyoexũcèx. Rü togue rü tüxna nanaxã i pora na ngẽmamaã naxcèx tayataanegüxẽẽxũcèx i ngẽma i̱daaweexũ.

10 Rü togue rü tüxna nanaxã i pora na tanaxüxũcèx i mexũgü i Tupanaãrü poramaã üxũ. Rü togue rü tüxũ nanatauxchaẽẽ na nüxũ tixuxũcèx i Tupanaãrü ore. Rü togue rü tüxna nanaxã i cuèx na nüxũ tacuáxũcèx i i̱tacü yiĩxũ i ngoxogüarü ixĩxũ rü i̱tacü yiĩxũ i Tupanaãẽ i Üünexũãrü ixĩxũ. Rü togue rü tüxna nanaxã i tauxcha na ngẽma tama nüxũ tacuáxũ i

nagawa tidexaxũcèx. Rü togue rü tüxna nanaxã i cuèx na tanangoxẽẽxũcèx na tacüchiga yiĩxũ na tidexaxũ ya yíxema to i nagawa idexáxe.

11 Rü guxũma i ngẽma rü Tupanaãẽ i Üünexũtama nixĩ i naxüxũ. Rü nüma nixĩ i wüxichigü i duũxũna naxããxũ i ngẽma cuèx i nüma nanaxwèxexũ na nüxna naxããxũ.

Guxãma i yaxõgüxũ rü wüxitama i naxũnewa naxügü

12 Rü duũxũxũne rü woo muxũgu nixüye, natürü wüxitama i naxũne nixĩ. Rü ngexgumarüxũ ta i ngema Cristuãxũ yaxõgüxũ rü woo namu, natürü wüxitama i naxũnewa naxügü.

13 Rü yexguma íibaiũgu rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü wüxitama i naxũne tüxũ nixĩgüxẽẽ. Rü woo Yudíugü na ixĩgüxũ, rü ẽxna tama Yudíugü na ixĩgüxũ, rü woo togümẽxẽwa ingexmagüxũ rü ẽxna taxúxemẽxẽwa ingẽxmagüxũ, natürü wüxitama i naxũne tüxũ nixĩgüxẽẽ i nüma i Naãẽ i Üünexũ i nüxicatama ixĩxũ. Rü guxãma i yixema rü marü tüxna nangu i ngẽma Naãẽ i Üünexũ.

14 Wüxi i naxũne rü tama naxãmenãxamare, natürü muxũgu nixüye.

15 Rü ngẽxguma chi yima nacutü ñaxgu:

"Rü ñuxma na tama naxmẽx chiĩxũ, rü ngẽmacèx tama ngẽma naxũnewa changẽxma", ñaxgu, rü tama ngẽmacèx nüxũ narüxo na ngema naxũnewa nangexmaxũ.

16 Rü ngẽxguma chi yima naxpaxchinü ñaxgu:

"Rü ñuxma na tama naxẽtü chiĩxũ, rü ngẽmacèx tama naxũnewa changẽxma", ñaxgu, rü tama ngẽmacèx nüxũ narüxo na ngema naxũnewa nangexmaxũ.

17 Rü ngẽxguma chi guxũma i naxũne rü naxẽtü yixĩgu, ¿rü tacümaã chi i nüxũ naxĩnüxũ i ngema naxũne? Rü ngẽxguma chi guxũma i naxũne rü naxmachixẽ yixĩgu, ¿rü tacümaã chi i nüxũ nawãxĩxũ?

18 Natürü Tupana ga naxũcü ga taxüne, rü ngexta nüma ínanaxwèxexũwa nanangexmaxẽẽ i taeru rü tachacüügü rü taparagü.

19 Rü ngẽxguma chi nataxuxgu i norü üyechigü i taxũne rü chi naxãmenèxãmare.

20 Rü ngema naxũne rü woo muxũgu nixüye, natürü wüxitama i naxüne nixĩ.

21 Rü taxetü rü taxucürüwa taxmẽxũ ñanagürü:

"Choma rü tama chacuxwèxe", ñanagürü. Rü ngẽxgumarüũ ta i taeru rü taxucürüwa tacutügüxũ ñanagürü:

"Choma rü tama chapexwèxe", ñanagürü.

22 Natürü ngẽma yexeraãcü ãũcümaxũ i taxünewa, rü ngẽma nixĩ i yexera nanaxwèxexũ i taxüne.

23 Rü ngẽma taxünewa yexeraãcü naxcèx ixãnexʉ̃, rü ngẽma
nixĩ i yexera meã ixüxchiruxʉ̃. Rü ngẽma taxünewa ngẽxmaxʉ̃
i tama inaxwèxexʉ̃ na nangóxʉ̃, rü ngẽma nixĩ i yexera meã
idüxüxʉ̃.
24 Natürü tama ngẽmaãcü tanaxü namaã i ngẽma taxünewa
ngẽxmaxʉ̃ i guxãxʉ̃ma iwéxʉ̃. Rü ngẽmaãcü Tupana nanaxü i
taxüne, na yexeraãcü nüxna idauxʉ̃cèx i ngẽma yexera naxcèx
ixãnexʉ̃.
25 Rü ngẽmaãcü Tupana nanaxü i taxüne na wüxichigü i norü
üye nügügu naxĩnüexʉ̃cèx rü nügü nangʉ̃xẽẽgüxʉ̃cèx.
26 Rü ngẽxguma chi wüxi i ngẽma taxünearü üye nüxʉ̃
ngu̱xgux, rü guxʉ̃ma i ngẽma togü i natanüxʉ̃gü rü ta nüxʉ̃
nangu̱x. Rü ngẽxguma chi wüxi i ngẽma taxünearü üye taãẽxgu,
rü guxʉ̃ma i ngẽma togü i natanüxʉ̃gü rü ta nataãẽgü.
27 Rü ñu̱xma i wüxichigü i pema rü Cristuxünearü üye pixĩgü,
rü ngema naxʉ̃newa pexügü.
28 Rü ngẽmacèx ya Tupana rü nanaxw̱ae na ñaacü nügü
inanuxʉ̃ i norü duʉ̃xʉ̃gü: Rü yíxema tüxira tüxʉ̃ naxunetagüxe
tixĩ ya norü puracüwa tüxʉ̃ namugüxe. Rü tüxʉ̃ naxuneta ya
toguegü na nüxʉ̃ tixugüxʉ̃cèx i norü ore. Rü tüxʉ̃ naxuneta ya
toguegü na duʉ̃xʉ̃güxʉ̃ tangúexẽẽxʉ̃cèx i norü ore, rü toguegü
na tanaxügüxʉ̃cèx i mexʉ̃gü i Tupanaãrü poramaã taxügüxʉ̃.
Rü toguegü rü tüxʉ̃ nanatauxchaxẽẽ na tanameexẽẽxʉ̃cèx i
i̱daaweexʉ̃, rü toguegü na nüxʉ̃ tarüngʉ̃xẽẽgüxʉ̃cèx i ngema
ṯacü nüxʉ̃ taxuxʉ̃, rü toguegü yaxõgüxʉ̃ãrü ãẽxgacügü na
tixĩgüxʉ̃cèx. Rü tüxʉ̃ nanatauchaxẽẽ ya toguegü na ngẽma
naga i tama nüxʉ̃ tacuáxʉ̃wa tidexagüxʉ̃cèx.
29 Rü tama guxãma Tupana tüxʉ̃ imugüxe tixĩgü, rü tama
guxãma Tupanaãrü orearü uruʉ̃ tixĩgü. Rü tama guxãma norü
orewa ngu̱xẽẽtaegüxe tixĩgü, rü tama guxãma nüxʉ̃ tacuèx na
tanaxüxʉ̃ i mexʉ̃gü i taxʉ̃gü i Tupanaãrü poramaã üxʉ̃.
30 Rü tama guxãma nüxʉ̃ tacuèx na tanameẽxẽẽxʉ̃ i
duʉ̃xʉ̃gü i i̱daaweexʉ̃. Rü tama guxãma nüxʉ̃ tacuèx na
nawa tidexagüxʉ̃ i wüxi i naga i tama nüxʉ̃ tacuáxʉ̃. Rü tama
guxãma nüxʉ̃ tacuèx na tanango̱xẽẽxʉ̃ na ṯacüchiga yadexaxʉ̃
i ngẽma duʉ̃xʉ̃gü i tama nüxʉ̃ nacuáxʉ̃ i nagawa idexaxʉ̃.
31 Rü name nixĩ inaxcèx pedèu̱x na Tupana pexna
naxãxʉ̃cèx i ngẽma cuèx rü tauxchagü i rümemaegüxʉ̃.

Yigü na ingechaʉ̃güxʉ̃chiga

Natürü i ñu̱xma rü tá pexʉ̃ changúexẽẽ i ṯacü nixĩ i guxʉ̃ma
i ngẽma pemaã nüxʉ̃ chixuxʉ̃ãrü yexera rümemaẽxʉ̃.

13

1 Rü woo togü i nagawa chideaxgu, rü woo Tupanaãrü ore-
arü ngeruʉ̃gü i daxũcʉ̃ã̱xgawa chideaxgu, natürü ñoma wüxi

i ṯacü i ãgaxũrüũmare chixĩ ega tama guxãxũ changechaũgu.
2 Rü woo nüxũ chacuèxgu na meã duũxũgümaã nüxũ chixuxũ i Tupanaãrü ore, rü woo nüxũ chacuèxgu i guxũma i ṯacü i ẽxũguxũ i Tupanachiga, rü woo choxũ natauxchagu na chorü õmaã chayaxĩgachixẽẽxũ ya mèxpũnegü, natürü taxuwama chame ega tama guxãxũ changechaũgu.
3 Rü woo ngẽma duũxũgü i ngearü dĩẽruã̱xgüxũxũ chayanuxgu i guxũma i ṯacü i choxũ ngẽxmaxũ, rü woo Tupanaãrü orecèx chaugü ichaxãxgu na üxüwa choxũ yagugüxũcèx, rü taxuwama choxũ name i ngẽma ega tama guxãxũ changechaũgu.
4 Rü yíxema guxãxũ ngechaũxẽ, rü yaxna namaã taxĩnü, rü namaã tamecüma. Rü tama tixãũxãchiwèxe, rü tama togüxũ tügü tarüyexera rü tama tügü ticuèxüũ.
5 Rü yíxema aixcüma guxãxũ ngechaũxẽ, rü tama taguxchigawèxe, rü tama tügüguxicatama tarüxĩnü, rü tama tanuxwèxe, rü tama nagu tarüxĩnüẽcha ega texé chixexũ tümamaã ṵ̃xgu.
6 Rü tama namaã tataãẽ i chixexũgü, natürü namaã tataãẽ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ.
7 Rü yíxema aixcüma guxãxũ ngechaũxẽ, rü yaxna namaã taxĩnü, rü guxũguma nüxũ tayaxõ, rü guxũguma mexũgu namaã tarüxĩnü, rü taguma naxchi taxai woo ṯacü tümamaã naxṵ̃xgu i togü.
8 Rü ngẽma yigü na ingechaũxũ rü tagutáma inayacuèx. Natürü ngẽma na nüxũ ixuxũ i Tupanaãrü ore rü wüxi i ngunexũgu tá inayacuèx. Rü ngẽma tama nüxũ icuáxũ i nagawa na idexaxũ, rü tá ta inayacuèx. Rü ngẽma ñṵxma nüxũ icuáxũ rü wüxi i ngunexũgu rü marü taxuwatáma tüxũ name.
9 Erü ngẽma tórü cuèx i ñṵxma tüxũ ngẽxmaxũ, rü Tupanapẽxewa rü naxíra. Rü ngẽxgumarüũ ta i ngẽma norü orexũ na ixuxũ, rü wüxi i íramarexũtama nixĩ.
10 Rü guxũma i ngẽma rü tá inayarüxo i ngẽxguma Tupanapẽxewa ingugügu rü nüma tá guxũxũma tüxũ nacuèxẽẽgu.
11 Yexguma chabuxgu ga chomax, rü wüxi ga buxũrüũ chidexa, rü buxũ nagu rüxĩnüxũgu charüxĩnü, rü tama meã chauãẽxũ chacuèx. Natürü yexguma marü chayèxgu, rü nüxũ charüxo ga guxũma ga yema chorü bucüma.
12 Rü ngẽma ñṵxma nüxũ idauxũ i Tupanachiga, rü ñoma wüxi i worua ya üxachametüxewa yigü idauxũrüũ nixĩ na taxcèx naxẽxũ. Natürü yixcüra rü tá aixcüma meã nüxũxũchi tadau ya Tupana. Rü ñṵxma rü írarüwatama nüxũ chacuèx i Tupanachiga. Natürü wüxi i ngunexũgu rü tá meã nüxũ chacuèx i guxũma i nachiga, ngẽma na Tupana meãma choxũ

cuáxũrüũ.
13 Rü ñũxma rü nangẽxma i tomaẽxpũx i nacümagü i
guxũgutáma ngexmaxũ. Rü ñaãgü nixĩ:
1 Rü Tupanaãxũ tayaxõgü
2 Rü nüxũ ítananguxẽẽ na nataeguxũ ya Cristu
3 Rü nüxũ tacuèx na tamücüxũ ingechaũxũ.
Natürü ngẽma tomaẽxpũxtanüwa rü ngẽma rümemaexũ nixĩ
na guxãxũ ingechaũxũ.

14

Ngẽma tama nüxũ icuáxũ i nagawa na idexaxũchiga

1 ¡Rü naxcèx pedèũx na guxãxũ pengechaũxũ! Rü
ngẽxgumarüũ ta name nixĩ i naxcèx pedau i ngema tauxchagü
rü ngema cuèx i Naãẽ i Üünexũwa ne ĩxũ. Rü ngẽma cuèx i
yexeraãcü penaxw̃aexũ nixĩ na pexũ natauxchaxũ na nüxũ
pixuxũ i Tupanaarü ore.
2 Yíxema duũxẽ ya tama nüxũ tacuáxũ i nagawa idexaxe,
rü Tupanamaã nixĩ i tidexaxũ rü tama i duũxũgümaã, erü
taxúema nüxũ tacuèx na ñuxũ ñaxũchiga yiĩxũ. Rü Tupanaãẽ
i Üünexũ nixĩ i tüxũ idexaxẽẽxũ, natürü ngẽma ore i nüxũ
tixuxũ rü ẽxũguxũ nixĩ.
3 Naturü yíxema nüxũ ixuxe i Tupanaarü ore rü ngema
yaxõgüxũarü ngũxẽẽruxũ tixĩ, erü yexeraãcü cuèxwa
tanangugüxẽẽ rü nüxũ tanangúchaxũxẽẽ i ngema ore rü
tanataãẽxẽẽ i ngema yaxõgüxũ i ngexguma guxchaxũ nüxũ
üpetügu.
4 Rü yíxema duũxẽ ya tama nüxũ tacuáxũ i nagawa idexaxe,
rü tümacèxtama nixĩ i ngema na yexeraãcü mea Tupanaãxũ
tayaxõxũcèx. Natürü yíxema nüxũ ixuxe i Tupanaarü ore rü
nüxũ tixu na yexeraãcü Tupanaãxũ yaxõgüãxũcèx i guxũma i
yaxõgüxũ.
5 Choma chierü chanaxwèxe na guxãma i pema rü ngẽma
tama nüxũ pecuáxũ i nagawa na pidexagüxũ. Natürü
yexeraãcü chanaxwèxe na duũxũgümaã nüxũ pixuxũ i Tu-
panaãrü ore. Erü ngẽma to i nagawa na pidexagüxũãrü
yexera narümemaẽ na togümaã nüxũ pixuxũ i Tupanaãrü ore.
Natürü ngẽma to i nagawa na idexaxũ, rü name ega ngẽma
yaxõgüxũmaã nüxũ ixuxgu na t̰acüchiga yiĩxũ i ngẽma dexa,
na nümagü rü ta yexeraãcü meã Tupanaãxũ yaxõgüãxũcèx.
6 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü ngẽxguma chi pexũtawa
chaxũxgu, rü chi to i nagawa chideaxgu, ¿rü t̰acüwa chi pexũ
namexũ i ngẽma? Natürü ngẽxguma chi pemaã nüxũ chix-
uxgu i ngẽma Tupana tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ, rü ẽxna ngẽma
chomatama nüxũ chacuáxũ na aixcüma yiĩxũ, rü ẽxna ngẽma
ẽxũguxũ i ñũxma Tupana tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ, rü ẽxna t̰acü

rü to i nguxẽẽtae i Tupanachiga, rü ngẽma waxi nixĩ i pexũ mexũ.
7 ¡Rü dücax ngẽma paxetaruũ i quena rü ẽxna arpa! Rü ngẽxguma tãũ chima texé meã napaüxgu, rü tãũ chima nüxũ tacuèx na tacügu tanapaxüxũ.
8 Rü ngẽma churaragü, rü ngẽxguma norü uwanügümaã nügü nadaixchaũgu, ¿rü ñuxãcü tá nügü namexẽẽ na nügü nadèixxũcèx ega tama meã nangógagu ya yima corneta ya dèixcèx naxcèx caxũne?
9 Rü ngẽxgumarüũ ta pexũ nangupetü. Rü ngẽxguma chi perü conümaã nüxũ pixuxgu i dexa i taxúema nüxũ cuáxũ, ¿rü ñuxãcü tá nüxũ tacuèx na ñuxũ ñaxũchiga yiĩxũ i ngẽma nüxũ pixuxũ? Rü ñoma ngürüanewa pidexagüxũrüũ tá pixĩgü.
10 Rü aixcüma nixĩ i namuxũ i nagagü i ñoma i naãnewa. Rü guxũma i ngẽma nagagü rü name naxcèx i ngẽma duũxũgü i nawa idexagüxũ.
11 Natürü ngẽxguma chi tama nüxũ chacuèxgu i ngẽma naga i to i duũxũ chomaã nawa idexaxũ, rü ngẽma duũxũcèx rü ñoma to i nachiũãnecũãxrüũ chixĩ, rü chauxcèx rü ñoma to i nachiũãnecũãx i duũxũrüũ nixĩ i nümax.
12 Choma nüxũ chacuèx rü pema rü pexũ nangúchaũ na pexũ nangẽxmaxũ i ngẽma nacümagü i Tupanaãẽ i Üünexũ tüxna ãxũ. Natürü name nixĩ i naxcèx pedau na guxũãrü yexera pexna naxããxũ i ngẽma nacümagü i namaã nüxũ perüngũxẽẽxũ i guxũma i yaxõgüxũ na yexeraãcü meã Tupanaãxũ yaxõgüãxũcèx.
13 Rü ngẽmacèx yíxema duũxẽ ya taxúema nüxũ cuáxũ i nagawa idexaxe, rü name nixĩ i Tupanana naxcèx taca na tüxna naxããxũcèx i cuèx na togümaã nüxũ tixuxũcèx na ñuxũ ñaxũchiga yiĩxũ i ngẽma nüxũ tixuxũ.
14 Rü ngẽxguma chi taxúema nüxũ cuáxũ i nagawa chayumüxẽgu, rü chauãẽ nixĩ i ngẽma yumüxexũ. Natürü chomatama rü taxuũma chacuèx na tacüchiga yiĩxũ i ngẽma.
15 ¿Rü ñuxãcü tá chayumüxẽxũ i ñuxmax? Rü marü name nixĩ ega taxúema nüxũ cuáxũ i nagawa chayumüxẽgu, natürü chanaxwèxe i guxãma nüxũ cuáxũ i nagawa rü ta chayumüxẽ. Rü marü name nixĩ ega taxúema nüxũ cuáxũ i nagawa chawiyaegu, natürü chanaxwèxe i guxãma nüxũ cuáxũ i nagawa rü ta chawiyae.
16 Erü ngẽxguma chi taxúema nüxũ cuáxũ i nagawa Tupanaxũ quicuèxüũgu, rü yíxema duũxẽgü ya ngema irüxĩnüẽxẽ, rü taxucürüwa cumaã wüxigu Tupanaxũ ticuèxüũgü, erü tama nüxũ tacuèx na ñuxũ ñaxũchiga yiĩxũ i ngẽma nüxũ quixuxũ.
17 Rü woo ngẽma curü yumüxẽ rü namexẽchixgu, natürü

yíxema duŭxẽgü ya ngẹma irüxĩnüẽxẽ rü taxuŭma i mexŭ nawa tayaxu ega to i nagawa quideaxgu.

18 Tupanana moxẽ chaxã, erü perü yexera taxúema nüxŭ cuáxŭ i nagawa chidexa.

19 Natürü woo muxŭma i ore i taxúema nüxŭ cuáxŭ i nagawa na chidexaxŭ, natürü ngẽma yaxõgüxŭãrü ngutaquẽxegüwa rü chauxcèx rü narümemaẽ chi nixĩ ega woo noxre i ore i meãma nüxŭ icuáxŭwa namaã nüxŭ chixuxgu i Tupanaãrü ore na ngẽmaãcü ngẽmamaã meã chanangúexẽẽxŭcèx.

20 Pa Chaueneẽgüx, tama name i ñoma buxŭgürüŭ chixri nagu perüxĩnüe i ngema ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ. Rü narümemae nixĩ i ñoma buxŭgürüxŭ pegü pixĩgüxẽẽ naxchèxwa i ngema chixexŭ, natürü ngema peru ĩnüwa rü penaxwèxe i duŭxŭgü i marü yaxŭrüŭ mea nagu perüxĩnüe rü nagu pexĩ i ngema ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ.

21 Tupanaãrü ore ga nuxcümaŭxŭ ga norü orearü uruŭ ümatüxŭ rü ñanagürü:

“Rü nuã tá chanamugü i to i nachiŭãnecŭãx i duŭxŭgü na to i nagawa yadexagüxŭcèx namaã i ñaã Yudíugü i tama yaxõgüxŭ. Natürü woo ngẽmaãcü chanaxüxgu, rü tãũtáma chauga naxĩnüẽ i ngẽma Yudíugü i tama irüxĩnüẽchaŭxŭ”,

ñanagürü ga Tupana.

22 Rü ngẽmacèx ngẽma na taxúema nüxŭ cuáxŭ i nagawa idexaxŭ, rü wüxi i cuèxruŭ nixĩ naxcèx i ngẽma duŭxŭgü i tama irüxĩnüẽchaŭxŭ. Rü tama duŭxŭgü i marü yaxõgüxŭcèx nixĩ i ngẽma. Natürü ngẽma Tupanaãrü orexŭ na ixuxŭ, rü duŭxŭgü i marü yaxõgüxŭcèx nixĩ na yexeraãcü meã Tupanaãxŭ yaxõgüãxŭcèx. Rü tama duŭxŭgü i tama irüxĩnüẽchaŭxŭcèx nixĩ i ngẽma.

23 Rü ngẽxguma chi pema i yaxõgüxe pengutaquẽxegügu, rü guxã chima to i nagawa pidexagügu, ¿rü ñuxũ ñaxŭ tá ega petanügu naxücuxgu i wüxi i duŭxŭ i ngẹma iyarüxĩnüxŭ rü ẽxna wüxi i duŭxŭ i tauta yaxõxŭ? ¿Taux ẽxna i nagu tá naxĩnüxŭ na pexãũãẽgüxŭ i pemax?

24 Natürü ngẽxguma chi guxãma i pema nüxŭ pixuxgu i Tupanaãrü ore, rü chi petanügu naxücuxgu i wüxi i duŭxŭ i tama yaxõxŭ rü ẽxna wüxi i duŭxŭ i ngẹma iyarüxĩnüxŭ, rü tá nüxŭ naxĩnü i ngẽma Tupanaãrü ore i nüxŭ pixuxŭ. Rü ngẽmaãcü tá nüxŭ nacuèx na nüma rü wüxi i pecaduãxŭ na yĩĩxŭ. Rü nügügu tátama ínarüxĩnü i ngẽxguma nüxŭ naxĩnügu i ngẽma nüxŭ pixugüexŭ.

25 Rü ngẽma chixexŭ i nüxĩcatama nüxŭ nacuáxŭ rü tá naxcèx ínicuèx. Rü nüma rü ngẽxma tá nacaxãpüxü, rü tá Tupanaxŭ nicuèxüŭ. Rü tá nüxŭ nixu na aixcüma Tupana petanüwa

nangẽxmaxũ.

Tama name i penaxĩxãchiãxẽgü i perü ngutaquewa, rü name i meamare penaxü

26 Dücèx, Pa Chaueneẽgüx, ñũxma tá pemaã nüxũ chixu na ñuxãcü tá penaxüxũ ega ngẽxguma pengutaquẽxegügu. Rü ñuxre i pema rü marü name na Tupanaãrü wiyaegu pewiyaegüxũ, rü togue rü tangũxẽẽtaegüxũ, rü togue rü nüxũ tixuxũ i ngẽma ore i Tupana tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ, rü togue rü nawa tidexagüxũ i naga i tama nüxũ tacuèxgüxũ, rü togue rü tanangõxẽẽgüxũ i ngẽma dexa i to i nagawa nüxũ yaxugüxũ. Natürü guxũma i ngẽma rü tanaxwèxe i yaxõgüxũãrü ngũxẽẽcèx na yiĩxũ, na yexeraãcü yaxõgüãxũcèx rü meã Tupanacèx namaxẽxũcèx.

27 Rü ngẽxguma to i naga i pema tama nüxũ pecuáxũwa pidexagügu, rü name nixĩ i taxre rü ẽxna tomaẽxpũxicatama tidexagü. Rü tanaxwèxe i wüxiexira tidexa i noxri rü yixcama ya togue. Rü ngẽxguma chi texé to i nagawa ideaxgu, rü name nixĩ na tangẽxmaxũ ya wüxie ya nüxũ ixuchigüxe na ṯacüchiga yiĩxũ i ngẽma ore i to i nagawa nüxũ yaxuxũ.

28 Natürü ngẽxguma chi tataũxgu na texé nüxũ ixuchigüxũ na ṯacüchiga yiĩxũ i ngẽma ore i to i nagawa nüxũ yaxuxũ, rü narümemaẽ nixĩ na noxtacüma tama to i nagawa pidexagü i perü ngutaquẽxewa. Rü narümemaẽ i wüxichigü tüxica Tupanamaãxĩcatama bexma tidexa.

29 Rü ngẽxgumarüũ ta ngẽxguma pengutaquẽxegügu, rü name nixĩ i taxre rü ẽxna tomaẽxpũxicatama nüxũ tixu i Tupanaãrü ore. Rü ngẽma togü i ngutaquẽxetanüxũ rü name nixĩ na meã nangugüãxũ i ngẽma ore.

30 Natürü ngẽxguma chi íyadexayane i wüxi i duũxũ, rü Tupana tümamaã ideaxgu ya togue ya ngẽma rütoxe, rü name nixĩ na iyanachianexũ i ngẽma nüxĩra idexaxũ na tidexaxũcèx ya yíxema duũxẽ ya Tupana tümamaã idexaxe.

31 Rü ngẽmaãcü guxãma i pema na Tupana pemaã idexaxũ, rü name nixĩ i wüxichigü ípenanguxẽẽ na pewa nanguxũ na pidexagüxũ i Tupanaãrü ore. Rü ngẽmaãcü i ngẽma togü i ngutaquẽxetanüxũgü rü tá Tupanachiga meã nangúe rü tá nataãẽgü.

32 Rü ngẽmaãcü tanaxwèxe i meãma tümaãẽmaã itacuèx ya wüxichigü ya yíxema Tupanaãrü orexũ ixuxe.

33-34 Erü perü ngutaquẽxegüwa rü Tupana nanaxwèxe na meã penaxüxũ i guxũma, rü tama nanaxwèxe na ngẽma pexãũgatanüxũ rü pegü ípetüexẽẽxũ. Rü guxũma i togü i yaxõgüxũãrü ngutaquẽxegüwa rü marü nüxũ nayapue na tama yadexagüxũ i ngexũgü. Rü name nixĩ i pema rü ta ngẽmaãcü penaxü, erü nachũxu na yadexagüxũ i ngexũgü

i ngutaquẽxegüwa. Rü name nixĩ na yatügüga naxĩnüẽxũ i ngexũgü, ngẽma Tupanaãrü ore tüxũ muxũrüũ.
35 Rü ngẽxguma chi ṯacüxũ nacuáxchaũgu i wüxi i ngexũ, rü name nixĩ i nachiũwatama natena naca i nachiga i ngẽma. Erü wüxi i ãne nixĩ ega ngutaquẽxewa yadeaxgu i wüxi i ngexũ.
36 Pa Corĩtiucũã̱xgüx, name nixĩ na nüxna pecuèxãchiexũ na tama pewaxira ne naxũxũ i Tupanaãrü ore. Rü tama pexicatama nixĩ i penayauxgüxũ i ngẽma.
37 Rü ngẽxguma chi texé tügügu rüxĩnügu na Tupanaãrü orearü uruũ tiĩxũ rü ẽxna tügügu tarüxĩnügu na Tupanaãẽ i Üünexũ tüxna naxãxũ i ṯacü rü cuèx, rü name nixĩ i nüxna tacuèxãchi na tórü Coriarü ore yiĩxũ i ñaã ore i pexcèx chaxümatüxũ.
38 Natürü ngẽxguma chi texé tama nüxũ cuáxchaũgu i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü name nixĩ i tama tüxũ pecuáxchaũ.
39 ¡Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü Tupanana naxcèx peca i cuèx na meãma nüxũ pixuxũcèx i norü ore! ¡Rü tama penachu̱xu na to i nagawa yadexagüxũ i duũxũgü!
40 Rü perü ngutaquẽxegüwa, rü name nixĩ na meã penaxüxũ i guxũma. Rü tama name i ngẽ̱ma pexãũgatanü rü pegü ípetüexẽẽ.

15

Cristu na yuwa írüdaxũchiga

1 Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i nüxna pecuèxãchie i ngẽma Tupanaãrü ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ ga pemaã nüxũ chixuxũ. Rü yematama ore nixĩ ga pema peyauxgüxũ. Rü ñu̱xma rü ngẽmatama oregagu nixĩ i meã peyaxõgüxũ.
2 Rü ngẽma oregagu nixĩ i pexũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ, ega aixcüma guxũguma peyaxõgüamagu. Natürü ngẽxguma tama guxũguma peyaxõgügu, rü natücèxmamare nixĩ i ngẽma perü õ.
3 Rü yexguma noxri petanüwa changuxgu, rü yema nüxira pexũ changu̱xẽẽxũ nixĩ ga yema chaxira togü choxũ ngu̱xẽẽxũ na Cristu rü tórü pecaducèx nayuxũ, ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxũwa nüxũ yaxuxũrüũ.
4 Rü yexgumarüũ ta pexũ changúexẽẽ na ñuxãcü inatèxgüãxũ, rü ñuxãcü norü tomaẽ̱xpü̱x ga ngunexũgu rü wena na namaxũxũ, ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxũwa nüxũ yaxuxũrüũ.
5 Rü yexgumarüũ ta pexũ changúexẽẽ ga ñuxãcü Pedrucèx na nangóxũ ga Cristu, rü ñuxãcü yixcüra rü norü ngúexũgü ga yamugüxũcèx na nangóxũ.

6 Rü yemawena ga Cristu rü noxtacüma 500 arü yexera
ga yaxõgüxŭcèx nangox. Rü muxŭma i ngẽma duŭxŭgü rü
ñuxma rü ta namaxẽ, natürü nümaxŭ rü marü nayue.
7 Rü yemawena rü Chaŭtiágucèx nangox, rü yixcama
guxŭma ga yema togü ga ngúexŭgücèx nangox.
8 Rü düxwa chowa inayacuèx ga chauxcèx rü ta na nangóxŭ,
woo ngürüãchimare nixĩ ga yema, ngẽxgumarüŭ i wüxi i buxŭ i
tautama norü ngunexŭwa nanguyane buxŭrüŭ.
9 Rü choma rü guxŭma i ngẽma togü i Tupana
imugüxŭtüŭwa chaxü. Rü ngemacèx tama name i Tupana
imuxŭmaã choxŭ naxugüxŭ i duŭxŭgü, yerü nawe
chingẽchigü ga Tupanaãrü duŭxŭgü rü poraãcü chixexŭ
chaxü.
10 Natürü ga Tupana rü chomaã namecüma, rü ngẽmacèx i
ñuxma rü choxŭ pedau na tacü chiĩxŭ rü ñuxãcü na chiĩxŭ. Rü
yema chomaã na namecümaxŭ rü tama natücèxma nixĩ. Yerü
choma rü guxŭ ga togü ga yamugüxŭãrü yexera chanaxü
ga Tupanaãrü puracü. Natürü tama chauechama chanaxü
ga yema puracü, natürü Tupana ga chomaã mecümacü rü
chomaã puracücü nixĩ ga naxücü ga yema puracü na nüxŭ
chixuxŭcèx ga norü ore.
11 Natürü i ñuxma rü nüetama nixĩ ega woo choma chixĩgu
rü ẽxna togü yixĩgu ga pemaã nüxŭ ixuxŭ ga yema ore. Yerü
yema ore ga pemaã nüxŭ tixuxŭ, rü Tupanaãrü ore i tüxŭ
maxẽxẽẽxŭ nixĩ, rü yema nixĩ ga pixõgüxŭ.

Ñuxãcü wena tá namaxẽ i duŭxŭgü i yuexŭ

12 Marü pemaã nüxŭ tixu na Cristu rü yuwa ínadaxŭ. ¿Rü
tüxcüŭ ñuxre i pema rü ñaperügügü:
“Yuexŭ rü tagutáma wena namaxẽ”, ñaperügügü?
13 Rü ngẽxguma chi ngẽma yuexŭ rü tagu chima wena na-
maxẽgu rü yima Cristu rü tãũ chima wena namaxŭ.
14 Rü yexguma chi Cristu tama wena maŭxgu, rü ngẽma
ore i nüxŭ tixuxŭ i nachiga rü taxuwa chima name, rü
natücèxmamare chi nixĩ i perü õ.
15 Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcü yixĩgu, rü toma i Tupanaãrü
orearü uruŭgü rü doratèèxgüxŭ tixĩgü. Erü nüxŭ tixu na
Tupana Cristuxŭ wena maxẽẽxŭ. Rü ngẽxguma chi tama
aixcüma yixĩgu na wena namaxẽxŭ i yuexŭ, rü chi wüxi i
doramare nixĩ na Tupana Cristuxŭ wena maxẽẽxŭ.
16 Rü ngẽxguma chi ngẽma yuexŭ rü tagu chima wena na-
maxẽgu, rü ga Cristu rü chi ta tãũ chima wena namaxŭ.
17 Rü yexguma chi Cristu tama wena maŭxgu, rü
natücèxmamare chi nixĩ i peyaxõgüxŭ, rü ñuxma rü chi ta
perü pecadugagu ipeyarütauxe.

18 Rü chi ngẽmaãcü yixĩgu rü ngẽma duŭxŭgü i Cristuaxŭ
yaxõgüxŭ i marü yuexŭ, rü chi ta tãũ chima nüxŭ nangẽxma
i maxŭ i taguma gúxŭ.
19 Rü ngẽxguma chi ñoma i maxŭcèxicatama yixĩgu na Cristu-
axŭ yaxõgüxŭ, rü chi guxŭ i togü i duŭxŭgüarü yexera
tangechaŭtümüŭgü.
20 Natürü aixcümaxŭchi nixĩ ga Cristu ga yuwa na ínadaxŭ.
Natanüwa i guxŭma i ngẽma yuexŭ i yixcüra tá írüdagüxŭ, rü
Cristu nixĩ ga namaã inaxügücü na ínadaxŭ, yerü nüma nixĩ ga
nüxĩra wena namaxŭxŭ.
21 Rü yexgumarüŭ wüxi ga yatügagu na nayuexŭ ga
duŭxŭgü, rü ngẽxgumarüŭ tá ta nixĩ na wüxi i yatügagu wena
namaxẽxŭ i ngẽma marü yuexŭ.
22 Rü ngema na Adáŭgagu guxãma na yuexŭ, rü
ngẽxgumarüŭ ta Cristugagu tá namaxẽxŭ i guxŭma i duŭxŭgü
i nüxŭ yaxõgüxŭ.
23 Natürü wüxichigü tá tümawa nangu na wena tamaxŭxŭ.
Rü Cristu nixĩ ga nüxĩra maxŭcü. Rü ngẽxguma wena núma
naxũxgu i nümax, rü ngẽxguma tá nixĩ i wena namaxẽxŭ i
ngẽma duŭxŭgü i noxrü ixĩgüxŭ.
24 Rü ngẽmawena tá nixĩ i nagúxŭ i naãne. Rü ngẽxguma tá
nixĩ ya Cristu i nüxŭ naporamaẽxŭ i guxŭma i norü uwanügü.
Rü ngẽxguma tá nixĩ i Nanatü ya Tupanana naxããxŭ i guxŭma
na nüma namaã inacuáxŭcèx.
25 Erü nüma ya Cristu rü ãẽxgacü tá nixĩ ñu̱xmatáta nüxŭ
naporamaẽ i guxŭma i norü uwanügü.
26 Rü ngẽma nawa iyacuáxŭ i norü uwanü i tá nüxŭ napora-
maẽxŭ, rü yu nixĩ.
27 Yerü Tupana rü marü Cristumẽxẽwa nanayexmagüxẽẽ
ga guxŭma. Natürü woo Tupanaãrü ore nüxŭ ixuxgu na
Cristumẽxẽwa nangẽxmagüxŭ i guxŭma, natürü nümatama ya
Tupana rü tama Cristumẽxẽwa nangẽxma. Yerü nüma ga
Tupana nixĩ ga Cristumẽxẽwa nayexmagüxẽẽãxŭ ga guxŭma.
28 Rü ngẽxguma guxŭma Cristumẽxẽwa ngẽxmagügu,
rü ñu̱xũchi nümatama ya Cristu ya Tupana Nane rü tá
Nanatümẽxẽwa nügü nangẽxmaxẽẽ. Yerü nüma ga Tupana
nixĩ ga Cristumẽxẽwa nayexmagüxẽẽãxŭ ga guxŭma. Rü
ngẽmaãcü ya Tupana rü guxŭmaã tá inacuèx.
29 Rü nangẽxma i ñuxre i duŭxŭgü i petanüwa i Tupanaẹgagu
yuexŭchicüü íbaiŭxŭ. ¿Rü tu̱xcüŭ ngẽma naxügü? Rü
ngẽxguma chi tama wena namaxẽgu i duŭxŭgü i yuexŭ, ¿rü
tu̱xcüŭ ngẽma yuexŭchicüü ínabaiŭ?
30 ¿Rü tu̱xcüŭ i toma rü guxŭguma ãũcümaxŭwa
tangẽxmagü?
31 Pemaã nüxŭ chixu, Pa Chaueneẽgüx, rü guxŭ i

ngunexũgu rü ãũcümaxũwa changẽxma, rü tama nüxũ
chacuèx i ṯacü rü ngunexũgu Tupanaãrü oregagu tá na
chayuxũ. Rü ngẽma rü aixcümaxũchi nixĩ, ngẽxgumarüũ na
aixcüma yiĩxũ na choxũ nangẽxmaxũ i wüxi i taãẽ i taxũ i
ñu̱xma na tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuaxũ peyaxõgüxũ.
32 Choma rü nuã Epéchiuwa rü Tupanaãrü orechigagu chorü
uwanümaã poraãcü togü tachoxũgagü. Rü ñoma naẽxũ i
idüraexũmaã togü tadèi̱xũrüũ tixĩgü. ¿Natürü ṯacüwa choxũ
namexũ ga yema ega chorü maxũ i ñoma i naãnewa choxũ
ngẽxmaxũcèxicatama yixĩgu? Rü ngẽxguma chi aixcüma yixĩgu
na tama wena namaxẽxũ i yuexũ, rü marü name i ñatarügügü:

"¡Ngĩxã tachibüe rü taxaxegü, erü paxa tá tayue!"
ñatarügügü.
33 ¡Natürü tãũtáma nawe perüxĩ i ngẽma duũxũgü i ngẽmaãcü
chixri idexagüxũ! Erü aixcüma nixĩ i ngẽma ore i ñaxũ:

"Rü texé ya chixexũ i duũxũmaã ãmücüxe, rü tüxũ in-
ayanaxoxẽẽ i tümacümagü i mexũ", ñaxũ.
34 Rü name nixĩ i meã pegüãẽgu perüxĩnüẽ rü nüxũ perüxoe
i ngẽma perü chixexũgü. Rü wüxi i perü ãne nixĩ na pemaã
nüxũ chixuxũ rü ñuxre i pema rü tama aixcüma Cristuarü
duũxũgü pixĩgüxũ rü tama aixcüma Tupanaxũ pecuèxgüxũ.

Ñuxãcü wena namaxẽ i yuexũgü

35 Natürü ngürüãchi tá texe pexna taca rü ñatarügü pexũ:

"¿Ñuxãcü tá wena namaxẽxũ i yuexũ? ¿Rü nañuxraũxũ i
naxũnemaã tá ínadagüxũ?" ñatarügü tá pexũ.
36 Pa Duũxũ i Ngẽãẽmarexũx ¡rü dücax! Rü ngẽxguma wüxi
ya nanetüchire itoxgu, rü nüma ya yima naxchire rü nayu na
ngemaãcü naxüxũcèx i ngẽma nanetü.
37 Rü ngẽma waixũmügu itoxũ, rü tama marü nanetü ixĩxũ
nixĩ, natürü naxchire nixĩ ya yima itoxũne woo triguchire rü
ẽxna ngexũrüüxũmare i to i nanetüchire yixĩgu.
38 Rü ngẽxguma marü inatoxguwena, rü Tupana nixĩ i
yanaxüxẽẽcü ya yima nachire na nüma nanaxwèxexũãcüma
yiĩxũcèx i ngẽma nanetü.
39 Rü tama guxũ i naxũnegü nawüxigu. Rü duũxẽxũne rü
nanatoraxũ, rü naẽxũgüxũne rü to nixĩ, rü werigüxũne rü to
nixĩ, rü choxnigüxũne rü to nixĩ.
40 Rü ngẽxgumarüũ ta nangẽxma i naxũnegü i daxũguxũ i
naãnecũ̱ã̱x, rü nangẽxma i naxũnegü i ñoma i naãnecũ̱ã̱x. Rü
ngẽma daxũguxũ i naãnecũ̱ã̱x i naxũnegü rü nüxũ nangẽxma i
noxrütama mexũ, rü ngẽma ñoma i naãnecũ̱ã̱x i naxũnegü rü
ta nüxũ nangẽxma i noxrütama mexũ. Natürü tama nawüxigu
i ngẽma norü mewa.

41 Rü üèxcüarü ẏauracüü rü tama namaã nawüxigu i
tauemacüarü ẏauracüü. Rü woramacurigüarü ẏauracüü rü
to nixĩ. Rü nügütanüwa ya woramacurigü, rü tama nawüxigu
i norü ẏauracüüwa.
42 Rü ngẽxgumarüũ tá ta naxüpetü namaã i naxũnegü i
ngẽma duũxũgü i yuexũ. Erü ngẽma naxũne i noxri nüxũ
ngẽxmaxũ rü iyarüxoxwèxexũ nixĩ. Natürü ngẽma naxũne i
tá nüxũ ngẽxmaxũ i ngẽxguma wena namaxẽgu, rü ngẽma rü
tagutáma inayarüxo.
43 Rü ngẽma naxũne i yuxũ rü taxuwama name i
ngẽxguma inatèxgux. Natürü ngẽxguma wena namaũxgu rü tá
namexẽchi. Rü ngẽma naxũne i ñu̱xma turaxũ rü ngẽxguma
wena namaũxgu rü tá napora.
44 Rü itanatèx i ngẽma naxũne i ñoma i naãnecũ̱ã̱x ixĩxũ.
Natürü ngẽxguma ínadaxgu, rü daxũcũ̱ã̱x i naxũne tá nixĩ.
Rü ñu̱xma na nangẽxmaxũ i naxũne i ñoma i naãnecũ̱ã̱x rü
ngẽmawa nüxũ tacuèx na nangẽxmaxũ ta i naxũne i daxũcũ̱ã̱x.
45 Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Guma nüxĩraũcü ga yatü ga Adáũ rü nüxũ nayexma ga ñoma
ga naãnecũ̱ã̱x ga naxũne ga paxaãchi maxũxũ”,
ñanagürü. Natürü ya Cristu rü daxũcũ̱ã̱x nixĩ. Rü nüma nixĩ i
tüxna naxããxũ i maxũ i taguma gúxũ.
46 Noxri rü tüxũ nangẽxma i ñoma i naãnecũ̱ã̱x i taxüne. Natürü
yixcama rü Tupana tá tüxna nanaxã i to i taxüne i daxũcũ̱ã̱x
ixĩxũ.
47 Guma nüxĩraũcü ga yatü ga waixũmüwa ücü, rü ñoma ga
naãnecũ̱ã̱x nixĩ. Natürü tórü Cori ya Cristu rü daxũguxũ i
naãnecũ̱ã̱x nixĩ.
48 Rü ngẽma taxünegü i ñoma i naãnewa tüxũ ngẽxmaxũ, rü
guma Adáũxũne ga waixũmüwa ücürüũ nixĩgü. Natürü
ngẽma naxũnegü i daxũwa nüxũ ngẽxmaxũ i duũxũgü, rü
Cristuxũnerüũ nixĩgü.
49 Rü ñgexgumarüũ na Adáũ ga waixũmüwa ücürüũ na yiĩxũ i
taxüne, rü ngẽxgumarüũ tá ta Cristu ya daxũwa ngẽxmacürüũ
nixĩ i taxüne i yixcüra.
50 Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, pemaã nüxũ chixu rü ñaã
taxüne i namachinaxcèx rü naxchinèxãnaxcèx, rü taxucürüwa
Tupana ãẽxgacü íyiĩxũwa nangu. Erü ngẽma iyarüxoxũ, rü
taxucürüwama Tupanaxũtawa i ngextá taxuũma íyarüxoxũwa
nixücu.
51 Natürü chanaxwèxe na nüxũ pecuáxũ i wüxi i ore i ẽxũguxũ
ga noxri Tupanaxĩcatama nüxũ cuáxũ. Rü dücax, tãũtáma guxã
tayue, natürü guxãxũne rü tá naxüchicüü.
52 Rü ngürüãchimare wüxi i peãxẽtügu tá nixĩ i ngẽma na
naxüchicüüxũ i taxüne i ngẽxguma naãneãrü gu̱xgux naxãgagu
ya corneta. Rü tá naxãga ya yima corneta, rü ngẽxguma i

ngẽma duŭxŭgü i yuexŭ rü tá ínarüdagü na tagutáma wena
nayuexŭcèx. Rü yixema na imaxẽxŭ rü tá naxüchicüü i
taxünegü.
53 Erü ngẽma taxüne i yuxwèxexŭ rü woetama tama taixŭ rü
tá naxüchicüü. Rü wüxi i ngexwacaxŭxŭ i naxŭne i aixcüma
taixŭ rü tagutáma yuxŭ tá nixĩ.
54 Rü ngẽxguma ngẽmaãcü naxüchicüügu i taxüne i yuxwèxexŭ,
rü tüxŭ nangẽxmagu i taxüne i ngexwacaxŭxŭ i taguma yuxŭ,
rü ngẽxguma tá nixĩ i yanguxŭ i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ i
ñaxŭ:
“Marü inayarüxo na nayuexŭ i duŭxŭgü. Rü Tupana rü marü
yuxŭ narüyexera.
55 Rü dücax, Pa Yux, ¿ngẽxŭ i curü pora i namaã toxŭ
curüyexeraxŭ? ¿Rü ngẽxŭ i ngẽma cuxne i namaã toxŭ
cudèi̱xŭ?”
ñanagürü i ngẽma Tupanaãrü ore.
56 Rü ngẽma naxne i yu, rü pecadu nixĩ. Erü ngẽma pecadu
nixĩ i naporaxẽẽxŭ i ngẽma yu na tüxŭ nadèi̱xŭcèx. Rü
ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ nixĩ i naporaxẽẽxŭ i pecadu,
erü woo namexgu i ngẽma mugü, natürü taxucürüwama texé
aixcüma tayanguxẽẽ.
57 Natürü name nixĩ i Tupanana moxẽ taxã yerü núma
nanamu ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu na ngẽma yuxŭ
tüxŭ naporamaẽxẽẽxŭcèx.
58 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex,
rü name nixĩ i meã peyaxõgüama rü taguma ípenatèx i Tu-
panaãrü ore. Rü name nixĩ i guxŭguma meã penaxü i tórü
Coriarü puracü, erü pema nüxŭ pecuèx rü ngẽma puracü i
nüxŭ pexüxŭ, rü tama natücèxma nixĩ.

16

Togü i yaxõgüxŭcèx inanutaque ga dĩẽru

1 Rü ñu̱xma tá pemaã nüxŭ chixu i nachiga i ngẽma
dĩẽru i penutaquẽxexŭ na namaã nüxŭ perüngŭxẽẽgüxŭcèx
i taeneẽgü i yaxõgüxŭ i Yudéaanewa ngẽxmagüxŭ. Rü
ngẽma yaxõgüxŭ i Gárataanewa ngẽxmagüxŭ rü marü namaã
nüxŭ chixu na ngĩxŭ nanutaquẽxegüxŭ i ngẽma dĩẽru. Rü
chanaxwèxe i pema rü ta ngẽxgumarüŭ penaxü.
2 Rü ngema dĩẽru i perü puracüwa ngixŭ peyaxucüwa rü
gu̱xcü i yüxüarü ngunexügu rü tá ngixŭ pexã i ngẽma dĩẽru i
Tupanaarü ixĩcü. Rü ngĩmaã tá penguxŭ na tama ngẽxguma
ngẽma changuxguama ngĩxŭ na pedexŭcèx.
3 Rü ngẽxguma petanüwa changuxgu, rü tá chanaxümatü
i ñuxre i poperagü naxcèx i taeneẽgü i Yerucharéŭwa
ngẽxmagüxŭ. Rü ñu̱xũchi ngẽma poperamaã tá Yerucharéŭwa

chanamugü i ngẽma duũxũgü i pema nüxũ pexunetaxũ na ngẹma ngĩxũ nangegüxũcèx i ngẽma dĩẽru i taeneẽgücèx ngĩxũ penutaquẽxecü.

4 Rü ngẽxguma chi choxũ natauxchagu na ngẹma Yerucharéũwa chaxũxũ, rü nümagü rü tá wüxigu chomaã ngẹma naxĩ.

Pauru nagu narüxĩnü na Corĩtiuwa naxũxũ

5 Choma rü Machedóniããnewa tá chaxüpetü na íchayadauxũcèx i taeneẽgü i ngẹma ngẽxmagüxũ. Rü ngẽmawena rü tá petanüwa changu na pexũ íchayadauxũcèx.

6 Rü ngürüãchi tá ñuxre i ngunexũgü ngẽxma petanügu charüxã̱ũ̱x, rü bexmana ngürüãchi ngẹma petanüwa tá chanangupetüxẽẽ ya mucü. Rü ngẽxguma rü tá pexũ nataux-cha na choxũ perüngũxẽẽgüxũ na ngẽma íchaxũxchaũxũwa chaxũxũcèx.

7 Erü tama chanaxwèxe i paxaãchimare pexũ chadau. Natürü petanügu charüxãũxchaũ i ñuxre i ngunexũ ega chi norü ngúchaxũ yixĩxgu ya tórü Cori.

8 Natürü nuã Epéchiuarü ĩãnewa tá changẽxma ñu̱xmatáta Pẽtecóstearü ngunexũwa nangu.

9 Erü nuã rü tórü Cori poraãcü choxũ nanatauxchaxẽẽ na nüxũ chapuracüxũcèx rü nüxũ yaxõgüãxũcèx i muxũma i duũxũgü woo namu i ngẽma tama naxwèxegüxũ na nuã chapuracüxũ.

10 Rü ngẽxguma chi Timutéu petanüwa nguxgu, rü chanaxwèxe i meãma penayaxu na petanüwa nataãẽxũcèx. Erü nüma rü ta chauxrüũ tórü Coriarü puracüwa napuracü.

11 Rü ngẽmacèx tama chanaxwèxe i texé petanüwa nüxũ taxoe. Natürü chanaxwèxe i nüxũ perüngũxẽẽ na taãẽãcüma nuã naxũxũ na choxũ íyadauxũcèx. Erü poraãcü íchananguxẽẽ na nuã nanguxũcèx namaã i ngẽma togü i taeneẽgü.

12 Rü ngẽma taeneẽ i Aporu rü poraãcü nüxũ chacèèxũ na petanüwa íyadauxũcèx namaã i ngẽma togü i taeneẽgü. Natürü tama ngẹma naxũxchaũ i ñu̱xmax. Natürü ngẽxguma naxãchicagu rü tá ngẹma naxũ.

Pauru nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ

13 ¡Rü pexuãẽgü na taxuũma i chixexũgu peyixũcèx! ¡Rü meãma peyaxõgüama woo ṭacü pexũ üpetügu! Rü name nixĩ i peporaeama rü taxucèxma pemuũẽ.

14 Rü guxũma i ngẽma pexüxũ, rü name nixĩ i pegü pengechaũgüãcüma penaxü.

15 Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, pema nüxũ pecuèx na Estéfanatanüxũgü yĩĩxũ ga nüxĩra yaxõgüxũ ga Acayaanewa.

Rü meãma nüxũ pecuèxgü na ñuxãcü poraãcü taeneẽgü i yaxõgüxũxũ na nangũxẽẽgüxũ.

16 Rü chanaxwèxe i naga pexĩnüẽ i ngẽma duũxũgü i Estéfanatanüxũgürüũ ixĩgüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta chanaxwèxe i naga pexĩnüẽ i guxũma i ngẽma duũxũgü i ñaã Tanatüarü puracüwa puracüexũ rü ngũxẽẽtaegüxũ.

17-18 Rü ñu̱xma na taxucürüwama chauxũtawa pengẽxmagüxũ, rü wüxi ga chorü taãẽ nixĩ na núma naxĩxũ ga taeneẽgü ga Estéfana rü Fortunátu rü Acáicu. Rü yema taeneẽgü ga núma ĩxũ rü pexũ nixuchigagü rü yemaãcü choxũ nataãẽxẽẽgü ga yema pexũ na nataãẽxẽẽgüxũrüũ. Rü tanaxwèxe i naga pexĩnüẽ rü nüxũ pengechaũ i ngẽma duũxũgü i ngẽmagürüũ ixĩgüxũ.

19 Rü guxũma i taeneẽgü i yaxõgüxũ i Áchiaaneãrü ĩãnegüwa ngẽxmagüxũ, rü moxẽ pexcèx ngẹma namugü. Rü Aquiru rü Prisila rü guxũma i ngẽma yaxõgüxũ i Aquirupatawa ngutaquẽxegüxũ, rü moxẽ pexcèx ngẹma namugü naẹgagu ya tórü Cori.

20 Rü guxũma i taeneẽgü i núma ngẽxmagüxũ rü moxẽ pexcèx ngẹma namu. Rü chanaxwèxe i wüxichigü i pema rü pegü pengechaũgüãcüma pegü perümoxẽgü.

21 Choma i Pauru rü chọxmẽxmaãtama pexcèx chanaxümatü i ñaã chorü moxẽ.

22 Rü ngẽxguma chi texé tama tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuxũ ngechaũgu, rü Tupana tá tüxũ napoxcu. Rü paxa tá ínangu ya tórü Cori.

23 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraãcü pexũ narüngũxẽẽ..

24 Rü guxãma i pema, rü poraãcü pexũ changechaũãcüma pexũ charümoxẽ naẹgagu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

Rü nuãma pexna,
Pauru

NORÜ TAXRE GA POPERA GA CORĨTIUCŨÃX GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Corĩtiuwa yexmagüxũ

1 Pa Chaueneẽgü i Corĩtiucũãxgü i Tupanaãxũ yaxõgüxũ,
rü Pa Chaueneẽgü i Guxũma i Acayaanewa Ngẽxmagüxũ,
choma i Pauru nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera
wüxigu namaã i taeneẽ i Timutéu. Rü choma nixĩ i Tupana
choxũ yaxuxũ na Ngechuchu ya Cristu choxũ muxũ na nüxũ
chixuxũcèx i norü ore.
2 Rü tanaxwèxe na Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya
Ngechuchu ya Cristu pexna nanaxã i norü ngechaxũ rü norü
taãẽxũ.

Pauru rü ngúxũ ninge

3 Rü toma rü nüxũ ticuèxüũgü ya Tupana ya Nanatü ya tórü
Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Erü nüma nixĩ ya Tanatü ya
nüxũ ingechaũtümüũgücü rü tórü Tupana ya guxũguma tüxũ
taãẽxẽẽcü.
4 Rü nüma ya Tupana rü toxũ nataãẽxẽẽ i ngẽxguma ngúxũ
tingexgu, na toma rü ta tanataãẽxẽẽgüxũcèx i ngẽma togü i
duũxũgü i ngúxũ ingegüxũ. Rü ngẽmaãcü ngẽma Tupana toxũ
na taãẽxẽẽxũrüũ toma rü ta tanataãẽxẽẽgü i ngẽma togü i
duũxũgü.
5 Rü ñũxma na Cristurüũ poraãcü ngúxũ tingegüxũ, rü
ngẽxgumarüũ nümatama poraãcü toxũ nataãẽxẽẽ.
6 Rü ngẽmacèx, ngẽxguma toma ngúxũ tingegügu, rü
ngẽmaãcü toxũ nangupetü na pema rü pexũ nangẽxmaxũcèx
i perü taãẽ rü perü maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽxguma
Tupana toxũ taãẽxẽẽgu, rü ngẽmaãcü tomaã nanaxü na pema
rü ta pexũ nangẽxmaxũcèx i perü taãẽ rü yaxna namaã
pexĩnüẽxũcèx i ngẽxguma ngẽmatama ngúxũ i toma tingegüxũ
pexũ ngẽxmagu.
7 Toma rü aixcüma tayaxõgü na pema rü tagutáma ípenatáxũ
i Tupanaãrü ore. Erü nüxũ tacuèx rü ngẽma na toxrüũ ngúxũ
pingegüxũ, rü ngẽxgumarüũ tá ta toxrüũ pexũ nangẽxma i
ngẽma taãẽ i Tupanawa ne ũxũ.

8 Pa Chaueneẽgüx, tanaxwèxe i nüxũ pecuèx na ñuxre ga
guxchaxũgü toxũ ngupetüxũ ga Áchiaanewa. Rü yema na po-
raãcü toxũ naguxchaxũ, rü düxwa marü tama namaã taporae,
rü nagu tarüxĩnüẽ na marü tãũtáma tamaxẽxũ.
9 Rü nagu tarüxĩnüẽ rü ñoma yuwa taxĩxũrüũ tixĩgü.
Natürü yemaãcü toxũ naxüpetü, erü Tupana ya yuexũxũ
írüdagüxẽẽcü toxũ nangúexẽẽchaũ na nüxĩcatama nüxũ
nangẽxmaxũ i pora na yuwa toxũ ínanguxũxẽẽxũcèx, rü
taxucürüwama togütama na ítanguxũxẽẽxũ.
10 Rü Tupana rü toxũ ínanguxũxẽẽ nawa ga yema gux-
chaxũ ga yuwa toxũ gagüchaũxũ. Rü ngẽxgumarüũ tá ta
toxũ ínanguxũxẽẽ nawa i ñaã taxũ i guxchaxũ i ñu̱xma toxũ
ngẽxmaxũ. Rü aixcüma tayaxõgü na nüma rü guxũgutáma
ngẽmaãcü toxũ nangüxẽẽxũ.
11 Natürü tanaxwèxe i pema rü perü yumüxẽmaã toxũ
perüngũxẽẽ. Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcü penaxũ̱xgux, rü
muxũma i duũxũgü rü tá Tupanana moxẽ naxãgü naxcèx i
ngẽma na ñuxãcü toxũ nangũxẽẽxũ.

Tũ̱xcüũ tama Corĩtiuwa naxũ ga Pauru

12 Nangẽxma i ṯacü i toxũ taãẽxẽẽxũ. Rü ngẽma nixĩ na
toõẽwa nüxũ tacuáxũ na ñoma i naãnewa rü aixcüma Tu-
pana naxwèxexũãcüma meã tamaxẽxũ. Rü pepẽxewa nixĩ
ga guxũãrü yexera yemaãcü tamaxẽxũ. Natürü tama togagu
nixĩ ga yema, yerü Tupana ya tomaã mecümacü nixĩ ga toxũ
rüngũxẽẽcü na yemaãcü pepẽxewa tamaxẽxũcèx.
13-14 Rü yema poperagü ga pexcèx taxümatüxũwa,
rü nataxuma ga ṯacü ga icúxũ. Natürü yema toma
tamaxẽxũãcüma nixĩ ga pexcèx tanaxümatüxũ na yemawa
meã nüxũ pecuáxũcèx na ñuxãcü tixĩgüxũ. Rü woo i ñu̱xma
rü tama aixcüma meã toxũ na pecuáxũ, natürü chanaxwèxe i
wüxi i ngunexũgu rü aixcüma meã toxũ pecuèx. Rü ngẽxguma
meã toxũ pecuèxgu rü pema rü tá tomaã petaãẽgü i ngẽxguma
ínanguxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu, rü ngẽxgumarüũ i toma
rü tá ta pemaã tataãẽgü.
15-16 Rü yemagu charüxĩnüxũcèx nixĩ ga noxri ga
pexũtawa na chaxũxchaũxũ na pexũ íchayadauxũcèx rü
yemaãcü pexũ na charüngũxẽẽxũcèx. Rü nagu charüxĩnü
ga Machedóniããnewa chaxũxgu na pexũtagu íchidauxũ, rü
yexguma Machedóniããnewa ne chaxũxgu rü wenaxãrü
pexũtagu íchidauxũ. Rü yemaãcü chanaxüxchaũ, yerü nagu
charüxĩnü na yemawena choxũ perüngũxẽẽxũ na Yudéaanewa
chaxũxũcèx.
17 Bexmana pema nagu perüxĩnüẽgu rü tama aixcüma
chayanguxẽẽe̱gaãcüma nagu charüxĩnü ga yema pexũtawa na
chaxũẽ̱gaxũ. ¿Ẽxna pema nagu perüxĩnüẽgu rü ñoma wüxi

i duŭxŭ i tama Tupanaãxŭ yaxõxŭrüŭãcüma chamaxŭ, rü
“Ngŭ” ñacharügüchirẽx woo tama chayanguxẽẽẹgagu i ngẽma
nüxŭ chixuxŭ?
18 Natürü Tupana toxŭ nacuèx na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma
torü ore ega pemaã itaxunetagu.
19 Erü yima Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nane ga guma
Chiribánu rü Timutéu rü choma pemaã nüxŭ tixuchigacü, rü
ore i aixcüma ixĩxŭxŭxicatama nixu. Rü nüma rü aixcüma
nayanguxẽẽ i ngẽma nüxŭ yaxuxŭ.
20 Rü Cristu nixĩ ya yima yanguxẽẽcü ga guxŭma ga
yema unetagü ga Tupana nuxcümaxŭchi nüxŭ ixuxŭ. Rü
ngẽmacèx ngẽxguma Ngechuchuégagu Tupanaxŭ icuèxüŭgügu,
rü ñatarügügü:

“Rü aixcüma nixĩ i ngẽma”, ñatarügügü.

21 Rü ñụxma na Cristuarü duŭxŭgü ixĩgüxŭ, rü Tupana nixĩ
ya toxŭ poraexẽẽcü rü pexŭ poraexẽẽcü na taguma Cristuna
ixĩgachixŭcèx. Rü nümatama nixĩ ga tüxŭ nadexŭ na noxrü
ixĩgüxŭcèx.
22 Rü nüma ya Tupana rü naẹga tagu naxü erü tórü yora
nixĩ. Rü nüma rü tüxna nanamu i Naãẽ i Üünexŭ na wüxi i tórü
cuèxruŭ yiĩxŭcèx, rü ngẽmawa nüxŭ icuáxŭcèx na yixcüra tá
tüxna naxããxŭ i muxŭma i to i mexŭgü.
23 Pema nüxŭ pecuèx ga noxri rü Corĩtiuwa chaxũxchaŭ,
natürü tama yéma petanüwa chaxũ yerü tama chanaxwèxe
na pexŭ changechaŭgüxẽẽxŭ. Rü yemacèx tama pexŭtawa
íchayadau, yerü tama pexŭ chingagüchaŭ. Rü Tupana nüxŭ
nacuèx na aixcüma na yiĩxŭ ga yema.
24 Rü tama tanaxwèxe na pexŭ tamuxŭ na ñuxãcü tá
Tupanaãxŭ peyaxõgüxŭ. Erü pema rü marü aixcüma
meãma peyaxõgü. Natürü ngẽma tanaxwèxexŭ nixĩ na pexŭ
tarüngŭxẽẽgüxŭ na yexeraãcü petaãẽgüxŭcèx.

2

1 Rü yemacèx nixĩ ga tama wena pexŭtawa chaxũxŭ, yerü
tama chanaxwèxe ga pexŭ na changechaŭxẽẽxŭ.
2 Erü ngẽxguma chi pexŭ changechaŭxẽẽgu, ¿rü texé tá
choxŭ tataãẽxẽẽ? ¿Rü ñuxãcü tá choxŭ petaãẽxẽẽ, ega pexŭ
changechaŭxẽẽgu?
3 Rü yemacèx nixĩ ga yemaãcü pexcèx popera chaxümatüxŭ
na penamexẽẽgüxŭcèx i perü guxchaxŭgü naxŭpa na
pexŭtawa chaxũxŭ. Yerü tama chanaxwèxe ga yexguma
chi yéma chaxũxgu na choxŭ pengechaŭxẽẽxŭ. Erü pema nixĩ
i chanaxwèxexŭ na choxŭ petaãẽxẽẽgüxŭ. Rü aixcüma nagu
charüxĩnü rü ngẽxguma choma chataãẽxgu rü pema rü tá ta
petaãẽgü.

4 Rü yexguma pexcèx chanaxümatügu ga yema popera, rü
poraãcü chanaxixãchiãẽ, rü düxwa yema chorü ngechaŭmaã
chaxaxu. Natürü tama pexcèx chanaxümatü na pexŭ
changechaŭxẽẽxŭcèx, natürü pexcèx chanaxümatü na nüxŭ
pecuáxŭcèx na ñuxãcü poraãcü pexŭ changechaŭxŭ.

Pauru rü nüxŭ nüxŭ nangechaŭ ga yema duŭxŭ ga chixexŭ namaã üxŭ

5 Rü yema yatü ga choxŭ ngechaŭxẽẽxŭ, rü tama
choxŭxĩcatama nixĩ ga nangechaŭxẽẽxŭ, natürü pexŭ rü
ta nangechaŭxẽẽ. Natürü tama chanangupetüxẽẽchaxŭ na
pexna chacaxŭ i ngemachiga..

6 Rü yema poxcu ga nüxna pexãxŭ ga yema duŭxŭ ga
yexguma pengutaquẽxegügu, rü chauxcèx rü marü name na
ngẽxĩcatama na yiĩxŭ.

7 Rü ngẽmacèx i ñuxma rü chanaxwèxe i nüxŭ nüxŭ
pengechaŭ i norü chixexŭ rü nüxŭ perüngŭxẽẽ na tama
yexeraxŭ i chixexŭwa nagaãxŭcèx i ngẽma norü ngechaŭ.

8 Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i wenaxãrü noxrirüŭ nüxŭ nüxŭ
pedauxẽẽ na aixcüma nüxŭ pengechaŭxŭ.

9 Rü yemacèx nixĩ ga yemachiga marü pexcèx
chanaxümatüxŭ, yerü pexŭ chaxüxchaŭ, rü nüxŭ chacuáxchaŭ
ngoxi marü aixcüma chauga pexĩnüẽ.

10 Rü ñuxma pemaã nüxŭ chixu rü yíxema pema tüxŭ nüxŭ
pengechaŭxẽ i tümaãrü chixexŭ, rü choma rü tá ta tüxŭ
nüxŭ changechaŭ. Rü ngẽxguma chi tacü rü chixexŭxŭ tüxŭ
changechaŭgu, rü pegagu nixĩ i Cristupẽxewa tüxŭ nüxŭ
changechaŭxŭ i ngẽma.

11 Rü ngẽmaãcü chanaxü na tama nayoxniẽxŭcèx i Chataná
na chixexŭgu tüxŭ nayixẽẽxŭcèx. Erü yixema rü meãma
nüxŭ tacuèx i nacüma i Chataná na ñuxãcü chixexŭgu tüxŭ
nayixẽẽchaŭxŭ.

Tróaarü ĩãnewa rü nanaxixãchiãẽ ga Pauru

12 Rü yexguma Tróaarü ĩãnewa changuxgu na nüxŭ chix-
uxŭcèx ga Cristuarü ore, rü poraãcü choxŭ natauxcha na
yéma tórü Coriaxŭ chapuracüxŭ.

13 Natürü tama aixcüma chataãẽ ga yéma, yerü tama
yexma nüxŭ chayangau ga taeneẽ ga Titu. Rü yemacèx
nüxŭ charümoxẽ ga yémacũã̃x ga duŭxŭgü, rü ichaxũãchi, rü
Machedóniããnewa chaxũ.

Cristu rü Paurumaã napora

14 Rü Tupanana moxẽ taxãgü erü norü duŭxŭgüxŭ toxŭ
nixĩgüxẽẽ. Rü ñuxma na Cristuarü duŭxŭgü tixĩgüxŭ, rü nüma
ya Tupana rü guxŭguma tomaã nanaxũpẽxe. Rü nüma nixĩ
i toxŭ namuxŭ na duŭxŭgüxŭ nüxŭ tacuèxẽẽxŭcèx i norü

ore. Rü ngẽma norü ore rü guxũwama nangu rü guxũguma
nipuema ñoma wüxi i pumara i yixichixũrüũ.
15 Rü ñu̱xma i toma i Cristugagu Tupanapẽxewa na timexũ,
rü guxũwama tanguchigagü natanüwa i ngema yaxõgüxũ rü
ngema tama yaxõgüxũ..
16 Rü ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ rü nüxũ
nawèxtümüxũ i tochiga, erü ngema ore i nüxũ tixuxũ rü
norü poxcuchigaxũ namaã nixu. Natürü ngẽma yaxõgüxũ rü
namaã nataxẽgü i tochiga erü ngema ore i nüxũ tixuxũ rü
ore i namaxẽxẽẽxũ nixĩ. Rü ngẽmacèx ¿texéãxũ natauxcha i
ñaã puracü na nüxũ tixuxũ i ngẽma ore?
17 Rü yíxema toxrüũ ixĩgüxexicatama tixĩ ya tüxũ nataux-
chaxe. Rü toma rü tama Tupanaãrü oregu dĩẽru ngĩxũ tayaxu
ngẽma togü naxügüxũrüũ. Natürü Tupanapẽxewa rü aixcüma
meã nüxũ tixu i ngẽma norü ore, erü nüma toxũ nimugü rü
Cristuarü tixĩgü.

3

Tupanaãrü uneta i ngexwacaxũxũchiga

1 Rü ñu̱xma na pemaã nüxũ tixuxũ na aixcüma Tupana yiĩxũ
ga toxũ mucü, rü bexmana tá nagu perüxĩnüẽ na wenaxãrü
togüétüwa tidexagüxũ. ¿Ẽxna penaxwèxe na wüxi i carta i
cuèxruũ pexũ tawéxũ na nawa nüxũ pecuáxũcèx na aixcüma
Tupanaãrü orearü uruũgü tixĩgüxũ, rü ẽxna penaxwèxe na
pexũtawa naxcèx ítaca̱xũ i cartagü na ngẽmawa duũxũgü toxũ
cuáxũcèx naxrüxũ i ngema togü?
2 Rü pemaã nüxũ tixu rü tama tanaxwèxe i ṯacü rü carta na
duũxũgü toxũ cuáxũcèx, erü pematama nixĩ i ngẽma cartarüũ
pixĩgüxũ, rü pewa nixĩ i nangóxũ na aixcüma Tupana yiĩxũ
ga toxũ mucü. Rü meãma toõẽwa nüxũ tacuèx i ngẽma. Rü
yema na naxüchicüüxũ ga perü maxũ, rü ngẽmawa guxũma
i duũxũgü nüxũ nadau na aixcüma wüxi ga mexũ ga puracü
taxüxũ ga petanüwa.
3 Rü ñu̱xma rü meãma nango̱x na pema rü ñoma wüxi i
carta i Cristutama ümatüxũrüũ na pixĩgüxũ. Rü torü pu-
racügagu nixĩ i ngẽma. Natürü tama wüxi i carta i ṯacü
rü ümatüxũmaã ümatüxũ pixĩgü, natürü pema nixĩ i carta i
Tupana ya Maxũcüãẽ i Üünexũ ümatüxũ. Rü ngẽma carta rü
tama popera rü ẽxna nutawa iwücuchixũ nixĩ, natürü perü
maxũwa nixĩ i nangóxũ i ngẽma.
4 Rü ngẽmacèx tama tamuũẽ na ngẽmaãcü togücèxtama
tidexagüxũ, erü tayaxõgü na Cristugagu Tupana toxũ dauxũ
na timexũ.

5 Rü tama toxrütama cuèxmaã nixĩ i tanaxüxũ i ṯacü rü mexũ.
Natürü guxũma i ngẽma taxüxũ rü Tupanaãrü ngũxẽẽmaã
nixĩ i tanaxüxũ.
6 Rü Tupana rü toxũ narüngũxẽẽ na duũxũgümaã nüxũ
tixuxũ i ngẽma ngexwacaxũxũ i norü uneta na ñuxãcü Cristu-
gagu tá tüxna naxããxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽma
maxũ rü tama yema mugü ga Moĩché ümatüxũgagu tanayaxu,
natürü tanayaxu erü Tupanaãẽ i Üünexũ tüxna nanaxã. Rü
yema mugü ga Moĩché ümatüxũ rü yuwa tüxũ nagagü, natürü
Tupanaãẽ i Üünexũ rü tüxna nanaxã i maxũ i taguma gúxũ.
7 Rü yema mugü ga Moĩchéna naxãxũ ga Tupana, rü nu-
tagu nixĩ ga naxümatüxũ. Rü yexguma Moĩché nayau̱xgu ga
yema mugü, rü poraãcü niyaurachiwecüxü. Rü yemacèx ga
duũxũgü rü taxucürüwama Moĩchéchiwegu narüdaunü. Natürü
yema norü y̱aurachiwecüü rü nixochigü. Natürü ga yema
mugü ga Moĩché tüxna ãxũ i yuwa tüxũ gagüxũ, rü taxũ ga
y̱auracüüxũmaã ínangu. Rü yemaãcü namexẽchi ga yexguma
ínanguxgu.
8 Natürü yexeraãcü namexẽchi nixĩ i ngẽma uneta i ngexwa-
caxũxũ i Tupanaãẽ i Üünexũ taxcèx ngo̱xẽẽxũ.
9 Rü yemaãcü woo namexẽchi ga yema mugü ga yuwa
tüxũ gagüxũ, natürü yexeraãcü namexẽchi i ngẽma uneta i
ngexwacaxũxũ i Tupanapẽxewa tüxũ mexẽẽxũ.
10 Rü yema mugü ga noxri mexẽchixũ, rü ñu̱xma rü tax-
uwama name, ega namaã nügü nangugügu i ngẽma Tu-
panaãrü uneta i ngexwacaxũxũ i yexeraãcü mexẽchixũ.
11 Rü yemaãcü woo namexẽchi ga yema mugü ga paxaãchi
ixĩxũ, natürü yexeraãcü namexẽchi i ngẽma uneta i ngexwa-
caxũxũ i guxũgutáma ixĩxũ.
12 Rü toma aixcüma nüxũ tacuèx na guxũgutáma yiĩxũ i
ngẽma Tupanaãrü uneta i ngexwacaxũxũ i mexẽchixũ, rü
ngẽmacèx tama cúãcüma duũxũgümaã nüxũ tixu.
13 Rü ngẽmacèx tama duũxũgüchaxwa iticu̱xgü yema Moĩché
üxũrüũ. Yerü ga Moĩché rü nügü nidüxchiwe na tama nüxũ
nadaugüxũcèx ga yema Yudíugü ga ñuxãcü na yaxochigüxũ ga
norü y̱aurachiwecüü.
14 Natürü ga yema duũxũgü ga Moĩchéxũ íixümücügüxũ
rü ñoma yadüxgüchiwexũrüũ nixĩgü yerü tama nüxũ
nacuèxgüéga ga ṯacüchiga na yiĩxũ ga yema mugü. Rü ñu̱xma
rü ta i ngẽma Yudíugü rü tama nüxũ nacuèxgüéga i ngẽxguma
nawa nangúegu i ngẽma mugü. Erü nangẽxma i ṯacü i ñoma
yadüxgüchiwexũrüũ nüxũ naguxchaxẽẽxũ na tama nüxũ
nacuèxgüxũcèx. Rü ñu̱xma rü ta tama nüxna ínanguéga i ngẽma
nacüma erü Cristuxicatama nixĩ ya yima nüxna ínanguxẽẽcü.
15 Rü ñu̱xma rü ta i ngẽma Yudíugü, rü ngẽxguma nawa

nangúegu i ngẽma ore ga Moĩché tüxna ãxũ, rü nangẽxma i ṯacü i ñoma yadüxgüchiwexũrüũ nüxũ naguxchaxẽẽxũ na tama nüxũ nacuèxgüégaxũcèx na ṯacüchiga yiĩxũ i ngẽma ore.

16 Natürü ngẽxguma wüxi i duũxũ nüxũ rüxoxgu i nacüma i chixexũ, rü tórü Coriaxũ yaxõõgu, rü ngẽxguma nixĩ i nüxna ínanguxũ i ngẽma nüxũ naguxchaxẽẽxũ.

17 Erü nüma ya tórü Cori rü Naãẽ i Üünexũ rü wüxitama nixĩ rü ngextá ínangẽxmaxũwa i tórü Coriãẽ i Üünexũ, rü tüxũ nanatauxchaxẽẽ na Tupanana ingaicamagüxũ.

18 Rü ngẽmacèx guxãma i yixema na Cristuaxũ yaxõgüxũ rü ñoma wüxi i woruarüũ tawa nangóchipeta na ñuxãcü namexẽchixũ ya tórü Cori erü nataxuma i ṯacü i tüxũ idüxüxũ naxchaxwa. Rü nüma ya tórü Cori i Naãẽ i Üünexũ ixĩcü, rü guxũguma yexeraãcü tüxũ nimexẽẽchigü na naxrüũ aixcüma imexũcèx.

4

1 Rü ngẽmacèx taguma nüxũ tarüchau i ñaã puracü, erü Tupana ya nüxũ tangechaũtümüũcü nixĩ ga toxũ mucü na tanaxüxũcèx i ñaã puracü na duũxũgümaã nüxũ tixuxũcèx i norü ore.

2 Rü yemacèx nüxũ tarüxoe ga guxũma ga ṯacü ga chixexũ i ãne tüxna ãxũ i cúãcü üxũ. Rü tama tanawomüxẽẽãcüma nixĩ i namaã nüxũ tixuxũ i ore rü tama tanaxüchicüü i ngẽma ore. Natürü ngẽma ore i aixcüma ixĩxũxĩcatama nixĩ i nüxũ tixuxũ. Rü ngẽmaãcü Tupanapẽxewa tamaxẽ rü duũxũgüpẽxewa togü itawẽx na nüxũ nacuèxgüxũcèx na ñuxãcü tixĩgüxũ i tomax.

3 Rü ngẽxguma chi texécèx naguxchagu i ngẽma ore i mexũ i nüxũ tixuxũ, rü ngẽma duũxũgü i iyarütauxexũcèxicatama nixĩ i naguxchaxũ.

4 Erü nümagü rü tama nayaxõgü. Rü ngẽmacèx i ñoma i naãneãrü ãẽxgacü i Chataná rü nüxũ nanaguxchaxẽẽ na tama nüxũ nacuèxgüxũcèx na ñuxãcü namexẽchixũ i norü ore ya Cristu ya Üünecü. Rü Cristuwa nixĩ i nangóxũ na ñuxãcü na yiĩxũ ya Tupana.

5 Rü ngẽxguma duũxũgümaã nüxũ tixuxgu i ngẽma ore, rü tama tochigaxũtama tixugü. Natürü nüxũ tixu na Ngechuchu ya Cristu rü tórü Cori yiĩxũ, rü nüma tüxũ na nangechaũxũgagu perü ngũxẽẽruũgü na tixĩgüxũ.

6 Erü nümatama ya Tupana ga noxri naãne naxü̱xgux rü ẽãnexũwa nango̱xẽẽcü ga ngóonexũ, rü nümatama nixĩ i ñu̱xma i tüxũ yango̱xnaãẽxẽẽgüxũ na ngẽmawa nüxũ icuáxũcèx na ñuxãcü namexẽchixũ i nümax. Rü ngẽma norü mexũ rü Ngechuchu ya Cristuchiwewa nixĩ i nüxũ idauxũ.

Tayaxõgüama ega woo ngúxũ ingegügu

7 Rü ngẽma nüxũ na icuáxũ na ñuxãcü namexẽchixũ ya Tupana, rü ngẽma cuèx rü wüxi i mexẽchixũ nixĩ. Natürü ngẽma cuèx i mexẽchixũ rü taxüne i maĩraxũnaxcèxwa nangẽxma, na nangóxũcèx na Tupanawa ne naxũxũ i guxũma i pora rü tama i tawatama.

8 Rü guxũwama toxũ nangẽxma i guxchaxũgü, natürü taguma nüxũ tarüchau i ñaã puracü. Rü woo poraãcü taxoegaãẽgügu, natürü taguma ítanangẽx.

9 Rü woo togü towe ingẽxũtanügu, natürü ya Tupana rü taguma toxũ ínawogü. Rü woo duũxũgü toxũ napíexẽẽgu, natürü tama ngẽxma tayacuèxẽẽ i ñaã puracü.

10 Rü guxũwama i ngextá ítaxĩxũwa rü ãũcümaxũwa tangẽxmagü, yexgumarüũ ga Ngechuchu na ãũcümaxũwa nayexmaxũrüũ. Natürü ngẽmaãcü toxũ naxüpetü na duũxũgü nüxũ daugüxũcèx na ñuxãcü towa namaxũxũ ya Ngechuchu.

11 Rü ṉ̃uxma na tamaxẽxũ, rü guxũ i ngunexũgu rü Ngechuchugagu ãũcümaxũwa tangẽxmagü. Natürü ngẽmaãcü toxũ naxüpetü na Ngechuchu inawéxũcèx i norü pora nawa i ñaã toxone i yuxwèxexũ.

12 Rü ngẽmaãcü Tupanaãrü orecèx ãũcümaxũwa tangẽxmagü, natürü ngẽmaãcü toxũ naxüpetü na pema rü pexũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.

13 Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Nüxũ chayaxõ rü yemacèx Tupanachiga chidexa”,
ñanagürü. Rü ngẽxgumarüũtama tixĩgü i toma na tayaxõgüxũ rü Tupanachiga tidexagüxũ.

14 Erü nüxũ tacuèxgü rü Tupana ga yuwa ínadaxẽẽcü ga Ngechuchu ya tórü Cori, rü yimatama Tupana tá nixĩ ya toxũ írüdagüxẽẽcü, erü Ngechuchuarü duũxũgü tixĩgü. Rü ngẽmaãcü wüxigu pemaã nügüxũtawa tá toxũ nagagü.

15 Rü guxũma ga yema toxũ ngupetüxũ rü perü mexũcèx nixĩ na yexeraãcü yamuẽtanüxũcèx i ngẽma duũxũgü i Tupana nüxũ rüngũxẽẽgüxũ. Rü ngẽmaãcü tá düxwa namuxũchi i ngẽma duũxũgü i moxẽ Tupanana ãgüxũ rü nüxũ icuèxüũgüxũ.

16 Rü ngẽmacèx taguma nüxũ tarüxoe na nüxũ tixuxũ i ngẽma ore. Rü woo yayachigügu rü yaturachigügu i toxone, natürü toõẽwa rü guxũ i ngunexũgu rü yexeraãcü tiporaetanü.

17 Erü ngẽma ngúxũ i toxũ üpetüxũ i ñaã torü maxũwa, rü ngẽma rü wüxi i paxaãchimare nixĩ rü paxa tá nangupetü. Natürü ngẽmaãcü tá tanayaxu i wüxi i maxũ i mexẽchixũ i tagutáma gúxũ i ñoma i naãnecũ̱ã̱x i maxũãrü yexeraxüchi ixĩxũ.

18 Rü tama ngẽma ñũxma nüxũ idauxũgu nixĩ itarüxĩnüẽxũ,
natürü nagu tarüxĩnüẽ i ngẽma ñũxma tama nüxũ idauxũ.
Erü ngẽma ñũxma nüxũ idauxũ rü tama natai, natürü ngẽma
ñũxma tama nüxũ idauxũ, rü guxũgutáma nangẽxmaẽcha.

5

1 Rü nüxũ tacuèxgü ega ngẽxguma iyanaxoxgu i ñaã toxone
i paxaãchi ñũxma toxũ ngẽxmaxũ, rü daxũguxũ i naãnewa tá
tanayaxu i wüxi i toxone i tagutáma iyarüxoxũ i Tupanatama
toxcèx mexẽẽxũ rü tama i duũxũgü.

2 Rü ngẽmacèx i ñũxma i ñaã toxonewa tamaxẽyane, rü tama
aixcüma tataãẽgü. Erü tanaxwèxe na paxa toxũ nangẽxmaxũ i
ngẽma toxone i daxũguxũ i naãnewa ngẽxmaxũ.

3 Rü ngẽma toxone i daxũguxũ i naãnewa tá toxũ ngẽxmaxũ
rü ñoma wüxi i naxchirurüũ tá toxũ nidüxü, na ngẽmaãcü
naxãxũnexũcèx i toõẽ.

4 Rü ñaã toxone i ñũxma toxũ ngẽxmaxũwa tamaxẽyane, rü
tanaxixãchiãẽgü rü tama aixcüma tataãẽgü. Rü tama aixcüma
ítanatáxchaũ i toxone i ñoma i naãnewa toxũ ngẽxmaxũ, natürü
tanaxwèxegü na tanayaxuxũ i toxone i ngexwacaxũxũ na
ngẽmaãcü ngẽma maxũ i ngexwacaxũxũ iyanaxoxẽẽxũcèx i
toxone i ñũxma toxũ ngẽxmaxũ.

5 Rü Tupana nixĩ ya toxũ imexẽẽcü naxcèx i ngẽma ngexwa-
caxũxũ i maxũ rü ngẽma ngexwacaxũxũ i toxone. Rü toxna
nanamu ga Naãẽ i Üünexũ na ngẽmawa nüxũ tacuáxũcèx na
aixcüma tá tanayaxuxũ i ngẽma.

6 Rü ngẽmacèx taxucèxma taxoegaãẽgü. Erü nüxũ tacuèx
rü ñũxma ñaã toxonewa tamaxẽyane, rü taxucürüwama tórü
Corixũtawa tangẽxmagü i daxũguxũ i naãnewa.

7 Rü woo tama nüxũ tadaugügu ya yima tórü Cori i ñũxmax,
natürü tayaxõgü na wüxi i ngunexũ rü tá nüxũ tadaugüxũ. Rü
ngẽma nixĩ i toxũ poraxẽẽxũ i ñaã torü maxũwa.

8 Rü ngẽmacèx taxucèxma taxoegaãẽgü ega tayuegu. Erü
toxcèx rü narümemaẽ nixĩ na nüxna ítachoxũxũ i ñaã toxone,
na tórü Corixũtawa tayangẽxmagüxũcèx.

9 Rü ngẽmacèx, woo ñoma i toxonewa tangẽxmagügu rü ẽxna
tama nawa tangẽxmagügu, rü tanaxwèxe na guxũguma tórü
Coriarü ngúchaũ na taxüxũ. Rü ngẽmacèx naxcèx tadaugü na
tanaxüxũ i ngẽma nanaxwèxexũ i nümax.

10 Erü guxãtama i yixema rü Cristupẽxewa tá tangugü
na wüxichigü nayaxuxũcèx i ngẽma tüxna üxũ. Rü nüma
tá wüxichigüxũ nangugüarü maxũã̃x. Rü ngẽxgumarüũ na
ñuxãcü meã imaxẽxũ rü ẽxna chixri imaxẽxũ ga yexguma
ñoma ga taxünewa iyexmagügu, rü ngẽmaãcü tá tüxna nanaxã
ya wüxichigü.

Cristu rü taxcèx Tupanaxũ narüngüxmüxẽẽ

11 Rü ngẽmacèx Tupanaãrü orearü uwa tapuracüe rü tayax-
ucũxẽgü i duũxũgü na yaxõgüãxũcèx. Erü toma rü aixcüma
torü Corixũ tamuũẽ. Rü Tupana toxũ nacuèx na ñuxãcü yiĩxũ
i tórü maxũ, rü chierüna pema rü chi ta toxũ pecuèxgux.
12 Rü tama tanaxwèxe i wenaxãrü togüétüwa tidexagü,
natürü pexũ tarüngũxẽẽchaũ na pexũ nangẽxmaxũcèx
na ̱tacücèx tomaã petaãẽgüxũ na nüxũ pecuáxũcèx na
ñuxãcü penangãxũxũ i ngẽma duũxũgü i pepẽxewa nügü
írümegünetaxũ natürü norü maxũwa rü tama ixaixcümagüxũ.
13 Rü woo duũxũgü toxũ daugügu na Tupanagu
taxãũãẽgüxũ, rü nüẽtama nixĩ i ngẽma erü nümatama ya
Tupana rü meãma toxũ nacuèx. Natürü i pema rü meãma
toxũ pecuèx na meãma toõẽxũ tacuáãcüma pemaã nüxũ
tixuxũ ga norü ore.
14 Rü Cristu ya poraãcü toxũ ngechaũcü nixĩ ya ñũxma
tomaã icuácü, erü tayaxõ na nüma rü guxããrü pecaducèx
nayuxũ na yexma yanaxoxũcèx ga guxããrü chixexũgü.
15 Rü yemaãcü guxũma ga duũxũgücèx nayu ga Cristu, na
ngẽma duũxũgü i ñũxma maxẽxũ, rü tama nümatama nagu
naxĩnüẽxũgu namaxẽxũcèx, natürü naxcèx na namaxẽxũcèx
ya yima naxcèx yucü rü wena írüdacü.
16 Rü ngẽmacèx i toma rü tama ñoma i naãnecũ̃ã̃x i duũxũgü
nagu rüxĩnüẽxũrüũ̃ texéxũ tangugüarü maxũ̃ã̃x. Rü woo ga
ũpa rü ñoma ga naãnecũ̃ã̃x ga duũxũgü nagu rüxĩnüẽxũrüũ̃
Cristuxũ tangugü, natürü i ñũxma rü tama ngẽmaãcü namaã
nagu tarüxĩnüẽ.
17 Rü ngẽxguma texé Cristuaxũ yaõxgu, rü ngexwacaxũxũ
i duũxũ tixĩ. Rü nuxcümaũxũ ga tümacüma rü marü tüxna
inayarüxo, rü ngexwacaxũxũ i maxũ tüxũ nangẽxma.
18 Rü guxũma i ngẽma rü Tupana nixĩ ya naxücü. Rü
nüma nixĩ ga Cristugagu tamaã inangüxmüxũ. Rü ñũxma
rü toxũ namu na duũxũgümaã nüxũ tixuxũ na namaã
inangüxmüẽxũcèx.
19 Yerü Tupana rü Cristugagu duũxũgümaã nügü
narüngüxmüxẽẽ. Rü tama duũxũgüarü pecadugu
naxĩnüãcüma nanaxü ga yema. Rü ñũxma rü toxũ namu
na ngẽmachigaxũ duũxũgümaã tixuxũ.
20 Rü ngẽmaãcü Cristuarü orearü ngeruũgü tixĩgü, rü towa
nixĩ i Tupana pexũ cèèxũxũ na namaã iperüngüxmüẽxũcèx.
Rü ngẽmacèx Cristuégagu pexũ tacèèxũgü na Tupanamaã
iperüngüxmüẽxũcèx.
21 Cristu rü taguma pecadu naxü. Natürü tagagu nixĩ ga
Tupana ga ñoma pecaduãxũrüũ̃ãcüma namaã naxüãxũ na

yemaãcü nagagu tüxũ ínanguxũxẽẽxũcèx nawa i tórü chixexũ na aixcüma napẽxewa imexũcèx.

6

1 Rü ñuxma na Tupanaãrü ngũxẽẽruũ tixĩgüxũ, rü pexũ tacèèxũ na tama nüxũ pexoexũcèx ga yema pemaã na namecümaxũ ga yexguma nayuxgu ga Nane.
2 Erü Tupana rü norü ore i ümatüxũwa, rü ñanagürü:
"Rü yema ngunexũ ga nagu namexũgu na choxũ peyaxuxũ,
rü yexguma nixĩ ga pexũ chaxĩnüxũ. Rü yexguma
pexna chanaxuãxũgu ga maxũ i taguma gúxũ, rü
yexguma nixĩ ga pexũ charüngũxẽẽxũ",
ñanagürü. Rü ñuxma nixĩ i ngẽma ngunexũ i nagu namexũ na Tupanaxũ peyaxuxũ, rü ñuxma nixĩ i ngẽma ngunexũ i pexna naxuaxũãxũ i maxũ i taguma gúxũ.
3 Rü toma rü guxũguma naxcèx tadau na guxãpẽxewa meã tamaxẽxũ na taxucèxma texé chixri torü puracüchiga idexaxũcèx.
4-5 Rü guxũwama duũxũgüxũ nüxũ tadauxẽẽchaũ na aixcüma Tupanaãrü duũxũgü tixĩgüxũ. Rü ngẽmacèx yaxna namaã taxĩnüẽ i ngẽxguma woo ngúxũ toxũ ngupetügu, rü ẽxna tacü toxũ tauxgu, rü ẽxna tacü rü guxchaxũ toxũ ngẽxmagu, rü ẽxna toxũ yacuaixgügu, rü ẽxna toxũ napoxcuegu, rü ẽxna naxixãchiãẽtanügu rü tomaã nanuẽgu. Rü poraãcüxüchima tapuracüe, rü ñuxguacü rü tama tapee, rü ñuxguacü rü taiya toxũ nangux. Natürü yaxna namaã taxĩnüẽ i guxũma i ngẽma.
6 Rü ngexgumarüxũ ta duũxũgüxũ nüxũ tadauxẽẽ na aixcüma namexũ i torü maxũ, erü aixcüma Tupanapẽxewa meã tamaxẽ, rü meã Tupanaxũ tacuèx, rü yaxna duũxũgümaã taxĩnüẽ, rü namaã tamecüma. Rü nüxũ nüxũ tadauxẽẽ na towa nangẽxmaxũ i Tupanaãẽ i Üünexũ rü aixcüma guxũ i duũxũgüxũ tangechaũxũ.
7 Rü duũxũgüxũ nüxũ tadauxẽẽ na aixcüma namexũ i torü maxũ, erü namaã nüxũ tixu i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ, rü itanawẽx i Tupanaãrü pora i towa ngẽxmaxũ. Rü ngẽma toxne ixĩxũ rü ngẽma nixĩ i torü maxũ i aixcüma mexũ i Tupanapẽxewa. Rü ngẽmamaã nixĩ i togü ítapoxũxũ i torü uwanügüpẽxewa.
8 Rü ñuxguacü i duũxũgü rü toxũ nicuèxüũgü, rü ñuxguacü rü tacü tomaã nixugüe. Rü ñuxguacü rü meã tochiga nidexagü, rü ñuxguacü rü chixri tochiga nidexagü. Rü woo aixcümachirẽx yixĩgu i ngẽma ore i nüxũ tixuxũ, natürü doratèèx toxũ nawogüe.
9 Rü woo meã toxũ nacuèxgüchirẽxgu, natürü ñoma tama toxũ nacuáxũrüũ tomaã nixĩgü i duũxũgü. Rü ñuxguacü

rü wixgutaèx tayue, natürü naẽtüwa tamaxẽãma. Rü toxũ
napoxcue, natürü tama toxũ nadaixichi.
10 Rü woo tangechaũgügu, natürü guxũguma tataãẽgüama.
Rü woo ñoma i naãnewa tama tamuãrü ngẽmaxũã̃xgügu,
natürü muxũma i duũxũna tanaxã i taxũ i mexũ erü togagu
nanayaxu i maxũ i taguma gúxũ. Rü woo taxuũma toxũ
ngẽxmèxgu i ñoma i naãnewa, natürü daxũ-guxũ i naãnewa rü
toxũ nangẽxma i guxũma.
11 Pa Chaueneẽgü i Corĩtiucũã̃x, dücax aixcüma pemaã nüxũ
tixu rü guxũ i torü maxũnemaã pexũ tangechaũgüxüchi.
12 Rü toma rü tama pexũ taxoe, natürü pema waxi nixĩ i tama
petoxwèxexũ.
13 Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, rü ñoma wüxi i papá naxãcügüxũ
cèèxũxũrüũ pexũ chacèèxũ na choxũ pengechaũgüxũcèx
ngẽma choma pexũ changechaũxũrüũ.

Tupana ya maxũcüpata tixĩgü

14 ¡Rü tãũtáma namaã pexãmücü i ngẽma duũxũgü i tama
yaxõgüxũ! Erü ngẽxguma chi ngẽmaãcü penaxũ̃xgu rü tãũtáma
guxã wüxigu perüxĩnüẽ. ¿Rü ñuxãcü nawüxiguxũ i ngẽma
mexũ namaã i ngẽma chixexũ? ¿Rü ñuxãcü nawüxigu i
ngóonexũ namaã i ẽãnexũ?
15 ¿Rü ñuxãcü nawüxiguxũ ya Cristu namaã i Chataná? ¿Rü
ñuxãcü nawüxiguxũ i wüxi i duũxũ i yaxõxũ namaã i wüxi i
duũxũ i tama yaxõxũ?
16 ¿Rü ñuxãcü Tupanapatawa nangẽxmaxũ i tupananetachicünèxãgü? Erü yixema rü Tupana ya maxũcüpata tixĩgü,
rü tawa namaxũ i nümax. Rü Tupana rü pechiga nidexa ga
yexguma ñaxgu:
"Rü ngẽma duũxũgüwa tá chamaxũ, rü natanügu tá chayarüxũũxũ. Rü norü Tupana tá chixĩ, rü nümagü rü tá
chorü duũxũgü nixĩgü",
ñaxgu.
17 Rü yemacèx ñanagürü ta ga tórü Cori:
"¡Rü ípechoxũ i natanüwa i ngẽma duũxũgü i tama chorü
duũxũgü ixĩgüxũ! ¡Rü tãxũ i nüxũ pingõgüxũ i ngẽma
chopẽxewa chixexũ! Rü choma rü tá pexũ chayaxu.
18 Rü choma rü Penatü tá chixĩ, rü pemagü rü tá chaunegü rü
chauxacügü pixĩgü",
ñanagürü ya tórü Cori ya Tupana ya guxũãrü yexera poraxüchicü.

7

1 Rü dücax, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex,
rü ngẽma Tupanaãrü unetagü i pemaã nüxũ chixuxũ, rü
taxcèx nixĩgü. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe na yigüna idaugüxũ

na tama taxünemaã rü ẽxna taãẽmaã naxüxũcèx i ngẽma Tupanapẽxewa tama mexũ. Rü tanaxwèxe i aixcüma Tupanaxũ imuũẽãcüma nüxna yigü taxãgü rü naxcèxicatama tamaxẽ.

Pauru rü ngema Corĩtiucũãxgümaã nataãxẽ

2 Rü tanaxwèxe i toxũ pengechaũgü. Rü dücax ga toma rü taxúxemaãma chixexũ taxügü. Rü taxúxexũma chixexũgu tanguxẽẽ. Rü taxúxexũma tawomüxẽẽgü.

3 Rü tama pexũ chixuxũcèx nixĩ i pemaã nüxũ chixuxũ i ngẽma. Yerü marü pemaã nüxũ chixu na ñuxãcü guxũ ga chorü maxũmaã pexũ changechaũxũ. Rü ngema pexũ na changechaũxũgagu rü íchamemare na petanüwa chamaxũxũ rü ẽxna wüxigu pemaã chayuxũ.

4 Rü ñũxma rü taxucèxma pexũ chaxãneãcüma pemaã chidexa erü poraãcü pemaã chataãẽ. Rü woo ngúxũ na tingegüxũ, natürü aixcüma choxũ penangúchaũxẽẽ rü choxũ petaãẽxẽẽ.

5 Rü yexguma Machedóniããnewa tangugügucürüwa rü taguma itarüngũgü. Yerü guxũwama ga ngexta ítaxĩxũwa rü nüxũ itayangau ga guxchaxũgü. Rü duũxũgü rü toxũ nanaguxchaxẽẽ na tanaxüxũ i Tupanaarü puracü rü yemacèx poraãcü taxoegaãxẽgü..

6 Natürü ya Tupana ya tüxũ taãẽxẽẽcü ya yíxema ngechaũgüxe, rü toxũ rü ta nataãẽxẽẽ ga yexguma toxũtawa nanguxgu ga taeneẽ ga Titu.

7 Rü tama yema toxũtawa na nanguxũcèxicatama tataãẽgü, natürü tataãẽgü ta yerü ga pema rü poraãcü nüxũ penangúchaũxẽẽ rü penataãẽxẽẽ ga guma taeneẽ ga Titu. Rü nüma ga Titu rü tomaã nüxũ nixu na ñuxãcü poraãcü penaxwèxexũ na toxũ pedauxũ. Rü tomaã nüxũ nixu na ñuxãcü naxcèx pengechaũgüxũ ga yema chomaã pexüxũ, rü na ñuxãcü chauxcèx pexoegaãẽgüxũ. Rü guxũma ga yema oremaã rü yexeraãcü chataãẽ.

8 Choma nüxũ chacuèx rü yema popera ga pexcèx chaxümatüxũ rü pexũ nangechaũgüxẽẽ, natürü ñũxma rü marü tama naxcèx changechaũ na chanaxümatüxũ ga yema popera. Rü noxri rü yemáãcü naxcèx changechaũ ga yexguma nüxũ chacuèxgu ga na pexũ nangechaũgüxẽẽxũ ga yema popera ga yexguma penayaũxgu.

9 Natürü i ñũxma rü chataãẽ na pexcèx chanaxümatüxũ ga yema popera. Rü tama yema na pengechaũgüxũcèx chataãẽ, natürü chataãẽ yerü yema perü ngechaũgagu Tupanana pecuèxãchie rü penaxüchicüü ga perü maxũ. Rü pema rü aixcüma Tupanana pecuèxãchieãcüma namaã peporae ga yema ngechaũ, rü yemaãcü taxuũma ga chixexũ pemaã taxü ga yexguma pexcèx tanaxümatügu ga yema popera.

10 Rü ngẽma ngechaŭ i Tupana naxwèxexŭãcüma namaã
iporaexŭ, rü name nixĩ, erü ngẽma ngechaŭgagu naxüchicüü
i tórü maxŭ rü ngẽmagagu tanayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ.
Rü ngẽmacèx taxucèxma naxcèx pixãũxãchie i ngẽma ngechaŭ.
Natürü ngẽma ngechaŭ i ñoma i naãnecũã̰x i duŭxŭgü nüxŭ
ngẽxmaxŭ rü taxuwama name erü yuwa nanaga.
11 Rü yexguma yema poperamaã pexŭ changechaŭxẽẽgu,
rü Tupana naxwèxexŭãcüma nixĩ ga namaã peporaexŭ ga
yema ngechaŭ. ¡Rü dücax i ñũxma i ṭacü Tupana pe-
maã üxŭ i ngẽma perü ngechaŭgagu! Yerü yema perü
ngechaŭgagu rü aixcüma nagu perüxĩnüẽ ga yema chixexŭ
ga petanüwa üpetüxŭ, rü meãma chomaã nüxŭ pixu ga yema.
Rü yema perü ngechaŭgagu rü peãẽwa nangũx ga yema
chixexŭ, rü poraãcü Tupanaxŭ pemuŭẽ. Rü yemacèx pe-
naxwèxe na yéma chaxũxŭ na pexŭ chayarüngŭxẽẽxŭcèx
yerü penamexẽẽgüchaŭ ga yema chixexŭ. Rü yema perü
ngechaŭgagu rü aixcüma penaxucũxẽ ga yema duŭxŭ ga
chixexŭ üxŭ. Rü guxŭ ga yemawa rü ipenawẽx na tama
pegagu yĩĩxŭ ga yema chixexŭ ga ngupetüxŭ.
12 Rü yemacèx, yexguma pexcèx chanaxümatügu ga
yema popera, rü tama yema duŭxŭ ga chixexŭ üxŭgu
charüxĩnüãcüma chanaxümatü, rü tama yema duŭxŭ ga
namaã chixexŭ naxüxŭgu charüxĩnüãcüma chanaxümatü.
Natürü chanaxümatü ga yema popera na yemawa
Tupanapẽxewa nüxna pecuèxãchiexŭcèx na ñuxãcü aixcüma
toxŭ pengechaŭgüxŭ.
13 Rü yema na toxŭ pengechaŭgüxŭ, rü wüxi ga taãẽ nixĩ ga
toxcèx. Natürü yema taãẽãrü yexera nixĩ ga yema taãẽ ga toxŭ
yexmaxŭ ga yexguma nüxŭ tadèũxgu ga Titu ga ñuxãcü taxŭ
ga taãẽ petanüwa na nayaxuxŭ. Rü aixcüma guxãma ga pema
nixĩ ga wenaxãrü poraãcü nüxŭ penangúchaŭxẽẽxŭ.
14 Rü noxri tauta yéma naxũxgu ga Titu, rü namaã nüxŭ
chixu na mexŭ i duŭxŭgü na pixĩgüxŭ. Rü ñũxma rü tax-
ucèxma chaxãne, erü guxŭma ga yema Titumaã nüxŭ chix-
uxŭ ga pechiga rü aixcüma ngẽmaãcü nixĩ, yexgumarüŭ na
aixcüma yĩĩxŭ ga guxŭma ga yema Tupanaãrü ore ga pemaã
nüxŭ tixuxŭ.
15 Rü ñũxma i Titu rü yexeraãcü pexŭ nangechaŭ i
ngẽxguma nüxna nacuèxãchigu na ñuxãcü meã naga pexĩnüẽxŭ
rü ñuxãcü nüxŭ pengechaŭãcüma meã penayaxuxŭ.
16 Rü choma rü ta poraãcü pemaã chataãẽxŭchi, erü nüxŭ
chacuèx na aixcüma peyanguxẽẽxŭ ga guxŭma ga yema pe-
maã nüxŭ chixuxŭ.

8

Yema yaxõgüxŭ rü woo tama na namuãrü dĩẽruã̰xgüxŭ,

natürü yema nüxũ yexmacü ga dĩẽrumaã meã togüxũ narüngũxẽẽgü

1 Rü ñũxmax, Pa Chaueneẽgüx, rü pemaã nüxũ tixuxchaũ
na ñuxãcü Tupana namaã mecümaxũ i ngẽma yaxõgüxũ i
Machedóniããneãrü ĩãnegüwa ngẽxmagüxũ.
2 Rü woo taxũ ga guxchaxũgü nüxũ na üpetügüxũ, natürü
nataãẽgüama. Rü woo tama na namuãrü dĩẽruãxgüxũ, natürü
yema nüxũ yexmacü ga dĩẽrumaã meã togüxũ narüngũxẽẽgü.
3 Rü choma nüxũ chadau rü pemaã nüxũ chixu rü nümagü
rü taãẽãcüma ngĩxũ inaxãgü ga gũxcüma ga dĩẽru ga nüxũ
tauxchacü na ngĩxũ inaxãgüxũ. Rü ngĩẽtü yemaãrü yexera
taãẽãcüma ngĩxũ inaxãgü.
4 Rü poraãcü toxũ nacèèxũgü na tama nüxna
tanachũxuxũcèx na yemaãcü yema togü ga taeneẽgüxũ
nangũxẽẽgüxũcèx.
5 Rü yema nagu tarüxĩnüẽxũãrü yexera ngĩxũ inaxãgü ga
yema yaxõgüxũ ga Machedóniããnecũã̃x. Yerü Tupananaxĩra
nügü naxãgü rü yemawena toxna nügü naxuaxũgü na toga
naxĩnüẽxũcèx, yema Tupana naxwèxexũrüũ.
6 Rü yemacèx Tituxũ tacèèxũ na wena petanüwa naxũxũcèx
na ngĩxũ pinguxẽẽxũcèx ga yema dĩẽru ga marü pemaã ngĩxũ
inaxügücü na ngĩxũ penutaquẽxexũ naxcèx i ngẽma togü i
taeneẽgü i nüxũ nataxuxũ.
7 Pema rü guxũwama meã ipexĩ erü meã peyaxõgü, rü
pexũ natauxcha na meã nüxũ pixuxũ i Tupanaãrü ore erü
meã nüxũ pecuèx na ṯacüchiga yiĩxũ. Rü aixcüma togüxũ
perüngũxẽẽchaũ, rü yema pexũ tangúexẽẽxũãcüma pegü
pengechaũgü. Rü ñũxma rü ngẽxgumarüũ ta penaxwèxe na
aixcüma meã ipexĩxũ nawa i ngẽma mexũ i nacüma na dĩẽru
ngĩxũ ipexãxũ naxcèx i ngẽma taeneẽgü i nüxũ nataxuxũ.
8 Tama wüxi i mu nixĩ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ. Natürü
chanaxwèxemare na nüxũ pecuáxũ na ñuxãcü taãẽãcüma
ngĩxũ inaxãgüxũ ga togü ga yaxõgüxũ. Rü pemaã nüxũ chixu i
ngẽma na pema rü ta ngĩxũ ipexãgüxũcèx i ngẽma dĩẽru i togü i
taeneẽgüarü ngũxẽẽcèx ixĩcü, na ngẽmaãcü ipenawéxũcèx na
aixcüma nüxũ pengechaũgüxũ.
9 Erü pema rü marü nüxũ pecuèx na ñuxãcü tamaã
namecümaxũ ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Rü woo
nüxũ nayexma ga guxũma, natürü ñoma wüxi ga ngearü
yemaxũãxũrüũ pexcèx nügü nixĩxẽẽ na ngẽmaãcü pexũ
nangẽxmaxũcèx i muxũma i mexũgü.
10 Rü ñũxma rü perü mexũcèx nixĩ i pemaã nüxũ chix-
uxũ i ngẽma dĩẽruarü nutaquẽxechiga. Rü taunecü ga
ngupetücügutama nixĩ ga ipenaxügüxũ ga ngĩxũ na penu-
taquẽxexũ. Rü yema rü aixcüma perü ngúchaũmaã nixĩ ga

penaxüxũ.
11 Rü ñũxma rü yema noxri na meã ipenaxügüxũrüũ, rü
name nixĩ i taãẽãcüma rü perü ngúchaũmaã peyanguxẽẽ rü
ngẽma dĩẽru i pexũ ngẽxmacüwa ngĩxũ ipexã naxcèx i ngẽma
peeneẽgü i nüxũ nataxuxũ.
12 Erü ngẽxguma aixcüma wüxi ya duũxẽ tümaãrü
ngúchaũmaã ngẽma dĩẽru i tüxũ ngẽxmèxcüwa tümaẽneẽcèx
ngĩxũ itaxãxgu, rü Tupana rü taãẽãcüma ngĩxũ nayaxu. Erü
nüma ya Tupana rü taguma tüxna ngĩxcèx naca i ngẽma tüxũ
taũxcü.
13 Rü ngẽmacèx tama chanaxwèxe i ngẽma togüxũ na
perüngũxẽẽxũgagu pexũ nataxu i pemax.
14 Natürü chanaxwèxe i guxãma tüxũ nangẽxma i ũacü i
tanaxwèxexũ, erü tama name na texéaxũ nataxuxũ i ũacü.
Rü ñũxma na pexũ nangẽxmaxũ i perü dĩẽru, rü name nixĩ i
nüxũ perüngũxẽẽgü i ngẽma taeneẽgü i nüxũ nataxuxũ. Rü
ngürüãchi to i ngunexũgu i pema pexũ nataũxgu, rü nümagü
rü tá nüxĩ nüxũ nangẽxma na pexũ nangũxẽẽgüxũcèx. Rü
ngẽmaãcü tá guxãtama tawüxigu.
15 Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Guxema muxũma tüxũ yexmaxẽ rü taxuũma tüxũ ínayaxü.
Rü guxema noxretama tüxũ yexmaxẽ rü tama tüxũ
inayataxu”,
ñanagürü.

Titu rü namücügüchiga

16 Natürü Tupanana moxẽ chaxã, erü nüma rü Tituxũ nagu
narüxĩnüxẽẽ na aixcüma pexũ nangũxẽẽxũcèx, ngẽma choma
pegu charüxĩnüxũrüũ.
17 Rü nüma ga Titu rü: “Ngũ” ñanagürü na wena petanüwa
chanamuxũ. Yerü nüma rü woetama poraãcü pegu narüxĩnü.
Rü ngẽmacèx i ñũxma rü wena petanüwa naxũ, erü nüxũ
nangúchaũ.
18 Rü Titumaã ngẽma tanamu i wüxi i taeneẽ i guxũma i
yaxõgüxũ nüxũ ngechaũgüxũ erü nüma rü aixcüma meã nüxũ
nixu i Tupanaãrü ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ.
19 Rü tama ngẽmacèxicatama nixĩ. Erü guxũma i
ngẽma yaxõgüxũ rü ngẽma taeneẽxũ naxunetagü na
toxũ íyaxümücüxũcèx rü toxũ nangũxẽẽxũcèx i ngẽxguma
Yerucharéũwa ngĩxũ tangexgu i ngẽma dĩẽru, na ngẽmaãcü
nüxũ ticuèxüũgüxũcèx ya tórü Cori, rü na guxãma nüxũ
dauxũcèx na ñuxãcü taãẽãcüma yigü rüngũxẽẽgüxũ.
20 Rü ítayaga i ngẽma taeneẽ, erü tama tanaxwèxe i texé toxũ
tixu i yixcama ngĩxcèx i ngẽma tacü i dĩẽru i taeneẽgücèx ngĩxũ
inutaquẽxegücü.

21 Erü tama Tupanapẽxewaxicatama tanaxwèxe na meã
tanaxüxũ, natürü guxũ i duũxũgüpẽxewa rü ta tanaxwèxe na
meã tanaxüxũ.
22 Rü Titumaã rü ngẽma to i taeneẽmaã petanüwa tanamu
i wüxi i to i taeneẽ i toxũ nüxũ dauxẽẽxũ na aixcüma nüxũ
nangúchaũ na naxüãxũ i Tupanaãrü puracü. Rü ñũxma rü
yexeraãcü petanüwa naxũxchaũ i nümax, erü nüxũ nacuèx na
ñuxãcü pema rü taãẽãcüma togüxũ na perüngũxẽẽgüchaũxũ.
23 Rü ngẽxguma texé pexna caxgu na texe yiĩxũ ya Titu, ¡rü
tümamaã nüxũ pixu na nüma rü chomücü ya wüxiwa chomaã
pexcèx puracücü na yiĩxũ! Rü ngẽma taxre i togü i namücügü,
rü ngẽma nixĩ i yatügü i guxũma i yaxõgüxũ nüxũ unetagüxũ
na Cristuarü puracü naxügüxũcèx. Rü nümagü rü aixcüma
norü maxũmaã Cristuxũ nicuèxüũgü.
24 Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i ngẽma taeneẽgüxũ nüxũ
pedauxẽẽ na aixcüma nüxũ pengechaũgüxũ, na guxũma i
yaxõgüxũ nüxũ cuèxgüxũcèx i ngẽmachiga. Rü ngẽmaãcü
guxũma i ngẽma yaxõgüxũ tá nüxũ nacuèxgü na aixcüma yiĩxũ
i ngẽma mexũ i ore i pechiga namaã nüxũ tixuxũ.

9

Yema dĩẽru ga yema togü ga yaxõgüxũcèx ngĩxũ inutaquẽxecüchiga

1 Rü taxucèxma tũxcüũ pexcèx chanaxümatü ngĩchiga
i ngẽma dĩẽru i ngĩxũ penutaquẽxegücü naxcèx i ngẽma
taeneẽgü i yaxõgüxũ i Yudéaanewa ngẽxmagüxũ.
2 Erü marü nüxũ chacuèx rü perü ngúchaũmaã ipenaxã
i ngẽma dĩẽru. Rü guxũguma taãẽãcüma ngẽma yaxõgüxũ i
Machedóniããnewa ngẽxmagüxũmaã nüxũ chixu na ñuxãcü i
pema i Acayaanewa ngẽxmagüxe rü naĩ ya taunecügutama
marü ípememarexũ na ngĩxũ ipexãgüxũ i ngẽma dĩẽru. Rü
yema rümumaẽxũ ga yaxõgüxũ ga Machedóniããnecũã̃x, rü
yexguma nüxũ naxĩnüẽgu na ñuxãcü taãẽãcüma togücèx ngĩxũ
na ipexãgüxũ i perü dĩẽru, rü nümagü rü ta inanaxügü na
ngĩxũ inaxãgüxũ.
3 Natürü i ñũxma rü ngẽma petanüwa chanamugü i
ngẽma taeneẽgü na nüxũ nadaugüxũcèx, na aixcüma yiĩxũ
i ngẽma nüxũ chixuxũ i pechiga. Rü chanaxwèxe na
aixcüma ípememarexũ na ngĩxũ ipexãxũ i ngẽma dĩẽru, ngẽma
taeneẽgümaã nüxũ chixuxũrüũ.
4 Erü ngẽxguma chi ñuxre i taeneẽgü i Machedóniããnecũã̃x
rü ngürüãchi chomaã petanüwa naxĩxgu, rü tama chanaxwèxe
na pexũ na iyangauxũ na tama aixcüma ípememarexũ na ngĩxũ
ipexãxũ i ngẽma dĩẽru. Rü toxũ rü chi wüxi i ãnexũchi nixĩ, erü
marüchirẽx namaã nüxũ tixu na ñuxãcü aixcüma ípememarexũ

na ngĩxũ ipexãxũ i ngẽma dĩẽru. Rü maneca pexũ rü chi ta
wüxi i ãnexũchi nixĩ.
5 Rü ngẽmacèx nixĩ i chauxcèx namexũ na naxcèx íchaçaxũ i
ngẽma taeneẽgü na nüxĩra petanüwa naxĩxũcèx rü nümatama
pexũ yanangũxẽẽgüxũcèx na ngĩxũ penutaquẽxegüxũcèx i
ngẽma dĩẽru ga ũpamama ngĩxũ pixucü. Rü ngẽmaãcü aixcüma
tá íimemare i ngẽma dĩẽru i ngẽxguma ngema changuxgu. Rü
togü tá nüxũ nadaugü na aixcüma perü ngúchaũmaã yiĩxũ na
ngĩxũ ipexãgüxũ rü tama aüãcüma na yiĩxũ.
6 ¡Rü nüxna pecuèxãchie i ngema dexa i ñaxũ:

"Rü yíxema noxretama i nanetüchire itoxe, rü noxretama i
norü o tayaxu. Natürü yíxema muxũ i nanetüchire itoxe,
rü muxũma i norü o tayaxu",
ñaxũ!
7 Rü wüxichigü tanaxwèxe na ngĩxũ itaxãxũ i ngẽma ngĩgu
tarüxĩnücü na ñuxre ngĩxũ itaxãxchaũxũ. Rü tama name i
aüãcüma ngĩxũ itaxã rü ẽxna texé tüxũ muãcüma ngĩxũ itaxã.
Erü Tupana rü nüxũ nangechaũ i ngẽma duũxũ i taãẽãcüma
ngĩxũ ixãxũ.
8 Rü Tupanamẽxẽwa nangẽxma na poraãcü pexna naxããxũcèx
i guxũma i mexũ i pexũ taxuxũ, na guxũguma pexũ
nangẽxmaxũcèx i ngẽma penaxwèxexũ rü naẹtü na pexũ
íyaxüxũcèx na togüxũ namaã perüngũxẽẽgüxũcèx.
9 Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

"Yima yatü ya mecü rü norü ngúchaũmaã meã inanaxã
nüxna i ngẽma duũxũgü i taxuũma nüxũ ngẽxmaxũ.
Rü Tupana rü tá guxũgu nüxna nacuèxãchi na ñuxãcü
namecümaxũ i nümax",
ñanagürü.
10 Tupana nixĩ ya tüxna naxãcü ya nanetüchire na inatoxũcèx,
rü tüxna naxãcü i õna na nangõxũcèx. Rü nüma tá nixĩ i pexna
naxããxũ ya guxũnema ya nanetüchire ya penaxwèxene na
ipenatoxũcèx. Rü nüma tá nanaxüxẽẽ rü nanayaxẽẽ ya yima
nanetüchire. Rü tá nanamuxẽẽ i norü o, na muxũchixũ nawa
peyaxuxũcèx na ngẽmamaã togüxũ perüngũxẽẽgüxũcèx.
11 Rü ngẽmaãcü i pema rü tá pexũ nangẽxma i guxũma i
mexũ na tauxchaãcüma nüxũ perüngũxẽẽgüxũcèx i togü. Rü
ngẽxguma ngẽma togü i taeneẽgüxũtawa ngĩxũ tangegügu i
ngẽma dĩẽru i naxcèx ngĩxũ ipexãcü, rü nümagü rü tá poraãcü
Tupanana moxẽ naxãgü ngixcèx.
12 Erü ngẽxguma nüxna ngĩxũ taxãxgu i ngẽma dĩẽru i nüxũ
ngĩmaã perüngũxẽẽgücü i ngẽma taeneẽgü, rü tama ṭacü
i nüxũ taxuxũcèxicatama ta nixĩ, natürü naẹtü i nümagü i
taeneẽgü rü perü ãmaregagu tá poraãcü Tupanana moxẽ
naxãgü.

13 Rü nümagü i ngẽma taeneẽgü rü tá Tupanaxũ nicuèxüũgü,
erü ngẽma perü ãmaremaã tá nüxũ nüxũ pedauxẽẽ na aixcüma
naga pexĩnüẽxũ i Cristuarü ore i mexũ. Rü nümagü rü tá
Tupanana moxẽ naxãgü naxcèx i ngẽma perü ãmare i perü
ngúchaũmaã nüxna rü guxũma i yaxõgüxũna pexãgüxũ.
14 Rü ngẽxgumarüũ i ngẽma taeneẽgü rü tá poraãcü pexcèx
nayumüxẽgü, erü pexũ nangechaũgü. Rü tá Tupanana
moxẽ naxãgü naxcèx na ñuxãcü nüma ya Tupana poraãcü
pexũ nangüxẽẽxũ na yemaãcü pexũ nataxchaxũcèx na nüxũ
perüngũxẽẽgüxũ.
15 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü Tupanana moxẽ taxã, yerü tüxna
nanamu ga Nane na tórü ãmare yiĩxũcèx. Rü nataxuma
i ore i nagu mexũ na nüxũ ixuxũcèx na ñuxãcü namaã
itaãẽgüxüchixũ i ngẽma ãmare.

10

Pauruarü ore rü aixcüma nixĩ yerü Tupana nixĩ ga nüxna ãgacü

1 Rü ñu̱xma rü yema Cristu yaxna tamaã naxĩnüxũrüũ
rü tamaã namecümaxũrüũ, rü choma rü ta pemaã yaxna
chaxĩnüãcüma rü pemaã chamecümaãcüma pexũ chacèèxũ na
chauga pexĩnüẽxũcèx. Erü nümaxũ i duũxũgü rü nüxũ nix-
ugü na pexũ chamuũxũ ega pexũtawa changẽxmagu natürü
ngẽxguma pexna chayaxũgu rü tama pexũ chamuũ.
2 Natürü ngẽxguma ngẽma petanüwa chaxũxgu, rü chierü
nataũxguma na ṯacücèx namaã chaporagaxũ rü na chanax-
ucũxẽxũ i ngẽma duũxũgü i petanüwa toxũ ixuxũ na ñoma
tama yaxõgüxũrüũ na tamaxẽxũ. Erü choma rü íchamemare
na namaãxũchi na chidexaxũ.
3 Rü aixcüma woo duũxũgü tixĩgü natürü tama ñoma i
naanecüãxrüxũ togü tadai i ngexguma ítanapoxũgu i Tu-
panaarü ore.
4-5 Erü ngẽma toxne i namaã ítanapoxũxũ i Tupanaãrü ore rü
tama ñoma i naãnecũãx namaã ãxnexũ nixĩ. Erü toma rü toxũ
nangẽxma i Tupanaãrü pora na ngẽmamaã itayanaxoxẽẽxũcèx
i Chatanáãrü pora. Rü ngẽmaãcü itayanaxoxẽẽ i guxũma i
chixexũ i ore i Tupanaxũ namaã yaxugügüxũ i duũxũgü. Rü
ngẽmaãcü itayanaxoxẽẽ i guxũma i Tupanaãrü uwanügüarü
ore i nügü namaã yacuèxüũgüãcüma duũxũgümaã nüxũ yax-
ugügüxũ na tama Tupanaãxũ yaxõgüãxũcèx. Rü guxũma i
ṯacü i nagu naxĩnüẽxũ i ngẽma duũxũgü i chixexũ, rü Cristuna
tanaxuaxũ na nüma namaã inacuáxũcèx.
6 Rü wüxicana marü meã Cristuga pexĩnüẽgu, rü toma rü
ítamemare na tüxũ tapoxcuexũ ya guxãma ya texé ya tama
naga ĩnüẽxẽ i Cristuarü ore.

7 Pema rü norü düxétüxũnewaxicatama nixĩ i penan-
gugüxũ i wüxi i duũxũ. Natürü ngẽxguma texé tügü cuèxgu na
Cristuarü duũxũ tiĩxũ, rü name nixĩ i nüxũ tacuèx na toma rü
ta tümarüũ Cristuarü duũxũgü tixĩgüxũ.
8 Rü woo írarüwa chanangupetüxẽẽ na chaugü chicuèxüũxũ
namaã i ngẽma na Tupana toxũ muxũ, natürü taxucèxma
naxcèx chaxãne. Erü aixcüma Cori nixĩ ya toxũ mucü na
pexũ tarüngũxẽẽgüxũcèx na yexeraãcü meã peyaxõgüxũcèx.
Rü tama ṯacü rü chixexũgu pexũ na tayixẽẽxũcèx nixĩ i toxũ
namuxũ.
9 Rü tama chanaxwèxe i nagu perüxĩnüẽ na pexũ
íchaḇaixgüchaũxũ namaã i ngẽma poperagü i pexcèx
chaxümatüxũ.
10 Erü nümaxũ i duũxũgü rü nüxũ nixugü na chorü
poperawaxicatama pexũ íchabaḭxgüxũ, natürü chomaxüchi
pexũtawa changexmagu rü tama aixcüma nüxũ chacuèx
na ñuãcü mea chidexaxũ na ngemaãcü chauga pexũ
chaxĩnüexẽẽxũcèx, ñaxũmaã choxũ nixugüe.
11 Natürü texe ya ngemaãcü idexáxe rü tanaxwèxe i nagu
tarüxĩnü rü ngẽma pexna tayaxũguãcüma torü poperawa
pemaã nüxũ tixuxũrüũ tátama tixĩgü i ngẽxguma petanüwa
tangẽxmagügu.
12 Toma rü tama tanaxwèxe i namaã togü tawüxiguxẽẽ
rü ẽxna nagu togü tangugü i ngẽma duũxũgü i nügütama
icuèxüũgüxũ. Nümagü rü nügütama nawomüxẽẽgü, erü
nügümaã nügü nawüxiguxẽẽ rü nügügutama nügü nangugü.
13 Natürü toma rü tama togü namaã ticuèxüũgü i ngẽma
yaxõgüxũ i tama Tupana toxmẽxwa ngẽxmagüxẽẽxũ. Yerü
Tupana nixĩ ga tomaã nüxũ ixucü na ngextá nanaxwèxexũ na
tapuracüexũ. Rü nüma nixĩ ga noxri Corĩtiuwa ga petanüwa
toxũ nangugüxẽẽxũ na pemaã nüxũ tixuxũcèx ga norü ore.
14 Rü yemaãcü toxira nixĩ ga noxri petanüwa tangugüxũ na
pemaã nüxũ tixuxũcèx ga yema Cristuarü ore. Rü ngẽmacèx i
ñu̱xma na petanüwa taxĩxũ, rü tama tanangupetüxẽẽ ga yema
Tupana tomaã nüxũ ixuxũ, yerü nüma nixĩ ga toxũ namuxũ
na pexũ tarüngũxẽẽgüxũcèx.
15 Rü ngemacèx tama togüarü puracümaãmare nixĩ i togü
ticuèxüũgüxũ. Rü tama nüxũ tachopetüchaũ i ngẽma Tupana
tomaã nüxũ ixuxũ na pexũ tangúexẽẽxũ. Natürü ngema pexũ
tanaxwa̱exũ nixĩ na yexeraãcü nüxũ pecuáxũ i Tupanaarü
ore na ṉgemaãcü yexera peyaxõgüxũcèx.
16 Rü ngẽxguma marü petanüwa tangugüguwena rü
tanaxwèxe i ngẽma duũxũgü i perü yéamaxũra ngẽxmagüxũ
i ngextá taguma texé nüxũ íixuxũwa taxĩ na ngẽmamaã rü ta
nüxũ tixuxũcèx i ore i mexũ. Erü tama tanaxwèxe i togüarü
puracümaã togü ticuèxüũgü.

17 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Rü ngẽxguma texé tügü icuèxüũchaũgu, rü name nixĩ i tórü
Corixũ ticuèxüũ, erü nüma nixĩ i tüxũ nangũxẽẽxũ”,
ñanagürü i ngẽma ore.
18 Erü ngẽma yatü i aixcüma Tupanapẽxewa mexũ rü tama
nügütama nicuèxüũ. Natürü ngẽma yatü i tórü Cori nüxũ
icuèxüüxũ nixĩ i aixcüma Tupanapẽxewa mexũ.

11

Pauru rü nüxũ nixuchiga ga yema orearü uruũgüneta ga tama Tupana imugüxũ

1 Rü ñũxma i ngẽma tá pemaã nüxũ chixuxũ, rü bexmana
pexcèx rü wüxi i ngẽãẽmare nixĩ, natürü chanaxwèxe i choxũ
iperüxĩnüẽmare rü yaxna chomaã pexĩnüẽ.
2 Erü Tupana pexũ inuxũxũrüũ pexũ chinuxũ. Erü
chaugagu nixĩ i Cristuaxũ peyaxõgüxũ, rü marü Cristuna
pexũ chaxuaxũ na noxrüxicatama pixĩgüxũcèx. Rü ngẽmacèx
chanaxwèxe i ngearü chixexũãẽ Cristuxũ pexũ chawẽx ñoma
wüxi i pacü i taguma yatüxũ cuèxcürüũ.
3 Natürü chaxoegaãẽ rü yema ãxtape norü doramaã Ebaxũ
na womüxẽẽxũrüũ, ngürüãchi tá ta texé pexũ tawomüxẽẽ, na
nüxũ perüxoexũcèx na Cristugu perüxĩnüẽxũ rü naxcèxicatama
na pemaxẽxũ.
4 Erü pema rü tauxchaãcü nixĩ na pexũ nawomüxẽẽgüxũ.
Rü ngẽxguma ínangugügu i duũxũgü i pemaã nüxũ ixuxũ i
to i Ngechuchuchiga ya tama yima toma nüxũ tixuchigacü,
rü pema rü nüxũ peyaxõgü i ngẽma duũxũgü. Rü pema rü
taãẽãcüma penayaxu i to i naãẽ i tama Tupanaãẽ i Üünexũ
ga marü peyaxuxũ ixĩxũ. Rü peyaxõgü i to i ore i tama
Tupanaãrü ore i mexũ ga noxri peyaxuxũ ixĩxũ.
5 Dücèx, rü woo nawe perüxĩxgu i ngẽma togü i orearü
uruũgüneta, natürü chauxcèx rü taxuwama choxũ
narüyexeragü.
6 Rü woo tama choxũ nangẽxmagu i tauxcha na
duũxũgüpẽxewa chidexaxũ, natürü aixcüma meã nüxũ
chacuèx i ngẽma nachiga chidexaxũ. Rü ngẽma rü guxũma i
torü puracüwa marü pexũ nüxũ tadauxẽẽ i guxũguma.
7 ¿Pexcèx rü chixexũ pemaã chaxü ga yexguma chaugü
ícharüxíragu na pexũ chataxẽẽxũcèx rü chõxmẽxmaã chapu-
racügu na ngetanüãcüma pemaã nüxũ chixuxũ ga Tupanaãrü
ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ?
8 Rü aixcüma yema togü ga yaxõgüxũ choxna ngĩxũ ãgücü ga
dĩẽru ngĩxũ chayaxu na yemamaã petanüwa chapuracüxũcèx
rü pexũ charüngũxẽẽxũcèx.

9 Rü yexguma petanüwa chayexmagu rü aixcüma choxũ
itaxu ga dĩẽru, natürü taguma texéna ngĩxcèx chaca. Rü
taeneẽgü ga Machedóniããnewa ne ĩxũ rü choxna ngĩxũ naxãgü
ga yema choxũ tauxcü. Rü yemaãcü tama pexũtawa ngĩxcèx
íchaca ga yexguma. Rü ñuxma rü ta tagutáma tacücèx pexna
chaca.
10 Rü Cristu ya chowa ngexmacüégagu pemaã nüxũ chixu
i ngema na aixcüma ngetanüãcüma petanüwa chapuracüxũ.
Rü ngema rü chorü taãxẽ nixĩ. Rü taxucürüwa texe i guxũ i
Acáyaanewa choxna tanayaxu i ngema taãxẽ.

11 ¿Rü tacücèx yiĩxũ i ngẽmaãcü chidexaxũ? ¿Éxna pexcèx
rü tama pexũ changechaũxũcèx yiĩxũ i ngẽmaãcü chidexaxũ?
Dücèx, pemaã nüxũ chixu rü Tupana nüxũ nacuèx na ñuxãcü
aixcüma pexũ changechaũxũ.
12 Natürü ngẽma na ngetanüãcüma pemaã nüxũ chixuxũ i
ngẽma ore, rü ngẽmaãcü tá chanaxüecha na taxucürüwa chixri
chauchiga yadexagüxũcèx i ngẽma togü i orearü uruũgüneta i
nügü ixuxũ na toxrüũ naxügüãxũ i Tupanaãrü puracü.
13 Nümagü rü aixcüma orearü uruũgüneta nixĩgü, rü
duũxũgüxũ nawomüxẽẽgü. Rü nümagü rü togu nügü nicuxgü,
rü nügü nixugü na Cristu yamugüxũ.
14 Rü ngẽma rü taxucèxma namaã pebaixãchiãẽgü. Erü woo
i Chataná rü ta rü Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcũãx i
yauracüxũrüũãcü nügü nangoxẽẽ.
15 Rü ngẽmacèx woetama ngẽmaãcü nixĩgü i ngẽma duũxũgü
i Chatanáãxũ puracüexũ. Rü nümagü rü duũxũgü i mexũ
ügüxũgu nügü nicuxgü. Natürü ngẽma ngẽmaãcü ixĩgüxũ, rü
Tupana tá nanapoxcue naxcèx i ngẽma chixexũ i naxügüxũ.

Pauru rü yema puracü ga Ngechuchu nawa namuxũwa ngúxũ ninge

16 Rü wena pemaã nüxũ chixu rü tama chanaxwèxe i nagu
perüxĩnüẽ na wüxi i ãũãẽxũ chiĩxũ. Natürü ngẽxguma chi
ngẽmaãcü chomaã nagu perüxĩnüẽgu, rü tama chanaxwèxe i
choxna penachuxu na ñoma wüxi i ãũãẽxũrüũ chaugüétüwa
chidexaxũ, na ngẽmaãcü choma rü ta írarüwa chaugütama
chicuèxüüxũcèx.
17 Rü ñuxma na chaugüétüwa chidexaxũ rü ngẽma rü tama
tórü Coriarü mu nixĩ. Natürü ñoma wüxi i ãũãẽxũ nügü
icuèxüüxũrüũ nixĩ i chidexaxũ.
18 Rü ñuxma na nangẽxmaxũ i muxũchixũ i duũxũgü i ñoma i
naãnewa nügü icuèxüũgüxũ, rü choma rü tá ta írarüwa chaugü
chicuèxüũ.
19 Pema rü nagu perüxĩnüẽ rü nüxũ cuèxüchigüxũ pixĩgü.
Natürü taãẽãcüma yaxna namaã pexĩnüẽ i ngẽma duũxũgü i
tama naãẽxũ icuáxũ.

20 Rü yaxna namaã pexĩnüẽ i ngẽma duŭxŭgü i nügüxŭ
pexŭ puracüexẽẽxŭ, rü ngẽma ngetanüãcüma pexŭ
puracüexẽẽmarexŭ, rü ngẽma pexŭ womüxẽẽgüxŭ, rü ngẽma
chixri pexŭ yauxgüxŭ, rü ngẽma pemaã guxchigagüxŭ.
21 Rü woo wüxi i ãnexŭchi nixĩ na pemaã nüxŭ chixuxŭ,
natürü chauxcèx rü tama aixcüma pexŭ nüxŭ tadauxẽẽ ga
torü pora ga yexguma petanüwa tayexmagügu. Natürü ñu̱xma
na tama namuŭẽxŭ na nügü yacuèxüŭgüxŭ i ngẽma togü i
duŭxŭgü, rü choma rü ta taxucèxma chamuŭ na chaugüétüwa
chidexaxŭ woo pexcèx rü taxuwama namexgu i ngẽma nüxŭ
chixuxŭ.
22 Nümagü rü nügü yaxugügu rü Yudíugü nixĩgü. Natürü
choma rü ta Yudíu chixĩ. Rü nümagü nügü yaxugügu rü
Iraétanüxŭgü nixĩgü. Natürü choma rü ta rü Iraétanüxŭ chixĩ.
Rü nümagü rü nügü yaxugügu rü Abráŭtanüxŭ nixĩgü. Natürü
choma rü ta Abráŭtanüxŭ chixĩ.
23 Nümagü rü nügü yaxugügu rü Cristuaxŭ napuracüe.
Natürü choma rü norü yexera Cristuaxŭ chapuracü. Rü
ngẽma ñachagürü pexŭ woo pema nagu perüxĩnüẽgu na ñoma
wüxi i ãũãẽxŭrüŭ chidexaxŭ. Rü ngẽma duŭxŭgüarü yexera
poraãcü Tupanaãxŭ chapuracü. Rü norü yexera chapoxcu, rü
norü yexera choxŭ na̱cuaixgü ga duŭxŭgü. Rü mue̱xpü̱xcüna
rü ãũcümaxŭchixŭwa chayexma rü wixguxüchi taèx choxŭ
nimèxgü.
24 Rü 5 ẽxpü̱xcüna nixĩ ga 39 ga c̱uaximaã choxŭ napoxcu-
güxŭ ga chautanüxŭgü ga Yudíugü.
25 Rü tomae̱xpü̱xcüna nixĩ ga naĩmaã choxŭ na̱cuaixgüxŭ,
rü wüxicana ga nutamaã choxŭ ínamuxũchigüxŭ. Rü
tomae̱xpü̱xcüna nixĩ ga guma wapuru ga nagu chixũxŭne
rü chomaã inanguxŭ. Rü wüxicana ga yexguma chomaã
inanguxgu ga wapuru rü wüxi ga chütaxŭ rü wüxi ga ngunexŭ
chinge na taxŭ ga taxtüarü ngãxŭtügu mürapewaétügu
chatunagüãcüma chiwẽxẽxŭ.
26 Rü poraãcü nu ne chanaxũ, rü poraãcü ãũcümaxŭwa
chayexma yerü natügü ga ãũcümaxŭgu chixũgü, rü
ngĩtèèxgüxŭ rü chixexŭ chomaã naxügüchaŭ. Rü woo
chautanüxŭgü ga Yudíugütanüwa, rü woo yema duŭxŭgü
ga tama Yudíugü ixĩgüxŭtanüwa, rü woo ĩãnegüwa, rü woo
namagüwa, rü woo taxtü i taxŭwa rü ãũcümaxŭwa chayexma.
Rü yema duŭxŭgü ga chomücügüneta ixĩgüxŭtanüwa rü ta
ãũcümaxŭwa chayexma.
27 Rü poraãcü chataarü puracüã̱x, rü muxũchixŭ ga gux-
chaxŭgü choxŭ nangupetü. Rü mue̱xpü̱xcüna rü tama chape,
rü chataiya, rü chi̱tawa. Rü mue̱xpü̱xcüna rü tama chachibü,
rü choxŭ nanadeyu, rü choxŭ nataxu ga chauxchiru.
28 Rü nae̱tüwa i guxŭma i ngẽma, rü guxŭ i ngunexŭgu rü

chaxoegaãẽ naxcèx i guxŭma i ngẽma yaxõgüxŭ i guxŭ i ĩãnewa
ngẽxmagüxŭ.
29 Rü ngẽxguma chi texé tama poragu, rü choxŭ rü ta
nangux. Rü ngẽxguma chi wüxie texéxŭ pecadugu nguxẽẽgu,
rü chauãẽwa nangux i ngẽma.
30 Natürü ngẽxguma chi chaugü chicuèxüŭchaŭgu, rü tá
chaugü chicuèxüŭ naxcèx na duŭxŭgü choxŭ dauxŭ na tax-
uwama chamexŭ.
31 Rü Tupana ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristunatü ya
mecü na guxŭguma nüxŭ icuèxüŭgüxŭ, rü nüxŭ nacuèx na
aixcüma yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ chixuxŭ.
32 Rü yexguma Damacuwa chayexmagu, rü guma ĩãneãrü
ãẽxgacü ga Aretaarü ngŭxẽẽruŭ, rü norü churaragüxŭ namu
na nüxna nadaugüxŭcèx ga guma ĩãneãrü poxeguxŭãrü ĩãxgü
na choxŭ yayauxgüxŭcèx ga yexguma chi yéma íchaxũũxgu.
33 Natürü yema ĩãneãrü poxeguxŭãrü ĩãxãcüwa rü wüxi
ga pexchigu choxŭ ínarücĩüxüetaŭgü ga chomücügü. Rü
yemaãcü chiña naxchaxwa ga yema ãẽxgacü.

12

Tórü Cori rü Pauruxŭ nangoxetüxẽẽ rü nüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ ga tacü ga ẽxŭguxŭ

1 Taxuwama name na texé tügü icuèxüüxŭ. Natürü
tá pemaã nüxŭ chixuama na ñuxãcü tórü Cori choxŭ
nangoxetüxẽẽxŭ rü ñuxãcü choxŭ nüxŭ na nacuèxẽẽxŭ ga
tacü ga ẽxŭguxŭ.
2 Rü 14 ga taunecü marü nangupetü ga na Tupana
daxũguxŭ ga naãnewa ga nüma ínayexmaxŭwa choxŭ nagaxŭ.
Natürü tama nüxŭ chacuèx rü chauãẽwaxicatama nixĩ ga yéma
choxŭ nagaxŭ, rü ẽxna guxŭ ga chaxunemaã yiĩxŭ ga yéma
choxŭ nagaxŭ. Rü Tupanaxĩcatama nüxŭ nacuèx i ngẽma.
3-4 Rü aixcüma meãma nüxŭ chacuèx na daxũguxŭ ga
naãnewa choxŭ nagaxŭ ga Tupana, natürü tama nüxŭ
chacuèx rü guxŭ ga chaxunemaã yéma choxŭ naga rü ẽxna
tama. Rü Tupanaxĩcatama nixĩ ya nüxŭ cuácü i ngẽma. Rü
yéma nüxŭ chaxĩnü ga ore ga ẽxŭguxŭ i guxŭma i duŭxŭgüna
chuxuxŭ na nüxŭ yaxugüxŭ.
5 Rü choma rü chi name na chaugü naxcèx chicuèxüüxŭ i
ngẽma, natürü tãũtáma ngẽmaãcü chanaxü. Erü ngẽma ngúxŭ
na chingexŭmaãxĩcatama tá nixĩ i chaugü chicuèxüüxŭ.
6 Natürü ngẽxguma chi chaugü chicuèxüŭchaŭgu, rü tãũ
chima wüxi i ngẽãẽmare nixĩ i ngẽma, erü aixcüma nixĩ i
ngẽma ore i nüxŭ chixuxŭ i chauchiga. Natürü tama chaugü
chicuèxüŭ na taxúema nagu rüxĩnüxŭcèx na ngẽma chowa
nüxŭ naxĩnüẽxŭ rü nüxŭ nadaugüxŭãrü yexera chiĩxŭ.

7 Natürü tórü Cori rü tama nanaxwèxe i poraãcüxüchima chaugü namaã chicuèxüüxũ ga yema ẽxũguxũ ga mexẽchixũ ga choxũ nüxũ nacuèxẽẽxũ. Rü yemacèx chaxunewa nanan-guxẽẽ ga wüxi ga choxũ ngúxũ ñoma wüxi ya tuxu chaxunewa ingaxixũrüũ. Rü yema rü ñoma wüxi ga Chatanáãrü orearü ngeruũrüũ chauxũtawa nangu na choxũ nachixewexũcèx na tama chaugü chicuèxüüxũcèx.

8 Rü tomaẽxpũxcüna tórü Corina chaca na choxũ iyanax-oxẽẽãxũcèx ga yema choxũ ngúxũ.

9 Natürü nüma ya tórü Cori rü ñanagürü choxũ:

"Rü cuma nüxũ cucuèx na guxũguma cuxũ changechaũ, rü ngẽxĩcatama nixĩ i cunaxwèxexũ. Rü ngẽma duũxũgü i tama poraexũwa nixĩ i aixcüma chanangoxẽẽxũ i ñuxãcü na chaporaxũ", ñanagürü choxũ. Rü ngẽmacèx chataãẽ ega tama chaporagu. Erü ngẽxguma tama chaporagu rü ngẽxguma nixĩ i chowa inawéãxũ i norü pora ya Cristu.

10 Rü ngẽma na Cristuxũ na changechaũxũgagu nixĩ i yaxna namaã chaxĩnüxũ ega woo chaturagu rü woo tacü chomaã yaxugüegu i duũxũgü. Rü woo choxũ nataũxgu i chorü ngẽmaxũgü, rü woo duũxũgü rü chowe yangẽxũtanügu, rü woo guxchaxũgü choxũ ngẽxmagu rü Cristucèx rü yaxna na-maã chaxĩnü i guxũma i ngẽma. Erü ngẽxguma chaturagu, rü ngẽxguma nixĩ i yexeraãcü Cristu choxũ poraxẽẽxũ.

Pauru rü naxcèx naxoegaãẽ ga yema yaxõgüxũ ga Corĩtiuwa yexmagüxũ

11 Maneca ñoma wüxi i ãũãẽxũrüũ chidexa, erü ngẽmaãcü chaugü chicuèxüũ. Natürü pegagutama nixĩ i düxwa ngẽmaãcü chaugüétüwa chidexaxũ, yerü pema chi nixĩ ga choxũ picuèxüũgüxũ, rü tama i chomax. Rü woo taxuwama chame i chomax, natürü taxuwama choxũ narüyexeragü i ngẽma orearü uruũgüneta i nawe perüxĩxũ.

12 Rü yexguma petanüwa chayexmagu, rü yaxna pemaã chaxĩnüãcüma pexũ nüxũ chadauxẽẽ na aixcüma Cristu choxũ muxũ na nüxũ chixuxũcèx ga norü ore. Rü cuèxruũgümaã pexũ nüxũ chacuèxẽẽ ga yema. Rü pexũ nüxũ chadauxẽẽ ga taxũ ga mexũgü ga Tupanaãrü poramaã üxũ.

13 Rü yexguma petanüwa chayexmagu rü pemaã chamecüma yema guxũma ga togü ga yaxõgüxũmaã na chamecümaxũrüũtama. Natürü wüxiwaxicatama nixĩ ga íchatüxũ yerü ga petanüwa rü tama ngĩxũ chayaxu ga dĩẽru yema togü ga yaxõgüxũtanüwa ngĩxũ chayaxuxũrüũ. Rü chanaxwèxe i choxũ nüxũ pengechaũ i ngẽma.

14 Rü ñũxma rü marü íchamemare na norü tomaẽxpũxcüna pexũ íchayadauxũ. Rü tãũtáma tacücèx pexna chayaca. Erü tama perü ngẽmaxũgücèx petanüwa chaxũ, natürü pexcèxüchi

nixĩ i ngẽma chaxũxũ. Pema rü chauxacügü pixĩgü i Tupanaãrü orewa. Rü ngẽma papá rü mamáãrü puracü nixĩ na naxãcügüna naxããxũ i ngẽma nüxũ taxuxũ. Rü tama naxãcügüarü puracü nixĩ na nanatüna rü naẽna naxãgüãxũ.

15 Rü choma rü íchamemare na chorü ngúchaũmaã pexcèx ichanaxãxũ i guxũma i ṯacü i choxũ ngẽxmaxũ rü woo chaugütama rü ta na ichaxãxũ na aixcüma meã peyaxõgüxũcèx. Natürü chauxcèx rü ngẽxguma yexeraãcü pexũ changechaũgu, rü pema rü yexeraãcü nüxũ perüxoetanü na choxũ pengechaũxũ.

16 Rü nümaxũ i duũxũgü i petanüwa, rü woo nüxũ nacuèxgü na taguma ṯacücèx pexũtawa íchaçaxũ, natürü nümagü rü nüxũ nixugüama na pexũ chawomüxẽẽãcüma perü dĩẽru ngĩxũ chayaxuxũ.

17 ¿Ẽxna pema nagu perüxĩnüẽgu rü yema duũxũgü ga petanüwa chamugüxũwa pexũ chawomüxẽẽ?

18 Rü Titumaã nüxũ chixu na petanüwa íyadauxũcèx. Rü namaã yéma chanamu ga yema to ga taeneẽ. ¿Ẽxna pema nagu perüxĩnüẽgu ga Titu rü pexũ yéma nayawomüxẽẽ? ¿Tama ẽxna aixcüma yiĩxũ na chauxrüũ meã na namaxũxũ rü chauxrüũ mexũgu naxĩnüxũ ga Titux?

19 Bexmana pema tá nagu perüxĩnüẽ rü ngẽmaãcü tidexagü, erü togüétüwatama tachogüchaũ. Natürü, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Tangechaũgüex, rü Tupanapẽxewa rü Cristuégagu nixĩ i tidexagüxũ na yexeraãcü meã Tupanaãxũ peyaxõgüxũcèx rü yexeraãcü meã na pemaxẽxũcèx.

20 Erü chaxoegaãẽ rü ngẽxguma wena pexũ íchayadèu̱xgu, rü ngürüãchi tama choma chanaxwèxexũãcüma ípemaxẽ, rü ngẽmacèx i pema rü tãũtáma chomaã petaãẽgü. Rü chaxoegaãẽ erü ngürüãchi tá pexũ ichayangau na pegüchi ípexaiexũ, rü pegüarü ngẽmaxũcèx pixãũxãchigüxũ, rü pegümaã penuẽxũ, rü pegüguxicatama íperüxĩnüẽxũ, rü pexoregütèèxgüxũ, rü ṯogua̱xũ pixuxũ, rü pegü picuèxüũgüxũ, rü chixexũ ípexüexũ rü ngẽmaãcü chixri ípemaxẽxũ.

21 Rü chaxoegaãẽ rü ngẽxguma wena petanüwa chaxũxgu, rü ngürüãchi Tupana rü pegagu tá choxũ naxãnexẽẽ. Rü ngürüãchi ngechaũ tá choxna pexã, erü muxẽma i petanüwa rü marü ñuxgumama pecadu taxügüecha, rü tama nüxũ tarüxoechaũ na Tupanapẽxewa chixexũ taxügüxũ rü naĩ i ngemaãmare na tamaxẽxũ rü guxũma i togü i chixexũ na taxügüxũ.

Pauru nayaxucuxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Corĩtiucũãx rü ñuxũchi nüxũ narümoxẽ

1 Ñuxma rü norü tomaẽxpüxcüna tá nixĩ na petanüwa
chaxũxũ. Rü Tupanaãrü ore rü tamaã nüxũ nixu rü ngẽxguma
texé chixexũ üxgu rü taxre rü ẽxna tomaẽxpüx i duũxũgü
nüxũ daugügu rü nüxũ yaxugügu na aixcüma yĩĩxũ, rü aixcüma
tá poxcu tümamaã taxuegu ya yíxema chixexũ üxe.
2 Rü ngẽmacèx i pema i ũpamamatama pecadu ügüechaxe rü
guxãma i pema ya chixri maxẽxẽ, rü ñuxma na woo pexna
chayaxũguxũ rü wenaxãrü pexna nüxũ chacuèxãchixẽẽ rü
ngẽxguma tá ngema chaxũxgu rü aixcüma tá chanamexẽẽ i
guxũma i ngẽma chixexũ i petanüwa ngẽxmaxũ, rü tãũtáma
chanangupetüxẽẽmare i ngẽma.
3 Rü pema na naxcèx iperüdaunüxũ na Cristu chowa idex-
axũ, rü ngẽxguma ngema chaxũxgu, rü ngẽxguma tá nixĩ i nüxũ
pedauxũ na aixcüma chowa na yadexaxũ ya Cristu. Rü nüma
ya Cristu rü chowa tá pexũ nüxũ nadauxẽẽ na tama naturaxũ
natürü aixcüma yanguxẽẽãxũ i norü ore rü tüxũ napoxcuexũ
ya yíxema chixexũ ügüxe.
4 Rü aixcüma nixĩ ga Cristu ga ñoma wüxi ga duũxũ i tu-
raxũrüũ nügü yaxĩxẽẽxũ ga yexguma curuchawa yapotagu.
Natürü i ñuxma rü Tupanaãrü poragagu namaxũ. Rü
ngẽxgumarüũ i toma na norü duũxũgü tixĩgüxũ, rü taturae
i toxonewa. Natürü ngẽma na norü duũxũgü tixĩgüxũ, rü
Tupanaãrü poragagu tá tamaxẽ na pexũ tarüngũxẽẽgüxũcèx.
5 Rü name nixĩ i pegütama pengugü na nüxũ pecuáxũcèx
ngoxi aixcüma meã peyaxõgü. Rü name nixĩ i pegü pen-
gugüarü maxũãx rü ngoxi Tupanapẽxewa pime. ¿Tama
ẽxna nüxna pecuèxãchie na Ngechuchu ya Cristu rü pewa
nangẽxmaxũ ega aixcüma peyaxõgügu?
6 Rü chierüna nüxũ pecuèxgu na toma rü tama orearü
uruũgünetamare na tixĩgüxũ.
7 Rü Tupanana naxcèx taca na taxuũma i chixexũ na
pexügüxũcèx. Rü tama duũxũgüpẽxewa togü ítarütagüxũcèx
nixĩ na ngẽmaãcü tayumüxẽgüxũ. Natürü Tupanana naxcèx
taca i ngẽma na aixcüma meã naxcèx pemaxẽxũcèx woo
duũxũgü nagu rüxĩnüẽgu na toma rü ítatüemarexũ.
8 Toma rü taxucürüwama chixri nachiga tidexagü i Tu-
panaãrü ore i aixcüma ixĩxũ, erü toma rü naetüwa tachogü i
ngẽma ore.
9 Rü tá tataãẽgü ega aixcüma peporaegu i perü maxũwa
rü ngẽmacèx natauxgu i ṭacücèx pemaã na taporagaexũ. Rü
Tupanana tá naxcèx tacaama na pexũ naporaexẽẽxũcèx i
perü maxũwa na düxwa aixcüma mexũ i norü duũxũgü na
pixĩgüxũcèx.

10 Rü naxŭpa na pexŭ na íchayadauxŭ nixĩ i pexcèx
chanaxümatüxŭ i ñaã popera, na ngẽxguma ngẽma changuxgu
rü nataxuxŭcèx i ṯacücèx pemaã na chaporagaxŭ. Erü tórü
Cori choxŭ namu na pexŭ charüngŭxẽẽxŭcèx na yexeraãcü
meã peyaxõgüxŭcèx, rü tama chixexŭ pemaã na chaxüxŭcèx
nixĩ i choxŭ namuxŭ.
11 Rü ñu̱xma na ichayacuèxẽẽxŭ i ñaã popera, Pa
Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i meã pexŭ naxüpetü rü naxcèx
pedau na ñuxãcü aixcüma meã Tupanacèx pemaxẽxŭ. Rü
name nixĩ i pegü petaãẽxẽẽgü rü wüxigu perüxĩnüẽ rü meã
yaxna pegümaã pexĩnüẽ rü aixcüma pegü pengechaŭgü. Rü
nüma ya Tupana ya tüxŭ ngechaŭcü rü tüxŭ rüngüxmüẽxẽẽcü,
rü guxŭgutáma pemaã inarüxa̱ũ̱x.
12 Rü chanaxwèxe i wüxichigü i pema rü pegü
pengechaŭgüãcüma pegü perümoxẽgü.
13 Rü guxŭma i togü i taeneẽgü i yaxõgüxŭ rü pexŭ
narümoxẽgü.
14 Rü ñu̱xma rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu
ya Cristu pexŭ narüngŭxẽẽ, rü Tanatü ya Tupana rü
pexŭ nangechaŭ, rü Naãẽ i Üünexŭ rü guxŭguma pemaã
inarüxa̱ũ̱x.

Rü nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA GÁRATAANEWA YEXMAGÜXŨ GA YAXÕGÜXŨTANŨWA NAMUXŨ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Gárataaneãrü ĩãnegüwa yexmagüxũ

1-2 Pa Toeneẽgü i Yaxõgüxũ i Gárataaneãrü Ĩãnegüwa Ngẽxmagüxũx, choma i Pauru rü namaã i guxũma i taeneẽgü i nuã chauxũtawa ngẽxmagüxũ nixĩ i pexcèx tanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choxũ nixĩ ga namugüxũ ga Ngechuchu ya Cristu rü Tanatü ya Tupana. Rü aixcüma tama duũxũgü nixĩ ga choxũ unetagüxũ na chanaxüxũcèx i ñaã Tupanaãrü puracü. Natürü Tanatü ya Tupana ga Ngechuchuxũ írüdaxẽẽcü rü nümatam ya Ngechuchu ya Cristu nixĩ ga choxũ naxunetagüxũ.

3 Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraãcü pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

4 Rü nüma ga tórü Cori ya Ngechuchu rü nügü inaxã na tórü pecaducèx nayuxũcèx na nüxna tüxũ ínanguxũxẽẽxũcèx i guxũma i ñoma i naãneãrü chixexũ. Rü yemaãcü nanaxü, yerü yema nixĩ ga Tanatü ya Tupanaãrü ngúchaũ.

5 ¡Namexẽchi ya Tupana i guxũguma! Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Nataxuma i to i ore i tüxũ maxẽxẽẽxũ

6 Rü yema na Cristuaxũ pengechaũtümüũgüxũcèx nixĩ ga pexna naxuxũ ya Tupana na penayaxuxũcèx i maxũ i taguma gúxũ. Rü ñu̱xma rü poraãcü chaḇaixãchiãẽ, erü paxaxüchi ipenaxügü na Tupanana pixĩgachixũ, na nawe perüxĩxũcèx i to i ngu̱xẽẽtae i nagu perüxĩnüẽgu rü pexũ maxẽxẽẽxũ.

7 Natürü tama aixcüma nangẽxma i to i ngu̱xẽẽtae i nawa nayaxuxũ i maxũ i taguma gúxũ. Natürü nangẽxma i ñuxre i duũxũgü i pexũ naguxchaxẽẽchaũxũ, rü nanaxüchicüügüchaũ i ngẽma ngu̱xẽẽtae i mexũ ga pemaã nüxũ chixuxũ ga Cristuchiga.

8 Rü toma rü marü pexna tanaxã ga yema ngu̱xẽẽtae i aixcüma ixĩxũ i Ngechuchuchiga. Rü ngẽxguma chi texé pexũ ngúexẽẽgu i to i ngu̱xẽẽtae, rü name nixĩ i noxtacüma Tupana tüxũ napoxcu. Rü woo choma chixĩgu, rü ẽxna ṯacü rü Tupanaãrü orearü ngeruũ i daxũcũ̱ã̱x yixĩgu i pexũ ngu̱xẽẽxũ i to i ngu̱xẽẽtae, rü name nixĩ i noxtacüma Tupana tüxũ napoxcu.

9 Rü ñu̱xma rü wena pemaã nüxũ chixu ga yema noxri pemaã nüxũ chixuxũ. Rü ngẽxguma chi texé pexũ ngúexẽẽgu

i wüxi i to i nguxẽẽtae i tama yema noxri peyaxuxŭrüŭ ixĩxŭ, rü name nixĩ i noxtacüma Tupana tüxŭ napoxcu.

10 Rü tama chomaã na petaãẽgüxŭcèx nixĩ i ngẽma ñachaxŭ. Erü tama naxcèx chadau na duŭxŭgü chomaã taãẽgüxŭ, natürü Tupana chomaã taãẽxŭcèx nixĩ i chadauxŭ. Erü ngẽxguma chi duŭxŭgüxŭxicatama chataãẽxẽẽchaŭgu, rü tãũ chima Cristuarü puracütanüxŭ chixĩ.

Ñuxãcü Pauruxŭ nayaxu ga Tupana na norü puracüwa namuãxŭcèx

11 Natürü, Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i nüxŭ pecuèx na ñaã ore i mexŭ i nüxŭ chixuxŭ, rü tama duŭxŭgüãẽwa yiĩxŭ na ne naxũxŭ.

12 Yerü tama wüxi ga duŭxŭxŭtawa naxcèx changux. Natürü Ngechuchu ya Cristutama nixĩ ga choxŭ nüxŭ cuèxẽẽcü.

13 Pema rü marü nüxŭ pexĩnüẽchiga na ñuxãcü chamaxŭxŭ ga ŭpa ga yexguma Yudíugücümagu chixũxgu. Rü nüxŭ pexĩnüẽchiga na ñuxãcü poraãcü nawe chingẽchigüxŭ ga guxŭma ga Tupanaãrü duŭxŭgü ga yaxõgüxŭ rü ñuxãcü chixri namaã na chaxüpetüxŭ na yemaãcü nüxŭ nüxŭ charüxoxẽẽxŭcèx ga yema na Ngechuchuaxŭ yaxõgüãxŭ.

14 Rü muxŭma ga chautanüxŭgü ga Yudíugü ga chorü nayaãxgüraŭxŭãrü yexera nagu chixũ ga yema Yudíugücüma. Yerü norü yexera meãma chayanguxẽẽ ga nacümagü ga nuxcümaŭgüxŭ ga chorü oxigü nagu ĩxŭ.

15-16 Natürü yexguma tautama chabuxgu, rü woetama Tupana choxŭ naxuneta na choxŭ namuxŭcèx na chanaxüxŭcèx i norü puracü. Rü nüma rü chauxcèx naca na noxrü chixĩxŭcèx yerü poraãcü choxŭ nangechaŭ. Rü yexguma Tupana naxwèxegu, rü choxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ ga Nane ya Cristu. Rü yemaãcü nanaxü na ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭmaã nüxŭ chixuxŭcèx na ñuxãcü Ngechuchugagu tüxŭ nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü yexguma yemaãcü Tupana choxŭ nüxŭ cuèxẽẽgu ga Nane, rü taxúenama chayaca.

17 Rü bai ga Yerucharéŭwa na chaxũxŭ na nüxna chayaçaxŭcèx ga yema togü ga ngúexŭgü ga nüxĩra Tupana imugüxŭ. Natürü ga choma rü yexgumatama Arábiaanewa chaxũ. Rü yemawena, rü Damacuarü ĩãnecèx chataegu.

18 Rü tomaẽxpüx ga taunecüguwena rü düxwa Yerucharéŭwa chaxũ na Pedruxŭ chacuáxŭcèx. Rü 15 ga ngunexŭtama naxŭtawa chayexma.

19 Rü yéma nüxŭ chadau ta ga Chaŭtiágu ga tórü Cori naẽneẽ. Natürü taxuŭma ga togü ga ngúexŭgü ga tórü Cori imugüxŭxŭ chadau.

20 Rü Tupana choxŭ nadau na aixcümа yiĩxŭ i ngẽma ore i
ñu̱xma pexcèx chaxümatüxŭ.
21 Rü yemawena, rü Chíriaanewa rü Chiríchiaanewa chaxũ.
22 Natürü yema taeneẽgü ga Cristuaxŭ yaxõgüxŭ ga
Yudéaanewa yexmagüxŭ, rü taguma choxŭxŭchi nadaugü.
23 Rü yema nüxŭ naxĩnüẽxŭ ga chauchiga rü ñaãxĩcatama
nixĩ:
“Rü ngẽma Pauru ga ŭpa tawe ingẽchigüxŭ, rü ñu̱xma rü
duŭxŭgümaã nüxŭ nixu i Tupanaãrü ore i mexŭ, rü na-
maã nayaxucu̱xẽ na Cristuaxŭ yaxõgüãxŭcèx. Rü ngẽmaãcü
nanaxü i ñu̱xma rü woo ga noxri rü inayanaxoxẽẽchaŭ ga
yema ore”, ñaxŭ. Rü yexicatama nixĩ ga chauchiga ga nüxŭ
naxĩnüẽxŭ.
24 Rü yexguma ga yema duŭxŭgü rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü
nagagu ga yema Tupana chomaã üxŭ.

2

*Yema togü ga ngúexŭgü ga Tupana imugüxŭ rü meã Pau-
ruxŭ nayauxgü*

1 Rü 14 ga taunecüwena rü wenaxãrü Yerucharéŭwa chaxũ
namaã ga Bernabé. Rü Titu rü ta íchayaga.
2 Rü yéma chaxũ yerü Tupana choxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ ga na
nanaxwèxexŭ na yéma chaxũxŭ. Rü yéma Yerucharéŭwa, rü
yema yaxõgüxŭãrü ã̱xgacügümaãxĩcatama changutaquẽxe.
Rü meãma namaã nüxŭ chixu ga nachiga ga yema Tu-
panaãrü ore i mexŭ ga nüxna chaxãxŭ ga yema duŭxŭgü
i tama Yudíugü ixĩgüxŭ. Rü yemaãcü meãma namaã nüxŭ
chixu na ñuxãcü na yiĩxŭ ga chorü ngu̱xẽẽtae, yerü tama
chanaxwèxe na yixcüra rü choxŭ nüxŭ naxoexŭ rü ngẽmaãcü
natücèxmamare na yiĩxŭ i ngẽma puracü i chaxüxŭ.
3 Rü yema yaxõgüxŭ, rü nümagü rü ta norü me
nixĩ ga yema chorü ngu̱xẽẽtae. Rü yemacèx rü
woo tama Yudíu na yiĩxŭ ga Titu rü taguma na
ínawiechèxmüpẽxechiraŭxŭ, natürü yema ã̱xgacügü rü tama
nanamu na ínawiechèxmüpẽxechiraŭxŭcèx.
4 Natürü aixcüma nixĩ ga ñuxre ga taeneẽgüneta ixĩgüxŭ
ga bexmamare tatanügu nachocuxŭ. Rü yemagü nixĩ
ga naxwèxegüxŭ na inawiŭchèxmüpẽxechiraŭxŭ i ngẽma
yaxõgüxŭ i tama Yudíugü ixĩgüxŭ. Rü ñu̱xma na Ngechuchu
ya Cristuarü duŭxŭgü ixĩgüxŭ, rü yema taeneẽgüneta rü
bexma tatanügu nachocu na tüxŭ nangugügüxŭcèx na ñuxãcü
Cristu nüxna tüxŭ ínguxŭxẽẽxŭ ga yema mugü ga Moĩché
ümatüxŭ. Yerü nümagü nanaxwèxegü na wenaxãrü nagu
ixĩxŭ ga yema mugü ga guxchaxŭ ga Moĩché ümatüxŭ.

5 Natürü bai ga írarüwa naga na taxĩnüẽxũ ga yema
duũxũgü. Yerü tama tanaxwèxegü na texé pexũ
naxüchicüüxũ i ngẽma ore i mexũ i aixcüma ixĩxũ i tamaã
nüxũ ixuxũ i ñuxãcü tüxũ na nangẽxmaxũ i maxũ i taguma
gúxũ ega Cristuaxũ yaxõgügu.
6 Natürü yexguma yema yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü ga
Yerucharéũwa yexmagüxũ nüxũ ĩnüẽgu ga ñuxãcü na yiĩxũ ga
chorü ngũxẽẽtae, rü namaã nataãẽgü rü taxuũma ga ṯacü ga
togü ga mugü choxna naxãgü na namaã changúexẽẽtaexũcèx.
Natürü tama yema na ãẽxgacügü yixĩgüxũgu charüxĩnü, erü
nüxũ chacuèx na Tupanapẽxewa rü guxãma na wüxiguxũ.
7 Natürü nümagü ga yema ãẽxgacügü, rü nüxũ nicuèxãchigü
na choxũ yiĩxũ ga namuxũ ga Tupana na yema duũxũgü ga
tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ chixuxũcèx ga norü ore i
mexũ, yexgumarüũ ga Pedruxũ na namuxũrüũ ga Tupana na
Yudíugümaã nüxũ yaxuxũcèx ga yema ore.
8 Rü gumatama Tupana ga Pedruxũ mucü na Yudíugümaã
nüxũ na yaxuxũ ga ore i mexũ, rü gumatama Tupana nixĩ ga
choxũ mucü na yema duũxũgü ga tama Yudíugü ixĩgüxũmaã
nüxũ chixuxũcèx ga yema ore.
9 Rü yemacèx ga Chaũtiágu rü Pedru rü Cuáũ ga
yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü, rü nüxũ nicuèxãchigü na choxũ
naxunetaxũ ga Tupana na chanaxüxũcèx i ngẽma puracü.
Rü yemacèx ga yema ãẽxgacügü, rü tomẽx niyauxãchigü
ga choma rü Bernabé na toxũ nüxũ nadauxẽẽgüxũcèx na
aixcüma namücügü tixĩgüxũ i ngẽma puracüwa. Rü nümagü
rü ta norü me nixĩ na ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü
ixĩgüxũtanüwa na tanaxüxũ i Tupanaãrü puracü rü nümagü i
Yudíugütanüwa.
10 Rü toxna naxcèx naca na nüxũ tarüngũxẽẽgüxũcèx ga
yema yaxõgüxũ ga ngearü dĩẽruã̃xgüxũ. Rü yexicatama nixĩ
ga toxna nüxũ nacuèxãchixẽẽxũ. Rü choma rü ta ngẽmatama
nixĩ i guxũguma woetama meãma chaxüxũ.

Pauru rü Aũtioquíawa Pedruxũ naxucũxẽ

11 Natürü yixcüra ga yexguma Aũtioquíawa naxũxgu ga Pe-
dru, rü noxtacüma nüxũ nüxũ chaxĩnüxẽẽ, yerü tama aixcüma
name ga yema naxüxũ namaã ga yema yaxõgüxũ ga tama
Yudíugü ixĩgüxũ.
12 Yerü noxri rü yema duũxũgü ga tama Yudíugü
ixĩgüxũmaã nachibü ga Pedru. Natürü yexguma yéma
nangugügu ga ñuxre ga Yudíugü ga yaxõgüxũ ga Chaũtiágu
yéma mugüxũ, rü Pedru rü marü tama yema duũxũgü ga
tama Yudíugü ga yéma ngugüxũ ga nagu ĩxũ ga yema nacüma
na Tupanacèx ínawiechèxmüpẽxechiraũgüxũ.

13 Rü yema togü ga Yudíugü ga yaxõgüxũ, rü yexguma
nüxũ nadaugügu ga yema Pedru üxũ, rü nümagü rü ta
nanaxügü ga yema chixexũ rü naxcèx nawoeguchaũ ga yema
nuxcümaũgüxũ ga nacümagü. Rü düxwa ga Bernabé rü ta
natanügu naxã ga yema chixexũ ügüxũ.
14 Natürü yexguma nüxũ chadèu̱xgu na tama Tupanaãrü
ore i mexũ tüxũ ngu̱xẽẽxũãcüma na namaxẽxũ ga yema
yatügü, rü guxũ ga yaxõgüxũpẽxewa Pedruxũ nüxũ
chaxĩnüxẽẽ. Rü ñacharügü nüxũ:
"Rü dücax i cuma na Yudíuchirẽx quiĩxũ, cuma rü tama
aixcüma Yudíugücümagu quixũ. ¿Rü ñuxãcü i ñu̱xma i cu-
namuxũ na Yudíugücümagu naxĩxũ i ngẽma duũxũgü i tama
Yudíugü ixĩgüxũ?" ñacharügü nüxũ.

Yudíugü rü woo ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ rü norü õgagu nixĩ i nayauxgüãxũ i maxũ i taguma gúxũ

15 Rü pemaã nüxũ chixu rü toma rü aixcüma torü
bucümatama Yudíugü tixĩgü rü Tupanaxũ tacuèxgü. Rü
ngẽmaãcü tama duũxũgü i tama Tupanaxũ cuèxgüxũ tixĩgü.
16 Rü nüxũ tacuèxgü rü yema nuxcümaũgüxũ ga mugü ga
Moĩché ümatüxũ rü tama tüxũ nimexẽẽ i Tupanapẽxewa,
erü taxucürüwama texé aixcüma naga taxĩnüẽ i ngẽma mugü.
Natürü i ñu̱xma rü Tupana tüxũ nadau na imexũ ega
Ngechuchu ya Cristuaxũ yaxõgügu. Rü yemacèx ga toma
rü ta Ngechuchu ya Cristuaxũ tayaxõgü na torü õgagu Tu-
pana toxũ nadauxũ na timexũ. Erü nüxũ tacuèxgü rü tama
ngẽma mugügagu nixĩ na Tupanapẽxewa tamexũ ya wüxie,
erü taxucürüwama texé aixcüma naga taxĩnü i ngẽma mugü na
ngẽmaãcü Tupanapẽxewa tamexũcèx.
17 Rü ñu̱xma i yixema rü Cristuaxũ tayaxõgü, rü ngẽmacèx
nixĩ i Tupanapẽxewa imexũ. Natürü ngẽxguma chi wüxi
i ngunexũgu rü yixema nagu rüxĩnüẽgu rü mugügu na
ixĩxũgagu yixĩgu na Tupanapẽxewa imexũ, rü maneca tá
nagu tarüxĩnüẽ na Cristu tüxũ pecadu̱ãxẽẽxũ. Natürü
dücax, rü tama ngẽmaãcü nixĩ erü Cristu rü tagutáma texéxũ
napecadu̱ãxẽẽ.
18 Choma rü marü nüxũ charüxo na nagu charüxĩnüxũ na
mugügu chixũxũgagu Tupanapẽxewa chamexũ. Natürü
ngẽxguma chi wenaxãrü naxcèx chataegugu i ngẽma
nuxcümaũgüxũ i mugü rü chi nüxũ charüxoxgu na Cristuaxũ
chayaxõxũ, rü chi aixcüma wüxi i pecaduãxũ chixĩ.
19 Yerü yexguma yema mugüwa changu̱xgu, rü düxwa nüxũ
chicuèxãchi na tama yanguxũ ga yema mugü na choxũ
namexẽẽxũ Tupanapẽxewa. Yerü taxucürüwama aixcüma
naga chaxĩnü ga guxũma ga yema mugü. Rü ngẽmacèx i
ñu̱xma rü Cristuaxũ chayaxõ na Tupanapẽxewa chamexũcèx

rü naxcèxicatama chamaxũxũcèx. Rü Cristu rü curuchagu nayu na iyanaxoxũcèx ga nuxcümaũxũ ga chorü maxũ ga choxũ yexmaxũ ga yexguma yema mugügu chixũxgu.

20 Rü ñũxma rü marü tama chaugümaãtama ichacuèx, natürü Cristu nixĩ ya chomaã icuácü erü chowa namaxũ. Rü ñũxma rü Tupana Nane ya Cristuaxũ chayaxõõcüma nixĩ i chamaxũxũ i ñoma i naãnewa. Rü nüma nixĩ ga choxũ nangechaũũxũ, rü nügü inaxãxũ na chauxcèx nayuxũcèx.

21 Rü tama nüxũ chaxoxchaũ i ngẽma mexũ ga Tupana taxcèx üxũ ga yexguma nayũxgu ga Cristu. Yerü yexguma chi yema mugügu ixĩxũgagu Tupanapẽxewa imexgu, rü natücèxmamare chi nixĩ ga na nayuxũ ga Cristu.

3

Ñũxma rü tama ngẽma mugügu taxĩ erü marü Cristuaxũ tayaxõgü

1 Pa Chaueneẽgü i Gárataanecũã̄x, pema rü pengẽãẽgümare. Rü yexguma petanüwa tayexmagügu rü meãma guxãpẽxewa pemaã nüxũ tixu rü pexcèx tanangõxẽẽ na ñuxãcü curuchagu taxcèx nayuxũ ga Ngechuchu ya Cristu. ¿Rü texé pexũ tawomüxẽẽ i ñũxma na tama naga pexĩnüẽxũcèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ ga pemaã nüxũ tixuxũ?

2 Rü wüxi i orecèx pexna chaca, rü ¿ñuxãcü yiĩxũ ga penayaxuxũ ga Tupanaãẽ i Üünexũ? ¿Ẽxna pexcèx rü yema mugü na pinguxẽẽgüxũgagu yiĩxũ ga penayaxuxũ, rü ẽxna ngẽma ore i mexũ ga nüxũ pexĩnüẽxũ rü pixõgüxũgagu yiĩxũ?

3 Pema rü pengẽãẽgümare rü poraãcü ípetüe. Noxri rü Cristuaxũ peyaxõgü yerü Tupanaãẽ i Üünexũ pewa napuracü. ¿Rü ñuxãcü i ñũxma i nagu perüxĩnüẽxũ na wenaxarü naxcèx pewoeguxũ i ngema nuxcümaxũxũ i mugü i taguma maxũ pexna ãxũ?

4 Pema rü poraãcü Tupana pexũ narüngũxẽẽ. Rü chierü tama natücèxmamare yixĩgu ga yema, erü taxucürüwa natücèxmamare nixĩ.

5 Rü yexguma Tupana pexna namuxgu ga Naãẽ i Üünexũ rü petanüwa naxüãgu ga taxũ ga mexũgü ga norü poramaã naxüxũ, rü ¿t̲acügagu nixĩ ga naxüãxũ ga yema? ¿Pexcèx rü mugü na pinguxẽẽxũgagu yiĩxũ ga Tupana naxüxũ ga yema? Tama yemagagu nixĩ. Tupana rü petanüwa nanaxü ga yema taxũ ga mexũgü yerü nüxũ peyaxogü ga norü ore ga nüxũ pexĩnüẽxũ.

6 Rü dücax, pemaã nüxũ chixu rü name nixĩ i nuxcümaũcü ga torü o̲xi ga Abráũrüũ pixĩgü. Yerü Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ, rü yemacèx Tupana nüxũ nadau ga na namexũ.

7 Rü ngẽmawa nüxũ pedau rü ngẽma duũxũgü i Tupanaãxũ yaxõgüxũ nixĩ i aixcüma Abráũtanüxũ ixĩgüxũ i Tupanapẽxewa.
8 Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü nüxũ nixu na ñuxãcü Tupanapẽxewa tá na yamexũ i ngẽma duũxũgü i yaxõgüxũ i woo tama Yudíugü ixĩgüxũ. Rü yemaãcü nüxũ nixu naxũpa ga na nangupetüxũ. Yerü Tupana rü nuxcümamatama Abráũmaã nüxũ nixu ga ñaã ore i mexũ i ñaxũ:

“Rü cugagu tá nüxũ charüngũxẽẽ i guxũma i nachiũãnecũã̱x i duũxũgü”,

ñaxũ. Rü yemaãcü nüxũ tacuèx rü Cristu rü Abráũtaa na yiĩxũ.
9 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü Tupana nanayaxu i guxũma i duũxũgü i yaxõgüxũ, yexgumarüũ ga Abráũ ga yaxõcüxũ na nayaxuxũrüũ.
10 Natürü chixexũwa nangẽxmagü i guxũma i ngẽma duũxũgü i nagu rüxĩnüẽxũ na mugü yanguxẽẽgüxũgagu Tupanapẽxewa yamexũ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Rü guxũma i duũxũgü i tama aixcüma yanguxẽẽgüxũ i guxũma i ngẽma mugü i ümatüxũ, rü chixexũwa nangẽxmagü”,

ñanagürü. Erü nüxũ tacuèxgü na taxucürüwama aixcüma texé yanguxẽẽxũ i guxũma i ngẽma mugü.
11 Rü ngẽmaãcü meãma nango̱x na tama ngẽma mugü tinguxẽẽxũcèx yiĩxũ na texé Tupanapẽxewa mexũ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Rü yíxema tümaãrü õgagu Tupanapẽxewa mexẽ, rü yíxema tá tixĩ ya aixcüma tüxũ nangẽxmaxẽ i maxũ i taguma gúxũ”,

ñanagürü.
12 Natürü ngẽxguma nagu rüxĩnüẽgu na mugü inguxẽẽxũcèx yiĩxũ na Tupanapẽxewa imexũ, rü taxucèx chima tü̱xcüũ tayaxõgü. Erü Tupanaãrü orewa rü ngẽmachiga naxümatü, rü ñanagürü:

“Rü yíxema aixcüma meãma yanguxẽ̱exẽ i guxũma i mugü, rü ngẽmagagu tá tüxũ nangẽxma i tümaãrü maxũ”,

ñanagürü. Natürü ngẽma mugü rü düxwa chixexũwa tüxũ naga erü taxucürüwama texé aixcüma meã tayanguxẽẽ.
13 Natürü ga Cristu rü nawa tüxũ ínanguxũxẽẽ ga yema mugü ga chixexũwa tüxũ yexmagüxẽẽxũ. Rü taxcèx nixĩ ga chixexũwa nayexmaxũ ga yexguma curuchagu nayu̱xgu. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa, rü ñanagürü:

“Rü guxãma ya yíxema wüxi i naĩwa tüxũ natuxẽẽgüãcüma yúxe, rü chixexũwa tangẽxma”,

ñanagürü.

14 Rü yemaãcü curuchagu nayu ga Ngechuchu ya Cristu na
nüxũ nangũxẽẽxũcèx i guxũma i ngẽma duũxũgü i tama
Yudíugü ixĩgüxũ, yema Tupana Abráũmaã ixunetaxũrüũ. Rü
taxcèx rü ta nayu ga Cristu na yíxema rü ta nüxũ yaxõgüxũcèx
rü nayauxgüxũcèx i Tupanaãẽ i Üünexũ i tamaã inaxunetaxũ.

Tupanaãrü uneta rü ngẽma mugüarü yexera name

15 Pa Chaueneẽgüx, ñu̱xma rü tá pemaã nüxũ chixu i wüxi
i cuèxruũ na ñuxãcü duũxũgü ṯacü nügümaã mexẽẽxũ. Rü
dücax, ngẽxguma chi wüxi ya yatü rü texémaã ṯacücèx inax-
unetagu rü chi wüxi i poperagu meã naxümatüãgu i ngẽma, rü
taxucürüwa texé itayanaxoxẽẽ rü ẽxna tanaxüchicüü i ngẽma
norü uneta.
16 Rü dücax, rü yexgumarüũtama nixĩ ga nangupetüxũ ga
yexguma Tupana rü Abráũmaã rü Abráũtaamaã inaxune-
tagu. Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü tama “Abráũtaagü”
ñanagürü, yerü tama muxũma ga duũxũgüchiga nidexa.
Natürü yema ore rü “Abráũtaa” ñanagürümare, yerü wüxitama
ga duũxũchiga nixĩ ga yadexaxũ. Rü yema rü Cristuchiga
nixĩ.
17 Rü ngẽmaãcü pemaã chanango̱xẽẽ na Tupana rü
Abráũmaã namexẽẽãxũ rü namaã inaxunetaxũ na
Cristugagu tá yiĩxũ i duũxũgüxũ nangũxẽẽxũ. Rü ngẽmacèx i
ñu̱xma rü yema Moĩché ümatüxũ ga mugü ga 430 ga taunecü
yema unetawena ínguxũ, rü taxucürüwama inayanaxoxẽẽ ga
yema Tupanaãrü uneta ga nüxĩra Abráũmaã nüxũ yaxuxũ.
Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü ta napora i ngẽma uneta.
18 Rü ngẽxguma chi mugü inguxẽẽgüxũgagu yixĩgu na Tu-
pana tüxũ rüngũxẽẽxũ, rü natücèxmamare chi nixĩ ga yema
Tupanaãrü uneta ga nüxĩra Abráũmaã nüxũ yaxuxũ. Natürü
aixcüma nixĩ na ngetanüãcüma Abráũxũ nangũxẽẽxũ ga Tu-
pana, yerü yemaãcü marü namaã inaxuneta.
19 Rü ñu̱xma rü ¿ṯacüwa namexũ ga yema mugü ga Moĩché
ümatüxũ? Rü dücax, Tupana rü marü Abráũmaã inaxune-
taguwena nixĩ ga duũxũgüna naxããxũ ga yema mugü, na
yemaãcü duũxũgüxũ nüxũ nadauxẽẽxũcèx na ñuxãcü po-
raãcü pecadu naxüexũ. Rü yemaãcü nixĩ ñu̱xmata ínangu ga
guma Abráũtaa ya Cristu. Rü gumachiga nixĩ ga Abráũmaã
inaxunetaxũ ga Tupana ga noxrix. Rü yexguma ínanguxgu
ga yema mugü, rü Tupana rü daxũcũã̱x ga norü orearü
ngeruũgümaãxĩra nüxũ nixu. Rü yemagü nixĩ ga nüxĩ
Moĩchémaã nüxũ ixugüxũ, rü nüma ga Moĩché rü duũxũgümaã
nüxũ nixu.
20 Natürü yexguma Tupana Abráũmaã ixunetagu, rü
nümaxũchima ga Tupana nixĩ ga Abráũmaã nüxũ yaxuxũ ga

yema norü uneta. Rü tama togümaãxĩra nüxũ nixu na yemagü nüxĩ Abráũmaã nüxũ ixugüexũcèx.

Ṯacücèx duũxũgüna nanaxã ga Tupana ga yema mugü

21 ¿Rü ñuxũ ñapegüxũ i ñṵxmax? ¿Pexcèx ẽxna rü yema Moĩché ümatüxũ ga mugü rü inayanaxoxẽẽ i Tupanaãrü unetagü? Rü dücax, tama ngẽmaãcü nixĩ. Yerü yexguma chi naporagu ga yema mugü na tüxna naxããxũ i maxũ i taguma gúxũ, rü chi Tupanapẽxewa time i ngẽxguma meãma yanguxẽẽgu.

22 Natürü tama ngẽmaãcü nixĩ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa nüxũ tadau na guxũma i duũxũgü rü pecadutüũwa nangẽxmagüxũ. Rü ngẽmacèx i ñṵxma rü yíxema Ngechuchu ya Cristuaxũ yaxõgüxexicatama tixĩ ya nayauxgüxe i ngẽma maxũ i aixcüma mexũ i Tupana tamaã ixunetaxũ.

23 Rü yexguma tauta ínanguxgu ga Cristu na nüxũ yaxõgüxũcèx, rü mugütüũwa tayexmagü rü tamaã inacuèx. Rü yemaãcü tixĩgü rü ñṵxmata Tupana taxcèx nango̱xẽẽ ga Ngechuchu ya Cristu na nüxũ yaxõgüxũcèx.

24 Rü yemaãcü ga yema mugü rü tamaã inacuèx ñṵxmata Cristuxũtawa tüxũ nagagü na nüxũ yaxõgüxũcèx rü ngẽmaãcü Tupanapẽxewa imexũcèx.

25 Natürü i ñṵxma na marü núma nanguxũ ya Cristu na nüxũ yaxõgüxũcèx, rü marü tama ngẽma mugütüũwa tangẽxmagü. Rü ñṵxma rü marü taxucèxma tṵ̱xcüũ tamaã inacuèx i ngẽma mugü.

26 Rü ñṵxma na Ngechuchu ya Cristuaxũ peyaxõgüxũ, rü Tupanaxãcügü pixĩgü i guxãma i pemax.

27 Rü ñṵxma na Cristuégagu ípebaiũxũ, rü Cristuarü pixĩgü rü nüma rü pemaã inacuèx na naxrüũ pixĩgüxũcèx.

28 Rü ñṵxma rü Tupanapẽxewa rü nüẹtama nixĩ ega woo Yudíugü pixĩgügu rü ẽxna tama. Rü nüẹtama ega woo wüxi i coriarü duũxũgü pixĩgügu rü ẽxna taxúxearü duũxũgü pixĩgügu. Rü nüẹtama ega woo piyatügu rü ẽxna pingexgu. Erü ñṵxma na Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü na pixĩgüxũ, rü wüxitama i duũxũ pixĩgü i guxãma i pemax.

29 Rü ñṵxma na Cristuarü pixĩgüxũ, rü ngẽmacèx waxi nixĩ na aixcüma Abráũtaagü pixĩgüxũ. Rü ngẽmacèx i pema rü tá ta penayaxu i guxũma ga yema Abráũmaã inaxunetaxũ ga Tupana.

4

1 Rü dücax, ngẽxguma wüxi i buxũ yunatügu, rü ngẽma buxũ rü tama ngẽxgumatama nanayaxu i nanatüarü ngẽmaxũgü. Rü woo guxũma i nanatüarü ngẽmaxũãrü yora yixĩgu,

natürü ngẽxũrüüxũ i nanatüarü puracütanüxũrüũmare nixĩ ñũxmata nayèx.

2 Rü ngẽmacèx nangẽxma i ngẽma buxũãrü dauruũ i namaã icuáxũ rü nüxũ nüxna dauxũ i ngẽma nanatüarü ngẽmaxũgü ñũxmata nawa nangu ya yima taunecü ya noxri nanatü nagu unetacü na ngẽma buxũ rü nügümaã inacuáxũcèx.

3 Rü yexgumarüũ nixĩ ga tamaã nangupetüxũ ga noxrix. Yerü yexguma tauta Cristuxũ icuèxgu, rü natüũwa tayexmagü ga yema naãẽgü i chixexũgü i ñoma i naãnemaã icuèxgüxũ.

4 Natürü yexguma nawa nanguxgu ga yema ngunexũ ga inaxunetaxũ ga Tupana, rü núma nanamu ga Nane. Rü duũxũgürüũ wüxi ga ngewa nabu ga guma Nane. Rü yema Moĩché ümatüxũ ga mugütüũwa nayexma ga yexguma nabuxgu.

5 Rü yemaãcü núma nangu ga Tupana Nane na tüxũ ínanguxũxẽẽxũcèx i guxãma i yixema ga noxri mugütüũwa na iyexmagüxũ. Rü yemaãcü tüxũ narüngũxẽẽ ga nüma ga Tupana Nane na Nanatü ya Tupanamaã tüxũ yaxuxũcèx na aixcüma naxãcügüxüchi ixĩgüxũ.

6 Rü Tupana pexna nanamu ga Naãẽ i Üünexũ na pexũ nüxũ nadauxẽẽxũcèx na aixcüma naxãcügüxüchi pixĩgüxũ. Rü ngẽmacèx i ñũxma rü marü name i “Pa Chaunatüx”, ñaperügü nüxũ ya Tupana.

7 Rü ngẽmacèx i ñũxma rü Tupanaxãcüxüchi quixĩ, rü tama wüxi i norü duũxũmare quixĩ. Rü ñũxma na naxãcüxüchi quiĩxũ, rü norü ngúchaũ nixĩ na cuxna naxããxũ i guxũma i ṯacü i noxrü ixĩxũ.

Pauru rü yema yaxõgüxũcèx naxoegaãẽ

8 Rü ũpa ga yexguma tauta Tupanaxũ pecuèxgu, rü perü tupananetagütüũwa peyexmagü rü nüxũ picuèxüũgü ga yema tama aixcüma Tupana ixĩgüxũ.

9 Natürü i ñũxma na Tupanaxũ pecuáxũ rü nüma rü na pexũ nacuáxũ, rü ¿tũxcüũ wena naxcèx pewoeguchaũ i ngẽma naãẽgü i chixexũgü i ñoma i naãnemaã icuèxgüxũ? ¿Rü tũxcüũ penaxwèxe na wena natüũwa pegü pengẽxmagüxẽẽxũ i ngẽma naãẽgü i tama aixcüma poraexũ i natücèxmamare ixĩgüxũ?

10 Rü dücax i pemax, rü ñũxma rü ta ngẽma nuxcümaũgüxũ i Yudíugücümagu pexĩãma woo Cristuaxũ na peyaxõgüxũ. Erü penaxaure i ñuxre i ngunexũgü rü ñuxre ya tauemacügü rü ñuxre ya taunecügü rü ñuxre i petagü, erü nagu perüxĩnüẽ na ngẽmaãcü Tupanapẽxewa tá pimexũ.

11 Rü ngẽmacèx poraãcü chaxoegaãẽ, erü ngürüãchi natücèxmamare tá nixĩ ga yema puracü ga petanüwa chaxüxũ.

12 Pa Chaueneẽgüx, pexŭ chacèèxŭ na chauxrüŭ nüxŭ
perüxoexŭ na nagu pexĩxŭ i ngẽma Yudíugüarü mugü. Erü
ñu̱xma na Cristuwe charüxũxŭ rü marü nüxŭ charüxo na
nagu chixũxŭ ga yema mugü ga ŭpa tama nagu pexĩxŭ. Rü
dücax, yexguma noxri petanüwa chayexmagu rü tama choxŭ
pexo, rü ngẽmacèx chanaxwèxe i ñu̱xma rü ta chauga pexĩnüẽ.
13 Rü pema rü marü nüxŭ pecuèx rü yexguma noxri pe-
maã nüxŭ chixuxgu ga Tupanaãrü ore i mexŭ, rü yema
na chid̲aawexŭgagu nixĩ ga petanügu charüxãũxŭ rü pemaã
nüxŭ chixuxŭ ga Tupanaãrü ore.
14 Rü yema d̲aawe ga choxŭ yexmaxŭ, rü woo pexcèx rü
wüxi ga wèxtümüŭ nixĩ, natürü tama choxŭ pexo rü tama
choxŭ ípetèxüchi. Natürü meãma choxŭ peyauxgü ñoma wüxi
ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ i daxũcũã̲x chiĩxŭrüŭ. Rü ñoma
Ngechuchu ya Cristu chiĩxŭrüŭ, meãma choxŭ peyauxgü.
15 ¿Natürü t̲acü ẽxna nangupetü namaã ga yema perü taãẽ
ga noxri pexŭ yexmaxŭ? Erü pemaã nüxŭ chixu rü noxri
petanüwa chayexmagu rü poraãcü chomaã petaãẽgü. Rü
yexguma chi pexŭ natauxchagu, rü pemaã nanguxŭgu, rü
chi pexetü peyaxu na choxna penaxãxŭcèx, yerü yemaãcü
poraãcü chomaã petaãẽgü ga yexguma.
16 ¿Natürü t̲acü pexŭ naxüpetü i ñu̱xmax? ¿Pexcèx rü ẽxna
perü uwanü chixĩ yerü pemaã nüxŭ chixu ga Tupanaãrü ore
i aixcüma ixĩxŭ?
17 Rü ngẽma duŭxŭgü i pexŭ ngúexẽẽxŭ na Yudíugücümagu
na pexĩxŭcèx, rü pegu narüxĩnüẽneta, tama aixcüma
t̲acü rü mexŭcèx nadaugü. Erü nümagü rü toxna pexŭ
nixĩgachixẽẽchaŭ na ngẽmaãcü naga pexĩnüẽxŭcèx.
18 Rü ngẽma togü rü marü name na pegu naxĩnüẽxŭ, natürü
nanaxwèxe na perü mexŭcèx nadaugüxŭ i guxŭguma. Rü
tama name na petanüwa changẽxmaguxicatama perü mexŭcèx
na nadaugüxŭ i ngẽma togü.
19 Pa Chauxacügüx, wenaxãrü ñoma wüxi i mama
ngĩxãcümaã ngu̱xnecacürüŭ poraãcü pexcèx ngúxŭ chinge na
aixcüma meã Cristuaxŭ peyaxõgüxŭcèx rü aixcüma naxcèx
na pemaxẽxŭcèx. Rü ngẽmaãcü tá chixĩ ñu̱xmatáta Cristu
naxwèxexŭrüŭ pixĩgü i perü maxŭwa.
20 Rü chierü ñu̱xmatama pexŭtawa changẽxmagu na
pemaã chidexaxüchixŭcèx, rü tama ñu̱xmarüŭ pexcèx
chanaxümatümarexŭcèx. Erü ñu̱xma rü tama nüxŭ chacuèx
na t̲acügu pemaã charüxĩnüxŭ.

Ore i cuèxruŭ i Abráŭxŭtaxŭ ga Agáchiga rü namèxŭchi ga Charachiga

21 Rü pema na ngẽma Moĩché ümatüxũ i mugütüũwa pegü
pengẽxmagüxẽẽchaũxũ, rü chanaxwèxe i chomaã nüxũ pixu
ngoxi aixcüma nüxũ pecuá na ñuxũ ñaxũ i ngẽma mugü.
22 Erü ngẽma mugüwa nüxũ tadau rü Abráũ rü nüxũ
nayexma ga taxre ga nane. Rü wüxi ga nane rü naxũtaxũ
ga Agáwa nüxũ nayexma, rü naĩ ga nane rü namèxũchi ga
Charawa nüxũ nayexma.
23 Rü guma nane ga naxũtaxũwa nüxũ yexmacü, rü nabu
yerü yema nixĩ ga norü ngúchaũ ga Abráũ. Natürü guma
nane ga namèxũchiwa nüxũ yexmacü, rü nabu yerü yemaãcü
inaxuneta ga Tupana.
24-25 Rü pemaã nüxũ chixu i ngẽma ore erü ngẽmawa
nangẽxma i ṯacü i aixcüma ixĩxũ i pexcèx chango̱xẽẽchaũxũ.
Rü yema taxre ga ngexũgü rü taxre i cuèxruũgü nixĩgü
na ngẽmawa nüxũ icuáxũcèx na ñuxãcü Tupana duũxũgüxũ
rüngũxẽẽxũ na naxũtawa nangugüxũcèx. Rü yema nüxĩraũxũ
ga norü ngũxẽẽ nixĩ ga yexguma Chinaĩãrü mèxpũnewa
Moĩchéna naxããgu ga norü mugü na naga naxĩnüẽxũcèx ga
duũxũgü. Rü yema mugü ga Moĩchéna naxãxũ ga Chinaĩwa rü
Agá iyixĩ ga norü cuèxruũ. Rü yema nge ga Agá rü naxũtaxũ
iyixĩ ga Abráũ rü yemacèx ga ngĩxãcügü rü ngĩxrüũtama
togütüũwa nayexmagü rü tama ínanguxũ. Rü yemaãcü ga
yema nge rü wüxi i cuèxruũ iyixĩ nachiga i ngẽma Yudíugü
i ñu̱xma maxẽxũ rü ngẽma mugüwe rüxĩxũ. Erü nümagü rü
ñu̱xma rü ta natüũwa nangẽxmagü i ngẽma mugü ga Moĩché
yaxuxũ ga mèxpũne ga Chinaĩ ya Arábiaanewa ngẽxmanewa. Rü
ñu̱xma rü ta ngẽma mugügu naxĩ rü tama nüxũ narüxoe.
26-28 Natürü yema nge ga Abráũ namèxũchi rü tama
Agárüũ iyixĩ. Rü ngĩne ga Ichaá rü nabu yerü Tupanaãxũ
nayaxõ ga Abráũ ga yexguma Tupana namaã nüxũ ixuxgu
rü tá na nüxũ nayexmaxũ ga wüxi ga nane. Rü ñu̱xma
Pa Chaueneẽgüx, yixema rü ta tayaxõ i ngẽma Tupana
tamaã ixunetaxũ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü tama ngẽma
nuxcümaũgüxũ i mugütüũwa tangẽxmagü. Rü ngẽmaãcü
Abráũ namèxũchixacügürüũ tixĩgü. Rü ngẽmaãcü nüxũ
tadau na aixcüma Tupana yanguxẽẽxũ i norü ore ga Abráũ
namèxũchichiga ümatüxũ i ñaxũ:

“¡Nataãẽ, Pa Ngecü i Ngexacücü! ¡Rü curü taãẽmaã rüxáixnaxũ
woo tagumachirẽx na cuxãxãcüxũ! Erü tá cuxãxãcü, rü
ngẽma ngexũ i cuxũtaxũ i cuteaxũ ãxãcüxũãrü yexera
tá cuxũ nangẽxma i cuxacügü”,

ñaxũ.
29 Natürü guma Abráũ nane ga naxũtaxũwa nüxũ yexmacü,
rü chixri namaxũ namaã ga guma Abráũ nane ga Tupanaãrü
unetagagu bucü. Rü ngẽxgumarüũ ta i ñu̱xma rü yixema i

Tupanaãẽ i Üünexũgagu tüxũ na nangẽxmaxũ i maxũ, rü chixri tamaã nachopetü i ngẽma Yudíugü i naxwèxegüxũ na nagu ixĩxũ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ.
30 ¿Natürü ñuxũ ñaxũ i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa? Rü dücax, ngẽmawa Abráũmaã nüxũ nixu ga na ngĩxũ ínatáxũcèx ga naxũtaxũ ngĩnemaã, yerü taxucürüwama yema ngĩnemaã nayayauxye ga norü yemaxũ ga namèxwaxũchixũcü ga naneãrü tá ixĩxũ.
31 Rü ngẽmaãcü, Pa Chaueneẽgüx, rü nüxũ tadau rü tama Abráũ naxũtaxũxãcügürüũ tixĩgü, erü tama ngẽma mugütüũwa tangẽxmagü. Natürü Abráũ namèxũchixacügürüũ tixĩgü, erü Tupanaãrü unetagagu tüxũ nangẽxma i tórü maxũ.

5

Meã pegüna pedaugü na tama wena ngẽma mugütüũwa pengẽxmagüxũcèx

1 Rü ñu̱xma ya Cristu rü marü tüxũ ínanguxũxẽẽ na tama ngẽma mugütüũwa ingẽxmagüxũcèx. Rü ngẽmacèx name nixĩ i pegüna pedaugü na tama wena natüũwa pegü pengẽxmagüxẽẽxũcèx i ngẽma mugü.
2 ¡Rü choxũ iperüxĩnüẽ! Rü choma i Pauru rü pemaã nüxũ chixu, rü ngẽxguma chi nagu pexĩxgu na pegü ípewiechèxmüpẽxechiraũxũ na ngẽmaãcü penayaxuxũcèx i perü maxũ, rü ngẽxguma ya Cristu rü chi taxuwama pexũ name.
3 Rü wena pemaã nüxũ chixu rü ngẽxũrüũ i yatü i nügü íwiechèxmüpẽxechiraũchaũxũ na ngẽmaãcü Tupanapẽxewa namexũcèx, rü name nixĩ i nüxna nacuèxãchi na taxucürüwa ngẽmaãcü na nayauxãxũ i norü maxũ ega tama aixcüma naga naxĩnügu i guxũma i togü i mugü.
4 Rü guxãma i pema i nagu rüxĩnüẽxẽ na Tupanapẽxewa pimexũ ega nagu pexĩxgu i ngẽma mugü, rü pemaã nüxũ chixu rü marü Cristuna pixĩgachi i ngẽxgumax. Rü ngẽxgumarüũ ta pegü nüxna peyaxũxẽẽ i ngẽma ngechaũ ga noxri Tupana namaã pexũ ngechaũxũ.
5 Natürü Tupanaãẽ i Üünexũ nixĩ i tüxũ rüngũxẽẽxũ na yaxõgüxũcèx. Rü ngẽmacèx nixĩ i ínanguxẽẽxũ na Cristugagu Tupanapẽxewa imexũ.
6 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü ixĩgüxũ, rü nüẹtama nixĩ ega woo íiwiechèxmüpẽxechiraũgu rü ẽxna tama, erü tama ngẽma nixĩ i Tupanapẽxewa tüxũ mexẽẽxũ. Rü ngẽma Tupana naxwèxexũ i ñu̱xma nixĩ na aixcüma yaxõgüxũ rü ngẽmaãcü yigü na ingechaũgüxũ.

7 Pema rü meãma ipenaxügü na Cristuwe perüxĩxũ. ¿Rü
texé ẽxna pexũ nüxũ taxoo̱x na tama naga pexĩnüẽxũcèx i
norü ore i aixcüma ixĩxũ?
8 Rü pemaã nüxũ chixu, rü tama Tupana ga noxri pexcèx
c̱acü nixĩ ya yima pexũ nüxũ oócü.
9 Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie rü wüxitama i duũxũ i
chixexũ üxũ, rü nanachixexẽẽ i guxũma i togü i natanüxũgü,
ñoma wüxi i íraxũ i pãũãrü puxẽẽruũ rü wüxi i taxũ i pãũchara
ipuxẽẽxũrüũ nixĩ.
10 Choma rü chayaxõ na tórü Cori tá pexũ rüngũxẽẽxũ na
choma nagu charüxĩnüxũrüũ nagu perüxĩnüẽxũcèx. Natürü
Tupana tá nanapoxcu i ngẽma duũxũ i pexũ chixeãẽxẽẽxũ, rü
nüẽtama nixĩ ega woo texé tixĩgu.
11 Rü nümaxũ i duũxũgü rü chauchiga nidexagü, rü
nüxũ nixugüe na choma rü duũxũgüxũ changúexẽẽxũ
na nügü ínawiũchèxmüpẽxechiraũxũcèx rü mugü na
yanguxẽẽgüxũcèx na ngẽmaãcü nüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ
i taguma gúxũ. Natürü, Pa Chaueneẽgüx, rü ngẽxguma chi
ngẽmaãcü duũxũgüxũ changúexẽẽgu, rü tãũ chima chowe
ningẽxũtanü i Yudíugü, erü tãũ chima naãẽwa nangu̱x i ngẽma
ore i nüxũ chixuxũ nachiga ya Cristu ga curuchagu taxcèx
yucü.
12 Natürü ngẽma duũxũgü i pexũ chixeãẽgüxũ rü
pexũ ucu̱xẽgüxũ na pegü ípewiũchèxmüpẽxechiraũxũcèx,
rü ¿tü̱xcüũ ẽxna i nümagü i tãũ noxtacüma nügü
yacaugüpüxücharexegüxũ ta?
13 Natürü pemax, Pa Chaueneẽgüx, rü Tupana pexcèx naca
na ngẽma mugüna ípenguxũxũcèx. Natürü ñu̱xma na nüxna
ípenguxũxũ, rü tama name i ngẽmacèx pexeneãrü ngúchaũ
pexügü. Natürü name nixĩ na pegü pengechaũgüxũ rü
ngẽmaãcü pegü perüngũxẽẽgüxũ i wüxichigü.
14 Erü guxũma i Tupanaãrü mugü rü wüxi i muwatama
nango̱x rü ñanagürü:
“¡Rü nüxũ nangechaũ i cumücü na cugütama
cungechaũxũrüũ!”
ñanagürü.
15 Natürü name nixĩ i pexuãẽgü erü ngẽxguma chi pegümaã
penuẽgu rü pegüchi pexaiegu, rü ngürüãchi tá pegü pewoone
rü tá ipeyanaxoxẽẽ i Tupanaãrü ore i pewa ngẽxmaxũ.

Ngẽma taxüneãrü ngúchaũ rü tama Tupanaãẽ i Üünexũãrü ngúchaũmaã nawüxigu

16 Pemaã nüxũ chixu, rü name nixĩ i Tupanaãẽ i Üünexũ
naxwèxexũãcüma pemaxẽ. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu,
rü tãũtáma pexeneãrü ngúchaũ pexügü.

17 Erü ngẽma taxüneãrü ngúchaũ rü tama Tupanaãẽ i
Üünexũãrü ngúchaũmaã nawüxigu. Rü ngẽma Tupanaãxẽ
i Üünexũãrü ngúchaũ rü tama taxüneãrü ngúchaũmaã
nawüxigu. Erü ngẽma taxre i ngúchaũgü, rü nügüchi
naxaie erü wüxichigü i ngẽma rü tamaã inacuáxchaũ. Rü
ngẽmacèx i pema rü taxucürüwa penaxü i ngẽma pematama
penaxwèxexũ.

18 Natürü ngẽxguma Tupanaãẽ i Üünexũ pemaã icuèxgux, rü
marü tama ngẽma nuxcümaũgüxũ i mugütüũwa pengẽxmagü.

19 Rü meãma nangox na ñuxãcü namaxẽxũ i ngẽma duũxũgü
i naxũneãrü ngúchaũ ügüxũ, rü naĩ i ngemaã maxẽxũ, rü
airugürüũmare ixĩgüxũ. Rü tama naxãneẽ na ṯacü rü chixexũ
naxügüxũ.

20 Rü tupananetachicünèxãgüxũ nicuèxüũgü, rü nayuüe
rü nangõxwèxegü, rü aigu narüxĩnüẽ, rü nachoxũgawèxegü,
rü togüchi naxaie norü ngẽmaxũgücèx, rü nanuxwèxegü, rü
duũxũgüxũ naxucuxẽgü na to i nguxẽẽtaegu naxĩxũcèx, rü
ngẽmaãcü nayatoye i duũxũgü na tama wüxigu naxĩnüẽxũcèx.

21 Rü togüarü ngẽmaxũgücèx nixãũxãchigü, rü
nangãxẽwèxegü, rü peta naxügüecha, rü nanaxügü i muxũma
i togü i chixexũgü i ngẽxgumarüũ ixĩxũ. Rü ngẽmacèx, wena
pemaã nüxũ chixu rü guxũma i ngẽma duũxũgü i ngẽmaãcü
maxẽxũ, rü nataxũtáma i nachica i ngextá Tupana ãẽxgacü
íyiĩxũwa.

22 Natürü ngẽxguma Tupanaãẽ i Üünexũ tamaã icuèxgu, rü
nüma nixĩ i tüxũ nangũxẽẽxũ na yigü ingechaũgüxũcèx, rü
itaãẽgüxũcèx, rü meã yigümaã imaxẽxũcèx, rü yaxna namaã
ixĩnüẽxũcèx i togü, rü togümaã imecümagüxũcèx, rü togüxũ
rüngũxẽẽgüxũcèx, rü aixcüma yanguxẽẽxũcèx i ngẽma nüxũ
ixuxũ.

23 Rü ngẽxgumarüũ ta Naãẽ i Üünexũ tüxũ narüngũxẽẽ
na tama chixexũmaã nataeguxẽẽxũcèx ega togü chixexũ
tamaã ũxgux. Rü tüxũ narüngũxẽẽ na meãma yigünatama
idauxũcèx na tama chixexũgu iyixũcèx. Rü nataxuma i mugü
i nachuxuxũ na naxüxũ i ngẽma mexũgü.

24 Rü ngẽma duũxũgü i aixcüma Ngechuchu ya Cristu-
arü duũxũgü ixĩgüxũ, rü marü nüxũ narüxoe ga yema
nuxcümaũxũ ga norü maxũ ga chixexũ, rü yema naxũneãrü
ngúchaũgü ga chixexũ, rü guxũma ga ṯacü ga to ga ngúchaũ ga
tama mexũ.

25 Rü ñuxma na Tupanaãẽ i Üünexũ tüxna naxãxũ i tórü
maxũ, rü name nixĩ i nüma tórü maxũmaã na inacuáxũ.

26 Rü tama name i yigü ítarüta rü togümaã tanuãẽ, rü bai na
ṯacücèx ixãũxãchixũ.

6

Name nixĩ i guxãma i pema rü pegü perüngũxẽẽgü i wüxichigü

1 Pa Chaueneẽgüx, ngẽxguma chi texéxũ pedèu̱xgu na ṯacü
rü chixexũgu tanguxũ, rü pema na Tupanaãẽ i Üünexũ
naxwèxexũãcüma na pemaxẽxũ, rü name nixĩ i tüxũ
pengechaũãcüma tüxũ perüngũxẽẽ na itayarüwẽxãchixũcèx.
¡Natürü pexuãẽgü i wüxichigü, na tama pema rü ta nagu
peyixũcèx i ngẽma chixexũ!

2 ¡Rü pegü perüngũxẽẽgü i ngẽxguma texé petanüwa gux-
chaxũgü tüxũ ngẽxmagu! Erü ngẽxguma ngẽmaãcü pegü
perüngũxẽẽgu, rü ngẽmaãcü tá peyanguxẽẽ i ngẽma Cristu
pexũ muxũ.

3 Rü ngẽxguma texé nagu rüxĩnügu na wüxi i ṯacü tixĩxũ, rü
tügütama tawomüxẽẽ, erü Tupanapẽxewa rü taxuũmachirẽx
tixĩ.

4 Rü ngẽmacèx i wüxichigü, rü name nixĩ i tügüarü
maxũtama tangugü. Rü ngẽxguma namexgu i tümaãrü
maxũ, rü tügümaã tátama tataãẽ, rü taxucèxma tu̱xcüũ togüarü
maxũwa tügü tangugüarü maxũã̱x.

5 Erü tanaxwèxe ya wüxichigü na tümaãrü maxũnatama
tadauxũ i Tupanapẽxewa.

6 Rü yíxema nayaxuxe i ngu̱xẽẽtae i Tupanaãrü orewa rü
name nixĩ na tümaãrü ngu̱xẽẽruũmaã tangauxũ i gúxũ i
tümaãrü ngẽmaxũgü.

7 ¡Rü pexuãẽgü na tama ípetüexũcèx i perü maxũwa! Erü
taxucürüwa texé Tupanaxũ tawomüxẽẽ. Rü yíxema chixexũ
ũ̃xe, rü chixexũ tá tayaxu. Rü yíxema mexũ ũ̃xe, rü mexũ tá
nixĩ i tayaxuxũ.

8 Rü yíxema tümaxüneãrü ngúchaũ üxe, rü ngẽma
tümaxũneãrü ngúchaũ rü tá yuwa tüxũ naga. Natürü yíxema
Tupanaãẽ i Üünexũãrü ngúchaũ üxe, rü ngẽma Tupanaãẽ i
Üünexũwa tá tanayaxu i maxũ i taguma gúxũ.

9 Rü ngẽmacèx tama name na nüxũ rüchauexũ na mexũ
ixüexũ. Erü ngẽxguma chi tama nüxũ rüchauegu, rü düxwa
mexũ tá tayaxu i Tupanaxũtawa.

10 Rü ngẽmacèx ngẽxguma tüxũ nangẽxmagu na ṯacümaã
togüxũ rüngũxẽẽxũ, rü name nixĩ i guxãxũma tarüngũxẽẽ.
Natürü yexera tanaxwèxegü na nüxũ rüngũxẽẽgüxũ i ngẽma
taeneẽgü rü taeyèxgü i yaxõgüxũ.

*Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ, rü nayax-
ucu̱xẽgü*

11 Rü nuã tá ichanaxügü na chomaxũchima cho̱xmẽxmaã
pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. ¡Rü dücax, nüxũ pedèu̱x
i ngẽma choma chaxümatüxũ na ñuxãcü natamatüxũ!

12 Rü ngẽma Yudíugü i pexũ ngúexẽẽxũ na pegü
ípewiechèxmüpẽxechiraũgüxũcèx, rü ngẽmaãcü pexũ namu
erü nanataãẽxẽẽgüchaũ i ngẽma togü i Yudíugü na tama
naxchi naxaiexũcèx nagagu na Ngechuchu ya Cristu ga
curuchagu yucüaxũ na yaxõgüãxũ.
13 Erü woo i nümagü na ínawiũchèxmüpẽxechiraũxũ, rü
tama nayanguxẽẽ i guxũma i mugü. Natürü nümagü rü
nanaxwèxegü na pegü ípewiũchèxmüpẽxechiraũxũ, na yix-
cama nügü yacuèxüũgüxũcèx rü togü i Yudíugümaã nüxũ
na yaxuxũcèx na pema rü ta naxrüũ nagu pexĩxũ i ngẽma
nuxcümaũgüxũ i mugü.
14 Natürü i choma rü chaugü chicuèxüũ erü nüxũ chayaxõ
ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ga curuchagu yucü. Rü
ngẽmacèxicatama nixĩ i chaugü chicuèxüũxũ. Rü ṉ̃xma
na Cristu ga curuchagu yucüaxũ chayaxõxũ, rü marü
tama nagu charüxĩnü i ñoma i naãne rü norü ngẽmaxũgü.
Rü ngẽxgumarüũ ta i ñoma i naãne rü marü tama choxũ
nacuáxchaũ.
15 Erü ngẽxguma Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü
ixĩgügu, rü Tupanapẽxewa rü taxuũma nixĩ i ngẽma na
íiwiechèxmüpẽxechiraũxũ rü ẽxna tama. Natürü ngẽma
aixcüma napẽxewa mexũ nixĩ na naxüchicüüxũ i tórü maxũ
na ngexwacaxũxũ i duũxũgü ixĩgüxũcèx.
16 Rü Tupanana naxcèx chaca na pexũ nataãẽxẽẽgüxũcèx
rü nüxũ pengechaũtümüũgüxũcèx i guxãma i pema i aixcüma
yanguxẽẽgüxe i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü guxãma ya
yíxema aixcüma Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxe.
17 Rü ṉ̃xmawena rü tama chanaxwèxe na texé t̰acü rü
guxchaxũgü choxna ãxũ. Erü choma rü aixcüma tórü Cori
ya Ngechuchuarü duũxũ chixĩ. Rü ngẽma chorü o̱xrigüchica i
chowa ngẽxmagüxũwa nüxũ pecuèx na aixcüma yĩĩxũ i ngẽma.
18 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu
ya Cristu pexũ narüngũxẽẽ i guxãma i pemax. Rü ngẽmaãcü
yĩĩ.

Rü nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA EPÉCHIUWA YEXMAGÜXŨ GA YAXÕGÜXŨTANÜWA NAMUXŨ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Epéchiuarü ĩãnewa yexmagüxũ

1 Pa Chaueneẽgü ya Epéchiuwa Ngẽxmagüxe, choma i Pauru nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choma i Pauru chixĩ i Tupana choxũ yaxuxũ na Ngechuchu ya Cristu choxũ muxũcèx na duũxũgümaã nüxũ chixuxũcèx i norü ore. Rü pexcèx chanaxümatü i guxãma i pema ya Epéchiuarü ĩãnewa ngẽxmagüxe rü Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxe rü Ngechuchu ya Cristuaxũ yaxõgüxe.

2 Rü chanaxwèxe i pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ ya Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

Tupana rü poraãcü tüxũ narüngũxẽẽ erü Cristuarü duũxũgü tixĩgü

3 Rü name nixĩ i nüxũ ticuèxüũgü ya Tanatü ya Tupana ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristunatü ixĩcü. Erü nüma ya Tupana rü Cristugagu tüxna nanaxã i naguxũraũxũ i ngũxẽẽgü i üünexũ i dauxũguxũ i naanewa taxcèx ne namugüxũ.

4-5 Rü tautama naãne ũxgu, rü Cristugagu Tupana tüxũ nade na napẽxewa ixüünegüxũcèx rü na nataxuxũcèx i tórü chixexũ i napẽxewa. Rü Tupana rü poraãcü tüxũ nangechaũ. Rü yemacèx nuxcümamatama tüxũ naxuneta na naxãcügüxũ tüxũ nadexũcèx Ngechuchugagu. Rü yemaãcü nanaxü yerü yema nixĩ ga norü ngúchaũ.

6 Rü ngẽmacèx name nixĩ i guxũguma nüxũ ticuèxüũgü ya Tupana. Erü nüma rü poraãcüxüchima tamaã namecüma rü poraãcü tüxũ narüngũxẽẽ ga yexguma taxcèx núma namuãxgu ga Nane ya nüxũ nangechaũxũchicü.

7 Rü Tupana rü poraãcü tüxũ nangechaũ, rü yemacèx nanamu ga Nane na taxcèx nayuxũ rü nagü inabaxũ na yemaãcü tüxũ ínanguxũxẽẽũcèx rü tüxũ nüxũ nangechaũxũcèx ga tórü pecadugü.

8 Rü Tupana tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na ñuxãcü poraãcü tüxũ nangechaũxũ ga yexguma tüxna naxããxgu ga guxũma ga tórü cuèx na taãẽxũ icuáxũcèx rü tüxũ natauxchaxũcèx i norü ore.

9 Rü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ ga norü ngúchaũ ga noxri nüxĩcatama nüxũ nacuáxũ. Rü yema norü ngúchaũ ga nuxcümaxũchima Cristumaã nagu naxĩnüxũ ga Tupana, rü

yema nixĩ ga ñoma ga naãnewa na namuãxũ na tüxũ ya-
maxẽẽẽxũcèx.
10 Rü yema nagu naxĩnüxũ nixĩ na Cristumẽxẽwa
nangẽxmaxẽẽãxũ i guxũma i daxũguxũ i naãnewa ngẽxmaxũ rü
guxũma i ñoma i naãnewa ngẽxmaxũ. Rü ngẽmaãcü tá nanaxü
ya Tupana i ngẽxguma nawa nanguxgu na yanguxẽẽãxũ.
11 Yerü naxũpa ga ñoma ga naane naxüxũ ga Tupana, rü
woetama tomaã nanaxuegu na Cristugagu tanayauxgüxũcèx
i ngẽma maxũ i taguma gúxũ i nüma toxna naxãxchaũxũ na
aixcüma naxcèx tamaxẽxũcèx. Rü aixcüma yemaãcü nanaxü
yerü yema nixĩ ga norü ngúchaũ ga Tupana ya guxũma ücü,
ngẽma nüma nagu naxĩnüxũãcüma.
12 Rü yemaãcü Tupana tomaã nanaxuegu na toma i
toxira Cristuaxũ yaxõgüxe naxcèx tamaxẽxũcèx rü nüxũ
ticuèxüũgüxũcèx naxcèx i norü pora i üünexũ.
13 Rü yexgumarüũ ta ga pema i Epéchiucũãxgü, rü yexguma
nüxũ pexĩnüẽgu ga yema ore i aixcüma ixĩxũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ,
rü yexguma Cristuaxũ peyaxõgügu, rü namücügü pixĩgü. Rü
Tupana ga tamaã ixunetacü na tüxna namuãxũcèx i Naãẽ
i Üünexũ, rü marü pexna nanamu i ngẽma Naãẽ na nüxũ
pecuáxũcèx na aixcüma norü duũxũgü pixĩgüxũ.
14 Rü ngema Naãẽ i Üünexũ ga Tupana tüxna muxũ, rü nge-
maawa nixĩ i nüxũ icuáxũ na aixcüma Tupana tá tüxna naxãxũ
i guxũma i ngema tamaã inaxunetaxũ. Rü ngẽxguma wena
núma naxũxgu ya Cristu na nügüxũtawa tüxũ nagagüxũcèx
rü aixcüma tá tanayaxu i guxũma i ngema Tupana tomaã
nüxũ ixuxü. Rü ngẽmacèx name nixĩ na nüxũ icuèxüũgüxũ ya
Tanatü ya Tupana ya üxünecü.

Pauru rü yaxõgüxũcèx nayumüxẽ.

15-16 Rü ngẽmacèx, ñũxma na nüxũ chacuáxũ na aixcüma
tórü Cori ya Ngechuchuaxũ peyaxõgüxũ rü na aixcüma nüxũ
pengechaũgüxũ i guxũma i ngẽma togü i Tupanaãrü ixĩgüxũ,
rü ngẽmacèx taguma nüxũ charüchau na pexcèx moxẽ nüxna
chaxãxũ rü pexna chacuèxãchixũ i chorü yumüxẽwa.
17 Rü ngẽxguma namaã chideaxgu ya Tanatü ya Tupana ya
mexẽchicü ya Nanatü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu,
rü naxcèx nüxna chaca na pexna naxããxũcèx i ngẽma cuèx
i Naãẽ i Üünexũwa ne ũxũ. Rü ngẽma Naãẽ i Üünexũ tá nixĩ
i pexcèx nangõxẽẽxũ i Tupanaãrü ore i mexũ na yexeraãcü
nüxũ pecuáxũcèx ya Tupana.
18 Rü Tupanana naxcèx chaca na nümatama pexũ
yangõxnaãẽxẽẽxũcèx, na nüxũ pecuáxũcèx na ũtacü yĩĩxũ i
ngẽma ípenanguxẽẽxũ i naxcèx pexũ nadexũ. Rü nüxna naxcèx
chaca na pexũ nüxũ nacuèxẽẽxũcèx na ñuxãcü namexẽchixũ

i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ i nüma norü duŭxŭgücèx
namexẽẽxŭ i daxũguxŭ i naãnewa.
19-20 Rü ngẽxgumarüŭ ta rü nüxna naxcèx chaca na pexŭ
nüxŭ nacuèxẽẽxŭcèx na ñuxãcü nataxüchixŭ i norü pora i
tawa ngẽxmaxŭ rü namaã tüxŭ nangŭxẽẽxŭ i yixema na
yaxõgüxŭ. Rü ngẽmatama pora i taxŭmaã nixĩ ga napu-
racüxŭ ga Tupana ga yexguma yuwa Cristuxŭ ínadaxẽẽgu
rü daxũguxŭ ga naãnewa nagaãxgu rü nügüarü tügünecüwawa
yanatoxẽẽãgu na guxããrü ãẽxgacü yiĩxŭcèx.
21 Rü yemaãcü guxŭẽtüwa nanayexmaxẽẽ. Rü ngẽmacèx i
ñu̱xma rü Cristumẽxẽwa nangẽxmagü i guxŭma i daxũguxŭ
i naãnecŭ̃ã̃x i ãẽxgacügü rü guxŭma i ñoma i naãnecŭ̃ã̃x i
ãẽxgacügü. Rü ngẽmaãcü naxmẽxwa nangẽxmagü i guxŭma i
pora i ñu̱xma ngẽxmagüxŭ rü guxŭma i pora i tá ngẽxmagüxŭ.
Rü ngẽmaãcü i nüma rü guxŭ i ãẽxgacügüarü ãẽxgacü tá nixĩ i
guxŭguma.
22 Rü yemaãcü ga Tupana rü marü Cristumẽxẽwa nanayex-
magüxẽẽ ga guxŭma. Rü yexgumarüŭ ta Cristuxŭ ningu-
cuchixẽẽ na guxŭma i yaxõgüxŭẽru na yiĩxŭcèx.
23 Rü ñu̱xma rü guxŭma i yaxõgüxŭ rü wüxigu Cristuarü
nixĩgü. Rü nüma nixĩ i tawa nangẽxmaxŭ i guxãma i yix-
ema i nüxŭ na yaxõgüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta nüma nixĩ i
nangẽxmaxẽẽãxŭ i guxŭma i ṯacü i ngẽxmaxŭ i guxŭwama.

2

Tamaxẽ erü Tupana tüxŭ nangechaŭ

1 Rü ŭpa ga pema rü perü pecadugagu rü perü chixexŭgagu
ñoma peyuexŭrüŭ pixĩgü.
2 Yerü ga pema rü nagu pexĩ ga yema chixexŭ i ñoma i
naãnecŭ̃ã̃x i duŭxŭgü nagu ĩxŭ. Rü pema rü naga pexĩnüẽ
ga Chataná i ngoxogüarü ãẽxgacü ixĩxŭ. Rü nüma nixĩ i nüxŭ
nangúchaŭxẽẽãxŭ na chixexŭ naxügüxŭcèx i guxŭma i ngẽma
duŭxŭgü i tama Tupanaga ĩnüẽxŭ.
3 Rü guxãma ga yixema rü yemaãcü chixri tamaxẽ ga ŭpa.
Rü tanaxü ga tóxrütama ngúchaŭ, rü nagu taxĩ ga yema taxüne
naxwèxexŭ rü yema taãẽ naxwèxexŭ. Rü yemagagu yema
togü ga duŭxŭgü ga chixexŭ ügüxŭrüŭ nawa taxügü i ngẽma
poxcu i ãũcümaxŭchixŭ i Tupana mexẽẽxŭ.
4 Natürü ga Tupana rü poraãcü nüxŭ tangechaŭtümüŭgü rü
poraãcü tüxŭ nangechaŭ.
5 Rü yemacèx, woo tórü pecadugagu ñoma iyuexŭrüŭ tixĩgü,
natürü ga Tupana rü tüxna nanaxã ga maxŭ ga yexguma
Cristuxŭ ínadaxẽẽgu. Rü ñu̱xma rü pexŭ nangẽxma i maxŭ i
taguma gúxŭ, erü Tupana pemaã namecüma.

6 Rü yema na Ngechuchu ya Cristuxŭ wena namaxẽẽxŭrüŭ
rü tüxŭ rü ta namaxẽxẽẽ ga Tupana. Rü yemaãcü nanaxü na
yixema rü ta Cristumücügü ixĩgüxŭcèx, rü namaã ãẽxgacügü
ixĩgüxŭcèx i daxũguxŭ i naãnewa.
7 Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na guxŭgutáma
duŭxŭgüxŭ nawéaxŭcèx na ñuxãcü Cristugagu poraãcü tüxŭ
nangechaŭxŭ rü tamaã namecümaxŭ.
8 Rü yemaãcü pemaã namecümа ga Tupana. Rü yemacèx
penayaxu ga maxŭ i taguma gúxŭ yerü peyaxõgü. Rü ngẽma
maxŭ rü taxucürüwama pegünatama penaxã, natürü Tupana
nixĩ ga pexna naxãmarecü ga yema.
9 Rü tama ṯacü i mexŭ i pexüxŭgagu nixĩ i pexŭ nangẽxmaxŭ
i ngẽma maxŭ, natürü Tupana nixĩ ya pexna naxãmarecü na
ngẽmaãcü taxúema tügü icuèxüüxŭcèx.
10 Rü Tupana nixĩ ga tüxŭ maxẽxẽẽcü. Rü ñu̱xma rü
tüxŭ nangẽxma i ngẽma maxŭ yerü Ngechuchu ya Cristu
tórü pecaducèx nayu. Rü Tupana tüxna nanaxã i ngẽma
maxŭ na meã imaxẽxŭcèx rü mexŭ ixügüxŭcèx. Rü yemaãcü
tüxŭ narüngŭxẽẽ ga Tupana yerü woetama nuxcümaxŭchima
marü yemagu narüxĩnü.

Cristu nixĩ ya yigümaã tüxŭ rüngüxmüẽxẽẽcü

11-12 Rü ngẽmacèx i pema na tama Yudíugü pixĩgüxŭ, rü
name nixĩ i nüxna pecuèxãchie na tama toxrüŭ na pixĩgüxŭ
ga noxri rü tama Tupanaxŭ na pecuèxgüxŭ. Rü yema na
tama toxrüŭ pixĩgüxŭ rü yemacèx ga toma ga Yudíugü i
togü na ítawiechèxmüpẽxechiraŭgüxŭ, rü nüxŭ tixugüe na
pema rü tama Tupanapẽxewa na pimexŭ yerü tama toxrüŭ
pegü ípewiechèxmüpẽxechiraŭgü. Rü yexguma ga pema rü
tama Cristuxŭ pecuèxgü, yerü tama Tupanaãrü duŭxŭgü
i Yudíugütanüxŭ pixĩgü. Rü tama nüxŭ pecuèxgü ga Tu-
pana núma na namuxŭ ga Nane na duŭxŭgüarü pecaducèx
nayuxŭcèx na nüxna naxããxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü
woo ga yema mexŭgü ga Yudíugümaã inaxunetaxŭ ga Tu-
pana, rü taxucürüwa penayaxu. Yerü ñoma ga naãnewa rü pe-
maxẽmare, rü tama nüxŭ pecuèx ga ṯacü chi pexŭ na üpetüxŭ
ga yexguma chi peyuegu yerü tama Tupanaxŭ pecuèx.
13 Natürü woo ga noxri rü tama Tupanaxŭ na pecuáxŭ,
natürü i ñu̱xma rü nügüxŭtawa pexŭ nagagü. Rü Ngechuchu
ya Cristuarü duŭxŭgü pixĩgü yerü pexcèx nayu rü nagü inan-
aba.
14-15 Rü ñu̱xma rü Cristu nixĩ ya tüxŭ rüngüxmüẽxẽẽcü. Rü
noxri ga toma ga Yudíugü rü pexchi taxaie yerü tama toxrüŭ
Yudíugü pixĩgü. Natürü i ñu̱xma rü Cristu marü yigümaã tüxŭ
narüngüxmüẽxẽẽ. Rü yemaãcü wüxitama i duŭxŭgüxŭ tüxŭ
nixĩgüxẽẽ rü inayanaxoxẽẽ na yigüarü uwanü ixĩgüxŭ. Rü

yexguma nayu̱xgu ga Cristu rü tüxŭ ínanguxŭxẽẽ na tama natüŭwa iyexmagüxŭcèx ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga mugü ga toma ga Yudíugü nagu taxĩxŭ. Rü wüxitama i duŭxŭgü i ngexwacaxŭxŭ tüxŭ nixĩgüxẽẽ i toma i Yudíugü na tixĩgüxŭ rü pema i tama Yudíugü na pixĩgüxŭ. Rü yemaãcü nanaxü na guxãma i yixema rü norü duŭxŭgü na ixĩgüxŭcèx. Rü yemaãcü yigümaã tüxŭ inarüngüxmüẽxẽẽ.

16 Rü yexguma curuchagu nayu̱xgu ga Cristu, rü inayanaxoxẽẽ ga yigüchi na ixaiexŭ. Rü yemaãcü ga Cristu rü Tupanamaã tüxŭ inarüngüx-müẽxẽẽ, rü wüxitama i duŭxŭgüxŭ tüxŭ nixĩgüxẽẽ.

17 Rü yexguma Cristu núma ũxgu, rü taxcèx núma nanange ga ore ga mexŭ ga marü yigümaã rü Tupanamaã na rüngüxmüẽxŭ. Rü yema ore rü toxcèx nixĩ i toma i Yudíugü ga toxira Tupanaxŭ na tacuáxŭ. Rü yema ore rü pexcèx rü ta nixĩ ga woo tama Tupanaxŭ na pecuèxgüxŭ ga noxrix.

18 Rü ñu̱xma rü guxãma i yixema rü Cristugagu tüxŭ nataxcha na Tanatü ya Tupanana ingaicamagüxŭ. Rü ngẽmatama Naãẽ i Üünexŭ nixĩ i tüxŭ rüngŭxẽẽxŭ na nüxna ingaicamagüxŭcèx ya Tanatü ya Tupana.

19 Rü ngẽmacèx i pema rü woo tama Tupanaxŭ pecuèxgü ga noxrix, rü woo tama norü duŭxŭgü pixĩgü ga yexguma, natürü tama ngẽmaãcü pixĩgü i ñu̱xmax. Erü ñu̱xma rü natanüxŭ pixĩgü i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i Tupanaãrü ixĩgüxŭ. Rü aixcüma Tupanaxãcügüxüchi pixĩgü i ñu̱xmax.

20-22 Guxãma i pema rü wüxi ya ĩpata ya mexŭne ya Tupana nawa maxŭne pixĩgü. Rü ngẽma cementu i ladriyu na̱etügu nugüxŭ, rü ngẽma rü Tupanaãrü ngúexŭgü ga imugüxŭ rü norü orearü uruŭgü nixĩ. Rü yima ladriyu ya nüxirama cementuétüwa ixücuchicü rü Cristu nixĩ. Rü ngẽma inanaxügü na naxüãxŭ ya guxŭnema ya yima ĩ. Rü düxwa ningu na wüxi ya tupauca ya taxŭne ya Cristugagu üünene na yiĩxŭ. Rü ngẽmaãcü i pema na Cristuarü pixĩgüxŭ rü wüxigu tomaã peyanguxẽẽ ya wüxi ya tupauca ya taxŭne i ngextá Tupanaãẽ i Üünexŭ ímaxŭxŭwa.

3

Tupana rü Pauruxŭ namu na ore i mexŭxŭ yaxuxŭ namaã ga yema duŭxŭgü ga tama Yudíugü ixĩgüxŭ

1 Rü ñu̱xma na yemaãcü Tupana pexŭ rüngŭxẽẽxŭ, rü choma i Pauru rü pexcèx chayumüxẽ. Rü pemaã nüxŭ chixu rü núma poxcupataŭwa changẽxma erü Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭ chixĩ. Rü nuxma chapoxcu erü guxŭwama nüxŭ chixuchiga na pema rü ta pexŭ nangẽxmaxŭ i pechica i Tupanaxŭtawa woo na tama Yudíugü pixĩgüxŭ.

2 Rü maneca marü nüxũ pecuáchiga na ñuxãcü
Tupana choxũ nangechaũãcüma choxũ muxũ na pexũ
charüngũxẽẽxũcèx rü pemaã nüxũ chixuxũcèx i norü ore
i mexũ.
3 Rü Tupana chomaã nanangoxẽẽ rü choxũ nüxũ nacuèxẽẽ
ga yema ore ga pechiga ga noxri nüxĩcatama nüxũ nacuáxũ.
Rü yemachiga nixĩ ga írarüwa marü pexcèx chanaxümatüxũ ga
noxrix.
4 Rü yexguma pexcèx chanaxümatügu rü pemaã nüxũ chixu
ga yema noxri ẽxũguxũ ga ore i ñuxãcü Tupana rü Cristugagu
duũxũgüxũ namaxẽxẽẽxũ. Rü ngẽxguma meã nawa pengúegu
i ngẽma popera rü tá nüxũ pecuèx na aixcüma yiĩxũ ga yema
ore ga noxri ẽxũguxũ ga nachiga pexcèx chaxümatüxũ.
5 Rü yema nixĩ ga ore ga ẽxũguxũ ga Tupana taxúexũma
meã nüxũ nacuèxẽẽxũ ga noxrix. Natürü i ñuxma rü ngẽma
Naãẽ i Üünexũ rü marü nanangoxẽẽ i ngẽma ore naxcèx i
Tupanaãrü duũxũgü i üünexũ i yamugüxũ rü norü orearü
uruũgü.
6 Rü ñuxma rü tá pemaã nüxũ chixu i ñuxãcü na yiĩxũ i
ngẽma ore ga noxri ẽxũguxũ. Rü dücax, woo tama Yudíugü
pixĩgü natürü i ñuxma rü pexcèx rü ta nixĩ i ngẽma maxũ i
taguma gúxũ ga noxri Tupana tomaã ixunetaxũ. Rü ñuxma
i pema rü ta norü duũxũgü pixĩgü. Rü pexcèx nixĩ i guxũma
i ngẽma Tupanaãrü unetagü ga noxri tomaã nüxũ yaxuxũ.
Rü ngẽmaãcü i ñuxma rü Ngechuchu ya Cristugagu pexũ
nangẽxma i guxũma i ngẽma mexũgü erü peyaxõgü i norü ore
i tüxũ maxẽxẽẽxũ.
7 Rü woo taxuwama chame na chanaxüxũcèx i norü pu-
racü, natürü ya Tupana rü choxũ namuãma rü choxũ napo-
raxẽẽ na nüxũ chixuxũcèx i ngẽma norü ore i mexũ.
8 Rü chaugücèx i Tupanapẽxewa rü choma nixĩ i guxũ i
norü duũxũgüarü ñaxtüwaama chaxüxũ. Rü woo ngẽmaãcü
chixĩ, natürü Tupana choxũ nangechaũ rü choxna nanaxã
i ngẽma puracü i mexũ na ngẽma tama Yudíugü ixĩgüxũmaã
nüxũ na chixuxũcèx i norü ore i mexũ na ñuxãcü namexẽchixũ
rü taguma iyagúxũ ga yema taxcèx naxüxũ ga Cristu.
9 Rü nüma ga Tupana ya guxũãrü üruũ ixĩcü, rü choxũ
namu na guxũ i duũxũgüxũ nüxũ chacuèxẽẽxũcèx na ñuxãcü
yiĩxũ i ngẽma norü ngúchaũ ga nuxcüma ẽxũguxũ ga noxri
nüxĩcatama nüxũ nacuáxũ. Rü ngẽma norü ngúchaũ nixĩ i
Cristugagu tüxũ na namaxẽxẽẽxũ.
10 Rü yemaãcü choxũ namu ga Tupana na ngẽma duũxũgü
i tama Yudíugü ixĩgüxũmaã nüxũ chixuxũcèx i ore i mexũ
na yaxõgüãxũcèx. Rü nüma ya Tupana nanaxwèxe na
yaxõgüãxũ na ngẽmaãcü guxũma i ãẽxgacügü i daxũcũãx
nüxũ nadaugüxũcèx na ñuxãcü nüxũ nacuèxüchixũ ga Tupana

ga yexguma duŭxŭgüaxŭ natauxchaxẽẽãgu na naxŭtawa nangugüxŭcèx.

11 Rü yemaãcü nüxŭ nanatauxchaxẽẽ ga Tupana yerü woetama nuxcümaxŭchima guxŭguma nagu narüxĩnü na tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristugagu tá na namaxẽxẽẽãxŭ i duŭxŭgü. Rü yemaãcü nayanguxẽẽ.

12 Rü ñuxma na Cristuarü duŭxŭgü ixĩgüxŭ rü nüxŭ na yaxõgüxŭ, rü tüxŭ natauxcha na Tupanana ingaicamagüxŭ rü taxucèxma nüxŭ na imuŭẽxŭ.

13 Rü ngẽmacèx i ñuxma na pexcèx ngúxŭ chingexŭ rü pexŭ chacèèxŭ na tama chauxcèx pexoegaãẽgüxŭcèx. Erü ngẽma ngúxŭ na chingexŭ i ñuxma rü perü meruŭ nixĩ i ngẽma.

Cristu rü poraãcü tüxŭ nangechaŭ

14 Rü ngẽmacèx, ngẽxguma nagu charüxĩnügu na ñuxãcü Tanatü ya Tupana taxcèx namexẽẽxŭ na naxãcügü ixĩgüxŭcèx, rü napẽxegu chacaxãpüxü na nüxŭ chicuèxüŭxŭcèx.

15 Rü nüma nixĩ i Nanatü yiĩxŭ i guxŭma i norü duŭxŭgü i ñoma i naãnewa rü daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmagüxŭ.

16 Rü Tanatü ya guxŭguma poraãcü tamaã mecümacüna chaca na Naãẽ i Üünexŭãrü ngŭxẽẽmaã pexŭ napo-raexẽẽxŭcèx na aixcüma peporaexŭcèx i perü maxŭwa.

17-18 Rü ngẽxgumarüŭ ta nüxna naxcèx chaca na perü õgagu pewa namaxŭxŭcèx ya Cristu. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü perü maxŭwa peporaegu rü pexŭ nangẽxmagu i ngẽma ngechaŭ i aixcüma ixĩxŭ, rü tá wüxigu guxŭma i yaxõgüxŭmaã nüxŭ pecuèx na ñuxãcü nataxüchixŭ i norü ngechaŭ i namaã tüxŭ nangechaŭxŭ ya Cristu.

19 Rü woo tama yanguxgu i tórü cuèx na nüxŭ icuáxŭcèx na nañuxraŭxŭ i ngẽma ngechaŭ i namaã Cristu tüxŭ ngechaŭxŭ, natürü Tupanana naxcèx chaca na pexcèx nangoxẽẽãxŭcèx na ñuxãcü na yiĩxŭ i ngẽma ngechaŭ na aixcüma pewa nangẽxmaxŭ i guxŭma i Tupanacümagü.

20 Rü ñuxma rü name nixĩ i guxãma i yixema rü nüxŭ ticuèxüŭgü ya Tupana. Erü nüma rü nüxŭ nangẽxma i pora na naxüãxŭ i guxŭma i ngẽma naxcèx íiçaxŭ rü ẽxna nagu rüxĩnüẽxŭãrü yexeraxüchi. Rü ngẽma norü pora i tawa ngẽxmaxŭmaã nixĩ i naxüãxŭ i guxŭma i ngẽma.

21 Rü ñuxma rü name nixĩ i guxŭma i norü duŭxŭgü i yaxõgüxŭ rü guxŭgutáma Tupanaxŭ nicuèxüŭgü naxcèx i ngẽma Ngechuchu ya Cristu üxŭ. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

4

Tupanaãẽ i Üünexŭ rü wüxigutama tüxŭ narüxĩnüẽxẽẽ

1 Rü ñu̱xma na ngẽmaãcü Tupana tüxŭ rüngŭxẽẽxŭ, rü
choma i Cristugagu na chapoxcuxŭ, rü pexŭ chacèèxŭ na
Tupana naxwèxexŭãcümа meã pemaxẽxŭ. Rü name nixĩ i
ngẽmaãcü pemaxẽ erü pexŭ nixĩ ga nadexŭ ga Tupana, rü
norü duŭxŭgü pixĩgü i ñu̱xmax.
2 Rü tama name i pegü picuèxüxŭgü. Rü name nixĩ i
guxŭguma pemecümagü rü yaxna namaã pexĩnüẽ i togü rü
nüxŭ pengechaŭgü.
3 Rü chanaxw̱ae i wüxigu perüxĩnüẽ rü ñoma wüxitama
i duŭxŭrüŭ pixĩgü erü pewa nangẽxma i Tupanaãẽ i
Üünexŭ. Rü name nixĩ i naxcèx pedau na guxŭguma pegü
pengechaŭgüxŭ rü ngẽmaãcü taguma ṯacücèx pegü pitoyexŭ.
4 Erü yixema na Cristuarü duŭxŭgü ixĩgüxŭ, rü ñoma
wüxitama i duŭxŭrüŭ tixĩgü. Rü ngẽxgumarüŭ ta wüxitama
nixĩ i Naãẽ i Üünexŭ i guxãwama maxŭxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta
Tupana pexŭ nade na guxãma ípenanguxẽẽgüxŭcèx i wüxitama
i maxŭ i taguma gúxŭ.
5 Rü wüxitama nixĩ ya tórü Cori, rü wüxiaxŭtama nixĩ i
yaxõgüxŭ rü wüxicèxicatama nixĩ ga íibaiŭxŭ ga guxãma.
6 Rü wüxitama nixĩ ya Tupana ya guxãnatü ixĩcü. Rü nüma
rü guxã̱etüwama nangẽxma rü guxãwama namaxŭ. Rü nüma rü
guxãxŭ narüngŭxẽẽ na tanaxüxŭcèx i norü puracü.
7 Natürü wüxichigü i yixema rü tanayaxu i ngẽma nacüma rü
ngẽma cuèx i Cristu tüxna ãmarechaŭxŭ na naxügüxŭcèx i norü
puracü.
8 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Rü yexguma daxũguxŭ ga naãnewa naxũxgu, rü yéma tüxŭ
nagagü ga guxema marü tüxŭ ínanguxŭxẽẽ nawa ga
tümaarü chixexŭ. Rü norü duŭxŭgüna nanaxã ga cuèx
na ngemamaã Tupanaarü puracü naxügüxŭcèx”,
ñanagürü i ngẽma ore.
9 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü pexna chaca, rü ¿ṯacüchiga
nixĩ i ngẽma ore i ñaxŭ, “Daxũwa naxũ”, ñaxŭ? Rü dücax,
ngẽmawa nüxŭ tacuèx ga noxri rü ñoma ga naãnegu na ínaxĩxŭ
ga nümax.
10 Rü gumatama Cristu ga ñoma ga naãnegu írüxĩcü, rü gu-
matama nixĩ ga daxũguxŭ i naãne i Tupana íngẽxmaxŭwa ũxcü
na guxã̱etüwa nangẽxmaxŭcèx rü guxŭwama nangẽxmaxŭcèx.
11 Rü nümatama nixĩ ga guxema norü duŭxẽgüna naxããxŭ ga
tümaãrü cuèx rü tümaãrü puracü. Rü tüxŭ naxuneta ga ñuxre
na toxnamana norü orexŭ tayarüxugüxŭcèx. Rü toguegü
rü tüxna nanaxã ga cuèx na duŭxŭgümaã nüxŭ tixuxŭcèx i
ngema norü ore i tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽxŭ. Rü toguegü rü
tüxna nanaxã ga cuèx na duŭxŭgüaxŭ tanangúchaŭxẽẽxŭ i Tu-
panaarü ore na yaxõgüãxŭcèx. Rü toguegü rü tüxna nanaxã

ga cuèx na ngema yaxõgüxŭarü dauruxŭgü tixĩgüxŭcèx. Rü toguegü rü tüxna nanaxã ga cuèx na norü oremaã tangúexẽẽtaegüxŭcèx.
12 Rü yemaãcü norü duŭxẽgüna nanaxã ga tümaãrü puracü rü tümamaã inananguxŭxẽẽ na ngẽma yaxõgüxŭxŭ tarüngŭxẽẽgüxŭcèx na ngẽmaãcü guxŭma i ngẽma yaxõgüxŭ rü yexeraãcü nüxŭ yacuáetanüxŭcèx i norü ore.
13 Rü Cristu nanaxwèxe na ngẽma norü orewa iyaetanüxŭ i guxãma i yixema ñũxmatáta wüxigu aixcüma meã yaxõgü rü meã nüxŭ icuèxgü ya Tupana Nane. Rü ngẽmaãcü tá düxwa nawa tangugü na aixcüma Tupana naxwèxexŭãcüma ixĩgüxŭ, rü tá tiyaetanü i norü orewa ñũxmatáta ñoma Cristu ya aixcüma mexẽchicürüŭ ixĩgü.
14 Rü tãũtáma ñoma buxŭgürüŭ tixĩgü i tórü maxŭwa. Erü ngẽma buxŭgü rü tauxchaãcü toguama narüxĩnüẽ. Rü ngẽxguma ṯacü rü to i ngũxẽẽtaexŭ naxĩnüẽgu rü ngẽmawe narüxĩ ñũxmata naga naxĩnüẽ i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ i norü doramaã nawomüxẽẽgüxŭ rü nachixexẽẽgüchaŭxŭ. Natürü i yixema rü tama name na ngẽxgumarüŭ ixĩgüxŭ.
15 Rü name nixĩ i yigü ingechaŭgüãcüma nagu taxĩ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ, na ngẽmaãcü yexeraãcü naxrüŭ ixĩgüxŭcèx ya Cristu ya guxŭma i yaxõgüxŭãrü ãẽxgacü ixĩcü.
16 Rü taeru ya Cristuwa nixĩ i ne naxũxŭ i tórü pora na naxcèx imaxẽxŭcèx. Rü guxãma i yixema rü wüxigu naxmẽxwa tangẽxmagü. Rü ngẽxguma Cristugagu meã wüxigu ipuracüegu rü yigü rüngŭxẽẽgu rü guxŭma meãma inixũ. Rü ngẽmaãcü yigü ingechaŭgüãcüma norü orewa tiyaetanü na düxwa nüma nanaxwèxexŭãcüma ixĩgüxŭcèx.

Maxŭ i ngexwacaxŭxŭ i Cristugagu tüxŭ ngẽxmaxŭ

17 Rü ñũxma rü Cristuégagu pexŭ chaxucũxẽ na tama nagu pexĩxŭ i ngẽma chixexŭ ga noxri nagu pexĩxŭ ga yexguma tauta Cristuaxŭ peyaxõgügu. Rü tama name i nagu pexĩ i nacümagü i ngẽma duŭxŭgü i tama Tupanaxŭ cuèxgüxŭ i naẽchitamare maxẽxŭ.
18 Erü Chataná rü nanatoõẽgü i ngẽma duŭxŭgü, rü ngẽmacèx chixexŭguxicatama narüxĩnüẽ. Rü nagagugütama nüxŭ nataxuma i maxŭ i taguma gúxŭ i Tupanawa ne ũxŭ, erü tama nüxŭ nacuèxgüchaŭ.
19 Rü tama naxãneẽ na ṯacü rü chixexŭ na naxügüxŭ, rü ngẽmacèx nagu naxĩ rü nüxŭ namepua i guxŭraŭxŭ i chixexŭgü na naxügüxŭ.
20 Natürü i pema rü tama ngẽmaãcü na pemaxẽxŭcèx nixĩ i Cristuaxŭ peyaxõgüxŭ.

21 Yerü pema rü marü meã nüxũ pexĩnüẽ ga Cristuchiga. Rü
toxũtawa naxcèx pengúe, rü nüxũ pecuèx i norü ore i aixcüma
ixĩxũ na ñuxãcü Ngechuchu naxwèxexũãcüma na pemaxẽxũ.
22 Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxũ perüxoe i ngẽma
nuxcümaũxũ i pecümagü ga ũpa nagu pexĩxũ. Yerü yema
nuxcümaũxũ ga perü maxũ rü nachixexüchi. Rü pexũ
napora rü pexũ nawomüxẽẽgü na nagu pexĩxũcèx ga yema
pexeneãrü ngúchaũgü i tama mexũ. Natürü i ñu̱xma rü name
nixĩ i nüxũ perüxoe i guxũma i ngẽma.
23 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na Cristuarü duũxũgü pixĩgüxũ rü
name nixĩ na Tupanaguxicatama perüxĩnüẽxũ. Rü name nixĩ
i Tupanana pegü pexãgü na Naãẽ i Üünexũ pewa puracüxũcèx
rü na nangexwacaxũxẽẽãxũcèx i peãẽ.
24 Rü name nixĩ i penayaxu i ngexwacaxũxũ i pecüma
i Tupana norü ngúchaũmaã pexcèx mexẽẽxũ. Rü ngẽma
nacüma i ngexwacaxũxũ rü perü maxũ i mexũwa tá nango̱x
i ngẽxguma nagu pexĩxgu i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ rü tama
nawe perüxĩxgu i pexeneãrü ngúchaũ.
25 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na Cristuarü pixĩgüxũ rü tama
name na pidoratèèxgüxũ. Natürü name nixĩ i wüxichigü
rü tümamücümaã aixcümaxũ tixu. Erü guxãma i yixema rü
yigütanüxũ i yaxõgüxũ tixĩgü.
26 Rü ngẽxguma texé t̲acü peãẽwa ngu̱xẽẽgu rü ¡pegüna
pedaugü na tama pecadu pexüxũcèx! Rü tama name i
nagu perüxĩnüẽẽcha natürü name nixĩ i paxa ngẽmatama
i ngunexũgu nüxũ ipeyarüngüma i ngẽma naxũpa na
yanaxücuxũ ya üèxcü.
27 Rü pegüna pedaugü na tama penaxüchicaxũcèx i Chataná
na ngẽmaãcü nayoxniẽxũcèx rü pemaã inacuáxũcèx.
28 Rü ngẽxguma texé petanüwa ngĩtèèxgu ga ũpa, rü name
nixĩ i nüxũ tarüxo i ngẽma. Rü name nixĩ i tümamẽxẽmaã
meã tapuracü na ngẽmaãcü tüxũ nangẽxmaxũcèx i tümaãrü
ngẽmaxũ na t̲oguã̲x ya tüxũ nataxúemaã tangauxũcèx.
29 Rü tama name i chixexũ i oremaã pidexagü. Rü name
nixĩ i ore i mexũmaã pidexagü na ngẽmaãcü ngẽma duũxũgü
i pexũ ĩnüẽxũxũ perüngũxẽẽgüxũcèx na yexeraãcü Tupanaga
naxĩnüẽxũcèx rü nataãẽgüxũcèx.
30 ¡Rü pexuãẽgü na tama penangechaũxẽẽxũcèx i Tupanaãẽ
i Üünexũ! Erü ngẽma Naãẽ i Üünexũ nixĩ i Tupana pexna muxũ
na nüxũ pecuáxũcèx na aixcüma norü duũxũgü pixĩgüxũ
ñu̱xmatáta ngẽma ngunexũ i nagu pexcèx núma naxũxũ ya
Cristu.
31 ¡Rü nüxũ perüxoe na nagu perüxĩnüẽẽchaxũ ega texé t̲acü
rü chixexũ pemaã ũ̲xgux! Rü ngẽxgumarüũ ta name nixĩ na
nüxũ perüxoexũ na aigu perüxĩnüẽxũ, rü ẽxna penuẽxũ, rü

ẽxna pegü na pengaexŭ, rü ẽxna peguxchigawèxegüxŭ. Rü ngẽmaãcü name nixĩ na nüxŭ perüxoexŭ i guxŭma i ngẽma chixexŭ i dexagü.

32 Rü name nixĩ i pegü perüngŭxẽẽgü rü pegümaã pemecümagü, rü pegüxŭ pengechaŭtümüŭgü i wüxichigü. Rü ngẽxguma petanüwa texé ṯacü rü chixexŭ pemaã ü̱xgux, rü name nixĩ i pegüxŭ nüxŭ pengechaŭgü i wüxichigü yema na Cristugagu Tupana pexŭ nüxŭ nangechaŭxŭrüŭ.

5

Name nixĩ i meã namaxẽ i Tupanaxãcügü

1 Rü ñu̱xma rü Tupanaxãcügü ya pexŭ nangechaŭgüxe pixĩgü. Rü ngẽmacèx name nixĩ i naxcèx pedau na naxrüŭ meã pemaxẽxŭ rü naxrüŭ pimexŭ.

2 Rü name nixĩ i pegü pengechaŭgü yema Cristu tüxŭ na ngechaŭxŭrüŭ. Rü nüma rü taxcèx nügü inaxã rü taxcèx nayu. Rü yemaãcü Tupanaxŭ nataãẽxẽẽ yerü yemaãcü tüxŭ namaxẽxẽẽ.

3 Rü ñu̱xma rü Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgü. Rü ngẽmacèx tama name i naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya yatümaã na ipepexŭ. Rü tama name na pexeneãrü ngúchaŭwe perüxĩxŭ rü ẽxna pegüna penanugüchaŭxŭ i ṯacü i ngẽmaxŭgü. Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxŭ perüxoe i guxŭma i ngẽma chixexŭgü, rü bai i nachiga na pidexagümarexŭ.

4 Rü tama name i ṯacü rü ore i ãũãchixŭxŭ pixu, rü bai i ṯacü rü ngeãẽxŭmare pixu, rü bai i texéxŭ pecugücüraxŭ. Erü ngẽma ore i chixexŭgü rü taxuwama name. Rü narümemaẽ nixĩ i Tupanana moxẽ pexãgü.

5 Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma texé naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya yatümaã ipexgu, rü ẽxna tümaxŭneãrü ngúchaŭ taxü̱xgu, rü taxucürüwama taxãchica i ngextá tórü Cori ya Cristu rü Tanatü ya Tupana ã̱xgacü íixĩxŭwa. Rü ngẽxgumarüŭ ta taxucürüwama texé ngẽma taxãchica ega tügüna tananugüchaŭxgu i ṯacü rü ngẽmaxŭgü. Erü yíxema ngẽma nacüma tüxŭ ngẽxmaxẽ rü düxwa namaã tatupanaã̱x i ngẽma nacüma i chixexŭ.

6 ¡Rü tama naga pexĩnüẽ ega texé ṯacü rü ore i ngẽãẽmarexŭmaã pexŭ womüxẽẽchaŭgu na penaxüxŭcèx i ngẽma chixexŭgü! Erü ngẽma chixexŭgügagu nixĩ i Tupana tá poraãcü napoxcuexŭ i ngẽma duŭxŭgü i tama naga ĩnüẽxŭ.

7 Rü ngẽmacèx tama name i ngẽma duŭxŭgümaã pexãmücügü na pema rü ta tama penaxüxŭcèx i ngẽma chixexŭgü.

8 Rü ŭpa ga pema rü ẽãnexŭwa peyexmagü, yerü tama Tupanaxŭ pecuèx rü chixri pemaxẽ. Natürü i ñu̱xma na

Tupanaxũ pecuáxũ rü tórü Coriarü duũxũgü na pixĩgüxũ, rü
ngóonexũwa pengẽxmagü. Rü ngẽmacèx name nixĩ i duũxũgü
i ngóonexũwa ngẽxmagüxũrüũ meã na pemaxẽxũ.
9 Erü ngẽxguma ngóonexũwa ingẽxmagu, rü mexũ taxügü, rü
nagu taxĩ i ore i aixcüma ixĩxũ, rü meã tamaxẽ.
10 Rü ngẽmacèx name nixĩ i naxcèx pedau na nagu pexĩxũ i
ngẽma maxũ i tórü Cori namaã taãẽxũ.
11 Rü tama name i pema rü ta penaxü i ngẽma chix-
exũgü i taxuwama mexũ i ngẽma togü i duũxũgü i ẽãnexũwa
ngẽxmagüxũ ügüxũ. Natürü narümemaẽ nixĩ i penango̱xẽẽ na
nachixexũ i ngẽma naxügüxũ.
12 Erü ngẽma chixexũ i cúãcüma naxügüxũ i ngẽma yatügü
rü ngexũgü, rü woo nachiga idexagümaregu rü wüxi i ãnexũchi
nixĩ.
13 Natürü ngẽxguma ngóonexũ nagu baxigu i ṯacü rü chix-
exũgü rü meã tá nango̱x na ñuxãcü nachixexũ.
14 Erü guxũma i ṯacü i ngẽxmaxũ, rü ngẽxguma ngóonexũwa
nangẽxmagu, rü meãma nango̱x na ñuxãcü yiĩxũ. Rü ngẽmacèx
i Tupanaãrü orewa rü ñanagürü:

“¡Na̱baixãchi i cuma na cupexũ! ¡Rü írüda i cuma na
icuyarütaxuxũ! ¡Rü nagu rüxĩnü na ñuxãcü nachix-
exũ i ngẽma curü pecadugü! Rü Cristu tá cuxcèx
nanangóonexẽẽ rü tá cuxũ narüngũxẽẽ na Tupanaxũ
cucuáxũcèx”,

ñanagürü i ngẽma ore.
15 Rü ngẽmacèx name nixĩ i pexuãẽgü rü meã pemaxẽ.
Rü tama name i ngẽma duũxũgü i tama Tupanaãrü orexũ
cuèxgüxũrüũãcüma na pemaxẽxũ, natürü name na duũxũgü
i meã Tupanaga ĩnüẽxũrüũ meã na pemaxẽxũ.
16 Rü ñu̱xma na Tupana pexũ yatauxchaãchixẽẽxũ rü
¡pepaxaãẽgü na nüxũ pepuracüexũ rü penaxüxũ i ngẽma
nüma nanaxwèxexũ! Erü ñomaũcüü i duũxũgü rü poraãcü
chixexũ naxügü.
17 Rü ñu̱xma na ngẽmaãcü namaxẽxũ i togü i duũxũgü, rü
tama name na naxrüũ pixĩgüxũ. Rü tama name i duũxũgü
i ngẽãẽmarexũrüũ pixĩgü. Natürü name nixĩ i Tupanaãrü
orewa pengúe na nüxũ pecuáxũcèx i ṯacü na yiĩxũ i tórü Cori
pexũ naxwèxexũ na penaxüxũ.
18 Rü tama name i ṯacü rü axexũ i ngúchi̱xáxũmaã pengãxẽ,
erü ngẽma rü chixexũ tüxũ naxüxẽẽ i ngẽxguma ngẽmaãcü
imaxẽgu. Natürü name nixĩ i Tupanaãẽ i Üünexũna pegü
pexãgü na pewa nangẽxmaxũcèx rü pemaã inacuáxũcèx.
19 Rü name nixĩ i Tupanaãrü orechigagu rü norü wiyaegügu
pegümaã pidexagü rü pegümaã nüxũ pixu. Rü name nixĩ

i nagúxũrauxũ i norü wiyaegügu pewiyaegü, na ngẽmaãcü
guxũne ya perü maxũnemaã tórü Corixũ picuèxüũgüxũcèx.
20 Rü name nixĩ i guxũguma tórü Cori ya Ngechuchu ya
Cristuégagu moxẽ nüxna pexãgü ya Tanatü ya Tupana naxcèx
i guxũma.

Ñuxãcü meã nügümaã namaxẽ i wüxi ya ĩpatacũã̃x i Cristuaxũ yaxõgüxũ

21 Rü ñuxma na Cristumẽxẽwa pengẽxmagüxũ, rü name nixĩ
i pegüga pexĩnüẽ i wüxichigü, erü Cristuxũ pengechaũgü rü
naga pexĩnüẽ.
22 Rü pemax, Pa Ngexũgüx, rü ngẽma tórü Cori
naxwèxexũrüũ rü name nixĩ na petega pexĩnüẽxũ.
23 Erü nüma ya yatü rü namèxẽru nixĩ, ngẽxgumarüũ ya
Cristu na guxũma i yaxõgüxũẽru na yiĩxũ. Rü nümagü i
yaxõgüxũ rü Cristuxũne nixĩgü rü nüma ya Cristu nixĩ i norü
maxẽxẽẽruũ yiĩxũ.
24 Rü ngẽxgumarüũ na Cristuga naxĩnüẽxũ i ngẽma
yaxõgüxũ, rü ngẽxgumarüũ ta i ngexũgü rü name nixĩ na
guxũguma natega naxĩnüẽxũ.
25 Rü name nixĩ i namèxũ nangechaũ ya yatü, yema Cristu
guxãma ga yaxõgüxexũ na nangechaũxũrüũ. Rü yema na tüxũ
nangechaũxũcèx nixĩ ga nayuxũ ga Cristu.
26 Rü yemaãcü nanaxü ga Cristu na nügüxũ tüxũ nadexũcèx
rü tüxũ yaxüünexẽẽxũcèx i guxãma i yixema na yaxõgüxũ.
Rü norü oremaã rü ngẽma dexá i nawa íibaiũxũmaã tüxũ
nimexẽẽ na aixcüma napẽxewa imexũcèx.
27 Rü yemaãcü tüxũ nimexẽẽ na nügütama tüxũ nawéxũcèx
na aixcüma guxũwama imexũ rü na nataxuxũma i ṯacü i
tórü chixexũ rü bai i írarüwa i ngẽxguma napẽxewa ingugügu.
Erü tüxũ nade na ixüünegüxũcèx rü guxũwama imexũcèx i
napẽxewa.
28 Rü yema Cristu tüxũ na ngechaũxũrüũ, rü wüxichigü
ya yatü rü nanaxwèxe na namèxũ nangechaũxũ ñoma
nügüxũnexũ na nangechaũxũrüũtama. Rü yíxema tümamèxũ
ngechaũxẽ rü tügütama nixĩ i tangechaũxũ.
29 Erü tataxuma ya texé ya tümaxũnechitama aixe, natürü
tanaxüwemü rü meãma nüxna tadau ngẽma Cristu guxũma i
yaxõgüxũna dauxũrüũ.
30 Rü guxãma i yixema na yaxõgüxũ rü Cristutanüxũ tixĩgü
rü ngẽmaãcü wüxigu namücügü tixĩgü. Rü nüma nixĩ i tüxna
nadauxũ.
31 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Rü wüxichigü ya yatü rü nanatüna rü naẽna tá nixũgachi
na namèxmaã inaxãũxũcèx. Rü ngẽma taxre rü wüxi
tátama nixĩgü”,

ñanagürü i ngẽma ore.
32 Rü ngẽma ore i yatüchiga rü namèxchiga rü wüxi i ore i
aixcüma mexŭ nixĩ. Natürü ñu̱xma na pemaã nüxŭ chixuxŭ
i ngẽma rü Cristuchiga rü yaxõgüxŭchiga nixĩ i chidexaxŭ.
33 Natürü ngẽma ore rü pechiga ta nixĩ. Rü ngẽmacèx
i wüxichigü i pema i yatügü rü name nixĩ i pemèxŭ na
pengechaŭxŭ ngẽma pegütama na pengechaŭxŭrüŭ. Rü
ngẽxgumarüŭ ta i pema i ngexŭgü rü penaxwèxe i petega
pexĩnüẽ.

6

1 Pa Buxŭgüx, ñu̱xma na Cristuarü pixĩgüxŭ, rü name nixĩ i
penatüga rü peega pexĩnüẽ, erü ngẽma nixĩ i aixcüma mexŭ.
2-3 Yerü yema mugü ga Tupana Moĩchéna ãxŭtanüwa rü
yema mu ga nüxĩra wüxi ga unetamaã Tupana nüxŭ ixuxŭ, rü
ñanagürü:

"¡Rü tüxŭ nangechaŭ rü tüxŭ rüngŭxẽẽ ya cunatü rü cue na
aixcüma cutaãẽxŭcèx rü namáxŭcèx i curü maxŭ i ñoma
i naãnewa!"

ñanagürü.
4 Rü pemax, Pa Papágü rü Pa Mamágüx, rü tama name i
penangamare rü penanuẽxẽẽ i pexacügü. Rü name nixĩ i meã
penayaexẽẽ, rü peyaxucu̱xẽgü rü penangúexẽẽ na meã tórü
Coriaxŭ yaxõgüãxŭcèx.
5 Rü pemagü, Pa Duŭxŭgü ya Ixããrü Coriã̱xgüe, rü name nixĩ
i meã naga pexĩnüẽ i perü corigü i ñoma i naãnewa. Rü pe-
naxwèxe i nüxŭ pengechaŭgüãcüma rü nüxŭ pemuŭẽãcüma
meã naga pexĩnüẽ ñoma Cristuaxŭ pepuracüexŭrüŭ.
6 Rü tama name ega perü corigü pexŭ dawenüguxicatama meã
nüxŭ pepuracüe na ngẽmaãcü pemaã nataãẽxŭcèx. Natürü
ñu̱xma na Cristuarü duŭxŭgü pixĩgüxŭ, rü name nixĩ i
guxŭma i perü ngúchaŭmaã penaxü i ngẽma Tupana pexŭ
naxwèxexŭ.
7 Rü ngẽma puracü i perü cori pexna ãxŭ, rü name nixĩ i
petaãẽãcüma penaxü, ñoma tórü Cori ya Ngechuchuaxŭ pepu-
racüexŭrüŭ. Erü aixcüma nüxŭ nixĩ i pepuracüexŭ rü tama i
duŭxŭgüaxŭ.
8 Rü name nixĩ i ngẽmaãcü meã pepuracüe, erü nüxŭ pecuèx
rü wüxichigü i duŭxŭ rü woo wüxi i coriarü duŭxŭ yixĩgu rü
ẽxna taxúxearü yixĩgu, natürü tórü Cori ya Ngechuchu tá nüxŭ
nanaxütanü naxcèx i ngẽma mexŭ i naxüxŭ.
9 Rü pemax, Pa Corigüx, rü name nixĩ i ngẽxgumarüŭ ta meã
namaã pemaxẽ i perü duŭxŭgü. Rü tama name i ṯacü rü
chixexŭmaã penaxãũxŭne. Rü nüxna pecuèxãchie na pema
rü ta perü duŭxŭgürüŭ tórü Cori ya daxũgucümẽxẽwa na

pengẽxmagüxũ. Rü aixcüma guxãma i yixema rü tawüxigu i napẽxewa ya tórü Cori ya Cristu.

Cristuarü duũxũgüarü poxũruũ i Tupana nüxna ãxũ na nügü namaã ínapoxũgüxũcèx naxchaxwa i Chataná

10 Rü ñu̱xma na tórü Corimücügü pixĩgüxũ, Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i pegü peporaexẽẽ na penayaxuxũcèx i ngema pora i nawa ne ũxũ. Erü nüma rü naporaxüchi.

11 ¡Rü pegü panaxũ i guxũma i ngema poxũruũgü i Tupana pexna ãxũ na ngẽmamaã pegü ípepoxũxũcèx i ngẽxguma Chataná pexũ womüxẽẽchaũgu!

12 Erü tama duũxũgü i taxrüũ ãmachixũ rü ãxchinaxãxũmaã nixĩ i yigü idaixũ. Natürü ngẽma namaã yigü idaixũ nixĩ i Chatanáãrü duũxũgü i ngoxogü i chixexũgü i poraexũ. Rü nümagü rü namuxũchi rü tüxũ narüporamaẽgüchaũ. Rü tama nüxũ tadaugü erü naãẽgü nixĩ, natürü guxũwama nangẽxmagü i ñoma i naãnewa. Rü namaã inacuèx i ñoma i naãne i chixexũ.

13 Rü ngẽmacèx name nixĩ i penayauxgü i guxũma i ngẽma poxũruũgü i Tupana pexna ãxũ, na ngẽmaãcü pegü ípepoxũxũcèx i ngẽxguma ngẽma naãẽgü pexũ nachixexeẽchaũgu. Rü ngẽmaãcü tãũtáma nüxũ penguxũ i ngẽma naãẽgü i chixexũ rü tá nüxũ perüporamaegü.

14 Rü ngemacèx name nixĩ i mea pegüna pedaugü na tama perü uwanümẽxẽgu peyixũcèx. Rü penaxw̱ae na pixaixcümagüxũ na taxuwama nachixexũcèx i perü maxũ.

15 Rü name nixĩ i guxũguma ípememaregü na nüxũ peyarüxugüexũcèx i ngema ore i ngüxmüxẽẽruxũ.

16 Rü ngema guxũarü yexera ixĩxũ nixĩ na aixcüma Cristuaxũ peyaxõgüxũ na ngẽmaãcü pegü ípepoxũxũcèx nüxna i Chatanáne i ãũcümaxũ i namaã tüxũ nachixexẽẽchaũxũ.

17 Rü name nixĩ i penayaxu i ngema maxũ i taguma gúxũ na ngemamaã pegü ípepoxũxücèx ñoma wüxi i churara i napatẽxemaã nügü ípoxũxũrüxũ. Rü ngema Tupanaarü Ore i Naãẽ i Üünexũ pexna ãxũ, rü ngema nixĩ i pexne ixĩxũ.

18 Rü tama name i nüxũ perüchaue na peyumüxẽgüxũ. Natürü name nixĩ i guxũguma Tupanaãẽ i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã Tupanaxũ pecèèxũ. Rü penaxw̱ae i pexuãẽ na taguma nüxũ perüxoexũcèx. Rü ngemaãcü name nixĩ i naxcèx peyumüxẽgü i guxũma i Tupanaarü duũxũgü.

19 Rü ngẽxgumarüũ ta chanaxwèxe i chauxcèx peyumüxẽgü na Tupana choxũ rüngũxẽẽxũcèx rü choxna naxããxũcèx i ngẽma ore i nüma nanaxwèxexũ na nüxũ chixuxũ. Rü chanaxwèxe i Tupanana naxcèx peca na choxũ naporaxẽẽxũcèx na tama chamuũãcüma nüxũ chixuxũcèx

rü mea chanangoxẽẽxũcèx i ngema norü ore i Cristuchiga ga noxri exũguxũ i ñuxma maxũ tüxna ãxũ.

20 Rü ngẽma orexũ na chixuxũcèx nixĩ ga Tupana nügüchicüü choxũ inamuxũ. Rü ngẽmagagu nixĩ i chapoxcuxũ i ñuxmax. Rü chanaxwèxe i chauxcèx peyumüxẽgü na tama chamuũãcüma meãma nüma nanaxwèxexũãcüma nüxũ chixuxũcèx i ngẽma norü ore.

Pauru nanaguxẽẽ ga norü popera rü wenaxãrü yema duũxũgüxũ narümoxẽ

21 Rü taeneẽ ya nüxũ ingechaũcü ya Tíquicu, rü chauxrüũ aixcüma meãma napuracü i tórü Coriarü puracüwa. Rü nüma tá pemaã nüxũ nixu i guxũma i chauchiga na ñuxãcü choxũ naxüpetüxũ i nuã.

22 Rü ngẽmacèx nixĩ i pexũtawa chanamuxũ, na pemaã nüxũ yaxuxũcèx na ñuxãcü toxũ naxüpetüxũ, na ngẽmaãcü pexũ nataãẽxẽẽxũcèx.

23 Pa Toeneẽgü i Yaxõgüxũx, chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ narüngũxẽẽgü i guxãma i pema na meã pegümaã pemaxẽxũcèx, rü aixcüma petaãẽgüxũcèx, rü pegü pengechaũgüxũcèx rü meã peyaxõgüxũcèx.

24 Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana nüxũ narüngũxẽẽ i guxũma i ngẽma duũxũgü i aixcümaxũchi tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuxũ ngechaũgüxũ. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA PIRIPUWA YEXMAGÜXÜ GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Piripuwa yexmagüxũ

1 Pa Toeneẽgü ya Piripuwa Ngẽxmagüxex, choma i Pauru rü namaã i taeneẽ i Timutéu nixĩ i pexcèx tanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü toma rü Ngechuchu ya Cristuarü puracütanüxũ tixĩgü. Rü pexcèx tanaxümatü i pema i yaxõgüxũãrü ãẽxgacügü na pixĩgüxũ, rü pema i tupaucawa ngũxẽẽtaeruũgü na pixĩgüxũ, rü guxãma i pema i Ngechuchu ya Cristuaxũ yaxõgüxe.

2 Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraãcü pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

Pauru rü yema yaxõgüxũcèx nayumüxẽ

3 Rü guxũguma i ngẽxguma pexna chacuèxãchigu rü Tupanana moxẽ chaxã i pexcèx.

4 Rü ngẽxguma chayumüxẽgux, rü guxũguma chataãẽãcüma pexcèx chayumüxẽ i guxãma i pemax.

5 Erü pema rü noxritama Tupanaãrü orexũ pexĩnüẽgumama rü poraãcü choxũ perüngũxẽẽ na nüxũ chixuxũcèx i norü ore i mexũ. Rü ñũxma rü ta choxũ perüngũxẽẽgüecha.

6 Rü Tupana rü marü inanaxügü i wüxi i mexũ i puracü i perü maxũwa. Rü nüxũ chacuèx rü nüma rü guxũgutáma nanaxüecha i ngẽma puracü ñũxmatáta yanguxẽẽã i ngẽxguma ínanguxgu ya Ngechuchu ya Cristu.

7 Rü aixcüma name na ngẽmaãcü pemaã nagu charüxĩnüxũ, erü poraãcü pexũ changechaũ rü aixcüma Tupana wüxigu tüxũ narüngũxẽẽ i guxãma i yixema. Rü woo ñũxma na chapoxcuxũ rü ẽxna ega ãẽxgacügüpẽxewa choxũ nagagügu, rü Tupana choxũ narüngũxẽẽ i ngẽxguma norü ore i mexũẽtüwa chideaxgu rü namaã nüxũ chixuxgu i ãẽxgacügü na aixcüma yiĩxũ i ngẽma orewa nüxũ iyarüngauxũ i tórü maxũ i taguma gúxũ. Rü nüxũ chacuèx rü ngẽma choxũ nangũxẽẽxũãcüma, rü pexũ rü ta narüngũxẽẽ.

8 Rü Tupana nüxũ nacuèx na ñuxãcü poraãcü pexũ chadauxchaũxũ rü pexũ na changechaũxũ i guxãma i pemax, ngẽma Ngechuchu ya Cristu pexũ na ngechaũxũrüũ.

9 Rü chorü yumüxẽwa naxcèx íchaca na yexeraãcü pegü pengechaũgüxũcèx rü Tupanaxũ pengechaũgüxũcèx. Rü

naxcèx íchaca na yexeraãcü nüxũ pecuáxũcèx i guxũma i Tupanachiga rü yexeraãcü nüxũ pecuáxũcèx na ñuxãcü nanaxwèxexũ na naxcèx pemaxẽxũ.

10 Rü ngẽmaãcü pexcèx chayumüxẽ erü chanaxwèxe na meã penangugüxũ i ṯacü nixĩ i aixcümа mexũ i Tupanapẽxewa na penaxüxũcèx i ngẽma. Rü chanaxwèxe na aixcümа namexũ i perü maxũ na taxucèxma ṯacücèx Tupana pexna c̱axũcèx i ngẽxguma ínanguxgu ya Cristu.

11 Rü naxcèx íchaca na Ngechuchu ya Cristu pexũ narüngũxẽẽxũ na aixcümа namexũcèx i perü maxũ rü aixcümа penaxüxũcèx i ngẽma Tupanapẽxewa mexũ na ngẽmaãcü meã pemaxẽãcümа Tupanaxũ picuèxüũgüxũcèx.

Chauxcèx rü Cristuarü ngúchaũ na chaxüxũcèx nixĩ i chamaxũxũ

12 Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i nüxũ pecuèx rü guxũma i ngẽma choxũ üpetüxũ, rü aixcümа ngẽmaãcü choxũ naxüpetü na yexeraãcü natachigaxũcèx i Tupanaãrü ore i mexũ.

13 Rü ñu̱xma i núma rü guxũma i churaragü i ãẽ̱xgacüpataarü dauruũgü rü guxũma i togü rü ta nüxũ nacuèxgü na chapoxcuxũ naxcèx na Cristuarü duũxũ chiĩxũ.

14 Rü ñu̱xma na chapoxcuxũ rü muxũma i taeneẽgü i yaxõgüxũ rü tama namuũẽãcümа nüxũ nangúchaũ na nüxũ yaxugüexũ i Tupanaãrü ore i mexũ. Rü yexeraãcü tórü Coriaxũ nayaxõgü.

15 Rü aixcümа nixĩ i ñuxre i duũxũgü rü togüxũ na yaxãũxãchixẽẽxũcèxmare nüxũ nixugüexũ i Cristuchiga, erü togüxũ narüyexerachaũ. Natürü nangẽxma i togü i duũxũgü i aixcümа mexũgu naxĩnüẽãcümа meã nüxũ ixugüexũ i ngẽma ore.

16 Rü ñuxre i duũxũgü rü Cristuchigaxũ nixugüe erü choxũ nangechaũgü rü nüxũ nacuèxgü na Tupana nuxma choxũ muxũ na íchanapoxũxũcèx i norü ore i mexũ.

17 Natürü nangẽxma i togü i noxrütama ngúchaũcèx daugüxũ rü ngẽmacèx nüxũ ixugüexũ i ngẽma ore. Rü nümagü rü tama mexũgu narüxĩnüẽ, natürü naxcèx nadaugü na yexeraãcü choxũ naguxchaxẽẽgüãxũ i ñu̱xma na chapoxcuxũ.

18-19 Natürü nüẹtama nixĩ ega woo ngẽmaãcü yixĩgu. Erü woo mexũ i norü ngúchaũmaã yixĩgu rü ẽxna tama, natürü Cristuchigaxũ nixugüe. Rü ngẽma rü wüxi i taãẽ nixĩ i chauxcèx. Rü guxũgutáma chataãẽẽcha erü nüxũ chacuèx rü guxũma i ngẽma rü chorü mexũcèx tá nixĩ erü chauxcèx peyumüxẽgü rü choxũ narüngũxẽẽ i Tupanaãẽ i Üünexũ i Ngechuchu ya Cristuxũ rüngũxẽẽxũ.

20 Rü ngẽma poraãcü chanaxwèxexũ nixĩ na taguma ṯacü rü chixexũ chaxüxũ na taxucèxma chaugücèx chaxãnexũcèx.

Rü chanaxwèxe i guxũguma íchamemare na guxãpẽxewa tama chamuũãcüma Cristuchigaxũ chixuxũ. Rü ñu̱xma na chamaxũxũ rü woo chayu̱xgu rü chanaxwa̱e i guxũguma aixrügumarüũtama chaugagu Cristuxũ nicuèxüũgü i duũxũgü.

21 Erü chauxcèx rü Cristuarü ngúchaũ na chaxüxũcèx nixĩ i na chamaxũxũ. Natürü ngẽxguma chayu̱xgux rü ngẽma rü ta name, erü Cristuxũtawa tá changẽxma i ngẽxguma.

22 Natürü tama nüxũ chacuèx i ṯacü nixĩ i rümemaẽxũ i chauxcèx, ngẽma na chayuxũ rü ẽxna na chamaxũxũ.. Erü ñu̱xma na chamaxũxũ rü choxũ nataxcha na chanaxüxũ i tórü Coriarü puracü.

23 Rü ngẽmacèx tama nüxũ chacuèx na ṯacü yiĩxũ i chauxcèx rümemaẽxũ i ngẽma taxrewa. Erü ñuxguacü rü chanaxwèxe na chayuxũ na Cristuxũtawa changẽxmaxũcèx. Rü ngẽma nixĩ i aixcüma yexera rümemaẽxũ i chauxcèx.

24 Natürü i pexcèx rü nagu charüxĩnü rü narümemaẽ nixĩ na ñoma i chaxunemaãtama na chamaxũxũ na ngẽmaãcü pexũ charüngũxẽẽxũcèx.

25 Rü ñu̱xma na aixcüma meã nüxũ chacuáxũ na pechoxwèxexũ, rü ngẽmawa nüxũ chacuèx na tãũtáma paxa chayuxũ. Rü ngẽmaãcü tá chamaxãma na pexũ charüngũxẽẽxũcèx na yexeraãcü Cristucèx pemaxẽxũcèx rü yexeraãcü taãẽãcüma nüxũ peyaxõgüxũcèx.

26 Rü ngẽmaãcü wena táxarü petanüwa changẽxma. Rü ngẽxguma wena choxũ pedaugügu rü aixcüma tá petaãẽgü erü tá pexũ nangẽxma na ṯacücèx Ngechuchu ya Cristuxũ picuèxüũgüxũ.

27 Rü ngẽma guxũãrü yexera rümemaẽxũ nixĩ na naxcèx pedauxũ na meã pemaxẽxũ, ngẽma Cristuarü ore pemaã nüxũ ixuxũrüũ. Rü ngẽxguma petanüwa chaxũxgu rü ẽxna woo tama ngẹma chaxũxgu, natürü nüxũ chaxĩnüchaũ na guxãma wüxigu pegü peporaexẽẽxũ na taguma nüxũ perüc̱ha̱uxũcèx na aixcüma peyaxõgüxũ, rü ngẽmaãcü Tupanaãxũ pepuracüexũ na yexeraãcü yaxũchigüxũcèx i norü ore i mexũ.

28 Rü ngẽmacèx penaxwèxe i tama texéxũ pemuũẽãcüma nüxũ pixugüama i ngẽma ore. Rü ngẽma na tama nüxũ pemuũẽxũ rü ngẽma rü wüxi i cuèxruũ tá nixĩ nüxũ i perü uwanügü. Rü ngẽmawa tá nüxũ nacuèxgü na poxcuwa tá naxĩxũ i nümagü natürü pema rü tá maxũwa na pexĩxũ. Rü Tupana tá nixĩ ya pexũ rüngũxẽẽcü na tama nüxũ pemuũẽxũcèx i ngẽma perü uwanügü.

29 Rü Tupanaga nixĩ na Cristuaxũ peyaxõgüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta naga nixĩ na Cristucèx ngúxũ pingegüxũ. Rü ngẽma rü wüxi i ngũxẽẽ nixĩ i pexna naxãxũ ya Tupana.

30 Pema rü choma rü wüxigu Tupanaãrü puracüwa
tangẽxmagü, rü tanaxüama i ngẽma puracü ega woo texé
tüxũ naguxchaxẽẽgux. Rü ũpa rü marü choxũ pedau na
ñuxãcü meã chanaxüxũ i ngẽma puracü, rü ñũxma rü ta
nüxũ picuáchiga na ñuxãcü chanaxüamaxũ woo namu i chorü
guxchaxũgü.

2

Cristu rü ñoma taxuũma yiĩxũrüũ nügü nixĩxẽẽ rü yemacèx ga Tupana rü guxũãrü ãẽxgacüxũ nayaxĩxẽẽ

1 Rü dücax, Pa Chaueneẽgüx, rü ñũxma na Cristuarü
duũxũgü pixĩgüxũ, ¿rü aixcüma yiĩxũ i nüma pexũ
nataãẽxẽẽxũ? ¿Rü aixcüma yiĩxũ i petaãẽgüxũ erü nüma pexũ
nangechaũ? ¿Rü aixcüma yiĩxũ i Tupanaãẽ i Üünexũ pexũtawa
ngẽxmaxũ? ¿Rü aixcüma yiĩxũ i pegü pengechaũgüxũ rü
pegüxũ pengechaũtümüũgüxũ?
2 Rü ngẽxguma chi ngẽmaãcü yixĩgu, rü chanaxwèxe i guxãma
wüxigu perüxĩnüẽ, rü aixcüma guxãma pegü pengechaũgü, rü
aixcüma guxãma ñoma wüxitama piĩxũrüũ na yiĩxũ i peãẽ, rü
guxãma wüxitama i ngúchaũcèx pedau. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü
pemaxẽgu rü wüxi i chorü taãẽ tá nixĩ.
3 Rü tama name na togüarü yexera pegü pixĩgüxẽẽxũ
rü pegü picuèxüxũgüxũ. Natürü narümemae nixĩ i nagu
perüxĩnüẽxũ na ngema togü rü perü yexera nüxũ nacuègüxũ.
4 ¡Rü tama pegüguxicatama perüxĩnüẽ, natürü pegü pepo-
raexẽẽ na togüxũ perüngũxẽẽgüxũcèx!
5 Rü name nixĩ ga yema Ngechuchu ya Cristu nagu
rüxĩnüxũgu na perüxĩnüẽxũ i pemax.
6 Yerü nüma rü woo ga Tupanaxũchi na yiĩxũ, natürü tama
nügü nicuèxüxũ na Tupana yixĩxũ.
7-8 Rü yemacèx yéma nanatèx ga norü mexũgü ga daxũguxũ
ga naãnewa. Rü wüxi i duũxũ i togüaxũ puracüxũrüũ nügü
nixĩxẽẽ. Rü ñoma wüxi i duũxũrüũ ñoma ga naãnegu nabu.
Rü yexguma marü duũxũ yixĩgu ga nümax, rü ñoma taxuũma
yiĩxũrüũ nügü nixĩxẽẽ. Rü Tupanaga naxĩnü, rü yemaãcü
curuchagu nayu woo wüxi ga ãnexũchi na yiĩxũ ga yema.
9 Rü yemacèx ga Tupana rü guxũétüwa nanangexmaxẽẽ
rü nayangucuchixẽẽ na guxũma i ãẽxgacügüétüwa
nangẽxmaxũcèx.
10 Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na Ngechuchupẽxegu
tacaxãpũxügüxũcèx rü nüxũ ticuèxüũgüxũcèx ya guxãma ya
texé ya daxũguxũ i naãnewa ngẽxmagüxe, rü guxãma i ñoma i
naãnewa ngẽxmagüxe, rü guxãma ya texé ya marü yuexe.

11 Rü yemaãcü Tupana ãẽxgacüxũ nayaxĩxẽẽ na guxãma
nüxũ ixuxũcèx na tórü Cori yiĩxũ ya Ngechuchu ya Cristu rü
ngẽmaãcü nüxũ icuèxüũgüxũcèx ya Tanatü ya Tupana.

Cristuarü duũxũgü rü ñoma omügürüũ nixĩgü i natanüwa i
ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ

12 Rü ñu̱xma na nüxũ pecuáxũ na ñuxãcü Nanatüga
naxĩnüxũ ga Cristu, rü chanaxwèxe i chauga pexĩnüẽ, Pa
Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxe. Rü yéma petanüwa
chayexmagu chauga na pexĩnüẽxũãrü yexera chanaxwèxe i
chauga pexĩnüẽ i ñu̱xma na tama petanüwa changẽxmaxũ. Rü
chanaxwèxe i Tupanaxũ pemuũẽãcüma naxcèx pedaugüama
i perü maxũ i taguma gúxũ.

13 Erü Tupana nixĩ ya perü maxũwa puracücü na mexũgu
perüxĩnüexũcèx. Rü nüma nixĩ i pexũ nangũxẽẽxũ na naga
pexĩnüẽxũcèx rü peyanguxẽẽxũcèx i ngema norü ngúchaxũ.

14 ¡Rü guxũma i ngema Tupanacèx pexüxũwa rü tama name
i oõcü penaxü rü pegü naxcèx pechoxũgagü!

15-16 Rü name i ngẽmaãcü meã pemaxẽ na taxúema ṯacü
rü chixexũxũ pewa iyangauxũcèx. Rü penaxwèxe i mexũ i
Tupanaxãcügü pixĩgü i natanüwa i ngẽma duũxũgü i chixexũ
rü chixeãẽgümarexũ. Rü ngẽxguma ngẽma duũxũgümaã nüxũ
pixugüyane i ngẽma ore i mexũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ, rü yoxni
natanüwa rü ñoma woramacurigü ya ẽãnexũwa ibáixgücürüũ
tá pixĩgü. Rü ngẽmaãcü i ngẽxguma wena núma naxũxgu
ya Cristu rü poraãcü tá pemaã chataãẽ erü tá nüxũ chadau
na tama natücèxmamare yiĩxũ ga yema puracü ga petanüwa
chaxüxũ.

17 Rü ngẽma ñu̱xma na meã peyaxõgüxũ, rü ngẽma nixĩ i
perü ãmare i Tupanana pexãxũ. Rü ngẽma na meã yanguxũcèx
i ngẽma perü ãmare i Tupanapẽxewa, rü choma rü íchamemare
na Tupanacèx ichanaxãxũ i chorü maxũ rü chayuxũ. Rü
ngẽmacèx woo chayu̱xgu rü wüxi i taãẽ tá nixĩ i chauxcèx.
Rü chanaxwèxe i pemagü rü ta ngẽmacèx wüxigu chomaã
petaãẽgü.

18 Rü ngẽmacèx ega ngẽma ore i mexũcèx chayu̱xgux, rü
tama name na pengechaũgüxũ natürü chanaxwèxe na wüxigu
chomaã petaãẽgüxũ.

Timutéu rü Epaporu- dítuchiga

19 Rü ngẽxguma tórü Cori ya Ngechuchu naxwèxegu rü paxa
petanüwa chanamue̱ga ya taeneẽ ya Timutéu na pexũ na
íyadauxũcèx rü chataãẽxũcèx i ngẽxguma núma nangeãgu i
pechiga.

20 Rü aixcüma nataxuma i to i chorü ngũxẽẽruũ i choma
nagu charüxĩnüxũgu rüxĩnüxũ, rü Timutéuxicatama nixĩ. Rü

nataxuma i to i naxrüŭ aixcüma pegu rüxĩnüxŭ rü pexŭ rüngŭxẽẽchaŭxŭ.
21 Erü guxŭma i togü rü naxcèx nadaugü i noxrütama ngúchaŭgü, rü tama aixcüma nagu narüxĩnüẽ i ngẽma Ngechuchu ya Cristuarü ngúchaŭ.
22 Natürü i pema rü marü nüxŭ pecuèx na ñuxãcü meã namaxŭxŭ i Timutéu, rü ñuxãcü choxŭ nangŭxẽẽxŭ i Tupanaãrü orearü uchigawa, ñoma wüxi i buxŭ i nanatüxŭ rüngŭxẽẽxŭrüŭ.
23 Rü ngẽmacèx i ngẽxguma nüxŭ chacuèxgu na ñuxãcü tá choxŭ na naxüpetüxŭ i núma, rü ñu̱xũchi ngẽma petanüwa chanamuxchaŭ i Timutéu na pexŭ íyadauxŭcèx.
24 Rü ngẽxgumarüŭ ta nagu charüxĩnü rü tórü Cori rü aixcüma tá choxŭ narüngŭxẽẽ na chomatama ngẽma petanüwa íchayadauxŭcèx.
25 Rü ngẽxgumarüŭ ta chauxcèx name nixĩ i ngẽma petanüwa chanamuxŭ i taeneẽ i Epaporudítu. Rü nüma nixĩ ga pematama chauxcèx núma penamuxŭ na choxŭ nangŭxẽẽxŭcèx. Rü nüma rü chomücü nixĩ i Tupanaãrü puracüwa, rü poraãcü choxŭ narüngŭxẽẽ i Tupanaãrü orearü uwa.
26 Rü poraãcü nüxŭ nangúchaŭ na pexŭ íyadauxŭ i guxãma i pemax. Rü poraãcü naxoegaãẽ, yerü pema rü nüxŭ pecuáchiga ga na yad̲aawexŭ ga nümax.
27 Rü aixcüma nixĩ ga na yad̲aawexŭ, rü wixguxüchi taèx nayu. Natürü Tupanaãxŭ nangechaŭtümüŭ rü choma rü ta nüxŭ changechaŭtümüŭ, rü yemacèx naxcèx nayataanexẽẽ na tama yexeraãcü changechaŭxŭcèx.
28 Rü ngẽmacèx rü yexeraãcü chanaxwèxe na paxa petanüwa chanamuxŭ i Epaporudítu, na pema rü petaãẽgüxŭcèx i ngẽxguma wena nüxŭ pedaugügu. Rü ngẽxguma i choma rü tá ta chataãẽ i ngẽxguma nüxŭ chacuèxgu na petanüwa nangẽxmaxŭ na pexŭ nangŭxẽẽxŭcèx.
29 Rü chanaxwèxe i tórü Coriégagu petaãẽgüãcüma meã penayaxu erü peeneẽ nixĩ. Rü name nixĩ i nüxŭ pengechaŭgü i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i Epaporudíturüŭ ixĩgüxŭ.
30 Yerü nüma ga Epaporudítu rü yema na poraãcü nawa napuracüxŭ ga Cristuarü puracü, rü yemacèx wixguxüchi taèx nayu. Rü ãũcümaxŭwa nügü nayexmaxẽẽ na pechicüü choxŭ nangŭxẽẽxŭcèx.

3

Ngẽma na Cristuxŭ icuáxŭ rü ngẽma nixĩ i guxŭãrü yexera rümemaẽxŭ

1 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i petaãẽgü erü tórü Coriarü duŭxŭgü pixĩgü. Rü yema ore ga noxri pexcèx

chaxümatüxũ rü tama choxũ nawèxtümüũ na wena pexcèx chanaxümatüxũ erü aixcüma pexũ name i ngẽma ore.

2 ¡Rü pegüna pedèu̱x nüxna i ngẽma duũxũgü i chixri maxẽxũ rü chixexũmaã pexũ ixucu̱xẽgüxũ! Rü nümagü nixĩ i nüxũ yaxugüexũ rü ngẽxguma tama yigü íiwiechèxmüpẽxechiraũgu, rü taxucürüwama Tupanapẽxewa time.

3 Natürü yíxema aixcüma Tupanapẽxewa imexẽ, rü yixema tixĩgü. Rü Tupanaxũ ticuèxüũgü i Naãẽ i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã. Rü tataãẽgü erü Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü tixĩgü. Rü tama tayaxõgü na ngẽma yigü íiwiechèxmüpẽxechiraũxũcèx Tupanapẽxewa imexũ.

4 Rü choma chi waxi nixĩ i guxũ i togüarü yexera chayaxõxũ i ngẽma wiechèxmüpẽxechiraũchiga. Rü tataxu chima ya togue ya texé chauxrüũ yaxõxẽ i ngẽmachiga.

5 Yerü yexguma 8 ga ngunexũ chauétü yixĩgu ga na chabuxũ, rü choxũ ínawiechèxmüpẽxechiraũgü, erü Yudíu chixĩ. Rü Beyamítanüxũ chixĩ. Rü chaunatü rü chaué rü Yudíugü tixĩgü, rü ngẽmacèx i choma rü Yudíuxüchi chixĩ. Rü choma rü Parichéuchirẽx chixĩ, rü pema nüxũ pecuèx rü ngẽma Parichéugü rü meãma nanaxaure i Tupanaãrü mugü ga Moĩché ümatüxũ.

6 Rü yema na meã chayanguxẽẽchaũxũcèx ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ, rü yemacèx nawe chingẽchigü ga yema duũxũgü ga Ngechuchuaxũ yaxõgüxũ. Rü yema na aixcüma meã chanaxaurexũcèx ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ, rü yemacèx taxucürüwama texé chauchigaxũ tixu ga tama na chaxaurexũ.

7 Natürü guxũma ga yema ũpa chauxcèx mexũ, rü ñu̱xma rü taxuwama choxũ name erü marü íchanatèx na Cristuaxũxĩcatama chayaxõxũcèx.

8 Rü ñu̱xma na Ngechuchu ya Cristu ya chorü Corixũ na chacuáxũ, rü chauxcèx rü guxũma ga yema ũpa nagu chixũxũ rü taxuwama name, erü ngẽma na Cristuxũ na chacuáxũ rü guxũãrü yexera narümemaẽ. Rü guxũma ga yema mugü ga noxri nagu chixũxũ rü marü nüxũ charüxo na Cristuwe charüxũxũcèx. Rü chauxcèx rü ñoma guxchirerüũ nixĩ ga yema ũpa nagu chixũxũ ega Cristumaã nügü chananguxgu.

9 Rü yemaãcü nüxũ charüxo ga guxũma nagagu ga yema na Cristuarü duũxũ na chiĩxũcèx. Rü ñu̱xma rü Tupanapẽxewa chame erü Cristuaxũ chayaxõ. Rü tama ngẽma na chamecümaxũcèx rü ẽxna mugü chaxaurexũcèx nixĩ na chamexũ i napẽxewa. Natürü ngẽma na Cristuaxũ chayaxõxũcèx nixĩ i nügücèx choxũ namexẽẽxũ ya Tupana.

10-11 Rü ngẽma ñu̱xma chanaxwèxexũ nixĩ na aixcüma Cristuxũ chacuáxũ rü chowa na nangẽxmaxũ i ngẽma pora

ga wena Cristuxũ írüdaxẽẽxũ i ñũxma nüxũ ngẽxmaxũ. Rü yema ngúxũ na yangexũ ga nüma rü na nayuxũ rü ngẽxgumarüũtama chanaxwèxe i íchamemare na naxcèx ngúxũ chingexũ rü naxcèx chayuxũ na yixcama choma rü ta yuwa ícharüdaxũcèx.

Pauru naxcèx nadau na Cristucèx namaxũxũ ñũxmatáta Tupanax- ũtawa nangu

12 Rü ñũxma na ngẽma ñachaxũ pemaã rü tama chanaxwèxe i nagu perüxĩnüẽ na guxũxũ chacuáxũ i Cristuchiga, rü ẽxna guxũwama na chamexũ. Natürü guxũ i ngunexũgu rü naxcèx chadauama na Ngechuchu ya Cristuarü ngúchaũ na chaxüxũcèx, yerü yemacèx nixĩ ga nüma ga chauxcèx nadauxũ ga noxrix.

13 Pa Chaueneẽgüx, pemaã nüxũ chixu rü chomatama meãma nüxũ chacuèx rü ñũxma rü ta tautama nawa changu i ngẽma naxcèx chadauxũ. Natürü i ñũxma rü marü nüxũ icharüngüma i guxũma ga yema noxri nagu chixũxũ. Rü ñũxma rü chaugü chaporaxẽẽ na aixcüma Cristucèx na chamaxũxũ na nawa changuxũcèx i ngẽma maxũ i chopẽxewaama ngẽxmaxũ.

14 Rü ngẽmacèx i ñũxma rü naxcèx chadau na aixcüma Cristucèx chamaxũxũ ñũxmatáta Tupanaxũtawa changu. Erü chanayauxchaũ i ngẽma ãmare i nüma daxũguxũ i naãnewa naxcèx taxcèx nangemaxũ i yixema na Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü ixĩgüxũ.

15 Rü guxãma i yixema na aixcüma Cristuaxũ yaxõgüxũ, rü name nixĩ i ngẽmaãcü nagu tarüxĩnüẽ. Natürü ngẽxguma chi texé i petanüwa toguama tarüxĩnügu, rü Tupana tá tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ i ngẽma nüma nanaxwèxexũ na nüxũ tacuáxũ.

16 Rü ngẽma inaxwèxexũ nixĩ na aixcüma naga ixĩnüẽẽchaxũ rü meãma nagu ixĩxũ i ngẽma ore i marü nüxũ icuáxũ.

17 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i chauxrüũ nagu pexĩ i ngẽma pexũ nüxũ chadauxẽẽxũ na namexũ. ¡Rü penangugü na ñuxãcü meã namaxẽxũ i ngẽma togü i duũxũgü i toma tamaxẽxũãcüma maxẽxũ!

18 Rü marü muẽxpũxcüna pemaã nüxũ chixu, rü ñũxma rü changechaũãcüma rü chaxauxãcüma wena pemaã nüxũ chixu rü nangẽxma i muxũma i duũxũgü i Cristuarü uwanürüũãcüma maxẽxũ. Rü nümagü rü tama nüxũ nacuèxgüchaũ na Cristu curuchagu naxcèx yuxũ.

19 Natürü ngẽma duũxũgü rü tá düxwa Tupana nanapoxcue. Rü ngẽma naxũneãrü ngúchaũ nixĩ i namaã natupanaãxũ. Rü woo nüxũ nacuèxchirẽx na wüxi i ãne na yiĩxũ i ngẽma chixexũ natürü namaã nataãẽgüama. Rü ñoma i naãneãrü ngẽmaxũguxicatama narüxĩnüẽ.

20 Natürü i yixema rü daxũguxũ i naãnewa tüxũ nangẽxma
i tachica. Rü ítananguxẽẽ na daxũguxũ i naãnewa taxcèx
ne naxũxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü
Maxẽxẽẽruũ.
21 Rü ñaã taxüne i yuxwèxexũ rü nüma ya Cristu tá
nanaxüchicüü na naxũne i mexẽchixũrüũ yiĩxũcèx. Rü ngẽma
norü pora i namaã guxũẹtüwa nangẽxmaxũ, rü ngẽmamaãtama
tá nanaxüchicüü i taxüne na noxrürüũ yiĩxũcèx.

4

Ñụxma na tórü Coriarü ixĩgüxũ rü name nixĩ na guxũguma namaã itaãẽgüxũ

1 Pa Chaueneẽgüx, rü pexũ changechaxũ rü poraãcü
pexũ íchayadauxchaxũ. Rü ngẽma pemaã nüxũ chixuxũrüũ
chanaxwèxe i meã tórü Coricèx pemaxẽ erü pema nixĩ i chorü
taãẽ rü chorü ãmare i Tupana choxna ãxũ pixĩgüxũ.
2 Rü nüxũ chacèèxũ i taeyèxgü i Ebódia rü Chitique na
nügümaã nangüxmüẽxũcèx, erü nümagü rü tórü Corixacügü
nixĩgü.
3 Rü cumax, Pa Chomücü ya Mecü i Wüxigu Tupanaãrü Pu-
racüwa Chomaã Puracücüx, rü cuxna naxcèx chaca na nüxũ
curüngũxẽẽxũcèx i ngẽma taxre i taeyèxgü, erü nümagü rü
wüxigu chomaã rü Cremetemaã rü ngẽma togü i chomücügü
i Tupanaãrü poperawa marü ngọxégagüxũmaã napuracüe i
Tupanaãrü orearü uwa.
4 Rü ñụxma na tórü Coriarü pixĩgüxũ, Pa Chaueneẽgüx, rü
name nixĩ i guxũguma namaã petaãẽgü. Rü wena pemaã
nüxũ chixu, rü ¡petaãẽgü!
5 Rü chanaxwèxe i meã pemaxẽ na guxũma i duũxũgü pexũ
nacuèxgüxũcèx na aixcüma mexũ i duũxũgü na pixĩgüxũ. ¡Rü
nüxna pecuèxãchie na tórü Cori rü paxa tá nataeguxũ na núma
naxũxũ!
6 ¡Rü taxucèxma penaxịxãchiãẽgü! ¡Rü Tupanamaã nüxũ
pixu i perü yumüxẽwa i guxũma i ṭacü i pexũ ngupetüxũ! ¡Rü
naxcèx ípeca rü moxẽ nüxna pexã!
7 Rü ngẽmaãcü i nüma ya Tupana rü tá pexũ nataãẽxẽẽ na-
maã i wüxi i taãẽ i mexẽchixũ i guxũma i taãẽ i nüxũ icuáxũãrü
yexera mexẽchixũ. Rü ñụxma na Ngechuchu ya Cristuarü
duũxũgü pixĩgüxũ, rü ngẽma taãẽ i Tupana pexna ãxũ rü tá
nüxna pexũ ínapoxũ i ngẽma chixexũ i nagu perüxĩnüẽchaxũ.

Name nixĩ i nagu tarüxĩnüẽ i guxũma i ṭacü i aixcüma mexũ ixĩxũ

8 Rü ñụxma Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i nagu perüxĩnüẽ
i guxũma i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ, rü guxũma i ngẽma
nacüma i taxucürüwama texé chixri nachiga idexaxũ. Rü

name nixĩ i nagu perüxĩnüẽ i guxũma i ngẽma ore i aixcüma meã iwéxũ rü guxũma i ngẽma Tupanapẽxewa mexũ, rü guxũma i ngẽma mexũ i duũxũgü namaã taãẽxũ, rü guxũma i ngẽma mexũ i Tupanaxũ naxcèx icuèxüüxũgüxũ. Rü name nixĩ i ngẽmagu perüxĩnüẽ.

9 Rü chanaxwèxe i aixcüma penaxü i ngẽma pexũ changúexẽẽxũ, rü ngẽma pexũ namaã chixucũxẽgüxũ, rü ngẽma chauxũtawa nüxũ pexĩnüẽxũ, rü ngẽma chauxũtawa nüxũ pedauxũ na chanaxüxũ. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu rü pemaã tá inarüxã̰ṵ̃x ya Tupana ya tamaã irüngüxmücü rü tüxũ taãẽxẽẽcü.

Yema Piripucũã̰x ga yaxõgüxũ rü dĩẽrumaã Pauruxũ narüngũxẽẽgü

10 Rü ñũxma na chorü Coriarü chiĩxũ, rü poraãcü chataãẽ erü wenaxãrü choxna pecuèxãchie rü choxũ perüngũxẽẽ. Rü choma nüxũ chacuèx rü pema rü guxũguma choxũ perüngũxẽẽchaũ, natürü taguma pexũ natauxcha ga na penaxüxũ ga yema.

11 Rü tama ngẽma na ṯacü choxũ taxuxũcèx nixĩ i pemaã nüxũ chixuxũ i ngẽmachiga. Erü choma rü marü chomaã nixü na namaã chataãẽxũ i ngẽma choxũ ngẽxmaxũ.

12 Rü nüxũ chacuèx na ñuxãcü na yiĩxũ ega guxũ choxũ taũxgux, rü nüxũ chacuèx na ñuxãcü na yiĩxũ ega choxũ namuxũchixgu. Rü marü chomaã nixü na namaã chataãẽxũ i ngẽma choxũ ngẽxmaxũ woo changaxpütüwegu, rü ẽxna woo chataiyaxgu, rü ẽxna woo choxũ namuxũchixgu rü ẽxna woo choxũ nataũxguma.

13 Rü Cristu nixĩ ya choxũ poraxẽẽcü, rü ngẽmacèx chomaã nanguxũ na chanaxüxũ i guxũma i ngẽma Tupana naxwèxexũ na chanaxüxũ.

14 Natürü ga pema rü wüxi ga mexũ choxũ pexügü ga yexguma guxchaxũwa chayexmagu rü choxũ perüngüxẽẽ.

15 Rü pema, Pa Yaxõgüxũ i Piripucũã̰x, rü meãma nüxũ pecuèx rü yexguma noxri Machedóniããnewa nüxũ chixuxgu ga Tupanaãrü ore, rü yexguma yéma íchaxũxũgu, rü pexicatama nixĩ ga ãmare choxna pexãxũ naxcèx ga yema ngũxẽẽ ga chauxũtawa peyaxuxũ.

16 Rü yexguma Techarónicaarü ĩãnewa chayexmayane, rü pema rü yéma chauxcèx penamugü ga perü ãmare na choxũ perüngũxẽẽgüxũcèx. Rü tama nixĩ ga yexgumaríca choxũ perüngũxẽẽxũ.

17 Rü woo perü ãmaremaã chataãẽ, natürü yexeraãcü chataãẽ erü ngẽma choxũ na perüngũxẽẽgüxũcèx rü Tupana tá ãmare pexna naxã.

18 Rü ñũxma rü marü choxŭ nangẽxma i guxŭma i
ṯacü i chanaxwèxexŭ, rü aixcümа ngẽmaãrü yexera choxŭ
nangẽxma. Rü ñũxma na Epaporudítu núma nangexŭ i perü
ãmare, rü taxuŭma choxŭ nataxu. Rü ngẽma perü ãmare i
chauxcèx núma pemuxŭ, rü Tupanapẽxewa rü ñoma wüxi i
pumara i yixixŭrüxŭ nixĩ, rü nüma rü poraãcü namaã nataãẽ.
19 Rü ngẽmacèx ya chorü Tupana rü norü ngẽmaxŭgü i
mexẽchixŭwa tá pexna nanaxã i guxŭma i ṯacü i pexŭ tax-
uxŭ. Rü ngẽmaãcü tá nanaxü erü Ngechuchu ya Cristuarü
duŭxŭgü pixĩgü.
20 Rü name nixĩ i guxŭguma nüxŭ ticuèxüŭgü ya Tanatü ya
Tupana. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Pauru nanagũxẽẽ ga norü popera rü wenaxãrü yema
duŭxŭgüxŭ narümoxẽ

21 Rü chanaxwèxe i chauégagu nüxŭ perümoxẽgü i
guxŭma i taeneẽgü i Ngechuchu ya Cristuaxŭ yaxõgüxŭ.
Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽgü i ngẽma taeneẽgü i
chauxŭtawa ngẽxmagüxŭ.
22 Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽgü i guxŭma i taeneẽgü
i núma Dumawa ngẽxmagüxŭ. Rü ngẽma yexera pexŭ
rümoxẽgüxŭ rü ngẽma nixĩ i taeneẽgü i Dumaãrü ã̃xgacü ya
tacüxŭ-tawa puracüexŭ.
23 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexŭ
narüngŭxẽẽ i guxãma i pemax. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA COROCHAWA YEXMAGÜXŨ GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXŨ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Corochawa yexmagüxũ

1-2 Pa Chaueneẽgü ya Corochaarü Ĩãnewa Ngẽxmagüxex, choma i Pauru rü wüxigu namaã i taeneẽ i Timutéu nixĩ i pexcèx tanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choxũ nixĩ ga Tupana ga inamuãchixũ na guxũwama nüxũ chixuchigüxũcèx i Ngechuchu ya Cristuarü ore. Rü pexcèx chanaxümatü i guxãma i pema ya chaueneẽgü ya aixcüma Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxe ya Cristuaxũ yaxõgüxe. Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana pexũ narüngũxẽẽ na meã pegümaã pemaxẽxũcèx rü petaãẽgüxũcèx.

Pauru rü yema yaxõgüxũcèx nayumüxẽ

3 Rü guxũguma i ngẽxguma pexcèx tayumüxẽgügu, rü moxẽ nüxna taxã ya Tupana ya Nanatü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

4 Rü ngẽmaãcü tanaxü erü marü nüxũ tacuáchiga na ñuxãcü aixcüma meã Ngechuchu ya Cristuaxũ peyaxõgüxũ, rü aixcüma nüxũ pengechaũgüxũ i guxũma i ngẽma duũxũgü i Tupanaãrü ixĩgüxũ.

5 Rü nüxũ tacuèxgü na ngẽmaãcü meã Tupanapẽxewa pemaxẽxũ erü penayauxgüchaũ i ngẽma mexũgü i Tupana pexũ namaã nguxũxũ i daxũguxũ i naãnewa. Rü ñuxma rü meã ípenanguxẽẽ na penayauxgüxũcèx i ngẽma mexũgü yerü marü nüxũ pexĩnüẽ ga Tupanaãrü ore i mexũ i aixcüma ixĩxũ.

6 Rü ngẽmatama ore i mexũ ga pexũtawa nguxũ, rü guxũwama nangu i ñuxmax. Rü guxũwama ningüchigü rü duũxũgüarü maxũxũ naxüchicüü, yema perü maxũxũ na naxüchicüüxũrüũ ga yexguma nüxũ pexĩnüẽgu rü nüxũ pecuèxgügu na ñuxãcü Tupana aixcüma pexũ na ngechaũxũ rü pexũ rüngũxẽẽchaũxũ.

7 Rü ngẽma ore i mexũ nixĩ ga pexũ nangúexẽẽxũ ga Epáparu ya tomücü ya nüxũ tangechaũgücü ya wüxigu tomaã Tupanaãrü orewa puracücü. Nüma rü Cristuarü puracütanüxũ ya mecü nixĩ, rü nüma nixĩ i tochicüü pexũ nangũxẽẽxũ.

8 Rü nüma ya Epáparu nixĩ i tomaã nüxũ yaxuxũ i pechiga na ñuxãcü Tupanaãẽ i Üünexũãrü ngũxẽẽmaã choxũ pengechaũgüxũ.

9 Rü ngẽmacèx i toma ga noxritama pexŭ tacuáchigagu,
rü taguma nüxŭ itayarüngümaẽ na pexcèx tayumüxẽgüxŭ.
Rü guxŭguma Tupanana naxcèx tacagü na meã pexŭ nüxŭ
nacuèxẽẽxŭcèx i ngẽma nüma nanaxwèxexŭ na penaxüxŭ. Rü
nüxna naxcèx tacagü na pexna naxããxŭcèx i nagúxŭraŭxŭ i
cuèx i Naãẽ i Üünexŭwa ne ũxŭ.
10 Rü nüxna naxcèx tacagü na meã tórü Cori
naxwèxexŭãcüma na pemaxẽxŭcèx rü guxŭguma
penaxüxŭcèx i ngẽma nüma nanaxwèxexŭ. Rü nüxna
naxcèx tacagü na pexŭ natauxchaxẽẽãxŭcèx na togüxŭ
perüngŭxẽẽgüxŭcèx rü guxŭ i ngunexŭgu yexeraãcü
Tupanaxŭ pecuáxŭcèx.
11 Rü nüxna naxcèx tacagü na norü pora i mexẽchixŭmaã
pexŭ naporaexẽẽxŭcèx, na namaã peporaexŭcèx i guxŭma i
guxchaxŭgü rü yaxna namaã pexĩnüẽxŭcèx.
12 Rü ñu̱xũchi tanaxwèxe i taãẽãcüma Tanatü ya Tupanana
moxẽ pexã, erü nüma pexŭ nimexẽẽgü na pema rü ta pe-
nayauxgüxŭcèx i ngẽma mexŭgü i naxŭtawa ngẽxmagüxŭ i
nüma tá nüxna naxãxŭ i ngẽma duŭxŭgü i noxrü ixĩgüxŭ.
13 Yerü nüma ga Tupana rü marü Chatanámẽxẽwa tüxŭ
ínanguxŭxẽẽ rü Nane ya nüxŭ nangechaŭcümẽxẽwa tüxŭ
nangẽxmagüxẽẽ.
14 Rü guma Nanegagu nixĩ ga tüxŭ namaxẽxẽẽxŭ rü tüxŭ
nüxŭ nangechaŭxŭ ga tórü pecadugü.

Rü yexguma pecaducèx nayu̱xgu ga Cristu rü Tupana
nügümaã nanangüxmüẽxẽẽ ga duŭxŭgü

15 Taguma texé Tupanaxŭ tadau, natürü nüma rü núma
nanamu ga Nane na duŭxŭgü nüxŭ daugüxŭcèx rü nüxŭ
nacuèxgüxŭcèx na ñuxãcü na yiĩxŭ i nüma ya Tupana. Rü
naxŭpa ga guxŭma ga ṯacü i ñu̱xma ngẽxmaxŭ, rü nüxĩra marü
nayexma ga Tupana Nane.
16 Rü Nanexŭ nixĩ ga namuxŭ ga Tupana na naxüãxŭcèx
ga guxŭma i ṯacü i ñu̱xma ngẽxmaxŭ i daxũguxŭ i naãnewa rü
ñoma i naãnewa, rü guxŭma i ngẽma nüxŭ idauxŭ rü ngẽma
tama nüxŭ idauxŭ. Rü yemaãcü nanaxü ga guxŭma ga norü
orearü ngeruŭgü i daxũcŭã̱xãrü ãẽ̱xgacügü rü guxŭma ga
ngoxogüarü ãẽ̱xgacügü. Rü yemaãcü nanaxü ga guxŭma na
nüxŭ yacuèxüügüxŭcèx.
17 Rü naxŭpa i guxŭma i ṯacü i ñu̱xma ngẽxmaxŭ, rü Cristu
rü marü nüxĩra nayexma. Rü nagagu nixĩ i meã inanuxŭ i
guxŭma erü nüma nixĩ i namaã inacuáxŭ.
18 Rü nüma ya Cristu rü naẽru nixĩ i guxŭma i ngẽma
yaxõgüxŭ. Rü nüma nixĩ ga naxüãxŭ rü nüxna naxããxŭ ga
maxŭ. Rü nüma nixĩ ga nüxĩra yuwa ínadaxŭ na guxŭãrü
ãẽ̱xgacü yiĩxŭcèx.

19 Rü Cristu rü Tupanaxŭchi nixĩ, yerü yemaãcü nanaxwèxe
ga Tupana.
20 Rü Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Cristu na
curuchagu pecaducèx nayuxŭcèx. Rü yemaãcü nixĩ ga Tu-
pana nügümaã nangüxmüẽxẽẽxŭ ga guxŭma i ñoma i naãnewa
ngẽxmaxŭ rü guxŭma i daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmaxŭ. Rü
yemaãcü nanaxü ga Tupana yerü yemaãcü nanaxwèxe.
21 Rü pema ga ŭpa rü tama Tupanamücügü pixĩgü yerü
naxchi pexaie nagagu ga perü chixexŭ ga nagu perüxĩnüexŭ
rü pexüxŭ.
22 Natürü i ñũxma ya Tupana rü nügümaã pexŭ
narüngüxmüẽxẽẽ na namücügü i mexŭ pixĩgüxŭcèx. Rü
yemaãcü nanaxü ga Tupana ga yexguma Cristu duŭxŭxŭ
ixĩxgu rü curuchawa ngúxŭ yangexgu rü yexma nayũxgu. Rü
yemaãcü nayu ga Cristu na nügüxŭtawa pexŭ nagagüxŭcèx
rü napẽxewa pimexŭcèx rü nataxuxŭcèx i perü chixexŭ.
23 Natürü ngẽma na pengugüxŭcèx, rü penaxwèxe na
guxŭguma mea peyaxõgüxŭ rü meã naga pexĩnüẽxŭ rü
taguma nüxŭ perüxoexŭ i ngẽma norü ore i mexŭ ga marü
nüxŭ pexĩnüẽxŭ. Rŭ ngematama ore nixĩ i ñũxma nüxŭ
yaxugüexŭ i gúxŭ i naanewa.

Tupana rü Pauruxŭ namu na guxŭma ga yaxõgüxŭxŭ nangŭxẽẽxŭcèx

24 Rü ñũxma na woo pexcèx ngúxŭ chingexŭ rü chataãẽ erü
nüxŭ chacuèx rü ñaã chaxunemaã choma rü ta chayanguxẽẽ
ga yema ngúxŭ ga Cristu ingexŭ naxcèx i norü duŭxŭgü i
yaxõgüxŭ.
25 Rü ñũxma ya Tupana rü choxŭ namu na nüxŭ
charüngŭxẽẽxŭcèx i guxŭma i ngẽma norü duŭxŭgü i
yaxõgüxŭ. Rü perü mexŭcèx nixĩ i choxŭ namuxŭ na
guxŭwama meã nüxŭ chixuxŭcèx i norü ore.
26-27 Rü ngẽma Tupanaãrü ore rü ñanagürü:
“Rü Cristu rü pewa nangẽxma i ñũxmax, rü nagaguxicatama
nixĩ i pexŭ nangẽxmaxŭ i pechica i daxũguxŭ i naãnewa
i ngextá ínamexẽchixŭwa”,
ñanagürü. Rü yema nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgü rü tama nüxŭ
nacuèxgü ga yemachiga, natürü ñũxma ya Tupana rü norü
duŭxŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ. Erü nüma ya Tupana rü norü
duŭxŭgüxŭ nüxŭ nadauxẽẽchaŭ na ñuxãcü poraãcü pexŭ
nangechaŭxŭ rü pexŭ nangŭxẽẽxŭ i guxãma i pema i tama
Yudíugü ixĩgüxe. Rü ñũxma i pema na woo tama Yudíugü
pixĩgüxŭ, natürü pema rü ta pexŭ nangẽxma i pechica i
daxũguxŭ i naãnewa erü Cristuaxŭ peyaxõgü.
28 Rü ñũxma i toma rü Cristuchigaxŭ nixĩ i tixuxŭ. Rü ngema
ore i Tupanaarü cuèx nawa ngexmaxŭmaã nixĩ i guxŭma

i duŭxŭgüxŭ tixucuxẽgüxŭ rü tanangúexẽẽxŭ na ngemaãcü
ngearü chixexŭãxŭ Cristuxŭtawa tagagüxŭ.
29 Rü ngẽmatama puracü nixĩ i nawa poraãcüxüchima cha-
puracüamaxŭ woo tacü rü guxchaxŭ chauxcèx íngux gu. Rü
guxŭma i ngẽma pora i Cristu choxna ãxŭ i chowa ngẽxmaxŭ
nixĩ i choxŭ poraxẽẽxŭ na chanaxüamaxŭcèx i ngẽma puracü.

2

1 Pa Chaueneẽgüx, chanaxwèxe i nüxŭ pecuèx na ñuxãcü po-
raãcü pexcèx chapuracüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta chanaxwèxe i
nüxŭ pecuèx na ñuxãcü poraãcü chapuracüxŭ naxcèx i ngẽma
taeneẽgü i Laodichéaarü ĩãnewa ngẽxmagüxŭ rü guxŭma i
petanüxŭgü i taguma choxŭ daugüxŭ.
2 Rü ngẽmaãcü poraãcüxüchima chapuracü na nüxŭ rü ta
chanangúchaŭxẽẽxŭcèx. Erü chanaxwèxe i guxŭma aixcüma
nügü nangechaŭgü rü nüxŭ nangẽxma i ngẽma mexŭ i cuèx
i aixcüma ixĩxŭ. Rü ngẽmaãcü tá meãma nüxŭ nacuèxgü ga
yema noxri Tupanaxĩcatama nüxŭ cuáxŭ. Rü yima rü Cristu-
tama nixĩ.
3 Rü nüma nixĩ i nüxŭ nangẽxmaxŭ i guxŭma i cuèx i aixcüma
mexŭ. Rü nüma nixĩ i taxcèx nangoxẽẽãxŭ i Tupanachiga.
4 Rü pemaã nüxŭ chixu i ngẽma ore erü tama chanaxwèxe
na texé pexŭ womüxẽẽgüxŭ namaã i tacü rü ore i chixexŭwa
pexŭ gagüxŭ.
5 Rü woo na tama ngema petanüwa changẽxmaxŭ, natürü
chauãẽwa rü poraãcü pegu charüxĩnü. Rü wüxi i chorü taãẽ
nixĩ na nüxŭ chacuáxŭ na ñuxãcü meã pegü ipinuxŭ na meã
pegümaã ipecuáxŭcèx rü ñuxãcü tama nüxŭ perüxoexŭ na
Cristuaxŭ peyaxõgüxŭ.

Ñuxma na Cristuarü ixĩgüxŭ rü ngexwacaxŭxŭ i maxŭ tüxŭ nangẽxma

6 Rü pema ga noxri rü meãma tórü Cori ya Ngechuchu ya
Cristuxŭ peyauxgü. Rü ñuxma rü yema noxri meãma na
penayauxgüxŭrüŭ rü name nixĩ i guxŭguma nüxna penaxã i
perü maxŭ na nüma pexŭ namaã inacuáxŭcèx.
7 Rü wüxi i nanetü nanaxwèxe i naxchúmèxã na nataixŭcèx
rü na namaxŭxŭcèx. Rü ngẽxgumarüŭ ta i pema rü penaxwèxe
na meã Cristuna peyaxŭxgüxŭ na meã nawa piyaetanüxŭcèx
rü meã naxcèx pemaxẽxŭcèx rü meã nüxŭ peyaxõgüamaxŭcèx
yema noxri Epáparu pexŭ ngúexẽẽgurüŭ. Rü name nixĩ i
guxŭguma Tupanana moxẽ pexã.
8-9 ¡Rü naxcèx pexuãẽgü i ngẽma duŭxŭgü i pexŭ
womüxẽẽgüchaŭxŭ! Rü tama name i nüxŭ iperüxĩnüẽ i ngẽma
norü ore i tama aixcüma ixĩxŭ rü taxuwama mexŭ. Erü
ngẽma duŭxŭgü rü pexŭ nangúexẽẽchaŭ na nagu pexĩxŭcèx
i ngẽma nacümagü ga nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgü nagu ĩxŭ.

Rü ñoma i naãneãrü nguxẽẽtaegü nixĩ i inaxĩnüẽxŭ. Rü tama aixcüma Cristuchiga nixĩ i ngẽma pexŭ nangúexẽẽxŭ. Rü name nixĩ i nüxna pixĩgachi i guxŭma i ngẽma nguxẽẽtaeruŭgü i chixexŭgü rü Cristuwe perüxĩ. Erü Cristu rü Tupanaxŭchi nixĩ rü guxŭma i Tupanaãrü pora rü Cristuwa nangẽxma.

10 Rü ñuxmax, rü Tupanaãrü maxŭ rü norü pora rü aixcüma pewa nangẽxma erü namẽxwa pengẽxmagü ya Cristu ya namaã icuácü i guxŭma i daxũcũãxãrü ãẽxgacügü rü guxŭma i ngoxogüarü ãẽxgacügü.

11 Rü ngẽma Yudíugü rü nügü ínawiechèxmüpẽxechiraŭgü na Tupanapẽxewa yamexŭcèx. Natürü ngẽxguma Cristuaxŭ yaxõgügu rü tama ngẽmaãcü tamaã nanaxü ya Cristu na imexŭcèx. Erü nüma ya Cristu rü tórü maxŭwa napuracü rü tüxŭ ínanguxŭxẽẽ nawa i taxüneãrü ngúchaŭgü. Rü ngẽmaãcü nixĩ i tüxŭ yamexẽẽxŭ na Tupanapẽxewa imexŭcèx.

12 Rü yexguma ípebaiŭgu, rü Cristu na itáxŭrüŭ yexma natèx ga yema nuxcümaŭxŭ ga perü maxŭ. Rü yema Cristu na írüdaxŭrüŭ rü pema rü ta penayaxu i maxŭ i ngexwacaxŭxŭ, yerü peyaxõgü na Tupana norü poramaã Cristuxŭ írüdaxẽẽxŭ.

13 Rü ŭpa ga pema rü tama aixcüma pexŭ nayexma ga maxŭ i taguma gúxŭ yerü pepecaduãxgü rü pexeneãrü ngúchaŭ pexügü. Natürü i ñuxma rü Cristuxŭ namaxẽẽxŭrüŭ pexŭ namaxẽxẽẽ ya Tupana erü Cristuarü duŭxŭgü pixĩgü. Rü Tupana rü marü Cristugagu tüxŭ nüxŭ nangechaŭ ga guxŭma ga tórü pecadugü.

14 Rü noxri rü tachixe yerü tama aixcüma naga taxĩnüẽ ga yema mugü ga Moĩché tüxna ãxŭ, rü tórü pecadugü rü yuwa tüxŭ nagagü. Natürü ga Cristu rü curuchagu tórü pecaducèx nayu, rü yemaãcü Tupana tüxŭ nayangutanüxẽẽ ga yema tórü pecadugü.

15 Rü yexguma curuchagu nayuxgu ga Cristu, rü yexguma nixĩ ga Chatanáxŭ naporamaẽxŭ ga Tupana. Rü yexguma nixĩ ga guxŭ ga duŭxŭgüpẽxewa Chatanáxŭ naxãnexẽẽxŭ ñoma wüxi i churaragüarü ãẽxgacü i norü uwanü i nüxŭ naporamaẽxŭxŭ naxãnexẽẽxŭrüŭ.

Name nixĩ i naxcèx tadaugü i ngẽma mexŭgü i daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmagüxŭ

16 Rü ñuxma rü taxucèxma tüxcüŭ pexŭ nixu i ngẽma Yudíugü ega woo tama naxrüŭ penaxüxgux. Nümagü rü ñuxre i õnagüxicatama nangõxgü, rü ñuxre i axeŭxĩcatama nixaxgü, rü ñuxre i petaarü ngunexŭgü naxauregü na ngẽmaãcü Tupanaxŭ yacuèxüŭgüxŭcèx. Rü nangẽxma i norü peta i gucü ya taunecügu Tupanacèx naxauregüxŭ rü togü i petagü i gucü ya

tauemacügu naxauregüxŭ. Rü nüxŭ nangẽxma i nacümagü na ñuxãcü ngŭxchigaarü ngunexŭgü naxauregüxŭ.

17 Rü aixcüma yema nuxcümaŭgüxŭ ga Yudíugü rü nanaxauregü ga yema nacümagü yerü ga Cristu rü tauta ínangu ga yexguma. Natürü i ñu̱xma rü marü ínangu ya Cristu rü tórü pecaducèx nayu. Rü ñu̱xma rü name nixĩ na naga ixĩnüẽxŭ rü tama nagu ixĩxŭ i ngẽma nuxcümaŭgüxŭ i nacümagü.

18 ¡Rü tãũtáma naga pexĩnüẽ i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ ixugüxŭ na ipeyarütauxexŭ ega tama daxũcu̱ã̱x i orearü ngeruŭgüxŭ picuèxüŭgügu! Nümagü rü tama nügü nicuèxüŭgüneta rü nügü nixugü na yango̱xetügüxŭ. Rü noxrütama cuèxmaãmare nügü nicuèxüŭgü.

19 Natürü i nümagü rü tama aixcüma naga naxĩnüẽ ya yima taeru ixĩcü ya Cristu ya tüxŭ poraexẽẽcü rü tüxŭ iyaetanüxẽẽcü i tórü õwa i guxãma i yixema i norü duŭxŭgü ixĩgüxe. Rü nüma ya Cristu nixĩ i wüxigu tüxŭ naxĩnüẽxẽẽxŭ i wüxichigü i yixema ngẽma Tupana naxwèxexŭrüŭ.

20 Rü yexguma nayu̱xgu ga Cristu rü yexma nayu ga nuxcümaŭxŭ ga perü maxŭ, rü yexma nayarüxo ga guxŭma ga nuxcümaŭgüxŭ ga pecümagü i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duŭxŭgü nagu rüxĩnüẽxŭ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xmax ¿rü tu̱xcüŭ nixĩ i ñoma i naãnecu̱ã̱x maxẽxŭrüŭ nagu pemaxẽxŭ i pemax, rü tu̱xcüŭ nixĩ i ngẽma Yudíugücümagu pexĩxŭ?

21 Rü nümagü i Yudíugü rü nüxŭ nixugüe rü ñanagürügü:

“Tama name i nüxŭ quingõgü i ngẽã, rü tama name i cunango̱x i yea, rü tama name i cunayaxu i ngẽma”, ñanagürügü.

22 Natürü guxŭma i ngẽma nacümagü rü paxa tá inayarüxo erü duŭxŭgüarü nixĩgü. Rü ngẽma pexŭ namuxŭ rü duŭxŭgüarü mugümare nixĩ. Rü ngẽma pexŭ nangúexẽẽxŭ rü duŭxŭgüarü ngu̱xẽẽtaemare nixĩ.

23 Rü guxŭma i ngẽma pexŭ namuxŭ rü pexcèx namexcüraxŭ erü pexŭ naxucu̱xẽgü na ṯacü pexauregüxŭcèx, rü tama pegü picuèxüŭgüxŭcèx, rü meã pexenemaã ipecuèxgüxŭcèx. Natürü guxŭma i ngẽma mugü rü tama aixcüma pexŭ narüngŭxẽẽ na nüxŭ perüxoexŭcèx i pexeneãrü ngúchaŭgü.

3

1 Rü ñu̱xma i pemax, rü Cristu wena maxŭxŭrüŭ rü pexŭ nangẽxma i maxŭ i ngexwacaxŭxŭ. Rü ngẽmacèx name nixĩ i naxcèx pedau i ngẽma mexŭgü i daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmaxŭ i ngextá Cristu rü Tupanaãrü tügünecüwawa írütoxŭwa rü namaã ã̱ẽxgacü íyiĩxŭwa.

2 Rü name nixĩ i guxũguma nagu perüxĩnüẽ i ngẽma
daxũguxũ i naãnewa ngẽxmaxũ i ngemaxũgü rü tama i ngẽma
ñoma i naãnewa ngẽxmaxũ.
3 Yerü yexguma nayu̱xgu ga Cristu rü yexma nayu ta ga
nuxcümaũxũ ga perü maxũ. Rü ñu̱xma rü pexũ nangẽxma
i perü maxũ i ngexwacaxũxũ erü Cristutanüxũ pixĩgü rü
Tupanamẽxẽwa pengẽxmagü.
4 Rü nümatama ya Cristu nixĩ i pexũ namaxẽxẽẽxũ. Rü
ngẽxguma wena núma nango̱xgu, rü namaã tá pengóe, rü
naxrüũ tá pimexẽchi.

Marü nüxũ tarüxo i nuxcümaũxũ i tacüma i chixexũgü rü tanayaxu i ngexwacaxũxũ i tórü maxũ

5 Rü ñu̱xma rü name nixĩ i nüxũ perüxoe i guxũma i ñoma i
naãneãrü chixexũ i pewa ngẽxmaxũ. Rü tama name i pemèxna
naĩ i ngemaã pemaxẽ, rü tama name i petena naĩ ya yatümaã
pemaxẽ. Rü tama name i penaxü i pexeneãrü ngúchaũ rü
bai i nagu perüxĩnüẽmare. Rü tama name i pexũ nangúchaũ
i ṯacü rü to i chixexũgü. Rü tama name i pegünaxĩcatama
penanuxuchigüchaũ i guxũma i ngẽmaxũgü, erü yíxema ngẽma
nacüma tüxũ ngẽxmaxẽ rü düxwa namaã tatupanaã̱x.
6 Rü guxũma i ngẽma chixexũgücèx tá nixĩ i Tupana napox-
cuexũ i ngẽma duũxũgü i ngẽmaãcü maxẽxũ rü tama naga
ĩnüẽchaũxũ.
7 Rü pema ga ũpa rü penaxü ga yema chixexũgü, rü
yemaãcü pemaxẽ.
8 Natürü i ñu̱xma rü name nixĩ i nüxũ perüxoe i guxũma i
ngẽma na pegüchi pexaiexũ, rü pegümaã penuẽxũ, rü chixri
pemaxẽxũ, rü pegümaã peguxchigagüxũ, rü guxũma i ngẽma
chixexũ i dexa i nüxũ pixuxũ.
9 Rü tama name i pegümaã pidorae, erü marü ípenatèx ga
nuxcümaũxũ ga pecüma rü guxũma ga yema chixexũgü ga
ũpa pexügüxũ.
10 Rü ñu̱xma rü marü penayaxu i ngexwacaxũxũ i perü
maxũ rü ngexwacaxũxũ i duũxũgü pixĩgü. Rü guxũ i
ngunexũgu rü Tupana pexũ ningexwacaxũxẽẽchigü na
yexeraãcü pimexũcèx naxrüũ rü yexeraãcü nüxũ na
pecuèxgüxũcèx ya Tanatü ya Tupana ya maxũ tüxna ãcü.
11 Rü ñu̱xma rü Tupanacèx rü nüẹtama nixĩ ega Yudíu
quixĩgu rü ẽxna tama. Rü nüẹtama nixĩ ega ícuwiechèx-
müpẽxechiraũgu rü ẽxna tama. Rü nüẹtama nixĩ ega ṯacü
rü nachiũãnecũã̱x i duũxũ quixĩgu, rü ẽxna ṯacü rü duũxũ
quixĩgu. Rü nüẹtama nixĩ ega wüxi i coriarü duũxũ quixĩgu,
rü ẽxna taxúxearüma duũxũ quixĩgu. Erü ñu̱xma rü ngẽma
guxũãrü yexera aixcüma tüxũ mexũ nixĩ na Cristu rü guxũãrü
ã̱ẽxgacü yiĩxũ rü guxãwama nangẽxmaxũ.

12 Rü ñuxma ya Tupana rü pexŭ nangechaŭ i pema rü pexŭ nadei na noxrü pixĩgüxŭcèx. Rü ngẽmacèx name nixĩ i guxŭguma pexŭ nangechaŭtümüŭgü i togü, rü namaã pemecümagü, rü tauxchaãcüma nüxna penaxã, rü taguma napẽxewa pegü picuèxüxŭgü. Rü ngẽxguma woo ṯacü pemaã naxũxgux rü name nixĩ i yaxna namaã pexĩnüẽ.

13 Rü name nixĩ i wüxichigü i pema na pegümaã yaxna pexĩnüẽxŭ. Rü ngẽxguma chi texé ṯacü pemaã ũxgux, rü name nixĩ i pegüxŭ nüxŭ pengechaŭgü i ngẽma. Rü yexgumarüŭ ga tórü Cori na pexŭ nüxŭ ngechaŭxŭrüŭ, rü name nixĩ i togüaxŭ nüxŭ pengechaŭgü.

14 Rü guxŭãrü yexera mexŭ nixĩ na pegü pengechaŭgüxŭ. Erü ngẽxguma aixcüma pegü pengechaŭgügu rü aixcüma wüxigu tá perüxĩnüẽ, rü meã pegümaã tá pemaxẽ.

15 Rü name nixĩ na pemaã inacuáxŭ i ngẽma taãẽ i Cristu pexna ãxŭ na ngẽmaãcü aixcüma pegü pengechaŭgüxŭcèx. Yerü yemacèx nixĩ ga Tupana pexŭ dexŭ na wüxitama i duŭxŭgü pixĩgüxŭcèx rü meã wüxigu perüxĩnüẽxŭcèx. Rü name nixĩ i moxẽ nüxna pexãgü ya Tupana.

16 Rü name nixĩ i guxŭguma peãẽwa nangẽxma i Cristuarü ore rü taãẽãcüma naga pexĩnüẽ. Rü name nixĩ i meã peãẽxŭ pecuáãcüma namaã pegü pengúexẽẽ rü pegü pixucũxẽgü na ngẽmaãcü pegüaxŭ penangúchaŭxẽẽxŭcèx. Rü name nixĩ i aixcüma Tupanana moxẽ pexãgüãcüma nagu pewiyaegü i nagúxŭraŭxŭ i norü wiyaegü.

17 Rü guxŭma i ngẽma pexüxŭ rü nüxŭ pixuxŭ rü name nixĩ i tórü Cori ya Ngechuchuégagu penaxü. Rü name nixĩ i ngẽmaãcü Ngechuchuégagu Tanatü ya Tupanana moxẽ pexãgü.

Tupana nanaxwèxe na meã namaxẽxŭ i duŭxŭgü i Cristuaxŭ yaxõgüxŭ

18 Pa Ngexŭgü i Ãtegüxŭx, rü name nixĩ i petega pexĩnüẽ. Erü woetama ngẽma nixĩ i mexŭ na penaxüxŭ erü tórü Cori ya Cristuarü duŭxŭgü pixĩgü.

19 Pa Yatügü i Ãmaxgüxŭx, rü name nixĩ i ngĩxŭ pengechaŭgü i pemèxgü. Rü tama name na ngĩmaã pechixecümagüxŭ.

20 Pa Buxŭgüx, rü name nixĩ i guxŭwama penatü rü peega pexĩnüẽ, erü ngẽma nixĩ i namaã nataãẽxŭ ya tórü Cori.

21 Pa Papágüx, rü tama name i penanuẽxẽẽ i pexacügü. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü penaxũxgux rü ngürüãchi tá nüxŭ nawèxtümüŭ i ngẽma namaã nüxŭ pixuxŭ.

22 Pa Duŭxŭgüx i Ixããrü Coriã̃xgüxŭx, rü name nixĩ i guxŭwama naga pexĩnüẽ i perü corigü i ñoma i naãnewa pe-

maã icuèxgüxũ. Rü tama name i pexũ nadaugüguxicatama meã pepuracüe na ngẽmaãcü penataãẽxẽẽxũcèx. Natürü name nixĩ i mexũ i perü ngúchaũmaã guxũguma meã pepuracüe erü tórü Corixũ pemuũẽ.

23 Rü guxũma i ngẽma perü puracü i pexüxũwa rü name nixĩ i perü ngúchaũmaã penaxü ñoma tórü Cori ya Cristuaxũ pepuracüexũrüũ rü tama i duũxũgüaxũ.

24 Rü marü nüxũ pecuèx rü daxũguxũ i naãnewa rü tórü Cori ya Cristu tá pexna nanaxã i perü ãmare i maxũ i taguma gúxũ. Erü yima Cristu ya aixcüma perü Cori ixĩcüaxũ nixĩ i pepuracüexũ.

25 Natürü yíxema chixexũ üxe rü tá ta tanayaxu i tümaãrü natanü naxcèx i ngẽma chixexũ i taxüxũ, rü aixcüma Tupana tá tüxũ napoxcu. Erü Tupanapẽxewa rü guxũma i duũxũgü rü nawüxigu, rü taxucürüwama texé Tupanachèxwa tiña ega chixexũ taxũxgux.

4

1 Rü pemax, Pa Corigüx, rü name nixĩ i perü duũxũgümaã pemecümagüxũ, rü tama penawomüxẽẽxũ. ¡Rü nüxna pecuèxãchie na pema rü ta pexũ nangẽxmaxũ ya perü Cori ya daxũgucü!

2 ¡Rü guxũguma peyumüxẽgü, rü pexuãẽgü na tama chixexũgu peyixũcèx! ¡Rü Tupanana moxẽ pexãgü!

3 ¡Rü toxcèx rü ta peyumüxẽgü na Tupana toxũ nataux-chaxẽẽxũcèx na nüxũ tixuxũcèx i norü ore i mexũ, rü meãma duũxũgümaã nüxũ tixuxũcèx i ngẽma ore ga noxri tama nüxũ nacuèxgüxũ i Cristuchiga! Rü ngẽma orecèx nixĩ i ñũxma ichapoxcuxũ.

4 Rü chanaxwèxe i chauxcèx peyumüxẽgü na meã duũxũgücèx chanangõxẽẽxũ i ngẽma ore, erü ngẽma nixĩ i mexũ na chanaxüxũ.

5 ¡Rü meã pemaxẽ napẽxewa i ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ! ¡Rü ñũxma na pexũ natauxchaxũ, rü yoxni paxa penaxũx i Tupanaãrü puracü! ¡Rü taxũ i perüchomarexũ!

6 Rü ngexguma togü i duũxũgümaã pidexagügu, rü name nixĩ i penataãẽxẽẽ namaã i ngema dexa i namaã nüxũ pixuxũ. ¡Rü ngemaãcü mea penangaxũ i ngema pexna cèxũ nachiga i perü õ!.

Pauru nanagũxẽẽ ga norü popera rü wenaxãrü yema duũxũgüxũ narümoxẽ

7 Rü nüma ya taeneẽ ya Tíquicu ya nüxũ ingechaũgücü rü aixcüma choxũ narüngũxẽẽ rü wüxigu chomaã Cori ya Tupanacèx napuracü. Rü nüma tá pemaã nüxũ nixu i chauchiga.

8 Rü ñuxma rü petanüwa chanamu na pexŭ nataãẽxẽẽxŭcèx
rü pemaã nüxŭ yaxuxŭcèx na ñuxãcü toxŭ nangupetüxŭ i
tomax.
9 Rü Tíquicumaã petanüwa chanamu i Onéchimu ya taeneẽ ya
nüxŭ ingechaŭgücü ya aixcüma meã Tupanaãrü puracü ücü.
Rü nüma rü petanüxŭ nixĩ. Rü nümagü tá nixĩ i pemaã nüxŭ
yaxugüxŭ na ṭacü ngupetüxŭ i núma.
10 Rü pexŭ narümoxẽ i Aritácu i wüxigu chomaã poxcuxŭ.
Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽ i Marcu i Bernabéeneẽ
ixĩxŭ. Rü marü pemaã nüxŭ chixu i Marcuchiga na meã
penayauxgüxŭcèx i ngẽxguma petanüwa nanguxgu.
11 Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽ ya taeneẽ ya
Ngechuchu ya Ixaixcümacügu ãẹgacü. Rü ngẽma tomaẽxpṵx
i yatügü rü ngẽxĩcatama nixĩ i Yudíugü i yaxõgüxŭ i wüxigu
chomaã puracüexŭ i Tupanaãrü puracüwa. Rü nümagü rü
poraãcü choxŭ nataãẽxẽẽgü.
12 Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽ i Epáparu. Rü nüma
rü petanüxŭ nixĩ, rü aixcüma nanaxü i Cristuarü puracü. Rü
nüma rü norü yumüxẽwa rü guxŭguma Tupanaxŭ nacèèxŭ
pexcèx na aixcüma meã pemaxẽxŭcèx rü peyaxõgüamaxŭcèx
rü aixcüma penaxüxŭcèx i ngẽma Tupana naxwèxexŭ.
13 Rü choma rü marü nüxŭ chadau rü pemaã nüxŭ chixu
i ñuxãcü Epáparu poraãcü pexcèx napuracü rü naxcèx napu-
racü i ngẽma taeneẽgü i Laodichéaarü ĩãnewa rü Iráporiarü
ĩãnewa ngẽxmagüxŭ.
14 Rü Luca ya duturu ixĩcü ya nüxŭ ingechaŭgücü, rü pexŭ
narümoxẽ. Rü ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽ i Dema.
15 ¡Rü chauégagu nüxŭ perümoxẽgü i taeneẽgü i Laodichéawa
ngẽxmagüxŭ! ¡Rü ngẽxgumarüŭ ta nüxŭ perümoxẽgü i Nifa rü
guxŭma i taeneẽgü i yaxõgüxŭ i napatawa ngutaquẽxegüxŭ!
16 Rü ngẽxguma marü nüxŭ pedaumatüguwena i ñaã popera,
rü chanaxwèxe i Laodichéawa penamu na ngẹmacṵãx i
taeneẽgü rü ta nüxŭ nadaumatügüxŭcèx. Rü ngẽxgumarüŭ
ta i ngẽma popera i Laodichéawa chamuxŭ, rü ngẽxguma
pexŭtawa nanguxgu rü chanaxwèxe i nüxŭ pedaumatügü.
17 Rü chanaxwèxe i Ariquípumaã nüxŭ pixu, rü ñapegügü
nüxŭ:
“¡Rü meã napuracü rü yanguxẽẽ i ngẽma puracü i tórü Cori
cuxna ãxŭ!” ñapegügü nüxŭ.
18 Choma i Pauru rü choxmẽxmaãtama pexcèx
chanaxümatü i ñaã chorü moxẽ. ¡Rü nüxna pecuèxãchie
na chapoxcuxŭ! Rü chanaxwèxe i Tupana pexŭ narüngŭxẽẽ.
Rü nuãma pexna,
Pauru

NÜXĨRAÜXŨ GA POPERA GA TECHARÓNICAWA YEXMAGÜXŨ GA YAXÕGÜXÜTANÜWA NAMUXŨ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Techarónicawa yexmagüxũ

1 Pa Toeneẽgü i Techarónicawa Ngẽxmagüxũ i Tanatü ya Tupana rü Tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü Duũxũgü Ixĩgüxũx, choma i Pauru rü namaã i taeneẽ i Chiribánu rü Timutéu nixĩ i pexcèx tanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü tanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

Meãma nayaxõgü ga yema Techarónicawa yexmagüxũ rü yemaãcü wüxi ga cuèxruũ ga mexũ nixĩgü

2 Rü torü yumüxẽwa rü guxũguma pexna tacuèxãchigü, rü pexcèx Tupanana moxẽ taxã.

3 Rü guxũguma i ngẽxguma Tanatü ya Tupanamaã tidexagügu, rü taguma nüxũ itayarüngümaẽ na ñuxãcü meã peyaxõgüãcüma penaxüxũ i Tupanaãrü puracü, rü ñuxãcü nüxũ pengechaũgüãcüma togüxũ perüngũxẽẽxũ. Rü taguma nüxũ itayarüngümaẽ na ñuxãcü aixcüma meã ípenanguxẽẽxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü ngẽmacèx yaxna namaã pexĩnüẽ i ngẽma ngúxũ i ñuxma pingexũ.

4 Pa Chaueneẽgüx, Tupana pexũ nangechaũ, rü nüxũ tacuèx rü nümatama nixĩ ga pexũ nadexũ.

5 Rü yexguma pemaã nüxũ tixuxgu ga Tupanaãrü ore i tüxũ maxẽẽẽxũ, rü tama toechama tidexagümare, yerü Tupanaãẽ i Üünexũ toxũ narüngũxẽẽ na norü poramaã pemaã nüxũ tixuxũ. Rü meã nüxũ tacuáãcüma pemaã nüxũ tixu ga yema ore yerü toõẽwatama nüxũ tacuèx na aixcüma yiĩxũ. Rü pematama nüxũ pecuèx ga ñuxãcü meã pepẽxewa na tamaxẽxũ ga yexguma na yemaãcü pexũ tarüngũxẽẽgüxũcèx.

6 Rü pema rü meãma penaxügü ga yema pexũ tangúexẽẽxũ rü yema tüxũ nangúexẽẽxũ ga tórü Cori ya Ngechuchu. Rü Tupanaãẽ i Üünexũ pexũ taãẽxẽẽãcüma penayauxgü ga yema ore ga woo yemacèx poraãcü ngúxũ na pingegüxũ.

7 Rü yemaãcü ga pema rü wüxi ga cuèxruũ ga mexũ pixĩgü naxcèx ga guxũma ga yema yaxõgüxũ ga Machedóniããnewa rü Acayaanewa yexmagüxũ.

8 Rü yema na peyaxõgüxŭgagu rü tórü Cori ya
Ngechuchuarü ore rü guxŭwama ninguchigü. Rü ngẽmacèx
i ñuxma rü Machedóniããnewa rü Acayaanewa rü guxŭwama
nüxŭ nacuèxgü na ñuxãcü meã Tupanaãxŭ peyaxõgüxŭ. Rü
ngẽmacèx marü taxucèxma tüxcüŭ i toma rü namaã nüxŭ tixu
i ngẽma ore i mexŭ i pechiga.
9 Erü nümagütama i ngẽma duŭxŭgü rü marü nüxŭ nixugügü
ga ñuxãcü ga pema rü meã toxŭ na peyauxgüxŭ ga yexguma
petanüwa taxĩxgu. Rü nüxŭ nixugügü ta ga ñuxãcü nüxŭ na
perüxoexŭ ga perü tupananetachicünèxãgü na Tupanaxŭchi
ya maxŭcü rü ixaixcümacüwe perüxĩxŭcèx rü nüxŭ pepu-
racüexŭcèx.
10 Rü nüxŭ nixugügü ta na ñuxãcü aixcüma ípenanguxẽẽxŭ
na wenaxãrü daxũwa ne naxũxŭ ya Ngechuchu ya Tupana
Nane ga yuwa ínadaxẽẽãcü. Rü yima Ngechuchu nixĩ ya tüxŭ
ínguxŭxẽẽcü nüxna i ngẽma poxcu i ãũcümaxŭ tá ínguxŭ.

2

Pauruarü puracü ga Techarónicawa

1 Pa Chaueneẽgüx, rü pematama nüxŭ pecuèx rü tama
natücèxmamare nixĩ na pexŭtawa taxĩxŭ.
2 Rü pema nüxŭ pecuèx rü naxŭpa ga pexŭtawa na tan-
gugüxŭ rü chixri tomaã nachopetü ga Pirípucüãxgü rü tomaã
naguxchigagü. Natürü Tupana toxŭ narüngŭxẽẽ na pemaã
nüxŭ tixuxŭcèx ga norü ore i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Rü yemacèx
tama tamuŭẽãcüma pemaã nüxŭ tixu ga yema ore woo ga torü
uwanügü rü poraãcü toxŭ na naguxchaxẽẽgüãxŭ.
3 Rü yexguma pemaã nüxŭ tixuxgu ga yema ore, rü tama
ítatüeãcüma pemaã nüxŭ tixu. Rü tama chixexŭ pemaã
taxügüchaŭãcüma rü tama pexŭ tawomüxẽẽgüchaŭãcüma pe-
maã nüxŭ tixu ga yema ore.
4 Yerü Tupana nixĩ ga toxŭ unetacü rü toxŭ mucü na pemaã
nüxŭ tixuxŭcèx ga norü ore i mexŭ i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Rü
yemacèx Tupana naxwèxexŭãcüma pemaã nüxŭ tixu ga yema
ore. Rü tama duŭxŭgüxŭmare na tataãẽxẽẽgüxŭcèx pemaã
nüxŭ tixu, natürü nüxŭ tixu na Tupanaxŭ tataãẽxẽẽgüxŭcèx.
Rü nüma ya Tupana nixĩ i tüxŭ nacuáxŭ rü tüxŭ nadauxŭ rü
nangugüãxŭ i ngẽma nagu rüxĩnüẽxŭ.
5 Rü pema nüxŭ pecuèx rü taguma pepẽxewa pexŭ
ticuèxüŭgü na toga pexĩnüẽxŭcèx, rü taguma pexŭ
tawomüxẽẽgü na ngĩxŭ tayauxgüxŭcèx ga perü dĩẽru. Rü
Tupana nixĩ ya toxŭ daucü na taguma yemaãcü na tanaxüxŭ.
6 Rü taguma naxcèx tadaugü na duŭxŭgü toxŭ
icuèxüŭgüxŭcèx, rü woo i pema rü bai i togü i duŭxŭgü.

7 Rü woo Cristutama toxŭ namu na yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü
na tixĩgüxŭ natürü tama ñoma wüxi ga ãẽxgacürüŭ pepewa
tixĩgü. Natürü meãmare pemaã itacuèx, ñoma wüxi i mamá i
ngĩxãcügüna meã dèu̱xcürüŭ pemaã tixĩgü.
8 Rü poraãcü pexŭ tangechaŭ, rü yemacèx pemaã nüxŭ tixu
ga Tupanaãrü ore. Rü tama yemaxicatama pexna taxãxchaŭ
ga yexguma. Natürü marü ítamemare ta ga pexcèx na tayuexŭ,
yerü poraãcü pexŭ tangechaŭgü.
9 Pa Chaueneẽgüx, pema nüxŭ pecuèx ga ñuxãcü poraãcü
na tapuracüexŭ na torü õnacèx tataxegüxŭcèx. Rü ngunecü
rü woo chütacü tapuracüe na taxúeaxŭma wüxi ga guxchaxŭ
tixĩgüxŭcèx ga yexguma petanüwa tayexmagügu rü pemaã
nüxŭ tixuxgu ga Tupanaãrü ore.
10 Pa Duŭxŭgü i Tupanaãxŭ Yaxõgüxŭ, pema nixĩ ga toxŭ
pedaugüxŭ rü Tupana rü ta toxŭ nadau ga ñuxãcü meã na
tamaxẽxŭ ga petanüwa, rü ñuxãcü taxuŭma ga chixexŭ na
taxüxŭ ga yexguma.
11 Rü pema nüxŭ pecuèx ta ga ñuxãcü pexŭ na
tanangúchaŭxẽẽxŭ. Rü yexguma pengechaŭgügu, rü pexŭ
tataãẽxẽẽgü ñoma wüxi i papá i naxãcügüxŭ taãẽxẽẽgüxŭrüŭ.
12 Rü ñu̱xma na Tupanaãrü pixĩgüxŭ, rü pexŭ taxucu̱xẽgü
na meã naxcèx pemaxẽxŭ. Rü nüma nixĩ i pexcèx nange-
maxŭ na ngextá ãẽxgacü íyiĩxŭwa pengugüxŭcèx na ngẽ̱ma
mexŭwa pengẽxmagüxŭcèx.
13 Rü ngẽmacèx guxŭguma pexcèx Tupanana moxẽ taxã,
yerü yexguma noxri nüxŭ pexĩnüẽgu ga yema norü ore ga pe-
maã nüxŭ tixuxŭ, rü meã penayauxgü, yerü nüxŭ pecuèxgü
rü aixcüma Tupanaãrü ore nixĩ rü tama duŭxŭgüarü oremare
nixĩ. Rü yema ore nixĩ ga naxüchicüüxŭ ga perü maxŭ ga
yexguma peyaxõgügu.
14 Pa Chaueneẽgüx, nüxŭ tacuèx na ñuxãcü ngúxŭ
pingegüxŭ yerü petanüxŭgütama pexchi naxaie rü chixri
pemaã nachopetü. Natürü yemaãcütama nüxŭ nangupetü ga
Tupanaãrü duŭxŭgü ga Ngechuchu ya Cristuaxŭ yaxõgüxŭ
ga Yudéaanewa yexmagüxŭ. Yerü natanüxŭgütama ga Yudíugü
rü chixri namaã nachopetü.
15 Rü yema Yudíugü nixĩ ga tórü Cori ga Ngechuchuxŭ
imèxgüxŭ, yexgumarüŭ ga norü o̱xigü rü nuxcümaŭgüxŭ
ga Tupanaãrü orearü uruŭgüxŭ na nadèi̱xŭrüŭ. Rü yema
Yudíugü nixĩ ga towe ingẽxŭtanüxŭ. Rü Tupanamaã rü guxŭ
i duŭxŭgümaã narüxuwanügü.
16 Rü ngẽxguma ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭmaã
nüxŭ tixuxchaŭgu i Tupanaãrü ore na nümagü rü ta nüxŭ
nangẽxmagüxŭcèx i maxŭ, rü ngẽma Yudíugü rü toxna
nanachu̱xu. Rü ngẽmaãcü i ngẽma Yudíugü rü poraãcüxüchima

chixexũ naxügü. Rü ngẽmacèx i ñuxma rü düxwa marü nüxna nangu i ngẽma Tupanaãrü poxcu i ãũcümaxũchixũ.

Pauru rü nüxũ nangúchaũ na wenaxãrü natanüwa naxũxũ ga yema yaxõgüxũ ga Techarónicawa yexmagüxũ

17 Pa Chaueneẽgüx, yexguma pexna ítixĩxguwena, rü woo tama pexũtawa na tayexmagüechaxũ, natürü guxũguma pegu tarüxĩnüẽ, rü poraãcü toxũ nangúchaũ na pexũtawa taxĩxũ na wenaxãrü pexũ ítayadaugüxũcèx.

18 Rü aixcüma ngema taxĩxchaũ. Rü chomatama i muẽxpüxcüna rü chanaxwèxe na ngema pexũtawa taèx chaxũũxũegaxũ natürü ngoxo i Chataná rü guxũguma toxũ nanaguxchaxẽẽ na tama ngema taxĩxũcèx.

19 Natürü pexũ ítayadaugüchaũãma erü ngẽxguma wenaxãrü núma naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü ¿tècücèx tá nixĩ i Tupanapẽxewa tataãẽgüxũ i tomax? Rü aixcüma pewa tá nixĩ i ítananguxẽẽxũ na tomaã nataãẽxũ ya Tupana. Rü pema tá nixĩ i torü taãẽ pixĩgüxũ. Rü pegagu tá nixĩ i aixcüma togümaãtama tataãẽgüxũ i napẽxewa.

20 Rü ngẽmáãcü pegagu nixĩ i togümaãtama tataãẽgüxũ, rü pema nixĩ i torü taãẽ pixĩgüxũ.

3

1 Rü yema na taxuacüma ñuxãcü wenaxãrü petanüwa na chaxũxũ, rü düxwa nagu charüxĩnü na Atenagutama na charüxãũxũ.

2-3 Rü pexũtawa chanamu ga taeneẽ ga Timutéu na pexũ íyadauxũcèx. Erü nüma nixĩ i Tupanaãrü puracütanüxũ i wüxigu namaã tapuracüexũ na tanaxunagüxũcèx i ngẽma ore i mexũ i Cristuchiga. Rü ngema petanüwa chanamu na pexũ nangũxẽẽxũcèx na yexeraãcü peyaxõgüxũcèx rü aixcüma petaãẽgüxũcèx rü ngẽmaãcü taguma texé i petanüwa nüxũ rüxoxũcèx ega tacü rü guxchaxũ pexũ ngẽxmagu. Erü pematama marü nüxũ pecuèx na guxãma i yixema na yaxõgüxũ rü ngúxũ tá tingegü.

4 Rü yexguma petanüwa tayexmagügu rü marü pemaã nüxũ tixu na ngúxũ tá pexũ üpetüxũ. Rü pema marü nüxũ pecuèx na aixcüma yemaãcü pexũ nangupetüxũ.

5 Rü yemacèx ga yexguma marü tama namaã chaporagu ga yema tama paxa pechigaxũ na chacuáxũ, rü yemacèx düxwa Timutéuxũ yéma petanüwa chamu na pexna yaçaxũcèx ngoxi meã ípeyaxõgüama i Tupanaãrü ore. Yerü chaxoegaãẽ rü bexmana ngoxo i Chataná rü chixexũgu pexũ nayixẽẽ, rü chi ngẽmaãcü yixĩgu, rü natücèxmamare chi nixĩ ga pemaã nüxũ tixuxũ ga Tupanaãrü ore.

6 Natürü ñṵxma na ínanguxŭ i Timutéu na petanüwa ne
naxũxŭ, rü mexŭ i ore i pechiga ngẹma ne nange. Rü
tomaã nüxŭ nixu na ñuxãcü meã peyaxõgüxŭ, rü ñuxãcü
guxãma meã pegü pengechaŭgüxŭ. Rü tomaã nüxŭ nixu
ta na ñuxãcü guxŭguma toxŭ pengechaŭgüãcüma togu
perüxĩnüẽxŭ, rü ñuxãcü poraãcü wena toxŭ pedaugüchaŭxŭ
rü ngexgumarüxŭ ta i toma rü toxŭ nangúchaŭ na wena pexŭ
tadaugüchaüxŭ.
7 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü woo guxchaxŭ toxŭ na
ngẽxmaxŭ rü ngúxŭ na tingegüxŭ, rü poraãcü toxŭ nataãẽxẽẽ
i ngẽma pexŭ na tacuáchigaxŭ na meã ípemaxẽxŭ rü meã
peyaxõgüamaxŭ.
8 Rü ñṵxma na nüxŭ tacuáchigaxŭ na aixcüma meã tórü
Coriaxŭ peyaxõgüamaxŭ, rü poraãcü tataãẽgü.
9 ¿Rü ñuxãcü tá Tupanana moxẽ taxã naxcèx i ngẽma taãẽ
i taxŭ i toxna pexãxŭ? Erü aixcüma pegagu nixĩ i toxŭ
nangẽxmaxŭ i wüxi i taãẽ i taxŭ i napẽxewa.
10 Rü ngunecü rü chütacü rü tayumüxẽgü, rü Tupanana
naxcèx tacagü na petanüwa toxŭ nawoeguxẽẽxŭcèx na wena
pexŭ tadaugüxŭcèx rü pexŭ tarüngŭxẽẽgüxŭcèx na yex-
eraãcü nüxŭ peyaxõgüxŭcèx.
11 Rü poraãcü tanaxwèxegü na Tanatü ya Tupana rü tórü
Cori ya Ngechuchu ya Cristu toxŭ natauxchaxẽẽxŭ na wena
petanüwa ítayadaugüxŭcèx.
12 Rü tanaxwèxegü na tórü Cori ya Ngechuchu pexŭ
rüngŭxẽẽxŭ na yexeraãcü pegü pengechaŭgüxŭcèx rü guxŭ
i duŭxŭgüxŭ na pengechaŭgüxŭcèx, ngẽxgumarüŭ i toma rü
poraãcü pexŭ na tangechaŭgüxŭrüŭ.
13 Rü tanaxwèxegü na tórü Cori ya Ngechuchu pexŭ
rüngŭxẽẽxŭ na peãẽwa rü aixcüma meã peyaxõgüxŭcèx rü
norü duŭxŭgü i aixcüma mexŭgü na pixĩgüxŭcèx rü na natax-
uxŭcèx i perü pecadugü i napẽxewa ya Tanatü ya Tupana i
ngẽxguma wena núma naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya
Cristu namaã i guxŭma i norü duŭxŭgü. Rü tanaxwèxe na
ngẽmaãcü yiĩxŭ.

4

Maxŭ i Tupanaxŭ taãẽxẽẽxŭchiga

1 Rü ñṵxma Pa Chaueneẽgüx, rü tórü Cori ya
Ngechuchuégagu pexŭ tacèèxŭ rü pexŭ tamu na guxŭguma
Tupanacèx meã pemaxẽxŭ yema pexŭ tangúexẽẽxŭrüŭ rü
ñṵxma marü penaxüxŭrüŭ.
2 Pema rü marü nüxŭ pecuèx ga yema torü ucṵxẽgü ga tórü
Cori ya Ngechuchu toxŭ muxŭ na pexŭ tangúexẽẽxŭcèx.

3 Rü Tupana nanaxwèxe na aixcüma namexŭ i perü maxŭ
rü naxcèxicatama na pemaxẽxŭ. Rü tama name i chixri pe-
maxẽ i napẽxewa rü to i ngexŭgümaã pengẽãẽgümare.
4 Rü wüxichigü tanaxwèxe na aixcüma tümamèxŭ
tangechaŭxŭ, rü ngĩmaãxĩcatama na tamaxŭxŭ.
5 Rü tama name i ngĩxŭ na pecuáxchaŭmarexŭcèx ngĩmaã
pexãmèx i wüxi i nge erü ngẽmaãcü namaxẽ i ngẽma duŭxŭgü
i tama Tupanaãxŭ yaxõgüxŭ.
6 Rü tama name i texé ngĩmaã tamaxŭ i naxmèx ya
tümaẽneẽ. Erü yexgumarüŭ ga marü pemaã nüxŭ tixuxŭrüŭ,
rü Tupana tá poraãcü tüxŭ napoxcu ya guxãma ya yíxema
ngẽmaãcü maxẽxẽ.
7 Erü Tupana tüxŭ nade na meã imaxẽxŭcèx rü tama chix-
exŭ ixügüxŭcèx.
8 Rü ngẽmacèx ega texé tama naga ĩnügu i ñaã nguxẽẽtaegü,
rü pemaã nüxŭ chixu rü tama wüxi i duŭxŭga nixĩ i ngẽma
nüxŭ taxoxŭ, natürü Tupanagatama nixĩ i nüxŭ taxoxŭ. Rü
guma nixĩ ga pexna namucü ga Naãẽ i Üünexŭ.
9 Rü ngẽma na pegü pengechaŭgüxŭchiga, rü taxucèxma
pexcèx chanaxümatü i poperawa. Yerü Tupanatama
marü pexŭ nangúexẽẽ i ngẽma na ñuxãcü aixcüma pegü
pengechaŭgüxŭ.
10 Rü aixcüma nixĩ i guxŭguma meã nüxŭ pengechaŭgüxŭ i
guxŭma i taeneẽgü i Machedóniããnewa ngẽxmagüxŭ. Natürü,
Pa Toeneẽgüx, pexŭ tacèèxŭgü na yexeraãcü meã nüxŭ
pengechaŭgüxŭcèx.
11 ¡Rü meã pegü pengechaŭgü, rü pexrütama maxŭgu
perüxĩnüẽ, rü tama i togüarü maxŭgu! ¡Rü pematama naxcèx
pepuracüe i perü ngẽmaxŭgü yema marü pemaã nüxŭ tix-
uxŭrüŭ!
12 Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu, rü ngẽma duŭxŭgü i
tama yaxõgüxŭ rü tá pexŭ nangechaŭgü, rü taxuŭtáma pexŭ
nataxu.

Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma nataegugu ya tórü Cori

13 Pa Chaueneẽgüx, rü ñuxma rü tá pexŭ nüxŭ chacuèxẽẽ
i ngexta tá naxĩxŭ i ngema yaxõgüxŭ i yuexŭ na nge-
maãcü tama pengechaŭgüxŭcèx naxrüxŭ i ngema tama nüxŭ
cuèxgüxŭ na wena tá namaxẽxŭ i ngema yuexŭ.
14 Erü yixema na yaxõgüxŭ na nayuxŭ rü wena namaxŭxŭ
ga Ngechuchu, rü ngẽxgumarüŭ ta tayaxõgü na Tupana tá
ínadagüxẽẽxŭ i guxŭma i ngẽma Ngechuchuaxŭ yaxõgüãcüma
yuexŭ.
15 Rü ngẽmacèx pemaã nüxŭ tixu i ngẽma ore ga tórü Cori
ya Ngechuchu namaã nguxẽẽtaexŭ. Rü ngẽxguma wena núma

naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu rü yixema na imaxẽxũ i ñoma i naãnewa rü tãũtáma yixira napẽxe taxĩ i ngẽma yuexũ.

16 Erü nümatama ya Cori ya Ngechuchu rü daxũwa tá ínarüxĩ, rü tá nangẽxma i wüxi i naga i taxũ i daxũwa inaxũxũ i tüxũ muxũ, rü tá nüxũ taxĩnüẽ i Tupanaãrü orearü ngeruũgüarü ãẽxgacü i tagaãcü daxũwa icagüxũ, rü tá yacuegüxũ ya Tupanaãrü corneta. Rü ngẽxguma i ngẽma yuexũ i Cristuaxũ yaxõgüxũ rü tá ínarüdagü.

17 Rü ngẽmawena i yixema na imaxẽxũ rü Tupana tá wüxigu caixanexũgu tüxũ nigagü namaã i ngẽma duũxũgü i yuwa írüdagüxũ. Rü ngẽmaãcü tá daxũgu tórü Cori ya Ngechuchuxũ tayangaugü na guxũgutáma naxũtawa ingẽxmagüxũcèx.

18 Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i ñaã oremaã pegü petaãẽxẽẽgü.

5

1 Natürü, Pa Chaueneẽgüx, rü ngẽma norü ngunexũ rü taunecü i tá nagu nangupetüxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü taxucèxma pexcèx chanaxümatü i ngẽmachiga.

2 Erü pematama meã nüxũ pecuèx rü ngẽma ngunexũ i taxúema nagu ínanguxẽẽxũgu tá nixĩ i ínanguxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu. Rü ñoma wüxi i ngĩtèxáxũ i ngürüãchi chütacü ínguxũrüũ tá nixĩ.

3 Rü ngẽxguma duũxũgü nagu írüxĩnüẽgu na guxũma na mexũ rü taxuũma na nüxũ üpetüxũ, rü ngẽma ngunexũgügu rü tá ngürüãchi nagux̱ i guxũma. Rü ñoma wüxi i ngecü i ãxãcücü rü ngürüãchi ngĩxãcümaã ngux̱necacürüũ tá nixĩ na taxúema naxchaxwa iñaxũ i ngẽma.

4 Natürü pemax, Pa Chaueneẽgüx, rü marü meãma nüxũ pecuèx i Cristuarü nguchiga. Rü ngẽmacèx taxucèxma ngürüãchi pexũ ínayaḇaixgü ya Cori ya Ngechuchu ñoma wüxi i ngĩtèxáxũ tüxũ íbaixgüxũrüũ.

5 Erü guxãma i pema rü Tupanaãrü duũxũgü pixĩgü, rü ngẽmacèx ngóonexũwa pengẽxmagü rü meãma nüxũ pecuèx na ñuxãcü meã pemaxẽxũ. Rü yixema rü tama Chatanáãrü duũxũgü tixĩgü, rü ngẽmacèx tama ẽãnexũwa tangẽxmagü rü tama tanaxü i ngẽma chixexũ i ẽãnexũwa üxũ.

6 Rü ngẽmacèx tama name i taechita tamaxẽmare naxrüũ i ngẽma duũxũgü i tama yaxõgüxũ. Rü name nixĩ i taxuãẽgü, rü meã taãẽgu tarüxĩnüẽ.

7 Erü ngẽma duũxũgü i naẽchitamare maxẽxũ rü ñoma duũxũgü i chütacü peexũrüũ nixĩgü. Rü ngẽma duũxũgü i axegüxũ rü chütacü nixĩ i nügü nangãxẽxẽẽxũ.

8 Natürü i yixema rü ngóonexũwa tangẽxmagü, rü ngẽmacèx tanaxwèxe i guxũguma taxuãẽgü. Rü name nixĩ i aixcüma

meã Tupanaãxũ̃ tayaxõgü, rü yigü tangechaũ̃gü, rü meã ítananguxẽẽ na Tupana tüxna naxãxũ̃cèx i ngẽma maxũ̃ i taguma gúxũ̃. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü imaxẽgu, rü ngẽmaãcü tá yigü ítapoxũ̃ i ngẽxguma Chataná chixexũ̃gu tüxũ̃ yixẽẽchaũ̃gu.

9 Erü Tupana rü tama tüxũ̃ nade na tüxũ̃ napoxcuexũ̃cèx, natürü tüxũ̃ nade na tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristugagu nayauxgüxũ̃cèx i maxũ̃ i taguma gúxũ̃.

10 Rü Ngechuchu ya Cristu rü taxcèx nayu na wüxigu namaã imaxẽxũ̃cèx i daxũguxũ̃ i naãnewa. Rü nüẽtama ega woo marü iyuyane ínanguxgu rü ẽxna imaxẽyane ínanguxgu, erü daxũguxũ̃ i naãnewa rü wüxiwa tá namaã tamaxẽ.

11 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i wüxichigü pegü petaãẽxẽẽgü rü pegü peporaexẽẽ i perü õwa ngẽxgumarüũ̃ i ñu̱xma na marü ípenaxügüxũ̃.

Pauru rü nayaxucu̱xẽgü ga yema yaxõgüxũ̃

12 Pa Chaueneẽgüx, pexũ̃ tacèèxũ̃gü na nüxũ̃ pengechaũ̃güxũ̃cèx i ngẽma taeneẽgü i petanüwa puracüexũ̃ rü pemaã icuèxgüxũ̃ rü pexũ̃ ngúexẽẽxũ̃ i Cori ya Ngechuchuarü ore.

13 Rü name nixĩ i namaã petaãẽgü rü aixcüma meã nüxũ̃ pengechaũ̃gü i ngẽma taeneẽgü, erü nümagü nixĩ i pexũ̃ nangũ̃xẽẽgüxũ̃. Rü name nixĩ i pegü pengechaũ̃güãcüma pemaxẽ.

14 Rü pemaã nüxũ̃ tixu ta na penaxucu̱xẽgüxũ̃ i ngẽma duũ̃xũ̃gü i oexũ̃ i tama pura-cüechaũ̃xũ̃. ¡Rü nüxũ̃ penangúchaũ̃xẽẽgü i ngẽma duũ̃xũ̃gü i marü nüxũ̃ rüxoechaũ̃xũ̃ na yaxõgüãxũ̃! ¡Rü nüxũ̃ perüngũ̃xẽẽgü i ngẽma duũ̃xũ̃gü i turaexũ̃ i norü õwa! ¡Rü name nixĩ i yaxna namaã pexĩnüẽ i guxũ̃ma i ngẽma taeneẽgü!

15 Rü ngẽxguma texé chixexũ̃ pemaã ü̱xgu, rü tama name i chixexũ̃maã penataeguxẽẽ. ¡Natürü name nixĩ i naxcèx pedau na guxũ̃guma mexũ̃ pexügüxũ̃ i pegütanüwa rü ngema togütanüwa rü ta!

16 Rü name nixĩ i guxũ̃guma petaãẽgü.

17 ¡Rü guxũ̃guma peyumüxẽgü!

18 ¡Rü woo ṯacü pexũ̃ ngupetügu, rü Tupanana moxẽ pexãgü! Erü ngẽmaãcü nanaxwèxe ya Tupana na pemaxẽxũ̃ i pema i Ngechuchu ya Cristuarü duũ̃xũ̃gü na pixĩgüxũ̃.

19 Rü tama name i nüxũ̃ pexoe i Tupanaãẽ i Üünexũ̃.

20 Rü tama name i nüxũ̃ pexoe i Tupanaãrü ore ega texéwa pemaã yadeaxgu ya Tupana.

21 Natürü name nixĩ i meãma penangugü i guxũ̃ma i oregü na nüxũ̃ pecuáxũ̃cèx rü ngoxi aixcüma yiĩxũ̃ i ngẽma ore rü ẽxna tama. ¡Rü ngẽma ore i aixcüma mexũ̃xĩcatama pixõgü!

22 ¡Rü nüxna pixĩgachi i nagúxũraũxũ i chixexũgü!
23 Rü chanaxwèxe i nümatama ya Tupana ya tüxũ taãẽxẽẽcü
pexũ imexẽẽ na aixcüma napẽxewa pimexũcèx. Rü
chanaxwèxe i guxũwama pexna nadau i peãẽwa rü pexenewa
na nataxuxũcèx i ṯacü i perü chixexũ i ngẽxguma wenaxãrü
núma naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.
24 Rü nüma ya Tupana ya pexũ decü rü nixaixcüma na
yanguxẽẽãxũ i guxüma i ngẽma tamaã inaxunetaxũ.

Pauru rü wenaxãrü yema duũxũgüxũ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu ya Cristu meã nüxũ rüngũxẽẽxũ ga yema yaxõgüxũ

25 Pa Chaueneẽgüx, ¡Toxcèx peyumüxẽgü!
26 Rü chanaxwèxe i chauégagu nüxũ perümoxẽgü i guxũma i
taeneẽgü.
27 Rü Cori ya Ngechuchuégagu pexũ chamu na guxũ i
taeneẽgüpẽxewa na nüxũ pedaumatüxũ i ñaã popera i pexcèx
ngema chamuxũ.
28 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ
narüngũxẽẽ i guxãma i pemax.

Rü nuãma pexna,
Pauru

NORÜ ṬAXRE GA POPERA GA TECHARÓNICAWA YEXMAGÜXŨ GA YAXÕGÜXŨTANŨWA NAMUXŨ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga Techarónicawa yexmagüxũ

1 Pa Techarónicawa Ngẽxmagüxũ i Toeneẽgü i Yaxõgüxũ i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü Duũxũgü Ixĩgüxũx, choma i Pauru rü taeneẽ i Chiribánu rü Timutéu nixĩ i pexcèx tanaxümatüxũ i ñaã popera.

2 Rü tanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

Ngẽma chixexũ ügüxũ rü Tupana tá nanapoxcue i ngẽxguma wenaxãrü núma naxũxgu ya Cristu

3 Pa Toeneẽgüx, rü guxũguma pexcèx Tupanana moxẽ taxã, erü name nixĩ na ngẽmaãcü tanaxüxũ. Erü guxũguma yexeraãcü peyaxõgüetanü rü yexeraãcü pegü pingechaũgüetanü.

4 Rü ngẽmacèx tomatama taãẽãcüma pechigaxũ tixu natanüwachigü i ngẽma duũxũgü i Tupanaãxũ yaxõgüxũ. Rü namaã nüxũ tixu na ñuxãcü meã peyaxõgüxũ, rü ñuxãcü namaã peporaexũ i guxũma i ngẽma guxchaxũgü rü ngúxũgü i pexũ ngupetüxũ.

5 Rü ngẽma guxchaxũgü i pexũ ngupetüxũwa nüxũ tacuèx na aixcümacü yiĩxũ ya Tupana, erü pexũ nangugü na aixcüma pimexũ na pichocuxũcèx i ngextá nüma ãẽxgacü íyiĩxũwa. Rü ngema na pichocuxũcèx nixĩ i ngúxũ pingegüxũ i ñuxmax.

6 Rü aixcüma name nixĩ na Tupana napoxcuexũ i ngẽma duũxũgü i ngúxũ pexũ ingegüxẽẽxũ.

7 Natürü i pema i ñuxma ngúxũ ingegüxe rü name nixĩ i wüxigu tomaã pexũ inarüngũẽxẽẽ ya Tupana. Rü ngẽma rü tá nanaxü ya Tupana i ngẽxguma üxüemagu daxũwa ne naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu wüxigu namaã i norü orearü ngeruũgü i poraexũ.

8 Rü aixcüma núma tá naxũ i nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu na napoxcueãxũcèx i ngẽma duũxũgü i tama Tupanaxũ cuáxchaũgüxũ rü tama naga ĩnüẽxũ i ngẽma ore i mexũ i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga.

9 Rü ngẽma duũxũgü rü wüxi i poxcu i taguma gúxũgu tá napoxcue erü tórü Cori ya Ngechuchuarü yaxũwa tá nawogü. Rü ngema rü tagutáma nüxũ nadaugü na ñuxãcü namexẽchixũ rü naporaxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu.

10 Rü ngẽmaãcü tá ngẽma duũxũgümaã nangupetü i
ngẽxguma tórü Cori ya Ngechuchu núma ũxgu. Rü núma
tá nangu na nórü duũxũgü nüxũ icuèxüũgüxũcèx, rü tá
naḇaixãchiãẽgü rü nataãẽgü erü tá nüxũ nadaugü na ñuxãcü
namexẽchixũ i nümax. Rü pema rü tá ta wüxigu namaã
pengẽxmagü, yerü peyaxõgü ga yema Tupanaãrü ore ga
pemaã nüxũ tixuxũ.
11 Rü ngẽmacèx guxũguma pexcèx tayumüxẽgü. Rü Tu-
panana taca na nüma pexũ nadauxũ na aixcüma mexũ i norü
duũxũgü pixĩgüxũ i ñu̱xma na pexũ nadexũ. Rü ngẽxgumarüũ
ta nüxna taca na nümatama norü poramaã yanguxẽẽãxũcèx i
guxũma i ngẽma mexũ i peãẽwa nagu perüxĩnüẽxũ rü guxũma
i ngẽma puracügü i mexũ i perü õgagu pexüxũ.
12 Rü ngẽxguma Tupana ngẽmaãcü pexũ rüngũxẽẽgu, rü perü
maxũ i mexũgagu rü guxũma i duũxũgü tá nüxũ nicuèxüũgü
ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Rü nümatama ya tórü
Cori rü tá pemaã nataãẽ erü nüma rü wüxigu Tanatü ya
Tupanamaã pexũ nangechaũgü.

2

Pauru rü nanango̱xẽẽ i ñuxãcü tá na yiĩxũ i ngẽxguma ínanguxgu ya Cori ya Ngechuchu

1-2 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü pemaã nüxũ chixuxchaũ
i nachiga na ñuxãcü tá na yiĩxũ i ngẽxguma tórü Cori
ya Ngechuchu ya Cristu wena núma ũxgu rü tüxũ
nangutaquẽxexẽẽgügu na wüxiwa namaã ingẽxmagüxũcèx.
Rü pemaã nüxũ tixu na tama ngürüãchi togumare
perüxĩnüẽxũ rü paxa peyaxõgüxũ i ṯacü rü ore i tama
toma pemaã nüxũ tixuxũ. Erü tama tanaxwèxe na
peḇaixãchiãẽgüxũ ega texé pemaã idoraegu rü pemaã nüxũ
ixuxgu na marü ínanguxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu. Rü
ngẽxguma texé pemaã nüxũ ixuxgu na nagu taxãnegüxũ na
Cristu rü marü ínanguxũ, rü tama name i tümaga pexĩnüẽ.
Rü woo pemaã nüxũ tixugügügu na tanayauxgüxũ i wüxi i
torü popera i nüxũ ixuxũ na marü ínanguxũ ya tórü Cori ya
Ngechuchu, ¡rü tãũtáma tüxũ peyaxõgü!
3 ¡Rü tãũtáma naga pexĩnüẽ i ngẽma duũxũgü i ngẽmaãcü
pexũ womüxẽẽgüchaũxũ! Erü naxũpa na Ngechuchu núma
ũxũ rü tá ínangu i ngẽma yatü i Tupanaãrü uwanü ixĩxũ,
rü tá nananuẽxẽẽ i muxũma i duũxũgü i yaxõgüchiréxũ.
Natürü ngẽma yatü rü Tupana marü namaã nanaxuegu rü tá
napoxcu.
4 Rü ngẽma Tupanaãrü uwanü rü tá Tupanamaã rü guxũma
i ngẽma Tupanaãrü ixĩxũmaã narüxuwanü. Rü tá naxchi
naxai i guxũma i ṯacü i mexũ i duũxũgü Tupanaxũ namaã

icuèxüŭgüxŭ. Rü Tupanaãrü tupauca ya taxŭnewa tá nayarüto ñoma Tupana yiĩxŭrüŭ. Rü tá nügü nixu na Tupana yiĩxŭ.

5 ¿Tama ẽxna nüxna pecuèxãchie ga yexguma petanüwa chayexmagu rü marü meãma pemaã nüxŭ chixu nachiga ga yema?

6 Rü pema marü nüxŭ pecuèx na tũxcüŭ yiĩxŭ i tauta núma naxũxŭ i ngẽma Tupanaãrü uwanü. Tauta núma naxũ, erü tauta nawa nangu i ngema ngunexŭ i nagu nua naxũxŭ.

7 Rü ngẽma chixexŭ i Tupanaãrü uwanü üxŭ, rü marü cúãcü inaxügü. Natürü nümatama i Tupanaãrü uwanü rü tãũtáma nangõx ñũxmatáta ngẽma norü chogüruŭ nüxŭ ingé.

8 Rü ngẽxguma tá nixĩ i ínanguxŭ i ngẽma Tupanaãrü uwanü. Natürü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu rü wüxi i "cue" ñaxŭmaã tá nayamèx. Rü ngẽxguma ínanguxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu rü ngẽma norü yauxracüüxŭmaã tá inayanaxoxẽẽ i ngẽma norü uwanü.

9 Rü ngẽma Tupanamaã rüxuwanüãxŭ, rü ngẽxguma ínanguxgu rü tá nüxŭ nangẽxma i Chatanáãrü pora rü ngẽmacèx tá naporaxüchi. Rü tá nanaxü i nagúxŭraŭxŭ i cuèxruŭgü i Chatanáãrü poramaã naxüxŭ i namaã duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽxŭ..

10 Rü nagúxŭraŭxŭ i chixexŭ tá naxü na nawomüxẽẽãxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i Tupana tá poxcuexŭ. Rü ngẽmaãcü tá nüxŭ naxüpetü i ngẽma duŭxŭgü, yerü tama nanayauxgüchaŭ rü tama nüxŭ nangechaŭ i ngẽma Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxŭ i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ.

11 Rü ngẽmacèx ya Tupana rü nanangexrü i ngẽma duŭxŭgü na poraãcü ínatüexŭcèx rü yaxõgüãxŭcèx i ngẽma ore i doramare ixĩxŭ.

12 Rü ngẽmacèx düxwa Tupana tá namaã nanaxuegu na napoxcuexŭ i guxŭma i ngema duŭxŭgü i tama yaxõgüchaŭxŭ i norü ore rü namaã taãẽgüxŭ i ngẽma chixexŭ na naxügüxŭ.

Tupana tüxŭ nade na tüxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ

13 Natürü, Pa Chaueneẽgüx i Tórü Cori ya Ngechuchu Pexŭ Ngechaŭgüxex, rü guxŭguma Tupanana moxẽ pexcèx taxã yerü nüma ga Tupana rü noxritama naãne ixügügumama pexŭ nade na pexira penayauxgüxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ ga yexguma pexŭ nangŭxẽẽgu ga Naãẽ i pexŭ üünexẽẽxŭ rü peyaxõgügu ga yema ore i aixcüma ixĩxŭ.

14 Rü yemacèx Tupana pexcèx naca ga yexguma pemaã nüxŭ tixuxgu ga norü ore i mexŭ i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Erü nüma

nanaxwèxe na pexũ nangẽxmaxũcèx i pechica i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuxũtawa i ngextá ínamexẽchixũwa.

15 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe i meã peyaxõgüama rü tama nüxũ ipeyarüngümaẽ ga yema ore ga tomatama pexũ tangúexẽẽxũ rü yema ore ga poperagu pexcèx taxümatüxũ.

16-17 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü Tanatü ya Tupana pexũ nataãẽxẽẽgü rü pexũ narüngũxẽẽ na guxũguma mexũ i oremaã pidexagüxũcèx rü mexũ pexügüxũcèx. Rü yima Tanatü ya Tupana nixĩ ya tamaã namecümaãcüma tüxũ ngechaũcü rü guxũguma tüxũ taãẽxẽẽcü rü tamaã ixunetacü na wüxi i ngunexũ tá naxũtawa ingẽxmagüxũ.

3

Pauru naxcèx ínaca na naxcèx nayumüxẽgüxũ

1 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü chanaxwèxe na toxcèx peyumüxẽgüxũ na paxa guxũwama nanguxũcèx i tórü Cori ya Ngechuchuarü ore i mexũ, rü duũxũgü norü ngúchaũmaã na nayauxgüxũcèx ga yema pema na penayauxgüxũrüũ.

2 ¡Rü toxcèx peyumüxẽgü ta na tama ṯacü rü chixexũ tomaã naxügüxũcèx i ngẽma duũxũgü i chixexũgü! Erü tama guxũma i duũxũgü nayaxõgü.

3 Natürü tórü Cori ya Ngechuchu rü aixcüma nayanguxẽẽ i ngẽma tamaã inaxunetaxũ. Rü nüma tá pexũ naporaexẽẽ rü pexna nadau na tama chixexũgu peyixũcèx.

4 Rü tórü Cori ya Ngechuchu toxũ nüxũ nacuèxẽẽ na aixcüma penaxüxũ i ngẽma pexũ tamuxũ rü tagutáma nüxũ perüxoexũ na ngẽmaãcü penaxüxũ.

5 Rü tanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu pexũ narüngũxẽẽ na aixcüma pegü pengechaũgüxũcèx, ngẽma Tupana tüxũ ngechaũxũrüũ. Rü naxcèx ítaca na pexũ naporaexẽẽxũcèx na Cristurüũ namaã peporaexũcèx i ngẽma ngúxũgü i ngẽxguma pexcèx ínanguxgu.

Name nixĩ na ipuracüexũ i wüxichigü

6 Pa Chaueneẽgüx, tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu pexũ tamu na tama namaã pixãmücügüxũcèx i ṯacü i taeneẽ i tama puracüchaũxũ rü tama ngẽma pexũ tangúexẽẽãcüma maxũxũ.

7 Erü pema rü marü nüxũ pecuèx na ñuxãcü tá pemaxẽxũ na toxrüũ penaxüxũcèx. Yerü toma ga yexguma petanüwa tayexmagügu rü torü õnacèx tapuracüe, rü tama yexma tarüchomare.

8 Rü toma rü taguma texéarü õna ngetanüãcüma tangõ̱x.
Natürü ngunecü rü chütacü rü torü õnacèx tapuracüe na tama
wüxi ga guxchaxŭ̃ pexŭ̃ tixĩgüxŭ̃cèx.
9 Rü woochirẽ̃x Tupanapẽ̃xewa rü name nixĩ ga perü
ngŭ̃xẽẽcèx na ítac̱axŭ̃, natürü tama yemaãcü tanaxü. Rü torü
õnacèx tapuracüe yerü pexŭ̃ nüxŭ̃ tadauxẽẽchaŭ̃ na ñuxãcü
meã imaxŭ̃xŭ̃.
10 Yerü yexguma petanüwa tayexmagügu, rü pemaã nüxŭ̃
tixu rü yíxema tama puracüchaŭ̃xẽ, rü noxtacüma ngexrüma
nixĩ na tachibüxŭ̃.
11 Rü pexcèx tanaxümatü i ngẽmachiga, erü marü nüxŭ̃
taxĩnüẽ na petanüwa nangẽxmaxŭ̃ i ñuxre i duŭ̃xŭ̃gü i oexŭ̃ rü
tama puracüechaŭ̃xŭ̃ rü toguechigagumare rüxĩnüẽxŭ̃.
12 Rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu tanamu na
meãmare ínapuracüexŭ̃cèx i ngẽma duŭ̃xŭ̃gü na nümatama norü
õnacèx nataxegüxŭ̃cèx.
13 Pa Chaueneẽgüx, ¡tama nüxŭ̃ perüchau na mexŭ̃ pexüexŭ̃!
14 Rü ngẽxguma texé tama naga ĩnügu i ñaã ore i poperawa
pemaã nüxŭ̃ tixuxŭ̃ ¡rü marü tüxŭ̃ pecuèx na texé tiĩxŭ̃! Rü
tama name i tümamaã pexãmücü na taxãnexŭ̃cèx i tümax.
15 ¡Natürü tãũtáma namaã perüxuwanü! Rü name nixĩ i ñoma
peeneẽxŭ̃ pexucu̱xẽxŭ̃ãcüma meã tüxŭ̃ pexucu̱xẽmare.

Pauru rü naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu nüxŭ̃ rüngŭ̃xẽẽxŭ̃ ga yema yaxõgüxŭ̃

16 Rü chanaxwèxe i nümatama ya tórü Cori ya taãẽarü yora
pexŭ̃ narüngŭ̃xẽẽ na guxŭ̃guma i guxŭ̃wama petaãẽgüxŭ̃cèx.
Rü chanaxwèxe na nüma rü petanüwa na nangẽxmaxŭ̃ i
guxãma i pemax.
17 Choma i Pauru rü cho̱xmẽ̃xmaãtama pexcèx
chanaxümatü i ñaã chorü moxẽ. Rü ngẽmaãcü nixĩ i chaugü
nagu chawüégaxŭ̃ i guxŭ̃ma i chorü popera. Rü ngẽmaãcü
nixĩ i chanaxümatüxŭ̃.
18 ¡Rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü pexna
naxãã i ngema norü ngechaxŭ̃ i guxãma i pemax!

Rü nuãma pexna,
Pauru

NÜXĨRAÜXÜ GA POPERA GA TIMUTÉUCA̱X NAXÜMATÜXÜ GA PAURU

Timutéuxũ narümoxẽ ga Pauru

1-2 Pa Timutéux, choma i Pauru nixĩ i cuxcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choxũ nixĩ ga yamuxũ ga Ngechuchu ya Cristu na norü puracü chaxüxũcèx, yerü yemaãcü nanaxwèxe ga Tupana ya tüxũ maxẽxẽẽcü rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya ínanguxẽẽgücü. Rü cuma Pa Timutéux, rü chaune quixĩ i Tupanaãrü orewa yerü chauxũtawa nixĩ ga cunayaxuxũ ga Tupanaãrü ore ga noxrix. Rü chanaxwèxe ya Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü cuxna nanaxã i norü ngechaxũ rü norü mecüma rü norü taãẽ.

Timutéuxũ naxucu̱xẽ ga Pauru nachiga ga yema ngu̱xẽẽtaegü ga tama aixcüma ixĩxũ

3 Yexguma cuxna ichaxũãchigu na Machedóniããnewa na chaxũxũcèx rü cumaã nüxũ chixu na Epéchiuarü ĩãnegu na curüxãũxũ na ícuyachaxãchigüxẽẽxũcèx i ngema duũxũgü i doramaãmare ngéma ngu̱xẽẽtaegüxũ.

4 Rü chanaxwèxe i ngẽma duũxũgümaã nüxũ quixu na nüxũ naxoexũcèx na namaã nangúexẽẽãxũ i ngẽma nacümagü ga nuxcümaũgüxũ ga duũxũgü nagu ĩxũ. Erü guxũma i ngẽma oregü rü doramare nixĩ, rü ngẽmagagu düxwa nügümaã nanuẽ i duũxũgü. Rü ngẽma oregü rü tama aixcüma nüxũ narüngũxẽẽ i duũxũgü na meã Tupanaãxũ yaxõgüãxũcèx.

5 Natürü Tupana nanaxwèxe i tórü maxũnewa na ingearü pecaduã̱xgüxũ, rü na mexũgu rüxĩnüẽxũ, rü aixcüma meã na yaxõgüxũ. Rü nüma tüxũ namu na ngẽmaãcü imaxẽãcüma yigü na ingechaũgüxũ.

6 Natürü ñuxre i duũxũgü rü marü nüxna nixĩgachi i Tupanaãrü ore na nawe naxĩxũcèx i ngẽma ore i taxuwama mexũ i nuẽwa nagagümarexũ.

7 Erü nümagü tüxũ nangúexẽẽchaũ i ngẽma mugü ga Moĩché tüxna ãxũ, natürü tama nüxũ nacuèxgü i ṯacüchiga na yiĩxũ i ngẽma tamaã nüxũ yaxugüexũ rü tüxũ nangúexẽẽxũ woo nüma nagu naxĩnüẽgu rü meãma nüxũ nacuèxgü.

8 Rü nüxũ tacuèx rü ngẽma mugü ga Moĩché tüxna ãxũ rü tüxũ name ega Tupana naxwèxexũãcüma naga ixĩnüẽgu.

9-10 Natürü nüxũ tacuèxgü rü guxũma i ngema mugü rü duũxũgü i chixexũ ügüxũcèx nixĩ. Rü ngẽma nixĩ i

ngẽma duŭxŭgü i tama irüxĩnüẽchaŭxŭ, rü ngẽma tama norü ãẽxgacüga ĩnüẽxŭ, rü ngẽma chixexŭ ügüxŭ, rü ngẽma pecaduãxgüxŭ, rü ngẽma tama Tupanaga ĩnüẽxŭ, rü ngẽma nanatüxŭ rü naẽxŭ imèxgüxŭ, rü guxŭma i ngẽma máẽtagüxŭ, rü ngẽma naxŭneãrü ngúchaŭwe rüxĩxŭ, rü ngẽma yatügü rü ngexŭgü i naxrüŭ yatüxŭ rü ngexŭmaã ngẽãẽgüxŭ, rü ngẽma duŭxẽgümaã taxegüxŭ, rü ngẽma idoratèèxgüxŭ, rü ngẽma ãẽxgacügümaã idoragüxŭ, rü guxŭma i ngẽma naxügüxŭ i ṯacü rü chixexŭ i yatoxyepexŭ i ngema nguxẽẽtae i mexŭ.

11 Rü ngẽma nguxẽẽtae i mexŭ rü Tupanaarü orewa nangexma, rü ngemagu nixĩ i nüxŭ iyarüngauxŭ i ngema maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ngemaarü uruxŭ nixĩ ya Tupana ya mecümaxüchicü i choxŭ namuxŭ.

Pauru rü Tupanana moxẽ naxã yerü nüxŭ nüxŭ nangechaŭ ga norü chixexŭgü

12 Rü moxẽ nüxna chaxã ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Cori erü nüma choxŭ naporaxẽẽ rü choxŭ nangugü na wüxi i mexŭ i norü duŭxŭ chixĩxŭ. Rü ngẽmacèx choxŭ naxuneta na nüxŭ chapuracüxŭ.

13 Ŭpa ga choma rü chixri nachiga chidexa ga Cristu, rü naxchi chaxai ga yema duŭxŭgü ga nüxŭ yaxõgüxŭ. Rü nawe chingechigü rü namaã chixexŭ chixugü. Natürü woo yemaãcü na chamaxŭxŭ, rü Tupanaãxŭ changechaŭtümüxŭ yerü tama aixcüma nüxŭ chacuèx ga ṯacü na chaxüxŭ, yerü tauta Cristuaxŭ chayaxõ.

14 Rü yemaãcü ga tórü Cori ya Ngechuchu rü poraãcüxüchima chomaã namecüma yerü choxŭ narüngŭxẽẽ na nüxŭ chayaxõxŭcèx rü nagagu nüxŭ changechaŭxŭcèx i guxŭma i duŭxŭgü.

15 Rü pemaã nüxŭ chixuxchaŭ i wüxi i ore i aixcümaxŭchi ixĩxŭ i inaxwèxegüxŭ na guxãma nüxŭ cuáxŭ. Rü Ngechuchu ya Cristu rü ñoma ga naãnewa nangu na namaxẽxẽẽãxŭcèx i pecaduãxgüxŭ. Rü natanüwa rü choma nixĩ ga guxŭãrü yexera na chixexŭ chaxüxŭ.

16 Natürü Tupana choxŭ nüxŭ nangechaŭ ga yema chorü chixexŭ na chowa duŭxŭgüxŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭcèx ga ñuxãcü nüma ga Ngechuchu ya Cristu yaxna chomaã na naxĩnüxŭ ga woo guxŭ ga pecaduãxgüxŭãrü yexera chixecü na chiĩxŭ. Rü ngẽmaãcü wüxi i cuèxruŭ chixĩ naxcèx i guxŭma i duŭxŭgü na nümagü rü ta nüxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ.

17 Rü ñuxma tanaxwèxe i guxŭgutáma nüxŭ ticuèxüŭgü rü tanataxẽẽgü ya yima nüxĩcatama Tupana ixĩcü. Rü woo tama nüxŭ tadaugü i ñuxma natürü guxŭguma tórü Ãẽxgacü nixĩ rü tagutáma nayu. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

18-19 Pa Chaune, Pa Timutéux, ñaã nixĩ i chorü ore i cumaã
nüxŭ chixuxŭ. Rü ŭpa ga yexguma Tupana yadexaxẽẽgu ga
ñuxre ga taeneẽgü, rü nüxŭ nixugügü na cuma rü tá mexŭ
i Tupanaãrü orearü uruŭ quiĩxŭ. Rü ñu̱xma chanaxwèxe i
yemagü nüxŭ ixuxŭrüŭ meã cuyanguxẽẽ i ngẽma puracü i
mexŭ i Tupana nawa cuxŭ muxŭ. Rü chanaxwèxe na aixcüma
cuyaxõxŭ rü cuãẽwa cumatama nüxŭ cucuáxŭ na aixcüma
namexŭ i ngẽma puracü i ícuxüxŭ. Ñuxre i duŭxŭgü rü nüxŭ
nacuèxgüchirẽx i ṯacü nixĩ i mexŭ na naxügüãxŭ, natürü
chixexŭãma naxügü. Rü ngẽmacèx düxwa nüxŭ narüxoe na
Cristuaxŭ yaxõgüãxŭ.

20 Rü yemaãcü nüxŭ naxüpetü ga Imenéũ rü Areyáŭdru.
Rü düxwa choma Chatanána chanawogü ga yema taxre
na Chataná ngúxŭ nüxŭ ingexẽẽgüxŭcèx na ngẽmawa nüxŭ
nacuèxgüxŭcèx na tama namexŭ na chixri Tupanachiga
yadexagüxŭ.

2

Name nixĩ i guxŭma i duŭxŭgücèx tayumüxẽgü

1 Rü ñu̱xma rü tá pemaã nüxŭ chixu na ñuxãcü namexŭ na
peyumüxẽgüxŭ. Rü pexŭ chamu na guxŭma i duŭxŭgücèxira
peyumüxẽgüxŭ. ¡Rü Tupanana naxcèx peca na nüxŭ
nangŭxẽẽxŭcèx rü nüxŭ nüxŭ nangechaŭxŭcèx i norü
pecadugü! ¡Rü moxẽ nüxna pexã ya Tupana naxcèx i guxŭma
i norü ngŭxẽẽ i guxŭ i duŭxŭgüna naxãxŭ!

2 Rü ngẽxgumarüŭ ta name nixĩ i naxcèx peyumüxẽ i
guxŭma i nachiŭãnegüarü ãẽxgacügü i tacügü rü guxŭma
i ngẽmatüŭwa ngẽxmagüxŭ i ãẽxgacügü na ngẽmaãcü
itaãẽgüxŭcèx rü tüxŭ nangẽxmaxŭcèx i wüxi i maxŭ i mexŭ i
Tupanapẽxewa rü guxŭ i duŭxŭgüpẽxewa.

3 Rü ngẽma nixĩ i namaã nataãẽxŭ ya yima Tupana ya tüxŭ
maxẽxẽẽcü.

4 Erü nüma nanaxwèxe na guxãma tüxŭ nangẽxmaxŭ i maxŭ
i taguma gúxŭ rü guxãma nüxŭ cuáxŭ i ngẽma ore i aixcüma
ixĩxŭ.

5 Rü nüma ya Tupana rü wüxitama nixĩ. Rü ngẽxgumarüŭ
ta wüxitama nixĩ i taétüwa chogüxŭ na Tupanaxŭtawa tüxŭ
nangugüxŭcèx. Rü nüma nixĩ ya Ngechuchu ya Cristu ya
Tupana Nane ga duŭxŭxŭ ixĩcü.

6 Rü nüma ga Ngechuchu rü nügü inaxã rü nayu na
guxŭ i duŭxŭgüaxŭ naxütanüãxŭcèx na Tupanaxŭtawa nan-
gugüxŭcèx. Rü yexguma Ngechuchu yu̱xgu nixĩ ga Tupana
yanguxẽẽxŭ ga yema ŭpaacü duŭxŭgümaã nüxŭ yaxuxŭ na
ñuxãcü tá namaxẽxẽẽãxŭ.

7 Rü Tupana choxŭ naxuneta na norü orearü ngeruŭ
chiĩxŭcèx. Rü choxŭ namu na chanangúexẽẽxŭcèx i

ngẽma duŭxŭgü i tama Yudíugü ixĩgüxŭ na nümagü rü ta yaxõgüãxŭcèx rü nüxŭ nacuèxgüxŭcèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ. Rü ngẽma pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü aixcüma nixĩ, rü tama chidora.

8 Rü ñu̱xma chanaxwèxe i guxŭwama nayumüxẽgü i yatügü. Rü chanaxwèxe i ngearü pecadua̱xãcüma naxugümẽxẽ rü ngẽmaãcü tama texémaã nanuẽãcüma rü tama ṯacüchiga nügü nachoxŭgagüãcüma nayumüxẽgü.

9 Rü chanaxwèxe i ngexŭgü rü meamare üxŭ i naxchirugu nicu̱xgü, rü meamare nügü namexẽẽyaegü, rü tama poraãcü nügü nangèxãẽgü uirumaã rü meruxŭgümaã rü naxchiru i tatanüxŭmaã.

10 Natürü narümemaẽ nixĩ i meãmare Tupanacèx namaxẽ, rü mexŭ i puracü naxügü, erü ngẽmaãcü nanaxwèxegü na namaxẽxŭ i ngẽma ngexŭgü i aixcüma Tupanaaxŭ yaxõgüxŭ.

11 Rü chanaxwèxe i ngexŭgü rü meã inaxĩnüẽ i ucu̱xẽgü. Rü tama name na nachoxŭgawèxegüxŭ.

12 Erü ngexŭgüna rü chanachu̱xu na yatügüxŭ nangúexẽẽxŭ, rü yatüarü ã̱xgacü na yiĩxŭ. Rü name nixĩ i inarüxĩnüẽmare i perü ngutaquẽxegüwa.

13 Yerü Tupana rü Adáŭxŭxĩra naxü rü yixcama ga Ebaxŭ.

14 Rü Chataná rü tama Adáŭxŭ nawomüxẽẽ, natürü yema ngecüxŭ nixĩ ga nawomüxẽẽxŭ. Rü yemaãcü pecadugu ingu ga yema ngecü.

15 Rü yemacèx Tupana nüxŭ nixu rü tá poraãcü nüxŭ nangu̱x i ngẽma ngexŭgü i ngẽxguma naxíraxacügügu. Natürü ngĩma i ngecü rü tá inayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ ega meã ngĩxãcügümaã inacuèxgu, rü mexŭgu naxĩnüãcüma yaxõõgu, rü guxŭguma duŭxŭgüxŭ nangechaŭgu rü meã Tupanapẽxewa namaxẽgu.

3

Yaxõgüxŭãrü ã̱xgacügüchiga

1 Rü pemaã nüxŭ chixuxchaŭ i wüxi i ore i aixcüma ixĩxŭ. Rü ngẽxguma chi texé naxwèxegu na yaxõgüxŭãrü ã̱xgacü tiĩxŭ, rü mexŭ i puracü nixĩ i naxcèx tadauxŭ.

2 Rü yíxema yaxõgüxŭãrü ã̱xgacü rü tanaxwèxe na aixcüma mecü tiĩxŭ na taxúema tümachiga chixri idexaxŭcèx. Rü tanaxwèxe i wüxixicatama tixĩ ya tümamèx, rü aixcüma meã tamaxŭ rü mexŭguxicatama tarüxĩnü na guxŭ i duŭxŭgü tüxŭ ngechaŭgüxŭcèx. Rü tanaxwèxe i guxŭguma meã duŭxŭgüxŭ tayaxu i tümapatawa, rü mexŭ i ngúexẽẽruŭ tixĩ.

3 Rü tama name i wüxi i ngãxwèxexŭ rü nuwèxexŭ tiĩxŭ, rü tama name i tümaãrü dĩẽruguama rüxĩnüxẽ tiĩxŭ. Natürü name nixĩ i guxŭ i duŭxŭgümaã yaxna taxĩnü rü namaã tamecüma.

4 Rü tanaxwèxe i meãma tümachiŭ̃maã itacuèx, rü
tümaxãcügü rü meã tümaga naxĩnüẽ, rü tüxŭ̃ nangechaŭ̃gü.
5 Erü ngẽxguma chi tama tümachiŭ̃maã meã itacuèxgu rü
¿ñuxãcü i guxŭ̃ma i Tupanaãxŭ̃ yaxõgüxŭ̃maã meã itacuáxŭ̃?
6 Rü yíxema ngema yaxõgüxŭ̃maã icuáĩxẽ rü tama name
na ngexwacèx yaxõxẽ tiĩxŭ̃, erü ngürüãchi tá tügü ticuèxüŭ̃.
Rü ngẽmagagu düxwa nagu tangu i ngẽma poxcu i Chatanáxŭ̃
namaã napoxcuxŭ̃ ya Tupana.
7 Rü tanaxwèxe i woo i ngẽma duŭ̃xŭ̃gü i tama yaxõgüxŭ̃ rü
tüxŭ̃ nangechaŭ̃gü na taxúema chixri tümachiga idexagüxŭ̃cèx
rü tama Chataná chixexŭ̃gu tüxŭ̃ na nguxẽẽxŭ̃cèx.

Yatügü i diácunugü i tupaucawa ngŭ̃xẽẽtaegüxŭ̃chiga

8 Rü ngẽxgumarüŭ̃ ta i ngẽma yatügü i tupaucawa
ngŭ̃xẽẽtaegüxŭ̃ ixĩgüxŭ̃ rü nanaxwèxe i mexŭ̃guxicatama
rüxĩnüẽxŭ̃ nixĩgü. Rü nanaxwèxe i aixcüma nayanguxẽẽgü i
ngẽma nüxŭ̃ yaxugüexŭ̃. Rü tama nanaxwèxe i ngãxẽẽchagüxŭ̃
nixĩgü rü ẽxna norü dĩẽruguama rüxĩnüẽxŭ̃ nixĩgü.
9 Rü name nixĩ i meãma nüxŭ̃ nacuèxgü i guxŭ̃ma i
Tupanaãrü ore, na nüxŭ̃ nacuèxgüxŭ̃cèx na t̲acücèx na
yaxõgüãxŭ̃. Rü nanaxwèxe i nügüãẽwatama nüxŭ̃ nacuèxgü na
norü maxŭ̃ rü aixcüma yamexŭ̃ i Tupanapẽxewa.
10 Rü tanaxwèxe i to i puracüwa nüxŭ̃ taxügüxira i noxrix.
Rü ngẽxguma marü taguma chixexŭ̃ naxügügu, rü marü name
i tupaucawaarü ngŭ̃xẽẽruŭ̃ tayaxĩgüxẽẽ.
11 Rü ngẽma yatügü i tupaucawa ngŭ̃xẽẽtaegüxŭ̃ ixĩgüxŭ̃ rü
tanaxwèxe i naxmèxgü rü ta mexŭ̃guxicatama narüxĩnüẽ. Rü
tama name i oregütèèxgüxŭ̃ nixĩgü, natürü tanaxwèxe i meã
namaxẽ rü aixcüma nayanguxẽẽgü i ngẽma nüxŭ̃ yaxugüxŭ̃.
12 Rü ngẽma yatügü i tupaucawa ngŭ̃xẽẽtaegüxŭ̃ ixĩgüxŭ̃ rü
tanaxwèxe i wüxixicatama tixĩ ya naxmèx. Rü tanaxwèxe i
meãma napatacŭ̲ã̲xgümaã inacuèx, rü naxãcügü rü meã naga
naxĩnüẽ.
13 Rü ngẽma yatügü i tupaucawa ngŭ̃xẽẽtaegüxŭ̃, rü
ngẽxguma meãma naxügüãgu i norü puracü i tupaucawa
rü guxŭ̃ma i duŭ̃xŭ̃gü tá nüxŭ̃ nangechaŭ̃gü. Rü ñu̲xũchi i
nümagütama i ngẽma yatügü rü tá yexeraãcü nüxŭ̃ natauxcha
na nüxŭ̃ yaxugüexŭ̃ i ñuxãcü Tupana nanaxwèxexŭ̃ i
Ngechuchu ya Cristuaxŭ̃ na yaxõgüãxŭ̃ i duŭ̃xŭ̃gü.

Aixcüma nixĩ i ngẽma ore i Tupana tüxŭ̃ nüxŭ̃ cuèxẽẽxŭ̃ i Cristuchiga

14-15 Rü choma chanaxwèxe i paxa ngẹma chaxũ na cuxŭ̃
íchayadauxŭ̃cèx. Natürü ngürüãchi tama paxa ngẹma chaxũ,
rü ngẽmacèx cuxcèx chanaxümatü i ñaã popera na nüxŭ̃ cu-
cuáxŭ̃cèx i ñuxãcü tá cugümaã icucuáxŭ̃ napewa i ngema
duŭ̃xgü i Tupanaxŭ̃ yaxõgüxŭ̃. Erü nümagü nixĩ i Tupana

ya maxũcüarü duũxũgü yixĩgüxũ rü nüxũ yaxugügüxũ rü
ínapoxũgüaxũ i norü ore i aixcüma ixĩxũ..
16 Rü yixema nüxũ tacuèx rü aixcüma namexẽchi i ngẽma
ore ga noxri ẽxũguxũ i ñu̱xma Tupana tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ i
Cristuchiga. Rü nüma ga Cristu rü duũxũgüxũ nügü nawẽx
ga yexguma ñoma ga naãnewa nayexmagu. Rü Naãẽ i Üünexũ
nüxũ nixu na mecü yiĩxũ. Rü Tupanaãrü orearü ngeruũgü
i daxũcũã̱x nüxũ nadaugü. Rü guxũ i nachiũãnegüwa rü
duũxũgü nüxũ nixugüe i nachiga, rü guxũwama duũxũgü
nüxũ nayaxõgü. Rü Nanatü rü wenaxãrü daxũguxũ i naãnewa
nanaga i ngextá ínamexẽchixũwa.

4

Duũxũgü i nüxũ rüxoexũ na yaxõgüãxũchiga

1 Tupanaãẽ i Üünexũ rü nüxũ nixu rü ngẽxguma yangaicagu
na nagúxchaũxũ i naãne rü nümaxũ i duũxũgü rü tá nüxũ
narüxoe na yaxõgüãxũ i Tupanaãrü ore i mexũ. Rü tá nawe
narüxĩ i duũxũgü i doramare i orexũ ixugüxũ i Chatanáãrü
ngu̱xẽẽtae nangúexẽẽxũ.
2 Rü ngẽma yaxõgüxũ rü tá nüxũ inarüxĩnüẽ i ngẽma
duũxũgü i meã maxẽnetaxũ rü idoratèèxgüxũ. Rü ngẽma
duũxũgü rü yeũcürü nanaxügü i ngẽma chixexũ rü düxwa
namaã nixü na chixexũguxicatama naxĩnüẽxũ.
3 Rü ngẽma duũxũgü rü nanachu̱xu na iyangĩgüxũ i
duũxũgü. Rü nanachu̱xu na duũxũgü nangõxgüxũ i ñuxre
i õnagü rü woochirẽx Tupana nanaxü i guxũma i õnagü na
moxẽ naxcèx inaxãgüãcüma nangõxgüãxũcèx i norü duũxũgü
i yaxõgüxũ rü nüxũ cuèxgüxũ i norü ore i aixcüma ixĩxũ.
4-5 Natürü guxũma i Tupana üxũ rü name. Rü taxuacüma
nüxũ taxo ega Tupanana moxẽ naxcèx ixãxiraãcüma
nayau̱xgu. Erü Tupanaãrü ore rü ngẽma yumüxẽ rü
nanaxüünexẽẽ i ngẽma õna i Tupanapẽxewa, rü ngẽmacèx
name nixĩ na nangõxũ.

Wüxi i mexũ i Ngechuchu ya Cristuarü ngũxẽẽruũ rü mexũmaã nangu̱xẽẽtae

6 Rü ngẽxguma ngẽma cumaã nüxũ chixuxũ i oremaã
cunangúexẽẽgu i taeneẽ i yaxõgüxũ, rü ngẽxguma nawa
cungúechagu i ngẽma ore i marü quixõxũ, rü ngẽxguma nagu
quixũẽchagu i ngẽma mexũ i ngu̱xẽẽtae i marü nagu quixũxũ,
rü ngẽxguma tá nixĩ i wüxi i mexũ i Ngechuchu ya Cristuarü
ngũxẽẽruũ quiĩxũ.
7 Rü tama name na naga cuxĩnüxũ i ñoma i naãnecũã̱xãrü
dexagümare i tama aixcüma ixĩxũ. Natürü name nixĩ
i guxũguma cugü cuporaxẽẽ na yexeraãcü Tupanaxũ

cungechaŭxŭcèx rü nawe curüxũxŭcèx rü naxcèx cumaxŭxŭcèx.
8 Rü wüxi i mexŭ nixĩ na naporaxẽẽxŭ rü yaxĩã̱xcüxẽẽxŭ i taxüne na aixcüma naporaxŭcèx. Natürü ngẽmaãrü yexera narümemaẽ nixĩ na yigü iporaxẽẽxŭ na Tupanaxŭ ingechaŭxŭcèx erü ngẽma rü guxŭwama tüxŭ name i ñoma i naãnewa rü daxũguxŭ i naãnewa rü ta.
9 Rü aixcüma nixĩ i ngẽma ore i cumaã nüxŭ chixuxŭ, rü name nixĩ i guxãma tayaxõgü.
10 Rü ngẽmacèx nixĩ i ipuracüexŭ rü yigü iporaexẽẽxŭ na nüxŭ ixuxŭcèx i ngẽma ore i mexŭ, erü nüxŭ tayaxõgü ya tórü Tupana ya maxŭcü ya guxããrü maxẽxẽẽruŭ ixĩcü. Erü nüma nixĩ i namaxẽxẽẽãxŭ i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ yaxõgüxŭ.
11 Rü chanaxwèxe i cunangúexẽẽ i ngẽma ore rü duŭxŭgüxŭ cumu na naga naxĩnüexŭcèx.
12 ¡Meã cugüna nadau na taxúema cuxŭ naxoxŭcèx naxcèx i ngẽma na cungextü̱xüxŭ! Rü name nixĩ i wüxi i mexŭ i cuèxruŭ quixĩ naxcèx i guxŭma i ngẽma yaxõgüxŭ. Rü ngẽmacèx cunaxwèxe i mexŭ i oremaã quidexa, rü meã duŭxŭgüpẽxewa cumaxŭ, rü aixcüma nüxŭ cungechaŭ i guxŭma i duŭxŭgü, rü meã Tupanaãxŭ cuyaxõ, rü napẽxewa meã cumaxŭ.
13 Rü chanaxwèxe i ngutaquẽxewa rü guxŭ i duŭxŭgüpẽxewa nüxŭ cudaumatü i Tupanaãrü ore, rü duŭxŭgümaã nüxŭ quixu na ñuxũ ñaxŭchiga yiĩxŭ. Rü chanaxwèxe i ngẽmaãcü cunangúexẽẽ rü nüxŭ cunangúchaŭxẽẽ i ngẽma taeneẽgü ñu̱xmatáta ngẽma changu i chomax.
14 Rü ngẽmacèx name nixĩ i aixcüma namaã cupuracü i ngẽma cuèx ga Tupana cuxna ãxŭ ga yexguma norü puracücèx cuxŭ naxunetagu rü yema yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü cuxŭ yangõgüãcüma cumaã nüxŭ yaxuxgu na cuxna naxããxŭ ga yema cuèx.
15 ¡Meã naxü i guxŭma i ngẽma cumaã nüxŭ chixuxŭ, na ngẽmaãcü guxŭ i duŭxŭgü nüxŭ daugüxŭcèx na ñuxãcü guxŭ i ngunexŭgu yexeraãcü meã Tupanacèx na cumaxŭxŭ!
16 ¡Inaxuãẽ na ñuxãcü meã cugüna cudauxŭ rü ñuxãcü meã cunangúexẽẽxŭ i ngẽma togü! Erü ngẽxguma meã cunaxü̱xgu i guxŭma, rü tá cunayaxu i maxŭ i taguma gúxŭ rü ngẽma togü i cuxŭ irüxĩnüẽxŭ rü tá ta nüxŭ curüngŭxẽẽ na nümagü rü ta nayauxgüãxŭcèx i ngẽma maxŭ.

5

Ñuxãcü nixĩ i namexŭ na nüxŭ ingechaŭxŭ i ngẽma yaxõgüxŭ

1 Taguma name i cunanga i wüxi i yatü i cuxŭ rüyamaẽxŭ. Rü narümemaẽ nixĩ i meãma cunaxucu̱xẽ ñoma cunatürüŭ. Rü

ngẽma ngextṵ̄xücügü rü name nixĩ i meãma namaã quidexa
ñoma cueneẽgüxüchirüṹ.
2 Rü yíxema yaguã̄xgü ya ngexegü rü name nixĩ i meãma
tümamaã quidexa cuexüchirüṹ. Rü ngẽxgumarüṹ ta i
paxṹgü rü name nixĩ i meãma namaã quidexamare wüxi
i cueyèxüchirüṹ, rü tama name i chixexṹgu namaã curüxĩnü.
3 ¡Tüxṹ rüngṹxẽẽ ya yíxema yutegüxe ega aixcüma ṯacü tüxṹ
tau̱xgu!
4 Natürü ngẽxguma chi wüxi i yutecü ngĩxṹ nangẽxmagu i
ngĩxãcügü rü ẽxna ngĩtaagü, rü name nixĩ i nümagü ngĩxṹ
narüngṹxẽẽgü rü ngĩxna nanaxã i ṯacü i ngĩxṹ taxuxṹ.
Erü Tupana nanaxwèxe na ngĩtanüxṹĩra ngĩxna daugüxṹ
na ngẽmaãcü yangutanüxẽẽgüãxṹcèx ga yema naẽ na
nayaexẽẽxṹ.
5 Natürü yíxema yutexe ya tüxica irüxãũxẽ rü tüxṹ nataxúxe
i tümatanüxṹ, rü Tupanaxṹtawaxicatama ítananguxẽẽ i
tümaãrü ngṹxẽẽ rü guxṹguma woo chütacü rü ngunecü
rü tayumüxẽ na tüxṹ nangṹxẽẽxṹcèx ya Tupana.
6 Natürü yíxema yutexe ya tümaãrü ngúchaṹguxicatama
rüxĩnüxẽ, rü Tupanapẽxewa rü ñoma tayuxṹrüṹ tixĩ.
7 Rü ngẽma nixĩ i ore i tá cunangúexẽẽxṹ i ngẽma yaxõgüxṹ
na nügüna nadaugüxṹcèx na taxuṹma i chixexṹ naxügüxṹcèx
rü taxúema nachiga chixri idexagüxṹcèx.
8 Erü ngẽxguma chi wüxie rü tama meã nüxna tadèu̱xgu
i tümapatacṹã̄xgü rü tümaẽ rü tümanatü, rü maneca tama
aixcüma meã Tupanaãxṹ tayaxõ. Rü wüxi i tama yaxõxṹãrü
yexera chixecü tixĩ.
9 Rü ngẽxguma chi wüxi i ngexṹ i yutexṹ naxcèx íc̄axgu na
ngẽma yaxõgüxṹ ngĩxṹ rüngṹxẽẽgüxṹcèx rü tanaxwèxe i 60 ya
taunecüarü yexera ngĩxṹ nangẽxma rü wüxitama nixĩ ga ngĩte
ga ngĩxṹ yexmacü ga noxrix.
10 Rü tanaxwèxe i guxṹma i duṹxṹgü ngĩxṹ nacuèxgü na
wüxi i mexṹ ṵ̄xcü na yiĩxṹ. Rü name i meã ngĩxãcüxṹ
yaexẽẽcü iyixĩ, rü meã ngĩpatawa duṹxṹgüxṹ yaxucü iyixĩ,
rü yaxõgüxṹãrü ngṹxẽẽruṹ iyixĩ, rü d̄aaweexṹãrü ngṹxẽẽruṹ
iyixĩ. Rü ngẽmaãcü tanaxwèxe i guxṹraṹxṹ i mexṹ na naxüxṹ.
11 Natürü tama tanaxwèxe i yaxõgüxṹãrü puracü nixĩ i
ngĩxna na nadaugüxṹ i wüxi i yutecü ega tama 60 wa nan-
guxgu ya ngĩrü taunecü. Erü wüxi i yutecü i pacü, rü ngẽxguma
ngĩrü ngúchaṹ Cristuna ngĩxṹ ixũgachixẽẽgu, rü tá inaxwèxe
na wena naxãtexṹ.
12 Rü duṹxṹgü tá chixri ngĩchiga nidexagü, erü tama
aixcüma iyanguxẽẽ ga yema Cristumaã inaxunetaxṹ ga
noxrix.
13 Rü ngĩma rü düxwa ngextá iyaxáuchigümare, rü náĩ
ya ĩ rü nagu iyarüxã̄ṵ̄x, rü düxwa tama ipuracüchaṹ. Rü

tama ngẽmaxĩcatama ixü, natürü düxwa ixoregütèèx, rü
iyangẽxmachigü nawa i ngẽma dexa i tama mexŭ i togüchiga,
rü guxŭwama nüxŭ iyaxu i ngẽma ore i tama mexŭ.
14 Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i ngẽma yutegüxŭ i paxŭgü
na wenaxãrü naxãtegüxŭ, rü naxãxãcügüxŭ, rü mexŭ i nap-
ataarü dauruŭgü na yixĩgüxŭ. Rü ngẽmaãcü i ngẽma duŭxŭgü
i ngĩxchi aiexŭ, rü taxucürüwa chixri ngĩchiga nidexagü.
15 Cumaã nüxŭ chixu i ñaã ore, erü ñuxre i yutecü rü marü
nüxŭ irüxoe i ore i mexŭ rü Chatanáwe irüxĩ.
16 Rü ngẽxguma chi wüxi i ngecü i yaxõxcü rü ngĩxŭ
nangẽxmagu i ngĩtanüxŭ i yutecü, rü name nixĩ i ngĩxŭ
irüngŭxẽẽ. Rü ngẽmaãcü tãũtáma togü i yaxõgüxŭãrü puracü
tá nixĩ na ngĩxna na nadaugüxŭ. Rü ngẽxguma tá nüxŭ nataux-
cha i ngẽma togü i yaxõgüxŭ na ngĩxŭ nangŭxẽẽgüxŭ i ngẽma
yutecü i aixcüma ngĩxŭ nataux̱cüma i ngĩtanüxŭgü i ngĩxŭ
rüngŭxẽẽgüxŭ.
17 Rü ngẽma yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü i aixcüma meãma
ngema yaxõgüxŭmaã icuáxŭ, rü name nixĩ i ngẽma yaxõgüxŭ
aixcüma nüxŭ nangechaŭgü rü namaã nataãẽgü. Rü
guxŭãrü yexera tanaxwèxe i nüxŭ nangechaŭgü rü nüxŭ
narüngüxẽẽgü i ngema Tupanaarü orexŭ ixugüxŭ rü
nangúexẽẽxŭ.
18 Erü Tupanaãrü orewa rü ñanagürü:
“Tama name i nüxna taxaü i ngẽma taxŭna i puracüxŭ”,
ñanagürü. Rü ñanagürü ta:
“Wüxi i puracütanüxŭ rü tanaxwèxe i nüxŭ na naxütanüxŭ i
norü puracü”,
ñanagürü i ngẽma Tupanaãrü orewa.
19 Rü ngẽxguma chi texé nüxŭ ixuxgu na chixexŭ naxüxŭ i
wüxi i yaxõgüxŭãrü ãẽxgacü, rü tãũtáma tüxŭ icuxĩnü ega
nataux̱guma i taxre rü ẽxna tomaẽxpüx i togü i duŭxŭgü i
nüxŭ daugüxŭ na aixcüma chixexŭ naxüxŭ.
20 Natürü ngẽma yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü i aixcüma pecadugu
maxẽxŭ, rü name nixĩ i guxŭ i yaxõgüxŭpẽxewa cunaxucux̱ẽ,
na guxŭma i ngẽma togü i yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü rü ta
namuŭẽxŭcèx na naxügüãxŭ i tacü rü chixexŭ.
21 Rü ñux̱ma Tupanapẽxewa rü tórü Cori ya Ngechuchu ya
Cristupẽxewa rü ngẽma daxũcŭãx̱ i orearü ngeruŭgü i Tu-
pana nüxŭ ngechaŭgüxŭpẽxewa, rü cuxŭ chamu na naga
cuxĩnüxŭ i ñaã ore i cumaã nüxŭ chixuxŭ. Rü chanaxwèxe i
ngẽma cumaã nüxŭ chixuxŭrüŭ meã cunaxucux̱ẽ i guxŭma i
ngẽma yaxõgüxŭ rü nüetama ega woo texé tixĩgu.
22 Rü ngexguma texexŭ quingucuchixẽẽchaŭgu na ngema
yaxõgüxŭãrü ãẽxgacü tixĩxŭcèx, ¡rü taxũ i cuñuxãẽxŭ na na-
maã cuyumŭẽxŭ i wüxi i duŭxŭ i tama nüxŭ cucuáxŭ i norü
maxŭ! Natürü name nixĩ i noxri rü meã nagu curüxĩnü

i ngẽma erü ngürüãchi tá wüxi i duŭxŭ i pecadu üechaxŭ quingucuchixẽẽ, rü cugagu tá nixĩ erü tama icuxuãẽ. ¡Rü meã cugüna nadau na tama pecadugu cunguxŭcèx!
23 Rü ngẽma na cungu̱xnecaŭxŭ i ñuxguacü, rü name nixĩ i írarüwa binune cuyaxaxü, rü tama i dexáxicatama.
24 Rü nangẽxma i duŭxŭgüarü pecadugü i noxtacüma ngóxŭ naxŭpa na Tupana nüxna c̱axŭ. Natürü nangẽxma i to i pecadugü i duŭxŭgüarü rü tãũtáma nango̱x ñu̱xmatáta naãneãrü gu̱xwa nanguxgu rü Tupana tüxna icagügu.
25 Rü ngẽxgumarüŭ ta nangẽxma i duŭxŭgüarü puracügü i mexŭ i Tupanacèx naxügüxŭ i ñu̱xma marü nüxŭ idauxŭ. Rü nangẽxma ta i puracügü i mexŭ i ñu̱xma tama nüxŭ idauxŭ natürü yixcüra tá nüxŭ idaugüamaxŭ.

6

1 Guxãma ya yíxema yaxõgüxe rü ixããrü coriãxẽ, rü tanaxwèxe i tümaãrü corixŭ tangechaŭ na ngẽmaãcü taxucürüwa texé Tupanachiga rü tórü ngu̱xẽẽtaechiga chixri idexaxŭcèx.
2 Rü ngẽxguma chi wüxi ya duŭxẽ ya Tupanaãxŭ yaxõxẽ rü wüxi i cori i tümarüŭ yaxõxŭmaã tacoriã̱xgu, rü tama tanaxwèxe i ngẽma na tümaẽneẽ yiĩxŭcèx nüxŭ tarüxo na nüxŭ tangechaŭxŭ i tümaãrü cori. Natürü tanaxwèxe i yexeraãcü meã nüxŭ tapuracü erü tümaãrü cori i nüxŭ tarüngŭxẽẽxŭ i tümarüŭ yaxõxŭ nixĩ rü tümaẽneẽ i Tupana nüxŭ ngechaŭxŭ nixĩ. Pa Timutéux, chanaxwèxe i meãma cunangúexẽẽ i ngẽma ore i cumaã nüxŭ chixuxŭ, rü guxŭma i yaxõgüxŭpẽxewa nüxŭ quixu.

Tupanaãrü ore rü aixcüma tüxŭ name

3 Rü cumaã nüxŭ chixu rü nangẽxma i duŭxŭgü i namaã ngu̱xẽẽtaegüxŭ i ngẽma ngu̱xẽẽtae i tama namaã wüxiguxŭ i tórü ngu̱xẽẽtae, rü tama namaã wüxiguxŭ i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü ngu̱xẽẽtae i mexŭ, rü tama namaã wüxiguxŭ i ngẽma ngu̱xẽẽtae i Tupanaãrü orewa ngóxŭ.
4 Rü cumaã nüxŭ chixu rü yíxema ngẽmaãcü ngu̱xẽẽtaexe rü tügü ticuèxüŭ rü taxuŭma tacuèx. Rü ngẽmacèx ngẽxŭrüüxŭmare i dexa rü naxcèx tachoxŭgawèxe, rü tama texéga taxĩnüchaŭ, rü düxwa ñoma tid̲aawexŭrüŭ tixĩ namaã i ngẽma tümacüma. Rü ngẽmagagu rü taxãũxãchiwèxe, rü tanuxwèxe, rü togümaã taguxchiga, rü taxúxeaxŭma tayaxõ.
5 Rü ngẽmaãcü i ngẽma duŭxŭgü i chixeãẽgüxŭ, rü nügümaã nanuẽẽcha, rü tama nüxŭ nacuèxgü i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ, rü nagu narüxĩnüẽ rü Tupanaãrü orewa nixĩ i dĩẽru ngĩxŭ nayauxgüxŭ.

6 Rü aixcüma nixĩ i Tupanaãrü orewa nüxũ iyarüngauxũ i
taxũma i mexũ, natürü ngẽma mexũ rü tümacèxicatama nixĩ ya
yíxema namaã taãẽgüxe i ngẽma marü tüxũ ngẽxmaxũ.
7 Rü yixema rü yexguma noxri ixíraegu, rü ngearü
yemaxũãxẽmaã tabue i ñoma i naãnewa. Rü ngẽxguma iyu̱xgu
rü taxucürüwa tayange i tórü ngẽmaxũgü.
8 Natürü ngẽxguma tüxũ nangẽxmagu i taxchiru rü tórü õna
rü name nixĩ i ngẽmamaãtama tataãẽgü.
9 Natürü ngẽma duũxũgü i dĩẽrua̱xgüchaũxũ, rü tama yaxna
namaã naxĩnüẽ i ngẽxguma ngẽma dĩẽruarü ngúchaũ nüxũ
poragu. Rü ngẽmacèx nagu nayi i muxũma i ngúchaũgü i
taxuwama mexũ i chixexũwa nagagüxũ, rü ngẽmacèx düxwa
i ngẽma duũxũgü rü poraãcü nachixe rü norü guxũmaãma
inayarütauxe.
10 Erü ngẽma na dĩẽruguama rüxĩnüxũ rü ngẽma nixĩ i
guxũma i chixexũgüarü ügü. Rü nangẽxma i ñuxre i duũxũgü
i dĩẽruguama rüxĩnüẽxũ rü ngemacèx Tupanana nixĩgachi.
Rü ngemaãcü nügünatama guxchaxũ naxãgü rü nügüxũtama
ngechaũ nangu̱xẽẽgü..

Tupanaãxũ yaxõgüamaxũchiga

11 Natürü cumax, Pa Timutéux, rü wüxi ya yatü ya Tu-
panaxũ yaxõcü quixĩ. ¡Rü ngẽmacèx nüxna ixũgachi i guxũma
i ngẽma chixexũ! ¡Rü meã Tupanapẽxewa namaxũ, rü norü
ngúchaũ naxü, rü meã nüxũ yaxõ, rü nüxũ nangechaũ i
duũxũgü, rü yaxna namaã naxĩnü! Rü tama name i cugü
quicuèxüxũ.
12 ¡Cugü naporaxẽẽ na meã cuyaxõõmaxũcèx rü
cunaxüamaxũcèx i Tupanaãrü puracü ega woo ṯacü rü
guxchaxũ cuxũ üpetügux! ¡Rü cugüna nadau na ngemaãcü
taguma cuxna iyanaxoxũcèx i ngema maxũ i taguma gúxũ!
Yerü yema maxũcèx nixĩ ga noxri Tupana cuxũ yaxuxũ ga
yexguma muxũma ga duũxũgüpẽxewa nüxũ quixuxgu na
ñuxãcü Ngechuchu ya Cristuaxũ na cuyaxõxũ.
13-14 Rü ñu̱xma Pa Timutéux, rü napẽxewa ya Tupana ya
guxãxũma maxẽxẽẽcü, rü napẽxewa ya Ngechuchu ya Cristu
ga ãẽxgacü ga Piratumaã nüxũ ixucü ga ñuxãcü Nanatü ya
Tupanaãxũ na yaxõõxũ, rü cuxũ chamu na naga cuxĩnüxũ
i ngẽma ore i cumaã nüxũ chixuxũ. Rü tama chanaxwèxe
i cunaxüchicüü i ngẽma ore, na taxúema texé ṯacücèx cuxũ
oregüxũcèx rü chixri cuchiga idexaxũcèx. Rü chanaxwèxe
i ngẽmaãcü meã cunaxü ñu̱xmatáta ínangu ya tórü Cori ya
Ngechuchu ya Cristu.
15 Erü ngẽma ngunexũ i Tupana nagu naxwèxexũgu rü tá
Cristuxũ nango̱xẽẽ. Erü nüxĩcatama Tupana nixĩ, rü nüma nixĩ

i aixcüma mecü yiĩxŭ rü guxŭe̱tüwama nangẽxmaxŭ. Rü guxŭ
i ãẽ̱xgacügüarü Ãẽ̱xgacü yiĩxŭ, rü guxŭ i corigüarü Cori yiĩxŭ.
16 Rü nüxĩcatama nixĩ na taguma nayuxŭ. Rü nüma rü
poraãcü ínangóonexŭwa namaxŭ, rü taxucürüwa texé ngẽma
ngóonexŭna tangaicama. Taguma wüxi i duŭxŭ nüxŭ nadau,
rü taxuacüma texé nüxŭ tadau. Nüma rü guxŭguma napo-
raxüchi rü taguma inayarüxo na Ãẽ̱xgacü yiĩxŭ. Rü ngẽmacèx
tanaxwèxe i guxãma nüxŭ ticuèxüŭgüecha. Rü ngẽmaãcü yiĩ.
17 Rü yíxema muarü dĩẽruáxe i ñoma i naãnewa, ¡rü tümamaã
nüxŭ pixu na tama ngẽmamaã tügü ticuèxüŭgüxŭcèx rü tama
nagu tarüxĩnüẽxŭcèx na ngẽma tümaãrü dĩẽruwa nüxŭ itayan-
gaugüxŭ i tümaãrü maxŭ! Erü ngẽma dĩẽru rü paxa tá nagu̱x.
Natürü narümemaẽ nixĩ i Tupanaga taxĩnü, erü yimawa nixĩ i
nüxŭ itayangaugüxŭ i tümaãrü maxŭ. Rü nüma nixĩ i poraãcü
tüxna naxããxŭ i guxŭma i ṯacü i inaxwèxexŭ na itaãẽgüxŭcèx.
18 ¡Rü namaã nüxŭ ixu i ngẽma muãrü dĩẽruã̱xgüxŭ, rü
name na ngẽmamaã mexŭ naxügüxŭ rü togü i duŭxŭgüxŭ
nangŭxẽẽgüxŭ! Rü ngẽmaãcü tá namu i ngema mexŭgü i
naxügüxŭ i Tupanapẽxewa. Rü tanaxwèxe i nümagü i muãrü
dĩẽruã̱xgüxŭ rü na ínamemaregüxŭ na togüna naxããxŭ rü na-
maã nangauxŭ i ngẽma norü ngẽmaxŭgü.
19 Rü ngẽmaãcü tá nüxŭ nangẽxma i norü mexŭgü i
daxũguxŭ i naãnewa, rü tá nanayauxgü i ngẽma maxŭ i
aixcüma ixĩxŭ.

Pauru rü Timutéuxŭ namu, rü yemaãcü inayacuèxẽẽ ga norü popera

20 Pa Timutéux, ¡meã namaã nangúexẽẽtae i guxŭma i ngẽma
ore i cuxŭ chamuxŭ! Rü tama name na icurüxĩnüxŭ i ñoma i
naãnecŭ̱ã̱xãrü dexagümare i taxuwama mexŭ rü ngẽma ore i
doramare ixĩxŭ i duŭxŭgü nüxŭ ixugügünetaxŭ na ore i nawa
nüxŭ icuáxŭ yiĩxŭ.
21 Erü ñuxre i nümagü i ngẽma noxrütama cuèxgu ĩxŭ, rü
düxwa ngẽmagagu Tupanana nixĩgachi. Rü chanaxwèxe i Tu-
pana meã pexŭ narüngŭxẽẽ.

Rü nuãma pexna,
Pauru

NORÜ TAXRE GA POPERA GA TIMUTÉUCA̱X NAXÜMATÜXŨ GA PAURU

Timutéuxũ narümoxẽ ga Pauru

1 Pa Timutéux, choma i Pauru nixĩ i cuxcèx chanaxümatüxũ
i ñaã popera. Rü choxũ nixĩ ga namuxũ ga Ngechuchu ya
Cristu, yerü yemaãcü nanaxwèxe ga Tupana. Rü nüma choxũ
namu na nüxũ chixuxũcèx na ñuxãcü tüxũ nangẽxmaxũ i
maxũ i taguma gúxũ, ega aixcüma Ngechuchu ya Cristuaxũ
yaxõgügu.
2 Cuxũ changechaũ, Pa Chaune, Pa Timutéux. Rü
chanaxwèxe ya Tanatü ya Tupana rü Ngechuchu ya
Cristu ya tórü Cori na cuxũ nangũxẽẽgüxũ rü nüxũ
cungechaũtümüũgüxũ rü cuxũ nataãẽxẽẽgüxũ.

Tama name i taxãne na Cristuchigaxũ ixuxũ

3 Guxũguma i chütacü rü ngunecü rü cuxna chacuèxãchixũ
i chorü yumüxẽwa, rü poraãcü cuxcèx moxẽ Tupanana chaxã.
Rü nüxũ nixĩ i chapuracüxũ i mexũ i chauãẽmaã, yexgumarüũ
ga nuxcümaũgüxũ ga chorü o̱xigü naxügüxũrüũ.
4 Choma rü nüxna chacuèxãchi na ñuxãcü poraãcü chauxcèx
cungechaũxũ rü chauxcèx cuxaxuxũ ga yexguma cuxna
íchixũxgu. Rü wenaxãrü cuxũ chadauxchaũ na aixcüma
chataãẽxũcèx.
5 Erü nüxna chacuèxãchi na ñuxãcü aixcüma Tupanaãxũ
cuyaxõxũ. Rü curü noxẽ ga Loída rü cue ga Euníchia rü tüma
rü woetama tüxira Tupanaãxũ tayaxõgü rü nüxũ chacuèx i
ñu̱xma rü cuma rü ta aixcüma cuyaxõxũ.
6 Rü ngẽmacèx cumaã nüxũ chixu na cugü cuporaxẽẽxũ
na yexeraãcü cunaxüamaxũcèx i ngẽma Tupanaãrü puracü
ga naxcèx cuxna naxããxũ ga cuèx ga yexguma noxri cuxũ
chingõgüãcüma cumaã chayumüxẽgu.
7 Yerü Tupana rü tama tüxna nanamu ga naãẽ i tüxũ
muũẽẽxũ. Natürü tüxna nanamu ga Naãẽ i Üünexũ na tüxũ
naporaexẽẽxũcèx na aixcüma duũxũgüxũ ingechaũgüxũcèx
rü meã yigümaã icuáxũcèx.
8 Rü tama chanaxwèxe na cuxãnexũ na nüxũ quixuxũ i
nachiga ya tórü Cori. Rü ngẽxgumarüũ ta tama chanaxwèxe i
chauxcèx cuxãne i ngẽma na chapoxcuxũ naxcèx i Tupanaãrü
ore. Rü name nixĩ i yaxna namaã cuxĩnü i ngẽma ngúxũ i
cuxcèx ínguxũ nagagu i ngẽma ore i mexũ i nüxũ quixuxũ. Rü
Tupana tá cuxũ naporaxẽẽ.

9-10 Rü Tupana tüxŭ namaxẽxẽẽ rü tüxŭ nade na naxcèxicatama imaxẽxŭcèx. Natürü tama ṯacü rü mexŭ na ixüxŭgagu nixĩ ga yemaãcü tamaã namecümaxŭ ga Tupana. Natürü yemaãcü tüxŭ narüngŭxẽẽ yerü woetama yema nixĩ ga nanaxwèxexŭ yerü Ngechuchu ya Cristugagu tüxŭ nangechaŭ. Rü nüma ya Tupana ga tautama naãne ṵxgumama tüxŭ ngechaŭcü, rü yexguma ínanguxgu ga tórü maxẽxẽẽruŭ ga Ngechuchu ya Cristu, rü yexguma nixĩ ga Tupana tüxŭ nüxŭ dauxẽẽxŭ na ñuxãcü poraãcü tüxŭ nangechaŭxŭ. Rü nüma ga Cristu nixĩ ga iyanaxoxẽẽãxŭ na iyuxuchixŭ yerü nüma rü yuwa ínarüda rü wena namaxŭ. Rü norü orewa tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na yixema rü ta tüxŭ nangẽxmaxŭ i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ ega nüxŭ yaxõxgu.

11 Rü Tupana choxŭ ningucuchixẽẽ na nüxŭ chixuxŭcèx i ngẽma norü ore i mexŭ. Rü choxŭ namu na ngẽma oremaã chanangúexẽẽxŭcèx i duŭxŭgü i guxŭwama.

12 Rü ngẽmacèx nixĩ i poraãcü ngúxŭ chingexŭ rü chapoxcuxŭ i ñṵxmax. Natürü tama naxcèx chaxãne i ngẽma, erü choma nüxŭ chacuèx na texéaxŭ chayaxõxŭ. Rü nüxŭ chacuèx na naporaxŭ i nüma na nüxna nadauxŭcèx i ngẽma puracü i choxna naxãxŭ rü namaã inacuáxŭcèx i chauãẽ i guxŭgutáma ñṵxmatáta ngẽma ngunexŭ i nagu wena núma naxũxŭ.

13 Rü chanaxwèxe i meãma nagu quixũ i ngẽma ngṵxẽẽtae i mexŭ ga chauxŭtawa naxcèx cungúxŭ. Rü name nixĩ i meã nüxŭ cuyaxõõma ya Ngechuchu ya Cristu rü meã nüxŭ cungechaŭ i guxŭma i duŭxŭgü, erü Cristuarü duŭxŭ quixĩ.

14 Rü name nixĩ i Tupanaãẽ i Üünexŭ i tawa maxŭxŭãrü ngŭxẽẽmaã ícunapoxŭ i ngẽma ngṵxẽẽtae i mexŭ i Tupana cuxna ãxŭ.

15 Cuma marü nüxŭ cucuèx rü guxŭma ga yema yaxõgüxŭ ga Áchiaarü naãnewa ne ĩxŭ rü marü choxna naxĩgü. Rü yematanüwa nayexma ga Figueru rü Ermóquene.

16 Onesíferu rü muẽxpṵxcüna choxŭ nataãẽxẽẽ, rü tama chauxcèx naxãne i ngẽma na chapoxcuxŭ. Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i tórü Coriaxŭ nangechaŭtümüŭgü i guxŭma i natanüxŭgü.

17 Rü yexguma noxritama Dumawa nanguxgu ga nümax, rü chauxcèx nadauecha rü ñṵxmata choxŭ iyangau.

18 Cuma meãma nüxŭ cucuèx ga ñuxãcü tüxŭ na nangŭxẽẽxŭ ga Onesíferu ga Epéchiuarü ĩãnewa. Rü ngẽmacèx chorü yumüxẽwa naxcèx íchaca na Tupanaãxŭ nangechaŭtümüŭxŭcèx i ngẽxguma wena ñoma i naãnewa naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu.

2

Ngechuchu ya Cristuarü puracütanüxũ i mexũchiga

1 Rü ñu̱xma, Pa Chaune, Pa Timutéux, ¡rü cugü naporaxẽẽ
namaã i ngẽma pora i Ngechuchu ya Cristu cuxna ãxũ!
2 Yema ore ga chauxũtawa nüxũ cuxĩnüxũ ga yexguma
muxũma ga duũxũgüpẽxewa nüxũ chixuxgu, rü chanaxwèxe
i ñu̱xma cuxi ngẽma oremaã cunangúexẽẽ i togü i yatügü i
meã naãẽxũ cuèxgüxũ na nüxĩ togüxũ nangúexẽẽxũcèx namaã
i ngẽma ore.
3 Rü tama name i naxcèx cumuũ na Ngechuchu ya Cristuarü
oregagu ngúxũ quingexũ. Natürü name i namaã cupora ñoma
wüxi i mexũ i norü churararüũ.
4 Rü wüxi i duũxũ i churarawa ngẽxmaxũ, rü taxucürüwama
to i puracü i tama churaraarü ixĩxũgu narüxĩnü. Natürü
ngẽma norü ãẽ̱xgacü nagu namuxũ i puracügu nixĩ i naxĩnüxũ
na ngẽmaãcü norü ãẽ̱xgacüxũ nataãẽxẽẽxũcèx.
5 Rü ngẽxgumarüũ ta wüxi i duũxũ i wüxi i ĩnücawa nügü
ingucuchixẽẽxũ, rü taxuacüma nanayaxu i norü ãmare ega
chixri naxĩnücèxwèxegu rü tama ngẽma ĩnücaarü ãẽ̱xgacüga
naxĩnügu.
6 Rü texé ya naãnewa puracüxe rü name nixĩ i tüxira
tanayaxu i tümanetüarü o.
7 ¡Rü guxũguma nagu rüxĩnü i ñaã ore i cumaã nüxũ
chixuxũ! Rü nüma ya Cori ya Ngechuchu tá cumaã
inananguxũxẽẽ i guxũma na nüma nanaxwèxexũãcüma
cunaxüxũcèx i ngẽma puracü.
8 ¡Rü nüxna nacuèxãchi ya Ngechuchu ya Cristu ya
Dabítanüxũ ga guma yuwa írüdacü! Rü yimachiga nixĩ i
ngẽma ore i mexũ i duũxũgümaã nüxũ chixuxũ.
9 Rü ngẽma oregagu nixĩ i ngúxũ na chingexũ rü ñoma wüxi
i máẽtaxũrüũ núma poxcupataũwa cadenamaã chichotaxũ.
Natürü Tupanaãrü ore i mexũ, rü guxũwama nanguama rü
taxucürüwama texé tayachota.
10 Rü ngẽmacèx yaxna namaã chaxĩnü i ngẽma ngúxũ i
chingexũ naxcèx i ngẽma duũxũgü i Tupana dexũ. Erü
chanaxwèxe i nümagü rü ta Ngechuchu ya Cristuaxũ
nayaxõgü, rü ngẽmaãcü na nayauxgüãxũcèx i maxũ i mexũ i
taguma gúxũ.
11 Rü pemaã nüxũ chixuxchaũ i wüxi i ore i aixcüma ixĩxũ.
Rü ngẽxguma Cristu yuxũrüũ norü orecèx iyuegu, rü naxrüũ
tá ta wena tamaxẽ na nüma ínangẽxmaxũwa ingẽxmagüxũcèx.
12 Rü ngẽxguma ñoma i naãnewa yaxna namaã ixĩnüẽgu ega
ngúxũ ingexgu, rü daxũguxũ i naãnewa rü wüxigu namaã
ãẽ̱xgacü tá tixĩgü. Rü ngẽxguma tama Cristuxũ icuáxchaũgu

i ñoma i naãnewa, rü nüma rü tãũtáma tüxũ̃ nacuáxchaũ̃ i daxũguxũ̃ i naãnewa.

13 Natürü woo ñuxguacü i yixema rü tama aixcüma naxü̱xgu i ngẽma Tupanamaã ixunetaxũ̃, natürü nüma ya Tupana rü guxũ̃guma nayanguxẽẽ i ngẽma tamaã inaxunetaxũ̃, erü taxuacüma nügütama nawomüxẽẽ.

Wüxi i mexũ̃ i puracütanüxũ̃ i Tupana namaã taãẽxũ̃chiga

14 Rü ngẽma yaxõgüxũ̃ i cuxũ̃tawa ngẽxmagüxũ̃, rü name nixĩ i Tupanae̱gagu nüxna nüxũ̃ cucuèxãchixẽẽ na tama nuxcümaũ̃güxũ̃ i ore i taxuwama mexũ̃cèx nügümaã na yaporagatanücüüxũ̃cèx. Erü ngẽma rü wüxi i chixexũ̃ nixĩ, rü nanachixeãẽxẽẽ i ngẽma duũ̃xũ̃gü i nüxũ̃ ĩnüẽxũ̃.

15 ¡Rü cugü naporaxẽẽ na meã cunaxüxũ̃ i Tupanaãrü puracü na cumaã nataãẽxũ̃cèx i ngẽxguma napẽxewa cunguxgux rü ngemaãcü taxucèxma cuxãnexũ̃cèx i ngẽxguma nüma cuxna nacaxgu naxcèx i curü puracüchiga! ¡Rü ngẽmacèx name i aixcüma meã namaã cungúexẽẽtae i ngẽma ore i mexũ̃ i aixcüma ixĩxũ̃!

16 ¡Rü nüxũ̃ rüxo i ñoma i naãnecũ̱ã̱xãrü dexagümare i taxuwama mexũ̃! Erü ngẽma duũ̃xũ̃gü i ngẽma dexagümaregu ĩxũ̃, rü guxũ̃guma yexeraãcü chixexũ̃gu nayi.

17 Rü ngẽma norü ngu̱xẽẽtae i ngẽma duũ̃xũ̃gü, rü ñoma wüxi i ḏaaweane i tüxũ̃ íyimachixẽẽxũ̃rüũ̃ nixĩ. Rü yema nixĩ ga nüxũ̃ ngupetüxũ̃ ga Imenéu rü Firetu.

18 Yerü nidoragümare ga nüxũ̃ na yaxugüexũ̃ rü marü na nangupetüxũ̃ i yuetaarü dachiga. Rü yemaãcü nanawomüxẽẽgü ga ñuxre ga duũ̃xũ̃gü na tama noxrirüũ̃ yaxõgüãxũ̃cèx i Tupanaãrü ore.

19 Natürü Tupanaãrü ore rü taguma inayarüxo rü taguma naxüchicüü. Rü ngẽma norü orewa rü ñanagürü:

"Tórü Cori ya Tupana nüxũ̃ nacuèx i texé tixĩ ya norü duũ̃xũ̃gü ixĩgüxe. Rü guxãma ya yíxema nüxũ̃ ixuxe na Ngechuchu ya Cristu rü tümaãrü Cori yiĩxũ̃, rü name nixĩ i nüxna tixĩgachi i guxũ̃ma i chixexũ̃",

ñanagürü i ngẽma norü orewa.

20 Wüxi i duũ̃xũ̃ i dĩẽrũ̱ã̱xũ̃chixũ̃ rü napatawa nangẽxma i poratu i uirunaxcèx rü dĩẽrumünaxcèx. Rü nangẽxma ta i poratu i naĩnaxcèx rü waixũ̃münaxcèx. Rü ngẽma poratu i uirunaxcèx rü dĩẽrumünaxcèx rü mexũ̃ i norü õnacèx nixĩ. Natürü ngẽma poratu i naĩnaxcèx rü waixũ̃münaxcèx rü guxchirechixũ̃ nixĩ.

21 Rü ngẽxguma wüxi i yaxõxũ̃ naxwèxegu na aixcüma mexũ̃ i Tupanaãrü puracütanüxũ̃ na yiĩxũ̃, rü name nixĩ i nüxna nixũgachi i guxũ̃ma i chixexũ̃. Rü ngẽxguma tá nixĩ i Tupanapẽxewa aixcüma naxüünexũ̃ na naxüãxũ̃cèx i nagúxũ̃raũ̃xũ̃ i puracü i Tupana namaã nüxũ̃ ixuxũ̃.

22 ¡Nüxʉ̃ rüxo i guxʉ̃ma i ngẽma chixexʉ̃ i ngextʉ̃xücügü nagu
rüxĩnüẽxʉ̃! ¡Rü meã Tupanapẽxewa namaxʉ̃ rü aixcüma nüxʉ̃
yaxõ! ¡Rü nüxʉ̃ nangechaʉ̃ i guxʉ̃ma i duʉ̃xʉ̃gü, rü tãxʉ̃
i namaã cunuxʉ̃! ¡Rü ngẽmaãcü namaxʉ̃ wüxigu namaã i
guxʉ̃ma i ngẽma duʉ̃xʉ̃gü i aixcüma Tupanacèx maxẽxʉ̃ rü
ngemaãcü yumüxẽgüxʉ̃!.
23 Rü tama name i naxcèx icurüxĩnü i ngẽma dexagü i tax-
uwama mexʉ̃. Erü ngẽma dexagügagu rü düxwa nügüchi
naxaie i duʉ̃xʉ̃gü.
24 Rü wüxi i Tupanaãrü puracütanüxʉ̃ rü tama name na
texemaã núcèx nadauxʉ̃. Rü narümemae nixĩ na guxãma
namecümaxʉ̃.. Rü nanaxwèxe i yaxna namaã naxĩnüãcüma
meã duʉ̃xʉ̃güxʉ̃ nangúexẽẽ i Tupanaãrü ore.
25-26 Rü wüxi i Tupanaãrü puracütanüxʉ̃ rü name na yaxna na-
maã naxĩnüãcüma meã nayaxucʉ̃xẽgüãxʉ̃ i ngẽma duʉ̃xʉ̃gü
i tama irüxĩnüẽchaʉ̃xʉ̃. Rü name i ngẽmaãcü ínananguxẽẽ na
Tupana nüxʉ̃ rüngʉ̃xẽẽxʉ̃ i ngẽma duʉ̃xʉ̃gü na nüxʉ̃ nax-
oexʉ̃cèx i norü chixexʉ̃ rü nüxʉ̃ nacuèxgüxʉ̃cèx i ngẽma ore
i aixcüma ixĩxʉ̃. Erü Tupana nanaxwèxe na naxuãẽgüxʉ̃ i
ngẽma duʉ̃xʉ̃gü rü nawa ínanguxʉ̃xʉ̃ i ngẽma chixexʉ̃ i ngoxo
i Chataná nagu nayixẽẽxʉ̃ na noxrütama ngúchaʉ̃ namaã
naxüxʉ̃cèx.

3

Nuxãcü tá nixĩ i duʉ̃xʉ̃gücüma i ngẽxguma nagúxchaʉ̃gu i naãne

1 Rü chanaxwèxe i nüxʉ̃ cucuèx rü ngẽxguma nagúxchaʉ̃gu i
naãne rü tá nangẽxma i ãũcümaxʉ̃gü rü guxchaxʉ̃gü naxcèx i
duʉ̃xʉ̃gü.
2 Rü duʉ̃xʉ̃gü rü tá nügüguxicatama narüxĩnüẽ, rü norü
dĩẽruguama tá narüxĩnüẽ. Rü tá nügü nicuèxüxʉ̃gü, rü
ngẽmaãcü tãũtáma nüxʉ̃ nacuèxgüchaʉ̃ i togü i duʉ̃xʉ̃gü i
tama naxrüʉ̃ taarü dĩẽruã̃xgüxʉ̃. Rü chixri Tupanachiga tá
nidexagü, rü tãũtáma nanatüga rü naẽga naxĩnüẽchaʉ̃. Rü
tãũtáma moxẽ inaxã i ngẽxguma Tupana nüxʉ̃ rüngʉ̃xẽẽgu, rü
ngẽmaãcü tãũtáma nüxʉ̃ nacuèxgüchaʉ̃ i Tupanaãrü ore.
3 Rü tãũtáma nagu narüxĩnüẽ i togü i duʉ̃xʉ̃güxʉ̃ na
nangechaʉ̃güxʉ̃, rü tãũtáma nüxʉ̃ nangechaʉ̃tümüʉ̃gü. Rü
tá naxoregütèèxgü, rü tãũtáma nügü naporaexẽẽ na yaxna
namaã naxĩnüẽxʉ̃cèx i naxʉ̃neãrü ngúchaʉ̃gü. Rü tá nichix-
ecüma, rü tá naxchi naxaie i guxʉ̃ma i ngema mexʉ̃.
4 Rü duʉ̃xʉ̃güechitawèxegüxʉ̃ tá nixĩgü, rü nuẽwèxexʉ̃
tá nixĩgü, rü nügü icuèxüʉ̃güxʉ̃ tá nixĩgü. Rü tá
norü ngúchaʉ̃cèxama nadaugü, rü tãũtáma Tupanaxʉ̃
nacuèxgüchaʉ̃.

5 Rü tá nügü nayaxõgüxüchinetaxẽẽ natürü ngẽma norü
chixexŭ i naxügüxŭwa tá nango̱xoma na tama aixcüma
yaxõgüãxŭ i ngẽma ore i mexŭ. Rü ngẽma duŭxŭgü i ngẽmaãcü
maxẽxŭ, rü tama name na namaã cuxãmücüxŭ rü natanügu
cuxãxŭ.
6-7 Erü ngẽma duŭxŭgütanüwa nangẽxmagü i nümaxŭ
i ĩpatagu ichocuetanüxŭ. Rü norü ngu̱xẽẽtaemaã
nayawomüxẽẽgü i ngẽma ngexŭgü i ngẽma ngẽxmagüxŭ i
tama naãẽxŭ icuáxŭ rü chixri maxẽxŭ. Rü ngẽma ngexŭgü, rü
norü ngúchaŭgütama chixexŭwa nanagagü, rü ngẽmacèx woo
guxŭguma nangúe natürü taguma aixcüma nüxŭ nacuèxgü i
ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ.
8 Rü ngẽma duŭxŭgü i chixexŭmaã ngu̱xẽẽtaegüxŭ, rü
chixexŭguxicatama narüxĩnüẽ, rü tama aixcüma nayaxõgü
i Tupanaãrü ore. Rü naxchi naxaie i ngẽma ore i aixcüma
ixĩxŭ, naxrüŭ ga yema yuüxŭgü ga Yane rü Yáŭbre ga tama
Moĩchéga ĩnüẽchaŭxŭ.
9 Natürü tãũtáma muxŭ i duŭxŭgü nüxŭ nayaxõgü. Erü
guxŭwama i duŭxŭgü rü tá nüxŭ nicuèxãchitanü na wüxi
i duŭxŭgü i chixexŭgu rüxĩnüexŭ rü ngeãẽmarexŭ yixĩgüxŭ
naxrüxŭ ga yema taxre ga tama Moĩchéga ĩnüẽchaŭxŭ.

Ucu̱xẽmaã inyacuèxẽẽ ga Pauru na Timutéumaã yadexaxŭ

10-11 Natürü cumax, Pa Timutéux, marü nüxŭ cucuèx ga
ñuxãcü meã na chanangúexẽẽxŭ ga duŭxŭgü, rü ñuxãcü
meã chamaxŭxŭ, rü ñuxãcü nagu charüxĩnüxŭ rü meã
chayaxõxŭ, rü ñuxãcü yaxna namaã chaxĩnüxŭ ga duŭxŭgü
rü nüxŭ changechaŭxŭ. Rü cuma nüxŭ cucuèx ga ñuxãcü
na chaugü chaporaxẽẽxŭ na yaxna namaã chaxĩnüxŭ i gux-
chaxŭgü. Yerü ga duŭxŭgü rü chowe ningexŭtanü na
choxŭ yamèxgüxŭcèx. Rü cuma rü nüxŭ cucuèx ga ṯacü
choxŭ na üpetüxŭ ga Aŭtioquíawa rü Icúniũwa rü Listrawa,
rü ñuxãcü chowe na yangexŭtanüxŭ rü poraãcü ngúxŭ
chingexŭ. Natürü tórü Cori ya Tupana choxŭ ínapoxŭ na tama
choxŭ yamèxgüxŭcèx.
12 Rü aixcüma cumaã nüxŭ chixu rü guxãma ya yíxema
naxwèxegüe na Ngechuchu ya Cristucèx tamaxẽxŭ, rü togü tá
tümachi naxaie rü chixri tá tümamaã nachopetü.
13 Natürü ngẽma duŭxŭgü i chixecümagüxŭ rü ngẽma
duŭxŭgü i idoratèèxgüxŭ rü yexeraxŭ i chixexŭgu tá nayi.
Erü Chataná marü nayawomüxẽẽgü, rü ngẽmacèx nüxĩ
togüxŭ nawomüxẽẽgü.
14 Natürü i cuma rü name nixĩ i guxŭguma meã nagu quixũ
i guxŭma i ngẽma ore i marü cungúxŭ. Erü cumatama rü
nüxŭ cucuèx na aixcüma yiĩxŭ i ngẽma ore, rü nüxŭ cucuèx na
texégü tixĩgüxŭ ga guxema namaã cuxŭ ngu̱xẽẽgüxe.

15 Rü cuma nüxŭ cucuèx rü cubuxgumamatama nawa
cungu̱x i ngẽma Tupanaãrü ore i üünexŭ. Rü ngẽmawa
cunayaxu i cuèx na nüxŭ cucuáxŭcèx i ñuxãcü tüxŭ na
nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ ega Ngechuchu ya Cristu-
axŭ yaxõgügu.
16 Rü guxŭma i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ rü nügüãẽwatama
nanayaxu ga Tupana. Rü ngẽma ore rü name na duŭxŭgüxŭ
namaã ingúexẽẽxŭ, rü namaã yaxucu̱xẽgüxŭ rü namaã
iyanawẽxãchixẽẽgüxŭ, rü namaã nangúexẽẽxŭ na meã Tu-
panapẽxewa namaxẽxŭcèx.
17 Rü ngẽmaãcü i ngẽma ore rü tüxŭ narüngŭxẽẽ ya yíxema
Tupanaãrü ixĩxẽ, na meã nüxŭ tacuáxŭcèx i ngẽma Tupana
naxwèxexŭ rü ítamemarexŭ na tanaxüxŭ i nagúxŭraŭxŭ i pu-
racü i Tupana tümamaã nüxŭ ixuxŭ.

4

1-2 Rü nüma ya Ngechuchu ya Cristu ya núma tá ũcü na
nüxŭ yacagüxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i maxẽxŭ rü ngẽma marü
yuechiréxŭ, rü yimapẽxewa rü Tupanapẽxewa cuxŭ chamu
na nüxŭ quixuxŭcèx i ngẽma ore i mexŭ. Rü ngẽxguma cuxŭ
yatauxchaãchigu rü woo cuxŭ naguxchagu, rü chanaxwèxe
i nüxŭ quixuama i ngẽma ore. Rü ngẽmaãcü chanaxwèxe
na icuyanawẽxãchixẽẽgüxŭ rü meã cuyaxucu̱xẽgüxŭ rü nüxŭ
cunangúchaŭxẽẽxŭ i duŭxŭgü. Rü name nixĩ i yaxna namaã
cuxĩnüãcüma meã cunangúexẽẽ.
3 Erü yixcüra i duŭxŭgü rü tãũtáma nüxŭ naxĩnüẽchaŭ i
ngẽma ngu̱xẽẽtae i mexŭ. Erü ngẽma duŭxŭgü rü nichix-
ecüma. Rü ngẽmacèx naxcèx nadaugü i norü ngúexẽẽruŭgü i
nüma nanaxwèxegüxŭãcüma nangúexẽẽxŭ.
4 Rü tãũtáma nüxŭ naxĩnüẽchaŭ i Tupanaãrü ore i aixcüma
ixĩxŭ. Erü ngẽma ore i doramare ixĩxŭguama tá narüxĩnüẽ.
5 ¡Natürü cuma rü meã cugüna nadau, rü ínaxuãẽ, rü namaã
napora ega ngúxŭ cuxŭ üpetügu! ¡Rü nüxŭ ixuama i ore i mexŭ
i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ, rü meã yanguxẽẽ i ngẽma puracü i Tupana
cuxna ãxŭ!
6 Tãũtáma muxŭ i ngunexŭ ñoma i naãnewa changẽxma erü
marü choxŭ ningaica na Tupanaãrü puracü chaxüxŭgagu
chayuxŭ rü choxŭ na yamèxgüxŭ i duŭxŭgü.
7 Rü choma rü marü chayanguxẽẽ i ngema puracü i Tupana
choxna ãxŭ. Rü ñu̱xma na nagúxŭ i ngema puracü rü taguma
nüxŭ charüxo na chayaxõxŭ.
8 Rü ñu̱xma rü marü Tupana choxŭ namaã nanguxŭ i
ngẽma ãmare i mexẽchixŭ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya
ãẽxgacü ya mecü tá choxna ãxŭ i ngẽxguma wenaxãrü ñoma i
naãnewa naxũxgu. Rü tãũtáma chaxica choxna nanaxã i ngẽma

ãmare, natürü tá tüxna nanaxã ya guxãma ya yíxema tümaãrü ngúchaŭmaã ínanguxẽẽgüxe na wenaxãrü núma naxũxŭ.

Timutéuxŭ naxucu̱xẽ ga Pauru

9 Cumaã nüxŭ chixu rü chanaxwèxe i paxa nuã cuxũ, rü choxŭ ícuyadau.
10 Dema rü ñoma i naãneãrü ngẽmaxŭgu naxĩnüxŭgagu choxna nixũ rü ĩãne ga Techarónicawa naxũ. Rü Crechéŭte rü Gárataanewa naxũ, rü Titu i Darumáchiaanewa.
11 Rü Lucaxicatama nixĩ i ñu̱xma chauxŭtawa ngẽxmaxŭ. Rü chanaxwèxe i naxcèx cudau i Marcu na nuã cunagaxŭcèx. Erü nüma rü chauxcèx name na choxŭ na nangŭxẽẽxŭ i ñaã puracüwa.
12 Rü Tíquicu rü ĩãne ya Epéchiuwa chanamu.
13 ¡Ngẽxguma nuã cuxũxgu rü nuã nange i chorü gáuxŭchiru ga ĩãne i Tróawa ngẽxmaxŭ ga Carpupatawa chatáxŭ! Rü chanaxwèxe i nuã cunana i chorü poperagü. Rü guxŭãrü yexera chanaxwèxe na nua cunanaxŭ i chorü poperagü i idixgüpŭtaxŭ.
14 Areyáŭdru i cobrenaxcèx i buetarearü üwa puracüxŭ rü poraãcü chixri chomaã naxüpetü. Natürü Tupana nüxŭ nacuèx i ñuxãcü tá na napoxcuãxŭ naxcèx ga yema chixexŭ ga chomaã naxüxŭ.
15 ¡Meã cugüna nadau na tama chixexŭ cumaã naxüxŭcèx! Erü poraãcüxüchima naxchi naxai i Tupanaãrü ore i mexŭ.
16 Yexguma noxrixüchima ã̱xgacügüpẽxewa chaugüétüwa chideaxgu rü taxúema choxŭ tarüngŭxẽẽ. Guxŭma choxna nibuxmü. Natürü tama chanaxwèxe ya Tupana rü nagu narüxĩnü i ngẽma.
17 Natürü tórü Cori choxŭ naporaxẽẽ rü choxŭ narüngŭxẽẽ na choxŭ natauxchaxŭcèx na nüxŭ chixuxŭcèx ga norü ore i mexŭ i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Rü yemaãcü guxŭma ga yema duŭxŭgü ga tama yaxõgüxŭ ga yéma yexmagüxŭ rü nüxŭ naxĩnüẽ ga yema ore. Rü yemaãcü tórü Cori ya Ngechuchu choxŭ ínanguxuchixẽẽ ga yexguma taxŭ ga ãũcümaxŭwa chayexmagu.
18 Rü nüma ya tórü Cori tá choxŭ ínanguxuchixẽẽ nawa i guxŭma i chixexŭgü. Rü tá choxna nadau na ngextá ã̱xgacü íyiĩxŭwa choxŭ nagaxŭcèx. Rü name i guxŭguma nüxŭ ticuèxüŭgü. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Pauru rü wenaxãrü Timutéuxŭ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu ya Cristu nüxŭ rüngŭxẽẽxŭ

19 Chanaxwèxe i chauégagu nüxŭ curümoxẽ i Prisila, rü Aquiru, rü Onechéperutanüxŭgü.

20 Eratu rü ĩãne i Corĩtiugu narüxã̱ũ̱x. Rü Turuquínu rü
iḏaawexŭma ĩãne i Miretuwa chanatèx.
21 Rü naxŭpa i gáuanexŭ rü chanaxwèxe i nuã cuxũ. Rü
cuxŭ narümoxẽgü i Eubúru, rü Prudẽte, rü Linu, rü Cáudia, rü
guxŭma i taeneẽgü i yaxõgüxŭ.
22 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu cumaã
nangẽxma, rü Tupana pexŭ narüngŭxẽẽ ya guxãma i pemax.

Rü nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA TITUCAX NAXÜMATÜXÜ GA PAŪRU

Tituxŭ narümoxẽ ga Pauru

1-2 Pa Titux, choma i Pauru i Tupanaãrü puracütanüxŭ nixĩ i cuxcèx chanaxümatüxŭ i ñaã popera. Rü Ngechuchu ya Cristu nixĩ ga choxŭ mucü na ngẽma duŭxŭgü i Tupana dexŭmaã nüxŭ chixuxŭcèx i norü ore na Tupanaãxŭ yaxõgüãxŭcèx rü nüxŭ nacuèxgüxŭcèx i ngẽma norü ore i aixcüma ixĩxŭ i tüxŭ rüngŭxẽẽxŭ na naxcèx imaxẽxŭcèx. Rü ngẽmaãcü Tupanaãxŭ tayaxõgü rü naxcèx tamaxẽchaŭ erü tanayauxgüchaŭ i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ nixĩ ga nuxcümaxŭchima ga yexguma tauta naãne ũxgu Tupana ya taguma idoracü nüxŭ ixuxŭ.

3 Rü ñũxma rü marü nawa nangu na Tupana tüxŭ nüxŭ cuèxẽẽxŭ i ngẽma norü ore i mexŭ i tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Rü ngẽmacèx nümatama ya Tupana ya tórü maxẽxẽẽruŭ choxŭ namu na nüxŭ chixuxŭcèx i ngẽma norü ore.

4 Pa Titux, cuma rü chaune quixĩ i Tupanaãrü orewa yerü chauxŭtawa cunayaxu ga Tupanaãrü ore ga noxri rü ñũxma rü chauxrüŭ cuyaxõ. Rü chanaxwèxe i cuxŭ narüngŭxẽẽgü rü cuxŭ nataãẽxẽẽgü ya Tanatü ya Tupana rü Ngechuchu ya Cristu ya tórü maxẽxẽẽruŭ.

Tituarü puracü ga yexguma Crétawa nayexmagu

5 Rü yexguma Crétaarü capaxũgu cuxŭ chamũxgux, rü cumaã nüxŭ chixu na yema yaxõgüxŭtanüwa cunaxüxŭ ga yema puracü ga tama chinguxẽẽxŭ ga yexguma cuxna yéma chataegugu. Rü yemacèx cumaã nüxŭ chixu na wüxichigü ya ĩãnewa rü nüxŭ cuxunetaxŭ i tupaucaarü ãẽxgacügü na ngema yaxõgüxŭmaã inacuèxgüxŭcèx, yema cuxŭ chamuxŭrüŭ.

6 Rü wüxi i ãẽxgacü i yaxõgüxŭãrü, rü name i meã namaxŭ na taxúema chixri nachiga idexagüxŭcèx. Rü name i wüxitama tixĩ ya namèx. Rü naxãcügü rü name na yaxõgüãxŭ rü meã namaxẽxŭ na taxúema nüxŭ ixuxŭcèx na chixri namaxẽxŭ rü tama nanatüga naxĩnüẽxŭ.

7 Erü yíxema yaxõgüxŭãrü ãẽxgacü ixĩxẽ, rü Tupanaãrü puracü nixĩ i taxüxŭ. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i aixcüma meã tamaxŭ. Rü tama name i wüxi i yatü i chixecümaxŭ tixĩ rü chixexŭgu rüxĩnüxŭ tixĩ. Rü tama name na tangãxŭxŭ, rü nucèx tadauxŭ, rü togü i duŭxŭgüxŭ tawomüxẽẽxŭ norü dĩẽrucèx.

8 Natürü narümemae na guxŭguma meã duŭxŭgüxŭ tayax-
uxŭ i tümapatawa, rü aixcüma nüxŭ tangechaŭ i ngẽma
duŭxŭgü i meã maxẽxŭ. Rü tanaxwèxe i wüxi i yatü i aixcüma
tümaãẽxŭ cuáxe tixĩ, rü guxŭguma duŭxŭgümaã mecümaxẽ
tixĩ, rü aixcüma Tupanacèx maxŭxẽ tixĩ, rü guxŭguma meã
tügümaã icuáxe tixĩ.

9 Rü yíxema yaxõgüxŭãrü ã̱ẽxgacü ixĩxẽ rü name i nagu tixũ i
ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ ga tümamaã nüxŭ ixuxŭ na tüma rü
ta togüxŭ tangúexẽẽxŭcèx i ngẽma ore i mexŭ, na ngẽmaãcü
nüxŭ tanangúchaŭxẽẽxŭcèx rü nüxŭ tayaxõgüxẽẽxŭcèx i
ngẽma duŭxŭgü i noxri tama yaxõgüchaŭxŭ.

10 Erü nangẽxma i muxŭma i yaxõgüchiréxŭ i tama
aixcüma irüxĩnüẽchaŭxŭ. Rü ngẽma guxŭãrü yexera tama
irüxĩnüẽchaŭxŭ nixĩ i ngẽma Yudíugü i yaxõgüchiréxŭ i ñu̱xma
naxwèxegüxŭ na nuxcümaŭgüxŭ i nacümawe naxĩxŭ i ngẽma
yaxõgüxŭ. Rü nümagü rü ore i taxuwama mexŭxŭ nixugügü,
rü ngẽmaãcü duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽgü.

11 Natürü ngẽma duŭxŭgü i ngẽmaãcü chixri ngu̱xẽẽtaegüxŭ,
rü chanaxwèxe i noxtacüma icuyanangeèxgüxẽẽ. Erü
muxŭma i duŭxŭgüxŭ nachixexẽẽgü rü ñu̱xmata ñuxre
ya ĩpatawachigü rü nanachixexẽẽ i guxŭma i duŭxŭgü na
tama aixcüma Tupanaãxŭ yaxõgüãxŭcèx. Rü ngẽma ore i
taxuwama mexŭmaã duŭxŭgüxŭ nangúexẽẽ na ngẽmaãcü
tüxŭ nawomüxẽẽgüãcüma ngĩxŭ nayauxgüxŭcèx i dĩẽru.

12 Rü wüxi ga yematama capaxũcŭ̱ã̱x ga norü tupanaãrü
orearü uruŭ nixĩ ga natanüxŭgüxŭtama ixuxŭ rü ñaxŭ:

“Rü ñaã Cretacŭ̱ã̱x i duŭxŭgü rü guxŭguma doratèèxgüxŭ
nixĩgü, rü ñoma naẽxŭgürüŭ nidürae, rü nitaanü, rü nixox-
ochi”, ñaxŭ.

13-14 Rü aixcüma nixĩ ga yema ore ga nüxŭ yaxuxŭ ga yema
yatü. Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i poraãcü cuyaxucu̱xẽgü i
ngẽma yaxõgüxŭ na aixcüma meã yaxõgüãxŭcèx, rü tama
nagu naxĩxŭcèx i ngẽma Yudíugücüma. Rü chanaxwèxe i
namaã nüxŭ quixu na tama naga naxĩnüẽxŭcèx ega ṯacü
namuãxgu i ngẽma duŭxŭgü i tama nüxŭ cuèxgüchaŭxŭ i ore i
aixcüma ixĩxŭ.

15 Rü yíxema aixcüma Tupanapẽxewa mexẽ rü guxŭwama
tame. Natürü yíxema tama aixcüma Tupanapẽxewa mexẽ, rü
taxucürüwa ṯacü rü nacüma i nagu tixũxŭmaã tügü tamexẽẽ.
Rü woo tümaãẽwa nagu tarüxĩnüxŭwa rü tachixe erü ngẽma
nacüma i nagu tixũxŭmaã Tupanapẽxewa tügü tamexẽẽchaŭ.

16 Rü ngẽma duŭxŭgü i ngẽmagu rüxĩnüẽxŭ rü nügü
yaxugügügu rü Tupanaxŭ nacuèx, natürü ngẽma nümagü
naxügüxŭwa nüxŭ tacuèx na tama aixcüma yiĩxŭ na
Tupanaxŭ nacuèxgüxŭ. Rü nümagü rü Tupanapẽxewa

nichixe, rü tama naga naxĩnüẽ, rü taxuwama nime na ṯacü rü mexŭ naxügüxŭ.

2

Ngu̱xẽẽtae i aixcüma mexŭ

1 Natürü i cuma, Pa Titux, rü name i guxŭgutáma ngẽma mexŭ i ngu̱xẽẽtaemaã cunangúexẽẽ rü taguma nüxna quixũgachi.

2 ¡Rü meã yaxucu̱xẽgü i ngẽma yatügü i yaguã̱xgü na aixcüma meã naãẽxŭ nacuáãcüma namaxẽxŭcèx, rü taguma nadauxcüraxŭwèxegüxŭcèx, rü guxŭguma meã nagu na naxĩnüẽxŭcèx! ¡Rü nangúexẽẽ na aixcüma meã Tupanaãxŭ yaxõgüãxŭcèx, rü guxŭ i duŭxŭgüxŭ nangechaŭgüxŭcèx, rü yaxna namaã naxĩnüẽxŭcèx ega woo ṯacü rü guxchaxŭ nüxŭ üpetügux!

3 Rü ngẽxgumarüŭ ta chanaxwèxe i meã cuyaxucu̱xẽgü i ngẽma ngexŭgü i yaguã̱xgü na meã Tupanapẽxewa namaxẽxŭcèx. Rü tama name na yaxoregütèèxgüxŭ, rü nangãxẽwèxegüxŭ. Rü name nixĩ i guxŭ i duŭxŭgüpẽxewa rü meã namaxẽ.

4-5 Rü ngẽma ngexŭgü i yaguã̱xgü rü name nixĩ i meã na nangúexẽẽãxŭ i ngẽma ngexŭgü i paxŭgü na aixcüma natexŭ rü naxãcügüxŭ nangechaŭgüxŭcèx, rü meã naãẽxŭ nacuèxgüxŭcèx, rü mexŭguxicatama na naxĩnüẽxŭcèx, rü meã napatana nadaugüxŭcèx, rü guxŭ i duŭxŭgümaã namecümagüxŭcèx, rü aixcüma natega naxĩnüẽxŭcèx na taxúema chixri Tupanaãrü orechiga idexagüxŭcèx.

6 ¡Rü ngẽxgumarüŭ ta meãma yaxucu̱xẽgü i ngẽma ngextü̱xücügü na aixcüma meã naãẽxŭ nacuáãcüma namaxẽxŭcèx rü tama nadauxcüraxŭwèxegüxŭcèx!

7 ¡Rü cumatama rü name nixĩ i meã napẽxewa cumaxŭ i guxŭwama na ngẽmaãcü wüxi i norü cuèxruŭ i mexŭ quiĩxŭcèx! Rü ngẽxguma cunangúexẽẽgu, rü cunaxwèxe i mexŭgu curüxĩnüãcüma cunangúexẽẽ rü tama ĩnücaãcüma namaã nüxŭ quixu i ngẽma ore.

8 Rü ngẽxguma ngẽmaãcü meã cunangúexẽẽgu i ngẽma ore i mexŭ, rü taxúetáma texé chixri nachiga tidexa. Rü ngẽmaãcü ya yíxema chixri tachiga idexagüchaŭxẽ rü tá taxãneẽ erü taxucürüwa ṯacü rü chixexŭxŭ tixugü i tachiga.

9 ¡Rü meãma yaxucu̱xẽgü i ngẽma duŭxŭgü i coriã̱xgüxŭ! ¡Rü namaã nüxŭ ixu na guxŭguma meã norü coriga naxĩnüẽxŭcèx, rü norü corimaã namecümagüxŭcèx, rü taguma norü corixŭ nachoxŭgagüxŭcèx!

10 Rü tama name i norü coriaxŭ nangĩ̱xgü, natürü nanaxwèxe i aixcüma meãma norü corimaã namaxẽ rü

taguma nanawomüxẽẽgü. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü namaxẽgu, rü guxŭma i togü i duŭxŭgü tá nüxŭ nadaugü na ñuxãcü aixcüma namexẽchixŭ i ngẽma ore i duŭxŭgüxŭ namaã ingúexẽẽxŭ nachiga ya Tupana ya tórü maxẽxẽẽruŭ.

11 Tupana rü poraãcüxüchima tamaã namecüma, rü yemacèx núma nanamu ga Nane na guxŭma i duŭxŭgüaxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ ega nüxŭ yaxõgüãgu.

12 Rü ngẽma na Tupana tamaã mecümaxŭwa nüxŭ tacuèx na namexŭ na nüxŭ rüxoexŭ i ñoma i naãnecŭ̱ã̱xãrü ngúchaŭgü rü guxŭma i to i chixexŭgü i napẽxewa ixüxŭ. Rü ngẽma Tupana taxcèx üxŭ tüxŭ nangu̱xẽẽ na meã yigümaã icuèxgüãcüma togü i duŭxŭgüpẽxewa rü Tupanapẽxewa meã imaxẽxŭ i ñoma i naãnewa.

13 Rü tüxŭ nangu̱xẽẽ ta na guxŭguma meã ínanguxẽẽgüxŭcèx na nataeguxŭ ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü maxẽxẽẽruŭ ya tórü Tupana ya tacü ixĩcü. Erü Tanatü ya Tupana rü tamaã inaxuneta na wena tá nataeguxŭ ya Ngechuchu, rü wüxi i taãẽ tá nixĩ i ngẽxguma ínanguxgu.

14 Rü nüma ga Ngechuchu rü taxcèx nayu na tüxŭ ínanguxŭxẽẽxŭcèx nawa i guxŭma i chixexŭ, rü tüxŭ yamexẽẽgüxŭcèx na aixcüma norü duŭxŭgü i mexŭ ixĩgüxŭcèx rü aixcüma naxcèx idaugüxŭcèx na guxŭguma mexŭ ixügüxŭcèx.

15 Rü ngẽma ore tá nixĩ i duŭxŭgüxŭ namaã cungúexẽẽxŭ rü nüxŭ cunangúchaŭxẽẽxŭ na Tupanacèx namaxẽxŭcèx. Rü ngẽma oremaã tá aixcüma cuyaxucu̱xẽgü i duŭxŭgü erü Tupanatama nixĩ ya cuxŭ mucü na ngẽmaãcü cunaxüxŭ. Rü tama name na texé cuxŭ oxŭ.

3

Ñuxãcü name na namaxẽxŭ i ngẽma yaxõgüxŭ

1 Rü ngẽma yaxõgüxŭ i duŭxŭgü, ¡rü namaã nüxŭ ixu na nachixŭanearü ãẽ̱xgacügüga naxĩnüẽxŭ rü guxŭma i ngema togü i ãẽ̱xgacügüga naxĩnüexŭcèx! ¡Rü yaxucu̱xẽgü na ínamemaregüxŭcèx na naxügüãxŭcèx i guxŭma i mexŭ i puracügü i ãẽ̱xgacügü unagüxŭ!

2 Rü tama name i texéchiga chixri nidexagü rü texémaã nanuẽ. Natürü name nixĩ i guxŭ i duŭxŭgümaã namecümagü rü aixcüma guxŭ i duŭxŭgüxŭ nangechaŭgü rü tama nügü nicuèxüxŭgü.

3 Rü name nixĩ i yaxna namaã taxĩnüẽ i ngẽma tama yaxõgüxŭ, yerü yixema rü ta ga ŭpa rü chixri tamaxẽ, rü tama Tupanaga taxĩnüẽ. Rü itayarütauxe rü tórü ngúchaŭ tüxŭ napora. Rü chixexŭgu rüxĩnüẽãcüma tamaxẽ rü

taxãũxãchiwèxegü. Rü naxchi taxaie ga togü, rü nüma rü
ta taxchi naxaie.
4 Natürü yexguma Tupana ya tórü maxẽxẽẽruũ tüxũ nüxũ
dauxẽẽgu i norü ngechaxũ naxcèx i guxũma i duũxũgü, rü
nüma rü tüxũ namaxẽxẽẽ.
5 Rü yema na tüxũ namaxẽxẽẽxũ rü tama ṯacü rü mexũ
na ixügüxũgagu nixĩ, natürü tüxũ namaxẽxẽẽ yerü nüxũ
tangechaũtümüũgü. Rü Naãẽ i Üünexũ i tüxũ ngexwa-
caxũxẽẽxũãrü poramaã Tupana tüxũ inayanaxoxẽẽ ga tórü
pecadu na ngexwacaxũxũ i duũxũgü ixĩgüxũcèx.
6 Rü Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxẽxẽẽruũgagu nixĩ ga
Tupana ga guxũma ga norü ngúchaũmaã tüxna namuãxũ ga
Naãẽ i Üünexũ.
7 Rü yemaãcü tamaã namecüma rü tüxũ narüngũxẽẽ ga Tu-
pana na aixcüma imexũcèx i napẽxewa, rü na nayauxgüxũcèx
i ngẽma írünguxẽẽgüxũ i maxũ i taguma gúxũ.
8 Rü guxũma i ngẽma marü cumaã nüxũ chixuxũ rü aixcüma
nixĩ. Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i guxũguma nüxũ quixu i
ngẽma ore na aixcüma mexũ naxügüxũcèx i ngẽma duũxũgü
i Tupanaãxũ yaxõgüxũ. Erü ngẽma ore rü guxũwama name i
guxãcèx.
9 ¡Natürü nüxna ixũgachi i ngẽma dexagü i taxuwama
mexũ i duũxũgü nawa nügü choxũgagüxũ rü ngẽma oregü
i nuxcümaũgüxũ i duũxũgüchigamare ixĩgüxũ! ¡Rü nüxna
ixũgachi i ngẽma nügü ngaexũ! ¡Rü tama name na natanügu
cuxãxũ i ngẽma duũxũgü i nügümaã nüxũ rünuẽtanücüüxũ
nachiga i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ! Erü guxũma
i ngẽma na nüxũ rünuẽtanücüüxũ rü taxuwama name, rü
natücèxmamare nixĩ.
10 Rü ngẽxguma chi wüxie i petanüwa rü chixexũ i
ngu̱xẽẽtaemaã ngẽma yaxõgüxũxũ titoyegu, rü name nixĩ
i tümamaã nüxũ quixu na tama ngexũ tawagüxũcèx. Rü
ngẽxguma tanaxüamagu, rü name nixĩ na wena tümamaã
nüxũ quixuxũ. Rü ngẽxguma tama cuga taxĩnüchaũgu rü
tanaxüamagu i ngẽma chixexũ rü name nixĩ i noxtacüma tüxũ
ícumuxũchi natanüwa i ngẽma yaxõgüxũ.
11 Erü ngẽma chixri na tamaxũxũwa rü tá nango̱x na
tachixeãẽxũ ya yíxema duũxẽ rü tümaãrü pecadugagu tá nixĩ
na tapoxcuxũ.

Tituxũ naxucu̱xẽ ga Pauru

12 Rü ngẽxguma cuxũtawa chanamu̱xgu i Artema rü ẽxna
Tíquicu, rü chanaxwèxe i paxa Nicaporíchiuwa cuxũ na choxũ
ícuyadauxũcèx. Erü nge̱ma tá nixĩ i chanangupetüxẽẽxũ ya
yima tauemacügü ya nagu nagáuanecü.

13 Rü guxŭma i cuxŭ tauxchaxŭmaã chanaxwèxe i nüxŭ
curüngŭxẽẽ i ãẽxgacü i Chena i Dumacŭãxgüarü mugüxŭ
cuáxŭ rü Aporu na paxa núma naxĩxŭcèx. Rü chanaxwèxe
i nüxna cunaxã i ngẽma nanaxwèxexŭ i norü namawaŭ na
taxuŭma nüxŭ taxuxŭcèx.
14 Rü ngẽma taeneẽgü i yaxõgüxŭ, rü name nixĩ i naxcèx
nangúe na mexŭ naxügüxŭ rü togüxŭ nangŭxẽẽgüxŭ ega tacü
nüxŭ tauxgux. Rü ngẽmaãcü i ngẽma togü rü tá nayaxõgü.

Pauru rü wenaxãrü Tituxŭ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Tupana nüxŭ rüngŭxẽẽxŭcèx

15 Rü guxŭma i taeneẽgü i nuã chauxŭtawa ngẽxmagüxŭ
rü cuxŭ narümoxẽgü. Rü ngẽxgumarüŭ ta i choma rü
chanaxwèxe i nüxŭ curümoxẽ i taeneẽgü i yaxõgüxŭ i
cuxŭtawa ngẽxmagüxŭ. Rü chanaxwèxe i Tupana pexŭ
narüngŭxẽẽ i guxãma i pemax.

Rü nuãma cuxna,
Pauru

POPERA GA FILEMÚÜCA̱X NAXÜMATÜXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxũ narümoxẽ ga Filemúũ

1 Pa Toeneẽ i Filemúũ i Toxrüxũ Tupanaarü Puracüwa
Puracüxex, choma i Pauru rü taeneẽ i Timutéumaã cuxcèx
tanaxümatü i ñaã popera. Rü choma rü nuxa chapoxcu
nagagu na nüxũ chixuxũ i Ngechuchu ya Cristuarü ore.

2 Rü ñaã popera i cuxcèx taxümatüxũ, rü naxcèx ta nixĩ i
ngẽma taeneẽgü i cupatawa ngutaquẽxegüüxũ rü ngixcèx ta
nixĩ i taeyèx i Ápia rü naxcèx ta nixĩ i taeneẽ i Ariquípu i
taxrüxũ Tupanaarü puracüwa puracüxũ.

3 Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya
Ngechuchu ya Cristu pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

Filemúũ rü aixcüma Ngechuchuaxũ nayaxõ rü yema yaxõgüxũxũ nangechaũ

4 Rü guxũguma i ngẽxguma cuxna chacuèxãchigu i chorü
yumüxẽwa, rü Tupanana moxẽ chaxã cuxcèx.

5 Erü nüxũ chacuáchiga na ñuxãcü nüxũ cuyaxõxũ ya tórü
Cori ya Ngechuchu rü ñuxãcü nüxũ na cungechaũxũ i guxũma
i duũxũgü i Tupanaãrü ixĩgüxũ.

6 Rü Tupanana naxcèx chaca na cuxũ nangũxẽẽxũcèx
na duũxũgümaã nüxũ quixuxũcèx na ñuxãcü Cristuaxũ
yaxõgüxũ i yixemax, erü chanaxwèxe na meã nüxũ cu-
cuáxũ na ñuxãcü Ngechuchu ya Cristugagu poraãcü tüxũ
nangũxẽẽxũ ya Tupana.

7 Rü choma rü poraãcü chataãẽxũchi na ñuxãcü nüxũ
cungechaũxũ i ngẽma yaxõgüxũ. Erü cugagu nixĩ, Pa
Chaueneẽx, na nataãẽgüxũ i ngẽma togü i yaxõgüxũ.

Pauru rü Filemúũna naca na mea Onéchimuxũ nayaxuxũcèx

8-9 Rü ngẽmacèx nangẽxma i wüxi i ngũxẽẽ i cuxũtawa
naxcèx íchacaxchaũxũ. Rü dücax, Cristu nixĩ ya choxũ mucü
rü ngẽmacèx choxũ nangẽxma i pora na cuxũ chamuxũ na
cunaxüxũcèx i ngẽma ngũxẽẽ i mexũ i tá cumaã nüxũ chix-
uxũ. Natürü tama ngẽmaãcü cuxũ chamuxchaũ erü cuxũ
changechaũ, rü ngẽmacèx chauxcèx narümemaẽ nixĩ na cuxũ
chacèèxũmarexũ naxcèx i ngẽma. Rü choma i Pauru rü marü
chaya rü ñu̱xma rü chapoxcu Ngechuchu ya Cristucèx.

10 Rü ngẽmacèx cuxna naxcèx chacaxchaũ i wüxi i ngũxẽẽ
naxcèx i Onéchimu i nuã poxcupataũwa chauxũtawa Cristuxũ
yaxuxũ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü Tupanaãrü orewa rü
chaune nixĩ.

11 Rü ŭpa ga Onéchimu rü wüxi ga curü duŭxŭ ga taxuwama
cuxŭ mexŭ nixĩ. Natürü i ñu̱xma rü cuxŭ rü choxŭ rü ta name.
12 Rü ñu̱xma rü cuxcèx chanataeguxẽẽ i nüma i Onéchimu.
Rü chanaxwèxe i meã cunayaxu, ñoma choxŭ cuyaxuxŭrüŭ.
13 Chierü chanaxwèxe na nuxma chauxŭtagu naxãũxŭ, rü
na cuchicüü choxŭ nangŭxẽẽxŭcèx i ñu̱xma na chapoxcuxŭ
naxcèx i Tupanaãrü ore i mexŭ.
14 Natürü tama chanaxüxchaŭ i t̲acü i tauta "Ngŭ" ñacuxŭ
choxŭ. Erü ngẽma ngŭxẽẽ i cuxna naxcèx chaç̲axŭ, rü
chanaxwèxe na curü ngúchaŭtama yiĩxŭ i ngẽma rü tama i
chorü mugagu na yiĩxŭ.
15 Rü bexmana Tupana nanaxwèxe na paxaãchi cuxna
yaxũxŭ ga Onéchimu na yixcama rü wenaxãrü cuxcèx
nataeguxŭcèx rü ngẽmaãcü guxŭgutáma cuxŭtawa
nangẽxmaxŭcèx.
16 Natürü i ñu̱xma rü tama ngẽxŭrüüxŭmare i curü
duŭxŭrüŭ nixĩ, erü wüxi i curü duŭxŭãrü yexera nixĩ i
ñu̱xmax, erü taeneẽ i nüxŭ ingechaŭxŭ nixĩ. Rü aixcüma po-
raãcü nüxŭ changechaŭ i chomax, natürü chanaw̲ae i cuma
rü yexeraãcü nüxŭ cungechaŭ. Erü ñu̱xma rü tama wüxi i
curü düŭxŭmare nixĩ, natürü wüxi i cueneẽ i tórü Coriaxŭ
yaxõxŭ nixĩ i ñu̱xmax.
17 Rü ngẽmacèx, rü ngẽxguma choxŭ cudèu̱xgu na aixcüma
cueneẽ chiĩxŭ, rü chanaxwèxe i meã cunayaxu i Onéchimu,
ñoma choxŭ cuyaxuxŭrüŭ.
18 Rü ngẽxguma t̲acü rü chixexŭ cumaã naxü̲xgu rü ẽxna
t̲acü cuxŭ nangetanügu, rü chanaxwèxe i chomaã nüxŭ quixu
na ñuxre yiĩxŭ, na cuxŭ chanaxütanüxŭcèx.
19 Rü chomatama i Pauru rü cho̲xmẽxmaãxŭchi
chanaxümatü i ñaã popera. Rü aixcüma chomatama tá cuxŭ
chanaxüt̲anü. Rü tãũtáma cuxna nüxŭ chacuèxãchixẽẽ na
ñuxãcü choxŭ cunangetanüxŭ i curü maxŭ i taguma gúxŭ i
chaugagu Tupanaxŭtawa cuyaxuxŭ.
20 Rü ngẽmaãcü, Pa Chaueneẽx, rü chanaxwèxe i tórü Cori-
gagu chauxcèx cunaxü i ngẽma ngŭxẽẽ. Rü chanaxwèxe i
choxŭ cutaãẽxẽẽ, erü chaueneẽ i Cristuaxŭ yaxõxŭ quixĩ.
21 Rü cuxcèx chanaxümatü i ñaã popera erü nüxŭ chacuèx
na aixcüma chauga cuxĩnüxŭ rü tá cunaxüxŭ i ngẽma cuxna
naxcèx chaç̲axŭãrü yexera.
22 Rü ngẽxgumarüŭ ta chanaxwèxe na chauxcèx
cunamexẽẽxŭ i wüxi i nachica i ngextá tá nawa changuxŭ.
Erü íchananguxẽẽ na Tupana tá nangãxŭxŭ i perü yumüxẽgü,
rü tá choxŭ nangŭxẽẽxŭ na pexŭ íchayadauxŭcèx.

Pauru rü wenaxãrü Filemúŭxŭ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu ya Cristu nüxŭ rüngŭxẽẽxŭ

23 Rü moxẽ cuxcèx ngẹ̄ma namu i Epáparu. Rü nümа rü
wüxigu chomaã napoxcu naxcèx ya Ngechuchu ya Cristu.
24 Rü ngẽxgumarüŭ ta moxẽ cuxcèx ngẹ̄ma namugü i Marcu,
rü Aritárcu, rü Dema rü Luca. Rü nümagü rü chomücügü
nixĩgü i Tupanaãrü puracüwa.
25 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexŭ
narüngŭxẽẽ i guxãma i pemax.

Rü nuãma cuxna,
Pauru

POPERA GA YUDÍUGÜ GA YAXÕGÜXÜCA̱X ÜMATÜXÜ

Tupana rü Nanewa tamaã nidexa

1 Nuxcüma ga Tupana rü mue̱xpu̱xcüna rü nagúxŭraŭxŭãcüma norü orearü uruŭgüwa tórü o̱xigümaã nidexa, rü namaã nüxŭ nixu ga i̱acü nüxŭ na nanaxwèxexŭ.

2 Natürü i ñomaŭcüü ya Tupana rü Nanewatama nixĩ i tamaã yadexaxŭ rü tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽxŭ na ñuxãcü tüxŭ nangŭxẽẽchaŭxŭ. Rü gumaxŭ nixĩ ga namuxŭ na naxüãxŭcèx ga ñoma ga naãne rü daxũguxŭ ga naãne rü üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü ẽxtagü. Rü ñu̱xũchi guma Nanena nanana ga guxŭma ga yema na noxrü yiĩxŭcèx.

3 Rü Nanewa nixĩ i nüxŭ idauxŭ na ñuxãcü namexẽchixŭ i nüma ya Tupana. Rü nüma ya Nane rü Nanatü ya Tupanarüŭtama nixĩ. Rü ñu̱xma na guxŭãrü ã̱ẽxgacü yiĩxŭ ya Nane, rü guxŭmaãma inacuèx rü norü ore i poraxŭmaã nanamu i guxŭma na nüma nanaxwèxexŭãcüma na yiĩxŭcèx. Rü nüma ya Nane nixĩ ga taxcèx nayuxŭ na nüxŭ rüxoexŭcèx ga tórü pecadugü. Rü yemawena rü Nanatüxŭtawa naxũ i daxũguxŭ i naãnewa. Rü yéma Nanatüarü tügünecüwawa nayarüto erü guxŭãrü ã̱ẽxgacü nixĩ i ñu̱xmax.

Tupana Nane rü guxŭma i orearü ngeruŭgü i daxũcŭ̱ã̱xétüwa nangẽxma

4 Rü ñu̱xma i nüma ya Nane rü guxŭma i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i daxũcŭ̱ã̱xãrü yexera nixĩ rü na̱etüwa nangẽxma yerü yemaãcü nanaxuegu ga Nanatü.

5 Rü ngẽmaãcü nixĩ i ñu̱xma yerü ga Tupana rü taguma wüxi ga norü orearü ngeruŭxŭ ñanagürü:

“Cuma nixĩ i Chaune. Rü ñu̱xma chanango̱xẽẽ na aixcüma Chaune quiĩxŭ”,

ñanagürü. Rü taguma wüxi ga norü orearü ngeruŭchiga ñanagürü:

“Choma i̱nixĩ i Nanatü chiĩxŭ rü nüma rü Chaune nixĩ”,

ñanagürü.

6 Natürü yexguma ñoma ga naãnewa namuãgu ga Nane ya guxŭe̱tüwa ngẽxmacü, rü ñanagürü ga Tupana:

“Chanaxwèxe i guxŭma i chorü orearü ngeruŭgü i daxũcŭ̱ã̱x rü nüxŭ nicuèxüŭgü ya Chaune”,

ñanagürü.

7 Rü yexguma norü orearü ngeruŭgü ga daxũcŭ̱ã̱xchiga yadeaxgu ga Tupana, rü ñanagürü:

“Choma chanaxwèxexŭãcümа chanamu i ngẽma chorü orearü
ngeruŭgü i chorü ngŭxẽẽruŭgü ixĩgüxŭ. Rü ngẽxguma
chanaxwèxegu rü ñoma buanecü rü ñoma üxüemarüŭ
chayaxĩgüxẽẽ, rü chanaporaexẽẽ na naxügüãxŭcèx i
chorü ngúchaŭ”,
ñanagürü.
8 Natürü yexguma Nanechiga yadeaxgu ga Tupana rü
ñanagürü:
“Cuma rü chauxrüŭ Tupana quixĩ. Rü guxŭgutáma ãẽxgacü
quixĩ. Rü aixcümа meã guxŭmaã icucuèx erü
aixcümacü quixĩ.
9 Rü nüxŭ cungechaŭ i guxŭma i ngẽma nacümа i mexŭ
natürü naxchi cuxai i guxŭma i ngẽma nacümа i chixexŭ. Rü
ngẽmacèx i choma na Cunatü ya Tupana chiĩxŭ rü guxãẽtüwa
cuxŭ changẽxmaxẽẽ rü guxããrü yexera cuxŭ chataãẽxẽẽ”,
ñanagürü.
10 Rü yexgumarüŭ ta Nanexŭ ñanagürü ga Tupana:
“Cuma rü guxŭãrü Cori quixĩ. Rü noxriarü ügügumama ga
yexguma nataŭxgutama ga ñoma ga naãne, rü cuma
nixĩ ga cunaxüxŭ. Rü cumatama nixĩ ga cunaxüxŭ ga
üèxcü rü tauemacü rü guxŭma ga ẽxtagü.
11 Rü guxŭma i ngẽma rü tá nagŭx, natürü i cuma rü
guxŭgutáma cungẽxmaẽcha. Rü guxŭma i ngẽma rü ñoma
naxchirurüŭ tá nangaue.
12 Rü ñoma wüxi i naxchiru i ngauxŭ i ngẽma itèxmarexŭrüŭ
tá ícunawogü i ñoma i naãne rü guxŭma i daxũwa nüxŭ idauxŭ.
Rü to i ngexwacaxŭxŭmaã tá cunaxüchicüü, ñoma wüxi i nax-
chiru i ngauxŭ i ngexwacaxŭxŭmaã ixüchicüüxŭrüŭ. Natürü
i cuma rü tá cunaxèĩxrügumaraxŭẽcha rü tagutáma cuyu”,
ñanagürü ga Tupana.
13 Rü Tupana rü ñanagürü nüxŭ:
“¡Nuã chauxŭtawa rüto ñŭxmatáta nüxŭ cuxŭ
charüporamaẽxẽẽ i guxŭma i curü uwanügü!”
ñanagürü. Natürü ga Tupana rü taguma yema ñanagürü nüxŭ
ga ngẽxŭrüüxŭ ga norü orearü ngeruŭgü ga daxũcŭãx.
14 Rü guxŭma i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i daxũcŭãx rü
naãẽgü i Tupanaãxŭ puracüexŭ nixĩgü. Rü nüma ya Tupana
rü núma nanamugü na nüxŭ yanangŭxẽẽgüxŭcèx i guxŭma i
ngẽma duŭxŭgü i Tupana naxwèxexŭ na nayauxgüãxŭ i maxŭ
i taguma gúxŭ.

2

*Tama name i nüxŭ taxoe i ngẽma maxŭ i Tupana tüxna
uaxŭxŭ*

1 Rü ñu̱xma na nüxŭ icuáxŭ na guxŭma i Tupanaãrü orearü
ngeruŭgü i daxũcu̱ã̱xãrü yexera yiĩxŭ ya Nane, rü ngẽmacèx
name na yexeraãcü meã naga ixĩnüẽxŭ i ngẽma ore i nachiga
ixĩxŭ. Erü tama tanaxwèxe na nüxŭ rüxoexŭ na yaxõgüxŭ.
2 Rü yexguma tauta Nane ya Cristuxŭ núma namuxgu
ga Tupana, rü norü orearü ngeruŭgü ga daxũcu̱ã̱xgüwa
duŭxŭgümaã nüxŭ nixu ga norü mugü na naga naxĩnüẽxŭcèx.
Rü yema mugü rü aixcüma napora yerü guxŭma ga yema
duŭxŭgü ga tama naga ĩnüẽxŭ, rü yema mugü nüxŭ ix-
uxŭãcüma Tupana nanapoxcue.
3 Rü yexguma yemaãcü napoxcueãgu ga yema duŭxŭgü
ga tama naga ĩnüẽxŭ, ¿rü ñuxũcürüwa i yixema i naxchaxwa
ibuxmüxŭ na tama tüxŭ napoxcuexŭcèx ega nüxŭ ixoegu
i ngẽma maxŭ i mexẽchixŭ i ñu̱xma Cristugagu tüxna nax-
uaxŭxŭ? Rü dücax, nümatama ya tórü Cori nixĩ ga nüxĩra
naxunagüãxŭ ga yema maxŭ, rü ñu̱xũchi yixcama nixĩ ga
yema nüxŭ ĩnüẽxŭ ga nüxĩ meã tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽxŭ na
aixcüma yiĩxŭ i tüxŭ nangẽxmaxŭ i ngẽma maxŭ ega nüxŭ
yaxõgügu ya Cristu.
4 Rü nümatama ga Tupana rü ta taxcèx nanango̱xẽẽ na
aixcüma yiĩxŭ i Cristugagu tüxŭ nangẽxmaxŭ i ngẽma maxŭ.
Yerü nüma ga Tupana rü Naãẽ i Üünexŭwa tüxŭ nanawẽx ga
naguxŭraxŭxŭ ga taxŭ ga mexŭgü rü cuèxruxŭgü ga norü po-
ramaã naxüxŭ yema nüma nanaxwèxexŭãcüma. Rü yemaãcü
nixĩ ga wenaxãrü tüxŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭ na aixcüma yiĩxŭ na
Cristugagu tüxŭ nangẽxmaxŭ i ngẽma maxŭ.

Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Ngechuchu ya Cristu na taxrüŭ duŭxŭxŭ yiĩxŭcèx

5 Rü ñu̱xma rü guxŭma i ngẽma mexŭgü i Cristugagu tüxŭ
ngẽxmaxŭ i pemaã nüxŭ tixuchigaxŭ, rü Tupana rü taguma
daxũcu̱ã̱x ga norü orearü ngeruŭgüna naxãga na namaã in-
acuèxgüxŭcèx. Natürü duŭxŭgüxŭ nixĩ ga namuxŭ na namaã
inacuèxgüxŭcèx ga guxŭma ga yema mexŭgü.
6 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Pa Tupanax, ¿rü ṯacü nixĩ i duŭxŭgü rü ngẽmacèx nagu
curüxĩnüxŭ? ¿Rü ṯacüwa name rü ngẽmacèx nüxŭ
cungechaŭxŭ?
7 Rü paxaãchi curü orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱xgütüŭwa cu-
nayexmagüxẽẽ ga duŭxŭgü, natürü i ñu̱xma rü aixcüma na-
maã cutaãẽ rü nüxŭ quicuèxüxŭ.
8 Rü naxmẽxwa cunangẽxmaxẽẽ i guxŭma ga yema cuxüxŭ”,
ñanagürü i ngẽma orewa. Rü yemaãcü nixĩ ga Tupana
ga duŭxŭgümẽxẽwa nayexmagüxẽẽãxŭ i guxŭma i ñoma i
naãnewa ngẽxmaxŭ. Rü nataxuma i ṯacü i ñoma i naãnewa i
tama naxmẽxwa nangẽxmaxẽẽxŭ. Natürü woo na ngẽmaãcü

yiĩxʉ̃, rü ñʉ̱xma rü ta tauta nüxʉ̃ tadau na duʉ̃xʉ̃gümẽxẽwa
nangẽxmaxʉ̃ i guxʉ̃ma i ñoma i naãnewa ngẽxmaxʉ̃.
9 Natürü nüxʉ̃ tadau ya Ngechuchu ya aixcüma guxʉ̃maãma
icuácü. Rü yexguma Tupana ñoma ga naãnewa namʉ̱xgu
rü paxaãchi norü orearü ngeruʉ̃ ga daxũcʉ̃ã̱xgüarü
ñaxtüwaama nanaxüxẽẽ. Natürü i ñʉ̱xma ya Tupana rü
poraãcü Ngechuchuxʉ̃ nataxẽẽ rü ã̱ẽxgacü ya tacü nayaxĩxẽẽ
yerü ngúxʉ̃ ninge rü guxʉ̃ma ga duʉ̃xʉ̃gücèx nayu yerü
yemaãcü nanaxwèxe ga Tupana yerü tüxʉ̃ nangechaʉ̃ rü
tüxʉ̃ narüngʉ̃xẽẽchaʉ̃.
10 Yerü ga Tupana rü nanaxwèxe na guxʉ̃ma i naxãcügü
nüxʉ̃ nangẽxmaxʉ̃cèx i nachica i mexʉ̃ i naxʉ̃tawa. Rü
yemacèx ñoma ga naãnewa nanamu ga Ngechuchu ya Cristu
na ngúxʉ̃ yangexʉ̃cèx rü taxcèx nayuxʉ̃cèx na aixcümaxʉ̃chi
tüxʉ̃ nangẽxmaxʉ̃cèx i maxʉ̃ i taguma gúxʉ̃. Rü name
nixĩ na yemaãcü naxüãxʉ̃ ga Tupana yerü nümatama nixĩ
ga naxüãxʉ̃ ga guxʉ̃ma rü namẽxwa nangẽxma na nüma
nanaxwèxexʉ̃ãcüma namaã inacuáxʉ̃cèx.
11 Rü Ngechuchu nixĩ ya tüxʉ̃ imexẽẽgücü na Tupanapẽxewa
ixüünegüxʉ̃cèx. Rü ñʉ̱xma i nüma ya Ngechuchu ya tüxʉ̃
imexẽẽgücü rü guxãma i yixema na tüxʉ̃ yaxüünexẽẽgüxʉ̃
rü wüxitama nixĩ ya Tanatü. Rü ngẽmacèx nixĩ i nüma ya
Ngechuchu ya Tupana Nane, rü tama taxcèx naxãnexʉ̃ na
naẽneẽgümaã tüxʉ̃ naxuxʉ̃.
12 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxʉ̃wa rü ñanagürü ga Nane:
“Rü chaueneẽgüxʉ̃ tá nüxʉ̃ chacuèxẽẽ i cuchiga, Pa Chau-
natüx. Rü norü ngutaquẽxegüwa rü tá cuxcèx chawiyae
na ngẽmaãcü cuxʉ̃ chicuèxüüxʉ̃cèx”,
ñanagürü.
13 Rü toxnamana i Tupanaãrü ore i ümatüxʉ̃wa rü ñanagürü ta
ga Nane:
“Cuxʉ̃ chayaxõ, Pa Chaunatüx, erü nüxʉ̃ chacuèx rü tá choxʉ̃
curüngʉ̃xẽẽ”,
ñanagürü. Rü ñanagürü ta:
“Rü daxe chixĩ, Pa Chaunatüx, namaã i cuxacügü i
chaueneẽgü i choxna cumugüxʉ̃”,
ñanagürü.
14 Rü nüma ga Ngechuchu rü woo Tupana na yixĩxʉ̃
natürü duʉ̃xʉ̃rüxʉ̃ãcü ñoma ga naanewa naxũ na taxrüxʉ̃
naxãmachixʉ̃cèx rü naxãgüxʉ̃cèx na tachicüü nayuxʉ̃cèx rü
yemaãcü yanaxoxẽẽãxʉ̃cèx ga Chatanáarü pora ga namaã
tüxʉ̃ iyanatauxẽẽxchaʉ̃xʉ̃.
15 Rü yemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na Chatanámẽxẽwa
tüxʉ̃ ínanguxʉ̃xẽẽxʉ̃cèx ya guxãma ya yíxema noxri naxcèx
muʉ̃ẽxẽ ga na tayuexʉ̃.

16 Rü yemacèx ñoma ga naãnewa nangu ga Ngechuchu na
taxcèx nayuxŭcèx i guxãma i yixema na Abráŭrüŭ yaxõgüxŭ.
Rü tama daxũcu̱ã̱x i orearü ngeruŭgücèx nayu, natürü taxcèx
nixĩ ga numa naxũxŭ rü nayuxŭ.
17 Rü nüma ga Ngechuchu rü nanaxwèxe na yixema i
naẽneẽgü ixĩgüxŭrüŭtama nügü na yaxĩxẽẽxŭ na yemaãcü
aixcüma mecümacü ya nüxŭ ingechaŭtümüŭgücü ya tórü
chogüruŭ yiĩxŭcèx i Tupanapẽxewa. Rü yemacèx nixĩ ga nügü
inaxãxŭ rü nayuxŭ na yemaãcü Tupana duŭxŭgüaxŭ nüxŭ
ngechaŭxŭcèx i norü pecadugü.
18 Rü yema nümatama ngúxŭ na yangexŭ ga yexguma Chataná
nüxna ĩnügu, rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü nüxŭ natauxcha na tüxŭ
nangŭxẽẽxŭ ya yíxema Chataná tüxna ĩnüxẽ.

3

Ngechuchu rü Moĩchéxŭ narüyexera

1 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgü ya Tupanapẽxewa Üünegüxe, rü
pexŭ nixĩ ya Tupana inadexŭ na norü duŭxŭgü pixĩgüxŭcèx.
Rü ngẽmacèx name nixĩ i aixcüma meã nagu perüxĩnüẽ ya
Ngechuchu ya Cristu ya Tupana núma namucü. Rü nüma
ya Ngechuchu nixĩ i tórü chogüruŭ i Tupanapẽxewa tüxŭ
ixüünexẽẽcü. Rü yimaãxŭ nixĩ i yaxõgüxŭ.
2 Rü Tupana rü marü Ngechuchuxŭ naxuneta na
naxüãxŭcèx ga yema puracü ga Tupana nüxna ãxŭ. Rü nüma
ga Ngechuchu rü aixcüma Nanatüga naxĩnü rü nayanguxẽẽ
ga yema puracü yexgumarüŭ ga Moĩché meãma na naxüxŭ
ga yema puracü ga Tupana nüxna ãxŭ na nüxna nadauxŭcèx
ga Tupanaãrü duŭxŭgü ga Yudíugü.
3 Rü woo ga noxri rü Moĩchéxŭ nitaégacüüxẽẽ ga Tupana,
natürü i ñu̱xma rü Moĩchéarü yexera Ngechuchuxŭ nixĩ i
yataégacüüxẽẽxŭ. Rü wüxi ya ĩpata ya ngexwacèx ixüxŭnerüŭ
nixĩ, erü woo ngẽma ĩpatamaã tataãẽ, natürü ngẽma yexeraãcü
nüxŭ icuèxüüxŭ nixĩ i ngẽma ĩpataarü üruŭ.
4 Rü guxŭnema ya ĩ rü nüxŭ nangẽxma i norü üruŭ. Natürü
guxŭma i ṯacü i ngẽxmaxŭ, rü Tupana nixĩ ya naxücü.
5 Rü Moĩché rü wüxi ga Tupanaãrü duŭxŭ ga aixcüma
mexŭ nixĩ yerü meã nüxna nadau ga Tupanaãrü duŭxŭgü ga
Yudíugü, yema Tupana namaã nüxŭ ixuxŭrüŭ. Rü nüma ga
Moĩché nixĩ ga yema duŭxŭgümaã nüxŭ yaxuxŭ ga ñuxãcü
Tupana tá yixcüra nüxŭ na rüngŭxẽẽxŭ.
6 Natürü nüma ya Ngechuchu rü Moĩchéarü yexera nixĩ erü
Tupana Nanexŭchi nixĩ. Rü nüma nixĩ i nüxna nadauxŭ i
guxŭma i ngẽma Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxŭ. Rü yixema
rü ta Tupanaãrü duŭxŭgü tixĩgü ega aixcüma Ngechuchuaxŭ
yaxõgügu rü taguma nüxŭ rüxoegu. Rü Tupana nanaxwèxe

na guxŭguma Ngechuchumaã itaãẽgüxŭ erü nüxŭ tacuèx na wüxi i ngunexŭ rü tá taxcèx nataeguxŭ na wüxiwa namaã ingẽxmagüxŭcèx.

Tupanaãrü duŭxŭgü rü tá inarüngŭẽ

7-8 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü i Naãẽ i Üünexŭ:
"Rü ñu̱xma na nüxŭ pexĩnüẽxŭ i ngẽma Tupana pemaã nüxŭ ixuxŭ, rü tama name na nüxŭ pexoexŭ, yexgumarüŭ ga na naxügüãxŭ ga yema duŭxŭgü ga Tupanaxŭ ügüxŭ rü tama naga ĩnüẽxŭ ga yexguma Moĩchéwe naxĩxgu ga yema naãne ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa".
9 Rü yemacèx ga Tupana rü ñanagürü:
"Rü yéma nixĩ ga chixexŭ naxügüxŭ ga nuxcümaŭgüxŭ ga perü o̱xigü yerü choxŭ naxügü yerü tama choxŭ nayaxõgüchaŭ. Rü yemaãcü nanaxügü woo 40 ga taunecügu nüxŭ na nadaugüxŭ ga yema mexŭgü ga üünexŭ ga napẽxewa chaxüxŭ.
10 Rü yemacèx namaã chanu ga yema duŭxŭgü, rü ñacharügü nüxŭ: 'Pema rü guxŭguma chixexŭguxicatama perüxĩnüẽẽcha, rü taguma penaxüxchaŭ i ngẽma chanaxwèxexŭ na penaxüxŭ', ñacharügü nüxŭ.
11 Rü yemacèx nixĩ ga namaã chanuxŭ ga yema duŭxŭgü, rü aixcümaxŭchi namaã nüxŭ chixu na tãũtáma yema naãne ga noxri namaã ichaxunetaxŭwa nangugüxŭ na ngẽxma nangŭẽxŭcèx",
ñanagürü ga Tupana.
12 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i pegüna pedaugü na tama ngürüãchi pechixearü maxŭãxŭcèx, rü ngẽmagagu na nüxŭ perüxoexŭ na Tupana ya maxŭcüaxŭ na peyaxõgüxŭ.
13 Natürü ñu̱xma pexŭ natauxchagu, rü name nixĩ na wüxichigü pegüaxŭ penangúchaŭxẽẽxŭ i guxŭ i ngunexŭgu na taxúema i petanüwa Tupanaxŭ taxoxŭcèx nagagu i ngẽma pecadu i pexŭ womüxẽẽchaŭxŭ.
14 Rü ngema na Cristuxŭtawa nayauxgüxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ, rü tanaxw̱ae na guxŭguma aixcüma yaxõgüechaxŭ. Rü ngẽxguma noxrirüŭtama guxŭguma meã nüxŭ yaxõgüechagu rü tama nüxŭ rüxoegu, rü tá namaã tüxŭ nangẽxma i tachica i daxũguxŭ i naãnewa.
15 Natürü ñu̱xma nixĩ i namexŭ na meãma yaxõgüxŭ. Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
"Rü ñu̱xma na nüxŭ pexĩnüẽxŭ i ngẽma Tupana pemaã nüxŭ ixuxŭ, rü tama name na nüxŭ pexoexŭ, yexgumarüŭ ga yema duŭxŭgü ga tama Tupanaga ĩnüẽxŭ ga

yexguma Moĩchéwe naxĩxgu ga yema naãne ga ngextá
taxúema íxãpataxŭwa”,
ñanagürü.
16 ¿Rü texégü tixĩ ga guxema nüxŭ ĩnüẽxẽ ga yema Tupana
tümamaã nüxŭ ixuxŭ, rü ñu̱xũchi tama Tupanaga ĩnüẽxẽ? Rü
pemaã nüxŭ chixu rü yemagü nixĩ ga yema duŭxŭgü ga
Moĩché Equituanewa ínguxŭxẽẽxŭ.
17 ¿Rü texémaã nixĩ ga nanuxŭ ga Tupana ga 40 ga taunecügu?
Rü pemaã nüxŭ chixu rü namaã nanu ga yema duŭxŭgü ga
chixexŭ ügüxŭ. Rü yemacèx yema nachica ga ngextá taxúema
íxãpataxŭgu nayue.
18 ¿Rü texégümaã nixĩ ga aixcümaxŭchi inaxunetaxŭ ga
Tupana na tãũtáma yema naãnewa nangugüxŭ na yexma
nangŭẽxŭcèx? Rü pemaã nüxŭ chixu, rü yemagü nixĩ ga yema
duŭxŭgü ga tama naga ĩnüẽxŭ.
19 Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na taxucürüwama yema naãne
ga noxri Tupana namaã ixunetaxŭwa nangugüxŭ ga yema
duŭxŭgü, yerü tama nüxŭ nayaxõgü.

4

1 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na Tupana tamaã ixunetaxŭ na
nügüxŭtawa tá tüxŭ yachocuxẽẽxŭ na ngẽxma rüngŭẽxŭcèx,
rü tanaxwèxe i taxuãẽgü, na tama ngürüãchi wüxie i tatanüwa
tama ngẽxma taxücuxŭ.
2 Erü ñu̱xma i yixema rü marü nüxŭ taxĩnüẽ i Tupanaãrü
ore i mexŭ, yexgumarüŭ ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgü
nüxŭ na naxĩnüẽxŭ. Natürü nümagü ga yema duŭxŭgü rü
taxuwama nüxŭ name ga nüxŭ na naxĩnüẽxŭ ga yema ore
yerü tama yema naga ĩnüẽxŭrüŭ aixcüma nüxŭ nayaxõgü.
3-4 Natürü i yixema na yaxõgüxŭ, rü tá aixcüma Tu-
panaxŭtawa tichocu na ngẽxma rüngŭẽxŭcèx. Rü wüxiwa i Tu-
panaãrü ore i ümatüxŭwa rü ngŭxchigaarü ngunexŭchigaxŭ
nixu, rü ñanagürü:
“Rü 6 ga ngunexŭgu nixĩ ga nagu̱xẽẽãxŭ ga norü puracü ga
Tupana. Rü yexguma norü 7 ga ngunexŭwa nanguxgu
rü guxŭma ga norü puracüna narüngŭ”,
ñanagürü. Rü nuxcüma ga Tupana rü nanaxwèxe na nangŭẽxŭ
ta ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigü ga Moĩchéwe rüxĩxŭ.
Natürü ga nümagü rü tama nüxŭ nayaxõgüchaŭ rü tama naga
naxĩnüẽ. Rü yemacèx ga Tupana rü norü ore i ümatüxŭwa rü
ñanagürü:
“Yema duŭxŭgü rü tama choxŭ nayaxõgü rü yemacèx namaã
chanu rü aixcümaxŭchi namaã nüxŭ chixu na tãũtáma
yema naãne ga namaã ichaxunetaxŭwa nangugüxŭ na
ngẽxma nangŭẽxŭcèx”,
ñanagürü.

5-6 Rü yemaãcü ga yema duŭxŭgü ga nüxĩra nüxŭ ĩnüẽxŭ ga Tupanaãrü ore i mexŭ, rü tama nawa nichocu ga yema nachica ga Tupana namaã nüxŭ ixuxŭ, yerü tama naga naxĩnüẽ. Rü ngẽmacèx nixĩ i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa i ñaxŭ:

"Ngẽma duŭxŭgü i tama chauga ĩnüẽxŭ rü tãũtáma ngẽma nachica i namaã ichaxunetaxŭwa nichocu na ngẽxma nangŭẽxŭcèx",

ñaxŭ. Natürü ñu̱xma rü ta nangẽxma i nachica i tümacèx ya yíxema ngẽxma Tupanaxŭtagu chocuchaŭxẽ na ngẽxma tarüngŭẽxŭcèx.

7-8 Rü ngẽma nachica i ngextá nagu nangŭẽxŭ i duŭxŭgü rü tama yema naãne ga nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigüxacügü tümaãrü ãẽxgacü ga Yochuémaã tayauxgüxŭ nixĩ. Yerü yexguma chi yema naãne yixĩgu, rü Tupana rü tãũ chima wenaxãrü nüxŭ naxuneta ga to ga ngunexŭ na nagu naxŭtawa yachocuxŭcèx na ngẽxma nangŭẽxŭcèx i duŭxŭgü. Rü yemacèx ga Tupana rü wenaxãrü nüxŭ naxuneta i wüxi i to i ngunexŭ na naxŭtawa yachocuxŭcèx i duŭxŭgü na ngẽxma nangŭẽxŭcèx. Rü ngẽma ngunexŭ rü ñu̱xma nixĩ. Rü yemacèx ga Tupana rü mucüma ga taunecü ga Moĩchéwena rü Dabímaã nüxŭ nixu ga yema norü ore ga ümatüxŭ i ñaxŭ:

"Rü ñu̱xma na nüxŭ pexĩnüẽxŭ i ngẽma Tupana pemaã nüxŭ ixuxŭ, rü tama name na nüxŭ pexoexŭ",

ñaxŭ. Rü yematama nixĩ ga ore ga marüchirẽx pemaã nüxŭ chixuxŭ.

9 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü ta nangẽxma i wüxi i nachica i üünexŭ i nagu tá aixcüma nangŭẽxŭ i ngẽma Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxŭ.

10 Rü yíxema Tupanaxŭtawa ichocuxe na ngẽxma tarüngŭẽxŭcèx, rü nüxna tarüngŭẽ i guxŭma i tümaãrü puracügü yexgumarüŭ ga Tupana rü nüxna na nangŭxŭ ga norü puracügü ga yexguma naãne naxu̱xguwena.

11 Rü ngẽmacèx name na meã yaxõgüxŭ rü naga ixĩnüẽxŭ na ichocuxŭcèx i ngextá Tupana tüxŭ írüngŭẽxẽẽxŭwa. Erü tama tanaxwèxe na texé ngürüãchi yema nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgü ga tama Tupanaga ĩnüẽxŭrüŭ norü orexŭ na taxoxŭ.

12 Erü Tupanaãrü ore rü namaxŭ rü naporaxüchi. Rü wüxi i tara i guxŭcüwawa meã waixmaguxŭãrü yexera nixĩ na natéxŭ. Erü ngẽma ore rü tawa nixücu ñu̱xmata taãẽwa nangu, rü ñu̱xmata nawa nangu i ngẽma wüxichigü nagu rüxĩnüxŭ. Rü ngẽmaãcü meãma nanango̱xẽẽãma i guxŭma i ngẽma yixicatama nagu rüxĩnüxŭ rü tüxŭ ngúchaŭxŭ.

13 Rü nataxũtáma i ṯacü i Tupana üxŭ i tá naxchaxwa nügü icúxŭ erü napẽxewa rü guxŭma meã nango̱x. Rü guxŭxŭ

nadau rü guxŭxŭ nacuèx ya yima tá tüxna c̱acü na namaã nüxŭ ixuxŭcèx i tórü maxŭchiga.

Ngechuchu rü mecüxüchi ya tórü ngŭxẽẽruŭ nixĩ i Tupanapẽxewa

14 Ngechuchu ya Tupana Nane rü mecüxüchi ya tórü ngŭxẽẽruŭ nixĩ i Nanatüpẽxewa. Rü ñu̱xma rü daxũguxŭ i naãnewa i Nanatüxŭtawa nangẽxma na ngẹ̄ma taétüwa nachogüxŭcèx. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i guxŭguma nüxŭ tayaxõgüecha rü taguma nüxŭ tarüxoe.

15 Rü nüma ya Ngechuchu rü aixcüma nüxŭ nacuèx na tüxŭ nangŭxẽẽxŭ erü nüxŭ nacuèx na ñuxãcü tüxŭ naguxchaxŭ i ngẽxguma Chataná tüxna ĩnügu rü pecadugu tüxŭ nanguxẽẽchaŭgu, yerü nüxna rü ta naxĩnü ga Chataná, ngẽma tüxna na naxĩnüxŭrüŭ. Natürü nüma ga Ngechuchu rü taguma chixexŭ naxü.

16 Rü ñu̱xma na tüxŭ nangẽxmaxŭ ya tórü ngŭxẽẽruŭ ya Ngechuchu, rü name nixĩ i tama imuŭẽãcüma nüxna tangaicamagü ya tórü ãẽ̱xgacü ya Tupana ya tüxŭ ngechaŭcü. Rü tanaxwèxe na ngẽmaãcü nüxna ingaicamagüxŭ na nüxŭ ingechaŭtümüŭgüxŭcèx rü tüxŭ nangechaŭãcüma tüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx i ngẽxguma guxchaxŭgü tüxna ngaicamagu.

5

1 Nuxcüma ga Tupana rü Moĩchémaã nüxŭ nixu na Arãũ yiĩxŭcèx ga Yudíugüarü paigüeru ixĩcü na guma duŭxŭgüétüwa chogüxŭcèx ga Tupanapẽxewa. Rü guxŭma ga yema Arãũwena ügüxŭ ga paigüeru rü duŭxŭgütanüwa nüxŭ naxunetagü na yema duŭxŭgüarü ngŭxẽẽruŭ yiĩxŭcèx ga Tupanapẽxewa rü Tupanana naxããxŭcèx ga ãmaregü rü Tupanacèx nadaiãxŭcèx ga naxŭnagü na yemaãcü nüxŭ nüxŭ nangechaŭxŭcèx ga norü pecadugü.

2 Natürü ngẽma paigüeru rü guxŭma i duŭxŭgürüŭtama nixĩ na pecadugu nanguxŭ. Rü ngẽmacèx nüxŭ nacuèx na ñuxãcü yaxna namaã naxĩnüxŭ i duŭxŭgü i ngẽxguma naẽchitamare pecadu naxüegu rü tama aixcüma Tupanawe naxĩxgu.

3 Rü ngẽma paigüeru rü tama ngẽma duŭxŭgüarü pecaducèxicatama nixĩ i nadaiãxŭ i naxŭnagü, natürü nanaxwèxe i noxrütama pecaducèx rü ta na nadaiãxŭ i naxŭnagü na ngẽmaãcü Tupana nüxŭ nüxŭ nangechaŭxŭcèx i ngẽma pecadugü.

4 Rü taxúema tügütama tingucuchixẽẽ na paigüeru tiĩxŭcèx. Natürü Tupana nixĩ ya tüxŭ unetacü rü tüxna naxãcü i ngẽma puracü na paigüarü ãẽ̱xgacü tiĩxŭcèx, yexgumarüŭ ga Tupana rü Arãũxŭ na yangucuchixẽẽxŭrüŭ na paigüeru yiĩxŭcèx.

5 Rü yexgumarüŭ ga Ngechuchu rü tama nügütama
ningucuchixẽẽ na Tupanapẽxewa tórü ngŭxẽẽruŭ i paigüeru
yiĩxŭcèx. Natürü Tupana nixĩ ga yangucuchixẽẽcü. Yerü
Tupanatama nixĩ ga nüxŭ ñacü:
"Cuma nixĩ i Chaune. Rü ñu̱xma chanango̱xẽẽ na Chaune
quiĩxŭ",
ñacü.
6 Rü toxnamana i Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü ta:
"Cuma nixĩ i guxŭgutáma duŭxŭgüarü ngŭxẽẽruŭ i paigüeru
quiĩxŭ, guma pai ga Melquisedérüŭ",
ñanagürü.
7 Rü yexguma Cristu ñoma ga naãnewa maŭxgu, rü poraãcü
nayumüxẽ rü tagaãcü rü naxauxãcü Tupanana naca na nüxŭ
nangŭxẽẽxŭcèx na naga naxĩnüxŭcèx. Rü yemaãcü nanaxü
ga Cristu, yerü Tupana rü napora na nüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx na
tama yuxŭ namuŭxŭcèx. Rü Tupana rü Cristuxŭ naxĩnü yerü
nüma ga Cristu rü aixcüma Tupanaga naxĩnü.
8 Rü nüma ga Cristu rü woo Tupana Nane na yiĩxŭ, natürü
ngúxŭ ninge naxcèx na Tupanaga naxĩnüxŭ.
9 Rü yemaãcü nügü inaxã rü curuchagu nayu na tümaãrü
maxẽxẽẽruŭ yiĩxŭcèx ya guxãma ya yíxema naga ĩnüẽxẽ.
10 Rü Nanexŭ nixĩ ga naxunetaxŭ ga Tupana na guxŭgutáma
nügüpẽxewa tórü ngŭxẽẽruŭ i paigüeru yiĩxŭcèx yexgumarüŭ
ga pai ga Melquisedé ga norü yumüxẽwa nuxcümaŭcü ga
tórü o̱xi ga Abráŭcèx Tupanana c̱acü na guma Abráŭxŭ
nangŭxẽẽxŭcèx ga Tupana.

Wüxi i ãũcümaxŭchixŭ nixĩ na nüxŭ rüxoexŭ na yaxõgüxŭ

11 Rü ñu̱xma rü toxŭ nangẽxma i muxũchixŭma i ore i
Cristuchiga ixĩxŭ i pemaã nüxŭ tixuxchaŭxŭ. Natürü nagux-
chaxüchi na meãma pemaã tanango̱xẽẽxŭ i ngẽma, erü pema
rü tama pexŭ natauxcha na nüxŭ pecuáxŭ.
12 Rü marü ñuxgumama nüxŭ na pecuáxŭ i Tupanaãrü
orechiga, rü pema rü chi marü namaã pengúexẽẽtae.
Natürü i pema rü ñu̱xma rü ta penaxwèxe na wena pemaã
tanango̱xẽẽxŭ i ngẽma Tupanaãrü ore i tauxchaxŭ i nawa
inaxügüxŭ na Tupanachigaxŭ icuáxŭ. Rü ngẽmaãcü i pema,
rü ñoma õxchana i naẽgünenixŭwa maĩxŭrüŭtama pixĩgü.. Erü
tama nüxŭ pecuèxgüéga i guxŭma i ngẽma Tupanaãrü ore i
yexeraãcü tamaã nüxŭ ixuxŭ i Cristuchiga na ñuxãcü Tupana
naxwèxexŭ na naga pexĩnüẽxŭ.
13 Rü yíxema yaxõxẽ ya tama nüxŭ cuèxégaxe na ñuxãcü
Tupanacèx tamaxŭxŭ, rü wüxi i õxchana i maĩxŭrüŭ tixĩ. Rü
ngẽmaãcü pixĩgü i pemax.
14 Natürü yíxema yaxõxẽ ya tümamaã yaxŭ́xe na tanan-
gugüxŭ na t̲acü yiĩxŭ i ngu̱xẽẽtae i mexŭ rü ẽxna chixexŭ,

rü aixcüma nüxŭ tacuèx na ñuxãcü Tupanacèx tamaxŭxŭ. Rü yíxema rü ñoma wüxi i duŭxŭ i yaxŭ i namachimaã ãwemüxŭrüŭ tixĩ. Natürü i pema rü tama ngẽmaãcü pixĩgü.

6

1 Rü ngẽmacèx name nixĩ i yexeraãcü tingúeetanü na aixcüma meã nüxŭ icuáxŭcèx i Cristuchiga. Rü tanaxwèxe na nüxŭ ichopetüxŭ ga yema ore ga nawa inaxügüxŭ na Cristuchigaxŭ icuáxŭ. Rü tãũtáma yeŭcürü yema ore ga nawa inaxügüxŭchiga tidexagüecha. Rü taxucèxma tu̱xcüŭ wena pemaã nüxŭ tixu na nüxŭ perüxoexŭcèx na nagu pexĩxŭ i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxŭ i tama tüxŭ maxẽxẽẽxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta taxucèxma tu̱xcüŭ wena pemaã nüxŭ tixu i nachiga na ñuxãcü Tupanaãxŭ yaxõgüxŭ.

2 Rü ngẽxgumarüŭ ta taxucèxma tu̱xcüŭ wena pexŭ tangúexẽẽ na ñuxãcü Tupanacèx íibaiŭxŭ rü ñuxãcü duŭxŭgüxŭ ingõgüãcüma namaã iyumüxẹxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta taxucèxma tu̱xcüŭ wena pexŭ tangúexẽẽ na ñuxãcü tá wena namaxẽxŭ i duŭxŭgü i yuexŭ rü ñuxãcü naãneãrü gu̱xgu rü Tupana tá wüxichigü i duŭxŭgüna c̱axŭ na ñuxãcü namaxẽxŭ i ñoma i naãnewa.

3 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü ngẽxguma Tupana tama tüxna nachu̱xgu rü tanaxwèxe i yexeraãcü tingúeetanü na aixcüma guxŭma i Cristuchigaxŭ icuáxŭcèx rü nüxŭ na icuáxŭcèx na aixcüma ngẽma nüma nanaxwèxexŭãcüma meã naxcèx na imaxẽxŭ.

4-5 Natürü ngẽxguma chi wüxie Cristuxŭ yau̱xgu, rü chi meãma Tupanaxŭ tacuèxgu, rü chi Naãẽ i Üünexŭxŭ tayau̱xgu, rü chi nüxŭ tacuèxgu na ñuxãcü namexŭ i Tupanaãrü ore rü ñuxãcü na namexŭ i daxũguxŭ i naãne, rü name nixĩ i taxuãẽ.

6 Erü ngẽxguma chi ngẽmaãcü meã tayaxõxgu i noxrix rü ñu̱xũchi Cristuxŭ ítatèxüchi̱xgu, rü marü taxucürüwama texé wenaxãrü Tupanacèx tüxŭ tataeguxẽẽ. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü ítanatèxüchi̱xgu ya Tupana Nane, rü ñoma wena curuchawa tayapotaxŭrüŭ tayaxĩxẽẽ, erü guxŭ i duŭxŭgüpẽxewa ãne nüxŭ tingexẽẽ.

7 Rü dücax, wüxi i naãne i pucü nagu nguxŭ rü meãma nanetü nawa nayae tümacèx ya yíxema nagu üanexẽ, rü Tupanaarü ngŭxẽẽgagu nixĩ i ngema.

8 Natürü ngẽxguma ngẽma naãne rü tuxu rü natüanegü i chixexŭ nawa yaegu, rü Tupana rü tá chixexŭ namaã naxuegu rü üxüwa tá nigu i guxŭma i nawa yaexŭ. Rü ngẽxgumarüŭ tá tixĩ ya yíxema Cristuxŭ ítáxe.

Ítananguxẽẽ na nayauxgüxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ rü ngẽmacèx tama nüxŭ tarüxoe na yaxõgüxŭ

9 Natürü, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Tangechaũgüxe, rü woo
ngẽmaãcü pemaã tidexagügu, natürü aixcümа nüxũ tacuèx na
tama ngẽma duũxũgü i nüxũ rüxoexũrüũ pixĩgüxũ. Erü pema
rü pexũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ, rü Tupana rü tá
aixcümа poraãcü pexũ narüngũxẽẽ na naxcèx pemaxẽxũcèx.
10 Erü nümа ya Tupana rü aixcümacü nixĩ. Rü nümа rü
tãũtáma nüxũ inayarüngümа ga yema mexũ ga pexüxũ
rü ñuxãcü taeneẽgü i yaxõgüxũxũ na pengechaũgüxũ
ga yexguma nüxũ perüngũxẽẽgügu, ngẽma ñu̱xma
ípenaxüxũrüũtama.
11 Rü ñu̱xma rü tanaxwèxe i wüxichigü i pema rü ngẽmaãcü
noxrirüũ mexũ i perü ngúchaũmaã nüxũ perüngũxẽẽgüecha
i taeneẽgü ñu̱xmatáta wena núma naxũ ya Cristu. Rü
tanaxwèxe na ngẽmaãcü pemaxẽxũ na düxwa aixcümа
Cristuxũtawa pengugüxũ ngẽma ípenanguxẽẽxũrüũ.
12 Rü tama tanaxwèxe na nüxũ perüxoetanücüüxũ na
Cristuwe perüxĩxũ. Natürü tanaxwèxe i naxrüũ pixĩgü i
ngẽma duũxũgü i guxũguma meã yaxõgüãcümа Cristuwe
rüxĩãmaxũ rü nayauxgüxũ i guxũma i ngẽma mexũgü ga
Tupana namaã ixunetaxũ.
13 Rü dücax, yexguma tórü o̱xi ga Abráũmaã inaxunetagu ga
Tupana rü nügüégagutama inaxuneta, yerü tataxuma ga texé
ga norü yexera ixĩxẽ na tümae̱gagu inaxunetaxũcèx.
14 Rü yemacèx ga Tupana rü Abráũxũ ñanagürü:

“Rü aixcümaxũchi tá poraãcü cuxũ charüngũxẽẽ. Rü tá cuxũ
nangẽxma i muxũchixũtama i cutaagü”,

ñanagürü.
15 Rü Abráũ rü meãma ínananguxẽẽ ga guma nane ga Tupana
namaã ixunetacü. Rü yemacèx nabu ga guma nane ga Ichaá
ga Tupana namaã nüxũ ixucü.
16 Rü ngẽxguma duũxũgü t̲acücèx ixunetagügu, rü to i norü
yexera ixĩxũe̱gagu inaxunetagü. Rü wüxicana t̲acücèx
ngẽmaãcü inaxunetagügu, rü nüxũ tacuèx rü aixcümа
tá nanaxügü i ngẽma naxcèx inaxunetagüxũ, rü marü
taxucürüwama yeũcürü nachiga nidexagüecha.
17 Rü yemacèx ga Tupana rü yexguma inaxunetagu namaã
ga yema duũxũgü ga nayauxgüxũ tá ga yema ngũxẽẽ ga
Tupana nüxna ãxchaũxũ, rü nügüégagutama inaxuneta, yerü
nanaxwèxe na meãma nüxũ nacuèxgüxũ na aixcümа tá yan-
guxẽẽãxũ rü tagutáma naxüchicüüãxũ ga yema namaã inax-
unetaxũ.
18 Rü nüxũ tacuèx rü ngẽxguma t̲acücèx nügüégagu inax-
unetagu ya Tupana, rü taxucürüwama tüxũ nawomüxẽẽ rü
nanaxüchicüü i ngẽma. Rü ñu̱xma i guxãma i yixema na
Tupanacèx ibuxmüxũ na tüxũ nangũxẽẽxũcèx rü tüxũ na-

maxẽxẽẽxũcèx, rü nüma ya Tupana rü nügüégagu tamaã inaxuneta na ngẽmaãcü tá tüxũ nangũxẽẽxũ. Rü ngẽmaãcü tüxũ nanangúchaũxẽẽ rü tüxũ narüngũxẽẽ na nüxũ icuáxũcèx na aixcüma tá nayauxgüxũ i ngẽma maxũ i taguma gúxũ i tamaã inaxunetaxũ.
19 Rü ñu̱xma na ínanguxẽẽxũ na aixcüma tá nayaxuxũ i ngẽma maxũ i taguma gúxũ, rü taxucèxma taxoegaãẽgü, erü nüxũ tacuèx na aixcüma daxügux̃ũ i naãnewa i Tupana íngẽxmaxũwa tá ingugüxũ.
20 Rü ngẽma nangẽxma ya Ngechuchu i ñu̱xma yerü nüxĩra yexma naxücu na Tupanapẽxewa taétüwa nachogüxũcèx. Rü ngẽmaãcü guxũguma tórü ngũxẽẽruũ i paigüeru nixĩ, guma Melquisedé ga Tupanapẽxewa Abráũẽtüwa chogücürüũ.

7

Ngechuchu rü guma nuxcümaũcü ga pai ga Melquisedérüũtama nixĩ

1 Rü guma Melquisedé rü ĩãne ga Charéũãrü ãẽxgacü nixĩ ga yexguma namaũxgu ga Abráũ. Rü nüma ga Melquisedé, rü duũxũgüarü pai nixĩ ga Tupanapẽxewa. Rü yexguma Abráũ rü to ga nachiũãneãrü ãẽxgacügümaã nügü nadaixgu rü nüxũ nayexeragu, rü Melquisedé rü namawa Abráũpẽxegu nayangu ga yexguma Abráũ napatacèx taegugu. Rü nüma ga Melquisedé rü Tupanaégagu Abráũmaã mexũ naxuegu.
2 Rü Abráũ rü nüxũ nayexma ga guxũma ga yemaxũgü ga yema ãẽxgacügü ga namaã nügü nadèĩxũna napuxũxũ. Rü yemawa ínanaxüxüchi ga yema Tupanana üxũ, rü Melquisedéna nanaxã. Rü ngẽma naẽga i Melquisedé rü Ãẽxgacü ya Ixaixcümacü ñaxũchiga nixĩ. Rü norü ĩãne ga Charéũ rü Taãẽxẽẽruũ ñaxũchiga nixĩ. Rü ngẽmacèx i naẽga i Melquisedé rü Ãẽxgacü ya Taãẽxẽẽruũ ñaxũchiga ta nixĩ.
3 Rü Tupanaãrü ore ga nuxcüma ümatüxũwa rü tama nüxũ nixu na texé tiĩxũ ga nanatü rü naẽ rü norü o̱xigü ga Melquisedé. Rü ngẽxgumarüũ ta tama nüxũ nixu i norü buxchiga rü norü yuxchiga. Rü ngẽmacèx Tupana Nanerüũ guxũguma duũxũgüarü ngũxẽẽruũ ya pai nixĩ i Tupanapẽxewa.
4 Rü ñu̱xma rü name nixĩ i nagu perüxĩnüẽ na ñuxãcü aixcüma ãẽxgacü ya tacü yiĩxũ ga Melquisedé. Yerü nuxcümaũcü ga tórü o̱xi ga Abráũ rü Melquisedéna nanaxã ga yema Tupanana üxũ ga natanüwa ga yema yemaxũgü ga togü ga ãẽxgacügüna napuxũxũ. Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na Tupanapẽxewa tórü o̱xi ga Abráũãrü yexeracü yiĩxũ ga Melquisedé.

5 Rü ñu̱xma i Yudíugü, rü guxŭma i norü ngẽmaxŭwa
ínanaxüxüchigü i ngẽma Tupanana üxŭ, rü ñu̱xũchi norü
paigüna nanaxã yerü yemaãcü nixĩ ga namuãxŭ ga yema
mugü ga Moĩché ümatüxŭ. Natürü guxŭma i ngẽma paigü rü
Lebítaagü nixĩgü. Rü nüma ga Lebí rü guxŭma i Yudíugürüŭ
Abráŭtaa nixĩ. Rü ngẽmaãcü i ngẽma Yudíugü rü norü paigüna
nanaxã i ngẽma Tupanana üxŭ, woo natanüxŭgü i Yudíugü na
yiĩxŭ i ngẽma paigü.

6 Natürü ga Melquisedé rü woo tama Lebítaa nixĩ, natürü
Abráŭmẽxẽwa nanayaxu ga yema Tupanana üxŭ. Rü nüxŭ
tacuèx na Abráŭ yiĩxŭ ga noxri nayaxucü ga Tupanaãrü un-
eta. Rü Melquisedé rü Tupanana naca na Abráŭmaã mexŭ
naxueguxŭcèx.

7 Rü guxãma meãma nüxŭ tacuèx rü ngẽxguma texé toguecèx
Tupanana caxgu na tüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx, rü Tupanapẽxewa
rü yíxema nüxna c̱axe rü ngẽma togü i naxcèx ítac̱axŭãrü
yexera tixĩ. Rü ngẽmaãcü nüxŭ tacuèx na Abráŭãrü yexera
yiĩxŭ ga Melquisedé i Tupanapẽxewa.

8 Rü ñu̱xma i nuã tatanüwa rü ngẽma paigü i ngĩxŭ yauxgüxŭ
i ngẽma dĩẽru i Tupanana ücü, rü duŭxŭgümare nixĩgü rü
tá nayue. Natürü ngẽxguma Melquisedéchiga yadexagu i Tu-
panaãrü ore, rü ñoma namaxŭxŭrüŭ nixĩ i nachiga yadexaxŭ.
Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na Cristu ya guxŭguma maxŭcürüŭ
na yiĩxŭ ga Melquisedé.

9-10 Rü Abráŭtaa ga Lebí, rü guxŭma i paigü i Lebítaagü
ixĩgüxŭ i ñu̱xma ngĩxŭ yauxgüxŭ i ngẽma dĩẽru i Tupanana
ücü, rü nümagü rü ta Abráŭmaã Melquisedéna nanaxãgü
ga yema Tupanana üxŭ. Yerü nüma ga Lebí rü guxŭma
ga nataagü i ñu̱xma Yudíugüarü paigü ixĩgüxŭ, rü woo ga
na tauta nabuexŭ ga yexguma, natürü marü Abráŭxŭnewa
nayexmagü ga yexguma Melquisedé namawa Abráŭpẽxegu
yanguxgu. Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na guxŭma i ngẽma
paigüarü yexera yiĩxŭ ya Melquisedé.

11 Rü nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigü ga Yudíugü, rü Lebítaagü
ga paigümẽxẽwa nixĩ ga nayauxgüãxŭ ga Tupanaãrü mugü.
Natürü pemaã nüxŭ chixu rü yexguma chi yema paigü
aixcüma yema Yudíugüxŭ imexẽẽgügu ga Tupanapẽxewa, rü
taxucèx chima Tupana nüxŭ naxuneta ga naĩ ga pai ga
Melquisedérüŭ ixĩcü ga tama Lebítaa ga Arãũrüŭ ixĩcü. Rü
yemacèx ga Tupana rü nüxŭ naxuneta ga Nane ga Ngechuchu
na tórü chogüruŭ ya pai yiĩxŭcèx.

12 Rü yemacèx ga Tupana rü yema Yudíugüarü
paigüchicüüxŭ nayangucuchixẽẽ ga Cristu. Rü nüma nixĩ
i ñu̱xma i aixcüma Tupanapẽxewa tüxŭ yamexẽẽgüxŭ. Rü
guxŭma ga Lebítaa rü paigü nixĩgü yerü yemaãcü nixĩ ga

naxueguxũ nawa ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ. Natürü nüma ga Cristu rü marü nanaxüchicüü ga guxũma ga yema.
13-14 Erü meãma nüxũ tacuèx rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu ya yima nachiga idexagücü rü tama Lebítaa nixĩ erü nüma rü Yudátaa nixĩ. Rü nüxũ tacuèx rü taxuũma ga Yudátaa rü pai nixĩ, yerü ga Moĩché rü yexguma yema paigüchiga yadeaxgu rü taxuũma ga Yudátaaxũ naxuneta na pai yiĩxũcèx.
15 Rü ngẽmaãcü meã nangox na Tupana iyanaxoxẽẽxũ ga guxũma ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ ga paigüchiga. Yerü nüma ga Tupana rü nüxũ naxuneta ga wüxi ga pai ga yexwacaxũcü ga tama Lebítaa ixĩcü. Rü nüma nixĩ i tórü Cori yiĩxũ ya Melquisedérüũ ixĩcü, erü guxũma i ngẽma togü i paigüarü yexera nixĩ.
16 Rü guxũma ga yema togü ga paigü rü nangucu yerü Lebítaa nixĩgü. Natürü nüma ga Cristu rü paixũ ningucuchi yerü poramaã yuwa ínarüda rü guxũguma namaxẽcha na tüxũ nangũxẽẽxũcèx.
17 Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü tórü Corichiga ñanagürü:
“Cuma rü guxũgutáma duũxũgüarü ngũxẽẽruũ ya pai quixĩ Melquisedérüũ”,
ñanagürü.
18-19 Rü yemacèx ga Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Nane, yerü yema mugü ga paigüchiga naxümatüxũ ga Moĩché rü tama poraãcü tüxũ narüngũxẽẽ yerü tama aixcüma tüxũ nimexẽẽgü ga Tupanapẽxewa. Rü yemacèx Nanexũ namu ga Tupana na tórü pecaducèx nayuxũcèx na ngẽmaãcü tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ rü aixcüma Tupanamücügü ixĩgüxũcèx.
20-21 Rü yexguma Tupana yema togü ga paigüxũ ngucuxẽẽgu, rü nanangucuxẽẽmare. Natürü yexguma Cristuxũ yangucuchixẽẽgu na tórü ngũxẽẽruũ ya pai yiĩxũcèx, rü nügüégagutama inaxuneta. Rü yemacèx ga yexguma Cristuxũ yangucuchixẽẽgu rü ñanagürü:
“Choma i Cori ya Tupana rü marü cuxũ chaxuneta na guxũgutáma duũxũgüarü ngũxẽẽruũ ya pai quiĩxũcèx. Rü ngẽma rü tagutáma chanaxüchicüü erü chaugüégagu ichaxuneta”,
ñanagürü.
22 Rü ñuxma na yemaãcü nügüégagutama inaxunetaxũ ga Tupana, rü nüxũ tacuèx na aixcümaxũchima yema paigüarü yexera na yiĩxũ ya Cristu erü guxũgutáma Tupanapẽxewa tüxũ narüngũxẽẽ.
23 Rü yema togü ga paigü rü namuxũchi, yerü niyuetanü. Rü yemacèx taxucürüwama guxũguma paigü nixĩgü.

24 Natürü ñu̱xma na tórü ngŭxẽẽruŭ ya paixŭ yangucuchixŭ
ya Ngechuchu, rü ngẽmacèx marü taxucèxma texé ya togue
tingucuchi, erü nüma ya Ngechuchu rü tagutáma nayu.
25 Rü ngẽmacèx nixĩ i ñu̱xma i nüxŭ natauxchaxŭ na aixcüma
tüxŭ namaxẽxẽẽxŭ ya guxãma ya yíxema norü ngŭxẽẽmaã Tu-
panaxŭtawa ngugüxe. Erü nüma ya Ngechuchu rü guxŭguma
namaxẽcha na tümae̱tüwa nachogüxŭcèx.
26 Rü ngẽmaãcü ya Ngechuchu, rü nüxĩcatama nixĩ i pai
ya tórü ngŭxẽẽruŭ yiĩxŭ i Tupanapẽxewa. Erü nüma rü
aixcüma naxüüne, rü nataxuma i chixexŭ i nawa, rü nangearü
pecadua̱x yerü taguma taxrüŭ pecadu naxü. Rü ñu̱xma
rü guxŭe̱tüwa nangẽxma i daxũguxŭ i naãnewa i Tupana
íngẽxmaxŭwa.
27 Rü Ngechuchu rü tama ngẽma togü i paigüerurüŭ nixĩ. Erü
nümagü rü nanaxwèxe na guxŭ i ngunexŭgu Tupanacèx
naxŭnagü nadèi̱xŭ na ngẽmaãcü Tupana nüxŭ nüxŭ
ngechaŭxŭcèx i noxrütama pecadugü rü guxŭ i duŭxŭgüarü
pecadugü ta. Natürü nüma ga Ngechuchu rü yexguma nügü
inaxãxgu, rü wüxicanatama pecaducèx nayu. Rü ngẽma rü
guxŭgutama name i Tupanapẽxewa.
28 Rü yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ, rü duŭxŭgümarexŭ
naxuneta na paigüerugü yixĩgüxŭcèx. Natürü nümagü rü ta
nipecadua̱xgü. Natürü yemawena ga Tupana rü nügüégagu
Nanexŭ naxuneta na tórü ngŭxẽẽruŭ yiĩxŭcèx. Rü yima Nane
rü guxŭguma mecüxüchi ya tórü Maxẽxẽẽruŭ nixĩ. Rü nüma
rü guxŭguma tüxŭ narüngŭxẽẽ i Tupanapẽxewa.

8

Ngechuchu nixĩ ya tórü ngŭxẽẽruŭ i Tupanapẽxewa

1 Rü ngẽma pemaã nüxŭ tixuxchaŭxŭ i ñu̱xma nixĩ na
tüxŭ nangẽxmaxŭ ya tórü ngŭxẽẽruŭ ya mexẽchicü i Tu-
panaxŭtawa. Rü nüma rü Tupana Nane ya Cristu nixĩ. Rü
daxũguxŭ i naãnewa i Tupanaãrü tügünecüwawa narüto erü
guxŭãrü ã̱xgacü nixĩ.
2 Rü ngẽma daxũguxŭ i naãnewa i ngẽma nachica i üünexŭ
ga Tupana üxŭwa nixĩ i taxcèx ínaçaxŭ. Rü tama ngẽma
Yudíugüarü paigürüŭ wüxi ya ĩpata ya duŭxŭgü üxŭnewa
Tupanana taxcèx ínaca.
3 Rü guxŭma i ngẽma Yudíugüarü paigüeru rü nangucu na
Tupanana naxãgüãxŭcèx i ãmaregü rü naxcèx nadaiãxŭcèx i
naxŭnagü na Tupana nüxŭ nüxŭ ngechaŭxŭcèx i duŭxŭgüarü
pecadugü. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü Tupanana nügü
naxãmare na duŭxŭgüarü pecaducèx nayuxŭcèx.

4 Rü ñu̱xma i nüma ya Ngechuchu rü daxũguxŭ i naãnewa
nangẽxma na ngẹ̄ma tórü ngŭxẽẽruŭ ya pai yiĩxŭcèx i Tu-
panapẽxewa. Rü ngẽmacèx tama ñoma i naãnewa nixĩ i pai
yiĩxŭ. Natürü ngẽxguma chi ñoma i naãnewa nangẽxmagu rü
tãũ chima pai nixĩ erü ñoma i naãnewa nangẽxmagü i ngẽma
Yudíugüarü paigü i Tupanana ãmare ãgüxŭ yema Moĩchéarü
mugü nüxŭ ixuxŭrüŭ.
5 Natürü ngẽma puracü i ñoma i naãnewa naxügüxŭ i
ngẽma Yudíugüarü paigü, rü naxcèx nadauxŭtaegümare i
ngẽma Ngechuchu daxũguxŭ i naãnewa üxŭ. Rü ngẽma
nachica i nawa Tupanacèx napuracüexŭ i ngẽma paigü, rü
nanaxüchicünèxãgümare i ngẽma nachica i Ngechuchu nawa
ngẽxmaxŭ. Rü meãma nüxŭ tacuèx i ngẽma, yerü yexguma
Moĩché naxüxchaŭgu ga Tupanapata, rü Tupana rü ñanagürü
nüxŭ:
“¡Dücèx, meã nangugü i ngẽma cuèxruŭ ga cuxŭ chawéxŭ ga
mèxpŭ̃ne ga Chinaĩwa! Rü chanaxwèxe i ngẽmaãcü na
cunaxüxü”,
ñanagürü.
6 Natürü nüma ya tórü ngŭxẽẽruŭ ya Cristu rü daxũguxŭ i
naãnewa nangẽxma, rü ngẹ̄ma aixcümaxŭchi Tupanapẽxewa
taétüwa nachogü. Rü ngẽma Yudíugüarü paigü rü nagu
naxĩãma ga yema nuxcümaŭxŭ ga uneta ga Moĩché ümatüxŭ.
Natürü nüma ya Tupana rü marü tüxna nanaxã i wüxi i
ngexwacaxŭxŭ i uneta erü tamaã nüxŭ nixu na Cristu yiĩxŭ
ya aixcüma tórü ngŭxẽẽruŭ ixĩcü. Rü nüma rü nayu na Tu-
panapẽxewa tüxŭ yamexẽẽxŭcèx, rü ngẹ̄ma Tupanaxŭtawa
nangẽxma i ñu̱xma na taétüwa nachogüxŭcèx. Rü ngẽmaãcü
nüxŭ tadau na Tupanaãrü uneta i ngexwacaxŭxŭ rü yema
nuxcümaŭxŭ ga unetaarü yexera yiĩxŭ na namexŭ.
7 Yerü yexguma chi yema nüxĩraŭxŭ ga uneta ga
Moĩché ümatüxŭ rü aixcüma namexgu na duŭxŭgüxŭ
namaxẽxẽẽxŭcèx, rü marü taxucèx chima tanaxwèxe i to
i ngexwacaxŭxŭ i Tupanaãrü uneta.
8 Natürü nüma ga Tupana rü nüxŭ nadau na tama aixcüma
napẽxewa duŭxŭgüxŭ yamexẽẽxŭ ga yema nüxĩraŭxŭ ga un-
eta ga Moĩchéna naxãxŭ. Rü yemacèx ga Tupana rü ñanagürü:
“Wüxi i ngunexŭ rü wena táxarü guxŭma i chorü
duŭxŭgümaã ichaxuneta.
9 Natürü ngẽma chorü uneta i ngexwacaxŭxŭ, rü tãũtáma
namaã nawüxigu ga yema nüxĩraŭxŭ ga chorü uneta ga
nuxcümaŭgüxŭ ga perü o̱xigümaã nüxŭ chixuxŭ ga yexguma
nüxŭ charüngŭxẽẽgu na ínachoxŭxŭcèx ga Equituarü naãnewa.
Yerü nümagü ga yema duŭxŭgü rü tama chauga naxĩnüẽ rü
tama nayanguxẽẽ ga yema nüxĩraŭxŭ ga chorü uneta, rü
yemacèx íchanawogü.

10 Natürü ngẽxguma nawa nanguxgu na wena namaã ichax-
unetaxũ, rü ñaãcü tá nixĩ i guxũma i Yudíugümaã ichaxune-
taxũ: ‘Rü tá meãma ngẽma duũxũgüxũ nüxũ chacuèxẽẽ i chorü
mugü na aixcüma naãẽwa nangẽxmagüxũcèx. Rü choma rü tá
norü Tupana chixĩ, rü nümagü rü tá chorü duũxũgü nixĩgü’.
11 Rü guxũma i ngẽma duũxũgü i choxũ yaxõgüxũ, rü aixcüma
tá choxũ nacuèxgü. Rü ngẽmacèx taxucèxtáma tũxcüũ
nügümaã nüxũ nixugügü i chauchiga na ngẽmaãcü choxũ
nacuèxgüxũcèx. Erü guxũma i chorü duũxũgü rü aixcüma tá
meã choxũ nacuèxgü woo buxũ rü ẽxna yaxũ.
12 Rü tá nüxũ nüxũ changechaũ i norü chixexũgü, rü tá nüxũ
ichayarüngümaxũchi i norü pecadugü”,
ñanagürü ga Tupana.
13 Rü dücax, ñũxma na Tupana ngexwacaxũxũ i unetachiga
idexaxũ, rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na yema nüxĩraũxũ ga
uneta rü marü nangupetüchaũxũ. Rü nüxũ tacuèx rü guxũma
i ngẽma marü ngupetüchaũxũ, rü paxa tá inayarüxo. Rü
ngẽmaãcü i ngẽma Yudíugüarü paigü, rü marü inayarüxoxchaũ
na Tupanapẽxewa duũxũgüxũ nangũxẽẽxũ. Erü nüma ya
Tupana rü marü Cristuxũ ningucuchixẽẽ na tórü ngũxẽẽruũ
yĩĩxũcèx i napẽxewa.

9

Tupanapata ga duũxũgü üxũnechiga rü Tupanapata ya daxũguxũ i naãnewa ngẽxmanechiga

1 Rü yexguma nuxcüma Moĩchémaã yadeaxgu rü nüxna
naxããgu ga yema nüxĩraũxũ ga uneta, rü Tupana namaã nüxũ
nixu na ñuxãcü nanaxwèxexũ na nüxũ yacuèxüügüxũ. Rü
yexgumarüũ ta namaã nüxũ nixu na ñuxãcü nanaxwèxexũ na
naxcèx naxüãxũ ga wüxi ga ĩpata ga naxchirunaxcèx na yéma
nüxũ yacuèxüügüxũcèx ga paigü.
2 Rü guma ĩpata ga naxchirunaxcèx rü nitüyemachĩã. Rü
yema naxmachĩã ga nüxĩra nawa ixücuxũ, rü “Nachica i
Üünexũ” nixĩ ga naẽga. Rü yéma nayexma ga werachica rü
mecha ga pãũ ga üünexũ nagu nuxũ.
3 Rü yema to ga naxmachĩã ga yema tüyemachĩãxũcèxwena
üxũ rü “Nachica i Üünexũchixũ” nixĩ ga naẽga.
4 Rü yéma nayexma ga yema mecha ga uirunaxcèx ga
ngextá nawa yagugüãxũ ga pumara ga yixixũ ga yexguma
yaguxgu. Rü yéma nayexma ta ga yema baú ga Tu-
panaãrü mugü nagu namaã nanguxũgüxũ. Rü yema baú rü
guxũwama uirumaã natüxüne. Rü yematama baúarü aix-
epewa nayexma ga wüxi ga tũxũxãcü ga uirunaxcèx ga yema
pãũ ga daxũwa rüẽixũmaã ããcuxũ. Rü yexgumarüũ ta yema

baúarü aixepewa nayexma ga Arãũãrü caxũruũ ga rüxüxũne, rü guma nutagü ga Tupanaãrü mugü nagu ümatügücü.

5 Rü yema baúétüwa nayexmagü ga yema taxre ga daxũcũ̱ã̱xchicünèxãgü ga ixãxpẽxatüxũ. Rü naxpẽxatügümaã nayadüxétügü ga yema baúãtaũ. Rü yema daxũcũ̱ã̱xchicünèxãgüarü ngãxũwa nixĩ ga nügü nangõxẽẽxũxũ ga Tupana. Natürü taxucèxma tũ̱xcüũ yexeraãcü nüxũ tixu i ngẽmachiga.

6 Rü wüxicana yemaãcü na namexẽẽgüãxũ ga guxũma ga yema, rü ñũ̱xũchi ga paigü rü guxũguma yema nüxĩraũxũ ga naxmachĩãgu nachocuxũ na yéma Tupana namaã nüxũ ixuxũãcüma nüxũ yacuèxüũgüxũcèx.

7 Natürü yema to ga naxmachĩãwa rü yema paigüarü ãẽ̱xgacüxicatama nixĩ ga yexma ücuxũ. Rü tama guxũguma yexma naxücu, natürü wüxicanatama yexma naxücu ga wüxichigü ga taunecügu. Rü yexguma yexma naxücuxgu rü yéma nanange ga naxũnagü rü guma nagümaã yema baúxũ namaxcuétü. Rü yemaãcü ga yema paigüarü ãẽ̱xgacü rü inanaxã ga guma nagü na noxrütama pecadu rü guxũma ga duũxũgüarü pecaduxũ iyanangümaxũcèx ga Tupana.

8 Natürü yema paigüarü ãẽ̱xgacüxicatama nixĩ ga yema Nachica ga Üünexũchixũgu ücuxũ ga Tupana íyexmaxũwa. Rü ngẽmaãcü Tupanaãẽ i Üünexũ tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na taxucürüwama yexma Tupana íyexmaxũgu nachocuxũ ga guxũma ga duũxũgü yerü yexguma nagu naxĩxgu ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ rü nachũ̱xu ga yema.

9 Rü guxũma i ngẽma pemaã nüxũ chixuchigaxũ, rü wüxi i cuèxruũ nixĩ i taxcèx i yixema na ñũ̱xma imaxẽxũ. Rü ngẽmawa nüxũ tadau rü yema ãmaregü ga Tupanana naxãgüxũ rü yema naxũnagü ga Tupanacèx nadèĩ̱xũ rü taxucürüwama yema duũxũgüxũ nimexẽẽ na aixcüma Tupanapẽxewa yamexũcèx.

10 Rü yema nuxcümaũgüxũ ga mugü ga õnagüchiga rü axeũgüchiga rü nacümagüchiga ixĩxũ, rü yema duũxũgüarü düxétüxũnecèxicatama nixĩgü. Rü yemacèx tama yema duũxũgüxũ nimexẽẽ na aixcüma Tupanapẽxewa yamexũcèx. Rü woo napora ga yema mugü ga noxrix, natürü yexguma ínanguxgu ga Cristu rü marü yexma nayacuèx na duũxũgümaã naporaxũ.

11 Natürü i ñũ̱xma rü marü ínangu ya Cristu. Rü nüma nixĩ i aixcüma tórü ngũxẽẽruũ yiĩxũ i Tupanapẽxewa, rü nagagu nixĩ i nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽma nachica i ngextá taétüwa ínachogüxũwa rü aixcüma naxüüne erü tama guma ĩpata ga naxchirunaxcèx ga duũxũgümare üxũnerüũ nixĩ erü daxũguxũ i naãnewa nangẽxma.

12 Rü Cristu rü marü daxũguxũ i naãnegu naxücu i ngextá
Tupana íngẽxmaxũwa. Rü taxucèxma tũxcüũ wüxichigü ya
taunecügu ngẽxma naxücu, erü marü guxũguma ngẽma
nangẽxmaẽcha. Rü yexguma yexma naxücuxgu, rü tama
yéma nanange ga chibugügü rü wocaxacügügü na Tupanana
naxããxũcèx. Natürü nüma ga Cristu rü nagütama inaxã
na yemaãcü naxütanüãxũcèx ga tórü pecadugü rü tüxũ
nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.
13 Rü yema mugü ga Moĩché ümatüxũ rü ñanagürü:

"Ngẽxguma texé yuetaxũ ingõgügu, rü taxucürüwama Tupana-
pata ya naxchirunaxcèxgu taxücu",

ñanagürü. Rü yemacèx ga yema Yudíugü, rü yexguma wüxi ga
yuetaxũ yangõgügügu rü nanaxwèxegü ga na norü paixũtawa
nagaãxũ ga wüxi ga woca na yema pai Tupanacèx yamáxũcèx
rü na yaguãxũcèx na yemaãcü ga guma tanimaca rü dexágu
nagüãxũcèx na yema duũxũgüxũ namaã namaxcuxũcèx na
yemaãcü nüxna ínayixũcèx ga norü chixexũ. Natürü yema
rü duũxũgüarü düxétüxũnewaxicatama nanamexẽẽ rü tama
norü maxũxũ namexẽẽ.
14 Natürü nagü ya Cristu rü yema naxũnagügüarü yexera
name erü tórü maxũ namexẽẽ na aixcüma Tupanapẽxewa
imexũcèx. Rü Cristu rü woo Tupana Nane na yiĩxũ rü na
nataxuxũ ga norü chixexũ, natürü Tupanana nügü naxã rü
tórü pecaducèx nayu yerü Naãẽ i Üünexũ nanaporaxẽẽ. Rü
yemaãcü curuchagu nanabaxẽẽ ga nagü. Rü ñũxma ya yima
nagü rü ningu na tüxũ namexẽẽxũcèx i Tupanapẽxewa. Rü
ngẽmacèx taxucèxma tanaxwèxe na nagu ixĩxũ ga yema mugü
ga Moĩché ümatüxũ ga tama tüxna naxãxũ i maxũ i taguma
gúxũ. Rü ñũxma na Cristugagu Tupanapẽxewa imexũ, rü
nüma ya Cristu rü tüxũ narüngũxẽẽ na naxüxũcèx i ngẽma
Tupana ya maxũcü tüxũ naxwèxexũ.
15 Rü ñũxma na tórü pecaducèx nayuxũ ga Ngechuchu ya
Cristu, rü nüma nixĩ i tórü ngũxẽẽruũ i Tupanapẽxewa, ngẽma
Tupanaãrü uneta i ngexwacaxũxũ nüxũ ixuxũrüũ. Rü ñũxma
i yixema na Tupana tüxũ dexũ, rü tüxũ nangẽxma i maxũ i
taguma gúxũ ega yima Naneãxũ yaxõgügu. Rü ngẽxgumarüũ
ta i guxũma i Tupanaãrü duũxũgü ga nuxcüma yaxõgüxũ, rü
nüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ yerü Cristu nayu na
norü pecaduna ínanguxũxẽẽãxũcèx.
16 Rü ngẽxguma nayuxchaũgu i wüxi i duũxũ, rü wüxi i poper-
agu nanaxümatü na texé tá nayaxuxũ i norü ngẽmaxũgü.
Natürü ngẽxguma namaũxgu i ngẽma duũxũ, rü taxucürüwama
texé tanayaxu i norü ngẽmaxũgü.
17 Rü ngẽmacèx i ngẽma popera rü tama napora i ngẽxguma
namaũxgu i ngẽma duũxũ. Rü ngẽxguma nayũxguxicatama

nixĩ i naporaxŭ.
18 Rü nüma ga Cristu rü norü yumaã nixĩ ga Tupanapẽxewa
tüxŭ yamexẽẽgüxŭ. Yerü ga Moĩché rü nüxŭ nixu rü yexguma
texé pecaduãxgu rü tanaxwèxe na tümaãrü paixŭtawa tana-
gaxŭ ga wüxi ga naxŭna na tümaegagu nayuxẽẽãxŭcèx rü
inabaãxŭcèx ga nagü na Tupana tüxŭ nüxŭ ngechaŭxŭcèx ga
tümaãrü pecadu.
19 Rü Moĩché rü guxŭma ga duŭxŭgüpẽxewa nüxŭ nixu ga
guxŭma ga Tupanaãrü mugü. Rü yemawena nanayaxu ga
wocaxacügügü rü chibuxacügügü, rü dexámaã nanaxüéŭ. Rü
ñuxũchi nanayaxu ga wüxi ga naĩxchacüüxacü rü ñuxre ga
tüèxmü ga dauxŭne, rü yema naĩxchacüügu nanabagümü. Rü
yemamaã guma nagüwa nanacúe rü ñuxũchi nanamaxcuétü
ga yema popera ga Tupanaãrü mugü nawa yexmaxŭ. Rü
yexgumarüŭ ta nayamaxcutanü ga guxŭma ga duŭxŭgü.
20 Rü ñuxũchi ga Moĩché rü ñanagürü nüxŭ ga duŭxŭgü:

“Tupana rü marü inaxuneta na pexŭ tá nangŭxẽẽxŭ. Rü daa
nagümaã pexŭ chimaxcutanü i ñuxma erü ngẽmaãcü
nixĩ i choxŭ namuxŭ na ngẽmawa nüxŭ pecuáxŭcèx na
aixcüma tá pexŭ nangŭxẽẽxŭ”,

ñanagürü.
21 Rü ñuxũchi ga Moĩché rü guma nagümaã nanamaxcuétü
ga guma ĩpata ga naxchirunaxcèx ga nawa Tupanaxŭ
yacuèxüüŭgüne. Rü yexgumarüŭ ta nayamaxcutanü ga
guxŭma ga yemaxŭgü ga namaã Tupanaxŭ yacuèxüüŭgüxŭ
ga guma ĩpataarü aixepewa yexmagüxŭ.
22 Rü nüxŭ tacuèx rü yema duŭxŭgü ga yexguma pecadu
naxügügu rü Tupanapẽxewa nügü yamexẽẽgüchaŭgu, rü
norü paigüxŭtawa nanaga ga wüxi ga naxŭna na nüxŭ
yamáãxŭcèx rü inabagüxẽẽãxŭcèx na Tupana tama napox-
cuexŭcèx. Natürü ñuxma ya Tupana rü tüxŭ nüxŭ nangechaŭ
i tórü chixexŭ yerü tórü pecaducèx nayu ga Ngechuchu
rü nagü inanaba. Rü yexguma chi tãũ chima nayuxgu rü
nagü inabaãgu, rü taxucürüwa chima Tupana tüxŭ nüxŭ
nangechaŭ i tórü pecadugü.

Cristu rü nayu na iyanaxoxẽẽãxŭcèx i pecadu

23 Rü yemacèx ga Tupana rü nuxcümaxŭchima Moĩchémaã
nüxŭ nixu na paigü duŭxŭgüarü pecaducèx nadèixŭ ga
naxŭnagü rü inabaãxŭ ga nagü na yemaãcü Tupana tama
napoxcuexŭcèx ga duŭxŭgü. Natürü i ñuxma i yixema na
Tupana tüxŭ dexŭ, rü tüxŭ nangẽxma i tachica i daxũguxŭ
i naãnewa yerü Nane ya Cristutama tórü pecaducèx nayu
rü inanaba ga nagü. Rü yima nagü rü Tupanapẽxewa rü
poraãcü ngẽma naxŭnagügüarü yexera narüporamaẽ.

24 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü taxucèxma tu̱xcüŭ guma ĩpata
ga naxchirunaxcèx ga duŭxŭgü üxŭnegu naxücu ya Cristu
na ngẽma taétüwa nachogüxŭcèx. Erü nüma ya Cristu rü
marü Tupanaxŭtawaxüchi nangu i daxũguxŭ i naãnewa. Rü
ngẽma Nanatüpẽxewa nangẽxma i ñu̱xma na ngẽma taétüwa
nachogüxŭcèx.
25 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü taxucèxma tu̱xcüŭ guxŭguma
Nanatüna nügü naxãẽcha na ngẽmaãcü taxcèx nayuuuxŭcèx.
Rü yema Yudíugüarü paigüarü ãẽ̱xgacügü rü gúcü ga
taunecügügu guma ĩpata ga üünenegu nachocuxŭ na yéma
Tupanana naxãgüãxŭcèx ga guma naxŭnagügü.
26 Natürü ya Cristu, rü taxucèxma tu̱xcüŭ gúcü ya
taunecügügu Tupanana nügü naxãẽcha, erü ngẽxguma chi
ngẽmaãcü yixĩgu rü chi noxri naãne ixügügumama rü chi
marü muẽ̱xpu̱xcüna taxcèx nayu. Natürü ñomaŭcüü ga Cristu
rü marü ñoma ga naãnewa nangu na wüxicanatama nügü
inaxãxŭcèx rü pecaducèx nayuxŭcèx.
27-28 Rü ngẽma na wüxicanatama nayuexŭ i duŭxŭgü naxŭpa
na Tupanapẽxewa nangugüxŭ, rü yexgumarüŭtama ga
Cristu rü wüxicanatama nügü inaxã rü nayu na iyanax-
oxẽẽãxŭcèx i muxŭma i duŭxŭgüarü pecadugü. Natürü wena
taxarü núma naxũ. Rü ngẽxguma wena núma naxũxgu rü
tama pecaduarü oxẽẽwa tá núma naxũ. Natürü tá núma naxũ
na namaxẽxẽẽãxŭcèx i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i aixcüma
ínanguxẽẽgüxŭ.

10

1 Rü yema mugü ga Moĩché ümatüxŭ rü írarüwatama yema
duŭxŭgücèx nanango̱xẽẽ ga ṯacü tá na naxüxŭ ga Cristu.
Natürü ga yema mugü rü tama aixcüma Cristurüŭ napora,
yerü taxucürüwama Tupanapẽxewa nayamexẽẽ ga yema
duŭxŭgü woo gúcü ga taunecügügu Tupanacèx nanadaiixŭ ga
naxŭnagü na yemaãcü Tupanana nangaicamagüxŭcèx. Rü
yemaãcü ga yema mugü rü taxucürüwama Cristurüŭ nana-
maxẽxẽẽ ga yema duŭxŭgü.
2 Rü yexguma chi yema mugü aixcüma yema duŭxŭgüxŭ
imexẽẽgu ga Tupanapẽxewa, rü tãũ chima nagu
narüxĩnüẽẽcha na yapecaduãxŭ, rü chi nüxŭ narüxoe na
naxŭnagü Tupanacèx nadèi̱xŭ.
3 Natürü woo gúcü ga taunecügügu Tupanacèx naxŭnagü
nadèi̱xŭ ga duŭxŭgü, rü tama norü pecadu inayarüxoxẽẽ. Rü
yema rü norü pecaduarü cuèxãchixẽẽruŭmare nixĩ.
4 Yerü guma nagü ga yema wocagü rü chibugü rü tama
napora na iyanaxoxẽẽãxŭcèx ga pecadugü.

5 Rü yemacèx ga Cristu ga yexguma ñoma ga naãnewa
naxũxchaũgu, rü Nanatüxũ ñanagürü:
“Tama cunaxwèxe na naxũnagü cuxcèx nadèi̱xũ i
duũxũgü na naxütanügüãxũcèx i norü pecadugü.
Natürü cunamexẽẽ i ñaã chaxune na ngẽmamaã
chanaxütanüxũcèx i pecadu.
6 Rü tama namaã cutaãẽ i ngẽma naxũnagü i cuxna
naxãmaregüxũ rü cuxcèx nadèi̱xũ rü yagugüxũ na
naxütanügüãxũcèx i norü pecadugü.
7 Rü yemacèx rü ñacharügü: ‘Dücèx, Pa Chaunatüx, daxe
chixĩ, rü nuã cupẽxewa changẽxma na chanaxüxũcèx i curü
ngúchaũ rü na chayuxũcèx, ngẽma curü orewa chauchiga
naxümatüxũrüũ’, ñacharügü”.
8 Rü yemaãcü ga Cristu rü nüxũ nixu na Tupana rü tama
aixcüma namaã nataãẽxũ ga yema na naxcèx nadaiãxũ ga
naxũnagü rü naxcèx yagugüãxũ na naxütanügüãxũcèx ga
norü pecadugü woo yema mugü ga Moĩché ümatüxũwa rü
duũxũgüxũ namu na naxügüãxũ ga guxũma ga yema.
9 Rü yemawena ga Cristu, rü ñanagürü ta:
“Dücèx, Pa Chaunatüx, daxe chixĩ, rü nuã cupẽxewa
changẽxma na chanaxüxũcèx i curü ngúchaũ rü
duũxũgüarü pecaducèx na chayuxũcèx”,
ñanagürü. Rü yemawa nüxũ tacuèx na Tupana rü marü
iyanaxoxẽẽãxũ na naxũnagü naxcèx nadèi̱xũ, yerü Nanexũ
ningucuchixẽẽ na pecaducèx nayuxũ.
10 Rü ñu̱xma na Ngechuchu ya Cristu naxüxũ ga yema Tu-
panaãrü ngúchaũ, rü ngẽmacèx nixĩ i ñu̱xma i Tupanapẽxewa
ixüünexũ i yixema. Yerü nüma ga Cristu rü Tupanana nügü
naxã na wüxicanatama guxããrü pecaducèx nayuxũ.
11 Rü guxũma i Yudíugüarü paigü rü wüxichigü i ngunexũgu
rü tupaucawa nangẽxmagüxũ na Tupanana naxãgüãxũcèx
i naxũnagü i naxcèx nadaiiixũ. Rü guxũguma yemaãcü
nanaxügüxũ natürü taguma aixcüma inayarüxo ga norü
pecadugü woo yemaãcü na naxügüxũãxũ.
12 Natürü nüma ga Ngechuchu ya Cristu rü wüxicanatama
Tupanana nügü naxã na guxããrü pecaducèx nayuxũcèx.
Rü yemawena rü ñu̱xũchi daxũwa naxũ rü Tupanaãrü
tügünecüwawa nayarüto, erü guxããrü ãẽxgacü nixĩ i ñu̱xmax.
13 Rü ngẽma nixĩ i nangẽxmaxũ ñu̱xmatáta ya Tupana rü
guxũma i norü uwanügüxũ nüxũ nayexeraxẽẽ.
14 Rü nüma ga Ngechuchu ya Cristu rü wüxicanatama Tu-
panana nügü naxã rü nayu na guxũguma Tupanapẽxewa
timexũcèx ya yíxema Tupanacèx tüxũ yaxüünexẽẽgüxe. Rü
ngẽmacèx i ñu̱xma rü taxucèxma tü̱xcüũ wena nügü inaxã rü
nayu, yerü wüxicanatama guxũma ningutanüxẽẽ.

15-16 Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na aixcüma
yiĩxŭ i ngẽma, yerü nüma ga Tupana rü ñanagürü:
“Ngẽxguma nawa nanguxgu na wena ngẽma Yudíugümaã
ichaxunetaxŭ, rü wüxi i ngexwacaxŭxŭ i uneta
tá nüxna chaxã. Rü tá meã ngẽma duŭxŭgüxŭ
nüxŭ chacuèxẽẽ i chorü mugü na aixcüma naãẽwa
nangẽxmagüxŭcèx rü guxŭguma naga naxĩnüẽxŭcèx.
17 Rü tá nüxŭ ichayarüngümaxŭchi i ngẽma duŭxŭgüarü
pecadugü rü ngẽma chixexŭ i naxügüxŭ. Rü tagutáma wena
nüxna chacuèxãchi”,
ñanagürü.
18 Rü ngẽmaãcü nüxŭ tacuèx rü ngẽxguma Tupana
duŭxŭgüaxŭ nüxŭ ngechaŭgu i norü pecadugü, rü marü
taxucèxma tü̱xcüŭ nanaxwèxe na wena t̲acü i naxŭnagü
nüxna naxãgüxŭ naxcèx i pecadu.

Name nixĩ i Tupanana tangaicamagü

19-20 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma, Pa Chaueneẽgü, rü taxucèxma
tü̱xcüŭ tamuŭẽ na Tupana íngẽxmaxŭwa ichocuxŭ na na-
maãxŭchi idexagüxŭcèx. Rü nuxcümaxŭchima rü paigüarü
ãẽ̱xgacüxicatama yexma naxücu nagu ga guma ĩpata ga nax-
chirunaxcèx ga Tupana nawa yexmane. Rü taxucürüwama
ngexerüxŭ́xemare yexma taxücu. Natürü nüma ga Ngechuchu
ya Cristu rü marü inayanaxoxẽẽ ga guxŭma ga yema ga
yexguma curuchagu nayu̱xgu rü nagü inabaãgu na Tupana
íngẽxmaxŭwa tüxŭ yachocuxẽẽxŭcèx rü namaãxŭchi idex-
agüxŭcèx. Rü woo taxucürüwama Tupanana tangaicamagü
ga noxrix, natürü nüma ga Cristu rü nayu na tüxŭ na-
maxẽxẽẽxŭcèx. Rü nagagu nixĩ i ñu̱xma i Tupanaxŭtawa
ingugüxŭ.
21 Rü nüma nixĩ i Tupanapẽxewa tüxŭ nangŭxẽẽxŭ i guxãma
i yixema i Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxe.
22 Rü ñu̱xma na tüxŭ nangẽxmaxŭ ya tórü ngŭxẽẽruŭ i
Tupanapẽxewa, rü tanaxwèxe i ngearü chixexŭãcüma Tu-
panana tangaicamagü na namaãxŭchi idexagüxŭcèx. Rü
tanaxwèxe i aixcüma tayaxõgü na nüma rü tá meã tüxŭ nayax-
uxŭ yerü Cristu rü taxcèx nayu na tüxŭ iyanaxoxẽẽãxŭcèx i
tórü chixexŭ rü yemacèx marü na̱egagu ítabaiŭ.
23 Rü tanaxwèxe i aixcüma meã Cristuaxŭ tayaxõgüecha
yerü nagümaã tüxŭ inayanaxoxẽẽ ga tórü chixexŭ. Rü
ngẽmacèx ítananguxẽẽ na wena taxarü núma naxũxŭ na
Nanatüxŭtawa tüxŭ nagagüxŭ. Rü taguma tanaxwèxe na
nüxŭ rüxoexŭ na yaxõgüxŭ, rü bai i írarüwa. Erü Tupana ga
tamaã ixunetacü na tüxŭ nangŭxẽẽxŭ, rü aixcümaxŭchi tá
nayanguxẽẽ i guxŭma ga yema tamaã nüxŭ yaxuxŭ.

24 Rü ñu̱xma na ngẽmaãcü tüxũ̃ nangũ̃xẽẽxũ̃ ya Tupana, rü
name nixĩ i guxũ̃guma naxcèx tadaugü na ñuxãcü wüxichigü
yigü rüngũ̃xẽẽgüxũ̃ na yexeraãcü yigü ingechaũ̃güxũ̃cèx rü
mexũ̃ ixügüxũ̃cèx.
25 Rü name nixĩ i guxũ̃guma tórü ngutaquẽxegüwa
na íingugüüxũ̃. Erü nümaxũ̃ rü marü nüxũ̃ narüxoe na
ngutaquẽxewa naxĩxũ̃, rü tama tanaxwèxe na ngẽxgumarüü̃
ixĩgüxũ̃. Rü ngẽmacèx name nixĩ i yigüaxũ̃ tanangúchaũ̃xẽẽ
na ingutaquẽxegüxũ̃. Rü ñu̱xma na nüxũ̃ icuáxũ̃ na marü
yangaicaxũ̃ ya tórü Cori, rü yexeraãcü tanaxwèxe na yigüaxũ̃
nangúchaũ̃xẽẽxũ̃.
26 Natürü ngẽxguma chi texé Cristuaxũ̃ yaxõchirẽxgu ga
noxrix rü ñu̱xũchi noxtacüma nüxũ̃ tarüxoxgu, rü marü natax-
uma na ñuxãcü namexẽẽxũ̃ i ngẽma tümaãrü pecadu i Tu-
panapẽxewa.
27 Erü ngẽxguma chi ngẽmaãcü noxtacüma Cristuxũ̃
tarüxoxgu, rü aixcümaxũ̃chi tá tanayaxu i ngẽma poxcu i
ãũcümaxũ̃ i Tupana tá tüxũ̃ namaã poxcuxũ̃ rü yima üxü
ya iyaurane ya nawa tá ínaguxũ̃ne i ngẽma Tupanamaã
rüxuwanügüxũ̃. Rü ngẽxĩcatama nixĩ i tüxũ̃ ínanguxẽẽxũ̃ ya
yíxema Cristuxũ̃ rüxoxe.
28 Rü nüxũ̃ tacuèx rü yexguma texé tama Moĩchéarü mugüga
ĩnügu rü nayexmagu ga taxre rü ẽxna tomaẽxpü̱x ga duũ̃xũ̃gü
ga tüxũ̃ daugüxũ̃ rü tüxũ̃ ixugüexũ̃ na aixcüma tama naga
taxĩnüxũ̃, rü ãẽxgacügü rü noxtacüma tüxũ̃ nimèxgü rü tama
nüxũ̃ tangechaũ̃tümüũ̃gü.
29 Natürü Tupana rü aixcüma yexeraãcü tá nanapoxcue i
ngẽma duũ̃xũ̃gü i tama Nanega ĩnüẽxũ̃ rü yima nagü ya pecad-
uarü piruũ̃xũ̃ oexũ̃ rü Naãẽ i Üünexũ̃ i nüxũ̃ ngechaũ̃xũ̃maã
guxchigagüxũ̃.
30 Rü meãma nüxũ̃ tacuèx rü Tupana rü tama natücèxma
ñanagürü:

“Choma tá nixĩ i namaã nüxũ̃ chacuáxũ̃ na ṯacü tá namaã
chaxüxũ̃ i guxũ̃ma i ngẽma chixexũ̃ ügüxũ̃. Rü aixcüma
tá chanapoxcu”,

ñanagürü. Rü yexgumarüü̃ ta ñanagürü:

“Choma tátama nixĩ i nüxna chaçaxũ̃ i wüxichigü i chorü
duũ̃xũ̃gü i norü maxũ̃chiga”,

ñanagürü.
31 Rü dücax, rü aixcüma namaxũ̃ ya Tupana, rü ngẽmacèx ega
tama naga ixĩnüẽgu rü wüxi i ãũcümaxũ̃chixũ̃ nixĩ na namẽxgu
inguxũ̃ na tüxũ̃ napoxcuxũ̃cèx.
32 Rü dücax, name nixĩ i nüxna pecuèxãchie ga ñuxãcü na yiĩxũ̃
ga yexguma noxri Cristuxũ̃ peyau̱xgu. Rü yexguma ga pema

rü yema na peyaxõgüxŭ̃gagu rü poraãcü guxchaxŭ̃gü pexŭ̃
nangupetü, natürü tama Cristuxŭ̃ perüxoe rü bai ga írarüwa.
33 Rü ñuxre ga pema rü duŭ̃xŭ̃gü pemaã naguxchigagü rü
guxãpẽxewa pexŭ̃ nic̱uaixgü. Rü ṯoguã̱x ga pema rü pegü
ipeyaxãgü na yema pemücügürüŭ̃ ngúxŭ̃ pingegüxŭ̃cèx.
34 Rü pema rü pexŭ̃ nangechaŭ̃tümüŭ̃gü ga yema petanüxŭ̃gü
ga yaxõgüxŭ̃ ga poxcupataŭ̃wa yexmagüxŭ̃. Rü taãẽãcüma
yaxna namaã pexĩnüẽ ga yema tama yaxõgüxŭ̃ ga pexna na-
puxŭ̃xŭ̃ ga perü yemaxŭ̃gü. Rü tama naxcèx pexoegaãẽ, yerü
meãma nüxŭ̃ pecuèx rü daxũguxŭ̃ i naãnewa pexŭ̃ nangẽxma i
ngẽma perü ngẽmaxŭ̃güarü yexera ixĩxŭ̃, erü tagutáma nagu̱x.
35 Rü ngẽmacèx i ñu̱xmax, rü tama name na nüxŭ̃ perüxoexŭ̃
na Cristuaxŭ̃ peyaxõgüxŭ̃ woo ṯacü pexŭ̃ üpetügu. Erü marü
nüxŭ̃ pecuèx rü Tupana rü aixcümaxŭ̃chi tá pexna nanaxã i
perü ãmare i maxŭ̃ i taguma gúxŭ̃, erü Cristuaxŭ̃ peyaxõgü.
36 Rü ngẽma guxchaxŭ̃gü i pexŭ̃ ngupetüxŭ̃, rü name nixĩ i
yaxna namaã pexĩnüẽ na penaxüxŭ̃cèx i Tupanaãrü ngúchaŭ̃
rü penayaxuxŭ̃cèx i ngẽma ãmare i pemaã inaxunetaxŭ̃.
37 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭ̃wa rü ñanagürü:
“Paxaxüchi tá wenaxãrü núma naxũ ya Cristu. Rü aixcüma
tãũtáma nuxcü ínangu.
38 Natürü yíxema tümaãrü õgagu chopẽxewa mexẽ, rü name
nixĩ i guxŭ̃guma tayaxõõcüma chauxcèx tamaxŭ̃. Natürü
ngẽxguma nüxŭ̃ tarüxoxgu na tayaxõxŭ̃, rü choma rü tãũtáma
tümamaã chataãẽ”,
ñanagürü.
39 Natürü i yixema rü tama ngẽma duŭ̃xŭ̃gü i nüxŭ̃ rüxoexŭ̃
i Tupana tá poxcuexŭ̃rüŭ̃ tixĩgü. Erü yixema rü ngẽma
yaxõgüxŭ̃tanüxŭ̃ tixĩgü, rü ngẽmacèx tüxŭ̃ nangẽxma i maxŭ̃
i taguma gúxŭ̃.

11

Tórü õchiga

1 Rü ñu̱xma rü tórü õgagu nixĩ i nüxŭ̃ icuáxŭ̃ na aixcüma
tá nayauxgüxŭ̃ i guxŭ̃ma i ngẽma irünguxẽẽgüxŭ̃ ga Tupana
tamaã ixunetaxŭ̃. Rü ngẽma tórü õgagu nixĩ i nüxŭ̃ icuáxŭ̃ na
aixcüma Tupana tá yanguxẽẽxŭ̃ i ngẽma norü uneta i ñu̱xma
tauta nüxŭ̃ idauxŭ̃.
2 Rü ñuxre ga nuxcümaŭ̃güxŭ̃ ga tórü o̱xigü rü Tupanaãxŭ̃
nayaxõgü, rü yemacèx ga Tupana rü namaã nataãẽ.
3 Rü ngẽma tórü õgagu nixĩ i nüxŭ̃ icuáxŭ̃ na aixcüma yiĩxŭ̃
na Tupana rü norü oremaãmare nango̱xẽẽãxŭ̃ ga ñoma ga
naãne rü üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü ẽxtagü. Rü
yemaãcü ga Tupana, rü ngürüwa nanango̱xẽẽmare ga guxŭ̃ma
i ngẽma ñu̱xma nüxŭ̃ idauxŭ̃.

4 Rü guma nuxcümaŭcü ga Abé rü Tupanaãxŭ nayaxõ.
Rü yemacèx Tupanaga naxĩnü rü nüxna nanaxã ga wüxi ga
naxŭna ga Tupanacèx yamáxŭ. Natürü ga naẽneẽ ga Caĩ rü
tama Tupanaga naxĩnü rü tama nüxna nanaxã ga yema ãmare
ga Tupana nüxŭ naxwèxexŭ. Rü yemacèx ga Tupana rü woo
tama Caĩmaã nataãẽ, natürü Abémaã nataãẽ rü nüxŭ nixu
na mecü yiĩxŭ yerü nayaxõ rü naga naxĩnü. Rü ngẽmacèx i
ñu̱xmax na woo nayuxŭ ga Abé, natürü wüxi i tórü cuèxruŭ
nixĩ. Erü nawa nixĩ i nüxŭ icuáxŭ na Tupana naxwèxexŭ na
yaxõgüxŭ rü naga ixĩnüẽxŭ.

5 Rü Enó rü ta Tupanaãxŭ nayaxõ rü naga naxĩnü. Rü
yemacèx nixĩ ga namaxãcütama yagaãxŭ na tama nayuxŭcèx.
Rü namücügü rü taguma nüxŭ inayangaugü, yerü Tupana
nayaga. Rü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa nüxŭ nixu rü
yexguma tauta yagaãgu, ga Enó rü nanaxü ga yema Tupana
naxwèxexŭ.

6 Natürü taxuacüma Tupana tamaã nataãẽ ega tama nüxŭ
yaxõgügu. Rü yíxema namaã ãmücüchaŭxẽ, rü tanaxwèxe na
tayaxõxŭ na aixcümaxŭchi nangẽxmaxŭ i nüma rü aixcüma
tüxŭ nangŭxẽẽxŭ ya yíxema naxcèx daugüxe rü naga ĩnüẽxẽ.

7 Rü yexguma Noe̱maã yadeaxgu ga Tupana, rü nüma ga
Noe̱ rü nayaxõ rü naga naxĩnü. Rü Tupana rü namaã nüxŭ
nixu rü tá na ínanguxẽẽãxŭ ga mucü ga taxüchicü ga taguma
duŭxŭgü nüxŭ daucü rü tá guxŭwama inanguanexẽẽcü. Rü
namaã nüxŭ nixu ga na naxüãxŭcèx ga wüxi ga wapuru ga
taxŭne na tama nayuexŭcèx ga nüma rü namèx rü nanegü rü
naneã̱xgü. Rü Tupanaga naxĩnü ga Noe̱, rü nanaxü ga guma
wapuru, rü yemaãcü tama nayue ga nüma rü napatacŭã̱x. Rü
yemaãcü Tupanaãxŭ nayaxõ. Natürü yema togü ga duŭxŭgü
rü tama nayaxõgü, rü yemacèx Tupana nanapoxcue. Natürü
nüma ga Tupana rü Noe̱xŭ nixu na napẽxewa namexŭ, yerü
nüxŭ nayaxõ.

8 Rü guma tórü o̱xi ga Abráŭ, rü Tupanaãxŭ nayaxõ.
Rü yemacèx nixĩ ga naga naxĩnüxŭ rü nüxna yaxũxŭ ga
nanatüchiŭãne na nawa naxũxŭcèx ga yema naãne ga Tupana
tá nüxna ãxŭ na noxrüxüchi yiĩxŭcèx. Rü yemaãcü nanaxü ga
yexguma Tupana namuxgu. Rü nanatüchiŭãnewa inaxũãchi
ga Abráŭ woo tama nüxŭ na nacuáxŭ ga ngextá tá na naxũxŭ.

9 Rü yexguma nawa nanguxgu ga yema naãne ga Tupana
namaã ixunetaxŭ, rü ñoma yexma naxũãneãxŭrüŭmare ĩpata
ga naxchirunaxcèxmaãmare naxãchiŭ. Rü yexgumarüŭtama
nixĩgü ga nane ga Ichaá rü nataa ga Acobu, yerü yexguma
nayaegu rü Abráŭrüŭ ñoma yexma naxĩãneãxŭrüŭmare
nixĩgü ga yema naãnewa. Rü yemaãcü nixĩgü ga guxŭma
ga nümagü ga na woo Tupana rü namaã inaxunetaxŭ ga na
noxrüxüchi yiĩxŭcèx ga yema naãne.

10 Rü yemaãcü ga Abráŭ, rü woo ñoma yexma
naxũãneãxŭrüŭmare yéma nayexma, natürü Tupanaãxŭ
nayaxõchigüama, yerü nüxŭ nacuèx na Tupana tá daxũguxŭ
i naãnewa na nagaxŭ nawa ya yima ĩãne ya nümatama
naxüxŭne ya tagutáma iyarüxoxŭne.
11 Rü yexgumarüŭtama iyixĩ ga Abráŭ namèx ga Chara.
Rü woo ga na taguma naxãxãcüchiréxŭ yerü marü iyaxüchi,
natürü ixãxãcü yerü iyaxõõma na Tupana rü aixcüma tá yan-
guxẽẽãxŭ ga yema norü uneta ga tá na naxãxãcüxŭ.
12 Rü yemaãcü ga Abráŭ rü woo marü yaguxŭchi na yiĩxŭ,
natürü düxwa nüxŭ nayexma ga wüxi ga nane, rü gumawa ne
naxĩ ga muxŭma ga nataagü. Rü ñuxma rü ñoma ẽxtagürüŭ
namuxũchi, rü ñoma naxnücü ya taxuacüma yaxugücürüŭ
nixĩgü, yerü yemaãcü Abráŭmaã inaxuneta ga Tupana.
13 Natürü nümagü ga Abráŭ rü Ichaá rü Acobu rü nayue,
rü yemacèx tama nüxŭ nadaugü ga guxŭma ga nataagü
i ñuxma ngẽxmagüxŭ, rü tama namaã inacuèxgü ga yema
naãne ga noxri Abráŭmaã nüxŭ yaxuxŭ ga Tupana. Natürü
Tupanaãxŭ nayaxõgüama, rü yemacèx nüxŭ nacuèxgü rü Tu-
pana rü tá aixcüma na yanguxẽẽãxŭ ga yema norü uneta ga
namaã nüxŭ yaxuxŭ. Rü nataãẽgü yerü nüxŭ nacuèxgü na
tãũtáma guxŭguma ñoma ga naãnewa na nayexmagüechaxŭ,
rü yemacèx nüxŭ nixugüe na to i nachiŭãnecŭãxrüŭmare
yixĩgüxŭ ga ñoma ga naãnewa.
14 Rü nümagü rü yema oremaã meãma tüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ
na tama ñoma ga naãneguxicatama naxĩnüẽxŭ natürü
ínanguxẽẽgüãxŭ i to i nachica i daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmaxŭ.
15 Rü nümagü rü yexguma chi nanaxwèxegügu ga naxcèx na
nawoeguxŭ ga yema naãne ga noxri nawa ne naxĩxŭ, rü tãũ
chima nüxŭ naguxcha rü chi naxcèx nawoegu.
16 Natürü ga nümagü rü nüxŭ nangúchaŭgü i ngẽma naãne i
mexẽchixŭ i daxũwa ngẽxmaxŭ i Tupanaxŭtawa. Rü yemacèx
nixĩ ga Tupana ga tama naxãnexŭ na nügü yaxuxŭ na norü
Tupana yiĩxŭ. Yerü nüma ga Tupana rü naxcèx nanamexẽẽ
ga wüxi ga ĩãne ya daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmane.
17-18 Rü Tupana ga noxri rü Abráŭmaã nüxŭ nixu rü
ñanagürü:

“Cune ya Ichaáwa tá cuxŭ nangẽxma i muxũchixŭtama i cu-
taagü”,

ñanagürü. Rü Abráŭ rü nayaxõ na Tupana rü aixcümaxŭchi tá
na yanguxẽẽãxŭ ga yema namaã inaxunetaxŭ. Rü yemacèx
ga yexguma Tupana nüxŭ ŭxgu rü Ichaácèx nüxna nacaxgu na
naxcèx yamáãxŭcèx, rü nüma ga Abráŭ rü tama nanachuxu.
Rü ínamemare na Tupanacèx yamáãxŭ ga guma nane ga
nügümaã wüxicacü.

19 Yerü nüma ga Abráŭ rü nayaxõ na Tupanaãxŭ nataux-
chaxŭ na wena namaxẽxẽẽãxŭ i yuexŭ. Rü yemacèx ga
Abráŭ rü ínamemare na Tupanacèx nanexŭ yamáxŭ yerü
nayaxõ na Tupana rü wena tá namaxẽẽãxŭ. Rü aixcümaxŭchi
yemaãcü Abráŭcèx nanaxü ga Tupana, yerü woo ñoma marü
nayuxŭrüŭ nixĩ ga nane, natürü ga Tupana rü maxŭcü nüxna
nanamu. Rü yema rü wüxi ga tórü cuèxruŭ nixĩ na ñuxãcü
aixcüma yaxõõxŭ ga Abráŭ.
20 Rü guma Ichaá rü ta Tupanaãxŭ nayaxõ. Rü yemacèx ga
yexguma marü nayèxgu, rü nayumüxẽ rü Tupanana naca na
nanegü ga Acobu rü Echaúxŭ nangŭxẽẽxŭcèx. Rü yemaãcü
nayumüxẽ yerü aixcüma nayaxõ na Tupana tá yanguxẽẽxŭ ga
yema nüxna naxcèx naçaxŭ.
21 Rü guma Acobu rü ta Tupanaãxŭ nayaxõ. Rü yemacèx
ga yexguma marü nayèxgu rü nayuxchaŭgu, rü norü
caxŭxŭmaã nügü inachixẽẽ rü Tupanaxŭ nicuèxüŭ. Rü
nayumüxẽ rü Tupanana naca na nataagü ga Yúche nanegüxŭ
nangŭxẽẽxŭcèx. Rü yemaãcü nayumüxẽ yerü aixcüma
nayaxõ na Tupana tá yanguxẽẽxŭ ga yema Abráŭmaã
inaxunetaxŭ.
22 Rü guma Yúche rü ta Tupanaãxŭ nayaxõ. Rü yemacèx
ga yexguma nayuxchaŭgu, rü natanüxŭgümaã nüxŭ nixu rü
ñanagürü:

"Tataagü rü yixcüra rü tá ínachoxŭ i nuã Equituanewa
na nawa naxĩxŭcèx i ngẽma naãne ga Tupana tórü
o̱xi ga Abráŭmaã nüxŭ ixuxŭ. Rü ngẽxguma ngẽma
naxĩxgu, rü chanaxwèxe ya chauxchinèxãgü rü ta
ngẽma nanana na ngẽxma yatèxgüãxŭcèx",
ñanagürü.
23 Rü yemawena rü mucüma ga taunecügü rü nimu ga yema
duŭxŭgü ga Equituanewa. Rü yema nachiŭãneãrü ãẽxgacü,
rü tama nanaxwèxe na yexeraãcü yamuẽtanüxŭ, rü yemacèx
nanamu na tüxŭ nadèi̱xŭcèx ga guxãma ga buxe ga iyatüxe ga
yexwacèx ibuetanüxẽ. Natürü nanatü rü naẽ ga guma tórü
o̱xi ga Moĩché, rü aixcüma Tupanaãxŭ tayaxõgü. Rü yemacèx
ga yexguma noxri nabuxgu ga Moĩché, rü tomaẽxpü̱x ga
tauemacügu itayacu̱xgü, yerü nüxŭ tadaugü na namexẽchixŭ
rü tama naxcèx tamuŭẽ ga yema Equituaneãrü ãẽxgacüarü
ore ga woo na naxunagüãxŭ ga na buxe tüxŭ nadèi̱xŭ.
24-25 Rü Moĩché rü ta Tupanaãxŭ nayaxõ. Rü yemacèx ga
yexguma marü nayèxgu rü tama nanaxwèxe na nügü yaxuxŭ
na Equituaneãrü ãẽxgacüxacü ngĩne na yiĩxŭ, yerü naxcèx
rü narümemaẽ na natanüxŭgü ga Yudíugümaã wüxigu ngúxŭ
yangexŭ. Rü tama nanaxwèxe na t̠acü ga ñoma ga naãneãrü
chixexŭmaã nügü na nataãẽxẽẽxŭ, yerü nüxŭ nacuèx rü

yema taãẽ rü paxaãchiruŭmare nixĩ.
26 Rü yexgumarüŭ na daxũguxŭ ga naãnena na yaxũxŭ
ga Cristu na ngúxŭ yangexŭcèx, rü yexgumarüŭ ta nixĩ
ga Moĩché ga ãẽxgacüpatana na yaxũxŭ, yerü naxcèx rü
narümemaẽ na natanüxŭgü ga Yudíugümaã wüxigu ngúxŭ
yangexŭ. Natürü taxucèxma yema ngúxŭgu narüxĩnü, yerü
nüxŭ nacuèx rü tá wüxi i ngunexŭgu Tupanaxŭtawa na
nayauxãxŭ i norü natanü.
27-28 Rü yema na yaxõõxŭcèx nixĩ ga Tupanaga naxĩnüxŭ
ga Moĩché. Rü yemacèx ga yexguma Tupana namuxgu ga
na naxüãxŭ ga üpetüchiga, rü nayanguxẽẽ ga yema Tupana
namuxŭ. Rü nüma ga Moĩché rü guxŭma ga natanüxŭgü
ga Yudíugüxŭ namu na wüxichigü ga ĩpatawa yamáãxŭcèx
ga wüxi ga carneruxacü na yemagümaã namaxcuãxŭcèx ga
naa̱xpatagü. Rü ñanagürü nüxŭ:

"Ñoma i chütaxŭgu rü tá Tupana núma Equituanewa nanamu i wüxi i norü orearü ngeruŭ i daxũcu̱a̱x rü tá nanadai ya yima nüxira bucü ya Eqüituanecu̱a̱xgü nane i wüxichigü ya ĩpatawa. Natürü ngẽxguma yima nagümaã penamaxcuxgu i perü ĩa̱xpata, rü tãũtáma pechiŭgu naxücu",

ñanagürü. Rü yemaãcü ga Moĩché rü Tupanaga naxĩnü yerü
nüxŭ nayaxõ. Rü yemacèx ga yema orearü ngeruŭ ga
daxũcu̱a̱x rü taxuŭma ga Yudíugünexŭ nimèx. Rü yema na
yaxõõxŭcèx nixĩ ga ínaxũxũxŭ ga Equituarü naãnewa, rü tama
naxcèx namuŭxŭ na guma Equituaneãrü ãẽxgacü tá namaã
nanuxŭ. Rü taguma nüxŭ narüxo ga Tupanawe na naxũxŭ,
yerü Tupana ya ẽxŭgucüarü ngúchaŭ naxü.
29 Rü yema duŭxŭgü ga Moĩchéwe rüxĩxŭ rü ta nayaxõgü.
Rü yemacèx ga yexguma yema Taxtü ga Dauchiüxŭwa nangugügu, rü yema dexá rü nügüna nixĩgachi, rü nipaaneãchi, rü
yéma nichoŭ. Natürü yexguma yema Equituanecu̱a̱x ga churaragü ga nawe ngẽgüxŭ nawe ichoŭgu, rü yexma nayiama,
yerü wenaxãrü nügüna naxĩ ga yema dexá.
30 Rü yexguma guma ĩãne ga Yericúwa nangugügu
ga yema duŭxŭgü, rü taxucürüwama nichocu, yerü
guxŭwama naxãxtapü̱x. Natürü Tupanaãxŭ nayaxõgü,
rü yemacèx Tupanaga naxĩnüẽ rü 7 ga ngunexŭ nüxŭ
ínichoeguãchitanücüü, yema Tupana namaã nüxŭ ixuxŭrüŭ.
Natürü yexguma norü 7 ga ngunexŭwa nanguxgu, rü
nüẽchama niwèxgütapü̱x, rü yemaãcü nichocu.
31 Natürü yema nge ga Yericúcu̱a̱x ga Raá, rü woo chixri
imaxŭ ga noxrix, natürü yexguma yéma nangugügu ga yema
taxre ga Yudíugü ga bexma ngugütaewa yéma ĩxŭ, rü ngĩma
iyixĩ ga nüxŭ nangŭxẽẽxŭ. Rü yemacèx tama yema togü
ga Yericúcu̱a̱x ga tama Tupanaga ĩnüẽxŭrüŭ iyu, yerü Tu-

panaãxŭ iyaxõ.
32 ¿Rü ñu̱xma rü ṯacü i togü i duŭxŭgüchigaxŭ tá pemaã
chixuxŭ? Rü changechica na pemaã nüxŭ chixuxŭcèx i
nachiga ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga ãẽxgacügü ga Yedeŭ rü
Bará rü Chaŭchóŭ rü Yeté rü Dabí rü Chamue̱, rü guxŭma ga
nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü.
33 Rü yema na yaxõgüãxŭcèx nixĩ ga Tupana nüxŭ
rüngŭxẽẽxŭ. Rü yemaãcü to ga nachiŭãnegüarü ãẽxgacügüxŭ
narüporamaẽgü, rü meãma norü duŭxŭgümaã inacuèxgü rü
aixcüma nanayauxgü ga yema Tupana namaã ixunetaxŭ.
Rü yemacèx ga yexguma woo aitanügu yatèxcuchigüãgu, rü
taxuŭma namaã naxü ga aigü yerü Tupana nüxna nadau.
34 Rü yexguma norü uwanügü üxüxetüwa yawocuxgu, rü
taxuŭma nüxŭ naxüpetü rü tama nixae, yerü Tupanaãxŭ
nayaxõgü rü nüma rü nüxna nadau. Rü yexguma togü tara-
maã nadaixchaŭgu, rü Tupana nüxŭ narüngŭxẽẽ na taxuŭma
nüxŭ üpetüxŭcèx. Rü yexguma naturaegu rü norü uwanügü
nadaixchaŭgu, rü Tupana nanaporaexẽẽ. Rü yexguma to ga
nachiŭãneãrü churaragümaã nügü nadaixgu, rü yema togü ga
churaragüxŭ narüyexeragü.
35 Rü nayexma ga ngexŭgü ga yuexacüxŭ, natürü yema
naxãcügü rü wenaxãrü ínarüdagü yerü Tupanaãxŭ nayaxõgü.
Natürü nayexma ga togü ga poraãcü ngúxŭ ingegüxŭ yerü
norü uwanügü yemaãcü namaã nachopetü na Tupanaxŭ
ínatèxgüxŭcèx. Natürü ga nümagü rü tama Tupanaxŭ ínatèxgü
rü yemacèx nayue, yerü naxcèx rü narümemaẽ nixĩ na wena
namaxẽxŭ rü nayauxgüãxŭ i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ.
36 Rü nayexma ta ga ñuxre ga togü ga yaxõgüxŭ ga duŭxŭgü
nüxŭ cugüexŭ, rü yac̱uaixgüxŭ, rü cadenamaã yanèĩ̱xgüxŭ, rü
poxcupataŭgu nawocuxŭ.
37 Rü ñuxre ga nümagü rü nutamaã ínanamuxũchigü rü
yemaãcü nanadai. Rü togü rü nayaw̱ãĩxyegü rü nayue.
Rü ñuxre ga togü rü ngúxŭ nüxŭ ningexẽẽgü na Tupanaxŭ
ínatèxgüxŭcèx. Rü togü rü taramaã nanadai. Rü ñuxre
ga nümagü rü nu ne nanaxĩmare rü carneruchèxmüŭ rü
chibuchèxmüŭmaãmare nixãxchiru. Rü taxuŭma nüxŭ
nayexma, rü nanaxĩ̱xãchiãẽgü yerü norü uwanügü rü chixri
namaã nachopetü.
38 Rü ñoma ga naãnecŭ̱ã̱x rü naxchi naxaie, natürü Tu-
pana rü nüxŭ nangechaŭ. Rü ñoma ga naãnewa rü norü
uwanügüchaxwa nu ne nanaxĩmare ga taxúema íxãpataxŭwa.
Rü ngürüanegu nipexŭtanümare yerü nangepatagü.
39 Rü guxŭma ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgü woo norü
õgagu Tupana namaã na taãẽxŭ, natürü taxuŭma ga yema
duŭxŭgü rü nüxŭ nadau ga yema mexŭgü ga Tupana namaã

nüxŭ ixuxŭ.
40 Rü yemaãcü namaã nangupetü ga yema duŭxŭgü, yerü
ga Tupana rü tagu narüxĩnü rü tama nanaxwèxe na nüxĩra
nüxĩca yamexẽẽgüãxŭ, natürü nanaxwèxe na tamaã wüxigu
yamexẽẽgüãxŭ. Rü ñu̱xma i yixema na yaxõgüxŭ, rü yema
nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgürüŭ Tupanaãrü duŭxŭgü tixĩgü,
yerü Nane ya Ngechuchu rü guxãcèxma nayu. Rü wüxi i
ngunexŭ rü tá taxcèx núma naxũ na nügüxŭtawa tüxŭ na-
gagüxŭcèx na ngẽma ingẽxmagüechaxŭcèx.

12

Name nixĩ i Ngechuchucümagu taxĩ

1 Rü ñu̱xma na nüxŭ icuáxŭ na ñuxãcü aixcüma Tupanaãxŭ
yaxõgüãxŭ ga guxŭma ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgü,
rü ngẽma rü wüxi i tórü cuèxruŭ nixĩ na ñuxãcü Tupana
naxwèxexŭ na naxcèx imaxẽxŭ. Rü ngẽmacèx i ñu̱xmax, ¡rü
ngĩxã nüxŭ tarüxoe i guxŭma i ngẽma pecadu i tüxŭ ítüexẽẽxŭ
rü tüxŭ naguxchaxẽẽxŭ na meã yaxõgüxŭ! ¡Rü ngĩxã paxa
naxcèx tadaugü na meã Tupanacèx imaxẽxŭ rü guxŭguma
aixcüma naxüxŭ i ngẽma tüxŭ nanaxwèxexŭ!
2 Rü name nixĩ i tanangugü na ñuxãcü namaxŭxŭ ga
Ngechuchu rü nagu taxĩ i nacüma. Yerü nüma nixĩ ga
nuxcüma nagu naxĩnüxŭ na ñuxãcü tórü õgagu tá tüxŭ na-
maxẽxẽẽxŭ rü nüma nixĩ i tüxŭ nangŭxẽẽxŭ na aixcüma meã
yaxõgüechaxŭcèx na ngẽmaãcü naxŭtawa ingugüxŭcèx. Rü
nüma rü tama nügü nachu̱xu na curuchawa ngúxŭ yangexŭ,
rü tama nagu narüxĩnü ga yema ãne na yangexŭ, natürü
nataãẽxŭchi yerü nüxŭ nacuèx na yemawena rü tá muxŭma
i duŭxŭgü nayauxgüxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ñu̱xma rü
Tupanaãrü tügünecüwawa narüto na ngẽma guxããrü ãẽxgacü
yiĩxŭcèx.
3 Rü name nixĩ i penangugü rü nagu perüxĩnüẽ na ñuxãcü
ga Ngechuchu rü yaxna namaã naxĩnüxŭ ga yema ngúxŭ
ga nüxŭ yangexẽẽgüxŭ ga yema duŭxŭgü ga pecadu̱xgüxŭ.
Rü nüma ga Ngechuchu rü yemaãcü yema ngúxŭmaã yaxna
naxĩnü na pema rü tama nüxŭ perüc̱hauxŭcèx rü tama nüxŭ
perüxoexŭcèx na nüxŭ peyaxõgüxŭ.
4 Rü ñu̱xma i pema na peyaxõgüxŭ, rü ngúxŭ pingegü erü
pecaduxŭ perüxoe. Natürü taxúema ga petanüwa rü yemacèx
Cristurüŭ yuwa tangu.
5 Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie i norü ore ya Tupana
i namaã pexŭ yaxucu̱xẽgüxŭ i ñu̱xma na naxãcügü pixĩgüxŭ.
Erü ngẽma norü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

"Pa Chaunex, ¡tãxũ i nüxũ cuxoxũ i ngẽxguma cuxũ
icharüwẽxãchixẽẽgu! ¡Rü tãxũ i cuyarümaxãchixũ i
ngẽxguma cuxũ chaxucu̱xẽgu!
6 Erü nüma ya Cori ya Tupana rü tüxũ inayarüwẽxãchixẽẽ ya
yíxema tüxũ nangechaũxẽ. Rü tüxna nanac̱uaixca ya yíxema
naxãcüxũ tüxũ nayaxúxe, na ngẽmaãcü tüxũ nangu̱xẽẽxũcèx
na ñuxãc̱ü nanaxwèxexũ na naxcèx tamaxũxũ",
ñanagürü.
7 Rü ngẽmacèx i pemax, rü name nixĩ na yaxna namaã
pexĩnüẽxũ i ngẽxguma Tupana pexna nac̱uaixcagu. Erü
ngẽxguma ngẽmaãcü pemaã yixĩgu, rü pexũ nüxũ nacuèxẽẽ
na aixcüma naxãcügü pixĩgüxũ. Erü guxũma i papá rü in-
ayanawẽxãchixẽẽ i ngẽma aixcüma naxãcügü ixĩgüxũ.
8 Natürü ngẽxguma chi Tupana tama pexũ iyarüwẽxãchixẽẽgu,
naxãcügüxũ iyanawẽxãchixẽẽxũrüũ, rü ngẽmawa tá nüxũ
pecuèx na tama aixcüma naxãcügü pixĩgüxũ, rü ngenatüxũ
pixĩgüxũ.
9 Rü wüxichigü i yixema ga yexguma ibuegu, rü tanatügü
rü tüxũ taxucu̱xẽgü, rü yixema rü tümaga taxĩnüẽ rü tüxũ
tangechaũgü. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma rü yexeraãcü tanaxwèxe
na naga ixĩnüẽxũ ya Tanatü ya daxũgucü na ngẽmaãcü nayax-
uxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.
10 Rü tanatügü rü wüxi i paxaãchicèxmare tüxũ taxucu̱xẽgü na
tüma tanaxwèxegüxũãcüma imaxẽxũcèx. Natürü ya Tupana
rü aixcüma tórü mexũcèx nixĩ i tüxũ iyanawẽxãchixẽẽxũ na
naxrüũ ixüünegüxũcèx.
11 Rü aixcüma tama tataãẽgü i ngẽxguma Tupana tüxũ
iyarüwẽxãchixẽẽgu, erü tüxũ nangu̱x. Natürü ngẽmawena i
ngẽxguma naga ixĩnüẽgu rü yanguxẽẽgu i ngẽma tamaã nüxũ
yaxuxũ, rü aixcüma tataãẽgü.

Naxãũcüma na tama Tupanaga ixĩnüẽxũ

12 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na ngúxũ pingegüxũ rü pipaexũ na
Tupanawe perüxĩxũ, rü name nixĩ i pegü peporaexẽẽãma na
noxrirüũtama meã peyaxõgüxũcèx.
13 Rü name nixĩ i naxcèx pedaugü na Tupana pexũ
naxwèxexũãcüma aixcüma meã pemaxẽxũ, na yíxema ñu̱xma
tama meã yaxõgüxe rü meã tayaxõgüxũcèx.
14 ¡Rü naxcèx pedèu̱x na guxũ i duũxũgümaã pemecümaxũ!
Rü ngẽxgumarüũ ta name nixĩ i naxcèx pedau na Tu-
panapẽxewa naxüünexũ i perü maxũ. Erü yíxema tama Tu-
panapẽxewa üünexẽ rü tãũtáma tórü Corixũ tadau.
15 ¡Rü pegüna pedaugü na taxúema nüxũ oxũcèx i ngẽma
ngũxẽẽ i Tupana tüxũ nangechaũãcüma tüxna ãxũ! Erü tama
tanaxwèxe na texé petanüwa Cristuchi aixũ rü ngẽmaãcü
togüxũ chixexũmaã taxucu̱xẽxũ na Cristuna tixũgachixũcèx.

16 Rü tama name i texé i petanüwa rü naĩ i ngemaã na
itapexũ. Rü tama name na texé tümaãrü ngẽmaxũcèx Tu-
panaxũ na oxũ. Rü yemaãcü nanaxü ga guma nuxcümaũcü
ga Acobueneẽ ga Echaú. Yerü yexguma nataiyagu rü wüxi ga
õnacèx nüxũ naxo ga guxũma ga yema nüxna üxũ ga nanatü
chi nüxna ãxũ.
17 Rü pema nüxũ pecuèx rü yemawena ga yexguma nayaux-
chaũãgu ga yema noxri nüxna üxũ, rü marü taxucürüwama
nanayaxu, yerü marü naẽneẽ ga rübumaẽcüna tanaxã ga
nanatü. Rü nüma ga Echaú rü woo poraãcü naxaxu, natürü
marü taxucürüwama ñuxãcü nanayaxu. Rü ngẽmawa nüxũ
tacuèx na ñuxãcü naxãũcümaxũ na tórü ngẽmaxũcèx Tu-
panaxũ ixoxũ.
18-21 Rü nuxcüma ga tórü o̱xigü ga Moĩchéwe rüxĩxũ, rü
nüxũ naxĩnüẽ ga Tupanaga ga yexguma nüxũ yangaicagügu
ga guma mèxpũne ga Chinaĩgu ãẹgane. Rü nüxũ nadaugü ga
na yayauraxũ ga guma mèxpũne rü poraãcü naxẽãnexũ rü
poraãcü buanecü ixüxũ rü yabèi̱xbẽxanexũ rü yaduruanexũ.
Rü poraãcü namuũẽ ga yema duũxũgü, yerü nüxũ naxĩnüẽ ga
wüxi ga corneta ga tagane rü Tupana ga tagaãcü yéma ñacü:

“Ngẽxguma chi wüxie i petanüwa daa mèxpũnewa ũxgu ¡rü
noxtacüma nutamaã tüxũ ípemuxũchiãcüma tüxũ pimá!
Rü woo wüxi i pexũna yixĩgu ¡rü ngẽxgumarüũ ta
ípenamuxũchiãcüma peyamá!”

ñanagürü. Rü yexguma yadeaxgu ga Tupana, rü poraãcü
namuũẽ ga yema duũxũgü. Rü norü muũmaã Tupanaxũ
nacèèxũgü na íyachaxãchixũcèx ga namaã na yadexaxũ.
Rü yema na poraãcü naxãũcümaxũchixũ ga yema nüxũ
nadaugüxũ, rü yemacèx nixĩ ga nümatama ga Moĩché ga ñaxũ:

“Chorü muũmaã chidu̱ru̱x i ñu̱xmax”,

ñaxũ. Rü yemaãcü nixĩ ga namaã nangupetüxũ ga yema
duũxũgü ga Moĩchémaã nayauxgüxũ ga yema nüxĩraũxũ ga
Tupanaãrü mugü. Natürü i pemax, Pa Chaueneẽgüx, rü
tama yemaãcü pexũ naxüpetü ga yexguma penayauxgügu ga
Tupanaãrü ore i ngexwacaxũxũ i Cristuchiga ixĩxũ.
22 Rü ñu̱xma i pema rü taxucèxma pemuũẽ, yerü ga Cristu
rü taxcèx nayu na Tupana ya guxũguma maxũcüxũtawa
tüxũ nagagüxũcèx, na guxũguma norü ĩãne ya daxũgune
ya Yerucharéũgu ãẹganewa ingẽxmagüxũcèx. Rü ngẹma
tá tangutaquẽxegü namaã i ngẽma muxũchixũma i norü
orearü ngeruũgü i daxũcu̱ã̱x na wüxigu namaã Tupanaxũ
icuèxüũgüxũcèx.
23 Rü ñu̱xma i pemax, rü marü natanüxũgü pixĩgü i guxũma i
ngẽma togü i duũxũgü i Tupanaãrü poperawa ngo̱xégagüxũ.
Rü marü naxcèx pexĩ ya Tupana ya yima guxãnatáma cacü.

Rü marü natanüwaama pexügü i guxŭma ga yema duŭxŭgü
ga mecümagüxŭ ga yuexŭ ga Tupana imexẽẽgüxŭ.
24 Rü marü naxcèx pexĩ ya Ngechuchu ga taxcèx yucü na tüxŭ
namaxẽxẽẽxŭcèx, ngẽma Tupanaãrü uneta i ngexwacaxŭxŭ
tamaã nüxŭ ixuxŭrüŭ. Rü nagümaã pexŭ iyanaxoxẽẽ ga
perü chixexŭgü na aixcüma Tupanapẽxewa pimexŭcèx. Rü
yexguma nũxcümaxŭcü ga Abégü inabaxẽẽ ga naeneẽ rü
Tupana rü poxcu naxuegu. Natürü yexguma Cristugü ibaxgu
rü Tupana rü duŭxŭgümaã nanaxuegu i maxŭ i taguma gúxŭ.
25 Rü ngẽmacèx name nixĩ i pexuãẽgü na tama nüxŭ pex-
oexŭcèx ya yima Tupana ya ñu̱xma tamaã idexacü. Rü dücax
yema nuxcümaŭgüxŭ ga tórü o̱xigü ga Moĩchéwe rüxĩxŭ rü tax-
ucürüwa Tupanachaxwa nibuxmü na tama napoxcueãxŭcèx
ga yexguma Tupanaxŭ naxoegu rü tama naga naxĩnüẽgu
ga yexguma Moĩchéwa Tupana yaxucu̱xẽgügu. Rü yema na
taxucürüwa Tupanachaxwa yabuxmüxŭ ga nümagü, rü yex-
eraãcü tüxŭ naguxcha i yixema na naxchaxwa ibuxmüxŭ ega
tama naga ixĩnüẽgu i ñu̱xma na Cristuwa tüxŭ yaxucu̱xẽgüxŭ
i nüma ya Tupana i daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmacü.
26 Rü yexguma Moĩchéwe naxĩxgu ga tórü o̱xigü, rü Tupana rü
nagamaã nayadu̱ru̱xanexẽẽ. Natürü i ñu̱xma rü ñanagürü:

“Wena táxarü chayadu̱ru̱xanexẽẽ. Natürü ngẽxguma
ngẽmaãcü chanaxü̱xgu rü tãũtáma ñoma i naãnexĩca
chidu̱ru̱xẽẽ, natürü üèxcü rü woramacurigü rü ẽxtagü
rü tá ta chayadu̱ru̱xgüxẽẽ”,

ñanagürü.
27 Rü yema na:

“Wena táxarü chayadu̱ru̱xanexẽẽ”, ñaxŭ, rü ngẽmawa nüxŭ
tacuèx rü guxŭma ga yema naxüxŭ i tama guxŭgucèx ixĩxŭ, rü
Tupana tá inayanaxoxẽẽ na ngẽma guxŭgucèx ixĩxŭxĩcatama
na íyaxügüxŭcèx.
28 Rü ngẽma na tórü ãẽxgacü na yiĩxŭ ya Tupana, rü
guxŭgucèx nixĩ, rü tagutáma inayarüxo na noxrü ixĩgüxŭ. Rü
ngẽmacèx name nixĩ na Tupanana moxẽ ixãgüxŭ, rü nüxŭ
ingechaŭgüãcüma rü nüxŭ imuŭẽãcüma nüxŭ icuèxüŭgüxŭ,
ngẽma nüma nanaxwèxexŭrüŭ.
29 Erü tórü Tupana, rü ñoma wüxi ya üxürüŭ aixcüma in-
ayanaxoxẽẽ i guxŭma i tórü chixexŭ.

13

Ñuxãcü Tupanaxŭ tataãẽxẽẽ

1 Rü ñu̱xma rü tama name na nüxŭ perüc̱ha̱uexŭ
na wüxichigü pegü pengechaŭgüxŭ ñoma peeneẽxŭ
pengechaŭxŭrüŭ.

2 Tama name na nüxʉ̃ ipeyarüngümaẽxʉ̃ na meãma pe-
nayaxuxʉ̃ i ngẽma duʉ̃xʉ̃gü i pepatawa ngugüxʉ̃. Erü nüxʉ̃
tacuèx rü nümaxʉ̃ ga yemaãcü naxügüxʉ̃ rü ñuxguacü rü
tama nüxʉ̃ nacuáãcüma bexma Tupanaãrü orearü ngeruʉ̃gü
i daxũcʉ̃ã̱xʉ̃ meã nayauxgü.
3 Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie i ngẽma duʉ̃xʉ̃gü
i poxcuexʉ̃, ñoma pema rü ta naxrüʉ̃ pepoxcuexʉ̃rüʉ̃.
Rü ngẽxgumarüʉ̃ ta name nixĩ nüxna pecuèxãchie i ngẽma
duʉ̃xʉ̃gü i togü ngúxʉ̃ nüxʉ̃ ingexẽẽgüxʉ̃, erü ngürüãchi tá ta
ngẽmaãcü pexʉ̃ nangupetü.
4 Rü ngẽma yatügü i ãmaxʉ̃ rü name nixĩ i meã naxmèxmaã
namaxẽ rü tüxʉ̃ nangechaʉ̃gü. Rü ngẽxgumarüʉ̃ ta i ngexʉ̃gü,
rü name nixĩ i meã natemaã namaxẽ rü nüxʉ̃ nangechaʉ̃gü.
Erü Tupana rü aixcüma tá nüxna naca rü tá nanapoxcue i
ngẽma duʉ̃xʉ̃gü i naĩ i ngemaã rü ẽxna naĩ ya yatümaã ipexʉ̃.
Rü ngẽxgumarüʉ̃ tá ta tüxʉ̃ napoxcue ya guxãma ya yíxema
ngemèxãcüma rü ngeteãcüma tügümaã maxẽmarexe.
5 Rü tama name na dĩẽruguama perüxĩnüẽxʉ̃. Rü name nixĩ i
namaã petaãẽgü i ngẽma marü pexʉ̃ ngẽxmaxʉ̃. Yerü Tupana
rü ñanagürü:

“Tagutáma cuxna chixũ, rü tagutáma cuxʉ̃ íchatèx”,
ñanagürü.

6 Rü ñu̱xma na nüxʉ̃ icuáxʉ̃ na ngẽmaãcü tamaã inaxãũxʉ̃, rü
ngẽmacèx tama taxãne na ñagüxʉ̃:

“Nüma ya Cori nixĩ ya choxʉ̃ rüngʉ̃xẽẽcü. Rü ngẽmacèx
taxucèxma chamuʉ̃. Erü taxucürüwama texé t̲acü rü
chixexʉ̃ chomaã taxü”,

ñagüxʉ̃.
7 Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie ga yema perü dauruʉ̃gü ga
noxri pemaã icuáxʉ̃ rü pemaã nüxʉ̃ ixugüxʉ̃ ga Tupanaãrü
ore. Rü name nixĩ i nagu perüxĩnüẽ ga na ñuxãcü meã
namaxẽxʉ̃ pepẽxewa rü ñuxãcü meã yaxõgüãcüma nayuexʉ̃.
Rü name nixĩ ga nüma yaxõgüãxʉ̃rüʉ̃ meã peyaxõgü i pemax.
8 Rü nüma ya Ngechuchu ya Cristu rü guxʉ̃guma nayanguxẽẽ
i ngẽma tamaã nüxʉ̃ yaxuxʉ̃. Rü nuxcüma rü nayanguxẽẽ
ga norü ore, rü ñu̱xma rü ta nayanguxẽẽ. Rü guxʉ̃gutáma
ngẽmaãcü nixĩ. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe na aixcüma nüxʉ̃
yaxõgüxʉ̃.
9 Rü tama name i peyaxõgü i ngẽma ngu̱xẽẽtaegü i tama toma
pexʉ̃ namaã tangúexẽẽxʉ̃ i tama Tupanaãrü ixĩgüxʉ̃. Rü
nuxcüma rü nagu taxĩ ga yema mugü ga Moĩché ümatüxʉ̃ ga
tüxna nachu̱xuxʉ̃ na t̲acü ixüxʉ̃ rü t̲acü ingõxʉ̃. Natürü yema
mugü rü taguma tüxʉ̃ naporaexẽẽ ga na Tupanacèx imaxẽxʉ̃.
Rü ngẽmacèx tanaxwèxe na Tupana ya tüxʉ̃ ngechaʉ̃cüwa
nayaxuxʉ̃ i tórü pora na aixcüma naxcèx imaxẽxʉ̃cèx.

10 Rü ngẽma duŭxŭgü i Moĩchéarü mugügu ĩxŭ, rü Tupanacèx naxŭna nadai na tama napoxcueãxŭcèx naxcèx i
norü pecadu. Natürü tama nüxŭ nayaxõgü ya Cristu ga
tórü pecaducèx yucü. Rü ngẽmacèx taxucürüwama taxrüŭ
nanayauxgü i ngẽma ngŭxẽẽ i Cristu nüxna uaxŭxŭ.
11 Rü ngẽma duŭxŭgüarü paigüarü ãẽxgacü, rü tupaucawa
nanange ya nagü i naxŭnagü na Tupanana naxããxŭcèx
na tama Tupana napoxcuexŭcèx i ngẽma duŭxŭgü.
Natürü naxŭnegü i ngẽma naxŭnagü, rü ĩãneãrü ĩxpemawa
nayanagugü.
12 Rü yexgumarüŭ ta ga Ngechuchu rü ĩãneãrü ĩxpemawa
ngúxŭ ninge rü nayu na nagümaãtama Tupanacèx
yaxüünegüxẽẽãxŭcèx i duŭxŭgü.
13 Rü ngẽmacèx i yixema, rü name nixĩ i nüxna tixĩgachi i ngẽma
mugü ga Moĩché ümatüxŭ, rü name nixĩ i Ngechuchucèx
taxĩ. Rü woo duŭxŭgü tüxŭ cugüegu, yema Ngechuchuxŭ na
nacugüexŭrüŭ, rü name nixĩ i naxrüŭ yaxna namaã taxĩnüẽ.
14 Erü yixema na yaxõgüxŭ, rü tãũtáma ñoma i naãne i
paxa tá gúxŭwa tangẽxmagüecha. Erü daxũguxŭ i naãnewa
tüxŭ nangẽxma i tachica. Rü ngẽma tá nixĩ i ingugüxŭ na
guxŭgutáma Tupanamaã ingẽxmagüechaxŭcèx.
15 Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i Ngechuchu ya Cristuégagu
guxŭguma Tupanaxŭ ticuèxüŭgü. Rü ngẽma na taèxmaã nüxŭ
icuèxüŭgüxŭ, rü ngẽma nixĩ i ãmare i mexŭ i nüxna ixãxŭ.
16 ¡Rü tãxũ i nüxŭ ipeyarüngümaẽxŭ na togüxŭ perüngŭxẽẽxŭ
rü namaã pengauxŭ i perü ngẽmaxŭgü! Erü ngẽma nixĩ i ãmare
i Tupanana pexãxŭ i aixcüma namaã nataãẽxŭ.
17 ¡Rü naga pexĩnüẽ i ngẽma perü dauruŭgü i pemaã
icuèxgüxŭ, rü penaxũx i ngẽma pemaã nüxŭ yaxuxŭ!
Erü nümagü rü Tupanapẽxewa pexna nadaugü na meã
pemaxẽxŭcèx erü nüxŭ nacuèxgü na Tupana tá nüxna ça̱xŭ
i nachiga na ñuxãcü pexna nadaugüxŭ. Rü name nixĩ i meã
namaã pemaxẽ i ngẽma perü dauruŭgü na wüxi i taãẽ na
yiĩxŭcèx i ngẽma norü puracü rü tama wüxi i norü guxchaxŭ
na yiĩxŭcèx. Erü ngẽxguma chi wüxi i norü guxchaxŭ yixĩgu
i ngẽma norü puracü na pexna nadauxŭ, rü pema rü chi
taxuŭma i mexŭ nawa peyaxu i ngẽma norü puracü.
18 Rü name i toxcèx peyumüxẽgü. Erü toõẽwa nüxŭ tacuèx na
aixcüma meã tayanguxẽẽxŭ i ngẽma puracü i Tupana toxna
ãxŭ rü tanaxwèxe na guxŭguma ngẽmaãcü tanaxüxŭ.
19 Rü ngẽma guxŭãrü yexera pexna naxcèx cha̱caxŭ
nixĩ na peyumüxẽgüxŭ na Tupana paxa pexcèx choxŭ
taeguxẽẽxŭcèx.

Yema duŭxŭgüxŭ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Tupana nüxŭ rüngŭxẽẽxŭ

20-21 Rü ñu̱xma chanaxwèxe i poraãcü pexŭ narüngŭxẽẽ ya
Tupana ya tórü taãẽxẽẽruŭ rü tórü ngüxmüẽxẽẽruŭ ixĩcü. Rü
nüma nixĩ ga yuwa ínadaxẽẽãxŭ ga tórü Cori ya Ngechuchu
ya Cristu ya guxŭma i yaxõgüxŭãrü dauruŭ ya guxããrü
yexera ixĩcü. Rü ñu̱xma na curuchagu taxcèx nabaãxŭ ga
guma nagü ga tüxŭ nüxŭ cuèxẽẽcü na ñuxãcü guxŭguma
tüxŭ nangechaŭxŭ ya Tupana, rü chanaxwèxe na nüma ya
Tupana pexŭ yamexẽẽgüxŭ rü pexŭ nangŭxẽẽxŭ na aixcüma
guxŭma i perü maxŭwa pimexŭcèx. Rü ngẽxgumarüŭ ta
chanaxwèxe na Ngechuchu ya Cristuwa tüxŭ nangŭxẽẽxŭcèx
ya Tupana na nüma nanaxwèxexŭãcüma ixĩgüxŭcèx. Rü
ñu̱xma tanaxwèxe i guxŭguma yima Cristuxŭ ticuèxüŭgü. Rü
ngẽmaãcü yiĩ.

22 Pa Chaueneẽgüx, pexŭ chacèèxŭ na yaxna namaã
pexĩnüẽxŭ i ñaã noxretama i ore i pexŭ namaã chataãẽxẽẽxŭ
rü pexŭ namaã chaxucu̱xẽxŭ.

23 Rü chanaxwèxe na nüxŭ pecuáxŭ rü taeneẽ ya Timutéu
rü marü ínanguxuchi ga na napoxcuxŭ. Rü ngẽxguma paxa
nuã chauxŭtawa nanguxgu, rü tá ngẽ̱ma petanüwa chanaga
i ngẽxguma pexŭ íchayadèu̱xgu.

24 ¡Rü nüxŭ perümoxẽgü i guxŭma i ngẽma perü dauruŭgü
i pemaã icuáxŭ! ¡Rü ngẽxgumarüŭ ta nüxŭ perümoxẽgü
i guxŭma i togü i taeneẽgü i yaxõgüxŭ! Rü taeneẽgü i
Itáriaanewa ngẽxmagüxŭ rü ta pexŭ narümoxẽgü.

25 ¡Rü Tupana poraãcü pexŭ rüngŭxẽẽ̱x i guxãma i pemax!
Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna.

TUPANAARÜ ORE GA CHAÜTIÁGU ÜMATÜXÜ

Chaŭtiágu nüxŭ narümoxẽ ga natanüxŭgü ga Yudíugü ga yaxõgüxŭ

1 Pa Chautanüxŭgü i Yudíugü i Ngechuchuaxŭ Yaxõgüxŭ i Guxŭ i Naãnewa Ngẽxmagüxŭx, choma i Chaŭtiágu pexŭ charümoxẽ. Rü choma nixĩ i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuaxŭ chapuracüxŭ.

Ngẽma cuèx i aixcüma Tupanawa ne ũxŭchiga

2 Pa Chaueneẽgü i Yaxõgüxŭx, name nixĩ na petaãẽgüxŭ i ngẽxguma nagúxŭraŭxŭ i guxchaxŭgü pexcèx ínguxgu.

3 Erü pema nüxŭ pecuèx rü ngẽxguma meã peyaxõgüamagu ega woo ṯacü rü guxchaxŭ pexŭ üpetügu rü wüxi i mexŭ nixĩ i ngẽma. Erü ngẽmaãcü nixĩ ya Tupana i pexŭ naporaexẽẽxŭ na yexeraãcü meã nüxŭ peyaxõgüxŭcèx.

4 Rü name nixĩ na peporaexŭ na aixcüma Tupanapẽxewa pimexŭcèx, rü naxcèxicatama pemaxẽxŭcèx, rü taxuwama nachixexŭcèx i perü maxŭ.

5 Ngẽxguma chi wüxie i petanüwa tama meã nüxŭ cuèxgu na ṯacü tüxŭ nanaxwèxexŭ ya Tupana, rü name nixĩ i nüxna naxcèx taca i cuèx, rü nüma tá guxŭma i norü ngúchaŭmaã tüxna nanaxã. Erü Tupana meãma guxŭ i duŭxŭgüna nanaxã i cuèx, rü tama nayanuxŭ, rü taxúexŭma nanga.

6 Natürü ngẽxguma naxcèx ítacaxgu rü tanaxwèxe na aixcüma tayaxõxŭ rü tá na tanayaxuxŭ i ngẽma naxcèx ítac̲axŭ. Rü tama name na nagu tarüxĩnüxŭ rü tãũtáma tanayaxuxŭ. Erü yíxema tama meã yaxõxẽ, rü ñoma taxtüarü yuape i buanecümaã guxŭwama c̲uexŭrüŭ tixĩ i tümaãrü maxŭwa.

7-8 Rü yíxema duŭxẽ ya ñu̲xma meã yaxõxẽ rü moxŭ rü tama meã yaxõxẽ, rü taxucürüwama nagu tarüxĩnü na ṯacü Tupanaxŭtawa tayaxuxŭ. Erü yíxema duŭxẽ ya ngẽmaãcü yaxõxẽ, rü tümaãrü maxŭwa rü tama aixcüma wüxigutama tarüxĩnü.

9 Rü yíxema yaxõxẽ ya tama muãrü dĩẽruãxẽ, rü name nixĩ i tataãẽ erü Tupanaxãcü tixĩ rü tümamaã nataãẽ.

10 Rü yíxema yaxõxẽ ya muãrü dĩẽruãxẽ rü name nixĩ i tataãẽãma ega woo wüxi i ngunexŭ tüxŭ nataṵxgu i tümaãrü dĩẽru. Erü ngẽma dĩẽruãxŭ i duŭxŭgü, rü ñoma putürachacurüŭ tama natai.

11 Rü ngẽxguma nangunagügu ya üèxcü rü poraãcü nangṵxetügu, rü narüñ̲exẽ i ngẽma putüra rü narüngu i

nachacu, rü ngẽxma nagu̱x na namexŭ. Rü ngẽxgumarüŭ tá ta nayu i ngẽma dĩẽruã̱xŭchixŭ rü ngẽxma tá nayarüxo i norü guxŭma.

Tupana tüxŭ naxü, natürü tama chixexŭgu tüxŭ nanguxẽẽxŭcèx

12 Rü nataãẽ ya yima yatü ya meãma yaxõõmacü i ngẽxguma Tupana nüxŭ ũ̱xgu. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü yaxna namaã naxĩnüãmagu, rü Tupana tá namaã nataãẽ rü tá nüxna nanaxã i norü ãmare i mexŭ i taguma gúxŭ. Rü ngẽma nixĩ i ãmare i Tupana tümamaã ixunetaxŭ ya yíxema nüxŭ ngechaŭgüxe.

13 Natürü ngẽxguma texe ĩnü i chixexŭ tümacèx ínguxgu na chixexŭ taxüxŭcèx rü tama name i nagu narüxĩnü na Tupana tümaãẽwa ínanguxẽẽxŭ i ngema ĩnü i chixexŭ. Erü ya Tupana rü taguma naãẽwa nangu na chixexŭ naxüxŭ, rü ngexgumarüxŭ ta taguma chixexŭ i ĩnü texeãẽwa nanguxẽẽ na chixexŭ taxüxŭcèx.

14 Natürü ngẽma chixexŭ i tümatama nagu tarüxĩnüxŭ nixĩ i chixexŭgu tüxŭ nguxẽẽxŭ.

15 Rü ngẽma chixexŭ i tümatama nagu tarüxĩnüxŭ nixĩ i tüxŭ pecadu̱ã̱xẽẽxŭ. Rü ngẽma pecadugagu tá nixĩ i düxwa itayarütaxuxŭ.

16 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, tama name i pegütama pewomüxẽẽgü.

17 Erü guxŭma i ngẽma aixcüma mexŭ i tüxŭ ngẽxmaxŭ, rü naxŭtawa ne naxũ ya Tupana ya daxũgucü ga naxücü ga üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü ẽxtagü. Rü nüma rü guxŭguma nanaxè̱ixrügumaraxŭ rü taguma naxüchicüü.

18 Rü nüma nixĩ ga tüxna naxããxŭ ga norü ore i aixcüma ixĩxŭ na ngẽmaãcü tüxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü yemaãcü nanaxü yerü nanaxwèxe na yixira nüxŭ na yaxõgüxŭ, rü yixcama i togü.

Ñuxãcü aixcüma Tupanaãxŭ tayaxõ

19 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, rü ngẽxguma texé pemaã nüxŭ ixuxgu i Tupanaãrü ore, rü name nixĩ i meã iperüxĩnüẽ. Rü tama name i tüxŭ pechoxŭgagü.

20 Erü ngẽxguma nanuxgu i wüxi i duŭxŭ, rü tama Tupanaãrü ngúchaŭ naxü.

21 Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxŭ perüxoe i guxŭma i ngẽma chixexŭgü i guxŭwama ngẽxmagüxŭ. ¡Rü meã penayaxu i ngẽma ore i Tupana pexna ãxŭ! Erü ngẽmawa pexŭ nangẽxma i maxŭ i taguma gúxŭ.

22 Rü tama name i iperüxĩnüẽmare i ngẽma ore, natürü name nixĩ i penaxü i ngẽma pemaã nüxŭ yaxuxŭ. Erü

ngẽxguma iperüxĩnüẽmaregu rü tama penaxṹxgu, rü pegütama pewomüxẽẽgümare.
23 Erü yíxema irüxĩnümarexe i Tupanaãrü ore natürü tama naxũxe i ngẽma nüxũ yaxuxũ, rü wüxi i yatü i daucüwa nügü dauchametüxũrüũ tixĩ.
24 Erü nügü nadauchametü, natürü ngẽxguma yaxũgachigu rü marü nüxũ inayarüngüma na nañuxchametüraũxũ i noxrix.
25 Natürü yíxema guxũguma meã nüxũ daumatüxe rü naga ĩnüxẽ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ i pecaduwa tüxũ ínguxuchixẽẽxũ, rü Tupana rü tá aixcüma guxũwama tüxũ narüngũxẽẽ. Erü tama ngẽma orexũ taxĩnümare, natürü tanaxü i ngẽma tümamaã nüxũ yaxuxũ.
26 Rü ngẽxguma chi wüxie nagu rüxĩnügu na meãma Tupanaxũ tacuáxũ natürü tama nüxna tadèṹxgu ya tümaãrü conü i tümaãrü orewa, rü tügütama tawomüxẽẽ, rü tama aixcüma Tupanaãxũ tayaxõ.
27 Natürü ngẽma nacüma i Tanatü ya Tupanapẽxewa aixcüma üünexũ, rü ngẽma nixĩ na nüxũ tarüngũxẽẽxũ i tacutagü rü yutegüxũ rü tügüna tadauxũ na tama ñoma i naãneãrü chixexũgu taxücuxũ.

2

Name nixĩ i guxũ i duũxũgüxũ tangechaũ

1 Pa Chaueneẽgüx, pema rü nüxũ peyaxõgü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya mexẽchicü. Rü ngẽmacèx tama name na chixriãcü penayaxuxũ i ñuxre i duũxũgü rü meã penayaxuxũ i togü.
2 Rü ngẽxguma chi perü ngutaquẽxegu naxücuxgu i wüxi i yatü i uirumaã aneraãxũ rü mexchiruxũ, rü ngẽxgumarüũ chi ta ngẽxma naxücuxgu i wüxi i yatü i ngearü dĩẽruãxũ rü w̱exachiruxũ, rü name nixĩ i guxũxũma wüxigu meã peyaxu.
3 Natürü tama name ega meã penayaṹxgu i ngẽma mexchiruxũ rü:

“¡Nuã mexũ i naxmèxwẽxewa rüto!” ñapegüxũ nüxũ, natürü ngẽma w̱exachiruxũxũ rü:

“¡Cuma rü ngẽxmatama nachi, rü ẽxna yea ñatüanewa rüto!” ñapegüxũ nüxũ.
4 Rü ngẽxguma tama wüxigu meã penayaṹxgu i ngẽma taxre, rü pewatama nangõx na tama aixcüma guxãxũ pengechaũgüxũ rü chixexũ i duũxũgü pixĩgüxũ ega ngẽmaãcü chixri penayaṹxgu i duũxũgü.
5 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, ¡Iperüxĩnüẽ i ñaã ore! Tupana tüxũ nade ya yíxema ngearü dĩẽruã̱xgüxe i ñoma i naãnewa na meã nüxũ tayaxõgüxũcèx. Erü nanaxwèxe

i tanayauxgü i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ i tümamaã inaxunetaxŭ ya yíxema nüxŭ ngechaŭgüxe.

6 Natürü pema rü chixri penayaxu i ngẽma duŭxŭgü i ngearü dĩẽruã̱xgüxŭ rü meã penayaxu i ngẽma duŭxŭgü i dĩẽruã̱xgüxŭ. ¿Taux ẽxna ngẽma dĩẽruã̱xgüxŭ yiĩxŭ i ngẽma chixri pemaã maxẽxŭ rü ã̱ẽxgacügüxŭtawa pexŭ íyaxuaxŭgüxŭ?

7 Rü ngẽma dĩẽruã̱xgüxŭ nixĩ i chixexŭ namaã ixugüexŭ ya Cristu ya perü Cori ya mexẽchicü.

8 Tupanaãrü orewa nangẽxma i norü mu i guxŭ i mugüarü yexeraxŭ i ñaxŭ:

"¡Nüxŭ nangechaŭ i cumücü ngẽma na cugütama cungechaŭxŭrüŭ!"

ñaxŭ. Rü ngẽxguma aixcüma naga pexĩnüẽgu i ngẽma mu, rü mexŭ nixĩ i pexüxŭ.

9 Natürü ngẽxguma meã penayau̱xgu i wüxi i yatü i mexchiruxŭ rü chixri penayau̱xgu i ngẽma w̱exachiruxŭ, rü pecadu pexü. Rü Tupanapẽxewa pechixexŭgu erü tama naga pexĩnüẽ i ngẽma pexŭ namuxŭ.

10 Erü ngẽxguma chi texé naga ĩnügu i guxŭma i Tupanaãrü mugü natürü chi wüxiwatama ítatüxgu na tama naga taxĩnüxŭ, rü chi ñoma guxŭma i Tupanaãrü mugüga tama taxĩnüxŭrüŭ tachixexŭgu.

11 Erü nümatama ya Tupana ga ñacü:

"¡Tãũtáma naĩ i nge i ãtecümaã cungẽãẽ!" ñacü,

rü ñanagürü ta:

"¡Tãũtáma cumáẽta!"

ñanagürü. Rü ngẽxguma chi tama naĩ i nge i ãtecümaã cungeãẽ̱xgu, natürü cumáẽtagu, rü tama aixcüma meã naga cuxĩnü i ngẽma Tupana tüxŭ muxŭ.

12 Rü ngẽmacèx name nixĩ na meã pidexagüxŭ rü meã pemaxẽxŭ. Erü Tupana tá pexna naca i perü maxŭchiga ngoxi Cristu pexŭ muxŭãcüma pemaxẽ rü ẽxna tama. Rü ngẽma Cristu tüxŭ muxŭ nixĩ na yigü ingechaŭgüxŭ.

13 Erü guxãma ya yíxema tama tümamücügü tüxŭ ngechaŭtümüŭgüxe, rü Tupana rü tãũtáma nüxŭ tangechaŭtümüŭgüãcüma tüxna naca i tümaãrü maxŭchiga. Natürü yíxema tümamücügü tüxŭ ngechaŭtümüŭgüxe, rü tãũtáma tamuŭẽ i ngẽxguma Tupana tüxna caxgu, erü nüxŭ tangechaŭtümüŭgüãcüma tá tüxna naca.

Ega aixcüma yaxõgügu, rü tanaxwèxe i mexŭ taxügü rü nüxŭ tarüngŭxẽẽ i togü

14 Pa Chaueneẽgüx, ¿Ṯacüwa namexŭ ega wüxie:

“Choma rü Tupanaãxũ chayaxõ”, ñagügu, natürü tama mexũ taxũxgu? ¿Pexcèx rü Tupana tá tüxũ maxẽẽxũ ega ngẽmaãcü tayaxõxgux?

15-16 Rü ngẽxguma chi wüxi i taeneẽ rü ẽxna taeyèx i yaxõxũ rü nangexchirugu rü nangewemügu, rü chi wüxie i pema rü ñapegügu:

“¡Mexũ cuxũ üpetü, rü icũxcuchi na tama cuxũ nadeyuxũcèx, rü meã nachibü!” ñapegügu, rü ¿tacüwa name i ngẽma ega tama nüxna penaxãxgu i ngẽma nüxũ taxuxũ?

17 Rü ngẽxguma yaxõmaregu natürü tama mexũ ixũxgu, rü tama togüxũ rüngũxẽẽgu, rü ¿tacüwa namexũ i ngẽmaãcü na yaxõxũ?

18 Erü ngẽxguma cuyaxõmaregu natürü tama mexũ cuxũxgu, rü ngürüãchi tá wüxie ñatarügü cuxũ:

“Cuma rü cuyaxõmare natürü taxuxũma i mexũ cuxü Natürü choma rü chayxõ rü naétü mexũ chaxü. ¿Rü ñuxãcü tá nüxũ chacuáxũ na cuyaxõxũ ega tama mexũ cuxũxgu? Natürü choma rü chorü ü i mexũmaã tá cuxũ chanawẽ na aixcüma chayaxõxũ”, ñatarügü tá cuxũ.

19 Cuma cuyaxõ na nangẽxmaxũ ya wüxitama ya Tupana. Marü name. Natürü ngoxogü rü ta ngẽmaãcü nayaxõgü, rü poraãcü nidũxrũxe erü Tupanaxũ namuũẽ.

20 Pa Yatü ya tama Meã Nagu Rüxĩnücüx, cuma rü tama nüxũ cucuèx i ngẽxguma cuyaxõmaregu rü tama mexũ cuxũxgu, rü taxuwama name i ngẽmaãcü na cuyaxõxũ.

21 Tupana nüxũ ixuxgu rü nuxcümaũcü ga tórü ũxi ga Abráũ rü wüxi ga yatü ga mecü nixĩ. Yerü mexũ naxü rü Tupanaga naxĩnü ga yexguma namaã nüxũ yaxuxgu na naxcèx yamáãxũcèx ga nane ga Ichaá.

22 Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx rü tama nayaxõmare ga Abráũ, natürü mexũ naxü ta. Rü yema naxüxũwa tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na aixcüma Tupanaãxũ yaxõõxũ.

23 Rü yemaãcü ningu ga yema ore ga ümatüxũ ga ñaxũ:

“Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ rü yemacèx Tupana nüxũ nixu na mecü yiĩxũ yerü nüxũ nayaxõ. Rü nüxũ nixu ta na namücü yiĩxũ ga Abráũ”.

24 Rü ngẽmawa nüxũ tadau na Tupana namaã taãẽxũ ya yima yatü ya mexũ ücü rü tama yaxõmarecü.

25 Rü yemaãcü ta ngĩmaã nangupetü ga nuxcüma ga Raá. Rü Tupana ngĩmaã nataãẽ yerü mexũ ixü ga yexguma meã nayauxãgu ga ngĩpatawa ga yema orearü ngeruũgü ga Yudíugü. Rü ngĩgagu namaxẽ ga yema orearü ngeruũgü yerü to ga namagu iyamugü ga yexguma norü uwanügü nadaixchaũgu. Rü woo ga ngĩma rü chixri na namaxũxũ ga noxrix,

natürü mexũ̃ ixü yerü iyaxõ, rü yemacèx Tupana ngĩmaã nataãẽ.
26 Rü wüxi i naxũ̃ne rü taxuwama name rü nayumare ega nataṵxguma i naãẽ. Rü ngẽxgumarüũ̃ ta nixĩ na taxuwama namexũ̃ na yaxõmarexũ̃ ega taxuũ̃ma i mexũ̃ ixṵxgux.

3

Tórü conüchiga

1 Pa Chaueneẽgüx, tama name i muxẽma i pema rü ngṵxẽẽtaexũ̃gü pegü pixĩgüxẽẽchaũ̃. Erü pema nüxũ̃ pecuèx na yixema i ngṵxẽẽtaexũ̃gü na ixĩgüxũ̃, rü guxũ̃ i duũ̃xũ̃güarü yexera tá tüxna naca ya Tupana tórü maxũ̃chiga rü tórü puracüchiga.
2 Guxãma i yixema rü muẽxpṵxcüna chixexũ̃ taxüe. Yima yatü ya taguma chixexũ̃xũ̃ ixucü rü aixcüma mecü nixĩ, erü nüxũ̃ nacuèx na ñuxãcü guxũ̃wama nügüna nadauxũ̃ na tama chixexũ̃ naxüxũ̃cèx.
3 Rü ngẽma na taga naxĩnüxũ̃cèx i wüxi i cowaru, rü tanaxwèxe na naxütṵxünáguxũ̃ na ngẽmaãcü yixema inaxwèxexũ̃ãcüma meã iyaxũxũ̃cèx.
4 ¡Dücèx nagu perüxĩnüẽ ya wapurugü ya buanecüarü poramaã ixũxũ̃ne! Rü woo nitaxüchi rü buanecü ya taxüchicümaã inicuegü, natürü íracü ya quiyamaã nanatoxchinü i norü toxpẽxeruũ̃, rü ngextá nüma ínanaxwèxexũ̃wa nanaxũxẽẽ.
5-6 Rü ngẽxgumarüũ̃ ta nixĩ ya tórü conü rü woo na naxírachiréxũ̃, natürü namuxũchi i norü ore. Rü wüxitama i üxüarü yauraxũ̃ i íraxũ̃wa inaxügü na yaxaxũ̃ i taxũ̃ma i naãne. Rü tórü conü rü ñoma wüxi ya üxürüũ̃ nixĩ. Rü taxünewa rü wüxi i taxũ̃ i chixexũ̃ nixĩ ya yima tórü conü erü nanachixexẽẽ i guxũ̃ma i tórü maxũ̃. Rü ngẽma Tupana ngoxogüxũ̃ ípoxcuexũ̃gune ya üxüemawa ne naxũ i ngẽma chixexũ̃ i namaã yadexaxũ̃ ya tórü conü. Rü ngẽma chixexũ̃maã nanachixexẽẽ i guxũ̃ma i tórü maxũ̃.
7 Duũ̃xũ̃gü rü nüxũ̃ nacuèx na íyapuxẽẽãxũ̃ rü nüxna nachogüxũ̃ i nagúxũ̃raũ̃xũ̃ i naẽxũ̃gü i idüraexũ̃, rü werigü, rü ãxtapegü, rü choxnigü.
8 Natürü taxúema nüxũ̃ tacuèx na nüxna tachogüxũ̃ ya tümaãrü conü. Erü wüxi i chixexũ̃ i taxũ̃ i taxucürüwama texé iyarüxoxẽẽxũ̃ nixĩ. Rü ngẽma norü dexa rü ũũ̃rüũ̃ tüxũ̃ nayuxẽẽ.
9 Rü yima tórü conümaã nüxũ̃ ticuèxüũ̃ ya Tanatü ya Tupana, rü yimamaãtama chixexũ̃ namaã tixugüe ta i duũ̃xũ̃gü i Tupana nügüãcü üxũ̃.
10 Rü ngẽma taèxmaã, rü meã duũ̃xũ̃güchiga tidexagü, natürü ngẽmatama taèxmaã rü namaã taguxchigagü ta. Pa Chaueneẽgüx, tama name na ngẽmaãcü yiĩxũ̃.

11 Wüxi i dexáarü chuxchuxŭwatama rü taxuacüma ínaxũxũ
i dexá i mexŭ rü dexá i chixexŭ.
12 Pa Chaueneẽgüx, wüxi i iguera rü taxuacüma oríbuarü
omaã naxo, rü wüxi i uba rü taxuacüma igueraarü omaã
naxo. Rü ngẽxgumarüŭ ta wüxi i dexáarü chuxchuxŭ i
yucürachiüxŭwa, rü taxuacüma ínaxũxũ i dexá i mexŭ.

Ngẽma cuèx i aixcüma ixĩxŭ

13 Ngẽxguma chi petanüwa nangẽxmagu i wüxi i duŭxŭ i nüxŭ
cuáxŭ rü meã naãẽxŭ cuáxŭ, rü name nixĩ na meã namaxŭxŭ
rü mexŭ na naxüxŭ rü tama nügü yacuèxüŭxŭ na ngẽmaãcü
pexŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭcèx na aixcüma wüxi i duŭxŭ i nüxŭ
cuáxŭ yiĩxŭ.
14 Natürü ngẽxguma chi pixãũxãchiwèxegügu rü togüchi pex-
aiegu rü norü yexera pegü pixĩxẽẽchaŭgu, rü taxuacüma
pegügu perüxĩnüẽ na mexŭgü rü nüxŭ cuèxgüxŭ pixĩgüxŭ. Rü
wüxi i dora i taxŭ nixĩ i ngẽma ega ngẽmaãcü pixĩgügu.
15 Erü ngẽma na ixãũxãchiwèxegüxŭ rü duŭxŭgüchi na ix-
aiexŭ rü norü yexera yigü na ixĩgüxẽẽchaŭxŭ, rü tama Tu-
panawa ne naxũ, natürü ñoma i naãnecu̱ã̱xwa rü ngoxo i
Chatanáwa nixĩ i ne naxũxŭ.
16 Erü ngextá ãũxãchi ítaxŭwa rü duŭxŭgü nügü
írüyexeraxẽẽchaŭxŭwa, rü ngema rü taxuŭma meã inixũ
rü nagúxŭraŭxŭ i chixexŭ nangẽxma.
17 Natürü guxãma ya yíxema aixcüma tüxŭ nangẽxmaxẽ i
ngẽma cuèx i Tupanawa ne ũxŭ, rü aixcüma meã tamaxẽ
rü guxãmaã tamecümagü, rü meã duŭxẽxŭ tayauxgü i
tümapatawa, rü meã itarüxĩnüẽ i tümamücüarü ucu̱xẽ, rü
guxŭ i duŭxŭgü tüxŭ nangechaŭtümüŭgü, rü guxãmaãma
tügü tawüxiguxẽẽgü, rü tixaixcümagü, rü mexŭ taxügü.
18 Rü yíxema naxcèx daugüxe na duŭxŭgü nügümaã
irüngüxmüẽxŭ, rü wüxi i mexŭ taxügü. Erü ngẽmawa tá
nüxŭ tadaugü na aixcüma meã Tupanacèx namaxẽxŭ i ngẽma
duŭxŭgü.

4

Duŭxŭgü i ñoma i naãneãrü ngúchaŭcèx daugüxŭchiga

1 ¿Tü̱xcüŭ pegümaã penuẽ rü pegü pedai? Pegümaã penuẽ
erü pexŭ nangẽxma i ngẽma perü ngúchaŭgü i chixexŭgü.
2 Pema pexŭ nangúchaŭ i ngẽma pexŭ taxuxŭ natürü tax-
uacüma pexŭ nanguxŭ, rü ngẽmacèx peyamèx i togü. Rü
norü ngẽmaxŭcèx pixãũxãchie natürü taxuacüma pexŭ nan-
guxŭ̱ega, rü ngẽmacèx pegümaã penuẽ, rü pegü pedai. Rü
tama penayauxgü i ngẽma penaxwèxexŭ erü tama Tupanana
naxcèx peca.

3 Rü ngẽxguma naxcèx ípecaxgu, rü tama penayaxu, erü
naxcèx ípeca i ngẽma tama Tupana pexŭ naxwèxexŭ. Rü
ngẽma pematama penaxwèxexŭ nixĩ i naxcèx ípeca̱xŭ na na-
maã pegütama petaãẽxẽẽmarexŭcèx.
4 Pa Duŭxŭgü i Chixri Maxẽxŭx, ¿Tama ẽxna nüxŭ pecuèx
rü ngẽxguma ñoma i naãnexŭ pengechaŭgu rü Tupanamaã
perüxuwanüxŭ? Erü texé ya ñoma i naãnexŭ ngechaŭxẽ rü
Tupanamaã tarüxuwanü.
5 Rü tama natücèxma nixĩ i ngẽma Tupanaãrü ore i ñaxŭ:

“Ngẽma Naãẽ i Üünexŭ i Tupana tüxna muxŭ rü tüxŭ ninuxŭ
erü noxrü tixĩ rü tüxŭ nangechaŭ”,

ñaxŭ.
6 Natürü Tupana rü tüxŭ narüngŭxẽẽ na namaã iporaexŭcèx
i guxŭma i ñoma i naãneãrü ngúchaŭ i chixexŭ. Rü ngẽmacèx
norü orewa rü ñanagürü:

“Tupana rü tümamaã nanu ya yíxema tügü icuèxüxŭgüxe,
natürü tüxŭ narüngŭxẽẽ ya yíxema tama tügü
icuèxüxŭgüxe”,

ñanagürü.
7 Pa Chaueneẽgüx, ¡Meã Tupanaga pexĩnüẽ! ¡Rü nüxŭ pexoó i
ngoxo i Chataná! Rü nüma rü tá pexna niña.
8 ¡Tupanana pengaicamagü! Rü nüma rü tá ta pexna nan-
gaicama. Rü pemax, Pa Pecadua̱xgüxŭx, ¡nüxŭ perüxoe i
pecüma i chixexŭ! Rü pemax, i Tupanawe rüxĩxchaŭxẽ natürü
ñoma i naãnewe rü ta rüxĩxchaŭxẽ, ¡penamexẽẽ̱x i perü maxŭ na
Tupanacèxicatama pemaxẽxŭcèx!
9 ¡Pegümaã pengechaŭgü rü pexauxe erü pipecadua̱x! Rü texé
ya ñoma i naãneãrü taãẽwa cugüxe, rü name nixĩ i tügümaã
taxauxe. Rü texé ya tümacüma i chixexŭmaã taãxe̱xẽ, rü name
nixĩ i Tupanapẽxewa tügümaã tangechaŭ.
10 Rü name nixĩ i Cori ya Tupanapẽxegu pecaxãpü̱xügü rü
namaã nüxŭ pixu na taxuwama pimexŭ. Rü ngẽxguma i nüma
rü tá pexŭ nicuèxüŭ rü pexŭ nataxẽẽ.

Tama name i chixexŭgu cueneẽmaã curüxĩnü

11 Pa Chaueneẽgüx, ¡Tãxũ i chixexŭmaã pegü pixugüxŭ!
Erü yíxema chixexŭmaã tümaẽneẽchigagu idexáxe rü ẽxna
chixexŭmaã nüxŭ dawenüxẽ, rü chixe nüxŭ tawogü ta i
Tupanaãrü ore. Rü ngẽxguma chixexŭgu Tupanaãrü oremaã
curüxĩnügu, rü Tupanaãrü orearü yexera cugü quixĩxẽẽchaŭ
erü tama aixcüma naga cuxĩnü.
12 Tupanaxĩcatama nixĩ ya tüxna naxãcü i norü mugü rü
ñu̱xũchi tá tüxna ca̱cü rü ngoxi naga ixĩnüẽ i ngẽma norü
ore. Rü nümatama nixĩ i nüxŭ nangẽxmaxŭ i pora na tüxŭ
namaxẽxẽẽxŭ rü ẽxna tüxŭ nayuexẽẽxŭ. ¿Natürü texé quiĩxŭ

i cumax rü ngẽmacèx cunangugüxŭ na ñuxãcü namaxŭxŭ i cumücü?

Taxúema nüxŭ tacuèx na ṯacü tá tüxŭ ngupetüxŭ i moxŭãrü ngunexŭgu

13 ¡Choxŭ iperüxĩnüẽ i pema na ñapegügüxŭ:

"Ñu̱xma rü ẽxna moxŭ tá náĩ ya ĩãnewa taxĩ, rü wüxi ya taunecü tá ngẽxma tayayaxu, rü tá ngẹma tataxegü na mucü i dĩẽru ngĩxŭ iyaxuxŭcèx", ñaperügügü!

14 Pema rü tama nüxŭ pecuèx na ṯacü tá pexŭ üpetüxŭ i moxŭ. ¿Ṯacü nixĩ i perü maxŭ? Perü maxŭ rü ñoma wüxi i cherena i paxaãchi nüxŭ idauxŭ rü ngẽxgumatama ngupetüxŭrüŭ tá inayarüxo.

15 Rü narümemaẽ nixĩ na ñapegüxŭ:

"Ngẽxguma chi nanaxwèxegu ya Cori ya Tupana na imaxẽxŭ, rü chi tanaxü i ñaã puracü i nagu rüxĩnüẽxŭ", ñapegüxŭ.

16 Natürü i pema rü pegü picuèxüŭgüchaŭ. Rü guxŭma i ngẽma rü tama name.

17 Yíxema nüxŭ cuáxe na ñuxãcü Tupanapẽxewa meã tamaxŭxŭ, natürü tama naxŭ́xe, rü pecadu taxü.

5

Ucu̱xẽ i dĩẽruã̱xgüxŭcèx

1 Pa Duŭxŭgü i Dĩẽruã̱xgüxŭx, ¡Iperüxĩnüẽ i ñaã ore! ¡Pexauxe rü aita pexüe erü chixexŭ tá pexŭ naxüpetü!

2 Perü ngẽmaxŭgü rü marü nangaue, rü ngẽma pexchiru i mexẽchixŭ rü nawe nanangõmü.

3 Perü uiru rü perü dĩẽru rü ngẽxma naxãŭtanü rü ngẽxma nangaue. Rü ngẽma norü ãŭtanü rü wüxi i perü cuèxruŭ tá nixĩ na pema rü tá ta ipeyarütauxexŭ ñoma ṯacü üxüwa ixaxŭrüŭ. Tupana ngĩxŭ nadau i perü dĩẽru i ngĩmaã penguŭxcü, rü ngẽmacèx tá pexŭ napoxcu i naãneãrü gu̱xgu.

4 Rü yema perü puracütanüxŭ ga tama meã nüxŭ penaxütanüxŭ, rü ñu̱xma rü ngĩxcèx nidexagü ga yema dĩẽru ga tama nüxna ngĩxŭ pexãcü. Rü Tupana ya guxããrü Cori rü ngẽma duŭxŭgüxŭ naxĩnü na ngĩxcèx yadexagüxŭ ga yema dĩẽru ga nüxŭ ngĩxŭ pengetanücü ga peanewa na napuracüexŭcèx.

5 Rü ñoma i naãnewa rü pegü pengèxãẽgü rü pemepata rü pemuãrü ngẽmaxŭã̱xgü rü petaãẽgü rü meã pechibüe. Natürü nawa tá nangu na ngẽmacèx Tupana tá pexŭ poxcuexŭ.

6 Rü pema penapoxcue rü penadai i ngẽma duŭxŭgü i taxuŭma i chixexŭ pemaã üchiréxŭ. Rü nümagü rü pexŭ narüturamaẽgü, rü taxuacüma nügü ínapoxŭgü.

Tanaxwèxe i tayumüxẽ rü meã ítananguxẽẽ ya Cori ya Tupana

7 Rü ñu̱xma Pa Chaueneẽgüx, rü name nixĩ i meã
ípenanguxẽẽ ñu̱xmatata ínangu ya Cori ya Tupana. Rü dücax,
yíxema naãnewa puracüxe rü meã ítananguxẽẽ ya pucü na
naxügüxŭcèx i tümanetü. Rü ñu̱xũchi ñuxre ya tauemacü
ítananguxẽẽ na nayaxŭ i tümanetüarü o, rü ngẽxguma rü tá
tayabuxgü.

8 Rü pema rü ta penaxwèxe na meã ípenanguxẽẽxŭ na
ínanguxŭ ya Cori ya Tupana. ¡Rü petaãẽgü, rü tãxũ i nüxŭ
perüc̱ha̱uexŭ na ípenanguxẽẽxŭ! Erü marü ningaica na
ínanguxŭ ya tórü Cori.

9 Pa Chaueneẽgüx, name nixĩ i nüxŭ perüxoe na pegüchigaxŭ
pixuechaŭ na tama ngẽmacèx pexna na̱c̱axŭcèx ya Tupana.
Erü marü ningaica na ínanguxŭ na duŭxŭgüxŭ yacagüxŭcèx
i norü maxŭchiga.

10 Pa Chaueneẽgüx, name nixĩ i nüxna pecuèxãchie ga yema
nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ga na ñuxãcü
yaxna namaã naxĩnüẽxŭ ga yexguma ngúxŭ yangegügu.
Rü name nixĩ i pema rü ta ngẽxgumarüŭ yaxna namaã
pexĩnüẽãma rü Tupanacèx pemaxẽãma ega ngúxŭ pingegügu.

11 Rü yixema nüxŭ tacuèx na nataãẽgüxŭ ga yema duŭxŭgü
ga meã Tupanacèx maxẽãmaxŭ ga yexguma ngúxŭ nüxŭ
üpetügu. Rü pema nüxŭ pecuèx ga ñuxãcü meã namaxama
ga guma Yox ga yexguma ngúxŭ nüxŭ üpetügu. Rü nüxŭ
pecuèx ga yixcama ga na ñuxãcü tórü Cori ya Tupana poraãcü
nüxŭ rüngŭxẽẽxŭ. Erü nüma ya tórü Cori ya Tupana rü
namecümaxŭchi rü poraãcü nüxŭ tangechaŭtümüŭgü.

12 Rü guxŭãrü yexera, Pa Chaueneẽgüx, rü ngẽxguma
ṯacücèx ipexunetagu, rü tama name i Tupanae̱gagu ipex-
uneta, rü ẽxna ñoma i naãnee̱gagu ipexuneta, rü ẽxna ṯacü
i to i nae̱gagu ipexuneta. Natürü ngẽxguma aixcüma yixĩgu i
wüxi i ore ¡rü noxtacüma: “Ngŭ” ñapegü! Rü ngẽxguma tama
aixcüma yixĩgu i wüxi i ore ¡rü noxtacüma: “Tama” ñapegü!
Rü ngẽxguma ya Tupana rü tãũtáma pexŭ napoxcue naxcèx i
ngẽma perü uneta.

13 Rü ngẽxguma wüxie i petanüwa nax̱ixãchiãẽgu, rü name
nixĩ na tayumüxẽxŭ. Rü ngẽxguma wüxie taãẽgu, rü name nixĩ
na tawiyaexŭ rü Tupanaxŭ ticuèxüŭxŭ.

14 Rü ngẽxguma wüxie i petanüwa iḏaawexgu, rü name
nixĩ i naxcèx peyaca i yaxõgüxŭãrü ãẽxgacügü na tümacèx
nayumüxẽgüxŭcèx rü Cori ya Tupanae̱gagu chixŭmaã tüxŭ
yangõgügüxŭcèx.

15 Rü ngẽxguma aixcüma Tupanaãxŭ yaxõgüãcüma
nayumüxẽgügu, rü tá tümacèx nitaane, rü nüma ya Cori
ya Tupana tá tüxŭ ínarüdaxẽẽ nawa i tümaãrü ḏaawe. Rü
ngẽxguma chi ṯacü rü pecadu taxü̱xgu, rü Tupana tá tüxŭ

nüxŭ nangechaŭ.
16 Rü ngẽmacèx name nixĩ i pegümaã nüxŭ pixu i perü
pecadugü rü pegücèx peyumüxẽgü i wüxiechigü na pexcèx
yataanegüxŭcèx. Rü yima mecü ya yatüarü yumüxẽ rü
aixcüma napora erü Tupana nanangãxŭ.
17 Tupanaãrü orearü uruŭ ga Ería nixĩ ga wüxi ga yatü
ga taxrüŭ ixĩcü. Natürü yexguma nüma guxŭ ga norü
ngúchaŭmaã nayumüxẽgu na tama napuxŭcèx, rü tomaẽxpũx
ga taunecüarü ngãxŭgu rü tama napu ga yema naãnewa.
18 Natürü yemawena rü wenaxãrü nayumüxẽ ga Ería rü
pucücèx ínaca. Rü wenaxãrü napu. Rü narüxü ga guxŭma ga
nanetügü.
19 Pa Chaueneẽgüx, ngẽxguma chi texé petanüwa Tupanana
ixũgachigu, rü tangẽxmagu ya wüxie ya tüxŭ taeguxẽẽxẽ na
wenaxãrü Tupanawe tarüxũxŭcèx, rü mexŭ taxü.
20 Erü ngẽxguma texé Tupanacèx nataeguxẽẽgu i wüxi i
duŭxŭ nüxna i norü chixexŭ, rü tümagagu Tupana tá nana-
maxẽẽ i ngẽma duŭxŭ, rü tá nüxŭ nüxŭ nangechaŭ i norü
pecadugü.

Rü nuãma pexna,
Chaŭtiágu

NÜxÕRAÜXÜ GA POPERA GA PEDRU ÜMATÜXÜ

Pedru nüxũ narümoxẽ ga yema yaxõgüxũ ga to ga nachiũãnegu woonexũ

1 Pa Chaueneẽgüx, choma i Pedru nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã popera. Rü choma nixĩ i Ngechuchu ya Cristu choxũ muxũ na duũxũgümaã nüxũ chixuxũcèx i norü ore. Rü pexcèx chanaxümatü i pema na perü naãnena to i nachiũãnegügu penawoonexũ i Põtuanewa rü Gárataanewa rü Capadochíaanewa rü Áchiaanewa rü Bitíniããnewa ngẽxmagüxe.

2 Rü pexũ nixĩ ga nadexũ ga Tanatü ya Tupana, yerü woetama yema nixĩ ga nuxcümaxũchima nagu naxĩnüxũ. Rü nanamu ga Naãẽ i Üünexũ na pexũ yamexẽẽgüxũcèx na aixcüma napẽxewa pixüünegüxũcèx rü Ngechuchu ya Cristuga na pexĩnüẽxũcèx rü nagümaã na piyauxgüxũcèx na nataxuxũcèx i perü chixexũgü. Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana poraãcü pexũ narüngũxẽẽ rü pexũ nataãẽxẽẽ.

Ítananguxẽẽ na wena tá imaxẽxũ

3 ¡Rü ngĩxã nüxũ ticuèxüũgü ya Tupana ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu Nanatü! Yerü yexguma Ngechuchu ya Cristuxũ wena namaxẽẽgu, rü tüxna nanaxã ga maxũ ga yexwacaxũxũ, yerü poraãcü nüxũ tangechaũtümüũgü. Rü ngẽmacèx i ñu̱xma i yixema rü ta ítananguxẽẽ na wena tá imaxẽxũ.

4 Rü pema rü wüxi i ngunexũgu rü aixcüma tá penayauxgü i guxũma i ngẽma mexũgü i Tupana tá pexna ãxũ i ñu̱xma daxũguxũ i naãnegu pexũ namaã nanguxũxũ. Rü ngẽma tá pexna naxãxũ rü tagutáma inayarüxo, rü tagutáma naxãũãchi, rü tagutáma nangau.

5 Rü ñu̱xma na Tupanaãxũ peyaxõgüxũ rü nüma rü norü poramaã tá pexna nadau ñu̱xmatáta aixcüma penayauxgü i ngẽma maxũ i taguma gúxũ i tá pexna naxãxũ i ngẽxguma nagu̱xgu i naãne.

6 Rü ngẽmacèx name nixĩ i poraãcü petaãẽgü, rü nüẹtama nixĩ ega woo ñu̱xma ñaã perü maxũwa rü paxaxãchi muxũma i guxchaxũgü pexũ üpetügu.

7 Erü ngẽmaãcü nixĩ i pexũ naxüxũ ya Tupana na nüxũ nacuáxũcèx rü ngoxi aixcüma peyaxõgü rü ẽxna tama. Rü ngẽxguma peyaxõgüamagu ega woo guxchaxũgü pexcèx ínguxgu, rü ngẽma perü õ rü wüxi i uiruarü yexera nixĩ na namexũ erü ngẽma uiru rü woo namexẽchi natürü düxwa

nangau. Rü ngẽma uiru rü üxümaã nüxŭ taxü na nüxŭ
icuáxŭcèx rü ngoxi aixcüma uiruxüchi yiĩxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ
ta nixĩ i perü õ na guxchaxŭgümaã Tupana nüxŭ üxŭ na nüxŭ
nacuáxŭcèx rü ngoxi aixcüma nüxŭ peyaxõgü na yixcama
pexŭ yacuèxüŭxŭcèx rü mexŭ i pechica pexna naxãxŭcèx
rü pemaã nataãẽxŭcèx i ngẽxguma wena núma naxũxgu ya
Ngechuchu ya Cristu.

8-9 Pema rü Ngechuchu ya Cristuxŭ pengechaŭgü woo
taguma nüxŭ na pedaugüxŭ. Rü ñu̱xma rü ta woo tama
nüxŭ pedaugü, natürü nüxŭ peyaxõgü, rü poraãcü petaãẽgü.
Rü ngẽma perü taãẽmaã rü taxuacüma nüxŭ pixuéga na
ñuxãcü petaãẽgüxüchixŭ, erü marü penayauxgü i perü maxŭ
i taguma gúxŭ. Rü ngẽmacèx nixĩ i nüxŭ peyaxõgüxŭ.

10 Rü nuxcümaxŭchima ga Tupanaãrü orearü uruŭgü, rü
nüxŭ nixugüe ga na ñuxãcü tá Tupana pexŭ narüngŭxẽẽxŭ.
Rü nümagü rü poraãcü nangúe rü naxcèx nadaugü i ngẽma
maxŭ i taguma gúxŭ.

11 Rü nümagü ga yema orearü uruŭgü rü Tupanaãrü pop-
erawa nangúe na nüxŭ nacuèxgüxŭcèx na ñuxãcü tá na
yiĩxŭ rü ñuxguacü tá na nangóxŭ ga guma Maxẽxẽẽruŭ ga
Cristu. Rü Cristuãẽ i Üünexŭ ga yema orearü uruŭgüwa
yexmaxŭ, rü nüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ ga na Cristu rü tá ngúxŭ
yangexŭ rü tá nayuxŭ rü yixcama rü wena tá na namaxŭxŭ
rü ñu̱xũchi daxũguxŭ i naãnewa tá na naxũxŭ na guxŭãrü
ãẽ̱xgacü yiĩxŭcèx.

12 Natürü Tupana rü yema nuxcümaŭgüxŭ ga orearü
uruŭgüxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na tãũtáma nümagü nüxŭ
nadaugüxŭ ga guma Maxẽxẽẽruŭ ga naxcèx nadaugücü,
natürü pema tá yiĩxŭ na nüxŭ pedaugüxŭ. Rü dücax,
Pa Chaueneẽgüx, gumatama Maxẽxẽẽruŭchiga nixĩ ga
perü orearü uruŭgü pemaã nüxŭ ixugügüxŭ ga yexguma
Tupanaãẽ i Üünexŭ ga daxũwa ne muxŭ yadexagüxẽẽgu.
Rü guxŭma i ngẽma ore i yima Maxẽxẽẽruŭchiga, rü
woo Tupanaãrü orearü ngeruŭgü i daxũcŭ̱ã̱x rü nüxŭ
nangúchaŭgü na yexeraãcü nüxŭ nacuèxgüxŭ.

Tupana rü taxcèx naca na napẽxewa naxüünexŭcèx i tórü maxŭ

13 Rü ñu̱xma na Cristuarü duŭxŭgü pixĩgüxŭ, rü penaxwèxe
na pexuãẽgüxŭ rü ípememarexŭ na penaxüxŭ i norü ngúchaŭ.
Rü name nixĩ i aixcüma meã ípenanguxẽẽ i guxŭma i ngẽma
mexŭgü i Tupana tá pexna ãxŭ i ngẽxguma Ngechuchu ya
Cristu núma ũxgu.

14 Rü ñu̱xma na Tupanaxãcügü pixĩgüxŭ, rü penaxwèxe
na aixcüma naga pexĩnüẽxŭ. Rü tama name i nagu pexĩ ga

yema nuxcümaŭxŭ ga perü ngúchaŭ ga ŭpa nagu pexĩxŭ ga yexguma tauta Tupanaxŭ pecuèxgu.
15 Natürü penaxwèxe i aixcüma meã pemaxẽ na Tupanapẽxewa naxüünexŭcèx i perü maxŭ. Erü nüma ya Tupana ya pexŭ decü, rü naxüüne.
16 Rü norü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Chanaxwèxe i chauxrüŭ pixüüne, erü choma rü chaxüüne”, ñanagürü.
17 Rü pema na “Pa Tonatüx” ñapegüxŭ nüxŭ ya Tupana, rü ñu̱xma na ñoma i naãnewa pemaxẽxŭ rü name nixĩ i guxŭguma nüxŭ pemuŭẽ. Erü nüma rü aixcümaxŭchi nanangugü i wüxichigü i duŭxŭgüarü maxŭ na ñuxãcü yiĩxŭ. Rü tüxŭ napoxcu ya guxãma ya texé ya chixexŭ ügüxe, rü nüẹtama nixĩ ega woo texé tixĩgu, erü napẽxewa rü nawüxigumare i guxŭma i duŭxŭgü.
18-19 Rü Tupana rü marü pexŭ ínanguxŭxẽẽ nawa ga yema nuxcümaŭxŭ ga perü maxŭ ga taxuwama mexŭ ga perü o̱xigüxŭtawa peyaxuxŭ. Rü yema na nawa pexŭ ínanguxŭxẽẽxŭcèx rü pexna naxããxŭcèx i maxŭ i ngexwacaxŭxŭ, rü poraãcü nüxŭ naxãtanü. Yerü tama uiru rü ẽxna dĩẽru i ngauxwèxexŭmaã nanaxütanü, natürü Cristugü ya mexẽchicümaã nixĩ ga naxütanüãxŭ. Yerü nüma ga Cristu rü ñoma wüxi i carneru i taxuwama nañuxraŭxŭ i Tupanacèx imáxŭrüŭ pexcèx nayu na pexŭ naxütanüxŭcèx.
20 Rü nüma ga Tupana rü woetama nuxcümaxŭchima tauta naãne ixügügu, rü marü Cristuxŭ naxuneta na pexcèx nayuxŭcèx. Natürü ñomaŭcüü nixĩ ga nangóxŭ ga guma Cristu na pexŭ nangŭxẽẽxŭcèx.
21 Rü ñu̱xma rü Cristugagu nixĩ i nüxŭ peyaxõgüxŭ ya Tupana ga yuwa Cristuxŭ írüdaxẽẽcü rü daxũwa nagacü. Rü ngẽmacèx nixĩ i ñu̱xma i Tupanaãxŭ peyaxõgüxŭ rü ípenanguxẽẽgüxŭ na daxũwa pexŭ nagagüxŭcèx.
22 Rü ñu̱xma na naga pexĩnüẽxŭ i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxŭ rü pexŭ natauxcha na pegü pengechaŭgüxŭ erü Tupana rü marü pexŭ inayanaxoxẽẽ i perü chixexŭgü. Rü ngẽmacèx penaxwèxe i aixcüma guxŭ i perü ngúchaŭmaã pegü pengechaŭgü.
23 Rü ñu̱xma i pema rü marü penayauxgü i ngexwacaxŭxŭ i perü maxŭ. Rü ngẽmacèx ñoma ngexwacèx pebuexŭrüŭ pixĩgü. Natürü ngẽma maxŭ rü tama penatü rü pee ya yuewèxéxewa nixĩ i penayaxuxŭ. Natürü Tupanaãrü ore i maxŭxŭ i taguma iyarüxoxŭwa nixĩ i penayaxuxŭ.
24 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Guxŭma i duŭxŭgü rü ñoma wüxi i natüanerüŭmare nixĩ. Rü guxŭma i norü mexŭ, rü wüxi i nanetüchacurüŭmare

nixĩ. Rü ngẽma natüane rü nayu, rü nachacu rü
narüngu. Rü ngẽxgumarüŭ ta nixĩ i duŭxŭgü na tama
nataixŭ i norü maxŭ i ñoma i naãnewa.
25 Natürü tórü Coriarü ore rü taguma inayarüxo”,
ñanagürü i Tupanaãrü orewa. Rü ngẽma Tupanaãrü ore i
mexŭ nixĩ ga pemaã nüxŭ yaxugüxŭ.

2

1 Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxŭ perüxoe i guxŭma i chix-
exŭgü, rü ngẽma na pidoratèèxgüxŭ, rü ngẽma na togüpẽxewa
meã na pemaxẽnetaxŭ rü ngẽma na pixãũxãchiwèxegüxŭ, rü
ngẽma na pexoregütèèxgüxŭ.
2-3 Rü ngẽxguma chi aixcüma nüxŭ picuèxãchitanügu na
ñuxãcü namecümaxŭchixŭ ya tórü Cori, rü ñoma wüxi i
õxchana i ngexwacèx buxŭ i naẽgünenixŭ nüxŭ ngúchaŭxŭrüŭ
penaxwèxe i poraãcü pexŭ nangúchaŭ i norü ore na ngẽmawa
peporaexŭcèx rü meã peyaexŭcèx i perü õwa na ngẽmaãcü
guxŭwama namexŭcèx i perü maxŭ i taguma gúxŭ.

Cristu nixĩ ya nuta ya maxŭcü

4 Rü ñu̱xma rü name nixĩ i tórü Corina pengaicamagü. Erü
nüma ya tórü Cori nixĩ ya yima nuta ya maxŭcü ya Tupana
nayaxucü na namaã inaxügüãxŭcèx ya napata. Rü woo
duŭxŭgü nüxŭ oexŭ, natürü yima nixĩ ya Tupana nayaxucü
erü naxcèx rü namexẽchi.
5 Rü ngẽxgumarüŭ ta i pemax, rü Tupana pexŭ nade na
napataarü nutagü ya maxẽcü pixĩgüxŭcèx. Rü pema nixĩ i
Tupanaãrü ngŭxẽẽruŭgü i üünexŭ i Ngechuchu ya Cristuégagu
Tupanana ãmare pexãgüxŭ. Rü ngẽma ãmare i nüxna pexãgüxŭ
i namaã nataãẽxŭ rü ngema nixĩ i perü maxŭ i mexŭ i
napẽxewa.
6 Rü Tupana rü norü ore i ümatüxŭwa rü Cristuchigaxŭ nixu
rü ñanagürü:

“Ñu̱xma na ichanaxügüxŭ ya chopata, rü yima nuta ya nüxĩra
chayaxücuchicü, rü yima nixĩ ya nuta ya mexẽchicü
ya chomatama chanayaxucü na chopata namaã
ichaxügüxŭcèx. Rü yima nuta rü chaunechiga nixĩ.
Rü yíxema nüxŭ yaxõxẽ, rü aixcüma tá tanayaxu i
ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ i tümamaã ichaxunetaxŭ”,
ñanagürü.
7 Rü pema na nüxŭ peyaxõgüxŭ, rü Cristu rü pexcèx rü
guxŭwama name rü naporaxüchi. Natürü ngẽma tama
yaxõgüxŭcèx, rü taxuwama name. Rü ngẽmacèx ya Tupana
rü norü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

"Yima nuta ya ĩpataarü üruŭgü nüxŭ ocü, rü chauxcèx rü gucü
ya nutaarü yexera namexẽchi. Rü ngẽmacèx yimaẹ̲tüwa
nixĩ ichanaxügüxŭ ya chopata",
ñanagürü.
8 Rü Tupanaãrü ore rü ñanagürü ta:
"Guxŭma i ngẽma tama yaxõgüxŭ rü tama irüxĩnüẽchaŭxŭ rü
yima nutagu tá nayarüpucutügü",
ñanagürü. Rü ngẽmaãcü i guxŭma i ngẽma tama yaxõgüxŭ rü
tá chixexŭgu nayi erü tama Tupanaga naxĩnüẽchaŭ rü tama
Cristuaxŭ nayaxõgüchaŭ. Rü ngẽmacèx Tupana tá nanapox-
cue yema nüma nüxŭ yaxuxŭrüŭ.
9 Natürü pema nixĩ i duŭxŭgü i tórü ãẹ̲xgacü ya Tupana
pexŭ dexŭ na norü ngŭxẽẽruŭgü pixĩgüxŭcèx. Rü pema nixĩ
i duŭxŭgü i napẽxewa ixüünexŭ erü nümatama ya Tupana
rü norü duŭxŭgüxŭ pexŭ nixĩgüxẽẽ na nüxŭ pixuxŭcèx i
norü ore i aixcüma mexẽchixŭ. Rü nümatama ya Tupana
nixĩ ga chixexŭwa pexŭ ínanguxŭxẽẽxŭ na norü ngóonexŭ i
mexẽchixŭgu pechocuxŭcèx.
10 Rü ŭpa ga pema rü tama Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgü,
natürü i ñu̱xma rü aixcüma norü duŭxŭgü pixĩgü. Rü ŭpa
rü taxúeaxŭma pengechaŭtümüŭgü, natürü i ñu̱xma rü Tu-
panaãxŭ pengechaŭtümüŭgü.

Ñu̱xma na Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgüxŭ, rü name nixĩ i meã naxcèx pemaxẽ

11 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, rü ñu̱xma
na Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgüxŭ, rü tama ñoma i naãnecu̱ã̱x
pixĩgü. Rü ngẽmacèx pexŭ chacèèxŭ na nüxŭ perüxoexŭcèx i
guxŭma i ngẽma ngúchaŭgü i chixexŭ i ñoma i naãnecu̱ã̱x nagu
ĩxŭ. Erü ngẽma ngúchaŭgü i chixexŭ rü taãẽxŭ chixexŭgu
nanguxẽẽchaŭ.
12 Rü name nixĩ i meã pemaxẽ napẽxewa i ngẽma duŭxŭgü
i tama Tupanaxŭ cuèxgüxŭ. Rü ngẽxguma woo poraãcü chixri
pechiga yadexagügu i nümagü, rü tá nüxŭ nadaugü na ñuxãcü
mexŭ pexügüxŭ, rü tá Tupanaxŭ nicuèxüŭgü i ngẽxguma
Cristu wena núma ũxgu.
13 Rü name nixĩ na tórü Cori ya Ngechuchugagu tümaga
pexĩnüẽxŭ ya guxãma ya yíxema perü ãẹ̲xgacügü ixĩgüxe. Rü
ngẽmaãcü name nixĩ i meã naga pexĩnüẽ ya ãẹ̲xgacü ya
tacü ya Dumawa ngẽxmacü, erü nüma nixĩ i guxŭ i togü i
ãẹ̲xgacügüétüwa nangẽxmaxŭ.
14 Rü ngẽxgumarüŭ ta name nixĩ i naga pexĩnüẽ i ngẽma
togü i ãẹ̲xgacügü i petanüwa namugüxŭ ya yima ãẹ̲xgacü ya
tacü na napoxcueãxŭcèx i ngẽma chixexŭ ügüxŭ rü namaã
nataãẽgüxŭcèx i ngẽma mexŭ ügüxŭ.

15 Erü Tupana nanaxwèxe na mexŭ pexügüxŭ na ngẽmaãcü
ipeyanangeèxgüxẽẽxŭcèx i ngẽma duŭxŭgü i tama Tupanaãrü
orexŭ cuáxchaŭgüxŭ rü chixri ngẽma orechiga idexagüxŭ.
16 Rü ñu̱xma na Cristu pexŭ ínguxŭxẽẽxŭ, rü name nixĩ i
duŭxŭgü i aixcüma ínguxŭxŭrüũãcü meã pemaxẽ. Natürü
ñu̱xma na ípenguxŭxŭ rü tama name na ngẽmamaã pegü
ípepoxŭxŭ na t̲acü rü chixexŭ pexügüxŭcèx. Erü ñu̱xma
na Tupanaãrü duŭxŭgü pixĩgüxŭ, rü name nixĩ i norü
ngúchaŭxĩcatama pexügü.
17 Rü name nixĩ i meã penayauxgü i guxŭma i duŭxŭgü. ¡Rü
nüxŭ pengechaŭ i taeneẽgü i yaxõgüxŭ! ¡Rü nüxŭ pemuŭẽ ya
Tupana! ¡Rü naga pexĩnüẽ ya ãẽxgacü ya tacü ya Dumacŭã̲x!

Tanaxwèxe i Cristurüŭ yaxna namaã taxĩnüẽ i ngẽxguma ngúxŭ ingegügu

18 Pa Duŭxŭgü i Coriã̲xgüxŭx, ¡rü nüxŭ pengechaŭgü rü
naga pexĩnüẽ i perü corigü! Rü tama name i ngẽma perü
corigü i pemaã mecümaxŭxŭxĩcatama pengechaŭgü, natürü
name nixĩ i nüxŭ pengechaŭgü ta i ngẽma perü corigü i
chixecümaxŭ.
19 Erü Tupana rü pemaã nataãẽ ega nüxŭ na
pengechaŭgüxŭcèx yaxna namaã pexĩnüẽgu i ngẽxguma
texé natücèxmamare chixexŭ pemaã ü̲xgu rü ngúxŭ pexŭ
tingexẽẽgu.
20 Natürü ¿t̲acüwa pexŭ namexŭ ega yaxna namaã
pexĩnüẽgu i ngẽxguma wüxi i perü chixexŭcèx pepoxcuegu?
Natürü ngẽxguma t̲acü rü mexŭ i pexüxŭgagu ngúxŭ
pingegügu rü yaxna namaã pexĩnüẽgu, rü ngẽma waxi nixĩ i
Tupanapẽxewa mexŭ.
21 Rü ngẽma na mexŭ pexüxŭgagu ngúxŭ pingegüxŭcèx nixĩ
i Tupana pexŭ dexŭ. Yerü ga Cristu rü ta pexcèx ngúxŭ
ninge. Rü yemaãcü pexŭ nüxŭ nadauxẽẽ na ñuxãcü nüma
nanaxwèxexŭ na naxrüŭ yaxna namaã pexĩnüẽxŭ i ngẽma
ngúxŭ.
22 Nüma ga Cristu rü taguma pecadu naxü, rü taguma
texéxŭ nawomüxẽẽ.
23 Rü yexguma duŭxŭgü chixexŭ namaã ixugüegu, rü nüma
rü taxuŭma ga chixexŭmaã nanangãxŭ. Rü yexguma ngúxŭ
nüxŭ yangexẽẽgügu, rü nüma rü tama t̲acü rü chixexŭmaã
nanaxãũxŭne. Natürü Tupanamaã nüxŭ nixu na nüma na-
maã namexẽẽãxŭcèx ga yema duŭxŭgü ga chixri namaã
chopetüxŭ. Yerü nüxŭ nacuèx rü Tupana rü aixcüma meã
nanangugü i guxŭma i duŭxŭgüarü maxŭ.
24 Rü nümatama ga Cristu rü nügüxŭnegu nayange ga tórü
pecadugü ga yexguma curuchagu nayu̱xgu. Rü yemaãcü
nanaxü na nüxŭ rüxoexŭcèx i tórü chixexŭ na naxcèxicatama

imaxẽxũcèx. Nüma rü pexcèx nanapix na yemaãcü pexũ
nameẽxẽẽxũcèx.
25 Rü pema ga ũpa rü ñoma carnerugü i nu ne
naxĩmarexũrüũ pixĩgü. Natürü i ñuxma rü marü Cristucèx
pewoegu. Rü nüma nixĩ i perü dauruũ yiĩxũ, rü nüma nixĩ i
pexna nadauxũ.

3

Ñuxãcü Tupana nanaxwèxe na namaxẽxũ i ngẽma ixãmaxũ rü ixãtexũ

1-2 Rü pemax, Pa Ngexũgüx, rü name nixĩ i petega pexĩnüẽ
na ngẽma pete i tama yaxõxũ nüxũ dauxũcèx i perü maxũ i
mexũ i Tupanapẽxewa rü duũxũgüpẽxewa rü ngẽmacèx na
yaxõõxũcèx woo taxuũma i Tupanaãrü orexũ namaã pixugu.
3 Rü ngẽma na aixcüma pimexũcèx, rü tama name i
nagu perüxĩnüẽ na ñuxãcü pegü pemexẽẽyaexüchixũ, rü
ẽxna uirunaxcèx i ngèxãẽruũmaã pengèxãẽgüxũ, rü ẽxna
tatanüxũchixũ i naxchirugu na picuxgüxũ.
4 Natürü name nixĩ i perü maxũwa pegü pimexẽẽgü rü
guxũma i duũxũgümaã pimecümagü rü taguma texémaã
penuãẽgü, erü ngẽma nixĩ i perü mexũ i taguma iyarüxoxũ i
aixcüma mexũ i Tupanapẽxewa.
5 Rü yemaãcü norü maxũ i mexũmaã nixĩ ga nügü
yangèxãẽgüxũ ga yema nuxcümaũgüxũ ga ngexũgü ga Tu-
panapẽxewa ixüünexũ. Rü nümagü rü Tupanaãxũ nayaxõgü
rü natega naxĩnüẽ.
6 Rü yemaãcü ta iyixĩ ga Chara ga ngĩte ga Abráũga na
naxĩnüxũ, rü ngĩrü corimaã naxuaxũ. Rü pemagü rü tá ta
ngĩrüũ pixĩgü ega mexũ pexügügu. Rü ñuxũchi taxucèxtáma
tüxcüũ petecèx pemuũẽ.
7 Rü ngẽxgumarüũ ta i pemax, Pa Yatügüx, rü name nixĩ i
meã pemèxũ pengechaũgü rü aixcüma yaxna ngĩmaã pexĩnüẽ,
erü ngĩma rü irüturamaẽ. Rü name nixĩ i ngĩmaã petaãẽgü erü
Tupana rü pexna naxããxũrüũ ngĩxna nanaxã i ngẽma maxũ i
taguma gúxũ. Rü name nixĩ i ngẽmaãcü meã ngĩmaã pemaxẽ
na Tupana nüxũ ĩnüxũcèx i perü yumüxẽgü.

Yíxema mexũ ügüxe ya ngúxũ ingegüxechiga

8 Rü ngẽmaãcü chanaxwèxe i guxãma i pema rü pegüxũ
pengechaũtümüũgü rü wüxigu perüxĩnüẽ, rü aixcüma
nüxũ pengechaũgü i guxũma i taeneẽgü i yaxõgüxũ. Rü
chanaxwèxe i aixcüma pemecümagü rü guxãmaã pegü
pewüxiguxẽẽ.
9 Rü ngẽxguma texé chixexũ pemaã üxgu, rü tama name
i pema rü ta chixexũ tümamaã pexü. Rü ngẽxguma texé
pemaã guxchigagu, rü tama name i pema rü ta tümamaã

peguxchiga. Natürü narümemaẽ nixĩ i mexŭ i oremaã tüxŭ pengãxŭga rü tüxŭ perüngŭxẽẽ, erü Tupana pexŭ nadei na pexŭ nangŭxẽẽxŭcèx.

10 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

"Ngẽxguma texé taãẽãcüma maxchaŭgu, rü name nixĩ i nüxna tadau ya tümaãrü conü na tama chixexŭ i oremaã yadeaxŭcèx. Rü ngẽxgumarüŭ ta name nixĩ i nüxna tadau i tümaã̱x na tama doraxŭ yaxuxŭcèx.

11 Rü name nixĩ i nüxna tayaxŭ i guxŭma i chixexŭgü, rü mexŭ taxü. Rü ngẽxgumarüŭ ta name nixĩ i guxŭguma naxcèx tadau na togümaã tataãẽxŭ.

12 Erü tórü Cori rü tüxna nadau ya yíxema aixcüma ímexẽ, rü nüxŭ naxĩnü i tümaãrü yumüxẽ. Natürü tümamaã nanu ya yíxema chixexŭ ügüxe",
ñanagürü i ngẽma Tupanaãrü ore.

13 ¿Rü texé tá chixexŭ pemaã üxŭ ega pema rü aixcüma guxŭguma mexŭ pexügügu?

14 Natürü ngẽxguma chi ngẽma mexŭ na pexügüxŭcèx ngúxŭ pingegügu, rü name nixĩ i petaãẽgü. ¡Rü taxucèxma texéxŭ pemuŭẽ, rü taxucèxma t̲acücèx pexoegaãẽgü!

15 Rü name nixĩ i perü Corixŭ peyaxĩxẽẽ ya Cristu rü aixcüma naga pexĩnüẽ, rü guxŭguma ípememare na meã penangãxŭxŭcèx i guxŭma i duŭxŭgü i pexna c̲axŭ na tü̲xcüŭ Cristuaxŭ peyaxõgüxŭ.

16 Natürü name nixĩ i nüxŭ pengechaŭãcüma penangãxŭ rü tama pegügu perüxĩnüẽãcüma na norü yexera pixĩgüxŭ. Rü name nixĩ i meã pemaxẽ na taxucèxma pexoegaãẽxŭcèx. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu rü tá naxãneẽ i ngẽma duŭxŭgü i chixri pechiga idexagüxŭ na ñuxãcü Cristucèx pemaxẽxŭ.

17 Yixema rü ngúxŭ tingegü ega chixexŭ ixügügu. Natürü narümemaẽ nixĩ na mexŭ ixügüxŭcèx ngúxŭ na ingegüxŭ, ega ngẽmaãcü Tupana naxwèxegu.

18 Yerü nümatama ga Cristu rü ngúxŭ ninge, rü wüxicanatama guxããrü pecaducèx nayu. Rü woo na mecü yiĩxŭ rü taxcèx nayu i yixema i chixexŭ i duŭxŭgü ixĩgüxŭ. Rü yemaãcü nanaxü na Tupanaxŭtawa tüxŭ nagagüxŭcèx. Rü woo nayu ga naxŭne, natürü ga naãẽ rü tama nayu.

19 Rü yexguma naxŭne yu̲xgu rü naãẽ rü natanüwa naxũ ga yema naãẽgü ga Tupana poxcuexŭ, rü orexŭ namaã nayarüxu.

20 Rü yema naãẽgü ga yexma poxcuexŭ, rü yema nixĩ ga naãẽgü ga yema duŭxŭgü ga Noe̲ maxŭgu tama ixĩnüẽchaŭxŭ woo Tupana yaxna namaã naxĩnü ga yexguma Noe̲ naxüyane ga guma wapuru. Rü 8 ga duŭxŭgüxicatama nixĩ ga guma wa-

purugu ichoũxũ, rü yema nixĩ ga guma mucü ga taxüchicüarü
dexáétüwa maxẽxũ.
21 Rü yema dexá rü wüxi ga cuèxruũ nixĩ. Erü ngẽxguma
dexáwa íibaiegu, rü duũxũgüxũ nüxũ tacuèxẽẽ na Ngechuchu
ya Cristu wena maxũxũgagu yĩĩxũ i tüxũ nangẽxmaxũ i maxũ
i taguma gúxũ. Rü tama taxüneãrü düxétüwa na imexũcèx
nixĩ i íibaiexũ, natürü ítabaie yerü marü Tupanana naxcèx
taca na tüxũ iyanaxoxẽẽãxũcèx ga tórü pecadugü na aixcüma
napẽxewa imexũcèx rü aixcüma mexũgu rüxĩnüẽxũcèx.
22 Rü nüma ga Ngechuchu ya Cristu, rü daxũguxũ i naãnewa
naxũ, rü ñu̱xma rü Tupanaãrü tügünecüwawa nangẽxma. Rü
ñu̱xma rü namẽxwa nangẽxmagü i guxũma i Tupanaãrü ore-
arü ngeruũgü i daxũcu̱ã̱x rü guxũma i ãẽ̱xgacügü i daxũcu̱ã̱x.

4

Tanaxwèxe i ngẽma cuèx i Tupana tüxna ãxũmaã nüxũ tarüngũxẽẽ i taeneẽgü

1-2 Rü ngẽmacèx name nixĩ na ípememarexũ na ngúxũ
pingegüxũ yexgumarüũ ga Cristu na ngúxũ yangexũ. Erü
yíxema ngúxũ ingexe rü marü nüxũ tarüxo i tümaãrü pecadu
na guxũguma meã Tupana naxwèxexũãcüma tamaxũxũcèx,
rü tama i tümaxũne naxwèxexũãcüma na tamaxũxũcèx.
3 Ũpa ga pemax, rü mucüma ga taunecü penaxüecha i ngẽma
chixexũ i ñu̱xma i ngẽma duũxũgü i tama Tupanaxũ cuèxgüxũ
ügüxũ. Rü yexguma ga pema rü pecadu pexügüãcüma pe-
maxẽ, rü penaxü ga pexeneãrü ngúchaũ, rü pengãxẽ, rü peta
ga nawa pexãũgatanüxũ pexügü, rü ṯacü i nguchièxgüxũ po-
raãcü pixaxcugü, rü tupananetachicünèxãgüxũ picuèxüũgü i
woo Tupana na pexna nachu̱xuxũ i ngẽma.
4 Rü yema duũxũgü ga namaã pexãmücügüxũ ga yexguma
chixri pemaxẽgu, rü ñu̱xma rü poraãcü nagu narüxĩnüẽ na
ṯacücèx tama natanügu pexãgüxũ rü tama nawe perüxĩxũ i
ngẽxguma norü chixexũ naxügügu. Rü ngẽmacèx nixĩ i ñu̱xma
i chixri pechiga yadexagüxũ.
5 Natürü nümagü rü tá ta Cristupẽxewa nangugü na namaã
nüxũ yaxugüxũcèx na ñuxãcü namaxẽxũ. Rü nüma ya Cristu
rü ínamemare na nüxna yacachigüxũcèx i guxũma i duũxũgü i
maxẽxũ rü yuexũ.
6 Rü ngẽmacèx ya Tupana rü naxũpa na nayuexũ i duũxũgü
rü marü nüxna nanaxuaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Erü
nanaxwèxe na naxrüũ guxũguma mexũwa namaxẽẽchaxũ
ega woo ñoma i naãnewa nayuegu i naxũnegü.
7 Rü marü ningaica na nagúxũ i ñoma i naãne rü guxũma i
ṯacü i nawa ngẽxmaxũ. Rü ngẽmacèx name nixĩ na ípexuãẽxũ
rü meã peãẽ ta ipexügüxũ rü guxũguma peyumüxẽgüxũ.

8 Rü guxŭãrü yexera i ngẽma pexŭ chanaxwèxexŭ nixĩ na
aixcüma pegü pengechaŭgüxŭ i wüxichigü. Erü ngẽxguma
aixcüma yigü ingechaŭgügu rü ngẽmaãcü inayarüxo i
muxŭma i pecadugü.
9 ¡Rü meã pegü peyauxgü i wüxichigü i pechiŭwa! Rü tama
name i tümamaã penuãẽãcüma tüxŭ peyaxu.
10 Rü wüxichigü i pemax, rü Tupana pexna nanaxã i perü
cuèx. Rü ngẽma perü cuèxmaã rü name nixĩ i wüxichigü pegü
perüngŭxẽẽgü, na aixcüma Tupanaãrü ngŭxẽẽruŭ i mexŭ na
pixĩgüxŭcèx rü meã namaã pepuracüexŭcèx i guxŭma i ngẽma
cuèx i Tupana pexna ãxŭ.
11 Rü ngẽxguma texé nüxŭ ixuxgu i ore, rü name nixĩ i
aixcüma Tupanaãrü orexŭ tixu. Rü ngẽxguma texé togüxŭ
rüngŭxẽẽgu, rü name nixĩ i Tupana tüxna ãxŭ i poramaã
tanaxü. Rü guxŭma i ngẽma pexüxŭ rü name nixĩ i meãma
penaxü na ngẽmaãcü Ngechuchu ya Cristugagu Tupanaxŭ
picuèxüŭgüxŭcèx. Erü nüma ya Tupana rü guxŭguma
namexẽchi rü naporaxüchi. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Ngẽxguma Cristuaxŭ yaxõxgu rü ngúxŭ tinge

12 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, ñu̱xma na
taxŭ i guxchaxŭgü i perü nguxẽẽruŭ pexcèx ínguxŭ, ¡rü tãxŭ
i peḇaixãchiãẽgüxŭ, ñoma t̲acü i taguma nüxŭ pedauxŭ ngu-
petüxŭrüŭ!
13 Natürü narümemaẽ nixĩ na petaãẽgüamaxŭ, yerü yema
Cristu ngúxŭ na ingexŭrüŭ nixĩ i ngúxŭ na pingegüxŭ i
ñu̱xmax na petaãẽgüxŭcèx i ngẽxguma wena núma naxũxgu i
nümax.
14 Rü ngẽxguma Cristuaxŭ na peyaxõgüxŭgagu texé pemaã
guxchigagu, rü wüxi i perü taãẽ nixĩ i ngẽma. Erü ngẽmaãcü
nüxŭ pecuèx na Tupanaãẽ i Üünexŭ rü pewa na nangẽxmaxŭ.
15 Rü ngẽxguma chi ngúxŭ pingegügu, rü name nixĩ na wüxi i
mexŭ na pexügüxŭgagu na yiĩxŭ rü tama wüxi i chixexŭgagu
na yiĩxŭ, ngẽxgumarüŭ i máẽta rü ẽxna ngítèèx rü ẽxna togüarü
guxchaxŭwa na pegü pengẽxmagüxẽẽxŭ.
16 Natürü ngẽxguma texé Cristuaxŭ tayaxõxŭgagu ngúxŭ
tingexgu, rü taxucèxma tü̱xcüŭ ngẽmacèx taxãne. Rü name i
ngẽmacèx Tupanaxŭ ticuèxüŭ.
17 Rü ñu̱xma rü marü nawa nangu na Tupana ngúxŭ tüxŭ
ingexẽẽxŭ na ngẽmaãcü tüxŭ iyanawẽxãchixẽẽxŭcèx i yix-
ema na naxãcügü ixĩgüxŭ. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü tamaã
inaxügüãgu, rü ¿ñuxãcü tá nüxŭ naxüpetü i ngẽma duŭxŭgü
i tama Tupanaãrü ore i mexŭga ĩnüẽchaŭxŭ?
18 Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Ngẽma duŭxŭgü i mexŭ ügüxŭ rü guxchaãcüma nanayauxgü
i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ñu̱xma na ngẽmaãcü yiĩxŭ,

¿rü ñuxãcü tá nüxŭ nangupetüxŭ i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ rü pecaduãxgüxŭ?”

ñanagürü.

19 Rü ngẽmacèx ya yíxema Tupana naxwèxexŭãcüma ngúxŭ ingegüxe, rü name nixĩ na mexŭ taxügüechaxŭ rü Tupana ya tüxŭ ücümẽxẽgu na tanaxüxŭ i tümaãẽ na nüxna tüxŭ nadauxŭcèx. Erü nüma ya Tupana rü mecü nixĩ rü taguma texéxŭ nawomüxẽẽ.

5

Ucuxẽgü naxcèx i ngẽma yaxõgüxŭ

1 Rü ñuxmax, Pa Yaxõgüxŭãrü Ãẽxgacügüx, rü pexna chanaxãxchaŭ i wüxi i ucuxẽ i mexŭ, erü choma rü ta pexrüŭ yaxõgüxŭãrü ãẽxgacü chixĩ. Rü chomaxŭchima nixĩ ga nüxŭ chadauxŭ ga ñuxãcü ngúxŭ na yangexŭ ga Cristu. Rü choma rü tá ta pexrüŭ choxŭ nangẽxma i chauchica i mexŭ i ngẽxguma wena núma naxũxgu.

2 Rü chanaxwèxe i nüxna pedau rü nüxŭ perüngŭxẽẽ i guxŭma i Tupanaãrü duŭxŭgü i pemẽxwa ngẽxmagüxŭ. Rü name i mexŭ i perü ngúchaŭmaã Tupana naxwèxexŭãcüma penaxü i ngẽma puracü, rü tama texé pexŭ muxguxica penaxü rü ẽxna dĩẽrucèx penaxü.

3 Rü tama name i namaã penuẽãcüma rü penangaãcüma penamu i ngẽma duŭxŭgü. Natürü chanaxwèxe i mexŭ i perü maxŭ nüxŭ pewẽx na ñuxãcü Tupana naxwèxexŭ na namaxẽxŭ.

4 Rü ngẽxguma wena núma naxũxgu ya tórü Dauruŭxŭchi ya Cristu, rü pema rü tá penayauxgü i wüxi i perü ãmare i ngèxcueruŭ i mexẽchixŭ i taguma ngauxŭ.

5 Rü ngẽxgumarüŭ ta i pemax, Pa Ngextüxücügüx, rü name nixĩ i naga pexĩnüẽ i ngẽma perü ãẽxgacügü i Tupanaãrü puracüwa puracüexŭ. Rü guxãma i pema i yaxõgüxŭ, rü name nixĩ i wüxichigü pegü perüngŭxẽẽ rü taguma pegügu perüxĩnüẽ na pemücügüarü yexera pixĩgüxŭ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:

“Tupana rü tama norü me nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i nügü icuèxüxŭgüxŭ. Natürü nüxŭ narüngŭxẽẽ rü namaã namecüma i ngẽma duŭxŭgü i tama nügü icuèxüxŭgüxŭ”,

ñanagürü i ngẽma ore.

6 Rü ngẽmacèx tama name i pegü picuèxüxŭ. Rü narümemae i Tupanamẽxẽ ya poranetüxŭwa pegü pengẽxmagüxẽẽ na nüma pexŭ yacuèxüxŭgüxŭcèx i ngẽxguma nawa nanguxgu na ngẽmaãcü pemaã naxüãxŭ.

7 Rü name nixĩ i Tupanamẽxẽgu penaxü i guxŭma i perü
oegaãẽgü, erü nüma ya Tupana rü guxŭguma pegu narüxĩnü
rü aixcüma pexna nadau.
8 Rü name nixĩ i guxŭguma pegüna pedaugü rü ipexuãẽgü, erü
perü uwanü i Chataná rü doma wüxi ya ai ya idüraxüchicürüŭ
nanañaãne rü tümacèx nadau na texéxŭ tá nachixexẽẽxŭ.
9 ¡Rü peporaeamèx rü peyaxõgüamèx i ngẽxguma ṯacü rü
chixexŭ pemaã naxüxchaŭgu! Erü nüxŭ pecuèx rü guxŭma
i taeneẽgü i guxŭwama ngẽxmagüxŭ rü pexrüŭ ngẽmatama
ngúxŭ ningegü.
10 Natürü ngẽxguma paxaxãchi ñoma i naãnewa ngúxŭ
pingegüguwena, rü Tupana rü tá pexŭ nimexẽẽ na aixcüma
napẽxewa pimexŭcèx, rü tá pexŭ narüngŭxẽẽ na taguma
nüxŭ perüxoexŭcèx, rü tá pexŭ naporaexẽẽ na aixcüma perü
maxŭwa peporaexŭcèx. Rü daatama Tupana nixĩ ya tüxna
naxãcü i guxŭma i mexŭ i tüxŭ ngẽxmaxŭ, rü tüxŭ deicü na
naxŭtawa tüxŭ nangẽxmaxŭcèx i tachica i mexŭ i taguma
gúxŭ, erü Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgü tixĩgü.
11 Rü name nixĩ i guxŭguma nüxŭ ticuèxüŭgü ya Tupana, erü
nüma nixĩ i guxŭãrü ãẽxgacü yiĩxŭ i guxŭguma. Rü ngẽmaãcü
yiĩ.

Pedru rü yema yaxõgüxŭxŭ narümoxẽ

12 Taeneẽ ya Chiribánu ya meã yaxõcümaã petanüwa
chanamu i ñaã nuxmarexŭ i popera na pexŭ
chixucu̱xẽgüxŭcèx rü pemaã nüxŭ chixuxŭcèx na ngẽma
pexŭ nangechaŭxŭgagu yiĩxŭ ya Tupana i aixcüma pexŭ
nangŭxẽẽxŭ. Rü ñu̱xma na ngẽmaãcü pexŭ nangechaŭxŭ, rü
name nixĩ i guxŭguma naxcèx pemaxẽ.
13 Rü pexŭ narümoxẽgü i guxŭma i taeneẽgü i yaxõgüxŭ
i pexrüŭ Tupana dexŭ i núma Dumawa ngẽxmagüxŭ. Rü
ngẽxgumarüŭ ta pexŭ narümoxẽ i chorü ngŭxẽẽruŭ i Marcu ya
chaunerüŭ ixĩcü.
14 Rü chanaxwèxe i wüxichigü i pema rü pegü
pengechaŭgüãcüma pegü perümoxẽgü. Rü ngẽxgumarüŭ
ta chanaxwèxe na aixcüma petaãẽgüxŭ i guxãma i pema na
Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭgü pixĩgüxŭ. Rü ngẽmaãcü yiĩ.
Rü nuãma pexna,
Pedru

NORÜ TAXRE GA POPERA GA PEDRU ÜMATÜXÜ

Pedru nüxŭ narümoxẽ ga yema yaxõgüxŭ

1 Pa Chaueneẽgüx, choma i Chimáũ i Pedru nixĩ i pexcèx
chanaxümatüxŭ i ñaã popera. Rü choma rü Ngechuchu ya
Cristuarü ngŭxẽẽruŭ chixĩ, rü nüma nixĩ ga choxŭ namuxŭ na
nüxŭ chixuxŭcèx i norü ore. Rü pexcèx chanaxümatü i pema
na toxrüŭ aixcüma peyaxõgüxŭ, erü tórü Tupana rü tórü
Maxẽxẽẽruŭ ya Ngechuchu ya Cristu rü aixcüma nimexẽchi.
2 Rü ñuxma na Tanatü ya Tupanaxŭ pecuáxŭ rü tórü Cori
ya Ngechuchuxŭ pecuáxŭ, rü chanaxwèxe i nümagü aixcüma
pemaã namecüma rü aixcüma pexŭ nataãẽxẽẽ.

Yaxõgüxŭcümagüchiga

3 Rü Tupana rü noxrütama poramaã marü tüxna nanaxã ga
guxŭma i ngẽma nacüma i mexŭ i inaxwèxexŭ na aixcüma meã
naxcèx imaxẽxŭcèx. Rü yemaãcü nanaxü ga yexguma tüxŭ
nüxŭ nacuèxẽẽgu ga guma tórü Cori ya mexẽchicü ga norü
poramaã tüxŭ decü.
4 Rü yematama norü poramaã tüxna nanaxã ga guxŭma
ga norü ngŭxẽẽ i mexẽchixŭ ga inaxunetaxŭ na naxrüŭ
pimexŭcèx rü nüxna pixĩgachixŭcèx i guxŭma i chixexŭgü
i duŭxŭgüarü ngúchaŭ i chixexŭgagu ñoma i naãnewa
ngẽxmaxŭ.
5 Rü ngẽmacèx penaxwèxegü na pegü peporaexẽẽxŭ na yex-
eracü peyaxõgüxŭ rü meã togüpẽxewa pemaxẽxŭ. Rü ñuxuchi
name na meãma nüxŭ pecuáxŭ na tacü yĩĩxŭ i Tupana pexŭ
naxwèxexŭ.
6 Rü ngẽxgumarüŭ ta penaxwèxegü na meã pegümaã
ipecuáxŭ na tama chixexŭgu peyixŭcèx. Rü ñuxũchi name
na yaxna pegümaã pexĩnüẽxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta name na
aixcüma Tupanaxŭ pengechaŭgüxŭ.
7 Rü ñuxũchi penaxwèxegü na pegü pengechaŭgüxŭ ya
guxãma i pemax. Rü ngẽxgumarüŭ ta name na guxŭma i
duŭxŭgüxŭ pengechaŭgüxŭ.
8 Rü ngẽxguma aixcüma ngẽma pexŭ chaxucuxẽxŭãcüma
pemaxẽgu, rü tãũtáma natücèxma nixĩ i perü maxŭ, rü tãũtáma
natücèxma nixĩ na nüxŭ pecuáxŭ ya tórü Cori ya Ngechuchu
ya Cristu.
9 Natürü yíxema tama ngẽma pexŭ chaxucuxẽxŭãcüma
maxŭxẽ, rü ñoma tangexetüxŭrüŭ tixĩ. Rü ñoma wüxi i duŭxŭ
i tama nagu rüxĩnüxŭ i ngẽma yixcüra tá nüxŭ ngupetüxŭrüŭ

tixĩ, erü nüxŭ itayarüngüma na ñuxãcü Tupana tüxŭ nüxŭ
ngechaŭxŭ ga tümaãrü pecadugü.
10 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, name nixĩ na yexeraãcü
meã Tupanacèx pemaxẽxŭ na ngẽmaãcü ipenawéxŭcèx na
aixcüma Tupanaãrü duŭxŭgü ya pexcèx naca̱axe rü pexŭ dexe
na pixĩgüxŭ. Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu rü tagutáma
chixexŭgu peyi rü tagutáma Tupanaxŭ ípetèx.
11 Rü ngẽmaãcü ya Tupana, rü tá meã pexcèx nayawãxna
i ĩã̱x na tauxchaãcü pichocuxŭcèx i ngextá guxŭgutáma
ãẽxgacü íyiĩxŭwa ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü
Maxẽxẽẽruŭ.
12 Rü ngẽmacèx woo marü nüxŭ na pecuáxŭ rü nagu na
pexĩxŭ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ, natürü guxŭgutáma pexna
nüxŭ chacuèxãchixẽẽẽcha ga yema pexŭ namaã chaxucu̱xẽxŭ.
13 Erü ñu̱xma na chamaxŭxŭ i chomax, rü nagu charüxĩnü
na namexŭ na pexna nüxŭ chacuèxãchixẽẽxŭ i ngẽma
ore i namaã pexŭ chixucu̱xẽgüxŭ, na ngẽmaãcü pexŭ
changúxchaŭxẽẽxŭcèx na meã Tupanacèx pemaxẽxŭ.
14 Rü pemaã nüxŭ chixu i ngẽma, erü tórü Cori ya
Ngechuchu ya Cristu choxŭ nüxŭ nacuèxẽẽ na paxa tá
chayuxŭ.
15 Rü ñoma rü ta na chamaxŭxŭ, rü meã pexŭ chix-
ucu̱xẽgü na ngẽxguma chayu̱xguwena rü guxŭguma nüxna
pecuèxãchiexŭcèx i ngẽma chorü ucu̱xẽgü na ñuxãcü Tupana
naxwèxexŭ na pemaxẽxŭ.

Pedru rü namücügü rü aixcüma Cristuxŭ nadaugü ga na ñuxãcü namexẽchixŭ

16 Rü yexguma pexŭ tangúexẽẽgu na ñuxãcü naporaxŭ
ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü ñuxãcü tá wena
na nataeguxŭ, rü tama tomatama togüãẽwa tayaxuxŭ i ore
nixĩ. Yerü tomatama toxetümaã nüxŭ tadau na ñuxãcü
namexẽchixŭ i nüma ya tórü Cori.
17 Rü nüxŭ tadau ga yexguma Tanatü ya Tupana nüxŭ
icuèxüügu. Rü nüxŭ taxĩnüẽ ga yexguma gumatama Tanatü
ya Tupana ya Mexẽchicü ñaxgu:

“Daa nixĩ ya Chaune ya nüxŭ changechaŭxŭchicü. Rü choma
rü poraãcü namaã chataãẽxŭchi”,

ñaxgu.
18 Rü aixcüma tomaxŭchima nüxŭ taxĩnüẽ ga yema Tupanaga
ga daxũguxŭ ga naãnewa inaxũxŭ, yerü tomatama rü tórü
Corimaã tayexmagü nawa ga guma mèxpŭ̃ne ga üünene ga
yexguma yema ngupetügu.
19 Rü yemaãcü nüxŭ tadau na aixcüma yiĩxŭ ga yema ore
ga nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü nüxŭ ix-
ugügüxŭ. Yerü yema nüxŭ yaxugügüxŭrüŭtama nixĩ ga nüxŭ

tadauxŭ. Rü name nixĩ i pema rü ta aixcüma meã nagu
perüxĩnüẽ i ngẽma ore, erü wüxi i omü i íraxetüxŭ i ẽãnexŭwa
ibaxixŭrüŭ nixĩ. Rü ngẽma ore rü tá pexŭ nüxŭ nacuèxẽẽ
i Tupanachiga ñu̱xmatáta ínangu ya tórü Cori ya Ngechuchu
ya Cristu ya yima woramacuri ya ngunetüxŭ ngócürüŭ ixĩcü.
Rü ngẽxguma ínanguxgu i nüma rü aixcüma tá meã pexŭ nüxŭ
nacuèxẽẽ i guxŭma i nachiga.
20 Natürü chanaxwèxe na guxŭãrü yexera nüxŭ pecuáxŭ i ñaã
ore i tá pemaã nüxŭ chixuxŭ. Rü dücax, taxúema tüechamatama
nüxŭ tacuèx i t̠acüchiga na yiĩxŭ i Tupanaãrü ore i ümatüxŭ,
ega Tupanaãẽ i Üünexŭ tama tüxŭ rüngŭxẽẽgu.
21 Yerü taxuŭma ga Tupanaãrü orearü uruŭ rü nüẽchamatama
nügüãẽwa nanayaxu ga yema ore ga nüxŭ yaxugügüxŭ.
Natürü yexguma yema orexŭ yaxugügügu, rü Naãẽ i Üünexŭ
nixĩ ga yadexagüxẽẽxŭ.

2

Doramaã duŭxŭgüxŭ ngúexẽẽxŭchiga

1 Natürü nuxcüma rü nayexma ta ga Tupanaãrü orearü
uruŭgüneta ixĩgüxŭ ga Yudíugütanüwa. Rü ngẽxgumarüŭ tá
ta petanüwa nangẽxma i duŭxŭgü i ngu̱xẽẽruŭgüneta ixĩgüxŭ.
Rü nümagü rü tá doramaã nanaxüchicüü i Tupanaãrü ore,
rü ngẽmaãcü tá pexŭ nangúexẽẽ i ore i dora ixĩxŭ na
pexŭ nawomüxẽẽgüxŭcèx. Rü nümagü rü tãũtáma naga
naxĩnüẽchaŭ ya yima tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya
norü Maxẽxẽẽruŭchirẽx ixĩcü. Rü ngẽmagagu ya Tupana
rü ngürüãchi tá nanapoxcue i ngẽma duŭxŭgü i ngẽmaãcü
maxẽxŭ, rü tá inayanaxoxẽẽ.
2 Rü nümagü rü tá nüxŭ nixugü na tama wüxi i chixexŭ
yiĩxŭ ega woo taxüneãrü ngúchaŭ ixu̱xgu. Rü muxŭma i togü i
duŭxŭgü rü tá nawe narüxĩ i ngẽma chixexŭ i naxügüxŭwa.
Rü ngẽma chixri pexŭ ngúexẽẽxŭgagu rü muxŭma i togü i
duŭxŭgü rü tá chixri nachiga nidexagü i Tupanaãrü ore i
mexŭ i aixcüma ixĩxŭ.
3 Rü nümagü i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ rü tá nügüna
nananugüchaŭ i guxŭma. Rü ngẽmacèx tá pemaã nüxŭ nixu i
ore i chixexŭ ixĩxŭ na ngẽmaãcü pexŭ nawomüxẽẽgüxŭcèx rü
pexŭ ngĩxŭ nayauxgüxŭcèx i perü dĩẽru. Natürü tá napoxcue
i ngẽma duŭxŭgü, rü tãũtáma nibuxmü. Erü Tupana rü
woetama nuxcümama nanamexẽẽ i ngẽma poxcu.
4 Yerü ga Tupana rü tama nüxŭ nüxŭ nangechaŭ ga norü
orearü ngeruŭgü ga daxũcŭã̠x ga pecadu ügüxŭ. Rü yemacèx
ínaxẽãnexŭwa i ngoxogüxŭ ínapoxcuexŭwa nanawogü.
Rü cadenamaã nayanè̠ĩxgü na ngema nangẽxmagüxŭcèx

ñu̱xmatáta nawa nangu i ngẽma ngunexŭ i nagu Tupana
nüxna c̱axŭ i guxŭma i duŭxŭgü.
5 Rü yexgumarüŭ ta ga Tupana rü tama nüxŭ nüxŭ
nangechaŭ ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga duŭxŭgü ga chixexŭ
ügüxŭ. Rü yemacèx mucü ga taxüchicü naxcèx yéma nanamu
na gumamaã nadaiãxŭcèx ga yema duŭxŭgü ga chixexŭ
ügüxŭ. Natürü ga Tupana rü Noe̱xŭ nadau ga na meãma
duŭxŭgüxŭ yaxucu̱xẽgüxŭ na nüxŭ naxoexŭcèx ga norü chix-
exŭgü. Rü yemacèx ga Tupana rü Noe̱xŭ namaxẽẽ namaã ga
7 ga natanüxŭgü. Natürü nanadai ga guxŭma ga yema togü
ga duŭxŭgü.
6 Rü Tupana rü yexgumarüŭ ta inayanaxoxẽẽ ga guma
ĩãnegü ga Chodoma rü Gomora ga poraãcü chixri duŭxŭgü
nawa maxẽne. Rü ínanagu ga guma ĩãnegü ñu̱xmata norü tan-
imacaxicatama íyaxü. Rü yemaãcü nanaxü na guma ĩãnegü
rü wüxi ga cuèxruŭ na yiĩxŭcèx nüxŭ ga yema duŭxŭgü ga
chixexŭ ga yemawena maxẽxŭ.
7 Natürü ga Chodomawa rü Tupana nanamaxẽẽ ga Lox
ga wüxi ga yatü ga mecü ixĩcü ga poraãcü ngechaŭcü ga
yexguma nüxŭ nadèu̱xgu ga ñuxãcü chixri na namaxẽxŭ ga
yema duŭxŭgü ga natanüwa nayexmaxŭ.
8 Rü guxŭ ga ngunexŭgu rü nüma ga Lox ga meã maxŭcü rü
poraãcü naãẽwa nangu̱x ga yexguma nüxŭ nadèu̱xgu rü nüxŭ
naxĩnügu ga yema chixexŭgü ga naxügüxŭ ga yema duŭxŭgü
ga natanüwa nayexmaxŭ.
9 Rü yema Loxŭ na namaxẽẽxŭrüŭ ga Tupana, rü nüxŭ
natauxcha na tüxŭ ínanguxŭxẽẽxŭ i ngẽxguma Chataná tüxna
ĩnügu ya yíxema meã maxẽxẽ. Rü ngẽxgumarüŭ ta ya
yíxema chixexŭ ügüxe, rü nüxŭ natauxcha na poxcuwa tüxŭ
nangẽxmagüxẽẽxŭ ñu̱xmatáta nawa nangu i ngẽma ngunexŭ i
nagu guxŭma i duŭxŭgüxŭ yacagüxŭ.
10-11 Rü Tupana rü aixcüma tá nanapoxcue i ngẽma duŭxŭgü
i naxŭneãrü ngúchaŭgu ĩxŭ i tama naga ĩnüẽchaŭxŭ ya tórü
Cori. Rü ngẽma duŭxŭgü rü taxúegama naxĩnüẽchaŭ, rü
nadauxcüraxŭwèxegü rü nügüguxicatama narüxĩnüẽ. Rü tama
namuŭẽ na namaã naguxchigagüxŭ i ngẽma ã̱e̱xgacügü i
daxũcu̱ã̱x i Tupanatüŭwa ngẽxmagüxŭ. Rü ngẽmaãcü namaxẽ
i ngẽma duŭxŭgü. Natürü woo Tupanaãrü orearü ngeruŭgü
i daxũcu̱ã̱x i ngẽma duŭxŭgüxŭ rüyexeraxüchichiréxŭ, rü
namuŭẽ na ngẽmaãcü namaã naguxchigagüxŭ i ngẽma
ã̱e̱xgacügü i daxũcu̱ã̱x i Tupanatüŭwa ngẽxmagüxŭ.
12-13 Rü ngẽma ngu̱xẽẽruŭgüneta, rü ñoma naẽxŭgürüŭ
nixĩgü, rü naẽxŭgürüŭ taxuŭma nacuèxgü. Rü ngẽma
naxŭnegü naxwèxexŭ nixĩ i naxügüxŭ. Rü nabue na ñoma
naẽxŭgü i yayauxgüxŭ rü nadèi̱xŭrüŭ yixĩgüxŭcèx. Rü

chixri nachiga nidexagü i ngẽma tama nüxũ nacuèxgüxũ. Natürü ngẽma chixexũ i naxügüxũgagu tá inayarütauxe, rü ngẽmaãcü ngúxũ tá ningegü nagagu i ngẽma ngúxũ i ṯoguã̱xũ yangexẽẽgüxũ. Rü nümagü rü namaã nataãẽgü i ngẽma chixexũ i ngunecütama naxügüxũ. Rü ngẽxguma pemaã nachibüegu, rü wüxi i chixexüchixũ rü ãnexũchi nixĩgü erü ngẹma rü ta nanaxügü i norü chixexũgü i namaã pexũ nawomüxẽẽgüchaũxũ.

14 Rü ngẽma duũxũgü rü taxuacüma wüxi ya ngeã̱xũ nadaugümare, erü naãẽwa rü nagu narüxĩnüẽ na nüxũ tangúchaũxũ. Rü tama nüxũ ninguéga na pecadu naxügüechaxũ. Rü naxcèx nadaugü na ñuxãcü chixexũgu tüxũ nayixẽẽxũ ya yíxema duũxẽgü ya turaearü maxũã̱xgüxe. Rü nüxũ nicuèxüchi na ñuxãcü ṯacü nügüna nanugüexũ. Natürü Tupana rü marü namaã nanaxuegu na napoxcueãxũ.

15 Rü ngẽma duũxũgü rü tama nagu naxĩ i ngẽma Tupana nüxũ naxwèxexũ, rü ngẽmacèx inayarütauxe. Rü nagu naxĩ ga yema chixexũ ga nagu yaxũxũ ga nuxcümaũxũ ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Baráũ ga Beú nane ga chixexũ üxũ na yemaãcü dĩẽru ngĩxũ nayaxuxũcèx.

16 Rü noxrütama buru ga woo taguma idexachirẽxcü, rü wüxi ga duũxũrüũ namaã iyadexa rü inanga naxcèx ga yema chixexũ ga naxüxchaũxũ. Rü yemaãcü Baráxũ íyachaxãchixẽẽ na tama naxüãxũcèx ga yema chixexũ ga naxüxchaũxũ.

17 Rü ngẽma duũxũgü rü taxuwama nime ñoma wüxi i puchu i ngearü dexáãxũrüũ. Rü ñoma wüxi i caixanexũ i buanecü iẹuexũrüũmare nixĩ na taxuwama yamexũ. Natürü Tupana rü marü nanamexẽẽ i wüxi i nachica i ẽãnexũchixũ i ngextá guxũgutáma ínapoxcueãxũwa i ngẽma duũxũgü.

18 Rü ngẽmaãcü tá nanapoxcue i ngẽma duũxũgü, erü nügü yacuèxüũgüãcüma chixri nidexagü i ore i taxuwama mexũmaã. Rü tüxũ nixucu̱xẽgü na tümaxũneãrü ngúchaũgu na taxĩxũcèx ya yíxema marü ngexwacèx ngẽmaxũ rüxoechiréxe.

19 Rü tümamaã nüxũ nixu rü ngẽxguma nawe tarüxĩxgu rü tá tüxũ ínanguxũxẽẽ na taxuũmẽxẽwa tangẽxmagüxũcèx rü tüma tanaxwèxexũãcüma tamaxẽxũcèx. Natürü ngẽma duũxũgü i ngẽmaãcü chixri idexagüxũ, rü nümagütama rü norü chixexũtüũwa nangẽxmagü. Erü guxũma i duũxũgü, rü ngẽma nüxũ rüyexeramaẽxũtüũwa nügü nangẽxmagüxẽẽ.

20 Rü guxãma ya yíxema marü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxẽxẽẽruũxũ cuèxgüxe, rü marü nawa ítanguxũ i ñoma i naãneãrü chixexũgü. Natürü ngẽxguma chi wenaxãrü naxcèx tawoegugu i ngẽma chixexũ i nawa ítanguxũchiréxũ, rü tümaãrü me yixĩgu na wena ngẽma

chixexŭtüŭwa tangẽxmagüxŭ, rü aixcüma noxriarü yexera tichixe.
21 Erü ngẽxguma chi nüxŭ tacuèxgüguwena nüxŭ tarüxoegu i
ngẽma ore i mexŭ ga noxri tayauxgüxŭ, rü narümemaẽ chi nixĩ
ga noxtacüma tãũ chima nüxŭ na tacuèxgüxŭ i ngẽma maxŭ i
aixcüma mexŭ.
22 Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü ñanagürü:
“Ngẽma airu i nügü oxgüxŭ, rü wenaxãrü naxcèx nataegu i
norü oxü na yaweaxŭcèx. Rü ngẽma cuchi i norü yora
meãma aiyachiréxŭ, rü ngẽxgumatama wenaxãrü norü
aiyanecèx nataegu”,
ñanagürü i ngẽma orewa. Rü ngẽxgumarüŭ nixĩ i ngẽma
duŭxŭgü i marü Tupanaãrü orexŭ cuèxgüchiréxŭ rü ñu̱xũchi
wenaxãrü naxcèx woeguxŭ i norü chixexŭgü ga noxri nawa
ínanguxŭchiréxŭ.

3

Tórü Coriarü taeguchiga

1 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, ñaã nixĩ i
ngẽma norü taxre i popera i pexcèx chaxümatüxŭ. Rü yema
nüxĩraŭxŭ ga poperawa pemaã nüxŭ chixuxŭrüŭ, rü wena
pexŭ chixucu̱xẽgü rü pexna nüxŭ chacuèxãchixẽẽ na aixcüma
meã Tupanaãrü oregu perüxĩnüẽxŭcèx.
2 Rü chanaxwèxe i nüxna pecuèxãchie i ngẽma ore ga
nuxcümaŭgüxŭ ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ga ixüünexŭ
nüxŭ ixugügüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta chanaxwèxe i nüxna
pecuèxãchie i ngẽma tórü Cori ya Ngechuchu ya tórü
Maxẽxẽẽruŭãrü mugü ga pexŭ nangúexẽẽxŭ ga norü orearü
uruŭgü ga nüma pexŭtawa namugüxŭ.
3-4 Natürü chanaxwèxe i guxŭãrü yexera nagu perüxĩnüẽ
i ñaã ore i pemaã tá nüxŭ chixuxŭ. Rü dücax, rü ngẽxguma
nagúxchaŭgu i ñoma i naãne, rü tá ínangugü i duŭxŭgü i
chixexŭ i nagu ĩxŭ i naxŭneãrü ngúchaŭgü. Rü nümagü rü tá
nacugüeãcüma ñanagürügü:
“Dücèx, Cristu inaxuneta na wena núma naxũegaxŭ. ¿Rü
tacü namaã nangupetü i ñu̱xma na tama ínanguxŭ? Rü
marü düxwa nayue ga tórü o̱xigü ga yaxõgüxŭ, natürü noxri
naãne ü̱xgumama rü nanangẽxgumaraŭẽchatama i guxŭma”,
ñanagürügü tá.
5-6 Natürü ngẽma duŭxŭgü i ngẽmaãcü idexagüxŭ rü tama
nüxŭ nacuèxgüchaŭ ga yema ngupetüxŭ ga yexguma Tupana
ñoma ga naãnewa namuãgu ga guma mucü ga tacü ga iyanax-
oxẽẽcü ga guxŭma ga tacü ga ñoma ga naãnewa yexmaxŭ.
Rü nuxcümaxŭchima naxŭpa ga guma mucü rü woetama
nayexma ga ñoma ga naãne rü guxŭma i daxũwa nüxŭ idauxŭ

ga Tupana ngo̱xẽẽxũ ga yexguma namuãgu na nangóxũcèx.
Rü yemaãcü dexáchiüwa nango̱x ga ñoma ga naãne rü dexáarü
ngãxũtüchiüwa nayexma, yerü yemaãcü nanamu ga Tupana.
7 Natürü ngẽma ñu̱xma ngẽxmaxũ i daxũwa nüxũ idauxũ rü
ñoma i naãne rü Tupana namaã nanguxũ na yixcama üxüwa
yaxaxũcèx, yerü yemaãcü namaã nanaxuegu. Rü ngẽma ñoma
i naãne rü ngẽma daxũwa nüxũ idauxũ, rü yima üxü ya Tupana
nüxũ ixuxũnewa tá nixĩ i aixcüma ínaguãxũ i ngẽma ngunexũ
i nagu naxunetaxũgu na napoxcueãxũ rü chixexũwa na-
wogüãxũ i ngẽma duũxũgü i tama naga ĩnüẽchaũxũ.
8 Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex,
tama chanaxwèxe i nüxũ ipeyarüngümaẽ na wüxitama i
ngunexũ rü tórü Coricèx rü 1000 ya taunecürüũ yiĩxũ. Rü
ngẽxgumarüũ ta, 1000 ya taunecü rü tórü Coricèx rü wüxitama
i ngunexũrüũ yiĩxũ.
9 Rü ñuxre i duũxũgü rü nagu narüxĩnüẽ na tãũtáma paxa
ínanguxũ ya tórü Cori yema tamaã inaxunetaxũrüũ. Natürü
nüma ya tórü Cori rü tama nanuxcüãẽ na yanguxẽẽãxũ i
ngẽma norü uneta, natürü nüma rü tamaã yaxna naxĩnümare.
Erü nüma rü tama nanaxwèxe na texé iyarütaxuxũ, natürü
nanaxwèxe na guxãma nüxũ rüxoexũ i tümacüma i chixexũ.
10 Natürü ngẽma ngunexũ i tórü Cori nagu ínguxũ, rü
taxúema nagu ínanguxẽẽxũgu tá nixĩ. Erü ngürüãchimare tá
ínangu ñoma wüxi i ngĩtèxáxũ ínguxũrüũ. Rü ñu̱xũchi guxũma i
t̲acü i daxũguxũ i naãnewa ngẽxmagüxũ rü tá tagaãcü niwã̲ĩxgü
rü ngẽmaãcü tá inayarütauxe. Rü yima üèxcü rü tauemacü rü
woramacurigü rü ẽxtagü rü tá nixae rü ngẽxma tá nayarüxogü.
Rü ngẽxgumarüũ tá ta i ñoma i naãne rü tá nixa namaã i
guxũma i t̲acü i nawa ngẽxmagüxũ.
11 Rü ñu̱xma na ngẽmaãcü tá namaã nangupetüxũ i guxũma
i t̲acü i ngẽxmaxũ, rü yexeraãcü penaxwèxe na aixcüma Tu-
panapẽxewa pixüünexũ rü nüma nanaxwèxexũãcüma na pe-
maxẽxũ.
12 Rü name nixĩ i meã ípenanguxẽẽ i ngẽma ngunexũ i nagu
tá ínanguxũ ya tórü Cori ya Tupana. ¡Rü paxa guxũwama
nüxũ pixu i norü ore rü aixcüma naxcèx pemaxẽ na ngẽmaãcü
ípenanguxẽẽxũcèx! Rü ngẽma ngunexũgu rü guxũma i daxũwa
nüxũ idauxũ rü tá nixa rü tá inachaxichigü. Rü ñoma i
naãne rü üèxcü rü tauemacü rü ẽxtagü rü yima üxümaã tá
inachaxichigü.
13 Natürü yixema na yaxõgüxũ rü ítananguxẽẽ i ngẽma
ngexwacaxũxũ i daxũguxũ i naãne rü ngexwacaxũxũ i ñoma
i naãne ga Tupana tamaã ixunetaxũ. Rü ngẽma rü guxũtáma
name, rü yixema rü tá ta aixcüma time.
14 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex,

rü ñu̱xma na ípenanguxẽẽxũ i ngẽma, rü name nixĩ i aixcüma meã pemaxẽ rü aixcüma pegü pengechaũgü na taxuwama nachixexũcèx i perü maxũ rü aixcüma petaãẽgüxũcèx i ngẽxguma wena núma naxũxgu.

15 Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie na yaxna tamaã naxĩnüxũ ya tórü Cori, erü nanaxwèxe na tüxũ nangẽxmaxũ i tórü maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽmatama pexcèx chanaxümatüxũrüũ ta nixĩ ga pexcèx naxümatüãxũ ga taeneẽ ya nüxũ ingechaũgücü ya Pauru ga yexguma Tupana naporaxẽẽãcüma pexcèx naxümatüãgu.

16 Rü guxũma ga norü poperawa rü ñaã pexcèx chaxümatüxũchiga nanaxümatü ga Pauru. Natürü yema pexcèx naxümatüxũwa rü nangẽxma i ñuxre i ore i guxchaxũ na nüxũ icuáxũ na t̠acüchiga yiĩxũ. Rü ngẽma duũxũgü i tama aixcüma Tupanaxũ cuèxgüxũ rü tama aixcüma yaxõgüxũ, rü nanaxüchicüügü i ngẽma ore ngẽxgumarüũ na guxũma i Tupanaãrü ore i ümatüxũ naxüchicüügüxũrüũ. Natürü ngẽma chixexũ na naxügüxũgagu rü nügü tátama inayarütauxexẽẽ.

17 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, rü ñu̱xma na nüxũ pecuáxũ i t̠acü tá na ngupetüxũ, rü name nixĩ i pexuãẽgü na tama pexũ nawomüxẽẽgüxũcèx i ngẽma chixexũ i duũxũgü rü tama nüxũ perüxoexũcèx na meã peyaxõgüxũ.

18 Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgüx, penaxwèxe na pegü peporaexẽẽxũ na wüxichigü i ngunexũ yexeraãcü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxẽxẽẽruũxũ pecuáxũcèx rü yexeraãcü nüxũ picuáetanüxũcèx na ñuxãcü aixcüma pexũ nangechaũxũ. ¡Rü ngẽmacèx rü guxũgutáma rü ngĩxã nüxũ ticuèxüũgü! Rü ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,
Pedru

NÜXÕRAÜXÜ GA POPERA GA CUÁÜ ÜMATÜXÜ

Ore i tüxŭ maxẽẽxŭchiga

1 Pexcèx tanaxümatü nachiga ya Tupana Nane ya Cristu ya
yima woetama marü nüxĩra yexmacü ga yexguma noxritama
tauta naãne ṵxgu. Rü nüma rü Ore i Maxẽxẽẽruŭ nixĩ i naẹga
erü nüma nixĩ i tamaã nüxŭ yaxuxŭ i Tupanachiga rü tüxŭ
namaxẽxẽẽxŭ. Rü toma ga norü ngúexŭgü na tixĩgüxŭ, rü
nüxŭ taxĩnüẽ rü toxetümaã nüxŭ tadaugü rü tomẽxmaã nüxŭ
tingõgügü.

2 Rü yima Maxẽxẽẽruŭ ya Cristu rü toxŭ nügü nawẽx. Rü
nüxŭ tadaugü rü duŭxŭgümaã nüxŭ tixu na ñuxãcü yĩĩxŭ. Rü
ñṵxma rü pemaã rü ta nüxŭ tixuchiga ya yima Cristu ya tüxna
naxãcü i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü noxri rü Nanatüxŭtawa
nayexma, natürü ñoma ga naãnewa nangu rü toxcèx nangọx.

3 Rü yema toma nüxŭ tadaugüxŭ rü nüxŭ taxĩnüẽxŭ rü
pemaã nüxŭ tixu na tomücügü pixĩgüxŭcèx, ngẽxgumarüŭ
i toma na Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu ya
Cristumücügü tixĩgüxŭrüŭ.

4 Rü ngẽmacèx pexcèx tanaxümatü i ñaã ore na wüxigu
aixcümaxŭchi itaãẽgüxŭcèx.

Ñoma ngóonexŭrüŭ name ya Tupana

5 Rü ñaã nixĩ ga ore ga tomaã nüxŭ yaxuxŭ ga Ngechuchu
ya Cristu. Rü pemaã nüxŭ tixu na ñoma ngóonexŭrüŭ namexŭ
ya Tupana, rü nawa rü nataxuma i chixexŭ i ñoma ẽãnexŭrüŭ
ixĩxŭ, rü bai i íraxŭ.

6 Rü ngẽxguma chi:

“Tanatü ya Tupanamücügü tixĩgü”, ñagügu, natürü chixri
imaxẽgu, rü tidoraemare erü tama aixcüma meã tamaxẽ.

7 Rü ngẽxguma chi Tupanarüŭ ngóonexŭwa imaxẽgu, rü
yigümücügü tixĩgü i yixema, rü Tupana Nane ya Ngechuchu
rü nagümaã tüxŭ inayanatauxẽẽ i guxŭma i tórü chixexŭ.

8 Ngẽxguma chi nüxŭ ixuxgu rü:

“Changearü pecaduạ̃x”, ñagügu, rü yigütama tawomüxẽẽ, rü
tidoraemare.

9 Natürü ngẽxguma chi Tupanamaã nüxŭ ixuxgu i tórü
pecadugü, rü nüma tüxŭ nüxŭ nangechaŭ rü tüxŭ in-
ayanatauxẽẽ i guxŭma i tórü chixexŭ, erü nüma rü mecü nixĩ
rü taguma tüxŭ nawomüxẽẽ.

10 Natürü ngẽxguma chi:

“Tangearü pecaduãxgü”, ñagügu, rü doratèèx nüxũ tawogü ya Tupana rü tama aixcüma tawa nangẽxma i norü ore.

2

Cristu rü tórü chogüruũ nixĩ

1 Pa Chauxacügüx, pexcèx chanaxümatü i ñaã ore na tama chixexũ pexügüxũcèx. Natürü ngẽxguma chi wüxie chixexũ ũxgu, rü nangẽxma ya tümaẽtüwa chogücü nüxna ya Tanatü ya Tupana na tama tüxũ napoxcuxũcèx. Rü yima nixĩ ya Ngechuchu ya Cristu ya aixcüma mecü ixĩcü.

2 Rü guma Ngechuchu ya Cristu rü nügü inaxã rü nayu na naxütanüãxũcèx ga tórü pecadugü. Rü tama tórü pecadugüxicatama naxütanü, natürü guxũma i duũxũgüarü pecadugü ta naxütanü.

3 Rü ngẽxguma chi naga ixĩnüẽgu i ngẽma tüxũ namuxũ ya Tupana, rü nüxũ tacuèx na aixcüma nüxũ icuáxũ.

4 Rü ngẽxguma chi wüxie:

“Choma rü Tupanaxũ chacuèx”, ñagügu, natürü tama naga taxĩnügu i ngẽma tüxũ namuxũ ya Tupana, rü wüxi i doratèxáxũ tixĩ.

5 Natürü yíxema naga ĩnüxẽ i ngẽma tüxũ namuxũ ya Tupana, rü aixcümaxũchi Tupanaxũ tangechaũ. Rü ngẽmawa nüxũ tacuèxgü na aixcüma Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxũ.

6 Rü yíxema:

“Tupanaãrü duũxũ chixĩ”, ñagüxe, rü name nixĩ na meã tamaxũxũ yema Ngechuchu ya Cristu meã maxũxũrüũ.

Tupanaãrü mu i ngexwacaxũxũchiga

7 Pa Chaueneẽgüx, tama wüxi i ngexwacaxũxũ i Tupanaãrü mu nixĩ i pexcèx chaxümatüxũ. Natürü ñaãtama noxriarü ügügumama pexũ yexmaxũ ga mu nixĩ. Rü ñaãtama nixĩ i Tupanaãrü mu ga nuxcümaũxũ ga marü nüxũ pexĩnüẽxũ.

8 Natürü ñaã Tupanaãrü mu i pexcèx chaxümatüxũ rü guxũguma nangexwacaxũ. Rü ngẽxguma naga pexĩnüẽgu i ñaã Tupanaãrü mu na pegü pengechaũgüxũ, rü tama ẽãnexũwatama pemaxẽ, natürü Cristurüũ ngẽma ngóonexũwa i aixcüma ixĩxũwa pengẽxmagü.

9 Rü ngẽxguma chi wüxie:

“Choma rü ngẽma ngóonexũwa changẽxma”, ñagügu, natürü tümaẽneẽchi taxaixgu, rü ẽãnexũwatama tangẽxma.

10 Yíxema tümaẽneẽxũ ngechaũxẽ rü ngóonexũwa tamaxũ, rü taxucèxma tũxcüũ pecadu taxü.

11 Natürü yíxema tümaẽneẽchi aixe, rü ẽãnexũwatama tamaxũ, rü ẽãnexũgu tixũ. Rü tama nüxũ tacuèx na ngextá taxũxũ, erü tümacèx naxẽãne.

12 Pa Chauxacügüx, pexcèx chanaxümatü erü Cristugagu
Tupana marü pexŭ nüxŭ nangechaŭ i perü pecadugü.
13 Pa Papágüx, pexcèx chanaxümatü i ñaã ore erü nüxŭ
pecuèxgü ya Tanatü ya Tupana ga noxriarü ügügumama yex-
macü. Pa Ngextü̱xücügüx, pexcèx chanaxümatü erü marü
nüxŭ perüyexera i ngẽma ngoxo i Chataná i chixexŭãrü üruŭ.
14 Pa Buxŭgüx, pexcèx chanaxümatü erü marü nüxŭ
pecuèxgü ya Tanatü ya Tupana. Pa Papágüx, pexcèx
chanaxümatü erü marü nüxŭ pecuèxgü ya Tanatü ya Tupana
ga noxriarü ügügumama yexmacü. Pa Ngextü̱xücügüx, pexcèx
chanaxümatü erü peporae, rü guxŭguma peãẽwa nangẽxma
i Tupanaãrü ore, rü marü nüxŭ perüyexera i ngẽma ngoxo i
Chataná i chixexŭãrü üruŭ.
15 ¡Tãxŭ i pexŭ nangúchaŭxŭ i ñoma i naãne rü norü
ngẽmaxŭgü! Ngẽxguma chi texéaxŭ nangúchaŭgu i ñoma i
naãne rü tama Tanatü ya Tupanaxŭ tangechaŭ.
16 Erü guxŭma i ngúchaŭgü i ñoma i naãnewa ngẽxmaxŭ rü
ñoma i naãneãrütama nixĩ rü tama Tupanaãrü nixĩ. Rü ngẽma
ngúchaŭgü rü ngẽma nixĩ i taxüneãrü ngúchaŭgü, rü taxetüarü
ngúchaŭgü, rü yigü na icuèxüŭgüxŭ tórü ngẽmaxŭgümaã.
17 Natürü ñoma i naãne rü guxŭma i ngúchaŭgü i nawa
ngẽxmaxŭ rü tá nagu̱x. Natürü yíxema Tupanaga ĩnüxẽ rü
guxŭgutáma tamaxŭ.

Ore i aixcüma ixĩxŭchiga rü ore i dora ixĩxŭchiga

18 Pa Chauxacügüx, paxa tá nagu̱x i ñoma i naãne. Pema rü
marü nüxŭ pexĩnüchiga rü tá ínangu i wüxi i Cristuarü uwanü,
natürü marü ínangugü i muxŭma. Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na
marü nagúxchaŭxŭ i ñoma i naãne.
19 Rü ngẽma Cristuarü uwanügü rü tatanüwatama
nangẽxmagüchirẽx, natürü tama aixcüma tatanüxŭ nixĩgü,
erü ngẽxguma chi tatanüxŭ yixĩgügu rü tatanügu chitama
narücho. Natürü marü tatanüwa ínachoxŭ na meãma nüxŭ
icuáxŭcèx na tama aixcüma tatanüxŭ yixĩgüxŭ.
20 Natürü pema rü Cristu marü pexna nanamu i Naãẽ i
Üünexŭ, rü ngẽmacèx meãma nüxŭ pecuèx i Tupanaãrü ore.
21 Rü ñu̱xma rü tama nixĩ na tama nüxŭ pecuáxŭcèx na
pexcèx chaxümatüxŭ. Natürü pexcèx chanaxümatü erü marü
meãma nüxŭ pecuèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ. Rü nüxŭ
pecuèx rü ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭwa rü nataxuma i dora.
22 ¿Texé tiĩxŭ ya yíxema idoratèxáxe? Yíxema:
“Ngechuchu rü tama aixcüma Cristu ya Tupana Nane nixĩ”,
ñagüxe, tixĩ ya idoratèxáxe. Yíxema tixĩ ya Cristuarü uwanü,
erü tama nüxŭ tacuáxchaŭ ya Tanatü ya Tupana rü Nane ya
Ngechuchu.

23 Guxãma ya yíxema tama nüxũ cuáxchaũxẽ ya Tupana
Nane ya Ngechuchu, rü tama nüxũ tacuáxchaũ ta ya Tanatü
ya Tupana. Natürü yíxema Ngechuchuaxũ yaxõxẽ, rü Tanatü
ya Tupanaãxũ rü ta tayaxõ.
24 Rü ngẽmacèx name nixĩ i peyaxõgüama i ngẽma ore ga
noxri nüxũ pexĩnüẽxũ. Rü ngẽxguma peyaxõgüamagu i ngẽma
ore ga noxri nüxũ pexĩnüẽxũ, rü aixcüma norü duũxũgü
pixĩgü ya Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu.
25 Rü nümatama ya Ngechuchu ya Cristu nixĩ i tamaã inax-
unetaxũ na tüxna naxããxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.
26 Nangẽxma i duũxũgü i chixexũwa pexũ gagüchaũxũ. Rü
ngẽmachiga nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã ore.
27 Natürü pema rü marü Cristu pexna nanamu i Naãẽ i
Üünexũ, rü guxũguma pewa nangẽxma. Rü ngẽmacèx tama
penaxwèxe i to i perü ngúexẽẽxũ erü nümatama i Naãẽ i
Üünexũ rü pexũ nangúexẽẽ i guxũma. Rü norü ngu̱xẽẽtae rü
aixcüma nixĩ rü tama dora nixĩ. Rü ngẽmacèx name nixĩ na
guxũguma Cristuaxũ peyaxõgüxũ, ngẽma Naãẽ i Üünexũ pexũ
ngúexẽẽxũãcüma.
28 Rü ñu̱xmax, Pa Chauxacügüx, rü name nixĩ na meãma
Cristuaxũ peyaxõgüxũ na tama nüxũ imuũẽxũcèx, rü tama
ixãneẽxũcèx napẽxewa i ngẽxguma wena nuã naxũxgu.
29 Pema nüxũ pecuèx na Cristu rü aixcüma mecü yiĩxũ. Rü
ngẽxgumarüũ ta name nixĩ na nüxũ pecuáxũ na guxũma i
duũxũgü i mexũ ügüxũ rü Tupanaxãcügü na yixĩgüxũ.

3

Tupanaxãcügüchiga

1 ¡Dücèx, Pa Chaueneẽgüx, ñuxãcü poraãcü tüxũ nangechaũ
ya Tanatü ya Tupana! Rü ngẽmacèx nixĩ i naxãcügümaã tüxũ
naxuxũ i nümax. Rü aixcüma naxãcügü tixĩgü. Rü ngẽmacèx
ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũxũgü rü tama tüxũ nacuáxchaũ erü
Tupanaxũ rü ta tama nacuáxchaũgü.
2 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxe, ñu̱xma rü
marü Tupanaxãcügü tixĩgü woo tama tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ
na ñuxãcü tá ixĩgüxũ i yixcüra. Natürü nüxũ tacuèxgü na
Ngechuchurüũ tá ixĩgüxũ i ngẽxguma nango̱xgu, erü tá nüxũ
tadaugü na ñuxãcü yiĩxũ i nümax.
3 Rü guxãma ya yíxema yaxõxẽ na Ngechuchurüũ tá tiĩxũ,
rü tügüna tadau na Ngechuchu ya Cristurüũ aixcüma Tu-
panapẽxewa tamexũ.
4 Natürü guxãma ya yíxema pecadu üxe, rü Tupanamaã
chixexũ taxü. Erü ngẽxguma tama Tupanaga taxĩnügu, rü
tapecadua̱ã̱x.

5 Pema nüxŭ pecuèx rü Ngechuchu ya Cristu rü ñoma ga
naãnewa naxũ na iyanaxoxẽẽãxŭcèx i tórü pecadugü. Rü
nüma rü taguma pecadu naxü.
6 Rü ngẽmacèx guxãma ya yíxema aixcüma nüxŭ yaxõgüxe, rü
tama pecadu taxügüecha. Natürü guxãma ya yíxema pecadu
üechaxe, rü ngẽmaãcü tamaxẽ erü taguma Cristuxŭ tadau, rü
taguma nüxŭ tacuèx.
7 Pa Chauxacügüx, ¡tãxũ i naga pexĩnüẽxŭ i ngẽma duŭxŭgü
i pexŭ iyarütauxexẽẽchaŭxŭ! Yíxema mexŭ ŭ́xe rü aixcüma
mecü tixĩ, ngẽxgumarüŭ ya Cristu na aixcüma mecü yiĩxŭrüŭ.
8 Natürü yíxema pecadu üechaxe rü ngẽmawa tüxŭ tacuèx
na Chatanáãrü duŭxŭ tiĩxŭ, erü nüma i Chataná rü noxriarü
ügügumama pecadu naxüecha. Rü yemacèx ga Tupana Nane
rü ñoma ga naãnewa naxũ na iyanaxoxẽẽãxŭcèx ga yema
Chataná üxŭ.
9 Rü yíxema Tupanaxãcü ixĩxẽ rü tama pecadu taxüecha, erü
naxãcüxüchi tixĩ. Rü taxuacüma pecadu taxüecha erü Tupana
nixĩ ya tümanatü.
10 Yíxema chixexŭ ŭ́xe rü tümaẽneẽchi aixe, rü tama Tu-
panaxãcü tixĩ. Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na texé tixĩgüxŭ ya
Tupanaxãcügü rü texé tixĩgüxŭ ya Chatanáxãcügü.

Name nixĩ na yigü ingechaŭgüxŭ

11 Rü yexguma noxritama pexŭ tangúexẽẽgu, rü pemaã
nüxŭ tixu na guxãma yigü ingechaxŭgüxŭ.
12 Rü tama tanaxwèxe na Caĩrüŭ ngoxo i Chatanáxãcü
ixĩgüxŭ. Yerü nüma rü naẽneẽxŭ nimèx. ¿Rü ṯacücèx nixĩ ga
yamáãxŭ? Nayamèx yerü yema nüma naxüxŭ rü tama name,
rü yema naẽneẽ üxŭ rü name.
13 Pa Chaueneẽgüx, ¡tãxũ i peḇaixãchiãẽgüxŭ ega pexchi
naxaiegu i ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü!
14 Yixema rü marü nüxna ítanguxŭ i ngẽma yu rü ñu̱xma
rü marü maxŭwaama tangẽxmagü. Nüxŭ tacuèxgü i ngẽma
erü nüxŭ tangechaŭgü i taeneẽgü. Yíxema tama tümaẽneẽxŭ
ngechaŭxẽ rü yuwatama tangẽxma.
15 Rü yíxema tümaẽneẽchi aixe rü wüxi i máẽtaxŭrüŭ tixĩ. Rü
pema nüxŭ pecuèxgü i wüxi i máẽtaxŭ rü nüxŭ nataxuma i
norü maxŭ i taguma gúxŭ.
16 Rü Ngechuchu ya Cristu rü tórü pecaducèx nayu, rü
yemaãcü tüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ i ngẽma ngechaŭ i aixcüma
ixĩxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta i yixema, rü tanaxwèxe na
íimemarexŭ na nüxŭ rüngŭxẽẽxŭ i taeneẽgü woo ngemagu
iyu̱xgu.
17 Natürü ngẽxguma chi wüxi i yatüãxŭ nangẽxmagu i
muxŭma i norü ngẽmaxŭgü, rü chi nüxŭ nadèu̱xgu i namücü
na nüxŭ nataxuxŭ, rü taxuacüma:

“Choma rü Tupanaxũ changechaũ”, ñanagürü, ega tama nüxũ nangũxẽẽgu i namücü.
18 Pa Chauxacügüx, tama name i taèxmaã rü tórü oremaãxĩcatama nüxũ tangechaũ i taeneẽ. Natürü tanaxwèxe i tórü maxũmaã rü tórü ü i mexũmaã nüxũ tangechaũ.

Tama taxãneẽ na Tupanana ingaicamagüxũ

19-20 Rü ngẽxguma aixcüma yigü ingechaũgügu, rü nüxũ tacuèx na aixcüma naga ixĩnüẽxũ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ, rü Tupanapẽxewa rü aixcüma naxãcügü ixĩgüxũ, woo ngẽxguma taãẽwa nagu rüxĩnügu rü:
“Tama Tupanaxãcü chixĩ”, ñagügu. Erü nüxũ tacuèx rü Tupana nixĩ i taãẽãrü yexera, rü nüma nüxũ nacuèx i guxũma.
21 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, ngẽxguma taãẽwa nüxũ icuèxgu na Tupanaxãcüxüchi ixĩgüxũ, rü tama taxãneẽ na nüxna ingaicamagüxũ ya Tanatü ya Tupana.
22 Rü nüma tá tüxna nanaxã i guxũma i ṯacü i naxcèx íiçaxũ erü naga taxĩnüẽ i ngẽma tüxũ namuxũ rü tanaxü i ngẽma nüma namaã nataãẽxũ.
23 Rü nüma tüxũ namu na Nane ya Ngechuchu ya Cristuaxũ yaxõgüxũ rü yigü ingechaũgüxũ, yema nüma tüxũ namuxũãcü.
24 Rü yíxema naga ĩnüẽxẽ i ngẽma Tupana tüxũ muxũ, rü aixcüma Tupanaãrü duũxũgü tixĩgü rü nüma ya Tupana rü aixcüma tümawa namaxũ. Rü ñuxma rü nüxũ tacuèx na aixcüma Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxũ rü tawa namaxũxũ, erü Naãẽ i Üünexũ ga tüxna namuxũ tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ.

4

Yíxema tüxũ nangẽxmaxẽ i Tupanaãẽ i Üünexũ rü yíxema tüxũ nangẽxmaxẽ i Cristuarü uwanüãẽ

1 Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, ¡Tãxũ i nüxũ peyaxõgüxũ i guxũma i orearü uruũgü i nügü ixugügüxũ na aixcüma Tupanaãrü orearü uruũgü yixĩgüxũ! Natürü name nixĩ i penangugü i norü ore na nüxũ pecuáxũcèx ngoxita aixcüma Tupanaãẽ yiĩxũ i nawa idexaxũ rü ẽxna tama. Erü ñoma i naãnewa rü guxũwama nangẽxma i muxũma i idoratèèxgüxũ i nügü ixugüxũ na Tupanaãrü orearü uruũgü yixĩgüxũ.
2 Rü tá pemaã nüxũ chixu na ñuxãcü tá nüxũ pecuáxũ na texé tiĩxũ ya yíxema aixcüma Tupanaãẽ tümawa ngẽxmaxẽ. Rü dücax, guxũma i orearü uruũgü i nüxũ ixugüxũ na Tupana duũxũxũ yaxĩxẽẽxũ ya Ngechuchu ya Cristu, rü ngẽma nixĩ i aixcüma Tupanaãẽ nawa idexaxũ.
3 Natürü guxũma i ngẽma orearü uruũgü i tama nüxũ ixugüxũ na Tupana duũxũxũ yaxĩxẽẽxũ ga Ngechuchu, rü

ngẽma rü tama nüxŭ nangẽxma i Tupanaãẽ i Üünexŭ. Natürü Cristuarü uwanüãẽ nixĩ i nawa ngẽxmaxŭ. Marü nüxŭ pexĩnüẽ na ínanguxchaŭxŭ i Cristuarü uwanü, natürü ñu̱xma rü marü ñoma i naãnewa nangẽxma.

4 Pa Chauxacügüx, pema rü Tupanaxãcügü pixĩgü. Rü marü nüxŭ perüyexera i ngẽma tama aixcüma Tupanaãrü orearü uruŭgü ixĩgüxŭ. Erü ngẽma Tupanaãẽ i Üünexŭ i peãẽwa ngẽxmaxŭ rü nüxŭ narüyexera i ngẽma Cristuarü uwanüãẽ i ñoma i naãnecŭ̱ã̱xgüwa ngẽxmaxŭ.

5 Rü nüma i Cristuarü uwanüãrü duŭxŭgü rü ñoma i naãnecŭ̱ã̱xgü nixĩ. Rü ngẽmacèx ñoma i naãnechigagu nidexagü. Rü ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü rü nüxŭ inarüxĩnüẽ.

6 Natürü i yixema rü Tupanaxãcügü tixĩgü. Rü yíxema Tupanaxŭ cuáxe rü tüxŭ itarüxĩnü. Natürü yíxema tama Tupanaxŭ cuáxe rü tama tüxŭ itarüxĩnü. Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèxgü na texé tixĩgüxŭ ya aixcüma Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxe rü texé tixĩgüxŭ ya Cristuarü uwanüãrü duŭxŭgü ixĩgüxe.

Tupana tüxŭ nangechaŭ

7 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, name nixĩ na yigü ingechaŭgüxŭ, erü Tupana nixĩ ya tüxŭ ngúexẽẽcü na yigü ingechaŭgüxŭ. Rü guxãma ya yíxema tümaẽneẽxŭ ngechaŭxẽ rü Tupanaxãcü tixĩgü rü Tupanaxŭ tacuèx.

8 Yíxema tama tümaẽneẽxŭ ngechaŭxẽ rü tama Tupanaxŭ tacuèx, erü Tupana nixĩ ya tüxŭ ngúexẽẽcü na yigü ingechaŭgüxŭ.

9 Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Nane ya nügümaã wüxicacü na yimagagu tüxŭ nangẽxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü yemawa Tupana tüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ na ñuxãcü tüxŭ nangechaŭxŭ.

10 Rü woo Tupanaxŭ tangechaŭgü, natürü ngẽma ngechaŭ i guxŭãrü yexera ixĩxŭ nixĩ na nüma tüxŭ nangechaŭxŭ rü ñoma ga naãnewa na namuãxŭ ga Nane na taxcèx nayuxŭcèx rü naxütanüãxŭcèx ga tórü pecadugü.

11 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, yexguma yemaãcü tüxŭ nangechaŭgu ga Tupana, rü ngẽmacèx name nixĩ i yixema rü ta yigü tangechaŭgü.

12 Taguma texé Tupanaxŭ tadau. Natürü ngẽxguma aixcüma yigü ingechaŭgügu, rü Tupana rü tawa namaxŭ rü norü ngechaŭ rü aixcümaxŭchi tórü maxŭwa nangõx.

13 Rü nüma rü marü tüxna nanamu ga Naãẽ i Üünexŭ. Rü ngẽmawa nüxŭ tacuèx na aixcüma norü duŭxŭgü ixĩgüxŭ rü nüma rü tawa na namaxŭxŭ.

14 Rü tomatama nüxŭ tadaugü rü nüxŭ tixuchigagü na
Tanatü ya Tupana núma namuxŭ ga Nane na guxŭma i
duŭxŭgüxŭ namaxẽxẽẽxŭcèx.
15 Rü yíxema yaxõxẽ rü nüxŭ ixuchigaxe na Tupana Nane
yiĩxŭ ya Ngechuchu, rü aixcüma Tupanaãrü duŭxŭ tixĩ, rü
Tupana rü tümawa namaxŭ.
16 Rü yixema nüxŭ tacuèxgü rü tayaxõgü na Tupana rü
poraãcü tüxŭ nangechaŭxŭ, erü nüma nixĩ i aixcüma guxãxŭ
nangechaŭxŭ. Rü yíxema aixcüma tümaẽneẽxŭ ngechaŭxẽ, rü
Tupanaãrü duŭxŭ tixĩ, rü nüma ya Tupana rü aixcüma tümawa
namaxŭ.
17 Rü ngẽxguma aixcüma Tupanaxŭ ingechaŭgügu, rü tórü
maxŭwa nango̱x i ngẽma, rü tãũtáma nüxŭ tamuŭẽ i ngẽma
ngunexŭ i nagu tüxŭ yacagüxŭgu naxcèx i tórü maxŭ.
Erü woo ñoma i naãnewa tangẽxmagü, natürü napẽxewa rü
Cristurüŭ tixĩgü.
18 Rü ngẽxguma aixcüma Tupanaxŭ ingechaŭgügu, rü nüxŭ
tacuèx na tãũtáma tüxŭ napoxcuexŭ, rü ngẽmacèx taxucèxma
nüxŭ tamuŭẽ. Natürü ngẽxguma chi nüxŭ imuŭẽgu, rü nüxŭ
tacuèx na tama aixcüma nüxŭ ingechaŭgüxŭ.
19 Rü yixema rü Tupanaxŭ tangechaŭgü, yerü nüxĩra tüxŭ
nangechaŭ ga nümax.
20 Ngẽxguma chi texé:

“Choma rü Tupanaxŭ changechaŭ”, ñagügu, natürü
tümaẽneẽchi taxaixgu, rü tidora. Erü ngẽxguma tama nüxŭ
tangechaŭgu i tümaẽneẽ i nüxŭ tadauxŭ ¿rü ñuxũcürüwa tá
nüxŭ tangechaŭ ya Tupana ya tama nüxŭ tadaucü?
21 Rü Ngechuchu ya Cristu tüxŭ namu rü ñanagürü:

“Yíxema Tupanaxŭ ngechaŭxẽ, rü name nixĩ na tümaẽneẽxŭ
rü ta tangechaŭxŭ”,
ñanagürü.

5

Nüxŭ tarüyexera i ñoma i naãneãrü ngúchaŭgü

1 Ngechuchu rü Tupana Nane ya Cristu nixĩ. Rü guxãma ya
yíxema nüxŭ yaxõxẽ, rü Tupanaxãcü tixĩgü. Rü yíxema Tanatü
ya Tupanaxŭ ngechaŭxẽ, rü nüxŭ tangechaŭ ta i guxŭma i
naxãcügü.
2 Rü ngẽxguma Tupanaxŭ ingechaŭgügu rü naxü̱xgu i ngẽma
nüma tüxŭ namuxŭ, rü nüxŭ tacuèx na aixcüma nüxŭ in-
gechaŭgüxŭ i ngẽma naxãcügü ixĩgüxŭ.
3 Rü ngẽxguma aixcüma Tupanaxŭ ingechaŭgügu rü naga
taxĩnüẽ i ngẽma tüxŭ namuxŭ. Rü ngẽma tüxŭ namuxŭ rü
tama naguxcha na naga ixĩnüẽxŭ.

4 Erü guxãma ya aixcüma Tupanaxãcü ixĩxẽ, rü tama ñoma
i naãneãrü ngúchaũ i chixexũgu tarüxĩnü. Rü yixema rü
tayaxõgü, rü ngẽmacèx tama name i ñoma i naãneãrü ngúchaũ
i chixexũgu tarüxĩnüẽ.
5 Rü yíxema yaxõxẽ na Tupana Nane yiĩxũ ya Ngechuchu,
rü yíxema tixĩ ya tama ñoma i naãneãrü ngúchaũ i chixexũgu
rüxĩnüxẽ.

Ore i Tupana Nanechiga

6 Rü nüxũ tacuèx na aixcüma Tupana Nane yiĩxũ ya
Ngechuchu. Yerü yexguma ñoma ga naãnewa nayexmagu
rü dexáwa ínabaiegu, rü nümatama ga Tupana nüxũ nixu na
Nanexũchi yiĩxũ. Rü yexguma curuchagu nayu̱xgu rü nagü
inabaãgu ga Ngechuchu, rü Tupana rü wenaxãrü inanawẽx
na aixcüma Nane na yiĩxũ. Rü ngẽxgumarüü ta i ngẽma
Naãẽ i Üünexũ i taguma idoraxũ, rü tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ na
aixcümaxũchi Tupana Nane na yiĩxũ.
7 Rü ngẽmaãcü tüxũ nangẽxma i tomaẽxpü̱x i cuèxruũgü
i tüxũ nüxũ cuèxẽẽxũ na aixcüma Tupana Nane yiĩxũ ya
Ngechuchu.
8 Rü ngẽma norü wüxi nixĩ i Naãẽ i Üünexũ, rü ngẽma norü
taxre nixĩ ga yema Tupanaga ga yexguma Ngechuchu dexáwa
íbaiegu, rü ngẽma norü tomaẽxpüx nixĩ ga yema Tupana üxũ
ga yexguma curuchagu nagü inabaãgu ga Ngechuchu. Rü
guxũma i ngẽma tomaẽxpü̱x, rü wüxigu nüxũ nixu na aixcüma
Tupana Nane yiĩxũ ya Ngechuchu.
9 Nüxũ tayaxõgü i duũxũgü ega ṯacüxũ tamaã yaxugügu.
Natürü Tupanaãrü ore nixĩ i yexeraãcü aixcümaxũchi ixĩxũ.
Rü Tupana nixĩ ya tamaã nüxũ ixucü na Ngechuchu rü Nane
yiĩxũ.
10 Rü yíxema nüxũ yaxõxẽ ya Tupana Nane rü nüxũ
tacuèx na aixcüma yiĩxũ i ngẽma ore i Tupana nüxũ ixuxũ
i Nanechiga. Natürü yíxema tama Tupanaãxũ yaxõxẽ rü
doratèèx nüxũ tawogü ya Tupana erü tama tayaxõ i ngẽma ore
i Tupana nüxũ ixuxũ i Nanechiga.
11 Rü ñaã nixĩ i norü ore ya Tupana i tamaã nüxũ yaxuxũ,
rü ñanagürü:
“Chomatama marü pexna chanaxã i maxũ i taguma gúxũ. Rü
ñaã maxũ rü Chaunegagu pexũ nangẽxma”,
ñanagürü.
12 Yíxema nüxũ yaxõxẽ ya Tupana Nane rü tüxũ nangẽxma i
ngẽma maxũ i taguma gúxũ. Natürü yíxema tama nüxũ yaxõxẽ
ya yima Tupana Nane rü tama tüxũ nangẽxma i ngẽma maxũ.

Cuáü rü ñuxre ga norü ucu̱xẽmaã inayacuèxẽẽ ga norü popera

13 Pa Chaueneẽgüx ya Tupana Naneãxũ Yaxõgüxex, pexcèx
chanaxümatü i ñaã ore na nüxũ pecuáxũcèx na pexũ
nangẽxmaxũ i ngẽma maxũ i taguma gúxũ.
14 Rü ngẽmacèx tama taxãneẽ na nüxna ingaicamagüxũ ya
Tupana. Rü nüxũ tacuèxgü ega ṯacücèx nüxna icaxgu, rü nüma
tüxũ naxĩnü i ngẽxguma norü ngúchaũ yixĩgu i ngẽma naxcèx
nüxna içaxũ.
15 Rü ngẽxguma nüxũ icuèxgu na nüma tüxũ naxĩnüxũ i
ngẽxguma ṯacücèx nüxna icaxgu, rü nüxũ tacuèx ta na tüxna
naxããxũ i ngẽma naxcèx nüxna içaxũ.
16 Rü ngẽxguma chi texé nüxũ dèu̱xgu i tümaẽneẽ na pecadu
naxüxũ, rü name nixĩ na naxcèx tayumüxẹxũ ega tama
pecadu i iyanatauxẽẽxũ yixĩgu. Rü Tupana tá nanamaxẽẽ
i ngẽma tümaẽneẽ ega tama pecadu i iyanatauxẽẽxũ yixĩgu.
Nangẽxma i pecadu i tüxũ iyarütauxẽẽxũ. Rü ngẽxguma ngẽma
pecaduwe naxũãmagu i wüxi i peeneẽ, rü tama pemaã nüxũ
chixu na naxcèx peyumüxẽgüxũ.
17 Guxũma i chixexũ i ixüxũ, rü pecadu nixĩ. Natürü
nangẽxma i pecadu i tama tüxũ iyarütauxẽẽxũ.
18 Rü nüxũ tacuèx, rü yíxema Tupanaxãcü ixĩxẽ, rü tama
pecadu taxüecha, erü nüma ya Tupana Nane rü tüxna nadau.
Rü taxuacüma tüxna nangaicama i ngoxo i Chataná i tüxũ
pecaduã̱xẽẽchaũxũ.
19 Nüxũ tacuèxgü na Tupanaxãcügü ixĩgüxũ, natürü
guxũma i ñoma i naãnecũã̱x rü ngoxo i Chatanámẽxẽwa
nangẽxmagü.
20 Rü nüxũ tacuèx ta na ñoma ga naãnewa nanguxũ ga
Tupana Nane, rü tüxna nanaxã ga cuèx na nüxũ icuèxgüxũcèx
ya yima aixcümaxũchi Tupana ixĩcü. Rü norü duũxũgü tixĩgü
ya yima aixcümaxũchi Tupana ixĩcü, erü Nane ya Ngechuchu
ya Cristuarü duũxũgü tixĩgü. Rü nüma ya Tupana Nane nixĩ i
aixcümaxũchi Tupana yiĩxũ rü tüxna naxããxũ i maxũ i taguma
gúxũ.
21 Pa Chauxacügüx, ¡Pegüna pedaugü na tama nüxũ
peyaxõgüxũcèx i tupanachicügü! Rü ngẽxĩcatama nixĩ i chorü
ore i pemaã nüxũ chixuxũ.

Rü nuãma pexna,
Cuáü

NORÜ TAXRE GA POPERA GA CUÁÜ ÜMATÜXÜ

Cuáüãrü moxẽ

1 Pa Chaueneẽgü i Yaxõgüxe ya Tupana Pexũ Dexex, pexcèx chanaxümatü i choma i Cuáũ i yaxõgüxũãrü ãẽxgacü na chiĩxũ. Choma rü aixcüma pexũ changechaũ. Rü tama i chaxica, natürü guxũma i ngẽma nüxũ cuèxgüxũ i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxũ, rü ngẽxgumarüũ ta pexũ nangechaũgü.

2 Pexũ tangechaũ erü toxrüũ nüxũ pecuèxgü i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ i guxũgutáma tawa ngẽxmaxũ.

3 Rü nüma ya Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu ya Cristu rü poraãcü tá pexũ narüngũxẽẽgü rü nüxũ pengechaũtümüũgü rü pexũ nataãẽxẽẽgü, erü nüxũ pecuèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ rü pegü pengechaũgü.

4 Rü poraãcü chataãẽ ga yexguma nüxũ chadèu̱xgu na ñuxãcü ñuxre i petanüxũgü rü aixcüma meã naga na naxĩnüẽxũ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ, yema Tanatü ya Tupana tüxũ muxũrüũ.

5 Rü ñu̱xmax, Pa Chaueneẽgü ya Pexũ Changechaũgüxex, rü pexna nüxũ chacuèxãchixẽẽ na namexũ na yigü ingechaũgüxũ. Rü ngẽma rü tama wüxi i ngexwacaxũxũ i Tupanaãrü mu nixĩ. Natürü yematama nixĩ ga mu ga noxriarü ügügumama Tupana tüxna ãxũ.

6 Ngẽxguma Tupanaxũ ingechaũgügu, rü tanaxü i guxũma i ngẽma tüxũ namuxũ. Erü nüma rü noxriarü ügügumama tamaã nüxũ nixu na yigü ingechaũgüxũcèx i wüxichigü.

Orearü uruũgü i womüxẽẽruũchiga

7 Guxũwama i ñoma i naãnewa rü nanaxĩãne i muxũma i womüxẽẽruũgü ixĩgüxũ. Rü nüxũ nixuchigagü na tama Tupana duũxũxũ yaxĩxẽẽxũ ga Ngechuchu ya Cristu. Rü ngẽma ngẽmaãcü idexaxũ, rü wüxi i womüxẽẽruũ nixĩ, rü Cristuarü uwanü nixĩ.

8 ¡Ipexuãẽgü na taxúema pexũ womüxẽẽgüxũcèx rü na tama natücèxma yiĩxũcèx i tórü puracü! ¡Natürü meã peyaxõgüama na aixcüma penayaxuxũcèx i guxũma i ngẽma Tupana pexna ãxchaũxũ!

9 Rü yíxema nangupetüxẽẽxẽ ga yema Cristu tüxũ ngúexẽẽxũ, rü tama aixcüma Tupanaxũ tacuèx. Natürü yíxema tama nüxna íchoxũxẽ ga yema Cristu tüxũ ngúexẽẽxũ, rü aixcüma nüxũ tacuèx ya Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu.

10 Rü ngẽxguma chi wüxi i duŭxŭ petanüwa nguxgu rü
tama yema Cristu tüxŭ ngúexẽẽxŭmaã pexŭ nangúexẽẽgu, rü
¡tãũtáma penayaxu i pechiŭwa rü bai i nüxŭ perümoxẽgü!
11 Erü ngẽxguma wüxie tümachiŭwa nayaŭxgu, rü
tananaãẽraxŭ rü natanüxŭ tügü tixĩxẽẽ nawa i ngẽma norü
chixexŭ.

Cuáŭãrü ore ga nawa ỉyacuáxŭ

12 Choxŭ nangẽxma i muxŭma i to i ore i pemaã nüxŭ
chixuxchaŭxŭ. Natürü tama chanaxwèxe na ñaã poperawa
pemaã nüxŭ chixuxŭ, erü paxa tá petanüwa íchayadauxchaŭ
na chomatama pemaãxŭchi nüxŭ chixuxŭcèx na ngẽmaãcü
wüxigu aixcüma itaãẽgüxŭcèx.
13 Rü ngẽma nuã natanüwa changẽxmaxŭ i yaxõgüxŭ i
peeneẽgü ixĩgüxŭ i Tupana dexŭ, rü pexŭ narümoxẽgü. Rü
ngẽxĩcatama nixĩ i chorü ore i pemaã nüxŭ chixuxŭ.

Rü nuãma pexna,
Cuáŭ

NORÜ TOMAẼXPŨX GA POPERA GA CUÁÜ ÜMATÜXÜ

Cuáũ rü Gayumaã nataãẽ

1 Pa Chaueneẽ, Pa Gayu i Aixcüma Cuxũ Changechaũxẽx, rü cuxcèx chanaxümatü i choma i Cuáũ i yaxõgüxũãrü ãẽxgacü na chiĩxũ.

2 Pa Chaueneẽx, Tupanana chaca na meã cuxna nadauxũcèx i curü maxũwa rü cuxunewa, ngẽma curü õwa cuxna na nadauxũrüũ.

3 Rü poraãcü chataãẽ ga yexguma núma naxĩxgu ga ñuxre ga taeneẽgü, rü chomaã nüxũ yaxugügu ga cuchiga na ñuxãcü meã cuyaxõxũ i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxũ, rü guxũguma meã naga na cuxĩnüxũ.

4 Rü guxũguma chataãẽxũchi i ngẽxguma nüxũ chaxĩnügu na ñuxãcü Tupanaãrü ore nüxũ ixuxũãcüma meã namaxẽxũ i chauxacügü. Rü aixcüma nataxuma i to i taãẽ i ngẽmaãrü yexera ixĩxũ.

5 Pa Chaueneẽ i Cuxũ Changechaũxẽx, mexũ cuxü erü nüxũ curüngũxẽẽ i ngẽma togü i taeneẽgü i toxnamana ne ĩxũ i cuxũtawa ngugüxũ.

6 Rü nümagü rü nuã nangugü, rü torü ngutaquẽxepataũwa nüxũ nixugüe na ñuxãcü nüxũ cungechaũxũ rü namaã cumecümaxũ. Rü chanaxwèxe i nüxũ curüngũxẽẽ i ngẽma taeneẽgü i ngẽxguma wena cuxũtawa nangugügu. Rü ngẽxguma cuxna íyaxĩxgu rü ¡nüxna naxã i ṯacü i nüxũ taxuxũ i norü namawaũ! Erü Tupanaãrü me nixĩ na ngẽmaãcü nüxũ rüngũxẽẽxũ i norü orearü uruũgü.

7-8 Rü nümagü, rü Ngechuchu ya Cristuarü puracü nixĩ i naxügüxũ, rü ngẽmacèx norü oremaã nanaxĩãne. Natürü tama nanayauxgü i ngẽma tama yaxõgüxũãrü ngũxẽẽ, rü ngẽmacèx name nixĩ i yixema na nüxũ rüngũxẽẽgüxũ na ngẽmaãcü yixema rü ta wüxigu namaã naxügüxũcèx i Tupanaãrü puracü.

Diótepe rü chixexũ naxü natürü Demétriu rü mexũ naxü

9 Choma rü marü chanaxümatü i wüxi i popera naxcèx i ngẽma tupaucatanüxũgü i curü ĩãnewa ngẽxmagüxũ. Natürü nüma i Diótepe rü tama naga naxĩnüchaũ i ngẽma nüxũ tixuxũ, erü nanaxwèxe na nümatama namuãxũ i ngẽma tupaucatanüxũ.

10 Rü ngẽxguma ngẽma chaxũxgu rü tá nüxũ chaxoregü erü tochiga i chixexũmaã inayarüdexanexũ. Rü woo tomaã na ngexũ nawagüxũ, rü naẽtüwa to i chixexũ naxü, erü

tama nanayauxchaŭ i ngẽma taeneẽgü i ngẹma ngugüxŭ. Rü nanachụxu na texé nayaxuxŭ i ngẽma taeneẽgü. Rü yíxema nayauxchaŭxẽ, rü ngutaquẽxepataŭwa tüxŭ ínawoxŭ.

11 Pa Chaueneẽ i Cuxŭ Changechaŭxẽx, ¡Tãxũ i nüxŭ cuyadauxŭxŭ i ngẽma togü i chixexŭ ügüxŭ! Natürü name nixĩ i nüxŭ cuyadauxŭ i ngẽma mexŭ ügüxŭ. Erü yíxema guxŭguma mexŭ ŭxe rü Tupanaxãcü tixĩ. Natürü yíxema chixexŭ üechaxe rü tama Tupanaxŭ tacuèx.

12 Guxŭma i duŭxŭgü nüxŭ ixuxgu i Demétriu rü wüxi ya mecü nixĩ. Rü toma rü ta nüxŭ tacuèx na meã naga naxĩnüxŭ i Tupanaãrü ore i aixcüma ixĩxŭ. Rü ngẽmacèx toma rü ta nüxŭ tixu na aixcüma mecü yiĩxŭ. Rü cuma nüxŭ cucuèx na aixcüma na yiĩxŭ i ngẽma nüxŭ tixuxŭ.

Cuáŭãrü ore ga nawa ỉyacuáxŭ

13 Choma choxŭ nangẽxmachirẽx i muxŭma i chorü ore i cumaã nüxŭ chixuxchaŭxŭ, natürü tama ñaã poperagu cuxcèx chanaxümạtüchaŭ.

14 Erü choma rü paxa ngẹma chaxũxchaŭ, rü ngẽxguma rü meã tá yigümaã tidexagü.

15 ¡Meã cuxŭ naxüpetü rü tãxũ i cuxoegaãẽxŭ! Tamücügü i númacŭ̱ã̱x rü moxẽ cuxcèx ngẹma namugü. Rü chanaxwèxe i nüxŭ curümoxẽ i wüxichigü i tamücügü i ngẹma ngẽxmagüxŭ. Rü ngẽxĩcatama nixĩ i chorü ore i cumaã nüxŭ chixuxŭ.

Rü nuãma cuxna,
Cuáŭ

POPERA GA YUDA ÜMATÜXÜ

Yema yaxõgüxŭxŭ narümoxẽ ga Yuda

1 Pa Yaxõgüxŭ i Guxŭwama Ngẽxmagüxŭx, choma i Yuda nixĩ i pexcèx chanaxümatüxŭ i ñaã popera. Rü choma nixĩ i Chaŭtiáguenẽ chiĩxŭ, rü Ngechuchu ya Cristuarü duŭxŭ chixĩ. Rü pexcèx chanaxümatü i pema na Tanatü ya Tupana pexŭ dexŭ rü pexŭ ngechaŭxŭ rü Ngechuchu ya Cristu pexna dauxŭ.

2 Rü pexcèx chayumüxẽ na guxŭguma Tupanaãxŭ pengechaŭtümüŭgüxŭcèx, rü pexŭ nataãẽxẽẽgüxŭcèx, rü pexŭ nangechaŭxŭcèx.

Duŭxŭgü i doramaã ngúexẽẽtaegüxŭchiga

3 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, noxri rü poraãcü choxŭ nangúchaŭ na pexcèx chanaxümatüxŭ nachiga i ngẽma maxŭ i taguma gúxŭ i tüxŭ ngẽxmaxŭ. Natürü ñu̱xma na petanügu nachocuxŭ i ñuxre i duŭxŭgü i íyatoxẽẽgüchaŭxŭ i Tupanaãrü ore, rü ngẽmacèx chanaxwèxe na pexcèx chanaxümatüxŭ na pexŭ chaxucu̱xẽxŭcèx rü ípenapoxŭxŭcèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxŭ ga nuxcüma wüxicanatama Tupana norü duŭxŭgüna ãxŭ.

4 Rü ngẽma duŭxŭgü i pexŭ nawomüxẽẽãcüma petanügu chocuxŭ nixĩ i pexŭ ngúexẽẽxŭ rü ñaxŭ:

“Tupana rü namecümaxŭchi rü ngẽmacèx tãũtáma pexŭ napoxcue ega woo chixri pemaxẽgu”, ñaxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta tama nüxŭ nacuèxgüchaŭ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü yora ixĩcü. Natürü ngẽma duŭxŭgü i ngẽmaãcü maxẽxŭ, rü woetama nuxcümama Tupanaãrü ore i ümatüxŭwa rü marü nüxŭ nixu na Tupana tá napoxcuexŭ.

5 Rü woo na marü nüxŭ pecuáxŭ natürü pexna nüxŭ chacuèxãchixẽẽchaŭ na ñuxãcü namaã nangupetüxŭ ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga Yudíugü ga Moĩchéwe rüxĩxŭ. Rü tórü Cori ya Tupana rü poraãcü nüxŭ narüngŭxẽẽ na Equituanewa ínanguxŭxŭcèx, natürü yixcama rü nanadai ga yema tama naga ĩnüẽchaŭxŭ.

6 Rü ngẽxgumarüŭ ta pexna nüxŭ chacuèxãchixẽẽ na ñuxãcü namaã nangupetüxŭ ga yema daxũcŭ̃ã̃x ga orearü ngeruŭgü ga noxri ixüünechiréxŭ natürü yixcama nagagutama pecadu ügüxŭ. Rü yemacèx ga Tupana rü ẽãnexŭwa nanawogü, rü ngẽxma nanapoxcue ñu̱xmatáta nawa nangu i ngẽma ngunexŭ i nagu tüxŭ yacagüxŭ.

7 Rü yexgumarüũ ta nüxũ nangupetü ga guma ĩãnegü ga
Chodoma rü Gomora rü guma ĩãnegü ga norü ngaicam-
agugüne. Yerü guma ĩãnecu̱ã̱xgü, rü poraãcü chixri nügümaã
namaxẽ, rü yemacèx ga Tupana rü üxümaã ínanagu. Rü
yemaãcü inayanaxoxẽẽ ga guma ĩãnegü na yemawa tüxũ
nüxũ nacuèxẽẽxũcèx na nangẽxmaxũ i wüxi i poxcu naxcèx i
guxũma i ngẽma chixexũ ügüxũ.

8 Natürü woo ngẽmaxũ na nacuèxgüxũ i ngẽma idoraexũ i
petanügu chocuxũ, natürü norü chixexũgu narüxĩnüẽãma. Rü
poraãcü chixri nügümaã namaxẽ, rü tama tórü Cori ya Tu-
panaga naxĩnüẽchaũ, rü chixri Tupanaãrü orearü ngeruũgü
i daxũcu̱ã̱xchigagu nidexagü.

9 Rü ngẽma duũxũgü rü naẽchitamare nidexagü rü tama
Tupanaãrü orearü ngeruũ ga Miguérerüũ nügüna nadau
i norü orewa. Rü guma Miguére rü woo guxũ i Tu-
panaãrü orearü ngeruũgü i daxũcu̱ã̱xãrü ã̱xgacü na yiĩxũ,
natürü tama ngoxo ga Chatanámaã naguxchiga ga yexguma
Moĩchéxũnecèx yéma nügümaã yaporagatanücüüxgu, na nüxũ
nacuèxgüxũcèx na texéarü tá yiĩxũ ga Moĩchéxũne. Natürü
nüma ga Miguére rü ñanagürümare:

“Cori ya Tupana tá cuxũ nanga”,
ñanagürümare.

10 Natürü ngẽma duũxũgü i doramaã i petanügu chocuxũ,
rü tama Tupanaxũ nacuèxgüãcüma chixri nachiga nidexagü,
rü chixri norü orearü ngeruũgü i daxũcu̱ã̱xchiga nidexagü.
Rü ñoma naẽxũgürüũ naxũneãrü ngúchaũwemare narüxĩ, rü
ngẽmaãcü namaxẽ. Natürü ngẽma chixexũ i naxügüxũcèx, rü
Tupana tá nanapoxcue.

11 Rü wüxi i ngechaũxũchi nixĩ naxcèx i ngẽma duũxũgü erü
ngẽmaãcü namaxẽ. Rü Caĩ ga naẽneẽxũ imáxũrüũ nixĩgü.
Rü ã̱xgacü ga Baráũrüũ dĩẽrucèx chixexũ naxügü. Rü
Corérüũ tama Tupanaga naxĩnüẽchaũ, rü ngẽmacèx Tupana tá
nanapoxcue.

12 Rü ngẽxguma tupaucawa tórü Coriarü õnacèx
pengutaquẽxegügu, rü wüxi i ãnexũchi nixĩgü. Erü
narücutanüxũ, rü poraãcü nachibüe rü naxaxegü, rü
nügüguxicatama narüxĩnüẽ. Rü ñoma caixanexũ i ngearü
pucüãxũ i paanexũe̱tüwa üpetüxũ natürü tama nanetüxũ
ixaiyagüxũrüũ taxuwama nime. Rü ngẽma nanetügü i
ngẽxguma norü owa nanguxgu rü tama ixoxũrüũ nixĩgü.
Rü ñoma naĩgü i guxũma i naxchúmèxãmaã napuxũ rü
yuxuchixũrüũ taxuwama nime i ngẽma duũxũgü.

13 Rü ñoma yuape i taxũ i norü chixixũ i ãũãchixũ naxãnacüwa
yataxũrüũ nixĩgü, erü poraãcü chixexũ naxügü. Rü ñoma
woramacurigü ya nu ne naxĩmarecürüũ nixĩgü. Natürü Tu-

pana rü marü namaã nanaxuegu na ngẽma waanexŭchixŭwa guxŭgutáma nawogüãxŭ.
14-15 Rü nuxcümaŭcü ga Enó ga Adáŭtaa ixĩcü rü ngẽma duŭxŭgüchiga nidexa ga yexguma Tupana yadexaxẽẽgu, rü ñanagürü:
“Rü nüxŭ chadau ya Cori ya Tupana na muxũchixŭ i norü orearü ngeruŭgü i daxũcŭ̱ã̱xmaã núma ũcü na duŭxŭgüna naç̱axŭcèx i norü maxŭchiga rü napoxcueãxŭcèx i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ rü namaã guxchigagüxŭ”,
ñanagürü.
16 Rü ngẽma duŭxŭgü rü ṯacücèx idexagüwèxexüchixŭ nixĩgü, rü ṯoguã̱xŭ ixuxwèxegüxüchixŭ nixĩgü. Rü noxrütama ngúchaŭcèx daugüxŭ nixĩgü. Rü nügü icuèxüŭgüxŭ nixĩgü. Rü nümaxŭ meã tümachiga nidexagüneta ya duŭxẽgü, na tümaxŭtawa ṯacü na nayauxgüxŭcèxmare.

Yuda nayaxucu̱xẽgü ga yema yaxõgüxŭ

17 Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, ¡nüxna pecuèxãchie ga yema ore ga pemaã nüxŭ yaxugügüxŭ ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü ngúexŭgü ga imugüxŭ!
18 Rü nümagü rü ñanagürügü pexŭ:
“Ngẽxguma nagúxchaŭgu i naãne rü tá nangẽxma i duŭxŭgü i tá nüxŭ cugüexŭ i Tupanaãrü ore rü noxrütama ngúchaŭ i chixexŭgumare maxẽxŭ”,
ñanagürügü pexŭ.
19 Rü ngẽma duŭxŭgü nixĩ i pexŭ itoyexŭ na tama wüxigu perüxĩnüẽxŭcèx rü tama meã peyaxõgüxŭcèx. Rü nümagü rü naxŭneãrü ngúchaŭwe narüxĩ, rü tama nawa nangẽxma i Tupanaãẽ i Üünexŭ.
20 Natürü pemax, Pa Chaueneẽgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, ¡rü pegü perüngŭxẽẽ̱x na guxŭguma yexeraãcü nagu pexĩxŭ rü peyaxõgüxŭ i ngẽma ore i üünexŭ i marü peyauxgüxŭ! ¡Rü guxŭguma Tupanaãẽ i Üünexŭãrü ngŭxẽẽmaã peyumüxẽgü!
21 ¡Rü guxŭguma nagu pexĩ i ngema Tupanaarü ngechaxŭ! ¡Rü meã ípenanguxẽẽx i ngẽma ngunexŭ i nagu tá núma naxũxŭ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu na nüxŭ ingechaŭtümüŭgüãcüma tüxna naxããxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ!
22 ¡Rü pexŭ nangechaŭtümüŭgü i ngẽma tama aixcüma yaxõgüxŭ, rü nüxŭ perüngŭxẽẽgü na meã yaxõgüãxŭcèx!
23 Rü togü, ¡rü paxa norü pecaduwa ípenayaxuchi na namaxẽxŭcèx rü tama yima üxü ya Tupana mexẽẽ̱negu yanatauxexŭcèx! Rü woo ngẽma tama yaxõgüchaŭxŭ, ¡rü pexŭ nangechaŭtümüŭgü! ¡Natürü pegüna pedaugü na tama

norü chixexŭgu peyixŭcèx! Rü ngẽma norü chixexŭ i pexcèx mexcüraxŭxŭ, ¡rü nüxŭ pexo!

Tupanaxŭ yacuèxüŭãcüma inayacuèxẽẽ ga norü popera

24-25 Rü yima wüxitama ya Tupana ya tórü Maxẽxẽẽruŭ ixĩcü, rü nüxŭ nangẽxma i pora na pexna nadauxŭcèx na tama pecadugu peyixŭcèx. Rü nüxŭ nangẽxma i pora na iyanaxoxẽẽãxŭcèx i guxŭma i perü chixexŭgü na petaãẽgüãcüma nügüpẽxewa pexŭ nagagüxŭcèx i ngextá ãẽxgacü íyiĩxŭwa. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu Tupanaxŭ ticuèxüŭgü, erü nüma rü guxŭãrü yexera name rü napora, rü guxŭẽtüwa nangẽxma, rü guxŭmaã inacuèx. Rü yemaãcü nixĩ ga nuxcümaxŭchima, rü ngẽmaãcü nixĩ i ñũxmax, rü guxŭgutáma ngẽmaãcü yiĩ.

Rü nuãma pexna,
Yuda

YEMA CUÁÜ NÜXÜ DAUXÜ I YIXCÜRA TÁ NGUPETÜXÜCHIGA

Ore ga Cuáüxü nüxü nacuèxẽẽxü ga Ngechuchu ga Cristu

1 Ñaã nixĩ i ngẽma ore ga Tupana Ngechuchu ya Cristuxü nüxü cuèxẽẽxü na nüxĩ norü duüxügüxü nüxü nacuèxẽẽxücèx i ngẽma paxa tá ngupetüxü. Rü nüma ga Ngechuchu ya Cristu nixĩ ga norü orearü ngeruü ga daxücü̱ã̱xü namuxü na norü duücü ga Cuáümaã nüxü na yaxuxücèx.

2 Rü choma i Cuáü chixĩ ga aixcüma meãma nüxü chadauxü rü chanaxümatüxü ga guxüma ga yema Tupanaãrü ore ga Ngechuchu chauxcèx ngo̱xẽẽxü.

3 Rü tataãẽ ya yíxema duüxügüpẽxewa nawa ngúxe i ñaã Tupanaãrü ore, rü ngẽxgumarüü ta tataãẽgü ya yíxema nüxü ĩnüẽxẽ rü naga ĩnüẽxẽ i ñaã ore i ümatüxü, erü paxa tá ningu i ngẽma nüxü yaxuxü.

Cuáü nanaxümatü naxcèx ga yema 7 tücumü ga yaxõgüxü ga Áchiaanewa yexmagüxü

4 Rü choma i Cuáü rü chanaxümatü i ñaã ore pexcèx i yaxõgüxe ya yima 7 ya ĩãne ya Áchiaarü naãnewa ngẽxmagünewa ngẽxmagüxe. Rü chanaxwèxe i pexü narüngüxẽẽ rü pexü nataãẽxẽẽ ya yima Tupana ya woetama ngẽxmaẽchacü. Rü ngẽxgumarüü ta chanaxwèxe i pexü narüngüxẽẽ rü pexü nataãẽxẽẽ i ngẽma Naãẽ i Üünexü i naxütawa ne ũxü i perü dauruü ixĩxü i pema i yaxõgüxe ya yima 7 ya ĩãnewa na pengẽxmagüxü.

5 Rü ngẽxgumarüü ta chanaxwèxe na pexü nangüxẽẽxü rü pexü nataãẽxẽẽxü ya Ngechuchu ya Cristu ga aixcüma meãma nüxü ixucü ga Tupanaãrü ore ga ñoma ga naãnewa. Rü nüma nixĩ ga nüxĩra yuwa ínadaxü. Rü nüma rü guxüma i ñoma i naãnewa ngẽxmagüxü i nachiüãneãrü ã̱ẽ̱xgacügüarü ã̱ẽ̱xgacü nixĩ. Rü nüma rü tüxü nangechaü, rü nagümaã tüxü inayanaxoxẽẽ i tórü pecadugü.

6 Rü ñu̱xma na guxüãrü ã̱ẽ̱xgacü yiĩxü i nümax, rü tüxü naxüchica i ngextá nüma ã̱ẽ̱xgacü íyiĩxüwa. Rü paigüxü tüxü nixĩgüxẽẽ na Nanatü ya Tupanaãxü ipuracüexücèx rü nüxü icuèxüügüxücèx. Rü name nixĩ i guxügutáma Cristuxü ticuèxüügü, erü nüma rü guxügutáma guxüãrü ã̱ẽ̱xgacü nixĩ. Rü ngẽmaãcü yiĩ.

7 ¡Rü dücax, marü ningaica na caixanexügu ínanguxü ya Cristu! Rü guxütáma i duüxügü nüxü nadau, rü woo ga yema nacanapacütüügüxü rü tá ta nüxü nadaugü. Rü guxü

i duŭxŭgü i guxŭ i nachiŭãnecŭ̱ã̱x i tama yaxõgüxŭ rü
norü muŭmaã rü norü ngechaŭmaã tá naxauxe i ngẽxguma
ínanguxgu i nümax. Rü aixcüma ngẽmaãcü tá nixĩ.
8 Rü nüma ya tórü Cori ya Tupana ya guxŭãrü ã̱ẽxgacü ixĩcü
ya woetama ngẽxmaẽchacü, rü ñanagürü:
“Chowa nixĩ ga inaxügüxŭ ga guxŭma, rü nataxuma i ṯacü
i chorü yexera ngẽxmaẽchaxŭ”, ñanagürü.

Cuáŭcèx nango̱x ga Cristu ya mexẽchicü

9 Rü choma i Cuáŭ na pexcèx chanaxümatüxŭ i ñaã popera,
rü peeneẽ chixĩ. Rü ngẽma na Ngechuchuna na chaxüxŭ rü
chaxãchica i ngextá nüma ã̱ẽxgacü íyiĩxŭwa. Rü Ngechuchucèx
pexrüŭ ngúxŭ chinge, natürü nüma pexŭ naporaexẽẽxŭrüŭ
choxŭ naporaxẽẽ na yaxna namaã chaxĩnüxŭcèx i guxŭma
i ngẽma ngúxŭ i choxŭ üpetüxŭ. Rü choma rü capaxũ ga
Pátmugu chapoxcu naxcèx na nüxŭ chixuxŭ ga Tupanaãrü ore
ga Ngechuchuchiga.
10-11 Rü wüxi ga yüxüarü ngunexŭgu rü Tupanaãẽ i Üünexŭ
chomaã inacuèx, rü chango̱xetü rü choweama nüxŭ chaxĩnü
ga wüxi ga naga ga tagaxŭ ga ñoma cornetagarüŭ ixĩxŭ ga ñaxŭ
choxŭ:
“Chowa nixĩ ga inaxügüxŭ ga guxŭma, rü nataxuma i ṯacü
i chorü yexera ngẽxmaẽchaxŭ. Rü ñu̱xma chanaxwèxe na
wüxi i poperagu cunaxümatüxŭ i ngẽma nüxŭ cudauxŭ. Rü
ñu̱xũchi chanaxwèxe i ngẽma yaxõgüxŭ ya yima 7 ya ĩãne ya
Áchiaarü naãnewa ngẽxmagünewa ngẽxmagüxŭtanüwa cunamu.
Rü yima 7 ya ĩãne nixĩ ya Epéchiu rü Esmira rü Pérgamu, rü
Tiatíra rü Chardi rü Firadérfia rü Laodichéa”, ñanagürü.
12 Rü chaugü íchidau na nüxŭ chacuáxŭcèx na ṯacü yiĩxŭ ga
yema chomaã idexaxŭ. Rü yexguma chaugü íchidèu̱xgu rü
nüxŭ chadau ga 7 ga weraarü üruŭgü ga uirunaxcèx ixĩgüxŭ.
13 Rü yema 7 ga weraarü üruŭgüarü ngãxŭtanüwa nüxŭ
chadau ga wüxi ga duŭxŭ ga chauxcèx nangechuchu ga
duŭxŭxŭ ixĩcüraŭxŭ. Rü wüxi ga naxchiru ga máxŭmaã
naxãxchiru. Rü wüxi ga goyexŭ ga uirunaxcèxmaã nigoy-
eremü.
14 Rü nayae rü nacho̱xochi ñoma ṯacü i cho̱xochixŭrüŭ. Rü
naxẽtü rü ñoma üxüemarüŭ niyauracüü.
15 Rü nacutü rü ta niyauracüü ñoma cobrexüchi i meãma
ípixŭrüŭ. Rü yexguma yadexagu rü natagaxüchi ñoma taxŭ i
dexá i chuxchuxŭ ãgaxŭrüŭ.
16 Rü norü tügünemẽxẽwa nüxŭ nayexma ga 7 ga
woramacurigü. Rü naã̱xwa nayexma ga wüxi ga tara ga
guxŭcüwawa téxŭ. Rü nachiwe rü ñoma üèxcü poraãcü
ngu̱xetügurüŭ nixĩ.

17 Rü yexguma nüxŭ chadèu̱xgu, rü napẽxegu chayangu
ñoma chayuxŭrüŭ. Natürü ga nüma rü norü tügünemẽxẽmaã
choxŭ ningõgü, rü ñanagürü choxŭ:

"¡Tãxŭ i cumuŭxŭ! Choma nixĩ i chaxira chayexmaxŭ rü
guxŭgutáma changẽxmaẽchaxŭ.

18 Rü choma nixĩ i yuwa ícharüdaxŭ rü ñu̱xma rü chamaxŭ.
Rü ŭpa rü chayu, natürü i ñu̱xma rü marü guxŭgutáma
chamaxẽcha. Rü cho̱xmẽxwa nangẽxma na ñuxgu tá nayuxŭ
i wüxichigü i duŭxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta choma nixĩ i na-
maã ichacuáxŭ i ngẽma nachica i ngextá ínangẽxmagüxŭwa i
guxŭma i duŭxŭgü i yuexŭ.

19 Rü ñu̱xma rü chanaxwèxe i cunaxümatü i ngẽma nüxŭ
cudauxŭ. Rü ngẽma nixĩ i ñu̱xma ngẽma yaxõgüxŭmaã ngu-
petüxŭ, rü ngẽma yixcüra tá ngupetüxŭ.

20 Rü ñu̱xma rü tá cuxcèx chanango̱xẽẽ i ngẽma ẽxŭguxŭ
i ngẽma 7 i woramacurigü i chorü tügünemẽxẽwa nüxŭ cud-
auxŭchiga rü ngẽma 7 i weraarü üruŭgü i uirunaxcèxchiga. Rü
ngẽma 7 i woramacurigü i nüxŭ cudauxŭ, rü ngẽma ã̱ẽxgacügü
i ngẽma 7 tücumü i yaxõgüxŭẽtüwa ngẽxmagüxŭchiga nixĩ. Rü
ngẽma 7 i weraarü üruŭgü rü ngẽma 7 tücumü i yaxõgüxŭ i
yima 7 ya ĩãnewa ngẽxmagüxŭchiga nixĩ".

2

Ore ga yema 7 tücumü ga yaxõgüxŭcèx ümatüxŭ Ore ga yema yaxõgüxŭ ga Epéchiuarü ĩãnewa yexmagüxŭcèx ümatüxŭ

1 "Rü ñu̱xma chanaxwèxe i ngẽma Epéchiuwa ngẽxmagüxŭ i
yaxõgüxŭãrü ã̱ẽxgacücèx cunaxümatü, rü ñacurügü nüxŭ:
'Ñaã nixĩ i norü ore ya yima ngẽma yaxõgüxŭtanügu
yarüxũũŭcü rü norü tügünemẽxẽmaã nüxna daucü i ngẽma
yaxõgüxŭãrü ã̱ẽxgacügü'.

2 Rü ñanagürü i nümax:

'Choma nüxŭ chacuèx i guxŭma i ngẽma cuxüxŭ. Rü nüxŭ
chacuèx na ñuxãcü poraãcü choxŭ cupuracüxŭ rü ñuxãcü
cunaxüamaxŭ i ngẽma puracü woo ngẽmacèx muxŭma i gux-
chaxŭgü cuxcèx ínguxgu. Rü nüxŭ chacuèx na tama curü me
yiĩxŭ i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ügüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ
ta nüxŭ chacuèx na meã cunangugüarü maxŭãxŭ i ngẽma
duŭxŭgü i nügü ixugüxŭ na Tupana imugüxŭ yixĩgüxŭ natürü
tama aixcüma ixĩgüxŭ na Tupana yamugüxŭ. Rü cuma rü
nüxŭ cucuèxama na idoratèèxmaregüxŭ yixĩgüxŭ.

3 Rü woo naguxcha i ngẽma puracü i chauxcèx cuxüxŭ,
natürü cunaxüama. Rü woo chaugagu poraãcü ngúxŭ na
quingexŭ, natürü yaxna namaã cuxĩnü, rü tama nüxŭ
curüchau.

4 Natürü nangẽxma i wüxi i cuxüxũ i tama chorü me
ixĩxũ. Rü ngẽma nixĩ na tama noxrirüũ choxũ cungechaũxũ
i ñu̱xmax.
5 Rü ngẽmacèx i ñu̱xma na ngẽma chixexũgu cunguxũ, rü
name nixĩ i nüxna cucuèxãchi na ñuxãcü choxũ cungechaũxũ
ga noxrix. Rü name nixĩ i nüxũ curüxo i curü chixexũ
rü noxrirüũ choxũ cungechaũãcüma mexũ cuxü. Natürü
ngẽxguma chi tama nüxũ curüxoxgu i curü chixexũ, rü paxa
tá cuxũ íchayadau, rü tá cuxũ chaxo na tama ngẽma togü i
yaxõgüxũtanüwa cuxãchicaxũcèx.
6 Natürü nangẽxma i wüxi i cuxüxũ i chorü me ixĩxũ. Rü
ngẽma nixĩ na naxchi cuxaixũ i ngẽma chixexũ i naxügüxũ
i ngẽma Nicoraítagü. Rü choma rü ta naxchi chaxai i ngẽma
chixexũ i naxügüxũ'.
7 Rü yíxema ãchixẽxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i
ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngẽma
yaxõgüxũtücumügü". Rü ñanagürü:
"Yíxema nüxũ rüporamaẽxẽ i chixexũ rü tá tüxũ nüxũ
chamu̱xnetaxẽẽ i norü o i ngẽma ori̱x i tüxũ maxẽxẽẽxũ i
Tupanaãrü ori̱xnecüwa ngẽxmaxũ", ñanagürü i Naãẽ i Üünexũ.

Ore ga yema yaxõgüxũ ga Esmiraarü ĩãnewa yexmagüxũcèx
ümatüxũ

8 Rü yema chomaã idexaxũ rü ñanagürü ta:
"Chanaxwèxe i Esmirawa ngẽxmagüxũ i yaxõgüxũãrü
ãẽxgacücèx cunaxümatü, rü ñacurügü tá: 'Ñaã nixĩ i norü
ore ya yima nüxĩra yexmacü rü guxũguma ngẽxmaẽchacü ga
paxaãchi yucü rü wenaxarü maxũcü'.
9 Rü ñanagürü i nümax:
'Choma nüxũ chacuèx i guxũma i ngẽma cuxüxũ. Rü
nüxũ chacuèx na ñuxãcü ngúxũ quingexũ. Rü nüxũ chacuèx
na cungearü dĩẽruãxũ i ñoma i naãnewa, natürü daxũguxũ
i naãnewa cuxũ nangẽxma i ngẽma taguma gúxũ. Rü nüxũ
chacuèx na ñuxãcü chixri cuchiga yadexagüxũ i ngẽma
duũxũgü i nügü ixugüxũ na Yudíugü yixĩgüxũ. Natürü i
nümagü rü aixcüma Chatanáãrü duũxũgümare nixĩgü.
10 ¡Rü tãxũ i cumuũxũ naxcèx i ngẽma ngúxũ i tá quingexũ!
Rü ngoxo i Chataná rü tá norü duũxũgüxũ namu na poxcu-
pataũgu pexũ napoxcuexũcèx i ñuxre i pema na ngẽmaãcü
pexũ naxüxũcèx. Rü ñuxre i ngunexũ tá ngúxũ pingegü.
Natürü woo ngẽmaãcü ngúxũ pingegügu rü chanaxwèxe i
choxũ cuyaxõõma ñu̱xmatáta cuyu̱x. Rü choma rü tá cuxna
chanaxã i curü ãmare i maxũ i taguma gúxũ'.
11 Rü yíxema ãchixẽxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i
ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngẽma
yaxõgüxũtücumügü". Rü ñanagürü:

“Yíxema ñoma i naãnewa nüxũ rüporamaẽxẽ i chixexũ, rü tãũtáma Tupana ngoxogüxũ ípoxcuexũwa tüxũ nawogü”, ñanagürü i Naãẽ i Üünexũ.

Ore ga yema yaxõgüxũ ga Pérgamuãrü ĩãnewa yexmagüxũcèx ümatüxũ

12 Rü yema chomaã idexaxũ rü ñanagürü ta:

“Chanaxwèxe i Pérgamuwa ngẽxmagüxũ i yaxõgüxũãrü ãẽxgacücèx cunaxümatü, rü ñacurügü tá: ‘Ñaã nixĩ i norü ore ya yima nüxũ nangẽxmacü i ngẽma tara i guxũcüwawa téxũ’.

13 Rü ñanagürü i nümax:

‘Choma nüxũ chacuèx na yima ĩãne ya Chataná poraãcü namaã ícuáxũnewa na cumaxũxũ. Natürü woo ngẽxma na cuxãchiũxũ, rü tama choxũ ícutèx. Rü woo yexguma chorü orearü uruũ ga mecü ga Atípaxũ yamèxgügu nagu ga guma ĩãne ga nawa Chataná duũxũgümaã ícuáxũne, rü tama nüxũ curüxo na choxũ cuyaxõõmaxũ.

14 Natürü nangẽxma i ñuxre i ṯacü i cuxüxũ i tama chorü me ixĩxũ. Rü ngẽma nixĩ na cugüxũtawa cunangẽxmagüxẽẽxũ i ñuxre i curü duũxũgü i tama nüxũ rüxoechaũxũ i ngẽma ngu̱xẽẽtae ga nuxcüma Baráũ Yudíugüarü ãẽxgacü ga Baráxũ namaã ucu̱xẽxũ na chixexũgu Yudíugüxũ nayixẽẽxũcèx. Rü yema Yudíugü rü yema ucu̱xẽgagu nawa naxĩ ga yema petagü ga togü ügüxũ naxcèx ga norü tupananetachicünèxãgü. Rü yexgumarüũ ta yema ucu̱xẽgagu nixĩ ga naĩ ga ngemaã namaxẽxũ ga Yudíugü. Rü ñu̱xma i ñuxre i curü duũxũgü i Pérgamuwa ngẽxmagüxũ rü nagu naxĩ ga yema nuxcümaũxũ ga ngu̱xẽẽtae ga chixexũ, rü tama nüxũ narüxoechaũ.

15 Rü ngẽxgumarüũ ta ngẹma cunangẽxmagüxẽẽ i ñuxre i duũxũgü i tama nüxũ rüxoechaũxũ i ngẽma Nicoraítagüarü ngu̱xẽẽtae i Baráũãrü ngu̱xẽẽtaeruũ chixexũ.

16 Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i nüxũ curüxo i ngẽma chixexũ. Rü ngẽxguma chi tama nüxũ curüxoxgu, rü paxa tá ngẹma cuxũtawa chaxũ rü ngẽma tara i chauèxwa ngẽxmaxũmaã tá ngẽma duũxũgüxũ chadai’.

17 Rü yíxema ãchixẹxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngẽma yaxõgüxũtücumügü”. Rü ñanagürü:

“Yíxema nüxũ rüporamaẽxẽ i chixexũ rü tá tüxna chanaxã i pãũ i daxũcũ̱ã̱x. Rü tá tüxna chanaxã ya wüxi ya nuta ya chócü i wüxi i naẹga i ngexwacaxũxũ nagu ümatüxũ. Rü yíxema nayaxuxexicatama tixí ya nüxũ cuáxe i ngema naéga”, ñanagürü i Naãẽ i Üünexũ.

Ore ga yema yaxõgüxũ ga Tiatíraarü ĩãnewa yexmagüxũcèx ümatüxũ

18 Rü yema chomaã idexaxŭ rü ñanagürü ta:

“Chanaxwèxe i Tiatírawa ngẽxmagüxŭ i yaxõgüxŭãrü
ãẽxgacücèx cunaxümatü, rü ñacurügü tá: ‘Ñaã nixĩ i norü ore
ya yima Tupana Nane ya ñoma üxüemarüŭ iyauraxetücüücü
rü nacutügü rü ñoma cobre i meãma ípixŭrüŭ ixĩxŭne’.

19 Rü ñanagürü i nümax:

‘Choma nüxŭ chacuèx i guxŭma i ngẽma mexŭ i cuxüxŭ.
Rü nüxŭ chacuèx na ñuxãcü cumücügüxŭ cungechaŭxŭ, rü
ñuxãcü meãma choxŭ na cuyaxõxŭ, rü ñuxãcü nüxŭ na
curüngŭxẽẽxŭ i ngẽma togü i yaxõgüxŭ, rü ñuxãcü yaxna
namaã cuxĩnüxŭ i guxchaxŭgü. Rü nüxŭ chacuèx i ñu̱xma na
noxriarü yexera cunaxüxŭ i ngẽma cuxŭ chanaxwèxexŭ.

20 Natürü nangẽxma i wüxi i cuxüxŭ i tama chorü me
ixĩxŭ. Rü ngẽma nixĩ na ngẹma cunangẽxmaxẽẽẽchaxŭ i
ngẽma ngexŭ i Yechabé i nügü ixuxŭ na Tupanaãrü orearü
uruŭ na yiĩxŭ, natürü norü ngu̱xẽẽtaemaã chorü duŭxŭgüxŭ
ngẹma womüxẽẽxŭ na chixri namaxẽxŭcèx, rü naĩ i nge-
maã inapegüxŭcèx, rü nangõxgüãxŭcèx i ngẽma õnagü i togü
norü tupananetachicünèxãgücèx dèi̱xŭ na ngẽmamaã nüxŭ
yacuèxüŭgüxŭcèx.

21 Rü choma rü marü ngĩxŭ íchananguxẽẽ rü yaxna ngĩmaã
chaxĩnü na nüxŭ naxoxŭcèx i ngẽma ngĩcüma i chixexŭ,
natürü tama inaxwèxe na nüxŭ naxoxŭ rü ínatáãxŭ i ngẽma
ngĩrü chixexŭ i naxüxŭ.

22 Rü ñu̱xma i ngẽma nge rü tá ngĩxŭ chiḏaawexẽẽ na ngĩrü
ngürücarewa ngúxŭ yangexŭcèx, rü ngẽma duŭxŭgü i ngĩmaã
ipexŭ i ngẽma nge rü nümagü rü tá ta ngúxŭ na yangegüxŭcèx
ega tama nüxŭ naxoegu i ngẽma chixexŭ i ngĩmaã naxügüxŭ.

23 Rü tá chanadai i ngĩxãcügü i ngẽma nge. Rü ngẽmawa
tá nüxŭ nacuèxgü i guxŭma i yaxõgüxŭ na aixcüma nüxŭ
chacuáxŭ i ngẽma naãẽwa nagu naxĩnüxŭ i wüxichigü i duŭxŭ.
Rü wüxichigü i pemax rü tá pexŭ chanaxütanü ngẽma na
ñuxãcü pemaxẽxŭãcüma rü ñuxãcü penaxüxŭãcüma.

24-25 Natürü pemagü i Tiatíracŭãx i tama nagu ĩxẽ i ngẽma
ngexŭãrü ngu̱xẽẽtae i chixexŭ rü taguma nawa ngúexe i
ngẽma ore i togü naxugügu rü Chatanáãrü ore i ẽxŭguxŭ ixĩxŭ,
rü pemaã nüxŭ chixu rü ngẽma pexŭ chanaxwèxexŭ nixĩ na
meã namaã penguxŭgüxŭ rü naga pexĩnüẽxŭ i ngẽma chorü
ore ñu̱xmatáta íchangu i chomax. Rü ngẽxĩcatama nixĩ i pexŭ
chanaxwèxexŭ.

26 Rü yíxema nüxŭ rüporamaẽgüxe i ngẽma chixexŭ rü
naxügüamaxẽ i ngẽma tüxŭ chanaxwèxexŭ ñu̱xmatáta tayue-
mare, rü tá chaugüxŭtawa tüxŭ chaxüchica na wüxigu chomaã
guxŭãrü ãẽxgacü tixĩgüxŭcèx.

27 Rü yema Chaunatü ãẽxgacüxŭ choxŭ na ixĩxẽẽxŭrüŭ
tá tüxna chanaxã i pora na guxŭ i nachiŭãnegümaã tapo-
raexŭcèx. Rü ngẽxguma ñoma i naãnecŭãx i duŭxŭgü tama
tümaga ĩnüẽgu rü ñoma wüxi i tŭxŭ ngĩxŭ ipuxẽẽxŭrüŭ tá
namaã tixĩgü rü poraãcü tá tanapoxcue.
28 Rü tá tüxna chanaxã ya yima woramacuri ya pèxmama
nüxŭ idaucü'.
29 Rü yíxema ãchixẽxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i
ngẽma Tupanaãẽ i Üünexŭ nüxŭ ixuxŭ namaã i ngẽma
yaxõgüxŭtücumügü" ñanagürü.

3

Ore ga yema yaxõgüxŭ ga Chardiarü ĩãnewa yexmagüxŭcèx ümatüxŭ

1 Rü yema chomaã idexaxŭ rü ñanagürü ta:
"Chanaxwèxe i Chardiwa ngẽxmagüxŭ i yaxõgüxŭãrü
ãẽxgacücèx cunaxümatü, rü ñacurügü tá: 'Ñaã nixĩ i norü
ore ya Tupana Nane ya Naãẽ i Üünexŭ nawa ngẽxmacü
ya yima 7 ya woramacuri nüxŭ ngẽxmacü'. Rü ñanagürü i
nümax: 'Choma nüxŭ chacuèx i guxŭma i ngẽma cuxüxŭ. Rü
nüxŭ chacuèx ta rü woo guxŭwama duŭxŭgü nüxŭ ixugügu
na Tupanacèx namaxẽxŭ i ngẽma yaxõgüxŭ i cuxŭtawa
ngẽxmagüxŭ natürü tama aixcüma nixĩ i ngẽma, erü ngẽma
yaxõgüxŭ rü tama aixcüma choxŭ nayaxõgü rü tama aixcüma
chauxcèx namaxẽ.
2 Rü name nixĩ i cuãaixãchi rü cugü íquicuèx rü cuyangüxẽẽ
i ngẽma íraxŭ i mexŭ i cuxŭ íyaxüxŭ i marü iyarüxoxchaŭxŭ.
Erü nüxŭ chadau rü ngẽma cuxüxŭ rü tama Tupanapẽxewa
name.
3 ¡Rü nüxna nacuèxãchi ga yema nguxẽẽtae ga mexŭ ga
noxri nüxŭ cuxĩnüxŭ rü cuyaxuxŭ, rü nagu ixũ! ¡Rü nüxŭ
rüxo i ngẽma chixexŭ i cuxüxŭ! Natürü ngẽxguma tama
nüxŭ curüxoxgu i curü chixexŭ, rü ñoma wüxi i ngĩtèxáxŭ i
ngürüãchi íngux̆ŭrüŭ tá cuxŭtawa chaxũ. Rü tãũtáma nüxŭ
cucuèx na ñuxguacü yiĩxŭ.
4 Natürü ngẽma Chardiwa cuxŭ nangẽxma i ñuxre i duŭxŭgü
i mexŭ i tama ñoma i naãneãrü chixexŭmaã nügü ãũãchiarü
maxŭãxgüxŭ. Rü nümagü rü tá cómüxŭmaã nixãxchiru rü
ngẽmaãcü tá chomaã inaxĩ, erü nümagü rü duŭxŭgü i mexŭ
i chauxcèx maxẽxŭ nixĩgü.
5 Rü yíxema nüxŭ rüporamaẽgüxe i chixexŭ, rü tá
cómüxŭmaã tixãxchiru. Rü tãũtáma nawa tüxŭ íchapiéga
i ngẽma chorü popera i nagu chayawügüxŭ i ngẽma
duŭxŭgü i nüxŭ nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü
Chaunatüpẽxewa rü guxŭma i norü orearü ngeruŭgü

i daxũcu̱ã̱xgüpẽxewa tá tüxũ chixu na chorü duũxũgü tixĩgüxũ’.

6 Rü yíxema ãchixẽxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngẽma yaxõgüxũtücumügü”.

Ore ga yema yaxõgüxũ ga Firadérfiaarü ĩãnewa yexmagüxũcèx ümatüxũ

7 Rü yema chomaã idexaxũ rü ñanagürü ta:

“Chanaxwèxe i Firedérfiawa ngẽxmagüxũ i yaxõgüxũãrü ã̱ẽ̱xgacücèx cunaxümatü rü ñacurügü tá: ‘Ñaã nixĩ i norü ore ya yima Üünecü ya aixcüma Cristu ixĩcü ya Dabírüũ ã̱ẽ̱xgacü ya tacü ixĩcü ya nüxũ nangẽxmacü i pora na yawãxnaãxũcèx rü nawãxtaãxũcèx i daxũguxũ i naãne. Rü ngẽxguma texécèx yawãxnaãgu, rü taxucürüwama texé tümachèxwa tanawãxta. Rü ngẽxguma texéchèxwa nawãxtaãgu, rü taxucürüwa texé tümacèx tayawãxna’.

8 Rü ñanagürü i nümax:

‘Choma nüxũ chacuèx i guxũma i ngẽma cuxüxũ. Rü dücax, cuxũ chanatauxchaxẽẽ na togümaã nüxũ quixuxũcèx i chorü ore, rü taxucürüwa texé cuxna tanachu̱xu na cunaxüxũcèx i ngẽma puracü. Rü choma nüxũ chacuèx na tama aixcüma cuporaxüchixũ, erü noxretama nixĩ i ngẽma yaxõgüxũ i cuxũtawa ngẽxmagüxũ. Natürü cuma rü naga cuxĩnü i chorü ore, rü tama icuyacu̱x na chorü duũxũ quiĩxũ.

9 Rü ngẽmacèx i ngẽma duũxũgü i Chatanáarü ixĩgüxũ i nügü ixugüxũ na chorü duũxũgü yixĩgüxũ natürü tama aixcüma choxrü ixĩgüxũ, rü tá chanamu na cupẽxegu nacaxãpü̱xügüxũcèx na nüxũ nacuèxgüxũcèx na aixcüma cuxũ changechaũxũ.

10 Cuma rü meãma cuyanguxẽẽ i ngẽma cuxũ chamuxũ na aixcüma cuyaxõõmaxũ na̱ẽtüwa i ngẽma guxchaxũgü i cuxũ ngupetüxũ. Rü ngẽmacèx tá cuxũ íchapoxũ na tama cuxna nanguxũcèx i ngẽma guxchaxũ i taxũ i ñoma i naãnewa tá ínguxũ na guxũma i ñoma i naãnecu̱ã̱x i duũxũgüxũ naxüxũcèx.

11 Rü paxa tá ngẽma cuxũtawa chaxũ. Rü chanaxwèxe i ñu̱xma meã cumaxũxũrüũ meã cumaxecha, na taxúema cuxna napuxũcèx i ngẽma curü ãmare.

12 Rü yíxema nüxũ rüporamaẽgüxe i guxũma i chixexũ, rü Chaunatü ya Tupanaxũtawa tá tüxũ changẽxmagüxẽẽ na tagutáma ngẽma ítachoxũxũcèx. Rü tümagu tá chanaxümatü i naẽga ya Chaunatü ya Tupana. Rü ngẽxgumarüũ tá ta tümagu chanaxümatü i naẽga ya Tupanaãrü ĩãne ya Yeruchareũ ya ngexwacaxũne ya Tupanaxũtawa i daxũguxũ i naãnewa írüxĩxũne. Rü ngẽxgumarüũ tá ta tümagu chanaxümatü i chauéga i ngexwacaxũxũ’.

13 Rü yíxema ãchixẽxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i
ngẽma Tupanaãẽ i Üünexŭ nüxŭ ixuxŭ namaã i ngẽma
yaxõgüxŭtücumügü”.

Ore ga yema yaxõgüxŭ ga Laodichéawa yexmagüxŭcèx
ümatüxŭ

14 Rü yema chomaã idexaxŭ rü ñanagürü ta:
“Chanaxwèxe i Laodichéawa ngẽxmagüxŭ i yaxõgüxŭãrü
ãẽxgacücèx cunaxümatü rü ñacurügü tá: ‘Ñaã nixĩ i norü ore
ya yima aixcüma ixĩcü ya aixcüma yanguxẽẽcü i ngẽma nüxŭ
yaxuxŭ rü ore i aixcüma ixĩxŭxŭxicatama ixucü. Rü nüma nixĩ
ga inaxügüãxŭ ga guxŭma ga yema Tupana üxŭ’.
15 Rü ñanagürü i nümax:
‘Choma nüxŭ chacuèx i guxŭma i ngẽma cuxüxŭ. Rü nüxŭ
chacuèx na tama wüxi i duŭxŭ i chauxchi aixŭ quiĩxŭ, natürü
tama wüxi i duŭxŭ i aixcüma choxŭ ngechaŭxŭ quixĩ. Rü
chierü noxtacüma wüxi i duŭxŭ i chauxchi aixŭ quixĩgu rü
ẽxna noxtacüma wüxi i duŭxŭ i aixcüma choxŭ ngechaŭxŭ
quixĩgu.
16 Natürü ñu̱xma na írarüwatama choxŭ cungechaŭxŭ, rü
ngẽmacèx tá cuxŭ íchatèx. Erü tama noxtacüma wüxi i duŭxŭ
i chauxchi aixŭ quixĩ rü tama noxtacüma wüxi i duŭxŭ i
aixcüma choxŭ ngechaŭxŭ quixĩ.
17 Rü cuma cugü quixuxgu rü cumuãrü dĩẽrua̱x, rü cu-
muãrü ngẽmaxŭã̱x, rü meãma cuxŭ naxüpetü, rü taxuŭma
cuxŭ nataxu. Natürü i cuma rü tama nüxna cucuèxãchi
na chopẽxewa rü wüxi i taxuwama mexŭ quiĩxŭ, rü wüxi
i ngechaŭxŭchi quiĩxŭ, rü wüxi i taxuŭma cuxŭ ngẽxmaxẽ
quiĩxŭ, rü ñoma wüxi i ngexetüxŭrüŭ quiĩxŭ, rü ñoma wüxi i
ngexchiruxŭrüŭ quiĩxŭ.
18 Rü ñu̱xma rü cuxŭ chaxucu̱xẽ na chauxŭtawa naxcèx
cutaxexŭcèx i uiru i marü üxüwa iguxŭ i nüxĩcatama ixĩxŭ.
Rü ngẽmaãcü tá aixcüma cuxŭ nangẽxma i curü ngẽmaxŭ.
Rü ngẽxgumarüŭ ta cuxŭ chaxucu̱xẽ na chauxŭtawa naxcèx
cutaxexŭcèx i cuxchiru i cómüxŭ na ngẽmagu quicúxŭcèx na
taxúema cuxŭ dauxŭcèx na cungexchiruxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ
ta cuxŭ chaxucu̱xẽ na chauxŭtawa naxcèx cutaxexŭcèx i curü
mèĩxẽtüxŭ na curümexẽtüxŭcèx na wena quidauchixŭcèx.
19 Choma rü tüxŭ chaxucu̱xẽ rü tüxŭ ichayarüwẽxãchixẽẽ
ya guxãma ya yíxema tüxŭ changechaŭxẽ. Rü ngẽmacèx name
nixĩ i nüxŭ curüxo i cucüma i chixexŭ, rü aixcüma choxŭ
cungechaŭ rü cunaxü i ngẽma cuxŭ chanaxwèxexŭ.
20 Rü dücax, choma rü ĩã̱xwa tümacèx chacagüecha. Rü
ngẽxguma chi texé choxŭ ĩnügu rü chauxcèx tayawãxnagu, rü
tá tümaxŭtagu chaxücu. Rü tümamaã tá chachibü rü tüma i
chomaã.

21 Rü yíxema nüxŭ rüporamaẽgüxe i chixexŭ, rü tá
chaugüxŭtawa tüxŭ charütogüxẽẽ na chomaã ã̱ẽxgacü
tixĩgüxŭcèx, yexgumarüŭ ga choma rü nüxŭ na
charüporamaẽxŭ ga chixexŭ, rü ñu̱xũchi Chaunatüxŭtawa
na chayarütoxŭrüŭ na namaã ã̱ẽxgacü chiĩxŭcèx'.
22 Rü yíxema ãchixẽxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i
ngẽma Tupanaãẽ i Üünexŭ nüxŭ ixuxŭ namaã i ngẽma
yaxõgüxŭtücumügü", ñanagürü ga yema chomaã idexaxŭ.

4

Tupanaxŭ nataxẽẽgü i daxũguxŭ i naãnewa

1 Rü yemawena ga choma ga Cuáŭ rü nüxŭ chadau ga wüxi
ga ĩã̱x ga iwãxnaxŭ ga daxũguxŭ ga naãnewa. Rü yema naga
ga nacornetagaraŭxŭ ga noxri nüxŭ chaxĩnüxŭ ga chomaã
idexaxŭ, rü ñanagürü choxŭ:
"¡Nuxã naxĩnagü! Rü tá cuxŭ nüxŭ chadauxẽẽ i ngẽma
yixcüra tá ngupetüxŭ", ñanagürü.
2 Rü yexgumatama ga choma rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü
chauãẽmaã inacuèx, rü daxũwa nanaga. Rü yéma daxũguxŭ ga
naãnewa nüxŭ chadau ga wüxi ga tochicaxŭ ga mexẽchixŭ ga
yéma Tupana nawa rütoxŭ.
3 Rü guma yema tochicaxŭwa rütocü, rü ñoma nuta ya
mexẽchicü ya yasperüŭ nixĩ na namexŭ rü ñoma nuta ya
cornalínarüŭ nixĩ na namexŭ. Rü yema tochicaxŭẽ̱tüwa
nayexma ga wüxi ga chirapa ga ñoma nuta ga esmerádarüŭ
mexẽchicü.
4 Rü yema tochicaxŭcüwawa nayexmagü ga 24 ga togü
ga tochicaxŭgü ga nüxŭ ínumaẽguãchixŭ. Rü yema tochi-
caxŭgüwa narütogü ga 24 ga ã̱ẽxgacügü ga yaxõgüxŭãrü
ixĩgüxŭ. Rü cómüxŭmaã nixãxchiru rü uirunaxcèx nixĩ ga
norü ngèxcueruŭgü.
5 Rü yema nachica ga Tupana írütoxŭwa ínaxũxŭ ga
bèi̱xbẽxanexŭ rü duruanexŭ rü nagagü. Rü yema tochi-
caxŭpẽxewa nayexma ga 7 ga omügü ga yéma naĩgüxŭ.
Rü yema omügü nixĩ ga Tupanaãẽ i Üünexŭ ga yema 7 ga
yaxõgüxŭtücumümaã icuáxŭ.
6 Rü yema Tupanaãrü tochicaxŭpẽxewa rü ñoma
dexáétüwarüŭ ixĩxŭmaã nachaxu rü nichipetü woruarüŭ. Rü
yema tochicaxŭxŭ ínachomaẽguãchi ga ãgümücü ga daxũcũ̱ã̱x
ga maxẽxŭ ga guxŭwama ãxẽtüxŭ naweama rü napẽxewa.
7 Rü wüxi ga yema daxũcũ̱ã̱x ga maxẽxŭ rü nanaxairaxŭ.
Rü yema to rü nanawocaraxŭ. Rü yema norü tomaẽ̱xpü̱x rü
nanaduŭxŭchiweraxŭ. Rü yema norü ãgümücü rü nanaxĩyü
i gonagüxŭraxŭ.

8 Rü yema ãgümücü ga daxũcṵ̃ã̱x ga maxẽxṵ̃, rü wüxichigü
nüxṵ̃ nayexma ga 6 ga naxpẽxatügü. Rü guxṵ̃wama ga
naxpẽxatüétüwa rü naxpẽxatütüṵ̃wa rü namuxẽtü. Rü
ngunecü rü chütacü rü ñanagürügüecha:
"Naxüüne, naxüüne, naxüüne nixĩ ya tórü Cori ya Tu-
pana ya guxṵ̃e̱tüwa ngẽxmacü rü woetama ngẽxmaẽchacü",
ñanagürügüecha.
9-10 Rü yema daxũcṵ̃ã̱x ga maxẽxṵ̃, rü yexguma nüxṵ̃
yacuèxüṵ̃güṵ̃xgu ga guma tochicaxṵ̃wa rütocü, rü moxẽ
nüxna naxãgügu, rü yema 24 ga ãẽ̱xgacügü ga yaxõgüxṵ̃ãrü rü
yima woetama ngẽxmaẽchacüpẽxegu nacaxãpü̱xügü, rü nüxṵ̃
nicuèxüṵ̃gü, rü napẽxegu nananu ga norü ngèxcueruṵ̃gü.
11 Rü ñanagürügü:
"Pa Torü Cori, Pa Torü Tupanax, cuxṵ̃ nixĩ i namexṵ̃ na
ticuèxüṵ̃güxṵ̃ rü cuxṵ̃ tataxẽẽgüxṵ̃, erü guxṵ̃e̱tüwa cungẽxma.
Yerü cuma cunaxü ga guxṵ̃ma rü curü ngúchaṵ̃gagu nixĩ i
nangóxṵ̃ i ñu̱xmax", ñanagürügü.

5

Popera ga idixixṵ̃chiga rü Tupana Nane ga ñoma wüxi ga carnerurüṵ̃ imácüchiga

1 Rü ñu̱xũchi nüxṵ̃ chadau ga guma tochicaxṵ̃wa rütocü, rü
norü tügünemẽxẽwa nanange ga wüxi ga popera ga idixixṵ̃.
Rü düxétüwa rü aixepewa rü naxãmatü ga yema popera. Rü
7 wa niñaxtachipẽxe.
2 Rü nüxṵ̃ chadau ga wüxi ga norü orearü ngeruṵ̃ ga
daxũcṵ̃ã̱x ga poraxüchixṵ̃ ga tagaãcü íc̱axṵ̃ rü ñaxṵ̃:
"¿Texé tixĩ ya yíxema mexe na tayagautanüxṵ̃ i norü
ñaxtachipẽxexṵ̃ rü ítayadixgüxṵ̃ i ñaã popera?" ñaxṵ̃.
3 Natürü woo ga daxũguxṵ̃ ga naãnewa rü bai ga ñoma ga
naãnewa rü bai ga yuexṵ̃tanüwa, rü tataxuma ga texé ga mexe
na ítayadixgüxṵ̃ rü nüxṵ̃ tadaumatüxṵ̃ na ñuxũ ñaxṵ̃ ga yema
popera.
4 Rü choma rü poraãcü chaxaxu yerü tataxuma ga texé ga
mexẽ na ítayadixgüxṵ̃ rü nüxṵ̃ tadaumatüxṵ̃ na ñuxũ ñaxṵ̃ ga
yema popera.
5 Natürü wüxi ga yema 24 ga ãẽ̱xgacügü ga yaxõgüxṵ̃ãrü, rü
ñanagürü choxṵ̃:
"¡Tãxũ i cuxaxuxṵ̃! Erü yima Cristu ya Yudátaa ya airüxṵ̃
poracü ya ãẽ̱xgacü ya Dabítaa ixĩcü, rü marü nüxṵ̃ narüyexera
i guxṵ̃ma i chixexṵ̃. Rü ngẽmacèx nüma nixĩ i namexṵ̃ na
yagautanüãxṵ̃cèx i ngẽma 7 i norü ñaxtachipẽxexṵ̃ i ngẽma
popera rü na íyawẽgüãxṵ̃cèx".
6 Rü ñu̱xũchi nüxṵ̃ chadau ga Tupana Nane ga ñoma wüxi
ga carneruxacü ga mèxwa írüdaxṵ̃rüṵ̃ yexma chicü naxṵ̃tagu

ga guma tochicaxŭwa rütocü rü natanügu ga yema ãgümücü
ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxŭ rü yema 24 ga ã̱ẽxgacügü. Rü nüxŭ
nayexma ga 7 ga nachatacu̱xre ga norü poraarü cuèxruŭ rü 7
ga naxẽtü. Rü guma 7 ga naxẽtü rü ngẽma nixĩ i Tupanaãẽ i
Üünexŭ i guxŭma i ñoma i naãnewa namuxŭãrü cuèxruŭ ixĩxŭ.

7 Rü guma pecaduarü ütanücèx yucü rü guma tochicaxŭwa
rütocücèx nixũ, rü nanayaxu ga yema popera ga norü
tügünemẽxẽwa yexmaxŭ.

8 Rü yexguma nayauxãgu ga yema popera, rü yema
ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxŭ rü yema 24 ga ã̱ẽxgacügü
rü inacaxgüãpu̱xü napẽxegu ga guma pecaduarü ütanücèx
yucü. Rü wüxichigü ga yema ã̱ẽxgacügü rü nüxŭ nayexma
ga wüxi ga norü paxetaruŭ ga arpa. Rü yexgumarüŭ ta
nüxŭ nayexma ga copa ga uirunaxcèx ga pumaratẽxemaã
napagüxŭ. Rü yema pumaratẽxe rü nayixichi ga yexguma
yaxaxgu. Rü yema pumaragü, rü ngẽma nixĩ i Tupanaãrü
duŭxŭgüarü yumüxẽgüarü cuèxruŭgü.

9 Rü nagu nawiyaegü ga wüxi ga wiyae ga yexwacaxŭxŭ ga
ñaxŭ:

“Cuma nixĩ i cumexŭ na cunayaxuxŭ i ngẽma popera rü cuya-
gautanüxŭ i ngẽma norü ñaxtachipẽxexŭ. Yerü cuma
rü marü quimèxchirẽx, rü cugümaã Tupanaãxŭ naxcèx
cutaxe i nagúxŭraŭxŭ i duŭxŭgü i nagúxŭraŭxŭ i
nachiŭãnecu̱ã̱x i nagúxŭraŭxŭ i nagawa idexagüxŭ.

10 Rü ngẽmagüxŭ cuxüchica i ngextá ã̱ẽxgacü íquiĩxŭwa, rü
Tupanaãrü ngŭxẽẽruŭgüxŭ cuyaxĩgüxẽẽ na cumaã wüxigu
guxŭ i naãnemaã inacuèxgüxŭcèx”,
ñanagürügü.

11 Rü yemawena ichadawenü, rü nüxŭ chaxĩnü ga naga ga
muxũchixŭma ga Tupanaãrü orearü ngeruŭgü ga daxũcu̱ã̱x.
Rü norü ngãxŭwa nayexma ga yema tochicaxŭ rü yema
ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxŭ rü yema 24 ga ã̱ẽxgacügü.
Rü namuxũchima ga yema Tupanaãrü orearü ngeruŭgü ga
daxũcu̱ã̱x ga yéma yexmagüxŭ.

12 Rü tagaãcü ñanagürügü:

“Daa nixĩ ya yima ñoma wüxi i carneruacürüŭ imácü ga
pecaduarü ütanücèx yucü. Rü nüma nixĩ i namexŭ na guxŭãrü
ã̱ẽxgacü yiĩxŭ, rü guxŭãrü yora yiĩxŭ, rü guxŭ i cuèx nüxŭ
ngẽxmaxŭ, rü guxŭãrü yexera naporaxŭ. Rü nüma nixĩ i
namexŭ na guxãma nüxŭ ngechaŭgüxŭ rü nataxẽẽgüxŭ rü
nüxŭ icuèxüŭgüxŭ”, ñanagürügü.

13 Rü nüxŭ chaxĩnü ta ga naga ga guxŭma ga yema Tupana
üxŭ i daxũguxŭ i naãnewa rü ñoma i naãnewa rü naãnetüŭwa
rü taxtü i taxŭwa ngẽxmagüxŭ ga ñagüxŭ:

“Name nixĩ na guxŭgutáma guxãma nüxŭ icuèxüŭgüxŭ
rü nüxŭ ngechaŭgüxŭ rü nataxẽẽgüxŭ ya yima pecaduarü
ütanücèx yucü rü yima ngẽma tochicaxŭwa rütocü, erü
nümagü nixĩ i guxŭguma ã̱ẽxgacügü yixĩgüxŭ”, ñanagürügü.
14 Rü yema ãgümücü ga daxũcũ̱ã̱x ga maxẽxŭ rü
ñanagürügü:
“Ngẽmaãcü yiĩ”, ñanagürügü. Rü yema 24 ga ã̱ẽxgacügü rü
inacaxgüãpũ̱xü rü nüxŭ nicuèxüŭgü.

6

Yema 7 ga ñaxtachipẽxe- ruŭchiga

1 Rü ñũxũchi nüxŭ chadau ga yexguma guma pecad-
uarü ütanücèx yucü yagauyegu ga yema nüxĩraŭxŭ ga norü
ñaxtachipẽxexŭ ga yema popera. Rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga
yema daxũcũ̱ã̱x ga maxŭxŭ ga tagaãcü ñoma duruanexŭrüŭ
ñaxŭ choxŭ:
“¡Nuã naxũ!” ñaxŭ.
2 Rü ichadawenü rü nüxŭ chadau ga wüxi ga cowaru ga
cómüxŭ. Rü yema naẽtüwa rütoxŭ rü nüxŭ nayexma ga
wüxi ga norü würa. Rü wüxi ga ngèxcueruŭ nüxna naxã.
Rü poraãẽãcüma norü cowarumaã inaxũãchi na duŭxŭgüxŭ
nayexeraxŭcèx.
3 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu
ga yema norü taxre ga yema poperaarü ñaxtachipẽxexŭ, rü
nüxŭ chaxĩnü ga yema norü taxre ga yema daxũcũ̱ã̱x ga
maxŭxŭ ga ñaxŭ choxŭ:
“¡Nuã naxũ!” ñaxŭ.
4 Rü yéma naxũ ga wüxi ga cowaru ga dauxŭ. Rü yema
naẽtüwa rütoxŭ rü wüxi ga tara ga taxŭ nüxna naxã. Rü
yexgumarüŭ ta pora nayaxu na iyanaxoxẽẽãxŭcèx na nügü
nangechaŭgüxŭ ga duŭxŭgü. Rü yemaãcü nanaxü na nügü
nadèĩxŭcèx ga duŭxŭgü.
5 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü
yagauyegu ga yema norü tomã̱ẽxpũ̱x ga yema poperaarü
ñaxtachipẽxexŭ, rü nüxŭ chaxĩnü ga yema norü tomã̱ẽxpũ̱x
ga yema daxũcũ̱ã̱x ga maxŭxŭ ga ñaxŭ choxŭ:
“¡Nuã naxũ!” ñaxŭ. Rü ichadawenü rü nüxŭ chadau ga
wüxi ga cowaru ga waxüxŭ. Rü yema naẽtüwa rütoxŭ rü
naxmẽxwa nüxŭ nayexma ga wüxi ga ṯacüarü yaruŭ ga bal-
anza.
6 Rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga yema daxũcũ̱ã̱x ga
maxẽxŭãrü ngãxŭtanüwa inaxũxŭ ga ñaxŭ:
“Wüxi i ngunexŭãrü puracütanü rü naxãtanü i wüxi i
kilo i trigu. Rü wüxi i ngunexŭãrü puracütanü naxãtanü i
tomã̱ẽxpũ̱x i kilo i chebada. ¡Natürü tãxũ i cuyanatauxẽẽxŭ
i ngẽma chixŭ rü yima binu!” ñanagürü.

7 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu
ga yema norü ãgümücü ga yema poperaarü ñaxtachipẽxexŭ,
rü nüxŭ chaxĩnü ga yema norü ãgümücü ga yema daxũcu̱ã̱x
ga maxẽxŭ ga ñaxŭ choxŭ:

"¡Nuã naxũ!" ñaxŭ.

8 Rü ichadawenü rü nüxŭ chadau ga wüxi ga cowaru ga
dexexŭ. Rü yema nae̱tüwa rütoxŭ rü Yu nixĩ ga nae̱ga.
Rü yema naweama ne ũxŭ, rü Yuexŭchica nixĩ ga nae̱ga.
Rü yema taxre nanayauxgü ga pora na ñoma ga naãnewa
rü wüxi ga yema norü ãgümücütücumü ga duŭxŭgümaã in-
acuèxgüxŭcèx na daimaã rü taiyamaã rü d̲aaweanemaã rü
ngoxo idüraexŭmaã nayuexẽẽãxŭcèx.

9 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu
ga yema norü wüximẽẽ̱xpü̱x ga yema poperaarü
ñaxtachipẽxexŭ, rü nüxŭ chadau ga wüxi ga nachica ga
ngextá Tupanacèx naxŭnagü nawa yagugüxŭ na nüxna
naxãgüãxŭcèx. Rü yema nachicatüŭwa nüxŭ chadau
ga naãẽgü ga yema duŭxŭgü ga Tupanaãrü orexŭ na
yaxugüxŭcèx nadèi̱xŭ.

10 Rü yema naãẽgü rü tagaãcü ñanagürügü:

"Pa Torü Cori ya Guxŭe̱tüwa Ngẽxmacü rü Üünecü rü Ix-
aixcümacüx, ¿ñuxgura tá ta i nüxna cucaxŭ rü cunapoxcuexŭ
i ngẽma duŭxŭgü i chixexŭ ga toxŭ dèi̱xŭ?" ñanagürügü.

11 Rü ñu̱xũchi ga Tupana rü wüxichigü ga yema duŭxŭgüna
nanaxã ga naxchiru ga máxŭ rü cómüxŭ. Rü yema
duŭxŭgüãẽgüxŭ ñanagürü:

"¡Paxaãchi iperüngŭẽ ñu̱xmatáta yangu i peeneẽgü i Cristu-
axŭ puracüexŭ i pexrüŭ tá dèi̱xŭ!" ñanagürü.

12 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu
ga yema norü 6 ga yema poperaarü ñaxtachipẽxexŭ, rü
nüxŭ chadau ga poraãcü na naxĩã̱xãchianexŭ. Rü üèxcü rü
wüxi ga naxchiru ga waxcharaxŭrüŭ nixĩ. Rü tauemacü rü
guxŭwama nagürüŭ naduema.

13 Rü woramacurigü rü ẽxtagü rü daxũwa narüyi rü ñoma
ga naãnegu nayi. Rü ñoma ori̱x i doxüxŭma buanecü ya tacü
rüyixẽẽxŭrüŭ nixĩ.

14 Rü guxŭma i daxũwa nüxŭ idauxŭ rü inayarütaxu. Rü
ñoma wüxi i popera i dixcumüãchixŭ rü iiyarütaxuxŭrüŭ nixĩ.
Rü guxŭma ga mèxpŭ̃negü rü capaxũgü rü nixĩgachi ga nachi-
cawa.

15 Rü ñoma ga naãnewa yexmagüxŭ ga nachiŭãnegüarü
ãẽ̱xgacügü, rü mèxpŭ̃nemagu rü mèxpŭ̃neãrü nutatanügu
nicu̱xgü. Rü wüxigu yexma namaã nicu̱xgü ga yema togü
ga ãẽ̱xgacügü ga taxŭgü ga ñoma ga naãnemaã icuèxgüxŭ, rü
churaragüarü ãẽ̱xgacügü ga taxŭgü, rü yema duŭxŭgü ga

muãrü dĩẽruã̱xgüxŭ, rü yema duŭxŭgü ga ñoma ga naãnewa
poraexŭ, rü guxŭma ga duŭxŭgü ga coriã̱xgüxŭ, rü guxŭma
ga duŭxŭgü ga ngearü coriã̱xgüxŭ.
16 Rü guxŭma ga nümagü, rü guma mèxpŭ́nexŭ rü guma
nutagüxŭ ñanagürügü:
"¡Toétügu peyi na toxŭ ipicu̱xgüxŭcèx naxchaxwa ya yima
ngẽma tochicaxŭwa rütocü, rü naxchaxwa ya yima pecad-
uarü ütanücèx yucü erü tama tanaxwèxe na toxŭ napox-
cuexŭ!
17 Erü marü ínangu i ngẽma ngunexŭ i ãũcümaxŭ i nagu
napoxcuexŭ i ngẽma duŭxŭgü i tama Tupanaãrü ixĩgüxŭ. ¿Rü
texé tá namaã tapora i ngẽma?" ñanagürügü.

7

Yema Yudíugü ga nacatüwa cuèxruŭã̱xgüxŭchiga

1 Rü yemawena rü nüxŭ chadau ga ãgümücü ga Tu-
panaãrü orearü ngeruŭgü ga daxũcu̱ã̱x ga ñoma ga naãneãrü
ãgümücüpẽxegu chigüxŭ. Rü ínanapoxŭgü ga gucüma ga
buanecügü na tama waixŭmüãnee̱tügu naxüxŭcèx, rü tama
taxŭ i taxtüétügu naxüxŭcèx, rü bai i ṯacü rü naĩétügu
naxüxŭcèx.
2 Rü yexgumarüŭ ta nüxŭ chadau ga wüxi ga Tupanaãrü
orearü ngeruŭ ga daxũcu̱ã̱x ga üèxcü íyarügoxŭwaama ne
ũxŭ. Rü nüxŭ nayexma ga Tupana ya Maxŭcüarü ṯacüarü
üégaruŭ. Rü nüma rü tagaãcü nüxna nacagü ga yema togü
ga ãgümücü ga Tupanaãrü orearü ngeruŭgü ga nayauxgüxŭ
ga pora na nachixexẽẽgüãxŭcèx ga guxŭma ga waixŭmü rü
guxŭma ga taxŭ ga taxtü.
3 Rü ñanagürü nüxŭ:
"¡Tãxŭ i yatacüma penachixexẽẽxŭ i waixŭmü rü taxtü i
taxŭ rü naĩgü, ñu̱xmatáta nacatüwa tayaxüarü cuèxruŭã̱xgü i
ngẽma Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxŭ!" ñanagürü.
4 Rü nüxŭ chaxĩnü ga ñuxre na yiĩxŭ ga yema
cuèxruŭã̱xgüxŭ. Rü guxŭma ga Yudíugütanüwa rü 144,000
nixĩ.
5-8 Rü yema cuèxruŭã̱xgüxŭ ga Yudíugü, rü ñaã nixĩ:
Yudátaagü - 12,000
Rubéŭtaagü - 12,000
Gadutaagü - 12,000
Achetaagü - 12,000
Netarítaagü - 12,000
Manachétaagü - 12,000
Chimeŭtaagü - 12,000
Lebítaagü - 12,000
Ichacátaagü - 12,000
Chaburãŭtaagü - 12,000

Yúchetaagü - 12,000

Beyamítaagü - 12,000

9 Rü yemawena ichadawenü, rü nüxŭ chadau ga muxũchixŭma ga nagúxŭraŭxŭ ga duŭxŭgü ga nagúxŭraŭxŭ ga nagawa idexagüxŭ ga guxŭma ga nachiŭãnewa ne ĩxŭ. Rü yema tochicaxŭpẽxegu rü guma pecaduarü ütanücèx yucüpẽxegu nachigü. Rü yema na namuxũchixŭ rü taxucürüwa texé tayaxugü na ñuxre yiĩxŭ. Rü naxchiru ga icómüxŭ rü imáxŭmaã nixãxchiru. Rü naxmẽxwa nanangegü ga wairaátügü.

10 Rü guxŭma ga nümagü rü tagaãcü ñanagürügü:

"Yima tórü Tupana ya tochicaxŭwa rütocü rü yima pecaduarü ütanücèx yucü nixĩ ya tüxŭ maxẽxẽẽgücü", ñanagürügü.

11 Rü guxŭma ga Tupanaãrü orearü ngeruŭgü ga daxũcu̱ã̱x rü nüxŭ ínachimaẽguãchi ga yema tochicaxŭ rü yema 24 ga ã̱ẽxgacügü rü yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxŭ. Rü yema tochicaxŭpẽxegu nanangücuchitanü ga yema orearü ngeruŭgü, rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü.

12 Rü ñanagürügü:

"Rü ngẽmaãcü yiĩ. Rü nüma nixĩ i namexŭ na guxŭguma guxãma nüxŭ icuèxüŭgüxŭ, rü nataxẽẽgüxŭ, rü moxẽ nüxna ixãgüxŭ, rü nüxŭ ingechaŭgüxŭ, erü guxŭ i cuèx nüxŭ nangẽxma, rü guxŭe̱tüwa nangẽxma, rü guxŭãrü yexera napora. Rü ngẽmaãcü yiĩ", ñanagürügü.

13 Rü ñu̱xũchi wüxi ga yema 24 ga ã̱ẽxgacügü rü choxna naca, rü ñanagürü:

"¿Texégü tixĩgü ya yíxema cómüchirugüxe, rü ngextá ne taxĩ?" ñanagürü.

14 Rü choma chanangãxŭ, rü ñacharügü:

"Pa Corix, cuma nixĩ i nüxŭ cucuáxŭ na texégü tixĩgüxŭ", ñacharügü. Rü yexguma ga nüma rü ñanagürü:

"Yíxemagü tixĩgü ga nawa ngupetütanüxẽ ga yema ngúxŭ ga taxŭ rü marü tügü iyauxgüchiruxe nagüwa ga guma pecaduarü ütanücèx yucü. Rü ngẽmacèx nixĩ i ticómüchiruxŭ.

15 Rü ngẽmacèx nixĩ i Tupanaãrü tochicaxŭpẽxewa tangẽxmagüechaxŭ rü nguneсü rü chütacü rü Tupana íngẽxmaxŭwa nüxŭ tapuracüexŭ. Rü nümatama ya Tupana ya tochicaxŭwa rütocü rü tüxna nadau.

16 Rü marü tagutáma wenaxãrü taiya tüxŭ nangu̱x, rü tagutáma ti̱tawae. Rü marü tagutáma üèxcü tüxŭ nigu, rü tagutáma üèxcüarü naĩanexŭ tüxŭ nangu̱x.

17 Erü yima pecaduarü ütanücèx yucü i ngẽma tochicaxŭxŭtawa ngẽxmacü, rü tá aixcüma meã tüxna nadau ñoma carnerugüna idauxŭrüŭ. Rü nawa tá tüxŭ nagagü i ngẽma

dexáarü chuxchuxũgü i maxẽẽruũ. Rü Tupana tá tüxũ ínanapi i guxũma i tümagüũxẽtü”, ñanagürü.

8

Yema norü 7 ga ñaxtachipẽxeruũchiga rü yema buetare ga uirunaxcèxchiga

1 Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu ga yema norü 7 ga yema poperaarü ñaxtachipẽxexũ, rü ngãxũ ga ora nachipetüanemare ga daxũguxũ ga naãnewa.

2 Rü ñu̱xũchi nüxũ chadau ga yema 7 ga Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ã̱x ga yexma Tupanapẽxegu chigüxũ. Rü wüxichigü nanayaxu ga norü corneta ga nüxna naxãxũne.

3 Rü yemawena ínangu ga wüxi ga to ga Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcu̱ã̱x. Rü yéma nanange ga wüxi ga norü buetare ga uirunaxcèx ga pumaraarü gutẽxeruũ. Rü yema uirunaxcèx ga pumaraarü gutẽxeruũtaxmüpẽxegu nachi. Rü nanayauxtẽxe ga taxũ ga pumara ga nüxna naxãxũ na yema tochicaxũpẽxewa yexmaxũ ga pumaraarü gutẽxeruũtaxmüwa yaguãxũcèx, na yemaãcü Tupanana naxããxũcèx ga yema pumaratẽxe na yema pumaraema rü wüxigu Tupanaãrü duũxũgüarü yumüxẽmaã Tupanaxũtawa nanguxũcèx.

4 Rü yema pumaratẽxe ga yema orearü ngeruũãxũ yexmaxũ rü daxũ naxũẽma wüxigu namaã ga Tupanaãrü duũxũgüarü yumüxẽgü ñu̱xmata Tupanaxũtawa nangu.

5 Rü ñu̱xũchi ga yema orearü ngeruũ rü nanayaxu ga yema buetare ga pumaraarü gutẽxeruũ. Rü yema pumaraarü gutẽxeruũtaxmüwa nanayaxu ga ãwe ga naĩcü, rü gumamaã nanaxüãcu ga guma buetare. Rü ñu̱xũchi ñoma ga naãnee̱tügu nanaña. Rü yexgumatama poraãcü naduruãchiane, rü poraãcü nicuxcuane rü nibèi̱xbẽxane rü naxĩã̱xãchiane.

Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ã̱xãrü cornetachiga

6 Rü yexguma ga yema 7 ga Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ã̱x ga icornetaãxũ, rü nügü ínamexẽẽgü na nagu yacuegüxũcèx.

7 Rü wüxi ga yema Tupanaãrü orearü ngeruũ rü nüxĩra nayacue ga norü corneta. Rü yexgumatama ñoma ga naãnee̱tügu narüyi ga gáuxũ rü üxüema ga nagümaã ãe̱ũxũ. Rü wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga ñoma ga naãne rü nixa. Rü yexgumarüũ ta wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga naĩxnecü rü nixa. Rü guxũma ga natüane rü nixae.

8 Rü yema norü taxre ga Tupanaãrü orearü ngeruũ rü nayacue ga norü corneta. Rü ñu̱xũchi wüxi ga i̱̱tacü ga taxüchixũ ga namèxpũneraũxũ ga iy̱auxraxũ, rü yexma taxtü ga taxũgu

nanañа. Rü wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga taxtü rü
nagüxŭ nananguxuchi.
9 Rü wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üyetücumü ga yema
taxtüwa maxẽxŭ, rü nayue. Rü yexgumarüŭ ta wüxi ga yema
norü tomaẽ̱xpü̱xarü üyetücumü ga wapurugü, rü inayi.
10 Rü yema norü tomaẽ̱xpü̱x ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ,
rü nayacue ga norü corneta. Rü ñu̱xũchi wüxi ga taxüchicü ga
woramacuri ga taemaxŭchicü rü daxũwa narüngu. Rü wüxi ga
omü ga ixaxŭrüŭ nixĩ. Rü nagu nangu ga wüxi ga yema norü
tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga natügü rü natüxacügü.
11 Rü guma woramacuri rü Üxüxŭ nixĩ ga nae̱ga. Rü wüxi
ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga guxŭma ga dexá rü
naxüxchiü. Rü muxŭma ga duŭxŭgü rü yema dexáwa nayue
yerü naxüxchiü.
12 Rü yema norü ãgümücü ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ
rü nayacue ga norü corneta. Rü wüxi ga yema norü
tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga üèxcü rü nixo. Rü yexgumarüŭ ta
wüxi ga yema norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga tauemacü rü wora-
macurigü rü ẽxtagü rü nixo. Rü yemaãcü wüxi ga yema
norü tomaẽ̱xpü̱xarü üye ga guxŭma ga yema rü naxẽãne.
Rü ga ngunecü rü ãgümücü ga ora naxẽãne. Rü ga chütacü
rü ãgümücü ga ora nataxuma ga tauemacü rü bai ga wora-
macurigü rü bai ga ẽxtagü.
13 Rü yemawena ichadawenü rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga
ĩyü ga daxũgu íxexeŭxŭ ga tagaãcü ñaxŭ:
“Nangechaŭtümüŭgü i ngẽma duŭxŭgü i yea pecaduãxŭ i
naãnewa maxẽxŭ i ngẽxguma yacuegüãgu tá ya norü cornetagü
i ngẽma togü i tomaẽ̱xpü̱x i Tupanaãrü orearü ngeruŭgü”,
ñaxŭ.

9

1 Rü yema norü wüximẽẽ̱xpü̱x ga Tupanaãrü orearü
ngeruŭ, rü nayacue ga norü corneta. Rü nüxŭ chadau ga wüxi
ga woramacuri ga daxũwa rüngucü ga ñoma ga naãnegu ngucü.
Rü guma woramacuri nanayaxu ga yema ãxmaxŭ ga taguma
iyacuáxŭãrü chawi.
2 Rü nayawãxna ga yema ãxmaxŭ ga taguma iyacuáxŭ. Rü
yéma inayagoema ga caxixŭ ñoma wüxi i taxŭ i u̱xearü cax-
ixŭrüŭ. Rü yema caxixŭ rü nanaxẽẽmaxẽẽ ga üèxcü.
3 Rü yema caxixŭwa ínachoxŭ ga munügü ga naãnee̱tügu
y̱ixŭ. Rü yema munügü rü nanayauxgü ga pora ga nüxna
naxãxŭ na ñoma tuxchinawerüŭ duŭxŭgüxŭ nachixŭcèx.
4 Rü yema munümaã nüxŭ nixu na tama natüanexŭ nachix-
exẽẽxŭcèx rü bai i ṯacü rü nanetügü rü bai i ṯacü rü naĩgü.
Natürü nanamu na nachixexẽẽgüãxŭcèx ga yema duŭxŭgü ga
tama Tupanaãrü cuèxruŭ nacatüwa yexmaxŭ.

5 Natürü tama nanamu na yema duŭxŭgüxŭ nadèi̱xŭcèx.
Natürü nanamu na ngúxŭ nüxŭ yangexẽẽmaregüxŭcèx ga
wüximẽẽ̱xpü̱x ga tauemacü. Rü yema ngúxŭ ga nüxŭ
yangexẽẽgüxŭ, rü ñoma tuxchinawe duŭxŭgüxŭ chixŭrüŭ
nixĩ.
6 Rü ngẽma ngunexŭgügu rü duŭxŭgü tá naxcèx nadaugü na
nayuexŭ, natürü tãũtáma nayue. Rü woo nanaxwèxegüxüchi
na nayuexŭ, natürü taxucürüwatáma nayue.
7 Rü yema munügü rü ñoma cowaru i guerawa ĩxŭrüŭ
nixĩgü. Rü naẽruwa nüxŭ nayexma ga t̰acü ga ñoma
ngèxcueruŭ ga uirunaxcèxrüŭ ixĩgüxŭ. Rü nachiwe rü
nanaduŭxŭchiweraxŭgü.
8 Rü nayaegü rü ñoma ngeã̱xyaerüŭ nixĩgü. Rü napütagü rü
ñoma aipütagürüŭ nixĩgü.
9 Rü naxŭnewa nayexma ga norü poxŭruŭ ga fierunaxcèx.
Rü naxpẽxatügüga rü ñoma muxũchine ya caru ya guerawa
cowaru túgünegarüŭ ixĩxŭ.
10 Rü nareexŭgü rü ñoma tuxchinawerüŭ naxãnegu.
Rü yema naneguwa rü naxãguchata na wüximẽẽ̱xpü̱x ya
tauemacü duŭxŭgüxŭ ngúxŭ yangexẽẽgüxŭcèx.
11 Rü yema munügüarü ãẽ̱xgacü, rü yema ãxmaxŭ ga
taguma iyacuáxŭãrü dauruŭ nixĩ. Rü Yudíugügawa ga yema
munügüarü ãẽ̱xgacü, rü Abadóŭ nixĩ. Rü Griégugügawa rü
Apolióŭ nixĩ. Rü ngẽma rü: “Chixexẽẽruŭ”, ñaxŭchiga nixĩ.
12 Rü yexma nayacuèx ga yema nüxĩraŭxŭ ga chixexŭ ga
taxŭ, natürü ínayaxüama ga to ga taxre.
13 Rü yema norü 6 ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ rü nayacue
ga norü corneta. Rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga
yema Tupanapẽxewa yexmaxŭ ga uirunaxcèx ga pumaraarü
gutẽxeruŭtaxmüwa inaxũxŭ.
14 Rü yema naga rü nanamu ga yema orearü ngeruŭ ga
cornetaãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ:

“¡Yawẽgüxŭ i ngẽma ãgümücü i orearü ngeruŭgü i
Chatanáãrü ixĩgüxŭ i taxtü i Eufrátegu ngãxŭgüxŭ!” ñanagürü.
15 Rü yemaãcü niwẽgüxŭ ga yema ãgümücü ga orearü
ngeruŭgü na nadaiãxŭcèx ga wüxi ga yema norü
tomaẽ̱xpü̱xarü üyetücumü ga duŭxŭgü. Yerü ga yema orearü
ngeruŭgü rü woetama yemacèx ínamemaregü na yema ora
rü yema ngunexŭ rü guma tauemacü rü guma taunecü
nadaiãxŭcèx ga yema duŭxŭgü.
16 Rü nüxŭ chaxĩnü na ñuxre na yiĩxŭ ga yema ore-
arü ngeruŭgüarü churaragü ga cowaruétügu ĩxŭ. Rü 200
miyónegü nixĩgü.
17 Rü yemaãcü nixĩ ga nüxŭ chadauxŭ ga yema cowarugü
ga yexguma chango̱xetügu. Rü yema churaragü ga yema

cowaruétügu ĩxũ rü nüxũ nayexma ga norü ngèxcuxũnexũ ga poxũruũ ixĩxũ ga ñoma üxüxetürüũ iyauraxũ. Rü yema poxũruũ rü nixãmatü rü nidaumatü rü niyèu̱xmatü rü nidexmatü. Rü yema cowaruerugü rü ñoma aierurüũ nixĩgü. Rü naã̱xgüwa ínaxũxũ ga üxüema rü caxixũ rü azufre.

18 Rü wüxi ga norü tomaẽ̱xpü̱xarü üyetücumü ga duũxũgü rü nayue namaã ga yema tomaẽ̱xpü̱x ga chixexẽẽruũ ga üxüema rü caxixũ rü azufre ga yema cowarugüèxwa íchoxũxũ.

19 Yerü ga yema cowarugü rü naã̱xwa rü nareexũwa nixĩ ga nüxũ nayexmaxũ ga norü pora na duũxũgüxũ nadèi̱xũcèx. Yerü ga nareexũgü rü ñoma ãxtaperüũ nixĩgü, rü yemamaã nanangõ̱x ga duũxũgü rü ngúxũ nüxũ ningexẽẽ rü nanadai.

20 Natürü ga yema togü ga duũxũgü ga tama yema poxcuruũgümaã yuexũ, rü tama nüxũ narüxoe ga yema chixexũgü ga naxügüxũ. Rü tama nüxũ narüxoe na nüxũ yacuèxüũgüxũ ga ngoxogü rü norü tupananetachicünèxãgü ga uirunaxcèx rü dĩẽrumünaxcèx rü cobrenaxcèx rü nutagünaxcèx rü naĩnaxcèx. Rü yemaãcü nüxũ nicuèxüũgüama ga yema norü tupananetachicünèxãgü ga ngearü maxũãxũ rü tama nüxũ dauxũ rü tama nüxũ ĩnüxũ rü tama ixũxũ.

21 Rü tama nüxũ narüxoe na namáẽtagüxũ, rü yayuüexũ, rü nangẽãẽgüxũ rü nangĩtèèxgüxũ.

10

Orearü ngeruũ ga nüxũ yexmaxũ ga popera ga idixixũchiga

1 Rü nüxũ chadau ga wüxi ga to ga Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũguxũ ga naãnewa írüxĩxũ. Rü wüxi ga caixanexũãrü ngãxũwa nayexma, rü wüxi ga chirapa naétügu nabo. Rü nachiwe rü ñoma üèxcürüũ niyauracüü. Rü naparagü rü ta ñoma üxüemarüũ niyauracüü.

2 Rü naxmẽxwa nüxũ nayexma ga wüxi ga poperaxacü ga íiwẽgüxũ. Rü norü tügünepara rü taxtü i taxũẽ̱tügu nachicutü. Rü norü ẽ̱toxwepara rü waixũmüãnegu nachicutü.

3 Rü ñu̱xũchi ga nüma rü tagaãcü aita naxü ñoma wüxi ya ai ya tagaãcü aita ücürüũ. Rü yexguma aita naxü̱xgu rü 7 ẽxpü̱xcüna naduruãchiane.

4 Rü yexguma yema 7 ẽxpü̱xcüna na naduruãchianexũguwena rü chanaxümatüchaũ. Natürü nüxũ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga daxũguxũ ga naãnewa inaxũxũ ga ñaxũ choxũ:

“¡Tãxũ i cunangõ̱xẽẽxũ i ngẽma 7 i duruanexũ nüxũ ixuxũ! ¡Rü ngexrüma na cunaxümatüxũ!” ñaxũ choxũ.

5 Rü ñu̱xũchi ga yema Tupanaãrü orearü ngeruũ ga nüxũ chadauxũ na taxtü ga taxũẽ̱tügu rü waixũmüẽ̱tügu nachicutüxũ, rü daxũ naxunagü ga norü tügünechacüü.

6 Rü inaxuneta naẽgagu ga Tupana ya yima guxŭguma
maxŭcü ya yima naxücü i daxũguxŭ i naãne rü ñoma i naãne rü
taxtü i taxŭ rü guxŭma i ṯacü nawa ngẽxmagüxŭ. Rü ñanagürü
ga yema orearü ngeruŭ:

"Ñu̱xma rü marü tãũtáma nuxcü ningu i ngẽma Tupana
nüxŭ ixuxŭ.

7 Erü ngẽxguma nawa nanguxgu na ngẽma norü 7 i Tu-
panaãrü orearü ngeruŭ inaxügüxŭ na yacueãxŭ ya norü cor-
neta, rü ngẽxguma tá nixĩ i yanguxŭ ga yema noxri ẽxŭguxŭ
ga Tupanaãrü uneta, yema nuxcümaŭgüxŭ ga norü orearü
uruŭgümaã nüxŭ yaxuxŭ", ñanagürü.

8 Rü yema naga ga noxri nüxŭ chaxĩnüxŭ ga daxũguxŭ ga
naãnewa inaxũxŭ, rü wenaxãrü chomaã nidexa. Rü ñanagürü
choxŭ:

"¡Naxŭtawa naxũ i ngẽma Tupanaãrü orearü ngeruŭ i
taxtü i taxŭẹtügu rü waixŭmüãneẹtügu chicutüxŭ! ¡Rü nüxna
nayaxu i ngẽma poperaxacü i marü íiwẽgüxŭ i naxmẽxwa
ngẽxmaxŭ!" ñanagürü.

9 Rü naxŭtawa chaxũ ga yema orearü ngeruŭ, rü nüxna
naxcèx chaca ga yema poperaxacü na choxna naxããxŭcèx.
Rü nüma rü ñanagürü choxŭ:

"Ñaã nixĩ. ¡Rü nayaxu rü nangõx! Rü cuèxwa rü berurerüŭ
tá namaĩcura. Natürü cuanüwa rü tá nanaxüxãchi", ñanagürü
choxŭ.

10 Rü yema orearü ngeruŭmẽxẽwa chanayaxu ga yema
poperaxacü, rü chanangõx. Rü chauèxwa rü berurerüŭ na-
maĩxcura. Natürü yexguma chanangõxguwena rü chauanüwa
rü nanaxüxãchi rü changu̱xneca.

11 Rü ñu̱xũchi chomaã nüxŭ nixu, rü ñanagürü choxŭ:

"Name nixĩ na wenaxãrü Tupanaãrü orexŭ quixuxŭ na-
maã i muxŭma i nagúxŭraŭxŭ i duŭxŭgü, rü muxŭma i
nachiŭãnecŭ̃ã̃xgü i duŭxŭgü, rü muxŭma i duŭxŭgü i to i na-
gawa idexagüxŭ, rü muxŭma i nachiŭãnegüarü ã̃ẽxgacügü",
ñanagürü choxŭ.

11

Taxre ga orearü uruŭchiga

1 Rü yemawena chanayaxu ga wüxi ga dexnemenèxã ga
ngugüruŭ ixĩxŭne ga choxna naxãxŭne. Rü guma choxna
naxãcü rü ñanagürü choxŭ:

"¡Inachi rü nangugü ya yima Tupanapata rü ngẽma
pumaraarü gutẽxeruŭtaxmü! ¡Rü yaxugü rü ñuxre yiĩxŭ i
ngẽma duŭxŭgü i ngẹma Tupanaxŭ icuèxüŭgüxŭ!

2 ¡Natürü ngẽma naã̃xtü ya Tupanapata, rü tãũtáma cunan-
gugü! Erü ngẽma duŭxŭgü i tama Tupanaãxŭ yaxõgüxŭna
marü nanaxã. Rü nümagü rü tomaẽ̃xpü̱x ya taunecüarü

ngãxũ tá chixexũ namaã naxügü ya yima ĩãne ya üünene ya Yerucharéũ.

3 Rü choma rü tá chanamu i taxre i chorü orearü uruũgü
na 1,260 i ngunexũ duũxũgümaã nüxũ yaxugüxũcèx i chorü
ore. Rü nümagü i ngẽma taxre rü tá niwẽxchiru na ngẽmawa
duũxũgü nüxũ cuèxgüxũcèx na ngechaũ nüxũ ngu̱xgüxũ”,
ñanagürü choxũ.

4 Rü ngẽma taxre i orearü uruũgü nixĩ i norü cuèxruũ i
ngẽma taxre i nanetü i oríbu rü ngẽma taxre i weraarü üruũgü
i tórü Cori ya ñoma i naãneãrü yora ixĩcüpẽxewa ngẽxmagüxũ.

5 Rü ngẽxguma texé chixexũ namaã ügüchaũgu i ngẽma
taxre i orearü uruũgü, rü nümagü rü üxüema ya naã̱xwa
ínacuexechinemaã tüxũ tá ínagu. Rü ngẽmaãcü tá inayanaxoxẽẽ
i norü uwanügü. Rü ngẽmaãcü tá tüxũ nadai ya yíxema
chixexũ namaã ügüchaũxẽ.

6 Rü ngẽma taxre i orearü uruũgü rü nüxũ nangẽxma i pora
na íyachaxãchixũcèx ya pucü na tama napuxũcèx i guxũma
i ngẽma 1,260 i ngunexũgü i nagu Tupanaãrü orexũ yax-
ugüxũ. Rü ngẽxgumarüũ ta nüxũ nangẽxma i pora na nagüxũ
yaxĩxẽẽgüãxũcèx i dexá. Rü ngẽxgumarüũ ta nüxũ nangẽxma i
pora na ñoma i naãnewa namugüãxũcèx i nagúxũraũxũ i pox-
curuũgü na ngẽmaãcü ngúxũ duũxũgüxũ yangexẽẽgüxũcèx i
ngẽxguma ngẽma taxre naxwèxegügu.

7 Natürü ngẽxguma ngẽma taxre i orearü uruũgü
nagu̱xẽẽgügu na nüxũ yaxugüxũ i Tupanaãrü ore, rü ngẽma
ngoxo i ngẽma ãxmaxũ i taguma iyacuáxũwa íxũxũxũ, rü tá
ngema taxrena nayuxu. Rü tá nüxũ narüyexera, rü tá nanadai.

8 Rü ngẽma naxũnegü i ngẽma taxre rü tá yima ĩãne ga tórü
Cori nawa curuchawa ipotane ya Yerucharéũãrü ítamũgüwa
nawogü. Rü yima ĩãne rü nachixe rü ngẽmacèx Chodomaãrü
ĩãnemaã rü Equituanemaã nanaxugü.

9 Rü tomaẽ̱xpü̱x i ngunexũãrü ngãxũ rü muxũma i
nagúxũraũxũ i duũxũgü rü muxũma i guxũ i nachiũãnecũã̱x i
duũxũgü rü muxũma i duũxũgü i to i nagawa idexagüchigüxũ,
rü tá nüxũ nadaugü i naxũnegü. Rü tãũtáma nanaxwèxegü na
texé inatèxgüxũ.

10 Rü ngẽma duũxũgü i ñoma i naãnewa maxẽxũ rü tá
nataãẽgü na marü nayuexũ i ngẽma taxre. Rü ngẽma na
poraãcü nataãẽgüxüchixũ rü tá nügüna ãmare naxãgü, yerü
yema taxre ga orearü uruũgü rü poraãcü nanachixewe rü
naãẽwa nananguxẽẽgü.

11 Natürü yema tomaẽ̱xpü̱x ga ngunexũãrü ngãxũguwena,
rü Tupana wenaxãrü nanamaxẽxẽẽ ga yema taxre. Rü we-
naxãrü ínarüdagü. Rü guxũma ga yema duũxũgü ga nüxũ
daugüxũ rü poraãcüxüchi namuũẽ.

12 Rü ñu̱xũchi ga yema taxre ga orearü uruŭgü, rü nüxŭ
naxĩnüẽ ga wüxi ga naga ga tagaãcü daxũguxŭ ga naãnewa
inaxũxŭ ga ñaxŭ:
"¡Nuã daxũwa pexĩ!" ñaxŭ. Rü yemaãcü ga nümagü rü
wüxi ga caixanexŭgu daxũguxŭ ga naãnewa naxĩ. Rü norü
uwanügü rü yéma nüxŭ narüdaunü.
13 Rü yexgumatama poraãcü naxĩã̱xãchiane. Rü wüxi ga
yema norü 10 arü üye ga guma ĩãne, rü niwèxgü. Rü 7,000 ga
duŭxŭgü nayue namaã ga yema ĩã̱xãchiane. Rü yema togü ga
duŭxŭgü ga maxẽxŭ rü poraãcüxüchi namuŭẽ. Rü Tupana ya
daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmacüxŭ nicuèxüŭgü.
14 Rü yexma nayacuèx ga yema norü taxre ga chixexŭ.
Natürü paxa tá ínangu i ngẽma norü tomaẽ̱xpü̱x ixĩxŭ.

Guma norü 7 ga cornetachiga

15 Rü yema norü 7 ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ, rü nayacue
ga norü corneta. Rü nayexma ga nagagü ga tagaãcü daxũguxŭ
ga naãnewa inaxũgüxŭ ga ñagüxŭ:
"Ñu̱xma rü yima mecü na namaã inacuèxgüxŭ i ñoma i
naãne, rü nüma nixĩ ya tórü Cori ya Tupana rü Nane ya Cristu.
Rü nüma rü guxŭgutáma namaã inacuèxgü", ñagüxŭ.
16 Rü nümagü ga yema 24 ga ãẽ̱xgacügü ga norü
tochicaxŭgüwa rütogüxŭ ga Tupanapẽxewa, rü yexma
nanangücuchitanü, rü Tupanaxŭ nicuèxüŭgü.
17 Rü ñanagürügü:
"Pa Torü Cori ya Tupana ya Guxŭãrü Yexera Poracüx, cuma
rü woetama cuyexmaẽcha, rü ñu̱xma rü ta cungẽxmaẽcha. Rü
moxẽ cuxna taxãgü, erü marü cugümẽxẽwa cunangẽxmaxẽẽ i
guxŭma, rü marü icunaxügü na namaã icucuáxŭ.
18 Rü ngẽma duŭxŭgü i tama cuxrü ixĩgüxŭ rü poraãcüxüchi
nanuẽ, natürü nawa nangu i ngẽma ngunexŭ i nagu tá cu-
napoxcuexŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta marü nawa nangu na nüxŭ
quicagüxŭ i guxŭma i duŭxŭgü i yuexŭ. Rü marü nawa
nangu na nüxŭ cunaxütanüxŭ i ngẽma curü duŭxŭgü i curü
orearü uruŭgü, rü ngẽma duŭxŭgü i cupẽxewa imexŭ, rü
guxŭma i ngẽma duŭxŭgü i cuxŭ muŭẽxŭ i yaexŭ rü buexŭ.
Rü marü nawa nangu na icuyanaxoxẽẽxŭ i ngẽma duŭxŭgü i
nachixexẽẽxŭ i ñoma i naãne", ñanagürügü.
19 Rü ñu̱xũchi Tupanapata ga daxũguxŭ ga naãnewa yex-
mane, rü niwãxna. Rü yéma norü aixepewa nüxŭ chadau
ga yema baú ga Tupanaãrü uneta ga nutagu ümatüxŭ. Rü
nibèi̱xbẽxane, rü poraãcü nicuxcuane, rü naxĩã̱xãchiane rü
poraãcü gáuxŭ narüyi.

12

Wüxi ga nge rü wüxi ga coya ga taxŭ

1 Rü ñu̱xũchi daxũwa nango̱x ga wüxi ga cuèxruŭ ga taxŭ.
Rü iyexma ga wüxi ga nge ga üèxcürüŭ iy̱aurachirucüücü.
Rü ngĩtüŭcutüwa nayexma ga tauemacü. Rü yema ngĩrü
ngèxcueruŭ ga ngĩẽruwa yexmaxŭ, rü 12 ga woramacurigü
nixĩgü.
2 Rü yema nge rü itacharaŭ. Rü poraãcü aita ixü yerü
ixíraxacüchaŭ rü poraãcü ingu̱xnecaxüchi.
3 Rü yemawena daxũwa nango̱x ga to ga cuèxruŭ. Rü yéma
nayexma ga wüxi ga coya ga taxüchixŭ ga dauxŭ ga 7 ga naẽru
nüxŭ yexmaxŭ rü 10 ga naxchatacu̱xre. Rü wüxichigü ga
naẽruwa rü nüxŭ nayexma ga norü ngèxcueruŭ.
4 Rü nareexŭmaã inayatúchigü ga wüxitücumü ga norü
toma ẽ̱xpü̱xarü üye ga woramacurigü, rü ñoma ga naãnee̱tügu
nanawogü. Rü yema coya rü ngĩpẽxegu nayachi ga yema
nge ga íraxacüchaŭcü, yerü tüxŭ nangõxchaŭ ga guxema
ngĩxãcüxe ga yexguma tabuxgu.
5 Rü yema nge rü ixíraxacü, rü nayatü. Rü nüma rü tá guxŭ
i nachiŭãneãrü ã ẽ̱xgacü nixĩ, rü tá namaã inacuèx. Natürü ga
guma ngĩne rü Tupana ngixna nanayaxu rü yema ínatoxŭwa
nanaga.
6 Rü yema nge rü wüxi ga nachica ga ngextá taxúema
íxãpataxŭwa iña. Rü yéma Tupana ngĩxcèx nanamexẽẽ
ga wüxi ga ngĩchica na yéma ngĩxna nadauxŭcèx rü ngĩxŭ
naxüwemüxŭcèx ga 1,260 ga ngunexŭ.
7 Rü yemawena ga daxũwa rü nügü nadai. Rü Miguere
ga Tupanaãrü orearü ngeruŭgüarü ã ẽ̱xgacü ixĩcü rü guxŭma
ga natanüxŭ ga orearü ngeruŭgü, rü nügü nadai namaã ga
yema coya ga taxüchixŭ rü norü orearü ngeruŭgü. Rü yema
coya rü ñu̱xũchi norü orearü ngeruŭgü i chixexŭ rü poraãcü
Tupanaãrü orearü ngeruŭgümaã nügü nadai.
8 Natürü ga yema coya rü norü orearü ngeruŭgü rü tama
Tupanaãrü orearü ngeruŭgüxŭ narüporamaẽgü. Rü ñu̱xũchi
ga yema coya rü norü orearü ngeruŭgü rü nangechica ga
daxũguxŭ ga naãnewa.
9 Rü yemaãcü ínatèxüchi ga daxũguxŭ ga naãnewa ga yema
coya ga yema nuxcümaŭxŭ ga ãxtape. Rü nüma rü ngoxogu
rü Chatanágu naxã e̱ga. Rü nüma nixĩ i guxŭma i ñoma i
naãnecŭ ã̱x i duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽxŭ. Rü nüma rü norü
orearü ngeruŭgümaã ñoma ga naãnegu narüwoŭ.
10 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga daxũguxŭ ga
naãnewa tagaãcü ñaxŭ:

“Ñu̱xma rü marü nawa nangu na tórü Tupana rü norü
duŭxŭgüxŭ namaxẽxẽẽxŭ. Rü ñu̱xma rü nüma tüxŭ nüxŭ
nadauxẽẽ na guxŭãrü yexera naporaxŭ rü guxŭãrü ã ẽ̱xgacü
yiĩxŭ. Rü Nane ya Cristu rü marü tüxŭ nüxŭ nadauxẽẽ

na guxŭmaã inacuáxŭ. Yerü marü daxũguxŭ ga naãnewa
ínatèxüchi ga Chataná ga ngunecü rü chütacü tórü Tu-
panapẽxewa taeneẽgüxŭ yeŭcürü ixuechaxŭ.
11 Rü nümagü ga yema taeneẽgü, rü marü Chatanáxŭ
narüyexeragü nagügagu ga guma pecaduarü ütanücèx yucü
rü nagagu ga Tupanaãrü ore ga nüxŭ yaxugüxŭ. Yerü ga
nümagü rü tama nayanuxŭgü ga norü maxŭ, rü ínamemaregü
na Tupanacèx nayuexŭ.
12 ¡Rü ngẽmacèx petaãẽgü i guxãma i pema i daxũguxŭ i
naãnewa ngẽxmagüxe! ¡Natürü pengechaŭtümüŭgü i pema
i yea naãne i pecaduãxŭwa ngẽxmagüxe rü taxtü i taxŭwa
ngẽxmagüxe! Erü ngẽma ngoxo i Chataná rü marü petanügu
narütáe. Rü poraãcü nanu i nüma erü marü noxretama
i ngunexŭ nüxŭ ínayaxü na chixexŭ naxüxŭ, erü paxa tá
napoxcu”, ñanagürü ga yema naga.
13 Rü yema coya ga taxüchixŭ ga Chataná nagu icúxŭ rü
yexguma nügü yacuèxãchigu ga ñoma ga naãnegu na natáexŭ,
rü ngĩwe ningẽchigü ga yema nge ga íraxacücü.
14 Natürü ga Tupana rü ngixŭ naxu̱xpexatü ga yema
nge. Rü nanaxĩyüpexatügüraxŭ. Rü yemaãcü nachica ga
ngextá taxúema íxãpataxŭwa iña naxchaxwa ga yema coya
ga Chataná nagu icúxŭ.. Rü yema nachicawa nixĩ ga Tu-
pana ngĩxna dauxŭ, rü ngĩxŭ üwemüxŭ ga tomaẽxpu̱x ga
taunecüarü ngãxŭ.
15 Rü yema coya ga Chataná rü dexá nügüèxwa ínaxũxũxẽẽ
na wüxi ga natü naxüxŭcèx, rü yema natümaã ngĩxŭ
yachaxẽẽxŭcèx ga yema nge.
16 Natürü ga waixŭmü rü ningẽx na iyachexẽẽãxŭcèx ga
yema dexá ga coya nügüèxwa íxũxũxẽẽxŭ.
17 Rü ñu̱xũchi ga yema coya ga Chataná, rü poraãcüxüchima
ngĩmaã nanu ga yema nge. Rü ínixũ na nügü namaã
yadèi̱xŭcèx ga yema togü ga ngĩxãcügü ga yema nge. Rü
ngẽma ngĩxãcügü i ngẽma coyamaã nügü dèi̱xŭ, rü ngẽma
nixĩ i ngẽma duŭxŭgü i meã Tupanaãrü orega ĩnüẽxŭ rü meã
yaxõgüechaxŭ i Ngechuchu ya Cristuarü ore i aixcüma ixĩxŭ.
Rü ñu̱xũchi ga yema coya rü norü numaã taxtü ga taxŭãnacügu
nayarüñu.

13

Taxre ga ngoxogüchiga

1 Rü nüxŭ chadau ga wüxi ga ngoxo ga taxŭ ga taxtügu
íñuãchixŭ ga 7 eruxŭ rü 10 chatacu̱xrexŭ. Rü wüxichigü ga
naxchatacu̱xrewa rü nüxŭ nayexma ga norü ngèxcueruŭ. Rü
naẽrugügu naxümatü ga ñuxre ga nae̱gagü ga Tupanamaã
guxchigagüxŭ.

2 Rü yema ngoxo ga nüxŭ chadauxŭ, rü wüxi ga airüŭ
nixĩ. Rü naxmẽxgü rü chatü ga taxŭmẽxẽgürüŭ nixĩ. Rü
naa̱x rü wüxi ga aièxrüŭ nixĩ. Rü yema coya ga Chataná rü
yema ngoxoxŭ naporaxẽẽ na naxrüŭ naporaxŭcèx rü naxrüŭ
ãẽxgacü yiĩxŭcèx na ñoma ga naãnemaã inacuáxŭcèx.
3 Rü wüxi ga naẽruwa ga yema ngoxo, rü nüxŭ nayexma ga
wüxi ga taxŭ ga norü o̱xri ga namaã nayuxchaŭxŭ. Natürü
ga yema norü o̱xri rü nüxŭ nixẽ, rü naxcèx nitaane. Rü
guxŭma ga ñoma ga naãnecŭa̱x ga duŭxŭgü rü poraãcü yema
ngoxomaã naḇaixãchie, rü nawe narüxĩ.
4 Rü ga duŭxŭgü rü yema coya ga Chatanáxŭ nicuèxüŭgü
yerü yema ngoxoxŭ naporaxẽẽ na ãẽxgacü yiĩxŭcèx. Rü
yexgumarüŭ ta yema ngoxoxŭ nicuèxüŭgü, rü ñanagürügü:

“¿Texé tangẽxma ya ñaã ngoxorüŭ poraxe? ¿Rü texé tapora
na namaã tügü tadèi̱xŭ?” ñanagürügü.
5 Natürü ga Tupana rü tama yema ngoxona nanachu̱xu
na nügü yacuèxüŭxŭcèx rü t̲acü Tupanamaã yaxugüxŭcèx rü
ãẽxgacü na yiĩxŭcèx ga 42 ga tauemacü.
6 Rü yemaãcü chixexŭ naxü ga yema ngoxo. Rü poraãcü
t̲acü Tupanamaã nixugü. Rü Tupanamaã naguxchiga, rü
napatamaã rü ta naguxchiga, rü tümamaã naguxchiga ya
guxãma ya yíxema daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmagüxe.
7 Rü yema coya ga Chataná rü yema ngoxoxŭ naporaxẽẽ
na Tupanaãrü duŭxŭgümaã nügü nadèi̱xŭcèx ñu̱xmatáta tüxŭ
nayexera. Rü ãẽxgacüxŭ nayaxĩxẽẽ na namaã inacuáxŭcèx
ga nagúxŭraŭxŭ ga duŭxŭgü ga guxŭma ga nachiŭãnecŭa̱x ga
nagúxŭraŭxŭ ga nagawa idexagüxŭ.
8 Rü tá ngẽma ngoxoxŭ nicuèxüŭgü i guxŭma i duŭxŭgü i
ñoma i naãnewa maxẽxŭ i noxritama naãne ü̱xgu ngeégagüxŭ
nawa i norü popera ya yima pecaduarü ütanücèx yucü i nagu
yawügüãxŭ i ngẽma duŭxŭgü i marü Tupana nüxna naxãxŭ i
maxŭ i taguma gúxŭ.
9-10 Rü ngẽxguma texé ãxchixẽgu, rü name nixĩ i naga taxĩnü
i ñaã tá pemaã nüxŭ chixuxŭ. Rü ngẽxguma texé tümamaã
naxuegugu na tüxŭ yayauxgüxŭ, rü noxtacüma tá tiyaxu.
Rü ngẽxguma texé tümamaã naxuegugu na tüxŭ yamèxgüxŭ,
rü noxtacüma tá tüxŭ nimèxgü. Rü ngẽmacèx ya yíxema Tu-
panaãrü duŭxŭgü ixĩgüxe, rü woo t̲acü rü guxchaxŭ tüxŭ
ngupetügu, rü tanaxwèxe na yaxna namaã taxĩnüẽxŭ rü
tayaxõgüamaxŭ.
11 Rü yemawena nüxŭ chadau ga wüxi ga to ga ngoxo
ga taxrechatacu̱xrexŭ ga waixŭmüãnewa íxũxũxŭ. Rü yema
naxchatacu̱xre rü ñoma carneruchatacu̱xrerüŭ nixĩ. Natürü
ga naga rü wüxi ga coya ga taxüchixŭgarüŭ nixĩ.
12 Rü yexguma yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxopẽxewa

nayexmagu, rü naxrüŭtama napora. Rü ñoma ga naãnemaã inacuèx, rü nanamu ga ñoma ga naãnewa maxẽxŭ ga duŭxŭgü na yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxo ga ixẽãrü o̱xriáxŭxŭ na yacuèxüŭgüxŭcèx.

13 Rü yema ngoxo nanaxü ga taxŭ ga cuèxruŭgü ga duŭxŭgü tama nüxŭ cuáxŭ na naxügüãxŭ. Rü daxũwa nanayixẽẽ ga üxü, rü ñoma ga naãnegu nayi napẽxewa ga duŭxŭgü.

14 Natürü ga Tupana rü tama yema ngoxona nanachu̱xu na ñoma ga naãnewa maxẽxŭ ga duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽxŭ namaã ga yema cuèxruŭgü ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxopẽxewa naxüxŭ. Rü yemaãcü ga yema ngoxo rü duŭxŭgüxŭ namu na naxügüãxŭcèx ga naxchicünèxã ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxo ga taramaã chexexŭ rü poraãcü rüxóxŭ rü tama yuxŭ.

15 Rü Tupana rü tama yema to ga ngoxona nanachu̱xu na namaxẽẽãxŭcèx ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxochicünèxã. Rü yemaãcü ga yema ngoxo rü nanamaxẽẽ ga yema naxchicünèxã na yadexaxŭcèx rü na nadaiãxŭcèx ga guxŭma ga yema duŭxŭgü ga tama nüxŭ icuèxüŭgüxŭ.

16 Rü yexgumarüŭ ta guxŭma ga duŭxŭgüxŭ namu na norü tügünemẽxẽwa rü ẽxna nacatüwa nüxŭ na nayexmaxŭcèx ga wüxi ga cuèxruŭ ga yema ngoxoéga ixĩxŭ. Rü yemaãcü nanamu ga guxŭma ga duŭxŭgü rü woo buxŭ rü ẽxna yaxŭ, rü woo duŭxŭgü i muãrü dĩẽrua̱xgüxŭ rü ẽxna ngearü dĩẽrũa̱xgüxŭ, rü woo duŭxŭgü i ngearü coria̱xgüxŭ rü ẽxna duŭxŭgü i ixããrü coria̱xgüxŭ.

17 Rü taxucürüwa texé tümaãrü ṯacücèx tataxe rü ẽxna tümaãrü ṯacümaã tataxe ga yexguma tümaãrü tügünemẽxẽwa rü ẽxna tümacatüwa tüxŭ nataṵxgu ga yema ngoxoéga rü ẽxna yema ngoxoégaarü cuèxruŭ ga númeru.

18 Rü ñaã orexŭ na icuáxŭcèx, rü tanaxwèxe na tüxŭ nangẽxmaxŭ i tórü cuèx. Rü yíxema tüxŭ nangẽxmaxẽ i tümaãrü cuèx, rü name nixĩ i tanangugü i ngẽma númeru i ngẽma ngoxoéga ixĩxŭ. Erü ngẽma númeru rü wüxi i yatüégachirẽx nixĩ. Rü ngẽma númeru rü 666 nixĩ.

14

Yema 144,000 ga duŭxŭgüarü wiyae

1 Rü yemawena ichadawenü, rü nüxŭ chadau ga guma pecaduarü ütanücèx yucü ga guma mèxpŭne ga Siõũgu ãe̱ganee̱tügu chicü. Rü naxŭtawa nayexma ga 144,000 ga duŭxŭgü ga nacatüwa ixãe̱gaxŭ namaã ga guma pecaduarü ütanücèx yucüéga rü Nanatü ya Tupanae̱ga.

2 Rü ñu̱xũchi nüxũ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga tagaxũ ga
daxũguxũ ga naãnewa inaxũxũ ga ñoma taxũ i cotüna i chux-
chuxũgarüũ ixĩxũ rü ñoma poraãcü yaduruanexũrüũ ixĩxũ rü
ñoma muxũchixũ i duũxũgü i arpawa ípaxetagüxũrüũ ixĩxũ.
3 Rü yema 144,000 ga duũxũgü rü nagu nawiyaegü ga wüxi
ga yexwacaxũxũ ga wiyae napẽxewa ga Tupanaãrü tochi-
caxũ rü napẽxewa ga yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxẽxũ
rü napẽxewa ga yema 24 ga ãẽxgacügü. Rü taxucürüwama
texé ga togue nüxũ tacuèxéga ga yema wiyae. Rü yema
144,000 ga duũxũgüxicatama nixĩ ga nüxũ cuèxgüxũ. Rü yema
nixĩ ga Tupana ñoma ga naãnewa deixũ na namaxẽxẽẽãxũcèx.
4 Rü yema nixĩ ga duũxũgü ga tama ñoma ga naãneãrü
ngúchaũ i chixexũmaã nügü ãũãchiarü maxũã̱xgüxũ rü tama
nüxũ rüxoexũ na Tupanaãxũ yaxõgüãxũ. Rü nümagü rü yima
Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucüwe narüxĩ i ngextá
ínaxũxũwa. Rü yemagü nixĩ ga ñoma ga naãnecu̱ã̱xtanüwa
nüxira Tupana naxcèx taxexũ na noxrü rü Naneãrü duũxũgü
i üünexũ yixĩgüxũcèx.
5 Rü yematanüwa rü taguma texé nüxũ taxĩnü na doraxũ
yaxugüxũ, erü Tupanapẽxewa rü nataxuma i norü chixexũ.

Orearü ngeruũgü ga daxũcu̱ã̱xãrü orechiga

6 Rü ñu̱xũchi nüxũ chadau ga wüxi ga to ga orearü ngeruũ
ga daxũguxũ ga naãnegu íxexeũxũ ga iyangexũ ga Tupanaãrü
ore i guxũgutáma ixĩxũ, na guxũ i nachiũãnecu̱ã̱xgümaã
rü nagúxũraũxũ i duũxũgümaã rü guxũma i duũxũgü i
nagúxũraũxũ i nagawa idexagüxũmaã nüxũ yaxuxũcèx. Rü
yemaãcü inayange ga yema Tupanaãrü ore na guxũma i ñoma
i naãnewa maxẽxũ i duũxũgümaã nüxũ yaxuxũcèx.
7 Rü tagaãcü ñanagürü:
“¡Nüxũ pemuũẽ ya Tupana rü nüxũ picuèxüũgü! Erü marü
nawa nangu na guxũma i duũxũgüna naçaxũ. ¡Rü nüxũ
picuèxüũgü ya yima naxücü i daxũguxũ i naãne rü ñoma i
naãne rü taxtü i taxũ rü guxũma i natüxacügü!” ñanagürü.
8 Rü yemawena nango̱x ga to ga orearü ngeruũ ga
daxũcu̱ã̱x, rü ñanagürü:
“Marü nagu nayarüchixe ya yima ĩãne ya taxũne ya
Babiróniã, rü nagu napogüe rü nayawèxtaũgüxẽẽ ya norü ĩgü.
Yerü yema ĩãnecu̱ã̱x rü nanachixexẽẽ ga guxũma ga to ga
nachiũãnecu̱ã̱x ga duũxũgü. Rü guxũma ga yema duũxũgüxũ
namu na naxügüãxũcèx ga yema chixexũ ga guma ĩãnewa
naxügüxũ ga Tupanapẽxewa poraãcü chixexũ”, ñanagürü.
9-10 Rü yemawena nango̱x ga to ga orearü ngeruũ ga
tagaãcü ñaxũ:
“Ngẽxguma chi texé nüxũ icuèxüũgu i ngẽma ngoxo rü
naxchicünèxãxũ ticuèxüũgu rü tügü itaxãxgu na tümacatüwa

rü ẽxna tümamẽxẽwa ngẽma ngoxoégamaã tacuèxruŭãxŭ, rü Tupana rü poraãcüxüchi tá tüxŭ napoxcu namaã i ngẽma poxcu i guxŭãrü yexera ixĩxŭ i nümatama ya Tupana norü numaã namexẽẽxŭ. Rü üxümaã rü azufre i iy̱auraxŭmaã tá ngúxŭ tüxŭ ningexẽẽ napẽxewa i norü orearü ngeruŭgü rü napẽxewa ya yima Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü.

11 Rü naẽma ya yima üxü ya nawa Tupana ngúxŭ tüxŭ ingexẽẹ̱ne, rü guxŭgutáma ngẹ̱ma nicaixqueecha. Rü bai i írarüwa tá tüxŭ narüna i ngẽma ngúxŭ ya yíxema ngẽma ngoxoxŭ rü ngẽma ngoxochicünèxãxŭ icuèxüŭgüxe rü tügü ixãxẽ na ngẽma ngoxoégamaã taxãẹ̱gaxŭ. Rü bai i ngunecü rü bai i chütacü tá tüxŭ narüna i ngẽma ngúxŭ", ñanagürü.

12 Rü ngẽmacèx ya yíxema Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxe rü norü orega ĩnüẽxẽ rü Ngechuchuaxŭ yaxõgüxe, rü name nixĩ na yaxna namaã taxĩnüẽxŭ rü tayaxõgüamaxŭ ega woo ṯacü rü guxchaxŭ tüxŭ ngupetügu.

13 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga daxũguxŭ ga naãnewa inaxũxŭ ga ñaxŭ choxŭ:

"¡Naxümatü i ñaã ore i tá cumaã nüxŭ chixuxŭ! Rü ñu̱xmaŭcüü tá tataãẽgü ya yíxema tórü Coriaxŭ meã yaxõgüãcüma yuexe. Erü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü ñanagürü: 'Ngŭ, ngẽmáãcü tá tataãẽgü ya yíxema, erü tá itarüngŭẽ nüxna i tümaãrü puracügü. Rü ngẽma mexŭ i taxügüxŭ rü tümamaã wüxigu daxũguxŭ i naãnewa tá naxũ' ", ñanagürü.

Ñoma i naãnewa nanade i ngẽma duŭxŭgü i Tupanaãrü ixĩgüxŭ

14 Rü ñu̱xũchi ichadawenü rü nüxŭ chadau ga wüxi ga caixanexŭ ga cómüxŭ. Rü yema caixanexŭẹ̱tüwa narüto ga Tupana Nane ga duŭxŭxŭ ixĩcü. Rü naẽruwa nayexma ga wüxi ga norü ngèxcueruŭ ga uirunaxcèx. Rü namẽxwa nayexma ga wüxi ga cüxchi ga ínapomaguxŭ ga tẽxechixŭ.

15 Rü Tupanapatawa ínaxũxũ ga wüxi ga to ga orearü ngeruŭ ga tagaãcü ñaxŭ nüxŭ ga guma caixanexŭẹ̱tüwa rütocü:

"¡Inaxügü na cunadexŭ i ngẽma duŭxŭgü i cuxrü ixĩgüxŭ! Erü marü nawa nangu na cugüxŭtawa cunagagüxŭ, erü ngẽma curü duŭxŭgü i ñoma i naãnewa ngẽxmagüxŭ rü ínamemare na cunadexŭ", ñanagürü.

16 Rü ñu̱xũchi ga guma yema caixanexŭẹ̱tüwa rütocü rü ñoma trigu i buxuxŭrüŭ naãneẹ̱tügu ngĩmaã nayabuãchi ga norü cüxchi. Rü nanade ga yema norü duŭxŭgü ga ñoma ga naãnewa yexmagüxŭ.

17 Rü ñu̱xũchi daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmane ya Tupanapatawa ínaxũxũ ga wüxi ga to ga orearü ngeruŭ ga nüxŭ nayexmacü ga wüxi ga cüxchi ga ínapomaguxcü ga tẽxechixcü.

18 Rü yema pumaraarü gutẽxeruŭtaxmüwa ínaxũxũ ga wüxi
ga to ga orearü ngeruŭ ga üxümaã icuáxŭ. Rü nüma rü tagaãcü
ñanagürü nüxŭ ga yema to ga orearü ngeruŭ ga yema cüxchi
ga ínapomaguxcü ga tẽxechixcü nüxŭ yexmaxŭ:
"¡Inaxügü na cunadexŭ i ngẽma duŭxŭgü i yéa naãnewa
ngẽxmagüxŭ i tama Tupanaãrü ixĩgüxŭ! Erü marü nawa
nangu na Tupana napoxcuexŭ", ñanagürü.
19 Rü yema orearü ngeruŭ rü ñoma ga naãneẹtügu ngĩmaã
nayabuãchi ga norü cüxchi. Rü nayadexechi ga yema
duŭxŭgü ga tama Tupanaãrü ixĩgüxŭ ga ñoma ga naãnewa
yexmagüxŭ. Rü wüxi ga taxŭ ga nachicagu nanawocu
na yexma Tupana norü numaã nadèi̱xŭcèx, ñoma ubagü
imèĩ̱xtüŭxŭrüŭ.
20 Rü yema nachica ga ĩãneãrü ĩxpemawa yexmaxŭgu
nanadai. Rü guma nagü ga yéma íyaxüchicü, rü 300 ga
kilómetru inayarübaichi, rü wüxi ga metruarü ngãxŭ nixĩ ga
norü mátama ga guma nagü.

15

Tupanaãrü orearü ngeruŭgü ga nüxŭ nayexmaxŭ ga 7 ga poxcuruŭgü

1 Rü ñu̱xũchi ga daxũguxŭ ga naãnewa rü nüxŭ chadau ga
wüxi ga to ga taxŭ ga cuèxruŭ ga namaã iḇaixãchixŭ. Rü
nayexma ga 7 ga orearü ngeruŭgü ga daxũcŭ̱ã̱x ga nüxŭ
yexmagüxŭ ga 7 ga poxcuruŭ. Rü yema poxcugu nixĩ ga
yagúxŭ ga norü nú ga Tupana.
2 Rü yexgumarüŭ ta nüxŭ chadau ga ñoma wüxi ga nanax-
taaétüwaraŭxŭ ga woruarüŭ iy̱auraétücüüxŭ ga üxüema nawa
inachixŭ. Rü yéma tayexmagü ga guxema nüxŭ rüyexeraxe
ga yema ngoxo rü yema ngoxochicünèxã rü yema ngoxoéga
rü yema númeru ga yema ngoxoéga ixĩxŭ. Rü yema nanax-
taaétüraŭxŭgu tachigü. Rü tüxŭ nayexmagü ga tümaãrü pax-
etaruŭgü ga arpa ga Tupana tüxna ãxŭ.
3 Rü nagu tawiyaegü ga Moĩché ga Tupanaãrü duŭxŭ
ixĩcüarü wiyae. Rü yexgumarüŭ ta nagu tawiyaegü ga yema
wiyae ga guma Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucüarü
ixĩxŭ ga ñaxŭ:
"Pa Torü Cori ya Tupana ya Guxŭãrü Yexera Poracüx,
nataxüchi rü namexẽchi i guxŭma i ngẽma cuxüxŭ.
Rü cuma rü guxŭgutáma guxŭma i nachiŭãnegüarü
ãẽ̱xgacü quixĩ. Rü cuma rü aixcüma meãma namaã
icucuèx rü taguma quidora.
4 ¿Rü texé tãũtáma cuxŭ tamuŭ, Pa Corix? ¿Rü texé tãũtáma
cuxŭ ticuèxüŭ? Erü cuma rü cuxicatama nixĩ i üünecü quiĩxŭ.
Rü guxŭma i nachiŭãnecŭ̱ã̱x rü nuã tá naxĩ, rü tá cuxŭ

nicuèxüŭgü. Yerü marü nüxŭ nadaugü na quixaixcümaxŭ i guxŭma i ngẽma nüxŭ quixuxŭwa rü aixcüma mea cunangugüxŭ i guxŭma i ngẽma chixexŭ ügüxŭ rü ngẽma mexŭ ügüxŭ”,
ñanagürü ga yema wiyae.
5 Rü yemawena ichadawenü rü nüxŭ chadau ga daxũguxŭ ga naãnewa na yawãxnaxŭ ga yema nachica ga üünexŭ ga Tupanapataarü aixepewa yexmaxŭ ga ngexta namaã ínanguxŭgüxŭwa ga guma nuta ga Tupanaãrü mugü nagu ümatücü.
6 Rü guma Tupanapatawa ínachoxŭ ga yema 7 ga orearü ngeruŭgü ga daxũcu̱ã̱x ga nüxŭ nayexmagüxŭ ga yema 7 ga poxcuruŭgü. Rü naxchiru ga mexẽchixŭmaã rü iyauracüüxŭmaã nixãxchiru. Rü yema norü goyeremüŭgü rü uirunaxcèx nixĩ.
7 Rü ñu̱xũchi wüxi ga yema ãgümücü ga daxũcu̱ã̱x ga maxŭxŭ, rü wüxichigü ga yema 7 ga orearü ngeruŭgüna nanaxã ga wüxi ga copa ga uirunaxcèx ga Tupana ya guxŭguma maxẽchacüarü nu i ãũcümaxŭmaã ixããcuxŭ.
8 Rü guma Tupanapata rü namaã naxããcu ga yema caixema ga Tupana ya mexẽchicü rü poracüwa ne ũxŭ. Rü taxucürüwama texé yexma taxücu ñu̱xmata nagú ga yema 7 ga poxcuruŭ ga yema 7 ga orearü ngeruŭgüaxŭ yexmaxŭ.

16

copagü ga Tupanaãrü numaã ixããcuxŭchiga

1 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga tagaãcü guma Tupanapatawa inaxũxŭ ga ñaxŭ nüxŭ ga yema 7 ga orearü ngeruŭgü:

“¡Ngẽma pexĩ, rü naãnee̱tüwa peyabagüãcu i ngẽma 7 i copagü i Tupanaãrü nu i ãũcümaxŭmaã ixããcuxŭ!” ñanagürü.

2 Rü yéma naxũ ga wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ, rü naãnee̱tügu nayabaãcu ga norü copa. Rü guxŭma ga duŭxŭgü ga yema ngoxoégamaã ixãẽgaxŭ rü yema ngoxochicünèxãxŭ icuèxüŭgüxŭ, rü nawa inayarügogü ga taixna ga ngu̱xuchixŭ ga taguma ixẽxŭ.

3 Rü yema norü taxre ga orearü ngeruŭ, rü taxŭ ga taxtüétügu nayabaãcu ga norü copa. Rü nagüxŭ nananguxuchi ga dexá, rü ñoma wüxi i duŭxŭ i texé imáxŭgürüŭ nixĩ ga dexá. Rü guxŭma ga ṯacü ga taxtüwa maxẽxŭ rü nayue.

4 Rü yema norü tomaẽxpü̱x ga orearü ngeruŭ rü natügüétügu rü natüxacügüétügu nayabaãcu ga norü copa. Rü guxŭma ga yema natügü rü natüxacügü, rü nagüxŭ nanacèxichi.

5 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chaxĩnü ga yema Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga guxŭma ga dexámaã icuáxŭ ga ñaxŭ:

“Pa Torü Cori ya Tupana ya Üünecü ya Woetama Yexmaẽchacü rü Ñu̱xma Ngẽxmaẽchacü, cuma rü wüxi i mexŭ̃ cuxü na ngẽmaãcü dexá nagüxŭ̃ cunacèxichixẽẽxŭ̃ naxchaxwa i ngẽma duŭ̃xŭ̃gü.

6 Yerü nümagü rü nanadai ga yema curü duŭ̃xŭ̃gü rü curü orearü uruŭ̃gü, rü inanaba ga nagü. Rü ñu̱xma i cuma rü wüxi i mexŭ̃ nixĩ i cuxüxŭ̃ na ngẽma dexá nagüxŭ̃ cunacèxichixẽẽxŭ̃ na nawa naxaxegüxŭ̃cèx. Yerü yema nixĩ ga yema nanaxwèxegüxŭ̃ rü yemacèx nixĩ ga curü duŭ̃xŭ̃güxŭ̃ nadèi̱xŭ̃”, ñaxŭ̃.

7 Rü nüxŭ̃ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga yema pumaraarü gutẽxeruŭ̃taxmüwa inaxũxŭ̃ ga ñaxŭ̃:

“Ngŭ̃, Pa Cori ya Tupana ya Guxŭ̃ãrü Yexera Poracüx, aixcüma nixĩ i namexŭ̃ i ngẽma cuxüxŭ̃”, ñaxŭ̃.

8 Rü yema norü ãgümücü ga orearü ngeruŭ̃ rü üèxcüétügu nayabaãcu ga norü copa. Rü yemaãcü poraãcü nananaiemaxẽẽ ga üèxcü na yema norü naĩẽmaxŭ̃maã ínaguãxŭ̃cèx ga duŭ̃xŭ̃gü.

9 Rü guxŭ̃ma ga duŭ̃xŭ̃gü rü poraãcü nüxŭ̃ nangu̱xema, natürü tama nüxŭ̃ narüxoe ga nacüma ga chixexŭ̃ rü tama Tupanaxŭ̃ nicuèxüŭ̃gü. Rü naguxchigagüama namaã ga Tupana ya guxŭ̃ma i ngẽma poxcuruŭ̃maã icuácü.

10 Rü yema norü wüximẽẽ̱xpu̱x ga orearü ngeruŭ̃, rü yema ngoxoarü tochicaxŭ̱ẽtügu nayabaãcu ga norü copa. Rü guxŭ̃wama ga ngextá ãẽ̱xgacü íyiĩxŭ̃wa ga yema ngoxo, rü naxẽãne. Rü yema na poraãcü nüxŭ̃ nangúxŭ̃ ga duŭ̃xŭ̃gü, rü nügü nangõõrü conüã̱xgü.

11 Natürü woo yemaãcü nüxŭ̃ na nangupetüxŭ̃ ga duŭ̃xŭ̃gü, rü tama nüxŭ̃ narüxoechaŭ̃ ga yema chixexŭ̃ ga naxügüxŭ̃. Natürü yema na poraãcü nüxŭ̃ nangúxŭ̃ ga norü taixnagü, rü naguxchigagüama namaã ga Tupana ya daxũgucü.

12 Rü yema norü 6 ga orearü ngeruŭ̃, rü yema taxtü ga Eufráteétügu nayabaãcu ga norü copa. Rü inayache ga yema taxtü na wüxi ga nama na yiĩxŭ̃cèx naxcèx ga yema nachiŭ̃ãnegüarü ãẽ̱xgacügü ga üèxcü íyarügoxŭ̃wa ne ĩxŭ̃.

13 Rü nüxŭ̃ chadau rü yema coyaã̱xwa, rü yema nüxĩraŭ̃xŭ̃ ga ngoxoèxwa, rü yema to ga ngoxo ga yema orearü uruŭ̃netaèxwa, rü wüxièxwachigü ínaxũxũ ga wüxi ga naãẽ ga chixexŭ̃ ga ñoma cururürüŭ̃ ixĩxŭ̃.

14 Rü yema ngoxoãẽgü nixĩ ga naxügüxŭ̃ ga yema taxŭ̃ ga cuèxruŭ̃gü ga duŭ̃xŭ̃gü taxucürüwa ügüxŭ̃. Rü yema ngoxogü rü ínachoxŭ̃ na nangutaquẽxexẽẽgüãxŭ̃cèx i guxŭ̃ma i ñoma i naãnewa ngẽxmagüxŭ̃ i nachiŭ̃ãnegüarü ãẽ̱xgacügü na Tupana ya Guxŭ̃ãrü Yexera Poracümaã nügü nadaixŭ̃cèx i ngẽxguma nawa nanguxgu i naãneãrü gu̱x.

15 Natürü dücax, rü pexuãẽgü erü tórü Cori ya Ngechuchu
ya Cristu rü ñanagürü:
“Choma rü ngürüãchi taxúetáma choxŭ ínanguxẽẽyane
íchangu, ñoma wüxi i ngĩtèxáxŭ ínguxŭrüŭ. Rü tataãẽ ya yíxema
ímemarexe ñoma wüxi i duŭxŭ i naxchiru ímexẽẽxŭrüŭ na tama
tangexchiruxŭcèx rü taxãnexŭcèx i ngẽxguma íchanguxgu”,
ñanagürü.
16 Rü yema ngoxogü, rü nanangutaquẽxexẽẽ ga guxŭma
ga ñoma ga naãnewa yexmagüxŭ ga nachiŭãnecŭ̱ã̱xgüarü
ãẽ̱xgacügü. Rü yema nachica ga nawa nangutaquẽxegüxŭ, rü
Armaguedóŭgu naxãẽga i Yudíugügawa.
17 Rü yema norü 7 ga orearü ngeruŭ, rü buanecügumare
nayabaãcu ga norü copa. Rü guma Tupanapata ya daxũguxŭ
i naãnewa ngẽxmanewa inanaxũ ga wüxi ga naga ga tagaxŭ ga
yema Tupanaãrü tochicaxŭwa inaxũxŭ ga ñaxŭ:
“Marü ningu”, ñaxŭ.
18 Rü nibèi̱xbẽxane, rü poraãcü nicuxcuane, rü niduruane.
Rü poraãcü naxĩã̱xãchiane. Rü noxri Tupana duŭxŭgüxŭ
ũ̱xgumama rü taguma nayexma ga wüxi ga ĩã̱xãchiane ga
yemarüŭ poraxŭ.
19 Rü guma ĩãne ga taxŭne ga Babiróniã, rü tomaẽ̱xpũ̱xgu
ningüxyeane. Rü guma ĩãnegü ga ñoma ga naãnewa yexmagüne
rü niwèxtaŭgü. Rü Tupana rü nüxna nacuaxãchi ga guma ĩãne
ga Babiróniããrü chixexŭ. Rü yemacèx norü numaã poraãcü
nanapoxcu ga guma ĩãne, yerü poraãcüxüchi namaã nanu.
20 Rü guxŭma ga capaxũgü rü guxŭnema ga mèxpŭ̃negü, rü
inayarüxogü.
21 Rü daxũwa narüyi ga gáuxŭ ga itapütaxŭ, rü
duŭxŭgüétügu nayi. Rü wüxipütachigü ga yema gáuxŭ, rü
40 ga kilogu nixĩ ga nayaxŭ. Rü ga duŭxŭgü rü Tupanamaã
naguxchigagü nagagu ga yema poxcuruŭ ga gáuxŭ, yerü
poraãcü nüxŭ nangu̱x ga yema poxcu ga Tupana namaã
napoxcuexŭ.

17

*Ĩãne ga Babiróniã ga wüxi ga nge ga ngẽãẽxŭ- chicügu ix-
uxŭne*

1 Rü yema 7 ga orearü ngeruŭgü ga nüxŭ yexmagüxŭ ga
7 ga copagü, rü yematanüwa rü wüxi ga orearü ngeruŭ, rü
chauxcèx nixũ, rü ñanagürü choxŭ:
“¡Nuã naxũ! Rü tá cuxŭ nüxŭ chadauxẽẽ i ṭacü tá nixĩ i
ngĩrü poxcu i ngẽma nge i ngeãẽxŭchicü i taxŭ i dexágüétüwa
rütọxcü.
2 Rü ñoma i naãnewa ngẽxmagüxŭ i nachiŭãnegüarü
ãẽ̱xgacügü, rü ngĩmaã namaxẽ, rü yemaãcü poraãcü chixexŭ

naxügü. Rü guxŭma i ñoma i naãnecŭãx, rü ngĩrü chixexŭ
nüxna naxüe”, ñanagürü.
3 Rü yexguma Tupanaãẽ i Üünexŭ yemaãcü choxŭ
ngoxetüxẽẽgu, rü yema orearü ngeruŭ rü wüxi ga nachica
ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa choxŭ naga. Rü yéma ngĩxŭ
chadau ga wüxi ga nge ga wüxi ga ngoxo ga dauxŭetüwa
rütoxcü. Rü yema ngoxo rü guxŭwama naxãegaxŭne, rü
yema naegagü rü Tupanamaã naguxchiga. Rü 7 nixĩ ga naẽru
rü 10 ga naxchatacuxre.
4 Rü yema nge rü wüxi ga naxchiru ga dauxracharaxŭ rü
dauxŭmaã ixãxchiru. Rü uirumaã rü nutagü ga mexẽchicümaã
ingãxãẽ. Rü ngĩxmẽxwa ngĩxŭ nayexma ga wüxi ga
copa ga uirunaxcèx. Rü yema copa rü namaã naxããcu
ga nagúxüraŭxŭ ga yema Tupanapẽxewa chixexŭ rü
nagúxüraŭxŭ ga chixexŭgü ga yema nge üxŭ.
5 Rü ngĩcatügu naxümatü ga wüxi ga naega ga taxúema nüxŭ
cuáxŭ na ñuxũ ñaxŭchiga yiĩxŭ. Rü yema naega rü ñanagürü:
“Rü yima Babiróniã rü guxŭma i ngema duŭxŭgü i chixexŭ
ügüxŭ i ñoma i naãnewa maxẽxŭarü mamá nixĩ”, ñanagürü.
6 Rü ngĩxŭ chadau ga yema nge ga na nangãxŭxŭ namaã ga
guma nagü ga yema duŭxŭgü ga Tupanaãrü ixĩgüxŭ rü yema
duŭxŭgü ga Ngechuchuarü orexŭ na yaxugüxŭcèx dèixŭ. Rü
yexguma yemaxŭ chadèuxgu, rü chabaixãchi.
7 Rü yexguma ga yema orearü ngeruŭ rü ñanagürü choxŭ:
“¿Ṭacücèx cubaixãchi? Dücèx, tá cumaã nüxŭ chixu na
ṭacüchiga yiĩxŭ i ngẽma nge, rü ṭacüchiga yiĩxŭ i ngẽma ngoxo i
7 eruxŭ rü 10 chatacuxrexŭ i naetüwa natoxŭ.
8 Rü ngẽma ngoxo i nüxŭ cudauxŭ, rü yema nixĩ ga
nuxcümaxŭchi maxchiréxŭ natürü ñuxma rü marü yuxŭ
rü ngẽma ãxmaxŭ i taxuguma iyacuáxŭwa ngẽxmaxŭ.
Natürü paxa tá ngema íxũxũxŭ, rü ñuxũchi ngẽma nachica i
guxŭgutáma nagu napoxcuxŭwa tá ũxŭ. Rü ngẽma ngoxoma
ã tá nabaixãchiãẽgü i ngẽma duŭxŭgü i ñoma i naãnewa
maxẽxŭ i tama nawa ngoxégagüxŭ i ngẽma Tupanaãrü
popera i noxritama naãne ixügügu Tupana nagu yawügüxŭ
i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma
gúxŭ. Rü nümagü i ngẽma duŭxŭgü rü aixcüma tá namaã
nabaixãchiãẽgü i ngẽxguma nüxŭ nadaugügu i ngẽma ngoxo
ga nuxcümaxŭchi maxchiréxŭ rü yuxŭ natürü wena táxarü
ínguxŭ.
9 Rü ñaã nixĩ i wüxi i ore naxcèx i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ
nataauxchaxŭ na nüxŭ nacuèxgüxŭ. Rü ngẽma 7 i naẽru i
ngẽma ngoxo, rü yima nixĩ ya 7 ya mèxpŭnechiga. Rü yima 7
ya mèxpŭneetüwa nixĩ i natoxŭ i ngẽma nge. Rü ngẽxgumarüŭ
ta i ngẽma naẽrugü, rü 7 i nachiŭãnegüarü ãẽxgacügüchiga nixĩ.

10 Rü wüximẽẽ̱xpü̱x i ngẽma ã̱ẽxgacügü rü marü togü nüxũ̃ narüyexeragü, rü ñu̱xma rü marü tama ã̱ẽxgacügü nixĩgü. Rü ngẽma norü 6 i ngẽma ã̱ẽxgacügü, rü nüma rü ñu̱xma rü ã̱ẽxgacü nixĩ. Rü ngẽma norü 7 tá nixĩ i yixcüra ínguxũ̃. Natürü ngẽxguma ínanguxgu i ngẽma norü 7 i nawa iyacuáxũ̃ i ngẽma ã̱ẽxgacügü, rü paxaãchimare tá nixĩ i ã̱ẽxgacü yiĩxũ̃.

11 Rü ngẽma ngoxo ga nuxcümaxũ̃chi maxchiréxũ̃ rü ñu̱xma rü marü yuxũ̃, rü ngẽma nixĩ i norü 8 i ngẽma ã̱ẽxgacügü. Rü nüma rü ngẽma 7 tanüxũ̃ nixĩ. Natürü i nüma rü ngẽma nachica i guxũ̃gutáma nagu napoxcuxũ̃wa naxũ.

12 Rü ngẽma 10 i naxchatacu̱xre i nüxũ̃ cudauxũ̃, rü 10 i nachiũ̃ãnegüarü ã̱ẽxgacügüchiga nixĩ. Natürü i nümagü rü tauta inanaxügüe na duũ̃xũ̃gümaã inacuèxgüxũ̃. Natürü yixcüra tá nanayauxgü i pora na wüxitátama i ora ngẽma ngoxomaã wüxigu ã̱ẽxgacügü yixĩgüxũ̃cèx.

13 Rü ngẽma 10 i ã̱ẽxgacügü rü wüxigu nagu narüxĩnüẽ na ngẽma ngoxona naxã̱güãxũ̃cèx i norü pora, na ngẽma ngoxo namaã icuáxũ̃cèx.

14 Rü ñu̱xũchi i ngẽma ã̱ẽxgacügü rü ngẽma ngoxo rü tá nügü nadai namaã ya yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü. Natürü ya yima Tupana Nane rü tá nüxũ̃ narüyexera, erü nüma rü guxũ̃ i corigüarü Cori nixĩ, rü guxũ̃ i nachiũ̃ãnegüarü ã̱ẽxgacügüarü Ã̱ẽxgacü nixĩ. Rü yíxema namücügü ixĩgüxe, rü yíxemagü tixĩgü ya Tupana tüxũ̃ dexe rü tümacèx na̱caxe. Rü tümagü rü aixcüma naga taxĩnüẽ”, ñanagürü choxũ̃.

15 Rü yema orearü ngeruũ̃ rü ñanagürü ta choxũ̃:

“Ngẽma taxũ̃ i dexá i nüxũ̃ cudauxũ̃ i na̱etüwa natoxũ̃ i ngẽma nge i ngẽãẽxũ̃chicü, rü nagúxũ̃raũ̃xũ̃ i duũ̃xũ̃güchiga nixĩ, rü guxũ̃ma i duũ̃xũ̃gü i to i nagawa idexagüxũ̃chiga nixĩ, rü guxũ̃ma i nachiũ̃ãnecũ̃ã̱xgü i duũ̃xũ̃güchiga nixĩ.

16 Rü ngẽma 10 i naxchatacu̱xre i nüxũ̃ cudauxũ̃ i nüxũ̃ ngẽxmaxũ̃ i ngẽma ngoxo, rü tá ngẽma nge i ngẽãẽxũ̃chicüchi naxaie. Rü tá ngẽma ngena nanapuxũ̃ i guxũ̃ma i ṯacü i ngĩxũ̃ ngẽxmaxũ̃, rü ngẽmaãcü ngexchiruãcüma tá ngẽxma irüxã̱ũ̱x. Rü tá ngĩxũ̃ nangõ̱xgü, rü üxüwa tá ngĩxũ̃ nigugü.

17 Yerü ga Tupana rü yema 10 ga ã̱ẽxgacügüxũ̃ nagu narüxĩnüẽxẽẽ na naxügüãxũ̃cèx i ngẽma nanaxwèxexũ̃ i nüma ya Tupana. Rü ngẽmacèx i ngẽma ã̱ẽxgacügü, rü tá wüxigu nagu narüxĩnüẽ na ngẽma ngoxoxũ̃ naporaxẽẽgüxũ̃ na norü ã̱ẽxgacü yiĩxũ̃cèx ñu̱xmatáta Tupana yanguxẽẽ i ngẽma nüxũ̃ yaxuxũ̃.

18 Rü ngẽma nge i ngĩxũ̃ cudèu̱xcü, rü yima nixĩ ya yima ĩãne ya taxũ̃ne ya guxũ̃ma i nachiũ̃ãnegüarü ã̱ẽxgacügümaã icuáxũ̃ne”, ñanagürü.

18

Nagu nayarüchixe ga ĩãne ga Babiróniã

1 Rü yemawena nüxʉ̃ chadau ga wüxi ga to ga orearü
ngeruʉ̃ ga daxũguxʉ̃ ga naãnewa írüxĩxʉ̃ ga taxʉ̃ ga ãẽxgacü
ixĩxʉ̃. Rü yema orearü ngeruʉ̃ãrü yauracüüxʉ̃maã nangóone
ga ñoma ga naãne.
2 Rü tagaãcü ñanagürü:

"Marü nagu nayarüchixe ya yima ĩãne ya Babiróniã ya
itaégacüxüne. Rü ñʉxma rü ngoxogüchiʉ̃ nixĩ rü nagúxʉ̃raʉ̃xʉ̃
i naãẽ i chixexʉ̃güchiʉ̃ nixĩ. Rü ñʉxma rü ngẽxma naxãchiʉ̃
i nagúxʉ̃raʉ̃xʉ̃ i ngurucugü rü werigü i chixexʉ̃ i duʉ̃xʉ̃gü
naxchi aiexʉ̃.
3 Yerü guxʉ̃ma ga nachiʉ̃ãnecʉ̃ã̃xgü, rü guma ĩãneãrü chix-
exʉ̃ nüxna naxüe. Rü norü ãẽxgacügü, rü yéma poraãcü
chixri namaxẽ. Rü guxʉ̃ma ga ñoma ga nachiʉ̃ãnecʉ̃ã̃xgü ga
taxetanüxʉ̃gü, rü nügü namuãrü dĩẽruã̃xẽẽgü namaã ga yema
ĩãneãrü yemaxʉ̃gü ga tama Tupanapẽxewa mexʉ̃", ñanagürü.
4 Rü ñʉxũchi nüxʉ̃ chaxĩnü ga to ga naga ga daxũguxʉ̃ ga
naãnewa inaxũxʉ̃ ga ñaxʉ̃:

"¡Dücèx i guxãma i pema ya chorü duʉ̃xʉ̃gü ixĩgüxe, rü
ípechoxʉ̃ nawa ya yima ĩãne na tama ngẽma ĩãnecʉ̃ã̃xrüʉ̃
pipecaduã̃xgüxʉ̃cèx rü tama nagu peyixʉ̃cèx i ngẽma poxcu
i tá yima ĩãnewa nguxʉ̃!
5 Erü ngẽma ĩãnecʉ̃ã̃xãrü pecadugü, rü nügüétüwa
narünucue, rü düxwa marü daxũguxʉ̃ i naãnewa nangu. Rü
ñʉxma ya Tupana rü nüxna nacuèxãchi i ngẽma chixexʉ̃ i
naxügüxʉ̃, rü ngẽmacèx tá yima ĩãnexʉ̃ napoxcu.
6 Rü ngẽma poraãcü chixexʉ̃ na naxügüxʉ̃rüʉ̃, rü
ngẽxgumarüʉ̃ tá ta nixĩ na chixexʉ̃maã nüxʉ̃ penaxütanüxʉ̃
i pemax. ¡Rü ñʉxma na ngẽma ĩãnecʉ̃ã̃x togümaã chixexʉ̃
naxügüxʉ̃, rü taxreẽxpʉ̃xcüna tá penachixexẽẽ i pemax! ¡Rü
ngẽma chixexʉ̃ ga yema ĩãnecʉ̃ã̃x togücèx mexẽẽgüxʉ̃, rü
pema rü taxreẽxpʉ̃xcüna tá ngẽmaãcü naxcèx penamexẽẽ!
7 ¡Rü ngẽma na nügü yacuèxüʉ̃güxʉ̃ rü mexẽchixʉ̃wa
na namaxẽxʉ̃, rü ngẽxgumarüʉ̃ tá ta nixĩ na ngúxʉ̃ nüxʉ̃
pingexẽẽgüxʉ̃ rü ngechaʉ̃ nüxʉ̃ pingexẽẽgüxʉ̃! Erü ñʉxma
i ngẽma ĩãnecʉ̃ã̃x rü nügüãẽwa ñanagürügü: 'Yixema rü ñoma
wüxi i ãẽxgacürüʉ̃ mexẽchixʉ̃wa tangẽxmagü. Rü tagutáma
wüxi i yutexʉ̃rüʉ̃ tangechaʉ̃gü', ñanagürügü nügüãẽwa i
ngẽma ĩãnecʉ̃ã̃x.
8 Rü ngẽmacèx tá nixĩ i wüxitátama i ngunexʉ̃gu ínanguxʉ̃ i
ngẽma ĩãneãrü poxcuruʉ̃. Rü ngẽma ĩãnecʉ̃ã̃x rü ngúanemaã tá
nayue, rü poraãcü tá nangechaʉ̃gü, rü poraãcü taiya tá nüxʉ̃
nangʉx, rü norü ĩãne rü üxümaã tá nigu. Erü naporaxüchi ya

yima Tupana ya guxŭãrü Cori ixĩcü i ngẽma ĩãnexŭ poxcucü”, ñanagürü ga yema naga.

9 Rü ngẽma nachiŭãnegüarü ãẽxgacügü ga yema ĩãnewa poraãcü chixri maxẽxŭ rü mexẽchixŭwa yexmagüxŭ, rü tá poraãcü norü ngechaŭmaã yima ĩãnecèx naxauxe i ngẽxguma nüxŭ nadaugügu i ngẽma üxüema i namaã yaxaxŭ.

10 Natürü ngẽma ãẽxgacügü rü ngẽma poxcuxŭ na namuŭẽxŭchèxwa rü tá yaxŭwa nüxŭ narüdaunü, rü ñanagürügü tá:

“Cungechaŭtümüŭ, Pa Itaégacüxüne ya Ĩane ya Babirónia ya Guxŭ i Nachiŭãnegümaã Porachirénex. Erü wüxitama i oragu cuxcèx ínangu i curü poxcu”, ñanagürügü tá.

11 Rü guxŭma i ñoma i naãnecŭãx i taxetanüxŭ, rü tá poraãcü norü ngechaŭmaã naxcèx naxauxe ya yima ĩãne. Erü marü taxúetáma naxcèx nüxŭ tataxe i norü ngẽmaxŭgü i ngema nangegüxŭ.

12 Rü marü taxúetáma naxcèx nüxŭ tataxe i norü uiru, rü norü dĩẽrumü, rü norü nutagü i mexẽchixŭ, rü naxpügü i mexẽchixŭ i dauxracharaxŭ rü idauxcharaŭ i ngema nangegüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta taxúetáma naxcèx nüxŭ tataxe i nagúxŭraŭxŭ i norü naĩxchipanügü i yixixŭ, rü norü ngẽmaxŭgü i marfílnaxcèx rü mürapewa i mexẽchixŭnaxcèx rü cobrenaxcèx rü fierunaxcèx rü nutanaxcèx i ngema nangegüxŭ.

13 Rü taxúetáma naxcèx nüxŭ tataxe i norü canela rü togü i norü üexŭwemüxŭgü i yixixŭ, rü pumaratẽxe i guruŭ ixĩxŭ, rü togü i pumaragü i yixixŭ, rü binugü rü chixŭgü, rü arina i mexẽchixŭ, rü trigu i ngema nangegüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta ngema nanagagü i wocagü, rü carnerugü, rü cowarugü, rü autugü i cowaru itúchigüxŭ, rü duŭxŭgü i puracüruŭgü. Rü ngẽmaãcü woo duŭxẽgü rü ngema tüxŭ nagagü na tümamaã nataxegüxŭcèx.

14 Rü ngẽma taxetanüxŭ, rü ñanagürügü tá nüxŭ ya yima ĩãne:

“Cuwa rü marü nataxuma i ngẽma orix i curü duŭxŭgüarü me ixĩxŭ. Rü marü nataxuma i guxŭma i ngẽma meruŭgü ga noxri cuxŭ yexmaxŭ, rü tagutáma wenaxãrü cuxŭ nangẽxma”, ñanagürügü tá.

15 Rü ngẽma taxetanüxŭ i guxŭma i ngẽma orixgümaã rü ngẽma meruŭgümaã taxegüxŭ rü guma ĩãnegu nügü muãrü dĩẽruãxẽẽxŭchigüxŭ, rü yaxŭwa tátama nüxŭ narüdaunü ya yima ĩãne, erü nüxŭ namuŭẽ i ngẽma poxcu i yima ĩãnexŭ üpetüxŭ. Rü tá poraãcü norü ngechaŭmaã naxauxe.

16 Rü ñanagürügü tá:

“Nangechaŭtümüŭ ya yima ĩãne ya itaégacüxüne. Erü noxri rü ñoma wüxi i nge i mexẽchixŭ i naxchiru i dauxracharaxŭ

rü dauxcharaxŭmaã ãxchirucü i uirumaã rü nutagü ya mexẽchicümaã ngèxãẽxcürüŭ nixĩ.

17 Natürü ngürüãchi nagu̱x i guxŭma i ngẽma ĩãneãrü meruŭgü”, ñanagürügü tá. Rü guxŭne ya wapurugüarü ã̱ẽxgacügü, rü guxŭma i norü duŭxŭgü ya yima wapuruwa puracüexŭ, rü guxŭma i duŭxŭgü ya yima wapurugu ĩxŭ, rü guxŭma i taxetanüxŭgü i wapurugu yarüxĩĩŭxŭ, rü yaxŭwa tátama nayachaxgütanüãchi, rü ngẽma tá nüxŭ narüdaunü.

18 Rü ngẽxguma nüxŭ nadaugügu i norü caxixŭ na yaxaxŭ ya yima ĩãne, rü tagaãcü tá ñanagürügü:

“Nataxuma ya náĩ ya ĩãne ya daa ĩãne ya itaxégacüxünerüŭ ixĩxŭne”, ñanagürügü.

19 Rü norü ngechaŭmaã nügüétügu tá waixŭmü nagünagügü, rü tá poraãcü naxauxe, rü tagaãcü ñanagürügü tá:

“Nangechaŭtümüŭ ya yima ĩãne ya itaxégacüxüne. Rü noxri rü norü yemaxŭgümaã nügü nimuãrü dĩẽru̱ã̱xẽẽgü ga guxŭne ga wapurugüarü yoragü. Natürü i ñu̱xma rü ngürüãchi wüxi i oragutama rü inayarüxo i guxŭma i ngẽma.

20 Natürü ñu̱xma na napoxcuxŭ ya yima ĩãne, rü name nixĩ i petaãẽgü i pema i daxũguxŭ i naãnewa ngẽxmagüe, rü pema i Tupana pexŭ imugüe, rü pema i Tupanaãrü orexŭ ixugüe, rü guxãma i pema i Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüe. Erü ñu̱xma na napoxcuxŭ ya yima ĩãne, rü ngẽmaãcü Tupana pexŭ naxütanü naxcèx ga yema chixexŭ ga pemaã naxügüxŭ ga guma ĩãnecŭ̱ã̱x”, ñanagürügü.

21 Rü ñu̱xũchi wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ ga daxũcŭ̱ã̱x rü nanangenagü ga wüxi ga nuta ga taxüchicü ga ñoma t̲acüarü caruŭrüŭ ixĩcü. Rü yema orearü ngeruŭ rü taxtü ga taxŭgu nanaña ga guma nuta ga taxüchicü, rü ñanagürü:

“Ngẽxgumarüŭ tá quixĩ na icuyarüxoxŭ, Pa Ĩãne ya Itaxégacüxüne ya Babiróniãx, rü tagutáma texé wena cuxŭ nadau.

22 Rü tagutáma wena curü ĩtamügüwa texé nüxŭ taxĩnü i paxetaruŭgü i arpagü rü quenagü rü cornetagü. Rü ngẽxgumarüŭ ta cuwa nataxũtáma i puracütanüxŭgü i t̲acüwa puracüexŭ, rü tagutáma texé nüxŭ taxĩnü na cuwa ínapuracüexŭ i chawüarü caruŭgü.

23 Rü marü tagutáma texé nüxŭ tadau i cuwa i omü. Rü marü tagutáma texé nüxŭ taxĩnü i ngĩgüchigaarü petagüarü cuxcuane. Rü ngẽmaãcü tá cumaã nangupetü woo ga noxri rü yema taxetanüxŭ ga cuwa taxegüxŭ rü guxŭma ga togü ga taxetanüxŭãrü yexera nixĩgü. Rü ngẽmacèx tá

poraãcü cupoxcu nagagu ga yema chixexŭ ga namaã cu-
nawomüxẽẽxŭ ga guxŭma ga togü ga nachiŭãnecŭ̱ã̱x ga
duŭxŭgü", ñanagürü.
24 Yerü guma ĩãnecŭ̱ã̱x ga duŭxŭgü nixĩ ga nadèi̱xŭ rü
inabaxẽẽgüxŭ ga nagü ga Tupanaãrü orearü uruŭgü rü yema
duŭxŭgü ga Tupanaãrü ixĩgüxŭ rü guxŭma ga duŭxŭgü ga
ñoma ga naãnegu Tupanaarü oregagu nadèi̱xŭ.

19

1 Rü yemawena nüxŭ chaxĩnü ga muxŭma ga duŭxŭgüga ga
daxũguxŭ ga naãnewa tagaãcü ñagüxŭ:
"¡Ngĩxã Tupanaxŭ ticuèxüŭgü! Erü nüma nixĩ i tüxŭ na-
maxẽxẽẽxŭ. Rü nüma ya tórü Tupana nixĩ i guxŭãrü yexera
namexẽchixŭ rü naporaxüchixŭ.
2 Rü nüma rü aixcüma meãma nanangugü i guxŭma i
duŭxŭgüarü maxŭ, rü aixcüma tá nanapoxcue i ngẽma chix-
exŭ ügüxŭ. Rü ngẽmacèx marü nanapoxcu ya yima ĩãne ya
itaxégacüxüne ya chixene ya norü chixexŭmaã nachixexẽe̱ne
i guxŭma i ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü. Rü ñu̱xma i nüma
ya Tupana rü norü duŭxŭgü ga guma ĩãnecŭ̱ã̱x dèi̱xŭxŭ
naxütanü", ñanagürügü.
3 Rü ñu̱xũchi wenaxãrü ñanagürügü:
"¡Ngĩxã Tupanaxŭ ticuèxüŭgü! Erü ngema norü caxixŭ
na yaxaxŭ ya yima ĩãne, rü tagutáma ngéma nayarüxo",
ñanagürügü.
4 Rü yema 24 ga ãẽxgacügü rü yema ãgümücü ga daxũcŭ̱ã̱x
ga maxẽxŭ rü yexma nanangücuchitanü, rü Tupana ya norü
tochicaxŭwa rütocüxŭ nicuèxüŭgü. Rü ñanagürügü:
"Rü ngẽmaãcü yiĩ. ¡Rü ngĩxã nüxŭ ticuèxüŭgü ya tórü Cori!"
ñanagürügü.
5 Rü ñu̱xũchi yema tochicaxŭxŭtawa inanaxũ ga wüxi ga
naga ga ñaxŭ:
"Name nixĩ i tórü Tupanaxŭ picuèxüŭgü i guxãma i pemax
Pa Buxŭgü rü Pa Yaxŭgüx i norü duŭxŭgü na pixĩgüxŭ rü
nüxŭ na pemuŭẽxŭ", ñaxŭ.

Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucüarü ngĩgüarü
petachiga

6 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chaxĩnü ga i̱tacü ga ñoma muxũchixŭ ga
duŭxŭgü idexagüxŭrüŭ ixĩxŭ ga ñoma taxŭ i dexá i chux-
chuxŭrüŭ ixĩxŭ ga ñoma poraãcü yaduruanexŭrüŭ ixĩxŭ ga
ñaxŭ:
"¡Ngĩxã Tupanaxŭ ticuèxüŭgü! Erü nüma ya tórü Cori ya
Tupana ya guxŭãrü yexera poracü, rü marü ningucuchi na
guxŭmaã inacuáxŭ.

7 ¡Rü ngĩxã tataãẽgü rü guxũ i tórü taãẽmaã nüxũ ticuèxüũgü!
Erü marü nawa nangu na iyangĩxũ ya yima Tupana Nane ga
pecaduarü ütanücèx yucü. Rü ngẽma norü duũxũgü i ñoma
namèxrüũ ixĩgüxũ rü marü nügü ínimexẽẽgü.
8 Rü yima Tupana Nane rü ngẽma nüxũ yaxõgüxũxũ namu
na mexẽchixũ rü cómüxũ rü iyauracüüxũ i naxchirumaã na
yaxãxchiruxũ. Rü ngẽma naxchiru i mexẽchixũ rü ngẽma nixĩ i
ngẽma duũxũgüarü maxũ i mexũchiga", ñanagürügü.
9 Rü ñu̱xũchi ga Tupanaãrü orearü ngeruũ, rü ñanagürü
choxũ:
"Chanaxwèxe i cunaxümatü i ñaã ore i cumaã tá nüxũ
chixuxũ: 'Tataãẽgü ya yíxema tüxna naxuxe i norü ngĩgüarü
petawa ya yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü'
", ñanagürü. Rü ñu̱xũchi ñanagürü ta:
"Ngẽma ore i cumaã nüxũ chixuxũ, rü Tupanaãrü
orexüchitama nixĩ", ñanagürü.
10 Rü choma rü yema orearü ngeruũpẽxegu chacaxãpü̱xü
na nüxũ chicuèxüũxũcèx. Natürü ga nüma rü ñanagürü choxũ:
"¡Tãxũ i ngẽma cuxüxũ! Erü choma rü ta Tupanaãrü duũxũ
chixĩ, ngẽxgumarüũ i cuma rü cueneẽgü i Ngechuchuarü
ore i aixcüma ixĩxũ ixõgüechaxũrüũ ta chixĩ. Rü name
nixĩ i Tupanaxũ quicuèxüũ", ñanagürü. Erü ngẽma ore i
Ngechuchuchiga ixĩxũ, rü yematama ore nixĩ ga Tupanaãrü
orearü uruũgü nüxũ ixugüexũ ga yexguma Tupanaãẽ i
Üünexũ nawa ideaxgu.

Guma Tupana Nane ga cowaru ga cómüxũe̱tügu tonagücüchiga

11 Rü ñu̱xũchi nüxũ chadau ga daxũguxũ ga naãne na
yawãxnaxũ. Rü yéma nango̱x ga wüxi ga cowaru ga cómüxũ.
Rü guma nae̱tüwa rütocü rü Ixaixcümacü rü Aixcüma Yan-
guxẽẽcü nixĩ i nae̱ga. Rü nüma rü aixcüma guxũma i
duũxũgüarü maxũxũ nacuèx, rü aixcüma tá guxũma i ngẽma
chixexũ ügüxũmaã nügü nadai rü tá nanapoxcue.
12 Rü naxẽtügü, rü ñoma üxüemarüũ niyauracüü. Rü
naẽruwa rü namu ga norü ngèxcueruũgü. Rü nacatügu
naxümatü ga wüxi ga nae̱ga ga nüxĩcatama nüxũ nacuáxũ.
13 Rü wüxi ga naxchiru ga ducharaxũgu nicu̱x. Rü nae̱ga rü
Tupanaãrü Ore nixĩ.
14 Rü nawe narüxĩ ga guxũma ga norü churaragü ga
daxũcũã̱x. Rü nümagü rü naxchiru ga imexẽchixũ rü
cómüxũmaã nixãxchiru. Rü cowarugü ga icómüxũe̱tügu naxĩ.
15 Rü naã̱xwa nayexma ga wüxi ga tara ga tẽxechixũ na
yemamaã napíexẽẽãxũcèx i guxũma i ngẽma duũxũgü i tama
nüxũ yaxõgüxũ. Rü tá nüma nanaxwèxexũãcüma ngẽma
duũxũgümaã inacuèx. Rü nüma rü tá poraãcü ngẽma duũxũgü

i tama yaxõgüxŭxŭ napoxcu namaã i ngẽma poxcu ya Tupana
ya Guxŭxŭ Rüporamaẽcü norü numaã mexẽẽxŭ. Rü ñoma
ubagü i norü maĩxruŭwa imèĩxtüŭxŭrüŭ tá nixĩ na napox-
cueãxŭ.
16 Rü naxchirugu rü naperemagu naxümatü ga wüxi ga
naẽga ga ñaxŭ:
“Guxŭma i nachiŭãnegüarü ãẽxgacügüarü Ãẽxgacü, rü
guxŭma i corigüarü Cori ixĩcü”, ñaxŭ.
17-18 Rü ñũxũchi nüxŭ chadau ga wüxi ga Tupanaãrü orearü
ngeruŭ ga daxũcũãx ga üèxcügu chixŭ. Rü nüma rü tagaãcü
ñanagürü nüxŭ ga guxŭma ga ngurucugü ga yexma ixex-
exŭtanüxŭ:
“¡Nuã pexĩ rü pengutaquẽxegü naxcèx i õna i taxŭ i
Tupana pexcèx mexẽẽxŭ na penangõxŭcèx i nachiŭãnegüarü
ãẽxgacügümachi, rü churaragüarü ãẽxgacügümachi, rü
yatügü i poraxüchixŭmachi, rü cowarugümachi, rü ngẽma
cowaruétügu ĩxŭ i duŭxŭgümachi, rü ngẽma duŭxŭgü i
coriãxgüxŭmachi rü ngẽma ngearü coriãxgüxŭmachi rü
ngẽma buxŭgümachi rü ngẽma yaxŭgümachi!” ñanagürü.
19 Rü ñũxũchi nüxŭ chadau ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxo
rü guxŭma ga nachiŭãnegüarü ãẽxgacügü ga norü chu-
raragümaã yéma ngutaquẽxegüxŭ na nügü nadèĩxŭcèx na-
maã ya yima cowaruétügu ĩxũcü rü norü churaragü.
20 Rü yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxo rü niyaxu. Rü wüxigu
namaã niyaxu ga yema to ga ngoxo ga orearü uruŭneta
ixĩxŭ ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxopẽxewa naxüxŭ ga
cuèxruŭgü ga duŭxŭgü tama nüxŭ cuáxŭ na naxügüãxŭ.
Rü yema cuèxruŭgümaã nixĩ ga nawomüxẽẽãxŭ ga yema
duŭxŭgü ga nüxŭ icuèxüŭgüxŭ ga naxchicünèxã ga yema
nüxĩraŭxŭ ga ngoxo rü nügü ixãgüxŭ na yema ngoxoégamaã
na yaxüégagüxŭ. Rü yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxo rü yema to
ga ngoxo ga orearü uruŭneta ixĩxŭ, rü wüxigu maxẽxŭma
nawa nawoŭ ya yima naxtaa ya üxümaã iyaurachiüne ya
azufremaã ixaxŭne.
21 Rü yema tara ga tẽxechixŭ ga guma cowaruétüwa
rütocüèxwa yexmaxŭmaã nanadai ga yema ngoxogüarü
ngŭxẽẽruŭgü ga ãẽxgacügü rü norü churaragü. Rü guxŭma
ga ngurucugü, rü yemamachimaã nangãxcharaŭgü.

20

Chataná rü 1,000 ga taunecü ninèĩx

1 Rü yemawena nüxŭ chadau ga wüxi ga Tupanaãrü orearü
ngeruŭ ga daxũguxŭ ga naãnewa írüxĩxŭ. Rü naxmẽxwa
nayexma ga yema ãxmaxŭ i taxuguma iyacuáxŭãrü chawi rü
ñũxũchi wüxi ga cadena.

2 Rü yema Tupanaãrü orearü ngeruŭ rü yema coyaxŭ
niyaxu. Rü yematama coya nixĩ ga yema nuxcümaŭxŭ ga
ãxtape ga ngoxo ga Chataná ixĩxŭ. Rü yema orearü ngeruŭ rü
1,000 ga taunecügücèx nayanèĩx.
3 Rü yema orearü ngeruŭ rü yema ãxmaxŭ i taxuguma
iyacuáxŭgu nayatèxcuchi. Rü ñu̱xũchi yexma meãma
nanawãxtaŭ na nüma ga Chataná rü marü taguma wenaxãrü
duŭxŭgüxŭ nawomüxẽẽxŭcèx ñu̱xmatáta 1,000 ya taunecü
ngẽxma yangeã. Rü ngẽxguma marü yanguxẽẽãgu ya yima
1,000 ya taunecü, rü tá paxaxãchi nayangẽx.
4 Rü ñu̱xũchi nüxŭ chadau ga ñuxre ga tochicaxŭgü. Rü
yema tochicaxŭwa tarütogü ga guxema Tupanaxŭtawa
nayauxgüxe ga pora na duŭxŭgüxŭ ticagüxŭcèx. Rü
yexgumarüŭ ta nüxŭ chadau ga naãẽgü ga yema duŭxŭgü
ga Ngechuchuarü orexŭ na yaxugüxŭcèx nadaŭnaãgüxŭ. Rü
yema nixĩ ga duŭxŭgü ga meãma nüxŭ ixugüxŭ ga Tupanaãrü
ore rü tama yema ngoxoxŭ icuèxüŭgüxŭ rü bai ga yema
ngoxochicünèxãxŭ icuèxüŭgüxŭ, rü tama nügü ixãgüxŭ na
nacatüwa rü ẽxna naxmẽxwa yema ngoxoégamaã yaxãe̱gaxŭ.
Rü nüxŭ chadau ga wena na namaxẽxŭ, rü 1,000 ga taunecü
Cristumaã wüxigu ãẽxgacü nixĩgü.
5 Rü yemagü nixĩ ga nüxĩrama írüdagüxŭ. Natürü ga yema
togü ga yuexŭ rü tãũtáma namaxẽ ñu̱xmatáta yima 1,000 ya
taunecüguwena.
6 Rü tataãẽgü ya yíxema tüxira írüdagüxe erü Tupanaãrü
duŭxŭgü tixĩgü. Rü ngẽma Tupanaãrü poxcu rü marü tãũtáma
tümacèx nixĩ. Rü tá Tupanaãrü rü Cristuarü ngŭxẽẽruŭgü
tixĩgü. Rü 1,000 ya taunecü tá Cristumaã ãẽxgacügü tixĩgü.

ngoxo i Chataná rü marü nagu nayarüchixe

7 Rü ngẽxguma marü nangupetügu ya yima 1,000 ya
taunecü, rü Chataná rü tá ningẽx i ngẽma ínapoxcuxŭwa.
8 Rü nüma i Chataná rü tá ínaxũxũ na yawomüxẽẽãxŭcèx
i guxŭma i ñoma i naãnecŭã̱x i duŭxŭgü rü Goga rü Ma-
goga na ngẽmagüxŭ nangutaquẽxexẽẽxŭcèx na Tupanaãrü
duŭxŭgümaã nügü nadèĩxŭcèx. Rü ngẽma Chatanáãrü chu-
raragü, rü ñoma taxtü i taxŭãrü naxnecüchicutẽxerüŭ tá na-
muxũchi.
9 Rü ngẽmaãcü i Chatanáãrü churaragü rü tá ñoma i
naãneãrü tagu ninguuchi. Rü tá Tupanaãrü duŭxŭgüxŭ rü
yima ĩãne ya Tupana nüxŭ ngechaxŭne ya Yerucharéŭxŭ
ínachoeguãchi. Natürü Tupana rü daxũwa tá nanayixẽẽ ya üxü,
rü yimamaã tá nixae i guxŭma i ngẽma namaã rüxuwanügüxŭ.
10 Rü ngẽma ngoxo i ngẽma duŭxŭgüxŭ womüxẽẽxŭ, rü
nawa tá natáe ya yima naxtaa ya üxümaã iy̱aurachiüne ya
azufremaã ixaxŭne. Rü yima nixĩ ya naxtaa ga marü nawa

nawoŭne ga yema nüxĩraŭxŭ ga ngoxo rü yema to ga ngoxo ga orearü uruŭneta ixĩxŭ. Rü yima naxtaawa tá nixĩ i guxŭgutáma ngunecü rü chütacü ngúxŭ yangegüxŭ.

Ngẽma taxŭ i tochicaxŭ i cómüxŭwa rütocüpẽxewa nangugü i duŭxŭgü

11 Rü ñuxũchi nüxŭ chadau ga wüxi ga taxŭ ga tochicaxŭ ga cómüxŭ, rü nüxŭ chadau ga guma nawa rütocü. Rü gumachaxwa nibuxmü ga ñoma ga naãne rü guxŭma ga daxũwa nüxŭ idauxŭ, rü inayarütauxe.

12 Rü nüxŭ chadau ga yema yuexŭ ga yaexŭ rü buexŭ ga Tupanapẽxegu chigüxŭ. Rü ningena ga poperagü. Rü yexgumarüŭ ta ningena ga yema Tupanaãrü popera i nagu yawügüxŭ i ngẽma duŭxŭgü i nüxŭ nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ. Rü yema yuexŭ rü yexgumarüŭ ga ñuxãcü na namaxẽxŭ ga wüxichigü rü yexgumarüŭ ga ñuxãcü na yema poperawa inaxümatüxŭrüŭãcüma Tupana namaã nüxŭ nixu na ngextá tá naxĩxŭ.

13 Rü yema yuexŭ ga taxtü ga taxŭwa yexmagüxŭ rü wenaxãrü ínarüdagü. Rü yema yuexŭ ga tauquewa yexmagüxŭ rü wenaxãrü ínarüdagü. Rü yemaãcü ínarüdagü ga guxŭma ga duŭxŭgü ga yuexŭ. Rü guxŭma ga yema yuexŭ rü Tupana nüxna nicachigü rü yexgumarüŭ ga ñuxãcü na namaxẽxŭ ga wüxichigü rü namaã nüxŭ nixu na ngextá tá naxĩxŭ.

14 Rü yemawena rü guma naxtaa ga üxümaã iyaurachiünewa nawoŭ ga yu guxŭma ga norü poramaã. Rü guma naxtaa ga üxümaã iyaurachiüne, rü ngẽma nixĩ i poxcu i taguma iyacuáxŭ i tümacèx ixĩxŭ ya yíxema tama Tupanaãrü duŭxŭgü ixĩgüxe.

15 Rü guma naxtaa ga üxümaã iyaurachiünewa tawoŭ ga guxema ingeégaxe nawa i ngẽma Tupanaãrü popera i nagu tiwügüxŭ ya yíxema tüxŭ nangẽxmaxẽ i maxŭ i taguma gúxŭ.

21

Ngexwacaxŭxŭ i ñoma i naãne rü guxŭma i daxũwa ngẽxmaxŭ

1 Rü yemawena nüxŭ chadau na nayexwacaxŭxŭ ga ñoma ga naãne rü guxŭma ga ṯacü ga daxũwa yexmagüxŭ. Yerü yema nüxĩra yexmagüxŭ rü marü nangupetü, rü yema taxŭ ga taxtü rü marü nataxuma.

2 Rü nüxŭ chadau ga guma ĩãne ga mexŭne ga Yeruchareŭ ga yexwacaxŭne ga daxũguxŭ ga naãnewa Tupanaxŭtawa írüxĩxŭne ga guxŭwama mexẽchine ñoma wüxi i pacü i ngẽxguma iyangĩxgu rü ngĩtecèx ngĩgü mexẽẹxcürüŭ ixĩxŭne.

3 Rü nüxŭ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga yema tochicaxŭwa inaxũxŭ ga tagaãcü ñaxŭ:

"Tupana rü duŭxŭgütanüwa nangexma i ñu̱xmax. Rü natanüwa tá namaxẽcha. Rü nümagü rü norü duŭxŭgü tá nixĩgü. Rü nüma ya Tupana rü natanüwa tá nangẽxmaẽcha, na guxŭguma norü Tupana yiĩxŭcèx.

4 Rü nüma tá ínanapi i naxgüŭẽtü i guxŭma i ngẽma duŭxŭgü. Rü marü tãũtáma texé tayu, rü texé tümaãrü ngechaŭmaã taxaxu, rü texé ngúxŭ tingegü. Erü guxŭma i ngẽma ngúxŭ rü marü inayarüxo", ñanagürü.

5 Rü guma yema tochicaxŭwa rütocü rü ñanagürü:

"Dücèx, choma rü chanangexwacaxŭxẽẽ i guxŭma i ṯacü i ngẽxmaxŭ", ñanagürü. Rü ñu̱xũchi ñanagürü ta:

"¡Naxümatü i ñaã ore! Erü ñaã ore rü aixcüma nixĩ, rü ñaã nixĩ i ore i mexŭ na yaxõxŭ", ñanagürü.

6 Rü yemawena rü ñanagürü choxŭ:

"Ñu̱xma rü marü ningu i guxŭma. Rü chowa nixĩ ga inaxügüxŭ ga guxŭma, rü nataxuma i ṯacü i chorü yexera ngẽxmaẽchaxŭ. Rü yíxema i̱tawaxe, rü choma rü tá nangetanüãcüma tüxŭ chaxaxẽẽmare nawa i ngẽma dexá i maxẽẽruŭ.

7 Rü yíxema nüxŭ rüporamaẽgüxe i chixexŭ, rü tá tanayauxgü i guxŭma i ngẽma mexŭgü i nüxŭ chixuxŭ. Rü choma rü tá tümaãrü Tupana chixĩ, rü tüma i chauxacügü.

8 Natürü ngẽma muŭẽxŭ i nüxŭ rüxoexŭ na chowe naxĩxŭ, rü nawa tá nawoŭ ya yima naxtaa ya üxümaã iyaurachiüne ya azufremaã ixaxŭne. Rü ngẽxgumarüŭ ta i ngẽma tama yaxõgüxŭ, rü ngẽma chixexŭ ügüxŭ, rü ngẽma máẽtagüxŭ, rü ngẽma naĩ i ngemaã ipexŭ, rü ngẽma iyuüxŭ rü ngõxwèxegüxŭ, rü ngẽma tupananetachicünèxãxŭ icuèxüŭgüxŭ, rü ngẽma idoratèèxgüxŭ, rü nawa tá nawoŭ ya yima naxtaa ya üxümaã iyaurachiüne ya azufremaã ixaxŭne. Rü ngẽma nixĩ i poxcu i taguma iyacuáxŭ i nüxŭ ínanguxẽẽxŭ i ngẽma tama yaxõgüãcüma yuexŭ", ñanagürü.

Yexwacaxŭne ga Yerucharéŭchiga

9 Rü yema 7 ga orearü ngeruŭgü ga nüxŭ yexmagüxŭ ga 7 ga copagü ga yema 7 ga poxcuruŭmaã ixããcuxŭ, rü yematanüwa rü wüxi ga orearü ngeruŭ rü chauxcèx nixũ, rü ñanagürü choxŭ:

"¡Nuã naxũ! Rü tá cuxŭ nüxŭ chadauxẽẽ i ngẽma yaxõgüxŭ i ñoma namèxrüŭ tá ixĩgüxŭ ya yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü", ñanagürü.

10 Rü yexguma yemaãcü Tupanaãẽ i Üünexŭ choxŭ ngo̱xetüxẽẽgu, rü yema orearü ngeruŭ rü wüxi ga mèxpŭne ga taxŭnewa choxŭ naga. Rü choxŭ nüxŭ nadauxẽẽ ga guma ĩãne ya üünene ga Yerucharéŭ ga daxũguxŭ ga naãnewa Tupanaxŭtawa írüxĩxŭne.

11 Rü guma ĩãne rü Tupanaãrü yauracüüxŭmaã nangóone.
Rü yema norü yauracüüxŭ ga guma ĩãne rü ñoma wüxi ya
nuta ya mexẽchicürüŭ nixĩ. Rü ñoma nuta ya yasperüŭ nixĩ
na yachipetüxŭ.
12 Rü guma ĩãne rü guxŭwama ínapoxegu. Rü nataxüchi rü
namáchanexŭchi ga yema norü poxeguxŭ. Rü yema norü pox-
eguxŭ rü nüxŭ nayexma ga 12 ga norü ĩã̱x. Rü wüxichigü ga
yema ĩã̱xwa nayexma ga wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruŭ.
Rü wüxichigü ga yema ĩã̱xwa nangõxéga ga wüxichigü ga yema
12 ga Acobu nane ga Yudíugü nawa ne ĩxŭ.
13 Rü tomaẽ̱xpü̱x ga norü ĩã̱x rü napẽxewaama nayexma,
rü yema to ga tomaẽ̱xpü̱x rü norü t̰oxwecüwawa nayexma, rü
yema to ga tomaẽ̱xpü̱x rü norü tügünecüwawa nayexma, rü
yema to ga tomaẽ̱xpü̱x rü naweama nayexma.
14 Rü guma ĩãneãrü poxeguxŭ, rü 12 ga nuta ga
taxüchicüétüwa inaxügü. Rü wüxichigü ga guma nutagüwa
nangõxéga ga wüxichigü ga norü ngúexŭgü ga guma Tupana
Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü.
15 Rü yema orearü ngeruŭ ga chomaã idexaxŭ, rü nüxŭ
nayexma ga wüxi ga norü ngugüxŭ ga uirumenèxãnaxcèx na
yemamaã nangugüãxŭcèx ga guma ĩãne, rü norü ĩã̱xgü, rü
norü poxeguxŭgü.
16 Rü guma ĩãne rü nawüxigumare ga guxŭcüwawa. Rü norü
mèx rü nawüxigumare namaã ga norü tatachinü. Rü yema
orearü ngeruŭ rü yema uirumenèxãmaã nanangugü ga guma
ĩãne. Rü 2,200 kilómetru nixĩ ga norü mèx. Rü yexgumarüŭ ta
2,200 kilómetru nixĩ ga norü tatachinü. Rü 2,200 kilómetru ta
nixĩ ga norü máchane.
17 Rü yemawena rü inanangu ga yema norü poxeguxŭ ga
guma ĩãne. Rü 65 metru nixĩ ga norü máchane. Rü yemaãcü
duŭxŭgüarü ngugüxŭmaã nanangugü.
18 Rü yema norü poxeguxŭ ga guma ĩãne, rü nuta ga
mexẽchicü ga yaspenaxcèx nixĩ. Rü nümatama ga guma ĩãne
rü uirunaxcèx nixĩ. Rü ñoma woruarüŭ niyauracüü.
19 Rü guma nutagü ga itacü ga norü poxeguxŭpara ixĩgücü,
rü nagúxŭraŭcü ga nuta ga imexẽchicümaã nangèxãẽ. Rü
guma nüxĩraŭcü ga napara rü nuta ga yaspemaã nangèxãẽ.
Rü guma norü taxre ga napara rü nuta ga safirumaã
nangèxãẽ. Rü guma norü tomaẽ̱xpü̱x ga napara rü nuta ga
ágatamaã nangèxãẽ. Rü guma norü ãgümücü ga napara rü
nuta ga esmerádamaã nangèxãẽ.
20 Rü guma norü wüximẽẽ̱xpü̱x ga napara rü nuta ga
onichemaã nangèxãẽ. Rü guma norü 6 ga napara rü nuta ga
cornalínamaã nangèxãẽ. Rü guma norü 7 ga napara rü nuta ga
crisólitumaã nangèxãẽ. Rü guma norü 8 ga napara rü nuta ga

berilumaã nangèxãẽ. Rü guma norü 9 ga napara rü nuta ga
topásiumaã nangèxãẽ. Rü guma norü 10 ga napara rü nuta ga
crisoprásamaã nangèxãẽ. Rü guma norü 11 ga napara rü nuta
ga yachĩtumaã nangèxãẽ. Rü guma norü 12 ga napara rü nuta
ga amatístamaã nangèxãẽ.
21 Rü yema 12 ga norü ĩã̱x ga guma ĩãneãrü poxeguxŭ rü
perlanaxcèx nixĩ. Rü wüxichigü ga yema ĩã̱x rü wüxitama ga
perla nixĩ. Rü yema norü ítamŭ ga guma ĩãneãrü ngãxŭwa
dapetüxŭ, rü uiruxicanaxcèx nixĩ. Rü ñoma woruarüŭ
niyauracüü.
22 Rü guma ĩãnewa rü taxúnema ga ngutaquẽxepataxŭ
ga ngextá Tupanaxŭ nawa yacuèxüŭgünexŭ chadau, yerü
nümatama ga Tupana ya poracü rü Nane ga pecaduarü
ütanücèx yucü rü yéma nayexma na duŭxŭgü nüxŭ
icuèxüŭgüxŭcèx.
23 Rü yima ĩãne rü taxucèxma üèxcü rü tauemacü nüxŭ
nabaxi, erü Tupanaãrü ngóonexŭtama nixĩ i nangóonexẽẽxŭ.
Rü yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü nixĩ ya
norü omü ixĩcü.
24 Rü ngẽma Tupanaãrü ngóonexŭ i yima ĩãnexŭ
ngóonexẽẽxŭ tá nixĩ i nangóonexẽẽxŭ naxcèx i guxŭma i
ñoma i naãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü. Rü ngẽma tá nangugü i guxŭma
i nachiŭãnegüarü ã̱ẽxgacügü i yaxõgüxŭ rü tá Tupanana
nayana i norü mexŭgü.
25 Rü norü ĩã̱xgü rü tagutáma narüwãxtagü erü ngẽma rü
guxŭguma nangunexecha rü taguma nachüta.
26 Rü ngẽma tá nanana i guxŭma i ñoma i naãneãrü mexŭgü.
27 Natürü tagutáma ngẽxma naxücu i ṯacü i Tupanapẽxewa
chixexŭ, rü bai ya texé ya chixexŭ ŭ̃xe rü ẽxna idoratèxáxe.
Rü yíxema Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucüarü pop-
erawa ngõxégagüxexicatátama tixĩgü ya ngẽxma chocuxe.

22

1 Rü ñũxũchi ga yema orearü ngeruŭ rü choxŭ nüxŭ
nadauxẽẽ ga wüxi ga natü ga metacüchiüxŭ rü ichipetüchiüxŭ
ga dexá ga maxẽẽruŭ. Rü yema tochicaxŭ ga nawa natogüxŭ
ga Tupana rü Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü, rü nawa nixĩ
ga ne nadaxŭ ga yema natü.
2 Rü guma ĩãneãrü ngãxŭwa dapetüxŭ ga ítamŭarü ngãxŭgu
nida ga yema natü. Rü norü guxŭcutüwa narüxügü ga naĩgü
ga maxẽẽruŭ. Rü yema naĩgü rü wüxicanatama naxo ga
wüxichigü ga tauemacügu rü yemaãcü 12 ẽxpũ̱xcüna naxo ga
wüxi ga taunecügu. Rü naãtügü ga yema naĩgü, rü guxŭ i
nachiŭãnecŭ̱ã̱x i duŭxŭgü i yaxõgüxŭãrü taãẽxẽẽruŭ nixĩ.
3 Rü ngẽma rü nataxũtáma i ṯacü i Tupana chixexŭ namaã
naxuxuchixŭ. Rü yima ĩãnewa tá nangẽxma i norü tochicaxŭ

ya Tupana rü Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü. Rü norü duŭxŭgü rü tá nüxŭ nicuèxüŭgü.
4 Rü ngẽma norü duŭxŭgü rü tá nachiwexüchixŭ nadaugü,
rü tá naẹgamaã nixãẹgacatü.
5 Rü ngẹma rü tagutáma nachüta. Rü ngẽma norü duŭxŭgü,
rü taxucèxtáma nanaxwèxe i daparina rü ẽxna üèxcü na
nangóonexŭcèx. Erü nümatama ya tórü Cori ya Tupana rü tá
nüxŭ nabaxi. Rü nümagü i ngẽma duŭxŭgü rü guxŭgutáma
wüxigu Tupanamaã ãẹxgacügü nixĩgüecha.

Marü ningaica na wena núma naxũxŭ ya Ngechuchu ya Cristu

6 Rü ñụxũchi ga yema Tupanaãrü orearü ngeruŭ rü
ñanagürü choxŭ:
"Ñaã ore rü aixcüma ixĩxŭ nixĩ, rü ñaã nixĩ i ore i mexŭ
na yaxõxŭ. Rü nüma ya tórü Cori ya Tupana ga nuxcüma
norü orearü uruŭgümaã nüxŭ ixucü ga ṭacü tá na ngupetüxŭ,
rü nümatama nixĩ i ñụxma inamuãxŭ i norü orearü ngeruŭ i
daxũcŭãẹx na norü duŭxŭgüxŭ nüxŭ nadauxẽẽxŭcèx na ṭacü
tá paxa nangupetüxŭ", ñanagürü.
7 Rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu rü ñanagürü:
"Paxa tá íchangu. Rü tataãẽ ya yíxema naga ĩnüxẽ i ngẽma
Tupanaãrü ore i ñaã poperagu ümatüxŭ", ñanagürü.
8 Rü chomatama i Cuáŭ rü nüxŭ chaxĩnü rü nüxŭ chadau
i guxŭma i ngẽma nüxŭ chixuxŭ. Rü yemaxŭ chaxĩnüguwena
rü nüxŭ chadèụxguwena, rü yema orearü ngeruŭ ga
yemaxŭ choxŭ dauxẽẽxŭpẽxegu chacaxãpụ̃xü na nüxŭ
chicuèxüŭxŭcèx.
9 Natürü ga nüma rü ñanagürü choxŭ:
"¡Tãxŭ i ngẽma cuxüxŭ! Erü choma rü ta Tupanaãrü duŭxŭ
chixĩ, ngẽxgumarüŭ i cuma rü cueneẽgü i Tupanaãrü orexŭ
ixugüxŭ rü ngẽma duŭxŭgü i naga ĩnüẽxŭ i ngẽma ore i ñaã
poperagu ümatüxŭ. Rü name nixĩ i Tupanaxŭ quicuèxüŭ",
ñanagürü.
10 Rü ñanagürü ta choxŭ:
"Tama name na icuyacúxŭ i ngẽma Tupanaãrü ore i ñaã
poperagu ümatüxŭ, erü marü ningaica na yanguxŭ i ngẽma
ore.
11 Natürü ngẽma chixexŭ ügüxŭ, rü chixexŭ tá naxügüecha.
Rü ngẽma Tupanapẽxewa chixri maxẽxŭ, rü chixri tá na-
maxẽẽcha. Natürü yíxema mexŭ ügüxe, rü name nixĩ na mexŭ
taxügüechaxŭ. Rü yíxema Tupanapẽxewa ixüünexẽ, rü name
nixĩ na Tupanapẽxewa tixüüneẽchaxŭ", ñanagürü.
12 Rü ñanagürü ga Ngechuchu:
"Dücèx, paxa tá íchangu namaã i ngẽma ãmare i wüxichigüna
tá chaxãxŭ ngẽxgumarüŭ na ñuxãcü tanaxüxŭ i tümax.

13 Choma nixĩ i norü ügü i guxŭma, rü chowa nixĩ i yacuáxŭ
erü nataxuma i ṯacü i choweama üxŭ.
14 Rü tataãẽgü ya guxãma ya yíxema yima pecaduarü
ütanücèx yucügüwa tügü iyauxgüchiruxe na Tupanapẽxewa
timexŭcèx na yima ĩãneãrü ĩã̱xwa tichocuxŭcèx rü nüxŭ
tangõ̱xnetagüxŭcèx i ngẽma norü o i ngẽma naĩ i maxẽẽruŭ.
15 Natürü tãũtáma yima ĩãnewa nichocu i ngẽma tama
yaxõgüxŭ, rü ngẽma iyuüxŭ rü ngõxwèxegüxŭ, rü ngẽma naĩ
i ngemaã ipegüxŭ, rü ngẽma máẽtagüxŭ, rü ngẽma tupananetachicünèxãxŭ icuèxüŭgüxŭ. Rü ngẽxgumarüŭ ta i ngẽma
idoratèèxgüxŭ i norü me ixĩxŭ na togüxŭ nawomüxẽẽgüxŭ, rü
tãũtáma nawa nichocu ya yima ĩãne.
16 Rü choma i Ngechuchu, rü guxãma i pema i
yaxõgüxŭtanüwa chanamu i chorü orearü ngeruŭ na pemaã
nüxŭ yaxuxŭcèx i guxŭma i ngẽma chorü ore. Rü choma
nixĩ i Dabítaa chiĩxŭ. Rü choma nixĩ ya yima woramacuri ya
pèxmama poraãcü nangóonexẽẽcürüŭ chiĩxŭ", ñanagürü.
17 Rü Tupanaãẽ i Üünexŭ rü guxŭma i yaxõgüxŭ, rü
Ngechuchuxŭ ñanagürügü:
"¡Nuã naxũ!" ñanagürügü. Rü yíxema nüxŭ ĩnüxẽ i ñaã ore,
rü:
"¡Nuã naxũ!" ñatagügü. Rü yíxema i̱tawáxe rü tüxŭ
nachixégaxe, rü name nixĩ i nuã taxũ rü tüxŭ nangetanüãcüma
nawa taxaxe i ngẽma dexá i maxẽẽruŭ.
18 Rü guxãma ya yíxema irüxĩnüẽxẽ i ñaã Tupanaãrü ore i
ñaã poperagu ümatüxŭ, rü tümamaã nüxŭ chixu rü ngẽxguma
chi texé íyatóxẽẽgu i ngẽma Tupanaãrü ore i ñaã poperagu
ümatüxŭ, rü Tupana rü tá tümacèx nanayexeraxẽẽ i ngẽma
poxcuruŭgü i ñaã poperawa nachiga naxümatüxŭ.
19 Rü ngẽxguma chi texé nüxŭ üpetügu i wüxitama i ñaã
Tupanaãrü ore i ñaã poperagu ümatüxŭ, rü Tupana rü
tãũtáma tüxŭ nüxŭ nangõ̱xnetaxẽẽ i ngẽma norü o i ngẽma
naĩ i maxẽẽruŭ i ñaã poperawa nachiga naxümatüxŭ. Rü
ngẽxgumarüŭ tá ta tãũtáma tüxŭ nimucuchi nawa ya yima ĩãne
ya üünene i ñaã poperawa nachiga naxümatüne.
20 Rü yima nüxŭ ixucü i ñaã ore, rü ñanagürü:
"Ngẽmáãcü, paxa tá íchangu", ñanagürü. Rü ngẽmaãcü yiĩ. Rü
choma i Cuáŭ rü ñacharügü:
"¡Nuã naxũ Pa Cori ya Ngechuchu!" ñacharügü.
21 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraãcü pexŭ narüngŭxẽẽ i guxãma i pemax. Rü ngẽmaãcü yiĩ.